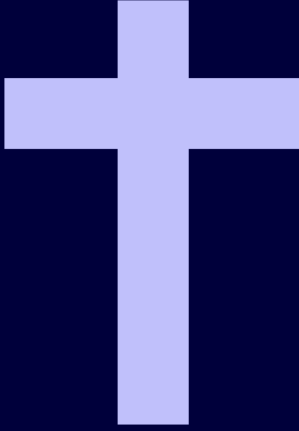

Iwaperite tajorensi ikenithatakoetziri

awinkatharite Jesokirishito: owakirari

inimotakiri tajorensi

New Testament in Ashéninka Pajonal (PE:cjo:Ashéninka
Pajonal)

Iwaperite tajorentsi ikenkithatakoetziri awinkatharite Jesokirishito: owakirari inimotakiri tajorentsi

New Testament in Ashéninka Pajonal (PE:cjo:Ashéninka Pajonal)

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ashéninka Pajonal

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ashéninka Pajonal [cjo], Peru

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Ashéninka Pajonal

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022
97defb47-361b-545a-898b-173aeaa61806

Contents

MATEEYO	1
MARIKOSHI	86
ROOKASHI	133
JOWA	216
RANTAYITAKIRINI	275
OROOMAJATZI	346
1 KORINTOJATZI	377
2 KORINTOJATZI	407
KARAASHIYAJATZI	428
EJEESOJATZI	441
JIRIPOSHIJATZI	453
KOROJAASHIJATZI	461
1 TEJAWOONIKAJATZI	469
2 TEJAWOONIKAJATZI	476
1 TEMOTEEYO	480
2 TEMOTEEYO	489
TEETO	495
JIRIMOONI	499
IJORIYOTZINKARITE	501
JANTYAAKO	527
1 PEETERO	538
2 PEETERO	548
1 JOWA	554
2 JOWA	562
3 JOWA	564
JOORASHI	566
ROÑAAGAYITAKIRINI	569

MATEEYO ROJANKINATAKOTAKIRI JESOKIRISHITO, TSIKA IKANTA ROWAWIJAAKOTANTZI

*Iwaeropaeni ichariniiteni Jesoshi
(Rk. 3.23-38)*

¹ Paerani ijeekawitani Jesokirishito jaka kipatsikika. Tekirani ijeekini jaka, ijeekini itakaantaworini ichariniiteni Iraviirini eejatzi Awaraamani. Iroñaaka nojankinateeyemironi iwaeropaeni riraga ichariniiteni riraga Jesokirishito.

² Eenironi ijeekini paerani rirori Awaraama, iinani otzimiri itomini iitachari Ijaaka. Itomini irira rirotaki Jakoowo. Itomipaenini rirotaki Joraa eejatzi rirentzipaeni.

³ Itomini riraga Joraa rirotaki riraga Pareshi eejatzi Shaari. Rinironi irirapaeni owaero Tamaara. Itomini riraga Pareshi iwaero Eshiroomo. Itomini irira rirotaki Araami.

⁴ Itomini irira rirotaki Aminagaawa. Irira rirotaki ashitaririni Naashoni. Itomini riraga Naashoni rirotaki Sharimoo.

⁵ Riraga Sharimoo rirotaki ashitaririni Woosho. Rinironi rootaki Raawa: rootaki paashinijatotsiri atziri. Itomini riraga Woosho iwaero Oweeri. Rinironi rootaki Roota: rootaki paashinijatotsiri atziri eejatzi. Itomini riraga Oweeri rirotaki Isayii.

⁶ Itomini irira rirotaki Iraviiri, riraga jewawentziririni joriyopaenini paerani. Ari ikaataki irinta shiramparipaenini 14.

Roojatzi ikoñaatapaaki itomini riraga Iraviiri iitachari Sharamoo. Rinironi rowaga iinani Oriiyashi tekira ikami.

⁷ Itomini rirori Sharamoo riraga Rorowaama. Itomini irira rirotaki Awiiyashi. Itomini riraga Awiiyashi rirotaki Aasha.

⁸ Itomini irira rirotaki Joshepaata. Itomini riraga Joshepaata iwaero Joraama. Itomini irira rirotaki Oshiiyashi.

⁹ Itomini riraga Oshiiyashi rirotaki Jotaama. Itomini irira rirotaki Akaashi. Itomini riraga Akaashi iwaero Eshikiiyashi.

¹⁰ Irira rirotaki ashitaririni Manasheeshi. Itomini irira rirotaki Amoo. Itomini riraga Amoo rirotaki Joshiiyashi.

¹¹ Riraga Joshiiyashi rirotaki ashitaririni Jekoniiyashi, eejatzi rirentzipaeni. Ari ikaataki jaka eejatzi paashini shiramparipaenini 14. Ijeekantari riraga Jekoniiyashi eejatzi rirentzipaeni ipokapaaki joraaropaeni poñaachari inteenanta kipatsi iitachari Wawirooniya. Ranaakotakiri joraaro joriyopaeni roojatzi ragaeyakirini osheki irirapaeni roojotakiri raanakiri inampikinta rantawaeteniri. Raanakiri maawaeni joriyopaenini janta inampikinta.

¹² Roojatzi ikoñaatapaaki itomini riraga Jekoniiyashi iitachari Jaratyeeri. Itomini rirotaki iwaero Jorowaweeri.

¹³ Itomini riraga Jorowaweeri rirotaki Awyoori. Irira rirotaki ashitaririni Eryakiimi. Itomini irira iwaero Ajooro.

¹⁴ Itomini riraga Ajooro rirotaki Sherooko. Itomini irira iwaero Akiimi. Ro itomini irira rirotaki Eryooro.

¹⁵ Irira rirotaki ashitaririni Eryaari. Itomini irira iwaero Mataa. Itomini riraga Mataa rirotaki Jakoowo.

16 Riraga Jakoowo rirotaiki ashitaririni Josee. Irira ikashiyakawo rayero Mariiya, rowaga riniro Jesoshi, iitachari eejatzi Rotyaantanewo Tajorentsi.

17 Ari ikaataki maawaeni rirori shiramparipaenini eejatzi 14.

Ikoñaatapaaki Jesokirishito

18 Iroñaaka nokamantemi tsikarika ikanta ikoñaatantapaakari paerani Jesokirishito. Rinirontapaakyaawo irira rowaga tsinani oetachari Mariiya. Eejatzi ikashiyakawo rayero Josee, omaanta tekiraata imatziro, tekiraata rayiro. Roojatzi omotzitashitaka, tema otajonkapaakiro Ishire Tajorentsi omotzitakaapaakiro.

19 Riraga Josee tema iñaakirowa omotzitaki; roojatzi ikenkithashiryaaantawitaka, ikantzi: “Tee okameethatzi iroka tsinani. Tema oshinetakari paashini shirampari. Iroñaaka eero nayiro”. Omaanta irira ikameethataki, rootaki ikowantakari ikamintheero. Tee ikoyi rowashiwentayero. Ikenkithashiryaaawitaka: “Eero nokantziri atziripaeni ishironawentawokari. Apaniroeni nokamantathatero, nokantero: ‘Eero nayimi’”.

20 Omaanta eenirorika ikenkithashiryaaawitaka, imaanaki roojatzi romapokapaakiri ronampiri Tajorentsi romishimpyaakiri, ikantapaakiri: —Josee, tema eero ka icharineetenipero Iraviirini. Eero pikenkithashiryaaakotawo pookero Mariiya. Tekatsi oshinetaya paashini shirampari. Omotzitakirira tema otajonkakitziro Ishire Tajorentsi, rootaki ikoñaatantyaari.

21 Aririka otzimaki otomi, piiteri Jesoshi.* Rowawijaakoteri anteeyirorini kaari kameethatatsi, rootaki piitantaariri iwaero Jesoshi.

—Jee, aritaki.

Roojatzi ipiyanaka riraga ronampiri Tajorentsi.

22 Roojatzi otzimantakariri otomi omonkaatantyaari rojankinatakotzitarinari paerani kamanantziroirini iñaani Tajorentsi iitachari Iseeayashini. Rootaki Ishire Tajorentsi ojankinatakaakiriri. Ajaa, iroka ikantziri:

23 “Iinja omotzitashitanakya apaani kaari shinetariri shirampari, otzimeri otomi, iiteeteri Emanoeri”. Okantakotziri Emanoeri: “Itsipatakae Tajorentsi”. Rootaki iroka ikantakiriri rirori ronampiri Tajorentsi.

24 Ipiriinantana Josee, ikemijantaperotanakiro ikantakiriri ronampiri Tajorentsi. Ryaatashitakiro Mariiya, ikantakiro:

—Aritaki iinja naaperotemi. Omaanta iroñaaka thame nopankoki.

25 Omaanta tekira imatziro Josee rowaga Mariiya, roojatzi otzimantakariri otomi. Ikoñaatantapaakari, riraga Josee iitakiri itominthori Jesoshi. Roojatziyaka raantaperotanakawo.

2

Apaanipaeni yotakotziriri ompokiropaeni rareetakitari Jesoshi

1 Ikoñaatapaaki Jesoshi janta nampitsiki owaero Weri. Ojeeki Weri janta Joreeyaki. Ikoñaatantapaakari eeniro ijeeki Erooreshi Jerojareeki. Irintapaeni kaari joriyotatsiri, omaanta ipinkathariwenteyakirini maawaeni joreeyajatzii. Roojatzi rareetapaenta apaanipaeni yotanzinkaripaeni poñaachari paashinkinta kipatsi, ipoñaaka janta inteenanta. Ikinapaaki riyowapiintzinta oorya. Riyotapiintawitari ompokiropaeni iitarikamakya.

2 Ipokantapaentari janta rojampitapaakiri jerojareejatzi, ikantapaakiri:

—¿Tee piñiri tsika ijeekakika riraga jewaperowenterini ijoriyotzinkaritepaeni, riraga owakira koñaateentsiri? Janta nonampikinta

* 1:21 Okantzi Jesoshi apaanteki aari: Owawijaakotantatsini.

noñaawakiri ikontetapaaki jenoki ompokiro, rootaki niyotantanakari koñaatapaaki. Nopokantapaakari iroñaaka, nopinkathateri, nokimoshirewenteru.

³ Ikemantawakariri riraga pinkathari Erooreshi, tee inimotanakiri, ikenkithashiryanaaka: “Tee nokoyi paashini jewawenantatsini, naaka apaniroeni”. Eejatzi maawaeni jerojareejatzi ikemantawakariri, ikenkithashireeyanakani.

⁴ Roojatzi ikaemakaantakiri riraga Erooreshi maawaeni jewatatsiripaeni ñanakowenantatsiripaeni janta Tajorentsipankoki. Eejatzi ikaemakaantakiri maawaeni jewatakayiziririni iyotaantzirori Iwaperite Tajorentsi. Rojampitawakiri maawaeni, ikantawakiri:

—¿Oetaka okantziri Iwaperite Tajorentsi? ¿Tsika ikoñaatekapa Rotyaantanewo Tajorentsi?

⁵ Ikantanakiri:

—Ari okantzi: ikoñaate janta Weriki jaka Joreeyakika. Tema paerani aritaki rojankinatakotzitarikani kamanantzirori iñaani Tajorentsi iitachari Mikiiyashini, ikantaki:

⁶ “Janta Joreeyaki ari ojeeki nampichaaniki oetachari Weriki. Tee ikemakotawitawo maawaeni atziri omaanta anaakotero maawaeni nampitsi antawo Joreeyaki ikemakotero maawaeni atziri. Rooma ikoñaatzimoteri jeekatsiri janta Jewatatsini, ikempoyeyerini maawaeni joriyopaeni”.

⁷ Riraga Erooreshi imanakiro maawaeni okaatzi ikemawakiri, ikaemakaanteeyakirini riraga yotakopiintawitariri ompokiropaeni. Ipokantapaakari, ikantawakiri:

—¿Tsika okaatzika piñaantakariri ompokiro ikontetapaaki piyotantakari ikoñaatapaaki jewatatsini?

⁸ Ikemawakiri ikamantapaakiri, roojatzi rotyaantawakiri ikantawitawakiri:

—Kameetha piyaate Weriki paminakiteri tsikarika ijeekaperotzi eentsi. Aririka piñaapaakiri pipokaate jaka pikamantaatena, kameetha nareetakityaari naari nopinkathatantakityaari nokimoshirewenteru eejatzi.

—Jee, ari.

⁹⁻¹⁰ Ikemantapaakariri ikantawakiriri, rowaaganaka riraga yotakotziriri ompokiropaeni. Roojatzi janta niyanki awotsi iñaawaatziri eejatzi ompokiro jenokira iñaakiri chapinki janta ipoñaakanta. Iñaantawaariri ikimoshireperotanaki. Reewatanakiri apatziro rowakaanakiri janta ijeekakinta eenchaaniki; ari ikatziyapaaka janta jenoki ipankokira.

¹¹ Roojatzi rareetantapaaka janta, ikyaapaaki pankotsiki, iñaapaakiri Jesoshi, eejatzi rinero. Rotziwerowashitapaakari, riwethatantapaakari, eejatzi ipinkathatapaakiri ikimoshirewentapaakiri. Roojatzi itaaparyaantapaakawo itsiwoote, raakiro inowikyaakiro iraata oorotatsiri kameethaperotatsiri, pinaperotachari. Eejatzi raakiro apite kajankaritatsiri eejatzi kameethatatsiri. Roojatzi ipashitantapaakari Jesoshi.

¹² Roojatzi imapaaki. Imishiwaetakaakiri Tajorentsi. Ikantakiri:

—Eero pipiyanaa janta Erooreshiki.

Ikemawakiri roojatzi ikinapithatantanaari paashiniki awotsi, riyaatapi-thateeri iipatsiteki.

Josee ishiyapithatakari Erooreshi

¹³ Roojatzi ipyeyanaani inampiki rirori yotakotziriri ompokiropaeni, roojatzi rapiitakiro Josee romishimpyaantakariri ronampiri Tajorentsi, ikantapaakiri:

—Pipiriinte! Ikowaki pinkathari riraga Erooreshi rowamaakaanteri eentsi. Paanakiri janta Ejiipitoki, eejatzi pitsipatanakyaawo piina. Ari piijekapaaki janta, eero pipiyaa. Paata nokantemi pipiyee.

—Jee, aritaki.

¹⁴ Roojatzi ipiriintanaka ikantanaka riyapatithatanakiri niyankipaeteni tsiteniri. Ishiyakaapithatanakari eentsi janta Ejiipitoki, itsipatanakawo iina.

¹⁵ Ijeekawitapaaka janta, ijeeki, ijeeki, ojamanitanaki janta, roojatzi ikamanaki riraga Erooreshini. Riraga Tajorentsi ikamantakiri Josee roojatzi ipiyantari ipatsiteki. Rootaki omonkaantakawori rojankinatakotz-itakarini paerani kamanantzirorini ifaani Tajorentsi iitachari Oseeyashini. Rirotaiki Awinkatharite jankinatakayiriri. Rojankinatzi:

“Ikantakini Tajorentsi: ‘Ijeekawitakya notyomi janta Ejiipitoki, roojatzi nokamanteeri ipiyee’”.

Ikijanaka Erooreshi

¹⁶ Rootaki riyotantanakari riraga Erooreshi teera ipiyaa yotakotziriri ompokiropaeni, ikantaki:

—Irintapaeni ramatawitakinakya.

Ikijanaka roojatzi rotyaantanakiri joraaropaeni, ikantakiri:

—Piyaate janta Weriki, eejatzi piyaate janta paashinipaenikira pankotsikira okaakini. Powamaakiteriroña eentsipaeni janta. Pithonkeri maawaeni shirampari owakira yowatsiri roojatzi irintapaeni monkaateenchari apite rojarentsite, powamaakiteriroña maawaeni.

—Jee, ari.

Rootaki ikanantakawori iroka, rooma ikantziri chapinki riraganki yotakotziriri ompokiropaeni ikantzi tekira imonkaatziro Jesoshi rojarentsite apite. Ikenkithashiryaawitaka iita eeniro ijeeki Jesoshi Weriki.

¹⁷ Ari omonkaataka iroka rojankinatziitakarini paerani kamanantzirori ifaani Tajorentsi iitachari Jeremiiyashini. Rojankinatakotakironi paashini nampitsi okaakini Weri, ikantzi:

¹⁸ “Iinja ikemakoetero janta Ramaaki ari irakoeyakarini ramaajatopaeni otomipaeni, osheki okoetyagaeyakirini. Rowaga ojavaenini Rakeeri eejatzi tsinanipaeni iraaotyaaari otomipaeni eero okaatzimotziro iraaotyaaari. Rootaki iraaanteeyakaririni okoetyagaeyanakirini rowamagaetakiri otomipaeni, maawaeni”.

Ipiyanaa Josee Najareeteki

¹⁹ Tee ojamanitzi ikamantakari Erooreshini, eeniro ijeeki riraga Josee janta Ejiipitoki. Roojatzi romishimpyaantaari ronampiri Tajorentsi, ikantapaeri:

²⁰ —Iroñaaka okameethatzi pipiyeerakya janta piipatsiteki, tema kamaki kowawitachari rowamayerimi Jesoshi.

²¹ Ikemawakirira roojatzi ipiyantaa ipatsiteki oetachari Ishirayeeri. Riyaatawitanaka Weriki raanakiri eentsi eejatzi itsipatanakawo iina.

²² Omaanta niyanki awotsi ikemakotakiri Arekiraawo, itomini Erooreshini, iroñaaka ipinkatharitzi ipoyaatakari ashitaririni. Ari ithaawanaki rirori Josee, tee ikoyi riyaataneee janta. Roojatzi rapiitakiro romishimpyaagaeri ronampiri Tajorentsi, ikantapaakiri:

—Eero piyaatzi pinampiki paerani, riraga Arekiraawo rowamaakaantawakirikari eentsi.

Rootaki riyaatantanakari iroñaaka janta Karireeyaki.

²³ Ikanta rareetapaaka janta ijeekapaaki nampitsiki tsikarika ijeekawita paerani oetachari Najareete, aritaki rantaritapaaki Jesoshi janta. Rootaki

omonkaatantakari iroñaaka ikantakirini kamanantzirorini iñaani Tajorentsi paerani, ikantzi: “Ipoñaakya riraga Rotyaantanewo Tajorentsi Najareeteki”.

3

Riraga Jowa kaawoshitakotantatsiri Tajorentsi ikamanantapiintzi janta okaankiityeenta

(Mr. 1.1-8; Rk. 3.1-9, 15-17; Jowa 1.19-28)

¹ Ikanta riyataki Jowa, riraga kaawoshitakotziriri Tajorentsi janta Joreeyaki okaankiityeenta. Aritaki ritanakawo ikenkithatakaapiintteeyakirini atziripaeni.

² Ikantapiintteeyirini:

—Pikenkithashiryaawakyaata, eero pikimitaa paerani. Pipakagaero kaari kameethatatsi panteeyakirini. Pameenteeyari Tajorentsi iroñaaka. Rooteentsi reewawentemi, eejatzi raminakowiritantemi.

³ Paerani ikenkithatakotzitakarini Jowa riraga kamanantzirorini iñaani Tajorentsi iitachari Iseyashini. Iroka rojankinatakotzitakaririni, ikantzi: “Eenitatsi iinja atziri kenkithatakayerini atziripaeni janta okaankiityeenta, ikanteri: ‘Paamayarirapa Awinkatharite, pikameethatanaki pineshironkatawakaeya’”.

⁴ Eejatzi Jowa, tee ikithaatawo kithaarentsi kameethari. Omaanta ikithaatawo ontyaantsi iwitzi kameeyo. Eejatzi ishirikathakitari mashit-simashi ikimitakari riraga Iriiyashi kamanantzirori iñaani Tajorentsi. Rowapiintari kimitariri tsitsiri. * Eejatzi ithotziri iyaa pitsi eenitatsirika.

⁵ Ipokashitapaakiri maawaeni jerojareejatzi. Eejatzi ikemijantapaakiri maawaeni joreeyajatzi. Eejatzi maawaeni jeekatsiri okaakini iña oetachari Joriraani, eejatzi ipokashitapaakiri ikemijantapaakiri.

⁶ Ikantapaakiri kemaperotapaakiriri:

—Niyotzi eenitatsi kaari kameethatatsi nantziri. Nokowaperotzi ineshironkaperotena Tajorentsi rowawijaakotena.

Roojatzi ikaawoshitakotantawakariri Tajorentsi riraga Jowa iñaakira oetachari Joriraani.

⁷ Eejatzi ipokaeyawitakani warijeeyopaeni eejatzi saroseeyopaeni. Ikowawitaka ikaawoshitakotawakirimi rirori eejatzi.

Omaanta ikijathatawakiri Jowa ikantawakiri:

—jEerokateeyakini maankipaeni! Pikimiteeyakaarini kamaaripaeni. Tema pitheeyawaetashita eejatzi pamatawitashitari maawaeni. Tee okameethatzi pantziri. Tee pikowaeyawitani piyaate paamariki kaari tsiwakanitatsini, rootaki pikowantawitakari pikaawoshitakotyairimi Tajorentsi. Eero pikenkithashiryaashiwita eero rowashironkaemi Tajorentsi tema pikaawoshitakotashitayari.

⁸ Pikowakirika nokaawoshitakotawakimiri Tajorentsi pityaawo pikenkithashireeya piyeekanteeyari kameetha, pookaero kaari kameethatatsi pantapiintteeyakirini niyotantyaari tee pikimita paerani.

⁹ Eero pikantawaetashita:

“Nocharinetakari Awaraamani, rootaki niyotantakari aritaki nawijakotee”. Pamatawitashitaka eeroka apaniroeni. Tee paapatziyaperotari. Ikowakirikami riraga Tajorentsi, imatero ipeyeromi atziri iroka mapika osheninkateeyarinimi Awaraamani, aritaki rantakiro.

¹⁰ Maawaeni inchatto kaari kithokitatsi tema ari atowakiro apiyotero atagaeyeroni paamariki. Eejatzi eerori pikimiteeyakawoni inchatto kaari

* 3:4 Janta Ishirayeriki rowari riraga oshiyariri tsitsiri.

kithokitatsi. Kyaaryoowa rookimikari eerori Tajorentsi paamariki kaari tsiwakanitatsini.

¹¹ Niyotakiririka rookaero atziri kaari kameethatatsi rantziri, nokaawoshitakotawakiri Tajorentsi ifaakira. Omaanta kaakitaki impaetapaakinani, riraga Rotyaantanewo Tajorentsi. Ranaakotakina, tema rirootaki jewaperowenantatsiri. Aritaki ikithaatakaapaakaero Ishire Tajorentsi maawaeni aapatziyakariri amitakotantyaariri.

¹² Owiitakirorika aroso aakiro otzinkayitakiro. Rowaga otaki ataakiro paamariki. Rooma rowaga owatha otetakiro akempoyaantapiintaworiki. Eejatzi ikimiteri riraga impaetakinari. Tema rinashityaari atziripaeni. Retakotyaaari aapatziyeeyakaririni ijeekimotantyaariri janta okameethatzinta omaantakya kaari kameethatatsi rookaerini paamariki kaari tsiwakanitatsini.

Jesoshi ikaawoshitakotakari Tajorentsi

(Mr. 1.9-11; Rk. 3.21-22)

¹³ Ikantaka ipoñaanaka Karireeyaki Jesoshi, riyataki ifaaki oetachari Jori-raani. Riyaatashitakiri Jowa ikaawoshitakotantawakyaariri Tajorentsi,

¹⁴ omaanta tee ikowawita riraga Jowa. Ikantawitawakari:

—Eero nokaawoshitakotzimiri Tajorentsi eerori. Rooma eeroka kaa-woshitakotanakinarinikya Tajorentsi naari. ǃlitaka pikowantari nokaawoshitakotawakimiri eeroka? Rooma eerokataki pinkatharitatsiri.

¹⁵ Ikantapaakiri:

—Rootaki okameethatantari iroñaaka pikaawoshitakotenari Tajorentsi naaka amonkaatantyaawori ikowakaakaari.

Roojatzi ikantawakiri:

—Jee ari, pipokeeta jaka.

¹⁶ Roojatzi ikaawoshitakotantawakari rirori. Roojatzi ishitowaataneera ifaaki, ifaawakitziro Ishire Tajorentsi opoñaaka jenokinta Tajorentsikinta ayiitashitapaakiri okimiwitapaakari jamomo ookantapaakari.

¹⁷ Roojatzi ikemayitawakirini Tajorentsi janta jenokinta, ikantanaki:

—Rirootaki notyomi nonintashireperotanewo. Osheki niweshiryaawentakari.

4

Ikowawitaka iwinkatharite kamaari rantakayerimi Jesoshi kaari kameethatatsi

(Mr. 1.12-13; Rk. 4.1-13)

¹ Roojatzi riyataki Jesoshi tekatsinta atziri ipanko: okaankiityeenta janta. Tema iyaataakaakiri Ishire Tajorentsi. Rootaki iyaataakaantakariri ifaanantyaariri iwinkatharite kamaaripaeni. * Ikowawitaka irira rantakayerimi Jesoshi kaari kameethatatsi ranaakotantyaaririmi.

² Eeniro ijeekapaaki riraga Jesoshi janta okaataki 40 kitejiri tee rowa, ayimaperotakiri ifashe.

³ Roojatzi ipokashitapaakiri riraga iwinkatharite kamaaripaeni. Ifaanantawitapaakari, ikantawitapaakari:

—Eerokarika Itomipero Tajorentsi, pipeyero mapika opeyanakya owana-wontsi poyaari.

⁴ Omaanta ikantawakiri:

* **4:1** Riraga iwinkatharite kamaari ronampiri naawita Tajorentsi paeraniperorofa, omaanta ipiyathatantakaririni paerani riraga Tajorentsi rootaki rookantakariri rirori jaka jaawiki.

—Eero nantziro. Okantzi Iwaperite Tajorentsi: “Tee apatziro akoyiro owanawontsi ashintsiwathatantyaari, inta kowaperotachari akemijantap-eroterero maawaeni ikowakaakaeri Tajorentsi ashintsitantyaari ashireki”.

⁵ Roojatzi raanakiri janta Jerojareeki ikatziyakaakari janta okaapankata-paakinta Tajorentsiipankoki.

⁶ Iroñaaka ikantawitanakari:

—Eerokarika Itomi Tajorentsi, pomyaanakyaatya jaawiki, ñaa, eero pikamapaaki. Pikenkithashireerotyaka okaatzi okantzimiri Iwaperite Tajorentsi: “Ari rotyaantakimiri Tajorentsi ronampiripaeni ikempoyeemi. Ari raawakimi rakokira eero pikagaantapaaka jaawikinta mapiki”. Ñaakiro, ¿iitaka pithaawantakari?

⁷ Rapiitziiri ikantawakiri:

—Eero nomyaa. ¿iitaka noñaanantyaariri Pawa? Eejatzi paashini okantzi Iwaperite: “Tee okameethatzi añaantawityaari riraga Tajorentsi, rowashironkaekari”.

⁸ Roojatzi riweyaantanakari raanakiri antawoki ochempi. Roñaagakiri Jesoshi maawaeni kipatsipaeni rashi jewawenantatsiripaeni, iñaakiro maawaeni nampitsi owaneenkataka eejatzi maawaeni rowaagawo jeekayitatsirini,

⁹ ikantawitanakari:

—Naapatziyakagaeyemirini maawaeni jeekatsiri kipatsikipaeni, aririka pipinkathatena naaka.

¹⁰ Omaanta ikantanakiri:

—Eero naapatziyimi. Piyaatekya inteenanta, kamaari, eerokakya Jatanaashi. Rooma okantzi Iwaperite Tajorentsi: “Pipinkathateri Awinkatharite, tema rirotaki Tajorentsi. Apatzirokya irira paapatziyari, pipinkathateri, eejatzi pikimoshirewenter”.

¹¹ Roojatzi riyaaantanaka inteenanta riraga iwinkatharite kamaaripaeni. Rimpaeetaki ipokapaaki ronampiripaeni Tajorentsi, ramitakotapaakiri, ipa-paakiri rowanawo.

Ritanakawo Jesoshi riyotaantzi Karireeyaki

(Mr. 1.14-20; Rk. 4.14-15; 5.1-11; 6.17-19)

¹² Ikantaka ikemawaki riraga Jesoshi ragaetakiri Jowa romonkyaantee-takariri omonkyaagamentotsiki. Roojatzi ipiyantanaa Karireeyaki, areeta-paa inampiki Najareeteki.

¹³ Roojatzi roshirinkantakawo ipanko, riyaaatanaki Kaperinawooki ari ijeekapae. Rootaki Kaperinawootatsiri Karireeyawero ojeeki ochereeteki antawo inkaare. Ijeekaki shaporoonijatzi eejatzi nejatariijatzi janta paerani.

¹⁴ Awijantakari iroka omonkaatantyaari rojankinatakotzitaririni paerani riraga Iseyashini:

¹⁵ “Ijeeki shaporoonijatzi eejatzi nejatariijatzi janta ochereetekinta inkaareki intatsikeronta Joriraaniki, janta Karireeyaki. Ijeekaeeyininta kaari yotziri Tajorentsi.

¹⁶ Okimitzimotawitakari eeniro otsitenitzi, okimiwitaka tee riyotawitarini riroripaeni Tajorentsi. Riyaaatantyaarimi paamarikinta omaanta iroñaaka eero. Okimitzimotantyaariri okitejitakotapaakiri, okimiwita riyotakaakiri riraga Tajorentsi. Riraga iyotziriri rirori eero riyaatzi paamariki”.

¹⁷ Aripaete Jesoshi ikenkithatakaanakiri maawaeni atziri janta, ikan-teeyakirini:

—Pikenkithashiryawaakyaata, eero pikimita paerani inta pipakaero kaari kameethatatsi pantziri. Pameentyaari iroñaaka Tajorentsi. Rooteentsi kameetha ipinkathariwenantemiri.

Riyoyaakiri Jesoshi apanipaeni riyotaanewo eejatzi riyotaakiri atziri-paeni

¹⁸ Ikinanaki janta ochereetekira rowaga inkaare iitachari Karireeya. Ikinanaki iñaapaakitziiri riraga Shimo iiteetziri eejatzi Peetero, eejatzi rirentzi riraga Antereeshi. Iirira apite ishiryaatapiintzi shima.

¹⁹ Ikanta Jesoshi ikaemapaakiri, ikantapaakiri:

—¿Eeroka shiryawaetapiintatsiri? Pipoke, thame poyaatanakina aritaki niyotaakimi paapatziyakaapiintyaari atziripaeni Pawa Tajorentsi.

²⁰ Roojatzi rookantanakawo ishiryamento royaatanakiri riyotaantyaariri.

²¹ Ro ijjanthaneentawitanaka iñaapaakitziiri Jantyaako eejatzi rirentzi Jowa, rirotaki itomi apite Sewereeyo. Ijeekaki ipitoki ishirikawaetzi ishiryamento. Itsipatari ashitariri. Ikaemapaakiri ikantapaakiri:

—Thame poyaatanakina.

²² Roojatzi royaatantanakariri. Rookanakiri ashitariri ijeekanaki janta ipitoki.

²³ Ikanta ikinakinawaetzi ikenkithatakaantzi riraga Jesoshi. Ithotyeyakironi maawaeni Karireeyaki. Janta ikenkithatakaakiri maawaeni atziri nampitsikipaeni ojeekira pankotsi ipiyotantapiintarira joriiyopaeni. Ikamantapaakiri atziripaeni tsikarika ikanta Tajorentsi reewawenanteeyerini maawaeni. Eejatzi retsiyatakoeyawakirini maawaeni mantsiyatzinkaripaeni paashinijatopaeni matakiriri mantsiyarentsitayitatsirini-paeni.

²⁴ Riraga jeekaeyatsirini inteenanta janta Shiiryaki ithotyaaanaka ike-makoeyakirini Jesoshi. Roojatzi ramanteeyanakaririni maawaeni mantsiyari, kyaantariri kamaari, kijopookitatsiri, katsiwaetatsiri, maawaeni. Ret-siyatakotawaeri Jesoshi maawaeni.

²⁵ Royaaatanakiri osheki karireeyajatzi, tekaaporishijatzi, jerojareejatzi, joreeyajatzi eejatzi poñaaneenchari intatsikeronta Joriraaniki. Royaaatanakiri maawaeni.

5

Ikenkithawaetzi riraga Jesoshi janta tonkaariki; ikantziri atziri iki-moshiretanteeyaari
(Rk. 6.20-23)

¹ Paashiniki kiejiriki iñaawakiri piyotawentariri ikaataki oshekini atziri. Rootaki itonkaantanakari eechonkiini tyonkaarikiini. Ari ijeekapaaki jaga. Roojatzi ipokanaki riyotaanewopaeni okaakini, eejatzi ipiyotawenta-paakari riraga atziripaeni.

² Roojatzi riyotagaeyawakirini, ikantawakiri:

—Aririka pikowaperote pikimityaari Tajorentsi rootaki reentsitetan-temiri, pikemijantena iroñaaka.

³ —Eerokarika yotakotachari tee pikameethatzi, aritaki riweshiryawaakimi riraga Tajorentsi, kameetha ipinkathariwentakimi.

⁴ Eerokarika owashiretzinkari, aritaki riweshiryawaakimi Tajorentsi roe-moshirenkakimi.

⁵ Eerokarika maerishiretatsiri aritaki riweshiryawaakimi Tajorentsi ineshironkatakimi reentsitetakimi.

- 6 Erokarika kowaperotzirori ikoyiri Tajorentsi, aritaki riweshiryaakaakimi irira ramitakotakimi.
- 7 Erokarika neshironkatantaniri maawaeni atziri, aritaki riweshiryaakaakimi Tajorentsi tema ari ineshironkaperotakimi eeroka.
- 8 Erokarika kameethatzinkari pajankaneki, aritaki riweshiryaakaakimi Tajorentsi aritaki piñagaeri.
- 9 Erokarika omaeryaantatsiri paashinipaeni atziri ijeeki kameetha, aritaki riweshiryaakaakimi riraga Tajorentsi. Rootaki kameetha ikananteemiri: “Eerokataki reentsite Tajorentsi”.
- 10 Erokarika antaperotzirori kameethaperotatsiri, rootaki ikijantemiri atziripaeni, aritaki riweshiryaakaakimi Tajorentsi. Rooma reentsite-takimi eejatzi piyotzi reewawentakimi.
- 11 Riyotakirorika atziri paapatziyakina, rootaki ikantzimatantemiri, rowashironkaantemiri, eejatzi itheeyakotantemiri, itheenkemi, omaanta ero pikantashiryaa, ero. Aritaki riweshiryaakaakimi riraga Tajorentsi.
- 12 Omaanta pikantyaani piweshiryaaperotanakya, rooma ipinataperotawaemi iinja riraga Tajorentsi janta okameethaperotzinta. Ero pimaejantziri: tema paerani ikijeetakirini rirori kamanantzirorini iñaani Tajorentsi eejatzi.

Roshiyakaawentakiro Jesoshi tziwi eejatzi ootamentotsi

13 Eekiro riyaatatye Jesoshi riyotaaperoteri, ikanteri:

—¡Pamine sha! Noshiyakaawentemiro tziwi. Tema aaka akatyokapintziri iwatha tziwiki, ero ishitzitanta. Rooma teerika okatyotzi okaanteekaata. Tema ari ookakiro, tekatsi koyeroni. Ari poshiyeyawitakawoni eerokapaeni tziwi: eerokateeyakini iyotagaeyakiririni atziri tsika ikantya ikameethatantyaari.

14 Eejatzi ari pikimiwitakawo eeroka oorentamentotsi. Pikenkithashiryaakoterotya. Aririka ojeeki nampitsi tsikarika otonkagaetya, ero omaana maawaeni iñeetawakiro otamorekanakyaarika tsiteniriki. Tee otzikaa tema ojeekinta tonkaariki. Eejatzi pikimiteeyawitakawoni, eerokapaeni iyotagaeyiririni maawaeni atziripaeni: ero pimaniro piyotayitziririni, inta kameetha piyotaantayiteroni kameethatayitatsirini.

15 Eejatzi, okimitaka aririka poonthoteri pootamento pipankoki, ero pitankimotakotziri kantziriki, inta powakiri janta jeñokiinira ootaperotantyaari okoñeetye maawaeni pankotsiki pikini paminawaete.

16 Ari pikimiwitawo iroka eerokapaeni iroñaaka, apatziro pantero maawaeni kameethatatsiri, riyotantyaari pinampijatzipaeni paapatziyapintari Tajorentsi, ikimoshiretantyaari riroripaeni, ikanantyaari: “Osheki ikameethaperotzi Pawa Tajorentsi”.

Inkithatakotziro riraga Jesoshi Iwaperite Tajorentsi okameethatzi

17 Eejatzi riraga Jesoshi ikantziri atziripaeni:

—Ero piitakaashiwitawo nopokantari jaka nopakaakayemiro paapatziyawo rojankinarini Moeseeshi, ero. Eejatzi ero piitashiwitakawo nokantemi tee okameethatzi oetarika rojankinatakiro kamanantayitziririni iñaani Tajorentsi paerani, ero. Omaanta nopokantari niyotaa-eroeyemironi ikantaperoyakirini, piyoperotantyaari kameetha oetarika okantakotziri.

18 Othonkyaarika kipatsi eejatzi jenoki inta eero othonkimaeta rojankinarini Moeseeshi eejatzi kamanantayitzirorini ifaani Tajorentsi. Kyaaryo omonkaatyaawo maawaeni ikantakirini paerani.

19 Eerorika pikemijantaperotziro kaminagaantsi, eejatzi eerorika piyoteeri paashinipaeni atziri ikemijantaperotziro roori, tema pijeekashita janta ipinkatharitzinta Tajorentsi. Omaanta aririka pikemijantaperotero maawaeni rojankinateeyinirini, eejatzi aririka piyotagaeyerini paashini atziri ikemijantaperoyeroni, ari pipinkathariwenantapae janta ipinkatharitzinta riraga Tajorentsi.

20 ¿Piitakaashiwitakawoma ikameethataki irintapaeni iyotaantawitawori Iwaperite Tajorentsi eejatzi riraga warijeeyopaeni? Iroñaaka nokantemi: tee imonkaatziro ikowakaawitariri Tajorentsi. Eerorika panaakotziri pikameethaperote, eero piyaatzi eerori janta ipinkatharitzinta.

Ikenkithatakotakiro Jesoshi kijaantsi

(Rk. 12.57-59)

21 Eejatzi ikantzi riraga Jesoshi:

–Piyotakiro ikantziri achariniitenipaeni paerani: “Eero powamayiri paashini atziri. Ninkarika owamaantatsiri eejatzi rirori rowamagaeteri”.

22 Omaanta nokantemi naaka: eero pikijiri paashinipaeni: rowashironkaemikari Tajorentsi. Eejatzi eero pikantziri atziri: “Tee piyotzi. Tee añiuro piipatha”. Pikantakiririka ayotaki tema pikijakiri rootaki okameethatantari rowamaakaanantemiri pinkatharipaeni. Eejatzi okimita aririka pikaweyeri atziri pikanteri: “Eeroka majontzi”, tema pikijakiri rootaki okameethatantari rotyaantemi Tajorentsi paamarikinta kaari tsiwakanitatsini.

23 Pamine, piyaantyaari janta Tajorentsi pankoki pikanteri riraga Tajorentsi ipeyakotemiro kaari kameethatatsi pantziri, rootaki pipashitantariri pipira riyotantyaari rirori kyaaryo pookakiro kaari kameethatatsi pantakiro, omaanta eenirorika ikijawentzimiri paashini atziri,

24 piyaawo piyaatashiteri riraga kijakimiri pikanteri: “Pipeyakotenawo okaatzi nantziri, eero napiitziro kaari kameethatatsi. Eero amaerineentawakaana. Pineshironkatena, kameetha aakameethatawakagaeya”. Pipeyakotantawakagaeyaawoni, pipiyanaki iroñaakakya Tajorentsi pankoki, roojatzi pipashitantapaakyaari Tajorentsi oetarika pikowashityaari pipashityaariri.

25 Eenitatsirika kijakimiri ikowaki raanakimi janta pinkathariki ikantakotantemiri, eero pikijiri inta pishintsite pikanteri: “Eero akijawakaa, thame aakameethatawakagaeya”. Aririka rareetakaapaakimi pinkathariki, ikanteri joraaro: “Paanakiri irika”, roojatzi romonkyaakaanantawakimi janta omonkyaagamentotsiki.

26 Rooma eerorika pipaperotziri maawaeni pireewitziriri, eerowa roeyowitzimi roojatzi pipinatanteeyariri.

Ikanteeyakirini Jesoshi: “Kyaaryoowa, pishirontawokari tsinani kaari payi”

27 Eejatzi ikantziri:

–Piyotakiro ikantziri achariniiteni paerani: “Eero pishirontzimotawo piina paashini tsinani, eero pishirontzimotari piimi paashini shirampari”.

28 Nokamantemi naaka: “Aririka piñaawenashireeyaawo tsinani eejatzi pikenkithashiryaaakotyaaaworika pishirontyaawo, ari eenitatsi pantani, kimitaka piñaathatzimotakawo piina”.

²⁹ Noshiyakaawentemiro: aririka antakayemiro poki kaari kameethatatsi, pikithokireero, pookero. Tema tee pikoyi iyaatakayemi paamariki kaari tsiwakanitatsini. Tema okameethatzi piyaatashiteeya kashetaakini poki janta jenokinta.

³⁰ Aririka antakayemiro pako kaari kameethatatsi, pithatyeero pako pookero. Tema tee pikoyi iyaatakayemi paamariki kaari tsiwakanitatsini. Tema okameethatzi piyaaponthotziitashiteya janta jenokinta. Ŋaakiro, tee okameethaperotzi papiitapiintero kaari kameethatatsi.

³¹ Eejatzi ikantzini riraga achariniitani paerani: “Aririka pikowaki pookaero piina, pojankinateniro paperi pookanteeyaawori, ari okaata-paaki”.

³² Omaanta nokantemi naaka: “Eerowa pookaero piina. Aririka pookaero piina eejatzi pagaerika paashini, tema piŋaathatzimotaawo piinaperoni. Agaerika eejatzi paashini oemi piina, eeniro antani: oŋaathatzimotaari oemiperoni. Eejatzi riraga agaeroni, eeniro rantani. Omaanta apatziro okameethawita pookaero aririka oŋaathatzimotakimiririka paashini shiram-pani”.

Eero pamatawitziri paashinipaeni

³³ Eekiro riyaatatzi ikantziri riraga Jesoshi:

–Piyoteeyakini ikantziri Iwaperite Tajorentsi, rootaki ikantzirini yotaantatsirini: “Eero pitheeya, eero pikantawaetashita”. Eejatzi ikantakini: “Aririka pikante: ‘Riyotaki Awinkatharite ari nomonkaatemiro maawaeni nokantakimiri. Namatawitakimirika ari rowashironkaakina’. Pikanterorika: ‘Riyotzi Awinkatharite aritaki nomonkaatikimiro maawaeni nokantakimiri’, ari okameethatzi pimonkaataperotero okaatzi pikantakiri”. Rootaki okantakiri rojankinatakirini paerani riraga Moeseeshini.

³⁴ Omaanta nokantemi naari: eero pitheeyawaeta. Aririka pothataakiro pikantziri, ŋitaka pikowantyaari pikante: “Riyotakiro Awinkatharite nothataakiro nokantzimiri”? Okameethatzi pimonkaataperotero maawaeni pikantakiri. Eero eejatzi pikantashita oetarika. Apanipaeni ikantashita: “Tee notheeya. Ŋaakiro, okantani eeniro jenokinta, eejatzi okantani nothataakiro nokantziri”, omaanta ikantashita. Nokantemi eero pikimitari irinta; rooma Tajorentsi rirotaki jeekatsiri jenokinta. Riyotzi pothataakirorika pikantziri. Eenitatsi paashini ikantashita: “Okantani ojeeki jenokinta jeekamentotsi rashi Tajorentsi eejatzi nokimita naari, nokantani kameetha noŋaawaetzi”, omaanta ikantashita. Nokamantemi naaka: tema tee okameethatzi pikantawaetashitya oetarikapaeni tema riyotzitakimiro Tajorentsi okaatzi pikantakiri.

³⁵ Eejatzi apanipaeni ikantashita: “Tee notheeya. Ŋaakiro, okantani eeniro kipatsi, eejatzi nokantani nothataakiro nokantziri”, omaanta ikantashita. Nokantemi naaka eero pikimitari irinta, rooma Tajorentsi rirotaki ashitawori kipatsi. Ikantakowentziri maawaeni. Riyotzi pothataakirorika pikantziri. Eejatzi paashinipaeni ikantashita: “Tee notheeya. Ŋaakiro, okantani eeniro ojeeki Jerojaree, eejatzi nokantani nothataakiro nokantziri”, omaanta ikantashita. Eejatzi nokantemi naaka, eero oshiyari irinta; rooma Tajorentsi rirotaki otyaantziriri jewawenantatsiri ijeekantari janta.

³⁶ Eejatzi eero pikimitari paashinipaeni kantatsiri: “Tee notheeya. Ŋaakiro, kyaaryo eenitatsi noeto, eejatzi kyaaryo tee notheeya”. Eero poshekiro pikantziri. Eero pimatziro pitajonkero pikitamaatakaantyaawori piishi.

³⁷ Eero pitheeya. Kyaaryoorika pantero oetarikapaeni, kameetha pikante: “Jee, nantakiro”. Eerorika pikoyi pantero, pikante: “Eero nantziro”.

Monkaataka. Tee okameethatzi poshekeero piñaani pamatawitantyaariri paashinipaeni. Rowashironkaemikari Tajorentsi.

Eero pipiyatari kijawitemini
(Rk. 6.29-30)

³⁸ Eekiro riyaatatzi ikanteeyakirini riraga Jesoshi:

—Eejatzi ikantakini achariniiteni paerani: “Aririka pikithokiriiteri roki paashini atziri eejatzi ipiyatemi ikithokiriitemiro pashi poki. Aririka pitzinkeryaakoteri raeki paashini atziri, kameetha ipiyatemi eejatzi itzinkeryaakotemi pashi paeki”.

³⁹ Omaanta nokantemi naaka: eero pipiyatari kijakimiri omaanta aririka ipajawootemi rakokira, pishinetayaari jantakirona ipajawootemi eejatzi, eero pipiyatari.

⁴⁰ Aririka atziri raakaantemi pinkathariki okaatzi pireewitziriri raapithatemirorika piithaari, pipawakiri eejatzi paashini pipewiryaaakotarira, eero pikijiri omaanta pineshironkatawakiri.

⁴¹ Aririka romperateetemi payeniri rowaagawo apaani kiroometero powawijaaneenteniri apaani paashini kiroometero eejatzi. Eero pikijashita inta pineshironkateri.

⁴² Ikowakotemirika owashironkaachari koetyeemotziriri, pipawakiri. Eejatzi aririka ikantemi: “Pipashitawakinawo iroka eejatzi noepiyeemi osheninka iinja”, ari pipashitawakyaari, eero pithañapithatari.

Ikantzi riraga Jesoshi: “Pineshironkateri kijakimiri”
(Rk. 6.27-36)

⁴³ Eekiro riyaatatzi ikantziri Jesoshi:

—Eejatzi ikantaki achariniiteni paerani: “Pineshironkateri neshironkatzimiri eerori. Omaantakya kijakimiri, pikijaperoteri rirori”.

⁴⁴ Omaanta nokantemi naaka: pineshironkaperoteri kijawitakimiri, owashironkaawitakimiri, maawaeni. Pamanakotyaari, pikanteri Tajorentsi ineshironkateri maawaeni rirori.

⁴⁵ Rootaki ikowakaakiriri Tajorentsi maawaeni aapatziyariripaeni reentsitetayitakarini. Rirotaki wetsikakiriri oorya: rooryaakoteeyakirini maawaeni atziri, aapatziyariri eejatzi kaari aapatziyari. Eejatzi rowariyaakiniri inkani kameetha oshookantari maawaeni owanawontsi. Eejatzi rowawo maawaeni atziri: riraga aapatziyariri eejatzi kaari aapatziyari, eejatzi kaari yotziri Tajorentsi, maawaeni rowawo. Rootaki ayotantawori ineshironkatziri Tajorentsi maawaeni riraga aapatziyariri eejatzi riraga kaari yotziri. Eejatzi eerori rootaki pineshironkateeyantyaaririni maawaeni.

⁴⁶ Apatziworika pineshironkatawakiri neshironkatzimiri eerori, eero ijeekakayimi Tajorentsi jenokinta. Riroma riyotzi theenkantatsiri eejatzi ineshironkatawakiri neshironkatziriri. Omaanta panaakoteri eerori, pineshironkateeyirini maawaeni.

⁴⁷ Apatziworika piwethatashityaari wethatzimiri, eero piyaatzi pijeeki janta jenokinta. Riroma riyotzi maawaeni kaari yotziri Tajorentsi riwethatari wethatari rirori. Panaakoteri: piwethateeyarini maawaeni.

⁴⁸ Pikameethaperotanaki, pikimitakotyaari Piri jenokinta, riroma osheki ikameethaperotaki irira.

6

Riyotaakae riraga Jesoshi tsika akantya aneshironkatante

¹ Eejatzi ikanteeyakirini Jesoshi:

—Paamawentyaawo, pipankinatakotarikari Tajorentsi ifaantemiri atziri rootaki ifaaperotantemiri pikameethatzi eeroka. Aririka pantero iroka tekatsi okantya ipinatemi rirori iinja.

² Aririka pipashityaari owashironkaenkari koetyeemotariri, eero pitho-tyeero pikamantziri paashinipaeni. Eero pikimitari riraga oshiyakaawaer-intzi raapatziyarimi Tajorentsi. Aririka iperi irira owashironkaenkari oetarika, ikamanteeyakirini maawaeni atziripaeni janta nampitsiki. Ikamanantayitaririni atziripaeni ifaaperotantyaariri ikameethatzi. Aririka ifaaperotawityaari atziri, monkaataka; omaanta eerowa ifaaperotziri riraga Tajorentsi, tekatsi riweshiryaawenantaari.

³⁻⁴ Eero pikimitari riraga oshiyakaawaetawitachari raapatziyarimi Tajorentsi. Rootaki, aririka pineshironkateri owashironkaenkari, pimaniro, roojatzi riweshiryaawenantemiri Tajorentsi. Rooma riyotakiro irira oetarika pantziniriri, roojatzi okimitakya, aritaki ramitakotakimi eenitatsirika koetyeemotemini.

Riyotagaeyakaeni Jesoshi tsika akanterori akenkithatakayeri Tajorentsi (Rk. 11.2-4)

⁵ Eejatzi ikantzi Jesoshi:

—Aririka pikenkithatakayeri Tajorentsi, eero pikimitari oshiyakaawaetawitachari raapatziyarimi rirori. Ikwaperotziro ikatziya ikenkithatakayeri janta pankotsi ipiyotantapiintarira joriiiyo paeni eejatzi janta niyanki nampitsi ifaantyaariri atziripaeni, rootaki ifaaperotantyaariri ikameethatzi. Kyaaryo nokantemiri iroka: monkaataka. Ifaaperotantariri atziripaeni, omaanta tee ifaaperotziri Tajorentsi ikameethatzi.

⁶ Aririka pikenkithatakayeri Tajorentsi, piyaate apaniroeni pipankoki, pashitakotanakya inthomaenta roojatzi pikenkithatakayeri ashizimiri riraga Tajorentsi. Riro neemini apaniroeni piyeekakira ari ifaaperotemi pikameethatzi, riweshiryaawenantemiri.

⁷ Aririka pikenkithataakiri, eero poshekiro ifaagantsi anik, anik, anik. Eero pikenkithashiriro aririka poshekiro ifaagantsi osheki rootaki ikemijanantemirimi. Rootaki rametari rirori kaari yotziri Tajorentsi.

⁸ Kyaaryoowa, pikimatarikari riroripaeni. Riyoperotziro Tajorentsi maawaeni koetyeemotakimiri. Tekirani pikanteri, riyotzitakawo.

⁹ Aririka pikenkithatakayeri Tajorentsi, ari pikimiteero eeroka iroka: “Pawa, niyotzi piyeeki jenokinta eejatzi jaawikika eejatzi pikemijan-teeyanani.

Osheki pikameethaperotaki.

¹⁰ Kameethapero pipinkathawenteeyanani.

Nokowaki nantemiro kipatsikika pikowakaakinari, nokimityaari rantziri ponampiripaeni janta jenokinta. Rooma imatakimiro maawaeni pikowakaakiriri.

¹¹ Maawaeni kitejiri pamtakoeeyanani nantawaete, eero okoetyeemotan-tana noyaari.

¹² Niyotzi eenitatsi kaari kameethatatsi nantziri, omaanta eero pikijawen-tanawo, inta pipeyakotenawo. Rooma nopeyakotziniri antakaana-wori naari oetarikapaeni, tee nokijiri.

¹³ Eero pishinetziri kamaari rantakayenawo kaari kameethatatsi.

Pikanteetatyeyaani peewawenteeyanani.

Ashi powantyaawo pitajonkawentena.

Eejatzi naari, ashi nowantyaawo noifaaperotemi.

Rootaki nokantakimiri, ari okaatzi”.

¹⁴ Eejatzi ikantzi riraga Jesoshi:

—Aririka pipeyakoteniri kijakimiri, eejatzi ipeyakotzitemiro Piri jenokinta eeroka kaari kameethatatsi pantziri.

¹⁵ Omaanta eerorika pipeyakoteeniri maawaeni rantakaawitakimiri, eero ipeyakotzitemiro riraga ashtizimiri jenokinta okaatzi kaari kameethatatsi pantakiri.

Riyotaakiri Jesoshi riyotaanewo tsika ikantya itzitawentyaari Tajorentsi

¹⁶ Eejatzi ikanteeyakirini:

—Aririka pitzitawentyaari Tajorentsi pikenkithatakaantakyaariri irira, eero piyotakaakiri paashinipaeni. Eero pikimitari riraga oshiyakaawaetawitachari raapatziyarimi rirori. Aririka itzitawentyaarimi Tajorentsi, rowashirepootashitaka riyotantyaari maawaeni itzitawentawo. Roojatzi atziripaeni ikenkithatakotziri ikameethaperotzi omaanta kyaaryo tee riweshiryaawentari riraga Tajorentsi.

¹⁷ Eero pikimitari riroripaeni. Aririka pitzitakotyaari Tajorentsi kameetha pikishitya eejatzi kameetha pikantya pikiwapootya poshepootya,

¹⁸ eero riyotantzimi riraga atziri pitzitawentatyaari Tajorentsi omaanta apaniroeni yotemini Tajorentsi rivotaki weshiryaawentemini eejatzi ñaaperotemini pikameethatzi. Rootaki riweshiryaakaantemiri iinja.

¹⁹ Eejatzi ikantzi:

—Eero pikenkithashiryaapiintziro pipiyotero powaagawo jaka jaawikika: opathaagaantzikari eejatzi rapeyagaanteetzitizimirokari eejatzi ikoshiteetzimikari.

²⁰ Omaanta pikantya pikenkithashiryaakopiintyaari Tajorentsi eejatzi pantero ikowakaakimiri rootaki iñaaperotantemiri pikameethatzi.

²¹ Ñaakiro, aririka pikowaki pipiyotero powaagawo jaka kipatsikika rootaki pipeyakotantapiintari Tajorentsi, omaanta aririka pikowaki piweshiryaakayaari rirori pikenkithashiryaakopiintyaari.

Poki okimiwitakari oorentamentotsi

(Rk. 11.33-36)

²² Eenitatsi poki paminantari kitejiriki. Okimitaka eenitatsi oorentamentotsi pitsiwootapiinantari tsiteniriki piñaantyaawori. Aririka okameethataki oki, kameetha paminawaetantyaari.

²³ Omaanta eerorika okameethatzi poki, eero piñiuro, kimitaka tsiteniriki. Eejatzi okimitaka, aririka pikenkithashiryaapiintero kaari kameethatatsi, eero piyotziri Tajorentsi, eero piñiuri, kimitaka tsiteniriki.

Eejatzi ikantzi riraga Jesoshi: “Aririka pantawaewentya eerori, tekatsi pikantya panteniri Tajorentsi ikowakaakimiri”

(Rk. 16.13)

²⁴ Eekiro riyaatatyeekantakiri:

—Tekatsi pikantya pithamaeteniri apite piwaatorote. Aririka pithamaeteniri apite, pikenkithashiryaakotakiri apaani kameetha rirori, pineshironkateri, omaanta pikenkithashiryaakoteri paashini tee ikameethatzi, pitheenkiri. Eejatzi okimitakya aririka panteniri Tajorentsi ikowakaakimiri, pikenkithashiryaakopiintari kameetha irinta, pinintaperotantyaariri, eero pikoyi pipiyotero powaagawo osheki. Omaanta aririka pikowaki pipiyotero osheki powaagawo, aritaki pantawaetawentero eeroka paantyaawori, eero pikowae paapatziyari riraga Tajorentsi. Eero pimatziro papitetziri piwaatorote.

Pikenkithashireero Tajorentsi ikoyiri

(Rk. 12.22-31)

²⁵ Eejatzi ikantziri:

—Ari nokantemi: eero pikenkithashiryaakotashitapiintawo oetarika-paeni poyaari, pimiru, pikithaataapiintyaari, oetarikapaeni. ¿Rootakima pi-jeekantari powapiintyaawo? Tee rootaki pi-jeekanta, inta rootaki pi-jeekantari pikenkithashireeri Tajorensi riraga wetsikakimiri, eejatzi pipinkathateri. ¿Rootakima piwatha otzimantari powaneenkantantyaawori? Tee rootaki otzimantari. Omaanta eeniro pi-jeekantari piyoteri Tajorensi pi-weshiryaakayaari rootaki okameethatantari panteniri ikowakaakimiri.

²⁶ Pamineri riraga tsimeripaeni jenokiweri. Tee ipankiwaetzi, tee rowi-itzi, eejatzi tee rantzi ipanko ojeekantari rowanawo. Omaanta maawaeni kitejiri eenitatsi royaari: tema ramitakotziri rirori Tajorensi. Maawaeni kitejiri ineshironkatziri, tema eero osheki inintaperotakimi, rootaki ipan-takimrori eejatzi.

²⁷ Aririka pikenkithashiryaapiintero ¿arima pimatakiro pojantaya apaniroeni? Eero. Patsipetashita pikenkithashiryaakotashita.

²⁸ ¿litaka pikenkithashiryaapiinantawori piithaari, oetarika pikithaataari? Paminero oteyakipaeni ampee, tee okenkithashiryaapi-intziro ironta: “¿Oetarikapaeni nokithaataawo?” Tee okirikawaetzi, eejatzi tee ontyaawaetzi,

²⁹ omaanta osheki owaneenkataka. Pamine, paerani osheki rowa-neenkawaetani riraga jewawenantatsiri iiteetziri Sharamooni, ojeekini oshe-kini rowaagawo, omaanta tee ikimitaperotawo oteyakipaeni, osheki owa-neenkaperotaka irowapaeni.

³⁰ Riroma rirota Tajorensi owaneenkatzirori oteyakipaeni inchashi, omaanta intsipaete okamatayatzi, intsipaete opariteyatzi, eejatzi rootakoet-ziro. Rooma eerori, pi-jeekini. Riroma ineshironkaperotzimi eero rootaki piyotantaperotari itzimakayemiro oetarika koetyeemotzimiri kameethat-siri. Pameentyaari, eero pitheenkiru, aritaki itzimimotakaakimiro riraga Tajorensi.

³¹ Rootaki eero pikenkithashiryaakotapiinantashitawo oetarika, eero pikantzi: “¿litaka noyaari? ¿Oetaka nomiriteri? ¿Oetaka nokithaataari?”

³² Ikowakowaeyironiroña irokapaeni riraga kaari yotziri Tajorensi. Eero pikimitari irirapaeni. Riroma riyotzimi riraga piri jenokinta, riyotziri koetyeemotakimiri.

³³ Rootakikya pikantyaani pityaawo pipinkathatantyaaririni Tajorensi eejatzi pikanteri rowameethashiretemi, roojatzikya ramitakotemi eenitatsi koetyeemotakimiri.

³⁴ Rootaki eero pikenkithashiryaakopiintawo inkaamani oetarika panteri. Rooma tekatsirika tzimimotzimiri, omaanta ramitakotemi riweshiryaakayemi riraga Tajorensi inkaamani, eejatzi maawaeni kitejiri riweshiryaakayemi.

7

Eero pikantzimatziri paashinipaeni (Rk. 6.37-42)

¹ Eejatzi ikantzi riraga Jesoshi:

—Eero pikantakotashitari paashini atziri. Aririka pikantakotashityaari, ikantzimikari Tajorensi: “Pantakiro eerori kaari kameethatatsi”.

² Aririka pikijeri paashinipaeni, aritaki ikijawaemi eerori Tajorensi. Eejatzi okimitaka, aririka pineshironkateri paashinipaeni, ari ineshi-ronkatawaemi rirori.

³ Eenitatsirika kaari kameethatatsi pantziri, tee okameethatzi pikanteri paashini atziri eerori: “Eenitatsi kaari kameethatatsi pantziri”. Noshiyakaawentemiro iroka: aririka otyaakyaatakimi antawo inchapanki

pokikira, ¿arima piñiitakiri ityaakyaawo owaanini inchapetoki rokikira paashini atziri?

⁴ Ñaakiro, tee okameethatzi pikanteri: “Ajaakya, nagaemiro pityaakyaawo pokikira”.

⁵ ¡Poshiyakaawaetashita paapatziyarimi Tajorentsi! ¡Pamatawitantashita! Pikowawitaka pikimitakotyaarimi kameethaperotzinkari. Ñaakiro, pityaawo pookero eerori antawowa inchapanki konompyaatoteencharira roojatzi pikokichaanteeyaari ari pimatero pagaeniri ityaakiro paashinira atziri. Eejatzi okimitaka pikowakirika pikanteri pisheninika ipakayero kaari kameethatzi rantziri, pityaawo pipakayero pantziri eerori roojatzi pimatero pikanteri.

⁶ Tee pipapiintziri otsitzi kameethaperotatsiri iwatha. Eejatzi tee pipa-piintziri chaancho poreryaanikitatsiri mapi pinaperotachari royaawo, tee ikoyi royaawo. Tema ratsikawitawakawo eejatzi ikijakotyaawo rowitsintakiro mapi. Eejatzi okimitaka kameetharofa oetarika okantziri Iwaperite Tajorentsi. Kameetha pikenkithatakayeri paashinipaeni atziri okantziri. Omaanta aririka ikijantemiro, tee ikoyi ikemijantemi, eero poñaashirenkiri inta piyotaapiinteri koyirori.

Pamaniri Tajorentsi oetarika, ari ipakimi
(Rk. 11.9-13; 6.31)

⁷ Eejatzi ikantzi riraga Jesoshi:

—Aririka pikanteri atziri ipawakimiro oetarika pikowakowateri, aritaki piñaakiro. Aririka pareetya pankotsiki, pikantapaakiri jeekatsiri: “Pashita-reenawo”, roojatzi rashitaryaantakimiro. Ari okimitaka iroka, pikanteririka Tajorentsi pikoyiri, aritaki imatakimiro oetarika kameethatatsiri pikowakowatziri.

⁸ Aritaki ramitakotakiri maawaeni amaniriri. Eejatzi kowakowatakotziriri rirori koetyeemotariri, aritaki imatakiro. Aririka pikenkithatakaapiinteri, ari ikemijantemi, imatemiro oetarika kameethatatsiri pikanteriri.

⁹ Pamine, aririka ikantemi pitomi: “Pawa, pipena kaniri noyaari”, ¿arima pipashitawakyaari mapi?

¹⁰ Eejatzi ikantemirika: “Pipawakina shima noyaari”, ¿arima pipashitawakyaari maanki?

¹¹ Ñaakiro, tee pikameethaperotzi omaanta piyotzi pineshironkapiinteri peentsitepaeni. Owanaaperotaka riraga Piri jeekatsiri jenokinta osheki ikameethaperotaki. Tema riyoperotziro ineshironkaperotziri maawaeni kenkithatakaakiriri.

¹² Eejatzi ikantaki riraga Jesoshi:

—Pikowakirika raakameethateeyimini paashini atziri eejatzi pikimitzityaari eerori kameetha paakameethateri raakameethatantemirikyaa eerori. Tema rootaki okantakirini rojankinarini Moeseeshi eejatzi rojankinatakiro kamanantayitzirorini iñaani Tajorentsi.

Ikenkithatakotziro Jesoshi apite awotsi
(Rk. 13.24)

¹³ Eejatzi ikenkithatakotakiro riraga Jesoshi tsikarika akantya akyaantyaari janta jenokinta roshiyakaawentakiro awotsi, ikantzi:

—Pikowakirika pikye ijeekinta Tajorentsi, pikinantapaakyaawo okaamanchakitziini awotsi, pikyaantapaakyaawo okaatzini omoo. Eenitatsi paashini awotsi jaawokipetazziiri. Tee opomeentsita ikinanteetyaawo roori; eenitatsi oshekini kinantawori, eejatzi janta ikyaanteetyaawo antawo

omoo. Omaanta maawaeni kinayitaneentsini janta eero rareeta jenokinta inta ikemaatsitapiintyaawo paamari kaari tsiwakanitatsini. Osheki kyaantawori.

¹⁴ Omaanta rowaga paashini awotsi okaamanachakitziini osheki opomeentsitaka ikinanteetyaawo. Eenitatsi apanipaeni kinantawori, omaanta kameetha rareetyaawo rirori okaatzini omoo ikyaantapaakyaari Tajorentsikinta, eero rapiiteero ikamae.

Ikenkithatakotziri Jesoshi amatawitantatsiri
(Rk. 6.43-46)

¹⁵ Eejatzi ikantzi riraga Jesoshi:

—Kyaaryoowa, ramatawizimikari oshiyaawitariripaeni iyotaantzirori Iwaperite Tajorentsi. Kyaaryoowa, piitakaashitarikari maawaeni iyotaantatsiri riyotaatziimi Iwaperite Tajorentsi kameetha. Kyaaryo riyotaawizimi apanipaeni, tee riyotaaperotzimiro kyaaryooperotatsiri.

¹⁶ Paminaperoteri rantayizirini, riraga iyotaantzirori, rootaki piyotantyaariri ikameethatzirika. Pamine, ¿okithokitziroma oowa kitochee? Teewee. ¿Okithokitziroma iyeera* kawana? Teewee. Tee omatziro. Eejatzi ikimita riraga amatawitantatsiri, tekatsi ikantya rantero ikowaperotziri Tajorentsi.

¹⁷ Inchato kameethari okithokitziro okithoki kameethari, ari athotero. Omaanta teorika okameethatzi inchato, tee okithokitziro okithoki kameethari.

¹⁸ Rowaga inchato kameethari, tekatsi okantya okithokitero okithoki kaari kameethatatsi. Eejatzi kaari kameethatatsi inchato, tekatsi okantya okithokitero kameethatatsiri okithoki.

¹⁹ Tema achekapiintziro chochoki kaari kithokitatsini, oejapiintziro paamariki.

²⁰ Eejatzi okimitaka, potsikanataperotyaari maawaeni kowatsiri riyoteemi. Piyote okameethatzirika rantziri, ari kameetha eejatzi riyotaantziro Iwaperite Tajorentsi. Rooma teorika okameethatzi rantziri, eejatzi tee okameethatzi riyotaantziri.

Ikenkithatakotziri Jesoshi yotakoperoteeriri
(Rk. 13.25-27)

²¹ Eejatzi ikantzi riraga Jesoshi:

—Eeniro ñaawaetashitachari osheki ikantashita: “Eeroka Nowinkatharite, osheki nopinkathatziimi”. Omaanta eero riyaaateeyini irira janta notsi-patyaari jenokinta, inta jataperotatsini janta maawaeni riraga antaperotziniriri Pawa ikowakaakiriri.

²² Aririka nopinkatharentsiperotanaki nopiyoteeyerini maawaeni atziri nokantakowenantaariri. Eenitatsi oshekini atziri kantashitenani: “Nowinkatharite, osheki nokenkithatakotzimi. Nokantziri kyaantariri kamaari: ‘Pameentyaari Jesoshi pawijakotanteeyaari’. Eejatzi nokantziri atziripaeni: ‘Rirotaki Jesoshi matakaanawori notajonkantzi’ ”.

²³ Omaanta nokanteri irirapaeni: “Tee niyotzimi, tee reentsitetzimi Pawa. Piyaate inteenanta, osheki pantziro kaari kameethatatsi. Tee nokoyi pijeekimotena jaka”.

Atziri owetsikirori pankotsi kijopathariki kipatsi eejatzi owetsikirori impanekiki
(Rk. 6.47-49)

* 7:16 Iyeeratatsiri rootaki chochoki, oshiyawo komashiki. Ithoetziro, pocharinini. Tee antawoperotzi.

²⁴ Pamine, aririka paapatziyawo maawaeni okaatzi nokantzimiri eejatzi aririka pantakinawo maawaeni nokowakaakimiri, okameethataki, eeroka yotaniri, pikimitakotakiri atziri wetsikirori ipanko okijopathatzira kipatsi.

²⁵ Roojatzi opariyantapaaka inkani, oonkanaka. Opokawitapaaka antawo tampyaa otatsinkawitapaakawo, omaanta tee ataanakiro. Rootaki kaari ataantawo, tema riwetsikakitziro okijopathaperotzira kipatsi.

²⁶ Eejatzi okimitya eerori, eerorika pikenkithashireero maawaeni okaatzika nokantakimiri eejatzi eerorika pantanawo maawaeni nokowakaawitzimiri, tee okameethatzi. Eeroka kimitariri kaari yotatsi. Pikimitakotyaaari wetsikirori ipanko janta impanekiiteki ochereeteki iŋaa.

²⁷ Okanta opariyapaaki inkani, oonkanaka. Opokapaaki antawo tampyaa otatsinkanakiro pankotsi, aanakiro iŋaa. Ŋaakiro, ratsipetashitakawo riraga wetsikawitawori. Eero patsipetashitawo eerori pikemijantana, omaanta pantaperotero kameetha nokowakaakimiri.

²⁸ Rootaki ikanteeyakiririni piyotawenteeyakaririni janta tonkaariki. Ari rotsikanateeyanakarini maawaeni, ikantzi:

²⁹ —Osheki riyotanitzi irira, ikenkithatakaakae kimitaaka pinkathari, kameetha riyotaakae; tee ikimitari riraga iyotaantawitawori rojankinarini Moeseeshi.

8

Retsiyatakotakiri Jesoshi patheenkari

(*Mr. 1.40-45; Rk. 5.12-16*)

¹ Ithonkapaakiro riraga Jesoshi riyotagaeyakirini atziri janta tonkaariki. Roojatzi roerinkantapaa, eejatzi royaateeyakirini oshekini atziri.

² Roojatzi ipokashitapaakiri apaani shirampari patheenkari, itonkiyotawakari rotziwerowashitapaakari, ikantapaakiri:

—Nowinkatharite, tema eenitatsi pitajorenka, pikowakirika petsiyatakotena, niyotzi aritaki pimatakiro.

³ Roojatzi rowaankantawakawo rako rirori, ipampitawakiri ikantziri:

—Jee, nokowaki. Petsiyatakotanee iroŋaaka.

Intsipaete opeyanaka ipathaawo.

⁴ Roojatzi ikantziri:

—Eerowa pikamantziri paashinipaeni netsiyatakotakaakimi, inta pantero ikantzitarini paerani Moeseeshini: piyaatashiteri riraga ŋaanakowenantatsiri Tajorentsipankokinta pikanteri irira: “Paerani nopathaawitani, omaanta iroŋaaka, etsiyatakotaana. Paminena tee aŋagaero iroŋaaka, nopathaawo”. Aririka raminawakimi, roojatzi pipantapaakyaari pitsimerite jenokiweri itaantyaanariri Tajorentsi, riyoteeyantyaarini atziripaeni etsiyakotakimi. Roojatzi riyaatantanaka.

Riraga Jesoshi retsiyatakotakiri ronampiri kapitaano

(*Rk. 7.1-10*)

⁵ Ikantaka itharyaanaka Jesoshi, eejatzi riraga oyaateeyakiririni, roojatzi rareetanteeyapaakani Kaperinawooki. Itonkiyotawakari apaani iwinkatharite oshekini joraaro. Kaari riro joriyo.

⁶ Ikantapaakiri:

—Nowinkatharite, eenitatsi nonampiri janta nopankokinta, tee imatziro ishewata, eejatzi osheki ikatsitaki; katsitaperotanaki. Nokowaki petsiyatakotakayeri.

⁷ Roojatzi ikantawakiri:

—Aritaki niyaate netsiyatakotakayemiri.

⁸ Omaanta ikantanakiri:

—Osheki nopinkathatziimi. Tee nokameethatzi naari; tee naaka joriyyo, eero notsipatapaakimi janta nopankoki. Apatzirorika pikante etsiyatakotaneerirori, niyotaki aritaki etsiyatakotanaki. Patsipetawokari piyaate nopankoki, osheki pipinkathariwenantzi.

⁹ Eejatzi naari eenitatsi kantanari oetarika nanteri, eejatzi nokimitzita naari nojoraarote eenitatsi nomperateeyakarini. Nokanteririka apaani joraaro: “Piyaate”, ari riyaatanaki. Nokanteririka paashini: “Pipoke”, ari ipokanaki. Eejatzi nokimitziri nonampiri rirori, aririka nokanteri: “Iroka panteri”, ari rantakiro.

¹⁰ Ikanta ikemantawakariri, ari rotsikanatanakari, roojatzi ipithokashitantanakari oyaateeyakiririni, ikantanakiri:

—Kyaaryootaki iroka nokantemiri, maawaeni jaka anampipathakika tekatsi apaani noñaaneente kimitakotyaaarini irika paashinijatzitatsiri atziri: osheki rameentaperotakari Tajorentsi.

¹¹ Iinja janta ipinkatharitzinta, aritaki ipiyoteeyaani oshekini paashinijatzitatsiri atziri ipoñaayitapaakyaani paashinipaenikinta kipatsi. Itsipatapaeyaari Awaraama, Ijaaka, Jakoowo, riweshiryaaawaetya maawaeni janta.

¹² Omaanta oshekini joriyyo jeekatsinimi janta, aritaki ikenkithashirya irirapaeni: “Naaka joriyyo, rootaki niyaatantyaari jenokinta”, omaanta eero riyaatzi, tee raapatziyaperotari Tajorentsi. Ikowakaawitakari it-sipatyaarimi janta ipankokinta, omaanta osheki itheenkakiri, rootaki rotyaanantyaariri janta otsitenikaakiperotzikinta. Tema ijeeki janta paamariki kaari tsiwakanitatsini. Janta riraaperotanakya eejatzi ratsikaekiteeyanakyaani, tyakiririri. Osheki rowashironkaanakya janta, osheki ike-maatsityaawo paamari owatsinka.

¹³ Roojatzi ikantawakiri riraga iwinkatharite joraaro:

—Kameetha iroñaaka piyaate pipankoki. Paapatziyaperotakina, rootaki retsiyatakotantaneeyari ponampiri.

Intsipaeete retsiyatakotane.

Jesoshi retsiyatakotakiro riyote Peetero

(Mr. 1.29-34; Rk. 4.38-41)

¹⁴ Riyaatanaki iroñaaka riraga Jesoshi ipankoki Peetero. Ikyaanapaakari iñaapaakitziiro riyote omantsiyataki, omaryaaka omaamentokira, ojaawamerikitzi.

¹⁵ Ipampitapaakiro akokira, roojatzi awijakotantanaa ojaawamerikiwitaga etsiyatakoperotane. Roojatzi opiriinantanaa mantsiyawitachari opantawakari rowanawo.

¹⁶ Okantaka otsitenitanaki, ramaetapaakiri oshekini kyaantakariri ka-maari. Roojatzi ikenkithatakaantawakari roojatzi rowawijaakotantawakariri. Eejatzi retsiyatakotawakiri oshekini mantsiyatzinkari.

¹⁷ Tema imonkaatakiro riraga Jesoshi maawaeni ikenkithatakotzitaririni paerani Iseeyashini. Ikantakotzitaririni:

“Iinja retsiyatakoteri Rotyaantanewo Tajorentsi oshekini mantsiyatzinkari, eejatzi osheki ineshironkateeyirini”.

Kowawitachari oyaaterinimi Jesoshi

(Rk. 9.57-62)

¹⁸ Paashiniki kitejiri iñaantakariri riraga Jesoshi oshekiniroña piyotawenteeyakaririni, ari ikantanakiri riyotaanewopaeni:

—Thame aate intatsikeronta inkaare.

¹⁹ Ikanta ipokashitapaakiri iyotaantzirori Iwaperite Tajorentsi, ikantapaakiri:

—Iyotaanari, nokowaki naari noyaatemi tsikarika piyaate.

²⁰ Rakanakiri Jesoshi, ikantanakiri:

—Riraga piratsi eenitatsi imoo imaantari. Eejatzi ikimita riraga tsimeri jenokiweri, eenitatsi rookantari, imaantari. Kyaaryo naaka poñaachari nomokinta, nokoñaatapaaki jaka kipatsikika, omaanta tekatsi naaka nopanko nomaantyaari. Patsipetashitawokari poyaatena, powashironkaakari.

²¹ Ikantapaaki paashini riyotaanewo:

—Nowinkatharite, nokowawitaka noyaatemimi omaanta tekiraata ikami pawa. Ikamakirika nokitanakiri roojatzikya noyaatantanakimi kijokiro nowanakimi.

²² Omaanta ikantawakiri:

—Poyaatanakina. Paata ikitateri ikaateeyinira kaari yotziri Tajorensi, eejatzi ikaateeyinira theenkantatsiri.

Romaerintakiro riraga Jesoshi antawo tampyaa

(Mr. 4.35-41; Rk. 8.22-25)

²³ Roojatzi rotetantanaka riraga Jesoshi pitotsiki, itsipatanakari riyotaanewopaeni. Ikowaki imontyeero inkaare.

²⁴ Roojatzi imaanaki rirori pitotsiki. Niyankyaani omapokashitapaakari riyotaanewopaeni antawo tampyaa, omaetonkaapaaki otetaagapaaka.

²⁵ Roojatzi riyaatashitantanakari riyotaanewo, ikaakapaakiri, ikantapaakiri:

—¡Nowinkatharite! ¡Aritaki pimaaki! ¡Rooteentsi apiinkiwee! ¡Powawijaakotena, eejatzi eerori, powawijaakotya!

²⁶ Roojatzi ipiriintanaka, ikantawakiri:

—¿Iitaka pithaawantari? ¿Iitaka kaari pameentaperotantana?

Roojatzi ichereemotantakawo tampyaa eejatzi otamakaari. Ikantakiro:

—¡Pimaerite!

Roojatzi okaatantanaka tampyaa, eejatzi omaeritzitanaa iña: tee añaawaero otamakaari.

²⁷ Ari rotsikanateeyanakarini riroripaeni, roojatzi ikantawakaaka:

—¿Tsikama iitatyaaarika atziritsiri irika? Pamineritya okemijanantakariri tampyaa eejatzi omaetonkaa: romaeryaantakawori.

Rowawijaakotakiri kyaantariri kamaari

(Mr. 5.1-20; Rk. 8.26-39)

²⁸ Ikantaka Jesoshi rareetapaaka intatsikeronta, raatakotapaaka janta. Tema oawero rowaga kipatsi Karaara. Ikanta apite atziri kyaantariri kamaaripaeni, ipoñaaka kaminkarimashiki, itonkiyotawakari riraga Jesoshi. Riraga kyaantariri kamaari osheki ikijakaakari iyamaaritepaeni, rootaki ithaawanantakariri atziripaeni. Tee ikinantanaawo awotsi ikinapiintawitaga.

²⁹ Roojatzi icheraacheraatakaantakari kamaaripaeni, ikantziri:

—¿Iitaka poñaashirenkantinari, Jesoshi? Niyotakimi, eeroka Itomi Tajorensipero. ¿Rootakima pipokashitantanari powashironkaena? Tekiraataga omonkaata kitejiri powashironkaantenari.

³⁰ Ari ipiyotziteeyakani chaanchopaeni janta, osheki rowawaeteeyani.

³¹ Ikantaka kamaari ikantakiri riraga Jesoshi:

—Aririka pookakagaenari irika nokyaantawitarika, pishinetena niyaatashiteri chaancho nokyaantapaeyaari irirapaeni.

³² Roojatzi ikantawakiri:

—Piyaate, pikyaantapaakyaari irinta.

Roojatzi riyaatantanaka ishirinkashitanakari chaancho, roojatzi ishiyanaka maawaeni impeetaki, ipiinkapaaki inkaareki, motoririri, motoririri. Itsitsiyeeyapaakini iñaakira, motoririri.

³³ Ikantaka shentawitariri chaancho ishiyanaka, tema ithaawanakitzi rootaki riyaatantanakari ojeekinta nampitsi ikamantapaakiri maawaeni atziri oetaka awijimotakiriri eejatzi ikamantakotapaakiri kyaantawitariri kamaari awijakotee.

³⁴ Roojatzi ikijaka maawaeni jeekatsiri janta, eejatzi ithaawantari rootaki ipokashitantapaakari ikantapaakiri riraga Jesoshi:

—¡Thame piyaate! ¡Tee nokoyi pipokimotena jaka nonampikika!

9

Retsiyatakotakiri Jesoshi kijopookitatsiri

(Mr. 2.1-12; Rk. 5.17-26)

¹ Roojatzi rotetantanaa riraga Jesoshi pitotsiki, ikaateeyaneerini riyotaanewopaeni. Ipiyanaka inampiperokinta intatsikeronta inkaare.

² Roojatzi ramaetapaakiniri rirori apaani kijopookitatsiri, ramakotakiri imaamentoki. Riyotaki riraga Jesoshi osheki raapatziyari riraga amiriri, rootaki ikanantawakariri riraga kijopookitatsiri:

—Piweshiryaanakya, niyompari, tema ari nopeyakotakaemiro kaari kameethatatsi pantawitari, aritaki nowawijaakoteemi.

³ Ikanta apanipaeni iyotaantzirori Iwaperite Tajorentsi ikemawakiri. Roojatzi ikantawakagaeyantanakarini:

—Irika shiramparika iitajorentsitashityaami. Itheenkakiri Tajorentsi.

⁴ Riyotakiri irirapaeni Jesoshi oeta ikenkithashiryaari rajankaneki, rootaki ikanantanakari:

—¿litaka pitheenkantanari? ¿litaka pikijashiryaantanari?

⁵ Aririka nokanteri irika: “Iroñaaka netsiyatakoteemi, pipiriintee, panashiteeya”, tema ari potsikanatanakyaari. Eerorika imatziro ipiriinta, ari pishirontawentanakina naaka. Omaanta kameetha pikantanaki tekatsi shirampari materoni rowawijaakoteri atziri kaari kameethatatsi rantziri. Kameetha pikantzi. Tema piitashiwitaka nokantashitari: “Nowawijaakotemi, eero nokijawentzimiro kaari kameethatatsi pantziri”.

⁶ Nokowaki piyote tee nokantawaetashita. Naaka poñaachari jenokinta, nokoñaatapaaki jaka kipatsikika. Ikantakina paeraniperoroña Pawa janta: “Powawijaakotenari antzirori kaari kameethatatsi eero akijantari paata”. Nokowaki iroñaaka piyote eenitatsi notajorenka, rootaki nomatantariri nokamintheeri antzirori kaari kameethatatsi, nowawijaakoeyerini.

Rootaki ikanantakariri kijopookitatsiri:

—Pikatziyanaki, paaneero pimaamento, piyaatee pipankoki.

⁷ Roojatzi ipiriintantanaka riraga kijopookiri katziyanaa, jatane pipankoki.

⁸ Iñaantawakariri maawaeni piyoteenchari oetarika awijaneentsiri, rot-sikanatawakari, thaawanaki, ikanteeyanakini:

—Tema ikameethatzi Tajorentsi, imatakaakiri irika retsiyatakotakaakiri mantsiyatzinkari.

Ikantana Jesoshi: “Mateeyo, poyaatenaa”

(Mr. 2.13-17; Rk. 5.27-32)

⁹ Roojatzi rowaaganaka riraga Jesoshi roojatzi nojeekakinta naari. Naaka Mateeyo. Iñaapaakina jaka pankotsikika nopiyotayitzinirininta iyorikitepaeni atziri eekiro noperi pinkatharitatsiri Oroomaki. Ikantapaakina:

—Thame poyaatanakina.

Roojatzi nokatziyantanaa noyaatanakiri.

¹⁰ Roojatzi naanakiri janta nopankoki nokantziri: “Thame nakiyotemi”. Eejatzi naanakiri riyotaanewopaeni. Eejatzi nakiyotawakiri. Eejatzi nokae-makiri riraga nopsipatayarini nopiyoteeyinirini oroomajatzii yorikite, eejatzi nokaemakiri paashinipaeni antzirori kaari kameethatatsi. Ari nokaateeyakirini maawaeni; nowaeyakani.

¹¹ Ikantaka iinaakinaga ipokashiteeyakinani warijeeyopaeni, ikaemapaakiri apaani riyotaanewo Jesoshi, ikantziri:

—¿litaka rantziri riraga iyoteemiri? Rakiyoteeyakirini piyotziriri yorikite oroomajatzii, eejatzi ikaateeyakirini paashini kaari kameethatzinkari. Tee okameethatzi iroka.

¹² Omaanta ikemakiri riraga Jesoshi, rootaki ikanantanakariri:

—Riraga kaari mantsiyatatsini tee ikoyi aawinantatsiri raawinteri intakya mantsiyatatsiri rirotaki kowatsiri. Okimitaka iroka, riraga kenkithashiryaawitachari ikameethatzi, tee ikoyi ipokashitena nowawijaakotantyaariri inta apatziro riraga iyotakotachari eeniro rantani rirotaki pokashitanari nowawijaakotanteeyaariri.

¹³ Thame piyaate piyotakoeyawakironi iroka okantakotziri Iwaperite Tajorensi, okantzi: “Tee apatziro nokoyi powamaashitapiintenari powishate inta eejatzi nokowakaaperotakimiri paapatziyaperotena. Eejatzi nokowakaaperotakimi kameetha pineshironkaperoteri maawaeni”. Tee apatziro nopokashitziri nowawijaakoteri riraga kameethatzinkari omaantakya nopokashitaperotzi riraga kaari kameethatatsi, riyotanteeyariri Tajorensi.

Rootaki ikantziriri riraga Jesoshi warijeeyopaeni.

Rojampitanteetari Jesoshi tzitawentaantsi
(Mr. 2.18-22; Rk. 5.33-39)

¹⁴ Roojatzi ipokaeyapaakini riyotaanewo Jowa kaawoshitakotziriri Tajorensi ikantapaakiri riraga Jesoshi:

—Pamine, notzitawentapiintari Tajorensi, eejatzi ikimitaka riraga warijeeyopaeni; omaantakya pashi piyotaanewopaeni tee itzitawentapiintee-yarini rirori, inta rowapiinteeyani maawaeni kitejiri. ¿litakakya?

¹⁵ Ikantawakiri:

—Piyotaki rametakawo riraga aatsiri iina ikaemiri inampijatzipaeni rowakaakari riweshiryaawentakawo roori. Eero retakotanakawo kaemakaantziriripaeni. Omaanta aririka raapithateetaneeri inteenanta, roojatzikya retakotanakyaari, eero rowa. Eejatzi nokimitya naari paata, aririka niyaate. Niyaaterika roojatzi retakoeyantanakyaani rirori riyotaanewopaeni, eejatzi itzitawenteeyanakaarini Tajorensi tema retakoeyanakityaanani. Rooma eeniroka nojeeki jaka, eero itzitawentari Pawa, tema riweshiryaawentana.

¹⁶ Tee pimaejantziri iyotaantatsiri, tee. Eejatzi eenitatsirika pimaathapooki antyashipawo rooteentsi oshipaaye, aririka powawatatero owakirari maathaantsi, roojatzi aririka pikiwero aminthatanaka owakirari, eero omonkaatanawo, roojatzi otzijagaantanakya antyashipawotatsiri, patsipetashitakawo powawatatziro. Eejatzi okimitakya, patsipetashityaawo paapatziyawo maawaeni okaatzi iyoteetakimiri. Okameethatzi pipakayero paashini paapatziyawitarira roojatzi kameethatanaki paapatziyana naari.

¹⁷ Rapiitakiro Jesoshi roshiyakaawenteniri okaatzi riyotaakiriri, ikantzi:

—Piyotzi aakapaeni joriiyopaeni shirikiriri imashi piratsi apiyaatantyaawori awishoowaantsi oowa. Omaanta eero apiitantari apiyaatantari awishoowaantsi oowa owakirari inthomaenta itaworimashi inta apiyaatantya owakira mashiri. Apiitantyaaririka tema ari ijagaanaki. Okimitaka iroka,

oetarika niyotagaemiri naari eejatzi owakirari. Tee okameethatzi pipiyotero ikemijantakayimiri paashini iyotaantsi. Pipakayero pikemijantziro ikantawtizimiri irintapaeni roojatzi kameethatanaki paapatziyena naari. Rootaki ikantakiriri riraga Jesoshi.

Riraga Jesoshi retsiyatakotakiro jokaawitawori iraa eejatzi rañaakagaero eejatzi kamaawiteenchari

(Mr. 5.21-43; Rk. 8.40-56)

¹⁸ Roojatzi ipokashitantapaakari jewawentzirori ipiyotapiinteyaninta joriyopaeni, rotziwerowashitapaakari ipinkathatantapaakari riraga Jesoshi, ikantapaakiri:

—Kamaki nishintyo, nokowaki piyaatakite nopankoki pipampitakite-nawo roojatzi añaantaneeyaari eejatzi.

¹⁹ Roojatzi ikatziyantana Jesoshi royaatanakiri janta, nokaateeyanakirini naaka maawaeni riyotaanewo.

²⁰⁻²¹ Ari janta niyanki awotsi oyaatapaakiri Jesoshi apaani tsinani, okaataki 12 ojarentsite owashironkaaka, omantsiyataki, ari okantatyaani ojokaatziro iraa. Okanta okenkithashiryaaka, okantzi: “Aririka nopampitzitakiri iithaari Jesoshi aritaki netsiyatakotanee”. Roojatzi okinashitantaapaakari itapiiki, opampitzitapaakiri opatziyaakiki iithaari.

²² Roojatzi ipithokanaka iñaawakiro, roojatzi ikantawakiro:

—Piweshiryaanakya, choeni, pameentakina, rootaki petsiyatakotantaari. Aripaete etsiyatakotanee.

²³ Roojatzi nowaaganaka areeteeyapaakinani ipankoki jewatatsiri. Noñaapaakiri jonkatakoeyawitaworini kamaentsiri eejatzi oshekini atziri irakoeyawitaworini icheragaeyakini riraaka.

²⁴ Roojatzi ikanantapaakari riraga Jesoshi:

—Thame piyaatane. Tee okami irowa piraakowitakarira, omaashita.

Roojatzi ishirontawentakari injii, injii, injii.

²⁵ Roojatzi riyowantanaka nekokironta roojatzi ikyaantapaaka riraga Jesoshi. Roerikawakotapaakiro roojatzi opiriintantanaka añaanee.

²⁶ Othotyaanaka ikemakoetawakiri Jesoshi janta maawaeni nampit-sikapaeni.

Raminakaakiri apite kaari kokichaatsitsini

²⁷ Roojatzi nowaagaeyanakani, tema royaatakiri Jesoshi apite kaari kokichaatsitsini ichereemotakiri, ikantakiri:

—Tema eeroka icharineeteni Iraviirini. Rotyaantakimi Tajorentsi rootaki nokowantari pineshironkatena.

²⁸ Roojatzi nokyaanteeyapaakani eejatzi riraga kaari kokichaatsitsini ipokashitapaakiri rirori roojatzi ikanantawakari:

—¿Pikenkithashiryaakama aritaki nomatakiro nokokichaatakagaemi?

Ikantawakiri:

—Jee, Nowinkatharite, niyotzi aritaki pimatakina pikokichaatakagaena.

²⁹ Roojatzi ipampitantakari rokiki, ikantanakiri:

—Paapatziyakina rootaki netsiyatakotanteemiri.

³⁰ Roojatzi raminantanaa. Ikantakiri rirori:

—Eerowa pikamantziri paashinipaeni: “Ikokichaatakagaana Jesoshi”.

³¹ Omaanta riyaatananakiri ikantakiri maawaeni iñaapaakiri:

—Ikokichaatakagaana Awinkatharite.

³² Nokantaka riyaateeyakaawitanakinanira riraga Jesoshi, roojatzi noonthaantawakari atziri ramakiri kyaantariri kamaari. Tee imateeya iñaawaete.

³³ Roojatzi rookantawakanari Jesoshi riraga majontzitakaawitakariri, roojatzi ifaawaetantanaa. Ari rotsikanateeyawakariniroña maawaeni ifaawakiriri, ikantawakaaka:

—Pamine, paerani tee afaapiintziro kimitaworika iroka jaka aepatsitekika.

³⁴ Omaanta ikanteeyakini riraga warijeeyopaeni:

—Irika shiramparitatsirika ramitakotakitziri iwinkatharite kamaaripaeni. Rootaki imatantariri rookakiniri ikaateeyinira ikamaaritziri rotyaantziri.

Osheki ineshironkatziri riraga Jesoshi atziripaeni, ikowaki raapatziyari

³⁵ Osheki ikinakinayitanakini riraga Jesoshi ithotyaaakiro maawaeni nampitsipaeni, riyotaantaki janta pankotsi ipiyotantapiintarira joriiiyoopaeni. Ikenkithatakotapiintziri Tajorentsi, tsika ikanta ipinkathariwenantzi. Eejatzi retsiyatakotakaakiri maawaeni mantsiyaripaeni, tekatsi poemeentsizimotyaaeni.

³⁶ Ikanta ifaawakirira oshekini atziri ipiyotawentakari, osheki retakoeyakarini. Ikantzi:

—Osheki rowashironkagaeyakani irirapaeni, tekatsi iyotaantatsiri riyotaaperoteri oetarika okantaperotziri Iwaperite Tajorentsi. Ikimiwitari owisha riraga kaari ishenteetzi, rootaki rowashironkagaeyantakarini.

³⁷ Roojatzi ikanteeyanani:

—Okimitakawo iroka oshekitziranki okithoki pankiwaerontsi. Omaanta tekatsipero antawaetatsini owiiteroni okithoki. Eejatzi okimitaka roori eentitsi iroñaaka osheki atziri kowawitachari raapatziyaperotyaaarimi riraga Tajorentsi omaanta tekatsi osheki aapatziyakagaeyaaririni.

³⁸ Pamaneri Awinkatharite Pawa Tajorentsi rotyaanantyaariri oshekini kenkithatakayeririni anampijatzi, raapatziyanteeyaririni.

10

Riyoyaakiri Jesoshi 12 riyotaanewopaeni

(Mr. 3.13-19; Rk. 6.12-16)

¹ Roojatzi ikaemaeyanakinani Jesoshi maawaeni nokaateeyinira 12 riyotaanewo. Imatakagaeyakinawoni nowawijaakoteri kyaantawitariri kamaari nookiniri iyamaarite. Eejatzi netsiyatakotantayityaaririni omatayitirini paashinijatopaeni mantsiyarentsi.

² Iroka nowaeropaenika naakapaeni rotyaanenewo: Shimo, (riraga iiteetziri eejatzi Peetero), eejatzi rirentzi Antereeshi; Jantyaako, (riraga itomi Sewereeyo), eejatzi rirentzi Jowa;

³ Jiripi eejatzi Waritoromee; Tomashi eejatzi naaka, nowaero Mateeyo (riraga piyotawitanariri paerani iyorikite oroomajatzii); Jantyaako (riraga itomi Arijeeyo); Tareeyo;

⁴ Shimo, (riraga kathaaperotzinkari antayitziroonini oetarikapaeni); eejatzi riraga Joorashi (riraga karyootejatzi, rirootaki aakaanteririni iinja Jesoshi).

Rotyaanteeyantenarini Jesoshi nokenkithateeyeni eejatzi retsiyatakoyeerini mantsiyatayitsirini

(Mr. 6.7-13; Rk. 9.1-6)

⁵ Rotyaanteeyantenarini riraga Jesoshi, omaanta rityaawo eenitatsi iroka ikantawakinari:

—Eerowa piyaatashitziri riraga kaari joriiyotatsi, eejatzi riraga jamaaryajatzi.

⁶ Intakya piyaatashiteri maawaeni ajoriiyotzinkarite. Nokimitakaanakiri owisha, riraga kaari ishenteetzi.

⁷ Tsikarika pikineeyanakini pikenkithatakayeri atziripaeni. Pikanteri: “Rooteentsi ipinkathariwentee Tajorentsi”.

⁸ Petsiyatakotakayeri mantsiyatzinkari, pañaakagaeri kamatsiri, petsiyatakotakayeri patheenkari, eejatzi powawijaakoteri kyaantawitariri ka-maari. Osheki ineshironkatakimi Tajorentsi ramitakofashitakimi eerori, omaanta tee ikowantzimotzimiro. Eejatzi pikimitzitya eerori, pineshironkateri paashinipaeni pamatkoteri. Eero pikowantzimotari.

⁹ Eero paanaki piyorikite,

¹⁰ piwoorijate, paashini pimaatha, paashini pijapatote, paashini pikotzi, oetarika paashinipaeni: piyaatashitanakya. Ninkarika pineshironkatakiri okameethatzi ineshironkatemi eerori ipashitemi koetyeemoyitakimirini.

¹¹ Aririka pareetapaakya nampitsiki pikowakowatapaakiri apaani atziri kameethatatsiri rajankaneki. Aririka raakameethatawakimi, ari pijeeka-paaki janta, roojatzi paata powaagantaneeya paashiniki nampitsi.

¹² Aririka pareetapaakya, piwethatapaakyaari ashitawori inampi.

¹³ Aririka raakameethatawakimi irinta, pikanteri Tajorentsi: “Pawa, pineshironkaperoteri”. Omaanta teerika raakameethatawakimi, eero pikantziri rirori ijeekakaeri kameetha.

¹⁴ Eerorika raakameethatawakimi jeekatsiripaeni janta nampitsiki, eejatzi eerorika raapatziyeeyawakimini, ari powaaganakya. Eejatzi potekakontatanakya piitzikira riyotantyaari eero pipiyashitari eejatzi. Pikanteeyanakirini: “Iroñaaka tee paapatziyana, ari rowashironkaemi Tajorentsi iinja”.

¹⁵ Kyaaryootaki iroka nokantemiri: aririka othonkaeya iinja kipatsi, ikantakowenanteeyaririni Tajorentsi maawaeni atziri, roojatzi rowashironkaantakyaari maawaeni joroomajatzini eejatzi maawaeni komoorajatzini, rooma oshekini ranteeyakironira kaari kameethatatsi. Omaanta riraga kaari aapatziyeeyawakimini rirotaki iinja kemaatsitaperotyawoni osheki katsiri. Tema rowashironkaaperotantakyaariri riraga Tajorentsi riroripaeni.

¹⁶ Pamine, notyaantatziimira iroñaaka pikenkithatakotena janta maawaeni anampijatzikinta, omaanta nokimitakaantawitakimi eeroka owisha pojatekantyaari koweenkatatsiri. Kyaaryoowa, rowashironkaemikari theenkantatsiri. Rootaki nokowantakimiri pikenkithashiryaaperoty kameetha eejatzi piyothaniperote kameetha. Pikimitakotyaaari maanki. Osheki ikenkithashiryaaperota aririka raminaminate royaari; omaanta eejatzi kameetha paakameethatante pikimitakotyaaari jamomo. Tee riyotzi ikijanita paashinipaeni, kameetha ijeeki. Ari pikimitakotyaaari eerori: pijeeki kameetha eero powashironkaeri paashinipaeni.

Rootaki ikantawakinari riraga Jesoshi.

Inja ikijemikya oshekini atziri”.

(Mr. 13.9-13; Rk. 21.12-19)

¹⁷ Ikanteeyakinani riraga Jesoshi:

–Kyaaryoowa, rowashironkayitziiminikari atziri. Aritaki raaneemi janta riyotaawakaakanta jewatatsiripaeni rowashironkaantemiri. Eejatzi raaneemi janta pankotsiki ipiyotantapiintarira joriiyo ipajapajaapiintemi.

¹⁸ Riyotakimirika paapatziyakina, raaneemi atziripaeni janta ijeekinta jwaperowenantsiripaeninta paashinijatzitatsiri atziri, roojatzi eeroka pikenkithatakagaeyerini riyoteeyantanakyaarini atziripaeni.

¹⁹ Aririka raakaantakimi eero pikantashiryaashita: “¿Oetaka nokanta-paakiriri?” Tema naaka yotakaakimiri oetarika pikantapaakiriri.

²⁰ Eero piyotashita eerori pikenkithatakayeri, omaanta Ishire Tajorentsi iyotaaperotemini pikenkithatakayeri.

²¹ Iinja osheki ari ikijaperowentakinani atziripaeni. Apaani aririka raakaanteri rirentzi, ari rowamagaetakiri; paashini raakaanteri itomi, eejatzi paashinipaeni raakaanteriyaterini ashitariri.

²² Paapatziyakina, rootaki ikijantemiri atziripaeni, omaanta eero pikaero paapatziyana. Roojatzirika pikantyaani kijokiro poyena paapatziyena, aritaki nowawijaakotakimi kameetha piyeekimotantenari janta jenokinta.

²³ Aririka ikijimi jeekatsiripaeni nampitsiki, ari pishiyana, pitharyana paashiniki nampitsiki. Kyaaryo, tekira pithotziro maawaeni nampitsi jaka Ishirayeriki, tekira piyotagaeri maawaeni, roojatzi nopiyantapaeya naari. Tema naaka poñaachari jenokinta, nokoñaatapaaki jaka kipatsikika.

²⁴⁻²⁵ Osheki ikijanakina iroñaaka atziripaeni. Paapatziyakina rootaki ikijantemiri eerori. Pamine, aririka imonkaawityaari riyotaanewo iyoteeriri riyote ari kameetha, omaanta eero imatziro ranaakotziri. Eejatzi aririka imonkaawityaari onampirentsi riraga omperatariri ari kameetha, omaanta eero imatziro ranaakotziri. Osheki ikijakina, iitashitakina naaka Wereshewoo riraga iwinkatharite kamaaripaeni. Iinja rowanaaperotemi eeroka osheki ikijaperotanakimi.

¿Ninka athaawantyaarika?

(Rk. 12.2-9)

²⁶ Omaanta eero pithaawanteeyarini. Iinja ari piyotakiro maawaeni kaari piyotziri iroñaaka. Tema ari piyotakiri ninkarika kijakiriri Tajorentsi eejatzi ninkarika kijakimiri eerokapaeni aapatziyanari naari. Piyotero oetaka rantayitakirini eejatzi tsika ikanteeteri rowashironkagaeteri. Iroñaaka tee riyotzi irirapaeni nopinkatharitaki, omaanta iinja riyoperoyeni maawaeni; iñaawakinaka nopinkathariperotapaaki naari, eejatzi pikaatena eerori.

²⁷ Apaniroeni nokamantakimi eerori iroñaaka, omaanta tekira riyotzi theenkantatsiri, nomanawitakawo. Iinja nokowaki pikamanteri maawaeni riyotantyaari irirapaeni.

²⁸ Imatawityaawo rirori theenkantatsiri rowamaemi omaanta eero pithaawantari. Tekatsi ikantemi rotyaantemi paamari kaari tsiwakanitatsini. Omaanta riraga Tajorentsi pipinkathaperoteri; ikowakirika irira imatero rowamaemi eejatzi rotyaantemi janta paamari kaari tsiwakanitatsini. Riro-taki pithaawantyaari irira.

²⁹ Pamine, tee ipinaperowita tsimeri iryaanini, riraga jenokiweripaeni, omaanta teerika ikowakayiri Tajorentsi ikame, eero ikami. Eejatzi riyotzi tsikarika okaate ikamantyaari apaani. Eejatzi okimitakya eerori, eerorika ikowakayimi pikame, eerokya ishinetziri atziri rowamaemi.

³⁰ Riyotziro tsikarika okaatzi piishi, tema eejatzi riyotziro maawaeni okaatzi awijimotemini.

³¹ Ñaakiro, osheki panaakotziri tsimeripaeni jenokiweri, osheki ikenkithashiryaakimi riraga Tajorentsi. Iroñaaka eero pithaawantari. Ikantzimatemirika atziri, omaanta eero pithaawantari.

³² Pikanteririka atziri: “Naapatziyari Jesoshi”, eejatzi naari nokimitzityaawo janta jenokinta nokanteri Pawa: “Raapatziyakina rirori, nosheninkatakari”.

³³ Omaanta pikanteririka atziri: “Tee naapatziyari Jesoshi”, eejatzi nokim-itzityaawo naari janta jenokinta nokanteri Pawa: “Tee raapatziyana rirori, tee riyotziri naari”.

³⁴ Eejatzi ikantana riraga Jesoshi:

—Eero piitakaashita nopokakika jaka ari raakameethatawaka-gaeyanakiyaani atziri. Tee rootaki nopokanta raakameethatawakaanteyanarini inta ikijawakaeyantyaarini.

³⁵⁻³⁶ Aririka raapatziyena apaani shirampari omaanta rirentzi tee raapatziyana. Rootaki ikijawakaantari. Ikimitaaganki shirampari aririka raapatziyena naaka tema ari ikijawakiri ashtariri. Tsinani aririka aapatziyena roori ari okijawakiro iniro; eejatzi okijitanakyaawo ewatyeero rowaga ayiro kaari aapatziyana.

³⁷ Rooma okameethatzi pinintaperoteri piri eejatzi piniro, omaanta nokowaki kameethapero pinintashireperotena naari. Eerorika pinintaperotana, eero noñaaperotzimi eerori pikameethatzi. Eejatzi, okameethatzi pinintashireteri pitomi eejatzi pishinto, omaanta nokowaki kameethapero pinintashireperotena naari. Eerorika pinintashireperotana, eero noñaaperotzimi eerori pikameethatzi.

³⁸ Nokowaki pikyaaryoowentenawo maawaeni nokowakaakimiri. Aririka ikijanteetemiro, omaanta nokowaki eekiroyaapatyee pikyaaryoowentenawo oetarika nokowakaakimiri. Eerorika pikyaaryoowentanawo maawaeni, eero noñaaperotzimi naari pikameethaperoziti.

³⁹ Aririka pikaminthaaperotyaa eerori apaniroeni iroñaaka, ari powashironkaaperotanakya iinja. Omaanta paapatziyaperotenarika iroñaaka, omawitya rowashironkawitemi atziri, tema eero patsipetashitawo paapatziyana; aritaki iinja pafiagaaga janta okameethaperozinta.

⁴⁰ Piyaatantari, ninkarika aakameethatemini eeroka, tema raakameethatzi takina naari eejatzi. Eejatzi maawaeni aapatziyanari, tema rirootaki aapatziyaariri Pawa, riraga otyaantakinari.

⁴¹ Maawaeni aririka raapatziyari eejatzi raakameethateri kamanantayizirorini iñaani Tajorentsi imonkaatawakaantyaari iñaaperotawakiri rirori. Tema ari ipinatakiri iinja. Eejatzi okimitaka maawaeni aririka raakameethateri kameethatzi inkari riraga aapatziyanari eejatzi ikimitakari, imonkaatawakaatya iñaaperotawakiri riraga Tajorentsi kameethatzi. Eejatzi ipinatziyaari iinja.

⁴² Ninkarika pantashitachari atziri oetarika omawitya apatziro tajokira iña tema rirootaki aapatziyanari nonintanewo, kyaaryootaki nokantzimiri: “Eero patsipetashitawo panteri, ari ipinatakimi Pawa iinja”.

11

¹ Rootaki ikanteeyanarini riraga Jesoshi, ari okaatapaaki riyotaakinari. Roojatzi niyaateeyanakini. Eejatzi rowaaganaka Jesoshi janta paashinipaenikinta nampitsi, riyotaakiri jeekatsiripaeni, ikenkithataakiri. Niyaatanaki naaka apitepaeni, eejatzi paashinipaeni niyaateeyanakini apitepaeni riyotaanewopaeni, nokaateeyini 12.

Rotyaantakiri Jowa riyotaanewo iñeeri Jesoshi

(Rk. 7.18-35)

² Riraga Jowa kaawoshitakowentziriri Tajorentsi ijeekaki iroñaaka omonkyaagamentotsiki. Ikantaka ikemakotakiro rantakiri Jesoshi, riraga iiteetziri Rotyaantawo Tajorentsi, rootaki rotyaanantakari apite riyotaanewo raminakiteri Jesoshi.

³ Ikantawakiri:

—Piyaatashitakiririka Jesoshi pojampitapaakiri: “¿Eerokama Rotyaantawo Tajorentsi naamagaeyakarini?” ¿Eenitatsima paashini naamagaeyarini?”

⁴ Roojatzi ipokantapaaka rirori apite rareetapaakari Jesoshi. Rojampitan-tapaakari, ikantawakiri:

—Iroñaaka pipiyanee, pikamantapaeri Jowa okaatzi maawaeni pikemakirini eejatzi maawaeni piñaakotakinari.

⁵ Pikamantapaeri naminakagaeyakirini riraga kaari kokichaaw-itacharini, nokatziyatziyatakagaeyakirini riraga kijopookiwitacharipaeni, netsiyatakotakagaeyakirini riraga pathaawitacharipaeni, nokemakagaeyakirini riraga kaari kemawitachanipaeni, eejatzi nopiriintayitaneerini kamawiteencharipaeni. Niyotakagaeyakirini owashironkaawitacharipaeni tsika ikantya rowawijaakotanteeyaariri riraga Tajorentsi.

⁶ Riweshiryaakaanakimi maawaeni kaari theenkanari naaka. Rootaki pikantapaeriri Jowa.

⁷ Roojatzi ipiyantanaa janta riraga apite, ikanantapaariri riraga Jowa okaatzira iñaakotakiriri janta.

Riraga Jesoshi iñaaperotziri riraga Jowa kaawoshitantsiri ikameethatzi (Rk. 7.24-30)

Omaanta eeniro ijeekaki riraga Jesoshi ikenkithatakagaeyakirini piyotawentakariripaeni, ikantanakiri:

—Paerani piyaatapiintzi janta tekatsinta atziri ipanko pikemijantapiintziri Jowa. ¿Iitaka piyaatashiteeyantakaririni? ¿Rootakima piyaatashitantariri pikemijanteri iñaawaetashitachari? Teewee.

⁸ ¿Piyaatashitantakariri piñaakitizirima atziri kithaatachari kameetha? Teewee. Riraga kithaataworri iithaari kameethatatsiri ijeekaeyini janta ipankoki jewawenantatsiri.

⁹ Ajaatya, pikamantena: ¿iitaka piyaatashitakitiziri? ¿Riroma piitziiri kamanantzirori iñaani Tajorentsi piyaatashitantakariri? Tema kyaaryo ikamantziro, omaanta ranaakoperoyakirini paashinipaeni kamanantayitziirorini iñaani Tajorentsi.

¹⁰ Ikenkithatakotzitarini paerani Tajorentsi, ikantzitakinani: “Notyomi, notyaanteri iinja jewatamini ikenkithatakaapaakiri joriyopaeni, ikanteri: ‘Pikenkithashireeyaanitya, ikameethatzi pijeeki kameetha, paamayari Awinkatharite, kaakitaki’”. Rirotaki riraga Jowa kaawoshitakotziriiri Tajorentsi rojankinatakotziteetakiriri paerani.

¹¹ Kyaaryo nokamantemiri, tema oshekini naawita kamanantatsiri omaanta tekatsi kimityaarini Jowa riraga kaawoshitakotziriiri Tajorentsi. Tema ranaakoeyakirini maawaeni paashinipaeni riyoperotakiri Tajorentsi. Omaanta riraga atziri kaariroña yoperotatsi omaanta iñaakiririka Jesoshi itajonkantziri rootaki ranaakoperotantanakariri iroñaaka Jowa; tema iñaakiri tsika ikanta Tajorentsi reewawenantzimatziri.

¹² Paerani ikenkithatakotanani naari riraga Jowa kaawoshitakotantatsiri Tajorentsi, eejatzi raapatziyakawo osheki atziri okaatzi ikenkithatakotanari. Iroñaaka nokenkithatakotziri Tajorentsi piyotanteeyakarini. Eejatzi paapatziyakaanteeyaririni.

¹³ Tema paerainiki ikenkithatakotanani maawaeni kamanantayitziirorini iñaani Tajorentsi, riyotanteeyaworini maawaeni nopokaerika iinja. Eejatzi ikimitani Moeseeshini ikenkithatakotana. Maawaeni ikantzini: “Aritaki ipokaki Rotyaantanewo Tajorentsi, omaanta rityaawo ipoke kimiwiityaarini Iriyashini, eentsikiro rimpaetapaaki Rotyaantanewo Tajorentsi”.

¹⁴ Aririka paapatziyawo nokantzimiri, rirotaki irira kimiwitariri Iriyashini ipokapaaki. Tema reewatakina Jowa.

¹⁵ Iroñaaka pikemaperotakina pikempitakira.

Rootaki ikanteeyiririni maawaeni piyotawentariri.

¹⁶ Eejatzi ikanteeyiririni riraga Jesoshi:

–Tee piyotzi iitarika pikoyiri pikemijanteri. Pikimitakari eentsipaeni jeekatsiri awotsiki, kantziriri paashinipaeni:

¹⁷ “Nojonkawaetantawitari omaanta tee inimotakimi, tee piweshiryaaanaka. Niraawitanaka, omaanta tee piraaga. Tee nomatziro niweshiryaaakayemi”.

¹⁸ Ŋaakiro, pikowawita ranteeyeronimi pinampijatzi oetarika pikowakaawitakariri. Piŋaawitakari Jowa rametakawo tee rowa kameethatsiri eejatzi rametakawo tee rirapiintziro shinchaaripaeni ikenkithashiryaaotari Tajorentsi. Roojatzi pikantashitari: “Oo, eenitatsi iyamaarite pinkakaakiriri, rootaki kaari rowaperotanta eejatzi kaari rirantawo shinchaari”.

¹⁹ Naaka poŋaachari janta jenokinta, nokoŋaatapaaki jaka kipatsikika. Nowa maawaeni eejatzi niriro shinchaari. Roojatzi pikantzimatakina: “Pamine sha, irinta owashitachari, shinkitachari. Itsipaminthatakari ayitakaeriri ayorikite eejatzi paashinipaeni kaari kameethatinkari”. Omaanta nokantemi riyotzi Tajorentsi ari okameethataki maawaeni ikowakaakinari; eejatzi maawaeni aapatziyanari, riyotaki okameethataki ikowakaakinari Pawa.

Rootaki ikantziriri.

Jesoshi ikantakotziri jeekatsiri nampitsikipaeni tsikarika itajonkantzi osheki. Tema tee raapatziyari.

(Rk. 10.13-16)

²⁰ Roojatzi riraga Jesoshi ikantakotziri jeekatsiri nampitsipaeni tsikarika itajonkantzi osheki. Iŋaawitawakari osheki riroripaeni omaanta tee ikenkithashiryaa, tee ikoyi ipakaero kaari kameethatsi rantziri: tema itheenakiri riraga Tajorentsi. Rootaki ikananteeyaririni:

²¹ –Ashironkaamatsitemiini erokapaeni korashiinjatzi, eejatzi eeroka wetheerajatz. Powashironkaanakya maawaeni. Osheki piŋaawitawakina notajonkantzi, omaanta tee pikenkithashiryaaawaka, tee paapatziyana. Iŋaawakinami notajonkantzi riraga tziirojatzini paerani, eejatzi riraga shiroojatzini, ari ikenkithashiryaaanakyaami, ipakaakiromi kaari kameethatsi rantzirini paerani, raapatziyenami.

²² Iinja aririka ikantakowenteri maawaeni Pawa, rowashironkayeri riraga tziirojatzini eejatzi riraga shiroojatzini, osheki tee ikameethatzini. Omaanta rowashironkaaperotemiroŋa eerori. Tema piŋaakotawitakinawo notajonkantzi omaanta tee paapatziyana.

²³ Eejatzi eerori kaperinawoojatzi, piitashiwitakawo piyotakiri Tajorentsi piyaatantyaari jenokinta, omaanta pitheenkawaetana, rootaki piyaatantyaari owashironkagaantsikinta, ari pikemaatsityaaworoŋa paamari jaawiki. Iŋaawakiromi riraga joroomajatzini maawaeni piŋaawakiri eerori, ari ikenkithashiryaaanakyaami, eero ithonkirimi paerani Tajorentsi, roojatzi okantyaani iroŋaaka inampi.

²⁴ Iinja eejatzi rowashironkayerini riraga Tajorentsi joroomajatzini, tee rameentari riraga Tajorentsi, omaanta rowashironkaaperotemiroŋa eerori kaperinawoojatzi, tee paapatziyana, omawitya piŋaawitakinaga notajonkantzi.

Rootaki ikantziriri riraga Jesoshi.

Pipokashiteena naaka, ari piŋeero nomakoryaakaayiteemini

(Rk. 10.21-22)

²⁵ Paashini kitejiri ikenkithatakaakiri riraga Jesoshi Iriri, ikantziri:

—Noñaaperotzimi, Pawa, eeroka jewaperowentziriri maawaeni janta jenokinta eejatzi jaka kipatsikika. Eenitatsi kantashitacharipaeni ikan-tashita: “Niyoperotzi naari”, omaanta pimanapithateeyakirini piyotantari. Ariwee. Omaanta piyotakaanteeyakirini paashinipaeni, riraga atziri kim-itariri eentsipaeni: tema irirapaeni kaari kantakaaperotachari inta raap-atziyeeyimini.

²⁶ Pineshironkateeyakirini irirapaeni, pikowakaakiri riyote. Ariwee, pantziro pikoyiri.

²⁷ Rootaki ikantziriri ashitariri, roojatzi ikananteeyakaririni piyotawen-teeyaririni:

—Rirotaki Pawa iyotakaakinari maawaeni, eejatzi riyoyaakina nopinkathariwenante maawaeni. Tekatsi paashini atziri yotakoperotziriri Itomi: apatziro Pawa rirori riyoperotana. Eejatzi tekatsi yotakoperotziriri riraga Pawa, apatziro naari niyoperotakotziri. Eejatzi riyotziri rirori, riraga atziri niyoyaakiri niyotakaantyaariri.

²⁸ Eeroka maawaeni, aririka patsipetyaawo kameethatanakimi, aririka powashironkaeya, pameentena pikantena, aritaki nowawijaakotakimi ni-weshiryaakayemi.

²⁹ Paapatziyena pikowakirika niyoteemi; tema naaka amatsinkakayemini eejatzi osheki noneshironkatantzi. Eero nopomeentsitawentzimi. Aririka paapatziyena, niweshiryaakayemi.

³⁰ Pikowakirika naakarika piwinkatharite, eero nowashironkaantzimi, inta namitakotapiintemi. Pikowakirika naakarika piwinkatharite, eero opomeentsitzimotantzimi paapatziyena, tema nokimoshiryaakaakimi.

12

Ikenkithatakotakiri Jesoshi kitejiri amakoryaanteetari (Mr. 2.23-28; Rk. 6.1-5)

¹ Paashiniki saawaro noyaateeyakirini Jesoshi janta pankiwaerentsi-mashikinta, maawaeni nokaateeyakirini riyotaanewopaeni. Rooteentsi ojampate teriiko. Eejatzi ayimateeyakinani notashe janta, rootaki notzim-jepanteeyanakaworini nowaeyakawoni.

² Iñaawakina warijeeyopaeni, roojatzi ikanantakari Jesoshi:

—Pamneriita piyotaanewopaeni. Iroñaaka kitejitatsiri kaari antawaetan-tapiinta; iroñaaka tee okameethatzi rowiitantyaawori; tee ikemijantaperotziri okaatzi ikantziri Tajorentsi.

³ Rakanakiri:

—Tema tee piñaananeentziro Iwaperite Tajorentsi okenkithatakotakirini Iraviirini. Ayimatantawitakarini paerani itashe, eejatzi ayimatantaw-iteeyakaririni itashe maawaeni oyaatziriri.

⁴ Roojatzi ikyaantapaaka okaankiitzi ipankomawoki Tajorentsi. Eenitatsi jewatatsiri janta, riraga ñaanakowenantatsiri. Ari ikantapaakiri: “Ayimatakina notashe”. Eeniro ojeekaki paa janta rashi Tajorentsi. Tee ishineteetziro royaawo maawaeni joriyopaeni, apatziro riraga ñaanakowenantatsiripaeni rirotaki oyaawoni. Omaanta tee ikoyi nowashironkayeeri, rootaki ipantawakariri Iraviirini, eejatzi tsipatariripaeni. Rowaeyakawoni. Iroñaaka tee pikantzi: “Tee okameethatzi rantzirini Iraviirini”. ¿litaka pikanantari: “Tee okameethatzi iroka rantziri piyotaanewopaeni?”

⁵ Eejatzi piyotakiro rojankinatakirini paerani Moeseeshi: “Okaate 6 kitejiri pantawaete omaanta apaani kitejiri eero pantawaetantawo”. Maawaeni saawaroki tee antawaetapiintzi aakapaeni. Omaanta maawaeni

saawaroki riyaatapiintzi ñaanakowenantatsiri rantawaetapiintzi janta Tajorentsipankoki. Tee pikijantari, tema inimotakimi rantziri.

⁶ Kyaaryo iroka nokantemiri: okaatzi niyotaanziri naari anaakoperotakiro oetarikapaeni riyotagaetziriri atziri janta Tajorentsipankoki.

⁷ Ñaakiro, rojankinateetakini paerani: “Ikantzi Tajorentsi: ‘Tee nokoyi apatziro powamashitapiintinari pipira, inta nokowakaaperotakimiri paapatziyaperotena; nokowaki pineshironkatante kameetha maawaeni atziri’”. Piyotakoperotakirorikami iroka ikantziri Tajorentsi, tema eeromi pikanantarami irika owiitakirorika teriiko: “Tema eenitatsi kaari kameethatatsi pantziri”.

⁸ Nopoñaaka naaka jenokinta, nokoñaatapaaki jaka kipatsikika: tema naaka kantatsini oetarika anteri saawaroki.

Rootaki ikantziri Jesoshi.

Itharyeyanakani Jesoshi ipiyotapiinanta joriyopaeni retsiyatakotakiri atziri kijopookitatsiri rako

(Mr. 3.1-6; Rk. 6.6-11)

⁹ Ikanta itharyaakagaeyanakinani riraga Jesoshi roojatzi ikyaakaanteeya-paakinani pankotsiki apiyotantapiintarira aaka joriyopaeni.

¹⁰ Eenitatsi janta warijeeyopaeni eejatzi eenitatsi atziri kijopookitatsiri rako. Riraga warijeeyopaeni ikantawakiri riraga Jesoshi:

—¿Okameethatzima petsiyatakoteri atziri kitejitatsiriki kaari rantawaetanapiinteetari?

Ikowaki retsiyatakoteri Jesoshi atziri kitejiriki kaari rantawaetanta-piinteetari, rootaki ikantakotashitantakariri jewayitatsiriniki ikante: “Rantawaetzi Jesoshi kitejitatsiriki kaari rantawaetanteetari, tee ikameethatzi irika”.

¹¹ Rakanaki:

—Pamine, aririka ipariye powishate omookira kitejitatsiriki kaari rantawaetanteetari, ¿eeroma pagaatziri pariyawiteenchari omooki?

¹² Tema ranaakotziri atziri owisha, ikameethaperotaki. Okameethatzi aneshironkateri atziri kitejitatsiriki kaari rantawaetanteetari.

¹³ Roojatzi ikanantawakari riraga kijopookitatsiri rako:

—Powankaero pako.

Roojatzi rowankantanakawo, kameethataneerako, omonkaatanaawo paashini rako.

¹⁴ Ikanta warijeeyopaeni ikijeeyanakani, riyaaanaki rajaryagaeyanakarini, ikantzi:

—¿Tsika akanterika owamaakaanantyaariri Jesoshi?

Rowaga Iwaperite Tajorentsi okenkithatakotzitakari Jesoshi

(Mr. 3.7-12; Rk. 6.17-19)

¹⁵ Riyotakotanaka riraga Jesoshi ikowatzi warijeeyopaeni rowamaakaanter, rootaki ishitowapithatantanakariri, rowaagakaanakinari, royaa-teeyakinani osheki atziri. Ikanta Jesoshi retsiyatakotakiri oshekini mantsiy-atzinkari, maawaeni pokashitziriri.

¹⁶ Roojatzi ikanteeyantakaririni:

—Eerowa pikamantziri paashinipaeni: “Retsiyatakotakaakina Jesoshi”.

¹⁷ Imonkaatakiro Jesoshi maawaeni rojankinatakotzitarini paerani Iseyashi. Ikantzitarini Tajorentsi:

¹⁸ “¡Pamine sha! Irika notyaantanewoka. Nokowakaakiri rantenawo maawaeni oetarika nokowakaakiriri. Osheki nonintaperotziri, osheki noñaaperotziri ikameethatzi. Notyaanteniri noshire, okithaatakyaari, amitakopiinteri. Ikanteri paashinijatzitatsiri

atziri, raapatziyeena, nookirikari paamariki kaari tsiwakanitatsini, rowaga kitejitatsiri iinja nokantakowenterini maawaeni atziri ikameethatzirika.

- 19 Eero ipiyawaantetana, eero ishintsiziro ipaante. Eero akemiri icherayi.
 20 Eero rowashironkaeri owashiretachari. Eero ramatawitziri kowatsiri riyotena. Ikantyaani ineshironkatante, roojatzi kitejitatsiri iinja nokantakowenantaaririni maawaeni atziri.
 21 Rirotaki owawijaakoteerini paashinijatzitatsiri atziri, tekatsi paashini owawijaakoteerini". Rootaki maawaeni aapatziyariri raamaantakariri rirori.

Rootaki ikantakirini Tajorentsi paerani.

Riraga warijeeyopaeni ikantzimateeyakironi Ishire Tajorentsi
 (Mr. 3.20-30; Rk. 11.14-23)

22 Ikanta ramaetakiniri Jesoshi kyaantariri kamaari. Tee imateeya ifee, eejatzi tee ifnaawaetzi. Roojatzi rowawijaakotantawakari: ifnaakagaeri eejatzi ifnaawaetakagaeri.

23 Ari rotsikanateeyanakarini maawaeni ifnaakoeyakiririni ikantawakaeyanakani:
 —¿Rirotakima irika Owawijaakotanteentsirika aamagaeyakarini riraga icharineeteni Iraviirini?

24 Omaanta riraga warijeeyopaeni ikantawakaaka:
 —Rirotaki Wereshewoo, riraga iwinkatharite kamaaripaeni amitakotakariri imatantakariri rotyaantakiri iyamaarite.

25 Omaanta Jesoshi riyotakotakiri okaatzi ikenkithashireeyakirini rootaki ikanantakariri:

—Aririkami romanatawakaeyaami atziripaeni kipatsikitzirika tema ari ithonkawakagaeyakyaanimi. Eejatzi okimita riraga jeekatsiripaeni nampit-siki aririka rantawakaakya, rinteenaryaawakaeyanakyanimi eero kijokiro rowawakaanami rookawakaanakya, itsiparyaawakaanakya.

26 Pamine, aririkami ramitakotenami Jatanaashi notyaanteri iyamaarite, tema ari ithonkaeyawakaayaanami.

27 Eejatzi pikantzi eeroka rirotaki Wereshewoo rirorikami amitakotenami notyaantziri kamaari, nojampitemi eerori, ¿rirojatzima eejatzi kamaari amitakotziriri pisheninkapaeni eerori rotyaanantariri kamaari? Kaari-wee. Pojampiteri piyotaanewopaeni riro kantemini okaatzika pikantakiri kameethatakirika.

28 Omaanta rootakirika Ishire Tajorentsi amitakotanari notyaanantakariri kamaari, tema rootaki piyotantyaarimi monkaataka kitejiri ikowantawitari Tajorentsi ipinkathariwenteyeminimi pajankaneki.

29 Eenitatsirika kowatsiri ikoshiteri shintsiperotatsiri, rooma rityaawo roteyiri, shepik, ranaakoteri roojoteri. Impaetzi ikoshiteri rowaagawo, eero imatziro ipiyatawakari ashitawitawori rowaagawo. Eejatzi ikimitaka, Jatanaashi ikimiwitakari shintsitatsiri, omaanta otajonkakina roori Ishire Tajorentsi, nanaakotziri rirori, nomatantawori notyaanteri iyamaarite.

30 Riraga kaari aapatziyana rirotaki kijantanariri. Eejatzi okimiwita iroka maawaeni kaari amitakotana riyotaakoteri Tajorentsi, ari riyotaakiri atziri kaari raapatziyantyaari rirori.

31-32 Eejatzi ikantakiri Jesoshi riraga warijeeyopaeni:

—Rootaki nokamantemiri: “Kyaaryoowa, pitheenkimatzirokarira Ishire Tajorentsi. Riraga Tajorentsi ineshironkatziri maawaeni kaari kameethatawitacha, eejatzi maawaeni kantzimatawitariri eero ikijantari rantziri aririka raapatziyeeyari. Eejatzi ineshironkatziri Pawa

maawaeni kantzimatawitanari. Omaanta eero ineshironkatziri riraga kantzimatakirori Ishire. Eero ineshironkatziri iroñaaka eejatzi iinja, inta rowashironkaeri kameetha”.

³³ Rooma inchato kameethari okithokitanaki kameetha okithoki. Rooma teerika okameethatzi inchato, tee okithokitziro okithoki kameethari. Piñeerorika okithoki okameethataki piyotanakiro roori owaato kameethataki. Eejatzi nokimita naari, aririka nantero kameethatatsiri, tema kameethatakina, omaanta aririkami nanteromi kaari kameethatatsi eero nokameethatzimi. Iñaanteeri atziri okaatzi antziri riyotanteeri akameethatzirika, rooma teerika akameethatzi.

³⁴ Amatawitananiri eerori maawaeni, poshiyakari maanki. Osheki pitheeya. Tekatsi pikantya piyotaante kameetha. Tee okameethatzi pikenkithashiryaari pajankaneki, rootaki kaari okameethatanta pikantziri.

³⁵ Riraga kameethatatsiri atziri ikenkithashiryaapiintawo kameethatatsiri, rootaki okameethatantari rantziri. Rooma riraga kaari kameethatzinkari ikenkithashiryaapiintawo rantero kaari kameethatatsi, rootaki kaari okameethatanta rantziri.

³⁶ Pamine, oetarika pikantziri jaka jaawikika riyotaki Tajorentsi. Iinja kitejitatsiri othonkantapaakyaarini kipatsi, arimache ikantakowenteeyemini: ikenkithashiryaakayemiro maawaeni tee okameethatzi pikantziri iroñaaka.

³⁷ Okameethatzirika pikantziri, aritaki iñaaperotemi pikameethatzi, omaanta teerika okameethatzi pikantzi, ikantemi: “Eenitatsi kaari kameethatatsi pantziri, tema tee paapatziyana kameetha. Rootaki piyaatantyaari paamariki kaari tsiwakanitatsini, osheki pikemaatsityaawo”.

Rootaki ikantakiriri riraga Jesoshi warijeeyopaeni.

*Riraga theenkantatsiri ikowakowitakari Jesoshi itajonkantemi
(Rk. 11.29-32)*

³⁸ Roojatzi ikanantawitanakari warijeeyopaeni eejatzi iyotaantayitzirorini Iwaperite Tajorentsi:

–Iyotaanari, nokowaki noñeemi pitajonkero oetarikapaeni, niyotantemiri eerokarika riraga Owawijaakotantatsiri.

³⁹ Ikantawakiri riraga Jesoshi:

–Tee pikameethateeyini, osheki pitheenkakiri Tajorentsi, rootaki pikantawitakinari. Eero noñaayimiro notajonkantzi. Omaanta apatziro nokenkithashiryaakagaemiri rantakiri paeraniperorofña Jonaashini riraga kamanantziroirini iñaani Tajorentsi. Pikenkithashiryaakotatyeeromi tema ari paapatziyakinami.

⁴⁰ Paerani iniyakirini antari omani, okaataki 3 kitejiri ijeekaki isheetomawokinta inthomaenta. Eejatzi nokimitya naari paata, okaate 3 kitejiri nojeeki inthomaenta omooki kipatsi.

⁴¹ Aririka ipiriinte niniweejatzi ikantakowenteeyakimironi oetarika pantziri. Iinja Tajorentsi, ikantemi: “Eenitatsi kaari kameethatatsi pantakiri eerori”. Paerani riraga niniweejatzini raapatziyawakarini Jonaashi ikenkithatakotantariri Tajorentsi. Iroñaaka eeroka, piñeeyawitakinani naari. Tema osheki nanaakoperotakirini riraga Jonaashini, omaanta tee paapatziyawakina.

⁴² Kyaaryo ikantakoweyemini eerori iinja riraga Tajorentsi: “Eenitatsi panteeyakirini kaari kameethatatsi”. Paerani iwinkathawoteni sheewajatzinipaeni okemakotantakaririni Sharamoo riyothanitzitzi osheki, rootaki opokashitantakariri okemijanteri. Atsipewentakari opoñaanaka inteena.

Omaanta naaka nanaakoperotakiri rirori. Piñeeyawitakinani omaanta tee paapatziyeeyanani.

⁴³ Eejatzi noshiyakaawentemiro: aririka apaani atziri rookaeri kamaari ikinanaki janta opiryaapathatziinta ikowakowatzi tsika imakoryaantyaari. Omaanta tee iñi imakoryaantyaari.

⁴⁴ Roojatzi ikantzi: “Nopiyeeta nopoñaakanta ishireki shirampari”. Roojatzi ipiyantaa, iñaapaatziiri shirampari ikimiwitakawo pankotsi pishiityaaka tekatsi jeekantyaarini. Tema tee raapatziyaperotari Tajorentsi. Rootaki ikyaanantapaariri kamaari.

⁴⁵ Roojatzi riyaaantanaka raakitziiri paashini kamaari, ikaatzi 7. Maperori osheki tee ikameethatzi. Ikantakiri: “Thame aate ajeekaeyini nojeekira chapinki”. Irika atzirika paerani rowashironkaawitakani eechonkini. Omaanta iroñaaka rapiiteerira imaperotakiri, osheki rowashironkaaperotanakya. Eejatzi pikimiteeyakani eerori iroñaaka tee pikameethatzi, rootaki osheki powashironkaanteeyaarini iinja.

Rootaki ikanteeyakiririni riraga Jesoshi.

Irira Jesoshi isheninkatakari maawaeni aapatziyariri
(Mr. 3.31-35; Rk. 8.19-21)

⁴⁶ Eeniro ikenkithawaetakagaeyanani riraga Jesoshi naakapaeni maawaeni piyotawentakariri, okantaka riniro areetapaaka eejatzi rirentzipaeni, iekatziyeeyapaakani janta inkokironta. Tema okowaki okenkithatakayeri.

⁴⁷ Eenitatsi kamantakiriri:

—Areetapaaka piniro eejatzi pirentzipaeni, okowapaakimi. Okowaki okenkithawaetakaemi.

⁴⁸ Omaanta ikantawakiri:

—¿Ninkama nanatatsiri? ¿Ninkama yeeyitatsiripaeni?

⁴⁹ Roojatzi rookotanteeyanakarini riyotaanewopaeni ikantanakiri:

—Irika niyotaanewopaeni, sha, nokashiyakaakari rirootaki yeeyipaeni, eejatzi noñaakiro kimitaka nana.

⁵⁰ Irowatki nonampijatziperoyakarini maawaeni antziniriri Pawa jenokinta ikowakaakiriri; rirootaki nokanteeyirini yeeyi, choeni, eejatzi nana.

13

Roshiyakaawentakiri irira Jesoshi pankiwaetatsiri
(Mr. 4.1-20; Rk. 8.4-8)

¹ Roojatzi riyowantanaka riraga Jesoshi pankotsiki jataki inkaareki. Ari ijeekapaaki.

² Eejatzi ipiyotawentakari oshekini atziri. Iñaapaakiro rirori pitotsi othataka othapyaakiinira, roojatzi rotetantapaaka, ijeekapaaki. Ari ikatziyeeyapaakani piyotawentariripaeni impanekiiteki.

³ Roojatzi osheki ikenkithatakagaeyakinani. Roshiyakaawentakinari pankiwaetatsiri, ikantzi:

—Riyaatzi pankiwaetatsiri rookayitzirini okithoki teriiko rowaneki.

⁴ Pariyagaantapaentsiri apanipaeni okithoki awotsiki ikantaka konhawo ipokapaaki rowapaakawo.

⁵ Paashini apanipaeni okithoki opariyagaantapaaki mapipookiki. Tekatsiperowa kipatsi: eechonkini janta. Intspaete oshookawitanaka. Eejatzi intspaete antawotapaaki.

⁶ Ishintsiiyaapaaki oorya intspaete ojampiyana. Roojatzi okamantaka, tema tekatsi osheki oparitha.

⁷ Paashini okithoki pariyapaentsiri kitocheemashiki. Oshookawitanaka pankirentsi anaanakiro kitochee roojatzi okamantanaka.

⁸ Paashinipaeni okithoki opariyapaaki kipatsiperoki kameethari. Oshookanaki, okithokitanaki. Apanipaeni okithokitanaki okaatzi 30. Paashinipaeni okithokitanaki okaatzi 60. Eejatzi paashinipaeni okithokiperotanaki okaatzi 100.

⁹ Eenitatsirika pikempita pikemantari, aritaki powakempitatyaawo nokantakimiri.

Riyotakiri Jesoshi riyotaanewopaeni roshiyakaawentziniriri

(Mr. 4.10-12; Rk. 8.9-10)

¹⁰ Notsipatanakari paashinipaeni riyotaanewo nojampitapaakiri riraga Jesoshi:

—¿Itaka poshiyakaawenantakariri paashinipaeni? Tee imateeyironi riyotakatziro oeta pikantawitariri.

¹¹ Ikantawakina:

—Ishinetzimi Tajorentsi piyotakotero kaari riyotzi paashinipaeni. Ikwaki piyote tsika ikanta rirori ipinkathariwenantzi. Omaanta tee ikoyi riraga paashinipaeni riyotakotero tsika ikanta reewawenantzi.

¹² Eenirorika yowitachari ikoyirika riyoperote, aritaki niyotakaaperotakiri. Omaantakya paashinipaeni kaari kowatsini riyote, rootaki kaari riyotantyaari. Eero niyoteeri eejatzi ari nopeyapithatakiri riyowitari eechonkiini.

¹³ Rootaki noshiyakaawenantakanariri riroripaeni, rooma tee ikoyi riyote. Ramineeyawityaani omaanta riyotakoeyironi ifeeyawitakarini. Ike-maeyawityaani nokantziri omaanta tee riyotakotawakiro nokantawitariri.

¹⁴ Omaanta imonkaatapaakiro ikenkithatakotzitarini paerani Iseeyashi, ikantakotzitarini:

“Pikemaeyawityaani omaanta eero piyotakotawakiro okantakotziri. Pamineeyawityaani omaanta eero pikenkithashiryaakoeyawoni piifeeyawitakarini.

¹⁵ Tee pikoyi piyote, rootaki kaari pikenkithashiryaantawaka. Tee pikoyi pikemi, rootaki piwitantawakawori pikempita. Tee pikoyi paminaperote, rootaki pimachookantawakari. Aririkami pikowakimi piyotemi aritaki pikemawakiro, eejatzi piñaakimi eejatzi piyotakotenami pajankanekira. Rooma tee pikoyi paapatziyana nowawijaakotantemiri”.

Rootaki ikenkithatakotakiririni paerani Iseeyashi.

¹⁶ Omaanta eerori amineeyemini, pikokichaatanawo poki rootaki paapatziyantakinari, tema rootaki pikimoshireeyantani.

¹⁷ Kyaaryo, ikowaeyawitakani paerani maawaeni kamanantayitzirorini ifaani Tajorentsi eejatzi maawaeni kameethatzinkarini ifeeyeronimi iroka piñaakirika iroñaaka eerokapaeni. Ikowaeyawitakani ikemaeyenanani okimitaka iroñaaka eeroka pikemanari. Omaanta tee ifeeyanani, tee ike-maeyanani.

Rootaki ikanteeyakinarini Jesoshi.

Riraga Jesoshi riyotagaeyakirini riyotaanewo oetarika kantakotachari

(Mr. 4.13-20; Rk. 8.11-15)

¹⁸ Roojatzi ikanteeyantakinani riraga Jesoshi:

—Iroñaaka niyotagaeyemironi oeta okantakotziri noshiyakaawentakimiri inkaaganki.

¹⁹ Arimachee nokantapiintziri paashinipaeni tsika ikanta Tajorentsi reewawenantzi, omaanta teerika ikemiro rirori, ikimiwitawo awotsi tsikarika opariyagaantapaaki apanipaeni okithoki. Ikanta ipokapaaki

konthawo rowapaakawo okithoki awotsiki, ari oshiyawori ipoki kamaari raapithatakiri rajankaneki ikenkithashiryaaawitawakawo nokantziri.

²⁰⁻²¹ Rooma mapipooki opariyapaakira paashini okithoki oshiyakaawentakiri atziri kemawitawakawori noñaani ariwitanaka owakirani ikimoshirewentanakiro. Omaanta tekiraata riyotakoperotziro kameetha noñaani opomeentsitzimotakari oetarikapaeni, ikijaneentayitanakirini atziripaeni roojatzi ipakaantanaawo raapatziyawitawo noñaani.

²² Kitocheemashiki opariyantapaakari paashini okithoki oshiyakaawentakiri atziri kemawitawakawori noñaani omaanta osheki ikenkithashiryaaaperotakawo oetarikapaeni jeekatsiri jaka kipatsiki eejatzi riweshiryaaawentashitakawo rowaagawo. Rootaki kaari ikenkithashiryaaantawo nokantawitariri. Tee raapatziyana kameetha.

²³ Kipatsipatha kameethari opariyantapaakari paashinipaeni okithoki oshiyakaawentakiri atziri kemaperotawakirori noñaani raaperotawakiro kameetha okaatzi okantziri. Raapatziyaperotanakawo. Raapatziyakaanakari paashinipaeni atziri oshekiperotanaki iroñaaka iyemijantzinkaritepaeni. Apanipaeni raapatziyakaakari 30 atziri, paashinipaeni raapatziyakaakari 60, eejatzi paashinipaeni raapatziyakaakari 100.

Rootaki ikantakinari.

Roshiyakaaventziriri Jesoshi teriikopero eejatzi oshiyawitawori teriiko

²⁴ Eejatzi paashini roshiyakaawentakina riraga Jesoshi, ikantzi:

—Aritaki ikantari Tajorentsi ipinkathariwenantzi, reentsitetari atziripaeni. Ikimitakari pankitziro okithoki teriiko. Riyoshiiwitakawo ipankitakiro kameethari okithoki.

²⁵ Ikantaka tsiteniriki imaanaki, eejatzi ratziritepaeni. Ikantaka ipoka-paaki kijapaakiriri ramakiro okithoki oshiyawitawori teriiko omaanta kaari owaetawo. Ipankitapaakiniri janta rowanekinta, itsipataapaakiro teriiko. Roojatzi riyaatantanaa ithonkanakirowa ipankitanakiniri.

²⁶ Okanta oshookanaki teriiko, okithokitanaki. Eejatzi oshookitanaka roori oshiyawitawori teriiko. Ari ojatizinkanakawo.

²⁷ Iñaawakiro ratziritepaeni oshookanaki, roojatzi riyaatashitantanakari ashitawori irinta, ikantapaakiri: “Tema otsiyakotanaki okithokipaeni rooperori pipankitakiri janta powaneki. Omaanta ¿itakakya oshookantateetanakari oshiyawitawori teriiko?”

²⁸ Ikantawakiri: “Rirotakirika pankitakirori kijanari”. Roojatzi ikantapaakiri: “¿Pikowakima nyaate iroñaaka nothokakitero oshiyawitawori teriiko?”

²⁹ Ikantanakiri: “Eero. Aririka pithokawitakyaawo ari pithokakotakiro roori teriikopero”.

³⁰ Ari okaantawakaata. Otsipatawakyaaawoota oshooki. Iinjakya aminawakiroota ojampatawakiita owiitantyaawori. Roojatziyaka nokanteeyemini: “Pithokero oshiyawitawori teriiko, otayaata janta paamariki. Eekiro pimpaetanakiro powiitanakiro teriikopero. Pikempoyeenawo janta nokempaaipiintzirona”.

Rootaki roshiyakaawentakinari riraga Jesoshi.

Roshiyakaawentakina irira Jesoshi okithoki moshitaaja (Mr. 4.30-32; Rk. 13.18-19)

³¹ Eejatzi paashini roshiyakaawenteeyakinawoni riraga Jesoshi, ikantzi:

—Aritaki ikanta Tajorensi ipinkathariwenantzi, roshiyawitakawo okithoki moshitaaja* ipankiitzi owantsiki.

³² Okaatzini okithoki naawita omaanta oshookanakirika, antawotanaki. Anaakotanakiro paashinipaeni pankirensi aritaki raampeyantayitakyaa-woni tsumeripaeni jenokweripaeni eejatzi ari imaashitantakyaawo. Kim-itaka iroka iroñaaka eenitatsi apanipaeni aapatziyanari ipinkathatzi Tajorensi. Omaanta eekiro, eekiro ayotakaeri paashinipaeni raapatziyari rirori roojatzi iinja ari roshekitero aapatziyanari.

*Roshiyakaawentakiro irira Jesoshi tapiyakawori paa
(Rk. 13.20-21)*

³³ Eejatzi paashini roshiyakaawentanari, ikantzi:

—Aritaki ikantari riraga Tajorensi reewawenantzi eekiro eekiro riyoteeri maawaeni ikowakaakiriri. Roshiyakawo tsinani owetsikiro paa. Aakiro osheki opane teriiko, eejatzi otsipataakiro eechonkiini tapiyakaawori eejatzi eechonkiini iña. Roojatzi otapiyantakya maawaeni.

³⁴ Aritaki ikantapiintatyaani roshiyakaawentapiinteeyakinirini maawaeni piyotawentakiriri. Tee riyotaaperoneentziri kameetha iñaani, inta roshiyakaawentashitanari iñaani.

³⁵ Imonkaatakiro rojankinatziakarini paerani kamanantzirorini iñaani Tajorensi:

“Ikantzi riraga Tajorensi: ‘Osheki noshiyakaawenteeyenirini atziripaeni nokamanteeyerini kaari riyoteeyawityaani rirori paerani, tema omanimotawitakari’”.

Oeta okantakotzi oshiyawitawori teriiko eejatzi teriikopero

³⁶ Roojatzi riwethatantanaari riraga Jesoshi piyotawentakiriripaeni.

Roojatzi riyaatantanaa rirori janta pankotsiki. Naaka maawaeni riyotaanewo noyaatanakiri. Nokantzi:

—Piyotaaperotenawo poshiyakaawentakiniriri maawaeni piyotawentzimiri inkaaganki. ¿Oetaka oshiyakawori oshiyawitawori teriiko ipankiitzi teriikomashiki?

³⁷ Ikantanakina:

—Arimache nopoñaanaaka naaka jenokinta, natziriperotapaaki jaka kipatsikika. Naaka kimiwitawori ipankiitzi teriiko kameethari. Naapatziyaka-gaeyakarini atziripaeni raapatziyari Tajorensi.

³⁸ Rowaga owantsitsiri rootaki kantakotachari maawaeni kipatsika ajeekantarika. Rowaga teriikopero oshiyakaawentakiri maawaeni reentsite Tajorensi. Omaanta oshiyawitawori teriiko oshiyakaawentakiri oyaatziiriri iwinkatharite kamaari.

³⁹ Riraga kijantatsiri pankitakirori oshiyawitawori teriiko rirotaki iwinkatharite kamaaripaeni. Rowaga owiitachari okithoki oshiyakaawentakiro kipatsi othonkaeyarika iinja, ikantakowenantaariri Tajorensi maawaeni atziri okaatzi rantziri. Riraga owiitziirori pankiwaerentsi okantakotziri ronampiripaeni Tajorensi.

⁴⁰ Ñaakiro, ipiyotakaantakiro oshiyawitawori teriiko itaantyaawori. Ari okimitya iinja areetapaakya nokantakowenantaariri atziri okaatzi rantziri.

⁴¹ Notyaanteeyirini oshekini nonampiripaeni, ipiyotantaaririni maawaeni kaari kameethatziinkari, eejatzi maawaeni antakayiriri paashini atziri kaari kameethatzi,

* **13:31** Iroka moshitaaja rootaki okithoki owaanini pankirensi, shookatsiri inampiki paashinijatzitsiri atziri.

⁴² roojatzi nookakaanterini janta paamarikinta kaari tsiwakanitatsini. Osheki rowashironkagaeya janta, osheki ikemaatsityaawo paamari.

⁴³ Ikimoshiretakaaperoteri Pawa maawaeni kameethatzinkari, rajankaneki, irirapaeni ari ishipakiryaaanaki ikimitanakyaari oorya; itsipatyaari rirori janta ipankoperokinta. Powakempitaperotawakyaaworika nokantakimirika ari paawakiro.

Ikenkithatakotziri Jesoshi koriki imaneetziri

⁴⁴ Aritaki ikantari riraga Tajorentsi ipinkathariwenantzi, reentsitetyaaririka atziripaeni. Ikimitakari shirampari ñaakiriri osheki koriki imaneetziri kipatsikira. Osheki ikowakotakiri rootaki ikenkithashiryaaantanakari: “Namananteroota kipatsi naakotantyaariri koriki”. Ityaawentakotaneeri jatanaki ipimanteeyakroni rashitayitarini ramanantakotantyaariri kipatsi ijeekakira koriki. Roojatzi ramanantakawo kipatsi. Ikimoshirewentanakiri osheki iyorikite riraga amanantakirorira.

Roshiyakaawentakiro Jesoshi poreryaanikitatsiri mapi

⁴⁵ Eejatzi ikantari riraga Tajorentsi reewawenantzi, reentsitetari kowatsiri raapatziyaari. Irintakya ikimitakari kowatsiri ramanantero poreryaanikitatsiri mapi kitamaari, pinaperotachari.

⁴⁶ Iñaawakiro apaani okameethaperotaki, opinaperotaka. Ikowapero-takiro, rootaki ipimanantawori maawaeni tzimimotziriri raantariri koriki. Roojatzi ithonkakiri iyorikite ramanantakawori rowaga poreryaanikitatsiri mapi kitamaari, pinaperotachari.

Ikenkithatakotziro irira Jesoshi tsikarika ikanta shiryaaatsiri

⁴⁷ Rapiitakiro riraga Jesoshi roshiyakaawentakinari tsika ikantari Tajorentsi reewawenante, ikantakina:

—Aririka reewawenante riraga Tajorentsi, ari ikimitari shiryaaatsiri, rowiinkakiro ishiryaaamento niyankyaani inkaareki roojatzi inoshikakotakiri raaki osheki shima inashitzinkaripaeni rotetakiri pitotsikira.

⁴⁸ Ojamanitanaki aririka riyeekitanaki pitotsikira roojatzi ipokanta othapyaakiini. Riyoyaawaetapaaki kameethatatsiri rotetakiri kantziriki. Riraga kaari kameethatatsiri rookayitakirini.

⁴⁹ Aritaki okimiteeya iinja aririka nopokae jaka kipatsikika notyaan-terikya nonampiripaeni, ipokapaaki jaka jaawikika riyoyaayitapaakirini ikaatzii kameethatzinkari rajankaneki, omaanta riraga kaari kameethatatsi rajankaneki, rinashitapaakyaari rirori

⁵⁰ rookaeyirini janta paamarikinta kaari tsiwakanitatsini. Ari riraakoeyaani eejatzi ratsikaekitya antawaete rirori: ikemaatsiteeyaawoni katsiri.

⁵¹ ¿Pikemaperotakiro ma nokantakimiri?

Nokanteeyakirini:

—Jee, nokemakimi.

⁵² Roojatzi ikanteeyanani:

—Aririka ikemijantena riraga iyotaantzirori Iwaperite Tajorentsi, riyotanakiro osheki. Tema ironaaka riyotziro maawaeni rojankinateet-zirini paerani, eejatzi raapatziyanarika, riyotziro owakiratatsiri niyoteeriri ironaaka. Riyotanakiro tsikarika ikantari riraga Tajorentsi reewawenantzi.

Okimitaka, riyotziri koetyeemotziriri ratziritepaeni irintapaeni ashaagan-tachari kameethari, roojatzi ipantariri apaanipaeni itaworitatsiri rowaagawo eejatzi apaanipaeni owakiratatsiri rowaagawo, oetarika koetyeemotzariri. Eejatzi okimitaka iroñaaka eerori, kameetha piyotagaeri paashini-paeni itakaantaworini Iwaperiteki Tajorentsi eejatzi piyoteetyaari owakirari niyotaaakimirika iroñaaka.

Ipiyanaa Jesoshi Najareeteki

(Mr. 6.1-6; Rk. 4.16-30)

⁵³ Ari okaatapaaki roshiyakaawentakinari riraga Jesoshi, thonkapaaka, roojatzi riyaatantanaa.

⁵⁴ Iroñaaka ipiyanaa riraga Jesoshi janta iipatsiteki ipoñaakanta. Noy-aateeyanakirini naaka. Roojatzi riyotaantapaakari janta pankotsiki ipiyotantapiintarira joriyopaeni. Ari rotsikanateeyanakarini maawaeni kemawakiriri, ikanteeyanakini:

—¿litakakya iyotaakiriri riyothanitantakari? ¿Ninkakya matakaakiririka itajonkantzi?

⁵⁵ Tema rirotaki itomini riraga wetsikirori jeekamentotsipaeni. Paminerotya rinirowa Mariiya. Pamineritya rirentzipaeni Jantyaako, Josee, Shimo eejatzi Joorashi.

⁵⁶ Eejatzi akaateeyakirini ritsiropaeni jaka. ¿Tsika opoñaaka maawaeni iroka riyothanitantari?

⁵⁷ Rootaki itheenkantakariri riraga Jesoshi, ikantzimatziri, rootaki ikanantakariri irira:

—Atziripaeni ifeeririka paashinijatzi kamanantzirori Iwaperite Tajorentsi kameetha raapatziyaperotawakyaari. Riroma rirorika jeekariko inampiki ikamanantawityaaworika Iwaperite Tajorentsi eero ikowaperotzi raapatziyaperotyaari, inta itheenkiri rirori.

⁵⁸ Osheki itheenkayakirini ikaateeyini ijeeki. Tee raapatziyaperoyerini rootaki kaari osheki itajonkananta janta.

14

Riraga Eroreshi rowamaakaantakiri Jowa. Roojatzi iitakaawitakari Jesoshi rirotaki Jowani piriintachari

(Mr. 6.14-29; Rk. 3.19-20; 9.7-9)

¹ Apaani kitejiri ikemakotawakiri Jesoshi riraga Eroreshi. Tema irira rirotaki pinkathariwentziriri maawaeni karireeyajatziri iroñaaka.

² Ikemakotantawakariri, ikanteeyanakirini ronampiripaeni: “Aamaaka rirotaki Jesoshitatsiri riraga Jowa kaawoshitakotziriri Tajorentsi. Nowamaakaantawitakari omaanta aamaaka piriintarika añagae eejatzi, rootaki imatantakawori itajonkantapae iroñaaka”.

³⁻⁴ Chapinki riraga Eroreshi raapithatakiri rirentzi Jiripi iina, oetachari Eroriyashi. Roojatzi ikanantakari riraga Jowa kaawoshitakotantatsiri Tajorentsi:

—Tee okameethatzi okaatzi pantakiri. Rootaki raakaanantakariri Jowa romonkyakaantakiri omonkyagamentotsiki. Roojatzi roojotakaantakiri karenathaki.

⁵ Chapinki ikowawitaka rowamaakaanterimi, omaanta ithaawantakari atziripaeni. Osheki raapatziyeeyakarini Jowa, tema ikenkithashiryaakotziriri rirotaki kamanantzirori iñaani Tajorentsi rootaki ikenkithashiryaantanakariri riraga Eroreshi: “Aririka nowamaakaantakiri ari ikijakowentakyaari atziripaeni”. Rootaki ithaawantakari rowamaakaanterimi chapinki.

⁶ Roojatzi omonkaantantaka kitejitatsiri paerani ikoñaantantapaakari riraga Eroreshi. Ipiyotawentari oshekini inampijatzii ikimoshirewentziri, ishinkitawaeta. Eejatzii okantaka opirantakotziri ishinto Eroriyyashi, osheki iñaawenaperotakawo,

⁷ rootaki ikanantakawori:

—Oetarika pikowakotenari, aritaki nopakimiro. Riyotzii Tajorensi, eero namatawitzimi.

Roojatzi iyaatashitantanakawori ojampitantawori iniro.

⁸ Okantawakiro ishinto:

—Pikanteri rowamaakaanteri riraga Jowa.

Roojatzi okanantakariri roori:

—Nokowaki powamaakaanteri riraga Jowa, pipakotenawo piratoki iitoni, iyotantyaari nana kyaaryo kamaperotaki.

⁹ Roojatzi rowashiretantanaka rirori tee ikowawita rowamaakaanterimi omaanta inkaaganki ikemaeyawakirini maawaeni atziripaeni okaatzii ikanatakiri. Tekatsi ikantaneeya roepiyaneero.

¹⁰ Rootaki ithatyaakaanantakariri iitoki riraga Jowa.

¹¹ Roojatzi ramanteetakawo iitoni thatyaaka. Aawakiro, roojatzi aanatanakanawori iniro.

¹² Ikantaka riraga riyotaanewoni roojatzi ipokantapaaka raanakiro iwatha ikitatakiro. Roojatzi riyaatashitantanakari riraga Jesoshi ikamantapaakiri:

—Rowamagaetakirirakya Jowa.

¹³ Ikemantawakari rirori kamaki irira, roojatzi riyaatantanaka apaniroeni janta tekatsinta atziri. Itsipateeyanakinani.

*Rowakaakari Jesoshi 5000 shirampari
(Mr. 6.30-44; Rk. 9.10-17; Jowa 6.1-14)*

Itenteeyanakinani, rootaki nokinantakoeyanakarini pitotsi. Omaanta ikemakotakiri oshekini atziri, ipoñeeyanakani nampitsikipaeni, ikinanaki onomateeteki iña, royaatakina.

¹⁴ Roojatzi naatakoyantapaakani, notonkagaeyanakini kipatsiki. Eejatzii noñaapaakiri oshekini oyaakiriri Jesoshi. Osheki retakoshiryapaakari irira maawaeni, retsiyatakoeyakirini mantsiyatzinkaripaeni.

¹⁵ Tsiteniityaaki oorya. Nokaateeyakirini paashini riyotaanewo Jesoshi, nokanteeyawitakarini:

—Pamine, tekatsi atziri ipanko jaka, rooteentsi otsitenite. Potyaanteri atziripaeni riyateeyini pankotsikipaeni ramananteeta royaari.

¹⁶ Ikantawakina:

—Eero. ¿Iitaka ratsipetashitantyaari riyate? Piperi eerori royaari.

¹⁷ Nokantanakiri:

—O, tekatsi noperiri. Paminetya sha, tee oshekitzii paa okaatzii apawakooni. Eejatzii mereto ikaatzii apite.

¹⁸ Ikantawakina:

—Pamakinawo maawaeni eejatzii mereto.

Roojatzi nopantakari.

¹⁹ Ari ikanteeyanakirini maawaeni:

—Pijeeki jaawiki katawomashiki.

Jeekaeyanakini. Roojatzi raantakawo paa eejatzii mereto. Raminanaki jenokinta, ikantanakiri Ashitariri:

—Ariwee, Pawa, pipakinawo iroka nowanawo noyaari.

Ari ikagaakiro paapaeni, shimapaeni, ipaeyakinariini maawaeni. Eekiro nopanakiri paashinipaeni atziri. Roojatzi nowaeyakawoni maawaeni.

²⁰ Ari rowaeyakawoni maawaeni piyotawentakariripaeni, reshitanakiro owanawontsi. Roojatzi nopiyotayiteeroni tzimagaantapaentsiri niyeekitakiro kantzirikira okaatzi 12.

²¹ Naamaashita ikaateeyakini riraga owaeyakaworini shirampari 5.000, eejatzi tsinanipaeni eejatzi eentsipaeni.

*Irira Jesoshi ranashaatapaawo inkaareki, tee itsitsiyi
(Mr. 6.45-52; Jowa 6.15-21)*

²² Roojatzi rotyaanteeyakinani riraga Jesoshi, ikanteeyakinani:

—Niyotaanewopaeni, potetanakya pitotsiki, peewatena intatsikeronta.

Roojatzi eejatzi rotyaantakiri maawaeni piyotawentakariri, ikantakiri rirori:

—Piyaaterapa janta pipankokipaeni.

—Jee, ari.

²³ Roojatzi itonkaantanaka tonkaariki apaniroeni, ikenkithatakaeri Ashitariri. Otsitenitantanaka, eeniro ijeeki apaniroeni janta.

²⁴ Nokanteeyanakani nokinakoeyanakini niyankaani inkaareki. Roojatzi antawo omaetonkaaki, eejatzi oepiyapiyatokatana antawo tampyaa.

²⁵ Okantaka rootzimateentsi okitejite, noñagaatziiri Jesoshi ranashaatapaawo iñaa. Tee itsitsiyi. Eejatzi tee niyotawaeri.

²⁶ Tema rominthaagapaakina, nokaemaeyantanakani:

—¡Eeeee! ¡Kaakitaki peyariwee!

Osheki nothaawantaperotawakari.

²⁷ Omaanta ikanteeyapaakinani:

—Naakakya pokatsiri, piweshiryaaawentawakina, eero pithaawan-tashitana.

²⁸ Roojatzi ikanantanakari Peetero:

—Eerokarika Nowinkatharite pikaemena nanashaatyaata naari iñaa, niyaatashitemiita pikatziyakaga eerori.

²⁹ Ari ikantakiri:

—Pipokanaki.

Roojatzi imitaanaki inkaareki, ranashaatantawitanakawo, riyaaatemi janta Jesoshiki.

³⁰ Omaanta roojatzi ikenkithashiryaaanakiro tampyaa, eejatzi ithaawanaki, itsitsiyimawitanaka. Ikaemanaki:

—Nowinkatharite, paawaena.

³¹ Roojatzi rakotashitawakiri, rakathawakotawaeri. Ikantanakiri:

—Eechonkiini paapatziyana. ¿litaka kaari pameentaperotantana?

³² Roojatzi rotetantapaa pitotsiki, notsipateeyanaarini, roojatzi kaataneetampyaa.

³³ Osheki nopinkatheeyanakirini, nokanteeyanakirini:

—Kyaaryootaki, eeroka Itomi Tajorentsipero.

*Retsiyatakotakaakiri maawaeni mantsiyatzinkari janta
(Mr. 6.53-56)*

³⁴ Roojatzi nomontyaanteeyanaawoni, naatakoeyapaani intatsikeronta. Tema nareeteeyapaakani janta Jenejareeteki.

³⁵ Ikantaka jeekayitatsirini riyotawaerira areetapaa Jesoshi roojatzi ikamantawakaanteeyanakani maawaeni ikaateeyinira ijeekaeyini. Ramaeyakirini maawaeni mantsiyatzinkaripaeni.

³⁶ Royiikiyakarini ipampitziteeyakirini imaatha. Ikantaka roojatzi ipampitziteeyantakarini imaatha opatziyaakikira. Etsiyatakoeyaneeni maawaeni okaatzi owawijaakotzitakiriri imaatha.

15

Owaariperotzirori ashire
(Mr. 7.1-23)

¹ Paashini kitejiri ipokashitapaakiri riraga Jesoshi apanipaeni warijeeyo eejatzi iyotaantzirori Iwaperite Tajorentsi. Ipoñeeyakani Jerojareeki, ikanta-paakiri:

² –Tema aakaeyakini joriiyo. Ameteeyakawoni rootzimateentsirika oyaa itakyaawo akiwero ako, roojatzi owantanakya. Tema tee akimitari kaari yotziri Tajorentsi rootaki riyotaakaerini itakaantaworini paerani. ¿Iitakakya kaari imonkaantawo piyotaanewopaeni? Tee okameethatzi rowashitya, tekiraata ikiwawakota.

³ Ikantawakiri:

–¿Iitakakya kaari pimonkaantawo eeroripaeni ikaminaawitzimirira Tajorentsi? Osheki pimonkaatashitakawo ikantashitayitarini itakaanta-worinipaeni rootaki kaari paapatziyaperotantawo ikaminaawitzimirira.

⁴ Tema ikantziri Moeseeshini: “Pipinkathateri piri eejatzi piniro”. Eejatzi ikantzi: “Riraga Tajorentsi ikantakotziri akawaantetziriri ashitariri eejatzi riniro: ‘Okameethatzi rowamagaeteri’”.

⁵ Omaanta eerokapaeni pikanteeyakirini atziri: “Pimatero pikanteri ashitzimiripaeni: ‘Eero nomatziro namitakotzimi, nopemi koriki tzimimowifanarika namitakotantemirimi, irika nashi koriki: tema nokashiyakaatziiri Tajorentsi noperi’”.

⁶ Ñaakiro, pantashiteeyakawoni eerori pikowakaeyakarini, tee pan-teeyironi ikowawitari rirori. Pookaeyanakironi Iwaperite Tajorentsi panantyaawori okimitaka ranteeyakirini pichariniitenipaeni paerani. Tee pishinetziri atziri ramitakotziri ashitariri eejatzi riniro.

⁷ ¡Amatawitantaniripaeni! Poshiyakaawaetashita paapatziyakari rirori, omaanta tee paapatziyari. Kyaaryo ikenkithatakotziteeyakimirini paerani Iseeyashi. Iroka rojankinatzitakarini:

⁸ Ikantzi Tajorentsi: “Irika atzirika ikantashiteeyakinani ipaanteki: ‘Nopinkathatzimi’, omaanta rajankanekira tee raapatziyaperotana, okimitzimotakina inteena ijeekaeyakini.

⁹ Ratsipetashitakawo ipiyotawentashitana, tee riyotaantziro nokaminaan-tariri, inta riyotaantashitawo ikantayitzirini ichariniitenipaeni paerani”.

¹⁰ Roojatzi ikaemantakari riraga Jesoshi piyotawentariripaeni. Ikaem-anakiri ikanteeyawakirini:

–Pikemaperoeyenani, piyotawakiro nokamantemiri:

¹¹ okaatzi powayitarini, tee iñaakotzimiro Tajorentsi owaariperotero pishire. Omaantakya okaatzi piñaawaetziri kaariperotatsiri eejatzi okaatzi pikenkithashiryaayitarini rootaki owaariperotzirori pishire.

¹² Nokantanaka niyaatashiyakirini riraga Jesoshi, naakapaeni riyotaanewo, nokanteeyapaakirini:

–¿Piyotakima eeroka ikijantakimiro warijeeyopaeni pikantakiriri inkaa-ganki?

¹³ Rakanakina:

–Okimitaka atziri inothokero maawaeni kaari ipankitzi, arimache iinja rowashironkayeri riraga Pawa jenokinta maawaeni atziri kaari reentsite-tari.

¹⁴ Eero pikenkithashiryaakotapiintawo ikantziri riroripaeni. Tee ikoyi riyotero ikowakiri rirori. Ikimitakari kaari kokichaatatsi. Noshiyakaawen-temiri: rakathateririka kaari kokichaatatsi paashini kaari kokichaatatsi,

eenitatsirika omoo janta, tema aritaki ipariyeeyakini irira apite omooki. Okimiwitaka iroka, riraga warijeeyopaeni riyotaakiri paashini atziri kimitariri kaari kokichaataatsi. Tema tee ikoyi riyoteri oetarika ikowakaakiriri Tajorentsi. Tema kimitaka kaari kokichaataatsi, tee riyotziri rirori. Rootaki iinja irira rowashironkaantyaariri.

¹⁵ Ikantziri riraga Peetero:

—Tee nokemimi. Piyoteenawo oetaka okantaperotziri: “Oetarika oyaari, tekatsi okantero owaariperotero ashire. Omaanta oetarika akenkithashiryaari, rootaki owaariperoteeni”.

¹⁶ Ikantawakiri:

—Eejatzi eeroka, ¿tema pikemaperotana?

¹⁷ ¿Tema piyotzi oetarika oyaari iyaatzi asheetoki roojatzi ashitan-teyaawo? Tekatsi okantziro ashire.

¹⁸ Maawaeni pikenkithashiryaari opoña pajankaneki rootaki piñaawaetantawori. Piñaawaeterorika kaari kameethatatsi tema rootaki owaariperotziri pishire. Omaanta owaariperotziri pishire okaatzi piñaawaetayitzirini pipaanteki kaari kameethatatsi eejatzi okaatzi pikenkithashiryaayitarini. Rooma pajankaneki tee pikameethatzi.

¹⁹ Rooma piyotziri tee pikameethatzirika pajankaneki ari pantziri kaari kameethatatsiri, powamaantzi, pishirontzimotawo tsinani kaari piina, paapithatziri paashini atziri iina, maenari piñaathatawo tsinani kaari payi, pikoshitzi, pitheeya, pikantzimatziri paashini atziri.

²⁰ Rootaki eeroka powaariperotantawori. Omaanta teerika pikiwawakota rootentsirika poya, tekatsi okantero pishire. Eero ikijantzimiro Tajorentsi.

²¹ Roojatzi jatanaki rirori Jesoshi, naaka, maawaeni.

Rowawijaakotziro Jesoshi ishinto kanaanajato
(Mr. 7.24-30)

Riyaataakanakina riraga Jesoshi janta Tziiroki eejatzi Shiroomi.

²² Opokashitapaakiri janta kanaanajato, rowaga kaari jorriyotatsi. Okan-tapaakiri:

—Nowinkatharite, rooma eeroka ichariniiteni jewatatsirini riraga Irawiiri. Nokowaki pineshironkatena, eejatzi nishintyo pineshironkatero. Ikyaan-tapaakawo kamaari, shiyashiyataka.

²³ Omaanta imaeritanaki, tee rakawakiro. Nokantawitari naari:

—Pikantero iyaateeta, atama oñaashirenkaka. Tema osheki okaemakae-mataki.

²⁴ Roojatzi ikantzi:

—Rootaki rotyaanantakinari Pawa, apatziri nowawijaakoteri nojoriy-otzinkaritepaeni. Rirota kimitariri owishapaeni kaari ishenteetzi.

²⁵ Omaanta otziwerowashitapaakari, apiitakiri okantakiri:

—Nowinkatharite, pineshironkatena.

²⁶ Ikantawakiro, roshiyakaawentakiro:

—Tee okameethatzi aapithateri atomi owanawontsi apantyaariri otsitzite. Eeroka kaari jorriyotatsi. ¿Itaka noneshironkatantemiri?

²⁷ Tee okantzimoneentanakyaawo ikantawitakaworira, inta okantziri:

—Kyaaryo, Nowinkatharite, kameetha iroka pikantanarika. Omaanta, riraga otsitzite rowawo opetokeeriki pariyayitatsirini jaawiki royaarika ashitariri rotsitzite.

²⁸ Ikantawakiro:

—Tsinani, kameetha paapatziyaperotakina. Aritaki nomatakimiro pikowakotakinarika.

Aripaete awijakotanee ishinto.

²⁹ Roojatzi riyaatantanaa riraga Jesoshi, eejatzi maawaeni nokaateeya-neerini.

Retsiyatakotakiri irira Jesoshi oshekini mantsiyatzinkari
(Mr. 7.31-37)

Ikinakaanakina riraga Jesoshi janta othapyaakiini inkaare janta Karireeyaki. Itonkaakaanakina tonkaariki, ijeekakaapaakina janta.

³⁰ Ipokashiteeyakirini osheki atziri ramakiri osheki mantsiyari: aashetawitachari, kamampowaakiwitachari, majontziwitacharipaeni, thatyaaponthowitacharipaeni, eejatzi paashinipaeni mantsiyawitachari roojeekaeyakirini iitzikeroki rirori. Retsiyatakoeyakirini maawaeni.

³¹ Roojatzi rotsikanatantanakari atziri ifaakirira aashetawitacharini anashitaa kameetha, riraga kaari kokichaawitachani kokichaate, majontziwitachari ifaawaetanee, kaari shewawitachani rako shewatanaa eejatzi paashinipaeni mantsiyari etsiyatakotee. Ari rotsikanateeyakarini tee riyotzi oeta ikanteeyanakirini roojatzi ifaaperoyantanakarini riraga Tajorentsi. Ikanteeyanakini:

—Tema ikameethaperotaki Tajorentsi riraga pinkathariwentziriri maawaeni joriiiyoapaeni.

Rowakaakari Jesoshi 4000 atziri
(Mr. 8.1-10)

³² Roojatzi ikaemaeyantakinani riraga Jesoshi naakapaeni maawaeni riyotaanewo. Ikanteeyakinani:

—Osheki netakoeyakarini maawaeni piyotawentanari, tema okaataki kitejiri 3 itsipateeyakinani jaka. Tekatsi roya. Tasheyamonthataki. Tee nokoyi notyaantashiteeyaari inampiki tekirarika rowa. Rooma notyaantashiteeyaririka, ari ishipetatanaki awotsiki. Eero imatziro rareeta inampiki.

³³ Nokantapaakiri:

—Pamine, tekatsi atziri ipanko jaka. ¿Tsika ayenirika owanawontsi aperiri? Oshekini ikaateeyiniroña.

³⁴ Ikantawakina:

—¿Tsika okaatzika owanawontsi jeekaentsiri?

Nokantanakiri:

—Okaataki 7 paa, eejatzi mereto apaanipaeni.

³⁵ Roojatzi ikanantawakariri riraga piyotawentariri:

—Pijeekaeyini maawaeni katawomashiki.

³⁶ Jeekaeyanakini. Roojatzi raantakawo paa eejatzi mereto. Ikantziri ashtariri:

—Ariwee Pawa, eenitatsi noyaari.

Roojatzi ikagaantakawo paa eejatzi mereto. Ipaakinawo eejatzi maawaeni riyotaanewo. Naawakiro, noshirinkakiniri rirori piyotawentakariripaeni. Itajonkakiniri oshekitanaki paa, roshekitanaki eejatzi mereto.

³⁷ Nowaeyakawoni, kemaeyanakinani maawaeni. Roojatzi nopiyoteeyakironi tzimagaantapaentsiri niyeekiteero kantzirikira, okaatzi 7.

³⁸ Tee ayoperotzi tsika ikaatzi maawaeni owaenchari. Owaka osheki tsinani eejatzi eentsipaeni. Omaanta aamaashitya 4.000 shirampari owaenchari.

³⁹ Roojatzi rotyaanantaari, ikantakiri:

—Piyaateerakya iroñaaka pipankokipaeni.

Roojatzi riyaatantanaa. Noteteeyantanakani pitotsiki, montyaakotanakina janta Makataaki.

16

Ikowawitaka warijeeyopaeni iñeerimi irira Jesoshi itajonkantemi
(Mr. 8.11-13; Rk. 12.54-56)

¹ Ikanta ipokashiteeyapaakirini warijeeyopaeni eejatzi saroseeyopaeni ikowaeyawitakani rantakaantyaaririmi riraga Jesoshi kaari kameethatatsi ikijantanakyaaririmi. Ikantawitapaakari:

—Nokowaki noñeemimi pitajonkante, niyotantanakyaari kyaaryo pipoñaaka jenokinta.

² Rakanakiri rirori:

—Pamine, aririka itsiteniityaanaki oorya piñaakirorika okiraawayeetyaanaki, tema pikantanaki: “Paminetya jenoki kiraawayeetyaaki. Eero opariyi inkani”.

³ Omaanta, amaetyaakakya piñaakirorika aaninkaki, ari pikantanaki: “Rooteentsi opariye inkani. Paminetya aaninkakinta”. Amatawitantaniri, piyotakoeyakironi opariyerika inkani. Omaanta tee piyotakotzimaetawo maawaeni okaatzi piñeeyawitakarini jaka kipatsikika.

⁴ Tee pikameethateeyini, osheki pitheenkakiri riraga Tajorentsi. Iroka tee okameethatzi. Pikowawita piñeena notajonkante, omaanta eero noñaayimiro. Apatziro iinja, piñaakironi roshiyakaawentakinirini paerani Jonaashini.

Rootaki ikantakiriri riraga Jesoshi, roojatzi riyaatantanaa.

Roshiyacaantziniri Jesoshi tapiyakaawori paa
(Mr. 8.14-21)

⁵ Rareetakaeyapaakinani intatsikeronta inkaare irira. Tema nopeyakotanakiro paa: tee naanakiro.

⁶ Ikanteeyakinani rirori:

—Paamayaawowa rowaga tapiyakaawori paa rashi warijeeyopaeni eejatzi rashi saroseeyopaeni.

⁷ Roojatzi nokantawakaeyantanakani:

—¿Iitaka ikanantakaeri: “Paamayaawowa tapiyakaawori paa rashi warijeeyopaeni eejatzi rashi saroseeyopaeni”? Rooma ikanantakaeri teera amaneeero paa. Aamashitya rootakirika ikanantakaeri.

⁸ Ikantaka riyotakotakina oetarika nokantawakaakari, rootaki ikanantanakinari:

—¿Tekirama pameentaperotana? ¿Iitaka pikanantari: “Tekatsi paa”?

⁹ ¿Tekirama piyotana? ¿Tema pikenkithashiryaawakiro chapinki okaatakotawitakagaanki paa apawakooni, omaanta ikemaeyakawoni osheki atziri rowantakawori? Ikaatakiranki 5.000 shirampari okaatzi tzimagaantapaentsiri 12 kantziriki yeekitapaatsiri.

—Jee. Kyaaryo.

¹⁰ ¿Tema pikenkithashiryaawakiro kaatatsiriranki paa 7, eejatzi nowakaakari 4.000 shirampari omaanta ikemaeyakawoni maawaeni eejatzi tzimagaantapaentsiri poteteero kantziriki okaatzi yeekitatsiri 7?

—Kyaaritaamakya.

¹¹ Ikantanakina:

—¿Iitaka kaari piyotantawakawo nokanantawitakimiri: “Paamayawowa tapiyakaawori paa rashi riraga warijeeyopaeni eejatzi riraga saroseeyopaeni? Tee ro nokantakoperote rowaga paa pipeyakotanakiri inkaaganki”.

¹² Roojatzi niyotakotantakawo oeta okantakotziri ikenkithatakotakiri tee ro ikenkithatakoperotzi tapiyakawori paa omaanta ikenkithatakotziri maawaeni riyotantayitzirini warijeeyopaeni eejatzi saroseeyopaeni. Tema

riyotaashitakari kaari rooperotatsiri. Tee ikoyi riraga Jesoshi ramatawitan-tenawo riroripaeni okaatzi riyotaantayitzirini.

Peetero ikantziri riraga Jesoshi: “Eeroka Owawijaakotantatsini”
(Mr. 8.27-30; Rk. 9.18-21)

¹³ Roojatzi niyaateeyantanakani intatsikeronta Joriraani paashiniki Sesa-reeya rowaga nampitsi riwetsikakaantapaakiri Jiripi riraga pinkathari. Ari nokinakitzi janta. Roojatzi ikanteeyanakinani riraga Jesoshi:

—Nopoñaaka naaka jenokinta natziriperotapaaki jaka jaawikika. ¿Oetaka ikenkithashiryakoeyanarini naaka atziripaeni? ¿Tsikama iitakinaka naaka?

¹⁴ Nokantawakiri:

—Ikantzi apaanipaeni: “Jesoshi rirotaki Jowani, riraga kaawoshi-takowitariri Tajorentsi, piriintaa”. Ikantzi paashinipaeni: “Irirra rirotaki Iriiyashini, riraga kamanantzirorini iñaani Tajorentsi, añaagaatsiri”. Ikantziri paashinipaeni: “Jesoshi rirotaki Jeremiiyashini, añaagaatsiri”. Eejatzi paashinipaeni ikantzi: “Rirotaki paashini kamanantzirorini iñaani Tajorentsi, piriintaachari”.

¹⁵ Roojatzi ikanteeyantanakinani:

—Eerokapaeni, ¿oetaka pikenkithashiryakoeyanarini naaka?

¹⁶ Riraga Shimo, iiteetziri eejatzi Peetero ikantawakiri:

—Eerokataki riraga Rotyaantanewo Tajorentsi naamaakari. Eeroka Itomi Tajorentsi, riraga Añaaperotatsiri.

¹⁷ Ikantziri:

—Piweshiryaawaetya, Shimo itomi Jonaashi. Riyotaakimiro iroka riraga Tajorentsi. Tee roo yoteemironi atziri.

¹⁸ Noetzimi Peetero, tema okantziri piwaero apaanteki aari: mapi. Tema paapatziyana naaka riraga Rotyaantanewo Tajorentsi. Rootaki nokowakaantakimiri piyoteeri atziri iroka niyotagaeyakimirini eerori. Paapatziyakaakari osheki atziri. Rowashironkaawitakimirika iwinkatharite maawaeni kamaari omaanta eero imatziro ranaakotemi.

¹⁹ Niyoteemi oetarika ranteeyerini atziri riyaatanteeyaari Tajorentsikinta jenokinta. Eerorika paapatziyakaagaeyaarini atziri jaka kipatsikika, eero riyaatzi jenokinta; omaanta maawaeni atziri paapatziyakaagaeyakinari rirotaki jeekaeyatsini iinja janta jenokinta.

²⁰ Roojatzi ikanteeyantakinani:

—Eerowa pathawayitawo pikamanantawaetzi, pikante: “Jesoshi rirotaki Rotyaantanewo Tajorentsi, riraga Owawijaakotantatsini”.

Irira Jesoshi ikamantzitakari ikame
(Mr. 8.31-9.1; Rk. 9.22-27)

²¹ Aripaete ritanakawo ikamanteeyanani ikame. Ikanteeyanani:

—Rooteentsi niyaate janta Jerojareeki. Osheki rowashironkayena janta riraga aataperoteenchari, riraga jewawentayitziririni ñaanakowenantatsiri Tajorentsi, eejatzi riraga iyotaantayitzirorini Iwaperite Tajorentsi, maawaeni. Aritaki okantyaari rowamagaetena, omaanta okaate kitejiri 3, ari nopiriintanee nañaga.

²² Tee inimotziri Peetero okaatzi ikantakiriri. Rootaki raantanakariri eekitziroeni jaga ikantapaakiri:

—Nowinkatharite, ¡tee okameethatzi pikantakirika! ¡Eero powashironka! ¡Eero pikami!

²³ Roojatzi ipthokashitantanakari rirori, ikantanakiri:

—¿Iitaka pikanantakari? Pikimitakari Jatanaashi, riraga iwinkatharite kamaaripaeni. ¿Iitaka pookakaantanawori? Pikantakirika

pikenkithashiryaashitakawo ikenkithashiryaari atziri; tee piyotziro ikowakaakinari Tajorentsi. Eero pookakaanawo ikowakaakinari Pawa. Nomonkaateniriita.

²⁴ Roojatzi ikanteeyanani:

—Pikowaperotzirika paapatziyaperotena, okameethatzi pikyaaryoowen-tenawo oetarika nokowakaakimiri naari, eero pantashitawo pikowakaari eerori. Pipomeentsiwentena: aririka rowashironkaawitemi, omaanta eekiro piyaatanakitye paapatziyaperotanakina. Tema iroka kimitaka pinatanakitziro piyoroshite.

²⁵ Riraga kowawitachari ikaminthayaami ari rowashironkaantyaari iinja Tajorentsi, omaanta riraga kemaatsitawenteni, iñeenarofña janta Tajorentsikinta.

²⁶ Omawitya pipiyotaperotawityaaworika osheki owaagawontsi jaka kipatsikika, omaanta pipeyakotakiririka Tajorentsi, eero piyaatzi jenokinta ijeekinta rirori. Tema patsipetashiteeyawitakawoni maawaeni pashiteeyawitakarini. Ñaakiro, tekatsi pikantya pipinateri Tajorentsi ijeekakaantemiri janta inampikinta.

²⁷ Nopoñaaka naari jenokinta, nokoñaatapaaki kipatsikika. Eejatzi niyaatawitaatya jenokinta. Tema eejatzi nopiyaate iinja jaka, notsipatapaakyaari nonampiripaeni, nopinkathariperotapaaki, nokimitapaakyaari Ashitanari. Roojatzi nokantakowenantapaakyaari maawaeni atziri okaatzi rantayitzirini.

²⁸ Kyaaryo, iroka nokantzimirika, eenitatsi apanipaeni iroñaaka pikaa-teeyakinika jaka, eerotzitarika pikami, ari piñaawaena nopinkathariperota-paaki.

Rootaki ikantakinari Jesoshi.

17

Ishipakiriimotakiri Jesoshi 3 riyotaanewo

(Mr. 9.2-13; Rk. 9.28-36)

¹ Ikanta itsipatakina naaka maawaeni riyotaanewo, nomaaki 6.

Roojatzi rookanakina, raanakiri apatziro Peetero, Jantyaako eejatzi Jowa, riraga rirentzi Jantyaako, raanakiri janta antawoki tonkaari.

² Roojatzi ishipakiriimotantanakari. Iñaawakiri ishipakiryapootanaki ikimitanakari oorya, eejatzi iithaari okitamaaperotanakiroña.

³ Romapokapaakiri Moeseeshi, eejatzi Iriiyashi, rirotaki kamanantzirorini iñaani Tajorentsi paerani. Ikenkithatakaapaakiri Jesoshi.

⁴ Roojatzi riraga Peetero, ikantziri:

—Nowinkatharite, kameethatzi apokaeyakinika jaka noñaantakimiri. Pikowakirika, niwetsikemi pankoshinti 3: apaani pashi, apaani rashi Moeseeshi, eejatzi paashini rashi Iriiyashi.

⁵ Eenirowa iñaawaetzi omapokapaaka menkori, otzikaapaakiri maawaeni, osheki oshipakiryapaaki roori. Ari ijeekaki Tajorentsi menkoriki iñaawaetanaki, ikantzi:

—Irika rirotaki notyomi nonintaperotanewo, osheki niweshiryaawentap-erotakari. Pikemijanteri.

⁶ Ikemantawakaworira riraga riyotaanewopaeni ikantziri rirori, ithaawantanakari osheki, itankimotapithatanakari.

⁷ Omaanta ipokashitapaakiri Jesoshi, ipampitapaakiri. Ikanteeyakirini:

—Pikatziyane, eero pithaawantari.

⁸ Roojatzi raminawitanaa tekatsitane, apaniroeni Jesoshi.

⁹ Roojatzi roerinkantanaa. Ari niyanki awotsi ikantakiri:

—Eerowa pikamantakotzitana piñaakinaka iroñaaka. Omaanta naaka riraga atziriperotapaentsiri nokamawitakya arika eejatzi nañagae, aripaeterakya pikamanteeyanakirini paashinipaeni atziri okaatzika piñaawakiri iroñaaka.

¹⁰ Roojatzi ikanteeyantakarini riroripaeni:

—Riraga iyotaantzirori Iwaperite Tajorentsi ikanteeyini: “Rirotaki itapaakyaawoni ipoke Iriiyashini, eentsikiro rimpaetapaaki ipokapaaki rirori Rotyaaantawo Tajorentsi”. ¿Iitakakya ikanantawaetakari iroka?

¹¹ Rakanakiri:

—Kyaaryo okaatzi ikantakirini: “Rirotaki itapaakyaawoni ipoke riraga Iriiyashi, rowameethateeyapaakirini maawaeni”.

¹² Omaanta nokamantemi: kyaaryo ipokapaentzi Iriiyashini omaanta tee riyotawakiri atziripaeni, osheki rowashironkashiteeyawakarini. Eejatzi ikimitawakina naari iinja, osheki rowashironkaeyawakinani.

¹³ Roojatzi niyotakoperoeyantanakawoni ikenkithatakotatziri Jowani, riraga kaawoshitakotziriri Tajorentsi.

*Rowawijaakotziri riraga Jesoshi ewonkiri kokikokitatsiri
(Mr. 9.14-29; Rk. 9.37-43)*

¹⁴ Roojatzi rareeteeyantapaanani rookaeyanakinanira chapinki. Osheki atziri oyaakiriri. Roojatzi ipokashitapaakiri Jesoshi apaani shirampari. Rotziwerowashitapaakari, ikantapaakiri:

¹⁵ —Nowinkatharite, pineshironkateri notyomi. Osheki ikamanapiintzi, osheki rashironkaapiinta. Ipariyapiintzi itaapiinta paamarikira, pokiree; eejatzi ipiinkaataapiintzi iñaakira, chomoog.

¹⁶ Naawitanakanari piyotaanewo, nokantawitapaakari: “Powawijaakoteari notyomi”, omaanta tee imatziri.

¹⁷ Rakanakiri rirori Jesoshi:

—¿Iatziri theenkantatsiri! ¿Tekiraatama piyotzi? ¿Tsika okaateka notsi-patemi piyotantyaari imatakaantemirori Tajorentsi petsiyatakotante? Osheki pitheenkakina.

Roojatzi ikantawakiri ashitariri:

—Pamakinari jaka pitomi.

¹⁸ Roojatzi ikantakiri Jesoshi kamaari:

—Eero poñaashirenkiri rirori, inta pookaneeri. Roojatzi rawijakotantanaa riraga eentsi.

¹⁹ Roojatzi nojampitantapaakari:

—¿Iitakakya kaari nomatantawo nowawijaakoteri naari?

²⁰ Ikanteeyanakinani:

—Ñaakiro, okantakaakimira tee paapatziyaperotawo okaatzi nokantaw-itakimiri rootaki kaari pimatantawo powawijaakoteri. Kyaaryo, aririkami paapatziyaperotakyaawo nokantzimiri, tema aritaki pimatakiro tonkaari pikanterorika: “Pishirinke janta”. Roojatzi oshirinkantanakya janta. Ñaakiro, tekatsi pomeentsizimotemini pameentaperotyaaworika nokantzimiri.

²¹ Pookantyaariri kamaari kimitakaaririka aakiriri eentsika okameethatzi pityaawo pamaneri osheki Tajorentsi eejatzi pitzitakotyaari irira.

Roojatzi itharyaanaka rirori Jesoshi, itsipatanakina naaka maawaeni riyotaanewo.

*Rapiiteeniri eejatzi Jesoshi ikanteeri ikame
(Mr. 9.30-32; Rk. 9.43-45)*

22-23 Apaani kitejiri janta Karireeyaki, rapiitaana riraga Jesoshi ikan-teeyaanani naaka maawaeni riyotaanewo, ikantzi:

—Nopoñaanaka naari janta jenokinta natziriperotapaaki jaka. Rooteentsi ragaetena, rowamagaetena naari. Okaate kitejiri 3 ipiriintaneena Pawa nañaga.

Nokemantawakari, nowashireeyanakani. Roojatzi notharyaan-teeyanakani.

Ipinatakiro Jesoshi riwetsikantayitaworini Tajorentsipanko

24 Roojatzi riyaatakagaeyantanakinani riraga Jesoshi janta Kaperina-wooki, areeteeyapaakinani. Eeniro ijeeki janta riraga piyotziriri koriki rowameethatanteetyaawori Tajorentsipanko. Ikanta ipokashitapaakiri Peetero riroripaeni, ikantapaakiri:

—¿Ipinatapiintzirima riraga iyoteemiri rowameethatanteetyaawori Tajorentsipanko?

25 Rakanakiri rirori:

—Jee, ipinatziro.

Roojatzi ipiyanaka pankotsiki ijeekinta Jesoshi. Ipiyanaka, ikyaa-paaki, ikowawitaka rirori Peetero rojampiterimi aririka ipakiri koriki rowameethatanteetyaawori Tajorentsipanko. Omaanta riyotaki riraga Jesoshi ikenkithashiryaaakari Peetero roofaki rathawaakotantanakariri, ikantanakiri:

—Shimo, ¿oetaka pikenkithashiryaaari eerori? Riraga jewawenantat-siri, ¿tsika itzimika ikowakotapiintziri iyorikite? ¿Ikwakotzirima inampijatzipero? ¿Riroma ikowakotziri paashinijatzitatsiripaeni atziri?

26 Ikantawakiri:

—Riroma ikowakotziri paashinijatzipaeninta atziri.

Roojatzi ikantanakiri rirori:

—Kyaaryo, tekatsi ikowakotziri inampijatzipero. Eejatzi okimitaka naari, tekatsi ikowakotena Pawa, tema nosheninkatakari.

27 Omaanta tee nokoyi eeniro ikjawentenari riraga kempoyiiriri koriki. Piyaate iroñaaaka pakachaataakite inkaarekinta. Aririka paaki shima, poerikeri, paminawaanteteri ipaanteki, aritaki piñitakiri koriki. Roojatzi paaneeri kempoyiiririkinta koriki, pipapaakiri. Rirotaki apinatakari aaka.

18

Ikenkithatakotakiri Jesoshi jewawenantatsini paata janta jenokinta (Mr. 9.33-37; Rk. 9.46-48)

1 Ojamineentanentsi nopokashitapaakiri riraga Jesoshi, naaka maawaeni riyotaanewopaeni, nokantapaakiri:

—Maawaeni naaka piyotaanewo, nokowaki pikantena ¿ninkama jewaper-oterinika atziripaeni janta ipinkathariperotzinta Tajorentsi?

2 Roojatzi ikaemantakari eentsi, ikatziyakaakari niyanki,

3 ikanteeyawakinani:

—Kyaaryo nokamantemiri pikenkithashiryagaeyaari pameentari Tajorentsi, eejatzi pipakaero pajagaaga. Nokowaki pikimitakotyaari irika eentsika, paapatziyaperotena. Eerorika paapatziyaperotana, eero pimatziro piyaate janta ipinkatharitzinta Tajorentsi.

4 Irika eentsika tee ikantakaaperota, tee itheenkana inta raapatziyap-erotana. Maawaeni kimitakotyaarini irira rirotaki tsipateeyeenarini nee-wawenantzi.

5 Aririka pineshironkateri aapatziyanari, kimitaririka irika eentsi, eejatzi pikimitzitakina naari: pinintashiretakina.

⁶ Omaanta aririka pantakayeri eentsi aapatziyanari kaari kameethatatsi, ari rowashironkaaperotakimi eerori Tajorentsi. Okameethawitami pityaawomii pikamemi eero pantakaantarikya kaari kameethatatsi aapatziyanari, rootaki kaari nowashironkaantemimi.

Ikantziri Jesoshi: "Pantzirokari kaari kameethatatsi"
(*Mr. 9.42-48; Rk. 17.1-2*)

⁷ Ikantziri eejatzi:

—Netakotari maawaeni atziri. Kyaaryo, tee ikowawita ranteromi kaari kameethatatsi, omaanta rantakagaetakiri. Arimache rowashironkaaperotakirikya Tajorentsi iinja irintapaeni antakaakiriri.

⁸ Noshiyakaawentemiro antakayemirorika pako kaari kameethatatsi pichekero, pookero. Eejatzi pikimitzityaawo roori piitzi antakayemirorika kaari kameethatatsi. Piyaatyookakitashiteeya janta jenokinta rooma otzimawityaarika apite pako eejatzi apite piitzi iyaatakaashitzimikari janta paamariki kaari tsiwakanitatsini.

⁹ Eejatzi poki, aririka aminakayemiro kaari inimotziri Tajorentsi pikithokireero, pookero. Kashetaakini pikyaapae janta jenokinta. Rooma otzimaawityaarika apite poki iyaatakaashiteemikari paamariki kaari tsiwakanitatsini.

¹⁰ Eejatzi ikantzi riraga Jesoshi:

—Eero pimanintziri kimitakariri irika eentsika aapatziyanari. Eenitatsi ronampiri Tajorentsi kempoyaakowentapiinteeyakiririni maawaeni riroripaeni. Eejatzi eerori pikimityaari, pikantani pikempoyaawentereri eentsipaeni.

¹¹ Nopoñaanaka naaka jenokinta, natziritapaaki. Nopokashiteeyakirini jatatsinimi paamariki kaari tsiwakanitatsini, nowawijaakoteeyerini.

Roshiyakaawentziri Jesoshi owisha peyeenchari
(*Rk. 15.3-7*)

¹² Noshiyakaawentemiro eejatzi. Eenitatsirika ashitachari 100 rowishate, ipeyakaarika apaani, ¿tsika ikantanakyaarika? Tema ari rookanakiri riraga jeekagaantaneentsiri 99 rowishate keshiiki jataki iroñaaka ikowakowataateri riraga peyeenchari.

¹³ Omaanta iñagaeririka eejatzi, ¿riroma riweshiryaaawentyaari riraga piyoteenchari kaari peyachani? Kaari. Omaanta riweshiryaaawentyaari riraga peyawiteenchari.

¹⁴ Ikimitakaga riraga ashitariri rowishate tee ikoyi ipeya apaani, eejatzi ikimita riraga Pawa jeekatsiri jenokinta, tee ikowakaaneentziri ipeya apaani atziri aapatziyanari.

Tsika akantya apeyakotawakaantyuaawori antzimotakimirori kaari kameethatatsi

(*Rk. 17.3*)

¹⁵ Eejatzi ikantakina Jesoshi:

—Aririka rantzimotakimiro piyemijantzinkarite kaari kameethatatsi okameethatzi piyaatashiteri pikenkithatakayeri apaniroeni. Omaanta eero pikijiri; eero pikamantziri paashinipaeni. Aririka ikemijantemi inetheemi eeroka eejatzi Tajorentsi pipeyakoteniri okaatzi rantzimotakimiri roojatzi pineshironkatanteeyaari, aritaki pineshironkatawakagaeya paakameethatawakagaeya, eejatzi ineshironkatzityaari rirori.

¹⁶ Omaanta eerorika ikemijantawakimi, apawo piyaatashiteri. Iroñaaka paaneeri paashini apaani eerorika apite piyemijantzinkarite. Paaneeri ikenkithatakayeri, riyotantyaari rirori kyaaryo pikantziri, eejatzi riyotantyaari kyaaryo pikowaki pineshironkateri.

¹⁷ Eerorika ikemijantawakimi, pipiyoteri maawaeni piyemijantzinkarite jaga, pikanteri maawaeni ikantawakayaari rirori. Eerorika ikemijanteeyawakirini okaatzi ikantawitakariri, rootaki piyotantyaari ikimitakari kaari yotziri Tajorentsi, eejatzi paashini antzirori kaari kameethatatsi. Iroñaaka pikimitakayaari kaari yotziri Tajorentsi, riraga antzirori kaari kameethatatsi, eero pikantakotziri aapatziyariri Tajorentsi.

¹⁸ Kyaaryootaki iroka nokantemiri: eeroka, riraga aapatziyaperotanari, oetarika pithañaari kipatsiki, ari ithañaakyaawo Pawa jenokinta; eejatzi oetarika pishinetziriri kameethatatsiri eejatzi ikanteri Tajorentsi ishinetziri. Pikanteririka eenitatsi kaari kameethatatsi rantziri, eejatzi ikanteri rirori. Pikanteririka tee añiuro kaari kameethatatsi rantziri, eejatzi ikimitya riraga Tajorentsi.

¹⁹ Eejatzi nokantemi, aririka eerokapaeni pikanteri Pawa jenokinta ramitakotemi oetarikapaeni, omawitya pikaaterika apite, aritaki ikemijantakimi, ramitakotakimi.

²⁰ Tsikarika pipiyotawentena aririka apite aapatziyanari, eerorika 3, aririka osheki, eejatzi naari nokaatemi. Eejatzi ari iyotakayemi Ishire Tajorentsi oetarika kameetha pikanteriri Tajorentsi.

Rootaki ikantakiri Jesoshi.

Pineshironkatante atziri

²¹ Ikantaka Peetero, riyaaatashitakiri Jesoshi, rojampitapaakiri, ikantakiri: —Nowinkatharite, ¿tsika okaateka noneshironkatapiinteri riraga kijapiintanari nopeyakopiinteniri? ¿Arima okaate 7 nopeyakopiinteniri?

²² Ikantawakiri:

—Pikanteetatyeyaaani pineshironkateri, pipeyakoteniri rantziri. Eero pipiyatakotari kijapiintzimiri.

²³ Noshiyakaawentemiro tsika ikanta Tajorentsi ineshironkatziri aapatziyariri. Ikimitakari pinkathari rireewiteetziri ronampiripaeni. Tema iroñaaka ikowakiri irira ipinateeri ireewitakiriri.

²⁴ Ikaemakiri apaani ireewitziriri oshekipero koriki. Ikantawitawaari: “Pipinatawaena pireewitanaga”.

²⁵ Ikantawakiri: “Tekatsi naye nopinatemiri”. Roojatzi ikanantakari paashini ronampiripaeni: “Paanakiri irika pipimanteri, eejatzi iina, itompaeni, rowaagawo, maawaeni, roojatzi ipinatanteena koriki rireewitanaga”.

²⁶ Ikanta riraga ireewitziriri rotziwerowashitanakari ipinkathatanakiri, ikantanakiri: “Eero pipimantana poyaawentawakyaata aritaki nopinateemi”.

²⁷ Roojatzi osheki retakotatari iwaatorote, ishinetziri riyowanee, ikantawakiri: “Aritaama, monkaataka pireewitana, eero nokowakotaneemi”.

²⁸ Ikanta ireewitawitacharira riyawitanaga. Ari janta niyanki awotsi itonkiyotawakari ireewitziriri rirori. Tee rireewiperotziri osheki: inta eechonkiini. Roojatzi roerikakentsitantakari ikentsiki, ikantakiri: “Intsipaete pipinatena pireewitana”.

²⁹ Roojatzi rotziwerowashitantawitakari, ikantawitakari: “Poyaakowentawakyaata, aritaki nopinateemi iinja maawaeni nireewitzimiri”.

³⁰ Omaanta tee ikoyi ineshironkateri eejatzi royaakowentya omaanta romonkyagaakantashitakari ikantakiri: “Pipinateenarika maawaeni pireewitanaga, roojatzi noemishitowakaananteemi”.

³¹ Ikantaka iñaakowenantakariri paashinipaeni ratzirite riraga iwaatorote, okantzimoneentanakari roojatzi riyatashitantanakari iwaatorote, ikantapaakiri: “Noñaateekiri iriranki petakotaariranki eerori. Teera retakotanteeta rirorita inta romonkyaagakaantateekiri ireewitawitariri rirori eechonkiini”.

³² Roojatzi ikaemakaanantakariri riraga iwaatorote, ikantawakiri: “Ñaakiro, pikantakina inkaaganki: ‘Eero pipimantana’, rootaki noneshironkaperotantakimiri, nokanantawitakimiri: ‘Iroñaaka eero pipinataana pireewiwitanaga’. Omaanta eeroka, tee pikameethatzi. Tee pineshironkatzi riraga ireewitawitzimiri eerori eechonkiini.

³³ Tema okameethawita pineshironkaterimi eerori ireewitzimiri eechonkiini. Nokimitakimira naari noneshironkatakimi: tee nowashironkaemi”.

³⁴ Roojatzi ikijantaperotanaka iwaatorote romonkyaagakaantakiri, ikantakiri: “Nokowaki iroñaaka pipinatena maawaeni pireewitanaga; pipinate-narika maawaeni roojatzi noemishitowakaananteemi”.

³⁵ Ikaatakaapaakawo Jesoshi, roojatzi ikanantanaka:

—Okimitaka iroka noshiyakaawenteeyakinirini, eejatzi ikimitemi iinja eerori Ashitanari jeekatsiri jenokinta, eerorika pineshironkatzi atziri, eerorika kyaaryoopero pipeyakotziniri oetarikapaeni rantzimotzimiri, ari rowashironkaaperotakimi Pawa iinja, eero ipeyakotzimiro eerori pantani.

19

Eero pookiro piina

(Mr. 10.1-12; Rk. 16.18)

¹ Ithonkantanakawori riyotaantzi riraga Jesoshi, ishitowakaanakina Karireeyaki, jatanakina iroñaaka janta intatsikeronta Joriraani janta okaak-intawo Joreeya.

² Eejatzi royaatanakiri oshekini paashinipaeni atziri. Eejatzi rirori retsiy-atakotawakiri maawaeni mantsiyatzinkari.

³ Eejatzi ipokashitapaakiri warijeeyopaeni. Ikowawitaka ikompitakayaarimi, rootaki ikanantawitapaakariri:

—¿Tsikama okantzika Iwaperite Tajorentsi? ¿Okameethatzima ninkarika kowashitachari rookero iina?

⁴ Ikantawakiri:

—Tema piñaanatapiintawitawo okantziri Iwaperite Tajorentsi. Paerani ri-wetsikakiri Tajorentsi shirampari eejatzi tsinani.

⁵⁻⁶ Eejatzi ikantzi: “Aririka rayero shirampari iina, rinteenaryaanakiri ashitariri eejatzi riniro, omaanta tee nokowakayiri rookero iina, eero. Inta nokowaki kijokiro rowanakiro irowa. Rinashitawitani paerani shirampari eejatzi tsinani, omaanta aririka raaki iina, kimitanaa apaani ikantaka, ki-jokiro rowawakaanakya”. Iñaakiri Tajorentsi apaani ikantaka; eero iroñaaka rookagaeri atziri.

⁷ Roojatzi rojampitanakiri, ikantakiri:

—¿Iitakaya ishinentanariri riraga Moeseeshi shirampari rookero iina? Tema ikamineeri shiramparipaeni: “Tekirarika pookiro piina pityaawo pojankinateniro paperi pikantero iroñaaka ookawakaatyeyya. Roojatzi pi-matanteeyawo pookaero piina”.

⁸ Ikantawakiri:

—Tema pikijoshiretakitzi pajankaneki rootaki ishinentanakimiri. Omaanta tee ikoyiro Tajorentsi.

⁹ Nokantemi naari, aririka pookero piina roojatzi paye paashini, ar-itaki panteero kaari kameethatatsi. Tema pishirontzimotakawo piina

paashini tsinani. Apatziro aririka oshirontyaari paashini shirampari, okameethawita pookeromi.

¹⁰ Eejatzi nokanteeyanakirini naaka riyotaanewopaeni:

—¿Kyaaryootaki pikantakinari? ¿Aririka naaki noena eero nomatziro nookero? Okameethatzi eero navi noena.

¹¹ Ikantawakina:

—Kyaaryo iroka pikantziri. Jee, apanipaeni atziri tekatsirika iina imaterorika riweshiryaanakya, omaanta kaari maawaeni atziri.

¹² Eenitatsi apanipaeni kaari matachani rayi iina, tema ashi royiroyi ikoñaatantakari ipiryaakitzi, rootaki kaari imatantawo itsipatantyaawori tsinani, rootaki kaari raanta iina. Eenitatsi apanipaeni rayiteetziri iyatharekitho, rootaki kaari raanta iina. Eenitatsi paashini kaari kowatsini raye. Ikowakiri ijeekashitya ikyaaryoowenteniri Tajorentsi oetarikapaeni ikowakiri ranteniriri. Eerorika pikoyi pishirontyaawo tsinani tekatsirika piina, omaanta pimatero piweshiryaanakya, aritaki kameetha eero payi piina.

Jesoshi ramanakotakari eentsipaeni

(Mr. 10.13-16; Rk. 18.15-17)

¹³ Eejatzi ramaetakiniri riraga Jesoshi eentsipaeni. Ikantapaakiri ashitariri:

—Pineeronkawakiri neentsitepaeni, pamaneri Tajorentsi ineshironkatenari.

Nokantawiteeyawakarini:

—Eero pashiiriiri Awinkatharite.

¹⁴ Omaanta ikantana irira:

—Eero pikatziyakaari. Pishinetenari ipokashitenaata eentsipaeni. Riyotzi irira rameentana. Maawaeni aapatziyanari, ikimityaari irika eentsipaeni rameentana, tema ari reentsitetakyaari Tajorentsi.

¹⁵ Roojatzi ipampitantawakari iitokira maawaeni, ikantziri Tajorentsi:

—Pawa, nokowaki pineshironkateri irika eentsipaenika.

Roojatzi riyaatantanaka riraga Jesoshi, itsipateeyanaanani maawaeni riyotaanewo.

Ikenkithawaetakaakiri riraga Jesoshi ashaagantzinkari

(Mr. 10.17-31; Rk. 18.15-17)

¹⁶ Paashini kitejiri ipokashitapaakiri shirampari, ikantapaakiri:

—Iyotaantatsiri kameethari. Pikamantena, ¿iitaka kameethatatsiri nanteri ironaaka naari jaka nojeekanteeyaripa janta jenokinta? Nokanteetapaatyeyyaani.

¹⁷ Ikantawakiri:

—¿Iitaka pikanantanari: “Kameethari”? Tekatsi kameethatzinkari, apatziro ikameethatzi Tajorentsi. Omaanta pikowakirika piyaate jenokinta, pantero maawaeni ikaminaakimiri Tajorentsi rojankinatakirini Moeseeshi.

¹⁸ Rakanakiri ikantanakiri:

—¿Tsika okantyaaka nanteri?

Ikantawakiri Jesoshi:

—Eero powamaeri atziri, eero pishirontawo tsinani kaari payi, eero pikoshitzi, eero pitheeyakotari paashinipaeni,

¹⁹ pipinkathateri piri eejatzi piniro. Pineshironkateri paashinipaeni atziri: pikimitaaga eerori osheki pineshironkata, ari pikimitzityaari paashinipaeni atziri pineshironkateri.

²⁰ Ikantanaki:

—Nomonkaatakiro maawaeni iroka eenironi neentsitapaakini roojatzi iroñaaka. ¿Oetaka paashini nanteri?

²¹ Rakanakiri:

—Pikowakirika pikameethaperotantaneeyaari pithotyero maawaeni iroka, piyaate pipimantero maawaeni tzimimotzimiri, piperi owashironkaenkari, rootakirakya kaari pikenkithashiryaaantaneeyawo pipiyotaneero powaagawo, inta pikenkithashiryaaantaneeyaari Tajorentsi, roojatzi pipiyashitanteena, thamerakya poyaataneeena naari.

²² Ikanta rirori ikemantawakari osheki rowashiretanaka. Riyotakotanaka osheki rowaagawo, tee ikowaki ipimantero.

²³ Roojatzi ikanantanakina Jesoshi:

—Kyaaryo nokantzi, osheki opomeentsitzimotari ashaagantzinkari ikowaki Tajorentsi ipinkathariwenante.

²⁴ Napiitemiro noshiyakaawentemiro: riraga kameeyo opomeentsitzimotakari roshinthateri imooki kithapi. Rowanaaperotaka riraga ashaagantzinkari opomeentsitzimotaperotakari rirori ikowaki Tajorentsi ipinkathariwenteri.

²⁵ Nokemaeyantawakaaworini ikantakinari Jesoshi, ari notsikana-teeyanakarini. Roojatzi nojampitanakarini:

—¿Ninkama awijakotatsinika?

²⁶ Roojatzi ramineeyakinani maawaeni, ikanteeyakinani:

—Riraga atziri eero imatziro rowawijaakoty apaniroeni, omaanta Tajorentsi aritaki imatakiro rowawijaakoteri atziri. Kaari imatawita atziri omaanta rirori imatziro oetarika pomeentsiwitachari.

²⁷ Ikantanakiri Peetero:

—Pamine Nowinkatharite, nookaeyanakironi naaka maawaeni tzimimo-teeyawitanarini, noyaateeyantanakimirini. ¿Oetaka nayeri iinja owinawo?

²⁸ Ikanteeyawakinani:

—Kyaaryo iroka nokamanteeyemirini, “Nopõñaaka naaka jenokinta, natziriperotapaaki kipatsikika, iinja ari otzimaewakirari kipatsi. Naaka nojeeki iinja janta nowinkatharimentoki, nopinkatharitaperote. Eejatzi eeroripaeni pitsipateeyenani pipinkathariteeyeni. Okaate 12 piwinkatharimentopaeni pijeekanteeyarini eerori. Pipinkathariwenteeyerini maawaeni jorriyopaeni.

²⁹ Maawaeni ikaatzi ookayitanakirorini ipankopaeni, rirentzipaeni, ritsiropaeni, iriripaeni, riniropaeni, reentsifepaeni, iinapaeni, iipatsitepaeni royaatanenari, eero ratsipetashiteeyawoni. Riraga Tajorentsi ari roepiyayiteenirini rookaeyawitanakarini. Rookanakirika apaani roepiyayiteenirini Tajorentsi osheki. Eejatzi ikanteetateeyeaani itsipateeyenani janta rañaaperoeypaeni jenokinta.

³⁰ Eenitatsi iroñaaka osheki pinkatharitatsiri jaka kipatsiki, omaanta eero ipinkathariteeyini maawaeni janta jenokinta: rooma aamashitya apaanipaeni pinkatharitagantatsini. Eejatzi eenitatsi iroñaaka osheki owashironkaenkaripaeni, omaanta iinja janta jenokinta ipinkatharitagantaepae rirori”.

20

Antawaeteeyatsirini janta oowamashiki

¹ Eekiro riyaatatyeekamantziri riraga Jesoshi:

—Noshiyakaawentemiro tsikarika ikanta Tajorentsi ipinkathariwenantzi. Ikimitakari ashitawori roowamashite. Riyataanaki irira amaetyaaka janta nampitsiki ramineri owiitziniriri roowate.

² Iñaapaakiri apanipaeni kowatsiri rowiiteniri, ikantapaakiri: “Aririka pamitakotena iroñaaka, aririka itziroryaanaki oorya, aritaki nopinatakimi apaani koriki, riraga iitachari tenaaryo”.* Ikantawakiri: “Ari kameetha”. Roojatzi ikanantakari: “Piyaate iroñaaka powiitenawo”. Roojatzi riyaaantanaka rowiitziro.

³ Roojatzi ijenokiityaantapaaka oorya, riyaaantanaki janta ramineri owiitziiniriri roowate. Iñaapaakiziiiri janta apanipaeni jeekashitachari kaari antawaetatsi.

⁴ Ikantapaakiri: “¿Tee pikowaeyini eerori powiitena noowate? Aritaki nopinatakimi kameetha”. Rakanakiri: “Jee, aritaki nowiitakimiro”. Roojatzi riyaaantanaka rowiiteniri.

⁵ Tampatsika oorya riyaaantanaki eejatzi janta ramine paashini owiitakoterini roowate. Ragaatzi paashini rotyaantakiri rantawaete. Eejatzi tsiteni-iteni piyanaa raminaatzi paashini amitakoterini. Iñaakitzi apanipaeni kaari owiitatsi; rotyaantakiri rantawaete eejatzi.

⁶ Tsiteniityaaperotanaki, riweyaantapanaatawo raminapanaatzi paashini, roojatzi iñaantapaaka jeekashitzinkari tekatsi rante. Roojatzi ikanantapaakari: “¿Iitaka pithotyaakotziri jaka, tekatsima pantawaero?”

⁷ Rakanakiri: “Tekatsi antawaetakaenani”. Roojatzi ikanantakari: “Thame pamitakotena, powiitakotena noowate. Aritaki nopinatakimi kameetha”. Jatanaki.

⁸ Rootzimateentsi itziroriimate oorya, roojatzi ikanantanaka ashitawori roowamashite. Ikantakiri jewatakaantzirori antawaerontsi: “Pikaemeru antawaeteeyatsirini pipinateeyerini. Pitanakyaari pipinateri riraga impaetaperotapaentsiri rantawaetzi roojatzi pithonkanteeyaari pipinateri maawaeni iriranki roojatzi ikaatzi antawaeteentsiri amaetyaaka”.

⁹ Roojatzi ipokantapaaka riraga impaetapaentsiri rowiitziro. Eechonkini rantawaetaki irirapaeni omaanta ipinatawakiri maawaeni apaani tenaaryo.

¹⁰ Roojatzikya ipokantapaaka rirori itakawori rantawaetapaaki amaetyaaka. Iitakaashiwifaka ari ipinataperoetakiri osheki omaanta ipinatawakiri tenaaryo eejatzi.

¹¹ Iñaatziiri raawakirira iyorikite roojatzi ikiñaanikowenantanakariri owiitakaakiriri,

¹² ikantanakiri: “¿Iitaka nomonkaatantakariri owakira pokapaentsiri rantawaetzi? Pipinatakina okaatzira pipinatakiriri rirori. Tema naaka nantawaetaki amaetyaaka roojatzi tsiteniiteni eejatzi osheki natsipetakari ijaawanka oorya. Okameethawita pipinaperotenami oshekyaaajeni koriki”.

¹³ Ikantawakiri: “Niyompari, tee namatawitzimi; nopinaperotakimi kameetha. Eejatzi tema nokantakimi amaetyaaka: ‘Nopinatemi apaani tenaaryo’. Eejatzi pakakina: ‘Jee, aritaki, kameethataki’.

¹⁴ Irika piyorikiteka paanakiri, piyaate pipankoki. Nopantakariri irika impaetapaentsiri rantawaetzi ikaatzira nopakimiri eerori. Aritaki nokowakaawo naari rootaki nopantakariri.

¹⁵ Tema okameethatzi nopashitakari noorikite. ¿Iitaka kaari pikowakaan-tana noneshironkateri? Rootaki ikantakiriri riraga ashitawori roowamashite.

¹⁶ Naakiro, riraga Tajorentsi iñaaperoeyakirini aapatziyakariri osheki ojarentsi ikameethataki; eejatzi iñaaperoeyakirini riraga aapatziyakariri iroñaaka ikameethatzi. Tema imonkaatawakaeyakani maawaeni,

* 20:2 Tenaaryo rirotaiki ikithoki koriki monkaatachari antawaerontsi apaani kitejiri.

rowawijaakoeyakirini, omawitya raapatziyari osheki ojarentsi, rooma eechonkiinirika”.

Rootaki ikantziri riraga Jesoshi, roojatzi itharyaakaanakina.

Rapiitana Jesoshi ikamanteeyakinani rowamaeteri

(Mr. 10.32-34; Rk. 18.31-34)

¹⁷ Ikantaka Jesoshi itonkaakagaeyakinani janta Jerojareeki. Ari niyanki awotsi roojatzi riyoshiitanakina naakapaeni riyotaanewopero 12 ragaeyanakinani intyañaampiini. Ikamanteeyakinani:

¹⁸ —Iroñaaka piyoteeyakini atonkagaeyatyeeni janta Jerojareeki. Nopoñaaka naaka jenokinta, natziriperotapaaki jaka, omaanta rooteentsi omonkaatyaa raanteetenari ragaeyenani jewawentayitziririni ñanakowenantatsiri eejatzi iyotaantayitzirorini Iwaperite Tajorentsi. Ikanteeyenani: “Osheki tee pikameethaperotzi, rootaki pikamantyaari”.

¹⁹ Roojatzi raantena janta kaari yotziri Tajorentsi ikantapaakiri: “Irika Jesoshi payeri, powamaeri”. Ari ishirontawenteeyawakinani rirori. Ipajapa-jaatawakina, ikentakotakaantawakina inchapankeki ikanteetziri koroshi, roojatzi nokamantakya. Okaatapaakirika kitejiri 3 roojatzi ipiriinanteena Pawa añaagana eejatzi.

Rootaki ikanteeyakinarini.

Iyaatashitakiri Jesoshi iina Sewereeyo

(Mr. 10.35-45)

²⁰ Roojatzi opokashitantapaakari riraga Jesoshi iina Sewereeyo. Otsipatapaakari otomi apite, iitachari Jantyaako eejatzi Jowa, riraga apite riyotaanewo, otziwerowashitapaakari, okantapaakiri:

—Nokowaki pineshironkatena.

²¹ Ikantawakiro:

—¿Oetaka pikoyiri?

Okantziri:

—Aririka iinja pipinkatharitaperotapae nokowakaakiri apiteka notyomi itsipatemi: apaani jeekatsini pakoperoki, paashini pampateki. Ikaatemi itsipateeyemini pipinkathariteeyini.

²² Rakanakiro Jesoshi:

—Tee piyotzi oetarika pikowakotanari. Pamine, rooteentsi nokemaatsityaawo osheki katsiri naari. Rooma patsipetashitakawo eerori teorika imatziro ikimitana naaka nokemaatsityaawoka osheki katsiri.

Ikantanakiri otomipaeni:

—Aritaki nomatakimiro naari.

²³ Roojatzi ikanantakari:

—Kyaaryo aritaki pikemaatsiteeyakyaawoni, omaanta naaka eero nomatziro nokantzimi ninkarika jeekimotenani iinja nakoperoki, nampateki; apatziro yotatsiri Pawa jeekatsiri jenokinta ninkarika ikashiyakayitakarini paerani jeekatsini.

²⁴ Nokemaeyantakaworini naaka riyotaanewopaeni iroka ikantakiri roojatzi nokijanteeyanakarini riraga Jantyaako eejatzi Jowa. Nokijanteeyanakaririni ikowaeyawitakityaani ipinkathariteeyenimi.

²⁵ Roojatzi ikaemanteeyakinani Jesoshi naakapaeni riyotaanewo, ikanteeyakinani:

—Piyoteeyakini eeroa riraga iwinkatharitepaeni kaari yotziri Tajorentsi rameteeyawoni romperateeyarini isheninkapaeni.

²⁶⁻²⁷ Omaanta eerokapaeni eero pikimitakoeyarini. Eero pomperatanteeyani eerori. Pikowakirika peewawenante, pamitakoeyerini kameetha

atziripaeni: petakotyaari, eero pomperatashiteeyarini. Panteniri kameetha maawaeni oetarika ikowakoeyemirini.

²⁸ Pikimitakotena naaka. Tee ro nopokantyaari naaka jaka kipatsikika nomperatayitapaakimini, inta nopokantari jaka namitakoeyemini, noneshironkatteeyemini, nokamawenteeyemini nopinawenanteeyemirorini kaari kameethatatsi pantziri eerokapaeni maawaeni pawijakotan-teeyaaari, eero rowashironkaanteemi Tajorentsi.

Retsiyatakotakaakiri riraga Jesoshi kaari kokichaataatsi apite
(Mr. 10.46-52; Rk. 18.35-43)

²⁹ Rookeaeyakaanaanawoni Jesoshi nampitsi owaero Jerikoo. Ikineeyanakini janta awotsiki itonkaakaantyaariri Jerojareeki. Royaateeyakirini osheki atziri.

³⁰ Eeniro ijeekaki jaga othapikira awotsi irira kaari kokichaataatsi ikaatzii apite. Ikamanteetakiri:

—Kaakitaki Jesoshi.

Roojatzi ikaemantawakari, ikantziri:

—¡Pineshironkatena! ¡Rooma eeroka icharineeteni Iraviirini!

³¹ Roojatzi ikijathatakiri piyotaneenchari, ikanteeyawakirini:

—¡Pimaerite!

Eekiro ikaematziiri, ishintsithatakiri ikaemakiri:

—Nowinkatharite, pineshironkatena. Rooma eeroka naamagaeyakarini, eerokataki icharineeteni Iraviirini.

³² Ikatziyapaaka riraga Jesoshi, ikantapaakiri:

—¿Oetaka pikoyiri namitakotemiri?

³³ Ikantawakiri:

—Nowinkatharite, nokoyi pikokichaatakagaena.

³⁴ Roojatzi ineshironkatapaakiri, ipampyaakitapaakiri rokikira. Kokichaatanee, roojatzi royaatantakari osheki riweshiryaawentanakari.

21

Rareetya riraga Jesoshi Jerojareeki, ikiyakotakari ewankari wooro
(Mr. 11.1-11; Rk. 19.28-40; Jowa 12.12-19)

¹ Rootzimatapaentsi nareetya Jerojareeki, ari nareetapaakyaawo Wetejatee jeekatsiri janta tonkaariki owaero Oriiwomashi. Roojatzi rotyaanantakari riraga Jesoshi apite riyotaanewo,

² ikantakiri:

—Thame peewate jaga nampitsiki, aririka piñaapaakiri wooro tsinani othatakotaka otsipatakari otomi ewonkiri poojoryaakotapaakiri. Pamakinari jaka.

³ Aririka ikanteetawakimi: “¿Itaka poojoryaakotantawori?” pikanteri: “Ikowatziro Awinkatharite”. Ari roepiyeemiri intsipaete. Roojatzi ikanantanakimi: “Paanakiniri”.

⁴ Ranantakarori iroka, imonkaatziro rojankinatakotzitakaririni paerani kamanantzirorini iñaani Tajorentsi iitachari Jakariiyashi. Ikantzitakani:

⁵ “Pikanteeyerini jeekaeyatsirini janta Jerojareeki: ‘Paamayari iinja Piwinkatharite, kaakitaki. Osheki ikameethaperotaki. Tee riyotzi ikantakaaperota, ikyaakotapaakyaari ewonkiri wooro’”.

⁶ Roojatzi riyataanaki riyotaanewo apite iñaapaakitziro wooro tsinani otsipatari otomi ewonkiri, roojoryaakotapaakiro, ramakiniri.

⁷ Ramakiri apite. Nowankitakiniri imitzikaakira kithaarentsi, roojatzi ikyaakotantakari Jesoshi.

8 Osheki atziri kinantanakawori janta awotsiki iñaawakiri, eejatzi iñaaperoyawakirini maawaeni: ishitashitaantakiri* awotsiki imaathaapaeni ikinapaakirapa wooro. Paashinipaeni ichoonkayitakironi kompiroshi ishitashitakiri awotsiki ikinapaakinta wooro.

9 Osheki atziri jewateeyakiririni awotsikira. Osheki paashini impaeteentsiri eejatzi. Osheki ikimoshirewenteeyanakirini. Roojatzi ikaemaeyanakini, ikanteeyanakini:

—jPamineri irika, rirotaki icharineeteni Iraviirini aamagaeyakarini!
jThame apinkathateeyerini! jRotyaantakiri Awinkatharite! jThame añaaperoyerini!
jTema iñaaperotakiri riraga Tajorentsi, tema ikameethaperotzi!

10 Roojatzi rareetakaantapaakina Jerojareeki. Ikemakoeyawakirini maawaeni jerojareejatzi, rojampitawakagaeyanakani:

—jNinkama irika pokapaentsirika?

11 Rakaeyapaakirini paashinipaeni pokaentsiri:

—Rirotaki Jesoshi, riraga kamanantzirorini iñaani Tajorentsi jeekaw-tachari paerani Najareeteki, rowaga nampitsi janta Karireeyaki.

Rookaeyakirini Jesoshi pimantayitatsirini janta Tajorentsi pankoki
(Mr. 11.15-19; Rk. 19.45-48; Jowá 2.13-22)

12 Ikantaka Jesoshi ikyaaapaakina janta Tajorentsi pankoki. Iñaapaakitziiri janta inthomaenta osheki amanantatsiri eejatzi pimantatsiri, rootaki opoñaantanakari rookaeyapaakirini maawaeni irirapaeni. Tema rotatsinkitawaetapaakiri maawaeni imeejate riraga kaampiyawakaayitanaririni iyorikite. Eejatzi ikimitzitakari rirori pimantatsiri jamomo rotatsinkitayitapaakirini maawaeni imeejatepaeni.

13 Roojatzi ikanteeyanakirini:

—Okantzi Iwaperite Tajorentsi: “Ikantzi Tajorentsi: ‘Iroka Tajorentsi-pankoka okameethatzi pikenkithatakaapiinteeyenani, omaanta eeroka-paeni pikoshitashiteeyakarini atziri pokaeyawitacharini jaka Tajorentsi-pankokika’”. Tee okameethatzi iroka panteeyakirini.

14 Eejatzi janta ipokashitapaakiri oshekini kaari kokichaatsi, eejatzi kijopookitatsiripaeni. Retsiyatakoeyawakirini.

15 Riraga jewawentayitziririni ñanakowenantatsiripaeni eejatzi riraga iy-otaantayitzirorini Iwaperite Tajorentsi iñaakirira okaatzi rantakiri. Eejatzi ikemakiri osheki eentsipaeni ikaemaeyakini:

—jOsheki okameethaperotaki rantayitakirini Jesoshi! jThame añaaperoyerini! jTema rirotaki icharineeteni Iraviirini!

Omaanta tee inimotanakiri riraga jewawentayitziririni ñanakowenantatsiripaeni iroka iñaakiri eejatzi ikemakiri. Rootaki ikijantaperotanakari osheki.

16 Roojatzi ipokashiiyantapaakarini Jesoshi, ikantapaakiri:

—jPikemaeyakirini inkaaganki ikantakimiri riraga eentsipaeni? Tee okameethatzi iroka ikantakimirika. Tee okameethatzi ipinkathateeyemini. Rakanakiri:

—Jee, nokemaeyakirini. Tekirama piñaanatziro Iwaperite Tajorentsi kantakotzirori: “Iñaaperoyerini eentsipaeni owawijaakotantatsiri iinja”.

17 Roojatzi riyateeyakaantanakinani janta Wetaaniyaki. Ari nomaa-paaki.

* 21:8 Rootaki rameteeyarini rirori joriyopaeni ishitashitaantayitzirini pinkathari imaathaaki ipokerika.

Rowamaakiro Jesoshi iyeera

(Mr. 11.12-14, 20-26)

¹⁸ Okitejitanaki ipiyeeyakaanakinani janta Jerojareeki. Ari niyanki awotsi itashyepaaki Jesoshi.

¹⁹ Inaapaakiro awotsinampiki chochoki iitachari iyeera, oshiyawitawo po-tooki. Ikowawitapaaka ithotemi okithoki, omaanta tekatsi; apatziro iyotashitaka oshi. Teera inaapaakiro okithoki roojatzi ikanantanakawo:

—Eero iroñaaka papiitero pikithokite ithotanteemiri atziri.

Okantaka rowaga iyeera jampiyashitanaki intsipaete.

²⁰ Inkaamani aririka rawijakagaeyanakinawoni rowaga iyeera, noñaawakirowa ojampishitanaki intsipaete roojatzi nokenthashiryakoeyanakironi. Rojampiteetakiri riraga Jesoshi:

—¿Tsika okantanakaka ojampirinkashitantanakari intsipaete rowaga iyeera?

²¹ Ikantawakina:

—Kyaaryo, aririka eekiro piyaataty pameentaperotyaaari Tajorentsi, aritaki imatakaakimiro pantero kimitaworika piñaakirika iroñaaka. Eejatzi pikanteririka Tajorentsi: “Poshirinkero iroka tonkaari janta inkaarekinta, aritaki imatakaakimiro”.

²² Pameentaperotyaaaririka, aririka pamaneri, aritaki imatakaakimiro oetarikapaeni pikowakoteriri.

Roojatzi itharyaakagaeyanakinani Jerojareeki.

Ikanteetakiri Jesoshi: “¿Ninkama otyaantzimiri?”

(Mr. 11.27-33; Rk. 20.1-8)

²³ Ikantaka Jesoshi ipiyakagaeyakinani Tajorentsipankoki, ikyaaaki riyotaantapaaki. Roojatzi ipokashitantapaakariri riraga jewawentayitziirini ñanakowenantatsiri eejatzi riraga aataperoteenchari, ikantapaakiri:

—¿Ninkama otyaantaperotzimirika piyotaantariri joriyyopaeni eejatzi pet-siyatakoeyantakaririni? ¿Ninkama otyaantzimirika pookantapaakariri pimantatsiri chapinkii?

²⁴ Ikantawakiri:

—Eejatzi naari, nojampitemi apaani. Aririka pakawakina, aritaki noka-mantanakimi ninkarika otyaantakinari.

²⁵ ¿Ninkama otyaantakiriri Jowa ikaawoshitakotantariri Tajorentsi joriyyopaeni? ¿Rirotakima Tajorentsi otyaantziriri? ¿Atzirima otyaantziriri?

Roojatzi ikantathatawakagaeyantanakani:

—Akanteririka: “Tajorentsi otyaantakiri”, ikantanakaekari: “¿Iitaka kaari paapatziyantarikya?”

²⁶ Omaanta akantakiririka: “Atziri otyaantakiri”, ikijanakaekari atziri-paeni. Tema maawaeni iitashitari Tajorentsi otyaantakiriri Jowa riyotaanantari.

²⁷ Roojatzi ikantapaakiri:

—Tee niyotzi ninkarika otyaantziriri.

Rakanakiri rirori:

—Eejatzi nokimitzitaka naari, eero nokamantzimi ninkarika otyaantakiri nanantawori piñaakotakinarika.

Roshiyakaawentakiniri riraga ñanakowenantatsiri ashitachari apite itomi

²⁸ Eejatzi ikanteeyakirini riraga Jesoshi:

—Noshiyakaawentemiri ashitachari itomi apite; ¿iitaka pikenkithashiryakotakariri eeroka? Ikantakiri itawori ikoñaatzi: “Notyomi, piyaate iroñaaka pantawaete janta noowamashiteki”.

²⁹ Rakanakiri, ikantawakiri: “Eerowa niyaatzi”. Ikantaka paata ikenkithashiryanaa, roojatzi riyaaantaa rantawaetzi.

³⁰ Eejatzi ikantziri paashini itomi: “Notyomi, piyaate iroñaaka, pantawaete janta noowamashiteki”. Ikantanakiri: “Ari, pawa, niyaate”. Omaanta tee riyaatzi.

³¹ Ari, iroñaaka nojampitemi: ¿Ninka kemijantaperotziririka ashitariri ikowakaakiriri?

Ikantakiri:

–Irinta itakawori ikoñaatapaaki, jatatsiri rantawaetzi.

Ikantakiri:

–Kyaaryo iroka nokantemirika: ranaakoeyemini riraga piyotziriri koriki ipantyaariri oroomajatzi eejatzi rowaga tsinani ñaathapiinteeyawitaririni shirampari kaari oemi. Tema raapatziyakina rootaki imatantakawori Tajorentsi reewawentakiri rajankaneki.

³² Pamine, paerani ipokawitapaentaga riraga Jowani kaawoshitantatsiri jaga riyoteeyawitapaakimini tsika pikantya pijeekanteeyari kameetha; omaanta eerokapaeni tee pikowaeyini paapatziyeyawakyaarini. Omaanta aapatziyeyawakaririni riraga piyotziriri koriki ipantyaariri oroomajatzi eejatzi rowaga tsinani ñaathawitaririni shiramparipaeni kaari oemi. Piñeeyawitakarini raapatziyeyakawoni okaatzi riyotaakiriri Jowa rootaki ikameethantari. Omaanta eerokapaeni tee pikenkithashiryaaneenta, tee paapatziyimaetawakari Jowani.

Roshiyakaawentakiri Jesoshi aminirori oowamashi

(Mr. 12.1-12; Rk. 20.9-19)

³³ Iroka paashini roshiyakaawenteeyakiniririni riraga jewateeyatsirini ñaanakowenantatsiri eejatzi riraga iyotaantayitzirorini Iwaperite Tajorentsi. Ikantakiri:

–Pikemaeyawakinani paashini nokantemiri. Eenitatsi apaani pankitzirori roowamashite. Eejatzi rotantotakotakiro maawaeni othapiki. Eejatzi riwetsikashitakiro tsikarika rawishoowero oowa rowantyaawori owaaga. Riwetsikakiro eejatzi pankotsi jenokitatsiri, ijeekashitantaawori aminawiritanteroni oowamashi. Roojatzi riraga ashitawori roowamashite ikantanakiri antawaetziniriripaeni: “Iroñaaka paminenawo noowamashite eejatzi pithamaetakotenawowa. Iinja pipashitena kashetani”. Rakaeyanakirini: “Jee, aritaki, nomatakimiro”. Roojatzi riyaatantanaka rirori paashiniki kipatsi.

³⁴ Ojamanitakotanaki roojatzi omonkaatantapaaka irakanaki oowapaeni. Roojatzi rotyaanantawitaka ronampiripaeni ashitawori roowate, ikantawitawakari: “Piyaate iroñaaka janta pikanteri riraga aminanawori noowamashite ipakaantawakina nashi naari”. Roojatzi riyateeyawitanakani, areeteeyapaakani janta.

³⁵ Iñaawakiririka riraga aminayitzirorini oowamashi, rompojawakiri apaani, tok; eejatzi paashini rowamaawakiri, shemi; omaanta paashini rompojantawakari mapiki, shemi.

³⁶ Ikanta riraga ashitawori roowamashite eekiro rotyaanantakitzi ronampiripaeni. Ikantaka aminirorira oowamashi ithonkawakiri, rowamaakiri ikimitaakirira paashini jewatpaentsiri.

³⁷ Roojatzi ikenkithashiryaanaka ashitawori roowamashite ikantzi: “Iroñaaka notyaanteri notyomi. Aamaaka eero rowamaawakiri irira. Rirotaama ipinkathatawakiri”. Roojatzi rotyaanantawitanakari itomi.

³⁸ Ikantaka iñaawakirira roojatzi ikantawakaantanaka: “Kaakitakira riraga itomi ashitawori roowamashite. Aririka ikamaki paata ashitariri, rirotaki poyaateeyaarini iriri; tema rirotaki ashiteeyawoni. Iroñaaka thame owa-maawakiri. Aakoteeroota aaka roowamashite”.

³⁹ Roojatzi roerikawakiri shepik, raanakiri janta othapiki, rowamaakiri, shemi.

⁴⁰ ¿Oetaka pikenkithashiryaaeri eeroka? ¿Ipokaerika ashitawori roowamashite tsika ikanteeyapaakirinika riraga antawaeteeyawitanarinini roowamashiteki?

⁴¹ Rakaeyanakirinini:

—Ari rowamaeyapaakirinini maawaeni, roojatzi raminanteeya paashini riroperotatsiri amineenirini eejatzi pakaantapiinteninirini irakapaetetaneerika rotyaanteeniri rirori rashityaari.

⁴² Roojatzi ikantawakiri rirori Jesoshi:

—Tekirama piñiuro okantziri Iwaperite Tajorentsi:

“Itheenkakiro mapi riraga wetsikirori pankotsi, omaanta iñaaperotakiro Tajorentsi okameethatzi: tema okijotakaakiro maawaeni pankotsi. Rooma ikameethataki Awinkatharite, tema otsikanatakaworoña maawaeni rantziri”.

⁴³ Rootaki nokanantakimiri: eero piñeeyirini Tajorentsi eerori ipinkathari-wenteeyeminimi. Omaantakya reewawenteeyerini paashinijatzitatsiri atziri: riraga pinkathataperoyakirinini eejatzi aapatziyaperoyakaririni.

⁴⁴ Naaka oshiyakawori rowaga mapi: tema nokenkithatakotziro kameethaperotatsiri. Ninkarika kaari aapatziyawakyaawoni kyaaryooperotatsiri, aritaki rowashironkaakya: riyaaete janta ikemaatsityaawonta, ashi rowaero.

⁴⁵ Riraga jewawentayitziririni ñaanakowenantatsiripaeni eejatzi riraga warijeeyopaeni ikemaeyantawakaworini roshiyakaawentayitakinirini Jesoshi roojatzi riyotakoyantawakawoni rirotaiki irirapaeni roshiyakaawenteeyakirinini. Tema tee raapatziyari rirori.

⁴⁶ Ikowaeyawitanakani raakaanterimi Jesoshi omaanta ithaawan-teeyakarini atziripaeni. Riyotaki atziripaeni riraga Jesoshi rirotaiki kenkithatakotziriri Tajorentsi, rootaki kaari raantari.

22

Roshiyakaawentakiri Jesoshi kaemakaantawitariri atziripaeni rowakaeyaarimi

¹ Rapiitakinirini eejatzi Jesoshi roshiyakaawentakirinini piyotawenteeyakaririni, ikanteeyakirinini:

² —Noshiyakaawentemiro tsika ikanta Tajorentsi ipinkathariwenantzi. Ikimitakari riraga pinkathari. Eenitatsi itomi owakira aatsiri iina. Ikan-taka riraga ashtariri ikowaki riweshiryaawentyaari itomi, rootaki ikae-makaananteeyakaririni inampijatzi rakiyoteri rowakayaari.

³ Rotyaantakiri apanipaeni ronampiri romiñaawitakitari atziripaeni ipokeeta rowaeyaani, omaanta tee ikowaeyini ipoke.

⁴ Rapiitakiri rotyaantawitanakari paashini ronampiripaeni, ikantaw-itakari: “Piyaataate pikamantaateriita riraga ikamantakitzirira inkaaganki itawitakitari: ‘Pojataki kaniri eejatzi iwatha, oyiitaka maawaeni’. Thame powakitya”.

⁵ Omaanta riraga romiñaawitakitari tee ikowaeyini ipoke. Jateeyakini tsikarikapaeni: riyaatzi apaani janta rowaneki, paashini ikinanaki riy-omparita.

⁶ Omaanta paashinipaeni ragaeyawakirinini rotyaantaw-itakari, ranteetawakiri pok, pok; ipajapajaateeyakirinini osheki rowashironkaeyakirinini roojatzi rowamaantakari.

7 Ari ikemaki riraga jewatatsiri, antawo ikijanaka. Roojatzi rotyaanantanakari joraaropaeni riyaaate rowamaeri owamaantatsiripaeni. Riraga joraaropaeni ithonkakitziri maawaeni, eejatzi ipankopaeni rootakiro maawaeni.

8 Roojatzi ikanantanakari paashinipaeni ronampiri. “Mataka maawaeni owanawontsi oyiitaka. Omaanta rirori ikanteeyawitakarini inkaaganki: ‘Tee ikameethatzi’, tekatsi okantya ipokanteeyaarini, rooma tee ikameethatzi.

9 Piyaatanaki iroñaaka janta awotsikipaeni antawopetatziki, pomiñaanakiri maawaeni piñaanakirira. Pikanteri: ‘Thame nakiyotemi kaniri: rooma aaki notyomi iina’ ”.

10 Ikantaka ronampiripaeni jateeyanakini, ramayitapaakirini ikaatzi iñaayitakitzirini janta, kameethatzinkaripaeni eejatzi kaari kameethatzinkaripaeni. Rareetakagaeyakarini ipaeyapaakirini kithaarentsi rooperori.

11 Roojatzi ikyaantapaaka rirori jewawenantatsiri riwethatantawakari pokayiteentsiriripaeni, raminapaaki jaga; roojatzi iñaapaakiri apaani shirampari kaari kithaatacha kameetha.

12 Itonkiyotapaakari, ikantapaakiri: “Niyompari, nopawitanakimi inkaaganki kithaarentsi kameethari pikithaawentyaarimi notyomi oemoshiryaantyaariri. ¿litaka kaari pikithaantawo?” Omaanta imaeritashitaka.

13 Roojatzi riraga pinkathari ikanantakari ronampiripaeni: “Payeri irika poojoteri rakoki eejatzi iitziki, pookeri inteena otsiteniperotzinta rowaga paamariki kaari tsiwakianatsini, ashi royoero rirori janta, riraya eejatzi ratsikaekitya tyakiririri, osheki ikemaatsityaawo”.

14 Ñaakiro, eejatzi ikimiwitaka Tajorentsi, ikaemakaantawitakari maawaeni atziri rawijakotanteeyaarimi, omaanta eero roshekitzi kyaatsini, apatziro apaanipaeni owawijaakotaachani.

Riyotaakiri Jesoshi warijeeyopaeni ranteniri pinkathari ikowakaeriri
(*Mr. 12.13-17; Rk. 20.20-26*)

15 Ikanta ikijeeyanakini riraga warijeeyopaeni roojatzi ishitowantanaa ikenkithatakaawakagaeyakani, ikanteeyini:

—¿Tsika akanterika Jesoshi akompitakaantyaariri, akijakaantyaariri?

16 Roojatzi rotyaanteeyantakarini irirapaeni riyotaanewopaeni itsipateeyakarini riraga oyaateeyiririni Erooshi. Ipokashitakiri Jesoshi, ikantakiri:

—Iyotaantatsiri, niyotzi piñaawaetziro rooperotatsiri: tee pitheeya. Eejatzi kameetha piyotaantziro Iwaperite Tajorentsi eejatzi eero pikemijantaperotziri atziripaeni oetarika ikantawitemiri rirorika pinkathari kaaririka pinkathari. Eekiro piñaawaetatziro kameethatatsiri.

17 Iroñaaka pikantena oetarika pikenkithashiryaari. ¿Okameethatzima aperi pinkathari, riraga Seesari ayorikite? Tema irira kaari joriyo. ¿Terikama okameethatzi?

18 Riraga Jesoshi riyotakotakiri ikowaeyawitakani ramatawiterimi ikompitakaantyaaririmi. Rootaki ikanantanakari:

—¿Erokapaeni oshiyakaawaetashitachari paapatziyarimi Tajorentsi! ¿litaka pamatawitantearimi?

19 Poñaayenari koriki pipapiintziriri oroomajatzi.

Roojatzi ramantanakari apaani ikithoki koriki iitachari tenaaryo.

20 Roojatzi ikanantawakari:

—¿Ninkama ashitawori ipoo owakoteencharika? ¿Tsikama itzimika ashita-wori iwaero jankinateencharika?

²¹ Rakanakiri:

–Kaarima riraga Seesari.

Roojatzi ikanantanakari:

–Panteniri irinta ikowakaakimiri; eejatzi pantzityaanari riraga Tajorentsi ikowakaakimiri.

²² Ikemaeyantawakaworini maawaeni iroka, ari rotsikanateeyanakarini, tekatsi paashini ikantaneeriri. Roojatzi rookantanaari: jateeyaneeni.

Ikamantakiri Jesoshi saroseeyopaeni “Kyaaryo, apiriintee eejatzi”

(Mr. 12.18-27; Rk. 20.27-40)

²³ Roojatzi ipokapaaki saroseeyopaeni. Iitashiwitakawo eero apiriinta aṅage eejatzi, eero aatzi jenokinta. Ipokashitapaakiri, ikantapaakiri riraga Jesoshi:

²⁴ –Iyotaantatsiri, ikantzini Moeseeshi: “Eenitatsirika shirampari iina, omaanta tekatsirika itomi, aririka ikamaki, okameethatzi ragaero iinani rirentzi itzimakaanteeyaa wori otomi. Itzimapaakirika otomi kimi witanaka riro taki ashityaarini rirentzini itomi”.

²⁵ Paerani eenitatsi atziri ikaateeyini 6 rirentzi. Itanakawori rantaritzii raawitaka iina, omaanta tee itzimakaero eentsite. Ikamashitaka. Ikantaka paashini rirentzi roojatzi raantawitaawo rirori.

²⁶ Eejatzi rirori tee itzimakaero eentsite. Ikamashitaka rirori. Eejatzi ikimiteeyakani maawaeni rirentzipaeni, aawitawori iinani rirentzini. Tee itzimakagaeyironi eentsite. Ikamashiteeyakani maawaeni.

²⁷ Impaete okamae roori.

²⁸ Aririka ipiriinteeyaneeni iinja, ¿ninkama iinanteeyaa wori? Tema iinanteeyakawonika paerani maawaeni.

²⁹ Roojatzi ikanantanakari rirori:

–Osheki pikompitakawo. Tee pikemaperotziro okantziri Iwaperite Tajorentsi, eejatzi tee piyotakoperotziri itajorentsiperotaki.

³⁰ Aririka ipiriinteeyaneeni raṅage eejatzi, tekatsi agaeroni iinja. Maawaeni piriintaachani eero raga iinapaeni. Omaanta ikimitakoeyaarini ronampiripaeni Tajorentsi jenokinta.

³¹ Riraga kamaawitachari ari ipiriintee iinja, tema piṅaanatziro ikantziri Tajorentsi iwaperiteki:

³² “Naaka Tajorentsi, raapatziyanewo Awaraama, Ijaaka, Jakoowo”. Naakiro, tee ikantzi: “Raapatziyawitanaga paerani”. Omaanta eeniro aṅi ishire janta jenokinta, roojatzi ikanta raapatziyari iroṅaaka rootaki ipinkathariwenantarini Tajorentsi.

³³ Ikemantawakawori iroka riraga piyotawenteeyakaririni ari imaeriyanakini, rotsikanateeyanakarini, ikanteeyanakini:

–Kameetha iyotaantzi Jesoshi.

Ikamantziri Jesoshi oetaka okowakaaperoteeri Iwaperite Tajorentsi

(Mr. 12.28-34)

³⁴ Ikemaeyantakaririni warijeeyopaeni kameetha rakakiri riraga Jesoshi saroseeyopaeni, romaeryaakiri ipiyoteeyakani ipokashiteeyapaakirini rirori.

³⁵ Ikowawitaka ikompitakayaarimi warijeeyopaeni. Ikaatziri apaani iyotaantzirori Iwaperite Tajorentsi, riyoperotziro okantziri. Ikantawitapaakari:

³⁶ –Iyotaanari, eenitatsi osheki iyotaakaeri Iwaperite Tajorentsi: ¿tsika otzimika kameethaperotatsiri kaminagaantsi akemijantaperoteri?

³⁷ Ikantawakiri rirori:

—Rootaki iroka kameethaperotatsiri: “Pinintashireperoteriroña kameetha Tajorentsi, riraga Awinkatharite. Pikaaryoowentero pinintashireperoteri maawaeni pajankaneki, eejatzi maawaeni pishireki, eejatzi pikantyaani pikenkithashiryaapiintyaari”.

³⁸ Rootaki anaakotantaperotatsiri maawaeni kaminagaantsi Iwaperiteki Tajorentsi.

³⁹ Eenitatsi paashini, kimitawori: “Okimita osheki pinintaperotaka eerori, pikimiteerira paashinipaeni atziri, pinintaperoteri maawaeni”.

⁴⁰ Aririka pantero iroka, aritaki pimonkaatero maawaeni rojankinatzirini paerani Moeseeshi, eejatzi rojankinatzirini riraga kamanantayitzirorini iñaani Tajorentsi.

¿Ninkama iriri Jesokirishito?

(Mr. 12.35-37; Rk. 20.41-44)

⁴¹ Eenirowa ipiyoteeyakani warijeeyopaeni,

⁴² rojampiteeyakirini Jesoshi:

—¿litaka pikenkithashiryaakotziriri Rotyaantanewo Tajorentsi, riraga Owawijaakotantatsini? ¿Ninka tomintaririka?

Ikanteeyanakirini:

—Rirotaki icharineeteni Iraviiri.

⁴³⁻⁴⁴ Ikantakiri:

—Paerani ojankinatakaakirini Ishire Tajorentsi Iraviirini, ikanantariri Rotyaantanewo Tajorentsi: “Nowinkatharite”. Rooma piyotziro Iwaperite Tajorentsi okantzi: “Riraga Pawa Tajorentsi ikantakiri Nowinkatharite: ‘Pi-jeekimotena nakoperoki, pitsipatena eewawentero atziripaeni. Pijeekanaki roojatzi nothonkantakyaari maawaeni kijakimiri’”. ¿litakakya ikanantariri riraga Iraviirini paerani: “Nowinkatharite”?

⁴⁵ Tema ikenkithatakotzitarini Iraviirini Rotyaantanewo Tajorentsi, ikantziri: “Nowinkatharite”. ¿Tsika ikantyaari Iraviirini ipinkathateeri icharineeteni impaetatsiri ijeeki? Rooma ametakawo apinkathatziri jewateeri.

⁴⁶ Imaeritashiteeyanakani maawaeni. Tekatsi akaneentsini eechonkiini. Eejatzi paashiniki kitejiri tee rapiiteeri rojampitaneeri: ithaawantanakari rapiiterimi rojampiterimi eejatzi.

23

Ikantzi Jesoshi: “Eero poshiyakotari iyotaantawitawori Iwaperite Tajorentsi eejatzi warijeeyopaeni”

(Mr. 12.38-40; Rk. 11.37-54; 20.45-47)

¹ Ikanteeyakirini riraga Jesoshi piyotawenteeyakarini eejatzi naaka maawaeni riyotaanewo:

² —Irira iyotaantzirori Iwaperite Tajorentsi eejatzi irira warijeeyopaeni rirotaki poyaatariri Moeseeshini riyotaantziro Iwaperite Tajorentsi.

³ Okameethatzi pikemijantaperotero oetarikapaeni ikantzimiri omaanta eerokya pantziro rantziri. Ikantawitzimi: “Ari pikantya, kameetha pijeeki”, omaanta tee ijeeki rirori kameetha.

⁴ Osheki opomeentsitzimotzimi pantero maawaeni riyotagaeyakimirini, omaanta tee riyoteemi maawaeni okaatzi okantziri Iwaperite Tajorentsi, eejatzi tee ipomeentsiwentzimaetawo rantero rirori oetarika ikantawitakimiri.

⁵ Rantashitawo oetarikapaeni piñaantyaariri, piñaaperotantyaariri ikameethatzi. Tema romaawakotakawo eechonkiini Iwaperite Tajorentsi rakoki eejatzi rojjoyinatakotzitakawo ipankaki, pikanantyaari

kameetha raapatziyaperotakari Tajorentsi. Eejatzi rowaneentashitaka ikithaashitetziitakawo ikantakaaperotashitaka.

⁶ Aririka rowaeyani, ikowaperotzi itsipatapiintyaari jewatatsiri. Eejatzi ikimitzitaka janta pankotsi ipiyotantapiintarira joriiyopaeni ikowaperotaki itsipatapiintyaari jewatatsiri janta.

⁷ Ikantakaaperotashitaka rootaki ikowantakari kameetha piwethateeyaarini janta aririka pitonkiyotyaari, eejatzi ikowaki pikanteeyerini: "Iyotaanari".

⁸ Omaanta eeroa, eerokya pikimitakotari. Eero pikowanaki ikanteetemi paashinipaeni: "Iyotaanari" iñaaperotantemiri. Maawaeni eerokapaeni pimonkaatawakagaeyakani: eerokataki yeeyipaeni. Apatziro Rotyaantanewo Tajorentsi rirootaki pikanteri: "Iyotaanari". Okameethatzi apatziro piñaaperoteri irira.

⁹ Jaka kipatsikika, eero pikantashitari paashinipaeni atziri: "Pawa". Omaanta apatziro pikante Pawa riraga jeekatsiri janta jenokinta, eejatzi piriperero eejatzi pirithori jaka kipatsiki. Tekatsi paashini pikanteri.

¹⁰ Eejatzi eero pishinetziri ikanteetashiyitzimini: "Neewatzinkarite". Eenitatsi peewatzinkarite papintzite apaani, naaka riraga Rotyaantanewo Tajorentsi.

¹¹ Pikowakirika peewawenante, pityaawo pamitakotapiinteri paashinipaeni, pineshironkateeyerini.

¹² Aririka pikante: "Naaka Neewawentemi, osheki nokameethatanaki", aritaki ipashiwentakagaeyakimini Tajorentsi. Aririka pikante: "Tee no-matziro apaniroeni, Pawa Tajorentsi, pamitakotenari", roojatzi ramitakotemi, imatakayemiro, kameetha peewawenantaariri atziri.

Rootaki ikanteeyanarini rirori.

Ashironkaamatsitemiini iyotaantzirori Iwaperite Tajorentsi eejatzi warijeeyopaeni

¹³ Roojatzi ikantakiri Jesoshi iyotaantayitzirorini Iwaperite Tajorentsi eejatzi warijeeyopaeni:

—¡Ashironkaamatsitemiini! Poshiyakaawaetashita paapatziyari Tajorentsi, omaanta osheki pamatawitakiri atziripaeni. Kaari rooperori piyotaakiriri oetarika ikowakaawitariri Tajorentsi riyoteeririmi. Ashironkaamatsitemiini iinja powashironkaeyaani osheki. Eero paapatziyari Tajorentsi ipinkatharitakaantemiri pajankaneki, eejatzi eero pishinetziri paashinipaeni atziri raapatziyari ipinkatharitakaantyaariri rajankaneki.

¹⁴ Eeroka oshiyakaawaerintzi pikoyi paapatziyaarimi Tajorentsi. Osheki netakotakimi rooma paata ari powashironkaaperoyekyaani. Osheki paapithatakiro opankopaeni kamaentsiripaeni oemi. Tema osheki pojanthaashitawo pamanaawaetashitari Tajorentsi. Omaanta tee paapatziyawo iñaani, rootaki rowashironkaantaperotemiri osheki iinja.

¹⁵ Eeroka poshiyakaawaetashita paapatziyarimi Tajorentsi. ¡Ashironkaamatsitemiini! Pamatawitantaki osheki rootaki powashironkaanteeyaarini iinja. Piyaate tsikarika piyotantawityaaririni paashinijatzitatsiri atziri ipeyanteeyari joriiyo roshyantemirimi eerori rootaki riyaaanteeyaarini rirori janta paamariki kaari tsiwakanitatsini.

¹⁶ Osheki rowashironkaaperoyemini Tajorentsi. Pikimitakoeyakarini kaari kokichaatsini ikathatziri paashini kaari kokichaatsini. Rooma tee piyotziri Tajorentsi rootaki kaari pimatantawo piyoteeri kameetha paashinipaeni atziri. Pikantashita: "Aririka akante: 'Tema ojeeki Tajorentsi-panko jaga, piyotantyaari eero namatawitzimi', pikenkithashiryaaashita

okameethatzi pamatawitante. Omaanta aririka pikante: ‘Tema ijeeki ooro-tatsiri pinatachari osheki janta Tajorentsipankokinta, piyotantyaari tee namatawitzimi’, tema kyaaryoopero piñaawetziro kameethatatsiri. Kaari pamatawitzimi”. Teemaeta piyotziri Tajorentsi oetarika ikowakaakimiri.

17 ¡Eeroka majontzi! Osheki piñaawetashitaka. ¿Oetaka kameethaperotatsiri? ¿Ooroma kameethaperotatsiri? ¿Tajorentsipankoma kameethaperotatsiri? Tema rashi Tajorentsi Tajorentsipanko. Rootaki Tajorentsipanko kameethatakaanakiriri ooro ojeekakira.

18 Eejatzi tee okameethatzi pikantashita: “Aririka akante: ‘Tema ari ojeekaki aritaari ataantapiintanariri Tajorentsi apira, piyotantyaari eero namatawitzimi’, aritaki ayotzi kameetha amatawitante. Omaanta aririka akante: ‘Tema ari eenitatsi apira owamaakiniri Tajorentsi ataakiniri janta aritaariki, piyotantyaari eero namatawitzimi’, ari piyotzi eero amatawitziroña.

19 ¡Eeroka kaari kokichaagantzi! ¿Iitaka kameethaperotatsiri? ¿Rirotakima pipira? ¿Rootakima aritaari pitaantanariri Tajorentsi pipira kameethatatsiri? Tema rashi Tajorentsi aritaari rootaki ikameethatakaanakawori pipira pitaakiniri Tajorentsi”.

20-22 Paminetya, osheki pikantzi: “Tema eenitatsi aritaari ataantapiintanariri Tajorentsi apira”, “Tema eenitatsi Tajorentsipanko”, “Tema eenitatsi jenokinta”, oetarikapaeni. Tee okameethatziroña pikantashitawo, tema piitashiwitaka okameethatzi pamatawitzimi. ¿Piitashitama tee ijeeki Tajorentsi? Tema ijeeki, eejatzi ari rowashironkaawentakimiro maawaeni pamatawitzizira.

23 ¡Ashironkaamatsitemiini eerokapaeni warijeeyopaeni eejatzi iyotaantziriripaeni lwaperite Tajorentsi! Poshiyakaawaetashita paapatziyari Tajorentsi, aritaki rowashironkaaperoyakimiri Tajorentsi iinja. Pamine, eenitatsi eechonkiini panteeyawitakarini. Paakirika piyorikite 10, apaani pipakiri Tajorentsi. Paakirorika piwankiri 10 meentashi, koraanteroshi, eejatzi tsirikana 10, apaani maawaeni irowa pipakiriri Tajorentsi. Rootaki panteeyawitakarini eechonkiini; omaanta eenitatsi kameethaperotatsiri ikowakaaperotawitakimiri Tajorentsi, omaanta iroka tee pantziro. Ikwakaawitakimiri kameetha pijeeki, eejatzi pineshironkateeyerini paashinipaeni atziri, eejatzi pikyaaryoowenteniri okaatzi ikowakaakimiri rirori. Maawaeni iroka roowitaka kameethaperotawitachari panteeyerinimi. Eekirokya impaetanaki pipashityaari apaani oshi, maawaeni paakiri.

24 ¡Tee piyoteeyini! Pikyaaryoowentawitakawo kaari ikowakaaperotzimi Tajorentsi. Omaanta tee pikenkithashiryaaperotzimaetawo rowaga ikowakaaperowitakimiri.

25 ¡Ashironkaamatsitemiini eerokapaeni! Poshiyakaawaetashita paapatziyarimi Tajorentsi, omaanta ari pashironkaperoteeyaani iinja. Pamine, pameteeyawitawoni pikiwaeyironi pimiriminto eejatzi piwiratote otapikira, omaanta tee pikiwimaetawo inthomaenta. Rootaki oshitzinatantayitakarini rooma tee pikiwiro. Eejatzi pikimiwitakawo eerori pimiriminto. Naakiro, osheki pikiwayitzironi pakopaeni, pikameethatantyaarimi, omaanta tee paapatziyaari Tajorentsi pikameethatantyaarimi. Tema eejatzi piñaawenashiryagaero oetarika pashitantawori apatziro eeroka, osheki paapthataatziiri okaatzi rashitari paashinipaeni.

26 ¡Eeroka warijeeyopaeni kaari kokichaatatsi: tee piyotziroña pantero kameethaperotatsiri! Aririkami pityaawomi pikameethatanakimi pajankaneki, roojatzimi okameethatziimi iñaaperotantemirimi Tajorentsi, eejatzi atziripaeni.

²⁷ Ashironkaamatsitemiini eerokapaeni iyotaantawitawori Iwaperite Tajorentsi eejatzi warijeeyopaeni. Osheki pamatawitantaki rootaki rowashironkaanteeyemirini osheki iinja. Pikimiwitakawo omoo impeeta romonkyaantapiinteetariri kaminkari. Kameetha owaneenkawitaka jeñokiini kitamaawitaka omaanta janta inthomaenta shitzitanaki. Tema yeekitaki itonkipaeni kaminkari.

²⁸ Ari pikimitzimotakari atziri pikameethatemi, iñaaperoeoyantawitakimirini riroripaeni okaatzi pantziri. Omaanta tee pikameethatzimaeta pajankaneki, osheki pamatawitantzi eejatzi osheki pantapiintakiro kaari kameethatatsi. Tema pitheeyashita.

²⁹⁻³⁰ Ashironkaamatsitemiini eerokapaeni oshiyakaawaerintzi paapatziyari Tajorentsi: osheki powashironkaaperoeyaani iinja. Iroñaaka pimoontashiyitakirini kaminkari powantyaanariri itonkipaeni. Eejatzi poshirinkantayiteeyaaririni itakaantaworini kamaentsiri paerani, riraga rowamaayitakirini pichariniiteni riraga kamanantayitzirorini iñaani Tajorentsi. Powaneenkayitakironi rowaga tonkitsipankopaeni kameetha. Pikitayitantaririni kameethatzinkaripaeni rajankaneki eejatzi pikantayitzi: “Aririkami nokoñaatzitakyaami paerani ikoñaatantakari nochariniiteni, eero nokempiyarimi naari nowamaeri rirori, riraga rowamaakirini nochariniiteni”.

³¹ Tema pikantakotashita eeroa apaniroeni aririka pikanteeyeni: “Nochariniiteni riraga owamaakiririni kamanantayitzirorini iñaani Tajorentsi”. Pikantashita: “Eero nakawentziri riroripaeni”. Pamatawitashitaka eeroa apaniroeni.

³² Eejatzi eerori iroñaaka pikimitakoeyakarini. Eerokateyakini owa-maantatsiri. Aritaki pimonkaatakiro ritakarini rantakiri pichariniiteni.

³³ ¡Kimateeyakimini maankipaeni! ¡Tee pikameethaperoeeyini! ¿Piitashitama eero rotyaantzimi Tajorentsi paamarikinta kaari tsiwakanitatsini?

Ikanteeyakirini Jesoshi: “Rowashironkagaeyakimini Tajorentsi”

³⁴ Eekiro riyaatatyee ikanteeyirini riraga Jesoshi:

–Notyaantemiri iinja paashinipaeni kamanantayiterorini iñaani Tajorentsi, rirootaki iyothaniperotatsiri eejatzi iyotaantatsiri. Notyaantemiri riyoteemi kameethaperotatsiri. Niyotakotakimi eero paapatziyawakari, inta powamaagaantashiteeyawakyaarini apanipaeni eejatzi apanipaeni pikentakotakaantawakiri, riraga paashinipaeni pipapajapaatakaantawakiri janta pankotsiki pipiyotantapiintarira eejatzi paashinipaeni pikijagaantawakiri tsikarika ikinayitakini.

³⁵ Eenitatsi kaari kameethatatsiri pantakiri eerori, rooma inimotakimi eerori ikameeta maawaeni kameethatzinkari: ritanakawo rowamaakiri riraga Aweerini eejatzi ikantanaka paashinipaeni maawaeni riro oweyaan-tapaakawori riraga Jakariiyashi, riraga itomini Perekiiyashini. Rowa-magaeyakirini pichariniiteni janta Tajorentsipankoki okaakiniki aritaari. Aririkami pikoñaatzitakyaami eeroa, arimache pakawentakirimi eerori. Ashi poyiro powamaantzi.

³⁶ Kyaaryootaki iroka nokantemiri. Ari pimonkaatakiro paata iroka nokantakimiri. Ashi poyiro powashironkaeri paashinipaeni atziri kameethari. Rootaki ikanantemiri Tajorentsi: “Eenitatsi pantani”.

³⁷ ¡Ashironkaamatsitemiini jerojareejatzipaeni! Eerokapaeni powamaakiri rotyaantanewopaeni Tajorentsi: tema pompojantakari mapi kamanantayitzirorini iñaani Tajorentsi. Okimitziriranki tyaapa ojetawirini kitziri iyeerikini eejatzi nokimiwitaka naeri, osheki netakoeyawitakimini. Nokowaperowitaka nowawijaakoeyemini omaanta eerokapaeni tee pikowaeyini namitakoeyemini.

³⁸ ¡Pamine sha! ¡Iroka pinampika! Eero roojatzi okanteetatyeeyaani ojeeki. Tekatsi jeekatsini iinja.

³⁹ Eero papiitaana piñagaana. Apatziro piñagaana iinja, pikanteerika: “Kameethaperotaki Jesoshi, rirotaki Awinkatharite, riraga Rotyaantanewo Tajorentsi”. Osheki pikimoshirewentyeeyanakinani.

Rootaki ikantakiriri riraga Jesoshi.

24

Inja ishekiroryagaeteero Tajorentsi (Mr. 13.1-2; Rk. 21.5-6)

¹ Roojatzi riraga Jesoshi riyowantanaa Tajorentsi pankoki roowiteenchami riyate. Nopokashiteeyapaakirini naakapaeni riyotaanewo naminakagaeyapaakirini notsikanateeyapaakawoni maawaeni Tajorentsi pankoki.

² Roojatzi ikanteeyantanakarini:

–Piñaakiro maawaeni iroka pankotsika. Piñaawitakawoka iroka pankotsi iroñaaka. Iinja eero piñagaero eejatzi. Ari ishekiroryagaeteero maawaeni okaatzi piñaawitakarika.

Tsika okantyaaka rootzimateentsirika ipokae Jesoshi (Mr. 13.3-23; Rk. 21.7-24)

³ Roojatzi niyaateeyanakinani tonkaariki oetachari Oriiwomashi, notonkaanaki, tonka, tonka. Areeteeyapaakinani tonkaariki, ari imakoryaapaaki Jesoshi, roojatzi niyaatashitapaakiri nokantapaakiri:

–Pikamanteeyenani: ¿tsika okaateka ishekiroryaanteetyaawori irona pankotsipaeninta? ¿litaka iyotakayenani iinja tsika okaateka pipokantyaari, othonkanteeyari kipatsi?

⁴ Ikantanakiri riraga Jesoshi:

–Kyaaryoowa, ramatawiteetzimikari iinja.

⁵ Eenitatsi oshekini pokatsinipa kantapaensini: “Naaka Rotyaantanewo Tajorentsi”. Kyaaryoowa, ramatawitashitzimikari rirori.

⁶ Pikemakopiinteeyeroni omanataantsi. Pikemaeyerini atziri ikanteeyeni: “Romanatawakaeyatyaani paashinikipaeni nampitsi eejatzi paashiniki kipatsipaeni”. Omaanta eero pithaayi. Aritaki okantyaari romanatawakagaeyaani. Omaanta tekira omonkaatya maawaeni nokantakimiri, okaatzi nopokanteeyari. Tekira othonkanteeyari kipatsi.

⁷ Atziri jeekatsiri paashinikipaeni kipatsi ari ikijawakayitanakyaani jeekatsiri paashini kipatsi, romanatawakagaeyani. Itasheeyeyanakinani, tekatsi ragae rowaeyaarini. Opokaeyeni antawo mantsiyarentsi. Omoyekapiintya kipatsi, othonkayiteroni tsikarikapaeni omoyekya.

⁸ Omaanta tekiraata omaperota ikemaatsitaperotyawo katsiri.

⁹ Eekiro riyaatatye ikamantawakina:

–Riyotakimirika atziri paapatziyakina, rowashironkaeyemini ikemaatsitakagaeyemironi osheki katsiri, rowamaakaanemi, ikijeeyemini maawaeni atziri.

¹⁰ Osheki atziri piyakoteeyaworini ranteero kaari kameethatatsi, roojatzi rookanteeyawo raapatziyari Tajorentsi. Ikijayitanakirini paashinipaeni kemijantzinkari raakaanayitanakirini.

¹¹ Iinja osheki pokatsini theeyashitachani ikantapaaki:

–Naaka iyotaantzirori Iwaperite Tajorentsi. Tema ramatawiteeyashitakarini osheki aapatziyawitakariri Tajorentsi.

¹² Eekiro riyaaatanakityee atziri rantaperotanakiro kaari kameethatatsi rootaki rookantanakyaawori inintashiretawakagaeyani eejatzii ipeyakotan-nakyaariri Tajorentsi.

¹³ Omaanta ninkarika kijokiro owaperotenani ikanteetatyani raap-atziyana rirotaki nowawijaakoteeyerini.

¹⁴ Piyaatakayero noñaani eerokapaeni maawaeni aapatziyanari. Piyaate maawaeniki kipatsi, pikanteri maawaeni atziri nokowaki nowawijaako-teri. Omonkaatapaakyaarika maawaeni iroka, roojatzikya omonkaatanta-paakya maawaeni nokantzitakimiri.

¹⁵ Eekiro riyaatatye ikamanteeyanani:

—Paerani rojankinatzi Intañeeri, riraga kamanantziroini iñaani Tajorentsi, ikantzini: “Aritaki ipokaki iinja jaga Tajorentsi pankonakiki osheki kaari kameethatatsini, reewanaperoeyashiteeyakawoni okaatzi jeekayitatsirini jaga maawaeni”. Tema piyotziro iroka nokenkithatakotziri. Aririka piñaakiripa atziri rantapaakirorika okaatzi rojankinatziakarini riraga Intañeeri rootaki piyotantanakyaari irika nokamantakotziri.

¹⁶ Roojatzii piyeekirika Joreeyaki, pishintsite pishiyeyanakini tonkaariki.

¹⁷ Aririka piyeeki inkokironta, eero pikyaapanaatzi inthomaeki pipankoki paantapanaatyaawori powaagawo, inta pishiyaperotanaki.

¹⁸ Eejatzii aririka piyeeki owantsiki, eero pipiyashitapanaatawo paashini piithaari.

¹⁹ Ashironkaamatsiteroeni paata tsinani motzitatsiri eejatzii thotatsiri eentsite eero omatziro oshiyaperota kameetha.

²⁰ Kaakitaki iinja pishiyapithatyaari omaanta pamaneri Tajorentsi okantya eero pishiyanta inkanipaeteki, eejatzii eero pishiyanta kitejiriki pimakoryaantapiintari.

²¹ Eejatzii ikantzi riraga Jesoshi:

—Osheki piñeero iinja opomeentsitzimoteeyemini. Pashironkaaper-otanakyaarona, panaakoteri maawaeni itakaantaworini atziri paerani pashironkaeya. Eejatzii eero iñiuro maawaeni impaetatsiri ijeeki okimitaka iroka.

²² Aririkami ojamanitemi rowashironkaeyeminimi, ari pithonkaeyakyaani, omaanta riraga Tajorentsi ikaminthaakiri maawaeni aapatziyariri riyoyeyakirini, rootaki kaari ojamanitanta rowashironkaemi.

²³ Eejatzii iitarika kantakimini: “Areetapaaka Rotyaantanewo Tajorentsi riraga Owawijaakotantatsini; pamineri irika”. Paashini kantatsini: “Irinta areetapaaka janta”. Omaanta eero paapatziyari.

²⁴ Kaakitaki iinja osheki amatawitantatsiri ikantapaaki: “Naaka Jesokirishito riraga owawijaakotantatsiri”. Omaanta kaari. Paashinipaeni ikante: “Naaka iyotaantziroiri Iwaperite Tajorentsi”. Ramatawitantayita-paakyaaririni atziripaeni tema itajorentsi jeempiyaashitapaakya. Eejatzii aritaki ikowakowawitakya tsika ikantya ramatawitantyaaririmi riyoyaap-erotayitakirini Tajorentsi.

²⁵ Ñaakiro, nokamantzi takimiro tsikarika okantyaari iinja.

²⁶ Rootaki piyotantyaari aririka ikanteetemi: “¡Pamine! Irinta Jesokirishito janta okaankiteronkiitziinta”. Eero patsipetawo piyaatzi. Eejatzii ikan-teetemirika: “Irika jaka Jesokirishito inthomaekika pankotsi. Eero pakiri”.

²⁷ Kyaaryo, nopoñaaka naaka jenokinta, natziriperotapaaki kipatsikika. Eejatzii nopiyee paata janta jenokinta. Tema romapokimi tariito rookathatyaarika, tyaao, ithotyaapaentziro janta jenokinta. Ari nokimiteeya iinja naari aririka nopokae: nomapokaeyapaemini omaanta ari piñeeyawaenani maawaeni.

²⁸ Tsikarika ijeeki kaminkari, eejatzi rewoteenkatzita riroripaeni tzijo. Eejatzi okimitaka, tsikarika ijeeki kemijantawitanari, eejatzi tsikarika ijeeki kaari yotana, rootaki ipokashitanyaariri oshekini amatawiterini.

Aritaki okantyaari iinja ipokanteeyaarini Jesoshi
(Mr. 13.24-37; Rk. 21.25-36; 17.25-36; 12.41-48)

²⁹ Eekiro riyaaataayee ikantzi riraga Jesoshi:

—Ari osheki opomeentsitzimoeyanakyaaarini atziri, maawaeni: osheki rowashironkagaeyanakyaaariroña. Roojatzi intsipaete itsiwakanaki oorya, eejatzi riraga kashiri, eejatzi ipariyanaki ompokiro maawaeni: tema she-watanaka maawaeni jenokijatzi.

³⁰ Roojatzi nokontetantapaakya janta jenoki. Roojatzi retakotan-teeyanakyaaani maawaeni theenkaeyanarini. Ari iñeeyawaenani maawaeni atziri nokinapae menkoriki nopinkatharitaperotapaaki, noshipakiryaaaperotapaaki.

³¹ Itziwootanakiri nonampiri tziwoorentsi. Maawaeni nonampiri ipokaeyapaakini ipiyoteeyerini maawaeni aapatziyanari. Maawaeni ikaatzi niyoyeeyakirini. Ithotyeyerini ipiyoteeyerini riroripaeni maawaeni paashinikipaeni kipatsi.

³² Paashini ikamanteeyanarini riraga Jesoshi:

—Iroñaaka noshiyakaawentemiro iyeera. Pikemijantena. Rooteentsirika oshookaempokitanaki, eejatzi oshitanee, ari piyotanaki rooteentsi okithokitee.

³³ Eejatzi okimitakya, aririka piñaawakiro iroka nokantzitakimirika piy-otantyaari rooteentsi nopokae.

³⁴ Eerorika pikamita, aritaki piñaawakiro maawaeni iroka nokantzi-takimirika.

³⁵ Othonkaeya jenokijatopaeni eejatzi kipatsi omaanta noñaani eero oth-onka. Omonkaataperoteeya kameetha maawaeni nokantakimiri.

³⁶ Omaanta tekatsi yotatsini tsikarika okaate; tee riyotzi ronampiri Pawa, eejatzi naari tee nyotzi. Apatziro Pawa apaniroeni yotatsiri.

³⁷⁻³⁹ Paerani eenironi ijeekini riraga Noe, rowapiinteyani atziripaeni, ishinkiteeyani, raapiinteyini iina, maawaeni. Tee ikenkithashiryaaakotanaawo ikantawitakariri Noeni: “Kaakitaki oonkawo”. Roojatzi iinja rotetantanaka riraga Noeni ipitoki, rashitakotanaka, jaae tok. Omapokapaakiri antawo inkaani, oonkanaka. Ithonkaeyakani, maawaeni theenkakiriri, itsitsiyeyakini. Eejatzi ikimitakya iinja maawaeni theenkaeyanarini, aririka omonkaatapaakya nopokanteeyari, eero ikenkithashireeyani nomapokaeyapaakirini. Rootaki nowashironkaanteeyapaakyaaririni, eero nowawijaakotapaari.

⁴⁰ Roojatzi itsipatawakayaarika apite shirampari thamaetsirsi janta owantsiki, apatzirorika apaani rirotaki aapatziyanari. Tema rirotaki irira naaneeri notsipatanakyaari, omaanta paashini, eero naaneeri.

⁴¹ Okimitakya, eenitatsi apite tsinani tonkayitziroirini shinki, apatzirorika apaani aapatziyanari tema rootaki irowa naaneeri notsipatanakyaawo, omaanta paashini eero naaneero.

⁴² Rootaki paamagaeyantanarini, pikenkithashiryaaapiintena. Tee piyotzi tsika okaateka nopokantyaari. Nomapokapaakimikari.

⁴³ Okimitaka riraga ashitawori ipanko ikoshiteetziri. Riyoteemi rooteentsi ipoke koshitantatsini, ikakitemi, eero ishinetzirimini ikoshiteri, inta roepiyawaerimi.

⁴⁴ Eejatzi naari, paamagaeyantanarini, nomapokaemikari. Paapatziyap-eroteena, tee piyotzi tsika okaateka nopokantyaari.

⁴⁵ Pikimityaari onampirentsi kameethari, ikyaaryoowentziniri maawaeni ikantziriri iwaatorote. Ikanteririka irira: “Eeroka wetsikapiinterorini rowanawo notyomi, pipapiinteri kameetha”. Tema imonkaatakiniri.

⁴⁶⁻⁴⁷ Aririka iñeeri kameetha riwetsikapiintziro rowanawo, ari ikanteri: “Kameetha pantziro nokowakaakimiri. Iroñaaka eeroka kempoyeenawoni maawaeni tzimimotanari. Kameetha nopinatemi, niyotzi eero pamatawimana”. Tema ari ikimoshiryaaanaki ronampiri.

⁴⁸ Omaanta eenitatsirika paashini ronampiri, kaari aapatziyarini riraga iwaatorote. Ikantashitya irinta: “Iroñaaka jatanaki nowaatorote, eero ipiyita”.

⁴⁹ Roojatzi irinta kaari aapatziyariri ikijiri paashinipaeni onampirentsi, ikapojapiintziri, ishinkitapiinta.

⁵⁰ Roojatzi romapokapaakiri riraga iwaatorote, tee raamayari riraga kaari aapatziyarini.

⁵¹ Roojatzi rowashironkaapaakiri, rotyaanteri janta inteenanta, itsipatantyaariri amatawitantatsiri. Roojatzi janta riraaperotanakya eejatzi osheki ikemaatsityaawo katsiri. Eero pikimitari eeroka, inta irintakya pikimityaari riraga aapatziyaperotariri iwaatorote.

Rootaki ikantziri riraga Jesoshi.

25

Roshiyakaawentakiro 10 ewankawo

¹ Eekiro riyaatatyeek ikamanteeyakinani riraga Jesoshi:

—Iroñaaka noshiyakaawentemiro tsika ikanta Tajorentsi reewawenantzi. Eenitatsi ewankawo 10, kowatsiri aminakowentero rayi iina apaani shirampari. Okanta otsitenitanaki roojatzi aantayitakani oorentamento ootanakyaari iinja aririka ipokaki.

² Okaataki ewankawo iyoperotaneentsiri apawakooni eejatzi okaataki kaari yotatsini apawakooni.

³ Aawiteeyanakawoni irowa ootamento, omaanta tee ayiro oyeenka oriwo ootantyaari roori.

⁴ Omaanta roori yotatsiri, aakotanakiro oyeenka oriwo ootantyaari awot-sikira.

⁵ Ikantaka rojamanitaki aatsini iina, tekiraata ipokeeta. Agaeyakironi owochokini, roojatzi omaanteeyanakani maawaeni.

⁶ Okantaka niyankipaeteki tsiteniri, okemataatzi kaemaantsi: “Kaakitaki aatsini iina, piyaate paminawakiri”.

⁷ Roojatzi opiriinteyantawitanakani maawaeni, owetsikawitanakari ootamento.

⁸ Okantawitakawo kaari yotatsini: “Pipena naari eechonkiini pashi oyeenka oriwo rooteentsi nothaatakotya nashi naari”.

⁹ Akanakiro rowaga yotantizinkawo: “Eero nopimi. Iyotaka nashi naari. Tekatsi nopemiri eerori. Nopakimirika tekatsi nootaneeya naari. Piyaate pamanantapaentya eerori ipimantapiinanta”.

¹⁰ Roojatzi iyaatantanaka amanantapaenta. Aritaki areetzimatapaaka riraga aatsini iina kyaanaki janta ithomaenta pankotsiki. Itsipaeyanakawoni wetsikaenchari inkaaganki. Ashitakotanaka pankotsiki, tog.

¹¹ Roojatzi opiyawitapaaka kaari kenkithashiryaaacha, okantawitapaakari: “Pashitareenawo naaka jaga”.

¹² Omaanta ikantawakiro: “Tee niyotzimi, ninkarika. Tee nokoyi pipokashitena jaka”.

¹³ Pikenkithashiryaakoperotawakiro iroka noshiyakaawentakimirika. Okimitakaga yotaniperotatsiri aamaaperotakari aatsiri iina, eejatzi pikimitya eerori: paamayena tee piyotzi tsikarika okaatzi nopokanteeyaari. Yotaniperotatsiri kijokiro owakotziro oyeenka oriwo. Eejatzi pikimitya eerori, kijokiro powanakiro Ishire Tajorensi.

*Roshiyakaawentakiri Jesoshi atziripaeni ipaetakiri koriki roshekeeri
(Rk. 19.11-27)*

¹⁴ Eekiro ikantatzi riraga Jesoshi:

—Eejatzi noshiyakaawentemiro paashini tsika ikanta Tajorensi ipinkathariwenantzi. Kimitaka riyaatziranki ashaagantachari paashinikinta nampitsi. Ritakawo ikaemaeyakirini ronampiri maawaeni, ikanteeyakirini: “Nokowaki poshekeenari noorikite”.

¹⁵ Roojatzi ipantakari apaani ronampiri koriki 5.000. Ikantakiri: “Ajaa, poshekeenarira noorikite”. Rakanakiri: “Jee, aritaki”. Eejatzi paashini ipakiri rirori: ipakiri ikaatzi 2.000, osheki ipinataka. Ikantakiri: “Ajaa, poshekeenarira”. Rakanakiri: “Jee, aritaki”. Eejatzi paashini ipawitakari rirori ikaatzi 1.000. Ikowawitaka roshekeenirimi. Eejatzi ipinataka rirori osheki. Riro ipaperoetakiri osheki yotaniperotatsiri. Omaanta riraga yotatsiri eechonkiini tee ipaperoetziri osheki. Ipaeyakirini maawaeni roojatzi riyaatatanaka ashitariri iyorikite paashiniki nampitsi.

¹⁶ Riraga aaperoteentsiri koriki 5.000 riyaaanaki, roshekyaaaperotantyaaanariri iyorikite iwaatorote. Ikantaka riyomparitaka; roojatzi raantaka paashini koriki 5.000.

¹⁷ Eejatzi riyomparitaka rirori agaentsiri 2.000. Eejatzi roshekitakiniri: raaki rirori paashini 2.000.

¹⁸ Omaanta riraga aawiteenchari 1.000 raanakiri rotetashitanakari omooki kipatsi.

¹⁹ Ojamanitakotaki iwaatorote. Ikantaka iinja roojatzi ipiyantapaa ipankoki. Ikantapaakiri: “Iroñaaka pamaenari maawaeni noorikite. Nokoyi niyote tsika ikaataki”.

²⁰ Roojatzi ipokantapaaka ipaetanakirira paerani 5.000, ikantapaakiri iwaatorote: “Irika piyorikite pipanakiniranki eejatzi irika paashinika piyorikite 5.000 rirotaki naakiri niyomparitankari”.

²¹ Roojatzi ikanantawakari iwaatorote: “¡Kameethataki! Pimataperotakiro nokowakaakimiri. Pikaaryoowentakiro eechonkiini piyomparitaka rootaki iroñaaka nopantemiri paashini osheki. Eeroka aminakaanteroni. Iroñaaka pipokanaki jaka, pikye pitsipatena akimoshireeyeni”.

²² Roojatzi ipokantapaaka riraga ipaetanakirira paerani 2.000, ikantapaakiri iwaatorote: “Ajaa, irika piyorikiteka pipakinari. Niyomparitaka osheki, noshekyaaantakimiriri. Naakimini paashini 2.000”.

²³ Ikantawakiri iwaatorote: “Kameethataki, pimatakinawo nokowakaakimiri. Pikaaryoowentakiro eejatzi piyomparitaka, rootaki nopantemiri paashini osheki. Eeroka aminakaanteroni. Iroñaaka pikyee jaka pitsipatena akimoshireeyeni”.

²⁴⁻²⁵ Rimpaetaapaaki riraga aawiteenchari 1.000, ikantawitapaakari: “Niyotakimi eeroka, tee pineshironkatantzi, osheki nothaawan-takimi. Noetakaamintheetzi noshekyaaakimiririka piyorikite, ari paapithateenarimi maawaeni, rootaki kaari niyomparitanta. Rootaki nokitatantakariri piyorikite inthomaeki kipatsi. Irika piyorikiteka, pageri”.

²⁶ Roojatzi ikantawakiri: “Tee okameethatzi pantziri, osheki piperataka. Piyowitaka nokowawitaka naari roshekitanakimi noorikite.

²⁷ ¿Litaka kaari pipantari riraga kempoyaapiintziriri koriki? Ari pipakirimi iriranki, ipinatawaenami, apawo naantakyaarimi. Eejatzi ipitawaenarimi maawaeni nashipero naari”.

²⁸ Roojatzi ikantawakiri riraga paashini ronampiri: “Paapithateri noorikite, piperi riraga oshelyaakinari iroñaaka 10.000.

²⁹ Nopaperoteri osheki riraga ashaagantaperotachari, omaanta riraga kaari ashaagantaperowitacha otzimimowityaaririka eechonkiini aritaki naapithatakiri tekatsi jeekimotaneerini.

³⁰ Iroñaaka irika paanakiri janta pookeri otsiteniperotzinta rowaga paamariki kaari tsiwakanitatsini, tee ikameethatzi. Nokowaki ikaateri maawaeni riraga riraaperoty eejatzi kemaatsitakawori katsiri. Janta riraawaetyaanta, ratsikaekityaanta. Tyakiririri, tyakiririri”.

Inja Jesoshi ikantakowenterini maawaeni atziri

³¹ Ikamanteeyanani riraga Jesoshi:

—Naaka poñaachari jenokinta, nokoñaatapaaki jaka kipatsikika. Rooteentsi niyaatane, roojatzi ari nopiye, notsipatyaaari maawaeni nonampiri. Nopokantyaari, arimache nopinkatharentsitapaaki, notsipatapaakyaari maawaeni nonampiri. Nopinkatharentsiperotapaaki, ipinkathaperoeeyawakinani maawaeni jeekatsiri.

³² Nopiyoteeyapaakirini inja maawaeni atziri, poñeeyapaencharini paashinikipaeni kipatsi. Nokimitakotyaaari ashitachari ipirapaeni rinashityaaririka: rinashitakari owisha, rinashitzitakari riraga kaawira, maawaeni. Eejatzi nokimitakaantapaakiri inja naari maawaeni atziri: ninashityaari aapatziyakinari, eejatzi ninashityaari riraga theenkanari.

³³ Nokanteeyerini maawaeni aapatziyanari: “Pipoke jaka nakoperokika”. Eejatzi nokanteeyerini paashinipaeni: “Pipoke eerori jaka nampatekika”.

³⁴ Roojatzi nokanteeyantakyaarini maawaeni nakoperokitziri: “Pipokaeyanakini maawaeni eerokapaeni ikimoshiretakaaperotemi osheki Pawa. Paerani riwetsikitakimironi pijeekantyaari janta inampikinta. Iroñaaka piyaate pitsipatyaaari. Kameetha ipinkathariwenteyemini.

³⁵ Ayimawitakinani notashe, pipawakinani noyaari. Ayimawitakinani nomiri, pipawakinani nomiri. Tee piyowitanani omaanta pineshironkatan-
takinarini janta pipankokipaeni.

³⁶ Tekatsiwitani noethaari, roojatzi pipakinawo. Nomantsiyawitani, roojatzi pipokashitakina pineshironkatakitana. Romonkyagaetakinani omonkyagaamentotsiki roojatzi pipokashitanakina pineshironkatakinani”.

³⁷ Ari pikaateeyerini maawaeni paashini kameethatzinkari rajankaneki pikanteeyinipa: “Nowinkatharite, tsika okaatzika ayimatantawitakimiri pitashe nopantakimiri powanawo. Tee nokenkithashiryaneero. ¿Tsika okaatzika ayimatantawitakimiri pimi, nopantakimiri?”

³⁸ ¿Tsika okaatzika noneshironkatantakimiri noemaakimi nopankoki? ¿Tsika okaatzika nopantakimiri piithaari?

³⁹ ¿Tsika okaatzika noñaantakimiri pimantsiyatzi niyaatashitantakimiri noneshironkatantakimiri?” ¿Tsika okaatzika omonkyagaetakimi nareentan-
tatzimiri?

⁴⁰ Roojatzi nokanantanakyaari: “Kyaaryo nokantemi: ‘Pineshironkatakiririka apaani aapatziyanari eejatzi pikimitzitakina naari, pineshironkatakinani’ ”.

⁴¹ Roojatzi nokanteeyantakyaarini maawaeni katziyeenchari nampateki: “Piyaateeyeni iroñaaka janta paamarikinta kaari tsiwakanitatsini, pike-
maatsityaawo paamari riwetsikakiri paerani Tajorentsi. Riwetsikashitziriri

iwinkatharite kamaaripaeni eejatzi maawaeni ikaatzi oyaatziriri. Iroñaaka ari pikaateri pitsipatyaari janta, osheki powashironkaaperoeyaani.

⁴² Paerani ayimatakina notashe, omaanta tee pipawakina noyaari. Ayimatakina nomiri, omaanta tee pipawakina.

⁴³ Niyaatashitawitzimini noñeemi, omaanta tee pineshironkatawakina, tee poejeekawakina pipankoki. Tekatsini noethari, omaanta tee pipawakina nokithaatyaaari. Nomantsiyatzini eejatzi romonkeetakina omonkyaagaamtotsiki, omaanta tee pipokashitana pareetena”.

⁴⁴ Roojatzi ikanteeyantanakinani eejatzi: “Nowinkatharite, ¿tsikapaetenika okaatzi noñaantakimiri pashironkaawaetaka kaari noneshironkatantzimi?”

⁴⁵ Roojatzi nokanteri: “Kyaaryo, tee pineshironkatziri irintapaeni aapatziiyanari, rootaki kaari pineshironkatantana naari”.

⁴⁶ Rowashironkaeyerini riraga Tajorentsi janta paamari kaari tsiwakanitatsini. Ikanteetatyeeyaani ashi royiroye ijeeki janta; omaantakya riraga kameethatziinkari ijeekaeyini rirori janta jenokinta, ikanteetatyeeyaani rañaaperotapae.

26

Ikenkithawaetakaawaka joriyopaeni: “¿Tsikarika akanteru Jesoshi owamaakaanantyaariri?”

(Mr. 14.1-2; Rk. 22.1-2; Jowa 11.45-53)

¹ Ithonkantakawori riraga Jesoshi ikamanteeyakinani maawaeni iroka, ari ikanteeyanani naaka maawaeni riyotaanewo:

² —Piyoteeyakini rooteentsi areetya kitejiri akenkithashiryaakotapiinantariri rawijantakarini paerani ronampiri Tajorentsi janta Ejiipitoki. Okaataki apite kitejiri areetantyaari. Roojatzi raakaananteenari ikentakoetena.

³ Roojatzi ipiyotaka riraga jewayitziririni ñaanakowenantatsiripaeni eejatzi riraga aataperoteenchari. Ipiyotaka janta ipankoki iwinkathariteki ñaanakowenantatsiripaeni. Iwaero irira rivotaki Kaeshashi.

⁴ Rajaryaakari Jesoshi rowamaakaanteru:

—¿Tsika akanterika Jesoshi aantyaariri eejatzi owamaakaanantyaariri? Omaanta tee akoyi riyote atziripaeni, ikijakowentarikari.

⁵ Ikantanaki paashinipaeni:

—Pamine, rooteentsi areetya kitejiri rawijantanakarini paerani ronampiri Tajorentsi Ejiipitoki, rooteentsi ikimoshireeyanakini atziri maawaeni. Eero amatziri aaneeri rirori iroñaaka, ikijakowentarikari maawaeni atziri.

Ojeetantakari Jesoshi wetaaniyajato kajankaari

(Mr. 14.3-9; Jowa 12.1-8)

⁶ Ikantaka riraga Jesoshi itharyaanaka roojatzi rareetantapaaka Wetaaniyaki. Itsipateeyakinani naakapaeni maawaeni riyotaanewo. Nareeteeyapaakani ipankoki Shimo, riraga pathaawitacharini paerani.

⁷ Nowaeyapaakani, roojatzi opokashitapaakiri roori tsinani, amakotakiro kajankaari poteeryaki kameethari. Oshekini owinawo iroka kajankaari. Roojatzi ojeetapaakiri iitoki Jesoshi.

⁸ Noñeeyawakironi irowa, nokijeeyanakironi, nokantzi:

—¿Iitaka apaatantawori?

⁹ Opimanteromi kajankaari, aantyaatami oshekini koriki, oneshironkaritimi oshekini owashironkaenkari.

¹⁰ Ikantanaki Jesoshi:

—¿Iitaka pikantawenantawori iroka tsinanika? Kameethataki okaatzi antakirika.

11 Rooma riraga owashironkaenkaripaeni ikanteetatyeyyaani itsipateeyemini jaka pineshironkatapiinantyaariri, omaanta naaka eero nokanteetatyeyyaani nojeekimoteeyimini naari.

12 Iyotakotakina iroka tsinanika rooteentsi nokame, rootaki ojeetantakinari.

13 Kyaaryo iroka nokamantemirika, tsikarika ikenkithatakoteetero noñaani, aririka othotyaaakya maawaeni kipatsiki eejatzi ikenkithatakotzityaawo iroka tsinanika okaatzi antakiri ikenkithashiryaakotantapiin-teeyaawori roori oneshironkatakina.

Ikantziri Joorashi ñaanakowenantatsiri: "Namitakotemi payeri Jesoshi"
(Mr. 14.10-11; Rk. 22.3-6)

14 Ikantaka riyaatashitakiri Joorashi karyootejatzi riraga jewatayitziririni ñaanakowenantatsiri ikenkithatakaeri. Rirowitaka naawita riyotaanewo Jesoshi.

15 Ikantapaakiri:

—Aririka nokamantemi tsika pikanteriri Jesoshi paantyaariri, ¿iitaka pipinatenari?

Ikantawakiri:

—Nopinatemi koriki ikaate 30 ikithoki riwetsikaetziri piraata.

Roojatzi ipantawakari.

16 Roojatzi ipiyantapaa riraga Joorashi. Aripaete raminaperotziri riyotantyaari tsika ikanteriri raakaanantyaariri.

Riweyaantakaanaari rowakaanaari riyotaanewo Jesoshi
(Mr. 14.12-25; Rk. 22.7-23; Jowa 13.21-30; 1 Ko. 11.23-26)

17 Monkaatapaaka kitejiri nowaeyawoni paa kaari tapiyacha. Roojatzi riyaatashitantakari apaanipaeni riyotaanewo riraga Jesoshi, ikantapaakiri: —¿Tsika pikoyika nowojantemiro owaeyaarini akenkithashiryaantyaawori rawijantanakarini ronampiri Tajorentsi janta Ejiipitoki paerani?

18 Ikantawakiri:

—Piyaate Jerojareekinta, pikantapaakiri shirampari piñaapaakirinta janta: "Ari ikantzi iyotaantatsiri: 'Rooteentsi nomonkaatero maawaeni ikowakaakinari Pawa. Nokoyi noya pipankoki, notsipateeyarini maawaeni niyotaanewo'".

19 Roojatzi riyaatantanaka, imonkaatakiro maawaeni okaatzi ikantakiriri riwetsikaeyapaakini royaari.

20 Otsitenitananakari, itsipateeyakinani Jesoshi naakapaeni riyotaanewo, riyateeyapaakini janta rakiyoteeyakinani maawaeni janta.

21 Eenirowa nowaeyanakani maawaeni, roojatzi ikanteeyantanakinani rirori Jesoshi:

—Kyaaryo nokantemi: iroñaaka jaka pikaatzika, eenitatsi aakaantenani.

22 Roojatzi osheki nowashiretanteyanakani, ikanteeyanakini apaanipaeni:

—¿Naakama, Nowinkatharite, aakaantemini?

Eejatzi paashinipaeni ikantziri:

—¿Nowinkatharite, naakama aakaantemini?

23 Ikanteeyanakinani:

—Rirotaki irika ochaantakotakinari iroñaaka nowiratoteki rirotaki aakaantenani.

24 Okenkithatakotzitanakinani Iwaperite Tajorentsi paerani, aritaki nomonkaatakiro maawaeni okenkithatakotanari. Omaanta osheki rowashironkaaperotanakya riraga aakaantenani. Eero ikoñaatzimi paerani irira, eeromi rowashironkashitarimi Tajorentsi.

²⁵ Roojatzi rojampitantari Joorashi rirori:

—¿Naakama, iyotaanari, aakaantemini?

Ikantawakiri:

—Jee, eerokakya.

Riyotaakae riraga Jesoshi owawentyaari eejatzi amiriwenteri

(Mr. 14.22-35; Rk. 22.19-20; 1 Ko. 11.23-26)

²⁶ Rooteentsi nothonkimatero noya, raakiro riraga Jesoshi paa, ipaasonkiwentakawo. Roojatzi ikagaakiro, ipaeyakinani naakapaeni, ikantana:

—Ajaa, payero, poyaawo. Okimitaka nokagaakimiro paa, tema naakataki oshiyakaawenteenchari, paata nokamawenteeyemini.

²⁷ Roojatzi raakotantakawo awishoowaantsi oowa pajoki, ipaasonkiwentakawo. Ipakoteeyakinani, ikanteeyakinani:

—Ajaa, pimiriteeyeni maawaeni.

²⁸ Rooma iroka oshiyawitawo niraa. Paata aririka nokamawentakimi, napaatawentemi niraa, ineshironkatantemiri Tajorentsi. Aririka pameentena, eero ikenkithashireero kaari kameethatatsi pantziri. Owakirari inimotaakina iroka nokantakimiri, piyotantyaari tsikarika pikantya pawijakotanteeyari eerori eejatzi maawaeni atziri.

²⁹ Iroñaaka eero napiitziro nomiritziro awishoowaantsi oowa. Iinja aririka napiitero nomiritero, aritaki nokaateeyemini amiritero owakiratatsiri awishoowaantsi oowa janta Tajorentsikinta.

Ikantana Jesoshi: “Iroka tsiteniri, ari pookaeyanakinani”

(Mr. 14.26-31; Rk. 22.31-34; Jowa 13.36-38)

³⁰ Nomampaawenteeyakarini Tajorentsi, roojatzi riyatakaanteeyanakinani janta tonkaariki oetachari Oriiwomashi, notonkaaneentanaki maawaeni.

³¹ Roojatzi ikanteeyanani riraga Jesoshi:

—Iroka tsitenirika, aritaki pookaeyanakinani eerokapaeni, maawaeni. Rooma paeraniperoroña ikantakotzitana Tajorentsi Iwaperiteki ikantzini: “Noshineteririka rowamaeri riraga kempoyiiriri rowishatepaeni, ishiyeeyanakyaani, rotsipareeyawakaanakyaani”. Iroka rojankinatziro Jakariyashi riraga kamanantziro rini iñaani Tajorentsi paeraniperoroña.

³² Omaanta aririka nopiriintanee nañagae, neewataneemi janta Karireeyaki, ari piñeena janta.

³³ Roojatzi ikantziri Peetero:

—Aririka rookemi irikapaeni maawaeni, omaanta naari, eero nookimi.

³⁴ Ikantawakiri:

—Kyaaryo, iroka tsitenirika, tekirarika iñee tyaapa, ari okaate 3 pikante: “Tee niyotziri Jesoshi”.

³⁵ Ikantawitari:

—Aririka notsipatemi akame, omaanta eero nokantzi: “Tee niyotziri Jesoshi”.

Eejatzi nokanteeyawitakani maawaeni.

Ramani Jesoshi Iriri janta Jethemaniiki

(Mr. 14.32-42; Rk. 22.39-46)

³⁶ Ikantaka rareetakagaeyapaakinani riraga Jesoshi janta oriiwomashiki owaero Jethemaniiki, ojeeki janta tonkaari owaero Oriiwomashi. Ikan-teeyapaakinani rirori:

—Pijeekawakiita jaka. Niyataakiteeta janta nokenkithatakaakiteriita Pawa.

³⁷ Raanakiri riraga Peetero, eejatzi itomi Sewereeyo apite. Osheki re-takotanaka riraga Jesoshi, antawo ikenkithashiryaanakiro okaatzi awijimoterini.

³⁸ Roojatzi ikantziri:

—Osheki netakotanakarofa. Pijeeekawakiita jaka, pikakiterapa.

³⁹ Roojatzi ijanthawitanaka eechonkiini, romaryaapaaka tankimota-paaka kipatsiki, ikenkithatakaakiri Ashitariri, ikantziri:

—Pawa, tee nokowawita nokemaatsityaawomi katsiri, omaanta eero nantashitawo nokowawitari naari, inta nantemiro pikowakaakinari eerori.

⁴⁰ Roojatzi ipiyashitapaari riyotaanewo 3, ifaapaatziiri imagaeyakini maawaeni. Ikantapaakiri riraga Peetero:

—Tema pamaweneentziro piwochokini, ¿tee pimatziro pikakineentzi ee-chonkiini?

⁴¹ Pikakite, pamaneri Tajorentsi ramitakotantemiri eero panantawo kaari kameethatatsi. Kyaaryo, pikowawitaka pantaperoteromi maawaeni nokowakaakimiri, omaanta tee pimatziro.

⁴² Ikantaka rapiitakiro ipiyanaka jaga, ikantziri:

—Pawa, pikowakaaperotakinaworika nokemaatsityaawo katsiri, kameethataki. Aritaki nomatakiro, nomonkaatero maawaeni pikowakaakinari.

⁴³ Ari ipiyapaa ifaapaeri riyotaanewo 3 imagaeyakini. Osheki ayimaperotakiri iwochokini.

⁴⁴ Roojatzi riweyaantapaentawo ipiyanaka, ikenkithatakaayiri Iriri. Roojatziita rapiitapae ikantakiriri inkaaganki.

⁴⁵ Roojatzi ipiyashitakari riraga riyotaanewo, ikantapaakiri:

—¿Pimaatzi? Iroñaaka monkaatapaaka. Iroñaaka ikantakowentenakya kaari kameethatzinkari, iroñaaka raaneena.

⁴⁶ Pipiriinte, thame aate. ¡Pamine sha! Kaakitapaaki irinta aakaantenani.

Roorikaetakiri riraga Jesoshi

(Mr. 14.43-50; Rk. 22.47-53; Jowa 18.2-11)

⁴⁷ Iroñaaka ipokashitantapaakari Joorashi, riraga riyotaanewo naawita Jesoshi. Ipokashitapaakiri, reewatapaakiri rirori oshekini atziri. Maawaeni ramaeyakironi antawo rowejamento eejatzi ipajamento wetsikachari in-chato. Ipoñaanaka janta jewatayitatsirini ifaanakowenantatsiripaeniki eejatzi aataperoteenchari.

⁴⁸ Ari, ikamantanakiri inkaaganki riraga Joorashi irirapaeni:

—Nonintapootapaakiri Jesoshi, piyotantyaariri. Rirotaki paerikapaakiri eerori.

⁴⁹ Roojatzi ipokashitantapaakari, ikantapaakiri:

—¿Eeniromi, iyotaanari?

Roojatzi inintapootapaakiri.

⁵⁰ Ikantawakiri rirori Jesoshi:

—Notsipatanewo, ¿iitaka pipokashitziri jaka? Pantero iroñaaka.

Roojatzi ipokashitantapaakariri maawaeni roerikapaakiri, shepik.

⁵¹ Roojatzi inojokiryaaikiro paashini riyotaanewo Jesoshi rashi rowejamento. Ikowawitaka ichekawakirimi iitoki riraga ronampiri iwinkatharite ifaanakowenantatsirini, omaanta apatziro ichekawitawakari ikempita.

⁵² Ikantziri riraga Jesoshi:

—Powaero powejamento ipiyatzimikari. Rooma ichekaetawakiri rirotaki chekantapiintatsiri.

⁵³ Rooma piyotzi nokowakirikami, nokanterimi Pawa, roojatzi rotyaante-narimi oshekiniroña ronampiri ikijakowentenami.

54 Omaanta ikijakowentenaarikami, rowawijaakotenaarikami, eero nomonkaatziromi okantakotantarini Iwaperite Tajorentsi.

55 Roojatzi ikanteeyawakirini riraga maawaeni pokashitapaakiriri:

—¿Iitaka pamantawori powejamentopaeni eejatzi pipajamentopaeni kimitaka naaka koshintzi? Piñaapiintana maawaeni kitejiri janta Tajorentsi-pankoki, niyotaapiintziri atziri, tee payitanakya chapinki.

56 Omaanta rootaki paantanari iroñaaka omonkaatantyaari rojankinatoktizarinari riraga kamanantayitzirorini iñaani Tajorentsi Iwaperiteki.

Roojatzi nothaawantanaka naaka riyotaanewopaeni, noshiyanaka maawaeni.

Riraga jewatatsiripaeni ikantakowenantariri Jesoshi
(Mr. 14.53-65; Rk. 22.54, 63-71; Jowa 18.12-14, 19-24)

57 Ari, ragaetanakiri riraga Jesoshi janta ipankoki Kaejashi, riraga iwinkatharite ñanakowenantsiripaeni Tajorentsi-pankoki. Ipiyotakanta janta riraga iyotaantzirori Iwaperite Tajorentsi eejatzi aataperoteenchari.

58 Roojatzi rimpaetanaki Peetero janta inteenaneente roojatzi raree-tantyaari ipankoki Kaejashi riraga iwinkatharite ñanakowenantsisiri. Ikyaa-paaki otaamapetaataga mapi, ijeekapaaki okaankiityeera. Itsipatapaakari waariryapaeni.

59 Roojatzi riraga iwinkatharite ñanakowenantsisiri, riraga paashini jewawentayitziririni irirapaeni eejatzi paashinipaeni jewatayitziririni ikowanaki atziri itheeyakotashityaarini Jesoshi rootaki, ari rowamaakaananteeyaariri rirori.

60 Roojatzi eenitatsi oshekini theyekotawitakariri, omaanta tekatsi ikan-teri rowamaakaanantyaariri. Roojatzi ipokapaaki paashini apite theyeko-tapaakariri,

61 ikantapaaki:

—Ikantzi irika: “Noshekiroero Tajorentsi-panko; okaate kitejiri 3 aritaki nowetsikaero”.

62 Ikatzianaka iwinkatharite ñanakowenantsisiri, ikantanakiri:

—¿Tekatsima pikanteri eerori? ¿Oetaka pikantziriri iroka ikantakotzimiri?

63 Omaanta imaeritashitaka riraga Jesoshi. Rapiitakiri rirori ikantanakiri:

—Tema iñaakimi Tajorentsi, riraga Añaaperotatsiri. Pikantaperotena: ¿eerokama Itomi Tajorentsi riraga Rotyaantanewo?

64 Ikantziri:

—Naakataki. Naaka poñaachari jenokinta, natziritapaaki jaka kipatsikika. Iinja piñeenani nojeeki rakoperoki Tajorentsi-pero, eejatzi iinja piñaawakinani nokinapaakini menkoriki, nopiyapae jaka kipatsikika.

65 Roojatzi ikijantanakari rirori maawaeni, rootaki itzijagaakotantanaka iithaariki. Ikantzi:

—¿Pikemakirikya ikantziri? Tee okameethatziroña, iitajorentsitakimiwee. ¿Iitakama akowantari paashini kantakoterini?

66 ¿Iitaka pikenkithashireeyirini eerori? ¿Tsikama akanterika?

Ikanteeyirini:

—Eenitatsi rantani. Okameethatzi ikame.

67 Roojatzi ipokapaaki rirori maawaeni reewapootakiri ipookira. Eejatzi ikapoyayitakirini. Rontajawootakiri tak, tak, tak.

68 Ikantziri:

—Rotyaantanewo Tajorentsi, pikantena: ¿ninka kapojakimirika?

Ikantzi Peetero: “Tee niyotziri Jesoshi”
(Mr. 14.66-72; Rk. 22.55-62; Jowa 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Riraga Peetero eenirokya ijeeki janta inkokironta. Oñaawakiri onampirentsi okantawakiri:

—Eeroka tsipatariri Jesoshi, riraga karireeyajatzi.

⁷⁰ Rakanakiro:

—Tee niyotzi oetarika pikantanari.

⁷¹ Roojatzi rawijanaki janta ikyaawitapaakaga, eenitatsi paashini onampirentsi oñaawakiri roori, okantziri:

—Pamine sha, irika tsipatariri Jesoshi, riraga najareetejatzi.

⁷² Ikantanakiro:

—Tee niyotziri irika pikantakinari. Teerika okyaaryootaki iroka nokantakimiri, nokowaki rowashironkayenaata Tajorentsi.

⁷³ Ro ojamaniwitanaka eechonkiini, ipokapaaki paashini ñaawakiriri, ikan-tapaakiri:

—Kyaaryo, eerokakya tsipatariri. Nokemakiro piñaawaetaki, eerokakya karireeyajatzi.

⁷⁴ Ikantanakiri:

—Teewee, tee niyotzirikya irika shirampari pikantakiri. Riyotzi Tajorentsi kyaaryo nokantakimiri. Teerika okameethatzi nokantakimiri, nokowaki rowashironkayenaata Tajorentsi.

Roojatzi iñaantanaka tyaapa.

⁷⁵ Roojatzi ikenkithashiryaawakiro ikantziriri Jesoshi: “Tekiraata iñee tyaapa, okaate 3 pikante: ‘Tee niyotziri Jesoshi’”. Roojatzi riyowanaki, riraapaaka jmmm, jmmm.

27

Ragaetanakiri Jesoshi janta Peraatoki (Mr. 15.1; Rk. 23.1-2; Jowa 18.28-32)

¹ Owakira okitejitanaki, ikenkithawaetakaawaka riraga jewatayitziririni ñaanakowenantatsiri eejatzi aataperoteenchari ikantawakaaka:

—¿Tsikama akanterika iroñaaka Jesoshi owamaakaanantyaariri?

² Roojatzi roojotakiri, raanakiri janta ijeekinta pinkathari iitachari Per-aato. Irinta kaari joriyo inta rirotaki oroomajatzi.

Ishirikashitaka rirori Joorashi (Ran. 1.18-19)

³ Ipoñaashitanaka Joorashi riraga aakaanakiriri Jesoshi riyotaki rowamaakaanantshityaari irinta, omaanta tekatsi rantawita kaari kameethatatsi. Riyotakotanaka, osheki ikenkithashiryaanaka, roojatzi ipiyantanaka Tajorentsi pankoki roepiyapaeniri 30 ikithoki koriki ipinawitakariri chapinki raakaanantakariri. Raminapaakiri jewawentayitziririni ñaanakowenantatsiripaeni eejatzi aataperoteenchari.

⁴ —Ajaa, piyorkite. Tee okameethatzi iroka nantakiri: tema naakaan-tashitakari Jesoshi. Tekatsi rantawita: ikamashitya iroñaaka.

Omaanta ikanteeyawakirini irintapaeni:

—Omawitya, eerokaritya.

⁵ Roojatzi rookanakiri iyorkite, romanatanakiri, patareei, janta Tajorentsi pankoki, ishiyanaka roojatzi ishirikantapaaka.

⁶ Ari, riraga jewawentziriri ñaanakowenantatsiri ragaatziri koriki, ikantzi:

—Tee okameethatzi jaka akempoyeeru irika korikika. Rooma rirotaki apinatakiriri Jesoshi raakaanantyaariri.

⁷ Roojatzi ikenkithatakaawaka:

—¿Tsikama akanterika korikika?

Ikantzi:

—Thame amanantero kipatsi akitatantyaariri kamatsiri riraga poñaachari paashiniki kipatsipaeni.

Rootaki ramanantakawori kipatsi oetachari ragaetapiintziri kipatsi kowitzipitha.

⁸ Paerani roojatzi iroñaaka iiteetziro rowaga kipatsi: “Iwinawo Jesoshi raakaanantakariri”.

⁹ Imonkaatakiro rojankinatztakarini paerani Jeremiiyashi: “Raaneeri 30 ikithoki koriki riwetsikanteetariri iraata oetachari piraata. Rirotaki iwinawo raakaanantyaariri Rotyaantanewo Tajorentsi. Eero roshakitzi koriki ipinatantawityaariri.

¹⁰ Rirotaki ramanantyaawori kipatsi janta ragaetapiintziri kowitzipitha. Rirotaki Awinkatharite kanterini ramanantero kipatsi”.

Peraato rojampitziri Jesoshi
(Mr. 15.2-5; Rk. 23.3-5; Jowa 18.33-38)

¹¹ Ari, ragaetanakiri riraga Jesoshi janta ijeekinta pinkathari iitachari Peraato, ikatziyimotapaakari. Ikantawakiri irira:

—¿Eerokama iwinkatharite joriyyopaeni?

Ikantapaakiri:

—Jee, naakakya.

¹² Roojatzi ikijakiri riraga jewawentayitziririni ñanakowenantatsiripaeni eejatzi riraga aataperoteenchari ithawetakotakiri, omaanta imaeritashitaka rirori, tekatsi ikantzi.

¹³ Ikantawakiri riraga Peraato:

—¿Tema pikemakiri ikantakotzimiri? ¿litaka kaari pikananta eerori?

¹⁴ Tekatsi ikantzi Jesoshi, tee rakiri. Roojatzi rotsikanatanakariroña riraga ikenkithashiryaanaka.

¹⁵ Ari maawaeni ojarentsi, aririka omonkaataka kitejitatsiri rawijantanakarini paerani ronampiri Tajorentsi Ejiipitoki, riraga Peraato ikantapiintawakiri maawaeni jeekatsiri:

—Eeniro ijeeki oshekini pinampijatzi janta omonkyaagamentotsiki. ¿Pikowakima noemishitowaemiri apaani omonkyaagaarewo?

Rootaki ikantapiintziri maawaeni ojarentsi roemishitowapiintziri omonkyaagaarewo, ninkarika ikoyiri joriyyopaeni.

¹⁶ Eeniro ijeeki omonkyaagamentotsiki shirampari ikemakotakiri joriyyopaeni, iitachari Warawaashi.

¹⁷ Roojatzi iroñaaka kitejiri ipiyotaka oshekini atziri, rootaki ikanantawakariri:

—Piyotzi nametakawo noemishitowaemiri apaani jeekatsiri omonkyaagamentotsiki. ¿Ninkama pikowakiri noemishitowaemiri iroñaaka? ¿Rirotakima Warawaashi? Teerika pikoyiri irira, ¿rirotakima pikowaki irika Jesoshika, riraga piitzi Rotyaantanewo Tajorentsi?

¹⁸ Riraga Peraato riyotakotziri jewatatsiripaeni joriyyopaeni osheki ikijashitari riraga Jesoshi; tema tee ikowakayaari riraga joriyyopaeni royaateri rirori raapatziyari. Rirowitaka ikanterimi maawaeni joriyyo: “Nokowaki poemishitowaenari riraga Jesoshi”.

¹⁹ Eejatzi inkaaganki otyaantakiri iina riraga Peraato kantziriri: “Okantzi piina: ‘Eero powamaakaantziri riraganki, ikameethaperotaki. Nomishitawakiri inkaaganki, osheki nokenkithashiryaakotawakiri’ ”. Rootaki kaari ikowantawita rowamaakaanterimi.

²⁰ Omaanta riraga jewatayitziririni ñanakowenantatsiripaeni eejatzi aataperoteenchari ikantziri riraga atziripaeni:

—Pikanteri: “Poemishitowaeri Warawaashi. Riraga Jesoshi, pikentakotakanteri”.

21 Roojatzi rapiitawakiri, ikantawakiri riraga Peraato:

—Pamine sha, ikaataki apite. ¿Ninkama pikowakiri noemishitowaemiri? Ikantzi maawaeni:

—jWarawaashi!

22 Ikantawakiri:

—¿Tsika akanterika irika Jesoshika, riraga iiteetziri Rotyaantanewo Tajorentsi?

Ikantakiri maawaeni:

—jPikentakotakaanteri!

23 Ikantawitari rirori:

—¿litama rantakiri nokentakotakaanantyaariri?

Eekiro ikaemapaakitzi:

—jPikentakotakaanteri! jPikentakotakaanteri!

24 Osheki ikijanaka maawaeni. Riyotanaki riraga Peraato ratsipetashitaka rojampitawitakari. Ikanantakariri riraga ronampiri:

—Pamakotenawoota ifaa.

Ramakotakiniri, roojatzi ikiwawakotaka rako riyotantyaari atziri tee ikowawita rowamaakaanteri riraga Jesoshi. Tee ikowawita, roojatzi ikantawakiri:

—Kaari naari kowatsini nowamaakaanteri, kaari. Pikowakirika eerori, eerokamacheetaka kentakotakaanterini.

25 Ikantakiri:

—Nokowaperotaki, rooma naakakya kantakimiri. Kameetha ikijenaata naari Tajorentsi, eejatzi kameetha ikijeri maawaeni notyomi nashi.

26 Roojatzi roemishitowakiri riraga Warawaashi. Roemishitowakiri, ikantawakiri riraga joraaro:

—Paaneeri Jesoshi, powajankiteri, roojatzi pikentakoteri.

Riraga joraaropaeni raanakiri ishirontawentakari Jesoshi

(Mr. 15.16-20; Jowa 19.1-3)

27 Ikantaka joraaropaeni raanakiri irira janta ipankokira pinkatharentsi, roojatzi ikaemapaakiri paashinipaeni joraaro.

28 Roojatzi raatonkoryaakiri iithaari. Ikithaatziri paashini kithaarentsi kityonkamawoneentatsiri.

29 Roojatzi riwetsikantakanari amantheetantsi kitocheetatsiri ramantheetakaakiri. Eejatzi ipakiri kotzitsi, ikantziri:

—Poerikiro pikotzi.

Riraga jewawenantatsiri paerani rametakawo ikithaatapiintawo kityonkari, ramantheetawo ramantheeri pinaperotachari, eejatzi roerikapiintziro ikotzi pinatachari. Roojatzi rotziwerowashitapaakari, roshiyakaawaetashitaka ipinkathajeempiyaakari, ikantziri:

—Eeroka, nowinkatharite. ¿Peewatanakimi, peewawenterimi maawaeni joriyopaeni?

Ishirontawentakari:

—Injii, injii, injii.

30 Reewapootakiri maawaeni. Roojatzi raapithatanakiri ikotzi. Rompojantanakari iitokira.

31 Osheki ishirontawentanakari injii, injii, injii. Roojatzi raatonkoryaagaeri kityonkamawoneentatsiri, ikithaatakagaari iithaariperi, roojatzi raantanakari ikentakotantyaariri.

Ikentakotakiri Jesoshi koroshiki

(Mr. 15.21-41; Rk. 23.26-49; Jowa 19.17-30)

32 Ikanta raanakiri joraaro riraga Jesoshi koroshiki. Romperatakari irira raaneero antawo inchato oetachari koroshi. Osheki otenatzi,

ipomeentsiperotawo raaneero. Janta awotsiki itonkiyotawakari shireenejatzi iitachari Shimo. Romperatawakari joraaro ikantziri:

—Ajaa, koroshi, paaneeniri irika.

Roojatzi itsipatanakari, raanakiniri koroshi.

³³ Roojatzi rareetapaaka maawaeni tonkaariki oetachari Koorikota. Ari aetziro aari apaanteki: iitonakintsi.

³⁴ Areetapaaka, ipawiteetapaakari riraga Jesoshi awishoowaantsi oowa otsipatakawo kepishiyanto. Ikemijantawitawakawo, tee ikoyi rirero.

³⁵ Roojatzi ikentakotakiri joraaropaeni koroshiki. Roojatzi rowatzikakotakiri. Eejatzi iñaathawaetaka irirapaeni riyotantyaari ninkarika aakironipa iithaari.

³⁶ Roojatzi ijeekantanaka jaga, raminakowenteri riraga Jesoshi. Ro ijeekantakari, raminakowenteriita, rowawijaakotzirikari paashini atziri.

³⁷ Eejatzi inkaaganki rojankinatakoetakiro owaanini inchakotaki: “Irika rirotaki Jesoshi iwinkatharite joriyopaeni”. Roojatzi ikentakoetakiro jeñokiiniki iitoki Jesoshi.

³⁸ Eejatzi ikentakotakiri apite koshitantatsiri; apaani rowatzikakotakiri rakoperoki riraga Jesoshi, eejatzi paashini rowatzikakotakiri rampateki.

³⁹ Eenitatsi oshekini atziri awijayitatsirini awotsiki ininatakiri riraga Jesoshi. Rotekayinatapaaka irinta. Ishirontawentapaakari, injii, injii, injii.

⁴⁰ Ikantapaakiri:

—Pishekiroreeromi Tajorentsipanko, okaate kitejiri 3, piwetsikaeromi. Ajaatya, powawijaakotya eeroka. Eerokarika Itomi Tajorentsi, ari payiite jaawiki.

⁴¹ Eejatzi ikimitaka riraga jewatayitziririni ñaanakowenantatsiri eejatzi riraga iyotaantayitzirorini Iwaperite Tajorentsi, eejatzi riraga warijeeyopaeni, eejatzi riraga aataperoteencharipaeni ishirontawentakari. Ikantzi:

⁴² —Rowawijaakotakiri apaanipaeni anampijatzi, omaanta iroñaaka tee imatziro rowawijaakotya rirori. Thame aminawakiriita, rirotakirika awinkatharite kimitaka pikantzi, kameetha rayiite jaawiki iroñaaka. Rayiiterika jaawikika, ari aapatziyanakyaari aaka. Injii, injii, injii.

⁴³ Tema ipinkathatawitarira Tajorentsi rirori: rowawijaakoteriita iroñaaka. Aamaashitya aritaki rowawijaakoterimi itomi, rooma ikantzi: “Naakakya Itomi Tajorentsi”. Injii, injii.

⁴⁴ Eejatzi ikimitaka riraga koshintzi ikentakoteetakiri, ishirontzitaka rirori.

Ikamaki Jesoshi

(Mr. 15.33-41; Rk. 23.44-49; Jowa 19.28-30)

⁴⁵ Ikaataki oorya tampatsika, omapokapaaka otsitenitanaki maawaeni kipatsi, roojatzi shaawitani.

⁴⁶ Rooteentsi okitejitane, antawo ikaemanaki Jesoshi, ikantzi:

—Erii, Erii, ¿raama jawaatani?

Rootaki akantziri apaanteki: “Notajorentsise, Notajorentsise, ¿itaka pookantanari?”

⁴⁷ Ikemantawakariri riraga jeekaneentsiri, ikantzi:

—Pikemiri, ikaemiri Iriiyashi.

⁴⁸ Roojatzi ishiyanaka atziri, rowiinkakiro piyonkashinkanari awishoowaantsi oowa kepishaari. Rojataakiro chekopikira rowaankakotanakiniri riraga Jesoshi, rajookawakiromi.

⁴⁹ Omaanta ikantziri paashinipaeni:

—Eero pantziro. Thame aminawakiriita aririka ipokashitapaakiririka Iriiyashi rowawijaakoteriita. Injii, injii.

⁵⁰ Roojatzi rapiitziro ikaemi. Antawo ikaemi. Roojatzi ikamantanaka.

⁵¹ Ikamantaka Jesoshi, omapokanaka otzijagaanaka antawoni otzikaakiro janta Tajorentsi pankoki inthomaenta. Tontari irona, otzikaakiro omookira. Omapokanaka itanaka jenoki otzijagaanaka owaag, roojatzi jaawiki, apitemankitanaka. Eejatzi omoyekanaka kipatsi, moye, moye. Okotaanaki antawo mapi maawaeni.

⁵² Eejatzi rashitaryaakotanaka ijeekira kaminkari, ipiriintanaka oshekini aapatziyariri Tajorentsi.

⁵³ Rimpaetaki ipiriintanaa Jesoshi, riyaaateeyanakini Jerojareeki. Iñeeyawakirini oshekini atziri.

⁵⁴ Eejatzi riraga omperatariri joraaro eejatzi joraaropaeni riraga kempoyaakiriri riraga Jesoshi iñaawakiro omoyeka kipatsi eejatzi iñaawakiri riraga piriintayitaneencharini, iñaawakiro otsitenitanaki, maawaeni. Roojatzi ithaawantanakariroña, ikantzi:

—Kyaaryo, rirotaki Itomi Tajorentsi.

⁵⁵ Eejatzi jaga, eeniro oshekini tsinani aminawaetawakiri riraga Jesoshi. Rootaki oyaawaetanakirini, opoñeeyakani Karireeyaki. Kijokiro owapiintanakirini, oneshironkatzirini, opapiintzirini rowanawo.

⁵⁶ Okaatakiro Mariiya rowaga makaraarajato; paashini Mariiya rowaga riniro Jantyaako eejatzi Josee; eejatzi paashini rowaga riniro Jantyaako eejatzi Jowa, rirojatzi itomi Sewereeyo apite. Roojatzi oñaawakiri rirori, ikamanaki.

Romonkeetakiri Jesoshi omooki

(Mr. 15.42-47; Rk. 23.50-56; Jowa 19.38-42)

⁵⁷ Rooteentsi otsitenityaanaki. Eeniro riyaaatanaki apaani riyotaanewoni Jesoshi iitachari Josee. Ipoñaaka irinta Arimateeyaki; rirotaki ashaagantzinkari.

⁵⁸ Riyaaatashitanakiri riraga Peraato, ikantapaakiri:

—Kamaki Jesoshi. Nokowaki pishinetena naaneeri nomonkeeri omooki janta, riwetsikaetzinirinta kamatsiri.

—Jee, ari.

Roojatzi ikaemiri joraaro, ikantawakiri:

—Pishineteri irika raaneeri.

⁵⁹ Roojatzi riyaaatki rirori Josee, raakitzi, raanakiri, roojatzi rapineetaketanaki tokoyakira kitetatsiri.

⁶⁰ Roojatzi romonkyaanakiri omooki, rowaga owakira imokaetziro mapi impeetaki. Ipineero, rotzitakiro antawo mapi omookira, rashitaketantakariri. Roojatzi riyaaatpithatanaari.

⁶¹ Eenitatsi eejatzi janta Mariiya, rowaga makaraarajato, eejatzi ojameto otsipatakawo. Opokaki, roojatzi ojeekaki okaakinira omoo. Aminakowenantawakariri rirori romonkyaanakiri.

Riyaaatki joraaro ishentawitakawo omoo romonkyaaagetakirira Jesoshini

⁶² Rawijantanakawo kitejiri ikentakotantariri Jesoshi oetachari Kitejitsini rawijantanakarini Ronampiri Tajorentsi paerani Ejiipitoki. Okitejitanki riyaaatshitapaakiri jewatayitziririni ñaanakowenantatsiri eejatzi warijeeyopaeni janta Peraatoki.

⁶³ Ikantapaakiri:

—Nowinkatharite, nokemawakiri ikantzi chapinki riraga amatawitantatsiri: “Nokame, roojatzi okaate kitejiri 3, ari nopiriintanee nafaagae”.

⁶⁴ Nokowaki potyaanteri joraaro iroñaaka ishentaperotero omoo janta romonkyaaagetakirinta. Raminaperotero roojatzi omonkaatantyaari

kitejiri 3. Riyaatashitzirikari riyotaanewoni raanakirikari, roojatzi ikantzirikari atziripaeni: “Piriintanaa Jesoshi, rañagae”. Paerani osheki ramatawitantzini irinta Jesoshini, omaanta aririka raaneeri riyotaanewo rirori, ramatawitaaperotzirikari irintapaeni anampijatzi, ikantzirikari: “Piriintanaa Jesoshi añagae”.

⁶⁵ Ikantawakiri rirori Peraato:

—¡Ajaa, joraaropaeni! Paanakiri janta raminaperoteroota omoo.

⁶⁶ Roojatzi riyaatantanaka, rashitakoperotakiri, roojatzi ishenteeyakironi riraga joraaro.

28

Ipiriintanaka irira Jesoshi

¹ Awijanaki kitejiri imakoryaantari, iroñaaka otominkotapaaki. Eeniro otsitenineentzi, opiyaka janta Mariiya makaraarajato, eejatzi otsipatakawo ojameto. Iyaatantari aminashityaawo omoo omonkyagaetakirinta riraga Jesoshini.

² Omapokanaka antawo omoyekanaka kipatsi rareetapaakaga ronampiri Awinkatharite, poñaaneenchari jenokinta. Ipokantapaakari ipinaapithata-paakiri mapi, roojatzi ijeekantapaakawo.

³ Osheki ishikapiryapaaki. Ikitakawo raamorenkiranki tariito osheki ishikapiryaaiki. Kitamaaperori iithaari.

⁴ Oshekiroña ithaawantawakari rirori maawaeni joraaro. Tee imatziro ishewata, kimiwitaka kamanaki.

⁵ Roojatzi opokapaaki tsinanipaeni, othaawantapaakari eejatzi, omaanta ikantziro rirori:

—Eero pithaayi eerori. Niyotaki pipokashitawitari pamineri Jesoshi, riraga ikentakoteetakiri.

⁶ Tee añiiri iroñaaka, piriinta, añagae. Rooma ikantakiminikya paerani, monkaataka. Paminerotya romaryaanteetawitakaririka, tekatsi.

⁷ Iroñaaka intsipaete piyaate pikanteriita maawaeni riyotaanewo: “Ipiri-intanakiri Tajorentsi Awinkatharite, añagae eejatzi. Reewatemi Karireeyaki. Iroñaaka piyaate eeroka, aritaki piñeeri janta”. Rootaki nopokantari nokan-temi.

⁸ Roojatzi owaperotanakiroroña, eejatzi osheki okimoshiretanakiroña; iyaatanaki oshiyashitanakina naakapaeni riyotaanewo okantena.

⁹ Niyanki romapokapaakiro riraga Jesoshi, riwethatapaakawo, ikantziro:

—¿Eeroka?

Roojatzi iyotawakiri, iyaatashitapaakiri, otziwerowashitapaakari, roojatzi eerikapaaiki iitzikira. Osheki opinkathatapaakiri.

¹⁰ Roojatzi ikantawakiro:

—Eero pithaayi. Piyaateeyini iroñaaka, pikanteri maawaeni niyotaanewo riyate janta Karireeyaki. Aritaki iñaapaakina janta.

—Jee, ari.

Ikantaki joraaropaeni: “Ikoshiteetakiri Jesoshini”

¹¹ Rootaki opokashitantanari okantapaakina, eejatzi irinta joraaropaeni riraga aminawitawori omoo ipiyanakawo nampitsikinta riyaatashitanakiri jewatayitziririni ñaanakowenantatsiri ikamantapaakiri maawaeni oetarika awijaneentsiri. Ikemawakiri rirori.

¹² Roojatzi ipiyoteeyakirini jewatayitziririni joriyopaeni eejatzi aataper-entecharipaeni riyotaawakaaka, ikanteeyakini:

—¿Iroñaaka tsika akantyaaka amanakotantyaariri?

Roojatzi ikaemakaantakiri maawaeni joraaropaeni, ikantawakiri:

—Ajaa, koriki, osheki nopinatemi.

¹³ Rootaki pikanantyaariri atziripaeni: “Ragaetaatziri Jesoshini, rooma nomaanakitzi eechonkiini niyankiiteni tsiteniri. Okimitaka ipokapaaki riyotaanewopaeni Jesoshini raapaentziri”.

¹⁴ Aririka ikemakowentawakimi pinkathari, aritaki niyaataki naari janta nokamantakowentemi eero rowajankitantzimi.

¹⁵ Roojatzi raakiri koriki ipinateeyakirini jewatayitziririni joriyopaeni, riyataanaki itheeyawaetaka, imonkaatakiro maawaeni ikamantakiri. Rootaki ikantakiri maawaeni joriyopaeni roojatzi iroñaaka, tee riyotzi kyaaryooperorika rañagae Jesoshi.

Iñeeyerini Jesoshi janta Karireeyaki

¹⁶ Paashini kitejiri niyaatanaki naaka riyotaanewopaeni Jesoshi 11 tonkaariki janta Karireeyaki ikenkithatakotakiri chapinki Jesoshi tekira ikamini. Tekatsi itsipatanewoni iroñaaka Joorashini, rooma kamaki.

¹⁷ Iñaanteeyapaakaririni, ipinkathaperotapaakiri, ikimoshirewentakiri. Omaanta apaanipaeni ikantashiretzi:

—¿Rirotakima Jesoshi?

¹⁸ Roojatzi Jesoshi romapokapaakina ikanteeyapaakinani maawaeni:

—Iroñaaka Pawa iitakina itzinkami jenokinta eejatzi kipatsika.

¹⁹ Rootaki notyaanantemiri piyaate maawaeniki nampitsi, piyoteeri maawaeni atziri raapatziyena, eekiro riyaatatyee rameentena, pitho-tyeeyanakironi maawaeni kipatsi. Aririka raapatziyakimi atziri riyotanakirorika naaka owawijaakotakiriri, kameetha pikaawoshitakoteniri Tajorentsi. Rootaki ikowakaakiriri Pawa, eejatzi nokowakagaeyakiririni naari, eejatzi okowakagaeyakiririni Ishire Tajorentsi.

²⁰ Eejatzi pikamanteeyerini maawaeni imonkaatero maawaeni kameethatsiri nokamantakimiri eerori. Naari kijokiro nowanakimi, nokempoyeemi, eejatzi maawaeni aapatziyanari; roojatzi nopiyanteeyari nopinkatharitantapaakyaari kipatsikika.

Ári okaatzi.

Naaka jankinatzirori:

Mateeyo

MARIKOSHI ROJANKINATAKOTAKIRI JESOKIRISHITO, TSIKA IKANTA ROWAWIJAAKOTANTZI

*Rantayitzirini Jowa kaawoshitakotantziriri Tajorentsi
(Mt. 3.1-12; Rk. 3.1-18; Jowa 1.19-28)*

¹ Iroñaaka nokamantemiro kameethatatsiri. Nokamantemi rowawijaa kotantzi Jesokirishito. Tema rivotaki Itomi Tajorentsi.

² Paerani eenironi ijeekini kamanantzirorini iñaani Tajorentsi iitachari Iseeyashi. Rojankinatakotzitakarini Tajorentsi ikantziriri itomi: “Pikemina, notyomi. Notyaanteri kenkithatakotemini, reewatanakimi. Tema ari ikanteri maawaeni atziri: ‘Paamayarirapa Awinkatharite, pikameethashiretanaki’.

³ Eenitatsi iinja atziri kenkithatakayerini atziripaeni janta okaankiityeenta, ikanteri: ‘Paamayarirapa Awinkatharite. Pikameethatanaki iñaaperotantapaakimiri pikameethatzi. Aririka pikameethatanaki pikimityaawo awotsi kameethatatsiri ikinantapaakyaari Jewaperowenantatsiri: powameethatero iñaaperotanteeyapaakyaaworini’ ”.

⁴ Aritaki monkaatapaaka ikantzitakarini paerani Iseeyashini. Jowa riraga kaawoshitakotziriri Tajorentsi ijeekaki janta tekatsinta atziri ipanko, ikim-itakiro rojankinatakotzitakaririni Iseeyashi paeraniperorona. Ikantakiri maawaeni pokashitziriri:

–Pikenkithashiryagaeyakya, eero pikimita paerani. Aririka pookaperoteero pantawitari, aritaki nokaawoshitakotakimiri Tajorentsi, roojatzi riyoteeyantanakyaani atziri ikaminthaaperotatziimi rirori, eero ikenkithashiryakoteemiro pantayiwitakarini.

⁵ Ikanta ipokashitapaakiri maawaeni jeekatsiri kipatsiki owaero Joreeya, eejatzi maawaeni jerojareejatzi, ikantapaakiri:

–Eenitatsi kaari kameethatatsi nantziri. Nokowaki nawijakote, tema naapatziyaperotari Tajorentsi.

Roojatzi ikaawoshitakotawakiniri riraga Jowa maawaeni romitsitsiyaakotawakiri iñaakira iitachari Joriraani.

⁶ Tee ikithaatawo Jowa kameethatatsiri, inta ikithaatawo ontyagaantsi iwitzi kameeyo. Ishirikathakitakari mashitsimashi. Rowapiintari kimitariri tsitsiri. Eejatzi ithotziri eechonkiini iyaa pitsi.

⁷ Ikenkithatakaapiintziri maawaeni atziri ikantapiintziri:

–Kaakitaki impaetakinari, riraga Rotyaantanewo Tajorentsi; tema ranaakotakina, ipinkathariperotzi irinta. Osheki noñaakoweenkatziri irira, omaanta naaka tee noñaakoweenkata.

⁸ Nokaawoshitakotzimiri Tajorentsi iñaaki, omaanta riraga impaetakinari ikithaatakaapaakaero Ishire, amitatokanteeri.

*Jowa ikaawoshitakotawakiniri Tajorentsi Jesoshi, eejatzi Jatanaashi
iñaantawitakari*

(Mt. 3.13-17, 4.1-11; Rk. 3.21-22, 4.1-13)

⁹ Paashini kitejiri rareetapaaka Jesoshi janta ijeekinta Jowa. Ipoñaaka Najareeteki, jeekatsiri kipatsi iitachari Karireeyaki. Riraga Jowa ikaawoshitakotawakiniri Tajorentsi rirori iñaakira iitachari Joriraani.

¹⁰ Eenirowa othapyaaki iña, raminanaki jenokinta, roojatzi omapoka-paaka iñaawakiro Ishire Tajorentsi, ayiitashitapaakiri Jesoshi, oshiyapaakari jamomo.

¹¹ Ikematziiri Tajorentsi ikantziri:

—Eeroka notyomi nonintashireperotzimi. Osheki nokimoshirewentaperotakimi.

¹² Roojatzi aanakiri Ishire Tajorentsi tekatsinta atziri ipanko, okaankiityeenta.

¹³ Ijeekaki janta okaataki 40 kitejiri. Riraga Jatanaashi ipokashiwitakari iñaantawitapaakari, ikoyi rantakayerimi kaari kameethatatsi. Eejatzi tekatsi atziri itsipatyaari janta, omaanta rojatekaakari koweenkayitatsirini piratsi, omaanta ineshironkatakiri ronampiripaeni Tajorentsi, ipakiri rowanawo.

Ritantanakawori Jesoshi riyoyaakiri riyotaanewopaeni
(Mt. 4.12-22; Rk. 4.13-15)

¹⁴ Paashini kitejiri ragaetanakiri riraga Jowa omonkyaagementotsiki janta Jerojareeki. Roojatzi ipiyanaka Jesoshi Karireeyaki. Ikaman-teeyakirini atziripaeni tsikarika ikanta Tajorentsi rowawijaakotantzi.

¹⁵ Ikanteeyakirini:

—Rooteentsi ipinkathariwentayiteeni Tajorentsi. Pikenkithashiryagaeya, pookaero panteeyirini eero pikimita paerani: tee pikameethawitani. Omaanta paapatziyeeayarini Tajorentsi, pawijakotanteeyarini.

¹⁶ Paashini kitejiri ikinanaki Jesoshi ochereeteki inkaare jeekatsiri Karireeyaki. Iñaapaakiri Shimo, eejatzi rirentzi Antereeshi. Ishiryaatzi inkaareki: aritaki ikantapiinta, ishiryaatapiintziri shima.

¹⁷ Ikanta Jesoshi ikaemapaakiri, ikantapaakiri:

—Pipoke, thame poyaatanakina aritaki niyotaakimi paapatziyakaapi-intyaari atziripaeni Pawa Tajorentsi.

¹⁸ Roojatzi rookantanakawo ishiryamento, royaatanakiri riyotaantyaariri.

¹⁹ Ro ijanthawitanaka eechonkiini, iñaapaakiri Jantyaako itsipatari rirentzi Jowa. Rirotaaki itomipaeni Sewereeyo. Ari ijeekaeyini ipifoki ishirikiro ishiryamento.

²⁰ Ikantapaaka Jesoshi, ikaemakotzitapaakari, ikantziri:

—Thame poyaatanakina.

Roojatzi royaatanteeyakarini rirori iroñaaka. Intsipaeete rookanakiri iriri ipitoki, itsipatayitanakarini ikaatzi amitakotayitziririni ishiryaatzi. Ikantzi:

—Jatakinagapa, pawa. Noyaatatyeeri Jesoshi.

—Jee, piyaate.

Ikyapaaki Jesoshi ipiyoteeyantarini joriyopaeni
(Rk. 4.31-37)

²¹ Roojatzi rareetapaa Jesoshi Kaperinawooki, ikaateeyirini riyotaanewopaeni. Rootaki saawaro, kitejitatsiri imakoreeyantarini joriyopaeni, ikyapaaki pankotsiki ipiyotantapiintarira irira. Riyotaapaakiri atziri.

²² Riraga atziripaeni, rotsikanateeyanakarini, ikantawakagaeyanakani:

—Piñaakiri, kameetha riyotaantaperotaki, riyoperotzi irira. Tee ikimitari riraga iyoatapiinteeyawiteerorini Iwaperite Tajorentsi: tee riyoperotzi irirapaeni.

²³ Eenitatsi janta shirampari kyaantariri kamaari. Ikaemakotawakiri Jesoshi, ikantawakiri:

24 –Niyotakimi: eeroka riraga Jesoshi najareetejatzi, eejatzi eeroka Ito-mipero Tajorentsi riraga kameethaperotatsiri. ¿litaka pipokashitantanari? ¿Areetakama pithonkaeyantenarini?

25 Iñaashintsithatakiri rirori kamaari:

–¡Piñaakiroma imatakiri rantakiri? Owakira akemakiro iroka riy-otaakaeri. Eejatzi imatakiri kamaari, rotyaantakiri: ithaawantaperotakari, jatanee.

26 Ari rompetawathatakaakari shirampari, ishintsitanaki ikaemanaki, roojatzi rookantanaari kamaari.

27 Eejatzi rotsikanateeyakarini atziripaeni maawaeni. Ro-jampitawakaanaka:

–¿Piñaakiroma imatakiri rantakiri? Owakira akemakiro iroka riy-otaakaeri. Eejatzi imatakiri kamaari, rotyaantakiri: ithaawantaperotakari, jatanee.

28 Roojatzi intsipaete ikenkithatakotanteeyakarini maawaeni karireeya-jatzi.

Retsiyatakotakiro Jesoshi riyote Peetero

(Mt. 8.14-15; Rk. 4.38-39)

29 Ipoñaagaeyaani pankotsiki ipiyotapiinanta joriiyopaeni riyaa-teeyanakini ipankoki Shimo, eejatzi Antereeshi. Royaateeyanakirini Jantyaako eejatzi Jowa.

30 Ikamanteetawakiri Jesoshi:

–Ojaawamerikitatzi riyote Shimo. Eeniro jaga omaamentoki omaryaaka.

31 Ari riyaatashitanakiro, ikathawakotapaakiro, piriintanaka. Roojatzi opeyantanaa ojaawamerikitzira, roojatzi opaeyantakarini rowanawo.

Ro saawaro retsiyatakotayitankaririni Jesoshi mantsiyaripaeni

(Mt. 8.16-17; Rk. 4.40-41)

32 Rooteentsi itziroree oorya, ramayitakinirini Jesoshi maawaeni mantsi-yari, eejatzi maawaeni kyaantariri kamaari.

33 Maawaeni nampitsiweri ipiyoteeyapaakani omooki pankotsi.

34 Ijeekaeyapaakini maawaeni mantsiyari, inashitachari imantsiyari-paeni. Retsiyatakoeyerini. Eejatzi ikantakiri kamaaripaeni:

–Pookaeyaneerini riraga pikyaantanewo, eejatzi pimaeriteeyeni.

Riraga kamaaripaeni, riyoteeyakirini Jesoshi rirotaki Tajorentsi, rootaki kaari ikowakaantari kamaaripaeni ikamanteri atziri.

Ikenkithatakaeri Jesoshi Iriri

(Mt. 4.23; Rk. 4.42-44)

35 Rootzimateentsi okitejite, ipiriintanaka Jesoshi. Riyaatanaki janta tekatsi jeekatsini, ikenkithatakaeri Iriri.

36 Ikwakowateeri Shimo eejatzi ikaateeyinira itsipateeyarini.

37 Iñaantapaariri, ikantapaakiri:

–Ikwakowaeyakimini maawaeni atziri.

38 Ari ikantawakiri rirori:

–Ari ikantawakaata. Thame aate paashinikipaeni nampitsi. Aritaki janta nokenkithatakagaeyerini paashinipaeni atziri, rootaki nopokantakari kipsatsikika.

39 Ikinakinayitanakini, ithotyagaeyanakironi nampitsipaeni janta Karireeyaki. Ikenkithatakaapiintakiri atziri janta pankotsiki ipiyotantapiintarira joriiyopaeni, rowawijaakoeyakirini maawaeni kyaantariri kamaari.

Retsiyatakotakiri Jesoshi patheen kari

(Mt. 8.1-4; Rk. 5.12-16)

⁴⁰ Paashini kitejiri riyaaatashitakiri patheen kari Jesoshiki. Patheen kari tee imatziro itsipatari paashini atziri. Tee oshinetziri Iwaperite Tajorentsi. Ari riyaaatashitakiri rirori, rotziwerowashitapaakari ipinkathatantapaakariri, ikantapaakiri:

—Tema eeroka pinkathari, pikaminthayena. Eenitatsi pitajorenka: pikoyirika petsiyatakoteena, ari pimatakiro.

⁴¹ Osheki retakotaperotawakari. Ari rakotashitawakiri, ipampitawakiri. Ikantawakiri:

—Jee, nokoyi: aritaki petsiyatakotee.

⁴² Roojatzi opeyantanaa iwathaawo, etsiyatakotanee.

⁴³ Rotyaanteeri, ikantaperotakiri:

⁴⁴ —Nokantemi: eerowa pikamantayitzirini paashini atziri, inta piyaatashiteri ñanakowenantatsiri, poñaagapaeyaari etsiyatakoteemi, roojatzi ishineteemi pipiyashiteri atziripaeni. Pimonkaatero ikantzirini Moeseeshi: powamaeniri Tajorentsi pipira riyotantyaari atziripaeni etsiyatakoteemi.

⁴⁵ Ari riyaaatanaki, omaanta ikamantakotayitakirini, maawaeni awijimotayitakiririni. Riyotakoeyakirini atziri Jesoshi, rootaki kaari riyaaatantana nampitsiki. Ijeekakitzi janta okaankiityeenta. Ipokashiiyakirini atziri poñaayitacharini paashinipaeniki nampitsi.

2

Retsiyatakotakiri Jesoshi kijopookitatsiri

(Mt. 9.1-8; Rk. 5.17-26)

¹ Paashini kitejiri ipiyanaa Jesoshi Kaperinawooki. Ikemakoeyerini areetapaaka rirori ijeekapaaki pankotsinentsiki.

² Ipiyoteeyakani osheki atziri, yeekitaki pankotsiki. Tekatsi ikinapaaki paashini atziri rotzikaapaakiro omoo. Ikenkithatakagaeyakirini Jesoshi ñaani Tajorentsi.

³ Ari inatakotapaakiri kijopookitatsiri. Ikaatzi 4 amiriri.

⁴ Tekatsi ikantya rontsirokyaaari Jesoshi, rotzikaakiri atziripaeni. Roojatzi rateetakaanakari jenoki pankotsi. Imoontapaakiro kameetha, apatziro rothataakotakiri ijeekakira Jesoshi. Royiitakotakiri imaamentoki.

⁵ Riyotawakiri Jesoshi rameenteeyakarini riraga 4 amakiriri, rootaki ikanantakariri riraga kijopookitatsiri:

—Niyompari, ari nopeyakotakaemiro kaari kameethatatsi pantawitari, aritaki nowawijaakoteemi.

⁶ Eeniro jaga ijeekaki iyotaantzirori Iwaperite Tajorentsi.

⁷ Ikenkithashireeyakani rajankaneki rirori:

—¿Iitaka ikantashiwaetantari irika? Iitajorentsitashitaka. ¿Tsika ikanterika rowawijaakotantyaariri? Tema apatziro rowawijaakotantzi riraga Tajorentsi.

⁸ Riyoshiryaakotakiri Jesoshi ikenkithashiryaari, ikantziri:

—¿Iitaka pikenkithashiryaantari?

⁹ ¿Iitaka pomeentsitaperotachani? ¿Opomeentsitama nokanteri irika kijopookitzinkari: “Eero nowashironkaemi, inta nowawijaakoteemi”? ¿Opomeentsitaperotama nokanteri irika kijopookitzinkari: “Pikatziyane, paaneero pimaamento, pikatziyatziyawaetaneya”? Eerorika imatziro, tema aritaki pishirontawentakina.

¹⁰ Nokowaki piyoteeyeni eenitatsi notajorenka nowawijaakotantyaariri.

¹¹ Rootaki ikantakiriri kijopookitatsiri:

—Nokantzimi, pikatziyanaki, paaneero pimaamento, piyaatee pipankoki.

12 Roojatzi ikatziyantana, raaneero imaamento, ishitowanee. Iñeeyawaerini ijoriyotzinkaritepaeni, ari rotsikanateeyanakarini. Ikanteeyanakini:

–Tema ikameethaperotzi Tajorentsi, tee añiuro paerani kimitawori iroka.

Riyoyaakiri Jesoshi Rewii
(Mt. 9.9-17; Rk. 5.27-39)

13 Paashini kitejiri piyanaa Jesoshi othapyaaki inkaare. Ipiyotashiteeya-paarini eejatzi osheki atziri, riyotagaeyerini.

14 Roojatzi rowaaganaa eejatzi. Iñaapaakiri Rewii, riraga itomi Arijeeyo, ijeeki pankotsiki ipiyotapiintziri koriki: ipiyotapiinteeyinirini oroomajatz. Riraga joriyopaeni roonakari piyotapiintziriri koriki. Omaanta ikantapaakiri riraga Jesoshi:

–Thame poyaatanakina.

–Jee, thametaatyaami.

Ari ikatziyanaka, royaatanakiri.

15-16 Ari riyateeyanakini ipankoki Rewii. Rowakagaeyapaakarini osheki oyaateeyiririni Jesoshi, riyotaanewopaeni, osheki piyotapiintziriri koriki, maawaeni. Eejatzi rakiyoteeyakirini osheki paashinipaeni kaari kameethatzinkaripaeni. Rareeteeyapaakani iyotaantzirori Iwaperite Tajorentsi, rirotaki warijeeyo. Iñaakotapaakiri Jesoshi ikempiyeyakarini rakiyoteeyirini kaari kameethatzinkaripaeni. Rojampitapaakiri riyotaanewopaeni:

–¿litaka itsipateeyantaririni irikapaeni, rowaeyani? Tee ikameethateeyini.

17 Ari ikemawakiri rirori Jesoshi, ikantziri:

–Riraga kaari mantsiyatatsini tee ikoyi aawinantatsiri raawinteri, in-takya mantsiyatatsiri rirotaki kowatsiri. Tee ro nopokantya nokaameri kenkithashiryaachari kameethatatsiri, inta riraga kaari kameethatatsi.

Riraga riyotaanewo Jesoshi tee itzitapiintya

18 Ikantaka itziteeyani riyotaanewopaeni Jowa eejatzi riyotaanewopaeni warijeeyo. Apaani paeni atziri ipokashitziri Jesoshi, ikantapaakiri:

–Iroñaaka itziteeyani riyotaanewopaeni Jowa, eejatzi ikimiteeyani riyotaanewopaeni warijeeyo. ¿litaka kaari itzitanta piyotaanewopaeni eerori?

19 Ari ikantawakiri Jesoshi:

–Okimitaka aririka raye shirampari iina, ikaemaeyerini isheninka ikimoshirewenteeyerini. Rareetapaakyaarika, ¿arima itziteeyapaakyaani rirori? Ero. Tema riweshiryaawentapaakyaari. Ñaakiro, iroñaaka nokaa-teeyirini naari niyotaanewopaeni: ¿litaka notzitakaantyaariri?

20 Omaanta aririka rookaeyaneerini isheninka aatsiri iina, aripaetekya itziteeyanakyaani. Eejatzi iinja naari, nookaeyaneerini niyotaanewopaeni, rowashiretakoeyanakani, roojatzi itziteeyantanakyaani.

21 Tee pimaajantziri iyotaantatsiri, tee. Eejatzi eenitatsirika pimaathapooki antyashipawo rooteentsi oshipaaye, aririka powawatatero owakirari maathaantsi, roojatzi aririka pikiwero aminthatanaka owakirari, eero omonkaagaakitanaa, roojatzi otzijagaantanakya antyashipawotatsiri, patsipetashitawo powawatatziro. Eejatzi okimitakya, patsipetashityaawo paapatziyawo maawaeni okaatzi iyoteetakimiri. Kameetha pipakaakiro paashini paapatziyawitariri roojatzi kameethatanaki paapatziyena naari.

22 Napiitakiro noshiyakaawentemiro okaatzi niyoteemiri. Piyotzi aakapaeni joriyopaeni awetsikiri imashi piratsi apiyaatantyaawori awishoowaantsi oowa. Omaanta eero apiitantari apiyaatantari awishoowaantsi oowa owakirari inthomaenta itaworimashi inta

apiyaatantya owakira mashiri. Apiitantaaririka tema ari ijagaanaki. Okimitaka iroka, oetarika niyotagaemiri naari eejatzi owakirari. Tee okameethatzi pipiyotero ikemijantakayimiri paashini iyotaantsi. Pipakayero pikemijantziro ikantawitzimiri irintapaeni roojatzi kameethatanaki paapatziyena naari.

Ikantawakawentakawo saawaro

(Mt. 12.1-8; Rk. 6.1-5)

²³ Paashini saawaro ikinanaki Jesoshi pankirentsimashiki, itsipateeyarini riyotaanewopaeni. Ari niyanki rowiitanaki riyotaanewo okithoki teriiko, itayaakiro otaki, rowaeyawoni okithoki.

²⁴ Ari ikantziri warijeeyo:

—¿litaka rowiitantawori okithoki, itayaawaetantakawo iroka kitejirika amakoryaantari? Tee okameethatzi. ¿litaka ranantawori?

²⁵ Rakanakiri Jesoshi:

—¿Tema tee pikenkithashiryaneentziro Iwaperite Tajorentsi kenkithatakotziriri paerani Iraviirini, riraga jewawenantatsiri maawaeni joriyopaeni? Tekatsi raye royaari, ayimatakiri itashe, eejatzi itsipateeyarini.

²⁶ Eeniro janta ipankomawoki Tajorentsi paa riwetsikaetziniriri irira: tee ishineteeyerini rowaeyaawoni maawaeni atziri, apatziro rowaeyaa-woni ñanakowenantatsiripaeni. Omaanta ayimawitakari itashe Iraviirini. Riyaatashitakiri Awyataari, riraga iwinkatharite ñanakowenantatsiripaeni, ikantziri: “Notasheyeeyakini. Tekatsi nowaeyaarini”. Ari ipawakiri paa: “Eenitatsi iroka, powapaeya”. Ari rowakawo, eejatzi rowakagaeyakarini itsipateeyarini. Kaari riroripaeni ñanakowenantatsiri, omaanta tee ikoyi Tajorentsi rowashironkagaeyerini.

²⁷ Pamine, riraga Tajorentsi riwetsikakiniri atziri kitejiri makoreeyantyaarini. Tee ro riwetsikantyaanariri atziri ifaapinkathatero kitejiri.

²⁸ Nopoñaaka naaka jenokinta, natziriperotapaaki jaka kipatsiki: tema naaka kantatsini oetarika anteri saawaroki.

3

Riraga Jesoshi retsiyatakotziri kijopookitatsiri rakoki

(Mt. 12.9-14; Rk. 6.6-11)

¹ Riraga Jesoshi riyaatane eejatzi pankotsiki ipiyotantapiintari joriyopaeni. Aritaki ijeekiri jaga: shirampari kijopookitatsiri rakoki.

² Raminashiyawakarini atziri riraga iijanewo, joreririri: ikowaki riyote aririka retsiyatakoteeri saawaroki. Tee ishineteetziro retsiyatakoteetziro atziri saawaroki. Ikowaeyakini riroripaeni ikantakoeyerini: “Tee okameethatzi iroka rantakiri Jesoshi”.

³ Riraga Jesoshi ikantziri kijopookitatsiri rako:

—Pikatziyee, pipoke jaka niyanki.

Roojatzi riyaatantanaka niyanki, ikatziyantapaaka.

⁴ Roojatzi rojampiteeyakirini maawaeni amineentsiri:

—¿Kameethama aneshironkateri atziri kitejiriki amakoreeyantarini? ¿Arima owashironkayeri? ¿Okameethatzima owawijaakoteri? Teerikama, ¿pikowakima owamaeyerini?

Omaanta imaeriiyanakini.

⁵ Ikijanaka Jesoshi, ramineeyanakirini, eejatzi retakoeyanakarini riroripaeni. Tema ikijoshiryaanakitzi rajankaneki tee ikaminthaanteeyini atziri. Ikantziri shirampari:

—Powaankaero pako.

Ari rakotanee, roojatzi retsiyatakotantanaa.

⁶ Ishitowaeyanakini warijeeyopaeni, riyaatashiiyanakirini itsipamintharipaeni Erooreshi. Ikantawakagaeyakani: –¿Tsikatya akanterika Jesoshi, owamaantyaariri?

Retsiyatakotantzi Jesoshi janta inkaareki
(Mt. 4.24-25; 12.15-21; Rk. 6.17-19)

⁷ Riraga Jesoshi eejatzi riyotaanewopaeni riyaatapitheeyanakirini warijeeyopaeni inkaareki ijeekapaaki apaniroeni, omaanta royaateeyanakirini osheki karireeyajatzzi, eejatzi joreeyajatzzi,

⁸ jerojareejatzzi, iroomyajatzi, jeekatsiri intatsikeronta iñaaki Joriraani, maawaeni jeekatsiripaeni Tziiroki, Shiroomi, maawaeni. Ikemakoeyakirini itajonkantzzi, rootaki riyaatashiiyantakaririni osheki atziri.

⁹ Ikantziri riyotaanewo:

–Pamakinawoota pitotsi, notetawakyaata: rawitsineeyapaakinanikari atziri. Rooteentsimi rowamayenami.

¹⁰ Ikanta Jesoshi rotetantakawo pitotsi ari ikenkithatakagaeyakirini atziripaeni kipatsiki, roojatzi rayiitantapaaka eejatzi kipatsiki. Osheki retsiyatakoe yawakirini mantsiyatzinkaripaeni. Riraga paashini mantsiyari rinteentaryaa yitakirini atziripaeni, ikowaki ipampitantapaeyaariri Jesoshi awijakotanee imantsiyari.

¹¹ Riraga atziri kyaantariri kamaari rotziwerowashitapaakari ipinkatheeyakirini. Icheraanaki iñaawaetakaakiri ikantziri:

–Jesoshi, eerokataki Itomi Tajorentsi.

¹² Ikantaperotziri Jesoshi:

–Pimaerite, eero pikamantakotana.

Riyoyaakiri Jesoshi riyotaanewoperotyaa
(Mt. 5.1; 10.1-4; Rk. 6.12-16)

¹³ Paashini kitejiri itonkaanaki Jesoshi tonkaariki. Ikaemakaantakiri ikaatzzi riyoyaakiri, ari ipokashiteeyakirini.

¹⁴ Riyoyagaeyakirini 12 shirampari, itsipaperoeyaarini. Iinja iiteri rotyaantaneewo, tema rotyaanteeyerini ikenkithatakagaeyerini maawaeni atziripaeni iñaani Pawa Tajorentsi.

¹⁵ Eejatzi ipakiri itajorenka, rookakaakowiritanantyaariri kamaaripaeni atziri.

¹⁶ Rirotaki riyoyaakiri riyotaanewo 12. Riyoyaakiri Shimo (iitakiri Peetero),

¹⁷ eejatzi Jantyaako itsipatakari rirentzi Jowa, (rirotaki itomipaeni Sewereeyo. Iitakiri riroripaeni iroñaaka Wowaneerejeshi). (Akantziri aaka apaanteki: “Oshiyawori oñaawaepookitzi”)*

¹⁸ Eejatzi riyoyaakiri Antereeshi, Jiripi, Waritoromee, Mateeyo, Tomashi, Jantyaako (itomira Arijeeyo), Tareeyo, paashini Shimo (riraga kathaaperotzinkari antayizirorini oetarikapaeni).

¹⁹ Eejatzi riyoyaakiri Joorashi (riraga karyootejatzzi, aakaanterini iinja Jesoshi).

Iitakaawitakari ikyaaantakari kamaari Jesoshi
(Mt. 12.24-32)

²⁰ Roojatzi ipiyanaa Jesoshi pankotsinentsiki. Ipiyoteeyaani eejatzi osheki atziri. Tekatsi ikantya rowaeya eejatzi riyotaanewo.

* **3:17** Oshiyawori oñaawaepookitzi okantakotziri: “shintsitziniriri rantawaetziniri Jesoshi rootaki iitantakiriri”.

²¹ Ikemakotakiri Jesoshi isheninkapero, riyaatashitawitaari raaneerimi ipankoperoki. Ikantawakaanaka:

—Osheki ishinkiwentaka Jesoshi, tee iñaakota, thame aaneeri.

²² Ipokashitapaakiri eejatzi jerojareejatzipaeni, iyotaantzirori rojankinarini Moeseeshi. Ikantashitapaakiri:

—Rirotaki Wereshewoo kyaantapaakariri ishireki Jesoshi. Tema rirotaki iwinkatharite maawaeni kamaari: rirotaki amitakotziriri rirori rotyaantziri iyamaarite, rootaki imatantakariri.

²³ Ikaemaeyawakirini Jesoshi, roshiyaakaawenteeyawakirini:

—¿Kyaaryooma ikyaaantapaakina iwinkatharite kamaari? Pamine: ¿tsika ikantyaaka Jatanaashi rookaeya rirojatzi? Eero imatziro.

²⁴ Okimitaka aririka ikijawakagaeyani jeekatsiri nampitsiki, rookawagaeyaarini, ¿arima ijeekayaneeni kameetha? Eero.

²⁵ Eejatzi okimitaka aririka ikijawakagaeyani jeekatsiri pankotsiki, ¿arima kijokiro rowawakaaneeya? Eero.

²⁶ Eejatzi ikimitaka, aririka Jatanaashi ikijerimi iyamaaritzinkarite, rookawakagaeyanimi, eeromi ijeekimi, inta aritaki ithonkawakayaaanimi. Rootaki.

²⁷ Eejatzi ikimita rirori koshitantatsiri: ithaawantari shintsiperotatsiri ikyaaapankoteri ikoshitantyaariri rowaagawo. Aririka ipokashiteri, reewatapaakiri roerikapaakiri, roojotapaakiri shintsitatsiri, roojatzikya raantakyaawo oetarikapaeni rowayitzirini ipankoki.

²⁸ Kyaaryootaki iroka nokamantaperotemiri: ineshironkateeyirini Tajorentsi maawaeni antzirori kaari kameethatatsi. Tema ipeyakoteniri okaatzi rantziri. Eejatzi, aririka ikantzimateeyawityaarini, ineshironkateeri eejatzi.

²⁹ Omaanta eero ineshironkateeri riraga kantzimatzirori Ishire Tajorentsi: ikanteetatyeyaaani ijeeki rirori paamariki kaari tsiwakanitatsini. Eerowa rawajakotee.

³⁰ Rootaki ikantakiriri Jesoshi. Ñaakiro, ikantashiiyawitakani inkaaganki: “Rirotaki iwinkatharite kamaari amitakotziriri Jesoshi”. Tema rootaki Ishire Tajorentsi amitakotziriri, kaari iwinkatharite kamaari.

Ikamantziri Jesoshi ninka isheninkatakari

(Mt. 12.46-50; Rk. 8.19-21)

³¹⁻³² Ikantaka ijeeki Jesoshi pankotsiki, ijeekimoeyapaakirini areeteeyapaakaririni. Roojatzi areetapaaka riniro, otsipateeyapaakarini rirentzipaeni eejatzi ritsiropaeni. Okatziyapaaka inkokironta, okantziri oñaapaakiri:

—Pikantenari notyomi.

Ari ikyaaashitanakiri, ikantapaakiri:

—Areetapaaka piniro, pirentzipaeni, eejatzi pitsiropaeni. Ojeekapaaki inkokironta, okowapaakimi.

³³ Rakawakiri:

—¿Ninka nanatatsiri? ¿Ninka yeeyitatsiripaeni?

³⁴ Roojatzi rokotantanakari jeekimoeyakiririni. Ikantanaki:

—Iroka nanaka. Irika yeeyika.

³⁵ Ninkarika antapiintzirori ikowakaeriri Tajorentsi: riroteeyakini yeeyi, choeni, nana. Nosheninkateeyakarini maawaeni aapatziyeeyanarini.

4

Roshiyakaawentziro Jesoshi inashitacharipaeni kipatsi

(Mt. 13.1-23; Rk. 8.4-15)

¹ Paashini kitejiri, rapiitakiri Jesoshi riyotagaeri janta othapyaakiinta inkaare. Ari ipiyotawentapaakari oshekini atziri. Ikanta Jesoshi iñaawakirira roshekitapaaki atziri, rotetanaka pitotsiki, rotatsinkakiro eechonkiini niyanyaani inkaare, ijeekanaki iroñaaka rirori. Tema oshekyaanzi atziri ikatziyashitakari othapyaaki.

² Ari riyotaayitakirini oetarikapaeni, eejatzi roshiyakaawentayitakironi okaatzi ikenkithatakotayitzirini. Ikantakiri iroñaaka:

³ —¡Pikemena! Riyaatanaki pankiwaetatsiri janta rowaneki rookakitero okithoki teriiko.

⁴ Ari rookakitapaakiro okithoki teriiko. Eenitatsi apanipaeni ookakitapaenchari awotsiki. Ikanta ipokapaaki jenokiweraeni, rowapaakawo okaatzi rookakitawitakari irika shirampari janta awotsiki.

⁵ Eenitatsi paashini pariyapaentsiri okithoki janta mapipookiki, tee oshekaawitapaaka, intsipaete oshookawitanaka.

⁶ Ari ijenokitapaaki oorya, roojatzi ojampiyashitantanaka. Tee oparithap-erotzi, rootaki okamantanakari.

⁷ Opariyapaaki paashini okithoki kitocheemashiki. Okanta oshookawitanaka, okimotatawitanaka. Omaanta anaanakiro oshookanaki kitochee rootaki kaari okithokitantanaka.

⁸ Paashinipaeni okithoki opariyapaaki kipatsiperoki kameethari. Oshookanaki, okithokitanaki. Apanipaeni okithokitanaki okaatzi 30. Paashinipaeni okithokitanaki okaatzi 60. Eejatzi paashinipaeni okithokiperotanaki okaatzi 100.

⁹ Pikoyirika piyotakotero okaatzi nokenkithatakaakimiri paapatziyena iroñaaka.

¹⁰ Jateeyaneeni atziripaeni ikaatzi piyotawentakiriri Jesoshi, eeniro itsipateeyanaarini Jesoshi apanipaeni aapatziyariri eejatzi riyotaanewopaeni, riyaattee pankotsiki. Ikanta rojampiteeyakirini rirori, ikanteeyakirini:

—Iyotaantatsiri, ¿oetaka poshiyakaawentakiri inkaaganki okaatzi pikenkithatakiri?

¹¹ Ikantakiri Jesoshi:

—Pamine, iroñaaka nokamantemiro eerori kaari piyotawita: aritaki piyotakiro tsika ikantari Pawa reewawenantzi. Riroma paashinipaeni atziri, eerowa nokantziri rirori inta noshiyakaawentashitayiaanarini.

¹² Irintapaeni atziri rirotaki aminawitachari, tee iñeemaetawo okaatzi nantziri. Eejatzi rirotaki kemijantawitanari, teemaeta ikemathatziro oetarika nokantawitakariri. Rootaki kaari rookantawo okaatzi rantayitzirinira kaari kameethatatsi, eero ipeyakotzimaetanari Pawa rantziri.

¹³ Eejatzi ikantakiri:

—¿Tema pikemathatawakiro eeroka okaatzi noshiyakaawentakiri inkaaganki? Aririka napiitakimiro noshiyakaawentayitemironi, eerowa piyotakotawakiro eejatzi.

¹⁴ Riraga pankiwaetatsiri okithoki rirotaki oshiyakariri iyotaantzirori iñaani Tajorentsi. Rowaga okithoki oshiyakawo iñaani.

¹⁵ Rowaga awotsi opariyantapaakari apanipaeni okithoki oshiyakari atziri kemawitawakawori iñaani Tajorentsi, omaanta riraga Jatanaashi ipokapaaki imanomotakaapaakiri: tee raapatziyanaana.

¹⁶ Eejatzi iroka pariyapaentsiri mapipookiki, rootaki oshiyakaawentachari apanipaeni atziri kemawitawakawori iñaani Pawa, intsipaete iroñaaka ikimoshirewentawitanakawo.

¹⁷ Pankirentsi okaatzi kaari tzipaperotatsi oparitha, intsipaete okamanaki. Iroka roshiyakawo riraga atziri ikemijantawitaka

roojatzi rowashironkagaetakiri, aririka ikijeetakiri. Rootaki intsipaete rookantanaawori ikemijantawita.

¹⁸ Rowaga kipatsi kitocheemashiteentsiri oshiyakaawentziri kemathatawitawakawori iinaani Pawa Tajorentsi,

¹⁹ omaanta ikenkithashiryaaipiintziro jeekayitatsirini jaka kipatsikika, ikimoshirewenteeyironi rashitayitarini. Eekiro ikowanakitzi rashaagawoty, oetarikapaeni, rootaki rookantaawori ikemijantawita.

²⁰ Omaanta iroka kameethari kipatsi oshiyakaawentziri kemaperotawakirori iinaani Tajorentsi. Aritaki raapatziyaperotakawo, eejatzi raapatziyakaaperotakari paashinipaeni atziri. Apaani raapatziyakaakari 30, paashini raapatziyakaakari 60, paashinipaeni raapatziyaperotakaakari 100.

Roshiyakaawentakiniri Jesoshi ootamentotsi (Rk. 8.16-18)

²¹ Eekiro riyaatatzi ikantakiri Jesoshi:

—Akowakirika ootakoty, ¿arima owakiri ootamentotsi kowitziki inthomaenta? ¿Arima amanakiri ootamentotsi? ¡Eero! Tema akowatzi oyeri ootamentotsi jeñokiini okoñeetyaantyaari aminanteeyaarini maawaeni.

²² Okimitaka iroka iinja okoñaatanaki maawaeni amanayitawitarini ironaaka riyoteeyanakironi maawaeni okaatzi anteeyakirini.

²³ Pikoyirika piyotero kameetha, ari pikemaperotawakiro iroka nokamantakimiri.

²⁴ Paashini ikantakiri eejatzi:

—Pikenkithashireeyawo iroka pikemakiri. Aririka eechonkiini paapatziyawakyaawo nokamantzimiri, ari eechonkiini piyotawakiro. Aririka osheki paapatziyaperotawakyaawo, ari osheki piyotawakiro, niyotaaperotakimiri.

²⁵ Riraga aapatziyawakawori niyotaakiriri, eekiro niyaatatye niyotaaperoteri. Riraga kaari aapatziyawakawori nokamantawitakariri, eero riyotzi oetarika, tema ipeyakotakiro eechonkiini riyowitari.

Roshiyakaawentziniri Jesoshi okithoki shookatsiri

²⁶ Eejatzi ikantzi:

—Tema ipinkathariwenteeyakaeni Tajorentsi. Roshiyakari atziri jatatsiri rowaneki ipankitziro okithoki.

²⁷ Imaapiintzi tsiteniriki, ikakitapiintzi kitejiriki. Shitowathowanaki iwankiri, okimotatanaki. Tee riyotakotzimaetawo tsika okanta oshookantakari.

²⁸ Oshookaki kipatsiki: eewatanaki othowaki, roojatzi owaatotantanaka, roojatzi owathatantanaka.

²⁹ Aririka ojampatanaki okithoki, ichekakoetero, tema monkaatapaaka rowiitantteeyaawori.

Roshiyakaawentziniri moshitaaja (Mt. 13.31-32; Rk. 13.18-19)

³⁰ Eejatzi ikantzi Jesoshi:

—¿Tsika nokantemirorika noshiyakaawentemiroka tsika ikanta Tajorentsi ipinkathariwenantzi? ¿Tsika akanteroka akenkithatakotantyaawori?

³¹ Oshiyakawo okithoki moshitaaja. Omaanta rowaga okithoki, tee okim-itawo paashinipaeni kithokitatsiripaeni: okaerikitziini kameetha.

³² Aririka apankithero, oshookanaki. Okimotatanaki, anaayitanakironi paashinipaeni pankirentsitayitsirini. Antawotayitanakini owaempekipaeni, aritaki raampeyakaawo shiwankitayitsirini.

³³ Aritaki ikantapiinta Jesoshi, roshiyakaawentapiintziniri atziri riyotaantyaariri iñaani Tajorentsi. Aririka eechonkiini ikemakiro, ari eechonkiini riyotakiri: oshekirika ikemawakiro, ari osheki riyotakiri.

³⁴ Riyotaantariri tema roshiyakaawentapiintziniri. Omaantakya riyotaanewo, ithotyagaeyakinirini riyotaaperoyakirini.

Romaerintakiro riraga Jesoshi tampyaa
(Mt. 8.23-27; Rk. 8.22-25)

³⁵ Itziroryaanaki oorya, ikantziri Jesoshi riyotaanewopaeni:
—Thame amontyaanee intatsikeronta inkaare.

³⁶ Roojatzi riyaatapithatantanakari ikaatzi piyotawentakariri.

Ari ijeekaki Jesoshi rirori pitotsiki. Roteteeyapaakani riyotaanewopaeni roojatzi imontyaakotantanaka. Eejatzi imontyaakotanaka apaanipaeni atziri ikaatzi piyotawenteeyakaririni, ikinakoeyanakini paashiniki pitotsi.

³⁷ Imontyaakomintheyyani ari omapokashitakari niyankyaani inkaare antawo tampyaa. Antawo otamakaari, otetaatapaaka pitotsiki roowiteenchami itsitsiyakotemi.

³⁸ Omaanta imaatzi Jesoshi rirori janta opataki pitotsi, rotziitotaka. Ikaemanakiri iroñaaka riyotaanewo, ikantziri:

—¡lyotaanari! ¡Aritaki pimaaki! ¡Rooteentsi apiinke!

³⁹ Ari ikaakakiri Jesoshi, ipiriintanaka, ikaemakotakiro tampyaa, ikantziro:

—¡Aritaki pitampyaataki!

Ikantziro eejatzi inkaare:

—¡Pimaerite!

Okanta iroñaaka tampyaa awijanaki, maeritanee inkaare.

⁴⁰ Roojatzi ipithokashitantanakari Jesoshi ikantanakiri riyotaanewopaeni:

—¿Iitaka pithaawantari? ¿Tekirama pameentaperotana naaka?

⁴¹ Tema antawo ithaawaeyanakini riyotaanewopaeni, tekatsi ikanteeyanakini. Okanta ojamaniityaaki, rojampitawakagaa, ikantawakaeyani:

—¿Ninkama irika, romaeryaantakawori tampyaa, eejatzi romaeryaantakawori inkaare? ¿Rirotakima Tajorentsi?

5

Rookakaakowentakiri Jesoshi shirampari ikyaantashiretari kamaari
(Mt. 8.28-34; Rk. 8.26-39)

¹⁻² Rareetakaakari Jesoshi intatsikeronta inkaare, ari rareetakaapaakari iipatsiteki karaarajatzi. Ro raatakoeyapaakani kipatsiki. Intsipaete iñaawakiri Jesoshi shirampari kyaantashiretariri kamaari. Ishiyashitawakari Jesoshi ipoñaaka janta kitataarewontsimashiki,

³ ari ijeekawaetzi rirori. Tema tekatsi aaweerini oojoterini karenathakira.

⁴ Okantawitaka roojotantawitapiinteetariri kijothari rakoki, eejatzi iitzi, omaanta itzimpejakopiintayitakini. Tekatsi monkaatzityaarini ishintsini.

⁵ Ikantatyaani, riyaatapiintzi tonkaariki. Ikaemakaematapiintzi, itowae-tapiinta mapikipaeni. Tema ishinkiwentakaakari iyamaarite.

⁶ Riraga shirampari iñiitawakarira inteena ipokaki Jesoshi, ishiyashitakari rareetapaakari, rotziwerowashitapaakari, ipinkathatapaakiri.

⁷⁻⁸ Ikanta Jesoshi, iñaawakirira shirampari ikyaantashiretariri kamaari, icheraakotawakiri, ikantziri:

—¡Kamaari, pookaneeri shiramparira!

Irika shirampari, antawo icheraanaki ikantakaakarira iyamaarite, ikan-tanaki:

—¿litaka poñaashirenkantanari? Eeroka Jesoshi, itomi Tajorentsipero. Nokantemi iroñaaka eero powashironkaana.

⁹ Roojatzi Jesoshi rojampitakiri irika kamaari, ikantakiri:

—¿Tsika piitaka?

Rakanakiri kamaari, ikantzi:

—Nowaero Oshekyaanzi. Rootaki noetantari, tema osheki nokanta no-jeekantari irika shirampari.

¹⁰ Teera nokoyi potyaantena naakapaeni paashiniki kipatsi.

¹¹ Ari ijeekaki eejatzi janta oshekyaanzi chaancho tonkaariki, ikaatzi 2.000, rowawaeteeyani.

¹² Ikantanaki kamaari, ikantziri Jesoshi:

—Ari nokoyi potyaantena janta chaanchoki, nojeekanteeyapaakyaarini inthomaenta.

¹³ Ari ishinetakiri. Rookaeyaneerini shirampari, ishirinkashiteeyanakarini chaancho, ikyaanteeyapaakarini. Roojatzi ishiyeeyanakani riraga chaanchopaeni impeetaki, ari ithonkaeyakani: ipiinkaeyapaakini inkaareki pooo, pooo, pooo.

¹⁴ Ikanta irikapaeni shentziriri chaancho, iñaakirowa okaatzi awijeentsiri, antawo ithaawaeyanakini iroñaaka. Shiyeeyanakani, ikantapaakiri ikaatzi jeekaeyatsirinipaeni okaakinira. Intsipaete antetanaka ñaagantsi. Pokaeyanakini atziripaeni ramineri iitarika awijimotakiriri chaancho.

¹⁵ Riyaatashiteetakiri Jesoshi, iñeetapaakiri riraga shirampari ijeekantaw-itari kamaaripaeni. Ijeekaki ikithaataawo iithaari, kameethatane. Tema iñeetapaakirira, antawo ithaawanteeyapaakarini.

¹⁶ Ikanta irikapaeni ñaakiriri inkaaganki Jesoshi okaatzi rantakiri, ikan-teeyawakirini paashinipaeni atziri owakira pokapaentsiri okaatzi awi-jeentsiri inkaaganki. Ari okaatzi ikantawakiriri tsika ikanta iñaakiri ipi-inkantakari chaanchopaeni.

¹⁷ Ikanta ikemaeyawakinira atziripaeni, ikanteeyakirini:

—Jesoshi, iroñaaka tee nokoyi pipokimotena nonampiki, pipiyanaki.

¹⁸ Ikanta ikemawakira Jesoshi, roojatzi rotetanaa pitotsiki. Ikantaw-itaawari iroñaaka irika shirampari rookakiniri iyamaaritepaeni, ikantziri:

—Jesoshi, nokoyi noyaataneemi.

¹⁹ Rakanakiri Jesoshi, ikantanakiri:

—Eero poyaatana, piyaate pinampiki tsikarika ijeeki pinampijatzipaeni. Pikantapaeri maawaeni okaatzira awijimotakiriri. Pikantapaeri eejatzi: “Ineshironkatakina Nowinkatharite”.

²⁰ Ikemawakirira irika shirampari, roojatzi riyaatane janta inampiki. Ikantakiri inampijatzi eejatzi riyaaataki maawaeni paashiniki nampitsi janta iipatsiteki oetachari Tekaaporishi. Ikantapaeri osheki atziri okaatzi awiji-motakiriri.

Ikanta ikemaeyawaerini ikenkithawaetapae, osheki itzimaetyaashi-nyanakani.

Retsiyatakotziro Jesoshi jokaatzirori iraa

(Mt. 9.18-26; Rk. 8.40-56)

²¹ Ikantanaka imontyaanaka Jesoshi intatsikeronta inkaare. Ipiyoeyakan-inta osheki atziri janta othapyaakiini.

²² Rareetapaaka shirampari iwaero Jaero, riraga jewatakaayitziririni ijoriyotzinkaritepaeni janta pankotsiki ipiyotantapiintarira. Iñaapaakiri, rotziwerowashitapaakari Jesoshi riwethatantapaakariri Jesoshi.

²³ Ikantaperotapaakiri:

—Rooteentsi okame nishintyo. Pipoke pipampitakitero awijakotanta-neeyaari roori, eero okamanta.

²⁴ Ari royaatanakiri, roojatzi royaatayitanakirini osheki piyotawentariri, rawitsinaawakaanaka.

²⁵ Ari okaataki tsinani jokaatzirori iraa, okaatakotaki 12 ojarentsi.

²⁶ Osheki raawinteetawitakawo, thonkapaaka oorikite omaanta eekiro iyaatatzi ojokaatziro iraa.

²⁷⁻²⁸ Okemaki ikantakoeyirini Jesoshi: “Osheki retsiyatakotantzi”. Ojatekanakari oyaateeyiririni okinapaaki itapiiki. Okenkithashiryaanaka: “Aririka nopampitziteri imaatha, aritaki netsiyatakotee”.

Ari opampitzitawakiri imaatha, kaatakotanee ojokaatziro iraa.

²⁹ Okemawakitya tsinkaririri, awijakotanee.

³⁰ Eejatzi rirori intsipaete ikemashitawakawo itajorenka. Ari ipithokashitanakari oyaatziriri, ikantziri:

—¿Ninkama pampitzitakinawori nomaatha?

³¹ Rakanakiri riyotaanewo, ikantanakiri:

—Tema piñiiri roshekitaki oyaatayitzimirini. Rawitsinaayitakimini. Eekiro pikantatzi: “¿Ninkama pampitzitanawori nomaatha?”

³² Raminaminayitanakini ikoyi iñeeri pampitzitakiriri imaatha.

³³ Roori tsinani, osheki othaawanaki ompetatanaka, tonki, tonki, tonki. Iyotaki awijakotanaki. Otziwerowashitapaakari, oñaaperotantariri. Oth-otyaaakiro okantaperotakiri maawaeni.

³⁴ Ikantziro:

—Tsinani, pameentakina, rootaki petsiyatakotantaari. Iroñaaka piyaate, pikimoshirefee. Tema etsiyatakoteemi.

³⁵ Tekiraata ithonkiromi ikenkithawaetakayiro, ipokaeyapaakini ronam-piripaeni riraga Jaero. Ikantapaakiri:

—Kamanaki pishinto. ¿Litaka poñaashirenkantariri irika iyotaantatsiri?

³⁶ Ikemawakiro Jesoshi iroka ikantapaakiriri. Ikantziri:

—Jaero, eero pikantashiryaashita, inta pameentena naaka.

³⁷ Tekatsi ishinete oyaatanakirini, inta ishinetakiri riraga Peetero, Jantyaako itsipatanakari rirentzi Jowa.

³⁸ Roojatzi rareeteeyapaakani ipankoki Jaero. Iñaapaakiri atziripaeni: ikaemaeyakini, rowashiretakoyakawoni, riraakoyakawoni.

³⁹ Ikyapaakiri, ikantapaakiri:

—¿Litaka pikaemakotantawori? ¿Litaka piraakotayitantaworini? Tee okamaperotzi ewankawo, omaashita.

⁴⁰ Ishirontawenteeyawakarini, roojatzi roemishitowaeyapaakirini. Raanakiri iri eejatzi iniro, eejatzi riyotaanewopaeni, ikyashitapaakiro janta omaryaakanta ewankawonta kamawiteencharira.

⁴¹ Roerikawakotapaakiro. Ikantziro rashi ipaanteki:

—Tarita komi.

(Akantziri aaka apaanteki: “Ewankawo, pañaagae”.)

⁴² Roojatzi añaantanaa, opiriintanaa, sherok, anashitanaa. Okaataki ojar-entsite 12, rootaki omatantaari anashiwaeta. Rotsikanateeyanakawoni osheninkapaeni.

⁴³ Ikantaperotziri rirori:

—Eerowa pikamantayitzirini atziri okaatzi piñaakiri nantakiri. Ari iroñaaka pipero owanawo.

6

Riyaataki Jesoshi Najareeteki
(Mt. 13.53-58; Rk. 4.16-30)

¹ Roojatzi riyaaatantanaa Jesoshi, areetapaa inampiki rirori. Royaateeyeerini riyotaanewo.

²⁻³ Roojatzi kitejiri imakoryaantapiintari, riyotaantapae janta pankotsiki ipiyotantapiintarira jorriiyopaeni. Rotsikanatawakari osheki kemawakiriri. Itheenkaeyakirini Jesoshi, ikanteeyini:

—Tema rirotaki asheninkapero aari. ¿Tsika ipoñaakaakawoka iroka riyotaantaziri? ¿Tsika ikantakari itajonkantayitantakarini? ¿Kaarima irika wetsikapiintzirori jeekamentotsi? Rirotaki otomi Mariiya, tema rirotaki rirentzipaeni Jantyaako, Josee, Joorashi, eejatzi Shimo. Eejatzi ritsiropaeni, tema ojeekimoteeyakaeni jaka.

⁴ Ikantzi Jesoshi:

—Iñaaperoeyakirini atziri kamanantzirorini iñaani Tajorentsi. Omaanta rirorika kamanantawityaawoni inampijatzi osheki itheenkiri.

⁵ Kyaaryo inampiweri itheenkaeyakirini riraga Jesoshi, rootaki kaari itajonkantapiinanta janta inampiperoki. Apatziro ipampitayitzirini apaani paeni mantsiyatzinkari, retsiyatakotayitzirini.

⁶ Omaanta tee raapatziyeeyarini inampijatzi, rootaki rotsikanatantakarini riraga Jesoshi, ikenkithashiryaaka: “¿Litaka kaari raapatziyeeyantanani?”

Rantayitzirini riyotaanewopaeni Jesoshi
(Mt. 10.1-15; Rk. 9.1-6)

Ikinakinayitanakini Jesoshi nampitsikipaeni, riyotaantayitanakini.

⁷ Eejatzi riyoyaakiri riyotaanewo 12. Imatakaakiri rowawijaakotantayariri kyaantawitariripaeni kamaari. Roojatzi rotyaanteeyakirini; itsipatawakaanteeyanakarini, apitepaeni riyaaatayitanakini nampitsikipaeni.

⁸ Ikantaperotawakiri:

—Aririka piyaatanaki, tekatsikya paanaki. Eero payi poyaari, eero payiro pithaate. Eejatzi eero payi piyorikite. Omaantakya paanaki pikotzi.

⁹ Eejatzi pijapatotanakya, omaanta eero paanaki paashini pimaatha.

¹⁰ Eejatzi ikantawakiri:

—Tskarika piyeekapaaki, aritaki piyeekaarikotapaaki, roojatzi piyaatantakya paashiniki nampitsi.

¹¹ Eerorika raakameethateeyawakimini janta nampitsiki, eejatzi eerorika ikemijanteeyawakimini, ari pishirinkanaki potekakontatanakya piitzikira riyotantyaari eero pipiyashitari eejatzi. Omaanta ari rowashironkaakiripa Tajorentsi iinja.

¹² Ari riyaaateeyanakini riyotaanewopaeni. Ikamanteeyakirini atziri paeni:

—Pikenkithashiryagaeya, eero pantapiintziro eejatzi kaari kameethatatsi, inta poakaero.

¹³ Rowawijaakoeyakirini osheki kyaantawitariri kamaari. Ijeetantayitakarini oyeenka oriwo osheki mantsiyaripaeni, retsiyatakoeyakirini.

Riraga Erooreshi rowamaakaantakiri Jowa kaawoshitantatsiri.
(Mt. 14.1-12; Rk. 9.7-9)

¹⁴ Osheki kemakoeयरirini Jesoshi, rootaki ikemakotantakarini eejatzi pinkathari iitachari Erooreshi. Ikantayitzini atziri paeni:

—Rirotaki Jowa kaawoshitantatsiri, kamawiteenchari: piriintanaa. Rootaki ipiriinantari itajorentsizira.

15 Eenitatsi paashini kantayitawitacharini:

—Rirotakirika Iriiyashini: piriintaachari.

Paashini kantayitatsirini eejatzi:

—Rirotaki kamanantzirorini iñaani Tajorentsi. Roshiyaari kamanantay-tizirorini iñaani Tajorentsi paerani.

16 Ikemakotantariri riraga Jesoshi, ikantzi Erooreshi:

—Rirotateekityaami Jowa. Nohekakaantawitakari ikentsiki omaanta piriintanaa eejatzi.

17-19 Ari paerani Erooreshi raapithatakiri rirentzi iina. Iita rirentzi Jiripi, ro iinantawitarini, Eroriyyashi.

Riraga Jowa ikantapiintawitakari Erooreshi:

—Tee okameethatzi paapithateri pirentzi iina.

Okijanakiri Eroriyyashi, okowaperotaki owamaakaanteri, omaanta tee ikoyi riraga oemi. Osheki oñaashirenkapiintakiri, rootaki raakaanantakariri Jowa, romonkyaakaanakiri omonkyaagementotsiki.

20 Ipinkathatawitakari riraga Jowa, riyotziri ikameethaperotzi, raapatziyaperotari Tajorentsi. Rootaki kaari ikowanta rowamaakaanteri. Tema ithaawakaawitayaari Jowa, ikenkithatakaapiintziri. Raapatziyawitawo ikantziriri Jowa, omaanta tee riyotzi tsika ikantya.

21 Monkaataka kitejiri ikoñaatantakari paerani Erooreshi. Rowaka-gaeyakarini osheki inashitayitacharini jewatatsiripaeni karireeyajatz. Rootaki kitejiri owamaakaanantakyaariri rowaga Eroriyyashi Jowa.

22 Okyaapaaki ishinto roori janta rowaeyaninta opirantakotapaakiri. Iñaaperotawakiro kameetha riraga Erooreshi eejatzi itsipateeyarini. Ikantziro ewankawo:

—Pikowakotena iitarika pikoyiri. Aritaki nopakimi.

23 Iñaakina Tajorentsi, riyotzi eero namatawitzimi. Oetarikapaeni pikowakotakinari, aritaki nopakimi. Pikowakirika nopagaantemi noepatsite, aritaki nopakimi kashetani.

24 Shitowanee roori, ojampitapaakiro iniro:

—¿Oetaka nokowakoteriri?

Akawakiro roori:

—Ro pikowakoteriri iito Jowa kaawoshitakotziriri Tajorentsi.

25 Intsipaete opiyashitanaari pinkathari. Okowakotapaakiri, okantziri:

—Nokoyi iroñaaka pipakotenawo piratoki iito riraga Jowa.

26 Osheki rowashiretanaka. Tema aritaki ikantakiro inkaaganki: “Eero namatawitzimi”. Eejatzi ikemaeyawakirini maawaeni itsipateeyakarini. Tee iroñaaka ikowae ramatawitero.

27 Ari rotyaantakiri owamaantatsiri, ikantawakiri:

—Pamaknawo iito Jowa.

Ari riyaaatanaki janta romonkyaakirinta, ichekapaakiri ikentsiki.

28 Ramakotakiro piratoki iito, ipapaakiro ewankawo. Roori, owaakiniro iniro.

29 Ikemakotakiri riyotaanewoni Jowa, ari riyaaashiiyakirini. Raaneero iwatha ikitatero.

*Rowakaakari irira Jesoshi osheki atziri
(Mt. 14.13-21; Rk. 9.10-17; Jowa 6.1-15)*

30 Paashini kitejiri ipiyayitaani riraga rotyaantanewo Jesoshi. Ikanteeya-paakirini maawaeni rantayitakirini. Eejatzi ikantakoeyapaeroni maawaeni riyotaanteeyakirini.

31 Osheki atziri piyotawenteeyapaakaririni Jesoshi. Apanipaeni jatayi-teeni, eekiro ipokatzi paashini, rootaki kaari imatanta rowaeyaani rirori eejatzi riyotaanewo. Ikanteeyakirini irirapaeni:

—Thame ayowaeyanakini, aate janta tekatsinta atziri amakoryaawakiita eechonkiini.

³² Roojatzi riyaaateeyanakini, ikinakotanaki pitotsiki.

³³ Omaanta iñeeyawakirini oshekini atziri, riyoteeyanakirini tsikarika riyaaate. Ipoñaayitanakani ipankokipaeni, ishiyashitanakari, ishirethapyaatanakawo othapyaakini. Ranaakoeyakirini rirori, royaapaakiri.

³⁴ Imitaanaki riraga Jesoshi eejatzi riyotaanewopaeni, iñaapaakiri osheki oyaakiriri. Roojatzi osheki retakoshiryaaperotapaakari roshiyakaanta-paakiri owisha kaari ishenteetzi. Osheki riyotagaeyapaakirini oetarika-paeni.

³⁵ Roojatzi itsiteniityaanaki oorya. Ipokashitapaakiri riyotaanewopaeni, ikantapaakiri:

—Iroñaaka ajeekaki jaka tekatsi pankotsi, tekatsi owanawontsi. Eejatzi itsiteniityaanaki oorya.

³⁶ Okameethatzi potyaanteeyerini atziri riyaaateeta owantsiki, nampit-sikipaeni. Ramanantapaente rowanawo.

³⁷ Rakanakiri Jesoshi, ikantziri riraga riyotaanewopaeni:

—Piperiita eeroka owanawontsi.

Ikantawakiri riroripaeni:

—¿Pikoyima niyaate namanantakite owakagaeyaaririni atziripaeni? Os-heki opinata: eero imonkaata koriki.

³⁸ Ikantawakiri:

—¿Tsikama okaatzika owanawontsi? Piyaate, paminakitero.

Ari iñaakitziro, ikantapaeri:

—Apatziro apawakooni okaatzi paa, eejatzi apite mereto.

³⁹ Ikantawakiri:

—Poejeekiri atziripaeni jaga katawomashiki. Pipiyoteeyerini, eejatzi pinashiteeyakyarini.

⁴⁰ Ari ipiyoteeyakirini, ijeekaeyanakini. Apanipaeni piyoteenchari ikaatzi 100 atziri, rinashitaka paashinipaeni piyoteenchari ikaateeyini 50. Eenitatsi osheki paashinipaeni piyoteenchari.

⁴¹ Ari raakiro riraga Jesoshi paa eejatzi mereto, raminanaki jenokinta, ikantziri Iriri:

—Ariwee, Pawa, eerokataki pakinawori iroka noyaarika.

Ikagaakiro paa. Ipayitakirini riyotaanewopaeni roshirinkakiniri piy-oteenchari. Eejatzi mereto, royitakiniri maawaeni atziri,

⁴² ari rowaeyakani. Ikemaeyanakani, tee ithonkanakiro owanawontsi.

⁴³ Raayiteeroni tzimagaantapaentsiri, riyeekiteeyironi kantziriki okaatzi 12.

⁴⁴ Ikaateeyini owaenchari 5.000 shirampari, eejatzi tsinanipaeni, eejatzi eentsipaeni.

Ranashaatawo irira Jesoshi inkaare

⁴⁵ Roojatzi rotyaantakiri riraga Jesoshi riyotaanewo, ikantziri:

—Thame potetanakya pitotsiki. Peewateeyenani intatsikeronta inkaareki, janta Wetheeraki: notyaanteeyeriniita ipankokipaeni irika piyoteenchari.

—Jee, ari.

⁴⁶ Ikanta riyaaatanaki atziripaeni roojatzi riyaaatanaki riraga Jesoshi tonkaariki, ikenkithatakayiri Tajorentsi

⁴⁷ Tsiteneriki eekiro oepiyakotziri tampyaa. Ari iniyankitakotanaki inkaareki riyotaanewo, omaanta eeniro ijeekaki rirori apaniroeni tonkaariki.

⁴⁸ Ikanta iñaakiri riyotaanewo, ikomakomateeyawitanaawoni riyotakiri makoempekitapaaki. Ari riyaatashitanakiri rirori. Ranashaatanakawo inkaare, tee itsitsiyi. Roowiteenchami rawijanakirimi

⁴⁹ roojatzi iñeeyantawaarini, ranashaatapaakawo inkaare. Iiteeyaw-itawakarini peyari. Ari ikaemaeyanakini:

—jEeeee! jKaakitaki peyariwee!

⁵⁰ Ari iñeeyawakirini maawaeni. Ithaawaeyanakini. Intsipaeete iñaanatapaakiri rirori:

—Piweshireeyanakyaaani. Naaka pokatsi. Eero pithaawantana.

⁵¹ Rotetapaaka pitotsiki itsipateeyapaakarini roojatzi opeyantanaa tampyaa. Riweshiryawawentari eejatzi osheki rotsikanateeyanakirini.

⁵² Iñeeyawitakarini inkaaganki itajonkiro paa omaanta tekira ikenkithashiryakoperotari irira rirotaki Tajorentsi. Tema eeniro okijotzimoneentakiri rajankane.

Rantayitzirini Jesoshi janta Jenejareeteki

⁵³ Imontyaantanakawori, rareteeyapaakani Jenejareeteki. Raatakoeyapaakani.

⁵⁴ Rayiiteeyapaakini, intsipaeete riyoteeyawakirini atziri.

⁵⁵ Ishiyashiteeyawakarini. Ramakoeyakinirini mantsiyatzinkaripaeni ishitashiki, janta ijeekapaakira Jesoshi, aritaki janta raakotanakirini.

⁵⁶ Ikinakinayitzini owaaninikipaeni nampitsi, nampitsikipaeni antawo, eejatzi owantsikipaeni. Tsikarika ikinayitzini Jesoshi ipiyotayitakinirini mantsiyaripaeni. Royiitakinirini niyanki nampitsiki, ikanteeyawakirini:

—Pishineteenawo nopampitzitawakimiro opatziyaakiki piithaari.

Ari rawijakoeyaneeni maawaeni pampitzitawakiriri iithaari.

7

Rameteeyarini joriiyopaeni

(Mt. 15.1-9)

¹ Ikanta ipokapaaki warijeeyopaeni, eejatzi apanipaeni iyotaantzirori Iwaperite Tajorentsi, ipoñaaka Jerojareeki. Ipiyotawentapaakari Jesoshi.

² Iñagaeyapaerini riyotaanewo, rowaeyani tee ikiwawakota: tema tee ikiteshiretzi. Ikanteeyini: “Aririka oyaa, ityaawo akiwawakotya akameethashiretantyaari”.

³ Riraga warijeeyo rameteeyawoni rootzimateentsirika roya ikiwawakoperota. Tema rameteeyawoni maawaeni joriiyopaeni. Rooma eerorika ikiwawakota eero royiita. Imonkaatayitzirini riyotaantapiintzirini itakaantaworini.

⁴ Aririka ipoñagaeya janta nampitsiki niyanki, eerorika ikiwawakoperotapaa eero rowa paa. Eejatzi imonkaatashitayitakawoni osheki oetarika riyotaayitziririni atziripaeni. Ikiwapiintteeyironi iwajoni, iwachakate, iyot-sironakite; maawaeni.

⁵ Ari rojampiteeyapaakirini Jesoshi:

—¿litaka kaari imonkaatantawo piyotaanewo riyotaantayitzirini itakaantaworini? Irika iroñaaka owaencharika tee ikiwawakota ipeyakotakiro okantziri kaminagaantsi: eeniro rantani.

⁶ Ikantanakiri Jesoshi:

—Osheki pamatawitantayitzini, tema poshiyakaawaetashita paapatziyari Tajorentsi. Aritaki ikamantakotzitakimini paerani Iseeyashi. Rojankinatakini, ikantzi: “Irika atzirika ikantawaetashiteeyakinani:

'Nopinkathatzimi', omaanta rajankanekira tee raapatziyaperotana, okimitzimotakina inteena ijeekeayakini.

⁷ Ratsipetashitakawo rotziwerowashitana; roshiyakaawaetashita iñaaperotana. Ramatawitashitayitakarini ijoriiyotzinkaritepaeni: ikantawitari iroka riyotaawitariri kimiwitaka rootaki Iwaperite Tajorentsi". Kyaaryootaki iroka ikantzitarini Iseeyashi.

⁸ Eejatzi ikantziri Jesoshi:

—Pookanakiro ikaminaawitzimiri Tajorentsi, inta paapatziyashitanakawo riyotaanteeyirini atziri.

⁹ Aritaki pitheenkakiro ikaminaawitzimiri Tajorentsi, inta pikowashitaka pimonkaatero riyotaantayitzirini itakaantaworini.

¹⁰ Tema ikantziri Moeseeshini: "Otzimatye pipinkathateri piri eejatzi piniro". Eejatzi ikantzi: "Riraga Tajorentsi ikantakotziri akawaantetziriri ashtariri eejatzi riniro: 'Okameethatzi rowamagaeteri'".

¹¹ Omaanta pikantashitapiinteeyawitarini atziri: "Aririka pikashiyakayeri Tajorentsi piyorikite, ari pipaperoteri. Rashironkaawaetyaarika piri, piniro, pikanteri: 'Eero nomatziro nopemiri koriki: irika *koriwaka*, tema nokashiyakaakiri Tajorentsi noorikite noperiri'".

¹² Aritaki iroñaaka tee pishinetziri ajoriiyotzinkaritepaeni retakataneeyaari iriri, riniro.

¹³ Pikowakaakiri raapatziyawo piyotaapiintziriri, omaanta piyotaakiri itheenkakiro ikantziri Tajorentsi. Aritaki pikantapiintari: pookakaayitizirini ajoriiyotzinkaritepaeni raapatziyawowa Iwaperite Tajorentsi.

Ikamantakotziro Jesoshi owaariperotzirori ashire

(Mt. 15.10-20)

¹⁴ Rapiitakiro ikaemaeri riraga Jesoshi piyoteeyeencharini ikanteeyirini:

—Pikemaperoeyenani maawaeni. Nokoyi pikemaperotena nokantemiri.

¹⁵ Okameethatzi owaeyaawoni oetarikapaeni, eero añiuro antani: tekatsi okantero owanawontsi ashire. Omaanta aririka pikenkithashiryaakotyaawo kaari kameethatatsi, eejatzi piñaawaeterorika kaari kameethatatsi, rootaki owaariperoteroni pishire.

¹⁶ Eerokapaeni kemayitakirorini okaatzi nokantakimiri, pikenkithashiryaakotyaawo.

¹⁷ Ithonkakiro riyotaakiri eejatzi rookaneeri piyotawentariri, roojatzi ikyaapae pankotsiki Jesoshi eejatzi riyotaanewopaeni. Rojampitapaeri irira:

—¿Oetaka poshiyakaawentziniriri inkaaganki?

¹⁸ Ikantawakiri:

—Eejatzi eeroka, ¿tee pikemawakina inkaaganki? Oetarikapaeni owayiyarini okameethatzi, eero añiuro antani. Tema piyotawakiro.

¹⁹ Rooma eero omatziro owaariperotziro ashire, inta iyaataki asheetoki, roojatzi ashitanteeyawori.

Rootaki riyotaayitizirini okameethataki oetarika rowaetari.

²⁰ Eejatzi ikantziri:

—Omaanta pikenkithashireerorika kaari kameethatatsi, eenitatsi pan-tani.

²¹ Rooma pikenkithashiryaakaworika pajankaneki pantero kaari kameethatatsi, rootaki panantyaawori maawaeni: pishirontyaawo tsinani kaari payi, pishirontyaari shirampari kaari payi, pikoshite, powamaante,

²² osheki pikowaperotero oetarikapaeni rashitayitarini paashinipaeni atziri, pantero kaariperoripaeni, pamatawitante, piñaathatantya, piñaawenawaetya pikowaperote pikimityaari ashaagantzinkari,

pikantzimateri atziri, pikantakaaperotyā, tee piyoteeyironi pantero kameetha.

²³ Kyaaryo, pikenkithashiryāawo pantero kaari kameethatatsi, rootaki panantawori: rootaki powariperotantakiri.

Retsiyatakoteero Jesoshi ishinto shirojenishiijato
(Mt. 15.21-28)

²⁴ Roojatzi riyaaanee Jesoshi Tziiroki. Ijeekapaaki pankotsinentsiki, tee ikowawita riyoteeterimi. Omaanta tekatsi ikantya imanapithatyaari atziri.

²⁵ Ojeeki janta tsinani, ikyaantawitakawo ishinto kamaari. Oke-makotawakiri roori Jesoshi, iyaatashitanakiri, otziwerowashitapaakiri.

²⁶ Kaari jorriiyo, opoñaaka Shirojenishiiki. Okantapaakiri:
—Ikyaantakawo nishintyo kamaari, petsiyatakoteenawo.

²⁷ Roshiyakaawentashitanawo, ikantawakiro:
—Nitawakyaariita nojoriyotzinkarite netakotyāari. Tee okameethatzi aapithateeri rowanawo eentsite aperi otsitzi.

²⁸ Roori akanakiri:
—Jee, kyaaryo. Ari ijeekita rirori otsitzi otapinaki raperotayitzironi rowanawopetokipaeni eentsite.

²⁹ Ikantaneero:
—Jee, kameetha; kyaaryo pikantakiri. Kameetha piyaatee iroñaaka, awi-jakotanee pishinto.

³⁰ Opiyanaaga opankoki. Oñaapaero ishinto, omaryaaka omaamentoki, awijakotanee, tema yowanee owamaarite.

Riraga Jesoshi retsiyatakotziri matakempitatsirini

³¹ Roojatzi rowaagakaantanaari Jesoshi riyotaanewo, ikinanee Shirooki, roojatzi kirinkanta Joriraaniki, roojatzi rareetapaa inkaareki owaero Karireeya. Ikinanaki ochereeteki intatsikeronta Karireeya janta Tekaapor-ishiki.

³² Ramaetapaakiniri shirampari amashitzinkari inthomaenta ikempita, kaari kematsi eejatzi imajontzitzii. Ikantapaakiri amiriri:
—Pipampitawakiri, petsiyatakoteeri.

³³ Riraga Jesoshi rookaneeri piyotawentariri, apaniroeni itsipatanakari matakempitari. Romonkyaakiniri rakoempeki ikempitaki. Reewatakiro rakoempeki, ipampitakiri ineniki.

³⁴ Raminanaki jenokinta, ikenkithatataakiri Tajorentsi roojatzi ikantziri ipaante rashi:
—jEpetal

Akantziri aari añaaneeki: “Piwitaryaaneeya”.

³⁵ Iwitaryaanaa ikemantari. Opeyanaa imajontziwita, kameetheenkata-nee iñaawaetanee.

³⁶ Rapiitapiintawitari ikantziri:
—Eerowa pikamantakotana.

Omaanta tee ikemijantaperotziri, eekiro ikamantakotanakitziiri.

³⁷ Eekiro rotsikanateeyanakityaarini Jesoshi. Ikanteeyini atziripaeni:
—¿litakakya? Okameethaperotantari rantayitzirini. Imataperotakiro Je-soshi maawaeni rantayitzirini. Kemanee amashitzinkari inthomaenta ikempita, eejatzi riraga majontziwitachari, iñaawaetakagaeri.

8

Rapiiteero Jesoshi roshekyagaero paa
(Mt. 15.32-38)

1 Paashini kitejiri ipiyoteeyakani eejatzi osheki atziri, tekatsi rowaeyaarini. Riraga Jesoshi ikaemiri riyotaanewo, ikantawakiri:

2 —Netakoeyakarini irikapaeni. Ro netakoeyantakaririni 3 kitejiri itsipateeyakinani, tee rowa.

3 Agaeyakirini itashe. Eenitatsi apanipaeni poñeenchari inteena: aririka notyaanteeyawiteeyarini iroñaaka ipankoki, ari ishipeawathatanaki niyanki awotsiki.

4 Rakanakiri riraga riyotaanewo:

—¿Tsika akantyaaka akemakagaeyantyaaririni paa? Jaka tekatsi atziri jeekatsini.

5 Rojampitakiri:

—¿Tsika okaatzika jeekaentsiri paa?

Ikantzi:

—Okaatzi 7.

6 Ikanteeyakirini piyotawenteeyaririni:

—Pijeekaeyeni katawomashiki.

Raakiro paa, ipaasonkitziri Iriri. Ikagaakiro, ipaeyakinani naaka riyotaanewopaeni, noshirinkaeyakinirini piyoteenchari.

7 Eenitatsi eejatzi mereto apanipaeni. Ipaasonkiwentakiri eejatzi. Roojatzi ikantziri riraga riyotaanewo:

—Pipaeyerini eejatzi mereto.

8 Roojatzi nowaeyakani, nokemaeyanakani. Naayiteeroni tzimagaanta-paentsiri, nowaero kantziriki. Okaatzi yeekitaatsiri 7.

9 Ikaateeyini owaenchari 4.000 shirampari. Roojatzi rotyaanteeyeerini:

—Piyaateeyeeni pipankokipaeni.

Ikowawita warijeeyo iñeerimi Jesoshi itajonkantayitzini

(Mt. 15.39-16.4; Rk. 12.54-56)

10 Itsipateeyanaarini riyotaanewo, roteteeyanaani pitotsiki. Niyaateeyaneeni janta Tarimanootaki.

11 Ari ipokapaaki warijeeyopaeni. Ikiyathatapaakiri, ikantziri:

—Ajaatya, pitajonkantayiteni niyotantemiri eerokatakirika Tajorentsi, roojatzikya aririka nomatero naapatziyemi.

12 Osheki okantzimoneentanakari Jesoshi. Ikantzi:

—¿litaka ikowaeyantarini maawaeni atziri noñaayeri notajonkante? Kyaaryootaki iroka nokamantaperotemiri, eero noñaayimiro notajonkantayiteni.

13 Roojatzi riyataakaantanaari riyotanewo, rotetanaa eejatzi pitotsiki. Riyaatane, imontyaanaa intatsikeronta.

Ikantziri Jesoshi: “Ramatawitzimikari warijeeyo”

(Mt. 16.5-12)

14 Ipeyakoeyanakironi riyotaanewo raanakiromi rowanawo pitotsiki, inta apaani paa raanaki.

15 Ikantziri Jesoshi:

—Paamawentyaawo tapiyakaawori paa, rashitari warijeeyopaeni, eejatzi rashitari Erooreshi.

16 Roojatzi ikantawakaanaka, ikanteeyini:

—Tekatsi paa ashi, rootaki ikanantakaeri: “Paamawentyaawo tapiyakaawori paa”.

17 Riyotakotakiri Jesoshi ikenkithashiryaari, ikantziri:

—¿litaka pikantawakaanari: “Tekatsi paa ashi”? ¿litaka kaari pikemaperotanta? ¿litaka kaari piyotanta? ¿Pikijoshiryaakitzi pajankaneki?

¹⁸ Otzimawita poki, ¿iitaka kaari piñaanta? Otzimawita pikemantari, ¿iitaka kaari pikemanta? ¿Iitaka kaari pikenkithashiryaantaawo

¹⁹ noshekyaaentakawori paa? Okaatawita apawakooni paa, ikaatzi owakawori 5.000 shirampari. Ari pagaero tzigagaantapaentsiri. ¿Tsikama okaatzi yeekitatsiri kantziriki?

Ikanteeyawakirini:

—Okaatzi 12.

²⁰ Ikantzi Jesoshi:

—Eejatzi paashini, okaatzi paa 7, ikaatzi eejatzi owakawori 4.000. Pagaero eejatzi tzigagaantapaentsiri. ¿Tsiika okaatzika kantziri piyeekitakiri?

Ikanteeyirini:

—Okaatzi 7.

²¹ Ikantziri:

—¿Tekirama iroñaaka piyotawakiro? Tee ro nokenkithatakoteri paa inkaaganki, omaanta nokenkithatakotzi riyotaantziri warijeeyo eejatzi Eroore-shi.

Retsiyatakoteeri Jesoshi kaari kokichaataatsini

²² Ikantaka rareeteeyanakani Wetheeraki. Ramaetapaakiniri Jesoshi kaari kokichaataatsini. Ikantapaakiri amiriri:

—Pipampitawakiri ikokichaataantaneeyaari.

²³ Ari ikathatanakiri kaari kokichaataatsini, raanakiri othonkapaakanta nampitsi. Reewakitapaakiri rokiki, ipampitakiri rokiki. Rojampitakiri:

—¿Kokichaateemi?

²⁴ Raminanee, ikantzi:

—Jee, kokichaawitaana noñaawitaari shiramparipaeninta, omaanta tee ikonaaperotzi, ikimitzimotashitakina inchatopaeni ranashiteeyani.

²⁵ Rapiiteeri eejatzi, ipampiteeri rokiki. Roojatzi ikokichaaperotanee, etsiyatakotaperotanee. Raminanee, koñaaperotanee maawaeni.

²⁶ Ikantziri Jesoshi:

—Eerowa pikinanee nampitsiki pikamantzirikari atziri oetarika awijimotakimiri. Apatzirokya powaneero pipankoki.

Riraga Peetero riyotakotziri Jesoshi rirotaki Rotyaantanewo Tajorentsi (Mt. 16.13-20; Rk. 9.18-21)

²⁷ Ikantaka rowaaganaa Jesoshi, itsipatanaari riyotaanewopaeni. Riyaa-teeyanakini janta Sesareeyaki riwetsikakaantakiri Jiripi. Niyankitanaki awotsiki, rojampitayitakirini riyotaanewo:

—¿Iitaka ikenkithashiryaakotanari atziripaeni? ¿Ninkama naaka?

²⁸ Rakanakiri, ikantanakiri:

—Apanipaeni aamaayitencharini eeroka Jowani kaawoshitakotziriri Tajorentsi. Irira paashinipaeni raamaakimi eeroka riraga kamanantzirorini iñaani Tajorentsi iwaero Iriiyashi. Paashinipaeni ikantzi eeroka inashitachari kamanantzirorini iñaani Tajorentsi piriintaachari.

²⁹ Rojampiteeyakirini:

—Eerokakya, ¿iitaka pikenkithashiryaakoeyanarini?

Rakanakiri Peetero, ikantakiri:

—Eerokataki naamagaeyakarini paerani: eeroka Rotyaantanewo Tajorentsi.

³⁰ Roojatzi ikanantanakiri:

—Eerowa iroñaaka pikamantakoperotzitanaata, pikante: “Jesoshi rirotaki Rotyaantanewo Tajorentsi, riraga Owawijaakotantatsini”.

Ikanteeyirini Jesoshi: “Nokemaatsitawenteeyemini” (Mt. 16.21-23; Rk. 9.22)

³¹ Roojatzi riraga Jesoshi riyotagaeri eejatzi:

—Naaka poñaachari jenokinta, nokoñaatapaaki jaka kipatsikika. Iinja osheki nokemaatsitawenteeyemini. Kyaaryo, itheenkakina aataperoteenchari atziri, eejatzi jewatayitziririni ñaanakowenantatsiri, eejatzi iyotaanzirori Iwaperite Tajorentsi: itheenkaeyenani, rootaki rowamaakaanantenari inja. Nokamawitakya, omaanta okaate 3 kitejiri, roojatzi nopiriinanteeya.

³² Aritaki ikantaperoyawitakarini. Riraga Peetero raanakiri inteeneeni, ikantakiri:

—¿Litaka pikanantawori iroka? Tee okameethatzi pikame.

³³ Roojatzi ipithokashiiyakarini Jesoshi riyotaanewopaeni, ramineeyanakirini. Roojatzi ishintsithatakiri Peetero, ikantziri:

—Pikimitakari Jatanaashi. Piyaate, Eeroka pikenkithashiryaaashitakawo ikenkithashiryaaari atziripaeni. Tee piyotziro ikowakaakinari Tajorentsi.

Tsika akantyaaka aakapaeni oyaatantyaariri Jesoshi

(Mt. 16.24-28; Rk. 9.23-27)

³⁴ Roojatzi ikaemakiri Jesoshi piyoteencharipaeni eejatzi riyotaanewopaeni. Ikantakiri:

—Aririka pikowaki poyaateeyenani, eero pantziro kaari kameethatatsi pikowashitayitarini eerori. Poyaateeyanakinani, pikyaaryoowenteeyenawoni maawaeni nokowakaakimiri: omawitya aririka pikamakotena.

³⁵ Tekirarika piwetsika pikamakotena, patsipetashita piyeeki, ari piyaataki paamariki kaari tsiwakanitatsini. Omaanta aririka piwetsikakya pikamakotena, eejatzi aririka paapatziyakaayitenarini paashinipaeni atziri eero patsipetashitawo: pikanteetateyeyaani pañe janta jenokinta.

³⁶ Aririka pashiteyawoni maawaeni jeekayitatsirini jaka kipatsiki, omaanta piyaate paamariki kaari tsiwakanitatsini, tema patsipetashitakawo pashitayityaawoni oetarikapaeni.

³⁷ Ñaakiro, tekatsi pikantya pipinateri Tajorentsi ijeekakaantemiri janta inampikinta.

³⁸ Tema naaka poñaachari jenokinta, natziritapaaki jaka kipatsikika. Eejatzi nopiyanee janta. Roojatzi inja nopiyanteeya eejatzi jaka kipatsikika notsipatapaakyaari maawaeni ronampiri Pawa riraga kameethatatsiripaeni, notajorentsiperotapaaki: nokimityaari Pawa. Rootaki okameethatanteeyaari pikenkithashireeyaani: aririka pipashiwentzimotakaakyaari kaariperotatsiri naaka iroñaaka, eejatzi aririka pipashiwentakayaawo noñaani, ari inja nopashiwentakaapaemi eeroka aririka nopiye.

9

¹ —Kyaaryootaki iroka nokamantaperotemiri. Pamine, akaateeyakini iroñaaka jaka. Eerotzitarika pikamiteeyani, aritaki piñaawaena nopinkathariperotapaaki, notajorentsitapaaki.

Irra Jesoshi ipaashinitzimotanakiri riyotaanewo

(Mt. 17.1-13; Rk. 9.28-36)

² Awijanaki 6 kitejiri. Raanakiri Jesoshi riraga Peetero, Jantyaako, eejatzi Jowa, reewatanakiri janta antawo tonkaari. Ari ijeekapaaki irirapaeni. Ipaashinitzanaki Jesoshi, ipaashinitzimotanakiri oyaatziriri.

³ Oshipakiryaaanaki imatha okitamaamawoperotanaki osheki. Jaka kipatsiki tee añiuro kitamaari kimityaawoni iroka.

⁴ Romapokapaakiri ikoñaatzimotapaakiri Iriiyashini eejatzi Moeseeshini, ikenkithatakaapaakiri Jesoshi.

⁵ Iñaawaetashiwaetanaka Peetero:

—Iyotaanari, tema okameethataperotzi pamakinaka jaka noñaantakimiri. Iroñaaka nokowaki niwetsikaeyenimi 3 pankoshintsipaeni: apaani pashi, apaani rashi Moeseeshi, eejatzi paashini rashi rirori Iriiyashi.

⁶ Ithaawaperotayitanakini osheki, rootaki kaari riyotanta Peetero iitarika ikanterimi.

⁷ Otzikaapaakiri menkori. Omapokanaka iñaani Tajorentsi menkoriki, ikantakiri:

—Rirotaki notyomi nonintaperotziri, paapatziyaperotyaari.

⁸ Intsipaete raminawitanaari riyotaanewo, tekatsi riroripaeni, inta apaniroeni Jesoshi.

⁹ Roojatzi ipiyanteeyanaani, roerinkaeyanaani. Ikantaperotziri Jesoshi:

—Eerowa pikantakotzirokya iroka piñaakiri iroñaaka. Aririka piñaakina nañagae eejatzi, ari pikenkithatakotero okaatzi piñaakina. Naaka poñaachari jenokinta nokoñaatapaaki jaka kipatsiki.

¹⁰ Ari ikemaeyawitakarini, roojatzi rojampitawakaantanaka iitaka iroka ikantziri Jesoshi: “Nañagae eejatzi”.

¹¹ Roojatzi ikanteeyantakarini riroripaeni:

—Riraga iyotaantzirori Iwaperite Tajorentsi ikanteeyini: “Rirotaki ita-paakyaawoni ipoke Iriiyashini, eentsikiro rimpaetapaaki ipokapaaki rirori Rotaantawetawakari iroka?”

¹² Riraga Jesoshi rakanakiri, ikantanakiri:

—Kyaaryo ikanteetzi: “Riro itapaakyaawoni ipoke Iriiyashini, rowameethateeyapaakirini maawaeni”. Tema naaka rojanki-natakotzitarini paerani: “Osheki ikemaatsityaawo, eejatzi osheki itheenkaetawakiri”. ¿Iitaka rojankinatantawori iroka?

¹³ Iroñaaka nokantemi: aritaki ipokapaentzi paerani paashini Iriiyashini. Ikantaminthatziri atziri osheki rowashironkaakiri, imonkaatakiro rojanki-natakotziteetakarini paerani. Eejatzi ikimitena naari.

Retsiyatakotziri Jesoshi kyaantariri kamaari

(Mt. 17.14-21; Rk. 9.37-43)

¹⁴ Roojatzi ipiyanteeyanaani janta ijeekaeyakininta riyotaanewopaeni paashini. Iñeeyapaakirini itsipateeyapaakarini osheki piyotawentakarini. Ijeeki iyotaantzirori Iwaperite Tajorentsi, iñaanatziri ipiyapiyawaante-teeyakarini riraga riyotaanewopaeni Jesoshi.

¹⁵ Ari iñeeyawakirini Jesoshi ipokae, rotsikanataperotawakari. Ishiyashiteeyanakarini, riwethateeyawakarini.

¹⁶ Rojampitapaakiri:

—¿Iitaka piñaanatawakaanteeyarini?

¹⁷ Rakanakiri apaani shirampari, ikantzi:

—Iyotaanari, namakimiri notyomi. Ikyaanakarini kamaari, romajontzi-ikantakiri.

¹⁸ Aririka ishinkiwentakaapaeyaari, rowariyaakiri kipatsiki, ishimore-takaanakiri, ratsikaekitakaanakari, ikijopookitakaanakiri. Nokantawitari piyotaanewo: “Petsiyatakoteeri”. Teewee, tee imatziro.

¹⁹ Rakanakiri Jesoshi:

—Atziri theenkantari. Tee paapatziyimaetana. ¿Tsika okaateka piyoteeyantyarini? Niyotaapiintawitakimiri, omaanta tee paapatziy-eyawakawoni. Intsipaete, pamakinaritya pitomi.

²⁰ Ari ramakiniri. Riraga kamaari, iñaapaakiri Jesoshi. Rapitzi-witakaanakari eentsi, ipariyakaanakiri kipatsiki, pok. Ipinaap-inaataakaanakari, ishinkanawatzitakaanakiri ipaanteki.

²¹ Riraga Jesoshi rojampitakiri iriri eentsi:

—¿Tsika okaatzika itantanakariri?

Rakanakiri:

—Eeniro reentsitapaaki.

²² Osheki itaakaapiintari paamariki, eejatzi ipiinkakayitapiintakirini iñaaki. Ikowawita rowamaerimi. Pitajonkantzirika, pineshironkateena, petsiyatakoteenari.

²³ Ikantziri Jesoshi:

—¿litaka pikanantanari: “Pitajonkantzirika”? Pameentanarika, aritaki imatakimiro eeroka Tajorentsi oetarikapaeni.

²⁴ Ishintsitanaki ikantziri iriri eentsi:

—Nameentawitizimi. Teerikama nameentaperotzimi, pamitakotena nameentaperotantemiri.

²⁵ Riraga Jesoshi iñaawakiri ishiyashiteeyapaakarini osheki atziri. Ishintsithatakiri kamaari, ikantziri:

—Eerokataki kamaari. Pimajontzitakaantzi, eejatzi pamashikempitatakaantzi. Iroñaaka nokantaperotemi: “Pipakagaeri, eero pipiyantari eejatzi”.

²⁶ Riraga kamaari ikaemakaanakiri eentsi, rapitziwitakaanakari roojatzi rookaneeri. Riraga eentsi ikimiwitakari kamatsiri. Osheki kantayitatsirini:

—Kamaperotaki.

²⁷ Omaanta ikathawakoteeri Jesoshi, ipiriinteeri, ikatziyanaa rirori, sherok.

²⁸ Roojatzi ikyagaeyapaeni pankotsiki. Riyoteeyanakani riyotaanewo, rojampiteeyirini:

—¿litakakya kaari nomatantawo naari netsiyatakoteri?

²⁹ Rakanakiri:

—Osheki ishintsitzi riraga kamaari, rootaki kaari pimatantari petsiyatakooteeri riraga shinkiwentawitachari. Eejatzi maawaeni kimiteeyaririni, eero pimateeyirini apaniroeni. Apatzirorika pitzitawentyaari Tajorentsi eejatzi pamanaperoteri, ari ramitakotakimi rirori powawijaakoteri kyaantawitariri kamaari.

Rapiitakiri Jesoshi riyotaanewo, ikantakiri: “Aritaki nokame”

(Mt. 17.22-23; Rk. 9.44-45)

³⁰⁻³¹ Roojatzi rowaaganaka Jesoshi eejatzi riyotaanewopaeni janta, ikina-nee Karireeyaki. Ari ikowaki rirori riyoteeri riyotaanewopaeni apaniroeni, rootaki imanantanakari riyaatayitaneeni. Ikantanakiri irirapaeni:

—Naaka poñaachari jenokinta, nokoñaatapaaki jaka kipatsikika: rooteentsi raakaanteetena. Rayena atziri rowamaena. Ari nokamaperotawitakya, ari okaate 3 kitejiri, eejatzi nañagae.

³² Omaanta tee riyoteeyawakironi ikantawitakariri. Ithaawan-teeyanakarini rojampiterimi oetarika ikantawitariri.

Tsika akantyaaka apinkathariwenante iinja

(Mt. 18.1-5; Rk. 9.46-48)

³³ Ikantaka rareeteeyapaakani Kaperinawooki, ijeekaeyapaakini pankot-siki. Rojampitzi Jesoshi riyotaanewo:

—¿litaka pikantawakaari awotsiki?

³⁴ Imaeriteeyanakani rirori, ipashiwenteeyanakani; rooma ikantawakaanaka janta awotsiki:

—Iroñaaka akaateeyinika, ¿ninkama anagaenika apinkatharite?

³⁵ Roojatzi ijeekantapaakawo Jesoshi jeekamentotsi. Ikaemakiri riyotaanewo, ikantziri:

—Aririka pikoye pipinkathariwenante, petakoeyaarini maawaeni atziri, eejatzi pamtakoyerini, pineshironkaeyerini.

³⁶ Ramakiniri apaani eentsi. Rojatekapaakiniri niyanki, rawithak-itawakiri. Ikantziri:

³⁷ —Aririka pineshironkateri aapatziyanari, kimitaririka irika eentsi, eejatzi pikimitzitakina naari: pinintashiretakina naari. Eejatzi okimitaka, aririka pinintashiretena, tee apatziro naaka pinintashireperotena, omaan-takya eejatzi Pawa otyaantakinari.

Rowawijaakotantzi paashini aapatziyariri Jesoshi
(Mt. 10.42; Rk. 9.49-50)

³⁸ Roojatzi riraga Jowa ikantanakiri:

—Iyotaanari, noñeeyakirini shirampari, ikantzi: “Naapatziyakari Jesoshi, rootaki nookantakariri kamaari”. Tee iroñaaka akaateeyerini rirori jaka, rootaki nothañaakotantariri.

³⁹ Ikantziri Jesoshi:

—Eero pithañaakotari. Tema naaka nomatakaakiri itajonkantzi. Irida tee ikijeeveni, tema rantakinawo nokowakaakiriri.

⁴⁰ Ninkarika kaari kijaneenteeni rirotaki atsipateeyarini.

⁴¹ Aririka riyotawakimi atziri eeroka aapatziyanari, rootaki ikaminthaantawakimiri ipawakimi pimiri, omawitya aririka okaate eechonkiini, aritaki ipinatakiri Pawa. Kyaaryootaki iroka nokamantzimiri.

Koweenkatatsiri antakirorika kaari kameethatatsi
(Mt. 18.6-9; Rk. 17.1-2)

⁴² Eejatzi irika eentsi, aapatziyanari: aririka pantakayeri kaari kameethatatsi, aritaki rowashironkaaperotakimi Tajorentsi. Okameethatawitami pikamityaami paerani, eero pantakaantarikya kaari kameethatatsi aapatziyanari; rootaki kaari nowashironkaantemimi.

⁴³ Eenitatsi iroka noshiyakaawentemiri: iroñaaka piyotantyaari tee okameethatziroña pantero kaari kameethatatsi. Aririka antakayemiro pako kaari kameethatatsi, pithatyeero. Aritaki okameethatziro piyaaponthotziitashitya jenokinta, okantyaata janta pañaantaperotapaeyaari. Tee okameethatziroña otzime apite pako eerorika pithatyeero, rootaki piyaatantyaari paamariki kaari tsiwakanitatsini. Tema okanteetatyeeyaani amoreki.

⁴⁴ Eero janta ikami chowitsi, eejatzi eero otsiwakanitzi paamari roori.

⁴⁵ Eejatzi aririka antakayemiro piitzi kaari kameethatatsi, pithatyeero. Aritaki okameethatzi piyaaponthotziitashitya jenokinta, okantyaata janta pañaantaperotapaeyaari. Tee okameethatzi eenitatsi apite piitzi: eerorika pithatyeero, rootaki piyaatantyaari paamariki kaari tsiwakanitatsini.

⁴⁶ Eero janta ikami chowitsi. Eejatzi eero otsiwakanitzi paamari roori.

⁴⁷ Eejatzi aririka aminakayemiro poki kaari inimotziri Tajorentsi, pikithokireero, pookero. Ari okameethatziro kashetaakini pikyaapae janta ipinkatharitzinta Tajorentsi. Rooma otzimaawityaarika apite poki: iyaatakaashiteemikari paamariki kaari tsiwakanitatsini.

⁴⁸ Eero janta ikami chowitsi. Eejatzi eero otsiwakanitzi paamari roori.

⁴⁹ Eeroka aapatziyeeyakinarini, rootaki ikijanteeyantemirini kaari aapatziyeeyanarini. Aririka paapatziyeeyenani, ari piñeero opomeentsitzi-motemi.

⁵⁰ Okameethatzi tziwi. Omaanta aririka opeyanakya owatyorite, tekatsi okantya okatyotanee eejatzi. Ari pikimitya eerori: pikempoyeero iñaani Tajorentsi pajankaneki paakameethatawakaanteeyaari. Tema

okameethatzi: pikantyaani paakameethatawakagaeyaani, maawaeni. Tema pikimitakotakawo tziwi.

10

Riyotaakiri Jesoshi atziri: “Eero pookaero piina”
(Mt. 19.1-12; Rk. 16.18)

¹ Ikantaka rowaaganaa Jesoshi, ikinakaaneeri riyotaanewopaeni Joreeyaki. Eejatzi riyatee intatsikeronta Joriraani. Ipiyotawentapaari eejatzi osheki atziri, riyotagaeyapaerini. Tema aritaki rameteeyawoni riyotaantapiintzi.

² Ipokashitapaakiri warijeeyopaeni. Ikowawita ikompitakayaarimi Jesoshi, rootaki rojampitanteeyapaakaririni:

—¿Tsikama okantzika Iwaperite Tajorentsi? ¿Oshinetama rookaero shirampari iina?

³ Rakanakiri riraga Jesoshi:

—¿Oetakama rojankinatakirini Moeseeshi pikemijantaperotantyaawori?

⁴ Rakaeyanakirini rirori:

—Rojankinarini Moeseeshi oshinetziri atziri rookaero iina. Tema okantzi: “Aririka pikoyi pookaero piina, pityaawo, pojankinateniro paperi pikan-teero: ‘Iroñaaka nookaemi’. Roojatziyaa pimatantyaawo pookaero”.

⁵ Ikantanakiri Jesoshi:

—Tee ikowakaantziro Tajorentsi pookaero piina, omaanta eerokapaeni tee añaero pikenkithashiryaantari, rootaki rojankinantakimirori Moeseeshi paerani iroka.

⁶ Paerani peroroña ritantakawori riwetsikantaki Tajorentsi, riwetsikakiri shirampari eejatzi tsinani.

⁷ Rootaki rotsiparyaantyaariri shirampari iriri, eejatzi riniro, kijokiro rowantanakyaawori iina.

⁸ Rinashitawitani paerani shirampari eejatzi tsinani. Omaanta aririka raaki iina kimitanaa apaani ikantaka: kijokiro rowawakaanakya.

⁹ Iñaakiri Tajorentsi apaani ikantaka; eero iroñaaka rookakagaeri atziri.

¹⁰ Roojatzi ijeekantapaa pankotsiki. Rojampitapaeri eejatzi riyotaanewo:

—¿Tsika okantaka iroka pikantakiri?

¹¹ Ikantziri:

—Ninkarika ookeroni iina aririka ragae paashini tsinani, tema iñaathatzimotaawo iinaperoni.

¹² Eejatzi okimitya roori tsinani, aririka ookaeri oemi, agaerika paashini shirampari, tema oñaathatzimotaari oemiperoni.

Riraga Jesoshi iñaaperotziri eentsipaeni
(Mt. 19.13-15; Rk. 18.15-17)

¹³ Ikanta ramaetapaakiniri eentsipaeni, ikantapaakiri Jesoshi:

—Pipampiteri eejatzi pikanteri Tajorentsi kameetha ijeekakagaeyerini irika eentsipaeni.

Omaanta ikantawakiri riyotaanewopaeni:

—Eero pamiri eentsipaeni jaka, rocheempitaririkari iyotaanari.

¹⁴ Tee inimetanakiri Jesoshi rantakiri. Ikantanakiri:

—Pishinetnari ipokashitenaata eentsipaeni. Eerowa pikatziyakari. Piñeeyakirini irikapaeni eentsika, tee itheenkaeyanani, inta rameenteeyakinani. Tema reewawenteeyirini Tajorentsi maawaeni kimiteeyaririni rirori.

¹⁵ Kyaaryootaki iroka nokamantaperotzimiri, irika eentsipaeni rameen-teeyakarini Tajorentsi. Riroma riraga kaari oshiyarini eentsi, riraga kaari ameentari Tajorentsi, eero imatziri reentsitetari.

¹⁶ Inataperoeyawakirini eentsi, rowaeyakinirini rako iitoki. Ikan-teeyirini:

—Kameetha ineshironkatemi Tajorentsi.

Ikenkithawaetakayiri Jesoshi ashaagantzinkari
(Mt. 19.16-26; Rk. 18.18-27)

¹⁷ Ikanta riyaaatee Jesoshi, ikinanee awotsiki. Ishiyapaaka apaani shiram-pani, rotziwerowashitapaakari. Ikantziri:

—Iyotaantsiri kameethari. ¿Oetakama nanteri nañaantyaari, nokantee-tatyeeyaani?

¹⁸ Ikantziri:

—¿Litaka pikanantanari: “Kameethari”? Tekatsi kameethatatsini, inta apatziro Tajorentsi ikameethatzi.

¹⁹ Piyomacheetawo iroka ikaminagaetakiriri Moeseeshini: “Eero powa-maantzi. Eero pishirontawo kaari piina. Eero pikoshitzi. Eero pitheeyako-tari atziri. Eero pamatawitantzi payitanyariri rashitayitarini paashini atziri. Pipinkathateri piri eejatzi piniro”.

²⁰ Ikantanakiri rirori:

—Pamine, eenironi newankaritapaakini, nothotyakiro maawaeni iroka-paeni, roojatzi iroñaaka.

²¹ Riraga Jesoshi, raminanakiri, inintashireperotakiri. Ikantakiri:

—Eenitatsi apaani kaari pantzi. Piyaate iroñaaka pipimantayiteroni maawaeni pashaagawo. Pipashiteeyaarini kaari tzimatsi rashaagawo, rooma eeniro ikashiyakaaperotakimiri Tajorentsi kaari thonkanitachani jenokinta. Roojatzi poyaatananakina.

²² Ikemawakirira ikantakiriri, ookantzimotapaakari rajankaneki rowashiretakotanakawo. Ro rowashiretananakari tema oshekini tzimimotziriri rowaagawo. Roeyomaetanaka, riyatane.

²³ Ari ipithokashitanakari Jesoshi riyotaanewo, ikantziri:

—Riraga ashaagantzinkari opomeentsitzimotari ikowaki Tajorentsi ipinkathariwenter.

²⁴ Ikemanteeyawakaririni riyotaanewo, rotsikanatanakari. Rapiiteeri eejatzi Jesoshi, ikantziri:

—Notyomipaeni, kyaaryo opomeentsitzimotari atziri ikowaki Tajorentsi ipinkathariwenter iririka rameentyaawo rowaagawo.

²⁵ Noshiyakaawentemiri kameeyo. Tema opomeentsitaka roshinthateri kameeyo imooki kithapi. Omaanta pomeentsiperotachari ashaagantzinkari ikowaki Tajorentsi ipinkathariwenter.

²⁶ Tema osheki iroñaaka rotsikanateeyanakarini rirori. Ikantawakaanaka:

—¿Ninkama iroñaaka awijakotaatsini? Pomeentsiritaani.

²⁷ Raminanakiri Jesoshi, ikantziri:

—Eero imatashitawo atziri rowawijaakoteeya rirori, omaanta rirotaki Tajorentsi materini rowawijaakoteeri. Tekatsi pomeentsitzimotyaarini rirori.

Tajorentsi ipinateeyerini maawaeni oyaateeyiririni Jesokirishito
(Mt. 19.27-30; Rk. 18.28-30)

²⁸ Roojatzi Peetero ikantanakiri rirori:

—Omaantakya naaka, nookayitakironi maawaeni, oetarika nashiteeyaw-itarini, noyaatanakimi eerori.

²⁹ Ikantzi Jesoshi:

–Kyaaryootaki iroka nokantemiri. Aririka pikowaki poyaatanakina, eero patsipetashitawo pookayiteroni pinampi, pirentzipaeni, pitsiropaeni, piniro, piina, piri, peentsitepaeni, powanepaeni. Eejatzi aririka pikowaki pikamanantero noñaani raapatziyanteenari atziri, eero patsipetashitawo.

³⁰ Kyaaryo, ikijawentemiro paapatziyana opomeentsizimotawitemi, omaanta eero patsipetashitawo. Aririka pookanakiro apaani oetarika, ipaemi Tajorentsi 100: pipankopaeni, pirentzipaeni, pitsiropaeni, piniropaeni, peentsitepaeni, powanepaeni, maawaeni. Aritaki iinja otzimimoteeyemini osheki janta pañaaperoeypaeninta, pikanteetatyeyyaani.

³¹ Eenitatsi iroñaaka osheki pinkatharitatsiri jaka kipatsikika, omaanta eero ipinkathariteeyini maawaeni janta jenokinta: rooma aamashitya apaanipaeni pinkatharitagantatsini. Eejatzi eenitatsi iroñaaka osheki owashironkaenkaripaeni, omaanta iinja janta jenokinta ipinkatharitagantapae rirori.

Rapiiteeniri eejatzi Jesoshi: “Aritaki nokamaki paata”

(Mt. 20.17-19; Rk. 18.31-34)

³²⁻³³ Ikanta ikineeyanakini awotsiki, rooteentsi rareeteeyaaani Jerojareeki, reewatanaki Jesoshi. Rotsikanatanakari oyaateeyiririni, eejatzi ithaawaeyanakini. Ari ipiyotziri eejatzi riraga 12 riyotaanewo, ikantziri:

–Pikemijantena. Iroñaaka piyoteeyakini atonkagaeyatyeeeni janta Jerojareeki. Tema naaka poñaachari jenokinta, nokoñaatapaaki jaka kipatsikika. Rooteentsi omonkaatyaa raanteenenari ragaeyenani jewatayitziririni ñaanakowenantatsiri eejatzi iyotaantayitzirorini Iwaperite Tajorentsi, rowamaakaantakina. Raakaanteena eejatzi, raantenari kaari yotziri Tajorentsi.

³⁴ Ishirontawenteeyakinani, reewapootena, ipajapajaatena, rowamaena. Okaatapaaki 3 kitejiri, roojatzi nopiriinantaneeya.

Ikantziri Jesoshi tsika ikantyaari ipinkatharitantyaari

(Mt. 20.20-28)

³⁵ Ipokashitakiri okaakini Jantyaako, eejatzi Jowa, riraga itomipaeni Sewereeyo. Ikantziri:

–Iyotaanari. Nokowaki pishinetenawo iitarika nokowakotemiri.

³⁶ Ikantawakiri Jesoshi:

–¿litaka pikoyiri noshinetemiri?

³⁷ Ikantziri:

–Iinja pipinkatharitaperote, pishinetena nojeekimotemi pakoperoki. Irika yeeyika ijeekimotemi pampateki, nokimiteeyemini eerori ipinkatharitzi.

³⁸ Ikantziri Jesoshi:

–Tee piyotzi iitarika pikantakinari. Pamine, osheki nokemaatsityaawo naari, ¿arima pimatakiro osheki pikemaatsityaawo eerori?*

³⁹ Ikantaki riyotaanewo:

–Jee, ari nomatakiro.

Ikantawakiri:

–Iinja piñeero pikemaatsityaari.

⁴⁰ Omaanta tekatsi nokantya noshinetemi pijeeki nakoperoki, eejatzi nampateki. Inta kantatsine Pawa ninkarika jeekimotenani: riyotzitarikani paerani riraga jeekimotenani.

* **10:38** Riraga Jesoshi roshiyakaawentashitawo aririka ikemaatsitakyaawopa katsiri kimitaka rirakitziro kepishaaperotatsiri, eerorika kimitaka ikaawoshiwentakityaawo oetarika pomeentsiperotachari.

⁴¹ Ikemaeyantakaworini riraga paashinipaeni riyotaanewo iroka ikantakiri, ikijanteeyanakarini riraga Jantyaako eejatzi Jowa. Nokijanteeyanakaririni ikowaeyawitakityaani ipinkathariteeyenimi.

⁴² Ikanteeyirini Jesoshi:

—Pipokaeyeni. Piyotzi ijeeki iwinkatharitepaeni kaari yotziri Tajorentsi. Romperatayitakarini atziripaeni rirori. Eejatzi riraga jewatatsiripaeni, romperateeyakarini isheninkapaeni.

⁴³ Eero pikimitari eeroripaeni. Omaantakya aririka pikowaki pipinkathariwenteeyerini atziri, petakoeyaarini maawaeni pitsipateeyarini.

⁴⁴ Eejatzi aririka pikowaki peewawenante, otzimatyete petakoeyaarini maawaeni.

⁴⁵ Naaka poñaachari jenokinta, nokoñaatapaaki jaka kipatsikika. Tee ro nopokantyaari nomperatemi eerokapaeni, intakya nopokantari namitakoeyemini, eejatzi nokamawenteeyemini eerokapaeni atziri nopinawenantemirori kaari kameethatatsi pantziri, nowawijaakotantemiri.

Retsiyatakotziri Jesoshi Waritemeeyo

(Mt. 20.29-34; Rk. 18.35-43)

⁴⁶ Ikanta rareetaka Jesoshi janta nampitsiki owaero Jerikoo. Rowaaganaa eejatzi, itsipateeyanakarini riyotaanewopaeni eejatzi osheki piyoteenchari. Ari ijeekaetzini awotsinampiki shirampari iitachari Waritemeeyo, rirotaki itomi Temeeyo. Kaari kokichaatatsi Waritemeeyo, inethaakopiintziri atziri ipashityaari koriki.

⁴⁷ Ikemakotawakiri kaakitaki Jesoshi, riraga najareetejatzi. Owakira ikemakotawakiri, ikaemawakiri, ikantziri:

—Jesoshi! Tema eeroka icharineeteni Iraviiri, pineshironkatapaena naari.

⁴⁸ Osheki atziri ishintsitheeyakirini:

—jPimaerite!

Eekiro ikaemaperotanakitzi, ikantzi:

—Jesoshi! jIcharineeteni Iraviiri! jPineshironkataneena!

⁴⁹ Ikatziyapaaka Jesoshi, ikantzi:

—Pikaemeri.

Ikaemaetziri kaari kokichaatatsi, ikanteetziri:

—Piweshiryaaanakya, pikatziyane. Ikaemimi irinta.

⁵⁰ Roojatzi rookantanakawo ipewiryaa kotari, ikatziyanaka, sherok. Riyaatashitanakiri Jesoshi.

⁵¹ Ikantawakiri:

—¿Iitaka pikowakotanari? ¿Tsika nokantemika?

Rakanakiri riraga kaari kokichaatatsi.

—Pawa, nokowaki naminee.

⁵² Ikantziri Jesoshi:

—Iroñaaka piyaatee. Pameentakina, rootaki petsiyatakotantaari.

Roojatzi ikokichaatantanaa, royaatanakiri rirori.

11

Riyaatanaki Jesoshi Jerojareeki, iñaaperotawakiri atziripaeni

(Mt. 21.1-11, 14-17; Rk. 19.28-40; Jowa 12.12-19)

¹ Paashini kitejiri rareetizimatakaapaakari Jesoshi Jerojareeki eejatzi Wetejajeeke, okaakiniki Wetaaniyaki: itonkaanakiro tonkaari oetachari Oriiwomashi. Riraga Jesoshi rotyaantakiri riyotaanewo apite,

² ikantakiri:

—Piyaaate janta nampitsiki. Aririka pareetakya janta piñaapaakiri apaani wooro ewankari, tekira ikyaakotaa. Eeniro ithatakotaka; pithataryaako-tashitapaakyaari pamakinari.

³ Aririka ikanteetawakimi: “¿litaka pithataryaakotantariri wooro?” pikan-tanakiri: “Ikaemakaantziri Awinkatharite. Iinja roepiyeemiri”. Aritaki ishinetawakimiri iwoorote.

⁴ Roojatzi riyataanaki riyotaanewo. Iñaapaakiri wooro janta awotsiki. Ithatakotaka okaakini ashitakontsi pankotsi. Ithataryaakotapaakiri.

⁵ Eeniro ijeeki atziripaeni, rojampitawakiri:

—¿Oetaka pantziri? ¿litaka pithataryaakotantariri wooro?

⁶ Rakanakiri, ikantziri okaatzi ikantawakiriri inkaaganki Jesoshi. Ari ishinetawakiri iroñaaka raanakiri wooro.

⁷ Ari ikathatakotananakiri Jesoshi. Rowankitakiniri imitzikaaki iithaari-paeni, roojatzi ikyaakotantanakiri rirori.

⁸ Ari ranashitakaanakari awotsiki, iñaaperoyawakirini maawaeni atziri, romaankaeyakironi kithaarentsipaeni awotsiki. Paashinipaeni ichekakiro oshi kompiroshi, eejatzi rowakiniri awotsiki.

⁹ Riraga jewateeyakiririni eejatzi impaeteeyatsirini, ikaemaeyanakini:

—¡Irikatapaaki owawijaakoteeni! ¡Thame añaaperotawakiri! ¡Rirotaki rotyaan-takaeniri Tajorentsi!

¹⁰ Paerani Iraviirini ipinkathariwentzirini nojoriiyotzinkarite: omaanta iroñaaka, ipinkathariwentakae irika añaawakirika. Rirotaki icharineetenipero Iraviirini. Thame añaaperoteri Tajorentsi jenokijatzi.

¹¹ Roojatzi rareeteeyapaakani Jerojareeki, ikyaapaaki Tajorentsipankoki. Ithotyaapaakiro raminayitapaakironi. Ari itsiteniityaanaki oorya. Roo-jatzi ishitowantanakari, ipiyanaka Wetaaniyaki. Itsipateeyanakarini 12 riyotaanewo.

Iñaakiro Jesoshi iyeera kaari tzimatsi okithoki

(Mt. 21.18-19)

¹² Ari okitejitanaki eejatzi rookaneero Wetaaniya, riyaaate Jerojareeki. Ari niyanki awotsi aawitakari itashe Jesoshi.

¹³ Iñaakiro inteena inchato iitachari iyeera. Otzimawita oshi. Ari riyaatashitziro, ikowawitapaakawo okithoki. Tee iñiuro, inta apatziro oshi. Tekiraata iyopaeteta okithokitanteeyaari.

¹⁴ Ikantanakiro Jesoshi:

—Tekatsi owaeyaawoni pikithoki iinja.

Ikemakiri riyotaanewopaeni.

Riraga Jesoshi rookaeyakirini Tajorentsipankoki pimantayitawitacharini

(Mt. 21.12-17; Rk. 19.45-48; Jowa 2.13-22)

¹⁵ Roojatzi rareeteeyaani eejatzi Jerojareeki. Ikyaapae Tajorentsipankoki. Rookaeyapaakirini maawaeni pimanteeyawitacharini eejatzi maawaeni amananteeyawitacharini. Rotatsinkitayitapaakirini imeejatepaeni riraga pimantayitatsirini iyorikite. Eejatzi rotatsinkitayitapaakirini ijeekamen-topaeni pimanteeyawitaririni jamomo.

¹⁶ Ithañaanakawo ipimantero owaagawontsi janta Tajorentsipankoki.

¹⁷ Ari riyotaantaki, ikanteeyirini:

—Paerani rojankinateetzirini Iwaperite Tajorentsi, ikantzini: “Ikantzini Tajorentsi: ‘Iroka Tajorentsipankoka okameethatzi pikenkithatakaapiinteeyenani eerokapaeni maawaeni inashitzinkaripaeni atziri, omaanta eerokapaeni pikoshitashiteeyakarini atziri pokaeyawitacharini jaka Tajorentsipankokika’”. Tee okameethatzi iroka panteeyakirini.

18 Ari ikemaeyawakirini maawaeni riraga piyotawentariri, rootaki rotsikanateeyantanakaririni. Eejatzi ikemakotakiri jewatayitziririni ñaanakowenantatsiripaeni, iyotaantzirori Iwaperite Tajorentsi, maawaeni. Ikanteeyawitakani:

—¿Tsika akanterika Jesoshi owamaantyaariri?

Omaanta tekatsi ikanteri, ithaawanteeyakarini. Tema ipinkatheeyakirini atziri Jesoshi.

19 Itziroryaanaki oorya, ari rookaneero Jesoshi nampitsi.

Iñeeyakironi rowaga iyeera, okamanaki
(Mt. 21.20-22)

20 Okitejitanaki eejatzi, ipiyanaa Jesoshi eejatzi riyotaanewopaeni janta Jerojareeki. Ikineetaneero iyeera. Iñaapaakiro, okamanaki, roojatzi janta oparithaki.

21 Ikenkithashiryaakiro Peetero ikantanakiri Jesoshi chapinki. Ikantziri:
—Iyotaanari, paminero iyeeraka powamayimatakiri chapinki. Kamanaki.

22 Rakanakiri Jesoshi:

—Pameentyaari Tajorentsi.

23 Kyaaryootaki iroka nokamanteeyemirini. Aririka pikanteri Tajorentsi: “Poshirinkero otzishinta, pookero janta inkaareki”, eerorika piheenkaashiretzi, inta piyotaperotaki roshirinkero, aritaki imatakimiro.

24 Rootaki nokamanantzimiro iroka: aririka pikenkithatakayeri Tajorentsi, oetarika pikanteriri, pikenkithashirya: “Aritaki imatakinawo nokantakiriri”. Pameentaperotyaaririka, aritaki imatakimiro.

25 Aririka pikenkithatakayeri Tajorentsi, aririka eekiro piyaatayee pikijiri paashini atziri ari pityaawo piyaate pikaminthayeri irira: oetarikapaeni rantzimotakimiri eero pameñaawo pikijiri inta pipeyakoteniri. Roojatzi eerori, eero ikijimi Pawa Tajorentsi pantayitzirini eerori, inta ipeyakotemiro.

26 Eerorika pipeyakotziniri atziri, kijakimiri, eero ipeyakotzimiro eerori Tajorentsi.

Ikantawentawakaakawo itajorenka Jesoshi
(Mt. 21.23-27; Rk. 20.1-8)

27 Ipiyakagaeyaarini eejatzi Jerojareeki, ikatziyatziyawaeta janta Tajorentsipankoki. Riraga jewawentayitziririni ñaanakowenantatsiripaeni, iyotaantziroripaeni rojankinarini Moeseeshi, eejatzi aataperoteenchari ipokashiteeyakirini.

28 Ikanteeyapaakiri:

—¿Ninka iyotaakimirorika pipinkatharitantari pimatayitantaworini pantayitzirini? ¿Ninkama iitakimirika pinkathari, pantantyaawori iroka?

29 Ikantawakiri Jesoshi:

—Iroñaaka apaani nojampiteeyemini eerori. Aririka pakakina eerori, roojatzi nokamanantemiri naaka ninkarika otyaantakinari.

30 Riraga Jowa ikaawoshitakotayitzinirini Tajorentsi atziri. ¿Ninkama otyaantziriri ikaawoshitakotayitzinirini? ¿Riroma Tajorentsi otyaantziriri? Teerikama, ¿riroma atziri otyaantziriri? Pakenatya.

31 Ari ikantawakaanaka ñaanakowenantatsiripaeni:

—Aririka akanteri: “Rirotaki Tajorentsi otyaantziriri”, ikanteekari: “¿Litaka kaari paapatziyantari Jowa?”

32 Eejatzi eero akantziri: “Rirotaki atziri otyaantziriri”. Ikijanakaekari maawaeni atziri.

Ñaakiro, riraga ñaanakowenantatsiri ithaawanteeyakarini atziripaeni; maawaeni irira iñaaperoeyakirini kameetha Jowa, ikanteeyini: “Tema irira Tajorentsi otyaantziriri Jowa ikamanantzi iñaani”.

³³ Rootaki ikanantariri ñaanakowenantatsiripaeni:

–Tee niyotzi ninkarika otyaantziriri.

Ikantzi Jesoshi:

–Eejatzi naari, eero nokantzimi ninkarika otyaantanari nopinkatharitan-tari nomatantawori iroka.

12

Roshiyakaawentziniri Jesoshi panktizirori oowamashi

(Mt. 21.33-46; Rk. 20.9-19)

¹ Roojatzi roshiyakaawentziniri Jesoshi iroka, ikantziri:

–Ipankitziro shirampari roowamashite. Eejatzi rotantotakotakiro maawaeni othapiki. Eejatzi riwetsikashitakiro tsikarika rawishoowero oowa rowantyaawori owaaga. Riwetsikakiro eejatzi pankochaaniki ijeekantyaari jenoki raminakowenantaawori maawaeni. Roojatzi ikantziri thamaetakoteroni: “Paminawiritantenawo maawaeni: iinja pipashitena kashetani”. Roojatzi riyaatantanaka paashiniki kipatsi.

² Ojamanitapaentzi iraanakani okithoki oowa. Ari riraga ashitawori rotyaantawitari ronampiri apaani, raagaantakitemi oowa.

³ Tee ipawakiri, omaanta raawakiri, shepik; ipajatashitawakari, tak, tak, tak. Roepiyawaeri, tekatsi raanaki.

⁴ Ari rotyaantawitaka eejatzi paashini ronampiri. Rompojawakiri iitoki, pok, pok, rowashironkaawakiri.

⁵ Rotyaantawitaka paashini eejatzi. Rowamaawakiri, shemi. Eejatzi rotyaantawitakari osheki paashinipaeni: apaanipaeni ipajapajaatawakiri; irira paashinipaeni rowamaawakiri.

⁶ Apatziro apaani yotapaencha itomi rirori, inintaperotziri. Ikenkithashiryaanaka rirori: “Rirorika notyomi irira ipinkathatawakiri”. Rotyaantawitakari rirori.

⁷ Omaanta ikantawakaanaka thamaetakotzirori: “Kaakitakira itomi ashitawori, aririka ikamaki iriri, rirotaki irika ashitaperoteeyaawoni. Thame owamaawakiri, roojatzikya aakotanteeyaawo aaka roowamashite”.

⁸ Ari raawakiri, rowamaawakiri, shemi. Rookakiri othapikinta oowamashi.

⁹ ¿Iitaka pikenkithashireeyarini? ¿Tsika ikanerika ashitawori rowamaashite? Tema ari ipokaki irira, ithonkapaakiri ratziritepaeni. Paashini raminee aminawiritantenirini.

¹⁰⁻¹¹ Tema piñaanatziro Iwaperite Tajorentsi, tsikarika okantakotana naaka, noshiyakawo mapi. Okantzi: “Riraga wetsikaeyirorini pankotsi iheenkakiro apaani mapi ikantzi: ‘Tee okameethatzi’, omaanta iinja rowaga mapi iheenkawitakari, iñaakiro riraga Tajorentsi okameethatzi, tema rirotaki yoyaakirori kijotakaaperoteroni pankotsi. Tema rootaki ot-sikanatantanakawori aakapaeni”.

¹² Riyotakoeyawakironi ikantakiri Jesoshi, rirotaki roshiyakaawentakiri irirapaeni. Rootaki ikowaeyantawitakarini ragaeyanakirinimi, omaanta ithaawanteeyakarini riraga piyotawenteeyakaririni. Rootaki rookaeyan-tanaarini, riyateeyaneeni.

Kameethama apinateri iwinkatharite oroomajatzi

(Mt. 22.15-22; Rk. 20.20-26)

¹³ Rotyaanteetziri warijeeyopaeni eejatzi oyaatziriri Eroreshi. Ikowaw-itaka ikompitakayaarimi Jesoshi.

¹⁴ Rareetapaaka, ikantapaakiri:

—Iyotaantatsiri, niyoteeyakimini eerokataki kameethatatsiri. Tee okantzimoneentzimi oetarikapaeni ikantayitzirini atziri, tee pithaawantari. Kameetha piyotaantziro ikowakagaeyeerini Tajorentsi. ¿Okameethatzima aaka jorriyopaeni noperi iwinkatharite oroomajatzi koriki? ¿Teerikama okameethatzi? ¿Noperima? ¿Eeroma nopiri?

¹⁵ Riyotakotakiri Jesoshi, ikowashita ramatawiterimi irika jampitakiriri. Ikantziri:

—¿Iitaka pikowantakari pikompitakayenami? Pamakinari koriki, poñaayenari.

¹⁶ Ari apaani ramakiniri. Rojampiteeyirini:

—¿Ninkama oshiyakaawentachari ipooka? ¿Ninkama ashitawori iwaero jankinateencharika?

Rakaeyanakirini rirori, ikantziri:

—Irira ashitawori Seesari, riraga iwinkatharite oroomajatzi.

¹⁷ Ikantziri:

—Panteniri pinkathari ikowakaemiri, eejatzi panteniri Tajorentsi ikowakaemiri rirori.

Rotsikanateeyanakarini riraga jampiteeyiririni.

Rojampitakowenteetziro aririka rañaagae kamayiteentsiri

(Mt. 22.23-33; Rk. 20.27-40)

¹⁸ Ikantapiintzi saroseeyo: “Eero ipiriintaa kamatsiri”. Ari ipokashitziri rirori Jesoshi, rojampitapaakiri:

¹⁹ —Iyotaantatsiri, ikantzini Moeseeshi: “Eenitatsirika shirampari iina, omaanta tekatsirika itomi, aririka ikamaki, okameethatzi ragaero iinani rirentzi itzimakaanteeyaawori otomi. Itzimapaakirika otomi kimiwitanaka rirotaki ashityaarini rirentzini itomi”.

²⁰ Ari. Eeniro shirampari rirentzi 6. Raawita iina, roojatzi ikamaki. Tekira itzimakayiro itomi.

²¹ Raawitaawo rirentzini apitetapaentsiri. Ikamaki rirori, eejatzi tee itzimakayiro itomi. Eejatzi ikimitaa rirori riraga tres-tapaentsiri.

²² Eejatzi rirori ikimiteeyakani maawaeni rirentzini. Tekatsi tzimakayeroni itomi. Roojatzi okamantaka roori tsinani.

²³ Iinja aririka ipiriinteeyaneeni kamaeyeentsirini, ¿ninkama agaeroni? Tema iinanteeyawitawoni maawaeni.

²⁴ Ikantziri Jesoshi:

—Tee piyotziro Iwaperite Tajorentsi, eejatzi tee piyotakotziri Tajorentsi, itajorentsi perotaki, tema rootaki pikompitantakawori iroka.

²⁵ Ikamaeyakini. Iinja ipiriinteeyaneeni eejatzi. Omaanta eero ragae eejatzi iina. Eero itzimae aakagaerini eejatzi. Aritaki roshiyapaeyari ronampiri Tajorentsi jeekatsiri jenokinta.

²⁶ Iroñaaka nokamanteni: aritaki ipiriinteeyaneeni kamatsiripaeni. Tema piñaanataki rojankinarini Moeseeshi. Okenkithatakotziro inchashimpoki, oponthowitaka omaanta tee othonka. Janta ikemakiro paerani Moeseeshi ikantziriri Tajorentsi: “Naaka Tajorentsi, ikantani ipinkatheeyakinani Awarraama, Ijaaka, eejatzi Jakuowo”.

²⁷ Ñaakiro, eeniro rañi riroripaeni ishireki, roojatzi ikantani raapatziyari Tajorentsi. Rootaki pikompitantakawori pikenkithashiryaaashitaka kamaki. Ñaakiro, eero athonkaperoeyaani. Osheki pikompitaperotakawo eerori.

Ikenkithatakotziro ikowakaaperotakaeri Tajorentsi
(Mt. 22.34-40)

²⁸ Eeniro jaga apaani iyotaantzirori Iwaperite Tajorentsi. Tema ikemakiri rirori. Riyotawakiri Jesoshi kameetha riyotaakiri saroseeyopaeni. Roojatzi rontsirokantapaakari rojampitapaakiri:

—¿Iitaka ikowakaaperoteeri Tajorentsi?

²⁹ Rakanakiri Jesoshi:

—Tema rojankinatakaeniro Moeseeshi paerani ikowakaaperoteeri Tajorentsi. Eenitatsi iroka rojankinatzirini: “Nojoriiyotzinkaritepaeni, pikemijanteeyenani. Riraga Tajorentsi, rirotaiki Awinkatharite, apaniroeni ipinkatharitziri irira.

³⁰ Oshekipero pinintashireperoteri, maawaeni pajankaneki, pikantyaani. Eejatzi pikenkithashiryaapiinteri”.

³¹ Eekiro rojankinatatziini kaminagaantsi, ikantziri: “Pikimita eeroka osheki pininta apaniroeni, eejatzi pikimiteeyerini maawaeni atziri osheki pinintaperoyeerini”. Rootaki ikowakaaperoyakaerini.

³² Ikantanakiri iyotaantzirori Iwaperite Tajorentsi:

—Jee, aritaki. Kyaaryootaperotaki iroka pikantakiri. Apaniroeni ikanta Tajorentsi, tekatsi paashini.

³³ Okameethataperotzi anintashireperoteri maawaeni ajankaneki, akenkithashiryaapiinteri. Eejatzi akimita aaka aninta, eejatzi akimiteri maawaeni akaateeyinira, anintaperoyeerini rirori. Rootaki ikowakaaperotakaeri Tajorentsi. Tee ro ikowaperote atayeniri tsimeripaeni.

³⁴ Ikemakiri Jesoshi, kameetha ikantakiri, ikantziri:

—Rooteentsi pipinkathateri Tajorentsi, ipinkathariwenantemiri rirori.

Roojatzi ithaawantanaka atziripaeni rojampitaneerimi eejatzi.

Ikenkithatakotaa rirojatzi Rotyaantanewo Tajorentsi
(Mt. 22.41-23.7; Rk. 20.41-47)

³⁵ Riyotaantzi Jesoshi janta Tajorentsi pankoki:

—Ikantzi iyotaantzirori Iwaperite Tajorentsi: “Riraga Rotyaantanewo Tajorentsi, icharineeteni Iraviiri”. ¿Iitaka ikanantari?

³⁶ Tema ro Ishire Tajorentsi jankinatakaeririni Iraviiri. Rojankinatakironi iroka: “Riraga Tajorentsi ikantziri Nowinkatharite: ‘Pijeeki jaka nakoperoki, pikaatena apinkathariteeyeni. Aritaki nowashironkagaeyerini maawaeni kijeeyawitakimirini’ ”.

³⁷ Tema ikenkithatakotzitarini Iraviiri Rotyaantanewo Tajorentsi, ikantziri: “Nowinkatharite”. ¿Tsika ikantyaari Iraviirini ipinkathateeri icharineeteni impaetatsiri ijeeki?

Ari ikemaeyawakirini, ikimoshireeyanakini osheki piyotawentakariri. Ikanantakari iroka riyotakaakiri atziri riyote riraga Rotyaantanewo Tajorentsi kaari apatziro icharineni Iraviiri omaanta eejatzi rirotaiki itajorentsite paeraniperoroña tekira ipokapaaki kipatsiki.

³⁸ Eejatzi ikantziri:

—Paamayaarira iyotaanteeyawitaworini Iwaperite Tajorentsi. Ikowashita rowaneenkatyaa, ikantakaaperotyaaowo iithaari, ikinakinathanthanatziitakayero. Ikowaki iinaaperotashityaari atziri jaga nampitsiki.

³⁹ Eejatzi aririka riyaatapiinte janta pankotsiki ipiyotantapiintarira joriiyopaeni, riyoyaapiintziro jeekamentotsi kameethaperotatsiri. Eejatzi aririka ipiyoteeyani atziri rowaeyani ikowaki rirori rojatekapaeya niyanki itsipanteeyaaririni pinkatharipaeni.

⁴⁰ Rowashironkayiro kamatsiri oemi raapithatapiintziro maawaeni tziimotawitawori. Rojamanitziro ikenkithatakayiri Tajorentsi, wero, wero.

Osheki ramatawitantzi, omaanta iinja rookeri Tajorentsi paamariki kaari tsiwakanitatsini.

Rowaga ashironkaenkawo opakiri Tajorentsi maawaeni oorikite
(Rk. 21.1-4)

⁴¹ Ari ijeekaki Jesoshi, imontetakawo rotetantapiintariri korikika riwetsikantyaawori kameetha Tajorentsi-panko. Raminaminthatziri osheki pokatsiripaeni, rotetziri iyorikite roteteeyapiintzinirira. Ipoki osheki ashaagantzinkari, rotetapaaki oshekipero iyorikite.

⁴² Opokapaaki roori kamatsiri oemi ashironkaenkawo. Otetapaakiri roori apimerontakite oorikyaanikite, tee ipinaperowitya irika.

⁴³⁻⁴⁴ Ikaemiri riyotaanewo, ikantziri:

—Kyaaryootaki iroka nokamantemiri: eechonkiini otetawitaka iroka ashironkaenkawo, omaanta iñaaperotakiro Tajorentsi okameethatzi. Tema opakiri maawaeni tzmimotawitakawori: tekatsi iroñaaka amanananatneeeya owanawo. Omaanta riraga ashaagantzinkari, osheki roteteeyawitakani, omaanta tee iñaaperotziri Tajorentsi ikameethatzi: tema oshekini iyorikite ikempoyaashitari.

13

Iinja ishekiroryagaetero Tajorentsi-panko
(Mt. 24.1-2; Rk. 21.5-6)

¹ Roojatzi ishitowakaantanakari Jesoshi Tajorentsi-pankoki. Ikantziri apaani riyotaanewo:

—Iyotaanari. Paminero mapika riwetsikanteetawori Tajorentsi-panko kameethataki.

² Ikantziri Jesoshi:

—Piñaakiro tsika okantari iroka mapipanko. Antawo naawita, omaanta iinja ishekiroryagaetero, ookayitanakyaani jantapaeni mapi. Othonkaperotanakya pankotsi.

Iñeeteri aririka othonkimateeya
(Mt. 24.3; Rk. 21.7)

³ Roojatzi rareetapaaka tonkaariki owaero Oriiwomashi. Imontenampitapaakawo Tajorentsi-panko. Riyaatakaaneentanakiri jantyaajeeni Jesoshi, Peetero, Jantyaako, Jowa eejatzi Antereeshi. Ari ijeekapaaki.

⁴ Rojampitapaakiri:

—Pikamanteeyenani. ¿Tsika okaateka ishekiroryaanteetyaawori maawaeni Tajorentsi-pankonta? Arima iinja omonkaatapaeyaarika ishekiroryaantyaawori, ¿tsika nokantyaaka niyotantyaari?

Iinja rashironkagaeyani atziri
(Mt. 24.4-8; Rk. 21.8-11)

⁵ Ikantziri Jesoshi:

—Kyaaryoowa, ramatawiteetzimikari.

⁶ Eenitatsi osheki pokatsini, ikante: “Naaka Rotyaantanewo Tajorentsi”. Ramatawitapaakiri osheki atziri.

⁷ Aririka pikemakoteri romanatawakaaka atziri, eejatzi pikemiri paashini kantatsini: “Romanatawakagaeyaani atziri”. Omaanta eero pithaayi. Aritaki okantyaari iinja, romanatawakaapiintya, omaanta fekiraata omonkaata nopinkatharitantapaeyari.

⁸ Riraga atziri jeekatsiri paashinijatoki kipatsi romanatapiintanakiri atziripaeni jeekayitatsirini paashinikipaeni kipatsi. Eejatzi apaani jewawenantatsiri ragaeyanakirini inampijatzipaeni romanatakayaari. Omoyekapiintayanakyaani kipatsi, eejatzi itasheypiinteeyanakini

osheki atziripaeni. Eekiro riyaatatyeekemaatsiteeyaawoni oetarikapaeni, rashironkaaperoeyanakaani.

*Ikantziri Jesoshi: “Ikijeeyapiinterini aapatziyanari”
(Mt. 24.9-14; Rk. 21.12-19)*

⁹ Eejatzi ikantakiri Jesoshi:

—Paamawentya eerokapaeni. Paapatziyakina rootaki raanteetemiri iyotaawaakaenchariki ikantakowentemi. Aririka piyaate janta pankotsiki ipiyotantapiintarira joriiyopaeni, aritaki ipajapajeetawakimi, tak, tak, tak. Raanakimi janta ijeekinta jewawenantatsiri, eejatzi janta ijeekinta pinkathariperotsiri. Aririka rayemi, roojatzi pikemijantakayeri rirori, rawijakotanteeyaari.

¹⁰ Okameethatzi rityaawo ikemakoeyenani maawaeni atziri jeekatsiri kipatsiki nowawijaakotantzi, roojatzi nopokanteeya nopinkathariperota-paaki.

¹¹ Aririka ragaetanakimi janta, aririka ikantakowenteetemi, eero pikenkithashiryaa: “¿Oetaka nokanteriri?” Aritaki iyotaakimi Ishire Tajorentsi oetarika pikanteriri. Rootaki ñaawaetakaemini, tee eeroka ñaawaetashitachani apaniroeni.

¹² Iinja apaani shirampani kaari aapatziyana raakaanteri rirentzi aapatziyanari, rowamaakaanantyaariri. Paashini raakaanteri itomi aapatziyanari. Eejatzi paashini atziri ikijanakiri ashitariri, rowamaakaanteri.

¹³ Paapatziyakina, rootaki ikijanteetemiri maawaeni. Kyaaryo, opomeentsitzimoeyemini, omaanta aririka pikantyaani pameentaperotena, aritaki nowawijaakoteemi.

*Iinja opomeentsitaperotanakya janta Joreeyaki
(Mt. 24.15-20; Rk. 21.20-23)*

¹⁴ Eejatzi ikantziri Jesoshi:

—Aririka piñaanatero rojankinarini Intañeeri, piyotawakiro ikantzirini: rashironkagaeyanakaani atziri. Ikantzi eejatzi eenitatsi Tajorentsi pankoki oonariri Tajorentsi, rootaki maawaeni atziri rookantanakawori Tajorentsi pankoki. Aririka piyeeki Joreeyaki, eejatzi piñeeririka riraganki, pi-thaakyaate, pishiyeeyanakini janta tonkaariki.

¹⁵ Aririka piyeeki pankotsiki inkokironta, eero pikyaapanaatzi paantayitapanaatyaaworini oetarikapaeni, inta pishiyanaaki.

¹⁶ Eejatzi piyaaterika owantsiki, eero pipiyapanaata paapanaatero piithaari.

¹⁷ Aririka omonkaatapaakya maawaeni iroka, ooo, osheki ashironkayitanakyaani motzitatyatsirini, eejatzi ashironkaakya thotayiriri eentsite: opomeentsitzimoeyaawoni oshiye.

¹⁸ Pamaneri Tajorentsi areetya iroka owashironkagaantsika ojarentsi paeteki kameetha pishiyaperoyantanakyaarini eero opariyi inkani raawakimikari kijeeyemirini.

*Raamawentakagaeyakarini Jesoshi ikantziri: “Ramatawitzimikari”
(Mt. 24.21-26; Rk. 17.22-24, 21.22-24)*

¹⁹ Eenitatsi eejatzi ikantziri Jesoshi:

—Aritaki iinja rashironkaaperoeyanakaani osheki atziri. Paerani tee añaapiintzirini kimityaawoni iroka, eejatzi riraga maawaeni itakaantaworini, tee iñiironi. Eejatzi maawaeni impaetayitatsini, iinja eero iñiironi eejatzi kimityaawoni iroka.

²⁰ Tee ishinetziro Tajorentsi ojamanite iroka owashironkagaantsi: rooma aririkami ishinetzeromi, ari ithonkawakaeyaakyaaniami. Rooma romaerintakiro, tema ikamintheeyakaeni aakapaeni aapatziyeeyaririni, riraga riyoy-aayitakirini rirori.

²¹ Aririka ikamanteetemi: “Pamine, irira rotyaantanewo Tajorentsi”, eero paapatziyari. Eejatzi aririka ikanteete: “Irira”, eero paapatziyaperotari, itheeyashita.

²² Ipokapaaki amatawitantatsini, ikantapaaki: “Naaka Jesokirishito, naaka kamanantzirorini ifaani Tajorentsi”. Itajorentsijeempiyaashitapaakya, ikoyi paapatziyawakyaari, rantayitemironi kaari piifaaapiintzi. Ikwawita ramatawiterimi aapatziyeeyaririni Tajorentsi, omaanta tekatsi ikanteri.

²³ Paamawentya. Neewatzitakimiro nokamantaperoyakimironi maawaeni.

Riraga Jesoshi ikamantakotaa ipiyanteeyaari
(Mt. 24.29-31; Rk. 21.25-28)

²⁴ Eejatzi ikantziri:

—Aririka ipakaakiro ikijawakagaeyani, roojatzikya itsiteniityaantanakya oorya, eero ikimitanaa ikimitaaka irofaaka. Eejatzi eero ikitamashitanee kashiri.

²⁵ Eejatzi ipariyagaantanaki ompokiropaeni, ipoifaakya jenoki, ishewashe-watashitanakya paashinipaeni.

²⁶ Naaka poifaachari jenokinta, nokoifaatapaaki jaka kipatsikika: iinja ifeeyawaenani atziri nokinapae menkoriki. Notajorentsiperotapaaki, nopinkatharitapaaki.

²⁷ Eejatzi notyaanteeyerini nonampiripaeni ipiyoteeyerini maawaeni aapatziyeeyanarini. Ipoifaayitanakyaani maawaeni kipatsikipaeni.

Roshiyakaawentzini Jesoshi iyeera
(Mt. 24.32-35; Rk. 21.29-33)

²⁸ Eekiro riyaatatyeekantziri:

—Eenitatsi iroka piyotantyaawoshi roshiyakaawentaantsika iyeera. Owakirarika oshookaempekitanee, aririka otzimanee oshi, piyotaki rootaatsi ojar-entsitee.

²⁹ Eejatzi, okimita, aririka piifeeyawakironi maawaeni iroka nokamantayitakimirini, piyotanaki okaakitapaana, rooteentsi nopokashitaatemi.

³⁰ Kyaaryootaki iroka nokamantzimiri. Tekira pikamaeyeni eerokapaeni, omonkaatapaakya maawaeni iroka nokamantzimiri.

³¹ Aritaki othonkaeya maawaeni kipatsi eejatzi ithonkaeya maawaeni jenokijatzi: kashiri, oorya, ompokiropaeni, maawaeni. Omaanta noifaani, eero othonkanita.

Aamagaeyaari Jesoshi: tee ayoteeyini tsikarika okaate ipokanteeyaari
(Mt. 24.36-51; Rk. 21.34-36)

³² Eenitatsi eejatzi ikantziri riraga Jesoshi:

—Tekatsi yotatsini tsikarika okaate kitejiri eejatzi tsikarika ikaate oorya; tee riyotzi ronampiri Pawa, eejatzi naari tee niyotzi. Apatziro Pawa yotat-siri.

³³ Paamawentya, eejatzi paamagaeyenani. Tee piyotzi tsika okaate nopokanteeyaari.

³⁴ Noshiyakaawentemiri atziri, jatatsiri inteena. Aririka rookanakiro ipanko, ikanteeyanakirini maawaeni ronampiripaeni iitarika ranteeyeniririni. Eejatzi rirori riraga jeekakaeyiniriri ipanko ikantanakiri rirori: “Paamagaenaga”.

³⁵ Rootaki nokanteeyantzimirini: paamagaeyenani eerori. Tee piyotzi tsika okaate nopokanteeyaari: aririka itziroryaanee oorya, aririka niyanki-ite tsiteniri, aririka ifee tyaapa, aririka okitejiityaanaki nopokae.

³⁶ Kyaaryoowa, paamaaperoeyenani. Aririka nopokae, nomapoka-paemikari. Noñaapaemikari, maashiretakimi.

³⁷ Iroka nokantzimirika, rootaki nokanteeyakiririni maawaeni atziri. Paamaaperoeyenani, maawaeni.

14

Ikowaeyakini joriyopaeni raakaanteri Jesoshi (Mt. 26.1-5; Rk. 22.1-2; Jowa 11.45-57)

¹ Okaatapaaki apite kitejiri omonkaatantyaari kitejitatsiri rawijantari ronampiri Tajorentsi janta Ejiipitoki paerani. Iroka kitejiri tee rowapi-into wapiyachari paa, inta kaari tapiyacha. Ari ikowaki jewatayitziririni ñanakowenantatsiri eejatzi iyotaantzirori Iwaperite Tajorentsi tsika ikan-teriri ramatawiteri Jesoshi raantyaariri. Aritaki ikowaperotawita rowa-maerimi Jesoshi.

² Ikantzi:

—Eero aantari kitejiri rawijantarini ronampiri Tajorentsi: ikijakowentee-yarinikari atziripaeni.

Apaani tsinani ojeetziri Jesoshi kajankaari (Mt. 26.6-13; Jowa 12.1-8)

³ Ikantaka Jesoshi ijeekaki Wetaaniyaki, janta ipankoki Shimo pathaawitacharini. Osheki owaeyacharini janta. Opokapaaki tsinani, amakotapaakiro kajankaari. Iyoshaaka owaa naariwo osheki owinawo. Okameethaperotzi ojeekantari, ro riwetsikaetziri mapi itachari arawaashitoto. Okagaakotapaakiniri, ojeetantapaakari iitoki.

⁴ Ijeekaeyini apaanipaeni kijaperoyakirorini. Ikantawakaanaka rirori:

—¿litaka iroñaaka eewanatantakawori iroka kajankaarika?

⁵ Arimi opimanteromi, aantakyaawomi osheki koriki, roojatzikya opayi-terinimi ashironkayitacharini.

Tee inimoeyanakirini okaatzi antakiri,

⁶ omaanta ikantziri Jesoshi:

—Eero pithañakotawo. ¿litaka pikijantawori? Okameethaperotzi ojeetak-ina.

⁷ Aritaki ikantani ikaatzimikya osheki ashironkaenkari. Aririka pikowaki petakotyaari, aritaki pimatakiro pipakiri. Omaanta naaka, eero nokantani notsipateeyemini. Eero oshekitzi kitejiri pineshironkatantanakinari jaka kipatsiki.

⁸ Tee omatayitzironi oetarikapaeni, omaanta ojeetakina naaka. Tema ajeetapiintziri kamatsiri, omaanta tee riyotakotya. Omaanta iroka tsinanika itakinä ojeetakina, eeniroka nañi. Iyotakina nokame paata.

⁹ Kyaaryootaki iroka nokamantemiri: tsikarika ikamananteeyeroni atziri noñaani, eejatzi ikamantakoetero iroka tsinanika oetarika antakiri, ikenkithashiryaakoeyantyaaworini.

Ikenkithashiryaaka Joorashi raakaanteri Jesoshi (Mt. 26.14-16; Rk. 22.3-6)

¹⁰ Eeniro irira Joorashi karyootejatzi, rirotaki riyotaanewo naawita Je-soshi. Ikantanaka riyaatanaki apaniroeni janta ijeekinta jewatayitziririni ñanakowenantatsiri, ikantakotziri Jesoshi raakaanantyaariri.

11 Ari ikemaeyawakirini riroripaeni ikantapaakiriri, ikimoshireeyanakini, ikantawakiri: “Kameethataki: osheki nopinatemi koriki iroñaaka”.

Roojatzi ikenkithashiryaanaka Joorashi: “¿Tsika nokanterika naakaanantyaariri Jesoshi? ¿Tsika okaateka?”

Rotyaantakariri riraga Jesoshi riyotaanewopaeni ramine tsika rowaeyaani

(Mt. 26.17-19; Rk. 22.7-13)

12 Monkaatapaaka kitejiri rowaeyantaworini paa kaari tapiyacha. Eejatzi rowamaakiri owisha rowaeyaarini kitejiriki ikenkithashiryaapiintzirowa-jantari ronompiri Tajorentsi paerani. Ikanta riyotaanewo rojampitziro Jesoshi:

—¿Tsika pikoyika nowojanteri owisha?

13 Ari rotyaantzi riyotaanewo apite, ikantziri:

—Piyaate Jerojareeki. Aritaki pitonkiyotawakyaari shirampari, aatsiri iñaachomoki. Poyaatanakiri rirori.

14 Tsikarika janta ikyaapae, aritaki piñaapaakiri ashitawori ipanko; rirotaki piñaanataapaakiri. Pikantapaakiri: “Ikantzi iyotaantatsiri: ‘¿Tsikama nojeekan-tapaakyaari nowakaantapaeyaariri niyotaanewopaeni owisha?’ ”

15 Roojatzi roñaagantawakimiro janta jenoki oshitamenkotanta antawo. Ari piwetsikero janta owanawontsi.

16 Roojatzi riyaaanaki riyotaanewo janta, iñaapaakiro iroka ikantakiriri, roojatzi rowojantapaakiro rowanawo.

Ikantakotakiri Jesoshi aakaanterini

(Mt. 26.20-25; Rk. 22.21-23; Jowa 13.18-30)

17 Roojatzi itsiteniityaanaki oorya. Rareetapaaka rirori Jesoshi, itsipateeyapaakarini riyotaanewopaeni.

18 Ijeekaeyapaakini, rowaeyapaakani, ikantziri Jesoshi:

—Kyaaryootaki iroka nokamantemiri. Apaani akiyotanari iroñaaka riro-taki aakaanenani paata.

19 Rowashireeyanakani riraga riyotaanewopaeni, ikantaki apanipaeni:

—¿Naakama aakaantemini?

Eejatzi paashini:

—¿Naakama?

Eejatzi paashinipaeni rojampiteeyanakirini.

20 Ikantzi Jesoshi:

—Tema rirotaki aakaanenani ochaantakotakinarika iroñaaka nowa-joneki.

21 Naaka poñaachari jenokinta, nokoñaatapaaki jaka kipatsikika. Rooteentsi nokame. Aritaki omonkaatasya rojankinatakotziteetakinari. Omaanta ari rowashironkaakya riraga aakaanenani. Eerorikami ikoñaatzimi rirori, eeromi raakaanantami, eejatzi eeromi ikemaatsitawomi katsiri.

Roshiyakaawenteeyakaeroni Jesoshi ikamawentakae aaka

(Mt. 26.26-29; Rk. 22.14-20; Jowa 13.21-30; 1 Ko. 11.23-26)

22 Eeniro rowaeyakani, raakiro Jesoshi paa. Ipaasonkitziri Iriri Tajorentsi, ikagaakiro, ipaeyakirini riyotaanewo. Ikantziri:

—Powaeyawoni iroka paa, oshiyakaawentziori nowatha. Tema naaka kamawenteeyakimirini.

23 Eejatzi raakiro pajoki awishoowaantsi oowa. Ipaasonkitakiri Tajorentsi, ipakoeyakirini, rireeyawakironi.

24 Ikanteeyakirini:

—Iroka oshiyakaawentzirori niraa. Napaatawenteri osheki atziri. Aririka nokamawentemi, piyoteeyakironi kyaaryo ikantakimiri Tajorentsi, rowaw-ijaakoeyemini.

²⁵ Kyaaryootaki nokanteeyimirini. Eero iroñaaka napiiteero jaka kipatsiki nireero awishooawaantsi oowa. Aririka nojeekapae janta ipinkatharitzinta Tajorentsi, ari nirapaero eejatzi.

*Ikanteeyirini Jesoshi riyotaanewo: “Iinja pookaeyaneenani”
(Mt. 26.30-35; Rk. 22.31-39; Jowa 13.31-38)*

²⁶ Ari ithonkakirowaka, romampaawenteeyanakarini Tajorentsi, roojatzi riyaatanteeyanakani janta tonkaariki, oetachari Oriiwomashi.

²⁷ Ikanteeyakirini Jesoshi:

—Iinja pookaeyaneenani. Aritaki rojankinatakotziteetakimini: “Rowama-gaeteri riraga shentziriri owisha, roojatzi ikinashiwaetanakya rowishate”.

²⁸ Omaanta, iinja nopiriinteerika nañaaga neewateeyanakimini janta Karireeyaki, ari piñeena.

²⁹ Ikantziri Peetero:

—Aririka rookaeyemini maawaeni paashini, inta naaka, eero nookimi.

³⁰ Ikantawakiri rirori:

—Kyaaryootaki iroka nokantemiri: iroñaaka tsiteniriki, tekiraatarika rapi-itakiroota iñi tyaapa, osheki pithaawanaki. Okaate 3 pikante: “Tee niyotziri Jesoshi”.

³¹ Omaanta ikantaperotzi Peetero:

—Eero nookimi. Atsipatawakagaeyaniroña akamaeyeni, eero nokantzi: “Tee niyotziri”.

Eejatzi imonkaatawakaaka ikanteeyakirini maawaeni paashinipaeni.

*Ikenkithatakaeri Jesoshi Iriri janta Jethemaniiki
(Mt. 26.36-46; Rk. 22.39-46)*

³² Roojatzi rareeteeyapaakani janta Jethemaniiki. Ikanteeyirini riyotaanewo:

—Pijeekaeyawakiniita jaka, nokenkithatakaawakiriita Pawa.

³³ Rirotakikya raanakiri Peetero, Jantyaako, eejatzi Jowa. Areetzimota-paakari ikenkithashiryaanaka, eejatzi osheki rowashiretanaka.

³⁴ Ikantziri:

—Osheki netakotanaka. Pijeekawakiita jaka, pikakiterapa.

³⁵⁻³⁶ Ari ishirinkaneentanaka eechonkiini jaga. Rotziwerowanaka kipatsiki, ikenkithatakaeri Iriri. Ikantziri:

—Pawa, eeroka matzirori maawaeni oetarikapaeni. Nokowawitaka powawijaakotenami iroka nokemaatsityaari, omaanta eero nantziro nokowawitari nanteri naari, inta nokowaki nantemiro pikowakaakinari eerori.

³⁷ Roojatzi ipiyanaa jaga ijeekakira riyotaanewo. Iñaapaatziiri, ima-gaeyakini. Ikantapaakiri Peetero:

—Shimo, ¿maakimima? ¿Eeroma pamawetziro pikakite eechonkiini?

³⁸ Pikakite. Pamaneri Tajorentsi okantyaatakya aririka ikowaki iwinkatharite kamaari rantakayitemironi kaari kameethatatsi, eerokya panantawo. Kyaaryo pikowaperowitaka pantenirimi Tajorentsi ikowakaakimiri, omaanta tee pimatziro.

³⁹ Ipiyanaka eejatzi, ikenkithatakaapaeri Iriri roojatzi ikanteeri ikan-takiriri inkaaganki.

⁴⁰ Ipiyapaa, iñeeyapaerini magaeyakini eejatzi. Osheki agaeyakirini iwo-chokini. Osheki ipashiwenteeyakani, tee riyotzi oetarika ikanteeyirini.

41 Ipiyapiyataka riraga Jesoshi, okaatzi 3 ipiyanaka. Roojatzi ipiyanta-paaka ikantapaakiri:

—Eekiroma pimaatzi. Iroñaaka monkaatapaaka, rooteensi ikentakotakaanteetena: rooteensi rayena kaari aapatziyanari.

42 Iroñaaka pipiriinte, thame aate. Oo, okaakitapaaki aakaantenani.

Ragaeyakirini Jesoshi

(Mt. 26.47-56; Rk. 22.47-53; Jowa 18.2-12)

43 Eeniro iñaawaetzi Jesoshi, ipokapaaki riraga Joorashi, rirowitaka riyotaanewo. Itsipateeyapaakarini iroñaaka osheki atziri. Ramaeya-paakironi ichekamentopaeni eejatzi rompojamentopaeni wetsikachari in-chato. Riroteeyakini rotyaantanewo jewatayitziririni ñaanakowenantatsiri, riraga rotyaantanewo iyotaantzirori Iwaperite Tajorentsi, riraga aataperot-teenchari.

44 Ikantziteeyakarini riraga Joorashi irirapaeni:

—Iroñaaka nokamantaperotemi piyotantapaakyaariri Jesoshi: piñaakinrika nohowootapaakiri, rirotaki poerikapaakiri. Paanakiri.

45 Ari ipokapaaki rokaakintapaakari. Ikantapaakiri:

—Iyotaanari.

Ithowootapaakiri.

46 Roerikaeyapaakirini, shepik, ishirikaperotapaakiriroña ragaeyanakirini.

47 Apaani riyotaanewo raanakiro ichekamento. Ithatziitakiri ikempita ronampiri iwinkatharite ñaanakowenantatsiri, thatzik.

48 Ikanta Jesoshi iñaakiri okaatzi rantakiri riyotaanewo, ikantziri:

—¡Eero! Okanteekaata, poyaankaero pichekamento, ipiyatzimikari. Tema piyotzi maawaeni antawakaantawori ijawirite eejatzi rowamaanteetakari jawiri. ¿Tee piyotzi nokowakirikami, nokanterimi Ashitanari rotyaante-narimi oshekinipero ronampiri piyakowentenanimi?

Roojatzi ipampitakiri ikempita, retsiyatakotakiri.

Ari ikanteeyawakirini Jesoshi:

—¿Naakama koshintzi? ¿Iitaka pamashitanari pichekamento eejatzi pompojamentopaeni? Paashitanakina, eero noshiyapithatzi.

49 Aritaki maawaeni kitejiri notsipateeyawitzimini janta Tajorentsi-pankoki, niyotaanzimiri. Pikoyirika payena, paanakina. Iroñaaka omonkaataka okantzitakarini Iwaperite Tajorentsi.

50 Riraga riyotaanewopaeni rookaeyanakirini, shiyeeyanakani maawaeni.

51 Apaanikya ewankari oyaatawitanakariri Jesoshi. Tee ikithaatanakya, omaanta rapineetashitakawo iwashikawo. Roerikaetawitawakari,

52 ithañaanaka rirori, rookanakiro iwashikawo, ishiyamerikitanaka.

Ikanteeyini jewatatsiripaeni: “Okameethatzi ikame Jesoshi”

(Mt. 26.57-68; Rk. 22.54-65; Jowa 18.12-14, 19-24)

53 Ari ragaeyanakirini Jesoshi iwinkathariteki ñaanakowenantatsiri. Ipiy-otawenteeyapaakarini maawaeni jewatayitziririni ñaanakowenantatsiri, aat-aperoteenchari eejatzi iyotaantzirori Iwaperite Tajorentsi.

54 Riraga Peetero royaatakowentawitanakari Jesoshi, omaanta rookaneentanakiri inteenanta, roojatzi rareetantapaaka janta ipankoki iwinkatharite ñaanakowenantatsiri. Tee ikyaapaaki rirori pankotsiki; ijekimotapaakiri onampirentsipaeni rakitsitapaakawo paamari.

55 Ari inthomaenta ipiyotawentakari Jesoshi riraga jewatayitziririni jori-yopaeni. Rojampiteeyirini atziri:

—¿Piñaakotakirima rantziri Jesoshi kaari kameethatatsi nowa-
maakaanantyaariri?

Omaanta tekatsi iñaakoteri.

⁵⁶ Ipokapaaki osheki theeyakotakariri, tee omonkaatawaka ikantayi-
takirini.

⁵⁷ Apanipaeni katziyaneencha, itheeyakotashitakari, ikantzi:

⁵⁸ —Nokemaeyakirini Jesoshi ikantzi: “Iinja noshekiroreero Tajorentsi-
panko iroka riwetsikani atziri. Ari okaate 3 kitejiri niwetsikae naaka
paashini Tajorentsi-panko, kaari riwetsiki rirori atziri”.

⁵⁹ Omaanta tee omonkaatawakakya ikantayitawitakarini.

⁶⁰ Ikatziyanaka niyanki riraga iwinkatharite ñaanakowenantatsiri. Rojampi-
takiri Jesoshi, ikantakiri:

—¿Iitaka kaari pakantana? ¿Oetaka iroka ikantakotayitakimirini irika?

⁶¹ Omaanta imaeritaki, tee raki. Rapiitakiri riraga iwinkatharite
ñaanakowenantatsiri:

—¿Eerokama Rotyaantanewo Tajorentsi naamagaeyarini, riraga Itomi
Tajorentsi noñaaperotziri?

⁶² Rakanakiri:

—Naaka. Kyaaryo pikantakiri. Iinja piñeena nojeeki janta rakoper-
oki Pawa Tajorentsi, nokaateeyirini neewawenanteeyapaeni. Eejatzi
piñaawaena nokinantapaeyaawo janta menkori, aririka nopiyee paata.

⁶³ Riraga iwinkatharite ñaanakowenantatsiri ikijanaka.
Ikenkithashiryaakotanakari Jesoshi ikantzimatakiri Tajorentsi, rootaki
itzijagaantanakawori iithaari. Ikantanaki:

—¿Iroñaaka iitaka akowantyaari paashini kantakoterini?

⁶⁴ Pikemaeyawakirini iroñaaka okaatzi ikantakiri, tema itheenkakiri
Tajorentsi. ¿Tsika pikanteeyinika eeroka?

Ikanteeyanakini:

—Kyaaryo, eenitatsi rantani. Okameethatzi ikame.

⁶⁵ Eenitatsi apanipaeni eewatayitziririni. Roojatzi ipashikapootakiri,
eejatzi ikapojapootakiri. Ikantziri:

—Pikamantena iroñaaka ninkarika kapojapootakimiri.

Eejatzi riraga waariryaapaeni ipajapooteeyakirini.

Ikantzi Peetero: “Tee niyotziri Jesoshi”

(Mt. 26.69-75; Rk. 22.55-62; Jowa 18.15-29)

⁶⁶ Eeniro ijeeki rirori Peetero janta inkokironta pankotsiki rakitsita.
Opokapaaki apaani ronampiri iwinkatharite ñaanakowenantatsiri.

⁶⁷ Oñaapaakiri Peetero, rakitsita paamariki. Otsikanatapaakari, joreririri,
okantapaakiri:

—Eeroka tsipatariri riraga Jesoshi najareetejatzi.

⁶⁸ Ithaawanaki, ikantanaki:

—Tee, tee niyotzi oetarika pikantziri. Tee nokemimi eejatzi.

Roojatzi riyataanaki ashitakontsiki shiirikoki. Iñaanaki tyaapa.

⁶⁹ Apiiteeri oñaagaeri onampirentsi. Okanteeyirini maawaeni okaa-
teeyakinira:

—Rirotaki irika tsipatariri Jesoshi.

⁷⁰ Eejatzi rapiiteero Peetero, ikantzi:

—Tee niyotziri.

Ari ojamanitapaentzi eechonkiini. Roojatzi ikantziri irikapaeni katziyayi-
teencharini:

—Kyaaryooperotaki. Eerokataki tsipatariri Jesoshi, eerokataki karireeya-
jatzi.

⁷¹ Ikantaperotanaki:

–Tee niyotziri riraga shirampari pikantakinari. Riyotzi Tajorentsi kyaaryo nokantaki: notheeyakyaarika, nokowaki rowashironkayenaata Tajorentsi.

⁷² Rapiitakiro iñaanaki tyaapa. Ikenkithashiryaaneero Peetero ikantakiriri Jesoshi: “Tekiraatarika rapiitanakiroota iñaanaki tyaapa, okaate 3 pikante: ‘Tee niyotziri Jesoshi’”. Ari rowashiretanaka Peetero, roojatzi riraantanaka, jmmm, jmmm.

15

Ragaeyanakirini Jesoshi Peraato
(Mt. 27.1-26; Rk. 22.66-23.5; Jowa 18.28-40)

¹ Rooteentsi okitejiityaanaki, rapiitakiro ipiyotawenteeyarini Jesoshi riraga jewatayitziririni ñaanakowenantatsiripaeni, eejatzi aataperoteenchari eejatzi iyotaantzirori Iwaperite Tajorentsi. Ikantakowenteeyakirini Jesoshi. Roojatzi roojoteeyakirini irira, raanakiri janta, ipapaakiri Peraato.

² Rojampitawakiri:

–¿Eerokama iwinkatharite joriiyopaeni?

Riraga Jesoshi rakanakiri:

–Pikantakiri eeroka kyaaryoopero.

³ Ikanteeyini jewatayitziririni ñaanakowenantatsiri:

–Osheki rantayitakirini irika, tee ikameethatzi.

⁴ Rapiiteeri Peraato, rojampitziri:

–¿litaka kaari pakanta? Pikemawakiri osheki kantakotashiteeyakimirini.

⁵ Tee raki Jesoshi. Riraga Peraato tee riyotzi oetarika ikenkithashireeyarini.

⁶ Ari eenitatsi rametari: maawaeni ojarentsi, aririka omonkaatapaeya kitejitatsiri rawijantakariri ronampiri Tajorentsi achariniiteni paeranipero Ejiipitoki. Roeyowapiintziri omonkyaagaarewo apaani ikowakagaeyirini atziripaeni.

⁷ Eeniro iroñaaka rashitakotaka janta atziripaeni kowayitawitacharini rookerimi pinkathari: iwaero apaani Warawaashi rirotaki owamaantaneri.

⁸ Ari riyaatashiiyakirini riraga piyoteenchari, ikanteeyapaakirini Peraato:

–Nokoyi panteeyenawoni iroka pametari: poeyowaenari apaani pomonkyaaganewo.

⁹ Rakawakiri Peraato, ikantawakiri:

–¿Riroma pikowakiri noeyoyemiri riraga Jesoshi piwinkatharite?

¹⁰ Riyotaki Peraato osheki iñaaperoyeirini atziripaeni Jesoshi, rootaki ikijeyantanakaririni ñaanakowenantatsiripaeni raakaanantakariri.

¹¹ Ari riraga jewatayitziririni ñaanakowenantatsiri ikenkithayitanakini, ikanteeyakirini atziripaeni:

–Pikante: “Kaari Jesoshi”. Pikanteeyirini: “Riraga poeyowaeri Warawaashi”.

¹² Rapiiteeri eejatzi Peraato, ikantziri:

–¿Tsikama nokanterika iroñaaka irika pipinkatheeyawitakarini?

¹³ Ikaemaeyanakini paashinipaeni:

–Pikentakotakaanteri koroshiki.

¹⁴ Rojampitziri:

–¿litaka rantakiri nokentakotakaanantyaariri?

Eekiro rapiitanaatziro ikaemaeyanakini:

–¿Pikentakotakaanteri, pikentakotakaanteri!

15 Ikowanaki Peraato ikimoshiretakagaeyerini riraga atziripaeni, rootaki roemishitowantaariri Warawaashi. Omaanta Jesoshi ipajatakaantakiri, roojatzi raakaantakiri ikentakotakaantakiri.

Ishirontawenteeyakarini riraga Jesoshi
(Mt. 27.27-31)

16 Roojatzi irira joraaropaeni raanakiri Jesoshi inthomaenta ipankoki Peraato, ari okaankiityaaneentzi eechonkiini. Owaeronta rowaga pankotsi peretooryo. Riraga joraaropaeni ikaemaeyakirini maawaeni paashini-paeni.

17-18 Itheenkaeyakirini, ishirontawenteeyakarini, ikantziri:

—¿Eerokatakima iwinkatharite joriyyopaeni? Iroñaaka naari noñaaperotemi.

Ari ikanteetakiriri iroñaaka Jesoshi, tema rantaminthatakiri rootaki roshiyakaawenantakariri apaani jewawenantatsiri. Raatonkoryaagaetakiri Jesoshi, ikithaateetakiri kityonkamawoneentatsiri. Ragaetakiniri ki-tochee, riwetsikaetakiniri ikimitakaanteetakiniri amantheerentsi roojatzi ramantheetakaantakiri.

19 Rotziwerowashitakiri, iñaaperojeempiyaakari, roojatzi rompojantakari chonkopishitonki iitoki eejatzi reewapooteeyakirini.

20 Ari osheki rantaminthatakiri, roojatzi reshitapaakiri. Roojatzi raatonkoryaakiri ikithaawitakariri kityonkamawoneentatsiri, ikithaateeri iithariperoro rirori. Roojatzi raantanakari ikentakoteetantyaariri antawokotaki koroshi.

Ikenakoteetantakariri riraga Jesoshi
(Mt. 27.32-44)

21 Roojatzi joraaropaeni raanakiri Jesoshi. Niyanki awotsi iñaakiri shi-rampari iwaero Shimo rirotaki iriri Arejaantero eejatzi Roojo. Owakira ijeekapaaki Jerojareeki ipoñaakawo paashiniki nampitsi iitachari Shireene. Romperatawakari iroñaaka, ikantakiri:

—Pinatanakiniri Jesoshi iroka koroshi.

Ikanta Shimo inatanakiro, raanakiro.

22 Ari ragaeyanakiniri Jesoshi janta tonkaariki oetanta Koorikota. Rootaki iitantawori tonkaari oshiyakawo iitonaki atziri.

23 Ari ipakowitakari kepishaari, eero ikemaatsiperotantawo katsiri, inta tee rirawakiro Jesoshi.

24 Roojatzi ikentakoteetakiri Jesoshi rakokira eejatzi iitzikira, rowatzikakoteetakiri kipatsiki. Ikanta irikapaeni joraaro, raakiro iithaari. Roojatzi rookayitziro ni mapyaaniki. Ro riyotantyaari ninkarika ayeroni iithaari. Eejatzi rapiitakiro riyotakoeyeroni mapi roojatzi raantanakyaawo maawaeni okaatzi ikithaayitarini rirori.

25 Jenokiityaapaaki oorya, ikentakoteetantakariri.

26 Roojatzi raaki paashini inchakota owaanini, rojankinateetakiro jank-inarentsi okantzi: “Rirotaki jewawentziro joriyyopaeni”. Rootaki ro-jankinatantakawori, riyoteetantyaari iitarika rowamaanteetakariri. Iken-takoetakiniri jeñokiini ipatziitoki Jesoshi.

27 Iroñaaka eeniro ikaatzi apite koshintzi ikentakoteetakiri eejatzi, ari itsi-patakari Jesoshi. Apaani rowatzikakoteetakiniri rakoperoki, irira paashini rowatzikakoetakiniri rampateki.

28 Rootaki omonkaatantakari jankinarentsi Iwaperiteki Tajorentsi kantat-siri: “Ikimitakaanteetyaari kaari kameethatatsi”.

29 Ari rawijayitziro iroñaaka osheki atziri, osheki itheenkimawaetakiri Jesoshi, osheki ishirontawentari, ikanteeyirini:

—¡Oo! Eeroka shekiroreeronimi Tajorentsipanko, ro awijawitakya 3 kitejiri ari piwetsikaeromi eejatzi.

³⁰ ¿Arima pitajonkantsiwaeta? Intsi paete, pitajonkakowentya eeroka: payiitee ironaaka ikentakoetakimira koroshiki.

³¹ Roojatzi ipokantapaaka eejatzi irikapaeni jewatayitziririni ñanakowenantsiripaeni eejatzi iyotaantawitawori Iwaperite Tajorentsi. Ishirontawenteeyakarini, ikantawakaeyanakani:

—Pamineri irikakya, rirowitaka owawijaakotziriri paashini atziri, tee imatziro rowawijaakotyari rirori.

³² Eerokawitaka Rotyaantanewo Tajorentsi, jewawenawitaririni ajoriyiyotzinkaritepaeni. Aminamatsitawakiriita aririka rayiitee koroshiki. Aririka añaakiri, thame aapatziyari.

Eejatzi ikimitakari rirori tsipatakariri Jesoshi ikentakotaka, itheenkakiri eejatzi.

Ikananaki Jesoshi

(Mt. 27.50-56; Rk. 23.45-49; Jowa 19.30-37)

³³ Ikaataki oorya tampatsika, omapokashitapaaka otsitenitanaki maawaeni kipatsi. Tee añaaneeri oorya. Okaatzi ojamanitapaentzi 3 oora. Roojatzi rooryaantanaa.

³⁴ Roojatzi ikaemantanaka antawo Jesoshi ikantzi ipaanteki rashi:

—Eroe, Eroe, ¿raama jawaatani?

Rootaki akantziri aaka apaanteki: “Notajorentsita, Notajorentsita, ¿iitaka pookantanari?”

³⁵ Ikemantawakariri apaanipaeni jeekaneentsiri ikantzi:

—Pikemiri, ikaemiri Iriiyashi.

³⁶ Ari ishiyanaka atziri, rowiinkapaakiniri kepishaatatsiri piyonkashinkanari. Rojataakiniri jawookikira. Ipawitari ratsimiyawakiromi. Ikantziri katziyayiteencharinipaeni jaga:

—Ari ikantawakaata: aminawakiriita aririka ipokashitapaakiri Iriiyashi rayiitashitapaakiri.

³⁷ Antawopero ikaemanaki Jesoshi, kamanaki.

³⁸ Eenitatsi janta Tajorentsipankoki antawo tokoya, tontarini, ashitako omooki. Itanakawo jenoki, otzijagaanaki waaaag, roojatzi jaawiki. Thatzii. Apitemankitanaka.

³⁹ Eeniro imontetakari itzinkami joraaro. Iñaawakiri tsika ikantanakari Jesoshi ikamantanakari. Roojatzi ikanantanaka:

—Kyaaryoopero: riroperotaki irika shirampari Itomi Tajorentsi.

⁴⁰ Eeniro apaanipaeni tsinani ojeeki inteenapaeni aminayitzini. Okaateeyakironi Mariiya makaraarajato, eejatzi ojameto, Mariiya rootaki riniro Jantyaako eejatzi paashini Josee. Jantyaako impaerintzi ikoñaatzi. Eejatzi okaateeyironi Jaromee.

⁴¹ Eeniro ijeekawitani janta Karireeyaki oyaateeyirini maawaeni iroka-paeni tsinani amitakotziriri. Ironaaka ojeeki jaka osheki paashinipaeni tsinani. Itonkaantanakari Jesoshi janta Jerojareeki, oyaateeyanakinini.

Iitaka ikantakiriri Jesoshini

(Mt. 27.57-61; Rk. 23.50-56; Jowa 19.38-42)

⁴² Itsiteniityaanaki oorya. Ro kitejitatsini inkaamani imakoryaantee-yarini, tema ironaaka riwetsikaeyironi oetarika ashi inkaamani.

⁴³ Eeniro Josee, riraga poñaachari Arimateeyaki. Aritaki ikaateeyirini riraga iyotaawakagaeyacharini. Iñaaperoteeyirini atziripaeni rirori. Raamaari

Tajorentsi rirori ikowaki reewawenteri. Iroñaaka ishirampariperotanaki Josee, riyatashitanakiri Peraato, ikantapaakiri:

—Nokoyi pishinetenari naaneeri Jesoshini.

⁴⁴ Itzimaetyaashitanaka riraga Peraato. Ikenkithashiryaanaka: ¿Okyaaryootzitanakyaama, intsipaete ikamanaki Jesoshi? Ari ikaemakaantakiri iwinkatharite joraaro. Rojampitawakiri:

—¿Kyaaryooma? ¿Kamaperotanakima Jesoshi?

⁴⁵ Ikantziri:

—Jee, kamaperotaki.

Roojatzi rotyaanantakari Josee royiitakoteeri jaawikira Jesoshini.

⁴⁶ Ramanantaki Josee tokoya. Royiitakiri Jesoshini rapineetakotakiri. Romaryaakiri omooki, janta imoontetzironta impeeta. Ipinaashitakiri antawo mapi omooki.

⁴⁷ Oñaakoperotakiri Mariiya makaraarajato tsika rowakiri. Otsipatawo ojameto, rowaga riniro paashini Josee.

16

Ipiriintanaka Jesoshi

¹ Awijanaki kitejiri imakoryaanteeyarini. Roojatzi amanantanakari tsi-nani kajankapaneri, otzirintanteeyaririmi Jesoshini. Ro owaeropaeni roori tziriterinimi Mariiya makaraarajato, eejatzi roori okaatziro ojameto riniro Jantyaako, eejatzi roori Jaromee.

² Ari okitejiityaanaki iyaatzi janta omooki rotetawitakarinta Jesoshini. Rootaki tominko iyaatantakari. Ari ijenokitapaaki oorya, roojatzi areetan-paaka.

³ Okantawakaeyanakani:

—¿Ninka pinagaenironika rowaga mapi ashitantari? Antawoni, eero aawiro aaka.

⁴ Aminapaaki, oñaapaakiro rowaga mapi antawo, pinaanaka ashitaryaanaka.

⁵ Okyaapaaki omooki janta rowawitakarinta. Tee oñaapaeri Jesoshini, omaanta irira oñaapaaki apaani shirampari jaga. Ikithaatawo kithaarentsi kitamaaripero. Otsinkashiryaanakiro irowapaeni oñaapaakirira ijeeki.

⁶ Ikantawakiro:

—Eero pithaayi. Riro paminawitari riraga Jesoshi najareetejatzi, riraga ikentakoetakiri. Piriintanaa, tee añaagaeri jaka. Jatee. Paminerotya rowawitakarika.

⁷ Piyaatee iroñaaka pikamantapaeri Peetero eejatzi paashini riyotaanewopaeni. Pikantapaakiri: “Reewatanakimi janta Karireeyaki, aritaki piñaapaeri janta. Tema aritaki ikamantzitakimini paerani”.

⁸ Ari intsipaete iyowanee, oshiyana. Ompetatanaka, osheki otsinkashiryaanakiro. Othaawanaki, rootaki kaari okamanantari atziri otonkiyotakari janta awotsiki.

Oñaagaeri Mariiya Jesoshi *(Jowa 20.11-18)*

⁹ Rootaki ipiriinantaari Jesoshi tominko. Ro ritaperotaari roñaagaawo Mariiya makaraarajato. Rootaki paerani ikyaanawitakawo 7 kamaari, omaanta retsiyatakotakirini.

¹⁰ Roojatzikya iyaatantanaka roori okamantapaakiri riraga itsipateeyawitarini Jesoshi. Roojatzi rowashiretakoeyawitarini, eejatzi eeniro ri-raakoeyawitarini.

¹¹ Roojatzi okamantawitapaakari:

—Piriintanaa Jesoshi, noñaagaeri.

Tee raapatziyawakawo.

Ĩñaakiri apite riyotaanewo Jesoshi

(Rk. 24.12-35)

¹² Roojatzi ipaashinipootanaki ipookira Jesoshi, roñaagapaari apite riyotanewoni ranashiiyani janta awotsiki.

¹³ Ari ipiyanaa irika ñaakiriri, ikamantapaakiri paashinipaeni. Eejatzi ikimitawakiri, tee raapatziyawakari.

Ikenkithatakagaeyirini Jesoshi maawaeni riyotaanewo

(Mt. 28.16-20; Rk. 24.36-49; Jowa 20.19-23)

¹⁴ Ari rowaeyani riyotaanewopaeni, ikaateeyini 11. Roojatzi roñaagaeyantapaaririni Jesoshi. Ikanteeyapaakirini:

—Tema nokamantzitakimini ari nopiriintee: ¿litaka kaari paapatziyantana? Tema tee añiuro pikenkithashiryaantari. ¿litaka kaari paapatziyantari ñaakinari inkaaganki?

¹⁵ Piyaateeyeni pithotyanaakiro maawaeni kipatsi. Pikamanteeyerini maawaeni atziri tsika ikanteeya rawijakotanteeyaari rirori.

¹⁶ Ninkarika aapatziyawakyaawoni rowaga pikamantakiriri, roojatzi raapatziyantawakyaari Tajorentsi ari ikaawoshitawentanakyaari irira tema aritaki rawijakotee. Rooma riraga kaari aapatziyawakyaawoni ari rowashironkaaperoteri Tajorentsi rirori.

¹⁷ Tsikarika piyaateeyeni, itajonkakowentemi Tajorentsi, riyoteeyantyaarini atziri kyaaryootaki iroka pikantakiriri. Nomatakayemiro petsiyatakotantyaariri kyaantariri kamaari. Piyotayiteroni paashinipaeni ñaagantsi pikenkithatakotantenari.

¹⁸ Aririka poerikawityaari maanki, aririka ratsikawitemi, omaanta eero rowamaemi. Eejatzi, aririka piraakowityaawo piyantatsiri, eero owamaemi. Eejatzi, aririka pipampiteri mantsiyatatsiri eejatzi pikantakowenteri, ari rawijakoeyeni.

Ithonkapaakiro Marikoshi rojankinari

(Rk. 24.50-53)

¹⁹ Rootaki ikanteeyakiririni Awinkatharite Jesoshi, roojatzi roenokantanaa jenokinta, ijeekapae janta rakoperoki Tajorentsi, ikaatapaeri ipinkatharitapae rirori.

²⁰ Ari riyaaateeyanakini riyotaanewopaeni. Ikinakinayitanakini, ikamanantayitanakini tsikarika ikinayitanakini. Kijokiro rowakiri Awinkatharite, ramitakoeyirini. Eejatzi itajonkantayitakini, riyoteeyantakarini atziripaeni kyaaryooperotaki ikamanteeyakiririni. Aritaki okantaperotari.

Ari okaatzi.

Naaka jankinatzirori:

Marikoshi

ROOKASHI ROJANKINATAKOTAKIRI JESOKIRISHITO, TSIKA IKANTA ROWAWIJAAKOTANTZI

¹⁻⁴ Naaka Rookashi nokoyi niwethatemi eeroka Teyoojiro tsikarika pikanta pijeeki. Iroñaaka nokoyi nokenkithatakoteri Jesokirishito. Ikaateeyakini osheki jankinatakoeyakiririni, ikamantakotayitakironi okaatzi rantayitakirini. Iñeeyakirini, eejatzi ikemakoeyakirini, rootaki rojankinatakotantariri. Noñaanatakiro naari okaatzi rojankinatakiri, eejatzi nojampitakowentayitakironi rantayitakirini niyotakoperotantakawori, nothotyaakiro maawaeni. Iroñaaka nokamantemiro naari, nokowaki piyoperotero kameetha rantayitzirini Jesoshi, rootaki nojankinatantakimirori piyoperotantyaaworini kyaaryo rooperori okaatzi riyotagaetakimiri.

Ira Kawiriyeeri ikamantziri Jakariiyashi itzime itomi

⁵ Paerani, ipinkatharitantari Erooreshi janta Joreeyaki, eenitatsi eejatzi ñaanakowenantatsiri Tajorentsi iitachari Jakariiyashi. Rirotaki icharineeteni Awiiyashini: aririka areetapaeya kitejiri rantawaetantyaanariri Tajorentsi janta Tajorentsi pankoki ikaateeyirini isheninkathoripaeni rashi rirori riraga icharineetenipaeni Awiiyashini. Owaero iina Erijaweera, rirotaki ojariitepaenini Aawooni eejatzi.

⁶ Riraga Jakariiyashi rirotaki aapatziyariri Tajorentsi, eejatzi iina rootaki aapatziyariri. Ikantani rantayitakironi okaatzi ikaminaakiriri rirori, rootaki riyoteeyantakaririni atziri ikameethataki. Tekatsi okantya ikan-takowenantyaariri.

⁷ Omaanta tee itzimi reentsite: amashithakitakitya iina, eejatzi imonkaatawakagaeyakani rantyashipariteeyakini.

⁸ Okantaka omonkaatapaaka kitejiri rantawaetakaanteeyaririni isheninkathoripaeni, eejatzi riraga Jakariiyashi.

⁹ Rameteeyawoni riyoyaapiintzi apaani ñaanakowenantatsiri rotyaanteri inthomaenta Tajorentsi pankoki itaantyaanariri Awinkatharite kajankapaneri. Ikanteeyakirini isheninkathori rirori:

—Iroñaaka eeroka niyoyaakimi piyaate inthomaenta janta, pitayeniri Awinkatharite kajankapaneri.

¹⁰ Ikanta ikyaanaki inthomaenta, omaanta paashini piyoteeyencharini oyaakiriri inkokironta, ikenkithatakagaeyirini riraga Tajorentsi.*

¹¹ Janta inthomaenta, romapokakiri ronampiri Awinkatharite, ikatziyi-motapaakari rakoperoki okaakini aritaari itaakirowa kajankapaneri.

¹² Iñaantawakariri rotsikanatanakari, tee riyotzi oeta ikantanakiri, eejatzi osheki ithaawanaki.

¹³ Omaanta ikantakiri:

—Jakariiyashi, eero pithaayi. Eenitatsi pamanakotakiriri Tajorentsi; tema ikemakimi, rootaki otzimantyaari iinja piina pitomi. Piiteri Jowa.

¹⁴ Osheki pikimoshirewenter, eejatzi ikimoshirewenteeyerini osheki atziri aririka ikoñaatapaaki.

¹⁵ Eejatzi iñaaperoteri Tajorentsi ikameethataki. Eero rirori awishoowaantsi oowa eejatzi inashitachari shinchaari. Ojeekantyaari

* **1:10** Rameteeyawoni itaakirorika kajankapaneri, ramaneeyani.

Ishire Tajorensi rajankanekira; tekiraata okoñaatziri riniro roojatzi ojeekantzitari.

¹⁶ Osheki raapatziyakagaeyaarini pijoriiyotzinkaritepaeni, ipinkathateeyantyaaririni Tajorensi, tema rirotaki irira Awinkatharite maawaeni.

¹⁷ Ikimityaari Iriiyashini, osheki iyotaakiri Ishire Tajorensi, eejatzi os-hintsitakaakiri. Reewatakiri Awinkatharite, ikamanteeyerini isheninkapaeni raamagaeyaarini rirori, eejatzi inintaperoyerini reentsitepaeni. Riyotagaeyerini rirori raapatziyanteeyaariri Tajorensi, ikimityaari riraga itakaanaworini raapatziyarini. Riyotagaeyerini theenkantatsiri kameetha raapatziyaari rirori.

¹⁸ Ikantakiri Jakariiyashi:

—¿Tsika nokantyaaka niyoperotantyaari kyaaryootakirika iroka pikantak-inari? Antyashiparitakina, eejatzi noena, antyashipawotaki roori.

¹⁹ Rakanakiri:

—Naaka Kawiriyeeri, kijokiro noyiri Tajorensi. Rirotaki otyaantakinari nokamanantzimirorika iroka kameethatatsiri.

²⁰ Aritaki omonkaatasya iroka nokamantakimiri, omaanta tee paapatziyawo nokantawitakimirika, pitheenkakina. Iroñaaka pimajontzite, ero piñaawaetaneer roojatzi paata ikoñaantantasya pitomi.

²¹ Eeniro janta inkokironta piyoteeyencharini royaawitaari Jakariiyashi, ikanteeyakini:

—Ojamanitateekityaami ipeyaka. ¿Iitaka kaari ishitowantaa?

²² Roojatzi iñaawaeri ishitowapae, tee imataneeya iñaawaetaneer, omaanta rookorookotashiwaetaka. Roojatzi riyoteeyantanakani, ikanteeyanakini:

—Eenitatsi iñaakiri janta inthomaenta. Tee iñaawaetaantsiperotaneer.

²³ Okaatzi 7 kitejiri rantawaetaki Tajorensipankoki. Roojatzi ipiyanaa ipankoki rirori.

²⁴ Roojatzi omotzitantaka iina, okempoyaaka opankoki. Ikaatzi 5 kashiri tee oshitowae.

²⁵ Okantzi:

—Paerani tee itzimawityaani notyomi, rootaki nopashiwenantakari, omaanta iroñaaka ero napiiteero nopashiwentaa. Ineshironkatakina Awinkatharite, tema ikameethaperotaki.

Irira Kawiriyeeri ikamantziro Mariiya itzimaki otomi

²⁶ Okaatakotaki 6 owashirite omotzitari Erijaweera. Roojatzi rotyaanantakari eejatzi riraga Tajorensi Kawiriyeeri:

—Piyaate Najareeteki: jeekatsiri Kareeyaki.

²⁷ Pareetakityaawo tsinani owaero Mariiya, okashiyakari ayeri Josee, riraga icharineeteni Iraviiri. Omaanta tekira oshinetari shirampari.

²⁸ Ikantaka riyaatashitakiro riraga Kawiriyeeri. Romapokapaakiro ikantapaakiro:

—¿Eeniromi, Mariiya? Nopokantari nokamantemi: piweshiryaanakya. Osheki inintashireperotakimi Tajorensi, kijokiro rowakimi. Panaakotakiro maawaeni tsinani ikaminthaaperotzimi rirori.

²⁹ Omaanta othaawantawakari, okenkithashiryaanaka: “¿Iitaka ikanantari?”

³⁰ Ikantapaakiro:

—Eero pithaawantana. Kyaaryo, ikaminthaaperotakimi riraga Tajorensi.

³¹ Rooteentsi pimotzite. Iinja pitzimeri pitomi, piiteri Jesoshi.

³² Ipinkathariperote. Riyoteeyakirini atziri rirotaki Itomi Tajorensi, riraga jeekatsiri jenokinta. Tema rirotaki Awinkatharite. Paerani riraga Iraviirini ipinkathariwentawitarini ijoriiyotzinkariteni.

³³ Iinja ipinkatharite rirori eejatzi. Tema ikantziri Tajorentsi itomi: “Notyomi, eeroka pipinkathariwenteeyeririni maawaeni, pikanteetatyeeyaani”. Aritaki ikantyaari ipinkathariwenante, eero ipakagaero.

³⁴ Okantawakiri:

—¿Tsika nokantyaaka itzimantyaari notyomi? Tekatsikya noemi.

³⁵ Rakanakiro:

—Irowa tzimakayemini Ishire Tajorentsi. Rootaki tajonkawentemini. Iinja ikantakoeteri pitomi: “Ikameethaperotaki, tee añiuro kaari kameethatatsi rantziri. Rirotaki Itomi Tajorentsi”.

³⁶ Eejatzi nokamantemi: antyashipawoperowitaka roori pinatsito Erijaweera, tema ikanteetziro roori tee iyotziri otzimeri eentsite, omaanta okaatakotaki 6 owashirite iroñaaka omotzitaki. Iinja otzimeri otomi.

³⁷ Ñaakiro, tekatsi pomeentsitzimotyaarini Tajorentsi, imateeyironi oetarika ikoyiri.

³⁸ Okantanakiri:

—Tema rirotaki Nowinkatharite. Inimotakina oetarika ikowakaakinari. Ikowakaakinarika itzimashitya notyomi, ari kameethataki.

Roojatzi ipiyantanaka riraga ronampiri Tajorentsi.

Jataki Mariiya areetyaawo Erijaweera

³⁹ Awijanaki apanipaeni kitejiri roojatzi iyaatananaka rowaga Mariiya Joreeyaki. Oshintsitanaki iyaatanaki otonkaanaki tonkaariki.

⁴⁰ Areetapaaka janta ipankoki riraga Jakariiyashi. Oñaapaakiro Erijaweera, okantapaakiro:

—¿Eeniromi?

⁴¹ Rowaga Erijaweera okemantawakawori Mariiya okaemapaaki, okematziiri ishewatanaka eentsite omotzikira, mitzi. Eejatzi okyaantapaakawo Ishire Tajorentsi iyotaaperotakiro,

⁴² roojatzi ocheraantanaka, okantziro:

—Tema ineshironkatakimini Tajorentsi, eejatzi ikimiteeyironi maawaeni tsinani; omaanta eeroka, panaakoeyakinani: ineshironkaperotakimi rirori. Tema eejatzi iñaaperotziri peentsite ikameethatzi.

⁴³ Eeroka ashityaarini Awinkatharite. ¿litaka pikenkithashiryaaantanari pareetantanari?

⁴⁴ Pamine, nokemantawakimiri piwethatapaakina, ikimoshiryaanaki neentsite, ishewatanaka nomotziki, mitzi.

⁴⁵ Paapatziyaperotawakawo maawaeni ikamantakimiri Awinkatharite, rootaki ineshironkatantakimiri.

⁴⁶ Okantzi Mariiya:

—Tema ikameethaperotaki Awinkatharite,

⁴⁷ rirotaki Atajorentsiti eejatzi owawijaakooyeerini. Osheki noki-moshirewentakiri.

⁴⁸ ¿litaka ineshironkatantakinari naari? Naaka ashironkaenkawo, tekatsi niyotzi naari. Omaanta iroñaaka aripaete ikimoshirewentena maawaeni atziri.

⁴⁹ Osheki itajonkakowentakina, tema itajorentsiperotaki, ikameethaperotaki.

⁵⁰ Ikantatyeyaani ineshironkaeyakirini maawaeni pinkatheeyiririni.

⁵¹ Osheki itajonkantayitakini. Ithonkaeyeroni okaatzi ikenkithashiryaaari maawaeni kantakaaperotzinkari.

⁵² Imateeyakirini pinkatharitawitachari rookakaakiri ipinkathariwenantawita. Omaantakya ashironkaenkari ipeyakiri pinkathari.

⁵³ Kimitaka ipakiri osheki oetarika riraga koetyeemotakariri, ari rotyaan-takiro Ishire iyoteeri atziri kowatsiri riyoteri Tajorentsi eejatzi raap-atziyantyaariri. Omaanta riraga kenkithashiryaa kotawori tekatsi koetye-emotyaarini, eero rotyaantziniri Ishire riyotaantyaari. Eero rowawi-jaakotziri.

⁵⁴ Ikantani riraga Tajorentsi ramitakoeyakirini ajoriiyotzinkarite, tee ipeyakotee aari inta ineshironkaeyakaeni.

⁵⁵ Aritaki rantakiro maawaeni ikantakiriri itakaantaworini paerani: Awaraama eejatzi maawaeni icharineeteni ikanteetatyeeyaani.

Rootaki okantakirori rowaga Mariiya.

⁵⁶ Ojeekakitzi 3 kashiri, roojatzi opiyantanaa onampiki.

Ikoñaatapaaki Jowa kaawoshitantatsiri

⁵⁷ Monkaatapaaka kitejiri okoñaawaanitantyaariri Erijaweera. Tema koñaatapaaki otomi.

⁵⁸ Ikemakoeyakironi osheninkapaeni, ikimoshirewenteeyanakironi. Ikanteeyanakini:

—Tema ineshironkaperotakiro Awinkatharite.

⁵⁹ Ari okaataki imaakotaki 7, roojatzi okitejitanaki omonkaataka itotonatantyaariri ishiramparitantarira. Rameteeyawoni joriyopaeni iitakotyaari jewatatsiri itomi ikoñaatapaaki iwaero iriri, rootaki ikananteeyarini isheninka:

—Tema iitya Jakariiyashi, iitakotyaari iriri.

⁶⁰ Omaanta okantzi riniro:

—Eero iita Jakariiyashi, omaanta iitya Jowa.

⁶¹ Ikanteeyanakironi:

—¿Iitarikya pikowantari piiteri Jowa? Tee añiiri pisheninka iitachani Jowa.

⁶² Roojatzi rookorookotantanakariri rojampitantakari riraga Jakariiyashi:

—¿Oetaka pikoyiri eero ka?

⁶³ Rookotanakirini paperi, rojankinatakaniriri: “Aritaki iitya Jowa”. Ari rotsikanateeyanakirini riroripaeni.

⁶⁴ Roojatzi imapokashitanaa riraga Jakariiyashi iñaawaetane eejatzi, ikantzi:

—Tema ikameethaperotaki Tajorentsi.

⁶⁵ Roojatzi rotsikanateeyantanakarini maawaeni isheninka. Ikemakoeyakirini maawaeni jeekatsiripaeni tonkaarikipaeni: rowaga jeekatsiri Joreeyaki.

⁶⁶ Ikenkithashireeyanakani rajankaneki maawaeni kemakoeyakiririni ikantzi: “¿Tsikama ikantatyaarika riraga eentsi? ¿Oetakama ranteri paata? Tema ineshironkaperotakiri Awinkatharite itajonkawentakiri”.

⁶⁷ Roojatzi rowaga Ishire Tajorentsi iyotaakiri riraga Jakariiyashi, ikanan-takawori iroka:

⁶⁸ —Tema ikameethaperotzi Awinkatharite, rirotaki tajonkawen-teeayakerini. Ipokashiteeyakaeni ikamawenanteeyeerini ipinawenan-teeeyerorini kaari kameethatatsi antziri rowawijaakoeyanteerini.

⁶⁹ Paerani Iraviirini rantakiniri Tajorentsi ikowakaakiriri. Iroñaaka rotyaantakiri Tajorentsi icharineeteni Iraviirini, itajorentsitaki, rowawi-jaakotante.

⁷⁰ Tema paeraniperoroña riraga kamanantayitzirorini iñaani Tajorentsi, riraga kameethaperotatsiri, ikantakirini atziripaeni: “Ikantzimi Tajorentsi:

⁷¹ ‘Notyaantemiri owawijaakoeyemirini, eenitatsirika kijeeyemirini, oon-awaetzimiri, aritaki rowawijaakoeyakimini’.

⁷² Tema noneshironkateeyakirini ichariniiteni Awaraama, maawaeni. Eero nopeyakotziro nokashiyakagaeyakarini.

⁷³ Paerani nokantaperotakiri pichariniiteni Awaraama:

⁷⁴ 'Iinja nowawijaakoeyerini picharineetenipaeni, nokijakowenteeyaarini kijeeyawitakaririni, eero ithaawaeyini aapatziyeeyenarini.

⁷⁵ Ninkarika aapatziyenani rirotaki nashipaeni. Nowameethateeyerini, nokantyaani noñaaperoeeyerini ikameethatzi' ". Rootaki ikantakiriri Tajorentsi itakaantaworini.

⁷⁶ Iroñaaka notyomi, nokantemi: "Iiteetemi: 'Eerokataki kamanantzirori iñaani Tajorentsi jenokijatzi' ". Tema ari pikamanteeyerini atziri okameethatzi ijeeki kameetha, raamagaeyaarini Awinkatharite.

⁷⁷⁻⁷⁸ Piyotagaeyerini atziripaeni riyoteeyantyaarini tsika ikantya raw-
 ijakotanteeyari. Pikamanteeyerini ikaminthaaperoeyakirini Tajorentsi,
 eero ikenkithashiriuro eejatzi kaari kameethatatsi rantayitzirini. Aririka
 riyowapaaki oorya, eero otsitenitane, inta okitejitanaki. Eejatzi okimi-
 takya, aririka ipoñaakya Awinkatharite jenokinta, ayoperoeyanakini

⁷⁹ rowawijaakoeyerini maawaeni aapatziyariri riraga kaari yotawitariri
 Tajorentsi, riraga thaawantawitawori ikame. Riyotakagaeyapaakirini tsika
 ikantyaari iñaaperotantyaariri Tajorentsi ikameethatzi.

Rootaki ikantakirini Jakariiyashi.

⁸⁰ Okanta awijaki osheki ojarentsi, antaritanaki Jowa, osheki raap-
 atziyakari Tajorentsi. Roojatzi riyaatantaka apaniroeni tekatsinta atziri
 ipanko, roojatzi paata ikenkithatakaapiinteeyakirini atziripaeni.

2

Ikoñaatapaaki Jesoshi

¹ Eenitatsi oroomajatzi iwaero Seesari Awoshito, rirotaki pinkathari-
 wenzirori maawaeni kipatsipaeni. Owakira ikoñaatantakari Jowa, otomi
 Erijaweera, ikaminaakiri Seesari:

—Nokowaki rojankinatakoeyaani maawaeni atziripaeni, niyotantyaari
 tsikarika ikaatzi.

² Irira Shiriiño rirotaki jewawenziriri shiiryajatzi, rojankinatanteetaka-
 wori iwaeropaeni atziri.

³ Rootaki riyateeyantanakarini maawaeni atziri janta nampitsikinta
 tsikarika ikoñaatapaaki ichariniiteni paerani, rojankinatakotakaantya
 iwaeropaeni.

⁴ Eeniro ijeekaki riraga Josee janta Najareeteki. Rirotaki icharineeteni
 Iraviiri riraga pinkatharitawitacharini. Aritaki inampitawoni irira Weriki,
 ojeeki janta Joreeyaki. Rootaki riyaatantanakari Josee janta, rojankinatako-
 takaantya.

⁵ Itsipatanakawo Mariiya rowaga ikashiyakarira rayero. Tekira oshine-
 tari shirampari, omaanta omotzitashitaka rooteentsi otzimeri otomi.

⁶ Rareetapaaka rirori janta Weriki roojatzi okemantakari ratsikaneen-
 takiro thowiwiwiwi.

⁷ Ikwakowawitapaaka rirori pankotsi imaantapaakyaarimi omaanta
 ithotyakowitapaakawo ijeekantapaakyaarimi, inta iñaapaaki apaani
 ipanko piratsi. Aritaki okoñaatakiri otomi jewatatsiri itzimi. Oponatakiri,
 owakiri jaga royiitantapiinteetantanariri piratsi rowanawo.

⁸ Tsitenitanaki, eeniro ijeekayitzini shentziriri rowishate janta keshiiki.
 Tee imayi, ikakiwenziri rowishate.

9 Romapokapaakiri Awinkatharite, ishikapiryaaokoeyapaakirini, kimitaka okitejite, eejatzi iñagaeyawakirini ronampiri Awinkatharite. Ithaawantawakari oshekipero, ikantaka rompetateeyanakani, tonki, tonki.

10 Roojatzi ikantapaakiri:

—Eero pithaawantana, eenitatsi nokamantemiri okameethaperotaki. Osheki pikimoshirewentero, eejatzi osheki ikimoshirewentero maawaeni atziri.

11 Owakira ikoñaatapaaki Weriki owawijaakotemini: rirotaki Awinkatharite riraga Rotyaantanewo Tajorentsi.

12 Piyaate janta ipankoki piratsi, paminakiteri rirori owakira koñaatapaentsiri. Piñaapaakiri iponataka janta romaryaaka royiitantapiinteetanariri piratsi rowanawo. Nokamantakimiro iroka iroñaaka piyotantyaari kyaaryo tee namatawitzimi.

13 Roojatzi romapokantapaakariri jenoki oshekini ronampiri Tajorentsi iñaaperoeyapaakirini, ikanteeyapaakini:

14 —Rooma ikameethaperotaki Tajorentsi, nopinkathateeyirini janta jenokinta. Eejatzi jaka kipatsikika ijeekakagaeyerini kameetha maawaeni antzirori ikoyiri Tajorentsi riraga pinkathatziriri.

15 Roojatzi ipiyeeyantanaani maawaeni jenokinta, roojatzi ikantawakaeyanakani rirori shentziriri rowishate:

—Ikamantakae ronampiri Tajorentsi koñaatapaaki Weriki owawijaako-teeni. Thametya aminakiteri.

16 Roojatzi ishintsiperotantanakari riyaaanaki, iñaapaakitziri janta ipankokinta piratsi. Iñaapaakiri Josee, eejatzi rowaga Mariiya, omaryaakiri otomi royiitantapiinteetanariri piratsi rowanawo.

17 Iñaantapaakariri, roojatzi ikamanteeyantapaakarini jeekatsiripaeni jaga okaatzi ikantakiriri ronampiri Tajorentsi.

18 Ikantaka maawaeni kemakiriri ikantawakaanaka:

—¿Pikemakiro ikantziri? ¿Oetaka ikantziri?

19 Omaanta roori Mariiya osheki okenkithashiryaanakawo ikanteeyakiririni, okenkithashiryaakopiintakawo ajankaneki.

20 Roojatzi ipiyeeyantanaani rirori shentziriri rowishate keshiiki. Iki-moshirewenteeyanakirini Tajorentsi ikanteeyanakiri:

—Tema ikameethataki Tajorentsi. Okameethataki maawaeni roñaagakaeri eejatzi maawaeni ikantakaeri. ¡Kameethari Tajorentsi!

Itotonateetakiri Jesoshi

21 Okaataki 7 imaakotaki Jesoshi roojatzi kitejitatsiri 8 itotonatantee-takariri ishiramparitantarira. Eejatzi iitakiri iwaero Jesoshi: imonkaatakiro ikantzitakawori Mariiya chapinki ronampiri Tajorentsi.

Ragaetanakiri Jesoshi tajorentsipankoki

22-24 Paerani rojankinatakaakirini Awinkatharite Moeseeshi: “Aririka okofaawaanite tsinani otomi, okempoyeeya opankoki okaate 40 kitejiri: eero iyaatzita apiyoteeyaninta apinkathaperotzirinta Tajorentsi. Omonkaatakyaarika 40 kitejiri, okameethatzi iyaate Tajorentsipankoki aanaeri ñaanakowenantsiriki apite jamomo eerorika apite jampakitzi”. Eenitatsi paashini rojankinatziniri okantzi: “Rirorika shirampari riraga jewatatsiri otzimiri tsinani, ikowakaakiri Awinkatharite raapatziyaperotyaaari, ranaakoteri impaetatsini ikoñaatzi”.

Ari ikaatakotaki 40 kitejiri itzimantakari Jesoshi, roojatzi riyaaateeyan-tanaani Jerojareeki: Josee, Mariiya, eejatzi kijokiro owanakiri eentsite. Imonkaateeyakironi maawaeni rojankinatziniri Moeseeshi iroka okyaan-tapiinteeyaari Mariiya Tajorentsipankoki. Eejatzi okantakiri Tajorentsi:

—Irika notyomika, nokowaki rantaperotemiro oetarika pikowakaakiriri.

²⁵ Ari ijeeki janta Jerojareeki shirampari iitachari Shimiyo. Rirotaki aapatziyaperotariri Tajorentsi, kameetha ijeeki, raapatziyaperotawo roori Ishire. Eejatzi raamaani Rotyaantanewo Tajorentsi: riraga weshiryaaka-gaeyaaririni maawaeni joriyyopaeni.

²⁶ Okamantakiri Ishire Tajorentsi: “Eerotzitarika pikami, ari piñaawakiri Rotyaantanewo Tajorentsi”.

²⁷ Roojatzi otyaanantakari Ishire Tajorentsi rirori janta Tajorentsi-pankoki; eekiro rimpaetapaaki Josee, Mariiya, othomaakiri Jesoshi.

²⁸ Riraga Shimiyo iñaawakirira Jesoshi, riyaatashitakiri ithomaawakiri; roojatzi ikanantakari Tajorentsi:

—Nowinkatharite, tema pikameethaperotaki,

²⁹⁻³⁰ noñaakiri owawijaakoteenani, riraga pikantakinari noyeeri. Iroñaaka monkaataka, tekatsi noyaanee eejatzi. Nokimoshiretaki, wetsikakina nokame.

³¹ Kyaaryo, potyaantakiri rowawijaakoeyerini maawaeni atziri:

³² rirotaki riyotakagaeyerini paashinijatzitatsiri atziri, riweshiryaawenteeyaarini maawaeni joriyyopaeni aapatziyeeyemirini.

³³ Roojatzi raminantanaka Josee, eejatzi Mariiya, rotsikanatanakari rirori; ikenkithashiryaakoperotanakawo ikantakiri.

³⁴⁻³⁵ Eekiro ikanteeyanakirini:

—Nokowaki ineshironkaeyemini Tajorentsi.

Eejatzi ikantakiro rinirowa eentsi:

—Pamine, iinja osheki piraakotyaari pitomi: ipokantakari jaka ayoteeyantyaarini tsika akantya awijakoeyanteeyaarini omaanta ikaate osheki atziri theenkaeyeririni: rowashironkagaeyaani riroripaeni. Omaantakya paashini atziripaeni, riweshiryaawentaperoeeyaarini pitomi. Apaani theenkaeyeririni, paashini weshiryaawenteeyaaririni, okoñaatzimotantyaariri ikenkithashireeyarini.

Rootaki ikantakirori Shimiyo.

³⁶⁻³⁷ Ari ojeeki eejatzi Tajorentsipankoki tsinani oetachari Ana: ojeekantawo pankotsi imaantapiintari atziripaeni aapatziyaperotariri Tajorentsi jaga okaankiitzi Tajorentsipankoki. Tema roori rootaki kamanantakotatsiri, osheki okamantapiintakiri osheninka iñaani Tajorentsi. Irimi iita Janoeri: rirotaki isheninkani Asheeri. Antyashipawoperotaki Ana: okaataki ojarentsite 84. Eejatzi roori ayitaka oemi eenironi ewankawotapaaki. Okaatzi otsipatawitakari oemi 7 ojarentsi, tekiraata otsipaperotyaariitami roojatzi ikamapithatantakawo. Rootaki ojeekantakari iroñaaka ipankoki Tajorentsi. Otzifawentari rirori, eejatzi okantani: kitejiriki, tsiteniriki amanapiintari Tajorentsi; osheki opinkathatakiri. Tee okenkithashiryaaperotaawo owayitarini.

³⁸ Okanta iyaatashitakiri Jesoshi roori. Okantakiri Tajorentsi:

—Ariwee, noñaakiri naari.

Roojatzi okanteeyakirini osheninkathoripaeni:

—Eeniroka irika, rirotaki owawijaakoeyeririni atziripaeni: maawaeni aamagaeyaririni.

³⁹ Imonkaatakiro Josee eejatzi Mariiya maawaeni rojankinataririni Moe-seeshi: tema rirotaki ojankinatakaakiriri Awinkatharite. Roojatzi ipiyan-teeyanaani Najareeteki: jeekatsiri Karireeyaki.

Rewankaritapaakini Jesoshi, ipiyanaa eejatzi Tajorentsipankoki

⁴⁰ Ikanta ikimotatanaki Jesoshi, eekiro riyaatatzi ithaamentanakitya eejatzi riyothanitaki ikenkithashiryaaperota kameetha, eejatzi eekiro ikimotakotanakityaari Tajorentsi. Eejatzi irira osheki inintaperotakiri rirori.

⁴¹ Rametapiinteeyawoni maawaeni ojarentsi riyaatapiintzi riraga Josee eejatzi rowaga Mariiya janta Jerojareeki, aririka omonkaatapaeya kitejitsatsiri iitachari Rawijantakarini Ronampiri Tajorentsi jorriyopaeni janta Ejiipitoki.

⁴² Ari iroñaaka okaataki rojarentsite riraga Jesoshi 12. Rapiitantaawori riyaatee eejatzi janta Jerojareeki. Itsipatanakawo riniro, ashitariri eejatzi paashinipaeni inampijatzi.

⁴³ Riyaatanaki ikimoshirewentero rantakiri Tajorentsi. Rojamanitakitzi apaanipaeni kitejiri ikimoshirewentanakiri janta, roojatzi ipiyeeyawitaani riraga Josee eejatzi Mariiya itsipatawitanaari inampijatzi. Tee riyotzi jeekanakira riraga Jesoshi Jerojareeki.

⁴⁴ Apaani kitejiri ikinanaki Josee eejatzi iina. Raamaashitawitakari itsipatanakari Jesoshi paashinipaeni inampijatzi. Tsitenini raminaminawitakari roojatzi otsitenitananaka. Ikwakowawitanakari ikaateeyeenira ipokae,

⁴⁵ omaanta tee iñaageri. Roojatzi ipiyantanaka janta raminaminatziri.

⁴⁶ Okaataki kitejiri 3 roojatzi iñaantapaari rirori Tajorentsi pankoki: ikaa-teeyirini iyotaantayitatsirini. Ikemijantziri irintapaeni riyotaantzi eejatzi rojampitayitakirini rirori oetarikapaeni.

⁴⁷ Ari rotsikanatakari maawaeni kemakiriri, ikantzi:

—¿Pikemawakiri ewankarika? ¡Riyothaniperotzi! Kameetha rakawakiri ikantziri iyotaantatsiri, tee ikompitawo.

⁴⁸ Ari rotsikanatapaakari Josee, eejatzi iina. Okantakiri irowa:

—Notyomi, ¿tsika pijeekakika? Pamine, nokowakowawitakimi nokaatziri pirithori. Osheki nokoetyaakimi.

⁴⁹ Rakanakiro:

—¿Iitaka pikowakowatantanari? Tema piyotzi nokowaperotaki nokemiantaperotero ikoyiri Pawapero. Rootaki nojeekantari jaka.

⁵⁰ Omaanta tee riyotakotawakiri riroripaeni ikantawitakariri.

⁵¹ Roojatzi riraga Jesoshi royaatantanaawo, roerinkanaka ipiyeeyanaani Najareefeki. Ipiyanaaga ikantani ikemijantaperotapiintziri maawaeni okaatzi ikantziri riraga Josee eejatzi riniro. Tekatsi rante: tee iperanita, tee ipiyathanita. Omaanta roori Mariiya osheki okenkithashiryaakawo ajankaneki maawaeni iroka oñaakiri eejatzi okemakiri.

⁵² Eekiro, eekiro, riyaatanakitzi riyothaniperotanakitzi, oemonkanaka kameetha. Eejatzi Tajorentsi iñaaperotakiri rirori Itomi ikameethatzi, eejatzi maawaeni atziripaeni iñaakiri ikameethatzi.

3

Ritantakawori Jowa ikenkithatzi (Mt. 3.1-6; Mr. 1.1-6; Jowa 1.19-28)

¹ Iroñaaka okaatzi 15 ojarentsi ipinkathariwenteeyakirini maawaeni jeekayitatsirini kipatsikipaeni riraga oroomajatzi iwaero Teweeryo Seesari. Ari rotyaantakiri riraga Poonshiyero Peraato ipinkathariwentziri joreeyajatzi. Eejatzi rotyaantakiri riraga Erooreshi ipinkathariwentziri riraga karireeyajatzi; omaanta rirentzi Erooreshi, iwaero Jiripi, ipinkathariwentziri riraga itooryajatzi eejatzi tarakoniitejatzi. Eejatzi riraga Rijaañashi ipinkathariwentziri awireeñajatzi.

² Eejatzi iroñaaka ipinkathariwenteyirini ñaanakowenantatsiripaeni Aanashi eejatzi Kaejashi. Roojatzi ijeekantapaaka Jowa, itomi Jakariiyashi, janta okaankiityeenta. Ikantakiri Tajorentsi:

—Nokowaki iroñaaka pikenkithatakaeri atziripaeni, eenitatsi nokowakiri pikamanteeyeririni.

³ Ikanta ikinakinayitanakini rirori othapyaakiini iña itachari Joriraani, ikanteeyakirini atziripaeni:

—Pikenkithashiryagaeya, eero pikimitagaa paerani, pookaero kaari kameethatatsi panteeyakirini, roojatzi ikamintheeyantemirini Tajorentsi: eero ikenkithashiryakoteemiro pantawitarini. Roojatzi nokaawoshitakanteeyakimirini Tajorentsi riyotantyaari atziri awijakoteemi.

⁴ Paerani ikenkithatakotzitarini Jowa riraga kamanantzirorini iñaani Tajorentsi itachari Iseyashi. Iroka rojankinatakotzitarakirini, ikantzi: “Eenitatsi iinja atziri kenkithatakayerini atziripaeni janta okaankiityeenta, ikanteri: ‘Paamayarirapa Awinkatharite. Pikameethatanaki iñaaperotantapaakimiri pikameethatzi. Aririka pikameethatanaki pikimityaawo awotsi kameethatatsiri ikinantapaakyaari jewaperowenantatsiri: powameethatero iñaaperotanteeyapaakyaaworini.

⁵ Pikiyagaanteero opompaetopaeni, pityaakiyiteroni otenkanaapaeni, powameethatero maawaeni. Eejatzi powameethatero awotsi tzipitayitatsirini, otampatsikatantyaari kameetha, okameethapankaatane. Noshiyakaawentashitakawo iroka.

⁶ Roojatzikya maawaeni atziripaeni iñeeyantawakyaarini owawijaakoeyeririni, riraga Rotyaantanewo Tajorentsi’ ”.

Ikantayitziririni Jowa atziri

(Mt. 3.7-12; Mr. 1.7-8; Jowa 1.19-28)

⁷ Ikantaka ipokashiteeyawitakarini osheki atziri ikowawitaka ikaawoshitakoeyarinimi Tajorentsi. Omaanta riraga Jowa eenitatsi ikanteeyawakiririni:

—Eerokateeyakini maankipaeni: pikimiteeyakarini kamaaripaeni. Tema osheki pamatawitanteeyini, eejatzi pitheeyawaetashita. Tee okameethatzi pantziri. Tee pikowaeyawitani piyaate paamariki kaari tsiwakanitatsini, rootaki pikowantawitakari pikaawoshitakotyaaarimi Tajorentsi.

⁸ Pikowakirika nokaawoshitakotawakimiri Tajorentsi, pityaawo pikenkithashireeya, pijeekanteeyaari kameetha, pookaero kaari kameethatatsi pantapiunteeyakirini niyotantyaari tee pikimiwita paerani. Eero pikantawaetashita: “Nosheninkatakari Awaraamani, rootaki niyotantakari aritaki nawijakotee”. Pamatawitashitaka eroka apaniroeni. Ikowakirikami riraga Tajorentsi, imatero ipeyiromi atziri iroka mapika, osheninkatanteeyaaririmi rirori aritaki rantakiroimi. Omaanta eerokapaeni eerokawitaka icharineeteni Awaraama, eerorika paapatziyari rirori patsipetashitakawo pisheninkawitakari: rooma pajankanekira kimitakimi mapi: pikijotzira.

⁹ Maawaeni inchato kaari kithokitatsi tema ari atowaeyakironi apiyoteeyeroni atagaeyeroni paamariki. Eejatzi eerori pikimiteeyakawoni inchatto kaari kithokitatsi. Kyaaryoowa rookimikari eerori Tajorentsi paamariki kaari tsiwakanitatsini.

¹⁰ Rojampiteeyakirini riraga atziripaeni:

—¿litaka pikoyiri nanteeyerini?

¹¹ Rakanakiri:

—Otzimirika apite piithaari, pipagaanteri ashironkaenkari apaani. Otmimotzimirika osheki powanawo, pipagaanteri eejatzi ashironkaenkari. Pikaminthaantapiinte.

¹² Eejatzi ipokashitakiri Jowa aayitziririni koriki: rayiniri riraga oroomajatzi, osheki ramatawitziri eejatzi atziripaeni. Tema raagaantzitapiintakiri. Ipokashiyakirini ikowaki ikaawoshitakoeyawakirini Tajorentsi, rojampita-paakiri:

—¿Oetarika nanteri naari piyotantenari kyaaryo naapatziyakari rirori?

¹³ Ikantawakiri:

—Eero powanaashitawo eeroka apaniroeni paashitzitantyaariri iyorikite atziri, omaanta pimonkaataperotero kameetha ikantakimiri oroomajatzi.

¹⁴ Eejatzi ipokashiyakirini apanipaeni joraaro, rojampitakiri:

—¿Oetaka nanteri naari?

Ikantawakiri:

—Eero pikijashitari atziri pikowantyaari pominthaaayeri paapithatantyaariri iyorikite, eejatzi eero pikowantari payitanyaariri iyorikite. Pikimoshirewentero ipinatzimirira piwinkatharite, eero pikoyi ipaetemi paashini.

¹⁵ Ikanta raamagaeyarini Jesokirishito, iitashiteeyawitani rooteentsi ra-reetya. Ikenkithashiryakoeyirini ikantzi: “¿Rirotakima Jowa Rotyaantanewo Tajorentsi?”

¹⁶ Omaanta ikanteeyakirini Jowa:

—Nokaawoshitakoeyakimirini Tajorentsi iñaaki: kaari pomeentsitachani. Iinja ipokapaakirika Awinkatharite, osheki nopinkathaperotakiri, rooma naaka tee nomonkaatari naari. Rotyaanteeyeeni rirori Ishire Tajorentsi ojeekantanakimi pajankaneki, owameethateeyemini.

¹⁷ Iinja rinashitakagaeyarini irira kameethatatsiri eejatzi kaari kameethatatsi. Akimitziruwanki aari anashitawo okithoki pankirentsi, kitekiyiteentsirini eejatzi anashitakawo roori jampipentakitatsiri. Akempoyeero okithoki, inta atayero jampipentakiri. Eejatzi ikimiteeyeeni rirori impaetakinari, riraga Rotyaantanewo Tajorentsi: ikamintheeyerini aapatziyeyaririni, irira iñaaperotakiri ikameethatzi. Omaanta riraga theenkiriripaeni ari rowashironkagaeyakirini. Tema iñaaperotakiri tee ikameethatzi.

Romonkyaagakaantakiri Erooreshi Jowa omonkyaagamentotsiki
(Mt. 14.3; Mr. 1.14; 6.17)

¹⁸ Aritaki ikenkithatakaapiintziri Jowa: ikamantapiinteyakirini atziri tsika ikanteeyaa ikameethatanteeyaaari, eejatzi ikamantziri tsika ikanteeyaa rawijakotanteeyaarini.

¹⁹⁻²⁰ Eejatzi ikantakiri riraga Erooreshi:

—Tee okameethatzi pantayitzirini. Paapithatakiri pirentzi iina rowaga Eroriiyashi. Eeniro osheki paashini kaari kameethatatsi pantayitzirini.

Roojatzi iktanakiri Erooreshi. Ipinkathariwenteeyirini karireeyajatzi, rootaki imatantakawori raakaantakiri Jowa, shepik, romonkyaagakaantakiri. Eekiro riyaatatzi rantaperotanakiro kaari kameethatatsi.

Riraga Jesoshi ikaawoshitawentakari Tajorentsi
(Mt. 3.13-17; Mr. 1.8-11)

²¹⁻²² Tekirani romonkyaagakaanteetziri Jowa, eejatzi tekirani ikenkithatakotakiri Tajorentsi riraga Jesoshi, tema riraga Jowa ikaawoshitawenteeyakirini Tajorentsi osheki atziri. Eejatzi riraga Jesoshi ikaawoshitawentakari ashitariri, roojatzi ikenkithatakaantakariri irira. Omapokapaaka ayiitashitapaakiri Ishire Tajorentsi, opoñaaka jenokinta.

Oshiyawitapaakari jamomo. Eejatzi ikemaeyawakironi ikantakiriri Tajorentsi:

—Eeroka notyomi nonintashireperotzimi. Osheki nokimoshirewentakimi.

Rojankinatziro iwaeropaeni ichariniitenipaeni paerani Jesoshi (Mt. 1.1-17)

²³ Okaataki rojarentsite Jesoshi 30, ritantanakawori ikenkithataka-gaeyirini ijoriyyotzinkaritepaeni. Omawitya ikenkithashiryaaaka maawaeni atziri rirotaki itomi Josee, rirotaki itominthori, riraga jewatatsiri ikoñaatzi. Eekiro rimpaetapaaki reentsiteperopaeni Josee.

Iriiri riraga Josee iwaero Erii.

²⁴ Iriiri riraga Erii iwaero Mataani.

Iriiri riraga Mataani iwaero Rewii.

Iriiri riraga Rewii iwaero Meeriki.

Iriiri riraga Meeriki iwaero Jaanani.

Iriiri riraga Jaanani iwaero Josee.

²⁵ Iriiri riraga Josee iwaero Matateyashi.

Iriiri riraga Matateyashi iwaero Amooshi.

Iriiri riraga Amooshi iwaero Nawooni.

Iriiri riraga Nawooni iwaero Eeshiri.

Iriiri riraga Eeshiri iwaero Nagae.

²⁶ Iriiri riraga Nagae iwaero Maatari.

Iriiri riraga Maatari iwaero Matateyashi.

Iriiri riraga Matateyashi iwaero Sheme.

Iriiri riraga Sheme iwaero Joseeki.

Iriiri riraga Joseeki iwaero Joraa.

²⁷ Iriiri riraga Joraa iwaero Jowanaani.

Iriiri riraga Jowanaani iwaero Reeja.

Iriiri riraga Reeja iwaero Jorowaweeri.

Iriiri riraga Jorowaweeri iwaero Jaratyeeeri.

Iriiri riraga Jaratyeeeri iwaero Neeri.

²⁸ Iriiri riraga Neeri iwaero Meeriki.

Iriiri riraga Meeriki iwaero Ariitzi.

Iriiri riraga Ariitzi iwaero Kojaami.

Iriiri riraga Kojaami iwaero Eremoraami.

Iriiri riraga Eremoraami iwaero Eere.

²⁹ Iriiri riraga Eere iwaero Joshoe.

Iriiri riraga Joshoe iwaero Eriyshaari.

Iriiri riraga Eriyshaari iwaero Joriimi.

Iriiri riraga Joriimi iwaero Mataa.

Iriiri riraga Mataa iwaero Rewii.

³⁰ Iriiri riraga Rewii iwaero Shimiyo.

Iriiri riraga Shimiyo iwaero Joraa.

Iriiri riraga Joraa iwaero Josee.

Iriiri riraga Josee iwaero Jonaani.

Iriiri riraga Jonaani iwaero Eryakiimi.

³¹ Iriiri riraga Eryakiimi iwaero Mereeya.

Iriiri riraga Mereeya iwaero Maenaani.

Iriiri riraga Maenaani iwaero Mataata.

Iriiri riraga Mataata iwaero Nataani.

³² Iriiri riraga Nataani iwaero Iraviiri.

Iriiri riraga Iraviiri iwaero Isayii.

Iriiri riraga Isayii iwaero Oweeri.

Iri ri riraga Oweeri iwaero Woosho.
 Iri ri riraga Woosho iwaero Sharimoo.
 Iri ri riraga Sharimoo iwaero Naashoni.
³³ Iri ri riraga Naashoni iwaero Aminagaawa.
 Iri ri riraga Aminagaawa iwaero Araami.
 Iri ri riraga Araami iwaero Aarani.
 Iri ri riraga Aarani iwaero Eshiromi.
 Iri ri riraga Eshiromi iwaero Pareshi.
 Iri ri riraga Pareshi iwaero Joraa.
³⁴ Iri ri riraga Joraa iwaero Jakoowo.
 Iri ri riraga Jakoowo iwaero Ijaaka.
 Iri ri riraga Ijaaka iwaero Awaraama.
 Iri ri riraga Awaraama iwaero Taree.
 Iri ri riraga Taree iwaero Nakoori.
³⁵ Iri ri riraga Nakoori iwaero Sherooko.
 Iri ri riraga Sherooko iwaero Ragaawo.
 Iri ri riraga Ragaawo iwaero Pereeki.
 Iri ri riraga Pereeki iwaero Eweri.
 Iri ri riraga Eweri iwaero Jaari.
³⁶ Iri ri riraga Jaari iwaero Kaenaani.
 Iri ri riraga Kaenaani iwaero Aratajaari.
 Iri ri riraga Aratajaari iwaero Sheeme.
 Iri ri riraga Sheeme iwaero Noe.
 Iri ri riraga Noe iwaero Rameeki.
³⁷ Iri ri riraga Rameeki iwaero Matojareeni.
 Iri ri riraga Matojareeni iwaero Enoko.
 Iri ri riraga Enoko iwaero Jareeri.
 Iri ri riraga Jareeri iwaero Maarareeri.
 Iri ri riraga Maarareeri iwaero Kaenaani.
³⁸ Iri ri riraga Kaenaani iwaero Enooshi.
 Iri ri riraga Enooshi iwaero Seete.
 Iri ri riraga Seete iwaero Araani.
 Paerani riwetsikantakariri Tajorentsi riraga Araani.

4

Jatanaashi ikowawita rantakayerimi Jesoshi kaari kameethatatsi

(Mt. 4.1-11; Mr. 1.12-13)

¹ Ikanta Jesoshi itonkaantanaari tema ipoñakaga Joriraanikira. Ikithaatakotakawo Ishire Tajorentsi, aanakiri janta okaankiityeenta.

² Okaatzi 40 kitejiri ijeekaki janta, tee rowaneenta eecheonkiini: aap-erotakiri itashe. Ikanta riyatashitakiri Jatanaashi riraga iwinkatharite kamaaripaeni iñaantari, ikowawitaka rantakayerimi kaari kameethatatsi.

³ Ikantawitapaakari:

—Eerokarika Itomipero Tajorentsi, ajaatya: pitajonkero iroka mapika, opeyanakya paa, poyaari.

⁴ Rakanakiri Jesoshi:

—Eero nantziro. Okantzi Iwaperite Tajorentsi: “Tee apatziro akoyiro owanawo ashintsiwathatantyaari, inta kowaperotacha akemijantaperotero maawaeni ikowakaakaeri Tajorentsi ashintsitantyaari ashireki”.

⁵ Roojatzi raanakiri antawoki ochempi, rookotapaakiniri maawaeni kipatsi,

⁶ ikantakiri:

–Pikowakirika nokanteeyerini maawaeni jeekatsiripaeni ipinkathateeyemini, raakameethateeyemini. Aritaki nomatakiro noperi ninkarika nokoyiri. Tema naaka pinkathariwenteeziririni maawaeni,

⁷ aririka nokanteri ipinkathateeyemini eerori, aritaki ipinkathateeyakimini. Apatzirokya nokowaki potziwerowashitena, pipinkathatena naari.

⁸ Rakanakiri:

–Rooma okantzi Iwaperite Tajorentsi: “Pipinkathateri Awinkatharite, tema rirotaki Tajorentsi. Apatzirokya irira paapatziyari, piñaaperoteri, eejatzi pikimoshirewenterii”.

⁹ Roojatzi raantanakari janta Jerojareeki, okaapankatapaakinta Tajorentsi pankoki, jantoo jenoki. Ikantapaakiri:

–Eerokarika Itomi Tajorentsi, ajaatya: pomyaanakyaatya jaawiki, eero pikamantapaaka.

¹⁰ Pikenkithashireerotyaka okaatzi okantzimiri Iwaperite Tajorentsi: “Ari rotyaantakimiri Tajorentsi ronampiripaeni, ikempoyeemi”.

¹¹ Eeniro eejatzi paashini rojankintzirini: “Aritaki raawakimi rakokira, eero pikagaantapaaka jaawiki mapiki”. Ñaakiro, ziiitaka pithaawantakari?

¹² Rakanakiri:

–Eero nomyaa. ziiitaka noñaanantyaariri Pawa? Rooma eenitatsi paashini okantzi Iwaperite Tajorentsi: “Tee okameethatzi añaantawityaari Tajorentsi: rowashironkaemikari”.

¹³ Ikanta iwinkatharite kamaari teera imatziro rantakayiri Jesoshi kaari kameethatatsi, roojatzi rookantanaari. Omaanta iinja rapiiiteeri.

Ipiyanaa Jesoshi Karireeyaki

(Mt. 4.12-17; Mr. 1.14-15)

¹⁴ Roojatzi ipiyantanaa Jesoshi Karireeyaki, osheki omatakaakiri Ishire Tajorentsi: tema okithaataakaakari roori. Tee ojamanitzi ikemakoeayakirini maawaeni jeekatsiripaeni janta.

¹⁵ Riyotaantapiintaki pankotsiki ipiyotantapiintarira joriiyopaeni. Ikan-teeyanakini:

–Tema ikameethataperotaki Jesoshi; tema kameetha riyotagaeyakaeni.

Rareetapaa Jesoshi Najareeteki

(Mt. 13.53-58; Mr. 6.1-6)

¹⁶ Roojatzi riyaatantanaa Jesoshi Najareeteki, rootaki inampi rantaritakira paerani. Ikantanaka saawaroki riyaaantakini janta pankotsiki ipiyotantapiintarira joriiyopaeni, tema rametapiinteeyawoni riyaatzi saawaroki. Inthomaenta ikatziyapaaka, iñaanateniri atziripaeni Iwaperite Tajorentsi.

¹⁷ Ipaetawakiri rojankinarini Iseeyashi. Rapineeryaakiro, raminakiro iñaanateniriri. Okantzi:

¹⁸ “Okithaataakaapaakina Ishire Awinkatharite, otyaantakina nokamanteri maawaeni ashironkaayitacharini tsika ikantyaari rawijakotanteeyaari. Nokamanteri maawaeni romperatanewopaeni kamaari noemishitoweeyerini. Noñaakagaeri eejatzi kaari kokichaatatsi. Eejatzi nopakaakowenteeri maawaeni rowashironkagaetziri.

¹⁹ Eejatzi nokamanteeyerini atziri rooteentsi notajonkakowenterii”.

²⁰ Roojatzi rapineetantawo Iwaperite Tajorentsi, roepiyeeniri ipaeri, roojatzi ijeekantanaa. Ari rotsikanateeyanakarini joreririri.

²¹ Ikanteeyakirini:

–Kyaaryo iroñaaka nomonkaatakiro iroka noñaanatakimirika, naaka okenkithatakotzi.

²² Ikanta iñaaperoyawitakarini kameetha Jesoshi, eejatzi iñaaperoyakironi okaatzi ikantakiriri. Roojatzi rojampitawakaeyakani:

—¿Kaarima itomiranki Josee?

²³ Ikantakiri:

—¿Pitheenkatyaaanama? Naamaashita pikantenami: “Ajaatya, powawijaakoteritya pinampijatzipero eerori. Nokemakotakimi pitajonkantaki janta Kaperinawooki, iroñaakakya pitajonkantetya eejatzi jaka anampikika”.

²⁴ Omaanta nokamantemi pameteeyaawoni eerokapaeni pitheenkaeyirini pisheninkapero: tee piyotzi pipinkathatziri rirori, omaantakya paashinijatzi rirotaki pikoyiri pipinkathateri.

²⁵⁻²⁶ Kyaaryo iroka nokamantemiri: paerani eenironi ijeekini Iriiyashini, piyoteeyakini tee opariyini inkani. Tema paerani osheki ojarentsitakini. Okaatzi 3 ojarentsi eejatzi 6 kashiri, tee opariyaneek inkani. Itasheyeyanagini maawaeni jeekatsiripaeni kipatsiki. Eejatzi ojeeki osheki kamayiteentsirini oemi jaka, omaanta rotyaantakiri Tajorentsi Iriiyashi paashiniki kipatsi owaero Jeniishiya. Rotyaantziri riyaaatashitero kamatsiri oemini jeekatsiri janta Jarepetaki, okaakintawo Shiroo. Itajonkawentapiintakiniro owanawo. Omaanta jeekatsiri jaka inampiki, tee itajonkawentziniro.

²⁷ Eejatzi, paerani ijeekantakari Eriseeyoni riraga kamanantzirorini iñaani Tajorentsi, ijeekini jaka osheki patheenkari, omaanta tekatsi retsiyatakote. Apatziro retsiyatakotakiri shiiryajatzii itachari Naamaani. Tema raapatziyari Tajorentsi.

²⁸ Ikemaeyantawakarini piyoteeyencharini, ikijeeyaperotanakani.

²⁹ Roojatzi ikatziyeeyantanakani, ragaeyakirini, shepik. Raanakiri janta othapiiteki nampitsi, ojeekinta impeeta. Rotatsinkantyaaririmi,

³⁰ omaanta tee imatziri, tee iñaawakiri tsikarika ikinanawo.

Ipiyanaa Jesoshi Kaperinawooki

(Mt. 1.21-28)

³¹ Ari ipiyanaa Jesoshi Kaperinawooki karireeyawero. Saawaroki riyota-gaeyakirini atziri.

³² Riraga atziripaeni rotsikanateeyanakarini, ikantawakagaeyanakani:

—Tema okameethataki iroka riyotaakaeri. Ikimiwitakari pinkathari: rooma riyotaaperotakae kameetha.

³³ Ari ijeekaki pankotsiki janta ipiyotantapiintarira joriyopaeni shirampari kyaantariri kamaari. Icherayimotawakiri, ikaemakotawakiri:

³⁴ —Eeroka Jesoshi poñaachari Najareeteki. Niyotakimi: eeroka Ito-mipero Tajorentsi riraga kameethaperotatsiri. ¿litaka pipokashitantanari? ¿Pikowawitama pookena janta otsiteniperotzinta?

³⁵ Iñaashintsithatakiri Jesoshi, ikantakiri:

—¡Pimaerite! Pishitowantaneeyari irira shiramparira.

Roojatzi rotyaantanakari shirampari kipatsiki, tereei, roojatzi rookantanaari. Tekatsi ikantanakiri shirampari, riroperotanee.

³⁶ Rotsikanateeyanakarini eejatzi ikanteeyanakini:

—Piñaakiri: apatziro iñaanatakiri kamaari, roojatzi ishitowantanaka. Osheki ipinkatharentsitaki, osheki itajonkantzi.

³⁷ Ikanta ikemakoeyakirini Jesoshi maawaeni jeekatsiripaeni jaga.

Retsiyatakotakiro Jesoshi riyote Peetero

(Mt. 8.14-15; Mr. 1.29-31)

³⁸ Roojatzi ishitowantana Jesoshi pankotsiki ipiyotantapiintarira joriyopaeni riyaaanaki ipankoki Shimo. Ikanteetawakiri:

—Omantsiyatziira riyote Shimo, osheki ojaawamerikitaki. Petsiyatako-teero.

³⁹ Roeyotashitapaakawo, ikantapaakiro:

—Ari opeyaneeya pijaawamerikiri, petsiyatakotanee.

Roojatzi opeyantanaa, tekatsitane; okatziyanaka, opaeyawakirini rowanawo.

Retsiyatakotayitakirini paashinipaeni atziri

(Mt. 8.16-17; Mr. 1.32-34)

⁴⁰ Ikanta itziryaanee oorya. Ramaetapaakiniri Jesoshi osheki mantsiyari inashitachari imantsiyarentsite. Ipampiteeyawakirini, retsiyatakoeyawakirini.

⁴¹ Eejatzi rowawijaakoyitakirini osheki kyaantariri kamaari. Riraga kamaaripaeni riyotawakirira Jesoshi rirotaki Rotyaantanewo Tajorentsi rootaki ikaemaeyantanakani, ikanteeyini:

—Eeroka Itomi Tajorentsi.

Omaanta riraga Jesoshi ro romaeryaantakariri, tema ikantanakitziiri:

—Pimaerite, eero pikamantakotana.

Roojatzi rookantanaari rirori atziripaeni.

Rowaaganaa Jesoshi paashinikipaeni nampitsi

(Mt. 4.23-24; Mr. 1.35-39)

⁴² Okantaka okitejitanaki riyaaanaki Jesoshi janta tekatsinta jeekatsini. Omaanta ikowakowaeyanakirini atziripaeni. Iñaantaariri, ikanteeyawitapaarini:

—Eero piyaatee, pijeeki jaka Kaperinawooki.

⁴³ Omaanta ikantanakiri Jesoshi:

—Eero nojeeki. Nokowaki nokamanteri paashinipaeni atziri ipinkathari-wenteeyerini Tajorentsi, tema okameethatzi riyoteeyeroni riroripaeni. Rootaki rotyaanantakinari Pawa.

⁴⁴ Ikantaka ikinakinayitanakini Jesoshi janta Karireeyaki, ikenkithataka-gaeyakirini atziri janta pankotsikipaeni ipiyotantapiintarira joriyopaeni.

5

Riraga Shimo ishiryataki osheki shima

(Mt. 4.18-22; Mr. 1.16-20)

¹ Paashini kitejiri ikenkithatzi Jesoshi janta othapyaaki inkaare iitachari Jenejareete. Iiteetziro eejatzi Karireeya. Itsitachonchoeteeyapaakani atziripaeni, ikowaeyakini ikemero iñaani Tajorentsi.

² Ikanta Jesoshi iñaakiro apite pitotsi janta othapyaaki. Tekatsi otetantyaawoni: riraga shiryaatatsiri ikiwatziro ishiryamento iñaani.

³ Rotetaka Jesoshi ipitoki Shimo, ikantakiri:

—Shimo, potyaantero eechonkiini niyankyaani pitotsi.

Ari ijeekakotaki, riyotagaeyakirini piyoteencharipaeni othapyaakininta.

⁴ Ithonkantakawori riyotagaeyakirini, ikantakiri Shimo:

—Piyaate janta ojaanaatakinta, pishiryaate.

⁵ Rakanakiri:

—Iyotaanari, nokitejitakowitaka noshiryaatzi inkaaganki, tekatsi naa-nente eechonkiiniroña. Iroñaakakya pikantakinaka, aritaki niyaataki noshiryaataate eejatzi.

⁶ Ikantaka ishiryataatzi: raaperotaki osheki shima monki, monki. Yeekitaki ishiryamentoki, rooteentsi otzijagaanakimi.

⁷ Ikaemawakotakiri iyempiyaminthari jeekatsiri paashiniki pitotsi ikantziri: “Pipoke pamitakoteeyenani”.

Roojatzi ipokakotanteeyapaakani, rotetakotakiri terori, terori; yeekita-paaki apite pitotsiki, roowiteenchami otsitsiyanakimi.

⁸⁻¹⁰ Ikaatzi osheki shima raaki, antawo ikenkithashiryaaakotanakawo okaatzika iñaakiri; Peetero eejatzi ikimiteeyakani iyempiaminthari: riraga Jantyaako eejatzi Jowa. Rirotaki itomi Sewereeyo. Itsipatapiintari Shimo ishiryataapiintziri shima. Rotziwerowashitanakari Peetero Jesoshi, ikan-tanakiri:

—Nowinkatharite, potsipareena. Tee nokameethaperotzi naaka, ero pitsipatana.

Rakanakiri Jesoshi:

—Eero pithaawantana. Eenitatsi nokamantemiri: erokataki shiryaaw-itariri shima, omaanta iroñaaka ero pishiryaataneeri shima, inta paap-atziyakaapiinteeyaarini atziripaeni Tajorentsi.

¹¹ Ikanta raatakoeyapaani, roojatzi rookaeyantanakawoni ipitopaeni, ishiryamentopaeni, maawaeni. Royaateeyanakirini Jesoshi.

Retsiyatakoteeri Jesoshi patheenkari

(Mt. 8.1-4; Mr. 1.40-45)

¹² Paashiniki kitejiri janta nampitsiki ari ijeeki Jesoshi roojatzi ipokantapaaka shirampari pathaaperotatsiri: othonkakiri ipathaawo. Iñaantapaakariri Jesoshi, rotziwerowashitapaakari, ikantziri:

—Nowinkatharite, tema eeniro pitajorenka: pikowakirika petsiyatakotena, aritaki pimatakiro.

¹³ Roojatzi rowaankantawakawo rako rirori, ipampitawakiri. Ikantziri:

—Nokowaki. Petsiyatakotee.

Intsipaete opeyanaka ipathaawo.

¹⁴ Roojatzi ikantanakiri:

—Eerowa pikamantakotana. Apatziro piyaatanaki janta ñaanakowenantatsiriki, poñaagapaeyaari riyotantyaari etsiyatakoteemi. Pimonaatero ikantakirini Moeseeshi: “Paanakiniri ñaanakowenantatsiri pipira itayeniri Tajorentsi riyoteeyantyaarini atziripaeni etsiyatakoteemi”.

¹⁵ Omaanta eekiro riyaatatyee ikamantakoeyakirini Jesoshi. Oshekiniroña atziri riyaatashiteyawitakarini raapatziyarimi, eejatzi osheki ikowaeyawitani retsiyatakotantyaaririmi.

¹⁶ Omaanta riyaaanaki rirori janta tekatsinta atziri ipanko, ikenkithatakayeri Iriri.

Retsiyatakoteeri Jesoshi kijopookitatsiri

(Mt. 9.1-8; Mr. 2.1-12)

¹⁷ Paashini kitejiri riyotaantee Jesoshi pankotsiki. Ari ijeekayitakini okaakini warijeeyopaeni eejatzi iyotaantzirori Iwaperite Tajorentsi: ipoñaayitanakani osheki nampitsikipaeni, janta Karireeyaki, Joreeyaki, eejatzi poñaayitaneencharini Jerojareeki. Tema eenitatsi itajorenka Awinkatharite imatantawori retsiyatakotantzi.

¹⁸ Okaakitapaaki shiramparipaeni, ramakoeyakirini kijopookitatsiri. Ikowaeyawitakani raanakirimi janta ijeekakinta Jesoshi, omaanta tekatsi ikinakaanakiri, rotzikagaeyakirini atziripaeni.

¹⁹ Tekatsi ikini ikyaapaaki, rootaki rateetakaantanakariri opatziitoki pankotsi. Rothataakotakiri imoontakiro ijeekakira Jesoshi, roojatzi royi-itakotakiri kijopookitatsiri.

²⁰ Riyotawakiri amakiriripaeni raapatziyeeyakarini, rootaki ikanantawakariri:

—Niyompari, ari nopeyakotemiro kaari kameethatatsi pantawitari, ari-taki nowawijaakotemi.

²¹ Ikantaka ikenkithashireeyanakani warijeeyopaeni eejatzi iyotaantzirori Iwaperite Tajorentsi: “Tee okameethatzi iroka: itajorentsitashitaka. Apaniroeni Tajorentsi rowawijaakotantzi”.

²² Omaanta riyotakotakiri Jesoshi ikenkithashireeyarini riroripaeni, roojatzi ikanantanakari:

—¿litaka pikenkithashiryaantari pajankaneki: “Iitajorentsitashitaka”?

²³ Aririka nokanteri irika: “Netsiyatakoteemi iroñaaka, pikatziyatziyawae-tanaki”, tema ari potsikanatanakyaari. Eerorika imatziro ipiriinta, ari pishirontawentanakina naaka. Omaanta ari kameetha pikantanaki tekatsi shirampari materoni rowawijaakoteri atziri kaari kameethatatsi rantziri. Kameetha pikante. Tema piitashiwitaka nokantashitari: “Nowawijaakotemi, eero nokijawentzimirowo kaari kameethatatsi pantziri”.

²⁴ Nopoñaaka naaka jenokinta, nokoñaatapaaiki jaka kipatsikika. Nokowaki piyoteeyeni eenitatsi notajorenka, eejatzi nomatakiro nokamintheeri antzirori kaari kameethatatsi, nowawijaakoeyerini.

Roojatzi ikanantanakari kijopookitatsiri:

—Iroñaaka nokantemi: pikatziyanaki, paaneero pimaamento, piyaatee pipankoki.

²⁵ Ineeyawakirini ikatziyanaa, raaneero imaamento, jatanee ipankoki. Iktananki:

—Ariwee, tema ikameethaperotaki Tajorentsi.

²⁶ Ari rotsikanateeyanakarini atziripaeni, ikanteeyanakini:

—Tema ikameethaperotaki Tajorentsi, ipinkatharitaperotzi. Tee añaapiintziro iroka añaakirika iroñaaka.

Royaatanakiri Rewii Jesoshi, tema rirotaiki piyotawitanariri pinkathari iyorikite

(Mt. 9.9-13; Mr. 2.13-17)

²⁷ Roojatzi ishitowantanaa Jesoshi, roojatzi inaanapaakari Rewii, riraga piyotayitziiriri atziri iyorikite, ipantyaariri pinkathari. Ijeeki janta pankot-siki ipiyotapiintzirira koriki, rojankinatapiintzinta. Ikantapaakiri:

—Thame poyaatanakina.

²⁸ Ipakaanakiro rojankinatokatoyitziirini koriki, rookanakiro maawaeni, ikatziyanaka, royaatanakiri Jesoshi.

²⁹ Riraga Rewii raanakiri irira eejatzi riyotaanewo janta ipankoki. Roojatzi ikaemakaantakiri paashinipaeni piyotziiriri pinkathari iyorikite, eejatzi paashinipaeni atziri, rowakagaeyakarini.

³⁰ Ipokapaaki warijeeyopaeni eejatzi riraga iyotaantzirori Iwaperite Tajorentsi ikiñaanikowentakiri rirori: ikantakiri riyotaanewo:

—Pamineritya Jesoshi: itsipateeyakarini piyotziiriri iyorikite oroomajatzi, rowaeyani, imiriyyini. Eeniro eejatzi paashinipaeni kaari kameethatatsini. Tee okameethatzi itsipateeyaarini rowakagaeyaarini.

³¹ Ikantawakiri riraga Jesoshi:

—Riraga kaari mantsiyatatsini tee ikoyi aawinantatsiri raawinteri. Intakya mantsiyatatsiri rirotaiki kowatsiri.

³² Tee riro nopokashitziro kameethatziinkari omaantakya nopokashitziro riraga kaari kameethatatsi, riyotanteeyariri Tajorentsi eejatzi raapatziyari. Rootaki ikantziiriri rirori warijeeyopaeni.

Rojampitakiri ñaanakowenantatsiri: “¿litaka kaari itzitanta piyotaanewo?”
(Mt. 9.14-17; Mr. 2.18-22)

³³ Ikantakiri warijeeyopaeni Jesoshi:

—Pamine, itzitapiinta riyotaanewo Jowa, eejatzi ikenkithatakaapiintziri Tajorentsi: eejatzi ikimiteeyakarini riyotaanewo warijeeyo. Omaanta riraga piyotaanewopaeni pashi tee itzitawo; inta rowapiinteyani, rirapiinteyini.

³⁴ Rakanakiri:

—Aririka raye shirampari iina, ikaemaeyerini isheninkapaeni ikimoshirewenteyantyaaririni. Aririka rareeteeyakyaani, ¿arima itziteeyapaakyaani? Eero. Eejatzi naari, nokaateeyirini iroñaaka niyotaanewopaeni: ¿litaka notzitakaantyaariri?

³⁵ Rooma rookaeyaneerini isheninka aatsiri iina, roojatzikya itziteeyantanakyaani. Eejatzi nokimiwitaka naari: aririka iinja nokame, ari rowashiretakoeyanakinani niyotaanewo, roojatzikya itziteeyantanakyaawori rirori.

³⁶ Eejatzi roshiyakaawentziri iroka; ikantziri: “Eejatzi, eenitatsirika atziri iithaari owakirari, eero itzijaagero owawatawo eechonkiini rowawatatantyaawori antyashipawopooki imaatha. Aririka powawatatero, eero omonkaafawakaana. Eejatzi pikiwerorika aminthamawotanakyaarika owakirari, eejatzi eekiro iyaatanakitye oshipaanaki itaworipooki.

³⁷⁻³⁸ Tema apyaaganantawo owakirari pyaarentsi imashiki owakirari, roojatzi ashirikakotantakyaawo eero apaatanta. Aririka oshimowanaki oshinchaatanakirika, otapiyaperotakiri imashi. Rirorika owakirari, eero ipejakotzi, eejatzi eero apaata oowaa. Roorikami apyaaganantyaawomi pyaarentsi itawori imashi, tema itapiyamootzitanakirika itonkanaki: pooo. Tzijaanaki, eejatzi apaatanakya pyaarentsi.

³⁹ Tema aririka ireeyeroni itaworyaateentsiri pyaarentsi, eero akoyiro irero owakirari”.

6

Ikantawakaanteeyakawoni kitejitsiri saawaro

(Mt. 12.1-9; Mr. 2.23-28)

¹ Apaani saawaro, ikinanaki Jesoshi teriikomashiki, itsipatanakari riyotaanewopaeni. Irirapaeni ithatyaayitakini apaanipaeni okithoki teriiko, ramirokakitakiro, okaankikitanaki okithoki, rowaeyakawoni.

² Inēeyakirini warijeeyopaeni, ikantakiri:

—Tee okameethatzi iroka pantziri. Tema iroka saawaro, kitejitsiri amakoreeyantarini, eero atayaantawo iroñaaka. ¿litaka panantakawori?

³⁻⁴ Rakanakiri Jesoshi:

—Tema tee piñaananeentziro rojankinatakoteetakiririni Iraviiri. Aantakariri itasheni eejatzi itsipateeyarini. Eenitatsi janta ipankomawoki Tajorentsi paa riwetsikaetziniriri irira. Apaniroeni rowaeyawoni ñanakowenantatsiripaeni, tee oshinetziri Iwaperite Tajorentsi paashinipaeni royaawo. Omaanta rashironkaantawitakariri, aantawitakariri itashe Iraviiri, rootaki ipantakariri paa riraga iwinkatharite ñanakowenantatsiri, eejatzi ipaeyakirini maawaeni oyaateeyiririni. Ñaakiro, tema tee ikowakayiri rowashironkaeya itasheyi.

⁵ Nopoñaaka jenokinta, nopokapaaki jaka kipatsikika, nokoñaatapaaki: tema naaka kantatsini oetarika anteri saawaroki.

Retsiyatakotakiri kijopookiwakori

(Mt. 12.9-14; Mr. 3.1-6)

⁶ Paashini saawaro riyataanee janta pankotsiki ipiyotantapiintarira joriyopaeni, ikyaapaaki riyotaantapaaki irirapaeni. Ari ijeekaki janta shirampari kijopookitatsiri rakopero.

⁷ Rotsikanaperotakari iyotaantzirori Iwaperite Tajorentsi eejatzi warijeeyopaeni, ikowaki riyoteri aririka retsiyatakotante saawaroki, ikantakotantyaariri iwinkathariteki: “Noñaakiri Jesoshi rantakiro kaari kameethatatsi”.

⁸ Omaanta riyotakiri Jesoshi ikenkithashireeyakarini. Ikantanakiri kijopookiri rako:

—Pipoke, pikatziyapae jaka niyankika.

Roojatzi ikatziyantanaaka, riyaatashitakiri.

⁹ Ikanteeyakirini rirori:

—Iroñaaka nojampiteeyemini. ¿Oetaka kameethatatsiri anteeyerini saawaroki? ¿Kameetharinima akaminthayeri atziri? Teerika okameethatzi, ¿pikowatziima owashironkaeri? ¿Kameetharinima owawijaakoteri atziri? Teerikama okameethatzi, ¿pikowatziima owamaeri?

¹⁰ Ramineeyakirini Jesoshi, imaeriyakini. Roojatzi ikanantanakari:

—Powaankaero pako.

Roojatzi rowaankantanakawo, kameethataneerako.

¹¹ Omaanta ikijaperoeyanakani ñanakowenantatsiripaeni. Ikantawakaeyanakani:

—¿Tsika akanterika owamaakaanantyaariri?

Riyoyaantakariri Jesoshi riyotaanewopaeni
(Mt. 10.1-4; Mr. 3.13-19)

¹² Paashini kitejiri riyataki Jesoshi tonkaariki, ikenkithatakaantyaariri Iri. Ari ikitejitakotakaakiri ikenkithatakayiri.

¹³ Ikaemaeyakirini oyaateeyakiririni, riyoyaanteeyakaririni 12 riyotaanewopero. Ikowaki rotyaanteri iinja ikenkithatakotantyaawori iñaani Tajorentsi, rootaki iitantariri rotyaantanewo Jesoshi. Iroka iwaeropaeni:

¹⁴⁻¹⁶ Shimo (eejatzi iitziri Jesoshi Peetero), Antereeshi (riraga rirentzi Shimo), Jantyaako, Jowa, Jiripi, Waritoromee, Mateeyo, Tomashi, Jantyaako (riraga itomi Arijeeyo), Shimo (riraga kathaaperotzinkari antayitzirorini oetarikapaeni), Joorashi (riraga rirentzi Jantyaako) eejatzi Joorashi karyootejatzi (riraga aakaanterini iinja Jesoshi). Rootaki iwaeropaeni riyotaanewo riyoyaakiri Jesoshi.

¹⁷ Roojatzi roerinkapaa janta okameethapatheeyeenta. Ipiyotakanta osheki riyotaanewopaeni, eejatzi osheki paashinipaeni atziri: ipoñeeyakani Joreeyaki, Jerojareeki, Tziiroki, eejatzi Shiroomi. Ojeeki Tziiro eejatzi Shiroomi, janta othapyaaki antaworoña inkaare. Riyaatashiyakirini Jesoshi ikemijanteeyakiririni, eejatzi ikowaeyakini retsiyatakoeveni maawaeni mantsiyaripaeni.

¹⁸ Rowawijaakoeyakirini kyaantariripaeni kamaari.

¹⁹ Ikowaeyakini maawaeni ipampiteeyapaakirini, ita-jonkakowenantyaariri retsiyatakotantaneeyaari imantsiyatakira.

Ikenkithatakotakiri Jesoshi kimoshireteyatsirini
(Mr. 5.1-12)

²⁰ Riraga Jesoshi ramineeyanakirini riyotaanewopaeni, ikantakiri:

—Aririka pashironkaawitakya iroñaaka, pikimoshirete: aritaki ipinkathariwenteeyeemini Tajorentsi.

²¹ Aririka pikoyi pantero oetarika ikowakaakimiri irira, pikimoshirete: aritaki ramitakotakimi pantero. Aririka powashiretawitakya iroñaaka, pikimoshirete: aritaki ikimoshiryaakagaemi rirori iinja.

²² Aririka ikijeeyemini atziripaeni panantawori okaatzi ikowakaakimiri Tajorentsi, eerorika ikowaeyimini itsipateeyimini, imaninteeeyiminirika

ikantemi: “Tee pikameethatzi”. Eejatzi ikijanteeyemironirika paapatziyanaka, omaanta ikimoshiryaakayemi Pawa. Tema nopofaaka naaka jenokinta, nokoñaatapaaki jaka kipatsikika.

²³ Aririka ikijeeyemi, pikimoshireperote, pikanteeyeni: “Kameethawee”. Tema aritaki kameetha ipinaperotemi Pawa jenokinta. Kyaaryo riraga itakaantaworini ikijeeyakirini riraga kamanantayitzirorini iñaani Tajorentsi paeraniperorofa.

Ikenkithatakotakiri Jesoshi ashironkaachani iinja

²⁴ Eenitatsi paashini eejatzi ikantakiriri Jesoshi:

—Omaanta riraga ashaagantachari, ikimoshirewentziro rowaagawo iroñaaka: monkaataka, rowashironkaeya rirori iinja.

²⁵ Eejatzi rowashironkaeyani iinja riraga kimoshirewentteeyawitaworini iroñaaka rowanawopaeni, tema ari iñaakiro iinja itashe.

Rowashironkaya iinja shironteyacharini iroñaaka: iinja rowashireteyanakyaani eejatzi rirageyaani.

²⁶ Aririka iroñaaka iñaaperoyemini maawaeni atziri, iinja osheki pashironkaeya: tema riraga itakaantaworini paerani iñaaperoyashitarini riraga amatawiteeyiririni.

Ikwaki Jesoshi anintaperoteri kijayiteerini
(Mt. 5.38-48; 7.12)

²⁷ Eejatzi ikanteeyakirini riraga Jesoshi:

—Pikemijanteeyawakinani nokantemiri: pinintaperoteri eeroka kijeeyimirini, pikaminthayeri.

²⁸ Pamaneri Tajorentsi ramitakoeyerini maawaeni kantzimateeyakimirini, eejatzi maawaeni kijeeyimirini.

²⁹ Aririka ipajawootemi, pishineteeyaari ipajawootemi eejatzi jakakiroka. Aririka raapithatemi pipewiryaakogo, piperi paashini piithaari eejatzi.

³⁰ Aririka ramanakotemi oetarikapaeni, piperi. Aririka raapithatemirowaagawo, eero pikowakoteeri eejatzi.

³¹ Aririka pikowaki ikaminthayemi paashinipaeni, eejatzi eerori pikaminthayeri irirapaeni.

³² Apatzirorika pinintaperotashiteeyarini maawaeni nintaperoyimirini eerori, tema monkaataka okaatzika pantakiri: tekatsi ikantya ipinatemi Tajorentsi. Tema riyotzitari riraga kaari aapatziyariri rirori inintaperoyakirini riraga nintaperoyiririni rirori.

³³ Eejatzi okimitaka roori: apatzirorika pineshironkatashityaari neshironkapiintzimiri eerori, tema eejatzi monkaataka okaatzika pantakiri. ¿litaka pikoyiri ipinatemi Tajorentsi? Eejatzi riraga kaari aapatziyari Tajorentsi ikamintheeyirini kamintheeyiririni rirori.

³⁴ Aririka pikowaki roepiyeemi pipakiriri atziri, tema monkaataka: ¿pikenkithashiryaakama ipaemi eejatzi Tajorentsi? Tema eejatzi ipakiriri riraga kaari aapatziyari irira oetarikapaeni, eejatzi ikowaki roepiyeeniri okaatzi ipawitarini.

³⁵ Rootaki nokanantakimiri pineshironkaeyerini eeroka kijeeyakimirini, pikaminthaante, pipashitayityaarini ashironkaenkari: eero pikenkithashirya aririka imatero roepiyeemi. Aririka pantero iroka, aritaki ipinataperotakimi Tajorentsi kameetha, eejatzi itomintaperoyemini. Tema kameetha ipinkathariwenantzi rirori janta jenokinta. Kyaaryo ikamintheeyakirini piyaathateeyawitaririni, riraga kaari kameethateeyatsini.

³⁶ Ineshironkataperotantzi Tajorentsi: eejatzi pikimitakoeyaarini eerori pineshironkatante.

Eero pikantawentziri paashinipaeni
(Mt. 7.1-6)

³⁷ Eekiro riyaatatye ikantakiri Jesoshi:

—Eero pikantakowentashitari atziri, eejatzi eero pikantashitari: “Eenirowentashitari”, ikantzimikari Tajorentsi: “Eenirowentashitari eerori”. Eero pikantawentziri atziri rantayitzirini inta pikaminthayeri: panterorika iroka eero ikijawentzimirowentziri riraga Tajorentsi pantayitzirini eerori, inta ikaminthayemi.

³⁸ Aririka pipayiterini ashironkaenkari koetyeemotayitaririni, eejatzi ikimiteemi rirori Tajorentsi: ipayitemironi maawaeni koetyeemotayitakimirini eerori. Noshiyakaawentemiro: tee ithaanaaneentawo ipaperotemi; inta kameetha rotenakero, ipatzitakotero, rowintaaperotero, ranonkayitakaaneentakawo ipashitemiri. Omaanta aririka eechonkini pikaminthaante, eejatzi eechonkini ikaminthayemi eerori. Aririka pikaminthaantaperote osheki, eejatzi osheki ikaminthaaperotemi eerori.

³⁹ Roojatzi roshiyakaawentakiniriri Jesoshi, ikantakiri:

—¿Arima imatakiro kaari kokichaatsi rakathateri ikaateeyinira paashini kaari kokichaatsi itentawakaya? Eero imatziro: eenitatsirika omoo jaga, tema ari ipariyeeyakini.

⁴⁰ Apaani riyotaanewo tee ranaakotziri iyoteeriri riyoperote. Omaanta aririka ithonkakiro rishitooryataperotaki, aritaki ikimitakotanakyaari iyoteeriri.

⁴¹ ¿Litaka pikijawenantariri pisheninka rantayitzirini? Piyotakotawakyaata eerori aamaashitya eerokarika maperotakirori kaari kameethatsi, eeniro osheki pantani. Okimitaka pikantawitakaririra pisheninka: “Otyaakyaatakimini opaneki kipatsi”, omaanta eerori, eeniro tyaakyaatakimiri antawo inchapanki, konompyaateencharira pokiki.

⁴² Okameethatzima pikanteri: “Ajaatya, nosheninka, nagaemiro pityaakyaawo”. Tema piyotakotya eenitatsi inchapanki otzikaakimiri eerori pokikira. ¿Tsika pikantyaaka paanteeyanariri ityaakyaawo pisheninka? ¡Pamatawitantaki! Pikowawitaka pikimitakotyaarimi kameethaperotzinkari. Naakiro, pityaawo pookiro eerori antawowa inchapanki konompyaateencharira pokikira, roojatzi paminaperotaneerika, ari pamitakoteri pagaeniri ityaakyaawowa pisheninka rokikira rirori.

Inchato kameethari eejatzi inchato kaari kameethatsi
(Mt. 7.17-20)

⁴³ Eenitatsi paashini roshiyakaawentakiniriri Jesoshi, ikantakiri:

—Aririka okameethate inchato, eejatzi okimitzitaka okithoki roori okameethataki. Rooma teorika okameethatzi inchato, eejatzi okimitzitaka okithoki roori tee okameethatzi.

⁴⁴ Aririka añaero okithoki inchato ayotzi tsika okantari inchato roori. Tema rootaki ayoteeyantaworini inchato rooperori, aririka okameethate okithoki. Aririka pikowaki pithote chochoki, ¿arima piyaataki janta kawanaki? Eero piyaatzi, tema piyotakiro tee okithokitantawo komashiki kawana; eejatzi okimitzita tsikontochee eero okithokitziro oowa.

⁴⁵ Aririka akenkithashireero kameethatsiri, akenkithatayiteroni kameethatayitatsirini. Aririka akenkithashireero kaari kameethatsi, akenkithatakotayiteroni kaari kameethatsi. Tema añaawaetantakityaawo akenkithashiryaayitarini.

Owatzikantakari apite pankotsi inashitachari kipatsi
(Mt. 7.21-29)

46 Eekiro riyaatatyeek ikantakiri Jesoshi:

—¿Iitaka pikantashiwaetantanari: “Nowinkatharite”? Tee pikemijantaperotana.

47 Iroñaaka noshiyakaawentemiri tsika ikantari aapatziyanari. Ike-mawakiro noñaani, ikemijantaperotanakiro: ranteeyakironi maawaeni nokantakiriri.

48 Ikimitakarini atziri wetsikirori ipanko. Ikiyashiperotakiro inthomaenta, royaankakiro tzinkamintsipanke ityaakitakotakiro kameetha, kijoperotanaki. Okantaka opariyaperotaki inkani roojatzi amaani tantapaaka iña. Otatsinkawitapaakawo antawo amaani, omaanta tee aawiyiro: rooma kijoperotaki kameetha tzinkamintsipanke.

49 Omaanta riraga kaari kemijantaperotanari ikimitakari shirampari wetsikawitachari ipanko, tee ikiyashitaperotziro inthomaenta, eejatzi tee ityaakitakoperotziro kameetha. Okantaka osheki amaani tapaaki iña roojatzi otyaantanakawo ipanko ayitanakiri, tee añaagaero.

Rootaki ikanteeyakiririni Jesoshi.

7

Retsiyatakotakiri Jesoshi ronampiri kapitaano

(Mt. 8.5-13)

1 Eejatzi ipiyanaa Jesoshi janta Kaperinawooki.

2 Janta nampitsiki ari ijeeki kapitaano. Rirotaki oroomajatzi, kaari joriyo. Ikantaka imantsiyataki ronampiri, roowiteencha ikamemi. Riraga kapitaano osheki inintaperotziro ronampiri.

3 Ikemakotakiri Jesoshi itajonkantaki, roojatzi rotyaanantakariri aataperoteenchari joriyopaeni ikantakiri:

—Pikamantakiteri Jesoshi ipokanakiita jaka retsiyatakotakitenari nonampiri.

4-5 Ikantaka rareeteeyapaakarini, ikantaperoyepaakirini:

—Piyaatashiteri. Ikameethaperotzi riraga kapitaanonta, osheki ininteyakaeni aaka joriyopaeni. Riwetsikakaantakaeniro pankotsi apiyotantapiintyaari. Okaameethatzi petsiyatakoteniri ronampiri.

6-7 Roojatzi royaateeyanakirini. Okaakitapaaki inampi, itonkiyotawakari paashini rotyaantanewo kapitaano. Ikamantapaakiri, ikantziri:

—Eenitatsi iroka ikantakiri nowapitaanote: “Nopinkathataperotakimi, rootaki kaari niyaatanta notonkiyotemi. Rooma naaka tee nokameethatzi, rootaki kaari nokowanta pipoke nopankokika. Niyotaki pikowakirika petsiyatakoteri nonampiri, aritaki retsiyatakotee.

8 Eejatzi naari eenitatsi kantanari oetarika nanteri, eejatzi nokimitzita naari nojoraarote eenitatsi nomperateeyakarini. Nokanteririka joraaro: ‘Piyaate’, ari riyaaanaki. Nokanteririka: ‘Pipoke’, ari ipokanaki. Eejatzi nokimitziri nonampiri rirori, aririka nokanteri: ‘Iroka panteri’, ari rantakiro”.

9 Ikemantawakawori Jesoshi okaatzi ikantakaantawakiriri, ari rotsikanatanakari. Roojatzi ipithokashiteeyantanakarini oyaateeyakiririni, ikanteeyanakirini:

—¿Pikemakirooma iroka ikantakirika riraga oroomajatzi? Tekatsi noñe norojiyotzinkarite apaani kimitakotyariniri rirori: osheki rameentakina.

10 Roojatzi ipiyanteeyanaani rotyaantanewo kapitaano ipankoki. Iñaapaatziiri ronampiri, etsiyatakotanee.

Rowañaagaeri Jesoshi kamawiteenchari janta Nayiikinta

11 Paashini kitejiri riyaaanaki riraga Jesoshi janta Nayiiki, itsipateeyakarini ronampiripaeni eejatzi osheki paashini oyaateeyiririni.

12 Rokaakinteeypaakawoni nampitsi, roonthaakowentakari inatakoeta-paakiri kaminkari, ikitateeterimi. Rinirowa kamaki roori oemi, eejatzi ap-intzite otomi tekatsi paashini. Oyaatakowentakiri otomini, otsipateeyarini osheki onampijatzi.

13 Iñaantawakawori Awinkatharite, osheki retakotawakawo, ikantawakiro:
—Eero piraakotari pitomi.

14 Riyaatashitakiro kajo inatakotanteetakariri, ipampitapaakiro. Ikatziyakaapaakari natakotziriri. Ikantakiri Jesoshi kamaentsiri:
—Ewankari, pipiriintee.

15 Roojatzi ipiriinantanaa, ikotyaatanaka; ñaawaetane. Roojatzi ikanantawo riniro:
—Irika pitomika añaanee.

16 Rotsikanateeyanakawoni atziripaeni iñaanteeyawakawoni, ithaawaeyanakini, ikanteeyanakini:

—Tema ikameethaperotaki Tajorentsi. Rotyaantakaeniri kamanantzirorini iñaani. Kyaaryo, itajonkawentakae, ikaminthagaeyirini aapatziyeyyaririni.

17 Roojatzi ikemakoeyantakaririni maawaeni joreeyajatzi, eejatzi othotyaanaka ñaagantsi paashinikipaeni nampitsi.

Irira Jowa Kaawoshitantsiri rotyaantakiri riyotaanewo Jesoshiki
(Mt. 11.2-6)

18 Ikanta ikemakotakiri riraga Jesoshi riyotaanewopaeni Jowa, riraga kaa-woshitakotziniriri Tajorentsi. Riyaatashiyyakirini, ikamantapaakiri rantay-itakirini rirori. Riraga Jowa, ikaemakiri riyotaanewo apite.

19 Roojatzi rotyaantakiri Awinkathariteki, ikantawakiri:
—Piyaatakite Jesoshiki, pojampitakiteri pikanteri: “¿Eerokama Rotyaantanewo Tajorentsi naamagaeyakarini? ¿Eeniroma paashini naamagaeyaarini?”

20 Ikanta rareeteeyapaakarini rirori, ikantapaakiri:
—Rotyaantakina riraga Jowa, ikantana: “Pojampitakiteri Jesoshi: ‘¿Eerokama Rotyaantanewo Tajorentsi naamagaeyakarini? ¿Eeniroma paashini naamagaeyaarini?’ ”

21 Omaanta tee rakawakiri rirori, inta rantzi retsiyatakotayitzirini osheki mansiyatayitsirini, eejatzi rowawijaakotayitakirini osheki kyaan-tariri kamaari rajankaneki. Eejatzi raminakaayiteerini osheki kaari kochaatatsini.

22 Roojatzi ikantakiri riroripaeni:
—Iroñaaka pipiyanee pikamantapaeri Jowa okaatzira pikemakinari eejatzi piñaakotakinari nantziri. Pikamantapaeri naminakagaeyakirini riraga kaari kokichaawitacharini, nokatziyatziyatakagaeyakarini riraga kijopooki-witacharipaeni, netsiyatakotakagaeyakirini riraga pathaawitacharipaeni, nokemakagaeyakirini riraga amashitachari inthomaenta ikempita eejatzi nopiriintayitaneerini kamawiteencharipaeni. Eejatzi niyotakagaeyakirini owashironkaawitacharipaeni tsika ikantya rowawijaakotanteeyaariri riraga Tajorentsi.

23 Riweshiryakaanakimi maawaeni kaari thenkanari naaka.

Irira Jesoshi ikantzi: “Ikameethaperotaki Jowa”
(Mt. 11.7-15)

24 Ikanta ipiyeeyanaani riraga rotyaantanewo Jowa, omaanta eeniro jeekeanaki Jesoshi ikenkithatakagaeyanagirini piyotawentakariri. Ikenkithatakotanakiri riraga Jowa, ikanteeyanagirini:

—Paerani piyaatapiintzi janta tekatsinta atziri ipanko pikemijantapi-intziri rirori. ¿Litaka piyaatashiteeyantakaririni? ¿Rootakima piyaatashitan-tariri pikemijanteri ñaawaetashitachari? Tee ñaawaetashita.

25 ¿Litaka piyaatashitantaperotariri piñeeri? ¿Piyaatashitantakariri piñaakitizirima atziri kithaatawori owaneenkatachari kithaarentsi pinaperotachari? Teewee. Pamine, riraga kithaatawori owaneenkatachari isheninkatakari pinkathari, riweshiryaaawento rowaagawo jeekeatsiri ipankoki pinkathari. Omaanta riraga Jowa tee ikimitakotari rirori.

26 Ajaatya, pikamantena: ¿Litaka piyaatashitakitiziri? ¿Riroma piitziri kamanantzirori ñaani Tajorentsi piyaatashitantakariri? Tema kyaaryo ikamanantziro, omaanta ranaakoperoeyagirini paashinipaeni kamanantzirori ñaani Tajorentsi.

27 Tema piyoteeyironi riraga Tajorentsi ikenkithatakotzitaririni rirori Iwaperiteki paerani, ikantzitakinari: “Notyomi, notyaanteri iinja jewatem-ini ikenkithatakapaakiri jorriyopaeni, ikanteri: ‘Pikenkithashireeyaani, piijeeki kameetha, eero pantziro paashini kaari kameethatatsi, paamayari Awinkatharite, kaakitaki’”. Kyaaryo, rirota riraga Jowa Kaawoshitant-siri ojankinatakotziteetakariri paerani.

28 Tema ranaakoeyagirini irira maawaeni paashinipaeni kamanantatsiri: imatakiro maawaeni ikowakaagirini Tajorentsi, rootaki ñaaperotantakariri irira ikameethatzi. Omaanta ñaaperotaperotakiri kameetha Tajorentsi maawaeni ipinkathariwentaperoeyirini.

*Ñaanakowenantatsiri itheenkaeyagirini Jowa eejatzi Jesoshi
(Mt. 11.16-19)*

29 Ikanta ikemaeyagirini osheki atziri ikantakariri Jesoshi. Ikeman-takariri, ikanteeyanagini:

—Kyaaryo, tema ikameethaperotaki Tajorentsi.

Eejatzi ikaateeyagirini kemaeyagirini riraga piyotayitziririni iyorikite eekiro iperi oroomajatzi, tema ikaawoshitakotayitawakinirini Tajorentsi Jowa chapinki.

30 Omaantakya riraga warijeeyopaeni eejatzi riraga iyotaantayitzirorini Iwaperite Tajorentsi tee ikowaaeyini ranteniri rirori ikowakaawitariri: tema tee riyaatashitziri Jowa ikaawoshitakotantyaariri rirori. Eejatzi tee in-izirini ikantawitariri Jesoshi.

31 Ikantzi eejatzi:

—¿Litaka noshiyakaawenteniriri irikapaeni kaari raapatziyantana? Tee ikoyi ikenkithashiryaaaneentya. ¿Litaka ikimitakari?

32 Irira noshiyakaawenteeyerini eentsi, ñaathawaeteeyacharini pankot-siki okaankiityeera. Ipoñaanaka apaani ikantanakiri: “Apaniroeni no-jonkawaetaawita omaanta tee poyaatana, tee pomampaawaeta. Nowashire-takotawitari kamaentsiri, omaanta eeroka tee pitsipateeyanani powashire-takoeyarini”.

33 Ñaakiro, riraga Jowa itzitapiintaka, tee rirori kachaja eejatzi paashini shinchaari, eekiro pikanteeyatziini: “Eenitatsi iyamaarite pinkakaagirini, rootaki kaari rowaperotanta, eejatzi kaari rirantawo shinchaari”.

34 Omaanta naaka nopoñanka janta jenokinta, nokoñaatapaaki jaka kipat-sikika, roojatzi nowapiintawita eejatzi nirapiintawita. Omaanta eekiro

pikanteeyatziini: “Irinta owaagatzinkari, shinkitzinkari. Itsipatapiinteeyakarini piyotapiintziniriri oroomajatzzi iyorikite, eejatzzi itsipatapiinteeyakarini paashinipaeni kaari kameethatatsini”.

³⁵ Omaanta nokantemi: “Riyotzi Tajorentsi ari okameethataki maawaeni ikowakaakinari; eejatzzi maawaeni aapatziyanari, riyotaki okameethataki ikowakaakinari Pawa”.

Riyaataki Jesoshi ipankoki Shimo riraga warijeeyo rakiyoteri

³⁶ Ikanta apaani warijeeyo iwaero Shimo, ikantakiri Jesoshi:

—Pipoke nopankoki, owaeyaani.

Rakanakiri:

—Jee, kaakitakina.

Ikanta riyateeyanakini, ijeekapaaki jeekamentotsiki.

³⁷ Ari ojeeki tsinani jaka nampitsiki antapiintawitawori kaari kameethatatsi. Okemakotakiri Jesoshi, rowatya jaga ipankokinta warijeeyo, iyaatashitakiri oñaakiteri. Aakotanakiniri kajankaari. Ro aakotantanakanari mapi kitamaari imokaetziri.

³⁸ Ojeekimotapaakiri okaakini iitziki Jesoshi. Iraaperotapaaka, opitenkantakari oyaaki iitzikira, oshetantanaari oeshi. Roojatzzi othoyizitanakiri iitzi, eejatzzi ojeetantakari kajankaari iitziki.

³⁹ Iñaantawakawori riraga warijeeyo, ikenkithashiryaaana: “Rirotakima Rotyaantanewo Tajorentsi, ari riyotawakiro mi iroka tsinanika opampitakiri, eejatzzi eeromi ishinetawomi opampiterimi iitziki”. Tema osheki antapiintziro kaari kameethatatsi.

⁴⁰ Omaanta riyotakiri Jesoshi okaatzzi ikenkithashiryaaakari, ikantakiri:

—Shimo, eenitatsi nokantemiri.

Rakanakiri:

—Ajaatya, iyotaanari, pikantenatya.

⁴¹ —Noshiyakaawentemiri. Eenitatsi shirampari ikaatzzi apite ireewitziriri. Apaani rireewitziri 500 tenaaryo, paashini rireewitziri 50 tenaaryo.

⁴² Irika apiteka atziri ireewitantatsiri tee imatziro ipinakowenteeya ireewitantatsiri. Ikantaka riraga rireewiteetziri iñaakirira tee imatziro ipinateeri, rootaki ikanantakariri: “Iroñaaka nokoyi netakotemi, eero pipinataana pireewiitanaga, ikaanteekaata. Apaani rireewitawitakari eechonkiini, omaanta riraga paashini rireewitaperotawitakari. Pikantena: ¿ninka inintaperoetanakirika ashitariri iyorikite?”

⁴³ Rakanakiri:

—Naamaashitya riraga ireewitaperotawitakariri, tema rirotaki ikaminthaaperotakiri kameetha.

Ikantanakiri:

—Kyaaryo okaatzzi pikantakinari.

⁴⁴ Roojatzzi raminantanakawo Jesoshi tsinani, ikantziri Shimo:

—Ñaakiro, inkaaganki nokyaapaaki jaka pipankokika, omaanta tee paakameethatawakina: tema tee pipawakina iña nokiwantapaakyaworimi noetzi. Omaanta tsinanika, okiwantapaakinawo oyaaki noetziki, eejatzzi oshetantakinawo oeshi.

⁴⁵ Piwethatantanari, tee pithowootana, omaanta roori, onintanintaatakiro noetzi.

⁴⁶ Tee pijeetantanawo noetoki iyeenka, omaanta iroka, ojeetantakinawo noetziki kajankaari.

⁴⁷ Pamine, eeniro antayitawitakarini osheki kaari kameethatatsi omaanta nokaminthaakiro, eero nokenkithashiryaaokoteero antayitzirini:

tema rootaki onintaperotantakinari. Aririka nokaminthayeri antayitawitaworini eechonkiini, eechonkiini inintashiretakina rirori. Omaanta nokaminthaaperoteririka osheki eejatzi inintaperotzitena osheki rirori.

⁴⁸ Roojatzi ikantawakiro tsinani:

—Eeniro pantayitawitakarini, omaanta eero nokijantzimiro, eero nokenkithashiryaaakoteemiro eejatzi.

⁴⁹ Eeniro ijeekaeayakini owaeyeencharini, rojampitawakagaeyanakani:

—¿Tsikama iitayaarika irika, ipeyakotakaanakanawori antzirori kaari kameethatatsi?

⁵⁰ Omaanta Jesoshi eekiro riyaatatzi ikantziro roori:

—Pameentakina, rootaki pawijakotantaari. Piyaatee kameetha, piweshiryaperotaneeya.

8

Oyaateeyakirini Jesoshi tsinani amitakopiinteeyiririni

¹ Roojatzi Jesoshi ikinakinayitanakini nampitsikipaeni. Ikenkithataka-gaeyakirini atziri, ikamanteeyakirini:

—Rooteentsi ipinkathariwenteeyemini Tajorentsi.

Kijokiro rowakiri riyotaanewopaeni, ikaatzira 12,

² eejatzi oyaateeyakirini tsinanipaeni. Tema apaanipaeni roori ikyaanawitakawo kamaari, eejatzi paashinipaeni omantsiyatashitawitaka omaanta retsiyatakooyeeroni Jesoshi. Owaero apaanii tsinani Mariiya makaraarajato. Ikaatawita kamaari jeekantawitawori 7.

³ Eejatzi paashini oyaatziriri, owaero Jowaana, iina Kooja. Riraga Kooja, rirotaaki amitakotziriri pinkathari Erooreshi. Eejatzi oyaatakiri Sosaana, eejatzi paashinipaeni tsinani. Iroka tsinanipaeni amitakopiinteeyakirini Jesoshi, opapiinteeyakirini koetyeemotakariri.

Roshiyakaawentziniri ookakitzirori okithoki teriiko

(Mt. 13.1-23; Mr. 4.1-20)

⁴ Ipiyotawenteeyakarini Jesoshi oshekini atziri, roojatzi roshiyakaawenteeyakinirini ookayitzirorini okithoki teriiko, ikanteeyakirini:

⁵ —Riyaataki shirampari rookakitziro okithoki teriiko owantsiki. Apaanipaeni pariyapaentsiri awotsiki: raatzikayitakironi anashitayitacharini, ikanta ipokaeyapaakini konthawopaeni rowaeyapaakawoni, ithonkapaakiro pariyapaentsiri.

⁶ Paashinipaeni pariyapaentsiri mapimashiki. Oparithawitanaka eechonkiini, omaanta tee ashepathatakoperotzi, rootaki ojampishitanakari, intsipaete okamaeyanakini.

⁷ Paashini okithoki opariyapaaki kitocheemashiki: oshookawitanaka, omaanta anaanakiro kitocheepaeni, rootaki okamantanakari.

⁸ Omaanta paashini opariyapaaki kameethariki kipatsi: oshookanaki kameetha, okithokitaperotanaki osheki.

Rootaki roshiyakaawenteeyakiniririni. Roojatzi ishintsithatanakiro ipaante, ikanteeyanakirini:

—Eenitatsirika pikempita pikemantari, powayempitaperotyawo iroka nokantakimirika.

⁹ Rojampiteeyakirini riyotaanewopaeni:

—¿Oetaka kantakotachari poshiyakaawentziri inkaaganki?

¹⁰ Rakanakiri:

—Eerokataki aapatziyariri Tajorensi, rootaki ikowakaantakimiri irira piyoteeyeroni eeroka kaari riyoteeyini paashinipaeni atziri kaari aapatziyariri. Eeroka niyotakaakimi tsika ikanta Pawa ipinkathariwenteeayakimini. Omaanta noshiyakaawenteeyakinirini paashinipaeni: ramineeyawityaani irirapaeni, omaanta eero riyotakoperotziro oetarika iñaawityaari; ikemaeyawityaani, omaanta eero riyotakotziro ikemaeyawitakarini.

¹¹ Rootaki iroka noshiyakaawentzimiri: rowaga okithoki oshiyakaawentzirori iñaani Tajorensi.

¹² Iroka awotsi opariyantawitapaakari okithoki oshiyakaawentziri kemaeyawitakaworini iñaani Tajorensi: ipokapaaki kamaari, rookaka-gaeri ikenkithashiryaawitakawowa iñaani Tajorensi. Tee ikowakayiri raapatziyari eejatzi rawijakote.

¹³ Rowaga mapipookiteentsiri opariyantawitapaakari okithoki, oshiyakaawentakiri atziri weshiryaawentawitanakawori iñaani Tajorensi, inimotawitakarini. Omaanta tee ikyaryoowentziro: aririka opomeentsitzimotakarini raapatziyari, roojatzi rookantaneeyawo.

¹⁴ Iroka kitocheemashi opariyantawitapaakari, oshiyakaawentakiri kemaeyawitakaworini iñaani Tajorensi, omaanta ikenkithashiryaapi-intziro rantapiintziri, iweshiryaawentawo owaagawontsipani, eejatzi ikowaki ikimoshirewentashityaawo oetarikapaeni kaari kameethatatsi. Ratsipetashitakawo ikemawitawo iñaani Tajorensi: tee raapatziyawo kameetha, tee rantaperotziniri rirori ikowakaawitarini.

¹⁵ Omaanta iroka okameethatzi kipatsi oshiyakaawentziri atziri kemaperotawakirori iñaani Tajorensi. Ikyaryoowentaperotanakiro kameetha raapatziyaperotanakawo, ikameethashiryaanaki rajankaneki. Rirotaiki antaperotzirori maawaeni ikowakaakiriri Tajorensi. Tema riyotaakiri paashinipaeni iñaani Tajorensi.

*Roshiyakaawentakirini Jesoshi ootamentotsi
(Mr. 4.21-25)*

¹⁶ Eenitatsi paashini roshiyakaawentakirini Jesoshi riyotaanewo, ikan-teeyakirini:

—Aririka oonthoteri ootamentotsi amineeyantyaarini, ¿arima ataapatakotakiri kantziriki? ¿Arima amanakiri tsikarika? Okameethatzi owakoteri jeñokiini okoñaatantyaari oetarikapaeni. Rootaki imatantapaakyaawori kyaa-paentsirira iñaapaakiro oetarikapaeni jeekatsiri inthomaenta.

¹⁷ Okimitaka iroka iinja okoñaatanaki maawaeni amanayitawitarini iroñaaka riyoteeyanakirori maawaeni okaatzi anteeyakirini.

¹⁸ Paamayawowa okameethatzi pikemaperoyawakinani piyoteeyantee-yarini. Eechonkiini piyotaki iroñaaka, omaanta aririka pikemaperotena, nothotyeyemironi niyotakaaperoeyemini. Aririka piitakaashiwita piyotzi, eero pimatziro paapatziyawo niyotaawitakimirika, eejatzi ari pipeyakotakiro okaatzi piyotawitari eechonkiini: tekatsi piyotzimaetaneeya.

*Riyaataashiteeyakirini isheninkapero Jesoshi iñeeri
(Mt. 12.46-50; Mr. 3.31-35)*

¹⁹ Okantaka iyaatashitantanakari Jesoshi riniro, otsipateeyanakarini rirentzipaeni. Rareeteeyapaakani pankotsiki janta ijeekakinta rirori, omaanta tekatsi ikantapaakya rontsirokaeyapaakyaarini: rookagaeyakirini oshekipaeni atziri.

²⁰ Ikamanteetakiri Jesoshi:

—Okowapaakimi piniro, eejatzi pirentzipaeni. Ojeekapaaki janta inkokironta.

²¹ Omaanta rakanakiri:

—Ninirontakawo maawaeni aapatziyaperoyakaririni Tajorentsi, maawaeni antaperotziniriri ikowakaakirori. Eejatzi maawaeni aapatziyariri riroteeyakini yeeyipaeni, choenipaeni.

Romaerintakiro Jesoshi tampyaa eejatzi omoetonkaari inkaare
(Mt. 8.23-27; Mr. 4.35-41)

²² Paashini kitejiri rotetanaka Jesoshi pitotsiki, itsipateeyakarini riyotaanewopaeni. Ikantakiri:

—Thame amontyagaeyaneeni intatsikeronta inkaare.

²³ Ikantaka riyaaatkoeyawitanakani, aakotanakiri tampyaa. Jatakotaki niyankyaani, ari janta opataki pitotsi imaanaki Jesoshi. Roojatzi omapokaeyakirini antawo tampyaa, otetaatapaakawo ifnaa pitotsiki, rooteensi itsitsiyakoeyenimi.

²⁴ Roojatzi ikaakantanakari riyotaanewopaeni ikantakiri:

—¡lyotaanari! ¡Pipiriintel! ¡Rooteentsiwee atsitsiyakoteeyeni!

Ari itzinaanaka, roojatzi rojantzikaantakawo tampyaa, ipeyeero omoetonkaari: opeyaperotanaa kameetha.

²⁵ Ikantziri riyotaanewo:

—¿Iitaka kaari pameenteeyantanani?

Ithaawanteeyanakarini, eejatzi rotsikanateeyanakarini. Ikantawaka-gaeyanakani:

—¿Ninkama irika? Omaerintakirori tampyaa, eejatzi omoetonkaari: ipeyeero. Tee añaaapiintziri kimityaarini irika.

Rookaeniri Jesoshi atziri iyamaarite
(Mt. 8.28-34; Mr. 5.1-20)

²⁶ Ipoñaanaka Jesoshi Karireeyaki, roojatzi rareetapaaka intatsikeronta: janta Karaaraki.

²⁷ Raatakotapaaka, rayiiteeyapaakini kipatsiki. Ifnaapaakiri atziri kyaantawitariri kamaari: ojamanitaki ijeekamerikitzi tee ikithataawo iithaari. Tee ijeeki pankotsiki, inta ikinakinamerikitzi janta kaminkarimashiki.

²⁸ Ifnaantawakariri Jesoshi, rotziwerowashitawakari, roojatzi icheraakaan-tanakari iyamaarite ipaantekira shirampari, ikantakiri:

—¿Iitaka poñaashirenkantani? Niyotawakimi: eerokataki Itomi Tajorentsipero jeekatsiri jenokinta. Ero powashironkaana.

²⁹ Rootaki ikaemantanakari, ithaawantawakari Jesoshi, riyotaki kamaari rotyaantatyeeri. Riraga shirampari ojamanitaki ijeekantakari kamaari, ikinakaapiintziri tsikarikapaeni. Roojotapiinteawitariri rakoki eejatzi iitziiki karenathaki, omaanta osheki ishintsitakaakiri kamaari, ithatyaakiro karenatha roojotanteetayitaririni. Aririka ithatyaanakiro, ishiyakaanakari kamaari janta teenta ijeeki atziri.

³⁰ Rojampitakiri Jesoshi:

—¿Oetaka piwaero?

Rakanakiri:

—Nowaero Oshekyaaantzi.

Rootaki iitantakari Oshekyaaantzi ijeekantakari inthomaenta oshekini kamaari.

³¹⁻³² Ari ijeeki janta tyonkaarikiini osheki chaancho rowaeyani. Riraga kamaari ikanteeyakirini Jesoshi:

—Eero potyaanteeyanani jaawikinta otsitenikaakitzi inta nokowaki potyaanteeyenani janta chaanchoki, nokyaantapaakyaari rirori.

Ikantanakiri:

—Piyaateeyeni.

³³ Roojatzi rookaeyantanaarini shirampari, ishirinkashitanakari chaanchopaeni, roojatzi ishiyeeyantanakani riroripaeni ipariyeeyanakini impeetaki, ipiinkaeyapaakini inkaareki, motoririri, motoririri. Tsitsiyeeypaakini maawaeni.

³⁴ Riraga shentawitariri chaancho iñaantawakariri, ishiyeeyanakani janta nampitsiki ikamanteeyerini isheninka eejatzi jeekaeyatsirini owantsiki.

³⁵ Roojatzi ipokaeyantanakani atziri ramineri riraga kyaantawitakariri kamaari, oetarika awijimotakiriri. Iñaapaatziiri, tekatsitane, tee ishinkiwentanaa, ijeekae kameetha Jesoshi. Ikithaataawo imaatha, kenkithashiryaaaperotanaa kameetha iroñaaka. Ithaawanteeyapaakarini.

³⁶ Riraga ñaaperotakiriri ikamanteeyawakirini maawaeni inampijatzikaatzi rantakiri Jesoshi, ithotyaaawakiniri.

³⁷ Osheki ithaawaeyanakini maawaeni nampitawori jaga. Rotyaanteeyerini Jesoshi, ikantziri:

—Piyaatee, eero pipokae eejatzi.

³⁸ Omaantakya riraga kyaantawitakariri kamaari ikantawitakari Jesoshi: —Nokowaki noyaataneemi.

Omaanta ikantziri:

³⁹ —Eero poyaatana. Aritaki pijeeki, piyaatee pipankoki. Pikamanteeyapaerini pinampijatzipaeni ikaminthaakimiri Tajorentsi.

Roojatzi riyaatantanaa, ikinakinayitanakini nampitsiki, ikamanteeyakirini inampijatzipaeni:

—Piñaakina: osheki ikaminthagaana Jesoshi.

Retsiyatakoteero Jesoshi ojokaatzirori iraa eejatzi ipiriinteero rishinto Jaero

(Mt. 9.18-26; Mr. 5.21-43)

⁴⁰ Roojatzi ipiyantanaa Jesoshi, imontyaanaawo inkaare. Royagaeyakirini osheki atziri, raakameethateeyawaerini.

⁴¹⁻⁴² Itonkiyotawakari shirampari iitachari Jaero: rirotaiki jewatakaantatsiri janta pankotsiki ipiyotantapiintarira joriyopaeni. Rotziwerowashitapaakari iitziki Jesoshi ipinkathatantapaakariri, ikantapaakiri:

—Thame nopankoki, rooteentsi okame nishintyo.

Apinto rishinto, okaataki ojaarentsite 12. Roojatzi royaatanakiri, rawitsinagaeyanakirini oyaateeyanakiririni.

⁴³ Oyaatanakiri eejatzi tsinani ojokaatzirori iraa, okaatakotaki 12 ojaarentsite ojokaatakiro. Osheki raawintawitakawo; othonkakiri oorikite aawintakaanantari. Omaanta tekatsi materoni etsiyatakoteroni.

⁴⁴ Okinashitapaakiri itapiiki opampitzitakiri iithaari okaatapaakira, roojatzi opeyantanaa iraa.

⁴⁵ Roojatzi ikantanaki Jesoshi:

—¿Ninka pampitzitakinawori nothaari?

Ikanteeyanakini paashinipaeni:

—Tee nopampitzitzimiro piithaari.

Roojatzi ikantanakiri Peetero:

—Iyotaanari, pamine, ikaateeyini atziri osheki rinkiteeyakimini, rawitsineeyakimini. Eekiro pikantanakitzi: “¿Ninka pampitzitakinawori nothaari?”

⁴⁶ Omaanta royiikiitakari rirori:

—Eenitatsi pampitzitakinawori. Okamantakina notajorenka: eenitatsi notajonkakowentero.

⁴⁷ Iyotanaki tsinani tekatsi okantya omanapithateri opampitzitakirira iithaari. Ompetatanaka, iyaatashitanakiri, otziwerowashitapaakari, okantapaakiri:

—Naakataki antzitamirori piithaari, rootaki netsiyatakotantaari nojokaawitawoni niraa.

Ikemaeyawakironi maawaeni atziripaeni.

⁴⁸ Ikantakiro Jesoshi:

—Tsinani, pameentakina, rootaki petsiyatakotantaari. Piyaatane kameetha pipankoki, pikimoshiretane.

⁴⁹ Eenirowa ikenkithawaetakayiro tsinani, areetapaaka paashini ikateeyinira ijeeki Jaero ikamantapaakiri:

—Kamanaki pishinto. Eero poñaashirenkantari iroñaaka iyotaantatsiri riyaae apankoki.

⁵⁰ Ikemawakiri Jesoshi, roojatzi ikanantanakari:

—Eero pikantashirya. Aririka pameentena, ari añaagae pishinto.

⁵¹ Ari rareteeyapaakani pankotsiki. Ikantzi Jesoshi:

—Eero eeroa pikyeeyapaeni: intakya rirori kyaatsini Peetero, Jowa, Jantyaako, iri, eejatzi iniro, ari ikaate.

⁵² Eeniro riraakoeyakawoni osheninkapaeni, rowashiretakoeyakawoni. Ikanteeyakirini Jesoshi:

—Eero piraakoeyawoni: tee okamaperotzi, inta omaatzi.

⁵³ Ishirontawenteeyanakarini, tema riyoteeyakini kamaperotaki.

⁵⁴ Roojatzi roerikawakotapaakiro, ishintsithatapaakiro ipaante, ikantzi:

—jEwankawo, pipiriintane!

⁵⁵ Roojatzi opiriinantanaa. Ikantakiro iniro:

—Pipero owanawo oyaata.

⁵⁶ Ashitaanitachari ari rotsikanatanakari ikantanaki:

—jPamine! jImatakiro ipiriintziro kaminkawo!

Omaanta ikantakiri Jesoshi:

—Eerowa pikamantakowaetana iroñaaka okaatzika piñaakiri.

9

Rotyaantakiri Jesoshi riyotaanewo ikenkithatakagaeyerini atziri

(Mt. 9.35-38; 10.5-15; Mr. 6.7-13)

¹ Ipiyoteeyakirini Jesoshi riyotaanewo 12, imatakagaeyakirini itajorenkaki, itajonkakowenantaari paashinipaeni, ikanteeyakirini:

—Nokowaki pookakaakowenteeyerini atziri kyaantawitariri iyamaarite, pimateri pookeri maawaeni kamaaripaeni, eejatzi petsiyatkoeyerini maawaeni mantsiyatayitatsirini.

² Iroñaaka piyaateeyeni. Pikinayitanakini, pikamanteeyerini atziri: “Rooteentsi ipinkathariwenteeyemini Tajorentsi”. Eejatzi petsiyatakotayiterini mantsiyatayitatsirini.

³ Nokantemi, tekatsi paanaki: eero payi paashini pimaatha, pikotzi, piithaate, powanawo, piyorikite, pipewiryaakogo, apatziro pikithaatarika.

⁴ Ninkarika aakameethatawakimini ari pijeekapaaki.

⁵ Eerorika raakameethateyawakimini jeekatsiripaeni, powaaganakya, eejatzi potekakontatanakya piitzikira riyotantyaari eero pipiyashitari eejatzi. Pikanteeyanakirini: “Iroñaaka tee pikemijantana, ari rowashironkaemi Tajorentsi iinja”.

⁶ Roojatzi riyaatanteeyanakani, ikinayitanakini nampitsikipaeni. Ikamanteeyakirini atziri tsika ikanteeyaka rawijakotanteeyaari. Eejatzi retsiyatokatayiteerini mantsiyatayitatsirini.

Riraga Eroreshi ikowaki iñeeri Jesoshi

(Mt. 14.1-12; Mr. 6.14-29)

⁷Ikanta riraga pinkathari Erooreshi ikemakotakiri rantayitakirini Jesoshi, itajonkantayitakini. Tee riyotzi oetarika ikenkithashireeyaari. Ikanteetayitzi: “Irira Jesoshitatsiri rirotaki Jowani: piriintaachari”.

⁸Ikantayitzi paashinipaeni: “Roñaagantapaa eejatzi Iriiyashi”. Paashini kantayitatsirini: “Piriintaa paashini kamanantzirorini ifaani Tajorentsi”.

⁹Omaanta ikantzi Erooreshi:

—Nothatyaakaantakiri Jowani: kamataaki. Omaanta, ¿ninka irika ake-makoeyakirini itajonkakowenteeyakirini atziripaeni? Nokowaki noñeeri.

Ikantzi 5.000 shirampari ipakiri Jesoshi rowanawo
(Mt. 14.13-23; Mr. 6.30-46; Jowa 6.1-15)

¹⁰Ikanta ipiyeeyanaani rotyaantanewo Jesoshi, ikamanteeyapaerini rantayitakirini. Rothatagaeyaneerini ragaeyaneerini riyotaanewopaeni janta Wetheeraki.

¹¹Omaanta riyoteeyakini atziri jatanaki, roojatzi royaateeyantanakarini. Riraga Jesoshi riwethateeyawakarini riyotagaeyakirini tsika ikanta Tajorentsi ipinkathariwenteeyakirini. Eejatzi retsiyatakoeyakirini mantsiyaripaeni.

¹²Okantaka otsiteniityaanaki, ipokashitapaakiri riyotaanewopaeni, ikan-teeyapaakirini:

—Paminerotya, kaankiityaaki jaka. Potyaanteeyerini atziri iroñaaka nampitsikipaeni: raminantyaari imagaeyantyaarini eejatzi rowaeyantyaarini.

¹³Omaanta ikantawakiri:

—Pipaeyerini eeroka rowaeyaarini.

Ikantanaki:

—Tekatsi nopayeririni. Pamine, okaataki jaka paa apawakooni, eejatzi apite mereto. ¿Pikowakima niyaateeyeni namanantakiteniri rowaeyaarini maawaeni irikapaeni? Eenitatsi oshekini atziri.

¹⁴Aamaashitya ikaateeyini shirampari 5.000 ipiyoteeyakani. Ikantziri Jesoshi:

—Poejeekaeyerini maawaeni: pinashitayityaarini ikaatayitani 50 piyotachani, eejatzi paashinipaeni ikaate 50. Eejatzi ikimiteeyakyaani maawaeni.

¹⁵Ari ikanteeyakirini, rojeekaeyakirini.

¹⁶Roojatzi roerikantakawo Jesoshi paa, eejatzi mereto. Raminanaki jenokinta, ikantziri Iriiri: “Ariwee, Pawa, pipakinawo nowanawo”. Roojatzi ipantakari riyotaanewo, ikantakiri:

—Ajaa, poshirinkeniri riraga piyoteeyeencharinira.

¹⁷Rowaeyakani maawaeni, ikemaeyapaakani. Roojatzi raantayitaawoni tzimagaantapaentsiri, roteteero kantziriki. Okaatzi riyeekiteeri 12.

Ikantziri Peetero: “Eerokataki Jesoshi riraga Rotyaantanewo Tajorentsi”
(Mt. 16.13-23; Mr. 8.27-33)

¹⁸Paashini kitejiri riyaatanaki apaniroeni Jesoshi ikenkithatakaeri Iriiri. Riyoshiitanakiri raanakiri riyotaanewoperopaeni 12. Roojatzi rojampitan-takari:

—¿litaka ikenkithashiryakoperotanari ajorriyotzinkaritepaeni? ¿Tsikama noetaperotaka naari?

¹⁹Rakanakiri:

—Ikantayitzi apanipaeni: “Rirojatziita Jowani kaawoshitantaw-itacharini, piriintaacha”. Iriira paashini ikantzi: “Rirojatziita Iriiyashini, oñaagantapaacha eejatzi”. Iriira paashini ikantzi: “Rirojatziita paashini kamanantzirorini ifaani Tajorentsi, piriintaachari”.

²⁰ Roojatzi rojampitantanakari rirori ikantanakiri:

—Omaanta eeroka, ¿tsika pikanteeyinika?

Rakanakiri Peetero:

—Eerokataki Rotyaantanewo Tajorentsi naamagaeyakarini.

²¹ Omaanta ikantaperoeeyirini:

—Eerowa pathawayitawo pikamanantawaetzi, pikante: “Jesoshi rirotaki Rotyaantanewo Tajorentsi, riraga Owawijaakotantatsini”.

²² Kyaaryo, nopoñaanaka jenokinta, nokoñaatapaaki jaka kipatsikika omaanta osheki nokemaatsitya paata. Itheenkayenani aataperoteenchari, jewatayiziririni, ñaanakowenantatsiripaeni, iyotaantzirori Iwaperite Tajorentsi, maawaeni. Ikanteeyenani: “Kaari irira Jesokirishito”. Rowamaakaanena, okaate kitejiri 3, nopiriintanee eejatzi.

Ikantzi Jesoshi: “Poyaataperoeayanakinani: eero piperawenteeyawoni”
(Mt. 16.22-28; Mr. 8.32-38)

²³ Roojatzi ikanteeyantakarini Jesoshi maawaeni:

—Pikowaeyakinirika poyaataperoeayanakinani, otzimatyee pookaperoeyanakironi oetarikapaeni inimoteeyawitzimirini eerokapaeni pantziri, inta maawaeni kitejiriki pipomeentsiwenteeyaawoni nokowakagaeyakimirini naari, omawitya rowamaanteetemiro, omawitya ikijanteetemiro.

²⁴ Aririka pantawaetawentashitya eeroka iroñaaka, eero piyotaperotziri Tajorentsi, eejatzi eero pijeekimoteeri iinja. Rooma aririka pinintaperotena naari, eejatzi pipomeentsiwentayitenawoni nokowakagaeyimirini naaka, eero patsipetashitawo, inta piweshiryaawentyaari iroñaaka Tajorentsi, eejatzi pijeekimotapaeri iinja.

²⁵ Omawitya pipiyotaperotawityaaworika osheki owaagawontsi jaka kipatsiki, omaanta pipeyakotakiririka Tajorentsi, eero piyaatzi jenokinta ijeekinta rirori. Tema patsipetashiteeyawitakawoni maawaeni pashiteeyawitakarini. Ñaakiro, tekatsi pikantya pipinateri Tajorentsi ijeekakaantemiri janta inampikinta.

²⁶ Tema naaka poñaachari jenokinta, natziritapaaki jaka kipatsikika. Eejatzi nopiyanee janta. Roojatzi iinja nopiyanteeya eejatzi jaka kipatsikika, notajorentsiperotapaaki: nokimityaari Pawa eejatzi maawaeni ronampiri, riraga kameethaperotatsiripaeni. Rootaki okameethanteeyaari pikenkithashireeyaani: aririka pipashiwentakayena naaka iroñaaka, eejatzi aririka pipashiwentakayaawo noñaani, ari iinja nopashiwentakaapaemi eeroka aririka nopiyee.

²⁷ Omaanta kyaaryo iroka nokamantemiri, eero namatawitzimi: eerorika pikamita, piñaayitawakironi tsika ikanta Tajorentsi ipinkathariwenantzi.

Ipaashinitzimotakiri Jesoshi riyotaanewo
(Mt. 17.18; Mr. 9.28)

²⁸ Rootzimateentsi awijanaki apaani tominko riyaaantakarini Jesoshi tonkaariki, ikenkithatakayiri Iriri. Raanakiri Peetero, Jantyaako, eejatzi Jowa.

²⁹ Eenrowa ikenkithatakaakiri Iriri, ari omapokashitapaaka ipaashinipootanaki, eejatzi oshipakiryaaperotanaki iithaari, ochookyaakiri riraga amineeyakiririni.

³⁰ Romapokashitapaakari eejatzi apite shirampari, ikenkithatakaapaakiri Jesoshi. Riraga ayiitapaentsiri rirotaki Moeseeshini eejatzi Iriiyashini;

³¹ tee ikimitee akimiteeyanika aaka, ikameethaperotaki: ikimiteeyakarini jenokijatzi. Ikenkithatakaawakagaeyakani 3: ikenkithatakotakiro ikame iinja Jesoshi janta Jerojareeki.

³² Osheki ipochokyaayitawitanaka Peetero eejatzi itsipateeyarini, omaanta tee imagaeyini. Ramineeyakirini Jesoshi, ishikipakiryaaki, ikimitanakawo kitejiri. Eejatzi ramineeyakirini riraga itsipateeyakarini.

³³ Rooteentsi ipiyanee riraga apiteteentsiri, ikantziri Peetero:

—Iyotaanari, kameethataki pamakinaka jaka, noñeeyakimini. Iroñaaka nokowaki niwetsikemi 3 pankoshintsi: apaani pashi, apaani rashi rirori Moeseeshi, eejatzi apaani rashi rirori Iriiyashi.

Ikanta Peetero iñaawaetashitanaka, tee ikenkithashireeya oetarika iñaawaeteri.

³⁴ Omapokashitapaakari eenirowa ikenkithawaeteeyini menkori, otzika-gaeyapaakirini, roojatzi ithaawaeyantanakani.

³⁵ Roojatzi ikemaeyakirini Tajorentsi, iñaawaetaki menkorikira, ikan-tanaki:

—Rivotaki irika notyomi nonintaperotanewo: pikemijanteeyawakirini.

³⁶ Roojatzi ramineeyantawitanaarini: tekatsi iñaanee, apatziro Jesoshi apaniroeni ikatziya. Ikanta imaneeyakironi okaatzi iñaakiri, ojamanitako-taki, tee ikamantawaetzi. Paatakya ikamantakoteeripa okaatzi iñaakiri.

Retsiyatakoteeri Jesoshi eentsi ikyaantawitakari kamaari

(Mt. 17.14-21; Mr. 9.14-29)

³⁷ Okitejitanaki, roerinkaeyanakani, itonkiyoteeyawakarini osheki atziri.

³⁸ Ikantawakiri apaani:

—Iyotaanari, pikaminthaaneenari notyomi napintzite, tekatsi paashini.

³⁹ Rowariyaapiintziri kamaari, ikaemakaapiintziri. Rompetatakaapiint-tari, ishimoretaakaapiintari. Rowashironkaapiintakiri: tee rotsiparyaaneent-tari.

⁴⁰ Nokantawitakari piyotaanewopaeni retsiyatakoterimi, omaanta tee imatziri.

⁴¹ Rakanakiri Jesoshi:

—Eero imatziri: tema ari pikaateeyini pitheenkanteeyini, rootaki kaari imatantari kamaari; tema pikenkithashiryaneenta. Osheki neshiwen-takimi notsipatakimi niyotagaeyawitakimironi iñaani Tajorentsi. ¿Teki-raatama piyotakoperoeyironi itajorenka Tajorentsi? Pamakinari pitomi jaka.

⁴² Rootaki iniyankitakaawitapaakari itomi, romapokashitanaka kamaari iparyaakaakiri kipatsiki, tereei, rompetatakaakari tonki, tonki. Roojatzi rotyaanantaari Jesoshi kamaari, rowawijaakoteeri eentsi. Ikanteeri Iriri:

—Irika pitomi: awijakotee iroñaaka.

⁴³ Rotsikanateeyanakarini kameetha maawaeni atziripaeni, ikantawaka-gaeyanakani:

—Tema itajorentsiperotaki kameetha Tajorentsi.

Rapiiteero Jesoshi ikamantakota ikame iinja

(Mt. 17.21-23; Mr. 9.29-32)

Eenirowa rotsikanateeyakarini, ikanteeyakirini Jesoshi riyotaanewo:

⁴⁴ —Pikenkithashiryaperotero iroka nokamantemirika. Eero pipeyakotziro. Nopoñaaka naaka janta jenokinta, nokoñaatapaaki jaka kipatsikika, omaanta iinja aritaki raakaanteetakina.

⁴⁵ Omaanta tee riyoteeyawakironi ikantawitakariri. Tee ishinetziri Tajorentsi riyotakoeyawakironi. Ithaawanteeyakarini rojampiterimi oetarika ikantawitariri.

Ikantziri Jesoshi riyotaanewo tsika ikantyaari ipinkathariteeyarini

(Mt. 18.1-5; Mr. 9.33-37)

⁴⁶ Roojatzi ikantawakagaeyanakani riyotaanewopaeni Jesoshi, raama-gaeyakani, ikantzi:

—Jaka akaateeyinika: ¿ninka anaakotantaatsini ipinkatharitee? ¿Naakama pipinkathateeyeni?

⁴⁷ Riyotakotakiri Jesoshi oetaka ikenkithashireeyakarini. Ikaemakiri eentsi:

—Pipokanaki jaka okaakini.

⁴⁸ Roojatzi ikanteeyantanakarini riyotaanewopaeni:

—Pamineri irika eentsi, aapatziyanari. Aririka petakotyaari irika eentsika, eejatzi petakotakina naari. Aririka petakotakina naari, eejatzi petakotakari otyaantakinari. Aririka petakotyaari paashinipaeni atziri, aritaki pipinkatharitaki iinja.

Retsiyatakotantaki paashini aapatziyariri Jesoshi
(Mr. 9.38-40)

⁴⁹ Roojatzi ikanantakari Jowa:

—Iyotaanari, chapinki noñaakiri shirampari janta rowawijaakotayitakirini kyaantawitariri kamaari. Ikamantawitakina raapatziyimi, rootaki imatantariri rowawijaakotziri. Omaanta tee kijokiro rowaeyeeni aaka rootaki nookakaantakariri rowawijaakoteri kyaantawitariri kamaari.

⁵⁰ Rakanakiri Jesoshi, ikantziri:

—Eero pithañaakotari. Irira tee ikijeeyeeni, tema rantakinawo nokowakaakiriri. Rootaki atsipateeyantakaririni.

Riraga jamaaryajatzi tee raakameethatziri Jesoshi

⁵¹ Rooteentsi areetya kitejiri riyatee Jesoshi jenokinta. Apatziro ipoñaanaka riyaaanaki Jerojareeki.

⁵² Rotyaantakiri riyotaanewo, ikantakiri:

—Thame pityaawo janta Jamaaryaki, pamine ajeekanteeyapaakyaarini.

⁵³ Ikanta riyataawitanaka, omaanta riyoteeyakirini jamaaryajatzi riyaatatye Jesoshi janta Jerojareeki, rootaki kaari ishinetantawakari roojeekawakiri inampiki. Roojatzi ipiyantanaa, ikamantapaeri Jesoshi, ikantziri:

—Eero ishinetee amaye inampiki.

⁵⁴ Ikemantawakari Jantyaako eejatzi Jowa, ikantakiri:

—Nowinkatharite, ¿pikowakima nokanteri Tajorentsi itagaeyerini maawaeni jamaaryajatzi? Nokimityaari Iriiyashini paerani: itaakaantakirini joraaropaeni kijeeyakiririni.

⁵⁵ Rookathatanakiri Jesoshi, ikantanakiri:

—Tee okameethatzi akijeri. Tee piyoteeyini eeroka tsika pikantakari: tee pikameethashiretzi.

⁵⁶ Naaka poñaachari jenokinta, natziritapaaki jaka kipatsikika. Tee ro nopokantya nowamaayiterini atziri, inta nopokantari nowawijaakoeyerini. Roojatzi rowagaeyantanaani paashiniki nampitsi.

Riraga kowatsiri oyaateeyeririnimi Jesoshi
(Mt. 8.18-22)

⁵⁷ Ikanta ikineeyanakini awotsiki, itonkiyotawakari shirampari, ikantawakiri Jesoshi:

—Nowinkatharite, nokowaki noyaataperotanakimi, tsikarika piyaate.

⁵⁸ Ikantanakiri:

—Naaka poñaachari janta jenokinta nokoñaatapaaki jaka kipatsikika nowawijaakotantyaariri atziri. Pikemijantawakiro iroka nokamantemiri: riraga otsitziniro eenitatsi imoo imaapiinantari, riraga jenokiweripaeni eenitatsi imaashi; omaanta naaka, tekatsi nopanko nomaantyaari.

⁵⁹ Roojatzi ikantakiri paashini atziri:

—Poyaatanakina eeroka.

Rakanakiri ikantzi:

—Nowinkatharite, nokowawitaka, omaanta ikamawakiita pawa. Aririka nokitatanakiri roojatzikya noyaatantanakimi.

⁶⁰ Rakanakiri Jesoshi:

—Eeniro ikaateeyini theenkantatsiripaeni, rirotaki kitaterini aririka ikamaki. Omaantakya eeroka, thame poyaatena pikamanteeyeriniita atziri tsika ikanta Tajorentsi ipinkathariwenanteeyerini.

⁶¹ Ikantziri paashini shirampari:

—Aritaki, nowinkatharite, noyaataperotanakimi: omaanta niteeyapaentyaariniiita niwethateeyapaentyaariniiita nosheninkapaeni.

⁶² Omaanta rakanakiri Jesoshi:

—Pithapaterorika kipatsi pipankiwaetantyaari piwankiri, eero paminaminawaetzi tsikarikapaeni, eero otzipitzi piwaetantanaka pithapatakiri. Eejatzi okimitaka roori: pikowakirika ipinkathariwentemi Tajorentsi, poyaataperotena, eero pikenkithashiryaapiintziro panteero eejatzi pantapiintawitarini paerani.

10

Rotyaantakiri Jesoshi 72 kenkithatakaanteeyatsirini

¹ Roojatzi rotyaanteeyakirini Awinkatharite osheki riyotaanewopaeni reewateeyanakini, ikaateeyini 72. Ikantawakiri:

—Pyaateeyini nampitsikipaeni nokanteeyakimirini, apite pikantawakaayitanakyaani. Eekiro nimpaeteemi iinja naari.

² Okimitaaka pankirentsi oshekiterika okithoki tekatsiperorika owiiteroni apaatanakya okithoki rooma tee roshekizti owiiteroni. Eejatzi okimitaka iroñaaka eeniro oshekipero atziri kaari aapatziyana. Pamanapiinteri Awinkatharite rotyaanteeyantyaaririni osheki amikatotemini pikenkithatakagaeyerini atziri, riyaatanteeyaarini rirori jenokinta.

³ Pamine, osheki opomeentsitzimoeeyemini, osheki rowashironkaeyemini theenkantatsiri: pikimityaari owisha, rojatekakari manitzipaeni. Iroñaakakya, piyaateeyini pikenkithateeyeni.

⁴ Eero paanaki pithaate, piyorikite, pijapatote. Aririka pitonkiyotawakyaari atziri niyanki, eero pikatziyakaari pikenkithawaetakayiri, omaanta pawijanakiri: apatziro powaanakiro janta nokantakiminta.

⁵ Tsikarika pijeekapaaki, pikanteri Tajorentsi ramitakoteri ashitawori ipanko raapatziyanteneri ijeekantyaari kameetha.

⁶ Aririka raapatziyana, ari rawijakotee, ijeekantyaari kameetha. Rooma eerorika raapatziyana tee patsipetashitawo pikenkithatakayiri iñaani Tajorentsi: tema pantakiniri iroka nokantakimiri.

⁷ Tsikarika janta pijeekapaaki, aritaki pijeekaeypaakini. Eero pikinakinayitziini pankotsikipaeni. Poyaawo oetarika ipawakimiri, eejatzi pirero, maawaeni. Okameethatzi ipawakimi oetarikapaeni koetyeemotakimiri: riraga atziri antawaetatsiri ikameethatzi ipineeteri.

⁸ Tsikarika pareetapaakya, aririka raakameethatawakimi, powapaakyaawo oetarika ipawakimiri.

⁹ Eenitatsirika mantsiyaripaeni, petsiyatakoeyerini. Pikamanteeyerini maawaeni: “Rooteentsi ipinkathariwenteeeyemini Tajorentsi”.

¹⁰ Omaanta eerorika raakameethatawakimi paashinipaeni atziri, pikan-teeyanakirini:

11 “Pikemaeyawakinani: ikowawita Tajorentsi ipinkathariwentemimi, omaanta tee pikoyi. Tee paakameethateeyawakinani, eejatzi okimitaka, tee paakameethatawakiri Tajorentsi. Iroñaaka pashironkagaeyaani”.

12 Rootaki nokowakiri pikamanteriri. Ñaakiro, paerani riraga joroomajztzini imaninteyakirini Tajorentsi rootaki ithonkanteeyakaririni. Omaanta eerorika raapatziyeeyawakimini atziri iroñaaka, ari iinja ranaakotaperoteri joroomajztzini ikemaatsitaperoteeyaawoni osheki.

Ikenkithatakotakiri Jesoshi piyatheeyakaririni
(Mt. 11.20-24)

13 Eejatzi ikantzi Jesoshi:

—Ashironkaamatsiterini korashiinijatzii eejatzi wetheerajatzii: osheki iñaakoeyawitakinawoni notajonkantapiintaki, omaanta tee raapatziyeeyawakinani. Rirorikami ñeeyakinanimi tziirojatzii eejatzi shiroojatzii, tema ari ikenkithashireeyaneeyanimi, rookaeyeeronimi kaari kameethatatsi ranteeyirini.

14 Kyaaryootaki rowashironkaeyakirini Tajorentsi iinja tziirojatzii eejatzi shiroojatzii, rowashironkagaeyerini, omaanta rowashironkaaperoyerini osheki korashiinijatzii eejatzi wetheerajatzii.

15 Eejatzi ikenkithashireeyawitakani kaperinawoojatzii riyaaateeyenimi janta jenokinta, omaanta eero riyaaateeyini inta riyaaateeyeni janta paaririki jeekatsiri inthomaenta kipatsi ikemaatsityaawo.

16 Niyotaanewo, pikemaeyenani. Aririka raapatziyeeyawakimini atziri-paeni, eejatzi naari raapatziyeeyakinani. Aririka itheenkaeyawakimini eerori, eejatzi ikimitzitakina naari itheenkaeyakinani. Eejatzi okimitaka, aririka itheenkaeyenani naari, tema itheenkaeyerini eejatzi riraga otyaantakinari. Iroñaakakya, piyaateeyeni.

Ari ikanteeyakani.

Piyeeyapaani riyotaanewo Jesoshi kaatatsiri 70

17 Ikantaka ipiyeeyapaani rotyaantanewopaeni Jesoshi, ikimoshireeya-paakini. Ikamanteeyapaakirini:

—Nowinkatharite, riyotakina kamaari naapatziyakimi, ikemijantaperotakina. Nomatakirikya notyaanteeyakirini.

18 Rakanakiri:

—Kyaaryo riraga Jatanaashi ipinkathariwentawitakarini iyamaaritzinkarite, omaanta noñeeyakimini pimanteeyakirini potyaantakiri kamaari eerori: iroñaaka niyotaki eero ipinkatharitaperotzi Jatanaashi, tema ramitakatokimi Tajorentsi panaakotantakarini kamaaripaeni.

19 Iroñaaka osheki notajonkawentakimi: okimiwitaka aririka paatzikawityaari maanki, eero rowamaeni; eejatzi riraga kitoniro, tekatsi ikantemi. Eejatzi ikijawitemi riraga iwinkatharite kamaari, omaanta tekatsi ikantemi, tema notajonkawentakimi.

20 Kyaaryo potyaantayitakirini kamaari, omaanta eero piweshiryaawentawo iroka, inta pikimoshirewentaperoyerini piyaateeyeni jenokinta, tema rojankinateetakiro piwaero janta.

Ikimoshireperotaki Jesoshi
(Mt. 11.25-27; 13.16-17)

21 Roojatzii riraga Jesoshi okimoshiretakaaperotakiri Ishire Tajorentsi, ikantziri Iriri:

—Pawa, osheki pikameethataki. Pipinkathariwenteyirini maawaeni jenokijatzii eejatzi maawaeni kipatsijatzii. Eeniwitacha atziri iyotawitachari, riyotayitawitawoni oetarikapaeni, omaanta pimanapithatakiri piñaani: tee

riyoteeyironi tsika ikantyaari rawijakotanteeyaari. Omaantakya piyotaaperoeyakirini riraga kaari iyoperowitachari: ifheenkaeyawitakarini ijoriyyotzinkarite omaanta pikowakaaperoyakirini rirori riyote.

²² Roojatzi ikanteeyakirini piyotawenteeyakaririni:

—Rirotaki Pawa matakaakinawori maawaeni. Apaniroeni riyoperotana Pawa, tekatsi paashini iyoperotenani. Eejatzi nokimita naari, apaniroeni niyoperotziri, tekatsi paashini iyoperoterini: omaantakya ninkarika nokowakaakari noñaayeri, rirotaki yoterini Pawa eejatzi.

²³ Ipthokashitanakari rirori riyotaanewopaeni, apaniroeni irira ikanteeyakirini:

—Piñeeyakinani eeroka nomatakiro kaari ifñaapiinteeyini paashinipaeni atziri. Okameethatzi pikimoshirewentena, eejatzi ikimoshirewentena paashini ñaayitanarini.

²⁴ Ikowaeyawitakani paerani riraga kamanantzirorini ifñaani Tajorentsi ifneenami notajonkantayiteni, omaanta tee ifñaana notajonkantayitzini. Eejatzi ikowaeyawitani ifneenami riragapaeni pinkatharitayitawitacharini. Eejatzi ikowaeyawitani ikemaeyenanani, omaanta tee ikemaeyanani. Intakya eerokapaeni piñeeyakinani, pikemaeyakinani.

Ikowaperotzi Tajorentsi anintashireperoteri, eejatzi anintashireperoteri maawaeni atziri

(Mt. 22.34-40; Mr. 12.28-34)

²⁵ Paashini kitejiri ipokashitakiri iyotaantzirori Iwaperite Tajorentsi rowaga rojankinarini Moeseeshi. Ikowawitaka ikompitakayaarimi Jesoshi, ikantawitapaakari:

—Iyotaanari, ¿tsika nokantyaaka nojeekantyaari jenokinta, nokanteetatyeeyaani?

²⁶ Ikantawakiri:

—¿Oetaka okantziri rojankinarini Moeseeshi? ¿Oetaka okantzimiri?

²⁷ Rakanakiri:

—Okantana: “Okameethatzi anintashireperoteriroña Tajorentsi maawaeni ajankaneki. Rirotaki Awinkatharite. Eejatzi kameetha akyaaryoowentero aapatziyaari. Eejatzi kameetha akenkithashiryaaaperotyaaari tema ikameethaperotaki. Eejatzi paashini ikowaki Tajorentsi: akimitaaka anintaa aaka, eejatzi akimiteri paashinipaeni atziri, anintaperoteriroña”.

²⁸ Ikantanakiri:

—Kyaaryooperotaki iroka pikantakirika. Aririka pimonkaatero iroka eerori, aritaki pijeekae jenokinta pikanteetatyeeyaani.

Ikantakotziri jamaaryajatzi, neshironkatziriri joriyyo

²⁹ Omaanta riraga iyoperowitawori rojankinarini Moeseeshi tee inintashireperotziri maawaeni atziri, rooma ikowawita imaniro. Rootaki rojampitantanakari Jesoshi:

—¿Ninkama atziri nonintaperoyerini?

³⁰ Ikantawakiri:

—Noshiyakaawentemiro. Ikinanaki apaani joriyyo awotsiki. Ipoñaanaka Jerojareeki roerinkawitanaka taapiki raretantyaami nampitsiki iitachari Jerikoo. Ikantaka niyanki awotsi romapokapaakiri apanipaeni koshintzi roerikapaakiri, shepik. Roojatzi raatonkoryaapaakiri, raapithatapaakiri iithaari, osheki ipajapajaatakiri tag, tag, tag. Roojatzi rookamerikitanakiri awotsiki, rawijanakiri. Rooteensi ikamemi riraga owashironkaenkari.

³¹ Ikantapaaka ikinapaaki awotsiki ifñaanokogenantatziri, rirowitaka joriyyo eejatzi. Ifñaawitapaakari rirori rowashironkagaetakiri, roshinampitapithatanakiri, tee retakotanakiri.

³² Eejatzi ikimitaka irira paashini shirampari riraga icharineeteni Rewi-ini. Tema maawaeni irirapaeni ramitakotziri ñaanakowenantatsiri janta Tajorentsipankoki. Ikinapaaki awotsiki, ñaawitapaakari rirori, eejatzi roshinampitapithanakiri, tee retakotanakari rirori eejatzi.

³³ Omaanta ikinapaaki paashinijatzitatsiri atziri rirotaki jamaaryajatzi, roonanewo joriyopaeni. Ikinapaaki ñaapaakitziiri rirori, roojatzi retakotantapaakari.

³⁴ Riyaatashitapaakiri raawintapaakiri, eejatzi roojotakotapaakiri rompojeetakirira. Eejatzi eeniro ramakiri iwoorote riraga jamaaryajatzi. Roojatzi raakiri rirori rowankitakiri iwooroteki, raanakiri janta ojeekinta pankotsi. Eejatzi janta kameetha inintashireperotanakiri raawintapaakiri.

³⁵ Okitejitanaki ikowaki riraga jamaaryajatzi riyaaate. Ikantanakiri ashitawori ipanko: “Ajaa, irika korikika. Nokowaki pikamintheeri irika shirampari. Tekirarika imonkaata koriki, paata nopinatapaemi paashini aririka nopiyee”.

³⁶ Ari ikaataki 3 ñaakiriri owashironkaenkari awotsiki. ¿Ninka atziri nintaperotakiriri?

Rootaki rojampitakiriri riraga Jesoshi iyoperowitawori rojankinarini Moeseeshi.

³⁷ Rakanakiri:

–Tema rirotaki riraga etakotakariri.

Ikantanakiri riraga Jesoshi:

–Eejatzi eerori, pikimityaari: pinintashireperoteri maawaeni atziri.

Jesoshi rareeteeyapaawoni Maarita eejatzi Mariiya

³⁸ Ari ikinanaki awotsiki Jesoshi, itsipateeyarini riyotaanewopaeni. Rareeteeyapaakawoni owaanini nampitsi.

Roojatzi janta oñaantawaari tsinani owaero Maarita, okantawakiri:

–Thame pijeekaeyeni nopankoki.

³⁹ Otsipatawo irento janta opankoki owaero Mariiya. Ojeekimotakiri Awinkatharite iitziki, okemijantawakiri, riyotaapaakirori.

⁴⁰ Rowaga Maarita, oshintsiwaetawakiniri onkotsitaytizinirini rowanawopaeni. Roojatzi iyaatashitakiri, okantapaakiri:

–Nowinkatharite, pamine, apaniroeni nonkotsitaytzimironi poyaari. Rooma rowaga eentyo, tee amitakotana. Potyaantero amitakotenaata jaka.

⁴¹ Rakanakiro:

–Maarita, osheki pikenkithashiryaaperotakawo eeroka ponkotsiwaete owanawontsi, eejatzi powameethayiteroni oetarikapaeni. Osheki pikenkithashiryaakawo. Okameethatawita maawaeni iroka,

⁴² omaanta eenitatsi apaani kameethaperotatsiri: rootaki iyoyagaanan-takari pimento roori, tekatsi kantawenteroni.

11

Riyotayiri Jesoshi riyotaanewo tsika ikantya ramaneri Tajorentsi (Mt. 6.9-15; 7.7-11)

¹ Paashiniki kitejiri riyataki Jesoshi ikenkithatakayeri Ashitariri. Ithonkatapaakiro ikenkithatakayiri Iriri, roojatzi ikantapaakiri apaani riyotaanewo:

–Nowinkatharite, paerani riraga Jowani riyotaakiri riyotaanewopaeni tsika ikantya ikenkithatakayeri Tajorentsi. Eejatzi eeroka iroñaaka nokowaki piyoteena naari tsika nokantya namaneri.

² Ikantawakiri:

–Aririka pikenkithatakayeri, ari pikimitero iroka pikanteri:

Pawa, jeekatsiri jenokinta,
osheki pikameethaperotaki, nokowaki pipinkathariwenteyenani,
maawaeni.

Okameethatzi nanteeyemironi maawaeni
pikowakaakinari: nokoyi nokimityaari
ponampiripaeni jenokijatzinta ranteeyimironi maawaeni pikowakaakiriri.

³ Pamitakotena maawaeni kitejiriki
eero okoetyeemotantana noyaari.

⁴ Eero pikijawentanawo kaari kameethatatsi nantziri inta
pikaminthayena: tema naari nokamintheeyirini maawaeni
atziri. Eero pishinetziri kamaari rantakayenawo
kaari kameethatatsi.

Pikowakotaperoteri Tajorentsi koetyeemotzimiri, aritaki imatakimiro

⁵ Eejatzi ikantakiri Jesoshi:

—Pamine, niyotaanewopaeni, noshiyakaawentemiro. Aririka piyaatashi-
teri pitsipaminthari tsiteniriki pinetheeri rowanawo. Pikantapaakiri:

⁶ “Tekatsi nopawakiriri niyompari owakira rareetapaaka. Nokoyi pi-
pawakina nowakayaariri”.

⁷ Aamashitya ari ikantawakimimi: “Eero poñaashirenkana, osheki nowo-
chokini. Maawitakina naaka, eejatzi neentsitepaeni, maawaeni. Ashitaka
ashitakotsi. Tekatsi nokanta nopiriinte nopantemirori poyaari”.

⁸ Ñaakiro, pitsipaminthari powawitari. Tee ikowawita ipiriinte
ipantemirori poyaari. Omaanta eekirowa poñaashirenkiri roojatzi
ipiriinantanakya, ipawakimiro poyaari pikowakotakiriri. Rooma tee ikoyi
poñaashirenkapiinteri.

⁹ Eejatzi okimita, aririka pamanapiinteri Tajorentsi, ari ramitakotapiin-
takimi ipakimi koetyeemotzimiri. Pikowakotapiinteri aritaki piñaakiro koe-
tyeemotzimiri. Pikenkithatakaapiinteri aritaki ikemakimi, imatakayemiro
kameethatatsiri.

¹⁰ Kyaaryo, maawaeni amanapiintziriri Tajorentsi ari ramitakotakiri
iñaantyaawori koetyeemotariri. Maawaeni kowakowapiintatsiri riyotaapiin-
teri iñaantyaawori koetyeemotariri. Maawaeni kenkithatakaapiintziriri ari
ikemakiri kameetha imatantyaawori kameethatatsiri.

¹¹ Ñaakiro, ikowakotemirika pitomi owanawontsi royaari, ¿arima pi-
pawakiri mapí? Ikowakotemirika shima royaari, ¿arima pipawakiri
maanki?

¹² Aririka ikowakotemi iithoki tyaapa, ¿arima pipawakiri kitoniro? Eero
pipawakiri, inta pipaperotawakiri kameethatatsiri royaari.

¹³ Ñaakiro, tee pikameethawitya eerokapaeni, omaanta piyotzi pineshi-
ronkatziri peentsitepaeni. Rooma irintapaeni Ashitakaeri jenokinta riy-
otaperotzi rirori ineshironkaperotee aakapaeni. Aririka pikowakoperoteri,
rotyaantemiro Ishire amitakotemini.

Ikanteetziri riraga Jesoshi rirotaki kamaari

(Mt. 12.22-32, 12.43-45; Mr. 3.20-30)

¹⁴ Paashini kitejiri iñaakiri Jesoshi shirampari imajontzitakaakiri kamaari,
ikyaantawitakari rajankaneki. Itajonkakowenteeri Jesoshi, rowawijaako-
teeri, roojatzi iñaawaetantanaa eejatzi. Rotsikanateeyanakarini maawaeni
ñeeyakiririni.

¹⁵ Omaanta ikantayitzini apanipaeni:

—Ramitakotashitakari Jesoshi Wereshewoo: riraga iwinkatharite ka-
maari, rootaki imatantawori rowawijaakoteeri imajontzitakaakirira ka-
maari.

16 Ijeekaki paashini theenkiriri Jesoshi, ikantziri:

—Ajaatya, pitajonkante, niyotantemiri kyaaryorika pipoñaaka jenokinta.

17 Omaanta riyotakiri rirori ikenkithashireeyakarini. Ikantziri:

—Aririka romanatawakagaeyaani atziri, tema aritaki ithonkawaka-gaeyakyaani. Eejatzi aririka ikijawakagaeyaani asheninka, tema ari isipareeyawakaanakyaani.

18-19 Eejatzi okimita, aririka ikijeeyerinimi Jatanaashi iyamaaritzinkarite, ¿tsika ikantyaari ipinkathariwenantyaariri? Eerori pikanteeyakini iroñaaka: “Rirotaki Wereshewoo amitakotziriri Jesoshi rowawijaakotantariri imajontzitakaeri kamaari”. Rirorika amitakotenanimi nowawijaakotziriri imajontzitakaeri kamaari, ¿ninka amitakotziriri pisheninkapaeni rowawijaakotantariri atziri kyaantawitakariri kamaari? ¿Rirojatzima pisheninka eerori kamaari?

20 Omaanta imatakaakinawo Tajorentsi nowawijaakotantakariri imajontzitakaeri kamaari, piyoteeyantyaarini iroñaaka kijokiro rowaeyakimini riraga Tajorentsi, ikowaki ipinkathariwenteeyemini.

21 Paashini roshiyakaawentakiniriri Jesoshi, ikantaki:

—Pamine, eenitatsirika shirampari shintsitatsiri ithatyaamento, ichekopite, maawaeni, tema ishentaperotziro ipanko. Eero ishinetziro ikoshiteeteri rowaagawo.

22 Omaanta ipokapaakirika anaakotapaakirini shintsitaperotatsiri, eero imatziro rotsinampaawakiri rirori oetarika ranantapaakyaariri. Tema ari raapithatapaakiri rowamaamentopaeni. Roojatzi ikoshitantanakyaari rowaagawo, ipaeyanakirini isheninkapaeni rirori.

23 Ikijeeyakinani maawaeni kaari inimoteeyirini nantero, rootaki rantawakaantanakari osheki atziri kaari raapatziyantaneena.

Ipiyawo eejatzi kamaari

24 Aririka ipakagaeri atziri kamaari, okameethatzi ipinkanakiri: rapiiteerikari eejatzi. Okimitaka iroka: ikinakinayitakini riraga kamaari janta ochempiki, ikowakowawita tsika ijeekantyaari. Omaanta teerika iñee ijeekantyaari, roojatzi ikenkithashiryaantanaawori ipoñaanakanta, ikante: “Nopiyaneeta janta nopoñaakanta”.

25 Aririka ipiyapae, iñapaeri shirampari kimitaka pankotsi, opishitaka eejatzi kameetha okaankiityaaki.

26 Roojatzi riyaatantaka ikaemeri paashinipaeni iyamaaritzinkarite, ikaatzi 7. Maperori tee ikameethatzi riroripaeni. Ñaakiro, iroka pankotsi roshiyakawo kyaantawitariri kamaari. Aririka rapiiteeri ikyanteeyari, roojatzi imaperotanteeya eero ijeekanee kameetha.

Ikantzi Jesoshi: “Ikimoshireeyakini maawaeni aapatziyanari”

27 Ijeekaeyakini janta osheki kemaeyakiririni Jesoshi. Ocheraanaki apaani tsinani, okantzi:

—¡Tema okimoshirewentakimi piniro koñaatakimiri!

28 Omaanta ikantawakiro:

—Jee, kyaaryo, omaanta ikimoshireperoeyakini maawaeni kemaeyirorini iñaani Tajorentsi, eejatzi raapatziyeeyari.

Ikowakotziri theenkantaniri Jesoshi itajonkante

(Mt. 12.38-42; Mr. 8.12)

29 Eekiro ipiyotawenteeyatyaarini Jesoshi paashinipaeni atziri. Roojatzi riyotagaeyantakarini, ikantziri:

—Tee pikameethateeyini. Pikowaeyawitani piñeeyenanimi notajonkan-teemi eejatzi, omaanta eero notajonkantzi. Apatziro pikenkithashireeyaari Jonaashini piyotantyaari:

³⁰ paerani iniyakiri antari omani. Okaatzi 3 imaatokaki inthomaenta, roojatzi ishitowantanaa ipaanteki, riyaaatantanaka riyoteeri niniweejatzi. Tema rotyaantakiri Tajorentsi. Ari nokimiteeya iinja naari piyoteeyantyaarini rotyaantakina Tajorentsi: tema nopoñaaka janta jenokinta natziritapaaki jaka kipatsiki.

³¹ Eejatzi rowaga iwinkathawoteni sheewajatz, opoñaaka inteena kameetha, paashiniki kipatsi. Paerani opoñaaka inteena okemijanantariri Sharamooni. Okowaki riyotakaaperotero riyotaantziri. Pamine, nanaakoperotakiri naaka Sharamooni niyotzi, omaanta eeroka pitheenkaeyakinani. Iinja, aririka ipiyoteeyerini Tajorentsi maawaeni kamatsiripaeni, ikanteeyemini: “Eenitatsi pantani: pitheenkakiri Notyaantanewo. Rooma roori rowaga iwinkathawoteni sheewajatz, tema riro aapatziyakaakaworini okaatzi riyotaakirori Sharamooni”.

³² Eejatzi ikimitaka riraga niniweejatzini: raapatziyakari Jonaashini. Ikenkithashireeyanaani, ipakagaeyeroni kaari kameethatatsi ranteeyawitarini. Nanaakotziri naaka Jonaashini, omaanta eeroka tee paapatziy-eeyanani. Iinja ikantemi Tajorentsi: “Raapatziyakarini niniweejatzini Jonaashini: omaanta eeroka, ¿itaka kaari paapatziyantari Notyaantanewo?”

Ikenkithatakotziro Jesoshi ootamentotsi

(Mt. 5.15; 6.22-23)

³³ Eejatzi ikanteeyakirini Jesoshi:

—Aririka poonthoteri ootamentotsi, ¿arima pimanakiri tsikarika? ¿Arima potetakiri kantziriki? Tema powapiintziri jeñokiini ijeekapiintzira, pikoñaatakotantyaari.

³⁴ Iroka oki okimitawitawo ootamentotsi ashi awatha. Okameethatzirika oki, ari añeeyakironi oetarikapaeni. Omaanta teerika okameethatz, eero añiuro oetarikapaeni, okimitaka akinaki tsiteniriki, tee ayoteeyini tsikarika akinaki. Eejatzi okimita aririka akenkithashireero kameethatatsiri ari antero kameethatatsiri. Omaanta akenkithashireerorika kaari kameethatatsi rootaki anantyaawori kaari kameethatatsi.

³⁵⁻³⁶ Okameethatz piyotakotya eeroka paapatziyaperotakaririka Tajorentsi. Pimonkaaterorika iroka, ari piyoperotanaki iroñaaka eero pitheenkimatantee. Tema pikimitakotakari ootamentotsi ootaperotachari.

Rootaki ikanteeyakiririni Jesoshi.

Ashironkaamatsitemiini ari rowashironkagaeyeemini Tajorentsi iinja

(Mt. 23.1-36; Mr. 12.38-40; Rk. 20.45-47)

³⁷ Roojatzi ikantanakiri warijeeyo Jesoshi:

—Thame aate nopankoki, oya.

Roojatzi royaatantanakari, rowakaapaakari.

³⁸ Tee ikiwawakota Jesoshi, rootaki rotsikanatantanakariri kameetha warijeeyo.

³⁹ Iktanakiri rirori: “Eerokapaeni pikenkithashiryaakopiinteeyironi okaatzi piñaayitzirini. Omaanta tee pikenkithashiryaakopiinteeyironi oetarika jeekayitatsirini pajankaneki. Pametawo pikiwiro pako, piwatha, piithaari, maawaeni. Omaanta tee pookimaetawo kaari kameethatatsi jeekatsiri pajankanekira. Pikimitakari atziri kiwawitawori iwajoni ikiwashitakawo jeñokiini, omaanta inthomaekira eeniro ojeeki owanawontsi opathayitakawoni. Omaanta tee pithonkiro pikiwiro.

40 Tee pikenkithashiryaaaneenta. ¿Apatziroma riwetsikakiro Tajorentsi pako? Tema eejatzi riwetsikiro pikenkithashiryaaantari.

41 Pipashitayitawitarini ashironkaenkari koetyeemowitariri, omaanta tee pikaminthaaperotziri, patsiwakashitakawo pipakiri. Omaanta aririka pikaminthaaperoteri paashinipaeni atziri, tema ari pikameethataki.

42 Pashironkagaeyani eerokapaeni. Kyaaryo pipagaantapiintawitari Tajorentsi eechonkiini pashi meenta, koraantero, kachaarikishi, omaanta tekira omonkaata ikowakayimiri Tajorentsi. Eeniro pantawitakari kameetha, eejatzi eeniro kaari pantzi. Tee pinintashireperotziri irira eejatzi tee pikaminthaaperotziri paashinipaeni atziri. Okameethatzi piperi Tajorentsi eechonkiini piwankiri, omaanta eero pipeyakotziro pinintashireperoteri eejatzi pantaperoteniri ikowakaakimiri.

43 ¡Ashironkaamatsitemiini eerokapaeni! Aririka ipiyoteeyaani ajoriiyotzinkarite iñaaperotantyaariri Tajorentsi, pikowaeyini ipinkathateeyemini eeroka eejatzi. Aririka pikinayitanakini pankotsikipaeni, pikowaki kameetha raakameethateeyaperotemini atziripaeni.

44 Kyaaryo, rowashironkagaeyemini Tajorentsi. Pikimitakari kaminkari kitatachari kipatsiki, imanaka; tekatsi yotatsini ari ikineeyini atziripaeni, tee riyoteeyini rootetsimi raatzikakoterimi kaminkari pathagaentsiri. Eejatzi pikimitaka eerori, pimanayitawitawoni kaari kameethatatsi pantayitzirini”.

Rootaki ikantakiriri Jesoshi warijeeyopaeni.

45 Roojatzi ikanantanaka iyotaantzirori rojankinarini Moeseeshi:

—Iyotaantsiri, okaatziz pikantakiri eejatzi naaripaeni pikijakaakina.

46 Rakanakiri Jesoshi:

—Jee, eejatzi eerori rowashironkagaeyemini Tajorentsi. Osheki powanaayitakinirini atziripaeni pikowakaaperotakiri imonkaatero, omaanta tee imatziro. Eejatzi pikimitaka eerori: tee pimonkaateeyironi. Eejatzi tee petakotari riroripaeni.

47 Kyaaryo, pashironkagaeyaani. Pimonkaateeyakarini pichariniiteni rowamagaeyakirini kamanantayitziroonini iñaani Tajorentsi.

48 Tema riyotakotakina naaka irirapaeni. Eejatzi eerokapaeni owamaanatsiri. Tee pikoyi eeroka paapatziyena. Ari pitzimitakyaarikami paerani eerori, ari powamagaeyakirinimi eerori eejatzi riraga kamanantatsirini.

49 Riyotakoeyakimini Tajorentsi, ikantzimi: “Notyaanteniri atziri kenkithatakayerini, omaanta rowamaayitawakirini apanipaeni, irira paashinipaeni ikijawakiri, ikemaatsitakaawakyaari”.

50 Eenitatsi panteeyakirini maawaeni: pashi powaeyironi powamaantzi. Riraga itakaantaworini powamagaeyerinimi, roojatzi pikanta iroñaaka eerori pikowaki powamagaeyerini aapatziyeeyakaririni Tajorentsi.

51 Pisheninkateeyakarini owamaakiririni Aweeri. Eejatzi pisheninkateeyakarini owamaakiririni riraga Jakariiyashi: rowamagaetakiri rirori janta Tajorentsi pankoki. Eeniro panteeyakirini maawaeni, rootaki rowashironkaawentemiri Tajorentsi.

52 Pashironkagaeyani eerokapaeni. Piyotaantawitawo rojankinarini Moeseeshi, omaanta pashironkagaeyaani: tema pamatawiteeyakirini ajoriyotzinkaritepaeni. Tee pikowaeyini piyotakoteri Tajorentsi eerokapaeni, eejatzi tee pikowakagaeyirini riyoteeyerini riroripaeni riyoteri irira.

53 Rootaki ikanteeyakiririni maawaeni, roojatzi ishitowantanaa. Iki-jeeyanakirini riraga warijeeyopaeni eejatzi riraga iyotaantzirori Iwaperite Tajorentsi, eejatzi eekirowaashirenkanakiziri, rojampijampitanakiri oetarikaeni,

54 ikowaeyawitakani ikompitakayaarimi, ipoñaakaantyaariri, raakaanantyaaririmi.

12

Paamagaeyaawoni warijeeyo ranteeyirini

(Mt. 10.28-33, 12.32, 10.19-20)

¹ Ipiyotawenteeyakarini Jesoshi oshekiperorofña atziri, rawitsinaawaka-gaeyakani. Roojatzi ikanantakari riyotaanewopaeni:

—Paamayaarira warijeeyopaeni, ramatawiteeyiminikari. Roshiyakaawaetashita raapatziyari Tajorentsi, omaanta osheki ramatawitantzi.

² Iiteeyawitakani tekatsi yotatsini ramatawiteeyawitakarini, omaanta iinja aritaki riyotakoeyerini maawaeni atziri rashi rowaeyironi ramatawitantzi.

³ Eejatzi eeroripaeni, oetarika pomanawitari pikantziri iroñaaka, ari ikemakoeeyemini iinja. Oetarika pikamantathatantawitariri apaani atziri janta pipankoki, ari itacheronkawaantetanaki ikaemanaki janta ipiyoteeyaninta atziripaeni.

¿Ninka athaawantaperotyaari?

⁴ Iroñaaka, notsipaminthari, nokamantemi: eero pithaawantari riraga atziri kowatsiri rowamaemi. Aririka rowamaemi, omaanta apatziro rowamaawityaawo piwatha, omaanta eero rowamaero pishire.

⁵ Omaanta riraga Tajorentsi pithaawantyaari: ikowakirika, rowamaemi ari imatakiro. Omaanta eejatzi ikowakirika rotyaantemi paamariki kaari tsiwakanitatsini, ari imatakiro. Rirotakikya pithaawantya rotyaantzimikari paamariki.

⁶ ¿Ipinaperotama iyaanini shiwankitzinkari? Tee ipinataperota, omaanta riyoteeyirini Tajorentsi: tee ipeyakoeyirini apaani.

⁷ Eejatzi okimitaka, riyoperoyakimini eerori: riyotziro eejatzi tsika okaatzi piishipaeni. Ikempoyeeyakirini shiwankitzinkari iyaanini, tema eerokapaeni ikempoyaaperoeyakimini. Eero pikantashiryaaashita, omaanta piweshiryaaawentyaari Tajorentsi.

⁸ Eejatzi piyoteeyakironi iroka nokantemiri: eero pipashiwentakaana, aririka pikamanteeyerini paashinipaeni atziri paapatziyakina, aritaki nokamantakiri Pawa eejatzi ronampiripaeni janta jenokinta pisheninkatakina. Tema naaka poñaachari jenokinta, nokoñaatapaaki jaka kipatsikika.

⁹ Omaanta pipashiwentakayenarika jaka kipatsiki, eejatzi eerori nopashiwentakayemi naari janta jenokinta iinja.

¹⁰ Aririka ikantzimatena atziri, ari imatero Tajorentsi ikaminthayeri, aririka raapatziyeena iinja, eero ikenkithashireero ranteeyirini. Omaanta aririka ikantzimateeyeroni Ishire Tajorentsi, eero ikaminthayimaetari Tajorentsi. Tema tee ikoyi rirori raapatziyena.

¹¹ Aririka ragaetemi janta pankotsiki ipiyotantapiintarira joriyopaeni, eejatzi janta kantakowenantatsiriki, eejatzi janta jewatatsiriki, eero pithaawanteeyarini. Eero pikenkithashiryaaashitapiintawo: “¿Iitaka nokanteriri?”

¹² Aririka ragaetemi, ro iyoteemini Ishire Tajorentsi oetarika pikanteriri.

Kyaaryoowa, piñaawenataperotawokari osheki owaagawontsi

¹³ Roojatzi ikantakiri apaani shirampari Jesoshi:

—Iyotaanari, ipanakirini pawani yeeyika maawaeni tzimimoeyawitaririni. Tekatsi ipena naari. Pikanteri yeeyi ipagaanteena naari rowaagawo.

¹⁴ Rakanakiri:

—Eero nokantziri. ¿Naakama kankakowenantatsiri, nokanantyaariri pirementzi?

¹⁵ Roojatzi ikanteeyirini maawaeni piyotawenteeyakaririni:

—Kyaaryoowa: piñaawenaperotawokari rashitayarini paashinipaeni, eero weshiryaperotakayimi.

¹⁶ Roojatzi roshiyakaawenantakanari, ikantziri:

—Eenitatsi iipatsite ashaagantzinkari. Osheki onintzi pankirentsi kameetha oshookayitanakini iwankiripaeni.

¹⁷ Monkaatapaaka rowiitantyaawori okithokipaeni, ikempoyaantyaaworimi opankokipaeni roori, omaanta iroñaaka yeekitapaaki. Tee omonkaatapaakawo paashini.

¹⁸ Ikenkithashiryaaaka ikantzi: “¿Tsika nokanteroka? Tekatsi nowantyaawori maawaeni. Jaa, niyotaki iroñaaka tsika nokantero; noshiryakaantero pankochaanikira, nantakaantee antawopero pankotsi nowantyaawori maawaeni nowankiripaeni, eejatzi maawaeni nowaagawo.

¹⁹ Oshekitaki iroñaaka maawaeni, tekatsi koetyeemoteenani. Ojamani okantya, eeroota othonkita nowanawo; iroñaaka nomakoree osheki ojarentsi, eero nantawaetzitaa. Iroñaaka nowapiintya, noshinkitapiintya, niweshiryaaawentyaawo maawaeni tzimimofanari”. Rootaki ikenkithashiryaaakari ashaagantzinkari.

²⁰ Omaanta ikantzi Tajorentsi: “Tee piyotakota. Iroñaaka tsiteniriki pikame, roojatzi ¿ninkarika ashiteeyawoni maawaeni tzimimoeyawitzimirini?”

²¹ Naakiro, tee riyotzi maawaeni kowawitachari roshekeero rowaagawo jaka kipatsiki. Okameethawita ijeekimi kameetha ijeekanteeyaarimi iinja janta jenokinta. Tema rootaki ikowakiri Tajorentsi.

Pikanteri Tajorentsi ikempoyaawentemi (Mt. 6.25-34)

²² Eejatzi ikantakiri Jesoshi riyotaanewo:

—Eero pikenkithashiryaaakoperotapiintawo tsika paye poyaari eejatzi pikithaatyari.

²³ Tema rirotaki Tajorentsi owañaakimiri. ¿Opomeentsitzimotarima iroñaaka ipemi poyaari eejatzi pikithaatyari?

²⁴ Pikenkithashiryaaakotyaari tsika ikantari tsimeri jenokiwiripaeni: tee ipankitaanta eejatzi tee ikempoyaanta rowanawo pankotsiki, omaanta ipapiintziri Tajorentsi royaari. Pamine, ikempoyaawenteeyakirini irira tsimeripaeni jenokiweri tema eejatzi eerori ari ikimitemi.

²⁵ ¿Iitaka patsipetashitawori pikenkithashiryaaapiintawo oetarikapaeni? ¿Piitizima aririka pikenkithashiryaaapiintawo eekiro piyaatayee pantaripenthakiitanaki? Eerotaatyaami. Eejatzi ¿arima pimatakiro pojanthayero pañaantari? Eero pimatziro.

²⁶ Naakiro, patsipetashitakawo pikenkithashiryaaapiintawo. Tekatsi paye.

²⁷ Pikenkithashiryaaakotyaawo tsika okanta oteyakipaeni. Tee othamaetaanta, eejatzi tee ontyaanta oethaari, omaanta okameethaperotaki. Paerani osheki rowaneenkatani Sharamooni, omaanta tee ikimiperotawo oteyakipaeni: anaakotakiri, okameethaperotaki irowa.

²⁸ Naakiro, rowaneenkatakiro Tajorentsi oteyakipaeni inchashi. Eechonkini ojeekawita, omaanta intsipaeete ojampiyane. Omaanta eerokapaeni ojamani piyeeki: tema piyotzi ikenkithashiryaaaperotakimi eerori. ¿Iitakakya pitheenkantakariri?

²⁹ Eero pikenkithashiryaaapiintawo oetarika poyaari, eejatzi oetarika pireri: ikemakayemi Tajorentsi.

³⁰ Tema rootaki rantapiinteeyirini kaari yotziri Tajorentsi ikenkithashiryaaapiintawo oetarika rowapiinteeyaarini. Omaanta eeroka, riyotzitakimiro Pawa Tajorentsi maawaeni koetyeemotakimiri.

³¹ Eerokapaeni pityaawo pikenkithashiryaaakoproteri Tajorentsi eejatzi pipinkathataperoteri irira, aritaki ipakimiro maawaeni koetyeemotakimiri.

³² Niyotaanewo, osheki inintaperotakimi Pawa Tajorentsi: ikowaperotaki ipinkathariwenteeyemini, ikaminthaaperoeyemini.

³³ Pipimantero pashitayitarini, pipayiterini ashironkaenkari owinawo. Aritaki ipinatakimiri Tajorentsi janta jenokinta. Ojeekaperote powaagawo janta: eero opathagae, eero opitsitee, eero ikoshiteeteemi, eero rapeyeero kaero.

³⁴ Aririka ojeeki powaagawo jaka kipatsiki, osheki pikenkithashiryaaikiro jeekayitatsirini kipatsikika. Omaanta aririka ojeeki powaagawo janta jenokinta, aritaki pikenkithashiryaaakopiintakiri Tajorentsi.

Piwetsikaeyaani, tee piyotzi tsika okaate ipokashiteeyemini Tajorentsi (Mt. 24.45-51; 25.1-13; Mr. 13.33-35)

³⁵⁻³⁶ Eekiro riyaatatzi ikanteeyakirini Jesoshi riyotaanewo:

—Paamagaeyaarini piwinkatharite, piwetsikashireeyaani. Pikimitakotyaaari riraga ronampiri ashitawori ipanko. Riyaataki riraga ashitawori iñeeri isheninka raye iina. Raamagaeyaarini ronampiripaeni janta ipankoki. Aririka rareetapaeya ikowapae rashitaryaawaeniri, eejatzi ikowapae iñaapaero owetsikayitakani kameetha. Aririka otsitenitane, ikowaki oorentya ipanko. Eejatzi ikowaki ikakite ronampiripaeni, ramitakotantawaeyaariri onampitariri.

³⁷ Aririka iñaapaeri riwetsikaeyakani, ikimoshireeyanakini maawaeni. Riraga ashitawori ipanko ijeekakagaeyerini maawaeni ronampiripaeni, rowakagaeyapaeyaarini.

³⁸ Omawitya tee riyoteeyawityaani tsika okaatzi ipokanteeyaari: aririka niyanki tsiteniri, rooma rootzimateentsirika okitejite. Omaanta roojatzi iñeeyapaerini ronampiri riwetsikaeyakani maawaeni, ari ikimoshireeyanakini irirapaeni.

³⁹ Piyotakoteeyakironi iroka nokamantemiri: aririkami riyotemi ashitawori ipanko rooteentsi ipoke tsiteniriki koshitantatsiri, tema aritaki ikakitakimi, eero imatziromi ikoshiterimi. Omaanta tee riyotzi tsikarika okaate ipokantyaari koshintzi.

⁴⁰ Eejatzi nokimitawitari koshintzi, tee nokamantzimi tsikarika okaate nopokanteeyari. Paerani nopoñaaka jenokinta, nokoñaatapaaki jaka kipatsikika. Iinja nopiyaate eejatzi. Pikenkithashireeyenani, paamagaeyeenani: nomapokapaemikari.

Onampirentsi kyaaryoowentzirori ikanteetziriri eejatzi kaari kyaaryoowenteroni

⁴¹ Ikanta rojampitakiri Peetero:

—Nowinkatharite, ¿apatziroma poshiyakaawenteeyanawoni naakapaeni kameetha? Eejatzima rirori, ¿pikowakima poshiyakaawenteeyerini maawaeni atziri kameetha?

⁴² Rakanakiri:

—Nokenkithatakagaeyatziirini maawaeni kyaaryoowentzirori nokowakagaeyakiririni. Ikimitaka iwaatorote atziripaeni, ikowakaakiri apaani ronampiri ikyaryoowenteniri rowakaapiintyaari paashinipaeni ronampiripaeni. Roojatzi riyaatantaka iwaatorote tsikarika.

⁴³ Aririka rowakaapiintakyaari kameetha, ipokaerika iwaatorote, riweshiryaaawentapaakyaari.

⁴⁴ Ikantapaakiri: “Kameetha pimonkaatakinawo. Iroñaaka eeroka ami-neyenaworini maawaeni tzimimotanari”.

⁴⁵ Omaanta, ikantatyeerimi riraga ratzirite: “Eero ipokitaa nowaatorote”. Apatziro ipoñaanaka ikijakijaatanakiri onampirentsipaeni, ipajapajaatakiri: shirampari, tsinani, maawaeni. Iperataka osheki, ishinkishinkitashitaka. Omaanta tee imonkaatziniri ikowakaawitanakariri iwaatorote retakotyaarimi paashinipaeni.

⁴⁶ Paashiniki kitejiri ipokae iwaatorote, romapokapaeri. Rowajankitaapaakiri ronampiri, ikimitakaanteri paashinipaeni kaari monkaateroni ikantawitanakariri.

⁴⁷ Naakiro, riyotawitakawo ronampiri ikowakaayitawitakaririni iwaatorote, omaanta tee ikemijantaperotziri, tema rootaki ipajatakaanantyaariri, tema osheki ipajapajaatakaantaperoteri.

⁴⁸ Omaanta eero rowajankitaaperotziri kaari yotzinkari. Tekirarika riyoteeri iwaatorote oetaka kameethatatsiri ranteri eero ipajatashitari osheki. Omaantakya riraga yoperowiteenchari rirotaki ipajeeteri kameetha.

Iinja osheki ikijawakaawenteeyenani atziripaeni
(Mt. 10.34-36)

⁴⁹ Eejatzi ikantzi Jesoshi:

—Atayerorika owantsi, taanaka maawaeni. Okimiwitaka iroka, nopokakika jaka kipatsikika nokenkithatakagaeyakirini maawaeni atziri iñaani Pawa, eejatzi nokamawenteri. Apaani paeni raapatziyawakawo omaanta paashinipaeni tee raapatziyawo inta ikijashitawakina roojatzi rowamaantakinapa iinja. Nokowakaawitakari ranteromi iroñaaka.

⁵⁰ Osheki nokenkithashiryaaakotaka iroñaaka: rooteentsi nokemaatsiperotyaawo katsiri.

⁵¹ ¿Piitashiteeyawitanima nopokashiteeyakirini atziri nomaerinteeyerini, kameetha raakameethatawakaantyaari? Teewee, omaanta ikijawakaanteeyenani.

⁵² Apaani pankotsi ijeekantyaaworika apawakooni atziri, riraga 3 ipoñaashitanakya ikijanakiri riraga paashini apitera. Riraga apitera ipiyatakotzitanakyaari rirori.

⁵³ Apaani atziri ikijanakiri itomi, eejatzi itomi ipiyatzitanakyaari iriri. Tsinani okijanakiro ishinto, eejatzi rowaga ishinto opiyaatzitanakyaawo iniro. Tsinani okijitanakawo ewatyeero opiyatakotzitanakyaawo ayiuro.

Pikenkithashireeya piyotantyaari riyoteemiro Tajorentsi
(Mt. 16.1-4; Mr. 8.11-13)

⁵⁴ Roojatzi ikanteeyirini piyotawenteeyaririni:

—Aririka piñaakiro antawo tampyaa amakiro menkori otsitenipithatanaki, pikanteeyini: “Kaakitaki inkaniwee”. Tema piyoteeyakini opariyatye inkani.

⁵⁵ Aririka piñaakiro opiteyaryaanaki piyogo, pikanteeyeni: “Rooteentsi oniyankite ojarentsite”. Tema eejatzi piyoteeyakini.

⁵⁶ ¡Amatawitantaniri! Piyotakoeyawitawoni tsikarika okantya jenoki, eejatzi kipatsi. Tema piyoteeyakini opariyatyeerika inkani. Omaanta tee pikowaeeyini piyoteeyeni opomeentsizimoteeyemini iinja.

⁵⁷ ¿Litaka kaari pikantakotantari okaatzi kyaaryooperotatsiri?

⁵⁸ Aririka raakaanantemiri atziri koriki pireewitziriri, aririka raanakimi kantakotantatsiriki. Tekiraatarika rareetakayemi, piwetsikaeri pikanteri:

“Eero pikijana, ari nopinateemi iinja”. Rooma eerorika pikantziri rootaki romonkyaagakaanantemiri omonkyaagamentotsiki.

⁵⁹ Aririka romonkyaakimi, ipinataakaaperotakimiri maawaeni koriki okaatzi pireewitziriri. Eerorika pipiri, eero roemishitowiteemi.

13

Pookaero kaari kameethatatsi pantapiinteyirini

¹ Roojatzi ipokaki paashini atziripaeni, ikamantapaakiri Jesoshi:

—Riyaateeyawitakani karireeyajatzipaeni janta Jerojareeki rowamaenirimi Tajorentsi ipira. Riraga kaaripero Peraato rowamaakaanateeyakirini karireeyajatzipaeni janta okaankiitziira ipankoki Tajorentsi, tsikarika rowamaapiintzinirinta ipirapaeni. Ari rowamaakiri itsipatakari eejatzi ipirapaeni. Riraa atziri otsipateeyanakawoni rashira ipira.

² Rakanakiri Jesoshi:

—¿Pitakaakirima riraga karireeyajatziri rotoaki antaperoeyakirorini kaari kameethatatsi ishinetantakariri Tajorentsi rowamaakaanantakariri Peraato?

³ Nokamantemi: tee ro ikamantari. Omaanta eerokapaeni, kyaaryoowa: eerorika pikenkithashiryaa, eejatzi eerorika pookaero kaari kameethatatsi pantapiinteyirini, aritaki pikimiteeyakyaarini riroripaeni pithonkakya.

⁴ Eejatzi paerani otziroryaantakariri antawo mapipanko janta Shiroeki, atsinakaeyakirini 18 shirampari, ikamaeyakini. ¿Iitaka ikamaeyantakarini? ¿Rantaperotakiziiroma kaari kameethatatsi ikamaeyantakarini?

⁵ Nokantzimi: “Tee”. Tema ikimiteeyakarini maawaeni paashini atziri. Eejatzi nokantzimi eerori, pikimityaari riroripaeni eeromi pikenkithashireeyaani, pookaero kaari kameethatatsi pantapiinteyirini. Eerorika pantziro iroka eerokapaeni, aritaki rotyaantakimi paamariki kaari tsiwakanitatsini.

Rowaga iyeera kaari kithokitatsini

⁶ Roojatzi roshiyakaawenteeyantakanarini iroka, ikantzi:

—Ipankitakiro atziri iyeera janta roowamashiteki. Ojamanitaki ojeekaki, tee okithokitzi. Riyaatapiintawita raminee okithoki, rowiitemi: omaanta tee okithokitzi.

⁷ Roojatzi ikantziri riraga thamaetziniriri: “Pamine, okaataki 3 ojarentsi nopokapiintawitaka nowiitemi okithokipaeni, omaanta tee okithokitzimaeta eechonkiini. Aminashita okatziya. Pichekero, nopankiteeta oetarikapaeni kameethatatsiri”.

⁸ Rakanakiri thamaetziniriri: “Ari okantawakaata iroñaaka iroka ojarentsika. Noshewatawakiroota kipatsi amethopanetanakyaari, eejatzi nowapiinteniro itziya pipira, kameetha otzimantyaari okithoki.

⁹ Rooma okithokitakirika paashini ojarentsi, tema kameetha eerokya achekiro. Rooma eerorika okithokitzi, roojatzi nochekantakyaawo”.

Retsiyatakotakiro saawaroki Jesoshi kyaantawitawori kamaari

¹⁰ Paashiniki saawaro riyotaantaki Jesoshi janta pankotsiki ipiyotantapiintarira joriiyopaeni.

¹¹ Eenitatsi janta pankotsiki apaani tsinani kyaantawitawori paerani kamaari itsiyajoemitzitakaakiro. Okaatakotaki 18 ojarentsi otsiyajoemitzitawitaka, ashi owakiro otsiyajoemitzitaki: tekatsi okanteeya otampatsikanteeyaari.

¹² Iñaantakawori Jesoshi, ikaemakiro:

—Pipokanaki, iroñaaka netsiyatakoteemi.

13 Ipampitawakiro, roojatzi awijakotantanaa. Kameethatane, okatziyanaa. Okantanaki:

—Retsiyatakotaana Tajorentsi, tema ikameethaperotaki.

14 Riraga jewawentzirori janta pankotsiki ipiyotantapiintarira joriy-opaeni ikijanakiri Jesoshi. Ikanteeyanakirini piyoteeyeecharini:

—Okameethatzi antawaeteeyeni 6 kitejiri, omaanta aririka omonkaata-paakya kitejiri 7 okameethatzi amakoryaaperoeyanakini. Eero antawaet-zimaetantawo. Aririka pikowaki petsiyatakoeeyeni, pipoke paashiniki kite-jiri, eerokya pipoki saawaroki.

15 Ipiyawaantetanakari Awinkatharite, ikantanakiri:

—¡Amatawitantaniri! Osheki pamatawitantashitaka. Tema pantawaeteeyini eeroka saawaroki. Pamine, aririka imiritaki piwaakate saawaroki, tema ari pithatakoryaakoteri paanakiri janta ojeekinta iña. Eejatzi pikim-itzi piwoorote, maawaeni. Kyaaryo, pineshironkateeyirini pipirapaeni saawaroki.

16 Omaanta kaari pipira iroka tsinanika, inta pijorriyotzinkawote. Paeranitaki ikyaaantawitakawo kamaari kimitaka othatakotaka roori: tema okameethataki akaminthayero saawaroki, etsiyatakoteero.

17 Ikemantawakawori iroka, ipashiwenteeyanakani maawaeni kijeeyakiririni Jesoshi. Omaanta riroripaeni paashini atziri riweshiryaawenteeyanakarini Jesoshi, ikanteeyanakini:

—Okameethateeyakini rantayitakirini Jesoshi.

Jesoshi roshiyakaawentziro moshitaaja eejatzi tapiyakaawori paa

(Mt. 13.31-34; Mr. 4.30-32)

18 Roojatzi ikantzi Jesoshi:

—¿Piyoteeyinima tsika ikanta Tajorentsi ipinkathariwenantzi? ¿Tsika nokanteroka noshiyakaawenantemirori?

19 Oshiyakawo okithoki moshitaaja ipankitzi shirampari rowaneki. Oshookanaki, okimotatanaki, oshiyawitakawo inchato. Rookantapiintakawo tsimeri jenokiwori imakoryaantapiintawo owaempelikipaeni.

20 Rapiitakiro, ikantzi:

—¿Tsika nokanteroka noshiyakaawenantemirori tsika ikanta Tajorentsi ipinkathariwenantzi?

21 Okimitakawo tsinani aakiro tapiyakaawori paa eechonkiini. Ot-sipataakiro osheki teriikopane otapiyantanakari. Oshineeyakaanakiro maawaeni, roojatzi antawotantanaka. Eejatzi ikimita riraga atziri. Eeni-tatsirika apaani antzirori kaari kameethatatsi, rantakagaeyerini paashini-paeni atziri rantero kaari kameethatatsi.

Pipomeentsiwyentyaawo pareetantyaari jenokinta

(Mt. 7.13-14, 21-23)

22 Ikantaka ikinakinayitakini Jesoshi nampitsikipaeni, riyotaantayitzi. Roshiretakawo riyate Jerojareeki.

23 Rojampitakiri apaani:

—Nowinkatharite, ¿tsika ikaateeyinika awijakoeyaatsini? ¿Arima ikaate apanipaeni?

Rakanakiri:

24 —Noshiyakaawentemiro. Okimiwitakawo okaatzini omoo akyaantyaari jenokinta. Eenitatsi osheki kowawitachani riyaatemi jenokinta, omaanta eero imatziro rareeta. Pipomeentsiwyentyaawo pareetantyaari janta.

25 Eejatzi okimiwitakawo rantziri ashitawori ipanko. Ijeekaki inthomaenta rirori, rashitakotaka, riyawitakiro ashitakontsi.

Roojatzi pipokaeyantawitakyaani eerokapaeni, pikantawitapaakyaari: “Nowinkatharite, pashitareenawo, nokyaaantyaari”. Omaanta ikantawakimi: “Tee niyoteeyimini tsikarika pipoñaana”.

²⁶ Roojatzi pikanteeyawitanakyaarini: “Paerani pitsipateeyakinani non-ampiki owaeyakani, eejatzi piyotagaeyakinani”.

²⁷ Aritaki ikantemi: “Tee niyotzimi. Piyate, pipiyane tsikarika pipoñaaka. Osheki pantayizironi kaari kameethatatsi. Tee pikameethatzi”.

²⁸ Piñaantakariri Awaraama, Ijaaka, Jakoowo, maawaeni riraga kamanantzirorini iñaani Tajorentsi ijeekaki jenokinta, omaanta eerokapaeni, roepiyawaeni Tajorentsi, eero pimateeyironi pikyaapae. Roojatzi osheki powashiretaperotanakya, piraaperotanakya eejatzi patsikaekiteeyanakyaani, tyakiririri.

²⁹ Ipoñeeyapaakyaani aapatziyariri Tajorentsi intatsikeronta, jakakiroka, katonko, kirinka, maawaeni kipatsikipaeni. Ijeekaeyapaakini janta ipinkatharentsitzinta rirori.

³⁰ Rareetaperoteeya riraga pitheenkaeyakirini. Omaanta riraga pipinkathateeyawitakarini eero rareeteeyaani rirori: ashi rowaeyeroni ijeekaeyanakini jaka.

Riraaneentakotawo Jesoshi Jerojaree

(Mt. 23.37-39)

³¹ Roojatzi ipokantaka apaanipaeni warijeeyo. Ikantapaakiri Jesoshi: —Piyate paashiniki kipatsi. Ikwaki Erooreshi rowamaakaanemi.

³² Rakanakiri:

—Pikamantakiteri riraga amatawitantatsiri: “Ikantzi Jesoshi: ‘Eero noshiya. Nokantyaani nowawijaakoeyeriniita kyaantawitariri kamaari eejatzi mantsiyaripaeni: iroñaaka, inkaamani, eejatzi paashini kitejiri. Roojatzi nomonkaatakiro maawaeni’”. Rootaki pikanteriri.

³³ Rootaki nokinakinayitantyaarini iroñaaka, inkaamani, eejatzi paashiniki kitejiri. Eejatzi okameethatzi nokame Jerojareeki: tema janta aritaki ikamapiinti kamanantayizironini iñaani Tajorentsi.

³⁴ Eejatzi ikantakiri Jesoshi:

—Riraga jerojareejatzi osheki rowamaayitakirini kamanantzirorini iñaani Tajorentsi. Roshemyaapiinteeyakirini mapiki paashinipaeni rotyaantanewo Tajorentsi. Okimitziriranki tyaapa ojatewirini kitziri iryaani-paeni, eejatzi nokimiwitaka naaka osheki nokowawitaka nopiyoteeyerinimi jerojareejatzi: naapatziyakagaeyaarinimi iñaani Tajorentsi omaanta tee ikowaeyini.

³⁵ Pamine, tekatsi amitekoterini iroñaaka, rookaeyirini Tajorentsi, ikantzi: “Ari ikantakaata”. Eero iñagaana eejatzi iroñaaka. Iinja, aririka nopiyee, ari iñaawaena, eejatzi ikanteeyeeni: “Tema ikameethaperotaki Rotyaantanewo Tajorentsi”.

14

Retsiyatakoteeri saawaroki Jesoshi aawayinkaripaeni

¹ Paashiniki saawaro riyataanaki Jesoshi janta ipankoki jewatakagaeyiririni warijeeyopaeni rowakayaari. Paashini warijeeyopaeni inetapitakiri Jesoshi, ikowakowataki tsika ikantya ipoñaakaantyaariri ikantakowenantyaariri.

² Ijeeki janta apaani mantsiyari, ari inewootakiri riraga Jesoshi. Tema aawaayitakini maawaeni iwatha.

³ Rojampitziri riraga iyotaantziroripaeni Iwaperite Tajorentsi eejatzi warijeeyopaeni:

—¿Okameethatzima etsiyatakoteri mantsiyaripaeni kitejiriki amakoreeyan-tarini?

⁴ Omaanta ari imaeriteeyanakini, tee rakaneentzi eechonkiini. Ipoñaanaka Jesoshi ikathatakiri mantsiyari, retsiyatakoteeri, roojatzi rotyaanantaari ipankoki.

⁵ Roojatzi ikanantakari riraga aminaperoeyakiririni:

—Tema pantawaeteeyini eerokapaeni saawaroki. Aririka ipariyaki pi-waakate omooki, tema ari pagaeri eejatzi.

⁶ Eejatzi imaeriiyanakini.

Eero pikantakaaperoeyani

⁷ Ikanta rotsikanateeyakarini Jesoshi riraga owaeyacharini riyoyagayakironi rooperori jeekamentotsi. Ikowaki ijeekimoteri okaakini riraga pinkathari iñaaperotantyaaririmi. Roojatzi roshiyakaawenteeyakirini Jesoshi:

⁸ —Aririka rakiyotemi pijorriyotzinkarite, eero pijeekantashitawo jeeka-mentotsi ijeekakerotzira pinkathari. Ari aamaashitya, rareetapaakyaarika paashini owakotyaarini pinkathariperotatsiri,

⁹ roshirinkimikari paashiniki jeekamentotsi riraga kaemakaantakimiri, ikantzimikari: “Eero pijeeki jaka. Ijeekapaakiita rirori pinkathariperotat-siri”. Roojeekaemikari janta othapiki, tema ari pipashiwentanakya.

¹⁰ Omaantakya okameethatzi pijeekapaaki janta othapiki. Roojatzi aririka iñaakimi riraga kaemakaantzimiri, roojatzi ikanantakimi: “Pipokanaki jaka, niyompari, pijeekimoteri okaakini pinkathari”. Iñaagayemini maawaeni owaeyeencharini itsipateeyakimini pinkathari.

¹¹ Pikantakaaperotashityaarika eeroka apaniroeni pikowaki iñaaperotanteetemiri, ari ipashiwentakaakimi Tajorentsi: tekatsi iñaaperotaneemini. Omaanta riraga kaari kantakaaperotachani rirootaki iñaaperoteri Tajorentsi kameetha, itsipatantyaariri ipinkathariwenante.

Ikenkithatakotakiri Jesoshi kaemakaantawitariri atziri rowaka-gaeyaarinimi (Mt. 22.2-14)

¹² Eejatzi ikantakiri Jesoshi riraga kaemakaantakiriri roya:

—Aririka pikaemakaanteri atziri powakaanteeyaaririni, eero pikaemapi-nteeyirini pisheninkaperopaeni eejatzi riraga ashaagantzinkaripaeni. Aririka powakaakyaari, ari rirori ipiyateemi, rowakagaemi iinja.

¹³ Omaanta okameethaperotzi pikaemakaantaperoterira riraga kaari ashaagantayitachani, riraga kijopookitatsiri, riraga kaari kokichaataatsi, maawaeni.

¹⁴ Rooma paata rirori tekatsi ikanteemi ipiyateemi rowakagaeyeem-ini. Omaanta iinja ipiriinteeyeerini Tajorentsi maawaeni aapatziyee-yaririni. Roojatzi ipinaproteemi rirori Tajorentsi. Eero patsipetashitawo pikaminthaantzi.

¹⁵ Ikemantakariri apaani owaenchari, ikantanaki:

—Tema okameethaperotaki ajeekae janta ipinkatharitzinta Tajorentsi.

¹⁶ Ikantawakiri Jesoshi:

—Ikimitaka apaani shirampari ronkotsitakaantakiro osheki owanawontsi, roojatzi ikaemakaantakiri osheki atziri roya.

¹⁷ Onkotsiteeyakani maawaeni. Roojatzi rotyaantakiri ronampiri: “Piyaate, pikamanteeyerini: ‘Monkaataka, onkotsiteeyakani maawaeni, pipoke iroñaaka’”.

¹⁸ Omaanta tee ikowaeyini riyaaateeyeni. Ikantzi apaani: “Owakira namanantakotaki noepatsite. Niyaate iroñaaka naminakitero, kameethatakirika. Pikamanteeri: ‘Eero ipoki rirori’”.

¹⁹ Ikantzi paashini: “Owakira namanantakiri 10 waaka. Nokowaki naminakiteri kameethatakirika. Pikamantapaeri: ‘Eero ipoki rirori roya’”.

²⁰ Ikantziri paashini: “Owakira naaki noena. Tekatsi nokantya niyaate”.

²¹ Ikantaka ipiyanaa riraga ronampiri rotyaantawitari. Ikamantapaeri: “Ikanteeyini: ‘Eero niyaatzi nowa’”. Roojatzi ikijantanaka riraga iwaatorote, ikantanakiri ronampiri: “Ikantakaata nosheninkapaeni. Iroñaaka piyaate janta pankotsikipaeni nampitsi, pikinayitanakini pikowakoway-itakiterini riraga kaari ashaagantachani, riraga kijopookitatsiri, riraga aashetatzinkari, riraga kaari kokichaataatsi, maawaeni”. Roojatzi riyaaantanaka, ikaemaeyakitzirini, pokaeyapaakini.

²² Ikantaka rareetapa eejatzi, ikantapaeri iwaatorote: “Niyaatakizi, nokamanteeyakirini. Areeteeyapaakani, omaanta tekiraata imonkaata”.

²³ Ikantakiri eejatzi: “Piyaatakite eejatzi janta, pikinayitanakini awot-sikipaeni, pikaemaeyakiterini paashinipaeni ipokanakiita, nokowatzi riy-eeakitantaperoeypaakyaawoni nopanko.

²⁴ Omanta riraga nosheninka nitawitakari nokaemakaantawitakari, eero royimaetawo iroka nonkotsitakaantawitakanariri”.

Rootaki ikenkithatakagaeyiririni Jesoshi janta ipankoki warijeeyo.

*Pipomeentsiwentaperoteniri Jesoshi ikowakagaeyakimirini
(Mt. 5.13; 10.37-39; Mr. 9.50)*

²⁵ Ikantaka paashiniki kitejiri ikinanaki Jesoshi awotsiki eejatzi royaa-teeyanakirini osheki atziri. Ipithokashiteeyakarini, ikanteeyakirini:

²⁶ –Niyotaki pininteezirini piripaeni, piniropaeni, piinapaeni, pitomi-paeni, pirezitipaeni, pitsiropaeni, maawaeni. Eejatzi eeroka ninteeychani apaniroeni. Omaanta pikowaeyakinirika poyaaateeyenani, okameethatzi naaka pinintaperoenani kameetha. Eerorika pinintaperotana, tekatsi pikantya pipeyeeya niyotaanewo.

²⁷ Eejatzi eerorika pipomeentsiwentaperotanawo nokowaka-gaeyakimirini, eejatzi eerorika poyaaataperotana, tekatsi pikantya pipeyeeya niyotaanewo. Pikenkithashireeyaani tsikarika pikantyaari.

²⁸ Okimitaka aririka ikowaki rantakaantero shirampari ipanko, rityaawo rojampiteri riraga wetsikenirini tsika okaate opinatya. Roojatzi raminanta-kyaaari iyorikite monkaatarika.

²⁹ Eerorika ritawo raminiri tsika ikaatzi iyorikite imonkaatyaarika, aamaashitya aririka ikompitakyaawo. Apatzirorika imonkaatakawo otzinkamipankepaeni ari ikaatapaaki iyorikite rootaki kaari imatantawo ithonkakaantero. Roojatzi ishirontawentyaari atziri.

³⁰ Ikanteeyeni: “Pamineri, riwetsikakaanawitaka ipanko, omaanta tee ithonkakaantziro. Tee itzimaperotzi iyorikite, injii, injii”.

³¹ Eejatzi riraga pinkathari, aririka ikemakotakiri paashini pinkathari rotyaantakiri 20.000 joraaro rowayiritantyaariri. Aririka ikaate ijo-raarote 10.000, tee riyoperotzi okameethatzirika romanatawakiri riraga pokatsini. Tema rityaawo ikaemaeyerini isheninkapaeni ikenkithawae-takagaeyerini riyotantyaari okameethatzirika romanatya roepiyantyaariri riraga pokashiterini.

³² Aririka ikanteeyakini isheninka: “Ari ranaakoeyakaeni, oshekipero-taki. Eero amatziro apiyatari”. Ikanteeyanakini: “Tekira rareeteeyaani, thame otyaante apanipaeni asheninka rojampiteri oetarika ikowakoteeri eerokya rowayiritantee”.

³³ Eejatzi pikimitya eeroripaeni: aririka pikowaki poyaatena, pityaawo pikenkithashireeya tsika okanteeyarini maawaeni tzimimoeyimirini. Pikenkithashiryaaaperoyakyaarinika: roojatzi pookaeyeeroni, poyaataperoyanakinani naari.

³⁴⁻³⁵ Nokowaki riraga aapatziyanari riyoteeri paashinipaeni atziri ijeekae kameetha, rooma eerorika riyoteeri, tee imatziro rantero nokowakaayitaw-itakaririni, ratsipetashitakawo ijeeki. Ikimitakawo tziwi kaari katyotatsini: tema tee okameethatzi, ookapiintziro. Pikenkithashiryaaaperotero iroka nokanteeyakimirini piyotakoperotantyaawori.

Rootaki ikanteeyakiririni Jesoshi oyaateeyiririni.

15

Ikenkithatakotakiri Jesoshi riraga owisha peyachari (Mt. 18.10-14; Jowa 10.1-18)

¹ Ijeekaeyini janta osheki joriyo piyotziriri iyorikite ijoriyotzinkarite eekiro ipiri riraga oroomajatzi. Ikaateeyakirini paashinipaeni antapiintzirori kaari kameethatatsi. Ikemijantapiintteeyakirini Jesoshi ikenkithatzi.

² Ikiñaanikowenteeyakirini riraga warijeyopaeni eejatzi riraga iyotaantzirori Iwaperite Tajorentsi:

—Tee okameethatzi iroka rantakirika Jesoshi: itsipatapiintteeyakarini kaari kameethatayitatsini, rowaeyani.

³ Roojatzi roshiyakaawenantakanari iroka Jesoshi, ikantakiri:

⁴ —Pamine, ikaaterika powishate 100, ipeyakyaarika apaani, tema ari pookanakiri riraga 99 janta keshiiki, roojatzi piyaatantanakya janta teenta ijeeki atziri, pikowakowataateri peyeenchari. Pikowakowateeririka roojatzi piñaanteeyaari.

⁵ Aririka piñaapaeri, tema osheki pikimoshirewentapaeri. Tema ari pa-maeri pinateeri, powapaeri janta ijeekaeyininta paashinipaeni owisha.

⁶ Eejatzi, aririka pareetapaeya pinampiki, tema ari pikaemaeyapaakirini pisheninka, pikanteeyerini: “Thame akimoshireeyeni: ipeyawitaka now-ishate, noñaagaeri eejatzi”.

⁷ Eejatzi ikimita rirori Tajorentsi. Aririka ikenkithashiryagaeya apaani antzirori kaari kameethatatsi, rookaerorika rantziri, iroñaaka Tajorentsi ikanteri maawaeni jeekatsiripaeni jenokinta: “Thame akimoshirewenteey-erini”. Tema tee riro ikantakotziri riraga paashinipaeni kameethateeyat-sirini.

Ikenkithatakotakiri Jesoshi koriki peyachari

⁸ Eenitatsi paashini ikantakiriri Jesoshi:

—Paashini eejatzi noshiyakaawentemiro: eenitatsi tsinani oorikite, ikaatzi ikithoki 10. Aririka ipeyakya apaani, okowakowayiteerini. Aririka otsitenitanaki, oonthoteri ootamento, oñaantyaariri, eejatzi opishitaperotero pankotsi aminayiteerini otyaakitakiririka kipatsi. Okanta okowakowateeri roojatzi oñaanteeyaari.

⁹ Aririka oñaagaeri, okaemaeyerini osheninkapaeni, okanteri: “Thame pitsipateeyenani, akimoshireeyini. Noñaagaeri eejatzi noorikite peyawiteen-chari”.

¹⁰ Eejatzi nokamanteeyemini: eejatzi ikimitaka riraga Tajorentsi. Aririka ikenkithashiryagaeya apaani antzirori kaari kameethatatsi rookaerorika rantayitzirini, kimoshiretanaki Tajorentsi, eejatzi ronampiripaeni.

Ikenkithatakotakiri Jesoshi apaani ewankari shiyapithariri Irii

11 Paashini eejatzi roshiyakaawentakiniriri Jesoshi, ikantzi:

–Eenitatsi shirampari ikaatzi itomi apite.

12 Riraga impaetatsiri ikoñaatzi ikantakiri Iriri: “Pawa, nokowaki pipena iroñaaka kashetani powaagawo eejatzi piyorikite pipanakinari paata aririka pikamae”. Roojatzi ipakiri.

13 Paashini kitejiri ipimantanakiro rowaagawo ipawitakariri Iriri. Roojatzi riyataanaki inteena, paashiniki kipatsi, raanakiro maawaeni jeekimotziriri. Janta riyaaatakinta, tee ijeekapaaki kameetha, rootaki rapaatan-takawori maawaeni rowaagawo eejatzi iyorikite.

14 Roojatzi ithonkatakotantapaaka, tekatsi jeekimotaneerini, eejatzi tee añaagaero rowaeyarini. Osheki rashironkaawaetaka ewankarika, aapero-takiri itashe.

15 Rootaki ikinakinatantanakari ramini antawaerontsi. Ari iñaapaakiri ashitachari osheki ichaanchote. Ikantapaakiri: “¿Pikowakima nantawaetemi?” Ikantawakiri: “Jee, nokowaki paminenari nochaanchote”.

16 Ikantaka raminawitanari ichaanchote, ipapiintziri rowanawo: rowaga oshiyawitawori otaki intsipa. Omaanta riraga ewankari tekatsi perini rowanawo, ikowawitaka rakiyoterimi chaancho, omaanta riraga ashitariri tee ishinetziri.

17 Roojatzi ikenkithashiryaaana ikantzi: “Janta pawakinta ikaateeyini osheki ratzirite. Eeniro rowaeyarini maawaeni. Ikemapiinteeyani kameetha, eejatzi otzimagaantzi owanawontsi. Omaanta naaka jaka aap-erotakina notashe, rooteentsi nokame.

18 Iroñaaka nopiyee janta pawaki, nokantapaeri: ‘Pawa, tema nopiy-athatakimi tee nokemijantaperotziro okaatzi pikantawitakinari, eejatzi tee naapatziyari riraga Tajorentsi. Eenitatsi nantzimotakimiri.

19 Eero iroñaaka pitomintaana inta pikimitakayeena ponampiri, naaka thamaeteemironi powanipaeni”.

20 Roojatzi ipiyanta, ikinanee awotsiki. Ikantanaa, rootaatsi rareeteeya ipankoki iriri. Ikanta irira iñiitawaari janta inteena, ikinapae. Osheki ikimoshiretanee, retakoshiryawaari. Ishiyashitawaari, rawithakitawaari, ithowootawaari, ikaminthaaperotawaari.

21 Roojatzi ikanantapaari itomi: “Pawa, tema nopiyathatakimi tee nokemijantaperotziro pikantawitakinari eejatzi nopiyathatakari Tajorentsi. Eeniro osheki nantani. Tee okameethatzi pitominteena iroñaaka, inta pikimitena ponampiri”.

22 Omaanta iriri ikaemakiri ronampiripaeni, ikanteeyirini: “Pishintsi-teeyini paakitero kithaarentsi kameethari, pikithaateri notyomika. Eejatzi paakiteniri aniiyo, poyaankeniri rakoki. Paakiteniri ijapatote, pijapatota-paeri.

23 Eejatzi paakiteniri waaka ewonkiri, tzimaperotatsiri iyeenka, powa-mayeniri. Thame maawaeni akimoshirewentawaari notyomi, owaeyaani maawaeni.

24 Noetakaawitaka eero noñaagaeri, ikimitzimotakina kamawitaka. Omaanta iroñaaka kimitaka añaagae eejatzi, noñaagaeri. Ipeyawitaka, iroñaaka ipokae, añaayiteerini eejatzi”. Osheki ikimoshireeyanakini rowakagaeyakarini.

25 Eeniro paashini itomi, riraga jewataneentsiri rantaritzi, ikantanakawo, riyaatzi ithamaetzi janta owantsiki: tee iñaawaari rirentzi rareetantapaari rirori. Ikanta ipokae, rokaakintapaawo pankotsi, ikemapaatziiri ijonka-teeyini eejatzi iwaerateeyini.

26 Ikaemapaakiri apaani onampirentsi, rojampitakiri: “¿Oetaka piwaer-atawenteeyirini?”

²⁷ Rakanakiri: “Areetapaa pirentzi. Rowamaakaantawakiniri piri waaka ewonkiri riraga wathantzi, rowakagaeyakarini maawaeni atziri. Osheki risheshiryaawentawaari pirentzi ipokae, kameetha rareetaa tekatsi oyerini”.

²⁸ Roojatzi ikijantanaka rirentzi, tee ikoyi ikyaapae pankotsiki. Riyowanaki iriri, ikantawitawaari: “Pipokanaki, notyomi, pikyaapae. Pisheshiryaawentawaeyaari pirentzi”.

²⁹ Omaanta rakanakiri itomi: “Eerowa, pawa, nokoyi nokantemi. Paerani nantakimiro oetarikapaeni pikaminaakinari, tee nopiyathaneentzimi eechonkiini. Omaanta tekatsi pipaneentena naaka eechonkiini nowakaayityaaririni notsipamintharipaeni. Tee pipaneentana apaani chiiwo.

³⁰ Inta riro pikowateekikya yeeyira piperi, riyaatapithawitakimi inteena ithonkitakimiri piyorikite; ipinayitakirorini tsinanipaeni imayempitziro. Iroñaaka ipiyapaaga powamaakiniri waaka wathantzi”.

³¹ Rakanakiri iriri, ikantanakiri: “Notyomi, akantatyaani kijokiro owawakaa. Eerokataki ashiteeyaawoni maawaeni owaagawontsika aririka nokamae.

³² Omaanta okameethaperotzi aweshiryaawentawaeyaari pirentzi. Okimiwitaka ikamaki, aetakawitaka eero añaagaeri eejatzi. Iroñaaka kimitaka añaagae eejatzi añaagaeyerini. Ipeyawitaka, iroñaaka añaagaeri eejatzi. Thame aweshiryaawenteeyaari.

Okimitaka iroka, ari ikimitee Tajorentsi aari inintaperotakae, ajeekimoteririka kameetha eejatzi eerorika ajeekimotziri kameetha”.

16

Ikenkithatakotakiri Jesoshi amatawitziriri iwaatorote

¹ Eejatzi ikantakiri Jesoshi riyotaanewo:

—Eenitatsi eejatzi ashaagantzinkari apaani kempoyaawitanariri iyorikite, maawaeni. Roojatzi ikamananteetakari ashaagantzinkari: “Ikoshitakimira riraga kempoyaawitzimiri piyorikite”.

² Roojatzi ikaemakiri, rojampitakiri: “¿Kyaaryooma iroka ikanteetakinari? ¿Pikoshitakina noorikite? ¿Iitaka pikoshitantanari? Iroñaaka poepiyeenari maawaeni noorikite, nokowaki pojankinatenawo iwaeropaeni maawaeni ireewitanari. Iroñaaka eero noshinetaneemiri eejatzi noorikite”.

³ Ikantaka ikenkithashiryaanaka rirori: “Eero iroñaaka ishinetanaana nowaatorote nokempoyagaeniri iyorikite. ¿Tsika nokantyaaka iroñaaka? Tee noshintsiwathatzi nothamaetantyaari. Eejatzi nopashiwentaka nonethaakoteri atziri ipashitena koriki.

⁴ ¡Jaaa! Niyotaki iroñaaka oetaka nanteri. Iroñaaka nokaminthagaeyerini maawaeni ireewiteeyiririni nowaatorote, raakameethatanteeyenarini naari janta ipankoki: eero ishinetantana nowashironkaawaetya”.

⁵ Ikanta ikaemaeyakirini maawaeni ireewiteeyiririni iwaatorote. Rojampitakiri riraga jewatapaentsiri ipokapaaki, ikantziri: “¿Tsika ikaatzika pireewitziriri nowaatorote?”

⁶ Rakanakiri: “Nireewitziri osheki oyeenka oriiwo. Okaatzi nireewitziriri yeekitachani 100 wiroo owaanini”. Ikantawakiri: “Jee, kyaaryo. Eeniro iroka paperi ojankinataka pireewitziriri. Payero paperika, pojankinateniri paashini, pikante: ‘Nireewitzimi 50 wiroo owaanini yeekitatsini oyeenka oriiwo’. Amatawiteriita nowaatorote”. Rakanakiri ireewitziriri “Jee, kameethataki”.

⁷ Roojatzi ishitowanee jewatapaentsiri, ipokapaaki paashini. Rojampitawakiri: “¿Tsika okaatzika pireewitziri nowaatorote?” Rakanakiri: “Osheki nireewitziri teriiko, okaatzi yeekitatsini koshitaariki 100”.

Roojatzi ikantanakiri: “Eeniro paperika pojankinatakaniriri paerani nowaatorote. Kyaaryo, ari okaatzi pireewitziri 100. Thame amatawiteriita. Pookaero iroka paperika; pojankinateniri paashini, pikanteri: ‘Ari okaatzi nireewitzimi 80 koshitaari, yeekitatsini teriiko’ ”. Roojatzi rojankinatakaniri.

⁸ Ikanta riraga iwaatorote riyotantanaka ramatawitakiri. Ikantanaki: “Tee okameethatzi ramatawitakina, omaanta osheki riyothanitzu tsika ikantya rayero koetyeemotakariri”. Kyaaryo riraga theenkantatsiri riyothanitzu ikenkithashireeya tsika ikantya rantero kaari kameethatzi. Ari ikimityaami rirori riraga aapatziyariri Tajorentsi ikenkithashiryaaperotyawomi rantero okaatzi kameethatzi ikoyiri Tajorentsi.

⁹ Iroñaaka nokamanteeyemini: eenitatsirika piyorikite, pikaminthagaeyerini paashinipaeni, pipaeyerini koetyeemotariri rirori. Ari ipinaperoteemi eerori Tajorentsi iinja. Aririka pikamaeyakini, ari pookanakiro tzimimoeyimirini, omaanta raakameethateeyawaemini rirori janta jenokinta. Tema eenitatsi janta piyeekantyaari kaari thonkanitachani.

¹⁰ Eerorika pikoshitzi eechonkiini eero eejatzi pikoshitzi osheki. Omaanta pikoshiterika eechonkiini, eejatzi aritaki pikoshitaki osheki.

¹¹ Aririka pikoshitayiteni oetarikapaeni, riyotaki Tajorentsi tee paapatziyariri rirori: eejatzi eero isheninkatzimi, eero pimatziro piñiuro inampi.

¹² Eerorika pamitakotantari atziri piyorikite itajonkawentawitakimiri Tajorentsi, ¿tsika ikantyaaka ipinatantawaemiri iinja janta jenokinta?

¹³ Eero pimatziro pantawaetziniri kameetha eenitatsirika piwaatorote apite. Omaanta apaani pinintaperotanaki, inta paashini poonanakyaari. Piweshiryaawentyaari apaani, omaanta riraga paashini, eero piweshiryaawentari. Eejatzi okimita iroka, aririka pikenkithashiryaakopiintyaari koriki, eero pimatziro poyataperotziri kameetha Tajorentsi.

Riraga Jesoshi riyotaakiri warijeeyopaeni ikowakaakiriri Tajorentsi

¹⁴ Ikanta ikemaeyantawakaririni warijeeyopaeni ikantakiriri Jesoshi, roojatzi ishirontawenteeyantanakaririni. Ikowaperotakiita rashaagantya osheki, rootaki ishirontawenantanakariri Jesoshi.

¹⁵ Roojatzi ikanantakiri:

–Pikowaeyawitakani iiteeyemini atziri pikameethateeyakini, omaanta riyoteeyakimini Tajorentsi. Iñaaperoyawitakimini atziri, omaanta riyotaki Tajorentsi tee pikameethateeyini pajankaneki.

¹⁶ Paerani okameethatzi paapatziyakawoni rojankinarini Moeseeshi eejatzi riraga kamanantayitzirorini iñaani Tajorentsi. Omaanta areetapaaka iroñaaka Jowa, riraga kaawoshitakotziriri Tajorentsi. Paashini iroñaaka ikowakagaeyakimirini Tajorentsi. Riraga Jowa ritanakawo ikamanteeyakimini kameethatzi: rooteentsi ipinkathariwenteeyemini rirori. Ikowaperoeyawitakani atziri iñeeri.

¹⁷ Iinja opeyaneeya kipatsi eejatzi jenoki, omaanta eero opeyaa roori rojankinarini Moeseeshi: ikowaki Tajorentsi pikantyaani pikemijantero piyotantyaari piyeeki kameetha.

¹⁸ Tema okantzi: “Eero piñaathatzimotawo piina paashini tsinani”. Aririka pookaero piinapero pagaerika paashini tsinani, piñaathatzimotakawo piinaperoni. Eejatzi tee okameethatzi payero tsinani ookiriri oemi.

Ashaagantzinkari eejatzi Raajawo (Mt. 19.1-12; Mr. 10.1-12)

¹⁹ Ikanta ikanteeyakirini Jesoshi:

—Eeniwitacha shirampari ashaagantzinkari, osheki iithaari kameethamawotatsiri, osheki rowaneenkataka. Maawaeni kitejiriki rowakagaeyakarini isheninka owanawontsi pinaperotachari.

²⁰ Eenitatsi eejatzi ashironkaaperotachari iitachari Raajawo. Ojonkayitakini ijoepaeni opathaakayitakirini. Ari ijeeekapiintawita janta ikyaapiintzinta riraga ashaagantzinkari ipankoki.

²¹ Osheki rowashironkaawaetaka, aaperotakiri itashe. Ikwawita raperotayiteronimi rowanawo rowariyaayitzirini ashaagantzinkari jaawiki. Eejatzi riraga otsitzipaeni ithoyitapaakirini ipathaawokipaeni.

²² Roojatzi ikamaki rirori. Riyaatashitakiri ronampiripaeni Tajorentsi, raawaeri, roojatzi raantanaari janta ijeeekinta Awaraamani. Okameetheetyeenta osheki. Eejatzi ikamaki riraga ashaagantzinkari. Ikitateetakiri kipatsiki.

²³ Osheki rashironkaaperotaka iroñaaka riraga ashaagantawitacharini janta jaawiki paamariki, osheki ikemaatsitakawo. Raminanaki janta ijeeekinta Awaraama, iñaataatziiri eejatzi riraga Raajawo.

²⁴ Ikaemakotakiri: “Pawa Awaraama, petakotena. Pikanteri riraga Raajawo rowiinkeroota rakoempeki iñaaki, ipokeeta jaka ipitenkaatenaata nopaanteki iña. Oshekipero nashironkaaka jaka paamariki”.

²⁵ Omaanta ikantakiri Awaraama: “Notyomi, pikenkithashireeya tsika pikanta paerani piyeekini kipatsiki. Kameetha piyeekawitani, omaantakya riraga Raajawoka osheki rashironkaawitakani. Tema iroñaaka kameetha ijeeekapae rirori jaka, rooma eeroka osheki pikemaatsitakawo janta.

²⁶ Eejatzi piyeekakotaki intatsikeronta impeeta, tekatsi ikinashitemi Raajawo. Eejatzi eerori, tekatsi pikinashiteri pipokantyaari jaka”.

²⁷ Roojatzi ikanantakiri: “Eerorika pimatziro pikaminthayena, nokowaki potyaanteeri Raajawo kipatsiki: janta ipankoki pawani.

²⁸ Ijeekinta janta yeeyipaeni, ikaatzi apawakooni. Nokowaki ikamanta-paeri, ipokikari rirori jaka. Paminena naari iroñaaka, osheki nokemaatsitakawo jaka”.

²⁹ Roojatzi ikantziri Awaraama: “Eenitatsi rojankinarini Moeseeshi eejatzi rojankinarini paashini kamanantayitzirorini iñaani Tajorentsi. Rootaki raapatziyeeyaarini”.

³⁰ Ikanta rakanakiri: “Jee, eeniro naawita. Omaanta aririka iñagaeri kamaentsiri ipiriinteeya, aritaki ikenkithashireeyaneeyaani, rookaero kaari kameethatatsi ranteyirini”.

³¹ Ikantanakiri Awaraama: “Teerika raapatziyawo Iwaperite Tajorentsi, eero eejatzi raapatziyari kaminkari ipiriintawiteeyarika”.

17

Eero pantakaeri atziri kaari kameethatatsi
(Mt. 18.6-7; Mr. 9.42; Mt. 18.21-22)

¹ Ikanteeyakirini Jesoshi riyotaanewopaeni:

—Nokamantemi: ikantyaani eenitatsi atziri antakagaeyeririni paashinipaeni atziri kaari kameethatatsi. Omaanta rowashironkagaeyerini Tajorentsi riraga antakayiriri paashinipaeni kaari kameethatatsi.

² Aritaki rowashironkaaperoyerini antakagaeyiririni eentsipaeni kaari kameethatatsi. Okameethawitami riteeyaarimi roojoteetenirimi mapi antawo ikentsiki rowiinkaeterimi. Rowiinkaetateyeririkami tekatsi antakaaneerini eentsi kaari kameethatatsi.

³ Kyaaryoowa, pantakaerikari atziri kaari kameethatatsi.

Eejatzi ikantakiri:

—Aririka piñaakotakiri pisheninka rantero kaari kameethatatsi, pikenithatakayeri. Aririka rookaero rantziri, pikaminthayeri, paakameethateeri.

⁴ Aririka ikijemi atziri, ikoshitemirika, ikantzimatemirika, oetarika. Omaanta aririka ikanteetemi: “Tee okameethatzi nantzimotakimiri, osheki nowashiretakota, eero napiiteero, pikaminthagaena pipeyakotenawo nantzimotakimiri”, ari nokowaki pikaminthayeri. Aririka osheki rapiiteero rantzimoteemiro, eejatzi osheki ikantemi: “Pikaminthayena pipeyakotenawo nantakiri”. Tema nokowakaakimi eejatzi osheki pikaminthayeri: eero pikijawentziri.

Pameentaperotakaeri Jesoshi
(Mt. 21.22; Mr. 11.22-26)

⁵ Riraga rotayaantanewopaeni ikantakiri Awinkatharite:

—Nameentawitzimi, omaanta nokowaperotaki piyoteena nameentaperotantemiri.

⁶ Rakanakiri:

—Pameentenaarikami eechonkiini, pikowakirikami, pikanteri Tajorentsi iponchakireero inchatowa, rowiinkero janta inkaareki. Tema ari imatakimiromi, rowiinkaatemiro.

Rantayiterini omperatatsiri

⁷ Eejatzi ikanteeyakirini Jesoshi:

—Okimitaka eenitatsi shirampari ratzirite. Ithamaetapiintziniri eejatzi raminapiintziniri ipira. Aririka ipokae ratzirite pankotsiki, ¿itaka ikantawaeriri iwaatorote? ¿Arima ikantawaeri: “Pipoke, pijeekapae, powapaeya”? Eero ikantziri.

⁸ Tema ikantashitawaeyaari iwaatorote: “Iroñaaka ponkotsiwentapaena noyaari; eejatzi nomiriteri, pamakinawo. Aririka nokemapaakya, ari powanakya eerori”.

⁹ Eejatzi tee ikantziri: “Ariwee, pantakinawo”; tema rametakawo apatziro rantawaetapiintziniri iwaatorote.

¹⁰ Eejatzi eeroripaeni, okameethatzi pantapiinteeyinirini maawaeni ikowakagaeyakimirini Tajorentsi. Roojatzi okameethatzi pikante: “Apatziro nantakiniri ikowakaakinari. ¿litaka nokantakaaperotantyaari? Tekatsi okantya Tajorentsi ipinatantenari”.

Retsiyatakoeyakirini Jesoshi 10 patheenkari

¹¹ Ikanta rowaaganana Jesoshi, ikinayitanakini okaakini oweyaantawonta Jamaaryaki eejatzi Karireeyaki. Roshiretakawo rareetya Jerojareeki.

¹² Roojatzi rareetapaaka paashiniki nampitsi, iñeeyawakirini patheenkari-paeni, ikaateeyini 10. Ikatziyeeyakani eekitziroeni jaga.

¹³ Ikaemakoeyawakirini:

—Jesoshi, eeroka nopinkathateeyirini, petakoeyenani, petsiyatakoeyenani.

¹⁴ Iñaantakariri riraga Jesoshi, ikanteeyakirini:

—Piyaateeyeni janta ijeekinta ñaanakowenantatsiri, poñaagapaeyaari.

Ari ikemijantaperoeyakirini, riyaateeyanakini. Janta niyanki awotsi ari retsiyatakoeyaneeni.

¹⁵ Iñeeyantawaani etsiyatakoeyaneeni, ipiyanaa apaani janta Jesoshiki. Icheraaperotaki, ikantzi:

—Tema ikameethataki Tajorentsi, retsiyatakotakina.

¹⁶ Rotziwerowashitapaakari Jesoshi, roeyotashitaperotakari, ipinkathataperotakiri, ipaasonkitaperotapaakiri. ¡poña irika shirampari Jamaaryaki!

17 Roojatzi ikantakiri Jesoshi:

–Tema ikaateeyini netsiyatakoeyakirini 10. ¿Tsikama paashinipaeni?

18 Apatziro irika paashinijatzitatsiri atziri ipiyashitapanaatana, ipaasonkitakina, eejatzi iñaaperotakiri Tajorentsi. Riroma asheninkaperopaeni naawita, tee ipiyapanaataa ipaasonkitantyaariri rirori.

19 Roojatzi ikantziri otziwerowashitakariri:

–Iroñaaka pikatziyee, okameethatzi piyaatee. Pameentakari Tajorentsi, rootaki pawijakotantaari.

Tsika ikantari Tajorentsi ipinkathariwenantzi
(Mt. 24.23-28, 36-41)

20 Riraga warijeeyopaeni rojampiteeyakirini Jesoshi, ikantziri:

–¿Tsika okaate ipoke Tajorentsi ipinkathariwenteeyanteerini?

Rakanakiri:

–Aririka ipinkathariwenante Tajorentsi, omaanta eero piñaaperotziri.

21 Eero pimatziro pikante: “Eeniro jaka”, eejatzi: “Eeniro janta”. Kyaaryo, eero ikoñaaperotzi: okameethataki pipinkathashireeyerini maawaeni.

22 Eejatzi ikanteeyakirini riyotaanewopaeni:

–Tema naaka poñaachari jenokinta, nokoñaatapaaki jaka kipatsikika, omaanta eero nokantatyeeyaani kijokiro nowaeyeemini. Iinja pikowaeyawitaneeyaani piñagaenami eejatzi, omaanta eero piñagaana.

23 Eejatzi aririka ikanteetemi: “Piyapaa Jesoshi, ari ijeekapaaki janta”. Paashini ikanteetemi: “Ari ijeekapaaki jaga”. Omaanta kaarina naaka. Eero patsipetashitawo piyaatashitana.

24 Aririka omonkaataperotapaakya nopokanteeyari, ari piyotaperotawaena. Okimitaaganki aririka aamorenkiranki maawaeni jenoki morek, morek, eejatzi nokimitapaeya naari aririka nopiyee eero nomanapaa, eero pikompitawaana.

25 Omaanta nityaawo nokemaatsitayityaawoni osheki katsiri, eejatzi itheenkaeyenani atziripaeni.

26 Ikimitaka paerani ijeekantakari Noeni tema maawaeni paashinipaeni atziri itheenkaeyakirini Tajorentsi, eejatzi rantakiro osheki kaari kameethatatsi. Eejatzi ikimiteeya iinja atziripaeni aririka nopiyee naari riraga atziriperotapaentsiri, osheki itheenkaeyenani rirori.

27 Rowapiinteeyani paerani, rirapiinteeyini, raapiinteeyironi iinapaeni, raakaayitakironi rishintopaeni oemi, paashini oetarikapaeni. Ari ikanteeyani, roojatzi rotetantanaka Noe ipitoki. Roojatzi opokapaaki antawo inkani, oonkanaka maawaeni kipatsi. Ikamaeyanakini maawaeni theenkantatsiri.

28 Eejatzi ikimiteeyakani isheninka riraga Roote, jeekaeyatsirini Joroomaki: rowapiinteeyani, rirapiinteeyini, ikinayitanakini riyomparitayitanakani, ipankitayitzironi rowayitarinipaeni, riwetsikayitzironi ipankopaeni.

29 Omaanta ishitowantanakari Roote, rotyaantakiro Tajorentsi osheki paamari poñaachari jenokinta, itagaeyakirini maawaeni joroomajatzini. Theenkaeyatsirini rootaki ithonkanteeyakaririni Tajorentsi maawaeni, thoperee.

30 Aritaki okantyaari aririka nopiyee. Ijeeki osheki theenkantatsirini, eero ikenkithashiryaaari Tajorentsi.

31 Pamine, aririka omonkaatapaakya nopokanteeyaari, pijeekerika okaankiiteera pankotsi, eero pikyaapanaatzi pankotsiki paantapanaatyaa-awori powaagawo. Eejatzi, pantawaeterika powaneki, eero pipiyapanaata pipankoki paantapanaatyaaawori powaagawo.

³² Kyaaryoowa pikimitawokari iinani Roote, pipithokakari eerori pitapi-iki.

³³ Ninkarika kaari kowatsini ratsipewentena naaka omawitya ikamawentena eero riyaatzi janta ijeekinta Tajorentsi. Omaanta kowatsiri ratsipewentena naaka omawitya ikamawentena naari, ikanteetatyeeyaani ijeekimotena jenokinta.

³⁴ Aririka nopokae, eenitatsirika apite atziri imayi imaamentoki. Apaani aapatziyanari rootaki naantaneeyariri notsipatanakyaari, omaanta paashini, eero naaneeri.

³⁵ Otsipatawakayaarika apite tsinani otoonkiro shinki. Apatziro apaani aapatziyanari rootaki naantaneeyawori notsipatanakyaawo, omaanta paashini, eero naaneero.

³⁶ Itsipatawakayaarika apite shirampari janta owantsiki, ithamaetzi. Apatziro apaani aapatziyanari rootaki naantaneeyariri notsipatanakyaari, omaanta paashini, eero naaneeri.

³⁷ Ikemaeyantakaririni riyotaanewopaeni, rojampitanakiri:

—Nowinkatharite, ζtsikama oñaaganteeyaaka iinja iroka pikantakinari?

Rakanakiri:

—Tsikarika ijeeki kaminkari, aritaki ipiyotawenteeyari tzijopaeni. Oshiyakaawentachari tzijo, tema iinja maawaeni aapatziyeeyanarini naaka aritaki ipiyotawenteeyenani.

18

Jesoshi ikenkithatakotakiri kantakotantatsiri kaari kameethatatsi

¹ Paashiniki kitejiri roshiyakaawenteeyakinirini eejatzi Jesoshi riyotaanewo. Ikwaki riyoteeri ikenkithatakaapiinteri Tajorentsi, ikyaryoowenteeyeroni, eero ipakagaero.

² Ikanteeyakirini:

—Eenitatsi janta nampitsiki riraga kantakotantatsiri, kaari pinkathatziri Tajorentsi. Eejatzi tee riyotzi ikaminthayeri atziripaeni.

³ Ari ojeeki janta nampitsiki apaani tsinani, kamaentsiri oemi. Iyaatashitapiintawitari riraga kantakotantatsiri, okantapiintawitari: “Pamitakotena, tee okameethatzi ikijapiintena riraga paashini shirampari”.

⁴ Tee ikowawita riraganki ramitakoteromi, omaanta ikenkithashiryaanaka, ikantzi: “Tee nopinkathawitari Tajorentsi, eejatzi tee nokoyi nokaminthayeri paashinipaeni atziri.

⁵ Omaanta osheki ashiiryaaakina iroka tsinanika. Namitakoteroota, eerokya opokashitantanaana, eero ashiiryanaana eejatzi”.

⁶ Ikantanaki Awinkatharite:

—Pamine, tee ikameethatzi riraga kantakotantatsiri nokenkithatakotakirika, omaanta ramitakotakiro iroka tsinani oñaashirenkapiintziriri.

⁷ Omaantakya riraga Tajorentsi, ikameethaperotaki. Aririka ikantyaani ramanapiinteri aapatziyanari ikenkithatakaapiinteri rirori, tema aritaki ramitakotakiri.

⁸ Kyaaryootaki iroka nokamantemiri: intspaete ramitakoeyerini Tajorentsi maawaeni kenkithatakagaeyeririni. Omaanta aririka nopiyee jaka kipatsikika ζarima roojatzi noñeeyapaemini pikantyaani pameenteeyenani, pikenkithatakagaeyirini Tajorentsi?

Jesoshi ikenkithatakotakiri warijeeyo eejatzi piyotziniriri oroomajatziki kooriki

⁹ Paashini eejatzi roshiyakaawentakiri Jesoshi. Ikenkithatakotziri riraga kantakaaperotzinkari, riraga theenkaeyiririni paashinipaeni atziri. Ikantziri:

¹⁰ –Riyaataki apite shirampari Tajorentsipankoki ikenkithatakayeri Tajorentsi. Apaani rirotaiki warijeeyo, omaanta paashini piyotziniriri iyorikite joriyopaeni eekiro iperikya oroomajatzi.

¹¹ Ikantaka ikatziyapaaka riraga warijeeyo, ikantawitapaakari: “Tajorentsi, ariwee, osheki nokameethataki naaka. Tekatsi nante, tee nokimitari riraga koshitantatsiri, riraga amatawitantatsiri, shirontayitaworini osheki tsinani. Eejatzi tee nokimitari irika ayitziriri atziri iyorikite.

¹² Nametakawo maawaeni tominko notzitapiinta apite kitejiri, eejatzi nopagaantapiintayitzimironi maawaeni naayitzirini. Naakirika 10 oetarika, apaani nopakimi”.

¹³ Omaanta riraga piyotapiintziniriri oroomajatzi iyorikite ikatziyaneen-tapaaka inteena. Tee ikantakaaperota rirori, omaanta osheki ipashi-wentakaakawo rantayitzirini, rootaki kaari raminanta jenokinta, apatziro rompojashipaneetaka. Ikantzi: “Tajorentsi, pineshironkatena naari, tee nokameethaperotzi, eeniro osheki nantani”.

¹⁴ Nokamantemi, oshekini naawita rantani riraga shirampari, omaanta ikaminthaakiri Tajorentsi. Aririka ipiye ipankoki riyotanaki iñaaperotakiri rirori ikameethatzi. Omaantakya riraga warijeeyo, tee ikimitari. Eero iñaaperotziri riraga Tajorentsi kantakaaperotachari. Omaanta riraga kaari kantakaaperotachani ipeyeeri pinkathariwenantatsini.

Ikowaki Jesoshi ipokashiteeyerini eentsipaeni
(Mt. 19.13-15; Mr. 10.13-16)

¹⁵ Okantaka tsinanipaeni amaeyakinirini Jesoshi eentsipaeni, okowaki ipampiteeyerini eejatzi ikanteri Tajorentsi ramitakotantyaariri. Omaanta iñaantawakawori riyotaanewo, ithañaakowitakawo eero amiri eentsitepaeni: tee ikowakaawityaari ipokashiteri.

¹⁶ Omaanta ikaemiri Jesoshi eentsipaeni, ikantakiri riyotaanewo: –Pishinetenari ipokashitenaata eentsipaeni. Eerowa pikatziyakari. Nokowaki ipokashiteenaata. Piñeeyakirini irikapaeni eentsika: tee itheenkaeyanani, inta rameenteeyakinani. Tema reewawenteeyirini Tajorentsi maawaeni kimiteeyaririni rirori.

¹⁷ Eejatzi, kyaaryootaki iroka nokamantemiri: maawaeni kaari oshiyarini eentsi riraga aapatziyanari kameetha, eero imatziri reentsitetari Tajorentsi.

Ewankari ashaagantzinkari
(Mt. 19.16-30; Mr. 10.17-31)

¹⁸ Paashini kitejiri riyaatashitakiri Jesoshi apaani iwinkatharite joriyo. Ikantapaakiri:

–Iyotaanari kameethari. Pikamantena: ¿oetakama nanteri nañaantyaari, nokanteetatyeeyaani?

¹⁹ Ikantawakiri Jesoshi: –¿litaka pikanantanari: “Kameethari”? Tekatsi kameethatatsini, inta apatziro Tajorentsi ikameethatzi.

²⁰ Piyotakoeyironi maawaeni ikaminaakaeri Tajorentsi: “Eero piñaathatzimotawo piina paashini tsinani, eero powamaantzzi, eero pikoshitzi, eero pitheeyakotari paashini atziri, pipinkathateri piri eejatzi piniro”.

²¹ Rakanakiri: –Tema maawaeni iroka nomonkaatakiro: eenironi newankaritapaakini, roojatzi iroñaaka.

²² Ikemantawakawori iroka, ikantanakiri Jesoshi:

—Eenitatsi apaani koetyeemotakimiri eejatzi: pipimanteeyeroni maawaeni tzimimotayitzimirini, pipaeyerini ashironkaenkari owinawo. Aririka pimatakiro iroka, ojeeke osheki tzimimoeyemirini janta jenokinta. Pipimantakirorika powaagawo, pipokanaki poyaataperothanakina.

²³ Ikemantawakawori iroka, osheki rowashiretanaka. Rooma ashaagantzinkaripero, tee ikoyi ipimantero rowaagawo, omaanta rompetakawo.

²⁴ Iñaakirira Jesoshi rowashiretanaka, roojatzi ikantaki:

—Opomeentsitzimotakari ashaagantzinkari ikowaki Tajorentsi ipinkathariwenteri.

²⁵ Napiitemiro noshiyakaawentemiro: tema opomeentsitzimotakari riraga kameeyo roshinthateri imooki kithapi. Omaanta ashaagantzinkari opomeentsitzimotaperotyaaari ikowaki Tajorentsi ipinkathariwenteri.

²⁶ Ikanta rojampitanakiri riraga kemawakiriri:

—¿Arima? ¿Pomeentsitakama? ¿Ninkama materoni awijakotaatsini?

²⁷ Rakanakiri Jesoshi:

—Iroka kaari imatapiintzi atziri, omaanta imatakiro Tajorentsi rirori.

²⁸ Roojatzi ikantakiri Peetero:

—Iyotaanari, nookaeyakironi maawaeni tzimimoeyanarini noyaateeyantakimirini iroñaaka.

²⁹ Rakanakiri:

—Kyaaryootaki iroka nokamantemiri: tee patsipetashitawo. Aririka pookaeyeroni pipankopaeni, piinapaeni, pirentzipaeni, pitsiropaeni, piripaeni, piniropaeni, pitomipaeni, pishintopaeni: omaanta rootaki pookaeyantyaaririni pikowaperotaki ipinkathariwentemi Tajorentsi, eero patsipetashitawo.

³⁰ Aritaki ipinatakimi Tajorentsi iroñaaka jaka kipatsikika, eejatzi ipinatawaemi iinja janta jenokinta: pikanteetatyeyyaani pañaaperotapae janta.

Rapiiteero Jesoshi ikamantakota rowamagaeteri

(Mt. 20.17-19; Mr. 10.32-34)

³¹ Riyoshiiteeyanakirini roojatzi ikaemantakari Jesoshi riyotaanewo 12, ikantakiri:

—Pamine, iroñaaka aateeyeni Jerojareeki. Eenitatsi rojankinatakotzi-takinarini paerani riraga kamanantayitzirorini iñaani Tajorentsi. Naaka poñaachari jenokinta, nokoñaatapaaiki jaka kipatsikika. Iroñaaka janta Jerojareeki ari omonkaatya maawaeni rojankinatakotzi-takinarini.

³² Raakaantena asheninka aari, rayena kaari yotziri Tajorentsi. Ishi-rontawenteeyenani, rowashironkagaeyenani, reewapootayitenani,

³³ ipajapajaatena, rowamaena. Okaatapaakirika 3 kitejiri, nopiriintanee eejatzi.

³⁴ Omaanta tee riyotakoeyawakironi oetarika ikanteeyawitakaririni, ikompiteeyawakawoni.

Raminakagaeri Jesoshi kaari ñaantatsi

(Mt. 20.29-34; Mr. 10.46-52)

³⁵ Ikantanaka Jesoshi, ikinanaki awotsiki, rootzimateentsi rareetya nampitsiki iitachari Jerikoo. Ari ijeeki janta awotsinampiki shirampari kaari ñaantatsi, inethaakotapiintziri koriki awijayitatsirini.

³⁶ Ikemantawakari rirori ipokaeyapaakini osheki atziri, rojampitakiri paashini atziri:

—¿Ninka pokatsiripaeni?

³⁷ Rakanakiri:

—Kaakitaki Jesoshi, riraga Najareetejatz, royaateeyakirini osheki atziri. Ari ikinapaakawo jaka.

³⁸ Roojatzi ikaemakotantawakari:

—Jesoshi, eeroka icharineeteni Iraviirini. ¡Pamitakaajeetenatya naaka!

³⁹ Ikanteeyanakirini jewateeyiririni Jesoshi:

—¡Pimaerite!

Omaanta, eekiro ikaemanakitzi:

—¡Jesoshi! ¡Pamitakaajeetenatya!

⁴⁰ Roojatzi ikatziyantapaaka Jesoshi, ikantanaki:

—Pamakinari.

Ikanta ramaetakiri. Roojatzi rojampitawakiri:

⁴¹ —¿litaka pikoyiri?

Rakanakiri:

—Nowinkatharite, nokowaki noñaantee naari.

⁴² Ikantanakiri:

—Aritaki piñaantee iroñaaka. Pameentakina, rootaki petsiyatakotantaari.

⁴³ Aripaete iroñaaka iñaantane. Roojatzi royaatantanakari Jesoshi, ikantanaki:

—Iñaakagaana Tajorentsi, tema ikameethataki.

Eejatziki imiteeyakarini maawaeni ñeeyakiririni, ikanteeyakini:

—Tema ikameethataki Tajorentsi.

19

Iñaakiri Jakeeyo Jesoshi

¹ Roojatzi ikinanaki riraga Jesoshi janta nampitsikinta iitachari Jerikoo.

² Ari ijeeki janta ashaagantzinkari iitachari Jakeeyo. Rirotaki riraga jewatakayitziririni maawaeni piyotapiintzinirini oroomajatziki iyorikite ijori-iyotzinkaritepaeni.

³ Ikowawita rirori Jakeeyo iñeerimi riraga Jesoshi, omaanta tee rantaripenthakitzi: ikaamokokitziini. Oshekini atziri rotzikaakiri rootaki kaari imatanta iñeeri rirori.

⁴ Roojatzi ishiyantana, ranaanakiri maawaeni atziri reewatanaki janta awotsiki.

⁵ Roojatzi rateetantapaakawo inchato janta othapiki ikinanakinta paata Jesoshi. Rateetapaakiro inchato roojatziki raminakotawakiri riraga Jesoshi ikinapaaki jaawiki. Rareetantapaakariri, raminapaaki jenoki, roojatziki iñaantapaakari, ikantapaakiri:

—Jakeeyo, intsipaete pojoonki. Ari noshiretakawo iroñaaka pipankoki.

⁶ Roojatzi intsipaete rojoonkana, ikantawakiri:

—Jee, thameeta nopankoki.

Osheki ikimoshirewentawakiri riraga Jakeeyo.

⁷ Omaanta ikijanaka amineeyakiririni, ikantzi:

—Irira teera ikameethatzi. ¿litarikya riyaatashitariri Jesoshi janta ipankokinta?

⁸ Niyanki awotsi riraga Jakeeyo raapatziyari Jesoshi, roojatziki ikantakiri:

—Nowinkatharite, iroñaaka nopagaanteeyerini owashironkaenkari kashetani tzimimotanari. Eenitatsirika atziri namatawitakiri nokoshitakiri, noepiyeeniri maawaeni, eejatziki nopaeri paashini osheki. Okaatzirika apaani nokoshitakiri, nopaeri 4.

⁹⁻¹⁰ Roojatzi ikantawakiri:

—Iroñaaka kitejiri pawijakotaki. Iroñaaka pikimiperotari achariniiteni paerani Awaraamani, paapatziyakari Tajorentsi. Naaka poñaachari jenokinta nokoñaatapaaki jaka kipatsikika. Rootaki nopoñaantari jenokinta: naminamintziri owashironkaenkari, riraga kaari yoperotziriri Tajorentsi, nokowaki nowawijaakoteri maawaeni.

Jesoshi ikenkithatakotziri pinkathari pakiriri ronampiripaeni koriki (Mt. 25.14-30)

¹¹ Ikemaeyakironi atziripaeni ikantakiri Jesoshi. Eejatzi riyoteeyakini rooteentsi rareetya Jerojareeki. Iitashiteeyakani rooteentsi ipoke Tajorentsi ipinkathariwenante jaka kipatsiki,

¹² roojatzi roshiyakaawenantakanariri iroka, ikantziri:

—Ijeeki apaani shirampari, pinkatharitawitachari. Tema ikaemakaantakiri paashini pinkathari janta paashiniki kipatsi. Ikantaka riyaaatanaki, ipyawakiri pinkatharipero ipinkathariwenantyaariri inampijatzipaeni.

¹³ Ikanta rootzimateentsi riyaaate, ikaemakiri ronampiripaeni ikaatzi 10, ipaeyanakirini osheki koriki. Ikantakiri: “Irika korikika, osheki iwinawo. Nokowaki piyompariteeyantyaarini. Aririka nopiyee, naminapaeri tsika ikaatzi koriki paakiri”.

¹⁴ Ikantaka riyaaatanaki iitantyaariri pinkathari. Omaanta tee ikowaeyirini inampijatzipaeni ipinkatharite, osheki ikijeeyakirini. Rotyaanteeyawitakani apaanipaeni inampijatzi, ikantawitari riraga paashini pinkathari: “Tee nokowakagaeyirini ipinkathariwenteeyenani riraganki, tee ikameethatzi”.

¹⁵ Omaanta iitawakiri pinkathari, roojatzi ipiyantanaa ipinkathariwenantyaariri. Ikaemakaanteeyakirini ronampiripaeni: riraga ipaeyawitanakarini iyorikite. Rojampiteeyakirini: “¿Poshekyaaakarima noorikite?”

¹⁶ Ari ikantapaakiri riraga jewatatsiri: “Pamine, iroñaaka noshekyaaaperotakiri piyorikite. Apaani pipakinari, noshekyaaaperotakiri, iroñaaka naaki 10”.

¹⁷ Ari ikantanakiri pinkathari: “Kameethatakimi. Osheki piyotaki. Pikyaaryoowentakinawo eechonkiini okaatzi nokantakimiri. Iroñaaka noetemi pinkathariwenteroni osheki nampitsi, okaate 10. Pikyaaryoowentawo pipinkathariwentero”.

¹⁸ Ikantaka ipokapaaki paashini, ikantapaakiri: “Irika piyorikiteka. Pipakinari apaani, iroñaaka naaki apawakooni”.

¹⁹ Eejatzi ikantawakiri: “Iroñaaka pipinkathariwentero eeroka apawakooni nampitsi”.

²⁰ Roojatzi ipokantapaaka paashini, ikantapaakiri: “Nowinkatharite, eeniro piyorikiteka pipawitakinari chapinki. Nokempoyaakimiri nowaañoerateki.

²¹ Osheki nothaawantakimi, niyotaki osheki pipinkatharitaki. Paapithatzi paashinipaeni rashitayitarini, eejatzi payitantziro okithoki kaari pipankitzi”.

²² Roojatzi ikanantanakari: “Tee pikameethatzi, tee pantanawo nokowakaawitakimiri. Pikantawitana: ‘Osheki pipinkatharitzi, paapithatzi paashinipaeni rashitayitawitarini, paayitziro okithoki kaari pipankitzi’. Piyotawitakaga, rootaki nokijantakimiri iroñaaka.

²³ ¿Iitaka kaari powantanari noorikite waankoki? Powakirimi janta, ari roshekyaanakaayami iroñaaka noorikite”.

²⁴ Roojatzi ikanantakari riraga katziyayiteencharini: “Paapithateri noorikite. Piperi riraga agaentsiri 10”.

²⁵ Ikanteeyawitanakarini: “Nowinkatharite, eenitatsi oshekini iyorikite iroñaaka. ¿litakakya pipashitantyaariri paashini eejatzi?”

²⁶ Rakanakiri: “Nokamantemi, itzimerika ashaagantachani, nopaeri paashini eejatzi. Omaanta riraga kaari ashaagantacha, naapithateeri rowaga tzimimotawitariri eechonkiini.

²⁷ Eejatzi riraga kijakinari kaari kowakaawitenani nowinkatharite, pa-maeyakinarini, naminakoeyemiriniita powamaeyerini”.

Rootaki ikenkithatakagaeyakiririni Jesoshi atziripaeni.

Rareetapaa Jesoshi Jerojareeki

(Mt. 21.1-11; Mr. 11.1-11; Jowa 12.12-19)

²⁸ Roojatzi rowaaganaka eejatzi Jesoshi, riyaaate Jerojareeki.

²⁹ Rootapaentsi rareetyaawo nampitsi iitachari Wetejajee eejatzi We-taaniya. Ari ojeeki janta tonkaari iitachari Oriiwomashi. Roojatzi rotyaanantaka riyotaanewo apite,

³⁰ ikantakiri:

—Piyaate janta nampitsiki, ari piñaapaakiri wooro ithatakotaka janta. Tekira ikyaakoetari. Pithataryaakotapaakiri, pamakinari.

³¹ Aririka rojampiteetemi: “¿litaka pithataryaakotantariri?” Pikanteri: “Ikowakiri Awinkatharite”.

³² Roojatzi riyaaateeyantanakani apite, iñaapaakitziiri ikantakiriri Jesoshi.

³³ Ikanta ithataryaakotapaakiri. Roojatzi rojampitantanakari ashitariri:

—¿litaka pithataryaakotantariri nowoorote?

³⁴ Rakanakiri:

—Ikowakiri Awinkatharite.

—Ari, paanakiniri.

³⁵ Roojatzi raantanakari janta Jesoshiki. Rowankitakiniri imitzikaaki iithaaripaeni ijeekantyaari Jesoshi, roojatzi ikyaakotantakari.

³⁶ Ikanta rowaagakotanaka janta awotsiki, ishitashiteeyakinirini atziri-paeni iithaaripaeni awotsiki, ranashitantanakaari wooro.

³⁷ Ari ritanakawo iroñaaka roerinkakotanaka. Royaateeyanakirini osheki aapatziyeeyakaririni, iweshiryaawenteeyanakarini, ikaemaeyanakini. Ikanteeyanakini:

³⁸ —Tema ikameethataki Tajorentsi. Añeeyakirini itajonkawentapiin-teeyakaeni. Ikameethataki Awinkatharite rotyaantakaeniri Tajorentsi. Kameetha ijeekaeyakini maawaeni jenokijatzi, iñaaperoyakirini Tajorentsi.

³⁹ Ari ijeekitaka riraga warijeeyopaeni, ikaateeyakirini atziripaeni. Ikantawitakari Jesoshi:

—Iyotaantsiri, pojantzikagaeyerini riraga oyaateeyimirini.

⁴⁰ Rakanakiri:

—¿litaka nojantzikaantyaariri? Okameethataki ranteeyakirini. Ijantzikaeyanakirinikami irikapaeni, tema ari iñaawaetakaakiroimi Tajorentsi mapipaenika oñaaperotantenarimi.

⁴¹ Ikanta rokaakiteeyapaakawoni, iroñaaka raminakotapaakiro Jerojaree. Riraakoeyapaakarini Jesoshi jeekatsiripaeni,

⁴² ikantzi:

—Nokowawitaka nojeekakagaeyeminimi kameetha, omaanta tee pikowaeyini. Pitheenkaeyakinani, iroñaaka eero piñagaana nopinkathariwenteeyemini.

⁴³ Iinja ipoke powayiritepaeni rotzikaperoeyapaakimini, itapo-teeyapaakimini joraaropaeni, eero ishineteeyimini tsikarika pikini pishiyantyaari. Romanateeyapaakimini,

⁴⁴ ijoweyaperoyepaakironi pipanko kameetha. Rowamaagaanta-paakimi. Nopokashiteeyawifakimini, nopinkathariwenteeyeminimi, omaanta tee pipinkathateeyawakinani, inta pitheenkaeyawakinani. Rootaki awijatsini iinja maawaeni iroka.

Romshitowiri Jesoshi pimantayitatsirini tajorentsipankoki

(Mt. 21.12-17; Mr. 11.15-19; Jowa 2.13-22)

⁴⁵ Raretantapaakari Jesoshi Tajorentsipankoki iñeeyapaakirini pimantayitatsirini eejatzi amanantayitatsirini. Roojatzi rookatheeyantapaakarini rookakiri inkokironta. Ithonkaeyakirini maawaeni,

⁴⁶ ikantakiri:

—Tema rojankinatzi teetakawo Iwaperiteki Tajorentsi: “Ikantzi Tajorentsi: ‘Iroka Nopankoka okameethatzi pikenkithatakaapiinteeyenani eerokapaeni maawaeni atziri’, rootaki niwetsikakaanantawori”. Omaanta iroñaaka eerokapaeni pikoshitashiteeyakarini atziripaeni pokaeyawitacharini nopankoki.

⁴⁷ Ikantapiintatyaani maawaeni kitejiri riyaatapiintzi Tajorentsipankoki, riyotaantapiintaki. Omaanta ikijeeyanakirini riraga jewatayitziririni ñanakowenantatsiripaeni, riraga iyotaantzirori rojankinarini Moeseeshi, eejatzi riraga pinkathariwenteeyiririni jeekatsiripaeni. Rojampitawaka-gaeyakani:

—¿Tsika akanterika Jesoshi, owamaakaanantyaariri?

⁴⁸ Omaanta tee riyoteeyini tsika ikanteriri, tema eniro osheki atziri piyotawenteeyakaririni, ikemijantziri okaatzi ikantziriri.

20

Rojampitziri Jesoshi: “¿Ninka otyaantakimiri?”

(Mt. 21.23-27; Mr. 11.27-33)

¹ Apaani kitejiri ijeekaki Jesoshi janta Tajorentsipankoki riyotagaeyakirini atziripaeni, ikamantakiri tsika ikanteeyaarini rawajakotanteeyarini. Ikantaka ipokaeyapaakini riraga jewatayitatsirini ñanakowenantatsiripaeni, riraga iyotaantzirori Iwaperite Tajorentsi, riraga aataperoteenchari, maawaeni.

² Ikanteeyapaakirini:

—Pikamanteeyenani ninka owakimirika pinkathari: ¿ninka otyaantakimirika pantayitantaworini iroka?

³ Rakanakiri:

—Eejatzi naari, eenitatsi nojampiteeyemirini. Pikamanteeyenani:

⁴ ¿Ninkama otyaantakiriri Jowa ikaawoshitakotantariri Tajorentsi? ¿Riroma Tajorentsi otyaantakiriri? Kaarima, ¿riroma otyaantziriri atziri?

⁵ Tee rakaeyirini, inta ikantawakagaeyanakani:

—¿Iitaka akanteriri? Akanteririka: “Rirotaki Tajorentsi otyaantakiriri”, ikanteekari: “¿Iitaka kaari paapatziyantari?”

⁶ Eejatzi akantawitakyaaririka: “Riraga atziripaeni otyaantakiriri”, tema ari ikijeeyanaakaeni atziripaeni. Rompojanteerokari mapi. Tema rirori ikenkithashiryaakoperotziri Jowa rirotaki kamanantzirori iñaani Tajorentsi.

⁷ Rootaki ikananteeyanakaririni:

—Tee niyoteeyini ninkarika otyaantakiriri Jowa.

⁸ Roojatzi ikanantaka rirori Jesoshi:

—Eejatzi naari, ero nokamantzimi ninkarika otyaantakinari.

Jesoshi ikenkithatakotakiri riraga pankitzirori oowa

(Mt. 21.33-44; Mr. 12.1-11)

⁹ Roojatzi ikenkithatakagaeyakirini Jesoshi atziri, roshiyakaawenteeyakinirini, ikantakiri:

—Eenitatsi atziri pankitzirori oowamashi. Roojatzi ikanantakari ratzirite: “Paminawiritantenawo, iinja aririka okithokitanaki, paye eerori kashetani okithoki, kashetani pipena naari”. Ikanteeyanakirini: “Ari, kameetha”. Roojatzi riyaatantanaka ashitawori paashiniki kipatsi, ipeyaka ojamani janta.

¹⁰ Okanta omonkaatapaaka rowiitakiro okithoki. Riraga ashitawori roowate rotyaantakiri riraga ronampiri, ikantakiri: “Piyaatakite janta ojeekinta noowate, pikowakotakiteri riraga aminanawori rotyaantawakina kashetani”. Ikantaka jatawitanaka omaanta ikijeeyawakirini, ipajapa-jaatawakiri, roepiyawakiri. Tekatsi ipawakiri.

¹¹ Roojatzi rotyaanantawitakari paashini ronampiri, omaanta ikaweyawaetawakiri, ipajapajaatawakiri, roepiyawakiri. Tekatsi ipawakiri.

¹² Roojatzi rotyaanantawitakari paashini eejatzi, omaanta eejatzi ipajatawakiri, tak, tak, osheki riyowakaakiri riraa. Roepiyawakiri eejatzi.

¹³ Ikenkithashiryaaka iroñaaka riraga ashitawori, ikantzi: “¿Iitaka nanteri iroñaaka? Aamaashitya rirorika notyaanteri iroñaaka notyomi nonintaperotziri. Aririka ineeyawakirini irira, aamaashitya rirorika ipinkathatawakiri”. Roojatzi rotyaanantawitakari rirori.

¹⁴ Iñaanteeyawakaririni, ikantawakagaeyanakani: “Pamineritya itomi ashitawori iipatsite. Aririka ikamaki iriri, tema rirotaaki aakoteroni. Thame owamaawakiri, agaeroota iinja aaka kipatsi”.

¹⁵ Roojatzi roerikantawakari, shepik. Ragaeyanakirini janta okaatapaaki iipatsite, rowamagaeyakirini, shemi.

Rootaki ikenkithatakagaeyakiririni Jesoshi. Ikanteeyakirini:

—Oetaka pikenkithashiryaari ikanteriri riraga ashitawori iipatsite.

¹⁶ Tema ari riyaaakite rirori, ikijaperoyakiterini thamaetawitanariri rowani, eejatzi rowamaakiteri. Roojatzi raminanteeya paashini thamae-teenirini.

Ari ikanteeyanakirini kemaeyawakiririni:

—Tema eero imatziro ranteeyeroni iroka, eero ishinetziri Tajorentsi.

¹⁷ Ramineeyakirini Jesoshi, ikantziri:

—¿Piitakaawitakama eero imatziro? ¿Oetakama otzimantakari Iwaperite Tajorentsi? Tema okantzi: “Riraga wetsikaeyirorini pankotsi itheenkakiro apaani mapi, ikantzi: “Tee okameethatzi”, omaanta iinja rowaga mapi itheenkawitakari, iñaakiro riraga Tajorentsi okameethatzi, tema rirotaaki iyoyaaakirori iroka mapi kijotakaaperoteroni pankotsi. Tema rootaki ot-sikanatantanakawori aakapaeni”.

¹⁸ Noshiyakawentemiri atziri aririka ipariyaki antawoki mapi tema ari ikagaapokitapaaki. Eejatzi aririka opariyaki antawo mapi ari atsinaka-paakiri, opithoryaapaakiri. Kimitaka iroka, ninkarika kaari aapatziyana naaka eero rawiyakote, eejatzi aririka nokantakoteri kaari aapatziyana aritaki notyaanteeyakirini paamari kaari tsiwakanitatsini.

Riyoteeri Jesoshi atziri ikemijantaperoteri ikantziri pinkathari eejatzi ikantziri Tajorentsi

(Mt. 21.45-46; 22.15-22; Mr. 12.12-17)

¹⁹ Riraga jewatayitziririni ñaanakowenantatsiripaeni, eejatzi riraga iyotaantzirori Iwaperite Tajorentsi ikowaeyawitakani ragaeyerinimi iroñaaka Jesoshi, tema riyotakoeyawakani rirotaaki roshiyakaawenteeyakirini.

Omaanta tee imatziro rayiri, ithaawanteeyakarini atziripaeni, ikantzi: “Eero ayiri, ikijakotanakarikari atziripaeni”.

²⁰ Roojatzi rotyaanantakari ñaanakowenantatsiri atziri, ikantakiri:

—Iroñaaka piyaate pamatawiteri riraga Jesoshi. Pikimitakaantapaakyaari kyaaryo pikowaperotaki paapatziyari; omaanta, pikompitakaeyari iñaani. Aririka ikompitanakyaawo ikanteri, intsipaete pipokanaki pikamantena. Roojatzi aatashitantakyaari pinkathari, akamanteri ikantakiri.

²¹ Ikantaka riyaatashitanakiri Jesoshi, ikantapaakiri:

—Iyotaanari, niyoteeyakini kyaaryooperotaki maawaeni pikantakinari eejatzi maawaeni piyotaakinari. Tee paminashitari atziri ipooki piyotantyaariri ikameethatzirika, inta paminaperotzi rajankani ikenkithashiryaantari. Eejatzi kameetha piyotagaeyakinawoni ikowakagaeyakinarini Tajorentsi.

²² Iroñaaka pikamantena: ¿okameethatzima apaeyerini riraga iwinkatharite oroomajatzi ayorikite ikowakotakaeri? ¿Eeroma apiri?

²³ Ikanta riraga Jesoshi riyotakotakirini ikowaeyawitani ramatawiterimi. Ikantzi:

—¿Iitakakya pikowantari pikompitakayenawo noñaani?

²⁴ Poñaayenari ikithoki piyorikite. ¿Ninka roshiyapootakarika irika korikikika? ¿Ninka ashitawori iwaero jankinateencharika?

Rakanakiri:

—Rootaki ipoo iwinkatharite oroomajatzi, riraga Seesari, eejatzi ojankinataka iwaero.

²⁵ Roojatzi ikanantanakari Jesoshi:

—Okameethatzi panteniri irinta ikowakaakimiri, eejatzi pantzityaanari Tajorentsi ikowakaakimiri.

²⁶ Tekatsi ikanteeyaani ikompitakayaari iñaani Jesoshi, kameetha riyotaantaperotaki. Rotsikanateeyanakarini riraga amatawiterinimi, rootaki imaeriteeyantanakarini. Tekatsi ikantaneeri eejatzi.

Rojampitakoventetziro aririka rañagae kamayitatsirini

(Mt. 22.23-33; Mr. 12.18-27)

²⁷ Roojatzi riyaatashitantakari Saroseeyo Jesoshi. Ikenkithashireeyani riraga Saroseeyo, ikantzi: “Eero ipiriinteeyaani riraga kaminkaripaeni, eero riyaaateeyini jenokinta”. Rareetapaakaga, ikantapaakiri:

²⁸ —Iyotaantatsiri, ikantzini Moeseeshi: “Eenitatsirika shirampari iina, omaanta tekatsirika itomi, aririka ikamaki, okameethatzi ragaero iinani rirentzi itzimakaanteeyaawori otomi. Itzimapaakirika otomi kimiwitanaka rirotaaki ashityaarini rirentzini itomi”.

²⁹ Aamashitya eeniro shirampari ikaatzi rirentzi 6 impaetatsiri. Riraga itawitanakawori raawitaka iina, ikamashitaka. Tee itzimi itomi.

³⁰ Roojatzi raantawitaawo rirori rirentzini. Eejatzi tee itzimakayiro itomi, roojatzi ikamantaka rirori.

³¹ Eejatzi ikimitaka paashini rirentzini. Raawitaawo tsinani, ikamashitaka eejatzi rirori. Eejatzi ikimiteeyakini maawaeni rirentzini. Tekatsi tzimakayeroni otomi.

³² Ro impaeteentsi roori tsinani, okamaki.

³³ Iroñaaka pikamantena: kyaaryorika ipiriinteeyaneeni maawaeni kamaeyawiteencharini, ¿ninka iinanteeyaawoni iroka tsinani? Tema ikaa-teeyawitani aawitawori 7.

³⁴ Ikanta ikantawakiri Jesoshi:

—Kyaaryo, jaka kipatsiki rameteeyakawoni shirampari rayi iina. Eejatzi tsinanipaeni ameteeyawoni ayi oemi.

³⁵ Ari ipiriinteeyeerini Tajorentsi maawaeni atziri ifñaaperotziri, omaanta janta jenokinta eero ragae iina. Eejatzi tsinani, eero agae oemi.

³⁶ Eejatzi eero janta ikamae eejatzi, ikimiteeyapaeyaarini maawaeni ronampiripaeni Tajorentsi, jeekimoeyiririni: tee ikamaeyini rirori. Ikantani rañagaeyini. Eejatzi itomintaperoeeyeeyarini maawaeni atziri riraga ipiriinteeyeerini.

³⁷ Paerani riyotzitakani Moeseeshi ipiriinteeyaneeni kamayitatsirini. Ikenkithatakotantawori inhashimpoki amorekawitachari, ikenkithatakotakiri eejatzi Awinkatharite. Ikantzini: “Raapatziyana Awaraama. Eejatzi Ijaaka raapatziyana, eejatzi Jakoowo”.

³⁸ Ñaakiro, tee ikantzi: “Raapatziyawitakinani Awaraamani”. Añaatsi iroñaaka Awaraama eejatzi paashinipaeni, rootaki ikanantakari: “Raapatziyana”.

³⁹ Roojatzi ikantayitantakarini apanipaeni iyotaantzirori Iwaperite Tajorentsi:

—Iyotaanari, kameethataki iroka pikantakiri.

⁴⁰ Ithaawanteeyakarini rojampiteeyaneerinimi eejatzi.

Jesokirishito rirotaiki icharineeteni Iraviiri

(Mt. 22.41-46; Mr. 12.35-37)

⁴¹ Paashini eejatzi ikantakiri Jesoshi:

—¿Iitaka pikanteeyantarini: “Rirotaiki Rotyaantanewo Tajorentsi icharineeteni Iraviirini”?

⁴² Tema paerani romampaawentarini Iraviiri Tajorentsi, rojankinatakiro iroka: “Riraga Tajorentsi, ikantakiri Nowinkatharite: ‘Notyomi, piyeeki jaka nakoperoki, pikaatena apinkathariteeyeni,

⁴³ roojatzi ipinkathateeyantemirini maawaeni kijeeyawitakimirini’”.

⁴⁴ ¿Riroma Jesokirishito icharineeteni Iraviiri? Rirorika icharineeteni ¿iitaka ikanantariikya paerani: “Nowinkatharite”? Tee pameteeyawitawoni pipinkathateeyirini impaetatsiri ijeeki.

Paamayaarira iyotaantawitawori Iwaperite Tajorentsi

(Mt. 23.1-36; Mr. 12.38-40; Rk. 11.37-54)

⁴⁵ Maawaeni atziri ikemaeyakirini Jesoshi, riyotagaeyakirini riyotaanewopaeni, ikantakiri:

⁴⁶ —Paamayaarira riraga iyotaanteeyawitaworini Iwaperite Tajorentsi. Osheki ikowaki ikinakinathanthanatziite. Eejatzi ikowaki kameetha raakameethateeyawakirini atziri janta nampitsiki. Eejatzi janta pankotsiki apiyotantapiintarira, ikowaki ijeekimotapiinteri pinkatharipaeni. Eejatzi aririka ipiyoteeyani atziri rowaeyani, ikowaki kijokiro rowapiinteri pinkatharipaeni. Eero pikimitari riroripaeni.

⁴⁷ Kimiperowitaka ikameethatzi. Rojamanitziro ikenkithatakayeri Tajorentsi. Ikowaeyawitakanira atziri raapatziyaperotakayaarimi Tajorentsi. Omaanta osheki ramatawitapiintakiro kamatsiri oemi, ikoshitashitakawoni tzimimotzirori. Kyaaryootaki iroka nokamantemiri: rowashironkaaperoeeyerini osheki Tajorentsi paamariki iinja.

21

Ikenkithatakotziro Jesoshi tsinani ashironkaenkawo

(Mr. 12.41-44)

¹ Ari ijeekaki Jesoshi janta Tajorentsiipankoki. Raminayitawakirini ashaagantzinkari otetziriri iyorikite janta rotetantapiintaririra.

² Eejatzi iñaakiro irowa kamaentsiri oemi owashironkaenkawo. Oteta-paakiri roori apimerontakite oorikyaanikite, kaari pinatacha.

³ Ikantzi:

—Kyaaryo iroka nokamantemiri: pitheenkizirokari irika amakiri iroka kamaentsiri oemi. Omaanta osheki iñaaperotzitakiro Tajorentsi irika amakirika, anaakotakiri ramaeyawitakarini riraga ashaagantzinkari.

⁴ Osheki iwinawo ramawitakari rirori, omaanta eeniro ikempoyaa-gaantanaki tzimagaantapaentsiri rirotaaki ramakiri rirori. Rooma iroka, amanakiri maawaeni tzimimotawitawori, tee añaageri tzimagaantanaatsini, tekatsi aantanea oyaari.

Inja ishekiroryagaeteero Tajorentsipanko
(Mt. 24.1-3; Mr. 13.1-4)

⁵ Ikenkithatakaawakae yakani riyotaanewopaeni, ikanteeyini:

—Tema okameethaperotaki Tajorentsipankoka. Eejatzi maawaeni mapipaeni riwetsikantakawori, okameethateeyakini, eejatzi maawaeni rowa-neenkatantakawori janta otantoki.

Ikemanteeyakaririni, ikantziri Jesoshi:

⁶ —Inja ishekiroryagaeteero maawaeni iroka piñaaperoeyirini iroñaaka. Rookaeteero mapipaenika inteena.

Oeta awijatsini iinja rootzimataatsirika ipokae Jesoshi

⁷ Roojatzi rojampiteeyakirini:

—¿Tsika okaateka omonkaatantyaari iroka pikantakinari? ¿Tsika nokantyaaka niyotantyaari rooteentsi omonkaatya?

⁸ Ikantakiri:

—Kyaaryoowa, ramatawiteetzimikari. Ipoke osheki atziri ikantapaakimini: “Naaka Jesokirishito”. Paashini kantapaentsini: “Rotyaantakina Jesokirishito nokamantemi rooteentsi ipokae”. Omaanta eero paapatziyari.

⁹ Pikemateeyeri atziri ikante romanatakagaeyatyaani atziripaeni, eejatzi rookaeyerini iwinkatharitepaeni. Omaanta eero pithaawaeiyini. Aritaki okantyaari ikijawakaapiinteeyaani, omaanta tekira omonkaata nopokanteeyaari.

¹⁰ Eejatzi eenitatsi paashini ikantakiriri:

—Riraga atziripaeni romanaterini inashitapaeni atziri. Eejatzi riraga jewawenantatsiri paashiniki kipatsi ragaeyanagirini inampijatzipaeni romanatakayaari romanateeyirini riraga jeekatsiripaeni paashiniki kipatsi.

¹¹ Eejatzi osheki otzimayitanakini antawo omoyeka jaka kipatsiki. Agaey-erini atziripaeni itashe, osheki ikamaeyanakini; eejatzi omateeyirini mantsiyarentsi atziripaeni, ikamagaantayitene rirori. Eejatzi okimitzitanakya janta jenokinta ari piñaawakiro kaari piñaapiinteeyini, osheki pithaawanteeyanakaawoni.

Jesoshi ikantakiri riyotaanewo: “Inja ikijeeyemini atziri”
(Mt. 24.9-22; Mr. 13.9-20)

¹² Eejatzi ikanteeyakirini:

—Omaanta reewateemi ikijeetemi: tema paapatziyakina. Ragaeyanakimini theenkantsiri janta pankotsiki ipiyotantapiintarira joriyopaeni, eejatzi romonkyaayitemini omonkyaagementotsiki. Ragaeyanakimini eejatzi janta pinkatharipaeniki, ikijattheyemini, ikantemi: “¿Itaka paapatziyantariri Jesoshi?”

¹³ Omaanta eero pithaawantari riraga kijawitemini, inta pikamanteey-erini tsikarika nokanta nowawijaakoeyakimini.

¹⁴ Eero pikenkithashiryaa: “Aririka ragaetena, ¿oetaka nokanteriri?”

¹⁵ Aririka ragaetakimi niyotagaeyemini naaka oetarika pikanteriri. Ero imatantzimi riraga kijemini ipiyawaantetemi, ikantemi: “Pikompitashitawo”.

¹⁶ Nokamantemi: tee apatziro raakaan temi paashinijatzi atziri eejatzi raakaan zitemi piripaeni, piniropaeni, pirezzipaeni, pitsiropaeni, pisheninkapaeni, maawaeni. Rowamaagaantemi.

¹⁷ Tema riyoteeyakiminirika atziri paapatziyakina, rootaki roonaperotan-temiri.

¹⁸⁻¹⁹ Omaanta aririka kijokiro poyena eejatzi pikyaaryoowentenawo maawaeni nokanteeyakimirini, ari nokempoyaaperoeyakimini. Eejatzi piyaaperoeyanteeyaarini janta jenokinta pikanteetatyeyyaani piyeekaperoeyapaeni. Ero imateyironi riraga kijeeyawitakimirini rookaka-gaeyemironi piyaateeyini janta jenokinta.

²⁰ Eejatzi ikantaki Jesoshi:

—Aririka piñagaeyawakirini joraaro rinkiteeyapaakironi Jerojaree, ari piyoteeyanakini rooteentsi ithonkaeyeroni pinampi.

²¹ Roojatzi okameethatzi ishiyeyanakini tonkaariki maawaeni jeekaeyat-sirini nampitsiki. Eejatzi maawaeni jeekatsirini Joreeyaki, ishiyeyanakini. Eejatzi riraga jatayitatsirini owantsikipaeni, eero ipiyapanaata nampitsiki.

²² Aritaki omonkaatakya maawaeni iroka rojankinatziitee-takarini paerani: “Rowajankitaperoyerini Tajorentsi maawaeni theenkaeyakiririni”.

²³ Aririka omonkaatapaakya maawaeni iroka, oo, osheki ashironkayitanakyaani motzitatyatsirini, eejatzi ashironkaakya thotaayitziririni eentsite: opomeentsitzimoeyaawoni oshiye. Osheki ikemaatsitayitanakyaawoni riraga jeekatsiripaeni. Osheki rowashironkagaeyerini Tajorentsi.

²⁴ Romanateeyerini osheki atziri, ikamagaantayitanakini. Paashini-paeni roojotayiterini, ragaetanakiri paashinikipaeni kipatsi. Ijeekapaaki kaari yotziripaeni Tajorentsi ojamani Jerojareeki, roojatzi ikananteeya Tajorentsi: “Aritapaaki, monkaatapaaka”.

Ikenkithatakotaa Jesoshi, tsika okantyaari aririka ipiye

(Mt. 24.23-31; Mr. 13.21-27)

²⁵ Eekiro riyaatatye ikantziri Jesoshi:

—Piñeeyawakirini ipaashiniteeyanakini jenokijatzi: riraga oorya, kashiri, ompokiropaeni, maawaeni. Piñeero kaari piñaapiinteeyini. Eejatzi jaka kipat-siki ithaawaeyanakini maawaeni atziri, ikemaeyawakironi opoematanaki antaworoña inkaare, moo. Eejatzi iñaawakiro antaworoña otamakaari. Ramineeyanakironi, joreririri.

²⁶ Ero riyoteeyini atziri tsikarika ikanteeyanakyaani, rootaki ithaawaperoeyantanakyaarini. Ishewatayitanakyaani ompokiro.

²⁷ Roojatzi piñeeyantawakinani, nopiye eejatzi. Tema nopoñaaka paerani jenokinta, nokoñaatapaentari jaka kipatsiki. Aririka nopiye eejatzi, nokinapae menkoriki, notajorentsitaperotapaaki, nopinkatharitaperotapaaki.

²⁸ Aririka piñagaeyawakironi iroka nokanteeyakimirini, pi-weshireeyanakyaani, pamineeyawakinani: rooteentsi nowawijaakotaperoeyemini, tema nagaeaatatyeemini naaneemi jenokinta.

Ikantakota Jesoshi aririka ipokaatee iinja

(Mt. 24.32-35; Mr. 13.28-32)

²⁹ Roojatzi roshiyakaawenantikanari iroka, ikantakirini:

—Paminero iyeera tsika okantari. Kaaririka iyeera, eejatzi paashini in-chato paminero.

³⁰ Aririka eereshitanee oshi, piyoteeyanakironi rootzimataatsi ojarentsi-tanee.

³¹ Eejatzi okimitaka, aririka piñaakiro omonkaatakya maawaeni noka-mantzitakimirika, piyoteeyanakini rooteentsi ipinkathariwentaperoyem-
ini Tajorentsi.

³² Aririka piñagaeyawakironi itanakya iroka nokamantakimiri, ari eerotzi-
tarika pikamita, aritaki piñagaeyakironi omonkaatakya maawaeni.

³³ Aritaki othonkaeya maawaeni kipatsi eejatzi ithonkaeya maawaeni
jenokijatzi: kashiri, oorya, ompokiropaeni, maawaeni. Omaanta noñaani,
eero othonkanita.

Ikantzi Jesoshi: "Paamaperoyeenani kameetha".

(Mt. 24.36-44; Mr. 13.33-37)

³⁴ Eejatzi ikantakiri:

—Paamaaperoyeenani: nomapokapaemikari nokantakowenatemiri.
Kyaaryoowa pikenkithashiryaakotawokari kaari kameethatatsi
pajankaneki. Pishinkiteeyanikari. Pikenkithashiryaapiintzirokari
jeekaeyatsirini jaka kipatsiki.

³⁵ Aritaki nomapokapaakiri maawaeni jeekatsiripaeni kipatsiki.
Nowashironkagaeyerini maawaeni kaari aamaawenteeyachani.

³⁶ Eekiro piyaatatyee paamawentya. Eejatzi pamaneri Tajorentsi rami-
takotemi kameetha pareeteeyanteeyaarini jenokinta, eerokya pikemaatsi-
tantawo maawaeni iroka nokamantakimiri.

³⁷ Maawaeni kitejiriki riyotaantaki Jesoshi janta Tajorentsi-
pankoki. Maawaeni tsiteniniki riyaatapiintzi janta tonkaariki iiteetziri Oriiwomashi.

³⁸ Eejatzi maawaeni kitejiriki riyaatapiinteeyakini atziripaeni Tajorentsi-
pankoki ikemijanteeyirini.

22

Ikamantawakaeta raakaanteeteri Jesoshi

(Mt. 26.1-5, 14-16; Mr. 14.1-2, 10-11; Jowa 11.45-53)

¹ Rooteentsi areetya kitejitatsiri rowantapiinteeyaworini paa kaari tapiy-
acha. Tema ikenkithashiryaakopiintawo joriyopaeni paerani rawijeeyan-
takaworini ronampiri Tajorentsi ipankopaeni janta Ejiipitoki.

² Rowameethatawakagaeyakani riraga jewatayitziririni
ñaanakowenantatsiripaeni eejatzi riraga iyotaanteeyirorini Iwaperite
Tajorentsi ikantzi:

—¿Tsika akanterikakya Jesoshi owamaantyaariri? Aamaashitya ari iki-
jakotanakyaari atziripaeni.

³ Ikantaka riraga Jatanaashi ikyaantapaakari Joorashi karyoteejatzi, ri-
raga riyotaanewo naawita Jesoshi: riyotaakiri raakaanteri iwinkatharite.

⁴ Ari riyaatashitakiri riraga jewatayitziririni ñanakowenantatsiripaeni ee-
jatzi waariryaa ashii Tajorentsi-panko, ikantapaakiri:

—Namitakotemi paakaanantyaariri Jesoshi.

⁵ Ikemantawakariri, ikimoshireeyanakini, ikanteeyawakirini:

—Ari, kameetha. Ari nopinatakimi koriki iroñaaka.

⁶ Ikantakiri:

—Ari, kameethataki. Iroñaaka naminaperoteri, roojatzi nokamantemi
tsika pikantyaari pimanakaantyaariri payeri eerokya iñaakowenantawakari
atziripaeni.

Awinkatharite rowakaakari riyotaanewopaeni

(Mt. 26.17-19; Mr. 14.12-16)

⁷ Areetapaaka kitejitatsiri rowantapiinteeyaworini paa kaari tapiyacha eejatzi rowamaapiinantariri owisha, ikimitzirira ichariniitenipaeni paerani janta Ejiipitoki.

⁸ Riraga Jesoshi rotyaantakiri Peetero eejatzi Jowa, ikantawakiri:

—Thame peewate powojantero owanawontsi owaeyarini, akenkithashireeyantyaaworini rawijantanakari paerani owamaantatsiri.

⁹ Rojampitanakiri:

—¿Tsika pikowakiroka nowojantero?

¹⁰ Rakanakiri:

—Aririka pareetakya nampitsiki, piñaapaakiri shirampari raakotaneero iña. Poyaatanakiri janta pankotsiki, tsikarika ikyaapae.

¹¹ Pikantapaakiri riraga ashitawori ipanko: “Ikantzi Awinkatharite: ‘¿Tsika nowakayaarika niyotaanewopaeni?’ ”

¹² Roñaayimiro janta oshitamenkotakanta jenoki. Owetsikaeyakani ajeekaeyantyaarini. Ari powojanteeyapaakini owaeyarini.

¹³ Roojatzi riyateeyanakini, iñaapaakiro ikantakiriri Jesoshi. Ronkotsiteeyapaakirini royaari, ikenkithashiryaakotantyaariri ronampiri Tajorentsi rawijantanakiriri ichariniitenipaeni paerani janta Ejiipitoki.

Jesoshi riyotagaeyakirini riyotaanewo rowawentapiintyaari paa (Mt. 26.20-29; Mr. 14.17-25; Jowa 13.18-30; 1 Ko. 11.23-26)

¹⁴ Rareeteeyapaakani Jesoshi eejatzi rotyaantanewopaeni rowaeyapaakani.

¹⁵ Ikanteeyakirini Jesoshi:

—Osheki nokoyitakani nowakagaeyaneemini iroka owanawontsika eeniroka nañi, akenkithashiryaantyaawori rowawijaakotantaki Tajorentsi paerani.

¹⁶ Nokamantemi, naapatziyaperotakari Tajorentsi rootaki nokamantyaari. Ero napiiteero nowawo iroka eejatzi jaka kipatsikika. Kyaaryo, rooteentsi nokame, nomonkaatero maawaeni rojankinatziitarini riraga kamanantayizirorinipaeni eejatzi paashini jankinatayitakirorini Iwaperite Tajorentsi paerani. Nomonkaatero maawaeni roojatzi nowapaeyaawo tsikarika ipinkathariwenante Tajorentsi.

¹⁷ Ikanta raakotakiro pajoki, ipaasonkitakiri Iriri, roojatzi ikantzi:

—Paakoeyawakironi iroka, pireeyeroni.

¹⁸ Nokamantemi: eero napiiteero nireero awishoowaantsi oowa jaka kipatsikika. Omaantakya nirapaero eejatzi janta ipinkatharitzinta Tajorentsi.

¹⁹ Roojatzi raakiro paa, ipaasonkitakiri Iriri. Ikagaakiro, ipaeyakirini riyotaanewo, ikantziri:

—Iroka paaka, powaeyaawoni. Naaka kamawenteeyemirini. Nokowaki powapiintyaawo paa pikenkithashiryaakotapiinantenari nokamawenteeyakimini.

²⁰ Rowaeyakani maawaeni. Roojatzi ipakoeyakirini awishoowaantsi oowa. Ikanteeyakirini:

—Aririka pirero iroka, nokowaki piyoteeyeni oñaaganteroni owakirari inmotawakaantsi. Tema rootaki niraa apaatawenteeyemirini, nokamawenteeyemirini nowawijaakoeyantemirini.

²¹ Roojatzi ikanteeyakirini:

—Eenitatsi akaateeyakinika iroñaaka owaeyakani riraga aakaantenani owamaakaanenani.

²² Naaka riraga atziriperotapaentsiri nokamawenteeyerini maawaeni atziri rootaki ikowakinari Pawa Tajorentsi, omaanta ashironkaamatsiterini riraga aakaanteni.

²³ Ikemanteeyawakaririni, rojampitawakagaeyanakani:

—¿Ninkama aakaanterini?

Riyotagaeyakirini Jesoshi riyotaanewo tsika ikantyaari ipinkatharitantyaari

(Mr. 10.42-45)

²⁴ Roojatzi ikantawakaanteeyakarini riyotaanewopaeni:

—¿Ninka iinja jewatakaaperoyantatsirini? ¿Ninka anaakotantaperotatsini ipinkatharitaperote?

²⁵ Ikantanakiri Jesoshi:

—Rameteeyawoni riraga jewatatsiripaeni kaari yotziri Tajorentsi ipinkathateeyakirini iwinkatharitepaeni. Ikantashiteeyakani: “Retakoeyakarini atziripaeni”, omaanta eeniro romperataperotapiinteeyarini.

²⁶ Omaanta eerokapaeni, eero pikimitakoeyarini. Aririka pikowaki pipinkathariwenante, eero pikantakaaperota, inta pamitakotapiinteri kameetha paashinipaeni.

²⁷ ¿Ninka ipinkathataperotziri atziri? ¿Riragama wetsikapiintziniriri rowanawo? Kaari. Tema riro ipinkathateetziri riraga omperateeyaririni ronampiripaeni. Omaanta naaka tee nomperateeyimini, inta netakoeyakimini.

²⁸ Kijokiro powaeyakinani paerani roojatzi iroñaaka, piyoteeyakini opomeentsitzimotapiinteeyakaeni.

²⁹ Rootaki nokanantzimiri iroñaaka eerori pipinkathariwenante, ikimi-taakina Pawa ikowakaakinawo nopinkathariwenante.

³⁰ Pitsipatapiinteeyenani owapiinteeyaani eejatzi irapiinteeyeni janta nopinkatharitapaenta, eejatzi apinkathariwenteeyerini maawaeni joriyopaeni.

Jesoshi ikenkithatakotakiri Peetero rookeri

(Mt. 26.31-33; Mr. 14.27-31; Jowa 13.36-38)

³¹ Eejatzi ikantakiri Awinkatharite:

—Shimo, pikemina, riraga Jatanaashi ikantakiri Tajorentsi ikowaki iñaantemi, riyotantyaari paapatziyaperotakinarika. Kyaaryoowa, ikowaki rantakayemiro kaari kameethatatsi.

³² Omaanta nokantakiri Tajorentsi ramitakotemi eerokya pookaperotantawo paapatziyana. Iinja, aririka pithawetakotya oetarika pantakiri, eejatzi pookero ari poyaatena eejatzi, pikenkithashiryaakagaeyerini maawaeni piyemijantzinkarite, paapatziyakaaperoyantyaaririni.

³³ Rakanakiri Shimo:

—Tema eeroka Nowinkatharite, kijokiro nowanakimi; aririka romonkeetemi, eero nookimi. Romonkeetenaata naari. Aririka rowamagaetemi, notsipataperotanakimi. Rowamagaetenaata naari.

³⁴ Ikantakiri:

—Nokamantemi: iroñaaka tsitenirikika, tekiraata iñee tyaapa, okaate 3 pikante: “Tee niyotziri Jesoshi”.

Thaato eejatzi jawiri

³⁵ Roojatzi ikanteeyantakarini Jesoshi riyotaanewopaeni:

—Paerani notyaanteeyakimini pikenkithatakagaeyantaririni atziripaeni. Nokanteeyawakimini: “Eero payi pithaate, piyorikite, eejatzi paashini pithaari”. Iroñaaka nojampiteeyemini: “¿Pashironkagaeyakanima? ¿Eenitatsima koetyeemoeyakimirini?”

Raanakirini:

—Tekatsi koetyeemotenani.

³⁶ Roojatzi ikanteeyanakirini:

—Iroñaaka nokanteeyemini: eenitatsirika pithaate, paanakiro. Eenitatsirika piyorikite, paanakiri. Tekatsirika pijawirite, pipimantero pipewiryaa kotari pamananantyaawori apaani pijawirite.

³⁷ Aritaki omonkaatakya rojankinatakotakinari paerani Iseeyashi: “Rowamagaeteri, ikimitakaanteetyaari owamaantzinkari”. Kyaaryo, othotyaaperotakya kameetha maawaeni rojankinatakotzitanari paerani riraga kamanantzirorini iñaani Tajorentsi.

³⁸ Roojatzi ikanteeyirini:

—Eenitatsi iroka, Nowinkatharite: apite okaatzi nojawirite.

Rakanakiri:

—Ari, monkaataka.

Janta Jethemaniiki ikenkithatakayiri Jesoshi Iri

(Mt. 26.36-46; Mr. 14.32-42)

³⁹ Roojatzi ishitowanaki Jesoshi, riyaatanee eejatzi janta riyaatapiintzinta: janta tonkaariki iitachari Oriiwomashi. Itsipateeyanakarini riyotaanewopaeni.

⁴⁰ Rareeteeyapaakani, ikanteeyapaakirini:

—Iroñaaka pamaneeyaarini Tajorentsi ramitakoeyantemirini: pantzirokari kaari kameethatatsi.

⁴¹ Roojatzi rowaaganaka Jesoshi apaniroeni eekitziroeni jaga. Rotziwerowapaaka, ikenkithatakaeri Iri, ikantziri:

⁴² —Pawa, pikowakirika, powawijaakotenawo iroka nokemaatsitakyaari. Omaanta eero pantziro nokowakiri naari, inta pantero pikowakaakinari eerori.

⁴³ Roojatzi ipokapaaki apaani ronampiri Tajorentsi, ramitakotapaakiri Jesoshi, ishintsitantakari.

⁴⁴ Osheki ikemaatsitakawo, eekiro ikenkithatakaaperotanakitziiri Iri. Antawo ikemawakiro imajawitanaki, tema otsipatanakawo iyaaki riraa roojatzi othaatanakana, pitek, pitek.

⁴⁵ Ithonkanakiro ikenkithatakaeri Iri, riyaatanee janta ijeekaeyakininta riyotaanewopaeni, iñeeyapaatziirini magaeyakini. Rooma osheki rowashireeyanakani inkaaganki, rootaki imaantanakari.

⁴⁶ Ikanteeyapaerini:

—¿Iitaka pimagaeyantakarini? Pipiriinteeyaneeni. Pamaneeyaarini Tajorentsi ramitakotemi eerokya panantawo kaari kameethatatsi.

Ragaetakiri Jesoshi

(Mt. 26.47-56; Mr. 14.43-50; Jowa 18.2-11)

⁴⁷ Eenirowa ikenkithatakagaeyawitarini Jesoshi riyotaanewo, areeteeyapaakani osheki atziri, reewateeyapaakirini Joorashi. Rirowitaka riyotaanewo Jesoshi, omaanta iroñaaka ikowaki raakaanateeri. Ipokashitapaakiri rirori, ithowootapaakiri.

⁴⁸ Ikantawakiri:

—Ro pithowootantanari, paakaananteenari. Tema piyotaki naaka riraga atziriperotapaentsiri riraga poñeenchari jenokinta.

49 Ikanta iñaakowentawakirira okaatzi awijimotakiriri Jesoshi. Rojampi-teeyirini:

—Nowinkatharite, ¿pikowakima nochekiri?

50 Rootaki ichekaetakiri ikempitapero apaani ronampiri riraga iwinkatharite ñaanakowenantatsiri, thatzik.

51 Ikantakiri Jesoshi:

—Ari okantakaata, eero pikoshekari.

Roojatzi roepiyeeniri ikempita, rowithagaeniri.

52 Irira itsipateeyapaakarini Joorashi riraga jewatayiririni ñaanakowenantatsiripaeni, eejatzi riraga jewatakaantatsiri janta ipankokinta Tajorentsi, eejatzi aataperoteenchari. Ikantawakiri Jesoshi:

—¿litaka pamashitananari pichekamentopaeni eejatzi pompojamen-topaeni? ¿Naakama koshintzi?

53 Tema notsipatapiinteeyawitzimini janta Tajorentsiipankoki, omaanta tee pikoshekaeyanani. Omaantakya ironaaka monkaataka paantakinarika: rooma ipinkathariwenteeyakimini iwinkatharite kamaari.

Ikantzi Peetero: “Tee niyotziri Jesoshi”

(Mt. 26.57-75; Mr. 14.53-72; Jowa 18.15-27)

54 Roojatzi roteyanteetakari Jesoshi, shepik. Ragaeyanakirini janta ipankoki iwinkatharite ñaanakowenantatsiri. Ikantaka rimpaetanaki Peetero itapiiki Jesoshi.

55 Janta pankotsiki, okaankiityeera, ari roeshita paamari. Ijeekaeya-paakini, rakitsiteeyapaakani riraga agaeyakiririni Jesoshi. Ari itsipateeyapaakarini Peetero.

56 Roojatzi opokapaaki ronampiri ñaanakowenantatsiri. Okatziyapaaka, aminapaakiri Peetero, joreririri. Roojatzi okantanaki:

—Eejatzi irika rirotaki oyaatziriri Jesoshi.

57 Ikantawakiro:

—Tee niyotziri rirori.

58 Roojatzi paashini aminakiriri, ikantakiri:

—Tema eeroka oyaatziriri Jesoshi.

Ikantakiri:

—Teewee. Tee noyaatziri.

59 Ari ojamanitapaentzi, roojatzi ikantaki paashini:

—Kyaaryo, rirotaki oyaatakiriri irika shirampari, tema eejatzi ipoñaaka Karireeyaki.

60 Ikantanakiri riraga Peetero:

—Tee niyotzi oetarika pikantakinari.

Roojatzi iñaantanaka tyaapa, antereko.

61 Riraga Jesoshi ipithokashitanakari Peetero, raminanakiri. Roojatzi ikenkithashiryaantanakawo ikantzitakariri inkaaganki: “Tekiraatarika iñee tyaapa, okaate 3 pikante: “Tee niyotziri Jesoshi””.

62 Ari ishitowanaki Peetero, riraaperotanaka, jmmm, jmmm. Osheki retakoperotanaka.

Ishirontawenteeyakarini Jesoshi

(Mt. 26.67-68; Mr. 14.65)

63 Riraga shenteeyakiririni Jesoshi ishirontawenteeyakarini, eejatzi ipajapaatakiri, tak, tak.

64 Roojatzi ipashikapootantakarini eejatzi ipajapootakiri, ikantakiri:

—Pikamantenaata ninka pajapootakimiri. Injii, injii.

65 Osheki rowashironkaeyakirini, tema itheenkakiri, ishirontawenteeyakarini.

*Ipiyotaventeetari Jesoshi**(Mt. 26.59-66; Mr. 14.55-64; Jowa 18.19-24)*

⁶⁶ Okantaka okitejitanaki ipiyoteeyani riraga aataperoteenchari, riraga jewatayitziririni ñaanakowenantatsiripaeni, riraga iyotaanzirori Iwaperite Tajorentsi, maawaeni. Ragaeyanakirini Jesoshi janta ikantakowentapiinteeyirininata atziri.

⁶⁷ Rojampiteeyakirini:

—Pikamantenaata: ¿eerokama Rotyaantanewo Tajorentsi naama-gaeyakarini?

Rakanakiri:

—Nokantemirikami: “Jee, naaka Jesokirishito”, eero paapatziyawo nokan-temiri.

⁶⁸ Eejatzi, nojampitemirikami oetarikapaeni, eero pakana.

⁶⁹ Omaanta nokantemi iroñaaka riraga atziriperotapaentsiri ijeekimota-paerita Pawa rakoperoki, notsipatapaeyaariita notajorentsitaperotapae.

⁷⁰ Rojampiteeyakirini:

—¿Eerokama Itomi Tajorentsi?

Rakanakiri:

—Jee, naaka.

⁷¹ Roojatzi ikanteeyanakini:

—¿Iitaka akowantyaari paashini kamantakoterini? Tema akemaeyakirini aaka ipaantepero, iitajorentsitashitaka. Eenitatsi rantani.

23*Raanakiri Jesoshi janta Peraatoki**(Mt. 27.1-14; Mr. 15.1-5; Jowa 18.28-38)*

¹ Riyaateeyanakini maawaeni, raanakiri Jesoshi janta Peraatoki. Rirotaki oroomajatzi, pinkathariwenteeyiririni joriyyopaeni.

² Ikantapaakiri:

—Eenitatsi rantakiri irika. Ramatawiteeyakirini nojoriyyotzinkaritepaeni, ikanteeyawitakarini: “Eero pipiri pinkathari piyorikite”. Eejatzi ikantapi-intzi: “Naaka Rotyaantanewo Tajorentsi, naaka jewawentzimiri”.

³ Rojampitakiri Peraato:

—¿Kyaaryoma? ¿Eerokama iwinkatharite joriyyo?

Rakanakiri:

—Jee, naaka.

⁴ Roojatzi rirori ikanteeyawakirini:

—Tee añiuro rantani irika.

⁵ Omaanta eekiro ikanteeyanakitziini:

—Ikijakagaeyakarini atziripaeni, ikanteeyakirini: “Thame ookeri awinkatharite”. Ritanakawo janta Karireeyaki, iroñaaka ikinakinayitzini jaka Joreeyakini, ramatawiteeyakirini maawaeni.

Raanakiri Jesoshi janta Erooreshiki

⁶ Ikemantakawori Peraato ikanteeyakiririni, rojampitakiri:

—¿Rirotakima karireeyajatzi irika?

⁷ Rakanakiri:

—Jee, rirotaki.

Ikantawakiri:

—Paanakiri janta Erooreshiki. Rirotaki pinkathariwenteeyiririni karireeyajatzi. Ari ijeekaki iroñaaka jaka Jerojareeki. Ipokaki chapinki.

8 Ikanta ragaeyaneerini janta. Iñaantawakariri Erooreshi, ikimoshiryaaanaki. Osheki ikemakotzitapiintari, itajonkantayitakini, rootaki ikowantawitakariri iñeeri. Ikowawita iñeerimi itajonkantayitenimi.

9 Osheki rojampitayitawitakarini oetarikapaeni, omaanta tee rakiri Jesoshi.

10 Osheki rapiitapiintakiniri riraga amakiriri, ikantzii:

—Tee ikameethatzi. Eeniro rantani.

11 Roojatzi ishirontawenanteeyakaririni Jesoshi riraga Erooreshi eejatzi maawaeni joraaropaeni. Tema ikithaataakaari kameethari kithaarentsi, ikimitakaantawitakarini pinkathari, ishirontawenteeyantyaaririni. Roojatzi rotyaanantaari eejatzi janta Peraatoki.

12 Aripaete raakameethatawakagaa Erooreshi eejatzi Peraato. Omawitya paerani ikijawakaawita.

Rowamaakaantakiri Peraato Jesoshi
(Mt. 27.15-26; Mr. 15.6-15; Jowa 18.39-19.16)

13 Roojatzi ipiyoteeyantakarini Peraato riraga jewatayitziririni ñaanakowenantatsiripaeni, pinkatharipaeni, eejatzi osheki atziripaeni.

14 Ari ikanteeyakirini:

—Pamine, inkaaganki pamawitakinari irika, pikanteeyawitakinani riyotagaeyakirini atziri rookaeyenani naari, eejatzi rirori nowinkatharitzinkaritepaeni. Piñeeyakinani nojampitakiri oetarikapaeni, omaanta noñaaperotakiri ikameethatatzii: tee añiirorantani.

15 Eejatzi rirori Erooreshi, iñaaperotakiri kameethatatsi, rootaki roepiyantakinari jaka. Ñaakiro, tekatsi rante nowamaakaanantyaariri.

16 Iroñaaka nopajatakaantashitawakyaari, roojatzi noeyowaanteeyari.

17 Rametapiinteeyawoni rirori maawaeni ojarentsi aririka omonkaatapaeya iroka kitejiri ikimoshiryaaanteeyarini roeyowapiintzi apaani omonkyaagaarewo.

18 Omaanta maawaeni piyotawentakariri Jesoshi ikaemaeyanakini:

—Powamaakaanteriri irika, omaanta riraga Warawaashi poeyowaeri.

19 Paerani irika ikanteeyakirini atziri janta Jerojareeki: “Thame ookeri riraga pinkathari”. Eejatzi rowamayitzirini atziri, rootaki romonkyaanteetariri omonkyaagementotsiki.

20 Ikowawita Peraato roeyowaerimi Jesoshi, rootaki ikowantawitakarini rojantzikaerimi atziripaeni.

21 Omaanta eekiro ikaemaeyanakitziini riroripaeni:

—¡Pikentakotakaanteriri! ¡Pikentakotakaanteriri!

22 Rapiitawitaari eejatzi Peraato:

—¿Itaka nokentakotakaanantyaariri? ¿Itaka rantakiri? Nojampiteeyawitakimini, omaanta tee pikamantaperotana opoñaantyaari nowamaakaanantyaariri. Nopajatakaantashitawakyaari, roojatzi nopakaanteeyari.

23 Eekiro ikaemaeyanakitziini:

—¡Pikentakotakaanteriri! ¡Pikentakotakaanteriri!

Eekiro ikantanakitzi, roojatzi rakakaanakari Peraato,

24 Ikantziri:

—Ari nomateeyakironi iroka pikowakagaeyakinarini.

25 Roeyowakaanteeri Warawaashi, riraga piyathatachari eejatzi owaantatsiri, eejatzi ikanteeyakirini:

—Paanakiritya Jesoshika, pantero oetarika pikoyiri pantakaeriri.

*Ragaeyanakirini ikentakotantyaari.**(Mt. 27.31-32; Mr. 15.21-23; Jowa 19.16-17)*

²⁶ Ari ragaeyanakirini Jesoshi janta ikentakoterinta, ikinanaki awotsiki. Itonkiyoteeyawakarini shireenejatzi iitachari Shimo. Ipoñaanaka owantsiki. Ari romperatawakari joraaro inatanakiniri Jesoshi koroshi, rowaga ikentakotantyaarira. Royaatapaeri itapiiki Jesoshi.

²⁷ Royaateeyanakirini osheki atziri. Eenitatsi eejatzi osheki tsinani ocheragaeyakini irakoeyakarini. Osheki owashiretakeoyakarini.

²⁸ Omaanta raminanakiro Jesoshi, ikanteeyanakironi:

—Jerojarejatopaeni, eero piraakoeyanani, inta eero ka irakoeyeenchani, eejatzi piraakoeyaarini peentsitepaeni.

²⁹ Iinja opomeentsitzimoeyemini, pashironkagaeyanakaani. Iinja ikan-teete: “Okimoshiretanaki kaari tzimatsi otomi”.

³⁰ Eejatzi ikowaeyawitanakaani atziripaeni opariyashiteeyerinimi im-peeta atsinakantyaariri eero rañaanana.

³¹ Pamine, tekatsi nanteni naaka, omaanta rowashironkaawaetashitena. Tema iinja rashironkaaperoeyani osheki maawaeni antzirori kaari kameethatatsi.

³² Eejatzi ragaetanakiri apite koshitantatsiri, itsipatantakariri rirori Jesoshi, ikentakoetakiri.

*Ikentakotakiri Jesoshi koroshiki**(Mt. 27.33-38; Mr. 15.22-32; Jowa 19.18-24)*

³³ Rareetakaanteeyapaakaririni janta tonkaariki iiteetziri Iitonakintsi ikentakoyepaakaririni koroshiki, tyag, tyag. Omaanta apaani koshintzi ikentakotetakiri rirori paashiniki koroshi janta rakoperokira Jesoshi. Irira paashini ikentakotetakiri jakakiroka rampateki.

³⁴ Roojatzi ikenkithatakaantakariri Jesoshi Iriri:

—Pawa, pikaminthayeri irikapaeni, eero powajankitawentziri rowa-maakinaka. Tee riyowaetzi rirori oetarika rantziri.

Riraga joraaropaeni ikowaeyakini ragaeyeroni iithaarini Jesoshi. Ikantawakagaeyakani:

—Thame ookero mapyaaniki ayoteeyantyaarini ninkarika ayeroni iithaarini.

Ikantanaki paashini:

—Jee, thame.

³⁵ Ipiyotawenteeyakarini janta osheki atziri, amineeyiririni, eejatzi riraga pinkatharipaeni. Ishirontawenteeyakarini Jesoshi, injii, injii; ikantzi:

—Rowawijaakotawitakari paashinipaeni, ajaatya aminawakiriita aririka iroñaaka imateeya rirori rowawijaakoteeya. Riroperotakirika Jesokirishito, riraga Rotyaantanejo Tajorentsi, ari imateeya rowawijaakoteeya.

³⁶ Eejatzi riraga joraaropaeni, ishirontawenteeyakarini. Riyaatashitakiri, iperimi awishoowaantsi oowa kepishaari.

³⁷ Ikantakiri:

—Eerokarika iwinkatharite joriiyo, ajaatya powawijaakoteeya iroñaaka: injii, injii.

³⁸ Eeniro ikentakoteetakiro janta koroshiki jankinarentsi owaetakiniri jeñokiini ipatziitoki Jesoshi. Ojankinataka iñaaniki kireeshiyajatzi, eejatzi iñaaniki oroomajatzi, eejatzi iñaaniki joriiyo. Ojankinataka, okantzi: “Irika rirotaki jewawentziriri joriiyopaeni”.

*Ikenkithatakaakiri Jesoshi koshitantatsiri ikentakotakirira**(Mt. 27.39-53; Mr. 15.33-38; Jowa 19.28-30)*

³⁹ Apaani koshintzi kentakoteencharira rampateki Jesoshi ishirontawentakari rirori ikantakiri:

—Eerokarika Rotyaantanewo Tajorentsi, powawijaakotya eejatzi powawijaakotzitena naari.

⁴⁰ Omaanta ikijathatanakiri paashini koshintzi, ikantakiri:

—¡Pimaarite! ¿Tema pithaawantari Tajorentsi? Eejatzi eeroka rooteentsi pikame.

⁴¹ Eeniro antziri aaka, tee akameethatzi rootaki akamantyaari, omaantakya irika tekatsi rante ikamashitakya. Tee ikimitakotee aaka.

⁴² Roojatzi ikanantanakiri:

—Jesoshi, aririka pareeteeya janta Tajorentsikinta pikenkithashiryaa-paena naari, powawijaakotena.

⁴³ Rakanakiri:

—Kyaaryo nokantemiri: iroñaaka kitejirika pitsipatapaakina janta okameethaperotzinta.

⁴⁴⁻⁴⁵ Ikaataki oorya tampatsika. Omapokashitanaka otsitenikaakiperotapaaki maawaeni kipatsi. Tee añaaneri oorya. Okaatzi ojamanitaki 3 oorapaeni. Roojatzi ooryaantanaa eejatzi. Tema eejatzi eenitatsi janta Tajorentsipankoki otzikayirori niyanki. Okantaka omapokashitanaka otz-ijagaanaki, waaag, thatzik; apitemankitanaka.

⁴⁶ Roojatzi ikaemanaki Jesoshi, ikantanaki:

—Pawa, iroñaaka nokame. Eeroka pikempoyagaena.

Roojatzi ikamantanaka.

Rowashireteeyanakani maawaeni ñaakiriri Jesoshi ikamaki
(Mt. 27.54-56; Mr. 15.39-41)

⁴⁷ Iñaantawakariri iyapitaanote joraaropaeni, ikantanaki:

—Tema ikameethataki Tajorentsi. Kyaaryo ikameethaperotzini irika shiramparini. Tekatsi rantani.

⁴⁸ Eejatzi riraga amineeyiririni, ikenkithashireeyanakani maawaeni. Ipiyeeyanaani inampiki, osheki rowashireteeyanakani.

⁴⁹ Omaantakya riraga yotakiriri Jesoshi, ikatziyeeyakani jantyaajeeni, ramineeyanakini. Okaateeyakirini iroka tsinanipaeni poñaachari Karireeyaki, tsipatapaakariri chapinki Jesoshi.

Romonkyaagaetakiri Jesoshi oooki
(Mt. 27.57-61; Mr. 15.42-47; Jowa 19.38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Ari ijeeki janta kameethari shirampari, iitachari Josee, arimateeyajatzi. Ojeeki Arimateeya janta Joreeyaki. Ari ikaatziri Josee riraga paashinipaeni ikaatzira ipinkathariteeyini joriyopaeni, rowameethatawakaeyani, omaanta tee ikowawita rirori ikentakotakaan-terimi Jesoshi. Ipinkathatziri riraga Tajorentsi, raamagaeyakarini ipokae ipinkathariwenteeyerini maawaeni atziri.

⁵² Ikanta riyataki rirori Peraatoki, ikantapaakiri:

—Nokowaki pishinetenari Jesoshini, naaneeri.

Ikantawakiri:

—Kameethataki, ari paaneeri.

⁵³ Roojatzi royiitakotantari, rapineetakotakiri tokoyaki, kameethama-wotatsiri. Raanakiri janta ojeekinta mapi, rowaga owakira imokaetzi, romonkyaapaakiri inthomaenta. Tekiraata rowanteetawo kaminkari, riro-taki omapokapaakirori Jesoshi.

⁵⁴ Tema rootaki weereneshi ikamantakari Jesoshi. Riwetsikaeyakironi atziri oetarikapaeni, tema rooteentsi saawaro imakoryaantapiintari.

55 Rowaga tsinanipaeni oyaatakowenteeyakirini Jesoshini, aminakoeyakirini ragaeyanakirini omooki, janta royaankakoeyakirini inthomaenta.

56 Roojatzi opiyanteeyanaani janta opankoki. Owetsikapaakiro kankaari eejatzi paashini kajankaatatsiri. Areetantapaakari saawaro omakoryagaeyakini, omonkaatziro ikaminaantziro Tajorentsi.

24

Ipiriintanaa Jesoshi

(Mt. 28.1-10; Mr. 16.1-8; Jowa 20.1-10)

1 Otominkotapaaki, okanta tsinanipaeni iyaataki amaetyaaka janta rookaetakitzirinta Jesoshi. Aanakiro kankaari owetsikakiri. Oyaatanakiro paashinipaeni tsinani.

2 Areetapaaka rowaetakirira chapinki omooki antawo mapi, ratsinakakotanteetakiriri omooki. Areetantawitapaakawori oñaapaatziro ashityaanaka mapi.

3 Okyaashitawitapaakari Jesoshini omooki, omaanta tee oñaapaeri Awinkatharite.

4 Tee iyoteeyanakini oetarika okenkithashiryaaakyaari. Roojatzi romapokantapaakawo apite shirampari, ikatziyimotapaakawo okaakini. Oshipakiryaaamawotaki iithaari.

5 Osheki othaawantawakari, oeyomaetanaka roojatzi kipatsiki. Rojampitapaakiro:

—¿litaka paminantariri añaatsiri jaka? Jaka rookaetziro kaminkari.

6 Tee añaagaeri Jesoshi jaka, tema tzinaanaa. Pikenkithashireero ikamantz-itakimirini janta Karireeyaki.

7 Tema ikantzi: “Naaka poñaachari janta jenokinta, nokoñaatapaaki jaka kipatsikika. Iinja rayena kaari aapatziyana, ikentakotena koroshiki. Okaate 3 kitejiri ari nopiriintanee eejatzi”.

Monkaataka iroñaaka.

8 Roojatzi okenkithashiryaaantanaawo ikamantzitaaworini rirori.

9 Opiyanaa okamantapaakiri riyotaanewopaeni eejatzi paashinipaeni aapatziyariri.

10 Owaero iroka tsinanipaeni: Mariiya rowaga makaraarajato, Jowaana, Mariiya riniro Jantyaako, eejatzi paashinipaeni tsinani. Tema okantawitakari rotyaantanewo Jesoshi iroka.

11 Omaanta tee raapatziyawo riraga riyotaanewopaeni Jesoshi iroka okamantawitapaakariri, iitakaashiteeyakani okantawaetashita.

12 Omaanta riraga Peetero ishiyanaka janta omooki rowaeyawitakarintanta chapinki Jesoshi. Raminapaakiro inthomaenta, iñaapaakiro tokoya iponatantawitakariri. Roojatzi ipiyanaa pankotsiki, osheki ikenkithashiryaaakotanaka.

Janta awotsiki iñaawakiri riyotaanewo Jesoshi

(Mr. 16.12-13)

13 Ikanta riyaaatanaki apite riyotaanewo Jesoshi janta nampitsiki owaero Emawooshi. Ipoñaaka Jerojareeki, okaatzi ojamanitzi 11 kiroometero rareetantyaari nampitsikinta.

14 Ikinanaki, ikenkithatakaawakaanaka. Ikenkithatakotziri awijimotakiriri Jesoshi, eejatzi maawaeni okaatzi rantakiri.

15 Ranashita ikenkithatakaawaka, roojatzi itsipatantapaakari riraga Jesoshi, kijokiro rowanakiri janta awotsiki.

16 Iñaawitawakari, omaanta tee ishinetziri Tajorentsi riyotawakiri.

17 Ikantapaakiri:

—Inkaaganki pikinantapaakari awotsiki, ¿iitaka piñaanatawakaantari? ¿litaka powashiretantakari?

18 Ikanta apaani iitachari Kerejowashi, rakanakiri:

—Riyoteeyakini maawaeni Jerojareejatzi okaatzi awijeentsiri. ¿Apatziroma pikantakaakawo eeroka tee piyotzi oeta awijeentsiri?

19 Ikantanakiri:

—¿litakakya?

Ikantawakiri:

—¿Tema pikemakotziri Jesoshini, riraga Najareetejatzi? Ikenkithatakaapi-inteeyanawoni ikoyiri Tajorentsi eejatzi osheki itajonkantapiintzi. Iñaaperotziri irira eejatzi iñaaperotziri maawaeni atziri ikameethatzi.

20 Raakiri riraga jewawentziriripaeni ñaanakowenantatsiripaeni eejatzi awinkatharitepaeni. Ikanteeyakini tee ikameethatzi, ikentakotakaantakiri kamaki.

21 Noetashitawitaka irira rivotaki owawijaakoeyenarinimi aakapaeni maawaeni joriyopaeni, pinkathariwenteeyenarinimi. Omaanta iroñaaka okaataki 3 kitejiri ikamantakiri.

22 Jataki tsinanipaeni inkaaganki amaetyaaka janta rowawiiitakarinta Jesoshi. Opiyantapaakari,

23 okamantapaakina: “Tee noñaagaeri Jesoshini, tekatsi. Omaantakya noñaapaakiri ronampiripaeni Tajorentsi, ikantawakina: ‘Piriintanaa, añaagae Jesoshi’”. Rootaki okantapaakinari.

24 Roojatzi ishiyantanaaka apanipaeni riyotaanewo Jesoshi janta, rami-nakitziro rowawiiitakarinta iñaapaakiro okaatzi okantakinari, omaantakya Jesoshini, tee iñiiri.

25 Roojatzi ikantakiri:

—Tee añiiri piyotantari, pitheenkakiro ikantziri riraga kamanantay-itzirorini iñaani Tajorentsi. Tee paapatziyawo.

26 Tema ikantzitakani rityaawo riraga Rotyaantanewo Tajorentsi ikemaat-sityaawo osheki katsiri, roojatzikya ipinkathariperotanaki.

27 Roojatzi riyotaantakoperotanaka rirori apaniroeni Iwaperite Tajorentsi, ithotyaaakiro maawaeni kenkithatakotziriri rirori. Ritanakari rojankinarini Moeseeshi, rimpaetakiro riyotaakiri rojankinarini paashinipaeni kamanantayitzirorini iñaani Tajorentsi.

28 Rareeteeyantapaakarini nampitsiki, rooteentsi rawijanakimi riraga Jesoshi,

29 omaanta ikanteeyawakirini paashinipaeni:

—Eero piyaatziita, pijeekanakiita nopankoki. Tsiteniityaaki, rooteentsi otsitenite.

Roojatzi riyaatantapaenta ipankoki.

30 Roojatzi itsipateeyantapaakarini rowa. Raapaakiro paa riraga Jesoshi, ipaasonkitakiri Tajorentsi, roojatzi ipantakari maawaeni.

31 Okantaka opokimotapaakiri ikenkithashiryaanaka, riyotataatziiri Je-soshi. Roojatzi ipeymotantanaari eejatzi, tee iñaawaeri.

32 Ikantawakaanaka:

—Rootawetsikya rookantzimotakaakinawo kameetha najankaneki ikenkithawaetakaanapaakaeri janta awotsiki. Riyotaantakaerori okan-takotziri Iwaperite Tajorentsi. Tema osheki akimoshirewentaperotakiro okaatzi ikantakiri.

33 Roojatzi ipiyantanaa Jerojareeki. Iñaapaatziiri janta riraga 11 riy-otaanewo Jesoshi, itsipatakari paashinipaeni aapatziyariri, ipiyoteeyakani.

³⁴ Ikantawakiri maawaeni jeekatsiri janta:

—Kyaaryoroña piriintaperotanaa Awinkatharite añaagae. Iñaawakiri Shimo.

³⁵ Roojatzi ikanantapaakari riraga apite:

—Eejatzi naari, noñaagaeri janta awotsikinta, kameethapero riyotaakina omaanta tee niyotzitawitari, omanimoshiryaaakina janta nopankoki ika-gaantakawori paa, ipantakinawori, aripaete niyotanakiri.

Iñeeyerini riyotaanewo Jesoshi

(Mt. 28.16-20; Mr. 16.14-18; Jowa 20.19-23)

³⁶ Eeniro ipiyoteeyakani pankotsiki ikenkithatakaawakagaeyani, roojatzi romapokantapaakari Jesoshi, ikatziyimoeypaakarini niyanki. Ikanta-paeri:

—Pikimoshireeyanakini, maawaeni.

³⁷ Rotsikanateeyanakarini, tee riyoteeyawakirini, iitashiteeyaw-itawakarini kamaari. Ithaawanteeyakarini.

³⁸ Rojampitapaakiri:

—¿Iitaka pithaawanantani? ¿Iitaka pitheenkaeyantanarini pajankaneki?

³⁹ Pamineeyeroni nako eejatzi noetzi ikyaantanakinaga kiraawo. Naaka pokaatsiri. Ajaatya, pipampiteeyenani piyoteeyantenarini. Piñaakina, eeni-tatsi nowatha eejatzi notonki. Tee naaka kamaari. Riroma kamaari tekatsi iwatha eejatzi itonki.

⁴⁰ Roojatzi roñaaganteeyakarini rako eejatzi iitzi.

⁴¹ Omaanta eeniro itheenkaneeentayitzi, tee raapatziyaperotari rirotaki piriintaacha. Ikimoshireeyawitakani jeñokiini iwathakira omaanta jaga ra-jankaneki eeniro ikantashireeyini: “Kyaaryo, rirotakiroña ari aamaashitya kaaririka”. Rootaki ikanantanakarini:

—¿Eenitatsima oyaari?

⁴² Ari ipakiri shima tashirentsi.

⁴³ Raawakiri, royimotakari. Ari ramineeyakirini, joreririri.

Ari riweyaakiro Jesoshi riyotagaeyakirini riyotaanewo

(Ran. 1.4-8)

⁴⁴ Roojatzi ikanteeyantakarini:

—Tema chapinki nokamantzitakimi: “Osheki nokemaatsityaawo, rowa-magaetena. Otzimatye omonkaatya maawaeni rojankinatakotzitakinarini Moeseeshi, eejatzi riraga kamanantayitziroirini iñaani Tajorentsi, eejatzi riraga mampaawaetawenteeyaririni irira”. Iroñaaka monkaataka.

⁴⁵ Roojatzi riyotaaperoyantakaririni okantayitziroirini Iwaperite Tajorentsi,

⁴⁶ ikanteeyakirini:

—Tema okantzi Iwaperite Tajorentsi: “Aritaki ikamaki Rotyaantanewo Tajorentsi, okaate 3 kijejiri ari ipiriintanee eejatzi.

⁴⁷ Ikenkithatakoteeteri maawaeni kipatsikipaeni, ritanakyaawo jaka Jerojareeki: ikemakoeyakirini maawaeni atziri. Ikamanteeyerini irira-paeni: ‘Pikenkithashireeyanakaani, pookaeyeroni kaari kameethatatsi panteeyirini. Pameentyaari Tajorentsi rowawijaakotantemiri’ ”.

⁴⁸ Ari piñagaeyakirini iroñaaka monkaataka rojankinatakotziteetakinarini paerani.

⁴⁹ Iroñaaka notyaantemiro ikashiyakaakimiri Pawa: opokashitemi Ishire, okithaatakayemi. Omaanta pijeekawakiita jaka nampitsikika roojatzi opokawakiita. Ari omatakagaeyemini panteeyantyaaworini oetarikapaeni ikowakagaeyemirini Pawa.

*Roenokanaa Jesoshi jenokinta**(Mr. 16.19-20; Ran. 1.9-12)*

⁵⁰ Paashini kitejiri ragaeyantanakarini riraga Jesoshi riyotaanewopaeni janta Wetaaniyaki. Ari janta niyanki, rowankanakiro rako Jesoshi, ikenkithataakiri Iriri, ikantziri:

—Pawa, irika niyotaanewopaenika: pitajonkawenteeyerini, piweshiryaakagaeyaarini.

⁵¹ Ikantzirika iroka, eekiro roenokanaa jenokinta, peyanaa.

⁵² Osheki ipinkathateeyakirini, roojatzi ipiyanteeyanaani Jerojareeki, ikimoshireeyanakini osheki.

⁵³ Riyaatapiintaki janta Tajorentsipankoki, ikantapiinteeyakini:

—Tema ikameethataki Tajorentsi.

Ari okaatzi.

Naaka jankinatzirori:

Rookashi

JOWA ROJANKINATAKOTAKIRI JESOKIRISHITO, TSIKA IKANTARI ROWAWIJAAKOTANTZI

¹ Iroñaaka naaka Jowa nojankinatakoteri irira apintzitatsiri rirotaki iyoperotakotakaaneeriri Tajorentsi. Naaka riyotaanewo Jesoshi.

Tekirani riwetsikironi kipatsi, eeniro ijeeki riraga iyoperotakotakaaneeriri Tajorentsi. Itsipatarini irira Pawa Tajorentsi. Eejatzi rirotaki Tajorentsi.

² Ikempiyakarini paeraniperoroña ashitariri.

³ Riraga iyoperotakotakaaneeriri Tajorentsi rirotaki wetsikirori maawaeni, oetarikapaeni añaayitzirini. Tekatsi paashini wetsikeroni oetarika. Tekatsimi irira, eeromi riwetsikaeyeronimi okaatzi añaayitzirini, ari tekatsi tzimashitachanimi.

⁴ Rirotaki owañaagaeyakaerini eejatzi roshiyakawo kitejitakotakagaeyerini: tema riyoperotakaakae tsika ikantari Tajorentsi.

⁵ Paerani tee ayoteeyawitarini rirori, okimitzimotakae ajeekakitzi tsiteniriki; roojatzi ipokantapaakari riraga iyoperotakotakaaneeriri Pawa Tajorentsi. Iroñaaka okimitzimotakae akitejitakoeyakini. Tema kameetha riyoperotakotakaeri rirori aakapaeni. Iroñaaka riraga theenkiriri rirori okimitzimotari eeki ro riyaatatye ijeeki tsiteniriki; omaanta tee imatziro rantakagaero apiitantyaawori ajeeki tsiteniriki.

⁶ Riraga Pawa Tajorentsi rotyaantakiri shirampari iitachari Jowa.

⁷ Ikowanteeri rirori maawaeni aaka aapatziyaperotyaari riraga iyoperotakotakaaneeriri Tajorentsi. Rootaki rotyaanantariri riraga Jowa ikantakotayitapaakirini irira. Ari ikinanaki riraga Jowa ikantakotayitapaakirini rirori.

⁸ Kaari irira rirotaki iyoperotakotakaaneeriri Tajorentsi, inta riraga Tajorentsi rotyaantakaeri rirori ikantakotantapaakyaariri irira impaetsini.

⁹ Ari impaetzi ipokantapaakari riraga iyoperotakotakaaneeriri Tajorentsi jaka kipatsiki. Roojatzi riyoperotakaantanakaeriri Tajorentsi aakapaeni jeekatsirika kipatsikika.

¹⁰ Ari ijeekimotapaakiri atziripaeni kipatsikika. Tema riwetsikantakawori kipatsi paeraniperoroña omaanta tee riyoteeyawakirini atziri rirotaki wetsikaeyakirorini.

¹¹ Ipokawitapaaka rashiki iipatsiteki: ipokawitapaaka ijorriyotzinkarite, omaanta tee ipinkathatawakiri.

¹² Omaanta reentsitetari Tajorentsi apanipaeni atziri. Ninkarika aapatziyakariri riraga iyoperotakotakaaneeriri Tajorentsi, riraga ameentari, tema reentsitetakari riraga Tajorentsi.

¹³ Eero reentsitete akowashitari aaka, eejatzi tee ro akoñaatashitee reentsitete Tajorentsi inta ikowashitanaka irira reentsitetakae.

¹⁴ Riraga iyoperotakotakaaneeriri Tajorentsi ipokapaaki jaka kipatsiki ikoñaatapaaki atziri. Iitantakari Jesoshi. Riraga Pawa Tajorentsi rotyaantakiri jaka. Ijeekimoeyapaakaeni aakapaeni itsipatakae. Noñaayitawakirini irira rapintzite Itomi Pawa Tajorentsi ishikapiryaaiki. Ikimiperotakari Iriri; rirotaki kyaaryooperotatsiri, eejatzi ineshironkaperotakae aaka.

15 Ikanta riraga Jowa riyotaakotakiri riraga Jesoshi ikantakotakiri irira rirotaki iyoperotakotakaaneeriri Tajorentsi. Ikantayitakirini riraga atziri:
 –Irika Jesoshi nokamantakotakiri chapinki. “Ranaakotena riraga impaetatsini. Tekirani nokoñaatzini naari, eenironi ijeeki rirori itsipatari Ashitariri Tajorentsi”.

16 Irira Jesoshi ashi royiro inintaperotantzi rootaki ineshironkaperotan-teeri aaka. Eekiro riyaatatzi ineshironkaperotakae.

17 Paeraniperoroña riraga Tajorentsi rojankinatakaeriri Moeseeshini. Rojankinatziro oetarika ikowakiri anantyaawori aaka ajeekantyaari kameetha. Eejatzi rojankinatakotziri riraga Jesokirishito ineshironkaperotakae. Iroñaaka ipokaki irira tema rirotaki kyaaryooperotatsiri, neshironkaperotantatsiri.

18 Tekatsi atziri ñeerini Tajorentsi, omaanta riraga Jesoshi Itomi rapintzite ñiiri. Ikimitari Iriri, rooma kijokiro royiri. Tema itsipatawakaaka. Apintzi irira iyoperotakotakaaneeriri riraga Tajorentsi.

Riraga Jowa ikantakotakiri Jesoshi

19 Nityaawo nokantakoteri riraga Jowa okaatzi ikantakotakiri riraga Jesoshi. Riraga jewatatsiripaeni joriyyopaeni jeekatsiri janta Jerojareeki rotyaantakiri apanaipaeni ñaanakowenantatsiri Jowaki rojampikowentakaantakiri irira. Eejatzi rotyaantakiri apanaipaeni amitakotantatsiri ñaanakowenantatsiri itsipatakari: tema rirotaki icharineeteni Rewiini. Rojampitapaakiri, ikantapaakiri:

–¿Litaka pikaawoshitakotantariri Tajorentsi atziri? ¿Ninkamika? ¿Eerokama Rotyaantanewo Tajorentsi naamagaeyawitakarini?

20 Ikantaperotawakirikya:

–Kaari naaka.

21 Rapiitakiri:

–¿Kyaaryo? ¿Eerokama Iriiyashini?

–Kaarina.

–¿Eerokama riraga kamanantzirori iñaani Tajorentsi naamagaeyakarini?

–Kaarina.

22 Rapiitakiri:

–¿Ninkamika? ¿Litaka nokantapaeriri otyaantakinari? ¿Litaka pantziri?

23 Ikantawakiri:

–Naaka ikenkithatakotzini paeraniperoroña Iseyashi riraga kamanantzirorini iñaani Tajorentsi. Rooma rojankinatziro:

“Iinja ipokae kaematsini, ikenkithatapiinte janta tekatsinta atziri ipanko, ikante: ‘Pikenkithashireeyakya, paapatziyari Awinkatharite, rowameethatantemiri. Rootaki ipokantyaari riyoteemiro pijeekatyaari kameetha. Ipokantyaaripa’ ”.

24 Irika pokaentsiri riraga ojampitantatsiri rirotaki warijeeyopaeni.*

25 Ikantapaakiri:

–¿Kyaaryo? ¿Kaarimima Rotyaantanewo Tajorentsi? ¿Kaarimima Iriiyashini? ¿Kaarimima riraga kamanantzirorini iñaani Tajorentsi naamagaeyakarini ipokae? ¿Litaka pikaawoshitakotantawakariri Tajorentsi riraga atziripaeni?

26 Ikantawakiri:

–Tema naaka nokaawoshitakotantawakariri Tajorentsi apatziro iña. Eenitatsi iroñaaka paashini shirampari kaari piyotzi eerokapaeni itsipatakae: tema rirotaki riraga Rotyaantanewo Tajorentsi.

27 Rirotaki impaetanari, tema rirotaki jewaperotatsiri. Osheki noñaakoweenkaperotziri irira. Tee noñaakoweenkaperota naari.

* 1:24 Warijeeyo rirotaki jewatatsiri piyotapiintantsiki joriyyopaeni.

²⁸ Aritaki ikantapiinta riraga Jowa janta Wetaaniyakinta, intatsikeronta Joriraaniki. Janta ikaawoshitakotapiintarinta Tajorentsi atziripaeni iñaaki.

Rapiitakiri riraga Jowa ikenkithatakotakiri Jesoshi

²⁹ Okitejitanaki raminanaki riraga Jowa iñaawakiri Jesoshi ipokapaaki. Ikantziri atziripaenika:

—¡Pamine sha! Irikatapaaki Jesoshi riraga Rotyaantanewo Tajorentsi. Iwaero eejatzi rowishate Tajorentsi. Ikamawentee paata aaka maawaeni atziri, iñaaperotanteeri Ashitariri akameethatzi. Raapithateero aakapaeni oetarika kaari kameethatzi antziri. Oshiyantyaariri rowamagaetantyaariri owisha iñaaperotanteeri riraga Tajorentsi aaka maawaeni joriyo akameethatzi.

³⁰ Rirotaki irira nokenkithatakotakiri chapinki nokantakariri: “Ranaakotakina impaetapaenani, rirotaki jewaperotatsiri. Osheki noñaakoweenkaperotakiri irira. Tee noñaakoweenkata naari. Tekirani nokoñaatzini naaka, eenironi ijeeki irira itsipatakari Pawa Tajorentsi”.

³¹ Paerani tee niyowitarini rirotaki Rotyaantanewo Tajorentsi, omaanta iroñaaka niyoperotziri. Eejatzi ikowaki riraga Tajorentsi riyoteri maawaeni ikaateeyinira nojorriyotzinkarite. Rootaki nopokantakari naaka nokaa-woshitakotawakiri maawaeni nojorriyotzinkarite nookotantyaariri rirori.

³²⁻³³ Roojatzi ikanantanakari:

—Tee niyotawitarini naaka. Omaanta rotyaanantakinari riraga Tajorentsi, ikantakina: “Pikaawoshitapiintawakiri atziri iñaaki, piyoteeri maawaeni riroripaeni ikenkithashiryaakotena. Iinja piñaawakiro ayiitapaaki Noshire. Ninkarika ookantapaakyaari rirotaki riraga kithaatakotawakawori atziripaeni Noshire”. Ari impaetzi noñaawakiro oshawiinkapaaki Ishire Tajorentsi. Opoñaaka jenokinta, ookantapaakari Jesoshi. Oshiyaawitapaakari jamomo.

³⁴ Kyaaryo noñaaperotakiro. Rootaki nokantakotantakariri: “Rirotaki Itomi Tajorentsi”.

Atziri ikamantakotziri Jesoshi rirotaki Rotyaantanewo Tajorentsi

³⁵ Okitejitanaki rapiitakiro ikatziya riraga Jowa jaga itsipatana naaka riyotaanewo apite.

³⁶ Raminakiri riraga Jesoshi ikatziyatziyawaetatya janta awotsiki. Ikantzi riraga Jowa:

—¡Sha! Pamineri irinta. Rirotaki Rowishate Tajorentsi; riraga Rotyaantanewo. Rotyaanantariri ikamawenteyerini maawaeni atziri, rowawijaakotanteeri. Roshiyakari owisha rowamaapiintziri ñaanakowenantatsiri iñaaperotanteeri Tajorentsi aakapaeni joriyo akameethatzi.

³⁷ Nokemantawakariri riraga Jowa naaka riyotanewo apite, rootaki noy-aatantanakariri riraga Jesoshi.

³⁸ Ipithokashitakina irira iñaakina noyaatakirira. Ikantakina:

—¿litaka pikoyiri?

Nokantawakiri:

—Tekatsi. Iyotaantatsiri, ¿tsika piyeekika?

³⁹ Ikantawakina:

—Thame poyaatanakina noñaayemiro.

Roojatzi noyaatantanakariri rirori, noñaapaakiro pankotsi ashinentzi ijeekantari. Ari jenokitapaaki oorya. Noñaapaakiro pankotsi, nojeekimota-pakiri maawaeni kitejiri.

⁴⁰ Iwaero paashini areetapaenchari Antereeshi rirotaki rirentzi Shimo iiteeteri paata Peetero.†

⁴¹⁻⁴² Tsitenini oorya riyaaatanaki Antereeshi raminakiteri rirentzi. Iñaantapaakariri irira, ikantapaakiri:

—Noñaakiri Rotyaantanewo Tajorentsi. Thame poyaatanakina, piñaapaeri.
—Jee, thame.

Ari rareetapaakari Jesoshiki. Raminawakiri, ikantawakiri:

—Rooma eeroka Shimo, itomi Jonaashi. Iinja iiteetemi: Peetero.

⁴³⁻⁴⁴ Okitejitanaki riraga Jesoshi ikoyi ipiyanee ipankokinta janta paashiniki kipatsi. Oeta kipatsi Karireeya. Naakapaeni riyotaanewopaeni itsipatakina. Omaanta tekirani riyaaateni janta, riraga Peetero raminakitziri jaga riyompari Jiripi. Romiñaakiteri. Jiripi, Peetero eejatzi Antereeshi ipoñaaka Wetheeraki: itsipatawakaaka janta. Wetheera rootaki nampitsi jeekatsiri janta Karireeyaki. Raminakitziri, ari iñaakiri rirori, ikantziri:

—Thame pamineri Rotyaantanewo Tajorentsi.

—Jee, thame.

Iñaantawakari Jesoshi riraga Jiripi ikantawakiri:

—Thame poyaatanakina.

Roojatzi royaatantanakari. Ari jateeyanakini maawaeni.

⁴⁵ Ari yowapaakina maawaeni janta okaakini Kanaa, paashini nampitsi jeekatsiri Karireeyaki. Ari irira Jiripi riyaaatkitzi ipankoki riyompari Nata-neeri. Iñaapaakiri ikantapaakiri:

—Noñaakirikya riraganki, rojankinatakotzitakarini paeraniperoroña Moe-seeshi. Eejatzi kamanantayitzirorini iñaani Tajorentsi rojankinatzitakoe-yarini rirori. Rirotaki Jesoshi, itomini Josee najareetejatzi.

⁴⁶ Ikantawakiri:

—Tee ikameethatzi maawaeni najareetejatzi. ¿Kyaaryooperoma ikameethatzi rirori?

Rakanakiri Jiripi:

—Thame paminakiteri, piyotantyaariri ikameethatzirika.

Ari riyaaatanaki.

⁴⁷ Ari rokaakinteeyapaakarini riraga Jesoshi iñaawakiri ipokapaaki, ikantziri tsipatayitakaririni:

—Pamineroña riraga Nataneeri. Rirotaki joriyyoero kimiperotariri itakaantawori paerani Ishirayeerini: ikameethataki, tee riyotzi ramatawi-tantzi.

⁴⁸ Rojampitapaakiri Nataneeri, ikantapaakiri:

—¿Tsika pikantakaka piyotantawakinari nokameethatzi?

Ikantawakiri:

—Noñaakimi janta ponsiritawo iyeera, tekira ikenkithatakaemi Jiripi.

⁴⁹ Rakapaakiri riraga Nataneeri:

—Tema eeroka Itomi Tajorentsi: pithotyaakiro maawaeni, piyotayitzirini. Eerokataki jewawentziriri joriyyopaeni.

⁵⁰ Ikantawakiri:

—Pamine, inkaaganki nokantakimi: “Noñaakimi ponsiritawo iyeera”. ¿Rootakima paapatziyantakinari? Ari piñeena iinja notajonkantaperotanaki osheki, impaetzikya paapatziyantaperotenari.

⁵¹ Kyaaryootaki iroka nokantemiri. Aritaki piñaakiro iinja jenokiperonta inthomaenta. Piñaakiri ronampiripaeni Tajorentsi rayiitashitena ipiyaneeero eejatzi. Ikanantari nopokantari jaka kipatsiki niyoperotakotakaeriri riraga

† 1:40 Okantzi: “Iinja iiteetemi Sheejashi okantakotzi Peetero”. Tema akantziri aari apaanteki Sheejashi eejatzi Peetero: mapitatsiri. Sheejashi rootaki ñagaantsi ipaanteki ewereeyojatzi. Peetero rootaki ñagaantsi ipaanteki kireeshiyajatzi.

Tajorentsi maawaeni atziri. Tema naaka poñaachari jenokinta, nokoñaataki jaka kipatsikika.

2

Ritanakawo Jesoshi itajonkantawori iña

¹⁻² Okaatzi nomaaki apite. Okitejitanaki aritaki ikimoshireeyini maawaeni kanaajatzi. Ojeeki nampitsi owaero Kanaa kipatsi owaero Karireeya. Ikimoshirewenteeyakirini riroripaeni apaani shirampari owakira rayirowa iina. Tema romiñaakiri oshekini atziri rakiyoteri.* Eeniro ikaateeyinira kanaajatzi, eejatzi roori riniro Jesoshi, eejatzi notsipateeyakarini naaka, Jesoshi, eejatzi paashinipaeni riyotaanewo, maawaeni.

³ Ari rowaeyakani maawaeni atziri eejatzi imiritaki awishoowaantsi oowa, rootaki iwyaaritayitarini joriiyopaeni rirori. Rooteentsi ithaatzi-matero, rootaki okanantariri rowaga riniro Jesoshi:

–Tekatsi paashini awishoowaantsi oowa: ¿tema aritaki pimatakiro pami-takoteri?

⁴ Ikantawakiro:

–Nana, ¿iitaka pikanantanari? Tekiraata omonkaata notajonkante.

⁵ Omaanta okantziri roori onampirentsipaeni jaga:

–Pikemijantaperoterira oetarika romperatemiri.

⁶ Eeniro jaga chomoo antawopero† okaatzi 6. Riwetsikaetziro mapi. Rootaki ojeekantari iña ikiwantapiintari joriiyopaeni ikiwawakowentari Tajorentsi. Omaanta iroñaaka thaataka.

⁷ Ikantziri rirori maawaeni onampirentsi:

–Piyeekitero iña chomookipaenira.

Ari riyeekiteeyakironi maawaeni.

⁸ Roojatzi ikanantanakari:

–Pikitero iroñaaka paakotanakiniri omperatzimiri, pimpaete paakotanakiniri maawaeni atziri.

Ari raakotanakiniri.

⁹ Ikemijantawakiro riraga omperatariri, tema opeyanaka awishoowaantsi oowa. Tee riyotzi omperatariri onampirentsi tsikarika opoñaaka iroka, omaanta riyotaki onampirentsi, iyeekitzirori chomookira iña. Roojatzi riraga omperatantachari ikaemantakariri aatsiri iina.

¹⁰ Ikantziri:

–Tema rootaki itapiintari kameethari awishoowaantsi oowa aperi atziri. Aririka ashinkitawitanakyaani apokashitapaero majankaari. Aritaki okan-tari ameteeyarini. Eerokaritya eeroka kempoyaakirori rowaga kameethari. Owakira iroñaaka pamakaantakiro.

Ari maawaeni ririro.

¹¹ Ari janta Kanaa jeekatsiri Karireeyaki, ritakawo Jesoshi itajonkantaki. Roñaagakinawo ishintsinka. Noñaakiri naaka eejatzi paashini riyotaanewo, roojatzi ameenantanakariri maawaeni.

¹² Roojatzi noerinkanteeyanakarini Kaperinawooki. Itsipatanakina Je-soshi naaka, riniro, rirentzipaeni, rirojatzi paashinipaeni riyotanewo. Ari nokaateeyanakinini maawaeni. Nomagaeyanakini janta apanipaeni tsiteniriki.

* **2:1-2** Naakapaeni joriiyopaeni nametapiintawo iroka. Aririka atziri raye iina, ari romifeeri oshekini atziri rakiyoteri. Ikimoshireyakini maawaeni. † **2:6** Apaani okaate yeekitatsini 80 riitero iña.

Iroñaaka nokantakoteri riraga Jesoshi roemishitowaeyakirini Tajorentsi-panko pimantatsiripaeni

¹³ Rootzimanteensi kitejiri nokimoshiryaantapiintari naakapaeni joriyo owaero Kitejitatsiri rawijantariri ronampiri Tajorentsi. Nokenkithashiryaakotawo kitejiri paeraniperoroña rawijantakarini irira ipankokipaeni nochariniitueni janta Ejiipitoki.

Rootaki oshekini atziri itonkaantanakari Jerojareeki tonka, tonka, tonka, ipinkathatantariri riraga Tajorentsi. Ari itonkaanaki riraga Jesoshi janta. Nokaatanakiri paashinipaeni riyotanewo noyaatanakiri.

¹⁴ Nokyaakaapaakiri Tajorentsi-pankoki noñaapaakiri janta pimantatsiri waaka, owisha, jamomo, maawaeni. Eejatzi ijeekaki jaga kaampiyay-itziririni atziri iyorikitepaeni.

¹⁵ Ari iñaakiro riraga Jesoshi shiwithapaeni riwetsikashitakiri pajamentosi ipajatantyaariri waaka. Roojatzi romishitowanteeyakirini owisha, waaka, maawaeni. Ipitamenkakotakiri imeejatekipaeni kaampiyay-itziririni iyorikitepaeni, rojokitakiri iyorikite.

¹⁶ Ikanteeyirini pimantatsiri jamomo:

—Pagaeyanakirini irika. Eero pipimantawaetzi jaka nopinkathatapi-intziririka Pawa.

¹⁷ Roojatzi nokenkithashiryaantanakawo rojankinatakotziteetakirini irira Jesoshi paeraniperoroña Iwaperiteki Tajorentsi: “Naamaakotzitakari, Pawa, iroka Tajorentsi-pankoka; rootaki rowamaanteetenari iinja”.

¹⁸ Ikantanakiri jewatatsiripaeni joriyopaeni:

—¿Iitaka panantawori iroka? ¿Iitaka poñaayenari niyotantemiri eerokarika rotyaantzi irira Tajorentsi?

¹⁹ Ikantawakiri:

—Pishekiroreero iroka Tajorentsi-pankoka ari okaate 3 kitejiri napiiteero notzinagaero.

²⁰ Roojatzi ikijathatantanakari riraga jewatatsiripaeni joriyo:

—Okaatzi oshekini ojarentsi riwetsikanteetakawori iroka Tajorentsi-pankoka. ¿Arima okaate 3 kitejiri piwetsikanteeyaawori eerori? Eerowa pimatziro.

²¹ Ñaakiro, rirojatzi oshiyakaawentachari. Riroma rirotaki oshiyakaawentachari iwatha Tajorentsi-pankoka, rooma kijokiro royiri Ashitariri.

²² Ikamantakari, okaataki 3 kitejiri ipiriinantanaari. Roojatzi, ari-taki nokenkithashireeyanakironi iroka oshiyakaawentachari. Eejatzi niyotanakiro okenkithatakotakirini paerani Iwaperite Tajorentsi monkaataka iroñaaka maawaeni okenkithatakotakiri.

²³ Areetapaaka Kitejitatsiri rawijantari ronampiri Tajorentsi nokimoshiryaantari maawaeni naaka joriyojatzi. Ijeekapaaki riraga Jesoshi Jerojareeki, osheki itajonkantayitapaakini. Iñaayitakirini atziri, rootaki raapatziyeeyantakaririni.

²⁴ Omaanta riyotzi rirori iitaka ikenkithashiryaari maawaeni atziri, rootaki raamaantanakari: “Ragaetanakinakari”.

²⁵ Riyotakiri riraga atziri iitaka ikenkithashireeyarini. Riyotashitaka, tekatsi kamanterini.

3

Ikenkithawaetakaakiri Jesoshi Nikoreemo

¹ Eeniro shirampari jewatziriri joriyopaeni iwaero Nikoreemo. Rirotaki warijeeyo.

² Ikanta riraga Nikoreemo ipokashitakiri Jesoshi tsiteniriki, ikantapaakiri:

—Iyotaanari, niyotakimi pipoñaaka Tajorentsiki. Rootaki pipokantakari, piyoteeyapaenani. Eeromi itsipatzimimi Tajorentsi eeromi pitajonkantzimi. Rootaki nokowantari piyoteena naari.

³ Ikantawakiri riraga Jesoshi:

—Kyaaryooperotaki iroka nokantemiri: riraga kaari apiitaachani ikoñaatee, eero reentsitetari Tajorentsi, eejatzi eero imatziri iñiiri irira, itsipatantyaariri jenokinta.

⁴ Ikantapaakiri riraga Nikoreemo:

—Aririka antyashiparitaki, ¿tsika akantyaaka apiiteero akoñaatanteeyaari? ¿Arima amateero apiyaneero omotziki anironi apiitero akoñaatantapaeyaari?

⁵ Ikantawakiri:

—Kyaaryootaki iroka nokantemiri: maawaeni kaari apiitaachani ikoñaatee eero reentsitetari Tajorentsi. Omaanta aririka rityaawo okoñaateri riniro eejatzi impaetzi apawo otzimiri Ishire Tajorentsi, aritaki rashitakyaari riraga Tajorentsi eejatzi raminakowiritantakiri.

⁶ Tsinani aririka oeyoyeeri otomi, ikimitari ashitariri, ikame. Eejatzi okimiwitaka Ishire Tajorentsi, aririka otzimeri atziri ikimityaari Tajorentsi, eero ikami, inta ikantyaani ijeeki itsipatyaari Tajorentsi.

⁷ Aririka nokantemi: “Papiiteeya pikoñaatee”, eero pitzi-maetyaashitanaka.

⁸ Tsikarika okoyi otampyaataki tampyaa, pikemawakiro opoematapaaki, moo. Omaanta tee piyotzi tsikarika okinapaaki eejatzi tee piyotzi tsikarika iyaate. Eejatzi ikimiwitawo maawaeni otzimantari Ishire Tajorentsi.

⁹ Ikantapaakiri riraga Nikoreemo:

—¿Oetaka poshiyakaawentanari?

¹⁰ Ikantawakiri:

—¿Kaarimima eerori iyotaayitziririni maawaeni ajoriiyotzinkarite? ¿Iitaka kaari piyotantawakawo iroka nokantzimiri?

¹¹ Kyaaryooperotaki iroka nokantemiri: nokantakotziri iitarika niyotziri eejatzi noñaayitzirini omaanta tee paapatziyawo nokantayitawitzimirini.

¹² Iroñaaka nokenkithatakowitzimiro iñeetziri jaka kipatsikika, omaanta tee paapatziyawo. Aririka nokenkithatakotemiro oetarika ikoyiri riraga Tajorentsi, ¿arima paapatziyakina?

¹³ Tekatsi atziri jatatsini jenokinta eejatzi ipiyeek jaka kipatsikika ikan-temi oetarika ikoyiri Tajorentsi. Omaanta naaka nopoñaaka jenokinta nokoñaatapaaki kipatsikika. Aririka nokenkithatakotero jenokinta, niyotakiro oeta nokantziri.

¹⁴ Paeraniperoroña riyaatantakari achariniiteni paerani janta tekatsinta atziri ipanko, ratsikayitawakirini oshekin maanki. Ikamayitakini osheki. Ari ikantakiri riraga Tajorentsi Moeseeshini: “Piwetsikeri oshiyaarini maanki powatzikakoteri inchapankeki. Raminayiterinirika atziripaeni ari retsiyatakotanee, eero ikami”. Aritaki imatakiri Moeseeshini. Retsiy-atakotantariri osheki atziri. Ikimiwitaka ikantana riraga Tajorentsi: “Rowa-magaetemi eerori rowamayemi atziri, rowatzikakotemi inchapankeki.

¹⁵ Pikamawenteri atziri powawijaakoteri maawaeni aapatziyemini”.

Rootaki ikantziriri Jesoshi riraga Nikoreemo. Ithonkapaakiro ikenkithatakaakiri.

¹⁶ Inintashireperotanteeriroña riraga Tajorentsi aakapaeni maawaeni atziri kipatsikika, rootaki rotyaanantakariri Itomi rapintzite jaka kipatsikika. Ninkarika aapatziyeeyaaririni rirori, eero riyaatzi paamariki kaari tsiwakanitatsini, inta ikanteetatyeeyaani ijeeki jenokinta itsipatapaeyaari Tajorentsi.

17 Tee ro rotyaanantariri Tajorensi riraga Itomi jaka rowashironkae aakapaeni atziri, inta rotyaanantakaariri rowawijaakotee.

18 Eero ikantakowenteeyirini Pawa Tajorensi maawaeni aapatziyariri Jesoshi. Omaanta ikantakowenteeyakaririni rirori maawaeni kaari aapatziyaririni, rootaki rowashironkaantyaariri iinja.

19 Ro rowashironkaantyaariri theenkaeyiririni riraga Jesoshi. Omaanta Iira ipokaki rirori riyotaanteeri aaka tsikarika ikantari riraga Tajorensi eejatzi riyotaanteeri ajeeki kameetha. Noshiyakaawentemiri: okimiwita ikitejitakotakiri atziri jaka kipatsiki tema iinaakiro maawaeni oetarika ranteeyirini. Omaanta riraga kaari aapatziyariri rantapiinteeyirini kaari kameethatatsi, tee ikoyiro riyotero iroka riyotaawitakariri; inta okimiwita inintaperotziro tsiteniriki irirapaeni. Tee ikoyi ijeeki kitejiriki, ikantzi: “Iñeeterokari riraga Tajorensi antziri aaka, rowashironkaanteerokari”.

20 Maawaeni antzirori kaari kameethatatsi ikijakiri Jesoshi. Tee ikoyi ipokashiteri: riyotaki rooñaawontzitzirikari kaari kameethatatsi rantziri, rootaki kaari ipokashitantari raapatziyantyaariri.

21 Omaanta antzirori kyaaryooperotatsiri, rirotaki pokashitziriri riraga Jesoshi. Roñaagayitzirini kameethatatsiri rantziri. Riroma rirotaki Tajorensi antakayiriri kameethatayitatsirini, rootaki kaari ipashiwenanta rirori ipokashitziri. Kimiwitaka ijeekaki kitejiriki imatziro iñiiri maawaeni atziri eejatzi Tajorensi.

Jowa riraga kaawoshitakotantatsiri rapiitziro ikantakotziri Jesoshi

22 Iinja riyataakaanakina riraga Jesoshi Joreeyaki. Nojeekapaaki janta, nokaawoshitakotantapaakari Tajorensi atziri.

23 Eejatzi riraga Jowa ikaawoshitakotawakiri Tajorensi atziri jaga Aenookira okaakintawo Jariimi; tema oshekitapaaki iñaaga jaga. Riyaatashitanakiri oshekini atziri ikaawoshitakotawakiniri riraga Tajorensi.

24-25 Tekiraata romonkyagaetziri riraga Jowa. Riyotaanewopaeni rashi ipiyawaantetakari paashini joriiyo. Ro ipiyapiyawaantetawakagaeyani, ikantzi tsika akanteeyanakyaaanika akiteshoretanteeyaarini.

26 Roojatzi riroripaeni ipokashitantapaakariri riraga Jowa ikantapaakiri:

–Iyotaanari, ikaawoshitakotawakiri Tajorensi riraganki pitsipatariranki chapinki jantakironta Joriraaniki. Riraganki pikantakotakiri rirotaki Rotyaantanewo Tajorensi. Rootaki riyaatashitantanakariri maawaeni atziri, tema iroñaaka rookanakae aaka. ¿litakakya?

27 Ikantawakiri:

–Tekatsi amatashiteeyani aaka apaniroeni, inta Tajorensi jenokijatzi matakagaeroni maawaeni kameethatatsiri.

28 Pikemakina eerokapaeni nokantakimi chapinki: “Kaarina naaka riraga Rotyaantanewo Tajorensi. Omaanta rotyaantakina riraga Tajorensi neewatanakiri rirori”.

29 Noshiyakaawentemiro. Iira owakira aatsiri iina, aaperotzirori. Ikimoshirewentakiro iina. Rootaki riraga isheninkathoripaeni ikimoshirewenantyaariri. Iroñaaka nokimiwitari riraga kimoshirewentziriri aatsiri iina.

30 Kyaaryo chapinki osheki atziri ipokashitapiintana ikemakotziri Rotyaantanewo Tajorensi; omaanta iroñaaka rookanakina, riyaatashitakiri ipinkathaperotziri rirori. Naaka tee: eero iroñaaka ipinkathatanaana.

³¹ Riragakya poñaachari jenokinta reewaperowenteeyirini maawaeni. Naaka kipatsijatzi, nomonkaateeyarini maawaeni jeekatsiripaeni kipatsikika, tee apinkathariteeyirini ikimitaaga rirori. Tema apatziro ak-enkithawaetakotashitawo iroka añaayitzirini jaka kipatsikika.

³² Omaanta riraga poñaachari jenokinta ikamantakotziro oetarikapaeni iñaayitzirini eejatzi ikemayitzirini janta. Omaanta tekatsi osheki aapatziyap-erotawakyaawoni ikantakiri.

³³ Omaanta maawaeni aapatziyawakawori okaatzi ikantziri riyotzi kyaaryooperotaki maawaeni ikantziriri Tajorentsi.

³⁴ Rirotaki Tajorentsi otyaantziriri riraga Jesoshi, iroñaaka riyotaanta-paakiro iyenkithari. Riraga Tajorentsi tee ithañaawo Ishire, inta ikithatzitakari Itomi Ishireki.

³⁵ Riraga Pawa jenokijatzi inintaperotzi Itomi, eejatzi rotyaantakaeri reewaperowenteeyeeni aakapaeni maawaeni atziri.

³⁶ Maawaeni aapatziyariri Itomi Tajorentsi ikanteetatyeeyaani rañe jenokinta. Omaanta eero riyaatzi jenokinta riraga kaari aapatziyari rirori, tema ikanteetatyeeyaani ikijantyaari Tajorentsi.

4

Rookaneero Jesoshi Joreeya

¹⁻³ Riraga warijeeyopaeni ikemakotakiri Jesoshi. Ikanteeyirini atziri:

—Riraga Jesoshi ranaakotziri Jowa riyotaantzi. Osheki raapatziyakaakari atziripaeni, osheki ikaawoshitakotawakari Tajorentsi.

Omaanta tee ikaawoshitakotari Tajorentsi riraga Jesoshi inta naakapaeni riyotaanewo kaawoshiteenchari. Riyotaki Awinkatharite ikemakotakiri riraga warijeeyopaeni oetarika rantziri. Rootaki rookakaantanaanawori Joreeya ipiyakaantanaanari Karireeyaki.

Ikenkithatakaakiro Jesoshi jamaaryajato

⁴⁻⁵ Ikinakaanaana Jesoshi Jamaaryaki naakapaeni. Rareetakaapaentana okaakini nampitsi iitachari Shikaari. Rootaki iipatsiteni Jakoowoni paeripororoña: iroka ipakiriri itomini Joseeni.

⁶ Eenitatsi jaga iiyakotanewo iñaa Jakoowoni. Makotapaaki riraga Jesoshi, rooma nopoñaaka maawaeni inteena. Ijeekimotashitapaakawo okaakini roori imakoryaantapaaka. Tema tsiteniityaapaaki oorya.

⁷⁻⁸ Notsipatakari naaka paashinipaeni riyotaanewo niyaatapaentzi jaga nampitsiki namanantapaentzi nowanawo. Roojatzi opokantapaaka tsinani jamaaryajato okitaatzi iñaa. Ikantawakiro rirori:

—Pipakotena nomiri.

⁹ Okantziri:

—¿Kaarimima joriyo? ¿Iitaka pikowakotantanari iñaa? Naaka jamaaryajato. Tema tee raakameethateeyirini joriyyopaeni jamaaryajatzii. Rootaki okantakariri: “¿Iitaka pikowakotantanari iñaa?”

¹⁰ Ikantawakiro riraga Jesoshi:

—Tee piyotzi oetarika ikowakaakimiri riraga Tajorentsi nomatemiri. Eejatzi tee piyotzi naari ninkarika. Nokantakimi: “Pipakotena nomiri”. Omaanta piyotakinarikami naari, pikantakinami eerori: “Eerokakya piipaanta nomiri”. Roojatzi nopashitantemirorimi iñaa owañaantatsiri.

¹¹ Okantakiri:

—Tekatsi pikitaatantyaari. Inthomaeperonta ojeeki iñaa kiteyaaperotat-siri. ¿Ninka payenirika iroka iñaa owañaantatsiri?

¹² ¿Panaakotakirika achariniiteni riraga Jakoowoni kiyashitzirori iroka iiyakotanewoni? Imiritzirini iñaaka imiriteeyironi maawaeni rirori itomipaeni eejatzi maawaeni ipira. Roojatzi iroñaaka nomiriteeyirini naaka. Okameethataki iña: ¿pikenkithashiryaa pipena iña anaakotzirorini iroka okameethatzi?

¹³ Ikantawakiro:

—Ninkarika miriteeyirorini iroka iña ari rapiitero maawaeni ikemaero imiri.

¹⁴ Omaanta ninkarika miritakironi iña nopiriri naaka, eero rapiitziro imiritee. Rowaga iña noperiri okimita iyowaatapaakitzi ishireki, rootaki owañaakiriri. Ikantyaani ijeekimotapaakina.

¹⁵ Okemakiri. Tee iyotzi ikantakotziro roori Ishire Tajorentsi. Okenkithashireeya ikantakotziro iña. Okantakiri:

—Pipenawokya iroñaaka iroka iña pikantakinari, eerokya nomiritantanaa. Eero natsipetaatawo nopokaate jaka nokitaatane iña.

¹⁶ Ikantanakiro rirori:

—Pityaawo piyaate pikaemakitenari piimi.

¹⁷ Okantawakiri:

—Tekatsi noemi.

Ikantanakiro:

—Kyaaryootaki pikantakinari: “Tekatsi noemi”.

¹⁸ Ikaataki piimi paawitakari apawakooni. Irira pitsipatashitari iroñaaka kaari piimi. Kyaaryo pikantakina.

¹⁹ Okantawakiri:

—Kyaaryo eerokakya kamanantayitzirorini iñaani Tajorentsi: apaani iroñaaka nojampitemi.

²⁰ Jaka tonkaariki ipinkathapiinteeyirini riraga Tajorentsi maawaeni nochariniitenipaeni. Eerokapaeni jorriyopaeni pikantzi kameetha pinkathateri Jerojareeki. ¿Oetaka kameethatatsiri?

²¹ Ikantawakiro:

—Pikemijantero iroka nokantemiri iroñaaka. Paata eero pikenkithashiri roo tsikarika pipinkathateri riraga Tajorentsi. Atsipetashita akenkithashiryaaashitawo tsikarika apinkathateri inta okameethaperotzi akenkithashireeri ninka apinkathateri.

²² Eerokapaeni jamaaryajatzi tee piyotziri irira pipinkathawitari. Naaka-paeni jorriyo, niyotziri naaka ninka naapatziyeeyarini. Riraga owawi-jaakotantatsini rirotaki jorriyotatsini paata.

²³ Monkaatapaaka pipinkathaperoteri riraga Pawa: pikoyirika, ari amitakoe yemini maawaeni Ishire Tajorentsi, iyoteemiro kyaaryooperotatsiri. Rootaki ikoyiri Tajorentsi.

²⁴ Tekatsi iwatha riraga Pawa Tajorentsi. Riraga kowatsiri raapatziyaari irira, okameethatzi ikemijantaperotero Ishire okaatzi iyotayereri kyaaryo-ootatsiri.

²⁵ Okantanakiri:

—Niyotaki ipokae Rotyaantanewo Tajorentsi, riraga iiteetziri Kirishito. Rareetapaakaerika riyotakaapaakae oetarikapaeni.

²⁶ Ikantawakiro:

—Naaka riraga Rotyaantanewo Tajorentsi.

²⁷ Rootaki ikantakironi riraga Jesoshi rowaga tsinani. Roojatzi naaka, nokaatakiri paashinipaeni riyotaanewo nareetapaa. Noñaapaakiri. Omaanta tee nojampitapaeri: “¿litaka pikantzirori tsinani? ¿litaka pikenkithatatakaantawori?” Naminashitapaakari.

²⁸ Naminashitapaakari, ookanakiro oowitzite opiyanaka onampiki. Okantapaakiri onampiweri:

—Thame poyaatanakina maawaeni.

²⁹ Noñaayemiri shirampari kantakinari maawaeni oetarika nantayitzirini. Riromachee Rotyaantanewo Tajorentsi.

Ikemijanantawori okaatzi okantakiri,

³⁰ roojatzi royaatantanakawo maawaeni raminakiteri riraga Jesoshi.

³¹ Rootaki tekira opiya roori iyyakotanewoki, nokantawitanakari Jesoshi:

—Iyotaanari, poya.

³² Ikantawakina:

—Eenitatsi nowari nashi naari kaari piyotzi eeroka.

³³ Roojatzi nokantawakaantanaka:

—¿Ramaetakinirima rowanawo?

³⁴ Ikantanakina:

—Nantziniri otyaantakinari ikowakaakinari okimitzimotakina nowaka, oshintsitakaakina eejatzi iweshiryaaakakina.

³⁵ Rooma pikantawakaawita eerokapaeni tekira omonkaata 4 kashiri ari agaeyantyaaworini opiyotapiintaga, pankirentsi. Piitashiwitaka aririka pareetakya janta Karireeyaki roojatzi piyoteeri atziri oetarika ikantzirini Tajorentsi. Omaanta nokantemi: pamneri oshekini atziri pokatsini jaka. ¿Piñaakiri? Kithaatawori kitamaari. Ikoyiri maawaeni riyoteri Tajorentsi. Piyotaantyaariri oetarika ikoyiri rirori raapatziyantyaariri.

³⁶ Aririka piyotaakiri atziri roojatzikya raapatziyari riraga Tajorentsi, ari nokimoshiryaakayemi. Okimiwita aririka powiiteniri piwaatorote ipinatemi. Piyotaashitari eejatzi ikemijantana roojatzi eero ikami inta ikanteetapaatyeeyaani ijeeki jenokinta Tajorentsiki. Rootaki iinja maawaeni rityaawo yotaakotzirini Tajorentsi eejatzi maawaeni impaetatsiri riyotaakotanakiri rirori apiyowentyaari riraga Tajorentsi akimoshireeyantyaarini, maawaeni.

³⁷ Kyaaryootaki iroka ikantapiinteeziri: “Irira pankitakirori eero rowi-itziro inta paashini owiiteroni”.

³⁸ Noyaanteeyemini piyotagaeyeririni atziri oetarika ranteri reentsite-tanteeyakaririni riraga Tajorentsi. Naari eejatzi paashinipaeni atziri niy-otaakiri eechonkiini, iroñaaka thame pithonkaeri piyoteeri eeroka.

³⁹ Aririka okantakotapaakiri riraga Jesoshi rowaga tsinani, raapatziyanakari oshekini onampiweri. Tema okantziri: “Noñaayemiri shirampari kantakinari maawaeni oetarika nantayitzirini”. Rootaki royaatantawori jaga. Rareentteeyakaririni maawaeni.

⁴⁰ Ipokashitantakari ikantapaakiri:

—Pijeekimotanakinaata.

Ari ijeekakaanakina apite kitejiri janta,

⁴¹ nokenkithatakaanakiri irirapaeni Jesoshi eejatzi naaka maawaeni riy-otaanewo. Raapatziyaperotanakari osheki riraga shikaarijatzi.

⁴² Ikanteeyakironi riraga shikaarijatzi rowaga tsinani:

—Naapatziyakawo eechonkiini pikantakinari omaanta iroñaakakya nokemaperotakiri irira Jesoshi, rootaki niyoteeyantakarini kyaaryokya oetarika pikantakinari. Rirotaki Owawijaakotantatsiri maawaeni jeekatsiri kipatsiki riraga aapatziyariri. Rirotaki irinta Rotyaantanewo Tajorentsi.

⁴³ Ari apite imaaki Jesoshi janta. Okitejitanaki tee ikoyi ikijanakiri riraga jewatatsiripaeni joriyyopaeni rootaki riyaatantanakari. Ipiyanee iipatsiteki Karireeyaki. Noyaatanakiri naakapaeni riyotaanewo.

⁴⁴ Riyaatantari omaanta riyotzi tee raapatziyaperotari osheki atziri janta. Rirotaki Jesoshi kantapiintatsiri: “Tee raapatziyari atziri kamanantzirorini iñaani Tajorentsi iipatsiteki inta itheenkapiintziri inampijatziri”.

⁴⁵ Omaanta aririka nareetapaeya maawaeni naakapaeni Karireeyaki, raakameethatawakiri riraga Jesoshi maawaeni karireeyajatziri. Riyaatakitzi oshekini irirapaeni chapinki janta Jerojareeki, ikimoshireeyini maawaeni. Aritaki janta iñaayitakironi rantziri Jesoshi. Rootaki iroñaaka raakameethatantakariri maawaeni.

Jesoshi retsiyatakotziri itomi jewatatsiri

⁴⁶ Rapiitakiro riyaataneer riraga Jesoshi Kanaaki: rowaga karireeyawero. Janta chapinki ipeyakiro iñaawishoowaantsi oowa.

Eeniro ijeeki Kaperinawooki jewatatsiri, imantsiyataki itomi.

⁴⁷ Ikemakotawakiri riraga Jesoshi poñaachari Joreeyaki, areetapaa Karireeyaki. Ari riyatashitanakiri, ikantapaakiri:

—Rooteentsi ikame notyomi. Thame petsiyatakotakitenari.

⁴⁸ Ikantakiri riraga Jesoshi atziripaeni:

—Eerorika notajonkantayitzini, ¿arima paapatziyeeyakinani? Aritaki pikanteeyarini eeroka, pitheenkaeyanani.

⁴⁹ Rapiitziiri ikantapaakiri:

—¡Nowinkatharite! ¡Intsipaeete, pipoke nopankoki! ¡kamikari notyomi!

⁵⁰ Ikantawakiri:

—Pipiyee iroñaaka. Eero ikami pitomi, aritaki retsiyatakotee.

Ikemijantaperotanakiri piyanaa.

⁵¹ Niyanki awotsi itonkiyotawakari ronampiripaeni, ikantapaakiri:

—Etsiyatakotee pitomi.

⁵² Roojatziri rojampitantapaakari, ikantapaakiri:

—¿Tsika ikaatakika oorya retsiyatakotantakari?

Ikantakiri:

—Chapinki, itziroryaanaki oorya, aritaki awijanaki ijaawamerikitzi.

⁵³ Ikenkithashiryaaakiro aritaki ikaataki oorya ikanantakariri Jesoshi: “Eero ikami pitomi”. Rootaki rameenantanakariri Jesoshi. Eejatziri ikimi-yakani riraga isheninka maawaeni, rameentakari rirori.

⁵⁴ Iroñaaka apite itajonkantakiri riraga Jesoshi janta Karireeyaki ipoñaanakanta Joreeyaki.

5

Retsiyatakotziri mantsiyatzinkari janta inkaareki

¹ Iroñaaka monkaatapaaka paashini kitejiri nokimoshiryaaantanaari maawaeni joriyopaeni. Tema ipiyotakiri oshekyaaantzi atziri janta Jerojareeki, ipinkathatantyaariri Tajorentsi. Eejatziri itonkaanaki riraga Jesoshi janta tonka, tonka.

² Eenitatsi oshiirikota riwetsikaetziro mapi inkinagaakitakiro maawaeni pankotsi janta rowakinta Jerojareekinta. Eejatziri eenitatsi ashitakontsipaeni. Apaani owaero ipaanteki ewereeyo, rashitako owisha. Ari inthomaenta oshiirikota okaakini rashitako owisha eenitatsi inkaare itachari Wetheshita. Eejatziri eenitatsi janta kaapa apawakooni.

³ Rootaki janta romaryaaanteeyarini mantsiyari osheki. Ipiyoteeyanira mantsiyaperotatsiripaeni: riraga kaari kokichaatsi, kijopookitatsiri, matharitonki, maawaeni. Royeyironi iñaawamañaatya.

⁴ Aririka omaemañaatya iñaawamañaatya naakapaeni joriyoo: “Ipoka-paaki inkaareki ronampiri Tajorentsi, imaemañaatakaakawo iñaawamañaatya, chomok,

chomok. Roojatzi ninkarika ityaawoni itsitsiyaatantyaawo ari retsiyatako-tee”.

Ari oshekini mantsiyatzinkari janta royeeyeroni omaemañaatya iña.

⁵ Eenitatsi jaga shirampari okaatzi 38 rowawijaakiri rojarentsite imantsiyataki.

⁶ Ari ikatziyatziyawaetashita riraga Jesoshi janta iñaapaakiri irira mantsiyatzinkari romaryaaka. Riyotakotapaakiri aritaki okaataki rojarentsite osheki imaryaaka jaka. Ikantziri:

—¿Pikoyi petsiyatakotee?

⁷ Ikantawakiri:

—Jee. Omaanta tekatsi tsitsiyakayenani aririka omaemañaatya iña. Naaka tee nomatziro notsitsiye apaniroeni: tema rootaki ranaakotantanari paashini, itakawori itsitsiyaki rirori.

⁸ Ikantapaakiri:

—Pipiriintee, paaneero pishitashi, piyaate pipankoki.

⁹ Roojatzi etsiyatakotanaki. Ipiriintanaa raaneero ishitashi ipankoki.

Rootaki kitejitatsiri nomakoryaantapiintari naakapaeni maawaeni jori-iy.

¹⁰ Rootaki ikanteeyantakaririni riraga jewatatsiripaeni joriyyopaeni okaatzi iñaakiri rirori:

—Rootaki iroñaaka kitejitatsiri amakoryaantapiintari. Tee oshineta aa-neero iroñaaka ashitashi. ¿litaka paantanakawori pashi?

¹¹ Ikantawakiri:

—Riraga etsiyatakotakaanari rirotaki kantanari: “Paaneero pishitashi, piyaate pipankoki”.

¹² Roojatzi ikanantanakari:

—¿Ninka kantakimirika iroka?

¹³ Tee riyotzi rirori ninkarika etsiyatakotziriri. Eenitatsi jaga osheki atziri, ipeyimotanakari riraga Jesoshi.

¹⁴ Iinja irira Jesoshi raminaminatakiri riraga etsiyatakotziriri, eejatzi iñaakiri janta Tajorentsipankoki. Ikantziri:

—Ñaakiro. Eeroka etsiyatakoteemi. Eero pantapiintziro eejatzi kaari kameethatatsi. Apiitaneemikari pimantsiyate, pikamaekari.

—Jee. Aritaki.

¹⁵ Roojatzi riyaatantanaka shirampari. Ikantapaakiri riraga jewatatsiri-paeni joriyyopaeni:

—Rirotaki etsiyatakotakaakinari Jesoshi.

¹⁶ Rootaki ikijantanakariri irirapaeni jewatatsiripaeni joriyyo riraga Jesoshi. Ikowantakari rowamagaeterimi rirori tema retsiyatakotantakari kitejitatsiriki nomakoryaantapiintari maawaeni naaka joriyyopaeni. Ari ikantziri piyotawentari:

—¿litaka pikanantari kitejitatsiriki amakoryaantapiintari?

¹⁷ Rootaki ikantawakiriri:

—Roojatzi ikantani Pawa rantziro kameethatatsiri. Eejatzi nokimitari naaka. ¿litaka nopakaantyaaworikya nantziro kameethatatsiri kitejitatsiri amakoryaantapiintari?

¹⁸ Eekiro riyaatatzi ikowaperotziroña rowamaeriroña riraga Jesoshi. Tee apatziro iñaakiri ranantashitawo kitejitatsiriki nomakoryaantapiintari; inta eejatzi ikemakiri riraga Jesoshi ikantzi: “Pawa nashi rirotaki Tajorentsi”. Roojatzi ikanantanaka riroripaeni jewatatsiri joriyyopaeni:

—litajorentsitashitaka, tee ikameethatzi.

¹⁹ Ikantawakiri riraga Jesoshi:

—Kyaaryootaki iroka nokantemiri. Tee nantashitawo naaka apaniroeni inta nomonkaatakiro oetarika noñaakotziriri rantziri Pawa.

²⁰ Irira inintaperotana naaka Itomi riyotaakinawo maawaeni nantziri. Iinja imatakayena nanaakotero nantakinirika shiramparika, tema no-tajonkaperotantyaariri oetarikapaeni, rootaki potsikanaperotantakinari osheki.

²¹ Rooma ipiriinteeri Pawa kaminkari rowañoakiri. Eejatzi nokimityaari naaka, nowañoanakiri ninkarika nokowaakari.

²² Eero ikantakowentziri Pawa atziri ikameethatzirika, eero: inta rootaki rotyaanantakinari naaka nokantakowenantyaariri.

²³ Ikwakiri Pawa maawaeni atziri iñaakoweenkateri rirori. Eejatzi ikowakaakina iñaaperotena naari maawaeni atziri nokameethaperotzi. Riraga kaari ñaaperotanaa naaka nokameethatzi, tee iñaaperotziri Pawa rirori ikameethatzi. Tema rirotaiki Pawa otyaantakinari.

²⁴ Kyaaryootaki iroka nokantemiri. Maawaeni kemirori nokantziri, aririka raapatziyakaari otyaantanari, aritaki ikantyaani ijeekantakyaari janta jenokinta notsipatyaari naaka. Eero ikantakowentziri Pawa. Ikamaw-itakya, omaanta ari rapiiteeya rañaagae.

²⁵ Kyaaryootaki iroka nokantemiri. Iroñaaka riraga kaari aapatziyari ikemaeyawaeroni noñaani: tema naaka Itomi Tajorentsi. Ikanteetaty-eyyaani rañaagaeyeni maawaeni aapatziyawori noñaani. Aritakikya iroñaaka omokaatakyaa raapatziyeyantenanari.

²⁶ Irira Pawa ash royiroyo rañi eejatzi rowañoakiri atziri. Naaka nomonkaataki. Ikwakaakinari naaka ash noyiroyo nañi eejatzi nowañoakiri atziri.

²⁷ Tema nopoñaaka jenokinta natziritapaaki jaka kipatsikika. Ro rotyaanantari nokantakowentero maawaeni atziri ikameethatzirika.

²⁸ Eero potsikanatana. Iinja ikemaeyenani maawaeni riraga kaminkari okaatzi nokantziri.

²⁹ Aritaki ipiriintanakiri antzirori kameethatatsiri, rañeeyanakini ijeeki jenokinta ijeekira Tajorentsi. Eejatzi riraga eekiro riyaatatyee antzirori kaari kameethatatsi ipiriintawitanakyaapa omaanta ikantakowenantyaariripa riraga Tajorentsi maawaeni: rotyaanteri paamariki kaari tsiwakanitatsini.

³⁰ Tekatsi nokantya nantashityaawo. Nokantakowenantyaaririka atziri ikameethatagirika nomonkaatakiro ikantanari Pawa. Kyaaryoopero nokantakowenantariri. Tee nantashitawo oetarika nokoyiri naari inta nanteniri Pawa otyaantakinari ikowakaakinari irira.

³¹ Eejatzi ikantziri Jesoshi:

—Aririka naaka kantakotachanimi apaniroeni, pikantemi: “Tee kyaaryoopero ikantzi”.

³² Omaanta eenitatsi paashini kantakotanari, riraga Pawa. Niyotzi kyaaryootaki ikantakotanari irira.

³³ Omaanta eerokapaeni, potyaantayitakinari riraga Jowa, pojampitakaantakiri. Eejatzi irira ari ikantakoperotakiro kyaaryooperotatsiri, ikantakimi: “Rirotaki Jesoshi Owawijaakotantatsiri, rirotaiki Itomi Tajorentsi”.

³⁴ Tekatsi okantya ikamantakotena atziri: “Ikameethatzi Jesoshi”, omaanta nokowaki eeroka pawijakote, rootaki nokanantzimirori iroka.

³⁵ Riraga Jowa roshiyawitari ootamentotsi amerekaperotatsiri. Piñaawakiri okoñeetyapaaki rashi: rooma osheki riyotakaakimi. Pikimoshirewentawitawakari eechonkiini.

³⁶ Eenitatsi eejatzi paashini riyotakaakimiri, rowaga anaakotziriri Jowa, piyoperotantenari. Iroñaaka nothotyaaneeniri Pawa otyaantakinari

maawaeni okaatzi ikantakinari. Oetarika nantayitzirini naari, iyotakaakimiri rotyaantakina Pawa.

³⁷ Eejatzi ikamantakotakina naaka Pawa riraga otyaantakinari. Omaanta tee pikemijantaneentziri oetarika ikantziri, eejatzi tee piñaaneentziri tsika ikantari.

³⁸ Eejatzi tee paapatziyana naaka Rotyaantanewo, rootaki kaari paapatziyantawo ikantziri rirori.

³⁹ Piñaanapiintawitakawo Iwaperite Tajorentsi, rootaki pikenkithashiryaanari pawijakotantari, pikantatyeeyaani pañaanaki. Omaanta rootaki roori kantakotanari naaka.

⁴⁰ Omaanta tee pikoyi pameentena naaka nowañaantemiri.

⁴¹ Omawitakya pikantashita piñaaperotana, tee pameentana.

⁴² Niyotzimi naaka, tee pinintaperotziri Tajorentsi pajankanekira.

⁴³ Rotyaantana Pawa, rootaki nopokantakari. Omaanta tee piñaaperotana eerokapaeni. Aririka ipokashitemi paashini atziri kaari rotyaantanewo Pawa, iñaaperota apaniroeni, rirotakikya piñaaperotawakirikya.

⁴⁴ Eejatzi eeroka iñaaperotawakaachari. Aritaki pikantari. Omaanta tee pikoyi iñaaperotemi rapintzite Tajorentsi pikameethatantyaari. ¿Tsika pikantyaaka paapatziyaperotantyaariri eeroka? Eero pimatziro.

⁴⁵ Eero pikenkithashiryaashita naaka thawetakotemini Pawaki: “Eeniro, Pawa, irikapaeni rantziro kaari kameethatatsi”. Eenitatsi paashini thawetakotemini: rirotaki riraga Moeseeshini, ikanteri irira Pawa: “Tee raapatziyawo irokapaeni rowaga pojankinatakaakinari”. ¿Piitakaa ari rowawijaakoteemi? Eerowa.

⁴⁶ Arimi paapatziyaperotyaarimi riraga Moeseeshini, ari paapatziyaperotakinami naari. Tema rojankinatakotzitakina rirori paerani.

⁴⁷ Niyotakimi tee paapatziyawo rojankinarini Moeseeshi. ¿Arima paapatziyakaawo nokantzimiri naari? Eerowa.

Rootaki ikantziriri Jesoshi riraga jewatatsiripaeni joriyopaeni.

6

Roshekyaaikiro paa eejatzi mereto roshekyaaikiro

¹ Paashini kitejiri riraga Jesoshi imontyaakaanakinawo inkaare naakapaeni maawaeni riyotaanewo. Noetziro inkaare Karireeya naakapaeni joriyo. Omaanta iitziro Teweeryashi riraga paashinijatzitatsiri atziri.

² Imontyaakaanakinawo inkaare, royaatakiri oshekyaaantzi atziri. Iñaakotantakariri maawaeni itajonkantzi. Itajonkawentakiri mantziyatziinkari.

³ Itonkaakaanakina tonkaariki. Ijeekakaapaakina janta.

⁴ Rooteentsi omonkaatya Kitejitatsiri rawijantari ronampiri Tajorentsi. Rootaki nokimoshiryaantanakyaari naakapaeni joriyo.

⁵ Ijeekakaapaakina riraga Jesoshi, raminanaki. Iñaawakiri oshekini atziri pokashitakiriri. Ikantziri Jiripi:

—¿Tsika amananteeka rowayityaarini atziripaeni?

⁶ Ro ikantashitantariri, ikowaki iñaantyaari riraga Jiripi. Omaanta riyotaki oetarika ranteri.

⁷ Ari ikantawakiri:

—Taanitya. Aririka amanantawityaawo oshekini, aririka ikaate 200 tenaaryo, tekira omonkaata owanawontsi royaari atziripaeni. Itasheni. Aaka tekatsi osheki koriki. Eero amatziro amanantziro osheki owanawontsi.

⁸ Ari eenitatsi janta paashini riyotaanewo, riraga Antereeshi. Rirotaki rirentzi Peetero. Ikantziri rirori:

⁹ Iyotaanari, eenitatsi jaka apaani ewankari ipaani apawakooni. Eenitatsi eejatzi mereto apite. Omaanta notheenkakiri: eero riyomaatari, eenitatsi oshekini atziri.*

¹⁰ Eenitatsi jaga oshekini katawomashi, roojatzi ikanantawakari riraga Jesoshi:

—Aritaki poejeekaeyerini maawaeni atziri katawomashikira. Ikaataki 5.000 shirampari jeekaeyeentsirini. Eejatzi tsinanipaeni eejatzi eentsipaeni ijeekaeyini: maawaeni.

¹¹ Roojatzi raantakawo rirori paa eejatzi raantakari mereto. Roojatzi raminanaki jenokinta ikantziri Ashitariri:

—Ariwee, Pawa, eenitatsi nowanawo.

Ari ikagaakiro paa eejatzi ikagaakiri mereto, ipakiri riyotaanewopaeni, eekiro rowawijeeniri maawaeni atziri ijeekira. Rowaeyani atziripaeni maawaeni ikoyiri.

¹² Ikemaeyantapaakarini maawaeni ikantana riraga Jesoshi naakapaeni riyotaanewo:

—Pagaatero maawaeni tzimagaantapaentsiri, tee nokoyi eewanatyawo.

¹³ Ikemaeyakawoni iroka paa apawakooni. Nagaatziro tzimagaantapaentsiri. Notetakiro kantzirikipaeni: niyeekitakiro okaatzi 12.

¹⁴ Iñeeyakirini itajonkakiro paa, roojatzi ikanteeyantanakarini:

—Rioperotaki irika kamanantzirorini iñaani Tajorentsi akemakotziri, aagaeyarini paerani.

¹⁵ Riyotawakiri Jesoshi ipokashiyerinimi owaeyencharini raanakirimi iiterimi jewawenantsini. Roojatzi ipeyapithatantanakari. Riyaatanaki riraga Jesoshi tonkaariki apaniroeni.

Riraga Jesoshi ranashaatawo inkaare

¹⁶⁻¹⁷ Itziroriimatanaki oorya noerinkaeyanakani naaka maawaeni riyotaanewo inkaareki, noyeri riraga Jesoshi janta. Tsitenitapaaki, omaanta tekira ipoki. Roojatzi notetantanaka pitotsiki nomontyaantyaawori intatsikeronta janta Kaperinawooki.

¹⁸ Opokapaaki antawo tampyaa mooo, mooo, omaemañaata inkaare, rootaki amantapaakawori antawo otamakaari.

¹⁹ Aritaki nokomakomatakiro niyanki. Inteena kipatsi, aamaashitya ari okaatzi 5 kiroometero aririkapa 6 nareetantakyaari. Eekiro nokomaeyawitakani. Roojatzi noñaantawakari riraga Jesoshi ranashaatawo inkaare; rokaakintapaakina. Tee itsitsiyi: kimiwitapaaka rootaki ranashitantaapaakari kipatsi. Nothaawaperotanaki maawaeni.

²⁰ Omaanta ikantapaakina irira:

—Naakataki, eero pithaawantana.

²¹ Roojatzi nokimoshiretantanaa naawakiri notetawakiri pitotsiki. Intsi-paete naatakoeyapaakani othapyaakiini janta niyaatenta.

Rirotaki Jesoshi oshiyawori owanawontsi añaakaakiriri aapatziyariri

²² Okitejitanaki riraga atziripaeni eeniro ijeekanaki intatsikeronta inkaare raminaminawitanakari Jesoshi. Ikantawakaaka:

—¿Tsika ijeekika riraga Jesoshi? Chapinki rotetaa pitotsiki riyotaanewopaeni riyaatanaki. Tee rotetaka riraga Jesoshi. Kaari paashini pitotsi. ¿Tsikarika ijeekaki rirori?

* ^{6:9} Jorijoyatzi rowaka paa maawaeni kitejiri okimitaaganki aari owawo kaniri.

²³ Iroñaaka rareetawitapaaka oshekini teweeryashijatzi, ikinakotapaaki ipitoki. Raatakoeyapaakani okaakini nowawaeteeyakaninta paa chapinki. Ikowawitapaakari ikantzi:

—¿Tsikama Jesoshi? ¿Tsikama riyotaanewo?

²⁴ Tee iñeeyapaerini; eejatzi naakapaeni, tee iñeeyapaanani. Roojatzi rote-tantanaa atziri ipitokipaeni riyatakotanaki Kaperinawooki, ikowanteeya-paakaririni riraga Jesoshi.

²⁵ Aritaki iñeeyapaakirini. Ikantapaakiri:

—Iyotaanari, naminamineeyakimini. ¿Tsika pikantaka paretantapaari jaka?

²⁶ Ikantawakiri:

—¿Iitarikya pikowantanari? Kyaaryootaki iroka nokantemiri: tee ro pikowantana pipinkathatena, inta pikowantana nowakayemi kimitaka nan-takiri chapinki.

²⁷ Iroka oyaarika ari othonkanakya. Eero patsipewentashitawo, inta naaka patsipewentaperotya; naaka materoni nowañaaperotemi rootaki pañaaperotantapaakyaarini janta jenokinta pikantyaani. Nopoñaaka jenokinta, rotyaantakina Pawa jaka kipatsikika, natziritapaaki rootaki nowañaeyantakimirini.

²⁸ Rojampitakiri:

—¿Tsikama nokantyaaka nanantyaawori ikowakaakinari Tajorentsi?

²⁹ Ikantawakiri:

—Paapatziyeeyenani naaka Rotyaantanewo: rootaki ikowakaemiri Pawa.

³⁰ Roojatzi rojampiteeyantanaarini, ikantaneeri:

—¿Oetaka poñaayenari naapatziyantemiri? Aririka noñaakimi pitajonkante, aritaki niyotaki kyaaryoopero pikantakinari.

³¹ Paeraniperorña riraga achariniitenipaeni rowaeyakawoni manaa janta tekatsinta atziri ipanko. Okantzi Iwaperite Tajorentsi: “Ipaetakiri rowanawo rowaeyantaworini. Opoñaaka jenokinta”. Tema riro Moeseeshini paeyakiririni, rootaki riyoteeyantakyaarini achariniitenipaeni paerani okameethatzi royaateri maawaeni.

³² Ikantawakiri riraga Jesoshi:

—Kyaaryootaki nokantemiri. Tee riro Moeseeshini piriri rowaeyarini poñeenchari jenokinta, inta riraga Pawa pawitakariri. Iroñaaka ikowawita ipemi paashini powaeyari kameethaperotatsiri, poñaachari jenokinta.

³³ Rowaga paa poñaachari Tajorentsi jenokinta rootaki owañiiriri maawaeni atziri.

³⁴ Rootaki ikantakiri Jesoshi. Rirotaki kantakotacha apaniroeni. Omaanta tee ikemaperotziri atziri. Ikantziri:

—Aritaki pikanta, Nowinkatharite, pikantyaani pipapiintenawo rowaga noyaari pikantakotakinari.

³⁵ Ikantawakiri rirori:

—Naaka Rotyaantanewo Tajorentsi. Naaka oshiyawori paa owañaantatsiri. Naaka owañaakiriri atziri. Aririka poyaatanakina eero ayimi pitashe eejatzi paapatziyanarika eero pimiritane.

³⁶ Aritaki nokanteeyawitakimini. Piñeeyawitakinani notajonkantzi omaanta tekira paapatziyana.

³⁷ Ikantanari riraga Pawa: “Pikempoyeeyinarini maawaeni ameentaki-nari”. Riyoteeyakirini ipokashiteeyanakinani raapatziyanteeyanakinirini. Riraga pokashitapaenani, eero noepiyawakiri.

³⁸ Tee ro nayiitantapaari nanantyaawori nokowashitari naari, inta nan-tero ikowakaakinari otyaantakinari. Rootaki nayiitantapaakari.

³⁹ Irintapaeni nokempoyaakiniri irira Pawa, eero nopeyakotzi apaani. Nopiriinteeyirini irirapaeni iwatha omonkaantapaeya kitejiri othonkanta-paeyaari kipatsi. Rootaki ikowakaanari riraga Pawa otyaantakinari.

⁴⁰ Maawaeni atziri ñeenani aririka raapatziyena, ari ikanteetatyeyyaani ijeekimotakiri Tajorentsi jenokinta. Nopiriinteeyirini iinja, othonkanta-paeyaari kipatsi. Rootaki ikowakaakinari Pawa otyaantakinari.

⁴¹ Roojatzi ikiñaanikowenantanakari riraga jewatatsiripaeni joriyyopaeni. Tema ikemakiri ikantaki: “Naaka oshiyawori owanawontsi, poñaachari jenokinta”, rootaki ikiñaanikowenantanakariri.

⁴² Ikanteeyini:

—Ayotziri rirori. Tema rirotaki Jesoshi, itomi Josee. Ayotziri iriri, rirotaki Joseeni. Eejatzi ayotziro riniro. ¿litaka ikanantari: “Nopoñaaka jenokinta”? Ikantashitaka.

⁴³ Riyotzi riraga Jesoshi oetarika ikantawakaakari. Ikantziri:

—Eero pikiñaanikowentana.

⁴⁴ Eeromi ikoyimi Pawa otyaantakinari, tekatsi pokashitenanimi raapatziyantenaarimi. Omaanta riraga aapatziyanari rirotaki nopiriintaneeri iinja omonkaatapaakyaarika kitejiri nokantakowenantaariri maawaeni atziri.

⁴⁵ Rojankinatakotzitariki paeraniperoroña kamanantayitzirorini iñaani Tajorentsi: “Tajorentsi riyotagaeyakirini maawaeni”. Maawaeni aapatziyakawori ikantziri rirori, riyotawakirorika, aritaki rameentakina nowawijaakotantyaariri.

⁴⁶ Nopoñaaka jenokinta, rootaki noñaantariri Pawa. Tekatsi paashini ñeerini.

⁴⁷ Kyaaryootaki iroka nokantemiri, riraga aapatziyanari ikantyaani ijeeki iroñaaka eejatzi iinja jenokinta janta Tajorentsiiki.

⁴⁸ Iroka ikanteeyirini eejatzi:

—Naaka oshiyawori owanawontsi owañaakiriri atziri. Kyaaryo naaka owañeerini rirori.

⁴⁹ Rañaawitanaka pichariniitenipaeni paeraniperoroña rowaeyawitakawoni manaa janta tekatsinta atziri ipanko. Omaanta ari ikamaki janta.

⁵⁰ Omaanta naaka tee nokimitawo iroka. Tee nomatziri noshinetziri aapatziyakinari riyate paamariki kaari tsiwakanitatsini.

⁵¹ Naaka oshiyawori owanawontsi owañaakiriri atziri, nopoñaaka jenokinta. Ninkarika oyaawoni iroka owanawontsi ikanteetatyeyyaani rañagaeyeni jenokinta. Noperi maawaeni jeekatsiri kipatsikika rañeeyantyaarini: tema rootaki nowatha.

⁵² Roojatzi ikantawakaeyantanakarini riraga jewatatsiripaeni joriyyopaeni. Ikanteeyini:

—Tee nokemaperotziri. ¿Tsika ikantyaaka ipanteerori Jesoshi iwatha aari owantyaawori?

⁵³ Ikantawakiri rirori:

—Kyaaryootaki iroka nokantemiri, rooma nopoñaaka jenokinta, natzirita-paaki jaka. Eerorika powawo nowatha, eejatzi eerorika pirowo niraawo pañi. Jee, noshiyakaawentemi nowatha eejatzi niraawo. Kyaaryo nokantzimi eejatzi, eerorika paapatziyawo nokamawenteriri atziri iñaaperotantariri riraga Tajorentsi, eero pikantani piyeeki jenokinta.

⁵⁴ Maawaeni oyaawoni nowatha, eejatzi ireroni niraawo, ikanteetatyeyyaani rañee omaanta eerorika pikenkithashiryaakotana nokamawentakimi eejatzi eerorika pikowakaana nowawijaakotemi eero nopiriintzimi iinja omonkaatapaakyaarika kitejiri nokantakotantyaariri maawaeni atziri.

⁵⁵ Nowatha rootaki owanawontsihero. Niraawo rootaki imiritaperotziri.

⁵⁶ Ninkarika oyaawoni nowatha eejatzi miriteroni niraa roojatzi ikantya, kijokiro rowana. Eejatzi nokimitya naaka, kijokiro noyeri.

⁵⁷ Añaatsiri rirotaki Pawa otyaantakinari: rirotaki owañaakinari naari. Eejatzi ikimiteeyaani rirori oyaawoni nowatha, nowañeeyerini maawaeni.

⁵⁸ Rootaki iroka owanawontsi ayiitapaentsiri jenokinta. Tee okimitawo rowaga rowaeyarini achariniiteni paeraniperorofña. Irira ikamaki okaanki-ityeenta. Intakya nowañaakiri maawaeni aapatziyanari. Riraga oyaawoni owanawontsika nokantakimiri ikanteetatyeeyaani rañagaeyeni rirori jenokinta.

⁵⁹ Aritaki riyotagaeyakiririni Jesoshi piyotapiintaantsiki rashi joriyyopaeni, janta Kaperinawooki. Tema osheki roshiyakaawentakaero iwatha eejatzi riraa.

Ikantakotakiro tsika ikantyaani ijeekantyaari atziri

⁶⁰ Oshekin kemaeyawitawakaworini riyotagaeyawitakaririni, roojatzi ikanantanaka:

—Opomeentsitzimotakae antero iroka ikantakaerika aaka, eero amatziro aapatziyawo.

⁶¹ Riyotashitaka riraga Jesoshi ikijimawaetakiri riraga iyotagaeyawitakaririni. Ikantanakiri:

—¿Teerika okameethatzimotzimi iroka nokantakimirika?

⁶² Paerani nopoñaaka naari jenokinta, natziritapaaki jaka kipatsikika. Iinja piñeeyawakinani nopiyanee jenokinta. ¿Roojatzi iitaka pikenkithashireeyantarini?

Ikantziro iroka ikenkithashiryaa kotziri ikame, ipiriintanee, eejatzi ipiye Iririki.

⁶³ Ishire Tajorentsi rootaki owañaagaeyeririni maawaeni jeekaeyatsirini jenokinta. Eero ijeekaeyini maawaeni atziri. Iroka nokamantakimiri oshiyawitawo Ishire Tajorentsi: aririka paapatziyaawo, ari owañaakimi jenokinta.

⁶⁴ Niyotakoeyimini: enitatsi pikaateeyinika kaari aapatziyana.

Paerani riyotzitari riraga Jesoshi ninka kaari aapatziyaarini. Eejatzi riyotzitakari aakaanterini iinja.

⁶⁵ Eekiro riyaatatzi ikantanakiri:

—Niyotaki tee paapatziyeeyanani maawaeni, rootaki nokanantakimiri inkaaganki: “Eeromi ikowakaerimi Pawa, tekatsi materoni pokashitenan-imi naaka”.

⁶⁶ Rootaki rookantanakariri osheki riraga aapatziyaaririmi. Aripaete tee royaateeyaneerini.

⁶⁷ Roojatzi riraga Jesoshi ikanteeyanakinani 12 riyotaanewo:

—¿Arima pookaeyanakinani eero ka eejatzi?

⁶⁸ Rakanakiri Peetero:

—Nowinkatharite, eerorika noyaatzimi eero ka, ¿ninkakya noyaatanakirika? Ikantyaani rañeeyanakinini jenokinta maawaeni aapatziyeeyakaworini pikantakirika.

⁶⁹ Naapatziyeeyimini, niyoteeyanakimini; eero ka Rotyaantanewo Tajorentsi, pikameethaperotaki.

⁷⁰ Ikantanakiri:

—Rooma eero ka niyoyagaeyakimini. Pikaatzi jaka 12, omaanta apaani pikaatzika, rirotaki oyaatziriri iwinkatharite kamaari.

⁷¹ Ikenkithatakotakiri Joorashi karyootejatzi, aaka riraga Shimo. Eeniro itsipatawitana maawaeni. Omaanta rirotaki aakaanterini riraga Jesoshi iinja.

7

Iroka ikantayitziririni karireeyajatzii eejatzii jerojareejatzii

¹ Roojatzii ikinakinataakaanakina riraga Jesoshi Karireeyaki. Ikowawita riraga jewatatsiripaeni joriiyopaeni rowamaerimi, rootaki kaari ikowantari rirori riyaaate Joreeyaki.

² Rooteentsi napiitero nokimoshireeyantyaarini naaka joriiyopaeni. Rooteentsi maawaeni atziri riyaaate Jerojareeki riwetsikaeyeroni pankoshintsi ijeekantyaari 7 kitejiri, ikenkithashireeyantyaaworini ikineeyanakini ichariniitenipaeni paerani janta tekatsinta atziri ipanko.

³ Rirentzipaeni riraga Jesoshi ikantziri:

—Piyaaate iroñaaka Joreeyaki. Poñaagapaeri piyotaanewopaeni janta oetarika pantziri. Tema pitajonkawenteeri osheki atziri.

⁴ Pikowakirika riyoteeyemini maawaeni atziripaeni pikinakinayitanakini iñeeyantemirini. Eero pimaniro oetarika pantayiterini. Aririka pitajonkantayitini, poñaayaari maawaeni atziri.

⁵ Tee raapatziyari rirentzipaeni rirori,

⁶ rootaki ikanantakariri rirori:

—Tekiraata omonkaatya kitejiri niyaatakaantyaariri osheki atziri janta Jerojareeki. Omaanta eerokapaeni piyaaate oetarika kitejiri pikoyiri.

⁷ Tekatsi ikantya maawaeni atziri ikijemi eeroka, pikimiiyarini. Inta naaka roonakina osheki. Nokananteeyakaririni: “Tee okameethatzi iroka pantayitziririni”, rootaki ikijantanakinari.

⁸ Pitonkagaeyanakiniita eeroka Jerojareeki. Tekiraata niyaatziita, tekira omonkaatya kitejiri notonkaakaantyaariri osheki atziri.

⁹ Aritaki ikantawakiri. Ari ijeekanaki Karireeyaki.

¹⁰ Omaanta rirentzipaeni rirotaki jateentsiri Joreeyaki, itonkaanaki tonka, tonka. Ikimoshiretapaaki. Rimpaetanaki riraga Jesoshi itonkaakaanakina. Omaanta tee roñaagantapaeroña: tee ikoyi iñaayitawakirini osheki atziri.

¹¹ Janta Jerojareeki ikanta riraga jewatatsiripaeni joriiyopaeni raminam-inawitakari riraga Jesoshi. Ikowantawitakari rayerimi. Ikanteeyini:

—¿Tsika riraganki Jesoshi?

¹² Piyoteenchari janta ikamantawakaaka rirori. Apanipaeni ikantzi:

—Rirotaki kameethari.

Apanipaeni paashini ikantzi:

—Tee ikameethatzi, irira osheki ramatawitziri atziri.

¹³ Omaanta ithaawantakari atziripaeni riraga jewatatsiripaeni joriiyopaeni, rootaki imanakotantakawori ikantakotziriri rirori.

Riyotaantaki Jesoshi janta Tajorentsipankoki

¹⁴ Tee roñaagantapaeroña riraga Jesoshi, imaaki 3. Okitejitanaki itonkaanaki irira Tajorentsipankoki. Riyotaantapaaki.

¹⁵ Rotsikanatakari riraga jewatatsiripaeni joriiyopaeni rirori. Ikantawakaaka:

—Tee ayotaatziiri aaka. ¿Iitaka riyotantayitaworini oetarikapaeni?

¹⁶ Ikantawakiri:

—Tee naaka yotashitawori iroka niyotaakimirika, inta riyotakaanawo riraga otyaantakinari.

¹⁷ Pikowaperoterika panteniri ikowakaakimiri riraga Tajorentsi, aritaki piyotankiro. Piyotanaki rotyaantatarika rirori. Piyotanaki noñaawaetashitarika.

18 Ikowantari ikimoshiryaashitakaakari atziri riraga ñaawaetashitachari, ikantakotziro okaatzira ikoyiri. Aririka itheeyashita, ikowanakiri riraga atziri ikantakoteri: “Kameetharini irika ñaawaetashitachari”. Omaanta eenitatsirika kantakaanantsiri ikowanakiri otyaanziriri ikantakoteri: “Kameetharini otyaantakiriri”. Tema riyotaantaki kyaaryooperotatsiri, tee itheeyashita.

19 Rooma rootaki ikantzimiri Moeseeshini paeraniperoroña: “Iroka pan-tayiterini. Rootaki ikowanakiri Tajorentsi”. Omaanta tekatsi jaka mataperoteroni iroka ikantakimiri. ¿Iitarikya pajaryaantanari naaka powamaena?

20 Ikantawakiri maawaeni piyoteenchari:

—Ikyaantashitakimi kamaari. ¿Ninka ajareemini rowamaemi?

21 Aritaki ikemiri riraga Jesoshi omaanta tee ikantawakiri. Inta ikantziri riraga jewatatsiripaeni joriyopaeni:

—Eerokapaeni pikoyi powamaena. Apaani notajonkantaki saawaroki, rootaki pikowantari powamaena.

22 Omaanta ikantakimiri riraga Moeseeshini Iwaperiteki Tajorentsi: “Pitonateri pitomi aririka ikaatakotapaaki 8 kitejiri”. Omaantakya kaari Moeseeshini kantaperotatsini, intakya riraga ichariniiteni paerani. Rootaki iroñaaka pitotonantariri pitomi pithowapiinta eejatzi saawaroki rowaga kitejitatsiri amakoryaantari.

23 Pitotonatantapiintawo kitejitatsiri amakoryaantapiintari, pimonkaatantawori rojankinatzi Moeseeshini Iwaperiteki Tajorentsi. Rootaki kitejitatsiri amakoryaantapiintari netsiyatakotantariri riraga shirampari. Omaanta eekiro piyaatatzi pikijashitayaana. ¿Iitarikya?

24 Aririka paminapooteri pisheninka, ero pikantashita: “Kameetharini irinta. Riraga paashini pikante tee ikameethatzi”. Pityaari piyoperoteri, roojatzikya piyotanaki oetarika pikenkithatakoteriri. Eejatzi okimitya pikenkithashiryaaperotero nokantzimiri piyoperotantenari.

Ipoñaaka Rotyaantanewo Tajorentsi jenoki

25 Roojatzi ikanantawakaaka jerojareejatzi apanipaeni:

—¿Kaarima irika ikowaetziri rowamagaeteri?

26 Pamineri iroñaaka, riyotaantayitzini jaka tee imaniri. Tekatsi kanterini: “Pimaerite”. ¿Raamaatyaarima maawaeni jewatatsiri riyoperotaki irika Rotyaantanewo Tajorentsi?

27 Omaanta ayotakotakiri aaka tsikarika ipoñaaka irika Jesoshi. Irira karireeyajatzi. Ipokaperotapaerika riraga Rotyaantanewo Tajorentsi, tekatsi yotakoterini tsikarika ipoña rirori. ¿Paamaakama irinta rirotaiki Rotyaantanewo Tajorentsi?

28 Eekiro riyaatatzi riyotaantzi riraga Jesoshi Tajorentsi pankoki, ikantzi:

—¿Pikenkithashireeya piyotenami? ¿Piyotzima tsikarika nopoñaakari? Tee piyoperotzi. Tee nopokashita, eenitatsi otyaantakinari: riroperotatsiri. Kaari piyotziri eeroka,

29 inta naaka niyotziri naari. Riraga otyaantakinari rirotaiki nopoñiimotanakari jenokinta.

30 Roojatzi ikowantaperotawitakari rayerimi. Omaanta tekatsi ayerini. Tekiraata omonkaatya raanteetyaariri.

Rooteentsi riyatee Jesoshi

31 Osheki piyotantyaariri raapatziyakari. Ikantayitzini:

—¿Aririka ipokapaaki riraga Rotyaantanewo Tajorentsi, ranaakotapaeri riraganki itajonkantapae? Eerowee.

³² Riraga warijeeyopaeni ikemaeyawakirini atziri ikenkithatakotakiri riraga Jesoshi. Ari maawaeni ikijanakiri. Rootaki irirapaeni eejatzi jewatatsiripaeni ñaanakowenantatsiri rotyaanantakariri waariryaapaeni raantyaaririmi.

³³ Rootaki ikanantanakariri riraga Jesoshi atziri:

—Iroñaaka notsipatanakimi. Rooteentsi nopiyanee otyaantakinarikinta.

³⁴ Pikowakowawitakitenarika omaanta eero piñaana. Tsikarika nojeeki eero pimatziro piyaate eero.

³⁵⁻³⁶ Ikantawakaaka riraga jewatatsiripaeni joriyopaeni:

—¿litaka ikanantari? ¿Tsikama riyateka irika shirampari eero añaari? ¿Tsikama riyateka kaari amatantyaawo aate aaka? Arima riyate riraga atziri jeekayitatsirini paashinikipaeni kipatsiki. ¿Arima riyotaapaeri atziri janta?

Ikashiyakari rotyaanteniri roori Ishire Tajorentsi

³⁷ Rowaga riweyaantanakawo kitejiri niweshiryaawenteeyantyaaririni Tajorentsi rootaki kameethaperotatsiri kitejiri. Ishitowantapaakari oorya maawaeni naaka nopiyotantakari janta Tajorentsi pankoki, nopinkathatanariri riraga Tajorentsi, eejatzi nokimoshireperotaki. Tema ikatziyashita riraga Jesoshi janta. Romapokashitanakawo itacheronkawaantetanaki, ikantanaki:

—¿Maawaeni ninkarika miritatsiri ishireki ipokashitenaata imiritapaeta!

³⁸ Ari otzimantakyaari rajankaneki aapatziyanari iña owañaantatsiri oshitowantapaakyaari. Rootaki okantakotziri Iwaperite Tajorentsi iroka iña nokantakimirika imiritapaeta.

³⁹ Ro roshiyakaawentakiri iñaatatsiri rowaga Ishire Tajorentsi, rootaki iinja kithatakyaarini maawaeni aapatziyariri Jesoshi. Omaanta teki-raata ijenokanaa riraga Jesoshi rootaki tekira opokashitantari roori Ishire Tajorentsi aapatziyariri.

⁴⁰ Eenitatsi oshekini piyoteeyencharini jaga ikemawakiri ikantakiriri rirori, roojatzi ikanantanaka apanipaeni:

—Riroperotaki irika kamanantzirorini iñaani Tajorentsi aamaantakariri maawaeni.

⁴¹ Paashini kantayitatsirini:

—Rirotaki Rotyaantanewo Tajorentsi.

Paashini kantatsiri:

—¿Arima ipoñeeyani riraga Rotyaantanewo Tajorentsi Karireeyaki? Tee-wee.

⁴² Rooma okantzi Iwaperite Tajorentsi: “Rotyaantanewo Tajorentsi riro-taki icharineeteni Iravuirini. Ipoñaakya Weriki, janta ijeekawitani irira paerani”.

⁴³ Roojatzi ipiyapiyawaantetokotantakariri maawaeni riraga Jesoshi.

⁴⁴ Eenitatsi apanipaeni kowawiteenchari ragaerimi, omaanta tee imatziro.

⁴⁵ Ipiyeeyanakani maawaeni waariryaapaeni. Rareeteeyapaakarini riraga jewatatsiripaeni ñaanakowenantatsiri eejatzi warijeeyopaeni. Ikantawakiri:

—¿litakajaga kaari pamantanari jaka? Nokantawitzimi inkaaganki: “Pamakinari”.

⁴⁶ Rakapaakiri:

—Kameetha iñaawaetzi irinta shiramparinta. Kameetha riyotaantzi, tekatsi paashini kimityaarini. Tee ikantziro oetarika kaari kameethatatsi.

⁴⁷ Ikantawakiri:

—Ramatawitashitakimi eerokapaeni eejatzi.

⁴⁸ ¿Naapatziyakari naakapaeni jewatatsiri? Kaari naapatziyari. ¿Raap-atziyakaririka warijeeyopaeni? Kaari.

⁴⁹ Omaanta irintapaeni atzirinta tee riyojeempiyawo Iwaperite Tajorensi. Tee okameethatzi iñaaperotziri riraganki. Rowashironkaeri Tajorensi maawaeni irinta iinja.

⁵⁰ Eenitatsi jaga Nikoreemo, pokashitakiriri riraga Jesoshi chapinki tsiteniriki. Itsipatawakaeya iwarijeeyotzinkarite, ikantanakiri:

⁵¹ “¿Pikantakotashitari: ‘Tee ikameethatzi Jesoshi?’” Eeromi okantakae rojankinarini Moeseeshi okameethatzi ityaawo akemijanteri ikantakiri, eejatzi okameethatzi ityaawo ayotero kameetha oetarika rantakiri.

⁵² Ikantawakiri:

—Tema eeroka eejatzi pikimiwitari karireeyajatziri riraga kaari iyotziriri. Paminaminayiteroni Iwaperite Tajorensi piyotantyaari tee ipoña Karireeyaki riraga Rotyaantanewo Tajorensi.

⁵³ Roojatzi riyaatanee maawaeni ipankokipaeni.

8

Tsinani shirontariri shirampari kaari oemi

¹ Omaanta irira Jesoshi riyatakaanakina tonkaariki, iitachari Oriiwomashi. Ari nomaaki janta.

² Okitejitzimataki ipiyakaapaakina Tajorensipankoki. Oshekyaanzi atziri riyatashitanakiri. Ijeekapaaki riraga Jesoshi, riyotaantapaariri.

³ Ramaeyapaakinirini apaani tsinani iñeetakiro oshirontakari shirampari kaari oemi. Riraga amirori rivotaki iyotaanziroripaeni Iwaperite Tajorensi, eejatzi warijeeyopaeni. Rojatekakiro niyanki.

⁴ Ikantapaakiri:

—Iyotaantatsiri, iñeetakiro tsinanika oshirontakari shirampari kaari oemi.

⁵ Paerani rojankinatzeni Moeseeshi okameethatzi rompojanteetyawo mapi tsinani oshirontakari kaari oemi. ¿Tsika pikantzika eerori?

⁶ Iñaantawitari, ikowaeyawitani ikompitakayaarimi, rootaki ikananteeyawitaririni. Omaanta apatziro roeyotanaka Jesoshi, rojankinatantanakawo rakoempiki kipsiksi.

⁷ Rapiitawitanakari riroripaeni:

—¿Litaka pikantziri?

Ikatzianaka irira. Ikantawakiri:

—Eenitatsirika pikaatzika iroñaaka kaari antziro kaari kameethatatsi, rityaawo rompojero mapiki, ari roojatzi pompojero maawaeni.

⁸ Rapiitziro roeyotanaka, eejatzi rojankinatane kipsiksi.

⁹ Omaanta ikemantawori iroka, maawaeni thawetakotzirori riyaatane. Ritanaawo riraga aatayiteencharini, rimpaetanaki riraga maawaeni ewankaripaeni riyaatane. Roojatzi ijeekanaki riraga Jesoshi, eejatzi roori tsinani, roojatzi okatziya jaga. Eejatzi nojeekanaki naakapaeni riyotanewo eejatzi paashini atziri.

¹⁰ Ikatziyanaa riraga Jesoshi. Tekatsi iñaaki thawetakotzirori, inta eenitatsi tsinani. Ikantziro:

—¿Tsika iroñaaka riraganki thawetakotakimiriranki? ¿Tekatsima thawetakotemironi pantziri?

¹¹ Okantanakiri roori:

—Tee noñaawaeri, nowinkatharite, jateeyaneeni.

Roojatzi ikanantawakawo:

—Eejatzi naari, eero nokantakowentzimiro pantakiri. Piyaataneero iroñaaka, eero papiitziro panteero kaari kameethatatsi.

Tajorentsi rirotaki kantakotziriri Jesoshi

¹² Impaetzi rapiitantawori iñaanataneeri Jesoshi atziri ikantanakiri:

—Naaka oshiyaworiranki ootamentotsiranki koñeetyaakayeroni maawaeni kipatsipaeni. Tema niyoperotakotziri riraga Pawa Tajorentsi eejatzi niyoperotakotzimiro tsika ikanta. Eejatzi nokantakotzimiro oetaka kyaaryooperotatsiri. Ninkarika aapatziyakinari eero rantapiintziro kaari kameethatatsi, tema kimitakotaka ijeekaki kitejiriki ikimitaaga riraga Tajorentsi.

¹³ Roojatzi ikanantanakari warijeeyopaeni:

—Tema pikantakotashita eeroka apaniroeni. Nokemimi omaanta tee nomatziro naapatziyemi, eerorika teketsi apite ikantana. Tema tee niyotzi kyaaryooperorika okaatzi pikantziri.

¹⁴ Ikantawakiri:

—Jee, naaka kantakotacha. Omaanta kyaaryooperotaki nokantakiri. Ro okameethatantakari niyotzi naaka tsikarika nopoñaakari. Eejatzi niyotzi tsika niyaatee. Omaanta eeroka tee piyotzi tsikarika nopoñaanakari. Eejatzi tee piyotzi tsikarika niyaatee.

¹⁵ Pikimitakari oshekini paashini atziri. Tee piyotana omaanta pikantakowentashitakina maawaeni. Pikenkithashiryashita: “Irika shirampari ikimita maawaeni paashini shirampari”. Omaanta naaka tee nokantakowentzimi iroñaaka.

¹⁶ Omaanta nokantakowentemimi pikameethatzirika iroñaaka, kyaaryootaki nokantakowentemimi. Niyotakimi; eejatzi kijokiro royena Pawa riraga otyaantakinari, riyotakimi eejatzi. Nokaataki apite niyoperoeyemini.

¹⁷ Rooma okantzi Iwaperite Tajorentsi rowaga piñaanatapiintziri: “Apirerika ikaate kantakoterini atziri ari ayoperotanaki kyaaryooperotaki ikanter”.

¹⁸ Ari nokantakota naaka, eejatzi ikantakotana Pawa riraga otyaantakinari; apite nokanta.

¹⁹ Ikantanakiri riraga warijeeyo:

—¿Tsika iroñaaka piri?

Ikantawakiri riraga Jesoshi:

—Tee piyotana. Tee piyotziri Pawa eejatzi. Aririka piyotakinami eeroka, piyotakirimi riraga Pawa eejatzi.

²⁰ Rootaki ikantakiriri maawaeni Jesoshi janta Tajorentsipankoki. Ijeekanaki okaakini janta ipapiintzirinta Tajorentsi koriki. Ikwawitaka riraga warijeeyopaeni ragaaterimi riraga Jesoshi omaanta tekira omonkaata ikamantyaari maawaeni ikowakaakiriri Ashitariri, rootaki kaari imatanteetari ragaeteri.

²¹ Eekiro riyaatatzi riraga Jesoshi ikantanaki:

—Rootzimateentsi niyaatee. Pikowakowawitanakinami maawaeni piñaanakinami omaanta eero piñaana. Eero pimatziro piyaate niyaateenta naari. Tema roojatzi pikantyaani pantapiintero kaari kameethatatsi roojatzi pikamantakya, rootaki piyaafantyaari paamariki kaari tsiwakanitatsini.

²² Ikantawakaaka riraga jewatatsiripaeni joriyyopaeni:

—Pikenkithashireeya ishinetatya. Pikemakiriroña ikanantari: “Rooteentsi niyaatee, eero pimatziro piyaate niyaateenta naari”.

²³ Ikantanakiri riraga Jesoshi:

—Eeroka jeekatsiri kipatsikika omaanta naaka nopoñaaka jenokinta. Jaka kipatsikika rootaki piyeekantari eerokapaeni. Tee nojeekaperotzi naaka kipatsikika.

²⁴ Rootaki nokanantakimiri inkaaganki: “Tema roojatzi pikantyaani pantapiintero kaari kameethatatsi roojatzi pikamantakya”. Eerorika paapatziyawo nokantakimiri, aritaki piyaataki paamariki kaari tsiwakanitatsini.

²⁵ Rojampitakiri, ikantakiri:

—¿Ninkamika?

Ikantawakiri:

—Tema nokantaperowitakimi.

²⁶ Eenitatsi osheki nokantemirimi; eenitatsi eejatzi pantayitzirini nokantakowentemirimi. Omaanta riroperotaki otyaantakinari, eenitatsi ikantakinari irira: rootaki iroka nokamanteriri atziripaeni.

²⁷ Tee riyotziri riraga jewatatsiripaeni joriiyopaeni rirootaki ikenkithatakotakiri Ashitariri, riraga Pawa Tajorentsi.

²⁸ Roojatzi ikantziri riraga Jesoshi:

—Aririka powatzikakotakina paata koroshiki, aritaki piyotanakina eerokapaeni. Piyotena nopoñaanaka jenokinta, natziritapaaki jaka kipatsikika. Eejatzi ari piyotanakina tekatsi nantawitya naari. Nokantziro iroka riyotaakinari Pawa otyaantakinari,

²⁹ kijokiro rowanakina rirori. Tema nantziniri naari oetarika ikowakaakinari irira, rootaki kaari rookantana.

³⁰ Eeniro ikanteeyakiririni iroka, ari osheki atziri raapatziyimawitakari.

³¹ Roojatzi Jesoshi ikanantanakari riroripaeni:

—Aririka paapatziyaperotanakyaawo nokantzimiri, tema eeroka niyootanewopaeni.

³² Aritaki piyotakoperotanakina naaka riraga kyaaryooperotatsiri. Rootaki nookakaakowenantakimiri. Eero omperateeteemi paashini.

³³ Ikantawakiri riroripaeni:

—Naaka icharineetenipaeni Awaraamani. Tekatsi omperatenani paerani roojatzi iroñaaka. ¿litakajaga pikanantanari: “Pookakaakowenantakinari”?

³⁴ Rakakiri rirori:

—Kyaaryooperotaki iroka nokantemiri. Eenitatsi omperatariri maawaeni antzirori kaari kameethatatsi. Rowaga kaari kameethatatsi rantapiintziri, oshiyawitari omperatariri.

³⁵ Riraga omperarentsi eero ikantani ijeekaperote ipankoki omperatariri. Omaantakya riraga itomi ashitawori ipanko ikantani ijeekaperote irira.

³⁶ Naaka Itomi Tajorentsi. Aririka nookakaakowentakimi, eero rapiiteemi romperateemi.

³⁷ Niyoperotakimi maawaeni, eerokatawitaka icharineetenipaeni Awaraamani. Omaanta tee paapatziyawo nokantzimiri. Rootaki pajaryaantanari powamaena.

³⁸ Naaka nokamantzimiro okaatzi ikantakinari Pawa nashi eejatzi roñaagakinawo janta notsipatarinta. Omaanta eeroka ikantzimi pirintakari pashi rootaki pantapiintziri eerokapaeni okaatzi ikowakaakimiri.

³⁹ Ikantawakiri:

—Naakapaeni joriiyopero, naaka icharineetenipaeni Awaraamani.

Ikantziri riraga Jesoshi:

—Kaari. Eerokami maawaenimi icharineeteniperopaenimi Awaraamani aritaki pikimitanakyaarimi. Raapatziyanani paerani rirori, picharineetenitakyaarinimi, pikimityaarimi eeroripaeni, paapatziyakinami.

⁴⁰ Naaka kantawitawori kyaaryootatsiri nokemiri Tajorentsi. Omaanta pajareeyanani powamaena. Tee pikimitani riraga Awaraamani, tee. Iki-moshiryaaantakari rirori raapatziyakawo oetaka ikantziri riraga Tajorentsi.

⁴¹ Omaanta pantapiintziro eeroka rantziri piriperotari.

Roojatzi ikanantanakari irirapaeni:

—¿Paashinika ashitanari? Apaani nirintari naakapaeni. Rirotaki Tajorentsi.

⁴² Ikantakiri riraga Jesoshi maawaeni:

—Rirorikami pirintyaarimi Tajorentsi aritaki pinintaperotakinami naaka. Tee nopokashita; aritaki nopoñaakari riroriki, rirotaki otyaantakinari.

⁴³ ¿Iitaka kaari piyotantawakawori nokantzimiri? Tema tee pikoyi paapatziyawo okaatzi nokantzimiri, rootaki kaari pimatantawo paapatziyawo.

⁴⁴ Rirotaki Jatanaashi pirintakari eerokapaeni. Rootaki pikowantakari pantapiintziniri ikowakayimiri. Owamaantatsirini paerani: irira rirotaki oñaagantzirori rowamaantzi. Tee ikenkithashireeyawo kyaaryootayitatsirini, rootaki kaari ikameethatanta. Theeyachari irira, rootaki itheeyantayitaarini atziri.

⁴⁵ Omaanta naaka nokamantawitakimiro kyaaryooperotatsiri, omaanta tee paapatziyana; tema poyaatziiri riraga Jatanaashi.

⁴⁶ ¿Eenitatsi jaka ñaakinari naari nantziro kaari kameethatatsi? Teewee. Rooma okameethatakirika nokantakimiri, ¿iitaka kaari paapatziyantana?

⁴⁷ Maawaeni itomintari Tajorentsi, rirotaki aapatziyawori ikantziri. Tee itomintzimi eerokapaeni. Rootaki kaari paapatziyantawo ikantziri rirori.

⁴⁸ Roojatzi ikantawakiri riraga jewatatsiripaeni joriiyopaeni:

—Kyaaryootaki nokantakimiri. Eerokataki jamaaryajatzi, eejatzi ithawirentsitakaashitakimi kamaari.

⁴⁹ Ikantawakiri rirori:

—Tee nothawirentsitzi: nopinkathatziri Pawa. Omaanta eeroka tee pipinkathatana; pitheenkakina eeroka.

⁵⁰ Tee nokowashita iñaaperotena atziri; inta Pawa kowaentsiri iñaaperotena maawaeni atziri. Eejatzi rirotaki kantakowenterini maawaeni theenkanari ikameethatzirika.

⁵¹ Kyaaryootaki iroka nokantemiri: raapatziyaperotawakyaaworika nokantziriri, eero ikamaperotzi.

⁵² Roojatzi ikanantanakari riraga jewatatsiripaeni joriiyopaeni:

—Iroñaakaroña niyoperotakimi pithawirentsitaki. Kamaki Awaraamani. Eejatzi kamanantayitzirorini iñaani Tajorentsi, kamaki riroripaeni. Omaanta pikantzi eerori: “Eero ikami aapatziyaworini nokantziri”.

⁵³ Kamaki achariniiteni paerani Awaraamani. Kamaki riroripaeni kamanantayitzirorini iñaani Tajorentsi. ¿Piitashiwitama panaakotziri riraga Awaraamani? ¿Piitashiwitama panaakotziri maawaeni paejatziiteni peewaperotaki eeroka?

⁵⁴ Ikantawakiri Jesoshi:

—Aririka nokantashityaami neewawenantzi, rooma natsipetyaawomi. Pawa, riraga pikantziri eerori: “Notajorentsiti”, rirotaki jewatakaakinari.

⁵⁵ Tee piyotziri eeroka rirori, omaanta niyotziri naaka. Aririka nokantakimi: “Tee niyotziri”, aritaki nokimitemimi eerori, notheeyakyaami naaka. Rooma niyotziri riraga Pawa. Nomonkaateniri okaatzi ikantanari.

⁵⁶ Achariniiteni paerani riraga Awaraamani, riyotakotakina rootaki iki-moshiryaaantakari. Riyotzi iinja nopoke jaka kipsatsiki, natziritapaaki. Iñaakina roojatzi ikimoshireperotantanaka eejatzi.

⁵⁷ Ikantziri riraga jewatatsiripaeni joriiyopaeni:

—Tekiraata pantyashiparitzimaneenteeta. ¿Piñiirima Awaraamani? Tee-wee.

⁵⁸ Ikantawakiri rirori:

—Kyaaryootaki iroka nokantemiri. Tekirani ikoñaatzini riraga Awaraamani, eenirona nojeeki naari. Jee, noñaanakiri.

⁵⁹ Roojatzi ramantawitanakawori mapi riraga jewatatsiripaeni, rompojerimi riraga Jesoshi. Omaanta romanapithatanakari irira Tajorentsi-pankoki, raminaminawitapaakari janta. Tee ñiñiri. Tema shitowanaki rirori.

9

Retsiyatakotakiri Jesoshi kamampowaakitatsiri

¹ Iinja ikinakaanakina janta riraga Jesoshi. Noñaapaakiri shirampari kamampowaakitatsiri. Aritaki ikantapaaka owakira ikoñaatapaaki.

² Nokaatziri riyotaanepaeni nojampiteeyirini, nokanteeyirini:

—Iyotaanari, ¿itaka ikoñaatantakari kamampowaakitatsiri? ¿Rooma rantayitzironi kaari kameethatatsi ashitariri ikamampowaakitantakari itomi? ¿Aririka irika antakirori kaari kameethatatsi ikamampowaakitantakari?

³ Ikantawakiri:

—Tekatsi rantzi, ikamampowaakitashitaka. Eejatzi ashitariri, tekatsi rantzi. Ro ikamampowaakitantakari irika itajonkakowenantakyaariri riraga Tajorentsi. Ikwakaakiri maawaeni atziri riyotanaki kyaaryo itajorentsi.

⁴ Iroñaakaroña okameethatzi antero oetarika ikowakiri Tajorentsi. Rotyaanantari nokimitantari irira, notajonkakowenantakyaariri irika. Kaari nojamanitzi. Aririka ojamanitaki aaka aririka itziroryaanaki oorya eero amatziro antero oetarika.

⁵ Eenirona nojeekika jaka kipatsikika, naaka iyotakotakaakiriri Tajorentsi maawaeni atziri.

⁶ Ikanantakariri iroka, reewatantanakawori kipatsi, ijampowathatakiro, roojatzi itziryaakitantakari rokikira kamampowaakitatsiri.

⁷ Ikantakiri Jesoshi irira:

—Piyaate janta Shiroeki, pikiwaakitakitya.

Rootaki Shiroe* inkaare. Roojatzi riyaatantanaka, ikiwaakitapaaka. Ipiya, aminanee.

⁸ Eenitatsi jaga inampiweri, eejatzi riraga ñaapiintziriri inethaantapiintzi koriki. Ikanteeyanakini:

—¿Kaarima irika riraganki jeekapiintatsiri nethaantapiintatsiri koriki?

⁹ Apaanipaeni kantayitatsirini:

—Rirotaki.

Paashini kantayitatsini:

—Kaari irira. Roshiyashitari.

Ikantawakiri rirori:

—Naakataki.

¹⁰ Rojampitakiri:

—¿Tsika ikanteetakimika pikokichaataantari?

¹¹ Ikantawakiri rirori:

—Riraga shiramparinta iitachari Jesoshi reewatakiro kipatsi, ijampowathatakiro, itziryaakitantakinawo nokikira. Ikantakina: “Piyaate Shiroeki, pikiwaakitakitya”. Niyaaanaki, nokiwapaaka, roojatzi nokokichaatananaa.

¹² Roojatzi ikanantanakari:

* 9:7 Akantziro aari apaanteki Shiroe: Rotyaantzi.

—¿Tsikaroña irira?

Ikantawakiri:

Tsika, taanitya.

13-14 Rootaki kitejiri nomakoryaantapiintari naakapaeni joriiyo itziryaakitantari riraga Jesoshi kamampowaakitawitachari ikokichaataakaantariri. Roojatzi raanteetanakanariri warijeeyopaeni.

15 Rojampitawakiri ikantawakiri:

—¿Oetaka raashitakimiri pikokichaataantaari?

Ikantziri:

—Itziryaakitantakinawo jampowatha nokiki, roojatzi niyaatantanakari nokiwaakitakita. Iroñaaka kokichaataana.

16 Roojatzi ikanantanaka warijeeyo apaanipaeni:

—Riraga shirampari rantawaetantawo kitejiri amakoryaantapiintari. Teetsikya ipoñaaka Tajorentsi.

Paashini kantayitatsini:

—Rirorikami antzirori kaari kameethatatsi, eero imatziromi itajonkantayitenimi. Tema ipiyapiyawaantetawakaanteeyakarini, anik, anik, anik.

17 Rapiitanakiri ikantanakiri:

—¿Iitaka piitzirika eerori riraga kokichaataakimiri?

Ikantawakiri:

—Noetziri naaka rirotaki kamanantzirori iñaani Tajorentsi.

18 Riraga jewatatsiripaeni joriiyopaeni tee rapatziyari: iitakaashitawitaka tee ikamampowaakitzi. Ikaemakaantakiri ashitariri eejatzi riniro

19 rojampitawakiri, ikantawakiri:

—¿Rirotaki irika pitomi pikantziriranki: “Ikoñaatapaaki kamampowaakitatsiri”? ¿Iitaka iroñaaka ikokichaataantaari?

20 Rakapaakiri:

—Jee, rirotaki notyomi. Noñaaperotziri ashi royiro ikoñaatakotapaakiro ikamampowaakitapaaki.

21 Omaanta tee noñiri tsika irika ikantaari ikokichaataantaari, tee niyotzi naaka. Eejatzi tee niyotzi ninkarika kokichaataakiriri. Tee reentsitaneeroñaaka. Pojampiteri irira.

Rootaki ikantziri ashitariri riraga warijeeyopaeni. Ari jataneero.

22 Riraga ashitariri ithaawanteeyakarini riraga jewatatsiripaeni joriiyopaeni, tema riyotaki aritaki ipiyowenteeyakarini riraga Jesoshi. Ikan-teeyitakani: “Eenitatsirika kantatsini: ‘Rirotaki Jesoshi Rotyaantanewo Tajorentsi’, eero ishinetziri irira atsipatyaari akemijanteeyini”. Rootaki ithaawanteeyanakarini ashitariri,

23 rootaki ikanantanakariri: “Tee reentsitaneeroñaaka notyomi. Pojampiteri irira”.

24 Roojatzi rapiitakiri rirori ikaemakaantakiri riraga kamampowaakiwitachari. Ikantawakiri:

—Piñaaperoteri Tajorentsi. Irinta shirampari niyoteeyirini rirori antzirori kaari kameethatatsi.

25 Ikantapaakiri riraga kamampowaakiwitachari:

—Rirorikama antzirori kaari kameethatatsi, tee niyotzi naaka. Apatziro niyotakikya, nokamampowaakitawitani paerani, iroñaaka kokichaataana.

26 Rapiitakiri ikantawakiri:

—¿Tsika ikantapaakimika ikokichaataanteemiri?

27 Rakapaakiri:

—Rootaki nokantawitakimiri inkaaganki omaanta tee paapatziyawakawo. ¿Iitaka pikowantari papiitero pikemiro? ¿Pikowaeyanakinirika eero ka paapatziyari rirori?

²⁸ Roojatzi ikijathatantanakariri ikantanakiri:

—Eerokatajaantaki eerori riyotaanewo. Omaanta naakapaeni riyotaanewopaeni Moeseeshini.

²⁹ Niyoteeyini ikenkithatakaakirini Tajorentsi riraga Moeseeshi paerapiperoroña. Rooma riroriranki shirampari tee niyoteeyirini tsikarika ipoñaakari irira.

³⁰ Ikantawakiri:

—¡Kyaaritaamakya! Rootaki notsikanatantakimiri. Tee piyotziri eerori tsikarika ipoñaakari, omaanta rirotaiki kokichaataakaakirini.

³¹ Ayotakoeyirini Tajorentsi, tee ikemijantziri antayitzirorini kaari kameethatatsi. Omaanta riraga pinkathaperoteriri Tajorentsi, antzirori ikowakaakiriri, rootaki ikemapiintantariri riraga Tajorentsi.

³² Tee akemakotapiintziri kokichaatakayerini kofaatapaentsiri kamampowaakitatsiri. Omaanta naaka nokoñaatapaaki nokamampowaakitapaaki, tema retsiyatakotaana rirori.

³³ Eeromi ipoñaami Tajorentsi tekatsimi matenanimi etsiyatakoteenani.

³⁴ Ikantziri riroripaeni:

—Paerani pikoñaatantapaakari tee pikameethatapaaki. ¿Arima pikowaki iroñaaka piyoteeyinani? ¡jantzikoeni! ¡Intsipaete piyaate jaga!

Rootaki rookantakariri Tajorentsi pankoki.

³⁵ Ikemakotakiri riraga Jesoshi rookaeyakirini warijeeyopaeni riraga kamampowaakiwitachari. Roojatzi raminakitzi, ikantapaakiri:

—¿Paapatziyarima Itomi Tajorentsi?

³⁶ Ari ikantawakiri:

—¿Tsika ijeekekika, naapatziyakari?

³⁷ Ikantapaakiri:

—Naakataki. Piñaakinoroña, nokenkithatakaakimi iroñaaka.

³⁸ Ikantawakiri:

—Naapatziyawakimi, Nowinkatharite. Eeroka riroperori.

³⁹ Ikantapaakiri:

—Rootaki nopokantakari kipatsikika, nokantakotantyaariri maawaeni atziri tsika ikanteeyani. Tema noñaakimi eeroka, eerokawitaka kamampowaakitatsiri omaanta iroñaaka nokokichaatakagaemi. Niyotaakotakimiri Tajorentsi. Tema paapatziyana rootaki iinja piñaantyaariri irira. Kimitaka iroka nopokapaaki jaka niyotaakoteeriri Tajorentsi maawaeni atziri. Riraga aapatziyeeyanarini aritaki riyotaakiri paashini atziri iñeeri iinja. Omaanta riraga kaari aapatziyeeyanarini inta ikenkithashiryawita riyoterimi Tajorentsi, tema tee riyotzimaetari eejatzi eero iñiiri iinja. Iitashiwitaka riyotziri iroñaaka. Omaanta roshiyashitakari kamampowaakitatsiri tee riyoperotziri irira.

⁴⁰ Riraga warijeeyopaeni itsipateeyakarini, ikemaeyawakironi ikan-takiriri. Roojatzi ikanteeyantanakani apanipaeni:

—Iroka poshiyakaawentakiri kamampowaakitatsiri, ¿teetsikya pikenkithashiryakowitana naaka kamampowaakiwitachari?

⁴¹ Rakapaakiri rirori:

—Pikamampowaakitzi, eero ojeeki kaari kameethatatsi pantziri; omaanta pikanteeyawitani: “Namineeyini”, rootaki ojeekantari pantani.

10

Riraga Jesoshi ikenkithatakotziri ashitariri rowishate

¹ Eekiro riyaatatzi riyotaantzi riraga Jesoshi, ikantanakiri:

—Kyaaryootaki iroka nokantemiri. Rooma tsiteniniki romonkyaapiintziri ashitariri rowishate ishiirikoteki. Eenitatsi apaani omoo eejatzi ashitako kameetha. Romonkyaantariri ikempoyaanteri tsiteniriki. Ninkarika pokatsini eerorika ikyaapaaki omooki inta rateetashitapaakya raantyaariri owisha, irira rirotaki koshintzi. Ikoyi ikoshite.

²⁻³ Eenitatsirika atziri shentziniriri ashitako, aririka ipokapaaki ashitariri, ari rashitaryaawakiniri ishineteri ikyaanaki. Aririka ikyaashitapaakiri, ikaemapaakiri rowishate iwaeropaeni, ari ipokashiteri maawaeni, eero ithaawantawakari ashitariri. Roojatzi raanakiri janta paashitomashiki,

⁴ reewatanakiri. Ari riyowaantetziri ifaani, rootaki royaateeyantaririni.

⁵ Aririka ikaemawityaari kaari ifaapiintzi rowishate, eero riyowaantetawakiri ipaante. Eero royaatziri inta ishiyaapithatanakyaari maawaeni.

⁶ Rootaki roshiyakaawentawitakanariri riraga Jesoshi omaanta tee riyotakoteeyironi oetarika roshiyakaawentziniriri.

⁷⁻⁹ Ikanteeyanakirini eejatzi:

—Kyaaryootaki iroka nokantemiri. Naaka oshiyawori ashitakontsi ikyaapiintzira owisha. Tema kimitaka iroka, aririka pikowaperotaki piyoteeri Tajorentsi paapatziyakinarika naari. Maawaeni eeroka jewatatsiri joriyopaeni jaka kaari aapatziyanari kimitakimi koshintzi. Kaari piyotakoperotakiriri Tajorentsi atziri. Omaanta naaka iyoperotziriri riraga Pawa. Ninkarika aapatziyenani naaka nowaanaakiri ikantyaani nojeekakayeri eejatzi nopaperoteri oetarika owañeerini.

¹⁰ Ipokashitziri koshintzi ikoshite owisha, rowamaeri. Eerokapaeni jewatatsiri pikimiwitakari: rooma tee pikameethatzi. Tee piyotakotantaperotziri Tajorentsi atziri, rootaki aririka ikame irira, tee riyoperotanakiri Tajorentsi. Rootaki kaari ifaaperotantariri rirori ikameethatzi. Tema rootaki kaari nomatantawo nojeekakayeri naaka eejatzi Pawa. Omaanta naaka nopokaki nowaanaantakariri kameetha.

¹¹ Naaka oshiyariri riraga shentziriri rowishate kameethari. Tema naaka ashitariri kameethari aapatziyaperotanari rootaki nokowantakari nokamawenteriri.

¹² Tee nokimitari shentziniriri owisha ipinatziiri ashitariri. Irira kaari ashitariri owisha. Aririka ifaawakiri rirori ipokapaaki manitzi, ithaawantanakari ishiyaapithatanakari; rookanakiri owishapaeni. Roojatzi raantapaakyaarikya riraga manitzi apanipaeni owisha, rowamayitapaakirini. Maawaeni paashinipaeni owisha itsiparyaaayanakani.

¹³ Aritaki ikantari rirori. Tee ikenkithashiryaaperotziri owisha, inta ikenkithashiryaashitakari koriki ipineeteriri, rootaki ishiyaapithatantakariri. Pikimitaka eerokapaeni jewatatsiripaeni pookanakiri irika kamampowaakiwitachari, tee pamitakotziri kameetha.

¹⁴⁻¹⁵ Tema naaka oshiyariri riraga shentziriri rowishate kameethari. Kyaaryo naaka ashitariri kameethari riraga aapatziyanari. Tema maawaeni irirapaeni nokashiyeeyirini nosheninka. Kimitaka niyotziri Pawa eejatzi riyotakina naaka, tema niyotziri riroripaeni, eejatzi naaka riyotzitana. Eejatzi nokamawenteriri.

¹⁶ Eenitatsi eejatzi paashinijatzitatsiri atziri kaari joriyotatsiri. Nokowakiri maawaeni irira eejatzi ikemantenari oetarika nokantziri, niyotakotantariri Pawa Tajorentsi roojatzi raapatziyanteena. Aririka raapatziyena ari nokashiyeeri nosheninka. Tema nokashiyeeri nosheninka maawaeni aapatziyanari, joriyotatsiri eejatzi paashinijatzitatsiri atziri.

¹⁷ Eejatzi ikantzi Jesoshi:

—Nokowashitari naaka nokamawenteri atziripaeni, rootaki noka-mawenanyaariri iinja eejatzi nopiriintanee. Rootaki inintaperotantanari Pawa.

¹⁸ Tekatsi matashityaawonimi rowamaenami, inta nokowaperotaki noka-mawenteri maawaeni atziri rootaki nomatantyaawori. Nomatero noka-mawenteri atziri, eejatzi nomatero nopiriinte: rootaki ikowakaakinari Pawa.

Ari riyataakaanakina naakapaeni.

¹⁹ Aritaki okantari ikantakiriri riraga Jesoshi. Roojatzi ipiyapiyawaante-tanteeyapaakaririni maawaeni jewatatsiripaeni joriyyopaeni.

²⁰ Eenitatsi osheki kantayitatsirini:

—Ikyaaantashitakari kamaari. ¿litaka pikemijanantariri?

²¹ Ikantzi paashinipaeni:

—Tee ikyaanteri kamaari, tema kameetha riyotaantzi. Kaari irinta kamaari: tema ineshironkatakiri kamampowaakitatsiri, rootaki ikokichaatakaantariri.

Rapiitziro ikantzi Jesoshi: “Naaka monkaatariri Tajorentsi”

²² Okanta okyaawontsitapaaki. Monkaatapaaka kitejiri no-kenkithashiryaantawori rowameethatanteetawori Tajorentsipanko paerani. Ipiyakaakina Jesoshi Jerojareeki.

²³ Ari ikatziyatziyawaeta rirori janta owitheen kayitani otzinkamipaeni pankotsi, noetziro pankotsi Rashi Sharamooni. Tema rootaki ikaa-panomatantakawori rinkinagaakitero okaatzira.

²⁴ Ipiyowentapaakari osheki jewatatsiripaeni joriyyopaeni, rojateka-paakiri Jesoshi. Ikantapaakiri:

—Paerani pimanapithatakinawo. Pikantaperotena iroñaaka: ¿eeroka Rotyaantanewo Tajorentsi poemishitowaeri oroomajatzi?

²⁵ Ikantawakiri:

—Aritaki nokanteeyawitakimini; omaanta tee paapatziyawakina. Oetarika nantayitakirini, rirotaki Pawa otyaantakinari matakaakinawori. Iroka nantayitakirini, rootaki riyotakaemirini naaka Rotyaantanewo Tajorentsi.

²⁶ Aritaki nokantakimi: tee ro kaari pikowanteeyani pikemijantena, inta kaari pimatantawo pikemijantana.

²⁷ Riraga aapatziyanari ikemiro nokantziri. Niyotziri maawaeni eejatzi irirapaeni royaatana.

²⁸ Aritaki naaka nowañaakiri maawaeni. Tema roojatzi ikantyaani no-jeekakaakiri naaka. Eero riyaatzi paamariki kaari tsiwakanitatsini. Nokempoyaperotakiri, okimitzimotawitana noerikawakotakiri. Tekatsi aapi-thatenarini.

²⁹ Riraga Pawa pakinariri ikantakina: “Pikempoyeenari irirapaeni”. Ranaakotakiri maawaeni itajonkaperotzi, tekatsi aapithaterini eejatzi Pawa rakoki.

³⁰ Nomonkaataperotakari Pawa, eejatzi naaka imonkaatakina.

³¹ Roojatzi maawaeni riraga jewatatsiripaeni joriyyopaeni ramawitanaka mapi rompojantyaaririmi.

³² Omaanta ikantanakiri rirori:

—Rirotaki Pawa tajonkakaakinari. Osheki noñaagayitakimironi. ¿litakama nantakiri pikowantari pompojantenari mapiki?

³³ Ikantawakiri:

—Tee ro nompojantemiri mapiki pantzirowa kameethatatsiri. Eeroka shi-rampari, omaanta piitajorentsitashitaka, rootaki nompojantemiri mapiki.

³⁴ Ikantanakiri rirori:

—Tema rojankinatakaantakiniri Tajorentsi atziri Iwaperiteki rirori, okantzi: “Nokanteeyemini eeroka maawaeni tajorentsitatsiri”.

³⁵ Riraga ojankinatzirorini Iwaperite Tajorentsi ikantziri: “Tajorentsitatsiri”. Tekatsi akantero inashitakayaawo Iwaperite Tajorentsi.

³⁶ Ikwakaakina Pawa, rootaki rotyaanantakinari jaka kipatsikika. Inkaaganki nokantakimi: “Naaka Itomi Tajorentsi”. ¿Itaka iroñaaka pikanantari: “Piitajorentsitashitaka”? Itajonkantaki Pawa.

³⁷ Eerorika nokimitari irira eero paapatziyana.

³⁸ Omaanta nokimitaririka, paapatziyeyanani. Eerorika pikoyi paapatziyashitana naari, okameethatzi paapatziyakotenawo nantziri. Paapatziyawo, roojatzi piyotantyaari ikimitana Pawa. Eejatzi naari nokimitari irira. Piyoperotawakiro.

³⁹ Rapiitziro ikowaperoeyawitanakani rayerimi, omaanta ipeyimotanakari Jesoshi.

⁴⁰ Ari imontyaakaanakinawo naaka riraga Jesoshi Joriraaniki. Riyaataakaanakina janta intatsikeronta tsikarika paerani Jowani ikaawoshitanti. Aritaki ijeekakaapaakina janta apite kashiri.

⁴¹ Osheki pokashitanakiriri eejatzi. Ikanteeyawakaapaakani:

—Tee itajonkantzi Jowani omaanta kyaaryootaki maawaeni ikantakotakiriri Jesoshika.

⁴² Osheki aapatziyayitawakaririni riraga Jesoshi janta.

11

Ipiriintanakiri Jesoshi Raajawo

¹ Ijeeki Wetaaniyaki shirampari iwaero Raajawo, imantsiyataki. Ojeeki eejatzi ipankoki riitsiropaeni: rowaga Mariiya, eejatzi rowaga Maarita.

² Chapinki ojeetziri Mariiya Awinkatharite iitziki. Ro ojeetantari kajaankari. Oshetantari oeshi eejatzi. Tema mantsiyataki iyaariri,

³ rootaki otyaanantakariri kanterini Jesoshi. Inteenanta riyaatashitakiri. Iñaantapaakariri ikantapaakiri:

—Nowinkatharite, riraga Raajawo pinintaperotziri, mantsiyataki. Thame aate.

⁴ Ikemantawakariri Jesoshi ikantawakiri:

—Imantsiyatawitawakyaata omaanta eero ikamaperotzi. Ro imantsiyatantakari, ikowaki Pawa Tajorentsi maawaeni atziri ipinkathatena naari eejatzi ipinkathatziyaari irira.

⁵ Jesoshi inintaperotziro roori Maarita, irento, eejatzi iyaariri.

⁶ Ari ikemakotzitakari imantsiyataki, tee riyaatzita intsipaete, ijeekanaki apite kitejiri.

⁷ Roojatzi ikanantanakina maawaeni:

—Thame apiyeyanakini eejatzi Joreeyaki.

⁸ Nokantanakiri naari:

—Iyotaanari, chapinki janta ari rompojakimimi mapiki riraga joreeyajati. ¿Eekiroma pipiyashitanaatyeeri janta? Eero aatzi: rowamaemikari.

⁹⁻¹⁰ Riyotantari Jesoshi oetarika ikenkithashireeyari Pawa Tajorentsi eejatzi oetaka ikowakaanari naari, ikantana maawaeni:

—Tema eeniro okaatzi 12 oorapaeni apaani kitejiri akatziyatziyawaeantantyaari eero antziwatanta. Eejatzi eenitatsi 12 oorapaeni tsiteniri akatziyatziyawaeantantyaaworika aritaki antziwatakya. Okimiwitakawo iroka, tekiraata omonkaata kitejiri rowamaena. Aritaki amatakiro akatziyatziyawaete janta. Eero rowamagaetana iroñaaka, eero. Pawa ikowakaakae

aate aaka. Aririka aapatziyaperotyaari riraga Tajorentsi, eero imatziro paashini atziri ipakaakagaero aapatziyakarira.

¹¹ Aritaki ikantakinari. Roojatzi ikanantanari:

—Imaashitaka* Raajawo. Niyaate iroñaaka nokaakapaeri rirori.

¹² Nokantanakiri:

—Maaperotakirika, Nowinkatharite, aritaki retsiyatakotanee.

¹³ Omaanta ikenkithatakowitakari Raajawo, ikamaki. Naaka, noetakashitawitaka ro ikantanari: “Imaashita, imakoryaantari”.

¹⁴ Roojatzi ikantaperotantanakinari:

—Kamaperotakiroña Raajawoni.

¹⁵ Kameethaperotaki tee noñiiri naaka ikamimotena, pimatantyaawori paapatziyaperoeyanakinani, rootaki nokimoshiryaaantanakari. Thame amneeyakiterini maawaeni.

¹⁶ Riraga Tomashi iiteetziri Tsipantzi, ikanteeyanani:

—Thame aateeyanakini maawaeni, rowamagaete aaka.

¹⁷ Roojatzi niyaatantanaka.

Nomagaeyakini niyanki awotsi. Okitejitanaki roojatzi nowaagantanaka. Tsitenini rootzimateentsi nareeya inampiki Raajawoni. Ikanteetawakina ikaatakotaki 4 kitejiri omonkyaaganteetantakariri Raajawoni omooki impetaki.

¹⁸ Rowaga Wetaaniya okaakintawo Jerojaree, aamaashitya okaatzi 3 kiroometero.

¹⁹ Ipoñaaka Jerojareeki osheki joreeyajatzi pokashitzirori Maarita eejatzi Mariiya. Eejatzi itsipatawo wetaaniyajatzi. Ikantapaakiro:

—Eero petakotashitari piyaaririni.

²⁰ Ari ritakawo apaani shirampari, kamanteroni Maarita:

—Kaakitakira Jesoshi.

Ookanakiro opanko, jatanaki otonkiyotawakari. Omaanta Mariiya, eniuro ojeekanaki pankotsiki.

²¹ Okantawakiri rowaga Maarita:

—Aririkami piijekimi jaka, Nowinkatharite, eeromi ikamimi aarinini.

²² Niyotaki iroñaaka oetarika pikanteriri riraga Tajorentsi aritaki ipakimi okaatzi pikowakoteriri.

²³ Ikantapaakiro:

—Aritaki rapiiteero rañaagae piyaaririni.

²⁴ Okantawakiri:

—Jee, aririka omonkaatapaakya kitejiri ipiriinanteeyariri Tajorentsi maawaeni kamayitatsirini, aritaki ipiriintanee rirori aarinini. Niyotakiro iroka.

²⁵⁻²⁶ Ikantapaakiro:

—Naaka añaakagaerini maawaeni kamawiteenchari, eejatzi nowaagaeri riraga piyaaririni eejatzi. Ikamawitakyaarika aapatziyanari ari rapiiteero rañaagae eejatzi. Eero noshinetziri apaani atziri aapatziyanari itsipatyaari Jatanaashi janta paamariki kaari tsiwakanitatsini. ¿Paapatziyawoma iroka nokantakimirika?

²⁷ Okantawakiri:

—Jee, Nowinkatharite, niyotakimi eerokataki riraga Itomi Tajorentsi riraga Rotyaantanewo naamaakari.

²⁸ Ari, piyaate pikaemiro pirento.

Roojatzi opiyanaaka, okantziro rowaga Mariiya. Okamantathatapaakiro:

* 11:11 Ikantzirorika joriyopaeni *imaashitaka* omatero okantakotziri apite inashita. 1. Iirira imaaki 2. Ikamaperotakitzi.

—Areetapaaka Iyotagaeri, ikaemakaantapaakimi.

²⁹ Okantziro:

—Jee, ari.

Intsipaete okatziyanaka, iyaatashitanakiri Jesoshi.

³⁰ Tekiraata rareetya rirori pankotsiki. Eeniro ijeeki janta otonkiyotakitarinta Maarita. Ari royiuro janta Mariiya.

³¹ Ari iñaakiro roori iyaatzi maawaeni tsipataworipaeni pankotsiki ari roemoshirenkaatziuro, roojatzi royaatantanakawo maawaeni. Iitawitaka ari iyaate apiitero irakotyaaari iyaaririni janta omookinta.

³² Ari oñaapaakiri Jesoshi, iyaatashitziri otziwerowashitapaakari owethatari. Okantapaakiri:

—Poemoshirenkapaena, Nowinkatharite. Aririkami pijeekimi jaka, eero ikamimi aarinini.

³³ Iñaawakiro riraga Jesoshi irayimotapaakari, eejatzi riragaeyakani joriyopaeni riraga tsipatayitaworini. Roojatzi ikantashiretanaki rirori, rowashiretanaka.

³⁴ Ikantanaki:

—¿Tsika powakirika?

Okantawakiri:

—Janta, Nowinkatharite, nowakiri omooki. Thame paminakitero.

³⁵ Ari riraapaaka riraga Jesoshi.

³⁶ Rootaki ikanantanakari joreeyajatzi:

—Piñaakiri, osheki inintashiretawitarini.

³⁷ Eenitatsi apanipaeni kantaneentsiri:

—¿Kaarima irika kokichaatakagaeriri kamampowaakitatsiri? Eeniririkami jaka, ¿arima retsiyatakoteerimi eejatzi Raajawoni, eero ikamimi?

³⁸ Rapiitziro ikantashireperotanaki rirori. Rokaakiwitapaakawo omoo imoontashitanteetakariri kaminkari impeetaki. Rashitakotanteetakari mapi.

³⁹ Ikantapaaki riraga Jesoshi:

—Pipinyaakoteri mapikika.

Okantawakiri rowaga Maarita:

—Eero, Nowinkatharite, ikaatakotaki imaakotaki 4 kitejiri ikamantakari. Shitzitanaki.

⁴⁰ Ikantanakiro:

—Eero pikantzi: “Eero”. Tema nokantakimi: “Paapatziyakinarika aritaki piñaakiro itajonkante Tajorentsi”.

⁴¹ Roojatzi ipinyaanteetakawo mapi. Raminanaki riraga Jesoshi jenoki, ikantanaki:

—Ariwee, Pawa, niyotaki pikemakina.

⁴² Niyotaki pikanta pikemapiintana. Eenitatsi osheki katziyimotanari jaka. Nokowaki riyote maawaeni potyaantakina, rootaki nokenkithatakaantzimiri.

⁴³ Roojatzi ikaemaperotantanaka:

—Raajawo, pipiriintee, pipokae.

⁴⁴ Roojatzi riyowantanaka kamawiteenchari. Chapinki roojotan-teetawakariri tokoyatha: rakoki, iitziki, maawaeni. Ipashikapootan-teetawakariri paaño. Iroñaaka ikantziri Jesoshi:

—Poojoryaakoteeri, potyaanteri riyaaatee.

⁴⁵ Riraga joreeyajatzi, rirotaiki tsipateeyakaworini Mariiya, iñaakoeyakirini Jesoshi ipiriintakagaari Raajawo rowañaagaeri.

Rajaryagaeyakarini rowamaeri Jesoshi

Tema oshekini riraga jewatatsiri raapatziyeeyanakarini Jesoshi.

⁴⁶ Paashinipaeni riraga jewatatsiri ifaakiri eejatzi ikijanaka. Roojatzi riyaatashitakiri warijeeyopaeni, ikantakotapaakiri riraga Jesoshi, okaatzi rantakiri.

⁴⁷ Ari ikantakoeyakitzirini riraga warijeeyopaeni. Tema ikaemakaan-teeyakirini riraga 70 jewawentziriri joriyyopaeni. Ikantawakaeyakani:

—¿Tsika akanterika? Riraganki shirampari osheki itajonkantapiintaki.

⁴⁸ Aririka ashinetanakiri eekiro riyaatzi itajonkantzi, ari raapatziyeeyanakyarini maawaeni atziri, ipokashiteekari oroomajatzi, ishekirowakoteekari Tajorentsipankoki. Eejatzi ithonkaekari aaka, maawaeni.

⁴⁹ Itsipatari Kaejashi riroripaeni janta. Iroñaaka ojarentsi rirotaki irira iwinkatharite ñaanakowenantatsiripaeni. Ikantanaki rirori:

—Tekatsi piyote eerori.

⁵⁰ Tee pikenkithashiryakya. Pamineeyini: okameethatzimoyemini-ita ikameeta apaani shirampari rowawijaakoeyanteerini aakapaeni, eero athonkanta maawaeni aakapaeni.

⁵¹ Tee ikantashitari iroka. Rooma rirotaki iwinkatharite maawaeni ñaanakowenantatsiri. Riyotaakiri Tajorentsi, rootaki ikantakotzitantakariri ikamawenteeyerini riraga Jesoshi maawaeni joriyyopaeni.

⁵²⁻⁵³ Tee apatziro ikamawenteeyirini joriyyopaeni, inta ikamawenteri maawaeni atziri reentsitetantyaariri Tajorentsi maawaeni aapatziyariri rirori. Inashiteyawitani, ijeekaeyini maawaeni nampitsikipaeni inteenaki omaanta ikamawenteri ipiyoyantyaaririni maawaeni. Aripaete riraga jewatatsiripaeni joriyyopaeni rajaryagaeyakarini riraga Jesoshi, rowamaeri.

⁵⁴ Rootaki kaari iroñaaka ikinapiinantanakari irira janta roshekitzinta joreeyajatzipaeni, tee roñaagapaari. Riyaataakaanakina paashiniki kipatsi. Ari ijeekakaapaakina nampitsiki oetachari Ejerayeemi othapikinta janta tekatsinta atziri ipanko.

⁵⁵ Rootzimateentsi omonkaatya Kitejitatsiri Rawijantariri Ronampiri Tajorentsi janta Ejiipitoki ikimoshireeyantyaarini maawaeni nojoriyyotzinkarite. Iroñaaka itonkaanaki maawaeni Jerojareeki rowameethatantanakyaariri, ipinkathatantyaariri Tajorentsi. Riyaateeyanakini jeekatsiri tsikarikapaeni,

⁵⁶ tema raminaminawitapaakari Jesoshi. Ikyaapaaki maawaeni Tajorentsipankoki ipinkathateri Tajorentsi, ikantawakaapaaka:

—¿Oetaka pikenkithashiryaari eeroka, arima ipokaki Jesoshi?

—Aamashitya aririka.

⁵⁷ Tema aritaki ikantakaantakae aaka maawaeni atziri riraga warijeeyopaeni eejatzi jewatatsiripaeni ñaanakowenantatsiripaeni:

—Aririka piñaakiri Jesoshi, pipoke pikamantakitena intsipaete.

Tema ikowaeyanakini raakaanteri.

12

Janta Wetaaniyaki ojeetziri tsinani Jesoshi

¹ Tekiraata 6 kitejari omonkaatantyaari nokimoshirewenantyaawori Kite-jitatsiri Rawijantariri Ronampiri Tajorentsi janta Ejiipitoki. Rareetakaanena riraga Jesoshi Wetaaniyaki janta ijeekinta riraga Raajawo kamawiteenchari: riraga rowañoagaeri Jesoshi. Tema itsipateeyakawoni rit-siropaeni, rowaga Maarita eejatzi rowaga Mariiya.

² Ari riwetsikaetakiro owanawontsi ifaaperotantyaariri Jesoshi. Tema eejatzi ikaateeyirini Raajawo, naaka riyotaanewopaeni eejatzi paashinipaeni atziri. Rakiyoteeyirini maawaeni. Maarita rowaga ritsiro riraga Raajawo rootaki kitantantsirini okitziri atziripaeni.

³ Ireto Mariiya amapaakiniri Jesoshi kajankapithari yoshaachari naariwo, kameethaperotatsiri. Pinaperotachari. Otziripithatantakari iitziki, roojatzi oshetantanakari oeshi. Kajankaenkatanaki maawaeni pankotsiki.

⁴ Ari eenitatsi jaga Joorashi karyootejatzi rirowitaka riyotaanewo. Riyotaki riraga Jesoshi rirotaki aakaanterini iinja. Ikantawakiro:

⁵ —Litaka kaari pipimanantawo kajankapitharika? Pinaperowitachari osheki koriki. Apayitanakiririni riraga ashironkaenkaripaeni. Omaanta pewanatashitakawo owinawo maawaeni.

⁶ Ikantashita: tee ineshironkatziri ashironkaenkari. Ikempoyaawitanari noorikite maawaeni, omaanta rirotaki ayitanariri eechonkiini noorikite. Tema eejatzi ikowaki eechonkiini owinawo kajankapithari, rootaki ikijakotantawori tee opiri owinawo.

⁷ Ikantziri Jesoshi:

—Okantyaata. Iyotaki nokame, rootaki otziripithatantanari* tekiraata nokame.

⁸ Ikantyaani ikaatemikya maawaeni owashironkaenkari, ari pimatero pineshironkatapiinteeyerini. Omaanta naaka eero nokantani nokaatemi maawaeni kitejiri. Eero oshekitziki kitejiri pineshironkatantanakinari jaka kipsitsiki.

⁹ Osheki joreeyajatzipaeni kemakoeyawakiririni riraga Jesoshi eenitatsi janta, rootaki riyatashitantanakari maawaeni. Eejatzi riyatashitanakiri maawaeni ikoyi ifaantyaariri Raajawo, riraga kamawiteenchari ipiriinta-paakiri rirori.

¹⁰ Rajaryagaeyakarini maawaeni jewatayitatsirini Tajorentsipankoki: tema ikowanaki rowamaeri eejatzi Raajawo.

¹¹ Osheki joreeyajatzipaeni ifaakoeyakiririni riraga Jesoshi rowaifaakiri Raajawo, rootaki ifaifaaka osheki jewatatsiri joriyopaeni raapatziyeeyantanakaririni riraga Jesoshi, eejatzi rotsipariitanakari paashinipaeni jewatatsiri riraga kowatsiri rowamaerimi.

Riraga jerojareejatzi ifaaperotziri Jesoshi

¹² Okitejitanaki oshekini pokaentsiri ikimoshireeyini maawaeni. Ike-makoeyakirini riraga Jesoshi ari ipoki Jerojareeki.

¹³ Ari ragaeyanakironi oshipaeni kompiroshi eejatzi paashinipaeni oshiyawori raanakiro janta awotsiki itonkiyoteeyawakarintanta Jesoshi. Itacheronkawaanteteeyini:

—iSha! iIrika owawijaakotantatsini! iIkameethaperotzi! iRirotaki Rotyaantanewo Tajorentsi! iRirotaki irika reewawenteeyirini nojoriyotzinkaritepaeni!

¹⁴ Ifaapaakiri Jesoshi apaani wooro tekiraata ikyaakotari atziri. Rirotaki omapokaantapaakariri ikyaakotapaakari rirori. Rootaki imonkaatantakawori jankinarentsi Iwaperiteki Tajorentsi. Okantziri:

¹⁵ “Maawaeni jeekatsiri Jerojareeki, eero pithaayi, pokapaaki jewawentemini ikyaakotapaakari wooraani tekira ikyaakoetari”.

* **12:7** Rametari joriyopaeni ijeetantyaari kajankaari kaminkari eejatzi itziripithatantyaari kajankapithari eejatzi ityaakitantyaari panetatsiri tokoyamaashiki iponatantyaaririra kaminkari tekiraata ikitata. Roojatzi raantanakyaari ikitateri.

16 Omaanta tee niyotzi naaka maawaeni riyotaanewo imonkaatziro rojankinateetziro paerani Iwaperiteki Tajorentsi. Aritaki ikamawentee riraga Jesoshi, ipiriintaka eejatzi riyaataneen jenokinta, ari okanta nokenkithashiryaakotziro maawaeni noñaakiri atziri rantakiri rirori. Rootaki nokanantari: “Kyaaryo ari okanta. Imonkaatakiro rirori oetaka rojankinateetziro Iwaperiteki Tajorentsi”.

17 Ari chapinki ikaemiri Raajawo: “Pishitowae”, ari shitowanee. Kamap-erotawiteenchari, omaanta rapiitziro rañee: nokaatzi osheki ñaakoeyiririni, roojatzi nokantakoeyakironi iroka noñeeyakirini.

18 Ari ikemakotakiri riraga Jesoshi maawaeni atziri itajonkantzi rirori, rootaki riyaatashiteeyantakaririni itonkiyotawakari maawaeni.

19 Roojatzi ikanantawakaantanaka warijeeyopaeni:

—Ñaakiro. Maawaeni atziri royaatziri rirori. ¡Tee okameethatzi! ¿Oetakatya anteri? Tekira amatziri apakaeri rirori.

Riraga jewatatsiripaeni joriyopaeni eekiro riyaatatzi iperatanaka royaa-teri rirori.

Paashinijatziatsiri atziri ikoyi iñeeri riraga Jesoshi

20 Itonkaanaki Jerojareeki osheki atziri ikimoshiretantyaari, eejatzi ipinkathatantyaariri Tajorentsi. Ikaatziri kireeshiyajatzii owakira peyacha joriyo.

21 Riyaatashiteeyapaakirini irirapaeni riraga Jiripi, rirotaki wetheera-jatzi. Ojeeki Wetheera Karireeyaki. Ikantapaakiri:

—Yeeyi, nokoyi noñeeri Jesoshi.

22 Jiripi riyaatashitanakiri ikantakiri Antereeshi. Roojatzi riyaatantanaka apite eejatzi riroripaeni ikanantyaariri riraga Jesoshi.

23 Ikantawakiri irira:

—Eerokataki paashinijatziatsiri atziri omaanta pikoyi piyotena naaka. Kameetharini. Okameethatawita maawaeni atziri maawaeni kipatsiki raapatziyenami naaka. Tema rooteentsi nokamawentemi eerokapaeni maawaeni atziri.

24 Kyaaryootaki iroka nokantemiri. Aririka omanakitero teriiko mapipookiki, eerorika opariyapaaki kipatsiki, eero oshooki roojatzi okantya: apaani okithoki ojeekanaki. Omaanta tziroyaapaentsiri kipatsiki, kimiwitaka kamaki okithoki oshookantari owakirari owaatha, roojatzi okithokitantanakya osheki.

25 Eenitatsi atziripaeni kempoyaayiwitacharini, tee ikoyi rowashironkaya, omaanta ratsipetashitakawo ikempoyaaka, tema rootaki riyaatantyaari paamariki kaari tsiwakanitatsini. Omaanta kaari kempoyaacha inta rantakiniri Tajorentsi ikowakaakiriri omawitya ikemaatsiwentyaari kipatsikika, tema roojatzi ikantyaani rañaapae janta jenokinta nojeekakayeri kameetha.

26 Maawaeni kowatsiri rantenawo nokowakaakiriri, okameethatzi royaatenaata; tema ikaatena tsikarika nojeeki naari. Eejatzi iñaakiri Pawa ikameethatzi rirori.

27 Iroñaaka nokenkithashiryaanaka. ¿Oetaka nokanteriri Pawa? ¿Nokanteririka: “Pawa, rooteentsi rowashironkayena atziri, powawijaakotena”? Eero nokantziri. Tema ro noshintsitashitantakawori nopokantakari kipatsiki nokemaatsityaawo eejatzi nokamawenteri maawaeni atziri.

28 Roojatzi ikenkithatakantakariri Ashitariri. Ikantziri:

—Pawa, nokowaki ipinkathateeyeminiita atziripaeni, iñaaperoeyeminiita pikameethatzi.

Roojatzi nokemaeyantakaririni Pawa janta jenokinta, ikantzi:

—Tema poñaagakotakityaanari notajorenka eeroka, rootaki iñaaperotantakinari atziripaeni nokameethatzi. Iinja papiitero poñaagakaanteroni notajorenka eeroka, rootaki iñaaperotantenari osheki atziri.

²⁹ Ari ikemaeyawitawakarini katziyeeyawiteencharini, inta tee riyoperotawakiro. Ikantagaantashitanaka:

—Oñaawaepookitatzzi.

Paashini kantayiteentsini:

—Iñaanatatzziiri ronampiri Tajorentsi.

³⁰ Ikantziri riraga Jesoshi:

—Tee naaka opokashitzi ñaagantsi iyotaantenari: inta eeroka riyotaka-gaeyawitakimini Tajorentsi otyaantakinari.

³¹ Iroñaakarofña ikantakowentero maawaeni theenkantatsiri, ikantziri: “Eeniro pantziro kaari kameethatzi, aritaki nowashironkaemi”. Iroñaaka eejatzi rookakaakiri Pawa riraga iwinkatharite maawaeni kamaaripaeni eejatzi maawaeni kaari aapatziyana.

³² Rooteentsi rowamagaetena rowatzikakoetena koroshiki roojatzikya nokenkithashiryaaakaakari maawaeni atziri, ipokashiteeyenani, ikoyi nowaw-ijakoteri riroripaeni.

³³ Rootaki ikantakiri riraga Jesoshi. Ikamantzitakari tsika ikantyaaka ikamantyaari iinja.

³⁴ Ikantawakiri atziri:

—Iyotagae Iwaperite Tajorentsi: “Roojatzi ikanteetatyeyyaani Rotyaan-tanewo Tajorentsi rañe”. ¿Iitaka pikantziri? ¿Iitaka pikanantawori eeroka: “Ari rowamagaetakiri atziripaentsirika”? ¿Ninkakya irika kamatsineka?

³⁵ Rakanakiri:

—Notsipatemi naaka riraga iyotakoperotakaaneeriri Tajorentsi paashini eechonkiini. Paapatziyana iroñaaka. Eerorika paapatziyana eero piyotziri riraga Tajorentsi. Rootaki piyaatantyaari paamariki kaari tsiwakanitatsini.

³⁶ Rootaki paapatziyantaniro imatantyaawori reentsitetemi. Roojatzi ojeekantapaakimi pajankaneki noñaani.

Roojatzi riyaatantanaka imanapithatanakari.

Kaari raapatziyantari jewatatsiripaeni joriyopaeni

³⁷ Iñaawitakari osheki atziri itajonkantayitakini riraga Jesoshi omaanta tee raapatziyeeyawakarini.

³⁸ Imonkaatakiro rojankinatokozitakaririni paerani Iseeyashi riraga kamanantayitziroirini iñaani Tajorentsi, ikantzzi: “Nowinkatharite, eero roshekiperotzi aapatziyawakimini rowaga akaman-teriri. Iñaawitemi pitajonkante. Omaanta eero raapatziyimi”.

³⁹ Rootaki kaari imatantyaawo raapatziyari Jesoshi. Tema ikantzitakani eejatzi:

⁴⁰ “Riraga Tajorentsi tee ishinetziri riyoperoteri kimitaka tee iñiiri rokiki riraga kaari aapatziyariri Jesoshi eejatzi tee ishinetziri riyotakay-eri rajankaneki kimitaka tee ikenkithashiryaa rajankaneki. Ikantzzi Tajorentsi: ‘Iñeekari. Riyotzikari. Rameentanakari. Nowawi-jaakotzirikari’ ”.

Rootaki kaari imatantawo maawaeni kaari aapatziyariri Jesoshi ikenkithashiryaaofña.

⁴¹ Paerani iñaakiri riraga Iseeyashi ishipakiryaaiki Awinkatharite, impaetzzi ikenkithatakotziri.

⁴² Eejatzi osheki jewatatsiripaeni joriyopaeni raapatziyawitanakari Je-soshi. Omaanta ithaawantari warijeeyopaeni, rootaki kaari ikanantari

inampijatzi: “Naapatziyakari Jesoshi”. Ikenkithashiryaa: “Ikijantanarikari naapatziyari irira, eero ishinetanaana notsipataneeyaari atziri janta piy-otaantsiki nopinkathateri Tajorentsi”.

⁴³ Riraga warijeeyopaeni ikowapiintzi iñaaperoeyerini atziripaeni ikameethatzi, tee ikenkithashiryaa koperotari Tajorentsi iñaaperoteririka irirapaeni ikameethatzi.

Kameetha aapatziyari riraga Jesoshi

⁴⁴ Roojatzi itacheronkawaantetanaka riraga Jesoshi:

—Maawaeni aapatziyanari, tee apatziro naaka raapatziyaperotana, inta eejatzi raapatziyitari otyaantakinari.

⁴⁵ Maawaeni ñaapiintakinari, iñaapiintzityaari eejatzi otyaantakinari.

⁴⁶ Tema nopokapaaki jaka kipatsiki, nokimitapaakari ootamentotsi niyotakotakaantyaariri riraga Tajorentsi maawaeni atziri eero eekiro riyaatatye e ijeekanaki tsiteniriki; omaanta imatziro raapatziyana, eero rantapiintanakiro kaari kameethatzi, inta imonkaatakiro ikowakaakiriri Tajorentsi.

⁴⁷ Omaanta ninkarika kemayitawitakaworini nokantziri: eerorika ikemijantaperotziro, eero nokantakowentziri naaka. Tee ro nopokantari kipatsikika nokantakowentayiterini atziri, inta nopokantari nowawijaakoteri.

⁴⁸ Maawaeni thenkakinari kaari aapatziyawori noyenkithari, eenitatsi okantakowentzi iinja. Iroka noyenkithari nokantawitakari: iinja omonkaatapaakyaarikarona othonkantyaari kipatsi, ari okantakowentzi thenkakinari okaatzi nokantziri.

⁴⁹ Tee noñaawaetashita. Pawa otyaantakinari, rirotaki kantanari: “Rootaki irokakya piñaawaetapaeri. Irokakya pikantapaeriri”.

⁵⁰ Riraga aapatziyawori kaminagaantsi rashi Pawa okaatzika nokamantakiriri, ari owañaanakiri ikanteetatyeeyaani ijeeki jenokinta. Tema nomonkaatakiro maawaeni okaatzi ikantakinari Pawa.

13

Jesoshi riyotagaeyakinawoni tsiteniriki tekiraata ikami

¹ Rooteentsi nokimoshirewenteeyanakironi Kitejitatsiri Rawijantari Ronampiri Tajorentsi janta Ejiipitoki. Aritaki riyotaki riraga Jesoshi omonkaataka rookantanaawori kipatsika, ipiyantanaari Ashitaririki. Ikantatyeeyaani ineshironkaeyakaeni maawaeni rashiteeyakaeni kipatsijatzika. Iroñaaka ineshironkaperotee, tee ithaawanaki ikamawentee.

² Ari nowaeyani maawaeni notsipatakari Joorashi karyootejatzi, riraga itomi Shimo. Ikenkithashiryaaakari rajankaneki riraga iwinkatharite kamaaripaeni riraga Joorashi raakaantawityaarini Jesoshi iinja.

³ Riraga Jesoshi riyotaki Iriri iitakiri jewawenteroni maawaeni oetarika-paeni kipatsikika eejatzi jenokinta. Riyotaki eejatzi ipoñaaka Tajorentsi, rooteentsi ipiyashitaneeri eejatzi.

⁴ Ari rowakagaeyakinani irira Jesoshi, roojatzi ikatziyanaka. Raatonkoryaanakawo iithaari. Rapineethakitanakawo roshewootantari.

⁵ Roojatzi ijantakawo iña tajokira antawo, ikiwanteeyakinawoni noetzi-paeni: nashi naari eejatzi paashinipaeni riyotaanewo. Ro roshetantakinawori noetzi roshewootantari.

⁶ Roowiteenchami ikiwayitzitapaakirimi riraga Peetero, ikantziri:

—Rooma eerokataki Nowinkatharite, tee okameethatzi pikiwenawo noetzi naari, inta okameethatemi nokiweniromi piitzi eeroka.

⁷ Ikantawakiri:

—Tee piyotakotziro iroñaaka iroka nantakimiri. Aritaki piyotakiro iinja.

⁸ Ikantziri rirori:

—Eerokya pikiwanawokya noetzikeya.

Ikantawakiri:

—Eerorikakya nokiwimiro piitzi, eero akimitawakaa iinja.

⁹ Roojatzi ikanantakariri rirori:

—Nowinkatharite, eero apatziro pikiwenawo noetzipaeni, inta eejatzi pikiwenawo nako, nopoo, maawaeni. Nokoyi akimitawakayaarofa.

¹⁰ Ikantawakiri:

—Eero rapiitziro ikiwakya kaawoshiteenchari. Rapiitziro ikiwirowo paniroeni iitzi. Kiteteeyawitakimini eerokapaeni inta apaani kaari kitetatsi.

¹¹ Riyotakiri Joorashi rirotaki aakaanterini. Rootaki ikanantakariri: “Apaani kaari kitetatsi”.

¹² Ithonkaeyakinani ikiwaeyakinawoni noetzi maawaeni. Roojatzi ikithaatantaawo iithaari. Eejatzi ijeekimoteeyakinani, ikantana:

—¿Piyoteeyakinima iroñaaka iitaka nanantayitaworini irokapaeni?

¹³ Rooma pikantapiinteeyanani: “Iyotaantatsiri”, eejatzi “Nowinkatharite”. Kyaaryootaki iroka pikantakinari. Naaka iyotageyimirini. Okameethatzi pipinkathatena.

¹⁴ Naaka piwinkatharite, omaanta nokiwakimiro piitzi namitakotantzimiri nokimitakari ponampiri. Ari poshiyakotenawo naaka: pamitakoperotawakaya.

¹⁵ Noñaagakimiro inkaaganki tsika pikantya eeroka. Aritaki iroñaaka pikimitawakagaeyanakyaani.

¹⁶ Kyaaryootaki iroka nokantemiri. Ronampiri tee ranaakotziri omperatariri. Eejatzi riraga rotyaantanewo eero ranaakotziri otyaantakiriri.

¹⁷ Iroñaaka piyotakiro iroka niyotaakimiri, tema rootaki pikimoshirentaayari pimonkaatakirorika nokowakaemiri nokimoshiryaakaanemiri.

¹⁸ Eeniro iroñaaka apaani nokantakoperoteri, tee maawaeni nokenkithatakotzimi. Niyoyagaeyakimini maawaeni, tema niyoteeyakimini. Eenitatsi Iwaperite Tajorentsi tekiraajeeni omonkaatyaata, okantzi: “Riraga owakotakinari nopaani, rirotaki piyankashitenani”.

¹⁹ Aritaki nokanteeyakimini tekiraata ragaetena. Piyotantari omonkaataka okaatzi nokantakimiri, aritaki paapatziyakotena naaka riraga Rotyaantanewo Tajorentsi riraga Owawijaakotantatsiri.

²⁰ Kyaaryootaki iroka nokantemiri. Aririka raakameetha-teetawakiri notyaantanewo, eejatzi naari, raakameethatena. Aririka raakameethatawakina naari eejatzi ikimiteri riraga otyaantakinari raakameethateri.

Ikantzi Jesoshi: “Rooteentsi raakaanteetena”

²¹ Roojatzi rowashirentanaka Jesoshi, ikamanteeyanani:

—Kyaaryootaki iroka nokantemiri. Eenitatsi jaka aakaanenani.

²² Ari naminawakaanaka naaka maawaeni riyotaanewo, tee niyotzi ninkarika kantakotakinari.

²³ Naaka riyotaanewo inintaperotana Jesoshi, eenirona naari notziintanakari ichopineeki noñaanantakariri.

²⁴ Rookotakina Peetero, ikantana:

—Pojumpiteri. ¿Ninka ikenkithatakotzirika?

²⁵ Roojatzi apawo notziitotaperotantakariri ichopineeki riraga Jesoshi. Nokantakiri:

—Nowinkatharite, ¿ninka aakaaneminika?

²⁶ Ikantakina:

—Aririka nochaantero paa, irika nopakiri, rirotaki aakaanatenani.

Roojatzi rochaanantanakawo paa, ipakiri Joorashi itomi Shimo karyoote-jatzi. Ari raawakiro.

²⁷ Roojatzi ikenkithashiryaaakaanatariri iwinkatharite kamaaripaeni Joorashi raakaanteri rirori. Riraga Jesoshi riyotzi oetaka ikenkithashiryaaari rirori. Ikantanakiri:

—Oetarika pikenkithashireeyirini pantero, pimateroota intsipaete.

²⁸⁻³⁰ Raantawakawori rowaga paa, rowakawo, roojatzi riyaaantanaka raakaanantyaariri. Rirotaki kempoyaakinari noorikite maawaeni. Naakapaeni owaeeyencharini jaga tee niyotawakiro ikantakiriri: “Pimateroota intsipaete”. Riyaaantakariri, raamaanaka apanipaeni ikantziri Jesoshi: “Pamanante oyaari akimoshirewenantyaawori Rawijantari Ronampiri Tajorentsi”. Paashini raamaaka ikanteri: “Piyaate pipashitayityaarini ashironkaenkari”. Niyankitaki tsiteniri ipiyashitanakari.

Ikamantakina naakapaeni riyotaanewo riyaaateeta

³¹ Roojatzi ikamantanakina Jesoshi:

—Nopoñaanaaka naari jenokinta, natziritapaaki jaka kipatsiki. Rooteentsi kijashitanari raantaneenari. Roojatzi nokamawenteri maawaeni atziri, nopiriinantaneeyari, nopiyantari jenokinta. Tema nokamawenantyaariri aapatziyeeyanarini ipinkathateeyanteenarini naari eejatzi Pawa ikanteri: “Tajorentsi riroperori. Rotyaantakaeri Itomi riraga Jesoshi ikamawentee aari”.

³² Eejatzi ikimitya Pawa, riyotakagaeyerini atziri ipinkathateeyinani naari. Eejatzi ikantakotenari rirori: “Rirotaki notyomi. Rantakiro kameetha maawaeni nokowakaanatariri rantero”. Iroñaaka imatero: eero ijama-nentawo.

³³ Iroñaaka, niyotaanewopaeni, rooteentsi nookanteeyaneemirini. Pikowakowaperotana omaanta okimitaka nokantakiri jewatatsiripaeni joriinyopaeni chapinki, eejatzi iroñaaka nokanteeyemini eerokapaeni: “Nopiyantari janta, omaanta eero pimatziroota eerori piyaateeta, tekira”.

³⁴ Paashini nokamineeyemirini iroñaaka: “Pineshironkatawakaeyanikya maawaeni. Nokimitaka naaka noneshironkaeyimini, eejatzi pikimitawakaeyani eeroka, pineshironkatawakaeyanikya.

³⁵ Aririka pineshironkatawakaeyanikya, aritaki riyotakoeyakimini eeroka maawaeni atziri: eerokapaeni niyotaanewopero”.

Ikante Peetero: “Tee niyotziri Jesoshi”

³⁶ Ikantzi riraga Peetero:

—¿Tsika piyaateka, Nowinkatharite?

Ikantakiri:

—Janta niyaatee, eero pimatziroota poyaatanakina iroñaaka. Iinja aritaki poyaatanakina.

³⁷ Ikantziri rirori:

—Nowinkatharite, ¿iitarikya kaari nomatantyaawo noyaatemi iroñaaka? Omawitya rowamagaeteerika, aritaki okanta.

³⁸ Ikantawakiri:

—¿Arima pantero? Kyaaryootaki iroka nokantemi. Tekirani iñiini tyaapa, pikante: “Tee niyotziri Jesoshi”. Okaate 3 pikante.

14

Raanakiri Jesoshi aapatziyariri Pawaki

¹ Eejatzi ikanteeyanakinani Jesoshi:

—Eero pikenkithashiryashaipiintawo inta pameentyaari Tajorentsi. Eejatzi naari, pameentena.

²Janta inampiki Pawa eenitatsi oshekini pankotsipaeni. Eero oshekitzimi, ari nokantemimi: “Tee oshekitzi”. Niyaate janta niwetsikaeyapaemini pipanko, pijeekanteeyapaeyaarini eeroka iinja.

³Aririka nomatemiro pijeekantyaari, ari napiitaatero nopiyashiiyakitemini nagaeyaatemini. Aritaki notsipatapaakimi nojeekinta naari.

⁴Piyotzi tsikarika niyaatee. Piyotzi eejatzi tsikarika nokinanaki.

⁵Ikantziri riraga Tomashi:

—Tee niyotzi naaka tsikarika piyaatee. ¿Tsika niyotantyaari tsikarika pikinee?

⁶Ikantakiri:

—Tema naaka oñaayemironi pikinantanakyaari pareetantyaari Pawaki, eejatzi naaka yotaapiinteyakimironi kyaaryooperotatsiri, naaka añaakagaeyakimirini pikanteetateeyeaani. Tekatsi pikantya piyaatashiteri Pawa, inta naaka aaneemini.

⁷Piyoteeyantakinarinimi naaka piyoteeyakirinimi Pawa eejatzi. Paata piñeena nokamawenteri maawaeni atziri ikimitaaka ikantanari Pawa roojatzi piyoperoteri tsika ikantari rirori.

⁸Ikantziri riraga Jiripi:

—Nowinkatharite, poñaagaeyenarini Piri; ari okaatapaaki, eero napiitaaneemi nojampikowentaneeri.

⁹Ikantakiri:

—Paerani notsipateeyakimini. ¿Tekirama piyotana? Maawaeni ñaakinari, kimitaka iñaakiri Pawa rirori. ¿Litaka pikanantanari iroñaaka: “Poñaayenari piri”?

¹⁰¿Tekirama piyotzimate nokimitari Pawa? Eejatzi ikimitana rirori. Tee nokantashita. Ikimitana irira, rirotaiki matakaanawori notajonkantzi.

¹¹Tema nokantzimi nokimitari irira. Eejatzi ikimitana naari. Paapatziyawo iroka nokantakimiri. Eerorika pikoyi paapatziyashitana, ari piñaaperoyakinani notajonkantaki, tema rootakikya paapatziyantananari.

Aririka riyaatanee Jesoshi, osheki imateniri aapatziyariri

¹²Eejatzi ikanteeyanakinani riraga Jesoshi:

—Rootaki kyaaryootaki nokamantemiri. Maawaeni aapatziyenani ikimiteeyanani, eeniroka nantziro naaka eejatzi ikimitya rirori rantaperotero. Tema niyotaakiri atziri rootaki raapatziyantakinari apanipaeni. Ari niyaa-teeta Pawaki, eejatzi opoki rowaga Ishire Tajorentsi amitakotemini. Roojatzi pikamanantyaari atziri maawaeni nokantakimiri naaka, rootaki raapatziyantayitenarini oshekini.

¹³Aririka paapatziyanakina, aritaki nomatakimiro oetarika pikowakoteriri riraga Pawa. Iroka nokantemiro ikanantyaari maawaeni atziri iñaaperoteri Pawa.

¹⁴Paapatziyaperotakinarika, pimatero pinetheena Naaka oetarikapaeni, aritaki nomatakimiro pikantenari.

¹⁵Pinintaperotanarika, pikemijantaperoyenani oetarika nokamina-gaeyemirini.

¹⁶Naaka amanerini Pawa rotyaanteeyemironi paashini Amitakoeyemirini. Aritaki imatakimiro. Roojatzi okantyaani otsipateeyemini roori:

¹⁷rootaki rowaga Ishire Tajorentsi iyotayemironi maawaeni kyaaryootakotatsirini Tajorentsi. Omaanta tee riyoteeyironi irowa kaari aapatziyanari, rootaki kaari opokashiteeyantaririni otsipateeyarini. Omaanta

aritaki kijokiro owanteeyakimirini eerori. Rootaki piyoteeyantakaworini eeroka.

¹⁸ Nopiyaneerika Pawaki, eero nookimi apaniroeni, ari nopiyashiiyemini Noshireki.

¹⁹ Rooteensi niyaate. Eero rapiitana iñeeyanakinani kaari aapatziyanari, inta piñeeyenani eeroka. Ashi noyiro nañi, rootaki pañaanteeyanakarini eerori: pikantyaani pijeeki jenokinta.

²⁰ Aririka nopiriintanee, aritaki piyoteeyanakini nokimitari Pawa. Tema eejatzi pikimiteeyenani eeroka, eejatzi nokimiteeyimini naari: akim-itawakaeyani.

²¹ Maawaeni yotawakirori nokaminaakiriri, ikemijantaperotakirorika eejatzi, rirotaki nintashireperotanari. Pawa aritaki inintashireperotakiri nintashireperotanari. Eejatzi naari aritaki nonintashiretakiri rirori. Niyotakaaperoteri tsika nokanta.

²² Eenitatsi janta paashini Joorashi, kaari karyootejatzi. Rojampitziri irira, ikantziri:

—Nowinkatharite, piyotakaaperotakina naaka tsika pikantari. ¿litaka kaari piyotakaantari kaari aapatziyemini tsikarika pikantari?

²³ Ikantakiri:

—Pinintaperotana eeroka omaanta tee inintaperotana riraga kaari aapatziyanari. Pinintaperotanarika, pikemijantaperotero nokantzimiri, roojatzi inintaperotantemiri riraga Pawa. Roojatzi nopokashiiyakimini pishireki, kijokiro nowantemiri Naaka eejatzi Pawa.

²⁴ Omaanta kaari nintashiretanari, eero ikemijantaperotziro nokantziri. Iroka nokantakimirika, kaari nashi nokantzimiri naari, inta ikantziri otyaantakinari.

²⁵ Eenironaka notsipateeyimini, aritaki nokamantzitakimiro omaanta tekiraata pikemaperotana.

²⁶ Riyotzi Pawa paapatziyakina, rootaki rotyaanantemirori amitakotantatsiri roori Ishire Tajorentsi. Iyotakaemiro oetarikapaeni. Okenkithashiryaakaapaakimiro maawaeni nokantzimiri. Rootaki kenkithashiryaakayemironi eerokapaeni maawaeni nokantakimiri.

²⁷ Eekiro riyaatatyeek ikantanakina riraga Jesoshi:

—Rooteensi niyaate. Nokimoshiryaanaki naaka tee nowashiretakota. Nokowaki pikimitena pikimoshireeyanakini eeroka: tema naaka piki-moshirewentena. Eero imatziro atziri roemoshirenkemi. Omaanta naaka oemoshirenkemini. Aririka eekiro piyaatayee pikenkithashiryaakotena naaka aritaki nojeekakagaeyakimini kameetha.

²⁸ Aritaki pikemakiro nokanteeyakimirini rooteensi niyaate, eejatzi nopiyee. Aririka pinintaperotena kameetha pikimoshirewentena niyaate Pawakinta. Aritaki riraga Pawa ranaakotakina.

²⁹ Iroñaaka nokamantzitakimiro tekirani niyaatee. Aririka piyotaki omonkaataka nokamantakimiri, paapatziyaperoyantenarini.

³⁰ Eechonkiini napiitzi nokenkithataakimi. Awosikitapaaki jewatat-siri maawaeni kaari aapatziyanari: rirotaki iwinkatharite kamaaripaeni. Tekatsi ikantya rirori reewawentena naaka.

³¹ Omaanta noshinetari rowamaena oyaatziriri rashi. Irira Pawa ikowakaakinari nokamawenterini maawaeni atziri. Rootaki nokanantariri riyoteeyantakaworini atziri nonintaperotziri riraga Pawa, eejatzi nantapiintziniri oetakarika ikowakaakinari. Pikatziyanaki. Thame aatee.

15

Riraga Jesoshi rirojatzi oshiyakaawentacha owaatotha oowa

¹ Ikantawitanaana riraga Jesoshi inta eekiro riyaatatzi riyotaana. Iroka paashini roshiyakaawentakinari irira:

—Naaka kimitawori owaatotha oowa. Eeroka kimitawori otha. Rirotaki Pawa thamaetakotzirori.

² Aririka otha kaari kithokitapaentsiri riraga thamaetakotzirori ipejayitzirori, eejatzi rookiro. Omaanta rowaga kithokitatsiri rowameethatakotakiro okithokiperotantanakyaari. Kimitaka iroka, Pawa rantakimiro eerokapaeni aapatziyanari. Raapatziyaperotakaantemiri, ikameethatakaaperotakimi.

³ Iroka niyotagaeyakimirini, rootaki owameethashireeyakimirini Ishire.

⁴ Kijokiro powaeyenani. Aritaki naari kijokiro nowaeyemini. Otha oowa aririka ochewaryaanaki, eero omataa okithokite, rooma ari okamae. Aritaki pikimiteeyaworini eerori. Eerorika kijokiro powaeyenani, eero pimatziro piyoteeyerini kameetha paashini atziri raapatziyantemiri.

⁵ Naaka kimitawori owaatotha. Eerokapaeni pikimitawo othapaeni. Maawaeni kijokiro oyenani rirotaki mateeyanakirorini oetarika nokowakaakiriri. Tema kijokiro noyeri naari. Omaanta aririka pintareeyanakinani, eero pantzimaetawo nokowakaakimiri. Rootaki okameethatantari kijokiro powanakina naaka.

⁶ Riraga kaari kijokiro owana, ari ikimitakaanteetakyaari otha oowa ipejeetero, thatzik. Roojatzi aririka ojampishitanaki, rookaetero paamariki, pok, otaya, tzininini.

⁷ Roojatzirika kijokiro powaeyanakinani eejatzi aririka paapatziyaperotyaawo nokantzimiri, pikantena oetarika pikowayitzirini: aritaki notakimiro.

⁸ Aririka pimatayitakironi oetarika nokowakayemiri, riyoperotemi maawaeni atziri eerokaperotaki niyotaanewopaeni. Aritaki ifaaperoteri atziri riraga Tajorensi ikameethatzi.

Riraga Jesoshi isheninkatakari maawaeni riyotaanewo

⁹ Iroka eejatzi ikanteeyanarini riraga Jesoshi:

—Kimitaka inintashiretana Pawa osheki, eejatzi naaka nokimiteeyimini, nonintashireeyimini osheki. Kijokiro poyena, rootaki anintaperotawaka-gaeyantyaarini osheki.

¹⁰ Pikemijantaperoterorika nokaminagaeyimirini, aritaki nokan-tanakimiri nonintaperoeyanakimini naaka. Nokemijantaperotziro ikantakinari riraga Pawa, roojatzi ikantani inintaperotakina.

¹¹ Ashi noyiro nokimoshiryaanaki naari. Ro nokamanantzimiro iroka pikimoshirewenantyaawori eeroka. Nokowaki pikimoshireperotanaki maawaeni.

¹² Iroka nokaminaantemiri: tema nonintashireeyimini naaka. Rootaki nokaminaantakimiri: pikimitaaga eerori, pinintaperotawakagaeyani.

¹³ Riraga neshironkaperotziro atziri, ikamawentakiririka, rirotaki nintashireperotziriri kameetha.

¹⁴ Aririka pimateeyakironi nokantakimiri, eerokaperotaki notsipamintharipero.

¹⁵ Eero noeteeyakimini iroñaaka nonampiri, tee riyotzi onampirentsi oetarika rantziri onampitariri. Omaanta niyotakagaeyakimini okaatzi ikamantakinari riraga Pawa, rootaki atsipaminthatawakaantaperotakari iroñaaka.

¹⁶ Tee eerokapaeni yoyeenani; inta naaka yoyayitakimirini eerokapaeni. Notyaantakimi panantyaawori oetarika nokowakaayitemirini. Eero patsipetawo oetarika pantayitenarini. Pikemijantaperotenarika, aritaki imatakaakimiro riraga Pawa oetarika pikanteriri.

¹⁷ Napiitanakimiro iroka nokaminagaeyakimini: pinintawakagaeyani maawaeni.

Theenkantatsiri roonakari Jesoshi eejatzi aapatziyariri

¹⁸⁻¹⁹ Eekiro riyaatatzi ikantakina Jesoshi:

—Riraga kaari aapatziyanari ineshironkatawakaaka. Aririkami pikimiyarimi eeroka, aritaki ineshironkatakimimi eeroka. Omaanta tee pikimitari. Niyoyeyakimini maawaeni, rootaki roonantakimiri. Kyaaryo, roonantakimiri riraga kaari aapatziyanari, omaanta nokowanaki piyoperote ritawo roonana naari.

²⁰ Pikenkithashiryaaikiro nokantakimiri chapinki: “Riraga ronampiri tee ranaakotziri onampitariri”. Aritaki ikijakina. Eejatzi ikimitemi eeroka, ikijeeyemini. Tee ikemijantaperotziro nokanteeyawitakaririni. Eejatzi eeroka, eero ikemijantaperoyeyimini pikamanteeyawityaaririni eerokapaeni.

²¹ Rirorotaki Tajorensi otyaantakinari. Omaanta tee riyotziri maawani rirori, rootaki ikijantemiri. Tema piyotakowitakinari riroripaeni. Rootaki ranantawori iroka.

²² Ari nopokashitawitakari, nokenkithatakaawitakari. Eeromi nopokashitzirimi eero eenitatsimi iroñaaka rantani. Omaanta iroñaaka tekatsi okantya irirapaeni ikantero: “Tee niyotziro nantziro kaari kameethatatsi”.

²³ Riraga oonakinari roonakari Pawa rirori.

²⁴ Eero eeniromi rantani, eeromi iñaawitakina notajonkawentzimotakirimi. Nomatayitakironi kaari imatayitzini atziri. Omaanta iñaawitakina notajonkantzi, eekiro roonatyana. Eejatzi roonitakari riraga Pawa.

²⁵ Aritaki ikantari maawaeni. Tema monkaatapaaka iroka rojankinakotziteetakiririni rirori Iwaperiteki Tajorensi: “Roonashiitana maawaeni, tekatsi nantawitya”.

²⁶ Ari notyaantakimiro eerokapaeni Amitakotemini, rowaga Ishire Tajorensi. Opoñaakya Pawaki, kameetha iyotaapaemiro kyaaryooperotatsiri. Aririka opokapaaki okantakotapaakina naaka.

²⁷ Eejatzi eerori, okameethatzi pikantakotakina naari eejatzi. Tema eeroka tsipatapiintakinari paerani nitantakawori niyotakotakiriri atziripaeni.

16

¹ Eekiro riyaatatzi ikantana riraga Jesoshi:

—Nokoyi eero pipakaero paapatziyana, rootaki nokanantzimirori maawaeni iroka.

² Paata pikowaeyawityaani pikaaterimi ajorriyotzinkarite janta piyotapiintaantsiki inta roepiyawakimi. Rowamaemi eejatzi. Aritaki riraga kijaakimiri ikenkithashireeya rantziniri Tajorensi ikowakaakiriri.

³ Tee riyotziri riraga Pawa, eejatzi naaka, tee riyotana, rootaki ranantemirori iroka.

⁴ Aririka omonkaatakya iroka nokantakimiri, aritaki pikenkithashiryaanakiro nokantakimikya rootaki iroñaaka nokanantzimirori. Paerani notsipatziimini, rootaki kaari nokanantzimini, omaanta rooteensi niyaatee, rootaki nokanantaperotakimiri.

Opoke Ishire Tajorentsi

⁵ Ikantanakina riraga Jesoshi:

—Iroñaaka niyaate otyaantakinariiki. Omaanta tee pojampitana: “¿Tsika piyaateka?”

⁶ Iroñaakarofña nokantakimi, rootaki petakoperotantanakari maawaeni pajankaneki.

⁷ Kyaaryooperotaki iroka nokantakimiro. Okameethatzimotzimi niyaatee. Eerorika niyaatee eero opokashitzimi Amitakoperotemini rowaga Ishire Tajorentsi. Aririka niyaatanaki, aritaki notyaanteeyapaakimironi Noshire.

⁸ Areetapaakimirika, ari oñaanashiretapaakiri maawaeni kaari aapatziyanari okanteri: “Eeroka antayizirorini kaari kameethatatsi”. Oñaanashiretapaakiri maawaeni ikamawenterira Jesoshi iñaaperotantariri Tajorentsi ikameethatzi, eejatzi rowameethatantyaariri. Eejatzi oñaanashiretapaakiri maawaeni tsika ikantyaari Tajorentsi ikan-takowenantyaariri maawaeni kaari aapatziyanari.

⁹ Tema tee raapatziyana rootaki rowashironkaawentyaari iinja kaari kameethatatsi. Eejatzi rowaga Ishire Tajorentsi okanteri: “¿litaka kaari paapatziyantari Jesoshi?”

¹⁰ Maawaeni kaari aapatziyanari tee riyotakoperotziri Pawa Tajorentsi iñaaperotakotantanari naaka. Omaanta aririka opokapaaki rowaga Ishire Tajorentsi oñaanashiretapaakiri maawaeni atziri nokamawenteri eejatzi nopiyanteeyari Pawaki, rootaki raapatziyantantaririka iñaaperoteri rirori ikameethatzi.

¹¹ Eejatzi opokashitantapaakari Ishire Tajorentsi iyotakagaeyapaerini maawaeni theenkantatsiri ari ikantakotanteri Tajorentsi, rowashironkagaeyerini. Tema rirotaiki rirori rowashironkagaeyerini Jatanaashi riraga iwinkatharite kamaaripaeni, eejatzi rirotaiki jewatatsiri maawaeni theenkakinari jaka kipatsiki.

¹² Tekira eeniro osheki nokamantemirimi omaanta eero pimatziro piyoteeyawakironi iroñaaka.

¹³ Kyaaryooperotaki maawaeni iyoteemiri Ishire Tajorentsi. Aririka opokapaaki, iyotakaapaemiro maawaeni kyaaryootatsiri. Eero iyotaashita apaniroeni. Oetarika okemakinari naaka niyotaantziri aritaki iyotaapaemi maawaeni. Iyoteemi oetarika awijatsini iinja.

¹⁴ Aawakironi noyenkithari roojatzi iyotaantawakimi eeroka, tema apatziro okamantemiro maawaeni iroka noyenkithari. Tema ari oñaaperoteena. Tema apatziro okamantakotana naaka.

¹⁵ Maawaeni ikantayitanarini Pawa, nokantayitakironi naaka, rootaki nokanantakimiri maawaeni: “Iyotaantemiri rowaga Ishire maawaeni iroka nokantziri”.

¹⁶ Ikantanakina Jesoshi:

—Paata eero piñaana. Paashini paata ari papiitero piñeena.

Ikantakota Jesoshi ikamawentee eejatzi ipiriinantaneeyari omaanta tee nokemaperotziri.

¹⁷ Roojatzi nokantagaantawakaeyakani:

—¿Tsika okantaka iroka ikantakaeri? “Paata eero piñiitana. Paashini paata ari papiitena piñeena”. Ikantzi eejatzi: “Niyaatee Pawaki”.

¹⁸ ¿litakakya ikanantari: “Paata”? Tee ayotakotawakiri oetarika ikan-takaeri.

¹⁹ Riyotaki Jesoshi nokamantawakaaka. Riyotaki nokowawitari nojampiterimi. Ikantanakina:

—¿Pojampikowentawakaanakawo nokantakimiri? “Paata eero piñaana. Paashini paata papiitena piñeena”.

²⁰ Kyaaryootaki iroka nokantemiri. Ari piraakotanakina maawaeni, powashiretanakya. Omaanta kimoshirewitachari maawaeni kaari aapatziyanari. Powashirewitakya eerokapaeni, omaanta ari papiitero pikimoshiryane.

²¹ Aririka omonkaatakya oeyowantyaariri otomi tsinani, okemaatsitakari. Ikoñaatantakari eentsite, tee okenkithashiryaanaka okemaatsitakari, inta okimoshirewentziri riraga otomi.

²² Aritaki pikimitakari iroñaaka eerokapaeni, powashiretawitaka nokamantari. Omaanta aritaki nopiriintanee napiitero noñaaneemi. Rootaki pikimoshireeyantanakarini, tekatsi owashiretakaaneemini eeroka.

²³ Aririka nopiriintanee, roojatzi piñaantawaena eero pikowanaki pojampitena kyaaryootaki nokantemiri. Paerani nojeekawitani janta Pawaki roojatzi nopokantakari jaka kipatsikika eejatzi nopiyimaetaneeya Pawaki. Kyaaryootaki iroka nokantemiri: aririka paapatziyena, ari ramitakotemi Pawa oetarika pikanteriri.

²⁴ Paerani tekira paapatziyanani, pikenkithatakaeyirini Pawa omaanta tee pikenkithatakoeyanani naaka. Iroñaakaroña pamanakotenaata roojatzi ikemantakimiri, ipantemiri okaatzi pikowakotani pikimoshireeyantanakyaarini kameetha.

²⁵ Eejatzi ikantanakina riraga Jesoshi:

—Ari noshiyaakaawentapiintzimironi oetarika, omaanta paata eero napiitziro noshiyaakaawentemiro. Inta okameethatzi nokamantakoperoteri Pawa, eero nomanapithatzimiro.

²⁶⁻²⁷ Iinja eero pikenkithashiryaa pikantena naaka: “Nowinkatharite, pamaneri Pawa nokoyi ramitakotena”. Eeroka nintashiretakinari. Paapatziyena kyaaryo nopoñaaka Pawaki, rootaki inintaperotantakimiri irira Pawa. Ari ineshironkaperoyakimini, rootaki ramitakotantemiri koetyeemotzimiri maawaeni.

²⁸ Nojeekawitani riroriki, roojatzi nopokantakari kipatsikika. Iroñaaka nookaneero kipatsika, nopiyashitaneeri Pawa.

²⁹ Nokantziri naakapaeni:

—Iroñaakaroña pikamantaperotakinawo. Tee poshiyakaawentanawo.

³⁰ Ari tekirani nokantzimini, piyotzi oetaka nokenkithashiryaakari. Iroñaaka niyoteeyakini maawaeni pithotyaakiro piyotziro maawaeni, rootaki nokimoshiryaantakari pipoñaaka Tajorentsiki. Tekatsi iroñaaka nojampiteemiri.

³¹ Ikantawakiri Jesoshi:

—¿Kyaaryooma paapatziyaperotakina iroñaaka?

³² Rooteensi nokemaatsiantyaawori, ari nominthaagakaantakimi, piyaatanaki eeroka pinampikapaeni. Pookaeyanakinani apaniroeni. Aritaki rootzimateensi omonkaatapaakyaaroña. Inta tee naaka apaniroeni, kijokiro rowana riraga Pawa.

³³ Ro nokamanantzimirori iroka piweshiryaantyaari. Aritaki piweshiryaawentakina. Jaka kipatsikika rowashironkaetemi, omaanta piweshireeyanakaanikya. Nanaakotakiri maawaeni jeekatsiri kipatsikika, nopinkathariperotzi naaka, notsipatemi.

¹ Ari okaatapaaki maawaeni ikanteeyakinarini Jesoshi, roojatzi raminantanaka jenokinta, ramanantanakari Iriri, ikantakiri:

—Pawa, monkaatapaaka kitejiri nokamantyaari. Rooma naaka Pitomi. Paerani akashiyeeyakawoni nokamashiteri atziripaeni, pipiriinantaanari nokamawitakaga rootaki piñaaperotantariri maawaeni atziri ikameethatzi raapatziyanteneri naaka eejatzi nowañoakiri ikantyaani ijeeki jenokinta atsipatawakaantyaari aaka. Iroñaaka pamitakotena nomonkaatapaakiro maawaeni nokemaatsiwenantyaariri. Ari nowañoakiri maawaeni aapatziyanari ipinkathatanteeyemirini eeroka.

² Tema ari piitakina riraga pinkathariwenantatsiri maawaeni jeekat-sirika kipatsiki, rootaki nomatantawori nañaakagaeyerini maawaeni piyoyagaeyakinarini nashityaari. Ro piyoyaantakariri ikanteetatyeyyaani rañagaeyeeni itsipateeyeeni.

³ Eeroka Tajorentsi apintzi. Kameetha riyoteeyemini atziri maawaeni. Eejatzi kameetha riyote naaka potyaantanewo: tema naaka Jesokirishito. Maawaeni riyoperotena ikanteetatyeyyaani rañee jenokinta.

⁴ Jaka kipatsikika nantakimiro maawaeni pikowakaakinari, rootaki nopinkathafakaantakimiriri atziripaeni.

⁵ Paerani, Pawa, tekirani awetsikironi kipatsi, pitsipatanani janta jenokinta apinkathariiyini. Iroñaaka papiitero pikimitakagaena eejatzi akaate apinkathariiyeni.

⁶ Ari eekiro riyaatatzi ikantziri Ashitariri:

—Irika atziripaeni kipatsijatzi maawaeni pashitakari. Pikantakina: “Pikempoyaanakinari”. Ari niyotakaakiri maawaeni tsikarika pikantari. Raapatziyaperotawakawo maawaeni piyoyaaakiri.

⁷ Iroñaaka riyoteeyanakimini eeroka itaperotawori piyotagaeyanakinani maawaeni okaatzi niyotagaeyakiririni.

⁸ Maawaeni piyotaakinari, nokamantakiri niyotaanewopaeni, niyotaaperotakiri maawaeni. Raapatziyakawo rajankaneki. Rootaki riyotakotantakinawori kyaaryo nopoñaakanta jenokinta eejatzi eeroka otyaantakinari.

⁹⁻¹⁰ Namanakoeyakarini irikapaeni. Tee namanakoeyarini irirapaeni kaari aapatziyanari inta apatziro irika nokempoyaaakimiri. Tema eeroka ashitariri maawaeni irika, eejatzi pashitakaakinari naari maawaeni. Tema ashiteeyanakarini maawaeni, rirotaki ashi. Raapatziyana maawaeni, rootaki ipinkathatantari.

¹¹ Eero eekiro niyaatatye nojeekanaki kipatsikika, omaanta irikakya jeekaneentsini maawaeni jaka, omaantakya naakakya piyashitaneemini. Pawa, eeroka riroperori. Tema eekiro piyaatatzi pitajonkantzi. Iroñaaka eeroka aminaneerini pitajorenkaki, ikimitanteeri. Nokowaki imonkaatawakaya ikimitakae aaka amonkaatawakaaka.

¹² Notsipatanteeyakaririni maawaeni, tema pimatakaakina, rootaki nomatariri nokempoyaaantakariri. Naminakowentakiri maawaeni; tekatsi ashironkaachani, inta apaani rashironkaeya riraga Joorashi, rirotaki jatatsini paamariki kaari tsiwakanitatsini. Aritaki omonkaatakya okantaktzirini jankinatacharini Piwaperite paerani.

¹³⁻¹⁴ Niyotaakiri riroripaeni pikantanari, rootaki iroñaaka ikijantanakariri maawaeni kaari aapatziyanari. Ro ikijantakariri, tee ikimitarikya. Ikimitana naari riraga niyotaanewopaeni nashi, tee nokimitari naari kaari aapatziyanari. Iroñaaka nopiyashitaneemi. Tekiraata enirona nojeeki kipatsikika, nokantziri riroripaeni maawaeni piñaani, ro nokimoshireperotakaantyaariri maawaeni, ikimitenaata naari nokimoshiretzi.

¹⁵ Tee namanatziimi: “Paapithateri kipatsiki”, inta apatziro nokantzimi: “Pikempoyeeri eero imatantari iwinkatharite kamaari rantakayeeri oetarikapaeni”.

¹⁶ Irikapaeni tee ikimitari theenkantatsiri, ikimitaakina naaka: tee nokimitari theenkantatsiri.

¹⁷ Pinashityaari riroripaeni, piyotakagaeyerini kyaaryooperotatsiri, ikyaryoowentemiro maawaeni pikowakagaeyiririni. Piñaani rootaki kyaaryooperotatsiri.

¹⁸ Potyaantakina niyaatashitantariri atziripaeni nokenkithatakagaeyirini. Eejatzi naari nokimitakari notyaanteeyerini riyatashitantaariri atziri maawaeni kipatsiki ikenkithatakagaeyerini.

¹⁹ Nokyaaryoowentemiro maawaeni pikowakaakinari: tema nokamawentero riroripaeni, riyoteeyantyaaworini ikyaryoowenan-teyemirorini oetarika pikowakaakiriri.

²⁰ Iroka eejatzi ikantziriri Jesoshi Ashitariri:

–Tee riro namanakotari apatziro ayotaanewoka jaka; inta eejatzi namanakotari maawaeni riraga raapatziyakagaeyaaripa: riraga aapatziyeyanarini iinja.

²¹ Nokowakikya ikimitawakaanakyaaroña maawaeni. Tema akimitawakaaka, Pawa, atsipatawakaaka aaka. Eejatzi nokowaki ikimitee aaka maawaeni riraga aapatziyanari, roojatzi riyotantyaawori atziri kyaaryo potyaantaperotakina.

²² Pitajonkakowentakina nokimitantakimiri eerori, eejatzi notajonkakowentakirini maawaeni rirori ikimitawakaantyaari. Imonkaateeyakaeni aaka, akimitawakaaka.

²³ Ikimitana naari. Nokimitzimi eerori. Rootaki ikimitawakaaperotantyaari maawaeni aapatziyanari, roojatzi riyotantyaari maawaeni atziri potyaantakina, eejatzi pimonkaatakagaeyakinari naaka eejatzi riraga aapatziyanari, pinintaperoyanani.

²⁴ Tekirani ojeekini kipatsi, tema pinintaperotanani, rootaki piitantakinari naari, nopinkathariwentero atziri. Iroñaaka, Pawa, nokowaki itsipateeyanani iñaantenari nopinkathaperotanaki. Tema pikantana: “Pikempoyeyenarini maawaeni”, aritaki nomatakimiro.

²⁵ Pikameethaperotaki, Pawa. Tee riyotzimi maawaeni kaari aapatziyanari, omaanta niyotzimi naari. Eejatzi riyoteeyakimini irikapaeni potyaantakinari,

²⁶ niyotakagaeyakirini tsikarika pikantari eerori. Aritaki napiitakiniri niyotakaaperoteri, pinintaperotantariri, pikimitakaantenari naari pinintashireperotana. Eejatzi ikimiteeyakinani maawaeni. Ari okaatzi.

Rootaki ikantziriri Jesoshi Ashitariri.

18

Raantanakariri Jesoshi

¹ Ipakaanakiro Jesoshi ikenkithatakaeri Ashitariri roojatzi riyatakaan-tanagina: Jesoshi, eejatzi naaka maawaeni riyotaanewo. Noerinkanaka nomontyaanakawo piryaajanteniri iitachari Sherooni. Notonkaanaki roojatzi nareetantapaaka Oriiwomashiki. Nokyaapaaki.

² Aritaki janta riyatakaapiintanagina Jesoshi, rootaki riyotantari riraga Joorashi, riraga aakaanterinira.

³⁻⁵ Riraga jewatayitatsirini ñaanakowenantatsiri Tajorentsipankoki eejatzi warijeeyopaeni rotyaantawakiri joraaropaeni eejatzi waariryapaeni. Reewatapaakiri riraga Joorashi. Ramapaaki ootamentotsipaeni,

oorenantyaaripaeni, rompojamentopaeni eejatzi; ipokashitapaakiri riraga Jesoshi maawaeni. Riyotaki irira iitaka ikanteriri. Riyaatanaki itonkiyotawakari, ikantawakiri:

—¿Ninka paminirika?

Rakapaakiri:

—Riraga Jesoshi najareetejatzi.

Ikantawakiri:

—Naakataki.

⁶ Ikanantawakariri riraga Jesoshi: “Naakataki”, roojatzi ipiyantanakawo itapiiki. Ityaapaaki maawaeni kipatsiki, tereei.

⁷ Rapiitawakiri:

—¿Ninka pikowaperotzirika?

Ikantawakiri:

—Riraga Jesoshi najareetejatzi.

⁸ Ikantziri:

—Tema nokantakimi: “Naaka Jesoshi”. Naakarikakya pikoyi, pishineteri riyaateeta irikapaeni notsipatarika.

⁹ Omonkaantapaakawori ikantakiriri Jesoshi Ashitariri: “Irika pikan-takinari: ‘Pikempoyeenari’, tekatsi ashironkaachani”.

¹⁰ Roojatzi Peetero inojakiryaantanakawo ichekamento. Ithatzi-itawakiri ronampiri Iwinkatharite ñaanakowenantsiripaeni, omaanta ithatziitashitawakari ikempita rakojanorikitzirika. Iwaero onampirentsi Maariko.

¹¹ Roojatzi ikanantariri riraga Jesoshi rirori:

—Poepiyero pichekamento poyaankaero. Rootaki ikowakaakinari Pawa ragaetena nokemaatsitawenantaariri atziri. Eero nothañapithatari.

Raanakiri Jesoshi joraaro Aanashiki

¹² Roojatzi ragaeyantakarini riraga Jesoshi. Rirotaki agaeyanakiririni joraaropaeni, iwinkatharite joraaropaeni, waariryaapaeni. Roojatzi roo-jotantanakari.

¹³ Ritapaentawo raanakiniri Aanashiki. Rirotaki rikonkiri Kaejashi riraga iwinkatharite ñaanakowenantsiri iroñaaaka.

¹⁴ Irika rirotaki kantakiriri jewatatsiripaeni joriyopaeni: “Okameethatzi-imotzimi ikameeta shiramparinta apaani, rowawijaakotantyaariri maawaeni atziripaeni eero rowamaeri oroomajatzi”.

Peetero imanakotashitakari Jesoshi

¹⁵ Peetero rirotaki oyaatakowentawitanakariri riraga Jesoshi, notsipatari naaka. Riraga iwinkatharite ñaanakowenantsiripaeni riyotana naaka rootaki ishinetantanari naaka nokyaantapaaka niyankiiteki ipankoki, notsipata-paakari riraga Jesoshi.

¹⁶ Omaanta riraga Peetero ikatziyapaaka ashitakontsikira jantakirowa. Niyowane inkokironta, nokantapaakiro shentzirori ashitakontsi:

—Pishineteri irira ikye.

Okantana:

—Jee, ari.

Roojatzi ikyaakaantapaakinari riraga Peetero.

¹⁷ Rowaga onampirentsi okantawakiri:

—¿Kaarimima eerori riyotaanewo Jesoshi?

Ikantziro:

—Kaarina.

¹⁸ Okatsinkaetyaaki. Roeshitaka paamari onampirentsipaeni, eejatzi waariryaapaeni. Rakitsiyakani osheki paamariki. Eejatzi riraga Peetero itsipatapaakari maawaeni rakitsiyapaakani.

Riraga Kaejashi rojampitakiri Jesoshi

¹⁹ Riraga iwinkatharite ñaanakowenantatsiripaeni rojampitakiri Jesoshi, ikantakiri:

—¿Ninka yotaapiintziririka? ¿Oetaka piyotaapiintziriri maawaeni?

²⁰ Ikantawakiri rirori:

—Ikemakina maawaeni atziri niyotaantziri. Niyotaantapiintzi janta ipiyotapiintanta joriyopaeni. Eejatzi niyotaantapiintzi jaga Tajorentsipankoki. Tekatsi nomanapithatziri atziri.

²¹ ¿Iitaka pojampitananari naari? Pojampiteri irirapaeni kemakinari oetarika nokantakiriri. Riyotakiro riroripaeni.

²² Roojatzi ipajapootantanakariri apaani waariryaa katziyeenchari jaga. Ikantziri:

—¿Arima apiyathatakyaaari iwinkatharite ñaanakowenantatsiri?

²³ Ikantawakiri:

—Teerika kyaaryooperotatsiri nokantakiriri, piyotakayenawo. Rooma okyaaryootzirika nokantakiriri, ¿iitaka pipajapootantanakinari?

²⁴ Rootaki riraga Aanashi rotyaanantakariri waariryaa raaneeri Jesoshi oojoteencharira janta Kaejashiki.

Rapiitzi Peetero imanakotashitakiri Jesoshi

²⁵ Riraga Peetero eekiro rakitsitaya. Roojatzi ikananteetakariri:

—Tema eeroka riyotaanewo Jesoshi.

Roojatzi imanakotashita, ikantanaki:

—Kaari naaka.

²⁶ Itsipatari maawaeni janta paamariki apaani ronampiri Kaejashi. Riro-taki isheninka riraga ithatyaakempitawitakiri riraga Peetero. Ikantziri:

—Eerokama noñaakiri oriwomashiki itsipatzimi Jesoshi.

²⁷ Rapiitakiro Peetero imanakotaka. Roojatzi iñaantanaka tyaapa.

Raanakiri Jesoshi Peraatoki

²⁸ Okitejiityaanaki rookanakiro maawaeni ipanko Kaejashi. Raanakiri Jesoshi ipankoki Peraato, riraga oroomajatzi riro-taki jewawentziriri jori-yo. Kaari joriyyo, rootaki kaari ikowanta joriyyopaeni ikyaaape ipankoki. Ikantzi riraga jewatatsiri joriyyo:

—Rooteentsi owawentakotyaari Tajorentsi aaka akenkithatakoteeri paeraniperoroña aririka rawijanakiri joriyyopaeni ronampiri Tajorentsi janta Ejiipitoki. Aririka aate inthomaenta ipankoki Peraato eero amatziro oya aaka, eero iñaaperotee aaka Tajorentsi akameethatzi.

²⁹ Roojatzi riyowashitantanakariri Peraato. Ikantawakiri riraga amaeyakiririnira:

—¿Iitaka rantakiri irika shiramparika pamantakinariri?

³⁰ Ikantapaakiri rirori:

—Eenitatsi rantayitzirini. Eeromi rantziromi kaari kameethatatsi, eero namimirimi.

³¹ Roojatzi ikanantawitakiri Peraato:

—Paaneeri eerori. Tema ojeeki jankinarentsi pashi yotayimiri powashironkaantariri. Pimateri eerori powashironkaeri.

Ikantapaakiri rirori:

—Tee ishineteetanari nowamaeri.

³² Rootaki ikantakiriri omonkaatantakari ikantzitaakari Jesoshi. Tema ikantzitani: “Ari ikentakoteetena koroshiki”.

³³ Roojatzi ipiyantanaa Peraato ipankoki. Ikaemakaanteeri Jesoshi. Ikantziri:

—¿Eerokama jewawentziriri joriiyopaeni?

³⁴ Ikantawakiri Jesoshi:

—¿Piyowitakinakya? ¿litaka pojampitantanari? ¿Eenitatsima paashini kaman-takimiri?

³⁵ Rakanakiri:

—¿Naakama iroñaaka joriiyo? Rirotaki atziri amakimiri jaka, riraga jew-atayitatsirini ñaanakowenantatsiri. ¿litaka pantakiri ikijantakimiri maawaeni?

³⁶ Ikantawakiri riraga Jesoshi:

—Tee nopinkathariwenantzi jaka kipatsiki. Nopinkathariwenanterikami jaka, aritaki ikijakowentakinami maawaeni nonampiri: eeromi ishinetzir-imi rirori riraga joriiyopaeni ramakinami. Omaanta tee jaka nopinkathari-wenantzi.

³⁷ Roojatzi ikanantakari:

—¿Kyaaryooma? ¿Eerokama jewaperotatsiri?

Jee, naaka jewaperotatsiri. Kyaaryo pikantakina. Nokantziri maawaeni atziri kyaaryooperotatsiri. Rootaki natziritantapaakari, rootaki nopokan-takari kipatsikika. Maawaeni riraga iyotanakirori kyaaryooperotatsiri, rirotaki maawaeni aapatziyanari.

³⁸ Ikantziri riraga Peraato:

—¿Oetaka iroka pikantziri: “kyaaryooperotatsiri”?

Roojatzi riyowashitantanaari irira riraga joriiyopaeni, ikantakiri maawaeni:

—Nojampitawitakimi inkaaganki, tee pikantana iitaka rantaperotakiri nowamaantyaariri.

Riraga Peraato ikowawitaka ipakayerimi Jesoshi

³⁹ Eekiro riyaatatzi ikantzi:

—Aririka omonkaatapaeya Kitejitatsiri Rawijantariri Ronampiri Tajorentsi, noeyowapiintzimiri apaani romonkeetziri. Tema aritaki okantari ameteeyarini. ¿Pikoyima noeyowaemiri jewaperotzimiri?

⁴⁰ Roojatzi ikaemantanaka maawaeni:

—Eero poeyowaanari irira, inta poeyowaenari riraga Warawaashi.

Tema irira rirorotaki koshintzi.

19

¹ Roojatzi raakaanantakariri Peraato riraga Jesoshi, ipajatakaantakiri.

² Riraga joraaro itapotayitakinirini ramantheeri kitochee okimiwitakawo tsikon-tochee. Ramantheetakaakariri. Ikithaatakiri kityonkamawori.

³ Ipokashitapiintakiri maawaeni riraga joraaro iñaathawaetashitari ipinkathatziri, ikantajeempiyaashitapaakari:

—Eeroka jewawentziriri joriiyo nopinkathatem. Injii, injii, injii.

Roojatzi ipajawootantapaakari rakoki.

⁴ Rapiitziro riyowashitaneeri Peraato jewatatsiripaeni joriiyopaeni. Ikantziri:

—Rirotaki irika, napiitzimiri namaemiri. Nojampitawitakimi, omaanta tekatsi pikanteeyinani niyotantyaari iitaka pikijantakariri. Namakaanar-iriri pamineri eerokapaeni nopajatakaantakiri. Omaanta tee niyotzi iitakakya nowamaantyaariri.

⁵ Riyowanee Jesoshi rirori. Ramantheetakawo okimiwitakawo tsikon-tochee, ikithaatakawo kityonkamawori. Ikanteeyirini Peraato:

—Rirotaki irika. Ñaakiri, nopajatakaantakiri.

⁶ Raminawakiri jewatayitatsirini ñaanakowenantatsiripaeni eejatzi waariryaapaeni. Ikaemanaki:

—¡Pikentakotakaanteri koroshiki! ¡Pikentakotakaanteri koroshiki!

Ikantziri Peraato:

—Pagaeyanakirini eeroka, pikentakotakaanteri. Nojampitawitakari, tekatsi nokemakotziri rantzi iitakakya nowamaakaanantyaariri.

⁷ Ikantawakiri jewatatsiri Tajorentsipankoki:

—Eenitatsi Iwaperite Tajorentsi iyotaanari okameethatzi ikame iita-jorentsitashita. Tema ikantziri rirori: “Naaka Itomi Tajorentsi”, rootaki okameethatantakari ikame.

Rapiitakiri riraga Peraato rojampitakiri Jesoshi

⁸ Ikemantawakariri Peraato ikanteeyakiririni eekiro riyaatatzi ithaawap-erotanaki.

⁹ Ipiyakaanaari, ikyaanee ipankoki eejatzi Jesoshi. Ikantapaeri riraga Peraato:

—¿Tsika pipoñaaka eeroka? ¿Ninkami eeroka?

Tee rakanakiri rirori.

¹⁰ Roojatzi ikanantanakari:

—¿Iitaka kaari pakantana? Naaka jewatatsiri atziriki. Nokowakirika, ari nomatero nookakaakowentemi. Eejatzi okimitaka, nokowakirika, nomatero nokentakotakaantemi koroshiki. Tema piyotakiro.

¹¹ Ikantawakiri Jesoshi:

—Eeromi ishinetzimimi Tajorentsi, tekatsi pikantenami. Riraga amakaan-takinari jaka, rirotaki antaperotakirori kaari kameethatatsi.

¹² Roojatzi ikowantawitanaka Peraato ipakaerimi. Omaanta rapiitziro ikaemanaki jewatatsiripaeni joriyyopaeni:

—¡Aririka pipakaeri irira, tee pitsipaminthatari Seesari! Irika riraga kan-tashitachari: “Naaka jewatatsiri”. Tema rirotaki kijakiriri peewatzinkarite riraga Seesari janta Oroomaki.

Ikentakotakaantakiri riraga Jesoshi

¹³ Ikemantakari Peraato ikanteeyakiririni riyowakaaneeri Jesoshi. Janta riwetsikaetzironta, oenokamentotsi iwetsikaetziri mapi. Janta eenitatsi jeekamentotsi ijeekapiintzira Peraato ikantakowenantapiintzirira atziri.

Nokantziro naaka maawaeni joriyyo: “Kawaata”.*

¹⁴ Okitejitanaki Kitejitatsiri Rawijantariri Ronampiri Tajorentsi janta Eji-iptoki. Roojatzi ikanteeyantakarini Peraato:

—Rirotaki irika jewatatsiri pashi eerori.

¹⁵ Omaanta ikaemaeyanakini riroripaeni:

—¡Payeri! ¡Paanakiri janta! ¡Pikentakotakaanteri koroshiki!

Rojampitziri ikantziri:

—¿Nokentakotakaanteri piwinkatharite?

Ikantawakiri riroripaeni:

—Tee nopinkatharitakaayiri, omaanta apaniroeni Seesari nopinkathari-takaayiri.

¹⁶ Roojatzi ikantakiri joraaropaeni:

—Paaneeri pikentakoteri.

Roojatzi raantanakari.

Ikentakotakaantakiri Jesoshi janta koroshiki

* **19:13** Ikantziro rirori ipaanteki arameeyojatzi Kawaata: opatziito pankotsi.

¹⁷ Roojatzi raashitantanaka Jesoshi koroshi. Rookanakiro pankotsipaeni riyowakotantanaki owitheenkapaataga inkokironta antawopaeni mapi, rareetanapaakawo tonkaariki oetachari Iitonakintsiki. Iitziro rowaga tonkaari joriyopaeni: “Koorikota”.

¹⁸ Aritaki ikentakotakiri koroshiki. Itsipatakari apite shirampari. Iken-takotakiri riroripaeni paashini koroshiki apite. Rowamagaetakiri Jesoshi rojatekaetakiri niyanki. Apaani rowamagaetakiri rakoperoki Jesoshi, riraga paashini rampateki.

¹⁹ Peraato rojankinatakaantaki kantatsiri: “Jesoshi najareetejatzi, rirotaki jewawentziriri joriyopaeni”. Ipatakakotakaantakiro koroshiki.

²⁰ Okaakintawo nampitsi aritaki ikentakotakiri Jesoshi. Osheki jewatatsiri joriyopaeni ñaanatakirori rojankintaziri. Ojankinatawitaka ipaante joriyo, eejatzi oroomajatzi eejatzi ipaanteki kireeshiyajatzi.

²¹ Riraga jewatayitatsirini ñaanakowenantatsiri joriyopaeni ikantziri Peraato:

–Tee okameethatzi pojankinatziro: “Rirotaki jewawentziriri joriyopaeni”, inta pojankinate: “Irirra kantashitachari: pinkathariwentziriri joriyo”.

²² Ikantawakiri Peraato:

–Aritaki, nomatakiro: nojankinatakaantakiro. Eero ninashitawo nojankinari.

²³ Ari ikentakotakiri joraaro. Ari ikaatzi 4 joraaro: itakariri rayitakiri ipashikari iitoki, paashini ishintoromashite, paashini ijapatote, paashini iithari eejatzi. Omaanta ipewiryaa kotari, tee oshirika inta ontyaajaampanataashita maawaeni.

²⁴ Rootaki ikanantawakagaeyakarini:

–Eero atzijagaero. Thame añaathawaetawentyaawo ninkarika ayiterini.

Aritaki ikantari joraaro. Imonkaatakiro kantatsiri Iwaperiteki Tajorentsi, ikantzi: “Ipawakaayitawoni noethaarini. Ipankinatzenawo nopewiryaa kotari”.

²⁵ Rowaga riniro Jesoshi okatziyapaaka okaakini ikentakotakaga. Otsipatawo irentopero, roojatzi owaero Mariiya. Rootaki iina Kerejowashi. Eeniro jaga eejatzi Mariiya makaraarajato. Eejatzi naaka nokatziya okaakini.

²⁶ Iñaanakiro Jesoshi riniro, eejatzi iñaakina naari. Ikantziro:

–Nana, ajaa, irikakya Jowa rirotaki pitomintanakyaari.

²⁷ Ikantanakina:

–Ajaa, rootaki pinironteeyari pitsipataperoteeyawo.

Roojatzi naantanaawo nopankoki noshenantawori. Ro ikanantanari tema inintashireperotakina.

²⁸ Riyotanaki Jesoshi aritaki monkaataka maawaeni. Roojatzi ikanantanaka:

–Nomiritaatyaami.

Ro ikanantari imonkaatakiro okantziri Iwaperite Tajorentsi.

²⁹ Eenitatsi jaga chomokira yeekitaki kepishaari. Ijashiteetakiniri piy-onkashinkanarikira. Rojataakiniri jawokikira. Ipakotakiri ipaantekira riraga Jesoshi.

³⁰ Ratsimiyawakiromi roojatzi ikanantanaka:

–Aritaki iroñaaka, nomonkaatakiro ikowakaakinari Pawa.

Roojatzi roeyotantanaka, ikamanaki.

Rojataakiri Jesoshi

³¹ Iroñaaka riwetsikawenteeeyironi joriiyo kitejiri nomakoryaantapiintari. Itziroriimatanakirika oorya, rooteentsi areetya saawaro rootaki kitejitatsiri nomakoryaantapiintari. Tee ikowaeyini joriiyopaeni riraga kentakoeyeencharini rowawijeero koroshiki, rootaki ikanteeyantakaririni Peraato:

—Pikagaakaantero iporipaeni, roojatzi pojataakaanantanyaariri, ikamantyaari intsipaete.

³² Roojatzi riyaatashitanteeyanakaririni joraaro, ikagaaporitakiri iporikira riraga tsipatakari riraga Jesoshi. Eejatzi ikagaaporitayiteetakaririni paashinipaeni.

³³ Apatziro rowashiwitapaakari Jesoshi, ikagaerimi iporikira: omaanta iñaapaakitziiri kamaki, rootaki kaari ikagaantari iporiki.

³⁴ Omaanta apaani joraaro rojataapaakiri imerikiki. Iyowaatanaki riraa tyonkinininini. Eejatzi iña iyowaatanaki.

³⁵ Naaka ñaakotakiriri, iroñaaka naaka kantakotakiriri paapatziyantyaariri Jesoshi. Niyotzi kyaaryo nokantzimiri.

³⁶ Aritaki ikanteetakiriri, eejatzi omonkaataka Iwaperite Tajorentsi kantatsirini: “Eero ikagaayiteetzirini itonki apaani”.

³⁷ Eenitatsi paashini jankinarentsi Iwaperiteki Tajorentsi okantzi: “Aritaki ramineeteri Rotyaantanewo Tajorentsi, riraga rojatagaetakiri”.

Romonkeetakiri Jesoshi omookira

³⁸ Eeniro janta ijeekaki koroshiki Josee arimateeyajatzi. Riyotaanewo Jesoshi naawita, omaanta imanakiro. Ro imanantakawori ithaawanatakari jewatatsiripaeni joriiyopaeni. Omaanta ishirampariwentanakiri riyaatashitakiri riraga Peraato ikantapaakiri:

—Pishinetayenari Jesoshini, naaneeriita.

Ikantawakiri:

—Paaneeri.

Roojatzi riyaatantanaka ragaateri.

³⁹ Itsipatanakari riraga Nikoreemo. Rirotaki jatashitziriri paerani Jesoshi tsiteniriki. Raakotanakiniri itziritantyaariri. Imaemañaatziro owaa inchato owairo miira, eejatzi opane inchato owairo aaroe. Aamaashita okaatzi otenatzi 30 kiiri.

⁴⁰ Ragaetaatziri Jesoshini. Ro tokoyatha rapineetakotantakariri, itsipatakari kajankari. Rootaki rametari joriiyopaeni aririka riwetsikeri kamatsiri.

⁴¹ Ojeekinta pankirentsi okaakini ikentakoeyakirininta koroshiki. Janta pankirentsi ojeekinta rowanteeyaariri, owakirarika imokaetzirika.

⁴² Rooteentsi itziroryaanaki oorya, omonkaantaantyaari kitejiri amakoryaantapiintari. Iñaakiro Josee okaakinikiti omo. Rootaki rowantakariri Jesoshini janta. Ari ipinaashitanakiri mapi omooki. Ipiyanaa maawaeni pankotsiki.

20

Okowawitari Mariiya Jesoshini

¹ Otominkotapaaki. Rooteentsi okitejitzimate iyaatakaakiro Mariiya makaraarajato janta omooki rowawitakarinta Jesoshini. Oñaapaakiro ookanaka mapi rashitakotantawitakariri.

² Oñaapaakiro inthomaenta omooki. Tee oñiiri Jesoshini. Tekatsi. Oshiyakaanakawo roori. Ari areetapaaka pankotsiki tsikarika nojeeki naaka eejatzi Peetero, okamantapaakina:

—Tekatsi Jesoshini omooki. Tema ragaetaneeri. Tee ayotzi tsikarika owaetakiri.

³ Okamantapaakina, niyaatantanakari naaka eejatzi Peetero. Niyaatanaki rowawiteetakarinta.

⁴ Noshiyanaka apite, omaanta nanaakotakiri Peetero.

⁵ Niyowapaaki noeyotapaaka naminantapaakari inthomaenta. Noñiuro tokoyatha ookanaka omooki, omaanta tee nokyaapae. Tekatsi iwatha Jesoshini.

⁶ Rimpaetapaaki ipokapaaki riraga Peetero. Rirotaki kyaapaentsiri inthomaenta. Roojatzi iñaapaakiro tokoyatha.

⁷ Eejatzi rowaga paaño opashikantawitakariri iitoki, tee otsipatawo tokoyatha. Apitziwita ookashitanaka roori.

⁸ Ari nokyaanaki naaka, noñaakiro, roojatzi niyotantanakari piriintanaa Jesoshi.

⁹ Tekiraata nokenkithashireeyironi Iwaperite Tajorentsi kantatsiri: “Ikamakirika Rotyaantanewo Tajorentsi, aritaki ipiriintanee”.

¹⁰ Noñaapaakiro, nopiyanaka nopankoki.

Aminawakiri Mariiya Jesoshi

(Mr. 16.9-11)

¹¹ Omaanta Mariiya makaraarajato opiya omooki eejatzi katziyeencharira inkokiroeni, iraaokotakari riraga Jesoshini. Oeyotanaka, aminanaki inthomaenta.

¹² Oñaakiri apite ronampiri Tajorentsi, ikithaatawo kitamaari. Ijeekaki rowawiteetakarinta Jesoshini. Ijeekaki apaani iitokira rowawiitakarira Jesoshini, paashini iitziki.

¹³ Ikantziro:

—Tsinani, ¿iitaka piraantari?

Okantawakiri irowa:

—Ragaetanakiri Nowinkathariteni. Tee niyotzi tsikarika rowaetakiri.

¹⁴ Roojatzi opithokaantanaka. Oñaamacheetawakari riraga Jesoshi ikatziyapaaka, omaanta tee iyotawakiri.

¹⁵ Ikantziro:

—Tsinani, ¿iitaka piraantari? ¿Ninka pikoyirika?

Oetakaashiwitakari irira rirotaki thamaetakotzirori pankirentsipaeni. Okantziri:

—¿Eerokama aanakiriri Nowinkathariteni? Pikamantenaata tsikarika powakiri. Aritaki naakiteri naari.

¹⁶ Ikantziro:

—Mariiya.

Opithokanaka, okantawakiri:

—¡lyotaanari!

¹⁷ Okimoshiryaantari okenkithashireeya ipiyaka. Oerikawakiri. Roojatzi awithakitantawakiriri. Ikantziro:

—Pipankaena, eero poteyaana. Tekiraata noenokana Pawaki. Iroñaaka nokowaki piyaatashiteri maawaeni aapatziyanari, pikamantapaakiri maawaeni rooteensi noenokaeya Pawaki. Tema rirotaki Tajorentsi. Tema rirotatzi Piri eeroka, piyotziri rirotaki Tajorentsi, rootaki pipinkathatantariri.

¹⁸ Roojatzi opokashitantaanari naaka, eejatzi paashini riyotaanewopaeni, okamantapaakina maawaeni:

—Noñagaerikya Awinkatharite.

Eejatzi okamantapaakina okaatzi ikantayitakirorini rirori.

Ritapaakari Jesoshi, roñaagaeyarini riyotaanewo

¹⁹ Itsiteniityaanaki oorya, nopiyoteeyakani, nokaatakiri paashini riyotaanewo. Nothaawantari jewawentziriripaeni jorriyopaeni, riraga owa-
maakaanakiririni Jesoshini, rootaki noyaawitantakawori ashitakontsi.
Romapokashitapaakina riraga Jesoshi ikatziyapaaka niyanki. Ikantapaak-
ina maawaeni:

—Pikimoshireeyanakini maawaeni.

²⁰ Roojatzi roñaagantapaakinawori maawaeni rako eejatzi imerikiki.
Noñaawakiri maawaeni rirotaki Nowinkatharite, roojatzi nokimoshiryaan-
tanaka maawaeni.

²¹ Rapiitakina:

—Pikimoshireeyanakini maawaeni. Rirotaki paerani otyaantakinari
Pawa, eejatzi eerori iroñaaka nokimitemi eeroka, notyaantemi.

²² Roojatzi itajonkantanakina maawaeni, joo. Ikantzi:

—Pagaero Ishire Tajorentsi, kijokiro owaeyanakimini maawaeni.

²³ Piñaakiri atziri raapatziyaperotakina, roojatzi pikanantyaariri:
“Ikamintheemi Tajorentsi eerori, ero ikijawentzimiro pantayitzirini”.
Rootaki ikaminthaaperotantyaariri Pawa riraga pikantziri. Pikanteririka
paashini atziri: “Tee paapatziyari Jesoshi, rootaki ikijawenantemirori
Tajorentsi”, aritaki paata ikijawentakimiro.

Ikanteeyakirini Tomashi: “Noñeeyakirinikya Awinkatharite”

²⁴ Ipokashitanteeyakinarini, tee añiiri Tomashi, riraga iiteetziri Tsipantzi:
apaani peyeenchari.

²⁵ Ipokantapaakari irira, nokamanantawakari:

—Noñeeyakirinikya Awinkatharite.

Omaanta ikantana:

—¿Kyaaryo? Tee naapatziyawo. Nokoyi noñeero rako, tsikarika ikyaaki
kiraawo, nokoyi nomonkeero nakoempeki. Eejatzi nokoyi nomonkeero
nako imerikiki. Eerorika nomonkiro, ero naapatziyawo.

Rapiitakiri iñeeyakirini riyotaanewo riraga Jesoshi

²⁶ Awijanaki apaani tominko, ari napiitziro nopiyoteeyanakani
pankotsiki, itsipatakina maawaeni riraga Tomashi. Oshekini
nothaawantakari maawaeni kijanakinari, rootaki napiitantakawori
noyaawitantakawori ashitakontsi. Rapiitapaakina romapokapaakina
riraga Jesoshi, ikatziyashitapaaka niyanki. Ikantapaakina maawaeni:

—Pikimoshiryaanakyaarofña maawaeni.

²⁷ Roojatzi ikanantapaakari riraga Tomashi:

—Paminero nako. Pakote, pomonkeero pakoempeki jaka. Pakote, eejatzi
pomonkeero pako nomerikikika. Eero pitheenkana, inta paapatziyena.

²⁸ Roojatzi ikanantawakari riraga Tomashi:

—Eerokaperotaki Nowinkatharite, eerokaperotaki Notajorentsite.

²⁹ Ikantapaakiri:

—Iroñaaka piñaakina, rootaki paapatziyantakinari. Eenitatsi kaari ñaanari,
omaanta raapatziyeeyakinani: nokimoshireperotakaanakiri maawaeni
irikapaeni.

³⁰ Oshekini itajonkantayitakini riraga Jesoshi. Naaka maawaeni riy-
otaanewo, noñeeyakirini, omaanta tee nojankinatziro maawaeni jaka.

³¹ Ro nojankinatantakawori iroka paapatziyantyaariri maawaeni riraga
Jesoshi rirotaki Rotyaantanewo Tajorentsi, riraga Itomi. Aririka paap-
atziyakaari, aritaki rowañaakimi pikantyaani ijeekakaayemi rirori.

21

Rapiitziri riyotaanewo 7 iñaakiri Jesoshi janta Karireeyaki

¹ Nokanta nopiyeeyanaani naakapaeni riyotaanewo janta Karireeyaki. Roojatzi rapiitana roñaagapaana riraga Jesoshi, eejatzi paashinipaeni riyotaanewo. Noñeyawaerini othapyaakiini inkaareki Teweeryashiki. Iitziro eejatzi Inkaare Karireeya. Aritaki okantakari.

² Nopioteeyakani, naaka itomi apite Sewereeyo. Nokaateeyirini Peetero, eejatzi riraga Tomashi. Itsipatana Nataneeri, riraga karireeyajatzi poñaachari Kanaaki. Eejatzi eenitatsi apite paashini riyotaanewo Jesoshi. Nopiyotaka maawaeni.

³ Ikantana Peetero:

—Niyaate noshiryaate.

Nokanteeyanakirini:

—Eejatzi naari.

Ari niyaateeyanakini. Noteteeyapaakani maawaeni pitotsiki. Noshiryaatawitaka, roojatzi nokitejitakotantaka. Tekatsi nayi.

⁴ Okitejitanaki ikatziyapaaka riraga Jesoshi othapyaakiini. Tee niyoteeyawakirini.

⁵ Ikantapaakina:

—Notsipaminthari, ¿Paaki shima?

Nokantawakiri:

—Tekatsi.

⁶ Ikantakina:

—Apawo pishiryaate pakoperoki, aritaki paaki.

Ari noshiryaatanaki maawaeni. Naaki oshekiniroña shima, tee naawyaakotziri notetakoteri nopitoki.

⁷ Naaka nokantziri Peetero:

—Jaa, rirotakimakya Awinkatharite.

Ari ikithaatanakawo rirori iithaari. Ipiinkashitanakiri ramaatanaki othapyaakiinira raatapaaka.

⁸ Nimpaetakotapae naakapaeni, nonoshikakotziri shima. Okaakitapae othapyaakiini, aamaashitaka okaatzi 100 meetero.

⁹ Nomitaanaki maawaeni omerikyaataki othapyaakiiniki. Noñaapaaki paamari, itashitziri shima. Eenitatsi eejatzi paa.

¹⁰ Ikantawakina:

—Pamagaantakinari iroñaaka shima pishiryaatakirira.

¹¹ Rapiitziro rotetapaa Peetero pitotsikira inoshikaatakotapaakiri shima ishiryaatamentoki kipatsiki. Yeekiperotaki antariipaeni shima, ikaatzi 153. Oshekiperoña omaanta tee opejanaki noshiryaatamento.

¹²⁻¹³ Ikantawakina:

—Ajaa, poya.

Ikagaakinawo paa eejatzi ikagaakinari shima. Nowaeyakarini maawaeni. Nothaawantakari nokanterimi: “¿Ninkamika”? Maawaeni niyotawakiri riro-taki Awinkatharite.

¹⁴ Ikamaki chapinki Jesoshi, ipiriintanaa. Rootaki roñaagaana eejatzi maawaeni riyotaanewo. Iroñaaka okaatzi 3 roñaagaana naakapaeni.

Riraga Jesoshi ikenkithatakaakiri Peetero

¹⁵ Nowaeyakani maawaeni. Roojatzi rojampitantakari Jesoshi riraga Shimo, iitziro Peetero:

—Peetero, ¿panaakotakiri irikapaeni, pinintashireperotana eeroka?

Ikantawakiri rirori:

—Eeroka, Nowinkatharite, yotatsiri nonintzimi.

Ikantanakiri:

—Piyoteeri riraga aapatziyanari: tema ari roshiyakyaari nashi nowishaanite.

¹⁶ Rapiitakiri, ikantawakiri:

—¿Pīnintashiretana?

Rapiitawakiri ikantawakiri:

—Jee, Nowinkatharite, eeroka yotatsiri nonintashiretzimirika.

Ikantziri:

—Pikempoyeenari maawaeni ameenteeyakinari.

¹⁷ Rapiitziro rojampitziri, tres-tapaentsiri. Ikantziri:

—¿Pīneshironkatanama?

Roojatzi rowashirewaetantanaka Peetero. Tema ro rowashiretantakari okaatzi 3 rojampitziri Jesoshi okimitaka chapinki riraga Peetero imanako-tashitaka okaatzi 3. Ikantawakiri:

—Eerokakya, Nowinkatharite, yotzirorikya maawaenikya. Piyotana eeroka nonintashiriimirika eechonkiini.

Ikantziri:

—Pikempoyeeri kameetharini maawaeni aapatziyanari. Tema roshiyawitakaari nowishate. Piyotakoperotakina.

¹⁸ Kyaaryootaki iroka nokantemiri: paerani, eeniro pewankariwaet-zini, pikithaatapiintawoni piithaari. Piyaatapiintayitzini tsikarika pikoyiri piyaate: tekatsi atziri kantemini: “Eero piyaatzi”. Omaanta aririka pantya-shipariperotapaaki, pakote pakoki, rojoteetemi, ikithaatemini paashinipaeni. Raanakimi janta tsikarika tee pikowawita piyaate.

¹⁹ Aritaki ikantakiri. Riyotaakiri tsika ikantyaari rowamagaetantyaariri Peetero iinja. Aririka iñeeteri ikamaki, riyotanaki maawaeni iñaperotakiri Tajorentsi ikameethatzi. Roojatzi ikanantanakyaari:

—Thame, poyaatanakina.

²⁰ Ipithokanaka Peetero. Iñaaakina noyaatanakiri, rooma naaka riyotaanewo Jesoshi inintaperotziri. Chapinki nowakagaeyantakaririni Jesoshi, naaka ojampitakiriri: “Nowinkatharite, ¿ninka aakaanteminika?”

²¹ Iñaaantakinari Peetero, rookotana, eejatzi ikantziri Jesoshi:

—Nowinkatharite, ¿tsika ikanteeterika iinja riraganki?

²² Ikantawakiri:

—Nokoyirika ijeekanakiita jaka roojatzi nopiyanteeyaari, eero pikenkithashiryaakotari. Omaanta eeroka poyaatenaaata.

²³ Rowaagaeyakinirini maawaeni paashinipaeni aapatziyariri Jesoshi okaatzi ikantziriri irira. Iitashiwitaka irira eero nokami. Omaanta tee ikantzi Jesoshi: “Eero ikami Jowa”. Inta ikantawitari: “Nokoyirika ijeekanakiita jaka roojatzi nopiyantakyaari, eero pikenkithashiryaakotari”.

²⁴ Naakapero riyotaanewo riraga Jesoshi, jankinatzirori iroka. Noñiuro maawaeni. Niyoteeyakini kyaaryooperotaki maawaeni iroka nojankinatakiri.

²⁵ Teera nothotziuro nojankinatziuro maawaeni rantayitakirini Jesoshi. Arimi ojankinatayitakotyaaami maawaeni, rantayitakirini, naamaashitya ari iyeekitakiromi maawaeni kipatsi iñaanamentopaeni.

Ari okaatzi.

Naaka jankinatzirori:

RANTAYITAKIRINI ROTYAANTANEWO JESOSHI

Rookashi rapiteeniri rojankinatakaniri Teyoojiro

¹ Nokoyi niwethatemi, nonintanewo Teyoojiro. ¿Tekatsima oyemini? Naaka kameetha. Paerani nitantakawori nojankinatantakimirori, niy-otaantakimirori osheki rantayizirini Jesoshi. Eejatzi niyotaantakimirori osheki riyotaantayitzirini.

²⁻³ Ari iñaashitzimaetakawo ikamakira, ari rañaagae, roojatzi roñaagantapaakariri riyotaanewopaeni. Osheki iñaakotapiinteeyirini rantapaakiri rirori, rootaki riyoperotantariri rañaagae. Okaatzi 40 kitejiri roñaagapiinantariri. Ikenkithatakotziri tsikarika ikanta Tajorentsi reewawenantzi. Rotyaantanakiri riyotaanewopaeni riyoteeri paashini atziri oetarika ikowakaakiriri ranteri. Ro kantziriri Ishire Tajorentsi. Roojatzi riraga Tajorentsi raaneeri Itomi jenokinta, roojatzi noweyaantakawori nokenkithatakotakiri paerani. Iroñaaka eeki ro niyaatatzi nowaayemiro nokantemi rantziri riraga rotyaantanewopaeni Jesoshi, riraga otyaantanakiriri paerani.

⁴ Apaani kitejiri, tekira riyaaatee jenokinta, ikaatakagaeyakirini Jesoshi eejatzi riyotaanewopaeni ikantaperotakiri riraga Jesoshi:

—Eero pookanakiro Jerojareeki, nokowaki poyaawakiroota ikashiyakaakimiro Ashitanari, rowaga pikemakinari chapinki nokantzitikimiriroña.

⁵ Riraga Jowani ikaawoshitakotzimiri Tajorentsi iñaaki, riyotantakari atziri paapatziyari Tajorentsi. Omaanta eero ojamanitzi opokashitemi Ishire Tajorentsi, okithaatakaapaakimi, riyotantyaari atziri kyaaryo pikemijantaperotakina naari.

Roenkantanakari Jesoshi jenokinta

⁶ Paashini kitejiri ipiyotawenteeyakarini Jesoshi riyotaanewopaeni eejatzi paashinipaeni aapatziyariri janta tonkaariki owaero Oriiwomashi. Rojampiteeyirini. Ikantziri apaani:

—Nowinkatharite, aaka isheninkani riraga achariniitene Ishireeyerini. Paerani ijeekawitani jewawenantatsiripaeni achariniitenipaeni; omaanta iroñaakarña tekatsi. ¿Arima iroñaaka pikanteri paashini reewawenteeye-nani? Osheki nokowaki.

⁷ Ikantawakiri:

—Tee ikowakayimi Ashitanari piyotero tsikarika okaate. Ojamanitatziri-rika rooma tsikarika okaate. Apatziro Ashitanarikya apaniroeni kantatsini.

⁸ Iinja itajonkawenteeyeminiita eejatzi opokashiteeyemini Ishire. Omatakayemi, rootaki nokowakaakimiri pikenkithatakotena jaga Jerojareeki, eejatzi pithotyaanakiro Joreeyaki pikenkithatakotena. Eejatzi pikenkithatakotena janta Jamaaryaki, eejatzi pithotyaanakiro maawaeni paashinipaenikinta kipatsikinta, pikenkithatakotena. Tsikarika piyaate nokowaki pikenkithatakotena.

⁹ Rootaki ikantanakiriri Jesoshi. Ari ramineeyawakirini maawaeni, roojatzi roenkantana jenoki, ipeyimotanakari menkoriki.

¹⁰ Ari ramineeyanakirini jenoki joreririri, jatanaki. Ari romapokapaakiri apite ronampiri Tajorentsi, ikatziyimoeypaakarini. Ikimitapaakari shirampari; kitamaamawori imaatha.

¹¹ Ikantapaakiri:

—¿Eeniromi, karireeyajatzi? ¿litaka eekiromo paminanta jenoki? Piñaawakiri riraga Jesoshi roenokanaka jenokinta. Eejatzi ipiye paata. Aririka ipiye, ikimitapaeya iroñaaka riyaaatantanaari.

¹² Roojatzi roerinkantanaa taapiki, ipiyeeyanaani Jerojareeki riraga rotyaantanejo Jesoshi kimitaka apaani kiroometero. Okaakini Jerojaree, tee inteenaperotzi.

¹³ Ari rareeteeyapaakani, rateeteeyapaakini oshitamenkota jenoki. Janta imaapiinteeyininta riraga Peetero, eejatzi Jowa, Jantyaako, Antereeshi, Jiripi, Tomashi, Waritoromee, Mateeyo, Jantyaako (riraga itomi Arijeeyo), Shimo (riraga kathaaperotzinkari antayitziroini oetarikapaeni), eejatzi Joorashi (riraga itomi paashini Jantyaako), imaapiinteeyini maawaeni.

¹⁴ Ari rapiitapiinteeyironi ipiyoteeyani eejatzi ikenkithatakagaeyirini Tajorentsi. Itsipateeyarini rirentzipaeni Jesoshi, eejatzi riniro rowaga Mariiya, eejatzi paashinipaeni tsinani. Aritaki ikantani ikenkithatakaapiinteeyirini Tajorentsi.

Riyoyaayitantakaririni Mateeyashi poyaatariri Joorashini

¹⁵ Ari paashini kitejiri ikatziyanaka riraga Peetero ikatziyimoteeyanakarini iyemijantzinkaritepaeni. Aamashitya ikaateeyini 120.

¹⁶ Ikantzi:

—Nojoriyotzinkaritepaeni, okameethatzi amonkaatero okantzirini Iwaperite Tajorentsi. Paerani iyoteerini Ishire Tajorentsi Iraviirini ikenkithatakotantaririni Joorashini: riraga jewateeyakiririni agaeyakiririni Jesoshi.

¹⁷ Aritaki akaateeyawitariniroña. Paerani itsipateeyawiteeni rantawae-takaawitakina.

¹⁸ Omaanta raakaantashitaari Awinkatharite, ipinatashiteetawitakari koriki. Raawitakari, roojatzi roepiyeeniri, rirotaki koriki ramanananteetawori kipatsi. Roojatzi irira ishirikantanaka, shirik; ithatanaka. Roojatzi ithatyaakotantanaka, thatzik; ipityaankanaka; roojatzi ikotaantapaaka imotziki, waag, iyowapaaki isheeto.

¹⁹ Riyoteeyakirini maawaeni jerojareejatzi. Rootaki iitanteetawori kipatsi ramananteetziri Asheererama. Akantziro apaanteki aaka: “Iwinawoni Jesoshi rowamaanteetawitakariri”.

²⁰ Aritaki paerani rojankinateetzironi mampaantsi kantatsiri: “Okaankipankofanaki ipankoni aakaanterini Awinkatharite, tekatsi jeekantzityaarini”. Eejatzi okantzini mampaantsi: “Okameethatzi eeniro poyaatyaarini kenkithatakanantatsini”.

²¹⁻²² Iroñaaka thame akanteri paashini: “Pipoyaatyaari Joorashini”: tema rootaki ikowakaakaeri Tajorentsi. Rirotaki akanteri tsipatapiinteeyeerini paerani: ñaaperotziriri Jowani ikaawoshitantzini, eejatzi ñaapiintziriri Jesoshi. Akowaki ñaakiriri rañaagae eejatzi riyaaanee jenokinta: akanteri ikaateeyeeni akenkithatakoeyerini Jesoshi. ¿Ninka akanterika iroñaaka ipoyaatyaari?

²³ Ari ikantzi paashini:

—Rirorika irika Josee Warajawaashi, iiteetziri eejatzi Jooshito. Teerika irira, rirorika irika Mateeyashika. Ari ikaemiri apite:

—Pipokanaki jaka niyanki.

²⁴⁻²⁵ Roojatzi ikenkithatakaeri Tajorentsi, ikantziri:

—Nowinkatharite, eerokakya iyotzirori tsika ikanteeyarini maawaeni atziri rajankaneki. Eeniro irika apite. Piyotakayenari ninkarika pikowakayaari eeroka poyaatyaarini Joorashini. Tekatsi ikanta iroñaaka rirori ikenkithatee eejatzi ranantee: tema kamaki rirori, jataki janta paamariki kaari tsiwakanitatsini.

²⁶ Roojatzi iñaathawaetaka, tema riyoyaakiri Mateeyashi. Ari ikaatawitani chapinki rotyaantanewo Jesoshi 11. Iroñaaka ikaateeyeeni eejatzi 12.

2

Kitejiri iiteetziri: “Pentekoshiteshi”

¹ Ari iroñaaka omonkaatapaaka kitejiri iiteetziro: “Pentekoshiteshi”. Ari ipiyoteeyakani Jerojareeki maawaeni aapatziyariri Jesoshi.

² Omapokashitapaakari, ikemawakiro oshiyaawitawori antawo tampyaa, opoematapaaki, mooo. Opoñaanaka jenokinta, othotyaapaakiro pankotsi ijeekaeyantarini.

³ Eejatzi okoñaatzimotashitapaakari oshiyaawitakawori paamari, otsiparyagaeyapaakani ojeekanteeyapaakarini iifokipaeni maawaeni jeekaentsiri.

⁴ Okithaatakagaeyapaakarini Ishire Tajorensi. Roojatzi iñaawaetantanakawo inashitachari paantentsipaeni tekatsi iyoteerini, imateeyakironi rowaga oñaawaetakaapaakiri Ishire Tajorensi.

⁵ Ari ijeeki janta Jerojareeki joriyyopaeni, aapatziyaperotawori rojankinarini Moeseeshi, ipoñaayitanakani paashinipaeni kipatsiki, tsikarika.

⁶ Ikemanteeyawakaririni iñaawaeteeyanakinini, rootaki ipiyotawentaapaakari osheki atziri. Ikemaeyapaakironi ipaantepero. Tee riyotakotapaeri.

⁷ Rotsikanatakari, ikenkithashireeyapaakani rojampitawakagaeyapaakani:

—Tema maawaeni riraga ñaawaeteentsirika rirotaki karireeyajatzi.

⁸ ¿Tsika akantaka akemanteeyanakaworini maawaeni apaanteperopaeni?

⁹ Iroñaaka akaateeyakinini paaratyajatzi, meryaajatzi, eeraamajatzi. Eejatzi eenitatsi jeekatsiri Mesopotaamiyaki, Joreeyaki, Kaparooshiyaki, Poontoki, Aashiyaki,

¹⁰ Jiriiiyaki, Pampiiriyaki, Ejiipitoki. Eejatzi akaateeyakinini poñaayiteencharini okaakintapae Shireeneki, janta kipatsiki owaero Riiwya. Eejatzi eenitatsi aretantachari poñaayitacharini Oroomaki joriyyopaeni eejatzi peyeenchari joriyo.

¹¹ Akaateeyakini joriyoperotatsiri eejatzi peyaachari joriyo. Akaateeyirini kireeshiyajatzi eejatzi araawyajatzi. Akemaperoeyakironi ashi apaantepero omawitya inashita atziri rashi ipaantepeeni ikemayitzironi.

¹² Ari rotsikanateeyanakinini oshekyantzi atziri, tee riyotakotziri. Rojampitawakagaeyanakani:

—¿Tsika akantaka akemantawori apaantepero?

¹³ Omaanta paashinipaeni, ishirontawenteeyanakinini, ikantzi:

—Ishinkiteeyakani irinta, injii, injii.

¹⁴ Ari eeniro janta riraga Peetero, ikaateeyirini paashinipaeni rotyaantanewo Jesoshi. Itacheronkawaantetanaki ikantanakiri:

—Nojoriyotzinkaritepaeni, maawaeni eeroka jeekatsiripaeni jaka Jerojareeki, piyoteeyawakironi iroka nokantemiri, pikemijanteeyawakinani.

¹⁵ Piitashiteyawitakarini ishinkiteeyakani irikapaeni. Omaanta tee ishinkiteeyani. Jaka aepatsiteki tema ishinkitapiiiteeyani atziri tsiteniriki, omaanta kitejiriki eero ishinkita. Tema iroñaaka tekira ijenokitapaaki oorya. Tekira omonkaata ishinkitapiiiteeta,

¹⁶ omaanta iroka pikemakiri ikantakotziri kamanantzirorini iñaani Tajorensipero iitachari Joeri paerani, tema rojankinatzitakawoni oetarika ikantziri Tajorensi.

¹⁷ Ikantzi Tajorensi: “Iinja iñeero maawaeni atziri notyaanteniri Noshire. Okamantakaayiterini noñaani pitomipaeni, pishintopaeni. Riraga

ewankaripaeni niyotakaeri oetarikapaeni rajankaneki. Eejatzi Ishire Tajorentsi oñaagayitakirini antyashiparipaeni oetarikapaeni, kimiwitaka imishiwaetatzi.

¹⁸ Eejatzi maawaeni aapatziyenani shiramparipaeni, tsinanipaeni, notyaanteniri Noshire, ikenkithatakotantenari.

¹⁹ Ari nomatero iinja kaari piñaapiintzi jenoki eejatzi jaka kipatsikika: pot-sikanatanakyaawo. Aritaki piñeeyeroni iinja riraani oshekinì kamaentsiri, eejatzi piñaawakiro otagaeyanakyaani pankotsipaeni: oshekipero okachaap-erotanaki.

²⁰ Nityaawo noetsiwakanakiri oorya; eejatzi riraga kashiri, ikityonkatanaki, roshiyanyakyaawo irantsi. Roojatzi omonkaatapaakya kitejiri rareetantapaakyaari Piwinkatharite reewatawenterì maawaeni atziri. Osheki imatapaakiro, ikantakoeyantyaaririni irira.

²¹ Omaanta rowawijaakoeyirini maawaeni atziri ikantzi: ‘Nowinkatharite, powawijaakotena’ ”.

Rootaki rojankinatzirini Joeri.

²² Eekiro ikantzi Peetero:

—Nojoriiyotzinkarite, pikemijantawakiro iroka nokantemiri, nokenkithatakoteri Jesoshi, riraga najareetejatzi. Itajonkantayitzini, imatayitakirini kaari añaapiintzi. Eejatzi imatayitakironi oetarikapaeni, ayotantariri itajorentsiperotaki. Tema piñaapiinteeyakirini eerori, piyotakiriroña. Tema rirotaki Tajorentsi matakaakiriri.

²³ Paerani aritaki riyotakotzitarini irira, ikantzitani: “Aritaki okantyaari, ipimanteeteri riraga Jesoshi”. Rirotaki atziri kaari kameethatatsi owamaakiriri, omaanta eerokapaeni pikentakotakaanteeyakirini, powamaakaanteeyakirini.

²⁴ Ari osheki ikemaatsitayitakawoni, ikamaperowitaka. Omaanta rowañaagaeri eejatzi Tajorentsi, tee ikowakayiri eekiro ikamaperotatyte.

²⁵ Tema rojankinatzitakawoni paeraniperoroña Iraviiri iñaani Jesoshi: “Niyotaki kijokiro rowakina Ashitanari, ijeekaki nakoperoki ramitakotapi-intakina, kaari nothaawantya.

²⁶⁻²⁷ Osheki nokimoshirewentakiri, rootaki nokanantariri: ‘Pawa, osheki niweshiryaka. Niyotaki eero pookana janta jaawikinta. Eejatzi eero pishinetana nopathayi paata, tema piñaaperotana nokameethatzi. Niyotaki pimatakaakinawo iroka pikantakinari.

²⁸ Piyotakaakinawo nokantyaani nañaaperotanaki, kijokiro owawakaeya, nokantyaani niweshiryawentanakimi’ ”.

Rootaki iñaani Jesoshi rojankinatzirini Iraviiri.

²⁹ Eekiro rowaaganakitziro Peetero:

—Iroñaaka, nojoriiyotzinkarite, piyotaperotziro nokamantaperotemi ikamaki achariniiteni riraga Iraviirini, ikitataka. Eenitatsira iroñaaka ikitakanta.

³⁰ Kamanantzirori rinawitani. Riyotaperotzironi ikantaperotziriri Tajorentsi: “Kyaaryootaki iroka nokamantaperotemiri, eero namatawitzimi. Iinja reewawenante pijoriiyotzinkariperote, poyaatemini”.

³¹ Ñaakiro, tekirani ipiriintaani Rotyaantanewo Tajorentsi, omaanta riyotakotzitarini Iraviiri. Tema rojankinatzitakani: “Ikante Rotyaantanewo Tajorentsi: ‘Pawa, niyotaki eero pookana janta jaawiki, eejatzi eero pishinetana nopathaye’ ”.

³² Rirotaki Jesoshi piriinteeriri Tajorentsi. Aritaki noñeeyakirini naari, iroñaaka nokamantaperotakimiro.

³³ Aritaki raawaeri janta rakoperoki, ikaantapaakariri reewawenantzi. Eejatzi okithaataakaari Jesoshi Ishire Tajorentsi, rowaga ikashiyakaakiriri Iriri. Iroñaakakya, rotyaanteeyakinawoni naari jaka: rootaki piñaanteeyakinarini eejatzi pikemaeyantakinarini.

³⁴⁻³⁵ Pamine, tee riro kenkithakotachani riraga Iraviiri paerani, inta ikenkithakotziri Rotyaantanewo Tajorentsi. Tee roenokaeya irira Iraviirini jenokinta inta riraga Rotyaantanewo Tajorentsi. Tema rojankinatzitani rirori paerani: “Irira Pawa Tajorentsi rirodaki kantziriri Awinkatharite riraga Rotyaantanewo Tajorentsi: ‘Pijeekapae jaka nakoperoki, pikaatena eewawenante roojatzi inaaperoeyantemirini paata maawaeni kijeeyawitzimirini’ ”.

³⁶ Eekiro ikamantanakiri Peetero:

—Tema aakateeyakini icharineeteni Ishireeyerini. Kameetha riyoperoeyeroni maawaeni ajorriyotzinkarite iroka nokantakimiri: piken-takotakaantawitakari Jesoshi, omaanta ipiriinteeri Tajorentsi, kyaaryo ipeyawaeri eejatzi Jewawenantatsiri, eejatzi Rotyaantanewo, kimitaka ikashiyakaakiriri achariniitani paerani.

³⁷ Ikemanteeyawakaworini iroka, osheki ikenkithashiryaaper-oeyanakani. Riyotakoperotanaka kyaaryo rantziro kaari kameethatatsi. Rojampiteeyirini Peetero eejatzi paashinipaeni rotyaantanewo:

—Nojorriyotzinkarite, ¿tsika nokanteeyaanika aritakima ikaminthagaena Tajorentsi?

³⁸ Rakanakiri:

—Pikenkithashiryaagaeyakya, eero pikimitaaga paerani. Kameetha paapatziyari Jesokirishito eejatzi pikaawoshitakowentyaari Tajorentsi riyotantyaari atziri paapatziyari Jesoshi. Rootaki ikaminthaanteeyemirini Tajorentsi, eero rapiiteemiro ikenkithashiryaakotzimiroña eejatzi kaari kameethatatsi panteeyawitakarini. Rootaki okithaataakantakimiri Ishire rotyaantzimiri.

³⁹ Rootaki ikashiyakagaeyakimirini eerori; eejatzi ikashiyakagaeyakirini rirori pisheninkatanakyaarini iinja, eejatzi maawaeni atziri jeekayit-sirini paashinipaeni kipatsiki. Rootaki ikashiyakagaeyakaerini maawaeni; rootaki ikowakagaeyakaeri Awinkatharite, aririka aapatziyeeyaarini.

⁴⁰ Osheki paashini ikamantaperoeyirini, ikowaki raapatziyakaaper-otyaaari. Eejatzi iroka ikantakiriri:

—Pookero kaari kameethatatsiri pantziri ari rowawijaakoteemi Tajorentsi. Rootaki eero rowashironkaantzimi paata.

⁴¹ Ari ikemaperotakiro oetarika ikantakiri riraga Peetero, raapatziyawakawo ari ikaawoshitawentakari Tajorentsi, aamashitya ikaateeyakini 3.000.

⁴² Ikantatyeeyaani ikemijantaperoeyirini iroka riyotagaeyiririni. Ikantatyeeyaani kameetha ikimitawakagaeyakani: itsipatawakagaeyakani rakiyotawakaeyani owanawontsi, ikenkithashireeyantakaririni riraga kamawenteeyakiririni, eejatzi ramanapiinteeyirini Tajorentsi.

Jjeeki kameetha riraga aapatziyariri Jesoshi

⁴³ Riraga rotyaantanewo Jesoshi rantapiintakiniri atziripaeni kaari ñaapiinteeyirorini eejatzi imatayitakironi oetarika riyotantanakariri kyaaryo itsipatari Tajorentsi. Osheki rotsikanatanakari maawaeni atziri, ikantzi:

—Imatakaakiri Tajorentsi aapatziyariri Jesoshi.

⁴⁴ Ari ikimitawakaeyakani irirapaeni. Tee ithaawakaeyawoni oetarika-paeni, omaanta ipawakaapiinta tzimimotayitziririni, oetarikapaeni.

⁴⁵ Ipimanteeyironi rowaagawo eejatzi iipatsite. Ipagaanteeyakirini iy-
orikite maawaeni aapatziyariri Jesoshi koetyeemotziriri.

⁴⁶ Maawaeni kitejiri riyatapiinteeyini janta Tajorentsipankoki. Eejatzi rakiyotawakaeyakani owanawontsi ipankokipaeni rirori, ikenkithashiryaaantariri kamawenteeyakaerini. Aririka rowaeyani, ikimoshireperoeeyini, eejatzi kameetha ipashitawakaeyakani.

⁴⁷ Ikanteeyini:

—Kameetharini Tajorentsi.

Eejatzi riraga maawaeni jeekatsiripaeni iñeeyakirini rirori ikameethatzi. Ikantayeeyaaani maawaeni kitejiri raapatziyaperotanakyaari paashini-
paeni atziri, roshekitakaaperoeyakirini Awinkatharite.

3

Ikenkithatakaantzi Peetero janta Tajorentsipankoki

¹ Paashini kitejiri, shaawiityaaki oorya, itonkaanaki Peetero eejatzi Jowa janta Tajorentsipankoki oetotziikinta tonkaari. Maawaeni kitejiri shaawiityaaki oorya riyatapiintzi jorriyopaeni janta ramanantapiintariri Tajorentsi.

² Eeniro ijeekaki janta apaani shirampari kijopookitatsiri. Aritaki ikantz-
itapaaka paerani owakira ikoñaatapaaki. Ari maawaeni kitejiri ramaetapi-
intziri omooki Tajorentsipanko iiteetziro: “Kameethari omoo”. Aritaki
rowaetapiintziri omooki inethaantyaariri iyorikite kyaayitatsirini.

³ Riraga Peetero eejatzi Jowa roowiteencha ikyeeyapaenimi Tajorentsi-
pankoki, omaanta iñaawakiri rirori ikantawitawakari:

—Pikaminthayena, nojorriyotzinkarite, pipena koriki.

⁴ Ari ramineeyapaakirini Jowa, Peetero, ikantziri:

—Paminenatya.

⁵ Raminaperotawitawakari, iitashiwitaka ari ipakirimi oetarika.

⁶ Omaanta ikantanakiri:

—Tekatsi noorikite, omaanta nokowaki nokaminthayemi. Nokanteri Je-
sokirishito, riraga najareetejatzii ikatziyatziyatakagaemi rirori. Iroñaaka
pipiriinte, pikatziyatziyawaete.

⁷ Roerikakiri rakoperoki, ikatziyakiri. Intsipaeete retsiyatakotee, ishints-
tanaki iitziki.

⁸ Ishintsitzi ikatziyanaka, sherok. Ikatziyaperotanaka, ikatziyatziyawa-
tanaka. Itsipatanakari, ikyaanaki Tajorentsipankoki. Ijapopotanaka,
ikantanaki:

—Kameetharini Tajorentsi.

⁹ Iñeeyawakirini maawaeni atziri: ranaashitanaka. Ikemaeyawakirini
ikantanaki:

—Kameetharini Tajorentsi.

¹⁰ Ari riyoteeyawakirini, rirotaki irika jeekawitacharini omooki,
nethaapiinantawitachari koriki. Iñeeyakirini retsiyatakotee, rootaki
rotsikanatanakariri. Tee riyotakotziri.

¹¹ Ari roerikaperotanakiri Peetero eejatzi Jowa. Eeniro ikatziya
janta ipiyotapiinteeyantarinira: ro ikaapanomatakantziro iiteetziro
rashi Sharamoo, rirotaki wetsikakaantzirori paerani. Roojatzi
ishiyashitantapaakari maawaeni atziri, rotsikanatapaakari.

¹² Iñaawakiri Peetero, ikantawakiri ijorriyotzinkaritepaeni:

—¿Iitarikya potsikanatananari? ¿Iitaka paminanteeyanarini, joreririri?
Eero piitashitana naaka Tajorentsi nanashitakaantaariri irika kijopooki-
witachari. Eero eejatzi piitashitana naapatziyaperotakariri nomatantaariri.

13-14 Irira Tajorentsi rirotaki etsiyatakoteeriri. Paerani raapatziya-paakari Awaraama, Ijaaka, Jakoowo, eejatzi maawaeni achariniiteni. Okameethatzi pikimitagaeyarini rirori paapatziyeyyarini Tajorentsi. Rirotaki ñaaperotaperotziriri Jesoshi ikantzi: “Ñaakiro, ikameethaperotzi Notyomi, rantakinawo maawaeni nokowakaakiriri”. Kyaaryo osheki ikameethaperotzi Jesoshi. Rirotaki paakaantakiri. Ro ipankagaerimi Peraato, aritaki pikantakowentakiri: “Tee nokoyi pipankaeri”, omaanta pikowakiri ipankaeri owamaantatsiri. Kyaaryo ikamawenteeyerini maawaeni atziri.

15 Powamaakaantakiri owañaagaeyiririni atziri. Ikamawitapaenta, roojatzi ipiriinantaari Tajorentsi. Noñeeyeerini rootaki nokananzimiri.

16 Eeniro irika shirampari: ikemakotantawakariri Jesoshi, raapatziyaperotakari kameetha, rootaki retsiyatakotanteeri. Irika iroñaaka piñaakiri. Tema piyoteeyirini. Ari raapatziyaperotakari Jesoshi, rootaki itekatsitantaari. Piñaakiri iroñaaka ranashitanaka.

17 Eejatzi ikanteeyirini Peetero:

—Ari nojorriyotzinkaritepaeni, iroñaaka niyotaki tee piyotawitarini Jesoshi rirotaki Rotyaantanewo Tajorentsi. Eejatzi riraga jewatatsiripaeni tee riyooteyawitarini rootaki pikentakotakaanteeyantakaririni rirori.

18 Omaanta irira Tajorentsi ishinetakimi panantakowari maawaeni iroka, pimonkaatantakawori maawaeni rojankinatakaakiri kamanantayitzirorini iñaani paeraniperoroña. Tema maawaeni rojankinatakotzitarini Rotyaantanewo Tajorentsi otzimatyee ikemaatsityaawo.

19 Pikenkithashireyanakyaani, eero pikimita paerani, inta paapatziyeyyarini Jesoshi; roojatzi ikaminthayemi Tajorentsi; tema rowameethateeyimini, eero ikenkithashiryaakoteemiro eejatzi kaari kameethatatsi pantayitawitarini. Eejatzi itsipateeyantemirini Awinkatharite, riweshiryaakagaeyemini.

20 Eejatzi iinja rotyaantemiri eejatzi Jesoshi, riraga Rotyaantanewo. Tema paeraniperoroña riyoyaakiri rotyaanteri rowawijaakoteri atziripaeni.

21 Omaanta iroñaaka ijeekapae janta jenokinta, ikantyaani roojatzi riraga Tajorentsi rowameethatantayitapaakyaaworini maawaeni, oetarikapaeni. Tema rootaki ikantziriri paeraniperoroña riraga kamanantayitzirorini iñaani Tajorentsi, riraga rowameethateeyirini rirori: rirotaki ñaawaetakagaeyiririni maawaeni.

22 Ikantzini Moeseeshi: “Riraga Pawa Tajorentsi rotyaantemiri paashini kamanantayitzirorini iñaani Tajorentsi, ikimitena naari rotyaantakina. Rirotaki joriyo ikimitakae aaka. Oetarikapaeni ikamantemiri, paapatziyawakyaari.

23 Omaanta maawaeni kaari aapatziyarini rirori, ithonkaeyerini Tajorentsi, eero rapiiteero itsipatari ijoriyotzinkaritepaeni”.

24 Eejatzi rojankinatakotzitarwoni paerani Samoeri eejatzi maawaeni kamanantayitzirorini iñaani Tajorentsi iroka piñaayitakirini iroñaaka.

25 Aritaki ipokapaaki riraga Rotyaantanewo Tajorentsi ikashiyaakari rotyaanteeri. Tema ikashiyakaanantakaririni kamanantayitzirorini iñaani Tajorentsi eejatzi paejatziiteni riraga Awaraama, Ijaaka eejatzi Jakoowo.

26 Rotyaantakiri Tajorentsi aakaki, reewateeyakaeni riyotagaeyakaeroni. Eeniro panteeyironi kaari kameethatatsi, omaanta ipokashiteeyakimini rowawijaakoeyemini eero pashironkanta; ikowaki riweshiryaakagaeyemini. Rootaki kyaaryo pikenkithashiryaanteeyanakaarini, eero pikimitaga paerani.

¹ Eeniro ikenkithatzi Peetero eejatzi Jowa, ikenkithatakayiri atziripaeni. Ari ipokapaaki ñaanakowenantatsiripaeni, eejatzi jewatatsiri waariryapaeni ashi Tajorentsipanko eejatzi saroseeyopaeni.

² Ikijashireeyanakani, ikantawakaanaka:

—¿Oetakama riyotaantariri atziri? Iroka ikamantakiriri: “Ipiriintanee kamatsiripaeni: tema piriintanaa Jesoshi”. Tee okameethatzi iroka riyotaanteeyirini.

³ Itsitenitzimatantanaka oorya, ragaeyanakirini, omaanta eeniro jankinarentsi rashi rirori joriyyopaeni othañaantsita rojampitantyaariri atziri tsiteniriki, rootaki raantanakariri romonkyagaeyapaakirini omonkyagaamentotsiki, roojatzi ikitejitakoeyakini.

⁴ Omaanta raapatziyaperotawakawo osheki kemaeyawakirini Peetero, aamashitya ikaateeyakini 5.000 shirampari, aapatziyakariri Jesoshi; eejatzi okaateeyakini roori tsinanipaeni eejatzi eentsipaeni.

⁵ Inkaamani ipiyoteeyani eejatzi janta Jerojareeki jewatatsiripaeni, aataperoteenchari, iyotaantzirori Iwaperite Tajorentsi.

⁶ Ikaateeyirini Aanashi, riraga iwinkatharite ñaanakowenantatsiripaeni. Eejatzi itsipatari Kaejashi, paashini Jowa, Arejaantero, eejatzi maawaeni isheninka iwinkatharite ñaanakowenantatsiripaeni.

⁷ Ari ikaemakaantakiri Peetero, Jowa eejatzi riraga kijopookiwitachari rojatekakiri niyanki, rojampiteeyakirini:

—¿Ninka matakakimirori petsiyatakotantariri irika shirampari? ¿Ninka kantakimiri?

⁸ Ari iyotaakiri Ishire Tajorentsi Peetero, omatakaaperotakiri. Ikenkithatakagaeyakirini piyotawenteeyaririni ikantzi:

—Jewatatsiripaeni eejatzi aataperoteencharipaeni.

⁹⁻¹⁰ ¿Pininaneentakina nantakirowa kameethatatsiri? Pojampitakina tsika nokantaka netsiyatakotakaantariri irika kijopookiwitachari. Nokowaki eerokapaeni eejatzi maawaeni atziri piyotawakiro. Rirotaki Jesokirishito riraga najareetejatziki etsiyatakoteeriri. Pikentakotakaantawitakari, omaanta ipiriinteeri Pawa Tajorentsi. Jee, imatakaakina Jesoshi netsiyatakotantariri irika iroñaaka katziyeencharika jaka etsiyatakoperotee.

¹¹ Rirotaki Jesoshi oshiyakaawentachari mapitatsiri pitheenakakiri eerokapaeni wetsikawitawori pankotsi, omaanta iroñaaka ipeyakiro rooperotatsiri mapi pankotsi. Ikimiwita iroka Tajorentsi ipeyakiri Jesoshi rioperotatsiri. Eerokateeyakini oshiyakariri wetsikawitawori: pitheenakakiri Jesoshi.

¹² Omaanta tekatsi paashini owawijaakotantatsini. Tee ijeeki jaka kipatsikika paashini owawijaakoteeni. Apaniroeni Jesoshi imatziro rowawijaakotee.

¹³ Ikemantawori iroka rotsikanateeyanakarini riraga jewatatsiripaeni. Ari imaeritanaki ikenkithashiryaaakotanakari, iñaakirira tee ithaayi. Roojatzi ikantawakaanaka:

—Ñakiro, tee ithaawanteeyarini riroripaeni. ¿Itaka kaari ithaawanta? Eejatzi tee ithotyaaaperotziro Iwaperite Tajorentsi, tee niyotayiri naakapaeni, omaanta osheki riyotzi apaniroeni. ¿Tsika ikantaka riyotantakari? ¿Arima imatakiro Jesoshi, riraga kijokiro rowawitakari riyotagaeyirini?

¹⁴ Ari iñeeyakirini itsipatakari riraga retsiyatakoteeri. Tekatsi ikantya ikantakoteri.

¹⁵ Ari rotyaantanakiri:

—Piyowakite janta.

Ari riyowanaki. Roojatzi ikantawakagaeyanakani rirori jewatatsiripaeni:

16 ¿Tsika akanterika irintapaeni? Riyotanakiri maawaeni jerojareejatzi ita-jonkawentakiri riraga kijopookiwitachari. Tekatsi akante: “Tee imatziro”.

17 Omaanta tee okameethatzi ikenkithatakagaeyanakirini atziripaeni. Thame akantaperoteriita: “Eerotya iroñaaka pikenkithatakotziri riraga Jesoshi. Aririka papiitero pikenkithatakoteri aritaki nowashironkaakimi”.

18 Ari rapiiteeri, ikaemaeri. Ikantaperotziri:

—Eerotya iroñaaka pikenkithatakotziri Jesoshi. Aririka papiitero pikenkithatakoteri, aritaki nowashironkaakimi.

19 Rakanakiri:

—Tema iñee Tajorensi maawaeni aari. Pikantaperotenatya: ¿Kameethama nothoyeero naapatziyemi okaatzi pikantakinari? Tema irira Tajorensi naapatziyari.

20 Tekatsi nokantya iroñaaka nookaero nokenkithatakotziro iroka noñaaperotakiri, eejatzi iroka nokemaperotakiri.

21-22 Ari rapiitakiri eejatzi ikantaperowitakiri, roojatzi rotyaanantaari. Tekatsi rante rowashironkaantyaariri. Paerani imonkaatakiro 40 rojarentsite kijopookiwitachari. Ari osheki ikenkithashireeyakironi atziri retsiyatakotziri Jesoshi, riyoteeyantakarini itajorensitaki. Iñeeyakironi atziri iroka imatakaakiri, ikantapiinteeyanakini: “Kameetharini Tajorensi, osheki imatakagaeyakirini aapatziyakariri Jesoshi”, rootaki kaari rowashironkaantari.

Ramanakiri Tajorensi riraga aapatziyariri Jesoshi

23 Ari roeyowaeyanakirini jewatatsiripaeni, roojatzi riyateeyanakini Peetero eejatzi Jowa aapatziyeeyakaririni Jesoshi. Ikamantapaakiri iroka ikantawitakariri riraga jewatatsiripaeni ñaanakowenantatsiri eejatzi aataperotenchari.

24 Ikemantawakawori iroka, ikenkithatakagaeyakirini Tajorensi. Ishintsipaantetziro apaani, ikantzi:

—Nowinkatharite, eeroka wetsikirori jenoki, kipatsi, inkaare, maawaeni; eejatzi piwetsikaeyakirini maawaeni tzmanteeyaworini.

25 Eejatzi paerani piyotaakirini nochariniiteni Iraviiri, riraga aapatziyaperotzimiri. Iyotaakiri pishire, rojankinatantawori iroka:

“¿Iitaka ikijanteeyakarini riraga kaari yotziri Tajorensi? ¿Iitaka ikenkithashiryaashitantawori jorriyopaeni ranteeyeroni kaari kameethatatsi?”

26 Riraga iwinkatharitepaeni atziri jaka kipatsiki rajaryagaeyawityaarini Tajorensipero, eejatzi riraga Rotyaantanewo, ikowaeyawityaani ithonkaeyerinimi”.

27 Jaka nampitsikika ipiyoteeyakani rajaryagaeyawitakarini pitomi Jesoshi, riraga piñaaperotziri ikameethaperotatzi. Irira piyoyaaperotakiri, eejatzi potyaantaperotakiri. Ikaateeyini ajaryaantawitacharini Erooreshi, Poonshiyero Peraato, jewatatsiripaeni jorriyopaeni, eejatzi joraaropaeni tema rirotaki paashinijatzitatsiri atziri; maawaeni.

28 Paerani eeroka pikantaki: “Aritaki okantyaari”. Ari chapinki ithonkakiro imonkaatakiro irikapaeni.

29 Iroñaaka, Pawa, piyotakiro iroka ikantaperotawitakina: “Eero pikenkithatakoteeri Jesoshi”. Tema naaka aapatziyaperotakimiri. Pimatakaperotena eero nothaawanta nokenkithataperotero piñaani.

30 Pitomi Jesoshi rirotaki Nowinkatharite iroñaaka, rootaki nokowantakiri imatakaperotena notajonkakowenante, netsiyatakantantyaariri mantsiyaripaeni; nomatapiintero kaari iñaapiinteeyini, niyotakagaeyerini atziri kyaaryo irira riroperotaki pitomi, eejatzi piñaaperotziri ikameethaperotzi.

³¹ Aritaki ramaneeyirini Tajorentsi. Roojatzi omoyekanaka pankotsi ijeekaeyantarini. Otajorentsiwenteeyapaakirini Ishire, roojatzi kameetha ikenkithatantawori iñaani Tajorentsi, tee ithaawaneentzi.

Raakameethatawakagaeyakani riraga aapatziyariri Jesoshi

³² Osheki ikaatzi iroñaaka aapatziyariri Jesoshi, kameetha ijeekaeyakini, eejatzi imonkaatawakagaeyakani: oetarika ikowaeyirini eejatzi oetarika ikenkithashireeyani. Tee imashithatawakagaeyani, omaanta ipawakagaeyakawoni maawaeni tekatsitzimotakiriri.

³³ Rowaga Ishire Tajorentsi imatakaakiri riraga rotyaantanewo Jesoshi, rootaki kameetharini ikamanantapiintariri atziripaeni:

—Ikamawentakae Awinkatharite Jesoshi omaanta ipiriintakiri Pawa Tajorentsi, rañaakiri eejatzi iroñaaka.

Eejatzi ikanteeyini atziri:

—Tema ikameethateeyakini aapatziyariri Jesoshi.

³⁴⁻³⁵ Riraga ashitacharipaeni iipatsite eejatzi ipanko, ipimantagaanteeyini. Iroka opinayitarini, ramaeyakirini rotyaantanewo Jesoshi, ipapaakiri. Roojatzi ipagaantakiriri paashinipaeni rirori koetyeemotariri, kaari rashironkaanteeyantani aapatziyariripaeni Jesoshi.

Nokantakoteri pakiriri eejatzi amatawitantatsiri

³⁶ Iroñaaka nokantakoteri aapatziyariri Jesoshi icharineeteni Rewii iitachari Josee. Paashini iitziri riraga rotyaantanewo Jesoshi: Werenawee. Akantzi aaka apaanteki: “Weshiryakaantachari”. Rirotaaki poñaachari Cheepereki.

³⁷ Rashitawitawo kipatsi, omaanta ipimantziro. Raanakiro owinawo, ipapaakiri riraga rotyaantanewo Jesoshi aritaki irirapaeni ipakiri aapatziyariri Jesoshi. Ipakiri atziri tekatsi oetarika royaari. Rootaki maawaeni aapatziyariri Jesoshi iñaaperotziri Werenawee.

5

¹ Omaanta eeniro paashini aapatziyariri Jesoshi iwaero Ananiiyashi, ro iina Sajiira. Ipimantakiro iipatsite.

² Tee ikoyi iperi rotyaantanewo Jesoshi maawaeni iyorikite, rootaki ikanantakawori iina:

—Aririka aate aperi koriki, eero akantziri tsika okaatzika ipineetakaeri. Apashitapaakyaari kashetani koriki akimitakaantero rootaki maawaeni ipineetakaeri, rootaki iñaaperotanteeri aari akameethatzi.

—Jee, aritaki.

Roojatzi riyataanaki riraga Ananiiyashi apaniroeni, ipapaakiri rotyaantanewo Jesoshi iyorikite. Ikantapaakiri:

—Irika korikika, rootaki maawaeni owinawo noepatsiteni nopimantakiri.

³ Omaanta iyotaakiri Ishire Tajorentsi Peetero:

—Ikowaki ramatawitashitemi. Ipakimi kashetani koriki rashi iipatsite. Kaari maawaeni.

Rootaki ikanantariri:

—Ananiiyashi, pishinetaakari Jatanaashi itheeyakaakimi. Pikowawitakami pamatawiteromi Ishire Tajorentsi. Pipashitakinari kashetani piyorikite.

⁴ Tekirani pipimantero rowaga piipatsiteni rootaki pashi eerori. Ari pimateromi pamanantero oetarika pikowayitzirini eejatzi piperi ninkarika. ¿Iitaka pamatawitashitantanari? Naaka pamatawiwitakina apaniroeni; omaanta Tajorentsi eero pimatziro pamatawitziri.

⁵ Ikemantawakariri Ananiiyashi, roojatzi ityaantanaka, pog. Kamanaki. Ithaawaperoeyanakini osheki maawaeni ñeeyakiririni.

⁶ Roojatzi riwetsikaeyakirini ewankari ikitateri; raanakiri, ikitateri.

⁷ Ojamanitapaentzi eechonkiini, ari okyaapaaki iina roori. Tee iyotzi kamaki oemini.

⁸ Ikantawakiro Peetero:

—¿Kyaaryooma pipakinari maawaeni koriki, rowaga owinawo piipatsiteni pipimantakiri?

Ari akanakiri:

—Jee, nopakimiri maawaeni.

⁹ Roojatzi ikanantakawo roori:

—¿Itaka pikimitantariri piimini, pamatawiteromi Ishire Tajorentsi? Okaakitapaaki kitatziriri piimini: rirojatzi aanakimini eerori.

¹⁰ Roojatzi otyaantanaka roori, pog, kamanaki. Ikyaaape riraga ewankari-paeni, ñaapaakiro, kamaki. Ari raanakiro, ikitatero roori, otsipatapaari oemini.

¹¹ Ari ithaawaeyanakini maawaeni riraga aapatziyariri Jesoshi rowashironkaerikari Tajorentsi, eejatzi ithaawaeyanakini maawaeni kemakoeyakiririni. Ikenkithashireeyawoni: “Tee okameethatzi namatawitante. Rowashironkaanakari naari Tajorentsi”.

Retsiyatakotakiri osheki atziri

¹²⁻¹⁴ Ari ipiyoteeyakani maawaeni aapatziyariri Jesoshi janta kaapanomarentsiki iiteetziro rashi Sharamoo. Eejatzi eekiro riyaatatzi roshekiperotanaki aapatziyariri Awinkatharite. Osheki ikaateeyini shirampari eejatzi tsinani. Osheki ñaaperoeyakirini atziripaeni riraga aapatziyariri Jesoshi, ikanteeyini:

—Ikameethataperoeyini aapatziyariripaeni Jesoshi.

Omaanta riraga kaari aapatziyariri irira ithaawakaanteeyakaririni itsipateeyarinimi.

Osheki itajonkawenantzi riraga rotyaantanewo Jesoshi. Osheki omataakakiri Ishire Tajorentsi.

¹⁵⁻¹⁶ Rootaki rowapiinantakariri atziripaeni mantsiyaripaeni janta awotsiki: romaryaayitzirini shitashintsiki, okantyaata aririka rawijanaki Peetero, ipampitanakiri, eerorika ipampitanakiri aririka ramparyaatawakyaari rootaki retsiyatakotantyaari. Eejatzi ipiyotashiteeyakani osheki atziri, poñaachari nampitsikipaeni janta othapikiyitapaakini Jerojaree. Ramayitakinirini mantsiyaripaeni, eejatzi kyaantariri kamaari. Retsiyatakoeyerini maawaeni.

Riraga ñaanakowenantatsiripaeni ikijaperotziri rotyaantanewo Jesoshi

¹⁷ Ari ikijanakiri iwinkatharite ñaanakowenantatsiri, eejatzi paashinipaeni ñaanakowenantatsiri, tema rirotaki saroseeyotatsiri.

¹⁸ Ari raakaanakiri riraga rotyaantanewo Jesoshi, romonkyaa-gakaanawitakiri omonkyaaagementotsiki.

¹⁹ Omaanta niyanki tsiteniri roeyowaeri ronampiri Tajorentsi riraga-paeni rotyaantanewo Jesoshi, rashitaryaapaakiniri ashitakontsi, raanakiri inkokiroeni.

²⁰ Ikantzi:

—Piyaate janta Tajorentsi pankoki, pikatziyapaaki. Pikamantaperoeyerini atziri tsika ikantyaari ijeekanteeyari ikanteetateeyaaani jenokinta.

²¹ Ikantawakiri:

—Jee, ari nokamanteeyakirini.

Ari owakira okitejitanaki riyaaatanaki Tajorentsipankoki, riyotaanta-paaki.

Eeniro iwinkatharite ñaanakowenantatsiripaeni eejatzi tsipateeyaririni janta paashiniki pankotsi. Tekira riyotakoteri roeyoyiri rotyaantanewo Jesoshi. Roojatzi ikaemakaantakiri maawaeni paashini jewatatsiri joriiyopaeni. Roojatzi ikantziri waarirya:

—Piyaate janta pomonkyaagakitzirinta tsitenini chapinki aapatziyariri Jesoshi, pamaeyakinari.

²² Ari riyaatashitawitakari, tee iñaapaakiri. Roojatzi ipiyantanaka, ikanta-paakiri:

²³ —Tee añiiri. Noñaapaakiro pankotsi, oyaawitaperotaka. Eejatzi eeniro ikatziyawitaka shentawitawori omoopaeni. Roojatzi nashitaryaantawitapaakawo omoo, nokyaawitapaaka; tekatsi noñaapaaki inthomaenta.

²⁴ Ikemantawitakariri, ikantawakagaeyanakani:

—¿Tsikarika ikinanakika?

—Taanitya. Eerokaritya.

—¿Tsika akanterika iroñaaka?

—Taanitya.

²⁵ Roojatzi ipokashitantaapaakari apaani kamantapaakiriri, ikantapaeri:

—Riragapaeni shirampari pomonkyaagakaantawitakari, katziyeeya-paakani janta Tajorentsipankoki. Riyotagaeyapaakirini atziri.

²⁶ Roojatzi riyaatashitantanakari iyapitaanote itsipantanakari waariryaapaeni, ragaeyanakirini, omaanta tee ikoshekanakari ithaawantakari atziri; ikantziri:

—Kameetha aanakiri ikijakowentarikari atziri aapatziyariri Jesoshi, rompojanteerokari mapi aaka.

Rootaki raantanakariri kameetha, tee ikijanakiri.

²⁷ Ari raanakiri, rowapaakiri janta ijeekinta jewatatsiripaeni. Ikantawakiri iwinkatharite ñaanakowenantatsiri:

²⁸ —¿litaka pikenkithatakantaaritari eejatzi atziri? Tema nokaminaawitzi-imi: “Eero pikenkithatakotaneeri Jesoshi”. Iroñaaka eekiro piyotagaeyirini maawaeni jerojareejatzi. Ro iroka pikantakotakinari: “Irira jewatatsiripaeni owamaakaantakiriri Jesoshi; ikantashita rantashitakawo kaari kameethatatsiri”. Tee okameethatzi pikanteeyakirini. Pimaeriteeyeni, eero pikamanantane eejatzi.

²⁹ Rakanakiri Peetero, ikantanakiri:

—Omaantakya naapatziyaperotari Tajorentsi. Eero naapatziyimi eeroka aririka pikantena: “Eero pikenkithatakotziri Jesoshi”. Inimotakiri paashinipaeni rotyaantanewo Jesoshi.

³⁰ Eeroka kyaaryootatsi powamaakaantakiri Jesoshi. Pikentakotakaan-takiri koroshuki. Omaanta ipiriinteeri Tajorentsipero.

³¹ Itzinagaeri rakoperoki janta jenokinta. Ipeyeeri Jewaper-owenantatsiri eejatzi Owawijaakoeyakaerini. Ikwakagaeyakirini ajoriiyotzinkaritepaeni ikenkithashiryaaperotanteeyari eejatzi rookero rowaga kaari kameethatatsi ranteeyawitakarini aritaki ikaminthagaeyerini, eero ikenkithashiryaakoteero eejatzi okaatzi kaari kameethatatsi ranteeyawitakarini.

³² Aritaki noñaaperotakiro rantayitakirini Jesoshi, eejatzi niyotaki okithaatakagaeyakarini Ishire Tajorentsi maawaeni aapatziyariri Jesoshi. Rootaki nokenkithatakotapiinantariri rirori. Tekatsi nokantya nomaerite.

Roojatzi ikanteeyini paashinipaeni rotyaantanewo Jesoshi:

—Kyaaryo iroka ikantziri Peetero.

³³ Ikemanteeyawakaririni, riyotanteeyawakaworini kyaaryo ranteeyakironi kaari kameethatsi, rootaki ikijanteeyanakaririni, ikowaeyawitanakani rowamaerimi.

³⁴ Omaanta ikatziyanaka apaani jewatatsiri iitachari Kamariyeeri. Riro-taki warijeeyo, eejatzi iyotaantzirori oetarika rojankinatzi Moeseeshi. Maawaeni atziri iñaaperoeयरirini. Ikantzi:

—Nojoriiyotzinkarite, nokoyi ishitowaeyakiteniita aapatziyariri Jesoshi, eero ikemantawo nokantemiri.

Ari rotyaanteeyakirini inkokironta.

³⁵ Roojatzi ikananteeyakarini:

—Nojoriiyotzinkarite. Kyaaryoowa, paamawentyaaga pantzirikarira aapatziyariri Jesoshi.

³⁶ Pikemina. Nokenkithashiryaakayemiri apite shirampari. Nokantakotziri riraga Teyoorashi, rirotaki jeekatsiri paerani, osheki ikantakaaperotani. Ari ipiyotashitawitakari osheki ratzirite, naamaashitya ikaateeyini 400. Omaanta rowamaetakiri, roojatzi rinteentaryaanakari oyaateeyawitaririni. Ipeyashiteeyanakani, tekatsi akemakoteeri eejatzi.

³⁷ Eejatzi imawitanakawo rirori iitachari Joorashi, riraga karireeyajatzi. Janta rojankinatakoeyantani, eejatzi reewatawitanakari apaanipaeni atziri. Eejatzi rirori, rowamagaetawakiri. Rowaaganaka oyaatawitariripaeni, tekatsi akemakoteeri paashini.

³⁸ Rootaki iroñaaka nokamanantzimiri, eero pashiiriiri irikapaeni, ikan-takaata. Rirorika otyaantziriri atziri ikenkithatzi, tema eejatzi ipeyaneeya rirori.

³⁹ Rirorika otyaantziriri Tajorentsi, tekatsi pikanteri pomaerinteri. Pikijimatzirikari Tajorentsi.

⁴⁰ Ari inimoeyanakirini rirori. Ikaemaeri eejatzi, ipajatakaantakiri. Roojatzi ikantaperotawitari:

—Eero eejatzi pikenkithatakoteeri Jesoshi.

Roojatzi rotyaanantaari.

⁴¹ Ari riyateeyanakini, ikimoshireeyanakini, ikanteeyini:

—Iñaaperotee Jesoshi akameethatzi, rootaki ishinetantakaeri akemaat-sitawenteeyakarini.

⁴² Maawaeni kitejiri riyotaantapiintzi janta Tajorentsi pankoki, eejatzi pankotsikipaeni. Ikantani: riyotaantapiintzi, ikamanantapiintzi. Ikaman-tapiintziri atziri:

—Jesoshi rirotaki riraga Rotyaantanewo Tajorentsi aamagaeyarini paerani.

6

Riyoyaakiri amitakotantatsini

¹ Ari roshekyaanakari aapatziyariri Jesoshi, eejatzi ikijashiryaanaka riraga iyotzirori ipaante kireeshiyajatzi. Ikantawakaanaka:

—Maawaeni kitejiri, aririka ipantawitya owanawontsi, tee ipaperotziri natziritzinkawote ashi aari: iroka kamayiteentsirini oemi. Omaanta ipaperoeयरirini kameetha iyotzirori ewereeyo, rowaga ipaante joriiyopaeni.

² Ari riraga rotyaantanewo Jesoshi ipiyoteeyakirini maawaeni aapatziyariri Jesoshi. Ikantziri:

—Tee okameethatzi nookanakiro nokenkithatapiintziro iñaani Tajorentsi, nopantayitemirorini owanawontsi.

³ Iroñaaka, noyemijantzinkaritepaeni, piyoyee 7 shirampari, riraga piñaaperotziri ikameethatzi. Piyoyeeri riraga iyothanetatsiri,

kemijantaperotzirori Ishire Tajorentsi. Akanteriita rirori rirotaki pantatsini owanawontsi.

⁴ Omaanta naaka, apatziro namaneri Tajorentsi, eejatzi nokenkithatero iñaani.

⁵ Inimoeyakirini maawaeni iroka ikantakiriri. Riyoyaakiri Eshiteewa, rirotaki aapatziyaperotariri Jesoshi, kemijantaperotzirori Ishire Tajorentsi. Riyoyaakiri eejatzi Jiripi, Pirookoro, Irikanoori, Temoo, Parimeenashi. Eejatzi riyoyaakiri Nikoraashi, riraga peyeenchari joriyo, poñaachari Antyoki-iyaki. Omaanta iroñaaka raapatziyaperotariri Jesoshi.

⁶ Roojatzi roñaagantapaakari riraga rotyaantanewo Jesoshi. Rowakiniri rako iitoki, roojatzi ramaneeyirini Tajorentsi: “Pamitakoeyerini irikapaeni pantayitatsirini owanawontsi”.

⁷ Osheki ikaatzi kemaeyakirorini iñaani Tajorentsi. Eekiro roshekyaperotanakitya aapatziyakariri Jesoshi janta Jerojareeki. Eejatzi oshekiniroña ikaatzi ñaanakowenantatsiri ikimitakotanaari aapatziyariri Jesoshi.

Riraga Eshiteewa rirotaki riyoyaanewo Tajorentsi

⁸ Osheki ramitakoperotakiri Tajorentsi Eshiteewa. Osheki imatakaakiri Tajorentsi ikenkithatakaantakariri atziri. Osheki itajonkakaakari Tajorentsi. Imataperotayitzinirini atziri kaari iñaapiinteeyini. Imatakaakiniri oetarikapaeni riyoteeyantakaririni Jesoshi rirotaki Tajorentsi.

⁹ Eeniro ipiyotapiinteeyantarini janta Tajorentsi pankoki atziri riraga ipimanteetawitari paerani, omaanta ipakaeri amanantawitariri. Eejatzi janta ipiyotanta shireneejatzi, arejanteriiyajatzi, poñaachari Shiriishiyaki, Aashiyaki. Riyaatashiteeyawitakarini Eshiteewa, ikijattheyyawitakarini eejatzi ipiyapiyawaantetakari.

¹⁰ Omaanta osheki riyothanetzi Eshiteewa, tekatsi ikanteeyerini ipiyapiyawaantetaperoeayarini. Eenitatsi riyotantari kameetha iñaawaetzzi, tema iyotaakiri Ishire Tajorentsi.

¹¹ Ari osheki ikijeeyakirini riraganki, ikantziri paashini isheninkapaeni: –Pamine, nokowaki pitheeyakotyaari Eshiteewa. Aririka pimateeyeroni nokantakimiri, nopinatemi koriki. Ro iroka pikantakotashityaariri: “Nokemakiri Eshiteewa, itheenkimatakiri Moeseeshi. Eejatzi ikimitakiri rirori Tajorentsi, ikantzimatakiri”.

Ikantziri:

–Ari nokamanteeyerini atziripaeni.

¹² Ikemanteeyawakani atziripaeni, ikijeeyanakani eejatzi aataperoteenchari, iyotaanzirori rojankinarini Moeseeshi, maawaeni. Intsipaeete riyaatashiteeyakirini Eshiteewa, raapaentziri, shepik; ragaeyanakirini janta pinkatharipaeniki ikantakotantariri.

¹³ Raanakiri eejatzi riraga theyyachari, ikantapaakiri:

–Aritaki ikantaperotzi Eshiteewa, ikantapiintzi: “Tee okameethatzi Tajorentsi pankoko”. Eejatzi ikimitziro rojankinarini Moeseeshi, itheenkapiintziro.

¹⁴ Nokemakiri, ikantzi: “Riraga Jesoshi, najareetejatzi, ishekiroreero iroka Tajorentsi pankoka. Ipaashinitero iroka ametayitakarini eejatzi ipaashinitayiteroni iyotaayitakarini Moeseeshi”.

¹⁵ Ramineeyakirini maawaeni jeekaentsiripaeni, joreririri. Ishipakiryapootanaki Eshiteewa, ikimitanakari ronampiri Tajorentsi.

7

¹ Roojatzi rojampitantakari iwinkatharite ñaanakowenantatsiri riraga Eshiteewa:

—¿Kyaaryooma iroka ikantakiri?

Eshiteewa raakowenta apaniroeni

² Ikantawakiri Eshiteewa:

—Nowinkatharitepaeni maawaeni, teewee nokantzimatziri Pawa Tajorentsi. Pikemena, nojoriiyotzinkaritepaeni. Paeraniperoroña iñaaperotantariri achariniiteni ipinkathatziri Tajorentsi, eejatzi naari iroñaaka nopinkathatziri. Paeraniperoroña ijeekantawitarini janta Mesopotaamiyaki achariniiteni Awaraamani, roñaagapaakari Tajorentsi riraga kameethatatsiri.

³ Ari ikantapaakiri: “Pookanakiro piipatsiteka eejatzi pisheninka, piyaate janta paashiniki kipatsi rowaga noñaayemiro”.

⁴ Roojatzi rookantanakawori iipatsite kareeyajatzi, rareetaka Araanaki. Aritaki janta ikamapaakiri iriri, roojatzi rareetakaakari Tajorentsi jaka aepatsitekika.

⁵ Omaanta, tee ipiri iipatsite, tee ipaneentziri eechonkiini ijeekantyaari. Eejatzi tekirani itzimini itomi. Omaanta ikantzitarini Tajorentsi: “Paata ikoñaate pitomi eejatzi iinja oshekini impaetatsiri. Noperi irikapaeni iroka kipatsi”.

⁶ Eejatzi ikantakiri Tajorentsi: “Iinja riyaate poyaatemini ijeeki iipatsiteki paashinijatzitatsiri atziri rowaga Ejiipitoki. Okaate ojarentsi 400 ijeekanaki janta. Riraga ejiipitojatzi rirotaki owashironkaerini pisheninkani iinja, romperataperotakyaari osheki.

⁷ Roojatziyaka nokantakotanteeyerini riraga omperatayitaririni. Omaanta irira pisheninkani, noepiyayerini jaka kipatsikika, ari ipinkathaperotakina jaka.

⁸ Nokowaki iroñaaka pitotonayityaani pishiramparitantari riyotantyaari atziri paapatziyaperotakina eejatzi pikenkithashiryaantyaawori nokantakimiri”. Rootaki ikantakiriri Tajorentsi Awaraama. Ari roojatzi ikoñaatapaaki itomi, riraga Ijaaka. Okaataki kitejiri 8, roojatzi itotonantakarini. Roojatzi ikoñaatapaaki itomi riraga Ijaaka, iitakiri Jakoowo. Itomipaeni riraga Jakoowo ikaateeyakini 12. Tema itotonatakaanteeyakirini maawaeni. Tema riroteeyakini achariniiteni.

⁹ Eekiro ikantziri Eshiteewa:

—Ari rantariteeyanakini itomipaeni Jakoowo, ikijeeyakirini apaani rirantziri, iwaero Josee. Ipimanteeyakirini, roojatzi ragaetanakirini Ejiipitoki. Omaanta kijikiro rowakiri Tajorentsi.

¹⁰ Janta rowashironkagaeyawitakarini jeekatsiripaeni, omaanta rowaw-ijaakotakiri rirori Tajorentsi. Ramitakotziri oetarika rantziri rootaki iñaaperotantariri iwinkatharite ejiipitojatzi iiteetziri Jarayoo. Iñaakiri otzimimotziri riyotantari, rootaki iitantanakariri riraga Josee jewaperotatsiri. Reewateeyirini maawaeni ejiipitojatzi, eejatzi isheninka Jarayooni.

¹¹ Impaetzi ari itasheyeeyanakini maawaeni ejiipitojatzi eejatzi jaka aepatsifeki rowaga Kanaanaki, tsikarika ijeeki Jakoowo, eejatzi itasheyeeyanakini atziripaeni. Osheki rowashironkaeyanakini: tekatsi raanakiro rowaeyarini achariniiteni.

¹² Riraga Jakoowo ikemakotakiro ari eenitatsi teriiko janta Ejiipitoki. Ritakari rotyaantakiri itomipaeni, ikantakiri: “Piyaate Ejiipitoki pamanantakite owanawontsi”.

Ari ramanantakitzi roojatzi ipiyantaa.

¹³ Rooteentsi ithonkimateero owanawontsi, eejatzi rapiiteeri rotyaanteeri itomipaeni ikantziri: “Piyaate pamanantakite eejatzi owanawontsi”. Ari riyaateeyanakini eejatzi, roojatzi iñeeyantapaakarini jewatatsiri.

Ikantawakiri: “Naaka Josee pipimantakiri paerani”. Eejatzi ikantziri Josee Jarayooni: “Irika rirotaki yeeyiperopaeni naari”.

¹⁴ Roojatzi ikanantakari rirentzi: “Pikantaateri pawa ipokae jaka, eejatzi ikaateeyinira rirori”.

¹⁵⁻¹⁶ Roojatzi riyaaatantanaa Jakoowo janta Ejiipitoki, ragaeyanakirini isheninkapaeni, ikaateeyini 75. Ari ikamapaaki janta. Roojatzi raaneeri Jakoowoni, ikitatapaeri janta Shekeemiki, ari oetari kipatsi ramanantzirini Awaraama. Irira pimantzirori kipatsi itomipaenini Emoori. Ipinatakiri koriki. Eejatzi paata ikimiteeyakarini maawaeni itomipaeni riraga Jakoowoni, ikamaeyakini maawaeni rirori janta Ejiipitoki.

¹⁷ Eekiro ikantziri Eshiteewa:

—Rootaneentsi omonkaatakya ikantakiririni Tajorentsi Awaraama. Ikaatzi osheki achariniiteni aari, roshekitanaki janta Ejiipitoki.

¹⁸ Impaetzi ipinkathariwentziri paashini Jarayoo, kaari yotakotziriri Josee.

¹⁹ Ramatawiteeyirini achariniiteni. Ishintsithateeyakirini, ragaeyakirini itomipaeni, rowamayiteeyakirini.

²⁰ Roojatzi ikoñaatantapaaka Moeseeshi. Aritaki ikanta Tajorentsi, iñaakiri rirotaki kameetha eentsi. Ikaatzi 3 kashiri ikempoyaakiri ashitariri janta inthomaenta ipankoki, imanapithatakiri ejiipitojatzi.

²¹ Tee imatziri imaneri eejatzi ipankoki, rootaki riwetsikantakanariri tsiwoonaki, imanakotawitakari othapyaakiini iñaaki. Okantaka rishinto Jarayoo opokaki roojatzi oñaantakariri. Ari anakiri okempoyaakaanta-paakiri onampiki, okimitakaantanakari rirotaki otomipero.

²² Riyotaaperotakiri ejiipitojatzi maawaeni okaatayitzini riyotayitzirini rirori. Kameetha iñaawaetzi. Imaperotziro oetarikapaeni rantayitzirini.

²³ Eekiro riyaatatzi ikantziri Eshiteewa:

—Ari okaatzi rojarentsiti Moeseeshi 40, roojatzi riyaaatantanakari rareeri ijoriiiyoztinkaritepaeni.

²⁴⁻²⁵ Ikenkithashiryaa riraga Moeseeshi ari reewateeyawakirinimi ijori-iyotzinkaritepaeni eejatzi ikenkithashiryaaawitaka ari riyoteeyawakirini rirotaki amitaakoyerini. Ikenkithashiryaaawitaka riyotemi rotyaantakiri Tajorentsi, omaanta tee riyotawakiri rirotaki jewatatsiri. Iñaakowentapaakiri apaani joriiyo, rowashironkaakiri: ipajapajaatakiri ejiipitojatzi, tak, tak. Ari ikijakowentapaakari Moeseeshi ijoriiiyoztinkarite, roojatzi rowamaantapaakari ejiipitojatzi.

²⁶ Inkaamani iñaakiri ijoriiiyoztinkarite apite, ikijathatawakaanaka. Ikowawita rirori romaereerimi. Ikantziri: “Tema pijoriiiyoztinkar-itawakaaka. ¿litaka pikijawakaanteeyakarini?”

²⁷ Ari rotatsinkawakiri riraga kijaperoteenchari, ikantziri: “¿Ninkama peyakimiri iroñaaka nowinkatharite? ¿Pikowakima pomperatayitenani?”

²⁸ ¿Pikowakima iroñaaka powamaena naari, pikimitakaantenami riraganki ejiipitojatzi powamaakiri chapinki?”

²⁹ Ikemantawakari ikantakiriri, roojatzi ishiyantanaa Moeseeshi, ithaawanaki. Roojatzi ijeekantapaaka nampitsinentsiki janta iipatsiteki Mariyaani. Raapaaki iina, roojatzi ikoñaatapaaki itomi apite.

³⁰ Ari eekiro ikenkithatakagaeyirini Eshiteewa:

—Okaatzi 40 ojarentsi ijeekimotziri Moeseeshi rikonkiri. Roojatzi roñaagantakari ronampiri Tajorentsi, janta amorekimotakiri inchashim-poki, janta okaankiitye tee oshookaperotzi inhashi okaakintawo ochempi owaero Shinayii.

³¹ Raminanakiro, roojatzi rotsikanaperotanakawo ikenkithashiryaa: “Amorekawitaka inhashimpoki, omaanta tee otaaga. ¿Iitarikya?” Ari riyatashiteromi, ikowawita raminaperoteromi. Roojatzi ikemantakari Awinkatharite,

³² Ikantziri: “Naaka Tajorentsipero, ikantani iñaaperoeayakinani pijorriy-otzinkariteni paerani: riraga Awaraama, Ijaaka, eejatzi riraga Jakoowo, maawaeni”. Jaa, omaanta riraga Moeseeshi ithaawaperotanaki, tee raminanakiro.

³³ Ikantziri eejatzi Tajorentsi: “Piñaaperotena, pijapatoreeya, iroñaaka pikatziyantakawo kipatsi nowameethatani, iroka nopaashinitziro.

³⁴ Noñaakiri janta Ejiipitoki pijorriyotzinkarite niyoyaayitakirini, osheki rowashironkagaeyakani. Nokemakiri ikaminthagaeyanakani, iroñaaka nokaminthagaeyirini. Rootaki nopokashitantariri nopakakowenteri. Iroñaaka notyaantemi eeroka janta Ejiipitoki”.

³⁵ Tema paerani itheenkawitakari riraga Moeseeshi, ikantzirini: “¿Ninkama peyakimiri nowinkatharite”? Rirotaki irira rotyaanantakariri Tajorentsi. Iroñaaka ipyakiri jewatatsiri eejatzi owawijaakotziriri riraga achariniiteni. Rirotaki otyaantakariri ronampiri Tajorentsi paerani iñaakiri janta inhashimpoki.

³⁶ Ragaeyerini ijorriyotzinkaritepaeni, imatayitakironi kaari iñaapiinteyini eejatzi itajonkakowenantzi. Imatayitakironi itajonkakowenantzi janta Ejiipitoki, janta ocheraaki inkaareki Kityonkari eejatzi janta okaankiitye tekatsinta atziri ipanko. Okaatzi 40 ojarentsi imatapiintayitakironi.

³⁷ Eejatzi ikantzi Eshiteewa:

—Rirotaki irika Moeseeshi kantziriri ijorriyotzinkariteni: “Ikimitakinaka riyoyaakina Tajorentsi kamanantzirori iñaani, ari iinja riyoyeeri paashini ajorriyotzinkarite kamananterorini iñaani”.

³⁸ Paerani ikinakinatanteeyarini achariniiteni janta tekatsinta atziri ipanko, reewawenteeyakirini riraga Moeseeshi. Janta ochempiki oetachari Shinayii ikenkithatakaeri ronampiri Tajorentsi. Ikemawakiro Moeseeshi iñaani Tajorentsi, roojatzi ikamananteeyakaririni maawaeni achariniiteni, riyotaantakariri iñaani. Roojatzi ikamananteeyakaerini iroñaaka aari, rootaki ayotantakariri rirori.

³⁹ Tee notheenkiri naari oetarika riyotayitakaerini Moeseeshi, inta naapatziyaperotakawo maawaeni ikantziri rirori. Omaanta paerani itheenkakiri achariniiteni, tee ikoyi raapatziyari. Ikowaeyawitani ipiyeemi Ejiipitoki.

⁴⁰ Ikanteeyirini Aawooni: “Riraga Moeseeshi rirowitaka agaeyakiteerini janta Ejiipitoki, ramaeyawitakaeni jaka. Omaanta riyataaki chapinki Shinayiki. Iroñaaka tee ayotakotziri iitarika owakiriri kaari ipokantaa. Iroñaaka piwetsikaeyenani paashini atajorentsite, añaaperotero roori”.

⁴¹ Ari riwetsikaeyakironi, roshiyakaantakiri ewankari tooro. Ikoyi ipeyeromi itajorentsi. Rowamagaeyakinironi owisha, ramashiyitakanawoni, ipashiyitakawoni. Ikimoshirewenteeyashitakawoni riwetsikani.

⁴² Ijamashiryaaneentakari Tajorentsi, rokanakiri: ishineteeyakirini ikenkithashirya rirotaki Tajorentsi riraga oorya, kashiri, ompokiropaeni, oetarikapaeeni. Tema rootaki rojankinatakotzirini paerani riraga Amooshini. Ro iroka rojankinatzirini: “Nojorriyotzinkarite, iroka ikantzimiri Tajorentsi: ‘Icharineeteni Ishirayeeri, janta okaankiitye pijeekaeyawitaninta paerani 40 ojarentsi. Omaanta aririka powamaantapiintanariri piratsi pitaantapiintanariri, ¿kyaaroyoperoma

pipinkathapiintaperotana naari? Tee. Tee pipinkathapiintana kyaaryoopero naaka,

⁴³ inta piñaaperotapiintakiri irira Marooko piitajorentsishitari ipankomawoki. Eejatzi pipinkathatashitakari oshiyariri ompokiro iwaero Renejaa. Pipinkathatashitakari piwetsikaeyirini eerori. Rootaki notyaanantyaariri inteenajatzi riraga ashiiryajatzii ragaeyakitemini raanakimi inampiki, romperateeyemini”. Rootaki rojankinatzirini paerani Amooshi.

⁴⁴ Eekiro ikantanatzi Eshiteewa:

–Ikantakoeyakinani naari nokantzimatashitakawo rootaki nanantakawori kaari kameethatatsiri. Omaanta tee apatziro ijeeki Tajorentsi pankotsiki wetsikachari mapi. Paeraniperoroña riraga achariniiteni riwetsikaeyakinirini Tajorentsi ipankomawo janta okaankiitye. Rantziro okimitaaka ikantakiriri Tajorentsi Moeseeshi. Riroma riyotakaakiri janta ochempiki tsikarika ikantya riwetsikantyaawori.

⁴⁵ Ikamantakari riraga Moeseeshi, rirotoaki Joshoe poyaataariri reewawenteeyaneerini achariniiteni. Rareetantapaakari jaka aepatsitekika rootaki ikashiyakaakaeri Tajorentsi paerani, eejatzi ramaeyakironi ipankomawo. Rareetanteeyawitapaakarini iñeeyapaakirini paashinijatzitatsiri atziri jeekawitachari jaka. Imatakaakiri Tajorentsi joriyyopaeni rookakaakiri riroripaeni iipatsite. Rootaki ipakiriri ajoriyyotzinkaritepaeni aepatsitepero. Ari iñaaperotziri Tajorentsi ipankomawoki, eejatzi Iraviirini iñaaperotzitarani rirori janta.

⁴⁶ Riraga Tajorentsi iñaaperotziri Iraviirini ikameethatzi. Ikantawitarini rirori: “Pawa, tema eeroka Tajorentsipero iñaaperotzimini achariniiteni. Iroñaaka nokowaki pishinetena niwetsikemiro piijekantyaari”.

⁴⁷ Omaanta riraga Tajorentsi tee ikowakayiri Iraviirini riwetsikero ipanko, omaanta ikowakaakiri itomi riraga Sharamooni rirotoaki wetsikapero teroni Tajorentsi ipanko.

⁴⁸ Tee apatziro ijeekantawo Tajorentsi riraga jenokijatzii iroka Tajorentsi-panko riwetsikaetziniri mapi. Tema ithotyaaakiro maawaeni kipatsi: ijeeki tsikarika. Rirotoaki matakirori oetarika ikoyiri. Tema rirotoaki wetsikakirori maawaeni, oetarikapaeni. Aritaki ikantzita kamanantzirorini iñaani Tajorentsi:

⁴⁹ “Ikantzi Pawa Tajorentsi: ‘Noshiyakaawentemiro. Jenokinta okimitaaka nojeekinta. Rowaga kipatsi oshiyawitakawo shitashintsi naatzikantawo noetzi. ¿Tsika pikantyaaka piwetsikantenari pankotsi nojeekantyaari? ¿Arima nomonkaatashitakyaawo?”

⁵⁰ Tema naaka wetsikaeyakirorini maawaeni jeekatsiripaeni”.

Rootaki ikantziri kamanantzirorini iñaani Tajorentsi.

⁵¹ Nojoriyyotzinkaritepaeni, kyaaryo noñaaperotatziri Tajorentsi eejatzi nokemijantziro rojankinarini Moeseeshi omaanta eeroka, tee pikoyi piyote. Poshieeyakarini paashinijatzitatsiri atziri: tee pikenkithashireeya. Tee pikemijantaperotziri Tajorentsi. Aritaki pikantatyaani pipiyathatakawo Ishire. Poshiyakari achariniiteni.

⁵² ¿Eenitatsima kamanantzirorini iñaani Tajorentsi kaari ikijini achariniiteni? Teewee añiiri, tema riyotashitaka kijeeyakiririni maawaeni. Rowamagaeyakirini maawaeni kenkithatakaanantawitacharini; riraga kantakiriri: “Iinja ipoke kameethataperotatsirini”. Tema pokawitaka, rirotoaki Jesoshi, omaanta tee piñaaperoeyawakirini eeroka, inta paakaantakiri, powamaakaantakiri.

⁵³ Piyoteeyawitawoni ikaminaantziri Tajorentsi ronampiri riyotaawitariri Moeseeshi, omaanta tee paapatziyaperotawo.

Rootaki ikantziriri Eshiteewa atziri.

⁵⁴ Ari ikemaeyawakironi iroka ikantakiriri, roojatzi ikijanteeyan-tanakani. Osheki ikijeeyanakirini, ratsikaekitawenteeyanakarini raekiki, tyakiririri.

⁵⁵ Omaanta irira Eshiteewa, riweshiryaawentashiryaaperotakawo Ishire Tajorentsi. Raminaperotanaki jenokinta, ifnaakiro ishikapiryaani Tajorentsi. Eejatzi ifnaakiri Jesoshi ikatziyaka rakoperoki.

⁵⁶ Ikantanaki:

—Jaa, irinta noñaaperotakiri jenokinta, riraga Atziriperotapaentsiri janta rakoperoki Tajorentsi. Rirotaki Jesoshi.

⁵⁷ Ishintsitanaki ikaemaperoeyanakini, rashiteeyanakironi ikempita, ishiyashiypaakarini. Ragaeyapaentatziirini, shepik.

⁵⁸ Ragaeyanakirini jata oweyaapaakanta nampitsi. Roojatzi rompo-janteeyakaririni mapiki. Riraga ompojakiriri, raatonkoryaakiri iithaari, rowankitziro iitzi Sawoori, ikantziri:

—Paminawakinawo noethaari, nompojawakiriita.

Ikantziri:

—Ari.

⁵⁹ Ari rompojampojaatakiri Eshiteewa, roojatzi ramanantanakari Tajorentsi, ikantanakiri:

—Nowinkatharite Jesoshi, paashiretawawo noshire.

⁶⁰ Rotziwerowanaka, antawo ikaemanaki, ikantanaki:

—Nowinkatharite, tee okameethatzi iroka ranteeyakirini, omaanta eero pikijawentziro iroka rantakinari inta pipeyakoteniri.

8

¹ Rootaki ikantakiri, roojatzi ikamantanaka. Ikantanaki rirori Sawoori:

—Ariwee, kamaki; ñaa okaanteekirira.

Riyaatzi aapatziyariri Jesoshi janta Jamaaryaki

Roojatzi kya ritantanakawori kijakiriri Eshiteewa ikijeeyakirini maawaeni aapatziyariri Jesoshi janta Jerojareeki. Ithonkagaanteeyanakani, ishiyeeyanakani maawaeni paashinipaeni janta Joreeyaki, eejatzi Jamaaryaki. Inta jeekaneentsiri riraga rotyaantanewopaeni Jesoshi.

² Ari ikitatakiri Eshiteewa. Riro tyaakitakotziriri aapatziyariri Jesoshi. Osheki riraakoeyakarini.

³ Omaanta Sawoori, ikowawita ithonkaeyerinimi riraga aapatziyariri-paeni Jesoshi. Riyaatashiteeyirini ipankokipaeni, inoshikaeyirini shirampari, tsinani, maawaeni. Romonkyaagaeyakirini omonkyaagementotsiki.

Raapatziyeeyakarini Jesoshi jeekatsiri paashinipaeniki nampitsi

⁴ Riraga shiyeeyaneencharini, ikinakinayitanakini paashinikipaeni nampitsi. Ikenkithateeyakotakirini Jesoshi eejatzi ikenkithateeyakironi ifnaani Tajorentsi.

⁵ Riraga Jiripi rareetapaaka nampitsiki, irona Jamaaryawero. Ikamantakotapaakiri Rotyaantanewo Tajorentsi raamaakari rirotaki Jesoshi.

⁶ Ikemaeyantakaririni, eejatzi ifneeyantakaririni itajonkantayitzini, raapatziyaperoeyawakarini atziripaeni.

⁷ Rowawijaakoeyakirini osheki kyaantawitariri kamaari, antawo ikaemaeyanakini riraga kamaaripaeni, roojatzi ishitowantanaka. Retsiyatakoeyakirini osheki kijopookitatsiri, eejatzi paashinipaeni atziri amashitachari iitzi.

⁸ Roojatzi ikimoshireeyantanakani riraga jeekatsiripaeni nampitsikinta.

9-11 Eenitatsi janta shirampari iitachari Shimo. Paerani osheki ojarentsi isheripiyaritawitaniroña. Tema ramatawitakiri maawaeni jamaaryajatz, ikenkithashiryaa kotakiri imatakiromi kaari iñaapiinteeyini, roojatz rotsikanantakaariri irirapaeni, rootaki ikantakaaperotantakari osheki. Iñaaperoyawitakarini atziri: jewatatsiripaeni, atziritzinkaripaeni, maawaeni. Ikanteeyini:

–Irika Shimo ojeekantakari itajorenka Tajorensi. Tema rirotaki jewatatsiri. Thame apinkathateri.

12 Omaanta roojatz rareetantapaakari Jiripi, ikamantakotakiri Tajorensi, tsika ikanta reewawenantz. Eejatz ikamantakotakiri Jesokirishito. Ari ikaawoshitakotakiri Tajorensi maawaeni aapatziyeeyakaririni Jesoshi: shirampari, tsinani, maawaeni.

13 Eejatz ikimiwitaa riraga Shimo ikantzi: “Eejatz naaka naapatziyari”. Eejatz ikaawoshitakoteetakiri Tajorensi. Roojatz kijokiro rowantanakari Jiripi. Iñaakotayitakirini oetarika rantayitakirini, eejatz itajonkantaperotayitzini. Roojatz rotsikanaperotanakari iñaakirowa rantayitakirini.

14 Riraga rotyaantanewo Jesoshi, jeekatsiri Jerojareeki, ikemakoeyakirini jamaaryajatz raapatziyeeyakawoni rirori iñaani Tajorensi, roojatz rotyaanantakariri Peetero eejatz Jowa janta.

15-16 Riyaatanaki.

Janta Jamaaryaki tekiraata okithaatakaari Ishire Tajorensi jamaaryajatz; apatziro ikaawoshitawenteeyakarini Awinkatharite Jesoshi. Rootaki aririka rareetakari riraga Peetero eejatz Jowa ramanantakaariri Tajorensi. Ikantziri: “Pikithaatakayaari riraga jamaaryajatz Pishire. Tema rootaki matakayerini”.

17 Ari rowakiniri rako iitoki riraga jamaaryajatzipaeni, roojatz okithaatakantakari Ishire Tajorensi, otajonkakagaeyakirini.

18 Iñaakotakiri riraga Shimo. Riyotanaki aririka rowapaakiniri rako iitoki atziri, okithaatakaakari rowaga Ishire Tajorensi, roojatz ikanantakari:

19 –Ajaa, koriki, nokowaki piyoteena notajonkante naari, nokimitemi eerori. Nokowaki aririka noyeniri nako iitoki atziritzinkaripaeni, raashireeyantyaaworini Ishire Tajorensi.

20 Omaanta ikantanakiri Peetero:

–Itspataantemiri Tajorensi piyorikite rotyaantemi janta paamariki kaari tsiwakanitatsini. Piitakaashiwitaka eeroka ari pamanantakiro itajorenka Tajorensi.

21 Tekatsi pikantya pikimitena: riyotzimi Tajorensi tee pikameethashiretzi.

22 Pikenkithashiryaagaeya, eero pikimita paerani, pookaero kaari kameethatatsi pantayitzirini. Pamaneri Tajorensi, pikanteri: “Pikaminthagaena: pipeyakotenawo iroka kaari kameethatatsi nantakiri”.

23 Niyotakimi osheki pikantakaaperota, pikowawitaka pimonkaatenami, eejatz ashi poyiro tee pikameethatzi.

24 Rakanakiri Shimo, ikantzi:

–Pikanteriita Tajorensi ikaminthayena okantyaatakya eero niyaatanta paamariki kaari tsiwakanitatsini.

25 Riraga Peetero, Jowa, Jiripi ikamantakotakiro iñaani Awinkatharite, ikenkithatakotakiro. Ikinayitanakini osheki nampitsikipaeni jamaaryaki, ikanteeyakirini jeekatsiripaeni:

–Aririka paapatziyeeyari Jesoshi, rowawijaakoteemi Tajorensi, ra-gaeyanakimini jenokinta.

Roojatz ipiyeeyantaani Jerojareeki.

Raapatziyaperotakari Jesoshi eteyopiiyajatzi

²⁶ Ari ikantaki ronampiri Awinkatharite, ikantakiri Jiripi:

—Iroñaaka piyaatanaki, pikinanaki janta awotsiki kinachari okaankiitye teenta oshookaperotzi inchashi: rowaga poñaaneenchari Jerojareeki, roojatzi areetachari janta nampitsi Kaashaki.

²⁷ Ari riyaaatanaki, ikinanaki awotsiki. Itonkiyotawakari shirampari poñaachari Eteyopiiyaki. Rirojatzi owinkathatzinkarite Kantaasheshi, riraga kempoyeyinirorini maawaeni oorikite. Rootaki roori iwinkathawote eteyopiiyajatzi. Ari chapinki riyaaatakizti janta Jerojareeki, ipinkathaperotziri Tajorentsi.

²⁸ Iroñaaka ipiyaa, ijeekaki ishiyakomentoki, iñaanatziro rojankinarini Iseeyashi, riraga kamanantziroirini iñaani Tajorentsi.

²⁹ Ro Ishire Tajorentsi kantakiriri Jiripi:

—Piyaate janta, pitonkiyotawakyaawo shiyakomentotsinta.

³⁰ Ishiyashitanakari, ikemapaakiri iñaanatziro. Ikantapaakiri:

—¿Pikemaperotakiroma iroka piñaanatziro?

³¹ Rakanakiri:

—Teewee nokemaperotziro. ¿Tsika nokantyaaka nokemaperotantyaawori? Tekatsi iyotayenani. Potetapaeya, pijeekimotapaena jaka.

³² Eeniro iroka okantziri jankinarentsi iñaanatziro:

“Aririka rowamagaeteri owisha, imaeritashitanaka. Aririka rameeteetziro owishaaniki, imaeritashita. Eejatzi ikimityaari Rotyaantanewo Tajorentsi rirori, imaerite.

³³ Rowashiwentagaeteri, eero okameethatzi ikantakoteetziro. Roojatzi rowamaantyaari. Ero itzimi itomipaeni”.

³⁴ Rojampitziro, ikantziri:

—Pikamantenatya. ¿Ninka ikenkithatakotziro riraga kamanantziroirini iñaani Tajorentsi? ¿Rirojatziro kenkithatakotashitacha? ¿Paashinima ikenkithatakotziro?

³⁵ Roojatzi ikamanantanakari Jiripi, ikamantakotziro Jesoshi. Ritakanari okantziri rowaga Itawori Iwaperite Tajorentsi, riyotaaperotakiri.

³⁶ Eekiro riyaaatakaatziiri awotsiki, roojatzi iñaantapaakawo eteyopiiyajatzi iña. Ikantakiri:

—Eeniro iroka iña. ¿Kameetharima nokaawoshitakotyaari Tajorentsi?

³⁷ Rakanakiri:

—Paapatziyaperotakaririka Jesoshi, kameetha pikaawoshitakotyaari Tajorentsi.

Ikantziri:

—Naapatziyaperotakari. Niyoperotaki rirotaiki Jesokirishito Itomi Tajorentsi.

³⁸ Ikanta ikatziyakaapaakawo ishiyakomento. Ari rayiitapaaki, ranashiteeyanani, itsipatawakaanaka apite, ranashaateeyakawoni iña. Roojatzi ikaawoshitawentakari Tajorentsi.

³⁹ Ari ishitowanee iñaakira roojatzi Ishire Awinkatharite omapokashitanakari aanakiri Jiripi inteena. Tee iñaawaeri eejatzi riraga itsipatawitari inkaaganki. Apaniroeni riyaaataneerirori, ikimoshireperotanaki.

⁴⁰ Omaanta Jiripi, aanakiri Ishire Tajorentsi iñaakotashitapaaka nampitsiki janta oetanta Ashooto. Ari rareetantapaaka, ikenkithatayitanakini nampitsiki paeni:

—Paapatziyeyaarini Jesoshi pawijakoeyantyaarini.

Roojatzi ipiyantanaa janta Sesareeyaki.

9

Ipaashinitaari Sawoori

¹ Ari ashi royiroyi ikijaperotaka Sawoori. Rajaryaawitakari rowamagaey-erinimi maawaeni aapatziyeeyaririni Jesoshi. Roojatzi riyaaatashitantakari iwinkatharite ñaanakowenantatsiripaeni ikantziri:

² Nokowaki pojankinateniri riraga aapatziyakaworini rojankinarini Moeseeshi jeekatsiri janta Tamaashikoki, pikanteri: “Pamitakoeyerini Sawoori eejatzi tsipatariri ragaeyerini maawaeni aapatziyariripaeni Jesoshi. Nokowaki ragaeyerini: shirampari, tsinani, maawaeni. Roojatzi roojoteeyerini, ramaeyakirini jaka Jerojareeki”.

Ari rojankinatziniri, ipakiri.

³ Roojatzi riyaaatantanaka, ikantanaka shok, shok: roowitapaenchami Tamaashikoki. Omapokashitapaakari oshipakiryapaaki, ikatziyakaga Sawoori: opoñaaka jenokinta.

⁴ Pariyanaki irira kipatsiki, tereei, ikematziiro iñaani Jesoshi jenokinta:

—Sawoori, Sawoori: ¿iitaka pikijantanari?

⁵ —¿Ninkamika, Nowinkatharite?

—Naaka Jesoshi, piijani. Pikijakiri maawaeni aapatziyanari rootaki piki-jantakinari naari.

⁶ Iroñaaka eero pikijana omaanta pikatziye piyaate, powaaganakya janta Tamaashikoki. Iinja ari ikanteetemi oetarika panteri.

⁷ Ari ikatziyeeyakani riragapaeni shirampari itsipateeyawitakarini, osheki imaeriiyanakini. Tema ikemashitakawo paantentsi, omaanta tekatsi iñe.

⁸ Riraga Sawoori, ikatziyanaa. Rokiryawitanaa, tee imateeya ikokichaa-tee, rootaki ikathatantanakariri, rareetakaakari Tamaashikoki.

⁹ Okaatzi ijeekashitaka 3 kitejiri. Tee ikokichaa-tee, tee rowaeya, tee riree.

¹⁰ Ari eeniro janta Tamaashikoki aapatziyariri Jesoshi, iitachari Anani-yashi. Ramparyaatakari Awinkatharite, ikantapaakiri:

—¡Ananiiyashi!

Ikantawakiri:

—¿Iitaka, Nowinkatharite? Eenirona jaka.

¹¹ Ikantakiri:

—Iroñaaka piyaate awotsiki iiteetzirinta Tampatsikari. Pikowakowata-paakiri shirampari iitachari Sawoori, riraga taarishojatzi. Pikowakowata-paakiri janta ipankoki Joorashi. Tsitenishitakotaki. Eeniro rirori ramanana.

¹² Koñaatziro iñaaperotakiro, iñaakimi pikyaashitapaakiri, pipampitapaakiri iitoki, iñaanaa etsiyatakotanaki.

¹³ Ikantawakiri:

—Nowinkatharite, osheki nokemakotziri, ikenkithatakoteetzi riraga pikantakinari. Osheki rowashironkaeyirini aapatziyeeyimirini janta Jerojareeki, ikantanakirikya.

¹⁴ Rooma rotyaantziri jaka riraga jewatayitziririni ñaanakowenantatsiripaeni rirori ragaeyantanakinani maawaeni ameenteeyimirini. Osheki nothaawantaperotakari.

¹⁵ Omaanta ikantakiri riraga Awinkatharite:

—Piyaate. Rooma rirotaki niyoyaakiri. Rirotaki kenkithatakotanaki-nani. Ikenkithatakagaeyerini paata joriyopaeni, kaari joriyoo, jewawentay-itziririni atziri, maawaeni.

¹⁶ Eejatzi iinja noñaayeri oetarikapaeni okaate ikemaatsitawentena.

¹⁷ Ari riyaaatanaki Ananiiyashi, ikyaapaaki pankotsiki. Rowaapaakiniri rako iitoki, ikantziri:

—Sawoori, eerokataki noyemijantzinkarite. Rotyaantakina Awinkatharite Jesoshi, riraga oñaagakimiri janta awotsiki pikinapaakinta. Rotyaantana pikokichaatantaneeyari, eejatzi okithaatakaakimi Ishire Tajorentsi.

¹⁸ Roojatzi opariyaantanaka rokikira oshiyawitawori ipentak shima, kochaataperotanee. Ari riyaaanaki, ikaawoshitakoteetakiri Tajorentsi.

¹⁹ Ari rowawaetaka, roojatzi ishintsitantanaa.

Apaanipaeni kitejiri ijeekimotawitanakari aapatziyariri Jesoshi janta Tamaashikoki.

²⁰ Riyaataki riraga Sawoori ipiyotapiintaga joriyopaeni, ikantapiinteeyirini:

—Rioperotakiroña Jesoshi Itomi Tajorentsi.

²¹ Antawo tee riyotakotziri riraga kemaeyawakiririni. Ikanteeyini:

—Tema rirotaki riraga thonkaeyerinimi aapatziyariri Jesoshi janta Jerojareeki. Tema rootaki ipokashitantawitakariri jaka roojoteeyakiterinimi aapatziyariri Jesoshi, ragaeyanakirinimi janta ñaanakowenantatsirikinta. Omaanta iroñaaka ikantzi: “Paapatziyaperotyaaari Jesoshi”.

²² Eekiro riyaaanakitzi Sawoori ikenkithataperotzi, tee ithaawantaneentaari amineeyakiririni. Tee riyotakotziriroña riraga joriyyotatsiri. Riyotakaaperotakiri, ikantzi:

—Riraga Jesoshi, rirotaki Kirishitotatsiri, riraga Rotyaantanewo Tajorentsi.

Riraga Sawoori ishiyapithatakari joriyopaeni

²³ Ari awijanaki osheki kitejiri roojatzi rajaryaanteeyawitakarini joriyopaeni rowamaerimi riraga Sawoori.

²⁴ Omaanta riyotakotakiri Sawoori rajaryaakari. Maawaeni kitejiriki tsiteniriki ramineeyawitakawoni joriyopaeni ikyantapiintari rowaga Tamaashikoki, ikowaeyawitakani raawakirimi Sawoori, rowamaeyerinimi.

²⁵ Omaanta, tsiteniriki itsipatanakari riyotaanewopaeni otantotsiki rowaga inkizirori pankotsipaeni; rateetakaanakiri, roojatzi rotetantakari antawoki kantziri, roojatzi royitakotantaari kantziriki okaankiitziira. Roojatzi ishiyantanaa, tee ifeeyawaerini owamagaeyerinimi.

²⁶ Ari rareetapaaka Jerojareeki. Ikwawitaka itsipateeyapaeyarinimi aapatziyariri Jesoshi, omaanta ithaawanteeyawakarini. Iitakashiwitakari tee raapatziyari Jesoshi.

²⁷ Roojatzi raanakiri Werenawee, itentanakari janta ijeekinta rotyaannewo Jesoshi. Ikamantapaakiri:

—Kyaaryo, ragaeyerinimi Sawoorika ayemijantzinkarite janta Tamaashikoki, omaanta janta awotsiki ñaakiri Awinkatharite Jesoshi, ikenkithatakaakiri. Raapatziyari, roojatzi janta Tamaashikoki ikenkithatakotapiintapaakiri irira, tee ithaawantayitapaakarini theenkantatsiri.

²⁸ Ari raakameethateeyakirini aapatziyariri Jesoshi, kameetha ijeekimotakiri rirori janta Jerojareeki. Ikantani Sawoori, kijo rowaeyakirini ayemijantzinkarite. Kameetha ikenkithatakotaperotziri Awinkatharite.

²⁹ Ikenkithakagaeyawitakarini joriyopaeni iyotzirori ipaante kireeshiyajatzi, omaanta ipiyathateeyawakarini; ikowaeyawitanakani rowamaerimi,

³⁰ omaanta riyotakotakiri iyemijantzinkarite, roojatzi raantanakari Sawoori janta Sesareeyaki. Roojatzi rotyaanteeyakirini Taarishoki.

31 Kameetha ijeekaeyini aapatziyeeyakaririnipaeni Jesoshi janta Joreeyaki, Karireeyaki, Jamaaryaki. Eekiro riyaaanakitzi raapatziyeeyanakarini Jesoshi. Rameteeyakawoni iñaaperoyirini Awinkatharite. Eejatzi osheki iweshiryaakaaperoyakarini Ishire Tajorentsi.

Itajonkantayitzini Peetero janta Riiraki

32 Ari ikinakinayitakini Peetero rareetayitarini aapatziyariripaeni Jesoshi, roojatzi rareetantakari nampitsiki iitachari Riira. Janta ijeeki osheki aapatziyariri Jesoshi.

33 Iñaapaakiri shirampari iitachari Eneeyashi. Okaatzi ojarentsi 8, imaryaaka imaamentoki, ikijopookitaki.

34 Ikantapaakiri:

–Eneeyashi, rirotaki Jesokirishito etsiyatakoteemini. Pikatziyane, piwetsikaero pimaamento.

Intsipaete ipiriintanaka.

35 Iñeeyakirini riirajatz, eejatzi saroonajatz; roojatzi maawaeni raapatziyeeyantanakarini Awinkatharite Jesoshi.

36 Ojeekawita Joopeki aapatziyariri Jesoshi oetachari Tawiita. Owaero ipaanteki kireeshiyajatz: Toorikashi. Kameetha iroka antayitzirini: ashi oyiroy oneshironkatantayitzini.

37 Omantsiyatanaki, roojatzi okamantaka. Ari ikiwachempokiteetakirowathani, roojatzi rowakiro janta shitamenkotsiki, janta jeñokiini.

38 Rowaga Riira okaakintawo Joope aritaki ijeeki riraga Peetero. Riraga aapatziyariripaeni Jesoshi, ikemakotakiri rirori eeniro ijeeki janta. Rootaki rotayaanakariri apite shirampari:

–Pishintsite, pikantakiteri Peetero ipokeeta.

Ari riyaaatki, ikantaperotapaakiri:

–Intsipaete, poyaaanagina paminakitero tsinani, kamaki.

39 Ari riyaaanaki Peetero, royaatanakiri. Rareetakaakari, raanakiri janta pankotsiki jeñokiini. Otapotheyawentakawoni maawaeni kamayiteentsirini oemi, iragaeyakani. Eeniro oñaapiyitakironi ookayitakirini, eejatzi oethaariperopaeni. Okanteeyakini:

–Tekirani okamini Tawiita, opayitanawoni maawaeni iroka noethaari.

40 Ari roemishitowaeyapaakirini maawaeni atziri. Rotziwerowanaka, ikenkithatakaeri Tajorentsi. Ipthokashitanakawo kamaentsiri, ikan-tanakiro:

–Tawiita, pipiriintee.

Roojatzi okiryaantanaa, oñaatziiri Peetero okaakini, roojatzi opiriinantanaa.

41 Ikathawakoteero, ikatziyeero. Ikaemaeyakirini eejatzi aapatziyeyaririni Jesoshi, eejatzi roori ikaemaeyakironi kamayiteentsirini oemi, maawaeni. Ikyapaaki, ikanteeyawakirini:

–Pamine, añaanee eejatzi.

42 Ari ikemakoeyakironi maawaeni joopejatz. Ikaatzi oshekini aapatziyitanakaririni Awinkatharite Jesoshi.

43 Osheki kitejiri ijeeki Peetero Joopeki. Ijeeki ipankoki Shimo, riraga wetsikapiintziriri mashitsipaeni.

¹ Ari eeniro ijeeki janta Sesareeyaki shirampari iitachari Koroneeryo. Rirotaki iyapitaanote osheki joraaro, poñaayitacharini Itaaryaki.

² Kaari joriyyo omaanta raapatziyaperotari Tajorentsi. Eejatzi ikimiteeyarini maawaeni jeekimotziriripaeni. Osheki ikaminthagaeyirini joriyyopaeni owashironkayitacharini. Ikantatyaani ikenkithatakaeri Tajorentsi.

³ Itsiteniityaanee oorya iñaashitawakari ronampiri Tajorentsi, roñaagaperotapaakari. Rokaakintapaakari, ikantapaakiri:

—Koroneeryo.

⁴ Raminaperotawakiri, joreririri. Oshekini ithaawantaperotanakari. Ikantawakiri:

—¿litaka, Nowinkatharite?

Ikantanakiri:

—Ikemakimi Tajorentsi pamanapiintakiri, eejatzi iñaakimi pikaminthaakotapiinteeyakirini atziripaeni.

⁵ Rootaki ikowantakari iroñaaka potyaante apanipaeni shirampari janta Joopeki. Pikaemakaanteri riraga Shimo, iiteetziri eejatzi Peetero. Irira ikamantemi oetaka ikowakaakimiri Tajorentsi. Pikemijantawakiri.

⁶ Irira ijeekimotziri iitachari eejatzi Shimo, riraga wetsikapiintziririni mashitsi. Eenitatsi ipanko othapyaakiini antawo inkaare.

⁷ Ari ipiyanaa ronampiri Tajorentsi, riraga kenkithawaetakaakitziriri. Ikaemakiri Koroneeryo ronampiri apite, eejatzi joraaro apaani. Riraga joraaro rirotaki aapatziyaperotariri Tajorentsi. Ikaateeyirini amitaoyiririni Koroneeryo.

⁸ Ikamanteeyakirini maawaeni iroka ikantakiriri ronampiri Tajorentsi, roojatzi ikantziri:

—Nokowaki piyaateeyeni Joopeki, pamineri riraga Peetero.

Ari riyaaateeyanakini.

⁹ Inkaamani, aririka itampatsikatapaaki oorya, rokaakinantapaakawo rowaga Joope. Tekiraata rareetapaakari, riraga Peetero eeniro rateetanaki jenoki, ikenkithatakaeri Tajorentsi.

¹⁰ Itasheyawitaka, ikowawita royaami. Eenitatsi wetsikiniriri royaari, omaanta tekira othonkoro, ari ramparyaataakari.

¹¹ Iñaakiro jenokinta inthomaenta. Ayiitakotapaaki pankotsiki oshiyawitawori tokoya antawo. Roerikakoetakiro janta okaamawotapaakinta.

¹² Rotetayitakani inthomaenta maawaeni inashiyitacharini riraga kaari rowaeta; rirotaki otetayiteenchani chaancho, maankipaeni, jenokiweri-paeni, maawaeni.

¹³ Iroñaaka ikemawakiri Tajorentsi, ikantziri:

—Peetero. Ajaa, thame powamaeri, eejatzi poyaari.

¹⁴ Ikantawakiri:

—Nowinkatharite, paerani pikantakiri nochariniitenipaeni iitarikapaeni ikameethatzi royaari, eejatzi iitarikapaeni kaari royaari. Eejatzi naari, tee nametapiintari noyaari irika kaari rowaetari pikantawitakinarika noyaari iroñaaka.

¹⁵ Rapiiteeri:

—Tema naaka Tajorentsi. Nokantzimi naaka: “Kameetharini rirori-paeni”. Aririka nokowakaakimiri naaka, eero pikantashitari eerori: “Tee ikameethatzi”.

¹⁶ Rapiiteeniri paashini:

—Powamaeri, poyaari.

Roojatzi itzinaakotanteetaariri jenokinta.

¹⁷ Tee riyotakotawakiro Peetero iroka iñaakirika. Ikenkithashiryaanaka: “¿litaka ikowakaanari Tajorentsi nanteniriri? ¿litakakya ikanantanari?”

Roojatzi rareetantapaaka pankotsiki rotyaantanewo Koroneeryo. Rojampitakowentapaakiri:

—¿Tsika ipanko Shimo, riraga wetsikapiintziriri mashitsi?

Ikamanteetawakiri:

—Iroka ipankoka.

18 Ari rojampitakiri atziri inthomaenta:

—¿Arima ijeekimotzimi riraga Shimo Peetero?

Rakanakiri:

—Jee, aritaki ijeekaki.

19 Eeniro ikenkithashiryawo Peetero iñaakiri, ari okantakiri Ishire Tajorentsi:

—Ikantaka rareeteeyapaakani 3 shirampari, kowapaakimiri.

20 Payiitashiteri. Eero pikantashiryaaashita, poyaateeyanakirini. Tema naaka amaeyakiririni.

21 Ari ranaashitashitapaakari, ikantapaakiri:

—Naaka pikoyiri. ¿Iitaka pipokashitantanari?

22 Ari rakanakiri rirori:

—Rotyaantakina Koroneeryo, riraga kapitaanotatsiri. Rashi royiroyi ikameethatzi, eejatzi iñaaperotziri Tajorentsi. Maawaeni jorriyotatsiri iñaaperoeyirini ikameethatzi. Ikantziri ronampiri Tajorentsi: “Pikaemakaan-teri Peetero pipankoki. Pikemijantawakiro iñaani”. Rootaki rotyaanantana-ri jaka.

23 Ari ikantawakiri:

—Pikyaapae.

—Ari.

Ineshironkatawakiri rojeekawakiri. Inkaamani royaatanakiri, itsipateeyanakirini apaanipaeni aapatziyariri Jesoshi rirotaki joopejatzi.

24 Apaani imagaeyanakini niyanki, roojatzi rareetantaka janta Sesa-reeyaki. Royaakiri Koroneeryo janta, ipiyoteeyakirini maawaeni isheninka eejatzi itsipaminthapiinteyarini.

25 Roojatzi rareetanteeyapaakarini Peetero, riyowashitanakiri Koroneeryo riwethatawakari, roojatzi rotziwerowashitawakari iitziki, ipinkathatawakiri.

26 Ari ikatziyakagaari Peetero, ikantziri:

—Pikatziyane. Tee naaka Tajorentsi, rooma naaka atziri eejatzi, akim-itawakaaka.

27 Ari ikenkithatakaawakaapaaka, ikyaapaakira pankotsiki. Iñaapaakiri osheki piyoteenchari,

28 Ikantapaakiri:

—Naaka joriiyo. Piyoteeyini eerori tee ishinetana nojriiyotzinkarite notsipateeyarini paashinijatzitatsiri atziri. Eejatzi tee ishinetana nareetyaari. Nokenkithashireyakironi tee ikowakaanawo iroka Tajorentsi. Omaanta iroñaaka riyotaakina Tajorentsi tee okameethatzi nopinkiri paashini atziri, tee okameethatzi nokante: “Tee ikameethatzi”. Niyotaki ishinetakina Tajorentsi notsipatyaari paashinijatzitatsiri atziri.

29 Ari pikaemakaanantana, roojatzi nopokantanaka, tee nokijotanaki. Iroñaaka nojampitemi, ¿iitaka pikaemakaanantana?

30 Ikantawakiri Koroneeryo:

—Chapinki tsitenini oorya, ikimitaka iroñaaka, namanakiri Tajorentsi jaka nopankoki. Noñaakiri ikimiwitapaakari shirampari, ikatziyimotapaakina. Ikithaatawo shipakiryaatsiri iithaari.

31 Ikantapaakina: “Koroneeryo, ikemakiro Tajorentsi pamanakiriri. Riyotakimi osheki pineshironkatayitzirini ashironkaenkari.

³² Potyaanteri atziri janta Joopeki, ikaemakiteri Shimo, iiteetziri eejatzi Peetero. Ijeekimotziri paashini Shimo, riraga wetsikiriri mashitsi. Ojeeki ipanko othapyaakiini antawo inkaare”.

³³ Intsipaeete nokaemakaantakimi, roojatzi pipokantaka. Iroñaaka nokaa-teeeyakirini riraga Tajorentsi jaka. Nokowaeyakini nokemaeyeroni iroka ikowakaakimiri Awinkatharite.

³⁴ Ari iñaawaetanaki Peetero, ikantzi:

–Iroñaaka niyotaperotaki tee rinashitakagaeyeeni Tajorentsi atziri. Ikowakaakiri maawaeni atziri, joriyo eejatzi kaari joriyo raapatziyeeyarini Jesoshi, rootaki reentsitetantariri maawaeni.

³⁵ Tee ikenkithashiryaakoteero inashitayitanika añaani eejatzi ametayitarini inashitacharipaeni, omaanta iñaaperoeyakirini ikameethatzi maawaeni pinkathateeyiririni, eejatzi maawaeni antapiintzirori kameethatatsiripaeni.

³⁶ Naaka joriyo. Piyoteeyawakironi iñaani Tajorentsi reewateeyakirini, riyotakagaeyakinani. Kameethari iroka ikantakinari: “Aririka paapatziyaperoeyarini Jesokirishito, kameetha nojeekakagaeyemini, pikim-itawakaanteeyarini”. Rooma rirotaki Awinkatharite maawaeni,

³⁷ piyoteeyakironi. Reewataki Jowani kaawoshitantatsiri ikenkithatakotakiri, ikantzi: “Kameetha pikaawoshitawenteeyarini Tajorentsi”. Roojatzi ikenkithatakotakiri paashinipaeni, itanakawori janta Karireeyaki. Ika-manantakiro iñaani Tajorentsi maawaeni nampitsikipaeni janta Joreeyaki.

³⁸ Ikamanteeyirini atziri tsika ikantakiri Tajorentsi Jesoshi, riraga naja-reetejatzi, rotyaanantakawori Ishire, eejatzi ipitakiri itajorenka; rootaki ikinakinayitantakirini, ranantayitakaworini kameethatayitatsirini. Rowaw-ijaakoeyakirini kyaantariri kamaari. Eejatzi retsiyatakoeyakirini mantsi-yaripaeni. Kijokiro royiri Tajorentsi, rootaki imatantakariri.

³⁹ Noñeeyakirini rantayitzirini janta inampikipaeni nojoriy-otzinkaritepaeni, eejatzi janta Jerojareeki. Noñaakowenteeyakirini rowamaanteetakariri, ikentakotanteetakariri koroshiki.

⁴⁰ Aritaki okaataki kitejiri 3 ipiriinteeri Tajorentsi, roñaagakirani.

⁴¹ Tee roñaagari maawaeni atziri, inta naakapaeni roñaagakari. Riyoyaak-ina Tajorentsi, rootaki noñaantawaariri. Ikamaperotawitaka, ipiriintanaa eejatzi. Roojatzi nowakaawaari, eejatzi nirakaawaari.

⁴² Rotyaantayitakinani nokenkithatakoteri Jesoshi rirotaki owawia-jaakotantatsiri. Ikantakina: “Pikamanteeyerini atziri: ‘Ikowakaawaari Tajorentsi Jesoshi ipiriinteeri maawaeni kamatsiripaeni roojatzi ikantakowenteeyerini maawaeni atziri: añaatsiri eejatzi kamawitachari’”.

⁴³ Tema paerani ikenkithatakotzirini Rotyaantanewo Tajorentsi riraga kamanantayitzirorini iñaani Tajorentsi, ikanteeyini: “Eeniro ranteeyakironi maawaeni atziri kaari kameethatatsi; omaanta aririka raapatziyeeyarini Rotyaantanewo Tajorentsi, ikaminthagaeyerini rirori, eero ikijawentziri ranteeyirini, eero rowashironkaawentziniri kaari kameethatatsiri rantaw-itakari, eero ikenkithashiryaakoteero eejatzi”.

⁴⁴ Eeniro ikenkithatzi Peetero, roojatzi opokashitantakari Ishire Tajorentsi. Eejatzi opokashiteeyakirini maawaeni kemaeyawakirorini ikantakiriri.

⁴⁵ Ari rotsikanateeyakarini riragapaeni joriyo, aapatziyariri Jesoshi: riraga tsipatariri Peetero. Ari riyoteeyanakini rotyaantaperotakiro Tajorentsi Ishire, okithaataakari paashinijatzitatsiri atziri. Rootaki rotsikanatanta-nakariri.

46 Ikemaeyawakirini isheninka Koroneeryo ifñaawaetantashitakawo paashinipaeni paantentsi, tee riyotagaetziri, eejatzii ikanteeyini:

—Kameetharini Tajorentsi.

47 Ari ikantanaki Peetero:

—Ikimitakae aari, raashireteeyakironi Ishire Tajorentsi. Rooma okameethatzi ikaawoshitakoteeyarini Tajorentsi.

Ikantziri paashinipaeni joriiyo:

—Jee, kameethataki.

48 Roojatzii ikanantariri Peetero isheninka Koroneeryo:

—Pikaawoshitawenteeyarini Jesokirishito, riyoteeyantemirini atziri piñaaperotakiri.

Ikanteeyanakirini:

—Intsipaeete pikaawoshitakotenari Tajorentsi.

Ari imatakiniri. Rootaki ikantantakariri isheninkapaeni:

—Pijeekimotanakinakya apanipaeni kitejiri, piyotaaperotanakina paashini.

Ari ijeekanaki.

11

Ikemaeyakini jerojareejatzii raapatziyakari Jesoshi kaari joriiyo

1 Ikemakoeyakirini riraga rotyaantanewo Jesoshi eejatzii maawaeni aapatziyariripaeni Jesoshi jeekatsiri janta joreeyaki, ikemakoeyakirini Koroneeryo. Ikanteetakiri:

—Raapatziyakari Jesoshi paashinijatzitatsiri atziri; riro aapatziyakaakariri Peetero.

2 Itonkaantanaari Peetero Jerojareeki, ikenkiimatashiteeyawakarini ijoriyotzinkaritepaeni: aapatziyariri Jesoshi omaanta eeniro ikenkithashiriio eejatzii itotonatya ishiramparitantari.

3 Ikanteeyawakirini:

—¿Litaka piyaatashitantariri paashinijatzitatsiri atziri? ¿Litaka pakiyotantari rirori? Tee okameethatzi.

4 Ithotyaperotakiniri Peetero, ikantziri:

5 Iroñaaka nokamantemi. Janta nojeekakitzinta Joopeki, nokenkithatakaeri Tajorentsi. Koñaatziro noñaaperotakiro, tema noñaakiro oshiyawitawori tokoya antawomawo. Roerikaetakiro janta okamawotayitapaakinira, opoñaaka jenokinta, ayiitzimotapaakina.

6 Naminaperotawakiro, joreririri: noñaakiri kaari owaeyani: chaancho, maanki, jenokiwari, maawaeni.

7 Nokemakiri Tajorentsi, ikantakina: “Iroñaaka powamaeri; poyaari”.

8 Omaanta nokantawitakari: “Nowinkatharite, eero nowari. Tee nametari kaari rowaetari, kaari ikowakagaetana noyaari”.

9 Rapiitakina, ikantana: “Tema naaka Tajorentsi kantzimiri: ‘Kameetharini’. Eero pikantashitari eerori: ‘Tee ikameethatzi’”.

10 Aritaki okaatzii 3 rapiitakina. Roojatzii itzinagaero jenokinta.

11 Ikanteeyapaakani 3 shirampari rareeteeyapaakani janta pankotsiki nojeekinta. Ipoñaanaka Sesareeyaki, rotyaanteetakinari.

12 Roojatzii okanantakina Ishire Tajorentsi: “Poyaatanakiri, eero piki-jotanaki”. Ari noyaatanakiri. Eejatzii royaatanakina irikapaeni ayemijantzinkarite, ikaateeyini 6. Nokyagaeyapaakini ipankoki riraga kaemakaantakinari.

13 Ikenkithatakaawakina, ikamantawakina tsika ikantakari iñaantakariri ronampiri Tajorentsi. Roñaagantapaakariri, ikantziri: “Potyaanteri atziri janta Joopeki. Pikaemakaanteri Shimo: iiteetziri eejatzi Peetero.

14 Rirotaki iyotaapaemironi Iwaperite Tajorentsi, pawijakotanteeyaari. Eejatzi ikimitagaeya rirori maawaeni jeekayitatsirini pipankoki”.

15 Nitantakawori nokenkithatakaakiri, roojatzi okithaatakaanteeyakarini Ishire Tajorentsi. Okimiteeyakaenika aari itantakaeri.

16 Nokenkithashiryaanakiro iñaani Awinkatharite ikantzitakari: “Riraga Jowa ikaawoshitakotantariri Tajorentsi iñaaki, rooma naaka ari nokithaatakaakimiro Ishire Tajorentsi”.

17 Paerani aapatziyanteyakaririni Awinkatharite Jesokirishito, tema ikithaatakaakaero Tajorentsi Ishire. Iroñaaka imonkaatanakiniri rirori paashinijatzitatsiripaeni atziri. ¿Arima nothañaakyaari? Tema irira rirotaki Tajorentsi.

18 Ikemaeyantawakaworini iroka, tekatsi ikantaneeri rakaneeri, inta ikanteeyanakini:

—Kameethaperotakiroña Tajorentsi. Rooma ikowakagaeyakirini eejatzi paashinijatzitatsiri atziripaeni ikenkithashiryaagaeya, raapatziyaperoyerini rirori, riyaatanteeyanakarini janta jenokinta.

Itsiparyaayitanakironi janta paashinipaeniki nampitsi

19 Riraga kijakiriri Eshiteewani, eejatzi ikijeeyanakirini maawaeni aapatziyariri Jesoshi, roojatzi ishiyeeyantanakani paashinikipaeni kipatsi: Jeniishiya, Cheepere, Antyokiiya, maawaeni. Janta tee ikenkithatakaagayirini paashinijatzitatsiri atziri, inta rothataayitzirini jorriiyotzinkaritepaeni ikenkithatakaayitakirini.

20 Eeniro itsipatayitakarini paashinipaeni aapatziyariri Jesoshi, poñaayitaneencharini Cheepereki, eejatzi Shireeneki. Rareetantayitapaakarini rirori janta Antyokiiyaki, ikenkithatakaapaakiri kireeshiyajatzii eejatzi. Ikanteeyirini:

—Paapatziyari Jesokirishito pawijakotanteeyarini.

21 Itajonkakowentapiintziri Awinkatharite, ikaatantakari oshekini aapatziyeyawakaririni Jesoshi, ameenteeyaririni Tajorentsi.

22 Ari janta Jeroareeki ikemakoeyakirini riraga aapatziyariripaeni Jesoshi. Rotyaantakiri Werenawee janta Antyokiiyaki.

23 Rareetapaaka rirori, iñaapaakiri ineshironkatziri Tajorentsi antyokiiyajatzi. Ikimoshiryaapaaki, ikanteeyirini:

—Kyaaryooroña, kijokiro powaeyirini riraga Awinkatharite, pikyaaryoowenteniri maawaeni ikowakagaeyakimirini.

24 Kameetharini rirori Werenawee. Kijokiro rowaperotziro Ishire Tajorentsi, ashi royiro raapatziyaperotari Awinkatharite. Eejatzi eekiro riyaatzi roshekiteeyanakini aapatziyariripaeni Awinkatharite.

25 Roojatzi rowaagantanaka Werenawee Taarishoki, ikowapaakiri Sawoori. Iñaapaeri, roojatzi royaatantaariri Antyokiiyaki.

26 Janta ikantani ipiyotapiintzirinta aapatziyariri Jesoshi okaatzi apaani ojarentsi. Riyotaapaakiri oshekyantzi atziri. Aritaki janta itanakawo iiteetziri aapatziyariri Jesoshi: “Kirishiteyanotatsiri”.

27 Roojatzi rareeteeyantapaakani Antyokiiyaki paashinipaeni kamanantayitziroirini iñaani Tajorentsi, ipoñaanaka rirori Jeroareeki.

28 Eenitatsi apaani iitachari Akaawo. Ikatziyapaaka janta ipiyoteeyaninta, iyotaakiri Ishire Tajorentsi, rootaki ikanantari:

—Iinja itasheyeeyanakini atziripaeni janta maawaeni Joreeyaki.

Eenironi ipinkathariwenantzi Kiraaworyo, tema monkaataka ikantzi-tarini Akaawo.

²⁹ Ikanteeyini aapatziyariri Jesoshi:

—Thame akaminthagaeyerini ayemijantzinkaritepaeni janta Joreeyaki, apakaanteri oetarika koetyeemotariri.

³⁰ Tsikarika okaatayitzini jeekimotayiteerini, aritaki okaate apakaantayiteririni.

Aritaki imatakiro ikantakiri. Ipiyotakiri koriki, ipawakiri Werenawee, eejatzi Sawoori. Ikantakiri:

—Ajaa, irika koriki: pagaeyanakinirini aataperoteenchari aapatziyariripaeni Jesoshi janta Jerojareeki, ikaminthagaeyantyaaririni ashironkagaeyacharin.

Ari raanakiniri jerojareejatzi, ipapaakiri rirori. Ari rowaagaeyakinirini rirori ashironkagaeyacharin.

12

Erooreshi Akiriipa, rirotaki kijakiriri aapatziyariri Jesoshi

¹ Roojatzi riraga jewaperowenantsiri Erooreshi, iiteetziri eejatzi Akiriipa, ikijayitakirini apaanipaeni aapatziyariri Jesoshi.

² Rowamaakaantakiri Jantyaako, ro ithatyaanteetakiriri jawiri, thatzik. Irira rirentzi Jowa.

³ Riyotaki inimoeyakirini joriyyopaeni, rootaki raakaanantawitakariri Peetero eejatzi.

⁴ Ro raakaanantakariri apaani kitejiriki rowantapiinteetawori paa kaari tapiyacha. Iitashiwitaka aririka omonkaatakya kitejiri Rawijantari achariniiteni paerani, roñaagaeyerini joriyyopaeni rowamaeri. Raakiri, roojatzi ipakiri 16 joraaro, shenterini.

⁵ Ari romonkyagaetakiri. Riraga aapatziyariripaeni Jesoshi ikantatyaani maawaeni kitejiriki ramanakowentapiinteeyarini, ikantziri: “Powawi-jaakoteeri Peetero”.

⁶ Ari otsitenitananki, ro inkaamani roeyowakaanterimi Erooreshi, rowamaakaanantyaaririmi. Ikowawita ramineeyerinimi atziri rowamaakaan-takiririka. Ari omonkyagakaanawitakariri Peetero omonkyagamentot-siki, imaanaki; rojatekakiri apite joraaro, imaaki irira. Roojotantakariri apite karenatha. Ishentawitakawo ashitakontsi paashinipaeni joraaro.

⁷ Ari romapokashitapaakari janta ronampiri Awinkatharite. Rotzinka-paakiri imerikiki, ikaakapaakiri. Ikantakiri:

—Pishintsite pipiriintee.

Roojatzi oshiryaashitantanaka karenatha apaniroeni rakokitzirira, roo-jotantawitakariri.

⁸ Eejatzi ikantziri:

—Pikithaataneeyawo pimaatha, pijapatotaneeya.

Ari ikithaataa, ijapatotetaa. Eejatzi ikanteeri:

—Papineekakotya pijawamento poyaatanakina.

⁹ Ishitowanee, royaatanakiri. Tee riyotzi Peetero kyaaryooperotakirika rowawijaakoteeri ronampiri Tajorentsi. Raamashitaka imishiwae-tashitaka.

¹⁰ Rawijanakiri shentawitariri apaani, eejatzi paashini rawijanakiri. Ra-reetakawo ironta ashitakontsi, ironta ikinantapiintari nampitsiki. Ashitari-imotashitanakari. Rawijaneero, rowaaganaka janta awotsiki. Roojatzi rinteenaryaantanakari ronampiri Tajorentsi.

¹¹ Riyotakotaa Peetero, ikantzi: “Iroñaaka niyoperotaki rotyaantakinari Nowinkatharite ronampiri raakowentakina rowamaenami Erooreshi. Eejatzi ikimitakowentakina, tsikarika ikantenami nosheninkapaeni”.

¹² Ikenkithashiryaaanaki, roojatzi riyaaantaka opankoki Mariiya, riniro Jowa. Iiteetziri eejatzi Marikoshi. Janta ipiyoyakaninta osheki aapatziyariri Jesoshi, ikenkithatakagaeyirini Tajorentsi.

¹³ Rompojakowitapaakawo Peetero ashitakontsi, rowaga othapikitzirinta: tok, tok. Ari okatziyashitawitanakari onampirentsi oetachari Roore.

¹⁴ Iyowaantetawaeri ipaante Peetero, roojatzi okimoshiryaaantaperotanaka. Omaanta tee ashitaryaanakiniri, omaanta oshiyashitanaka. Okamanteeyirini kenkithatakagaeyiririni Tajorentsi:

—Pokapae Peetero omookinta.

¹⁵ Ikanteeyawakironi:

—Pishinkiwentashitaka.

Eekiro okantanakitzi:

—Kyaaryooperotaki.

Ikantakiro:

—Kaari Peetero, irintakya ronampiri Tajorentsi aminakowentziriri.

¹⁶ Eekiro rompojanakitzirooña, tok, tok, roojatzi rashitaryaaantaanari. Ari iñeeyawaerini, rotsikanatakari, ikantawakagaeyanakani:

—¿Tsika ikinapaeka?

¹⁷ Ari rakotashitanakiri, ikantziri:

—Pimaerite.

Roojatzi ikamanteeyapaerini tsika ikanteeri Awinkatharite, roeyowaantaariri. Eejatzi ikantziri:

—Pikanteri Jantyaako, eejatzi pikamanteeyerini ayemijantzinkaritepaeni.

Roojatzi ishitowantanaa, riyaaanee imanapithatakari joraaropaeni.

¹⁸ Okitejitanaki osheki ikantawakaawenteeyakarini joraaropaeni:

—¿Tsikakya ikantanakaka iroñaaka Peetero?

¹⁹ Ikwakowatakaantawitakarini Erooreshi, tee iñaagaeri. Rojampiiyawitakarini joraaro shentawitariri:

—¿Tsikaroña ikinaneeka?

Rakanakiri, ikantanakiri:

—Taanitya, tsikarika, tee niyotzi; tee noñaawaeri.

Ari ikijakiri Erooreshi rirori, rowamaakaanteeyakirini, shemi. Ari roojatzi rookaneero rirori Joreeya, rowaaganaa janta Sesareeyaki, roojatzi ijeekantapaa.

Ikamantakari Erooreshi

²⁰ Ari ikanta Erooreshi ikoshekawakari poñaachari Tziiroki eejatzi Shirooki ikanta ikenkithashiryagaeyakani ikoshekanewo raakameethateeri, tema ari riyompariteeya. Rotyaanteeyakini jatashiterini rirori.

Ikanta jeekapankotziriri rirori rameentaperotanewo, iitachari Waraashito raakameethatawakiri pokashitakiriri. Ikanteeyapaakirini:

—Pikanteri Erooreshi: “Paakameethateeri tziirojatzi eejatzi shiroojatzi riyomparityaata, eero pithaañaawo royaari”.

Ikantziri Waraashito:

—Ari, namitakoeyemini.

²¹ Ari paashini kitejiri ikaemaeyakirini Erooreshi, raakameethateeyakirini. Rowaneenkatakawo jewawenantatsiri iithaari, ijeekaki janta iwinkatharimentoki. Osheki ikantakaaperotaka ikenkithatakagaeyakirini. Ikantziri:

—Eero pikenkithashiryaaashita. Nopaeyemini maawaeni koetyeemotayitakimirini.

²² Roojatzi ikimoshireeyantanakani pokaentsiri, ikanteeyanakini:

–Kaari irira atziri akemaeyakirini, inta apaani tajorentsi. Kameetharini rirori.

²³ Ari osheki ikantakaaperotaka Erooreshi, riweshiryaawentakawo ikan-teeyakiririni atziri. Omaanta roonakari Awinkatharite, rotyaantakiri ron-ampiri ikantakiri:

–Tee iñaaperotana Erooreshi. Piyaate pomantsiyeeri.

Ari riyataki, roojatzi romantsiyaantakari, ikamantaka, roojatzi rowan-takari chowitsi.

²⁴ Omaanta riraga aapatziyariri Jesoshi ikinakaantayitanakawoni iñaani Tajorentsi. Roshekiperotanaki aapatziyeeyawakaworini.

²⁵ Riraga Werenawee, eejatzi Sawoori retakotari aapatziyariri Jesoshi janta Jerojareeki. Roojatzi ipiyantanaa Antyokiiyaki, itsipatanaari Jowa, iiteetziri eejatzi Marikoshi.

13

Riyaatzi Sawoori eejatzi Werenawee janta Cheepereki

¹ Iroñaaka janta Antyokiiyaki ikaateeyirini aapatziyariri Jesoshi matakaakiriri Ishire Tajorentsi: omatakaakiri apaanipaeni kamanantayizirorini iñaani Tajorentsi eejatzi paashini apaanipaeni omatakaakiri riyotaakiri atziri Iwaperite Tajorentsi. Iwaero apaani omatakanewo Ishire Tajorentsi rirotaakiri Werenawee, paashini Shimo (iiteetziri eejatzi Chenkari), paashini Rooshiyo, (riraga shireeneejatzi); paashini Maneemi, (itsipamintharini pinkathari Erooreshi eenironi ikaatzini), paashini Sawoori, (iiteetziri eejatzi Paaworo), mawaeni.

² Ari paashini kitejiri ipiyoteeyani ipinkathatziri Awinkatharite ikenkithataakiri, itzitawenteeyakarini Tajorentsi. Roojatzi okanantakari Ishire Tajorentsi:

–Pikanteeyerini Werenawee eejatzi Sawoori: “Panteniri Tajorentsi oetarika ikowakaakimiri”.

³ Ari roojatzi rowakiniri rako iitoki ramanakowentakiri Tajorentsi, roo-jatzi ikanantanakariri:

–Piyaate pantero ikowakayimiri Tajorentsi, naakakya kanterini Tajorentsi ramitakotemi.

⁴⁻⁵ Ari otyaantakiri Ishire Tajorentsi, roojatzi riyaaantakari Sereeyoshiyaki janta okaakini inkaare antawo. Raanakiri Jowa Marikoshi ramitakotantyaariri. Ari rotetapaaka pitotsiki. Otyaantakotziri tampyaa, ikinakotanaki Cheepereki, rootaki antawo othampishi. Ojeeki janta nampitsi oetachari Jaramiina: rareetanteeyapaakarini janta, ikenkithatapaakiro iñaani Tajorentsi janta ipiyotapiinteeyaninta joriyopaeni.

⁶ Roojatzi ithotyagaeyanakironi mawaeni nampitsiki janta Cheepereki, mawaeni. Roojatzi rareeteeyapaakani Paajoshiki. Janta iñaapaakiri sheripi-yaritatsiri, iitachari Warijesooshi, rirotaakiri joriyo. Roshiaarimi kamanan-tayizirorini iñaani Tajorentsi, ikantapiintzi:

–Naaka kenkithatzirori iñaani Tajorentsi.

Jaa, itheeyashita.

⁷ Itsipatapiintari jewawenantatsiri iitachari Seerijiyo Paaworo. Eeniro riyoperotzi irira. Ikaemakaantakiri Werenawee, eejatzi Sawoori; ikowaki ikemiro iñaani Tajorentsi.

⁸ Ari ikanta Sawoori ikenkithatakotapaakiri Jesoshi omaanta ithañaawitakari riraga sheripiyari; tee ikowakaawitari riraga jewawenantatsiri raapatziyari Jesoshi.

⁹ Ari iyotaaperotakiri Ishire Tajorensi Sawoori, iitachari eejatzi Paaworo. Iyotaakotakiri sheripiyari, rootaki raminaperotanakiri Paaworo,

¹⁰ ikantanakiri:

—Pamatawitantaperotaki. Teeroña pikameethatzi; pikimitakari iwinkatharite kamaari. Tee pikoyiro kameethatayitatsirini, inta pikowap-erotaki pamatawitantayiteni. Pikowaki pamatawiteeyerini maawaeni kowatsiri riyoteri Nowinkatharite. Eerowa pikenkithashiryaaeneenta.

¹¹ Iroñaaka itajonkemi Nowinkatharite pitsitenishitakote. Ojamanitanaki, eero paminitaa.

Roojatzi itsitenishitakotantanaka, tee ikokichaatanee. Ipampipampi- tanaki, ikantanaki:

—Teewee nokokichaatzi. Pikathataneenawee.

¹² Ari iñaawakiri riraga jewawenantatsiri, rootaki rotsikanatantanakari. Roojatzi raapatziyantanakari Jesoshi. Ikantzi:

—Kameethawee iroka ikamantakotziriri Awinkatharite.

Rowaaganaa kenkithatzirori iñaani Tajorensi janta Aashiyaki

¹³ Ipoñaaka Paaworo Paajoshiki, rotetanaka pitotsiki, roteteeyanaani eejatzi maawaeni ikaateeyirini. Ikinakotanaki janta Peerijiki, rowaga pampiri-riyakiwero. Riraga Jowa Marikoshi rookanakiri, ipiyanaa rirori Jerojareeki.

¹⁴ Roojatzi paashini kitejiri rowaagaeyanaani riroripaeni eejatzi. Ra-reeteeyapaakani janta paashiniki Antyokiiya: rowaga pishiiryawero. Saawaroki ikyeeyapaakini ipiyotapiinteeyanira joriyyopaeni, ari ijeekaeya- paakini.

¹⁵ Iñaanatetziro eechonkiini rojankinarini Moeseeshi paeraniperoroña, eejatzi eechonkiini rojankinarini kamanantayitziroini iñaani Tajorensi paerani. Roojatzi riraga jewawentziroini janta ikantawakiri:

—Nojoriyotzinkarite, pikowakirika eerori pikemijantakayeri atziri jaka, pikamanteri iroñaaka.

¹⁶ Ari ikatziyanaka Paaworo, rakotashitakiri romaeryagaeyakirini. Ikantziri:

—Nojoriyotzinkarite, pikemijantena. Eejatzi eerokakya maawaeni paashinipaeni atzirika pinkathaperotakiriri Tajorensi, pikemijan- teeyawakinani.

¹⁷ Iroñaaka nokenkithatakotemiri Tajorensi raapatziyari joriyyopaeni. Paerani riyoyaakirini riragapaeni achariniiteni raapatziyari. Impaetzi, ijeekantakiri rirori janta Ejiipitoki romperatantawitakaririni, rosheki- takaawitakarini Tajorensi. Itajonkakowenteeyirini, roojatzi rowawi- jaakowenantaari ejiipitojatzi.

¹⁸ Okaatzi 40 ojarensi ikempoyaakiri riraga achariniiteniroña janta okaankiteronkiitziinta ijeekakagaeyawitakarini omaanta osheki itheenkaeyakirini Tajorensi.

¹⁹ Ikowaeyawitakani rareeteeyaanimi Kanaanaki omaanta eenitatsi jeekawitacharini paashinijatzitatsiri atziripaeni, otzikaeyawitawakaririni. Rinashitayitani rirori. Roojatzi itajonkawentziniri Tajorensi achariniiteniroña. Ithonkaeyakirini okaatzi ipaantepaeni 7. Roojatzi ipakiri achariniiteni iipatsite, ikantziri: “Ajaa, iroka piipatsite, pijeekaeyantyaarini”.

²⁰ Paerani ikashiyakaakari Tajorensi Awaramani ipashityaari ichari- neeteni iipatsite, omaanta roojatzi ijeeki irirapaeni janta Ejiipitoki. Rim- paetakiri riraga Tajorensi raantanaariri iipatsiteki. Maawaeni iroka okaataki ojamanitaki 450 ojarensi. Janta ijeekawitana, tekatsi jew- awenantaperoyeririni, inta riyoyaakiri Tajorensi kantakotantatsiripaeni

riyotakaantyaariri aririka rantziniri oetarika ikowakaakiri. Roojatzi reewatakaantzi riraga kamanantzirorini iñaani Tajorentsi iwaero Samoeri.

²¹ Roojatzi ikantakiri achariniiteni Tajorentsi: “Nokowaeyakini atziri reewawentaperoyenani”. Ari riyoyaakinirini noshametzi Sawoori itomi Shishi, reewawentarririni achariniiteni. Riroteeyakini icharineeteni Iri-jamiini. Okaatzi 40 ojarentsi reewawenantaki Sawoori,

²² roojatzi ikanantaa Tajorentsi: “Eero reewawenantanee eejatzi Sawoori, tee ikameethatzi, inta reewawenantee Iraviiri, riraga itomi Isayii. Riro-taki noñaaperotakiri ikameethaperotaki, tema ari rantakinawo maawaeni nokowakayiriri”.

²³ Rirotaki icharineeteni Iraviirini owawijaakotakaeri: iwaero irira Jesoshi. Tema ikantzini Tajorentsi: “Riro icharineeteni Iraviirini owawijaakoeyeririni atziri”. Monkaataka iroñaaka ikantzitakaririni.

²⁴ Roojatziyaka Jowa kaawoshitantsiri ikenkithakagaeyakiririni maawaeni ajoriiyotzinkaritepaeni: “Pikenkithashiryagaeyani, eero pikimiteeyaani paerani, ari nokaawoshitakoeyemirini Tajorentsi, eejatzi rowawijaakoeyemini irira”. Roojatzi ikenkithatapaaki riraga Jesoshi.

²⁵ Eejatzi riraga Jowa rooteentsi ikame, ari ikantzi: “Tee naaka irira pikenkithashireeyawitarini. Tee naaka riraga owawijaakoeyemirini, omaantakya poyaatanari rirotaki Jesoshi owawijaakotemini. Osheki noñaakoweenkatakiri rirori; rooma naaka tee noñaakoweenkata”.

²⁶ Eekiro rowaaganakitziniri Paaworo, ikanteeyakirini:

–Nojoriiyotzinkaritepaeni, tema asheninkateeyakarini Awaraamani, eejatzi eerokapaeni paashinijatzitatsiri atziri, thame akimitaperoyeaarini rirori, apinkathaperoyerini Tajorentsi. Iroñaaka nokanteeyemini: aririka aapatziyeyarini Jesoshi, ari rowawijaakoeyakiri.

²⁷ Omaanta tee riyoteeyawakirini jerojareejatzi, itheenkayawakirini. Eejatzi ikimiteeyakani iwinkatharitepaeni, tee riyoteeyawakirini rirotaki Rotyaantanewo Tajorentsi. Maawaeni saawaro iñaanatapiinteeyawitawoni rojankinatayitzirini kamanantayitzirorini iñaani Tajorentsi, omaanta tee ikamaperotawakiro, rootaki kaari riyoperoyentawoni kameetha okenkithatakotziri Jesoshi. Tema okantzi: “Rowamaeteri paata Rotyaantanewo Tajorentsi”. Ari rowamaakaanteeyakirini maawaeni atziri rirori, rooma tee riyotawakiri.

²⁸ Tekatsi rantawitya, rowamaakaantashitakari. Ikantakowentashitakari Peraato riraga jewawentziriri: “Powamaakaanteri”.

²⁹ Monkaateeyakani maawaeni rojankinatakotziteetakiririni: osheki rowashironkaakiri, ikentakoteetakiri koroshiki, ikamaki. Roojatzi paashinipaeni atziri royiitakoteri rowaeri janta omooki impeta.

³⁰ Ikamaperowitaka, omaanta rowañaagaeri Tajorentsi.

³¹ Ari okaatzi osheki kitejiri roñaagayitarini riyotaanewopaeni, riraga tsipateeyaparirini chapinki Jerojareeki: riraga poñaachari Karireeyaki. Riroteeyakini iroñaaka kamanteeyiririni atziri:

–Piriintanaa Jesoshi. Noñaagaeyakirini.

³²⁻³³ Eekiro ikanteeyanakitziirini Paaworo:

–Okameethataki ikanteeyakiririni paerani Tajorentsi achariniiteni. Rojankinataakiri paerani ojeekantakari mampaantsi, apiteteenchari. Okantzini: “Ikanteri Tajorentsi Rotyaantanewo paata: ‘Rooma naaka kowashitacha: nopiriinanteemiri nokantaperotanteemiri notyomi’”. Iroñaaka nokanteeyemini: imatakiro Tajorentsi ikantakiririni achariniiteni: ipiriinteeri Jesoshi, ayoteeyantakarini rirotaki Rotyaantanewo Tajorentsi.

³⁴ Iroka paashini ikantakiririni Tajorentsi: “Notyomi, nomonkaat-aperotemiro maawaeni okaatzira nokantayitakiririni Iraviirini:

notajonkakowentemi peewaperowenantaari”. Aritaki okimitakaantzi Iwaperite Tajorentsi: ikamaperotawitaka, ipiriintaneeri Iriri, eero ijeekaperotzi inthomaenta kipatsiki.

³⁵ Tema rootaki iroka rojankinakiniri paashiniki mampaantsi: “Tajorentsi, niyotaki eero pishinetziri pitomi ipathaye kipatsiki: rooma osheki piñaaperotakiri ikameethaperotzi”.

³⁶ Pikenkithashireeri Iraviirini, paerani imonkaatakiniri Tajorentsi maawaeni ikowakaeriri. Roojatzi ikamantaka rirori. Ikitateetakiri, itsipatagaetakiri isheninkapaeni, roojatzi ipathaaperotantanaka.

³⁷ Omaanta irira Jesoshi ipiriinteeri Tajorentsi, tee ipathaaneentzi rirori.

³⁸⁻³⁹ Iroñaaka, nojoriyotzinkarite maawaeni, piyoteeyawakironi iroka. Eeniro panteeyakirini kaari kameethatatsiri, omaanta añaatsi iroñaaka Jesoshi, ikaminthagayakimini. Tee ikowakayimi piyaateeyeni paamariki kaari tsiwananifatsini, inta ikowaki rowameethateeyemini, rowawijaakoeyemini. Iroka rojankinarini Moeseeshi, tekatsi okantya owameethateeyemini.

⁴⁰ Kyaaryoowa, pikimitarikari riraga ojankinatzi rirorini kamanantayitzi rirorini iñaani Tajorentsi ikantzini:

⁴¹ “Ikantzimi Tajorentsi: ‘Pamine, theenkantatsiri, pikenkithashireeyanakaani: nothonkaeyiminikari. Iinja piñeeyinani notajonkawenantaperotanaki nomatayiteroni kaari piñaapiinteeyini. Aririka nokamantawitemi oetarika nanteri, eero pikemijantana’”. Rootaki ikantziri kamanantayitzi rirorini iñaani Tajorentsi. Ari nojoriyotzinkaritepaeni, iroñaaka paapatziyaari Jesoshi, ithonkaeyiminikari Tajorentsi.

Rootaki ikantakiriri Paaworo ijoriyotzinkaritepaeni.

⁴² Ari ishitowaeyanakinira, roojatzi ikantaperoyawakirini riraga paashinijatzitatsiri atziri:

—Iinja paashini saawaro pipokaeyenira eejatzi. Paashini pikenkithataka-gaeyenawoni niyotaperotantanakaari.

⁴³ Ari riyateeyanakinira. Eeniro ikinanaki Paaworo awotsiki, itsipatanakari Werenawee. Royaateeyanakinini osheki aapatziyariri Jesoshi: rirotaiki apanipaeni joriyopero, paashinipaeni peyachari joriyo. Ari ikantakiri Paaworo:

—Eekiro pikemijantaperotapiinteri Jesoshi ineshironkatantemiri Tajorentsi.

⁴⁴ Ari paashini saawaro ipiyoteeyakani maawaeni antyokiiyajatzi. Ipiyotawentawo ikemijantero Iwaperite Tajorentsi.

⁴⁵ Riraga jewatatsiripaeni joriyopaeni riraga kaari aapatziyariri Jesoshi iñaakirira piyoteeyeencharini, roojatzi okantzimoneenantanakari. Ikan-teeyini:

—Tee okameethatzi iroka ikantziri Paaworo, eejatzi tee ikameethatzi irira. Osheki ramatawitantzi.

⁴⁶ Kameetha rakaperotanakiri Paaworo, eejatzi Werenawee. Tee ithaawashiretanaki, ikantzini:

—Eerokateeyakini nitawitakari nokamanteeyawitakimironi iñaani Tajorentsi, omaanta pitheenkawakiro eeroka. Iroñaaka niyotaki tee pikoyi pikanteetateyeyaani pañaaperotee janta jenokinta. Iroñaaka niyaatashiteri niyotaaakiteri irira paashinijatzitatsiri atziri, niyotaki raapatziyariri Jesoshi rirori.

⁴⁷ Rootaki niyaatashitantaari, rooma rotyaantakina Nowinkatharite ikantana: “Tema eeroka notyaantakiri maawaeni kipatsiki pikantayiterini

paashinijatzitatsiri atziri, rawijakotanteeyari riroripaeni. Pikenkithataka-gaeyerini maawaeni, pithotyeyyanakironi maawaeni nampitsipaeni”.

⁴⁸ Ikemanteeyawakaririni riraga kaari joriiyotatsi, ikimoshireeyanakini. Ikanteeyini:

—Kameetharini iñaani Awinkatharite.

Ari ijeeki osheki kaari joriiyotatsi riyoyagaeyakirini Tajorentsi ijeeki jenokinta, ikanteetateyeyaani: riroteeyakini aapatziyeeyakaririni Jesoshi, maawaeni.

⁴⁹ Othotyaayitanakani iñaani Awinkatharite maawaeni nampitsikipaeni janta.

⁵⁰ Omaanta irira jewatatsiri joriiyo, osheki ikijeeyanakani. Riyaatashiteeyironi tsinanipaeni aapatziyawitariri Tajorentsi sheninkatakariri aataperoteencharipaeni, eejatzi riyaatashiteeyakirini aataperoteencharipaeni rirori. Ikanteeyirini:

—Thame akijeeyerini riraga Paaworo, eejatzi Werenawee. Tee ikameethatzi.

Roojatzi rotyaanantanakariri:

—Thame piyaateyanakini. Eero pipokae paata jaka nonampikika.

⁵¹ Ari rirori, rotekimotanakiri kipatsi iitzikira, pakak, pakak. Ikantziri:

—Iroñaaka piyoteeyakinani eero napiiteero nopiyaa. Tee pikowaeyini pikemijante.

Roojatzi riyaatantanaka Ikoofñoki.

⁵² Omaanta ikimoshireperoeayanakini aapatziyariripaeni Jesoshi janta Antyokiiyaki. Kijokiro owaperoeyakirini Ishire Tajorentsi.

14

Rowaaganaa Paaworo janta Ikoofñoki

¹ Janta Ikoofñoki ikyaapaaki Paaworo eejatzi Werenawee janta pankotsiki ipiyoteeyantapiintarinira joriiyo, ikenkithatapaaki. Raapatziyeeyawakaririni Jesoshi oshekini joriiyo, eejatzi kaari joriiyotatsi.

² Riraga joriiyopaeni, kaari aapatziyari Jesoshi, riyotagaeyakirini paashinijatzitatsiripaeni atziri, ikijeeyawakirini aapatziyariripaeni Jesoshi.

³ Ari ojamani ijeekapaaki Paaworo, ikenkithatakotapiintziri Awinkatharite, tee ithaawantari atziripaeni. Riraga Awinkatharite, imatakaakiri riraga Paaworo eejatzi Werenawee itajonkantayitzini, imatakaakiri oetarika kaari iñaapiintayitzini. Riyotakaakiri atziri kyaaryooperotaki ineshironkatantaperotaki Tajorentsi.

⁴ Omaanta ikijathatawakagaeyanakani maawaeni ikoofojatzi. Eejatzi inashiyitanakani: apanipaeni kimitayitanakaririni jewatatsiripaeni joriiyo. Rirori paashini kimitayitanakaririni riraga Paaworo eejatzi Werenawee.

⁵ Maawaeni kaari aapatziyariri Jesoshi riraga joriiyo, kaari joriiyotatsi, jewatatsiri: ikowaeyawitakani rompojanteeyarinimi mapi Paaworo, eejatzi Werenawee.

⁶ Ari eenitatsi apaani kamantakiriri, rootaki ishiyeyantanakarini janta Riishitaraki. Roojatzi rowaagantanaka Teeriwiki. Rootaki nampitsipaeni rikawooniyawero. Eejatzi riyaatzi othapikitapaakinta,

⁷ ikamanteeyapaakirini atziri tsika ikantyaari rawijakotanteeyari.

Riyaatzi Paaworo Riishitaraki

⁸ Janta Riishitaraki ari ijeekaki shirampari amashitachari iitziki. Roojatzi ikantzitapaaka owakirani ikooñaatapaaki. Tee ranashineenta eechonkiini.

9 Ikemijantawakiri Paaworo. Ari raminapaakiri irira riyotakotakiri, rameentakari Tajorentsi, rootaki imatantyaariri retsiyatakotantyaariri.

10 Antawo itacheronkawaantetanaki ikantakiri:

—Pikatziyaperotee.

Roojatzi romyaantanaka rirori, japok, roojatzi ikatziyatziyantana.

11 Oshekiniwee ikaatzi ñaakirori iroka imatakiri Paaworo. Ari iñaawaetanteeyawoni iñaani rikawooniyajatzi, antawo ikanteeyanakini:

—Rayiitashitapaakae tajorentsika, ikimitapaakari shirampari.

12 Riraga Werenawee iitashitari Joopiteri. Riraga Paaworo kenkithatakaantatsiri, rootaki iitantakariri rirori Merekooryo.

13 Janta otsipanampitawo rotantoteetziri nampitsi ari ojeeki roori opanko Joopiteri. Eejatzi riraga ñaanakowenantsiri irira ramaeyakirini tooropaeni, eejatzi oteyaki inchatayaki. Ramayitakinirini janta ikyaapiintziro nampitsi, ikaateeyakirini osheki isheninkapaeni. Ikowaeyawitakani rowamaenirimi tooropaeni; iperimi Werenawee eejatzi Paaworo.

14 Ikemantawakari rirori, itzijagaanakiro imaatha. Ishiyashiteyanakarini piyotawentariri. Ikaemanaki, ikantzi:

15 —Atziripaeni. ¿Oetaka panteeyirini? Eejatzi akimitawakagaeyani: aaka atziri. Ro nopokantakari nokamantemiro pookaero kaari kameethatsiri pantayitzirini. Ero iroñaaka patsipetashitawo piñaaperotashitawo piwetsikayitzirini. Pikenkithashireeyerini Tajorentsipero, riraga añaaperotatsiri. Rirotaki wetsikaeyirorini jenoki, kipatsi, inkaare, maawaeni; wetsikaeyirorini eejatzi maawaeni jeekanteeyaworini.

16 Paerani ishineteyimini maawaeni kaari joriiyotatsiri oetarika pametayitakarini pantayiterini pikowashitayitakarini eerokapaeni.

17 Omaanta riwetsikakimiro Tajorentsi riyotakagaeyimiri tsikarika ikanta. Ineshironkaperoteeyakimini. Rowariyeyakimironi inkani. Ikithokitakaapiinantawori inchatopaeni. Ikemakaapiintzimiroyaari. Roemoshirenkapiinteeyimini pajankaneki. Rirotaki irika nokowaakimirini pipinkathaperoteri; eerokya pipinkathaperotashitana naaka.

18 Osheki ikamantapiintawitakariroña, omaanta roowitaneencha rowamaashityaanarimi tooro.

19 Roojatzi ipokantapaaka joriiyopaeni, poñaayitacharini Antyokiiyaki eejatzi Ikoofoki. Ramatawitapaakiri osheki atziri, ikantziri:

—Osheki ramatawitantzi Paaworo; pikijeri.

Ari rompojanteeyakarini mapiki, iiteeyawitakarini kamaperotaki. Inoshikanakiri, rookakitziri janta othapikitapaakinta nampitsi.

20 Ari riyaatashiteeyakirini aapatziyariri Jesoshi, itapothetapaakari; roojatzi piriinantanaa. Ipiyeyanaani nampitsi. Inkaamani rowaaganaa Paaworo Teeriwiki, itsipatanaari Werenawee.

21 Ikenkithatakotapaakiri tsika ikantari Tajorentsi rowawijaakotantzi. Ikemijantaperotakaakiri osheki atziri. Roojatzi ipiyantaa Riishitaraki, Ikoofoki, Antyokiiyaki.

22 Eekiro riyaatanakitzi raapatziyakaaperoyakarini aapatziyariri Jesoshi. Ikantaperotziri:

—Eero pookiro iroka paapatziyaperotakari. Osheki akemaatsitayityawoni oetarikapaeni, roojatzikya aatanteeyaarini janta reewaperotzinta Tajorentsi; omaanta eero akantashiryaa.

23 Janta ipiyotapiinteeyanira aapatziyariri Jesoshi, riyoyagaeyakirini aataperoteencharipaeni ashi piyotaantsi. Roojatzi itzitawenteeyakarini Tajorentsi ramaneeyirini, ikanteeyirini:

—Irika aapatziyeeyakimirini. Paminakowenteeyerini eejatzi pookakaakowenteeyerini.

²⁴ Ari ikinayitanakini paashiniki kipatsipaeni, ritapaakawo Pishiiriyaki, roojatzi rareetantapaaka eejatzi Pampiiriyaki.

²⁵ Ikamanantziro ifaani Tajorentsi janta nampitsi owaero Peeriji, roojatzi rowaagantanaa janta Ataaryaki.

²⁶ Roojatzi rotetantanaka pitotsiki, ikinakotanee Antyokiiyaki. Ari-taki janta rotyaanteetakirinta paerani, ikanteetzirini Tajorentsi: “Irika, pineshironkateri imatantemirori oetarika pikowakayeriri”. Rooma aritaki imatakiro.

²⁷ Rareetantapaari Antyokiiyaki ipiyoteeyapaakirini aapatziyariripaeni Jesoshi. Ikenkithatakagaeyakirini maawaeni rantakagaeyakiririni Tajorentsi rirori. Eejatzi ikantakiri tsika ikantaari ishineteeyantaaririni paashinijatzitsiri atziripaeni raapatziyeeyantaaririni rirori Jesoshi.

²⁸ Ari ojamani ijeekimotaatziri iyemijantzinkaritepaeni janta.

15

Ipiyoeyakani aapatziyariri Jesoshi janta Jerojareeki

¹ Ari rareeteeyapaakani Antyokiiyaki joriiiyoapaeni poñaachari Joreeyaki. Irirapaeni rirotaki aapatziyariri Jesoshi omaanta riyotaapaakiri ayemi-jantzinkarite, ikantapaakiri:

—Rojankinatzi Moeseeshi: “Pitotonayiteroni pishiramparitantari”. Eerorika pantziro iroka, eero pawijakotee.

² Ari ipiyathatawakari Paaworo, itsipatari Werenawee. Tee eechonki-ni ifaanatawakiri: osheki riyotaawakaeyawitakawoni. Riro ikowakaakari maawaeni aapatziyariripaeni Jesoshi rotyaantakiri Paaworo, Werenawee, eejatzi apanipaeni paashini. Ikantawakiri:

—Piyaateeyeni Jerojareeki janta ijeekinta rotyaantanewo Jesoshi, eejatzi riraga aataperoteencharipaeni aapatziyariri Jesoshi. Pojampitakowenta-paakiri ikantakotziro iroka. ¿Kyaaryoma ikowakagaeyakinani nototona-teeyeroni noshiramparitantari?

³ Ari rotyaanteeyakirini, ikinanaki Jeniishiyaki. Rowaaganaka, roojatzi Jamaaryaki. Ikamantapiintayitzirini aapatziyariri Jesoshi janta:

—Osheki raapatziyeeyarini Jesoshi iroñaaka paashinijatzitsiri atziri, rookaeyakironi rameteeyawitakarini paerani.

Rootaki ikimoshireperotanteeyawakarini maawaeni kemaeyawakiririni.

⁴ Roojatzi rareeteeyapaakani janta Jerojareeki, raakameetha-teeyawakirini maawaeni aapatziyariripaeni Jesoshi: rotyaantanewo Jesoshi, aataperoteencharipaeni ipiyotantapiinantari, eejatzi maawaeni aapatziyariri Jesoshi. Ikantapaakiri:

—Niyaatanaki inteenanta oshekiniwee inashitayitacharinipaeni nampit-sipaeni. Nokantakotakiri Jesoshi nokantayitakirini paashinijatzitsiri atziri. Osheki imatakaakina Tajorentsi naapatziyakagaeyakarini paashini-jatzitsiripaeni atziri. Iroñaaka oshekini rirori rirotaki reentsitepaeni Tajorentsi.

⁵ Omaanta ikatziyayitanakani apanipaeni warijeeyo, aapatziyariri Je-soshi rirori. Omaanta ikantzi:

—Otzimatye itotonatya ishiramparitantari paashinijatzitsiri atziri. Otz-imatye athotyeero rojankinarini Moeseeshi, maawaeni.

⁶ Ari paashini kitejiri ipiyoteeyanaani eejatzi rotyaantanewo Jesoshi, aataperoteencharipaeni ipiyotantapiinantarira, maawaeni. Ikowaeyakini riyote oetarika ikanteriri Antyokiiyajatzi.

⁷ Osheki iñaawaetantawakagaeyakawoni iroka. Roojatzi ikatziyantana Peetero, ikanteeyakirini:

—Noyemijantzinkarite. Paerani riyoyaakina Tajorensi, piyoteeyakironi eerori: tema piñaakoeyakinani. Aritaki riyoyaakina nokamanteeyirini paashinijatzitsiri atziri tsika ikantyaari raapatziyanteeyariri Jesoshi, raw-
ijakotanteeyari.

⁸ Tema riro Tajorensi iyotzirori akenkithashireeyarini ajankaneki. Rirotaki otyaantziniriri paashinijatzitsiripaeni atziri Ishire, ayoteeyantakarini rawijakoeyeeni. Rooma iroñaaka ikimiteeyakaeni aari.

⁹ Kyaaryo, aritaki amonkaateeyakarini rirori. Tema eejatzi ikantzi Tajorensi: “Pimonkaatawakagaeyakani”. Raapatziyari Jesoshi paashini-
jatzitsiri atziri, rootaki rowameethashiryaantariri.

¹⁰ Iroñaaka, ¿pikowakima pikanteri Tajorensi: “Tee piyotzi”? Eeniro iroka pikowakiro pipomeentsitakaaperotyaaari ayemijantzinkaritepaeni. Aaka-
teeyakini joriyo ameteeyawitakawoni paerani, oomaanta tee amatziro athoteeyironi, eejatzi maawaeni achariniiteni, tee imateeyironi rirori imonkaatero. ¿Tsika ikantyaari paashinijatzitsiri atziri imatantyaawori? Osheki opomeentsitaka.

¹¹ Ineshironkatakae Jesokirishito, rootaki awijakoeyantakarini. Tema maawaeni akemijanteeyironi iroka. Eejatzi ikimitagaeya rirori paashini-
jatzitsiri atziripaeni.

¹² Imaeriteeyanakini maawaeni piyoteencharipaeni. Ikemijan-
teeyawakirini Werenawee, eejatzi Paaworo. Ikantakiri:

—Imatakaakina Jesoshi notajonkakowentziri paashinijatzitsiri atziri. Imatakaakina kaari iñaapiinteeyini, rootaki riyoteeyantakarini kyaaryo Je-
soshi rirotaki Tajorensi.

¹³ Ikanta ithonkakiro ikamanantzi. Roojatzi ikantanaki Jantyaako:

¹⁴ —Noyemijantzinkarite, pikemijantena. Ikenkithatakaemi Shimo tsika ikanta Tajorensi ritantakawori ineshironkateeyakirini paashinijatzitsiri
atziri. Aritaki riyoyagaeyakirini ikenkithatakotantakariri.

¹⁵ Omonkaataka iroka rojankinatztakarini kamanantzirorini Iñaani
Tajorensi iitachari Amooshi. Rojankinatzi:

¹⁶⁻¹⁸ “Ikantzi Awinkatharite: ‘Iinja nopiyapae kipatsiki, niwetsikapaero eejatzi inampini Irawiiri ishekiroryagaeyawitakarini. Niwetsikaero eejatzi maawaeni pankotsi. Nokowaki rameenteeyenani maawaeni paashinijatzitsiri atziri, nokowaki raapatziyeeyenani’. Rootaki ikantziri Awinkatharite, wetsikirori paerani maawaeni jeekatsiri-
paeni”.

¹⁹ Rootaki nokanantakari naaka tee okameethatzi apomeentsitakayaari riraga paashinijatzitsiripaeni atziri. Raapatziyaririka Tajorensi, monkaataka.

²⁰ Omaanta, thame apakaanteri jankinarentsi. Akamanteri iroka: “Pi-
jeekapithatero riwetsikani atziri iitajorensitashitari: amatawitashiteeyi-
minikari. Ero piñaaminthatziro tsinani kaari payi. Ero powari shirikachari, powakotawokari iwatha riraa”.

²¹ Tema maawaeni saawaroki, aririka ipiyotapiinteeyani ajoriii-
otzinkaritepaeni, ikantani ithañaapiintakawo iroka nokantzimiri: tema ithañaeyakawoni paerani Moeseeshi. Eerorika ranteeyironi iroka, ari okameethatzi raakameethateeyerini ajoriiyotzinkaritepaeni.

Rootaki ikantakiriri Jantyaako.

²² Ari inimoeyakirini rotyaantanewo Jesoshi, aataperoteenchari eejatzi maawaeni aapatziyariripaeni Jesoshi, ikantzi:

—Kameethataki. Rootaki akamanteriri antyokiiyajatzi.

Ari riyoyeeyakirini apite jewawentziriri aapatziyariri Jesoshi: Joorashi Warajawaashi, eejatzi Shiirashi. Ikantakiri:

—Eerokapaeni oyaateeyaneerini Paaworo eejatzi Werenawee janta Antyokiiyaki. Pikamantapaakiri ayemijantzinkaritepaeni nokantakiri eejatzi pipapaeri jankinarentsi.

²³ Iroka okantziri jankinarentsi rojankinatziniri:

“Nokoyi niwethatemi noyemijantzinkarite tsikarika pikanta pijeeki. Jaka Jerojareeki nokaateeyirini rotyaantanewo Jesoshi eejatzi aataperoteenchari aapatziyariri Jesoshi. Iroñaaka nojankinateeyimironi eerokapaeni kaari jorriiyotatsi, jeekatsiri janta Antyokiiyaki, Shiiryaki, eejatzi Shiiriishiyaki.

²⁴ Nokemakotakiri riraga nokaateeyawitarini: osheki ikenkithatakaashi-witakimiro, ikompitakaakimiro. Ikantashiretakaantemiri. Tee naaka otyaanterini.

²⁵ Aritaki inimoteeyakinani maawaeni naari notyaantemiri irika niyoy-aakirika. Itsipatanakyaari Werenawee, eejatzi Paaworo: irika nonintaperotanewo.

²⁶ Riroteeyakini kaari thaawatsini ikamawenteri Awinkatharite Jesokirishito.

²⁷ Notyaantemiri Joorashi eejatzi Shiirashi. Ikamantaperotemiro rirori, iroka nojankinatzimiri.

²⁸ Ari inimotakiro Ishire Tajorentsi, eejatzi inimotakina naari nokamantemiro iroka. Ero nopomeentsitakaantzimiro, omaanta apatziro pimatero iroka.

²⁹ Ero powari riraga rowawiitakanariri riwetsikani atziri. Ero powakotawo riraa iwathakira. Ero powari shirikachari. Aririka powakyaari, osheki ikenkithashiryaanakya jorriyopaeni. Ero piñaaminthatziro tsinani kaari payi. Aririka pimatayitakironi irokapaeni, kameethataki. Ari kameetha pijeekaeyeni. Ari okaatzi nokantakimiri”.
Rooataki rojankinatziniriri Antyokiiyajatzi.

³⁰ Ari riyaaateyanakini Antyokiiyaki riraga rotyaantanewo, ipiyoteeya-paakirini aapatziyariripaeni Jesoshi, ipapaakiri jankinarentsi.

³¹ Iñaanateeyawakironi, roojatzi ikimoshireeyantanakani.

³² Rirotaki kamanantayitziro riraga Joorashi, eejatzi Shiirashi. Osheki ikenkithatakaapaakiri ikimoshiryaakaapaakiri, ikemijantakaaperoeypaakirini.

³³ Ojamani ijeekimotakitziro, roojatzi ipiyantaa eejatzi Joorashi. Riwethateeyanaarini riraga iyemijantzinkaritepaeni, ikantawakiri:

—Kameethakya piyaatee.

Roojatzi ipiyantanaa kameetha janta ijeekinta otyaantakiriri.

³⁴ Omaanta riraga Shiirashi ikowaki ijeekanaki Antyokiiyaki.

Rapiitakiro ikinakinayitanakini Paaworo

³⁵ Roojatzi ijeekantapaaka Paaworo, eejatzi Werenawee. Riyotaantaki, ikamanantanakiro iñaani Awinkatharite. Itsipateeyakarini eejatzi osheki paashinipaeni, ikamananteeyini.

³⁶ Paashini kitejiri ikantzi Paaworo:

—Werenawee. Thame añaagaateri eejatzi ayemijantzinkarite janta maawaeni nampitsikipaeni: riraga paerani akamanteeyakitziro iñaani Awinkatharite. Aminaateriita tsikarika ikanteeyakani.

³⁷ Ikowawita Werenawee raanakirimi eejatzi Jowa. Iiteetziri eejatzi Marikoshi.

³⁸ Omaanta Paaworo, ikantakiri:

—Paerani janta aatantakari Pampiiriyaki, rookanaka. Tee itsipatanaka janta akenkithatzinta. Eero iroñaaka aaneeri.

³⁹ Tee inimotanakiri, roojatzi rotsiparyaantanakari. Riraga Werenawee raanakiri Marikoshi. Rotetanaka pitotsiki, riyaataki Cheepereki.

⁴⁰ Omaantakya Paaworo, raanakiri riraga Shiirashi. Ikanteeyini aapatziyariri Jesoshi:

—Nowinkatharite, pineshironkateeyerini irika, kijokiro powanakiri kameetha.

⁴¹ Ari ikinanaki Shiiryaki, eejatzi Shiirishiyaki. Janta ikemijantakaaperoyakirininta aapatziyakariri Jesoshi.

16

Itsipatanakari Temoteeyo riraga Paaworo eejatzi Shiirashi

¹ Iinja rareetapaaka Teeriwiki, eejatzi Riishitaraki. Ijeekanaki janta aapatziyariri Jesoshi iitachari Temoteeyo. Rootaki rinirontari joriiyo. Rooma irira iriri, kaari joriiyo. Riniro rootaki kemijantzinkawo.

² Ikanteeyini aapatziyariripaeni Jesoshi janta Riishitaraki eejatzi Ikooñoki: —Ikameethatzi Temoteeyo.

³ Ikwaki Paaworo itsipatanakyaari. Riyotakoeyirini joriiyopaeni iriri rirootaki kaari joriiyo, ikanantariri Temoteeyo:

—Aririka pikowaki poyaatena pitotonatya pishiramparitantari, raakameethatanteeyemirini joriiyo.

Ikantziri:

—Ari.

Ari raanakiri, itothowawentanakari joriiyopaeni, jeekatsiri janta nampitsikipaeni.

⁴ Roojatzi ikinantanakari nampitsikipaeni, riyotagaeyakirini maawaeni ikantayitzirini jerojareejatzi: riraga rotyaantanewo Jesoshi eejatzi aataperoteenchari aapatziyariri Jesoshi. Ikantzi:

—Aririka raapatziyakaari Jesoshi paashinijatzitatsiripaeni atziri, eero akantziri: “Pipeyeeyani joriiyo”.

⁵ Rootaki raapatziyakaaperotantakariri kameetha maawaeni aapatziyariri Jesoshi. Maawaeni kitejiripaeni eekiro riyaatatzi roshekipero-tanakitzi aapatziyariri Jesoshi.

⁶ Ikinanaki Jiriiyaki, Karaashiyaki. Tema okantzitakari Ishire Tajorentsi:

—Eero pikamanantzi janta Aashiyaki.

⁷ Rareetaka Miishiyaki, ari ikowawitaka riyaatemi Witziiniyaki. Omaanta tee oshinetziri Ishire Tajorentsi.

⁸ Ikinanaki Miishiyaki, roojatzi roerinkantanaka Toroowareki: ari noñaawakiriri naari.

⁹ Tsiteniriki imishitakiri Paaworo apaani masherooniyaatzi. Ikatziyimo-tapaakari, ikantaperotapaakari:

—Pipoke jaka masherooniyaaki, pamitakoeyakitenani.

¹⁰ Roojatzi nokowantanaka tsika nokinantyaari nareetantyaari masherooniyaaki. Niyotanaki rotyaantakina Tajorentsi janta nokamanantyaariri jeekatsiripaeni tsika ikanteeyaarini rawijakoeyanteeyaarini.

Riyaatzi Paaworo Eyoroopaki

¹¹ Janta Toroowareki noteteeyanakani pitotsiki. Aakotanakina tampyaa Jamotowaashiyaki. Inkaamani eejatzi nowaaganaka Neyaaporishiki.

¹² Nowaaganaka eejatzi Jiriposhiki. Rootaki jewatakaantzirori nampitsi Masherooniyawero. Inampitapaawo iroñaaka poñaachari Oroomaki. Ari nojeekaeyapaakini apaanipaeni kitejiri.

¹³ Ari saawaroki noshitowanee oomooki inkinagaakitzirori nampitsi, niyaatanaki janta othapyaaikiini iña. Naamaapaakari aritaki janta ikenkithatakaapiintziri joriyyopaeni Tajorentsi. Nojeekapaaki, nokenkithatakaapaakiro tsinanipaeni piyoteenchari.

¹⁴ Ojeeki apaani kemawakinari oetachari Riirya. Opoñaanaka paerani nampitsiki janta Tziyateeraki. Rootaki pinkathatakiriri Tajorentsi. Opimantapiintayitziironi tokoya kityonkaneeronkari. Raapatziyashiryaakaakawo Awinkatharite okaatzi okemawakiri ikantayitziirini Paaworo.

¹⁵ Okaawoshitakotakari Tajorentsi, otsipateeyakarini maawaeni jeekatsiripaeni opankoki. Okantaperotakina:

—Piyotaakina nokemijantaperotziri Awinkatharite, piyaateeyeni nopankoki, pijeekimotakitena.

Ari okowakaakina, rootaki nokanantakari:

—Thametya.

¹⁶ Ari paashini kitejiri niyaateeyanakini janta ikenkithawaetakaapiinteetziirinta Tajorentsi. Otonkiyotawakina onampirentsi, riyotakaero kamaari. Iyotashita, okenkithawaetakotzitawo oetarikapaeni tekiraatarika oñiir. Rootaki raantayitarini osheki koriki riraga omperatawori. Ikantapiintziri atziri:

—Pikowakirika pikemero, pipinatena.

¹⁷ Ari oyaateeyanakinani. Okaemanaki, okantzi:

—Irika shirampari, riroteeyakini aapatziyariri Tajorentsi, riraga jenokijatzipero. Ikamanteeyemini tsika pikantya pawijakotanteeyari.

¹⁸ Aritaki okantapiintatyaani maawaeni kitejiriki. Ijamapaakawo Paaworo, ipithokashitanakawo, ikantakiri kamaari:

—Rirotaki Jesokirishito nokemijantziri, rootaki nokanantzimiri: pooka-neero.

Roojatzi rookantanaawo.

¹⁹ Roojatzi riyotantanaka riraga omperatawori, ikantanaki:

—Tee okameethatzi; iroñaaka tekatsi akanteeya aanteeyari koriki.

Roojatzi raantakari Paaworo eejatzi Shiirashi, shepik. Inoshikanakiri nampitsiki, niyanki: janta ijeekinta jewawentziiripaeni nampitsi.

²⁰ Raanakiri jewawentziiroriki ikantapaakiri:

—Ikenkithashiryaakagaeyakinani maawaeni jeekatsiripaeni jaka anampiki. Tema joriyo rirori.

²¹ Ikamantakotziro iroka rametayitakarini rirori. Tee oshinetziro iroka, rowaga rojankintziri oroomajatz. Tema aaka asheninkateeyakarini oroomajatz. Rootaki kaari okameethatanta akemijantawakiro ikantakaeri, eejatzi tee okameethatzi ametayityaawoni.

²² Ikijeeyanakani maawaeni piyoteencharipaeni, roojatzi ikanantari komantaante:

—Paatonkoreeri iithaari Paaworoka, eejatzi Shiirashika; pipajamerikiteri.

²³ Osheki ipajaperotakiri, roojatzi romonkyaaagantakari omonkyaaagementotsiki. Ikantaperotziri osheki riraga shentziiriri:

—Kameethaga pishentaperoteri, ishiyakari.

²⁴ Ikemakiro iroka ikaminaaperotakiriri, romonkyaaagakiri. Eejatzi rawitayitakiri iitzi, rawitatantakari inchakota.

²⁵ Niyankipaeteni tsiteniri, ari ramaneeyirini Tajorentsi, romampaawaetawenteeyakarini. Ikemijanteeyirini paashinipaeni romonkyaaagayitziirini.

²⁶ Omapokashitanaka omoyekanaka kipatsi, eejatzi omoyekanaka pankotsi, tsikarika maawaeni otzinkamipaeni, moye, moye, moye. Intsipaeete ashitareeyanakani ashitakontsipaeeni. Roojatzi awityaantanaka inchakota, rawitatanteawitakariri iitzikira.

²⁷ Ipiriintanaka shentziriri. Iñaakiro ashitakontsi, ashitareeyanakani. Iitashiwitaka shiyeeyanakani riraga romonkyaaaganewopaeni, roojatzi raantanakawo ijawirite, roowiteenchami rowamashitanakyaami rirojatzi.

²⁸ Ari intsipaeete ikaemakotanakiri Paaworo:

—Eero powamaashitaa eeroka. Roojatzi nojeekaeyini maawaeni jaka, tee noshiya.

²⁹ Ikantzi shentziriri ikantziri ronampiri:

—Pamakina ootamentotsi.

Ramakiniri, roojatzi ikyaaantanaka rirori janta roojotawitakarinta. Rompetatanaka, rotziweroyimotapaakari Paaworo, eejatzi Shiirashi.

³⁰ Roojatzi raantanari inkokironta. Ikantziri:

—Iyotaantatsiri, ¿tsika nokantyaaka naari nawijakotanteeyari?

³¹ Ikantawakiri:

—Paapatziyeeyaarini Nowinkatharite Jesoshi, rowawijaakotanteemiri. Eejatzi ikimitagaeyani maawaeni pisheninka.

³² Riyotaaperotziri iñaani Tajorentsi. Eejatzi isheninkapaeni rirori, riyota-gaeyirini.

³³ Aritaki tsiteniriki raantanakari riraga shentziriri, ikiwayiteerini iroka raawyaakirira ipajatakiri, roojatzi raawinantaari. Roojatzi ikaawoshi-takotantaariri Tajorentsi, ikaateeyakirini maawaeni isheninka.

³⁴ Ari itsipatanakari rateetanaki ipankoki, rowakaapaakari. Raap-atziyeeyarini Tajorentsi, rootaki ikimoshireeyantanakarini rirori eejatzi maawaeni isheninka.

³⁵ Ari okitejiityaanaki, riraga jewawentzirori nampitsi rotyaantziri waariryaa:

—Piyaate omonkyaaagementotsiki, pikantakiteri shentziriri roeyowaeri aapatziyariri Jesoshi.

Ari riyaaataki, ikamantapaakiri shentziriri:

—Potyaanteeyeerini riyaaateeta rirori.

³⁶ Roojatzi ikanantakari rirori:

—Ikantaana jewawentzirori nampitsi notyaantaneemi. Iroñaaka pishi-towanee, kameetha piyaatanaki.

³⁷ Omaanta ikantziri Paaworo:

—Tema eenitatsi nowaperite nokimitantariri oroomajatzi. Tee rojampitakowentena jewawentzirori, tee riyotzi eenirorika nantani. Ipajatakaantashitakina, eejatzi romonkyaaagakaantashitakina. Tema iñeeyakinani maawaeni jeekatsiripaeni rowashironkaakina: iiteeyawitani eeniro nantani. ¿Arima iroñaaka romanakiro roeyowakaantashitaana? Eerowa niyaatzi iroñaaka. Ipokeeta rirori, rirojatzitakya oeyowaatenani riyoteeyantyaarini atziripaeni tekatsi nante.

³⁸ Ari ipiyanaa waariryaa, ikamantapaeri. Riyotantakari jewawentzirori nampitsi eenitatsi Paaworo iwaperite ikimitantariri oroomajatzi, ari ithaawaeyanakini.

³⁹ Ipokapaaki, kameetha ikenkithatakaapaakiri. Roojatzi roeyowaanta-paari:

—Iroñaaka piyaatee, pookaneero nonampi.

⁴⁰ Ari ishitowanee, ikinanee opankoki Riirya. Iñaapaeri ayemi-jantzinkaritepaeni, ikantapaakiri:

—Kameethakya piyeekaeyeni.

Roojatzi rowaagantanaka paashiniki nampitsi.

17

Rareetapaaka Paaworo eejatzi Shiirashi Tejawoonikaki

¹ Ikinakaanakiri Paaworo Ajiiporishiki, Aporooñaki, roojatzi rareetantaka Tejawoonikaki. Ari janta ojeeki ipiyotaantapiintarira Joriyyo,

² roojatzi ikyaantapaaka. Aritaki ikantanyiina rametapiintawo ikenkithatakaapiinteeyirini joriyyo. Okaatzi 3 saawaro riyotagaeyirini okantayitirini Iwaperite Tajorentsi.

³ Ari riyotaaperotapaakiri. Roojatzi ikantziri:

—Aritaki okantzita Iwaperite Tajorentsi: “Ikemaatsitawakyaawoota riraga Rotyaantanewo Tajorentsi. Aritaki ikamaki, roojatzi ipiriinanteeya”. Riro nokamantakotziri Jesoshi, rirotaki Rotyaantanewo Tajorentsi.

⁴ Raapatziyaperotawakari Jesoshi apaanipaeni kemijantziriri, roojatzi royaateeyantanakaririni Paaworo, eejatzi Shiirashi. Eejatzi ikimiteeyakani osheki kaari joriyyotatsi, pinkathateriri Jesoshi eejatzi royaateeyanakirini Paaworo. Eejatzi okimitaka roori tsinani, isheninkapaeni jewatatsiripaeni. Aapatziyeeyakarini Jesoshi. Rooripaeni osheki, tee apaanipaeni.

⁵ Ari osheki ikijanaka joriyyopaeni, riraga kaari aapatziyarini Jesoshi; ipiyoteeyakirini antapiintziroripaeni kaari kameethatatsi, eejatzi perantzipaeni. Ikiyakagaeyakarini jeekatsiripaeni nampitsiki. Riyaateeyanakini ipankoki Jasoo, ikowaeyawitapaakarini Paaworo, eejatzi Shiirashi. Ikowawitaka raanakirimi janta ipiyoteeyakaninta atziri, ikijeeyerinimi.

⁶ Tee iñaapaeri riroripaeni, omaanta inoshikashitanakari Jasoo, eejatzi apaanipaeni aapatziyariri Jesoshi. Raanakiri janta jewatatsiripaeniki nampitsi. Ikaemaeyapaakini:

—Eeniro irika kijakaanteeyakiririni maawaeni jeekatsiripaeni maawaeni nampitsiki. Eeniro irika Jasoo aakameethatawakiriri.

⁷ Ikaminaanteeyini aapatziyariri Jesoshi, ikantzi: “Eero pimonkaatziniri Seesari ikantzimiri. Eenitatsi paashini jewawenantatsiri, riraga Jesoshi: rirotaki pimonkaateniri rirori”.

⁸ Ikemantawakawori iroka, ikijeeyanakani atziripaeni, eejatzi riraga jewatatsiripaeni nampitsi.

⁹ Ikantanaki Jasoo, eejatzi paashinipaeni:

—Eeniroka koriki: pikempoyaanakinari piyotantenari eero noshiyapithatzi, tekatsi nante. Otzimerika nantani, ari paaperoteriita noorikite.

Rareetaka Paaworo eejatzi Shiirashi Wereeyaki

¹⁰ Ikanta kemijantzinkaripaeni rotyaanteeri tsiteniriki riraga Paaworo eejatzi Shiirashi, riyate Wereeyaki. Rareetantapaakari, roojatzi riyaaantapaaka ipiyotapiinanta joriyyo.

¹¹ Irirapaeni kameethaperoteentsiri, tee roshiyari riraga tejawoonikajatzi. Ikowaperotaki ikemijantero Iwaperite Tajorentsi. Iñaanatapiintziro maawaeni kitejiriki riyotantyaari kyaaryooperorika iroka ikantakiriri.

¹² Oshekini raapatziyeeyarini Jesoshi, joriyyopaeni eejatzi kireeshiyajatzi. Aapatziyari tsinanipaeni kaari joriyyotatsi, rootaki isheninkapaeni pinkatharitatsiri, maawaeni. Eejatzi raapatziyari Jesoshi shiramparipaeni, tee apaanipaeni inta oshekyaanzi.

¹³ Ari riyotaantziro Paaworo iñaani Tajorentsi janta Wereeyaki. Ike-makotakiri joriyyotatsiri, riraga tejawoonikajatzi kaari aapatziyari Jesoshi. Ipokapaaki rirori, ikijakaapaakari atziri, ikantashiryaakaakiri. Ikantziri:

—Eero pikemijanteeyirini Paaworo, inta pikijeeyerini irira.

¹⁴ Riraga aapatziyariri Jesoshi intsipaete rotyaantakiri Paaworo janta inkaareki. Omaanta irira jeekaneentsiri Shiirashi, itsipatanakari Temoteeyo.

¹⁵ Eeniro aanakiriri Paaworo janta Ateenashiki. Ikantawaeri:

—Aririka pareeteeya pinampiki, pikaemakaantapaenari Shiirashi eejatzi Temoteeyo ipokanakiita intsipaete.

Ari riyaaatanaki, ikantakaantapaeri.

Rantayitapaakirini Paaworo janta Ateenashiki

¹⁶ Ari royaapaakiri Paaworo janta Ateenashiki. Rirotaki royeeyapaakirini Shiirashi eejatzi Temoteeyo. Iñaakiro janta nampitsiki oshekini riwet-sikashitayitarini iitajorentsitashitayitarini, roojatzi rowashiretantapaaka.

¹⁷ Eejatzi janta osheki riyotagaeyirini jorriyopaeni eejatzi kaari jorriyotatsi: riraga pinkathateeyiririni Tajorentsi. Osheki riyotaawakagaeyakani. Eejatzi ikimitakaapiintakari maawaeni atziri janta nampitsiki niyanki.

¹⁸ Riyotaapaakiri kowapiintatsiri riyote oetarikapaeni, ikaateeyirini riyotaanewopaeni Epekooreyo. Eejatzi ikaateeyirini oyaatzirori oetaka riyotaakiri riraga atziri ikanteetziri eshitoeko. Riraga Paaworo ikamantakotziri Jesoshi ikamawentakae aaka, eejatzi ikantzi:

—Ipiriintee kamatsiripaeni.

Ikantzi apanipaeni kemawakiriri:

—¿litaka ikantakiri irika ñaawaetashitachari?

Ikantzi paashini:

—Ikamantakotziri paashinijatzi tajorentsitatsiri.

¹⁹ Roerikakiri, raanakiri janta ipiyotapiinteeyaninta iiteetziri Areyopawo, ikanteeyirini:

—¿Kameethama niyotero iroka pikantakiri? Nokowaeyini niyotero tsika okantakotari iroka.

²⁰ Tee nokemapiintziro iroka pikantakiri. Nokowaeyini niyotero oetaka kantakotachari.

²¹ Aritaki ikantari ateenashijatzi: tee ithamaetzi, inta ikowaki ikemijantashityaari kenkithatakagaeyiririni owakiratatsiri apanipaeni kaari ikemapiinteeyani. Eejatzi ikimiteeyani poñaacharipaeni inteena, ikenkithatakotashitayitawoni oetarikapaeni.

²² Janta ikatziyaka Paaworo niyanki, ikantziri:

—Ateenashijatzi. Niyotakotakimi eerori, ashi poyiro pikemijantaperoteeyawitani.

²³ Janta nokinakinayitzininta noñaayitakironi iroka pikemijantashitayitarini. Eejatzi noñaapaakiro janta powapiintziniri pitajorentsita oetarikapaeni. Eeniro ojankinataka, okantzi: “Apinkathatantyaariri tajorentsitatsiri kaari iyotakoetzi”. Riraga kaari piyotzi eeroka: pikemijantaperotashitari, rirotaki irika nokamantakotziri.

²⁴ Riraga Tajorentsipero, rirotaki wetsikirori kipatsi. Riwetsikaeyirini maawaeni jeekantaworipaeni. Rirotaki wetsikirori jenokinta eejatzi kipatsi. Tee ijeekantawo rowaga pankotsi riwetsikiri atziri.

²⁵ Inta aakakya, tekatsi akanteri etakotyaaeri. Teeroña ikoyiri etakotariri. Tema rirotaki owañaayiteerinipaeni, etakoteeyakaerini rirori. Tema rirotaki pakaerori maawaeni, oetarikapaeni.

²⁶ Apaani riwetsikawitaka paerani, rirotaki itakaworini; iroñaaka ashekiteeyanakini, athotyagaeyanakironi maawaeni kipatsipaeni. Rirotaki Tajorentsipero kantatsiri tsikarika ajeekaeyeni aaka maawaeni atziri, eejatzi tsikarika okaate othonkaeyantyaarini; rirotaki kantakaantzirori.

²⁷ Ijeekakagaeyakaeni akowantyaari ayoteeyerini, eejatzi añaanteeyaririni iinja. Omaanta tee rinteentee.

²⁸ Rirotaki owañagaeyakaerini. Rirotaki shewatakaayiteerinipaeni. Rirotaki jeekakaayiteerini. Rooma aritaki ikantzitani atziri pashi paerani mampaapiintachari: “Kyaaryo aakateeyakini ijeekakaani Tajorentsi”.

²⁹ Aakateeyakinirika ijeekakaanipaeni Tajorentsi, tee okameethatzi pikenkithashiryaakoteri Tajorentsipero roshiyari riwetsikanipaeni atziri: riwetsikaetziri ooro, peraata, mapi, oetarikapaeni. Eejatzi eero roshiyakaawentziri oetarika ikenkithashiryaari atziri.

³⁰⁻³¹ Paerani tee riyotawitani achariniitani, tekatsi ikanteri Tajorentsi ikijawentero rantayitzirini. Omaanta riyotzi rirori tsika okaate ikantakowenantaariri maawaeni atziripaeni. Eenitatsi shirampari iitachari Jesoshi, ikamaperotawitaka. Roojatzi ipiriinantaari Tajorentsi, riyotanteeyaririni maawaeni atziri. Iitakiri rirori kantakowenantsiri. Iinja ipiriin-teeri atziri roojatzi kameetha ikantakowentero. Rootaki ikananteeyaririni atziri iroñaaka: “Pikenkithashireeyanakyaani, eero pikimita paerani, inta pameenteeyarini Tajorentsipero”. Aritaki ikanteeyirini maawaeni atziri, tsikarika ijeekakagaeyirini.

Rootaki ikantakiriri Paaworo.

³² Ikemanteeyawakaririni ikantzi: “Ari ipiriintanee kamawiteenchari”, eenitatsi apanipaeni shirontawentanakariri; omaanta ikantanakiri paashinipaeni:

—Iinja papiiteenawo iroka eejatzi.

Roojatzi riyaatantanaa Paaworo.

³³⁻³⁴ Ijeekagaantanaki aapatziyawakariri Jesoshi, roojatzi royaatantanaakari rirori. Iita apaani aapatziyariri Jesoshi Ironiishiyoo: rirotaki jewatatsiri janta nampitsiki, ikaateeyirini ipinkathariiyini riyotaawakagaeyakani. Eejatzi okemijantzi tsinani oetachari Taamarishi. Ikaatziri eejatzi paashinipaeni aapatziyariri Jesoshi.

18

Riyotaantzi Paaworo janta Korintoki

¹ Roojatzi rookanakiro Paaworo Ateenashi, rowaaganaa janta Korintoki.

² Janta iñaapaakiri joriiyotatsiri iitachari Akiirishi. Poontojatzi rinawita, ipoñaanaka iroñaaka Itaaryaki. Owakira rareetapaaka. Itsipatapaakawo iina, Pirishiira. Ro ipokantakari, riraga jewawenantatsiri iitachari Kiraaworyo ikijeeyakirini joriiyo jeekaeyawitacharini Oroomaki, rotyaanteeyakirini:

—Piyaateeyeni paashiniki kipatsi, eero piyeekaeyini jaka.

Ari ijeekaeyapaakini Korintoki. Roojatzi rareetantapaaka Paaworo, ijeekimotapaakiri.

³ Eejatzi ikimitawakagaeyakani, riyoteeyini rantziro kaawirawitzipanko riwetsikaetziro kaawirawitzi. Rootaki ijeekimotantapaakariri, itsipatawakaapaaka janta riwetsikaeyironi.

⁴ Maawaeni saawaroki riyotaawakagaeyakawoni janta ipiyotaapiintanta joriiyopaeni. Raapatziyakaaperoyakarini joriiyotatsiri, kaari joriiyotatsi eejatzi.

⁵ Ari ipoñaanaka masherooniyaki Shiirashi eejatzi Temoteeyo, rareetantapaaka jaka. Iñaapaakiri Paaworo, ikenkithatatakari rirori. Ikamantapiintawitakari joriiyotatsiri:

—Rirotaki Jesoshi riraga Rotyaantanewo Tajorentsi aamagaeyarini paerani.

⁶ Omaanta ipiyathateeyawakarini joriyo eejatzi ikantzimaeyakirini, rootaki rotekimotantanaariri iithaari Paaworo riyoteeyantyaarini rootaki riyatee. Ikantanakiri:

—Eerokataki jatashitachani janta paamariki kaari tsiwakanitatsini: tee añauro nantani nashi naari, tema nokamantawitakimi. Iroñaakarofña niyaatashiteri irira paashinijatzitatsiri atziri, nokenkithatakagaeyerini.

⁷ Ari ishitowanaki janta, ikinanakiro ipankoki Jooshito: rirotaki pinkathariteri Tajorentsi. Itsipanampitawo pankotsi ipiyotantapiintarira.

⁸ Riraga Kiriishipo rirotaki jewawentzirori janta ipiyotaantapiintari joriyopaeni. Kameetha raapatziyari Awinkatharite. Eejatzi ikimiteeyakani maawaeni jeekatsiripaeni ipankoki, raapatziyeeyarini Jesoshi. Eejatzi ikimitagantaka osheki korintojatzi. Ikemawakiro iñaani Tajorentsi raapatziyaperotawakawo roojatzi ikaawoshitakotanteeyakarini Tajorentsi.

⁹ Ari paashini tsiteniriki kimitaka imishiwaetatzii Paaworo iñaashitakari riraga Awinkatharite, ikemakiri ikantziri:

—Eero pithaayi. Eekiro piyaatayee pikamanante, eero pimaeritzi.

¹⁰ Kijokiro nowakimi. Jaka nampitsiki, tema ikaatzi osheki aapatziyanari. Tekatsi ikanteetemi rowashironkaetemi.

¹¹ Roojatzi ijeekantanaka apaani ojarentsi, okyaawontsitapaaki eejatzi. Riyotagaeyakirini korintojatzi iñaani Tajorentsi.

¹² Ipinkathariwenantzi iroñaaka Kariyooni akaayajatzi. Roojatzi joriyopaeni ikijantanakari Paaworo. Raanakiri janta ijeekinta iyotaawakaenchari.

¹³ Ikantapaakiri:

—Irika shirampari, ikantajeempiyaakari atziri: “Paapatziyaperoeayarini Tajorentsi”, omaanta ikinakaashitakawo iñaani Tajorentsi.

¹⁴ Roowitaneenchami iñaawaetanakimi Paaworo, ari riraga Kariyooni ikantziri joriyotatsiri:

—Eeroka joriyotatsiripaeni, pashiiryaakinani. Aririkami ranteromi irika kaari kameethatatsi, aririkami rowamaantemi, aritakimikya okameethatemi pamakirimi jaka naakaki.

¹⁵ Iroñaaka pikantawakaawentakawo iroka riyotaantziri. Pikantawakaawentakawo iwaeropaeni. Pikantawakaawentakawo Iwaperite Tajorentsi. Eerokaritya. Osheki pashiiryaakinani: eero pipokashitana.

¹⁶ Piyaateeyaneeni.

Ari riyateeyaneeni.

¹⁷ Riraga kireeshiyajatzi raagaeyakirini Sooshiteneshi, shepik; ipajeeyakirini, tak, tak. Riraga pajatakiriri rirotaki jewawentzirori janta ipiyoteeyantarintani joriyopaeni. Iñaakotawitakari Kariyooni ipajeeyakirini, omaanta tekatsi otzikaakotanakyaarini, tekatsi ikanteeyerini.

¹⁸ Osheki kitejiri ijeekanaki Paaworo, roojatzi ipiyanta, rookaneeri ayemijantzinkaritepaeni. Rotetapaaka pitotsiki, aakotanakiri tampyaa Shiiryaki, ikantanaka, jakiririri. Itsipatanakawo Pirishiira eejatzi oemi, Akiirishi. Eeniro ikashiyakaakiriri Paaworo Tajorentsi, rootaki rameetantawori iishi maawaeni janta Shinkereyaki.

¹⁹ Rareeteeyantapaakarini Ejeesoki. Riyaatantanaari Paaworo, ari rookaneeri itsipatarini. Omaanta tekirani riyateeni apaniroeni riyatapanaatzi ipiyotapiinanta joriyo, ikenkithatakaapaakiri.

²⁰ Ikanteeyawitawakarini:

—Ojamanitanakiita pijeekanaki, piyotagaeyanakinaniita.

Omaanta tee ikoyi rirori.

²¹ Ikantanakiri:

—Osheki nothaankitee iroñaaka; omaanta aririka ikowakaakina Tajorensi, nopiyee iinja.

Roojatzi rotetantanaa eejatzi pitotsiki, aakotanakiri tampyaa, ikantanaka eejatzi jakiririri.

²² Rareetapaaka Sesareeyaki, roojatzi rowaagantanaka Jerojareeki, rareetapaakari ayemijantzinkaritepaeni jaga. Roojatzi rowaaganaa eejatzi Antyokiiyaki, ipoñaanakanta paerani.

Ikinayitakini Paaworo tres-tapaentsiri

²³ Ojamani ijeekanaki Paaworo Antyokiiyaki. Ari rapiiteero eejatzi. Ikinakinayanitakini Karaashiyaki, eejatzi Jirijiyaki. Riyotaaperoyakirini maawaeni aapatziyariri Jesoshi.

²⁴ Rareetaka Ejeesoki joriyo iitachari Apooro, rirotaki arejanteriiyajatzi. Kameetha ikenkithatapiuntzi, riyotantaperotziro Iwaperite Tajorensi.

²⁵ Ikamanteetziri tsika ikantani Jowani, eejatzi tsika okantari maawaeni ikenkithatakotzirini Jesoshi, omaanta tekira ikemakoperotziro maawaeni rantayitzirini rirori. Ithotyaaperotakiro riyotaantziro maawaeni riyotay-itawifarini.

²⁶ Ari ikenkithatakotaperotziro janta pankotsiki ipiyoteeyantarinira. Tee ithaayi, kameetha ikenkithatzi. Ikemantawakari Akiirishi, eejatzi Pirishiira, ikantziri Apooro:

—Nokowaki nokenkithatakayemi eechonkiini.

Ikantzi:

—Ajaatya.

Ari eechonkiini ithotyaakiniri, riyotagaeyakirini tsika ikantari Jesoshi, eejatzi tsika akanteeyarini aanteeeyarini janta Tajorensiki.

²⁷ Roojatzi ikantziri Apooro aapatziyariripaeni Jesoshi:

—Nokowaki niyaate iroñaaka Akaayaki, niyotagaeyerini jeekayitatsirini janta.

Ari ikanteeyawakirini:

—Kameethataki piyaate, piyotagaeyerini kameetha. Ajaa, jankinarentsi pagaeyanakinirini.

Iroka rojankinatawakiniriri iyemijantzinkarite janta: “Paakameetha-teeyawakiriniroña Apooro, pikemijanteeyawakirini”.

Ari paerani ineshironkatzitakari Tajorensi akaayajatzi, rootaki raapatziyanteeyakaririni Jesoshi. Iroñaaka, rareetantakari Apooro, osheki re-takoeyapaakarini.

²⁸ Riyotaaperotakiri riyotaperotantaari. Ikemaeyakirini atziri riyotaanta-perotziro Iwaperite Tajorensi, ikantzi:

—Rirotaki Jesoshi okenkithatakotziri Iwaperite Tajorensi, rirotaki irira Rotyaantanewo Tajorensi.

19

Riyaataki Paaworo Ejeesoki

¹ Ijeekantakari Apooro Korintoki, riraga Paaworo ikinanaki tonkaarikipaeni, rareetapaaka Ejeesoki. Iñaapaakiri apanipaeni aapatziyariri Jesoshi.

² Ikantapaakiri:

—Paerani paapatziyeeyantakaririni Jesoshi, ¿okithataakaakimima Ishire Tajorensi?

—Tee. Tee nokemakoneentziro roori.

³ —¿Iitakakya pikaawoshitawentari?

—Nokaawoshitawentari Jowa.

⁴ Ari ikantziri Paaworo:

—Aririka ikenkithashiryaanakya atziri, rookaero kaari kameethatatsi rantziri, ari ikaawoshitakiri Jowa riyotantyaariri atziri tee ikoyi rapiitapi-ntero kaari kameethatatsiri, inta ikowaki raapatziyaperotyaari Tajorentsi. Tema eejatzi ikantzitarini: “Paapatziyeyearini riraga impaetapaenani, rirotaki Jesoshi”.

⁵ Ikemanteeyawakaworini iroka, ikaawoshitawenteeyanakarini Awinkatharite Jesoshi.

⁶ Paaworo rowakiniri rako iitokipaeni aapatziyariri, roojatzi opokashitan-takariri Ishire Tajorentsi, ifaawaetanteeyanakawoni paashinipaeni paantentsi, kaari riyoteeyini.

⁷ Aamaashitya ikaateeyini 12 shirampari kaawoshitawenteeyakaririni Jesoshi.

⁸ Ari riyaatapiintzi Paaworo pankotsiki ipiyotantari joriiyopaeni, ikaatzi 3 kashiri ikenkithatakaantayitakini. Tee aŋiiri thaŋaakotyaarini. Osheki ikamantakotakiri Tajorentsi, tsika ikanta ikantakowenantzi. Roojatzi osheki riyotaawakagaeyakani.

⁹ Apaanipaeni, tee aŋiiri ikenkithashiryaantari, tee ikoyi ikemijante. Ikan-teeyirini riraga atziripaeni:

—Tee okameethatzi iroka riyotaantziri Paaworo.

Roojatzi rookantanaari Paaworo, raanakiri aapatziyariripaeni Jesoshi. Ikenkithatakaapiintziri maawaeni kitejiri janta riyotaantapiintzinta Tzi-raano.

¹⁰ Okaatzi apite ojarentsi riyotaantapiintzi, rootaki ikemantakawori maawaeni aashiyajatzi ifaani Awinkatharite. Ikemaeyakironi: joriiyopaeni, kaari joriiyotatsi, maawaeni.

¹¹ Itajonkantayitzini Paaworo, imatantawori kaari aŋaapiintzi. Rirotaki matakaeriri osheki Tajorentsi.

¹² Ipampititziri atziri iwaaŋerote Paaworo, eejatzi ipewiryaaotaga roojatzi raanakiro paashinikipaeni mantsiyatzinkarikipaeninta inteenanta rootaki etsiyatakotakaakiriri. Eejatzi rowawijaakoteeri kyaantariri kamaari.

¹³⁻¹⁴ Eeniro janta joriiyo, kinakinayitatsirini, owawijaakotapiintawitariri kyaantariri kamaari: riroteeyakini itomipaeni Esheewa, ikaateeyini 7. Esheewa rirotaki joriiyo, isheninkatakari jewawenantatsiri ŋaanakowenantatsiripaeni. Ifeeyawitakarini Paaworo rowawijaakotziri kyaantariri kamaari. Ikowaeyawitani ikimityaarimi, ikantashitantariri paashini kamaari:

—Eeniro Jesoshitatsiri ikenkithatakotziri Paaworo. Rirotaki amitakotari nowawijaakoteri irika kyaantzimiri. Pookaneeri, atama pijeekantakari.

¹⁵ Rakanakiri kamaari:

—Noŋiiri Jesoshi. Noŋiiri Paaworo. Rooma eeroka, tee niyotzimi. ŋitaka nokemijanantemiri?

¹⁶ Roojatzi ijapokashitantanakariri kyaantariri kamaari, japok, japok; rantawakiri riroripaeni ranaakoeyawakirini. Roojatzi ishiyamerikiianakani, rookanakiro pankotsi. Osheki rowatsinaakiri.

¹⁷ Ikemakoeyakirini maawaeni ejeesojatzi: joriiyo, kaari joriiyotatsini, maawaeni. Ithaawaeyanakini eejatzi ikanteeyakini:

—Ikameethatzi Awinkatharite Jesoshi: imatakaeri aapatziyaperotariri rowawijaakotziri kyaantariri kamaari. Omaanta kantakaaperotawori, tekatsi matakayerini.

¹⁸ Roojatzi ipokapaaki osheki aapatziyariri Jesoshi, ikanteeyapaakini:

—Eeniro nantayitzironi kaari kameethatatsi, tee nokoyi napiitero, inta nokowaki rowameethatena Tajorensi.

¹⁹ Osheki sheripiyaritatsiri ramayitakironi jankinarentsi rashitayitarini: rootaki iyoteeripaeni isheripiyaritantari. Ipiyoteeyakironi, roojatzi itayi-motantakari maawaeni atziri. Ikanteeyini:

—Tee nokoyi namatawiteeyeerini eejatzi natziritzinkaritepaeni.

Imonkaateeyakironi owinawo jankinarentsi, opineeyakani S/.11.000.000.

²⁰ Osheki ikinakayitanakironi iñaani Awinkatharite, eejatzi ijeeki osheki aapatziyeeyaworini.

²¹ Roojatzi roshiretantakawo Paaworo riyaaate Jerojareeki, roojatzi riyaaatantana. Ikinanaki Masheroonyaki, eejatzi janta Akaayaki. Ikantzitaka:

—Nitanakyaawo niyaate Jerojareeki, roojatzi niyaatanaki Oroomaki.

²² Rotyaantaki apite amitakotapiintziriri masheroonyajatzipaeni: riraga Temoteeyo, eejatzi Eraashito. Rirori Paaworo, ojamani ijeekanaki janta Aashiyaki.

Ikijeeyanakani ejeesoajatzi

²³ Tee iroñaaka eechonkiini ikantawakawentyaawo iroka akamantakotakiriri Awinkatharite.

²⁴ Ijeekinta wetsikapiintzirori peraata iitachari Rimiiteyo. Roshiyakawentapiintziro opanko Aretemiija ikemijantapiintteeyantaworini atziripaeni. Rowaga Aretemiija rootaki iitajorentsityeyirini. Eeniro riraga amitakotziriri, wetsikapiintziniriri rowaga oshiyakaantsi opanko Aretemiija; ari ipinatapiintziri osheki peraata, ragaeyantarini osheki koriki. Omaanta tee iroñaaka ramananteero aapatziyariri Jesoshi, roojatzi ikenkithashiryaantanaka Rimiiteyo.

²⁵ Rootaki ipiyoteeyantakaririni maawaeni atziripaeni, ikanteeyirini:

—Antapiintteeyirorini iroka oshiyakaantsi agaeyantarini ayorikite osheki.

²⁶ Iroñaaka piñaakiri Paaworo, eejatzi pikemakotakiri: ramatawiteeyirini osheki atziri, ipaashiniteeyantaaririni asheninkapaeni. Ikantzi: “Riraga Tajorensipero kaari iroka riwetsikayitzirini atziri”. Tee apatziro riyotaante jaka: rooteentsi ithotyero Aashiyaki riyotaantayiteni.

²⁷ Itheenkaeyanakaenikari maawaeni atziri, eejatzi itheenkanakirokari maawaeni awetsikaeyakirini. Tema opinkathawoperotzi Aretemiija: raapatziyeyawitakawoni maawaeni aashiyajatzi, eejatzi maawaeni atziri. Ipinkathateeyawitawoni iroñaaka, omaanta raapatziyeyantaririni Paaworo, rookaeyaneeroni raapatziyawowa roori.

²⁸ Ikemanteeyawakaworini iroka, ikijeeyanakani. Ikaemaeyanakini:

—Opinkathawotaperotzi Aretemiijaka, iroka pinkathariwenteeyiririni ejeesoajatzi.

²⁹ Ikaemaeyanakini jeekatsiripaeni nampitsiki. Ishiyeeyanakani maawaeni janta rantawaetapiintteeyininta. Inoshikaeyanakirini Kaayo, Arishitaariko, jererere. Irira rirotaki masheroonyajatzi apite, tsipatapiintariri Paaworo.

³⁰ Ikwawita Paaworo royaatakowentanakirimi janta, omaanta tee ishinetziri aapatziyariri Jesoshi.

³¹ Eeniro ijeeki eejatzi apanipaeni jewatatsiri, poñaachari Aashiyaki, nintaperotziriri Paaworo. Rotyaantziri iyemijantzinkarite kantapaakiriri:

—Eerowa poyaatziri janta rowamaemikari.

³² Ikaemaeyanakini piyoteencharipaeni, inashitayitakani ikantayitzirini. Ikaemashiteyanakani. Omaanta tee riyoteeyini osheki atziri oetarika ipiyotawentari.

³³ Eenitatsi janta Arejaantero, rotyaantani joriiyo, rojatekakiri niyanki. Itzinaapaakiri rako rirori, riyotantyaari ikowaki ikenkithatakagaeyerinimi.

³⁴ Omaanta riyoteeyantakarini irira joriiyo, ojamanitanaki ikaemapiinteyeanakini maawaeni:

—Opinkathawoperotzi Aretemiija, iroka pinkathawowentziriri ejeesojatzi.

Roojatzi ishirinkakotantanaka oorya.

³⁵ Romaeryagaeyakirini riraga jankinatapiintatsiri janta nampitsiki. Roojatzi ikanteeyirini:

—Natziritzinkaritepaeni. Tema aakateeyakini ñaaperoeयरorini Aretemiija, eejatzi ashentapiintziniro opanko. Tema eejatzi ashentapiintziniro iroka oshiyakawori, pariyapaentsiri jenoki. Ayoteeyanakironi iroka,

³⁶ tekatsi kantatsini tee kyaaryoopero iroka nokantakiri. Kameetha iroñaaka pimaeriteeyanakini. Eero pishintsitzi panteri irika shirampari-paeni.

³⁷ Irika pamakiri, tekatsi ikantero opanko, eejatzi tee ikantzimatziro atajorentsiti.

³⁸ Eeniro eejatzi irika Rimiiteyo, ikaateeyirini paashini antzirori peraata. Ikowakirika ikantakotante apaani, kameetha raaneeri janta kantakotantatsiriki, roojatzi riyotaawakagaeyani janta. Intsipaeete riyaaatanaki janta ikantakowentawakaya.

³⁹ Eenitatsirika paashini pikowakiri piyoteri, ari pikanteri iinja riraga iyotaawakaachari, ipiyoteeyakanira.

⁴⁰ Jaka iroñaaka apiyoteeyakani, akijathatawakagaeyakani. Ikantakotashiteekari akijeeyakirini awinkatharite, roojatzi tekatsi akantya akan-takowenteeya aaka.

⁴¹ Ikanantawori iroka, rotyaanteeyeerini maawaeni piyoteencharipaeni: —Iroñaaka, pipitsimaryagaeyaneeni, piyaateeyeni pipankokipaeni.

20

Riyaatanaki Paaworo Jerojareeki

¹ Ari imaeriiyanakini ejeesojatzi. Roojatzi rirori Paaworo ikaemaeyirini aapatziyeeyaririni Jesoshi, riyotaaperoeयरirini. Roojatzi riyaaanee, rowaaganaa Masherooniyaiki.

² Janta osheki ikinakinayitanakini, osheki riyotaantayitanakini. Roojatzi rareetantanaka Kireeshiyaki.

³ Ikaatzi 3 kashiri ijeekapaaki. Rooteentsi rotetyaawomi pitotsi riyaaantyaarimi Shiiryaki. Roojatzi riyotakotantakariri joriiyo rajaryaawitakariri rowamaerimi. Roojatzi ikenkithashiryaantanaka:

—Nopiyaaneeta janta Masherooniyaiki.

⁴ Ari riyaaatanaki, ikaateeyanakini Soopateri itomi Piirori rirotoaki wereeyajatzi; Arishitaariko eejatzi irira Sekoonto rirotoaki tejawoonikajatzi; Kaayo rirotoaki teeriwijatzi; Temoteeyo; Teekiko, eejatzi Toroojimo rirotoaki aashiyajatzi, maawaeni.

⁵ Reewateeyanakinani Toroowareki, royagaeyakinani janta.

⁶ Awijanaki kitejiri rowanteetapiintawori paa kaari tapiyacha, roojatzi nopoñaanaa Jiriposhiki, nokinakotanaki pitotsiki. Okaatzi 5 kitejiri nareetaankari Toroowareki, janta ijeekinta oyeeyakinarini. Roojatzi nojeekanta-paaka okaatzi 7 kitejiri.

⁷ Otominkotapaaki. Nopioteeyakani nakiyoteeyantawakaakani owanawontsi nokenkithashiryaantaririni Jesoshi ikamawenteeyakaeni. Ikenkithatakagaeyakinani Paaworo. Roshiretakawo riyaaate inkaamani,

rootaki rojamanitantanakawori ikenkithatanaki, wero, wero. Roojatzi niyankiiteni tsiteniri.

⁸ Ijeeki oshekini ootamentotsi janta nopiyoteeyakaninta. Ro nopiyoteeyantakarini shitamenkotsi irona jeñokiininta.

⁹ Ijeekaki oomoki riraga ewankari iitachari Eyoteeko. Ojamani ikenkithataki Paaworo, rootaki aantapaakariri iwochokini. Roojatzi ipariyantana: ikinateenaki, sheroo, roojatzi jaawiki ompojateepaaka, tereel, janta kipatsiki. Ari nayiitashiiyanakirini, itzinaawitapaakari; irira kamapaaki.

¹⁰ Ari ranashitashitapaakari Paaworo rirori. Imaechopineetapaakiri, rawithakiperotapaakiri. Ikantzi:

—Eero powashiretakotari: irika añaagae.

Ari ipiriintanaa.

¹¹ Ari nateeteeyaneeni, ikagaapaakiro Paaworo paa, nowaeyakawoni nokenkithashiryaanakari Jesoshi riraga kamawentakaeri. Ikenkithataka-gaeri, roojatzi okitejitantanaka. Roojatzi riyaaatantanaa.

¹² Ragaetaneeri ewankari ipankoki, añaanee. Tee eechonkiini riweshireeyanakani.

¹³ Neewatakotanaki pitotsiki, nokinakotanaki nokowaki noonthagaeyari Paaworo Ashooki; tema irira ikinanaki awotsiki.

¹⁴ Ari iñaapaana Ashooki, roojatzi notetantanaariri pitotsiki. Nowaa-gaeyanaani Mitereeneki, nokantanaka, jakiririri.

¹⁵ Inkaamani nowaaganaa eejatzi. Nomontenampitanakawo Kiiyo. Paashini kitejiri, roojatzi janta Saamoshiki. Roojatzi paashini kitejiri naree-tapaaka Mireetoki.

¹⁶ Ikenkithashiryaaka Paaworo rawijitanakyaawo Ejeeso, eero rojaman-itapae Aashiyaki. Ikowaperotaki rareetziteeya Jerojareeki, roonthaanta-paeyawori kitejiri oetachari Pentekoshiteshi.

Ikenkithataqyiri Paaworo ejeesojatzi

¹⁷ Rotyaaantaki Ejeesoki, ikaemakaantakiri aataperoteenchari aapatzi-roripaeni Jesoshi janta.

¹⁸ Ari rareeteeyapaakani ejeesojatzi, roojatzi ikanteeyantawakarini:

—Piyotakoperotakina tsika nokantari nojeekimotanteeyakimirini. Owakirani nareetaka Aashiyaki, aritaki nokantzitapaaka, roojatzitatsi iroñaaka.

¹⁹ Janta osheki nantawaetapiintziniri Awinkatharite, teekya ro nokanta-kaaperoty. Niraakotapiintakimi. Eejatzi okantzimoneentakina janta rajaryaawitakina nojoriyotzinkaritepaeni rowamagaeyenanami.

²⁰ Nothotyaakiro, tema aritaki nokanteeyakimironi maawaeni iroka kameethatatsiripaeni. Tee nomaeritashita. Niyotagaeyimini janta ipiyoteeyakaninta atziripaeni eejatzi janta pipankokipaeni.

²¹ Nokanteeyirini joriyo, kaari joriyotatsiri, maawaeni: “Pikenkithashiryaagaeya piyoteeyantayaaririni Tajorentsi. Paapatziyari Nowinkatharite Jesokirishito”.

²² Ari iroñaaka niyaate Jerojareeki, iyaatakaanakina Ishire Tajorentsi. Tee niyotzi tsikarika ikanteetena janta.

²³ Apatziro niyotakiro iroka okantakinari Ishire Tajorentsi. Maawaeni nampitsiki okantapiintana: “Kyaaryo roojoteetemi, rowashironkagaetemi”.

²⁴ Omaanta tee nokowaperotzi nokanteetatyeeyaani nojeeki jaka kipat-siki, intakya nokowaperotaki nomateniri Awinkatharite Jesoshi oetarika

ikowakaakinari. Eejatzi nokowaperotaki nothotyeeeniri iroka nantawae-tapiintziniriri. Okameethatzi iroka nokamantapiinteeyimirini: “Ineshironkateeyakaeni Tajorentsi”.

²⁵ Niyotaki iroñaaka eero añaawakagaa eejatzi. Nokaateeyawitakimini, nokamanteeyakimironi tsika ikantari Tajorentsi reewawenantzi.

²⁶ Rootaki iroñaaka nokamanantzimirori iroka. Aririka rowashironkagaantemi Tajorentsi, tee naaka owashironkaakaantzimini: tema noka-mantzitakimini paerani.

²⁷ Tee nothaayi, nothotyaaakimiro maawaeni ikantayitzirini Tajorentsi.

Rootaki ikanteeyiririni Paaworo.

²⁸ Eeniro iroka ikanteeyiririni eejatzi:

—Kyaaryoowa, paakowenteeyerini piyemijantzinkarite janta. Tema eerokateeyakini iyoyaani Ishire Tajorentsi, paminakowentero maawaeni aapatziyariripaeni Jesoshi, petakoeyaarini. Tema riroteeyakini rowawijaakoeyakirini Jesoshi, ikamawenteeyakirini, apaatawenteeyakarini riraa.

²⁹ Iinja, niyaataneerika, ipokashitemi amatawitimini: noshiyakaawentakiri katsimatatsiri. Eero ipeyakotzimi, ikowaki rowashironkaemi. Niyotakiro iroka.

³⁰ Eenitatsi jaka pikaateeyawitanika kenkithatakaawitemini, omaanta eero otampatsikataperotzi riyotagaeyemini. Rookakaemirikari piyemijantzinkarite, royaatantyaariri rirori.

³¹ Kyaaryoowa, pikenkithashireperotero. Okaatakira 3 ojarentsi niyotapiintakimi. Nokantatyeeyaani: tsiteniriki, kitejiriki. Eejatzi niraakotapiintakimi.

³² Nokantziri Awinkatharite: “Paminakowenteeyerini ejeesoatzi, eejatzi pamitakoteri raapatziyawo piñaani”. Aritaki omataka iñaani aapatziyakaaperotakimi, owawijaakoeyakimini. Tema pikaateeyirini aapatziyee-yakaririni Jesoshi riyoyagaeyakirini.

³³ Tee noñaawenatzitari iyorikite paashini atziri. Tee noñaawenatzitari iithaari.

³⁴ Piyoteeyakini naakakya antawaetantacha, naantari oetarika koetyeemotanari, eejatzi netakoeyakarini notsipateeyarini.

³⁵ Nomayitakironi maawaeni iroka piyoteeyantyaarini eerori petakotanteeyaririni paashinipaeni. Pikimiteeyenani naari, pantawaetaperoteeyeni, petakotanteeyaaririni owashironkaachari. Pikenkithashireero iñaani Awinkatharite Jesoshi, ikantzitarini: “Rokameethaperotatsiri apashitanta. Tee apatziro okameethatzi aashityaawo oetarika ipashiteeteeri”.

³⁶ Rootaki ikanteeyakiririni Paaworo irira. Roojatzi rotziwerowanaka, ikaateeyirini ejeesoatzi maawaeni, ikenkithatakagaeyirini Tajorentsi.

³⁷ Riragaeyanakani maawaeni. Rawithakiteeyawaerini, riwethateeyawaarini.

³⁸ Rowashiretakoyanakarini ikemakirira ikantaneeriri: “Eero piñaagaana eejatzi”. Rookaeyawaerini janta pitotsiki, raminawaeri riyaaatee.

21

Ekiro rowaagatya Paaworo

¹ Roojatzinookaeyantanaarini aapatziyakaaperoyaririni ejeesoatzi. Noteteeyanakani pitotsiki, tampatsika nokinakotanaki Kooshiki, nokantanaka jakiririri. Inkaamani nowaaganaa Roorashiki, roojatzi nowaagantanaa Paataraki.

² Noñaapaakiro janta pitotsi poñagaenchari Jeniishiyaki. Notetapaaka, nokinakotanaki.

³ Noñaantanakawori Cheepere, nokinanampitanakiro nampateki. Nanaanakiro, roojatzi Shiiryaki, naatakotapaaka Tziiroki. Janta nampitsiki royiitanakiro marineero owaagawontsi.

⁴ Nokowayitapaakirini naari aapatziyariri Jesoshi. Noñaantapaakariri, nojeekimotapaakiri 7 kitejiri. Iyotagaeyakirini Ishire Tajorentsi, ikanteeyanrarini Paaworo:

—Eero piyaatzi Jerojareeki: rowashironkagaetawakimikari.

Omaanta tee ikemijantziri Paaworo.

⁵ Ari omonkaataa notetantanaari eejatzi niyaateeyaneeni. Itsipateeyanakinani aapatziyariripaeni Jesoshi roojatzi othonkapaakanta nampitsi, janta othapyaaiki, namaneeyakirini Tajorentsi. Roojatzi niwethatawakagaeyanaani.

⁶ Notetanaawo pitotsi, ari ipiyeeyanaani rirori ipankokipaeni.

⁷ Ari nopoñaanaka Tziiroki, nokinakotanaki, nowaaganaa eejatzi Toremaeraki. Nareetapaakari ayemijantzinkarite niwethatapaakari. Apaani nomaaki.

⁸ Inkaamani nowaaganaa eejatzi. Nareetantapaakari Sesareeyaki, nareetapaakari Jiripi, riraga iyotaantatsiri. Aritaki ikaateeyirini riraga sietetatsiri paerani, payitzirorini owanawoni kamayiteentsirini oemini. Ari osheki nojeekimotapaakiri.

⁹ Eenitatsi rirori rishinto okaatzi 4, jeekashitachari; okamananteeyini roori Iñaani Tajorentsi.

¹⁰ Osheki nomaanaki. Ari rareetapaaka kamanantzirorini iñaani Tajorentsi iitachari Akaawo, ipoñaanaka rirori Joreeyaki.

¹¹ Ipokashitapaakina, raapaakiro roojothakitari Paaworo. Rirojatzi oojo-tashiteenchari iitziiki, rakoki. Ikantzi:

—Aritaki okantzi Ishire Tajorentsi: “Eejatzi ikimiteetakiri paata riraga ashitaworika roojothakiro. Roojoteri joriyopaeni, riraga jerojareejatzi: shirik, shirik. Iperi kaari yotziri Tajorentsi, raanakiri”.

¹² Nokemantawakawori iroka, nokaateeyakirini maawaeni kemijantzinkaripaeni janta, nokanteeyawitarini Paaworo:

—Eero piyaatzi Jerojareeki.

¹³ Rakanakina:

—¿Iitaka piraantari? ¿Iitaka pikantashiryaakaanari? Tema naaka aapatziyaperotariri Awinkatharite Jesoshi. Roojoteetenaata janta Jerojareeki, rowamagaetenaata: tee nothaawantari.

¹⁴ Tee ikemijantana, roojatzi nomaeritantanaka. Nokanteeyini:

—Omawitya oetarika ikowakayimiri Awinkatharite.

Rareeteeyanakani Jerojareeki

¹⁵ Roojatzi niwethateeyanaarini sesareeyajatzi, nokinane tonkaariki, niyaatantyaari Jerojareeki.

¹⁶ Itsipateeyanakinani aapanipaeni aapatziyariri Jesoshi, rirotaki sesareeyajatzi. Raanakina janta ipankoki Manashoo, riraga cheeperejatzi: rirotaki itakaantawori aapatziyariri Jesoshi. Nomayimotapaakiri rirori.

¹⁷ Nareetantapaakari Jerojareeki, raakameethateeyawakinani ayemijantzinkarite, ikimoshirewentawakina.

¹⁸ Okitejitanaki rareetakayanari Paaworo Jantyaako, noyaatanakiri naari. Janta ipiyoteeyakaninta maawaeni aataperoteenchari aapatziyariripaeni Jesoshi.

19 Niwethatawakagaeyakani, roojatzi ithotyaaकिनि Paaworo, ikenkithatakaapaakiri:

—Rotyaantakina Tajorentsi nokenkithatakagaeyirini oshekini paashini-jatzitsiri atziri. Ikaateeyini osheki aapatziyeyakaririni Jesoshi.

20 Ikemantawakawori, ikanteeyini:

—Tajorentsi rirotaki kameethari.

Roojatzi ikanteeyirini:

—Pamine, Paaworo, amonkaatawakagaeyakani aapatziyeyarini Jesokirishito. Raapatziyeyakarini oshekiperoroña ajoriiyotzinkaritepaeni, omaanta eejatzi ikemijantaperoteeyakironi rojankinatzirini Moeseeshi.

21 Osheki ikemakoeyakironi pikantziriri ajoriiyotzinkaritepaeni, jeeki-motziriri paashinijatzitsiri atziri: “Pookero rojankinarini Moeseeshi. Ero pitothowaeyirini pitomi. Pookaeyeroni iroka ameteeyawitarini aari”.

22 ¿Tsika pikantyaari? Aritaki ikemakoeyakimini, areetapaakimini: iki-jeeyawakimini.

23 Pikemijantero iroka nokantemiri: eeniroka paashinijatzi shirampari, eenitatsi ikashiyakaakiriri Tajorentsi.

24 Paaneeri maawaeni rirori Tajorentsi-pankoki, pikanteri Tajorentsi rowameethatanteeyemirini. Pipinateniri irikapaeni oetarika, ramee-tantyaawori iishi. Roojatzi riyoteeyantanakyaarini ajoriiyotzinkaritepaeni tee kyaaryoopero iroka ikemakotakimiri. Riyotanaki pimonkaatakiro Iwaperite Tajorentsi rojankinatakaakiriri paerani Moeseeshi.

25 Omaanta riraga paashinijatzitsiri atziri, riraga aapatziyariri Jesoshi: nopakaantakiri rirori jankinarentsi. Eeniro iroka nokantakiriri: “Eero powayitarini iwatha rowaetakinirori riwetsikaetziniri, kaari Tajorentsi. Ero powakotawo riraa iwathakira. Pityaawo pookero riraa ari poyaawo iwathapero. Eero powari shirikachari. Eero piñaaminthatziro tsinani kaari payi”. Romonkyaagaetakiri Paaworo.

26 Ari ikemijantakiri Paaworo. Okitejitanaki raanakiri ewankaripaeni, ikanteeyakirini rowameethatantyaariri, eejatzi ikyeeyapaakini Tajorentsi-pankoki. Ikantapaakiri janta:

—Okaate 7 kitejiri nomonkaatantakyaawori nanteeyerini rowameethatantenari Tajorentsi. Roojatzi nowamayeniri piratsipaeni, notayeniri.

27 Roowiteencha omonkaatyaami 7 kitejiri. Iñeeyakirini janta Tajorentsi-pankoki jorriyopaeni, poñaachari Aashiyaki. Iki-jakaakari piyoteenchari-paeni, roojatzi ragaeyakirini Paaworo, shepik.

28 Ikaemaeyanakini:

—Nojoriiyotzinkarite, pamitakoeyenani. Rirotaki irika kinakinatatsiri maawaeniki nampitsi amatawiteeyiririni atziri; ikanteeyakirini: “Tee ikameethatzi jorriyopaeni. Tee okameethatzi rojankinarini Moeseeshi. Tee okameethatzi Tajorentsi-pankoki”. Rootaki ikanteeyiririni atziri. Paminetya iroñaaka ramakiri eejatzi jaka paashinijatzitsiri atziri, kaari okameethatantanaa iroñaaka iroka pankotsika kameethatawitachari.

Rootaki ikanteeyakiririni.

29 Chapinki iñaawakiri Paaworo janta nampitsiki, itsipatawitari Toroojimo: riraga ejeeso-jatzi. Iitashiteeyawakarini rirotaki ikyaakaapaakiri Tajorentsi-pankoki, rootaki ikanantakari: “Ramakiri jaka paashinijatzitsiri atziri”.

30 Ari iki-jeeyanakani maawaeni nampitsiwari, ipiyoteeyanakani janta. Raakiri Paaworo shepik, inoshikanakiri inkokironta, jerererere. Roojatzi rashitantanakawo Tajorentsi-panko.

31 Roowiteencha rowamaerimi, omaanta ikemakotakiri riraga iyomantaantete joraarpaeni, kaateentsiripaeni 600. Ikamanteetzi:

—Ikijeeyanakani maawaeni jerojareejatzi.

³² Ishintsitzi raanakiri joraaro, eenitatsi kapitaanotatsiri, ishiyashiteeyanakarini. Iñaanteeyawakaririni atziri, ipakaanteeyanakaririni ipajeeyiririra.

³³ Ari ipokapaaki komantaante, raapaakiri Paaworo. Roojotakaantakiri. Ro roojotantapaakariri apite karenatha. Rojampikowentapaakiri rirori-paeni:

—¿Ninka irika? ¿Oetaka rantakiri pikijeeyantakaririni?

³⁴ Ipaashinitayitanakironi ikantayitanakirini. Ikaemaeyanakini, tekatsi ikantya komantaante riyotakoteri, rootaki raakaanantanakariri janta ipankoki joraaro.

³⁵ Rareetapaakawo ateetamentotsinta, osheki rotatsinkaeyanakirini. Roojatzi rateetakaantapaakari joraaro.

³⁶ Royaaatanakiri osheki atziri ikaemaeyanakini:

—Powamayeri.

³⁷ Roowitapaencha ikyaakaapaakirimi Paaworo pankotsiki. Ikantziri riraga komantaante:

—¿Kameethama nokenkithatakayemi?

³⁸ Ikantziri:

—¿Piyotziroma ipaante kireeshiyajatzi? ¿Tema eeroka ejiipitajatzi riraga kijakaakariri atziri chapinki? ¿Tema eeroka aaneeriri chapinki 4.000 owayiri janta okaankiityeenta tee oshookaperotzi oetarika?

³⁹ Rakanakiri:

—Tee. Naaka joriyyo. Nopoñaanaka Taarishoki, rowaga shiriishiyawero. Iyotakotzirori nonampi. Iroñaaka nokantemi: pishinetena nokenkithatakayeri atziri.

⁴⁰ Ari ishinetakiri, ikantziri:

—Intsipaeete, pikenkithatakayeri.

Roojatzi ikatziyantapaaka ateetamentotsiki. Roojatzi itzinayimotanakiri atziri rako. Imaeriteeyanakini, roojatzi ikenkithatakagaeyantakarini. Ro ikenkithatakaantariri ipaante ewereeyo, rootaki rashi joriyyopaeni.

22

Ikenkithataakiri Paaworo joriyyopaeni

¹ Iroka ikanteeyiririni Paaworo:

—Nojoriyyotzinkarite. Iroñaaka naaka kantakotachani. Pikemijan-teeyawakinani.

² Ikemantawakariri iñaawaetanankawo ewereeyo, eekiro osheki imaerita-peroeyanakini. Ari ikantanaki:

³ —Naaka joriyyo. Ari ojeekakaakina nana janta Taarishoki, irona shiriishiyawero. Jaka nampitsikika ari nantaritaki. Riyotaakina Kamariyeeri, ithotyaperotakinawo iroka ikanteeyirini achariniiteni. Nokowaperotaki noshintsiteniri Tajorentsi oetarika nantziniriri, nokimitawitakimi eerori iroñaaka.

⁴ Nokijaperotziri iyotaantzirori iroka owakiratatsiri, rootaki nowantayitaririni, noojotakaantayitakirini, eejatzi nomonkyagakaantayitakirini shirampari, tsinani, maawaeni.

⁵ Riyotana iwinkatharite ñaanakowenantatsiri kyaaryootaki iroka nokantakimiri. Eejatzi ikimiteeyanaani maawaeni aataperoetenchari joriyyopaeni: riraga iyotaawakenchari, riyoteeyini. Riroteeyakini panawori jankinarentsi rojankinatziniri tamaashikojatzi. Rotyaantakina nokijeeyantayaririni aapatziyeeyaririni Jesoshi. Niyataawitaka

Tamaashikoki nayiterimi jeekatsiri janta, noojoterimi. Namakirimi jaka rowashironkaantyaaririmi ñaanakowenantatsiri.

⁶ Nokinanaki awotsiki, nokaakintapaakawo Tamaashiko. Ari ikaataki tampatsika oorya. Omapokapaakina, amorekakotapaakina amorekatsiri, oponaaka jenokinta.

⁷ Notyaanaki kipatsiki, tereei. Nokemakiri ikantakina: “Sawoori, Sawoori. ¿litaka pikijantakinari?”

⁸ Nakanakiri: “¿Ninkamika Nowinkatharite?” Ikantakina: “Naaka Jesoshi, najareetejatzi: naaka pikijakiri”.

⁹ Iñeeyakironi notsipateeyarini iroka amorekatsiri, omaanta tee ike-maeyawakironi ikantakinari Jesoshi.

¹⁰ Nokantziri: “¿litaka pikowakaakinari nanteri?” Ikantana Awinkatharite: “Pikatziyane, piyaate Tamaashikoki. Janta ikanteetemi oetarika panteri”.

¹¹ Oshipakiryaaoperotanakina amorekatsiri, rootaki kaari nokokichaatananaa. Ari ikathatanakina notsipataripaeni. Roojatzi rareetakaantakina Tamaashikoki.

¹² Ijeeki janta shirampari iitachari Ananiiyashi. Ikemijantaperotziro rojankinarini Moeseeshi. Iñaaperoeyirini maawaeni joriiyo, jeekatsiripaeni janta.

¹³ Ipokashitakina, rokaakintapaakina, ikantapaakina: “Sawoori, eerokataki noyemijantzinkarite. Paminanee”. Roojatzi naminantanaa, kokichaatananaa.

¹⁴ Eejatzi ikantana: “Riyoyaakimi Tajorentsi piyotantyaawori ikowakaakimiri rirori. Riyoyaakimi pikemaperotantyaariri. Riyoyaakimi piñaawaetantyaawori rowaga Kameethaperotatsiri. Eejatzi riyoyaakimi pikemaperotantyaariri rirori.

¹⁵ Eejatzi pikenkithatakoteri. Pikanteri maawaeni atziri iroka piñaakiri eejatzi iroka pikemakiri.

¹⁶ ¿litaka pojamaninkantawori? Thame, pikaawoshitakotyaari Tajorentsi. Eeniro kaari kameethatatsi pantayitzirini, omaanta aririka pameentyaari Tajorentsi, rowameethateemi”.

¹⁷ Ari roojatzi nopiyanaa Jerojareeki. Namanawitakari Tajorentsi janta Tajorentsi pankoki, roojatzi okimiwitaka nomishiwaetatzi,

¹⁸ tema noñaashitakari Awinkatharite. Ikantakina: “Pishintsite, pooka-neero Jerojaree, pishiyanaaki. Eero ikemijanteetziro iroka pikenkithatakotakinari”.

¹⁹ Nokantziri: “Nowinkatharite, riyoteeyakini nothotyaakiro maawaeni pankotsi ipiyoteeyantarinira joriiyo, nagaeyakirini aapatziyemini. Nomonkyaaagakaantakiri, eejatzi nopajatakaantakiri.

²⁰ Naaka owamaakaantakiriri Eshiteewani: riraga kantakotzimiri. Nokatziyaka okaakini, nokantziri: ‘Kameetha ikame’. Naminakiniri owakiniriri imaatha”.

²¹ Omaanta ikantakina: “Thame piyaate. Nokowaki notyaantemi inteena, janta ijeekinta paashinijatzitatsiri atziri”.

²² Ikemijanteeyawitakarini joriiyopaeni, omaanta ikemaeyantawakaworini iroka, ikaemaeyanakini. Ikanteeyini:

—Pookaneeri. Tee okameethatzi rañee: powamayeri, ikameeta.

²³ Ikaemaeyanakini, ikijeeyanakani, powaki raatonkoryagaeyanakawoni itzinaatzinaatakiro imaatha jenoki eejatzi kipatsipane romanapanetakiro jenoki.

24 Iñaateeyakaririni komantaante ikijeeyakani, roojatzi ikanantakari jo-raaro:

—Paanakiri, pikyaakaanakiri janta: pipajapajaateri ikanantemiri oetarika rantakiri ikijeeyantakaririni ijoriyyotzinkaritepaeni.

25 Ari roojotawitakari ipajatantyaaririmi. Ari ijeeki janta kapitaanotatsiri, ikantziri Paaworo:

—Eenitatsi nowaperite nokimitantariri oroomajatzi. Tekira piyotako-teeyanani eenitatsirika nantani, ¿arima pipajatakaantashitakina?

26 Ikematziiri, riyaatashitakiri komantaante. Ikantapaakiri:

—¿Iitaka pantakayeriri? ¡Kyaaryoowa! Eenitatsi irira iwaperite roshiyant-iriri oroomajatzi ikimitantanari.

27 Ari ipokashitakiri komantaante, ikantziri:

—Pikantaperotenaata. ¿Eenitatsima piwaperite pikimitantariri orooma-jatzi?

Ikantziri:

—Jee, eenitatsi.

28 Ikantanaki komantaante:

—Osheki nopinawentakiro nowaperite nokimitantariri naaka orooma-jatzi.

Ikantzi Paaworo:

—Owakirani nokoñaataki ari otzimaki nowaperite nokimitantariri oroomajatzi.

29 Intsiapaete rotyaantaneeri riraga pajaterinimi. Omaanta komantaante, ithaawanaki. Riyotaki roojotakaantashitakari kimitakariri oroomajatzi: tee okameethatawita roojotakaantashityaarimi.

Raanakiri Paaworo janta jewawentziriri joriyyopaeni

30 Ikowaki komantaante riyotaperote oetarika ikantakotantariri joriyy-opaeni Paaworo. Inkaamani roojoryaakoteeri. Ipiyotakaanteeyakirini je-wawenantatsiripaeni ñaanakowenantatsiri, eeniro maawaeni jewawentziriri joriyyopaeni. Roojatzi roerinkakaanakari Paaworo, raanakiri janta.

23

1 Raminaperotapaakiri maawaeni iyotaawakagaenchari. Ikantziri:

—Nojoriyyotzinkarite. Niyotzi iñaaperotakina Tajorentsi. Nokantatyaani kameetha nojeeki, roojatzi iroñaaka.

2 Riraga Ananiyashi iwinkatharite ñaanakowenantatsiri, ikantziri tsipatariri janta:

—Pipajawaanteteri.

Ari, ipajawaanteteetakiri.

3 Ikantanaki Paaworo:

—Eerokataki eeroka ikijekya Tajorentsi: eeniro pantani: osheki pamataw-itantzi. Iroñaaka eeniro pijeeki jaka, pikowaki pimonkaateromi Iwaperite Tajorentsi, pikantakowenantarimi. Omaanta pipajatakaantashitakina, tee pimonkaatziro Iwaperite Tajorentsi.

4 Ikantanaki katziyeenchari jaga:

—Rirotaki pikantakiri iwinkatharite ñaanakowenantatsiripaeni.

5 Rakanakiri:

—Nojoriyyotzinkarite, tee niyotzi rirorika iwinkatharite ñaanakowenantatsiri. Okantzi Iwaperite Tajorentsi: “Eero pikantzimatziri jewawenantatsiri atziripaeni”. Niyotakimirika, eero nokantzirimi.

⁶Opokimotapaakiri ikenkithashiryaaana Paaworo janta rojatzinkaakar-
inta ñaanakowenantatsiri, eeniro janta saroseeyopaeni eejatzi warijeey-
opaeni. Ikaemanaki:

—Nojorriyotzinkarite. Naaka warijeeyo. Naaka itomi warijeeyo. Niyotaki
ipiriinteeyeeni maawaeni kamaentsiripaeni, rootaki ikijantakinari iroñaaka
irikapaeni.

⁷Ikemanteeyawakaworini iroka ikantakiriri, ikijathatawaka-
gaeyanakani warijeeyopaeni eejatzi saroseeyopaeni. Ikijawaka-
gaeyanakani.

⁸Ikantapiinteeyini saroseeyopaeni: “Eero ipiriinta kamaentsiripaeni. Tee
añiiri Tajorentsi ronampiri. Tee añiiri ashire aari”. Omaanta ikanteeyini
warijeeyo: “Apiriinteeyaneeni. Eenitatsi ronampiri Tajorentsi. Eenitatsi
ashire maawaeni”.

⁹Ari ikijathatawaka-gaeyanakani. Ikatzianaka iyotaantzirori Iwaperite
Tajorentsi, rirotaki warijeeyo. Ikantaperotanaki:

—Tekatsi nokemakoteri irika rantakiro kaari kameethatatsiri. Aririka
riyotaakiri Tajorentsi. Aririka riyotaakiri ronampiri.

¹⁰Eekirowa ikijathatawaka-gaeyanakani. Raamaanaka komantaante ari
ichokiryagaetakiri Paaworo. Rotyaantakiri joraaro:

—Piyaaate, pagaateri.

Ari ranashiteeyanakani, riyaaatanaki niyanki, raapithateeyawaerini. Raa-
neeri janta ipankoki joraaropaeni.

¹¹Apaani imaaki, otsitenitane eejatzi, ikoñaatzimotapaakiri
Awinkatharite. Ikantapaakiri:

—Piweshiryaaanakyaa. Pikenkithatakotakina jaka Jerojareeki, eejatzi
pikimiteeya iinja janta Oroomaki.

Raaneeri Paaworo Sesareeyaki

¹²Ari okitejitanaki, apanipaeni jorriyopaeni, rajaryaagaeyawitakarini
Paaworo rowamaerimi. Ikantawakagaeyakani:

—Iroñaaka tekiraata owamayiri, eero oyitaa, eejatzi eero iritaa amiri.
Aririka amatawitawakagaeyani, tema akowatzi rowashironkagae
Tajorentsi.

¹³⁻¹⁴Ikaateeyawitakani 40 shirampari ajaryaawitakariri rowamaerimi.
Riyaatashiteeyakirini jewawenantatsiripaeni ñaanakowenantatsiripaeni ee-
jatzi aataperoteencharipaeni. Ikantapaakiri:

—Tekiraata nowamaeri Paaworo, rooma eero nowanaa, eejatzi eero
nirane. Eerorika nowamaeyirini, nokowaeyakini rowashironkayenaata
Tajorentsi.

¹⁵Pikaateeyerini maawaeni iyotaawakagaenchari, pikantakiteri riraga
komantaante: “Pamakinari Paaworo, nokowaki niyotakotaperoteri, iitarika
rantakiri”. Rootaki pikanterini. Omaanta naakakya, niwetsikaeyitakyaani
nowamaantawakyaariri niyanki awotsi, tekiraata rareetya.

¹⁶Eeniro otomi ritsiro Paaworo, ikemakowentakiri rikonkiri rajarya-
gaetakiri rowamagaeteri. Ari riyaaatanaki janta ipankoki joraaro, ikaman-
tathatapaakiri rikonkiri.

¹⁷Roojatzi ikaemakaanantakari rirori apaani kapitaanotatsiri, ikantziri:
—Paanakiri irika ewankari janta ijeekinta komantaante. Eenitatsi ikan-
teriri.

¹⁸Roojatzi raantanakari janta. Ikantapaakiri:

—Ikaemakina Paaworo, riraga omonkyaagakiriri chapinki. Ikantakina:
“Paanakiniri komantaante irika. Eenitatsi ikanteriri”.

¹⁹Ari ikathatanakiri eekitziroeni jaga. Imanakaakari, rojampitakiri:

—¿Oetaka pikoyiri pikantenari?

²⁰ Ikantziri:

—Ikantawakaaka joriyopaeni, ikowakoeyakimini paaneeniri Paaworo janta riyotaawakagaeyakaninta. Ikwaki ramatawitemi, ikante ikowaki rojampitakowentaperoteri konki.

²¹ Omaanta, eero paapatziyari Jesoshi. Eenitatsi shirampari, ikateeyakini 40, ajaryaakariri rowamaeri. Ikanteeyakini: “Tekiraata owamayiri, eero oyita eejatzi eero irita amiri. Eerorika owamaeri akowaki rowashironkagaeyeeniita Tajorentsi”. Iroñaaka riwetsikaeyakani. Royagae-takimi iroñaaka panteniri iroka ikowakotemiri.

²² Ari rotyaantziri komantaante riraga ewankari. Ikantawakiri:

—Eero pikantziri paashini atziri iroka pikantakinari.

—Ari.

²³ Roojatzi ikaemiri apite kapitaano. Ikantziri:

—Aririka oniyankiitetzimatanaki, piwetsikaeyerini 200 joraaro raanakiro ichekamentopaeni, 70 kyaakotyaarini kawayo, eejatzi 200 oerikeroni ro-jataamento. Riyaateeyini Sesareeyaki.

²⁴ Piwetsikeniri Paaworo kawayo, ikyaakotanakyaari. Kameetha pa-gaeyanakirini janta ijeekinta jewatatsiri Jeerishi.

²⁵ Roojatzi rojankinatziniri jankinarentsi, ikimitakiro iroka:

²⁶ “¿Eeniromi Jeerishi? Nokoyi niwethatemi tsikarika pikanta pijeeki. Naaka Kiraaworyo Riishiyashi ojankinatzimirori iroka. Osheki nopinkathatzimi.

²⁷ Piñaawakirira irika shirampari notyaantemiri. Roowiteencha rowa-maerimi chapinki joriyopaeni. Ikanteetana eenitatsi iwaperite ikimitan-tariri oroomajatz, roojatzi niyaatashitantakariri, notsipateeyanakarini jo-raaro, nowawijaakoteeri.

²⁸ Nokowaki niyote oetaka ikantakotanteetariri, naanakiri janta riy-otaawakagaeyakaninta.

²⁹ Nokemapaakiri, ikantawakaawenteeyawoni jankinarentsi rashi riror-ipaeni. Omaanta tekatsi ikantakoeteri omonkyaaganteetyaariri eejatzi rowamaanteetyaariri.

³⁰ Eenitatsi kantapaakinari rajaryagaetakari rowamagaeteri, rootaki notyaanantakimiriri. Notyaantemiri iinja riraga kijakiriri riyaatashitemi ikantakoperoteri Paaworo”. Rootaki rojankinatziniriri, roojatzi ipawakiri joraaro, ikantziri:

—Eenitatsi iroka nowaaritate paanakiniri Jeerishi, eejatzi paanakiniri Paaworo.

³¹ Ari ikemijantakiri joraaro, raanakiri Paaworo. Tsiteniriki raree-takaakari Anteepezirishiki.

³² Okitejitanaki ipiyeeyanaani joraaro inampiki. Irira tsipataper-otanakariri Paaworo riraga kyaakoeyanakaririni kawayo.

³³ Rareeteeyantapaakarini Sesareeyaki, ipapaakiri pinkathari jankinar-entsi. Eejatzi riraga Paaworo, roñaagapaakiri.

³⁴ Iñaanatawakiro jankinarentsi, roojatzi rojampitantawakari:

—¿Oetaka piipatsite pipoñaantakariri?

Rakanakiri Paaworo:

—Nopoñaanaka Shirishiyaki.

³⁵ Ikantziri pinkathari:

—Iinja ipokawakiita kankotemini, ari nokemijantanakimi.

Roojatzi ikanantakari joraaro:

—Pashitakoteri janta ipankoki Eroreshi, paminaperoteriroña.

24

Ikantakowentziri Jeerishi riraga Paaworo

¹ Okaataki kitejiri apawakooni, ari riyataanaki Ananiiyashi, riraga iwinkatharite ñanakowenantatsiri itsipatanakari apanipaeni aataperoteenchari. Eeniro eejatzi itsipatanakari ñaawaetakotantatsiri, iitachari Teeretro. Riyaatashitakiri pinkathari ikantakoeyerini Paaworo.

² Ikaemaetakiri, roojatzi ikenkithatzi Teeretro. Ikenkithatakaapaakiri Jeerishi, riweshiryaapaakari eejatzi ikantakotashitakari Paaworo, ikantzi:

—Iroñaaka, nowinkatharite, nopaasonkiteeyimini. Kameetha pipinkathariwenteeyakinani, rootaki kameetha nojeekaeyantakarini jaka. Powameethateeyakinawoni oetarikapaeni jaka aepatsiteki,

³ pamitakoeyakinani rootaki nopaasonkitantakimiri maawaeni.

⁴ Iroñaaka eero nojamanitzimiro. Aritakikya pametawo pineshi-ronkatantzi, eechonkiini nokowaki pikemijantawakina.

⁵ Noñaakiri irika Paaworo, osheki roñaashirenkantzi. Ikijakagaeyakarini joriyopaeni maawaeni nampitsikipaeniweri. Rirotaki jewatakeriri kemianteyiririni riraga najaretejatzi.

⁶ Roowitaneencha ramashintyaawomi Tajorentsipankoki kaari kite-tatsi, roojatzi nagaeyantakaririni. Roowitaneencha nomonkaateromi ro-jankinateeyanarini Moeseeshi, nokantakowenantyaaririmi iroka.

⁷ Omaanta rareetapaaka Riishiyashi riraga komantaante. Rotatsinkantay-itapaakinari, raapithatapaakinari. Rotyaantakina nopokantakari jaka, noñaawaetakotantyaariri Paaworo.

⁸ Iroñaaka pojampiteri, piyotantyaari kyaaryorika iroka nokantako-takiriri.

⁹ Ikanteeyanakini joriyopaeni:

—Kyaaryootaki iroka ikantakiri. Aritaki okantakari.

¹⁰ Ari riraga pinkathari ikantakiri Paaworo iñaawaete rirori, ikantzi:

—Niyotaki okaatzi iroñaaka osheki ojarentsi pipinkathariwenteeyirini natziritzinkaritepaeni, rootaki nokimoshiretantanakari. Iroñaaka naaka kantakotaachani.

¹¹ Intsipaete, pojampitakowenteeyenani. Owakiratatsi okaatzi 12 kitejiri niyaatantakitari Jerojareeki. Niyaatakitzi nopinkathatakitziri Tajorentsi.

¹² Tekatsi ñeenani nokijathatawakayaani janta Tajorentsipankoki, eejatzi tee nokijathatawakayaani janta pankotsiki nopiyoteeyaninta nampitsiki, tekatsi. Eejatzi tee nopiyoteeyirini osheki atziri.

¹³ Tekatsi ikantya iroñaaka riyotakaaperotemi iroka ikantakotashitaki-nari.

¹⁴ Iroñaaka nokamantaperotemi. Naapatziyari riraga Tajorentsi riro-taki raapatziyarini nochariniiteni paerani. Nokemijanteeyironi rojanki-narini Moeseeshi, eejatzi roori rojankinarini kamanantayitzirorini iñaani Tajorentsi. Kyaaryo, eeniro riyotaakinari Jesoshi ayoteeyantyaarini aa-teeyanteeyarini jenokinta, omaanta ikantashiteeyakani irikapani tee okameethatzi aapatziyawo.

¹⁵ Nokimiteyakarini rirori, niyotaki ipiriinteeyeerini Tajorentsi maawaeni kamawiteencharipaeni: kameethatatsiri, kaari kameethatatsi, maawaeni.

¹⁶ Rootaki nokowaperotantakarini nowameethashiretzimotyaari Tajorentsi, eejatzi atziri. Tema iñeeyakinani. Nokowaki nojeeke kameetha, niyotantyaari iñaaperotakina nokameethatzi.

¹⁷ Nojeekawitaka janta inteena osheki ojarentsi, iroñaaka nopiyaa. Namakiniri nosheninkapaeni ipakaantashitayitakaririni jeekatsiri

inashitachariki nampitsipaeni. Eejatzi nopashitapaakari Tajorentsi oetarika.

¹⁸ Paminetya iroñaaka, iñaakina janta Tajorentsi pankoki, nopinkathaperotziri Tajorentsi. Tekatsi nopiyotakayaari, eejatzi tekatsi nokijakayaari.

¹⁹ Ari ijeekitaka janta joriyopaeni poñaacharipaeni Aashiyaki, rirotaki kijakagaeyakaririni atziripaeni. Eenirorikami nantayizirini, tema ari ipokakimi rirori ikantakowentenami.

²⁰ Omaanta ¿oetaka ikanteeyirini irikapaeni? ¿Oetaka riyotakotanari janta riyotaawakagaeyakaninta? ¿Eenitatsima nantakiri?

²¹ Apatziro nokantakiri chapinki: “Niyotaki ipiriinteeyaneeni maawaeni kamawiteencharipaeni, rootaki pikantakowenantakinari iroñaaka”.

²² Riyotaperotzi riraga Jeerishi iroka akantakotziriri Tajorentsi. Ikan-tanaki:

–Aritaama iroñaaka. Iinja ipokawaeta komantaante Riishiyashi, ari nokantakowentemi.

²³ Ikantziri kapitaano:

–Paaneeri Paaworo, pomonkyaagaeri: paminaperoteri, omaanta pishineteri oetarikapaeni ikoyiri. Eejatzi pishineteri tsipatapiintakariri retakotyaaeri.

²⁴ Paashini kitejiri ipokapaaki Jeerishi. Itsipatapaakawo iina oetachari Toroshiiya. Irowa rootaki joriyo. Ikaemakaantziri Paaworo ikem-janantyaariri. Ikenkithatakotziro tsika akantya aapatziyantyaariri Jesokirishito.

²⁵ Eejatzi ikenkithatakotziro tsika akantyaari akameethashiretanee, eejatzi ajeeke kameetha. Eejatzi ikenkithatakotziri Tajorentsi, tsika ikantyaari iinja ikantakowenantyaariri maawaeni atziri. Ari ithaawanaki Jeerishi. Ikanzi:

–Iroñaaka piyaatee. Iinja tekatsirika nante, ari nokaemakaanteemi paashini.

²⁶ Ari oshekitaki ikaemakaantapiintakiri, iitashitaka Jeerishi ari ipashitaneeyarimi koriki ishinentanayarimi riyaatanteeyari. Ari ikenkithatakapiintakiri, omaanta tee ipiri koriki.

²⁷ Apite awijanaki ojarentsi. Ipoyaataari Jeerishi riraga Poorishiyo Jeeshito. Ikowaki ikimoshiretakayeri joriyopaeni, rootaki kaari ishinentan-taari Paaworo ishitowae.

25

Rawentaakari Paaworo Seesari

¹ Ari rareetapaaka Jeeshito janta ipinkathariwenantenta. Imaapaaki 3 Sesareeyaki, roojatzi rowaagantanaa Jerojareeki.

² Eeniro riraga jewewenantatsiripaeni ñaanakowenantatsiri, eeniro jewewentziriri joriyo, iñaawaetakoevirini Paaworo. Ikanziri Jeeshito:

³ Pikimoshiretakayena. Pamakaantakinari Paaworo jaka Jerojareeki.

Ari rajaryaawitakari romapokawakirimi niyanki awotsi, rowamaakirimi.

⁴ Ikanziri Jeeshito:

–Ijeekawakiita Sesareeyaki. Eero ojamanitzi nopiyee.

⁵ Ari eenirorika rantani, nokowaki itsipatanakina jewatatsiripaeni ikan-takotantyaariri.

⁶ Ari aamaashitya ijeekaki janta 8 kitejiri, rooma teerika 10. Roojatzi ipiyantaa Sesareeyaki. Inkaamani ijeekaki janta iwinkatharimentoki. Ikaemakaantziri Paaworo.

⁷ Rareetapaaka, ari rojatekawakiri joriyopaeni riraga poñaachari Jerojareeki. Osheki ikantakotaperotantyaariri Jeeshito.

⁸ Rirojatzji kantakowentaacha Paaworo, ikantzi:

—Tekatsi nokantero Iwaperite Tajorentsi raapatziyawo joriyyopaeni. Tekatsi nokantero Tajorentsiipanko. Eejatzji okimitaaka, tekatsi nokantzimateri Seesari.

⁹ Omaanta Jeeshito ikowaki ikimoshiryaakagaeyerini joriyyopaeni. Ikantziri Paaworo:

—Pikemaki iroñaaka ikantakoeyakimini irikapaeni. ¿Pikoyima piyaate Jerojareeki? Janta ari nokantakowenteemiri.

¹⁰ Rakanaki Paaworo:

—Eenitatsi nowaperite nokimitantariri naaka oroomajatzji, ariwitakami jaka pikantakowentenami. Piyoperotaki tekatsi nokantziri joriyyopaeni.

¹¹ Nantakirorika kaari kameethatatsi, nokantzimatakiririka Tajorentsi, eeniro nantani rowamaanteetenari, ari. Kameethataki rowamagaetenaata. Omaanta aririka ikantakotashiteeyanani, tekatsi pikantya pishinetakowentena. Nokowaki potyaantena iroñaaka Seesariki: nawentayaari, ikantakowenantenari rirori.

¹² Ari ikenkithataakiri Jeeshito riraga iyotaawakaenchari. Roojatzji ikantziri Paaworo:

—Iroñaaka pikowaki notyaantemi Seesariki. Aritaki notyaantemi riroriki, ikantakowenantemiri.

Ikenkithataakiri Jeeshito Akiriipa

¹³ Ari okaataki apaanipaeni kitejiri imaaki. Areetapaaka Sesareeyaki jewanenantsiri Akiriipa, itsipatawo Wereniishe. Ipoki rareetari Jeeshito.

¹⁴ Ijeekapaaki osheki kitejiri, ari ikenkithatakotakiri Paaworo:

—Eeniro jaka shirampari romonkyagakiri Jeerishi.

¹⁵ Niyaatantakari Jerojareeki, ikantakotakiri joriyyopaeni: riraga jewanenantsiripaeni ñaanakowenantsiri, aataperoteenchari joriyyopaeni, maawaeni. Ikowakotakina nokantakowentashityaari Paaworo: “Eeniro rantani”.

¹⁶ Omaanta nokantakiri: “Naaka oroomajatzji. Tee nametawo noshine-takaantashityaari tekiraatarika ikantakoetziri. Ikemawakiroota irika pikantakoteriri eerokapaeni. Rirojatzjika ñaawaetakotaacha”.

¹⁷ Roojatzji ipiyoteeyantakani jaka, ari tee nojamaninkiro. Inkaamani nojeekaki jaka nowinkatharimentoki, nokaemakaantakiri Paaworo.

¹⁸ Ari neewawitaka ikanteeyini rantaperotziro kaari kameethatatsi. Omaanta, tekatsi ikantakotaperoeyerini.

¹⁹ Ikiyathatawakaawentakawo iroka raamaashiteeyakarini rirori. Eejatzji ikijathatawakaawentakari Jesoshini. Ikamaki, omaanta ikantzi Paaworo: “Añaagae”.

²⁰ Tee niyotzi tsika nokanterori nojampitakowenantaawori iroka ikan-tayitzirini. Nojampiwitakari ikowakirika riyaaate Jerojareeki, janta nokantakowenantaayarimi.

²¹ Omaanta ikowanaki ikantakowenteri irira Seesari, riraga Awoshito. Ari nokantakiri joraaro ishenteri, roojatzji notyaanantyaariri janta Seesariki.

²² Ikantzi Akiriipa:

—Nokowaki nokemijanteri naaka.

Ikantziri:

—Aritaki, inkaamani pikemeri.

Ikenkithataakiri Paaworo Akiriipa

²³ Inkaamani riyataki Akiriipa, eejatzji Wereniishe. Ari rowaneenkaperoteeyanakani apite. Ikyaanaki janta ipiyotapiinteetanta. Ikaateeyakirini komantaantepaeni, eejatzji pinkatharitatsiripaeni: riraga jeekatsiripaeni

janta. Riraga Jeeshito, ikaemakaanakiri Paaworo. Ari ramapaakiri joraaropaeni. Ikantzi Jeeshito:

²⁴—Pinkathariwenantatsiri Akiriipa. Maawaeni eeroka nokaateeyirini jaka. Eeniro irika. Ipokashiteeyakinani maawaeni joriiyopaeni: jerojareejatzi, eejatzi irika jeekatsiripaeni jaka. Ikantakotawitari irika: “Tee okameethatzi eekiro ijeeki”.

²⁵ Omaanta tekatsi niyotakoteri nowamaantyaariri. Eeniro iroñaaka rawentaakari Seesari, ari iroñaaka nokoyi notyaanteri riroriki.

²⁶ Omaanta tee niyotzi oetarika nokantaperoteri awinkatharite. Rootaki nokaemakaanantikimiri eeroka, ojumpitakowenantyaariri. Roojatzikya ojeeke nojankinatakotantyaariri.

²⁷ Eeniro irika nomonkyaagakiri. Tee okameethatzi notyaantashityaari, tekatsirika nokantakoteri.

26

¹ Riraga Akiriipa ikantziri Paaworo:

—Iroñaaka noshinetemi eeroka ñaawaetakotaachani.

Roojatzi itzinaanakawo rako Paaworo, rirotaki ñaawaetakotaacha apaniroeni:

²—Piñaakina, Pinkathariwenantatsiri Akiriipa. Iroñaaka nokantemi oeta ikijawenantakinari nojoriiyotzinkarite. Nokimoshirewentakimi,

³ tema piyotaperotziro maawaeni rametayitarini nojoriiyotzinkarite, eejatzi piyotzitawoni maawaeni ikantawakaawenteeyarini. Nokowaki pikemijantaperotena, ero pijamashiryaana.

⁴ Riyotakotziteeyakinani nojoriiyotzinkaritepaeni paerani eenironi newankaritapaeni. Nojeekini Jerojareeki, nokaateeyakirini nosheninka. Roojatzi iroñaaka riyotana.

⁵ Tema kemijantzinkari warijeeyotatsiri. Paerani nowarijeeyowitani naari, nokimitaperowitarini. Riyotaperoeeyakinani nojoriiyotzinkaritepaeni, ikowakirikami ikanteeyeminimi.

⁶ Nokowaperotaki noñeeri ikashiyakaakariri Tajorentsi nochariniiteni, rootaki iroñaaka pikantakowenantakinari.

⁷ Pinkathari Akiriipa, paerani ikoñaatantapaakarini nochariniiteni Jakoowoni itomi ikaatzi 12, ijoriiyoteeyinini. Iroñaaka ikowaeyakini maawaeni icharineeteni iñeeri riraga Rotyaantanewo Tajorentsi, rootaki rantawaetantanariri irira iroñaaka. Ikantatyaani raamagaeyawitakarini: kitejiriki, tsiteniriki. Iroñaaka nokantakiri ipokaperotaki, rootaki ikantakotantanari iroñaaka nojoriiyotzinkarite.

⁸ ¿Piitzima ero imatziro Tajorentsi ipiriinteeri kamatsiripaeni? ¿litaka pitheenkantariri?

⁹ Nokenkithashiryaawitani naari paerani okameethatzi nokijeri riraga aapatziyeeyaririni Jesoshi riraga najareetejatzi.

¹⁰ Aritaki nomatakiro janta Jerojareeki. Nomonkyaagayitawitakarini osheki riyoyaanewopaeni Tajorentsi. Rirotaki otyaantakinari jewawenantsiripaeni ñaanakowenantsiri. Nokowaeyawitani ikamaeyenimi aapatziyeeyaririni Jesoshi.

¹¹ Aritaki osheki nowashironkaapiintawitzitarini janta nampitsikipaeni. Nokijantakariri, rootaki noyaakyaatantakariri roojatzi paashiniki nampitsiki ijeekinta paashinijatzitatsiri atziri.

¹² Rootaki niyaatashitantawitakariri tamaashikojatzi, rotyaantana jewawenantsiripaeni ñaanakowenantsiri nayerimi.

¹³ Ari nokantanaka niyaatanaki awotsiki, itampatsikataki oorya. Ari noñaawakiro janta awotsiki shipakiryatsiri opoñaanaka jenokinta,

shipakiririri. Oshipakiryaaaperotapaakiroña, anaakoperotakiri oorya. Inkitaapaakina, eejatzi rirori nokaateeyakinira.

¹⁴ Notyagaeyanagini kipatsiki, tereei. Roojatzi nokemantakariri, ikenkithatakana ipaanteki ewereeyo. Ikantakina: “Sawoori, Sawoori. ¿Jitaka pikijantanari? Aririka nokenkithatakayemi, ¿jitaka pikijashiryaaantanari? Tema eeroka kijashiteencha apaniroeni”.

¹⁵ Nakanakiri: “¿Ninkami, Nowinkatharite?” Ikantakina: “Naaka Jesoshi, piijaneentani.

¹⁶ Pipiriintanee, pikatziyane. Nokowaki nopeyeemi etakoeyaaririni atziripaeni, kamanteeyeririni; rootaki nokenkithatakaantzimiri iroñaaka. Pikanteri atziri iroka piñaakirika, eejatzi okaatzi noñaayemiri iinja.

¹⁷ Oetarika rantakayemiri pijorriyotzinkaritepaeni, eejatzi paashini-jatzitatsiripaeni atziri, ari nowawijaakotemi: eero noshineteeyeririni rowashironkaeyemini. Ro notyaanantakimiri riyoteeyanteeyarini.

¹⁸ Okimitzimotawitakari otsitenitzimotawitakari: tee riyoteeyanani, tema irira Jatanaashi amatawiteeyiririni. Piyaatashiteeyerini piyoteeyerini rameenantenari, roojatzi okimitzimotyaaari ijeeki kitejiriki. Roojatzi nowameethateeyanteeyaririni, eero nokenkithashiryaaakoteeri kaari kameethatatsi ranteeyawitakarini; ikaateeyerini maawaeni aapatziyeeyanarini, eejatzi nojeekakagaeyerini kameetha”.

¹⁹ Rootaki noñaakiri eejatzi rootaki ikantakinari Jesoshi. Tee nopiyathatari, inta nothotyaakiniri ikantakinari.

²⁰ Nitanakari riraga tamaashikojatzi, nokamantakiri. Roojatzi janta Jerojareeki nokamanantaki. Eejatzi nothotyagaeyakirini janta Joreeyaki. Nokamanteeyakirini riraga kaari yotziri Tajorentsi, maawaeni. Nokamanteeyakirini: “Pikenkithashireeyanakyaaeni, eero pikimita paerani, inta pameenteeyaarini Jesoshi. Kameetharöña piijeekaeyeni, riyoteeyanteeyarini atziri kyaaryo paapatziyaperoyakarini”.

²¹ Ari nokenkithatakotakiri Jesoshi, rootaki ragaeyantakinari joriyopaeni janta Tajorentsi pankoki, ikowaki rowamaenami.

²² Ikantatyaani Tajorentsi retakotana: paerani, roojatzi iroñaaka. Rootaki nomatantawori nokenkithatakagaeyirini pinkatharitatsiri, kaari pinkatharitatsini, maawaeni. Ari niyotantapiintziro rojankinarini kamanantayitzirorini iñaani Tajorentsi, eejatzi rojankinarini Moeseeshi. Nokamantakotziri ikenkithatakotziniri paerani: monkaataka ikenkithatakotziniri, añaayitakirini.

²³ Tema rootaki ikantzitarini: “Ikemaatsityaawo Rotyaantanewo Tajorentsi, ikamae. Roojatzi reewawenteeyerini maawaeni kamaentsiripaeni, ipiriintanee. Ikanteeyerini joriyyo, eejatzi paashinijatzitatsiri atziri: ‘Iroñaaka piyotaperoyeerini Tajorentsi’”.

²⁴ Aritaki okantari ikantakiriri Paaworo. Antawo ikaemanaki Jeeshito:
—Piñaawaetashitaka, pishinkiwentashitaka, piyojeempiyaaka.

²⁵ Rakanakiri:

—Tee noñaawaetashita, niyoperotaki. Kyaaryootakiroña iroka nokantakimiri.

²⁶ Irika Akiriipa riyoteeyirini iroka nokantakiri, rootaki kameetha nokenkithatakaaperotakiriri. Tekatsi nomaneri, niyoperotaki ithotyaaakiro, riyotawakiro; tee omana.

²⁷ Pinkathariwenantatsiri Akiriipa, tema paapatziyakawo rojankinateeyakinirini kamanantayitzirorini iñaani Tajorentsi. Niyotaki paapatziyakawo.

²⁸ Rakanakiri:

—Roowiteencha paapatziyakayenarimi Jesokirishito.

29 Rakanakiri:

—Roowiteenchami pikemijante, rooma ojamanitanakirika, tee niyotzi. Omaanta nokantakiri Tajorentsi pikimitanteenari naari. Eejatzi nokowakagaeyawitakarini ikimiteeyenanimi maawaeni kemaeyakinarini iroñaaka: apatziri tee nokowakayimi roojotanteetemi iroka karenatha.

30 Ikatziyanaka pinkatharitatsiri: riraga Akiriipa, Jeeshito, eejatzi okimitaka Wereniishe, okatziyanaka roori. Eejatzi ikimiteeyanakani maawaeni jeekimoteeyiririni, ikatziyeeyanakani.

31 Riyaateeyanakini, ikantawakagaeyanakani:

—Tekatsi rante Paaworo ikamantyaari. Tekatsi rantawitya, romonkyaa-gashiitakari.

32 Riraga Akiriipa ikantziri Jeeshito:

—Eeromi rawentaarimi Seesari, potyaanterimi riyaaeteetami.

27*Jataki Paaworo Oroomaki*

1 Eeniro janta iyapitaanote osheki joraaro, iitachari Jooriyo. Rirotaki iyapitaanote joraaropaeni iiteetziri rashi Awoshito.* Ikanteetziri:

—Eeniro iroñaaka antawo pitotsi, paaneeri Paaworo Itaaryaki, eeniro irona paashini roojoteetziri.

Eejatzi ikanteetana:

—Pikowakirika poyaatanakiri Paaworo, potetyaawo irona pitotsinta ikinantyaari rirori.

2 Ari noteteeyanakawoni pitotsi poñaachari Ataramiishiyaki, roowiteenchacha iyaate nampitsikipaeni janta othapyaakini Aashiya: janta owapiintanta pitotsi. Ari nokinakoyitanakini, natsipatanakari Arishitaariko. Ipoñaanaka rirori Tejawoonikaki, rowaga Masherooniyawero.

3 Okitejitanaki nareetaka Shirooki. Riraga Jooriyo, ineshironkatakiri Paaworo: ishinetakiri riyaatzi rareetantapaentari iyemijantzinkaritepaeni janta, ari retakoeyawakarini.

4 Roojatzi nowaagantanaa eejatzi. Ro oepiyakoteenami tampyaa, rootaki nokinantanakari okaakini kipatsi ojeeki niyankyaanini inkaare antawopero othampishi owaero Cheepere. Tema nokinakotanaki jantakirona.

5 Nomontyaanaawo inkaare okaakintawo Shiriishiya eejatzi Pampiiriya. Nowaaganaa, nareetapaaka Miiraki, rowaga Riishiyawero.

6 Ari iñaapaakiro kapitaano joraaropaeni pitotsi poñaachari Arejanteriiyaki: iyaatemi Itaaryaki, roojatzi noteteeyantanakawoni.

7 Okaatzi osheki kitejiri nokinakoeyanakini, eentsikiroeni. Opomeentsitzimotakinani, omaanta nokaakintapaakawo Jeniuro. Tee oshinetaana tampyaa, rootaki ninkitantanakawori paashini kipatsi ojeeki niyankyaani antawopero inkaare. Nokinakotanaki jakakiroka othampishiki owaero Kereeta, ojeekira nampitsi Jaramoone.

8 Opomeentsitzimotakina, omaanta ninkitanakiro rowaga othampishi. Roojatzi nareetanaka irona iiteetziro Kameethari Othatapiinta Pitotsi. Okaakintakawo nampitsi oetachari Rasheeya.

9 Iroñaaka ojamanitanaki, tema kyaawontsitakotaki. Ari okoweenkataperotanaki nokinakotanaki, rooteentsi otampyaate, osheki omoetonkani. Ikaminaawitakari Paaworo:

* **27:1** Awoshito okantakotziri apaanteki aaka: jewaperowenantatsiri.

10 –Nojorriyotzinkarite, niyotaki opomeentsitzimotakae akinakoeyanakini iroñaaka. Agaekari antawo tampyaa. Otsitsiyikari pitotsi, othonkakari owaagawontsi, eejatzi apiinkaeyinikari aari.

11 Riraga kapitaano, tee ikemijantziri Paaworo, ikemijantaperotziri riraga jewatziriri marineero. Eejatzi ikemijantziri riraga ashitawori pitotsi. Ikan-teeyini rirori:

–Thame owaagaeyaneeyani.

12 Rootaki opokantyaari antawo tampyaa, omaanta tee okameethatzimotziri nojeekaperoeyeni janta. Riraga oshekiteentsiri ikowaeyakini nowaagaeyaneeyani. Ikowawitaka nareetyaami Jeniishiyaki, irona Kereetawero. Janta ojeekapiintzi pitotsi, okameethatzimoteeyirini nojeekaeenimi janta. Ikwaki janta royaawakirootami tampyaa, awijanaki-ita kyaawontsi. Okameethatzi ithatakoteromi pitotsi Jeniishiyaki: tee añaaperotziro tampyaa janta.

13 Ari roojatzi kameetha otajonkakiro tampyaa: iyaatzi janta noshireeyawitakawoninta niyaatemi. Iitashiteeyawitani ari nareeteeyami Jeniishiyaki, roojatzi nowaagantanaa. Nokinakotanaki othapyaaki othampishi Kereeta.

14 Omaanta, tee ojamanitzi, ari omapokapaakina antawo tampyaa, ikan-teetziro Noreeshite. Opoñaanaka kipatsiki,

15 otyaantaperotakiro pitotsi niyankyaani; tekatsi okantya iyaate okina-paakinta tampyaa. Ari noshinetakotanaka, eeki-ro otyaantaperotziro.

16 Nokinakotanaki janta oetachari Kaawora. Eejatzi opoñaanaka tampyaa otapothakyaaga. Opomeentsitzimoeyawitakinani, omaanta nomatakiro nojotakotakiro pitochaani: rowaga onoshikapiintziri opatakira.

17 Roojatzi raamaashitakawo ari otsiparyaanakya taawirapaeni riwetsikantawori antawo pitotsi roojatzi roojotantakawori. Eejatzi ithaawaeyanakini ookakoeyenanimi kipatsiki, janta Shiiriteki, rootaki ragaeyantaaworini maawaeni tokoyatatsiri. Ishinetakiro pitotsi, ikantzi:

–Aanakiroota tampyaa, tekatsi akantero.

18 Okitejitanaki eekirokya otyaantakotaperoeayakinani tampyaa. Ari rowi-inkaeyakironi owaagawontsi, poog, poog, poog.

19 Awijanaki apite kitejiri. Okitejitanaki rowiinkashitakawo eejatzi owaa-gawo pitotsi, jookatha, maawaeni.

20 Ari okaatanaki osheki kitejiri: tee ikoñaatee oorya, eejatzi ompokiro, tekatsi. Okantatyeeyani tampyaa antawo otajonkaki, moo. Noeteeyaw-itakani eero nawijakoteeyeni.

21 Awijanaki osheki kitejiri, tee nowaeya. Ikatziyanaka Paaworo, ikantaki: –Atziritzinkari, okameethatakimi pikemijantawakinami. Eeromi ookiromi Kereeta, eero otsitsiyimi pitotsi, eero othonkami maawaeni.

22 Omaanta piweshireeyanakyani iroñaaka. Iinja otsitsiyani pitotsi, omaanta eero apiinkaeyini aaka.

23 Rirotaki Tajorentsi aakowentakinari. Naapatziyari naaka eejatzi nopinkathaperotziri. Chapinki noñaakiri ronampiri romapokapaakina.

24 Ikantakina: “Paaworo, eero pithaayi. Aritaki pareetakyaari Seesari, riraga oroomajatzi. Pikantakiri Tajorentsi ikaminthagaeyerini maawaeni pikaateeyakirini jaka: aritaki ikemijantakimi”.

25 Iroñaaka piweshiryaanakya. Naapatziyakari Tajorentsi, niyotaki ari omonkaatakya maawaeni ikantayitakinari.

26 Omaanta iinja ookakotakae tampyaa othampishiki, omaanta eero aka-maeyini.

²⁷ Okaatanaki iroñaaka 14 kitejiri, iroñaaka otsitenitanaki. Nokinako-tashitanaka inkaareki oetachari Ateerya. Oniyankiityaanaki, raamaaka marineero ari nokaakintakawo othapyaakini.

²⁸ Iñaantakawo, ojaanaatzirika. Okaatzi 37 meetero. Tee ojamanitzi ari rapiitakiro. Okaatzi iroñaaka 28 meetero niyotantakari merikyaatapaaki.

²⁹ Ithaawaeyanakini, ikantzi:

—Kyaaryoowa, ompojakotawokari mapi.

Janta opataki rowiinkakiro 4 othatakotantari pitotsi tenatatsiri, othatakotantakari niyankyaaki. Ikwaperotanaki okitejitee.

³⁰ Ikwaperotawitanaka riraga marineero rowawijaakoty, rowiinkeromi pitochaani ikinakotantyaarimi othapyaaki. Ikwawita rookaeyenanimi naaripaeni. Ikowaeyawitakani ramatawiteeyenanimi, ikanteeyawitanani:

—Nowiinkeroota othatakotantari pitotsi, irona othowakitzi. Ro naanteeyawori pitochaaniki, nowiinkero jaga, okijotantyaari antawo pitotsi.

Jaa, ikowaeyawitani rookaeyenanimi.

³¹ Riraga Paaworo ikantakiri kapitaano, eejatzi joraaropaeni:

—Eerorika kijokiro royirowo marineero pitotsi, tekatsi pikantya eerori paw-jakoeyeeni. Eero pishinetziri rookaeyanakaeni.

³² Roojatzi ipejantakawo joraaro jookatha: iroka othatakotantawitari pitochaani. Rowiinkakiro, poog.

³³ Rooteentsi okitejitee, ikanteeyakirini Paaworo:

—Thame, powaeyawakyaaniita. Okaatzi iroñaaka 14 kitejiri piijekashitaka, tee powaeya.

³⁴ Iroñaaka nokantaperotakimi, powaeyani. Pishintsitantaneeyari. Piyoperotanaki: tekatsi oyeminiroña.

³⁵ Ikanantawori iroka, ipaasonkitakiri Tajorentsi, noñeeyakirini. Ikaatakiro paa, reewataki rowaka.

³⁶ Riweshireeyanaani maawaeni rowaeyanakani.

³⁷ Nokaateeyakini maawaeni otetawori pitotsi 276.

³⁸ Ikemaeyanakani, ari rowiinkaeyakironi maawaeni teriiko, roojatzi opiyonkatantanaa pitotsi.

³⁹ Ari okitejitaperotanee, tee riyoteeyeeroni kipatsi. Omaanta iñaakiro oth-anthaa roojatzi janta kipatsiki, ojeekakinta impaneki. Ikowaeyawitakani raatakotapaakyaami janta.

⁴⁰ Rookaero othatakotantawitarinta inkaareki. Ari ithataryagaero jookatha oojotantawitarini oomaro. Rowankitero tokoya, rowaga othowakitzi. Aakotanakina tampyaa, ikowaeyawitani raatakotapaakyaami impanekiiteki.

⁴¹ Omaanta nawikakotapaaka niyankyaaki, ayeentapaaka eentaatzira. Awikaperotapaaka othowaki. Okijotaperotapaaki, tee eewotanee. Rowaga omoetonkaare okagaakiro opataki, watzireeii.

⁴² Ikowaeyawitani joraaro rowamagayerinimi maawaeni riraga romonkyaanewopaeni. Ikenkithashiryaanaka:

—Ramaatanakikari, ishiyapithatanakaekari.

⁴³ Omaanta ikowaki kapitaano rowawijaakoteri Paaworo. Tee ishine-takaantziri rowamagaeteri. Ikanteeyakirini maawaeni iyotatsiripaeni ra-maatzi:

—Peewaeyeni pijapokanaki, pamaateeyanakini roojatzi janta kipatsiki.

⁴⁴ Eerokapaeni kaari yotatsi pamaate, eenitatsi iroka okotaki taawira, eejatzi kagayiteentsirini: rootaki pamaatantankaayari.

Aritaki okantakari, nawijakoeyantaarini. Naateeyapaakani janta kipatsikinta.

28

Jeekaeyapaakini Maarataki

¹⁻² Naateeyantapaakarini, ineshironkataperoeyawakinani riraga jeekat-siri janta. Ikantawakina:

—Owaero iroka paashini othampishi Maarata: ojatekakiro inkaare antawo.

Ari roejawakinawo paamari, ikaemaeyakinani:

—Pipokanaki jaka, pakitsitapaeya paamarika.

Opariyaki inkani, okatsinkaetyaanaki.

³ Raayitapaakini Paaworo incheempeki, okaatsinatziitzi. Roejapaakiro paamariki. Ojaawaperotanaki roojatzi ishitowantanaka maanki, roojatzi ratsikawakotantapaakari rakoki, thatzik.

⁴ Inēeyatziirini ithatantakari rakokira, ikantawakagaeyanakani:

—Aamaashitya rirotaki owamaantatsiri. Ikemawakiroota. Tee ipiinkatzi-irakya janta inkaareki, omaanta ifñaashityaawoota iroñaaka, roojatzi ikaman-takya.

⁵ Roojatzi rotekantanakari maanki paamariki, rookakiri, pokiree; tee ikemaatsitari.

⁶ Iitashiteeyawitakani ari raawaakanakirimi; intsipaete ityaanakimi, ikamanaki. Ojamani raminashiiyakarini, joreririri. Ifñaatziiri ikenthashiryaaanakani eejatzi, ikanteeyini:

—Rirotaki tajorentsitatsiri rootaki kaari ikamanta.

⁷ Eeniro okaakini rowaga iipatsite riraga pinkathariwentziriri jeekatsiri-paeni. Iwaero Poowiryo. Raakameethateeyawakinani. Okaataki 3 kitejiri kameetha ineshironkaeyakinani.

⁸ Eeniro iriri rirori imaamentokinta. Ijaawamerikitaki, eejatzi ishi-waetaka. Rareetapaakari Paaworo irira, ramanakiri Tajorentsi, eejatzi rowakiniri rako iitoki, roojatzi retsiyatakotantaari.

⁹ Imatantakawori iroka, ipokashiteeyakirini maawaeni paashini mantsiy-atatsiripaeni. Retsiyatakoeyerini.

¹⁰ Osheki ifñaaperoeyakinani jeekatsiripaeni. Rooteentsi niyaate, ipaeyawakinani oetarika koetyeemotakinari.

Rareetaka Paaworo Oroomaki

¹¹ Ari ikaatzi 3 kashiri, roojatzi noteteeyantanakani pitotsiki poñaachari Arejanteriyaki. Opokantakari chapinki antawo tampyaa, eeniro ojeekaki pitotsi janta othampishiki antawo inkaare. Eeniro ikijaathowayitziironi okimitakaantayitakawoni atziri tshipantzi rowithaakotakiro janta opatakira pitotsi. Iwaero apaani Kaashitori, paashini iwaero Pooroshi.

¹² Nareetapaaka Shirakoosaki, okaatzi 3 nomaanaki.

¹³ Nowaaganaa eejatzi, ninkitaneero janta othapyaaki, roojatzi Reejyo. Okitejitanaki opoñaanaka tampyaa rampateki oorya. Roojatzi okitejitanaki nareetantakawori Poteyooriki.

¹⁴ Noñaapaakiri ayemijantzinkaritepaeni. Ikwaki nojeekimotanakiri 7 kitejiri. Ari nowaaganaka, nareetantaka Oroomaki.

¹⁵ Ari ikemakoeyawakinani ayemijantzinkaritepaeni, roojatzi ipokashiteeyantakinani, itonkiyoteeyawakinani. Ojamani ipoñaayitanakani. Apaanipaeni itonkiyoteeyawakinani Jororepiyoki, eejatzi paashinipaeni janta *Tres* Taweerinashiki. Paaworo, ifñaantawakariri, ipaasonkitakiri Tajorentsi eejatzi riweshiryaaanaka.

¹⁶ Nareetantakari Oroomaki, ishinetakiri Paaworo ijeekapaaki ipankoki rirori. Itsipatakari apaani joraaro, aminiriri.

¹⁷ Imaapaaki 3, roojatzi ikaemakaanakiri jewatayitziririni joriiyopaeni.

Ipiyoteeyantakarini, ikantakiri Paaworo:

—Nokanteeyemini, nojoriiyotzinkarite. Tee nokantzimatziri atzirizinkaritepaeni aari. Eejatzi tekatsi nokantakotziro iroka rameteeyawitarini atziripaenini paerani.

¹⁸ Omaanta roojoetakina janta Jerojareeki, ikantziri oroomajatz: “Payeri irika”. Rojampitakowentakina pinkathariwenantatsiri, roojatzi ikowawita romishitowakaantenami. Riyotaki tekatsi nanteri nokamantyaari.

¹⁹ Omaanta ipiyathatawakari joriiyopaeni, rootaki nawentaantakariri Seesari. Tekatsi nokantzimatziri natzirizinkaritepaeni.

²⁰ Rootaki nokaemakaanantakimiri, nokenkithatakagaeyakimini. Paerani aamagaeyawitakarini Rotyaantanewo Tajorentsi ipokantyaari. Iroñaaka nokanteeyirini atziripaeni areetaka, rootaki roojotanteetakinari karenathaki.

²¹ Rakaeyanakirini:

—Tekatsi noñi jankinarentsi poñaachani Joreeyaki, kenkithatakotemini. Eejatzi tee ijeeki ajoriiyotzinkarite kantakotemini.

²² Omaanta nokowaeyakini pikantena oetarika pikenkithashiryaay-itzirini. Inashitaka iroka paapatziyari Jesoshi: niyotaki osheki ikijawenteeyakawoni janta maawaeni nampitsikipaeni.

²³ Ari riyotakagaeyakirini tsika okaate kitejiri ikantawakawenteeyantyaaworini. Ari osheki riyaaateeyanakini ipankoki. Ikantaperotawakiri tsika ikanta Tajorentsi reewawenantzi. Ritakawo amaetyaaka, roojatzi itsiteniityaakowentakiro. Ikwaki riyotakaaperotakiri rojankinatakotziri Moeseeshini, eejatzi maawaeni kamanantayitzirorini iñaani Tajorentsi: tema rojankinatakotakiri Jesoshi.

²⁴ Raapatziyakari apaanipaeni, itheenkakiri paashinipaeni.

²⁵ Ipiyathatawakaanaka, roojatzi rinteenaryaawakaanaka. Tekira riyaaatzini, ikantaki Paaworo:

—Kyaaryo iroka okantakiri Ishire Tajorentsi. Ojankinataakiri Iseyashini, kamananzirorini iñaani Tajorentsi. Rojankinatakiniri rirori ajoriiyotzinkaritepaeni.

²⁶ Ikantzini:

“Piyaate janta joriiyopaeniki, pikantapaeri: ‘Eeniwitacha pikempita pike-mantyaarimi, omaanta tee piyotawakiro. Eeniwitacha poki, paminantari, omaanta tee pikokichaaperotzi’.

²⁷ Iroñaaka tee añiri atziri ikenkithashiryaantari kameetha. Tee ikoyi ikemijantzi, tee ikoyi raminaperotero kyaaryooperotatsiri, ikowapero-takiro rantero kaari kameethatatsi, rootaki ikantashireeyantakarini: ‘Eero akemijantzi. Aminikari. Akemijantzikari. Ayotaperotzikari. Akenkithashiryaakari. Owawijaakotakari’ ”.

²⁸ Piyoteeyawakironi iroñaaka: rowawijaakotantzi Tajorentsi. Iroñaaka rotyaantziri aapatziyakariri Jesoshi riyotakagaeyerini paashinijatzitatsiri atziri. Ikemijanteeyawakirini irirapaeni.

²⁹ Ikemantawakawori ajoriiyotzinkaritepaeni iroka ikantakiriri, riyaa-teeyanakini, ipiyapiyawaantetawakagaeyanakani.

³⁰ Okaatzi apite ojarentsi ijeekaki Paaworo pankotsinentsiki, ipinatakiro. Raakameethateeyakirini maawaeni areeteeyaririni.

³¹ Ikantatyaani ikantakotapiintziri Tajorentsi, tsika ikantari rirori reewawenantzi. Ikantakotapiintakiri Awinkatharite Jesokirishito, tee imaniro. Tekatsi thañaakotyaaarimi ikenkithatzi.

Naaka jankinatzimirori:

Rookashi

RIRAGA PAAWORO ROJANKINATZINIRI OROOMAJATZI

¹ Nokoyi niwethateeyemini, oroomajatzi, tsikarika pikanta pijeeki. Naaka Paaworo jankineeyimiorini iroka. Rotyaantakina Jesokirishito nantawaet-ziniri. Ikowakaakina nokamanteeyerini atziri tsika ikantari Tajorentsi rowawijaakotantzi. Tekatsi paashini ikowakaenari.

²⁻³ Tema paerani ikamanteeyakirini Tajorentsi riraga kamanantayitzirorini iñaani ipoñaakya jenokinta Itomi, ratziritapaaki, rowawijaakoeyantyaaririni maawaeni kaari kameethatayitatsirini. Ikantakirini rirotaki icharineeteni Iraviiri riraga jewawenantatsiri maawaeni joriyo paeraniperoroña. Roojatzi rojankinatakaantakaririni Tajorentsi riraga kamanantayitzirorini iñaani, rootaki ojeekantakari iroñaaka Iwaperite Tajorentsi.

⁴ Roojatzi ipokantaka Jesokirishito jaka kipatsikika, rowamagaetawakiri, roojatzi ipiriinantanaa. Rootaki ayoteeyantakani eeniro itajorenka, rirotaki Itomi Tajorentsi, eejatzi okithataakiri Ishire. Rootaki apinkathaperoeyantakaririni.

⁵ Naapatziyakari riraga Jesoshi, rootaki ikaminthaantakaririni, eejatzi rotyaanantakanarini aapatziyakagaeyaarini maawaeni paashinijatzitatsiri atziri.

⁶ Eejatzi eeroripaeni, ikowakaakimi pisheninkateeyaarini.

⁷ Osheki inintashireperoteeyakimini Pawa Tajorentsi janta Oroomaki, tema riyoyaakimi reentsitetantzimiri eejatzi maawaeni paashinipaeni aapatziyeeyaririni. Iroñaaka nokowaki ikantyaani ineshironkaperoeyemini, eejatzi kameetha ijeekakagaeyemini. Eejatzi ikimitakagaeyemini Awinkatharite Jesokirishito.

Ikowaki Paaworo rareetyaari oroomajatzi

⁸ Iroñaaka nokamantemi: tsikarika niyaatayitakini nokemakotapi-intakimi pameentaperoeyakarini Jesokirishito. Ikemakoeyakimini maawaeni atziripaeni, jeekayitatsirini tsikarikapaeni, rootaki nopaasonkitantakariri Tajorentsi, tema naaka eejatzi aapatziyariri Jesokirishito.

⁹ Riyotzi Tajorentsi namanapiintziri ramitakoeyemini. Nokyaary-oowentziniri nantawaetziniri, eejatzi nokantani nokenkithatakotziri Itomi: nokamanteeyirini atziri tsika ikanta rowawijaakotantzi.

¹⁰ Eejatzi nokantziri Tajorentsi: “Nokowaki, Pawa, pikowakayenarika, nareeteeyarini oroomajatzi”.

¹¹ Osheki nokenkithashireeyakimini noñeemi: nokowaki omatakagaeyemini oetarikapaeni rowaga Ishire Tajorentsi, paapatziyaperotantyaariri Jesoshi.

¹² Eejatzi aririka añaawakagaeyaani aapatziyawakaaperoeyakani, ari aweshiryaakaawakagaeyaani.

¹³ Nokowaki piyoteeyeroni, noyemijantzinkarite, osheki nokowapi-intawitaka niyaatashiteeyeminimi, omaanta tee ikowakaana Tajorentsi niyaatashitemi. Nokowawita namitakoeyeminimi, nokimitaakiro namitakoeyakirini paashinijatzitatsiri atziri janta paashinikipaeni nampitsi riyotaaperotakiri Tajorentsi

¹⁴ Nokowaperotaki nokenkithatakaapiinteri kireeshiyajatzi, riraga yotawitachari eejatzi paashinipaeni atziri; tema nokenkithatakaapiinteri

maawaeni riroripaeni: riraga yotawitachari eejatzi riraga kaari yotatsi. Tema rotyaantakina Tajorentsi nokenkithatakagaeyerini maawaeni.

¹⁵ Rootaki nokowaperotantakari nokenkithatakagaeyemini eerokapaeni jaga Oroomaki eejatzi.

Ikowaki Tajorentsi rowawijaakoteri maawaeni atziri

¹⁶ Tee nopashiwenta nokamanteeyirini atziri tsika ikanta Jesokirishito ikaminthagaeyakaeni. Itajonkawenteri Tajorentsi maawaeni aapatziyee-yaririni, rowawijaakoeyerini. Ritakari riyotaakiri jorriiyopaeni, eejatzi iroñaaka riraga kaari jorriiyotatsi.

¹⁷ Ñaakiro, aririka ameentaperotakyaari Jesoshi, iñaaperoyakaeni Tajorentsi akameethatzi. Tema paerani rojankinatatakaakiri irira riraga Awakookoni: “Iñaaperoyeerini Tajorentsi ikameethatzi maawaeni amentariri kameetha ijeekanteeyaari janta jenokinta”.

Ikijeri Tajorentsi maawaeni theenkantsiri

¹⁸ Riraga Tajorentsi jeekatsiri jenokinta, riyotakagaeyakaeni ikijakiri maawaeni kaari aapatziyari, eejatzi maawaeni antapiintzirori kaari kameethatatsi, eejatzi riraga maawaeni kaari kowatsi raapatziyawo iroka kameethatatsiri.

¹⁹ Ikowakirikami riyoteeyenimi tsika ikantari Tajorentsi, aritaki riyoteeyakinimi. Tee opomeentsizimotawitari, tema riyotagaeyawitakarini.

²⁰ Paerani okoñaataki maawaeni riwetsikaeyakirini, ayoteeyantakarini eenitatsi Tajorentsi, eejatzi eenitatsi itajorenka. Koñaataperotaki. Tekatsi ikanteeyaani theenkantsiri ikanteeyeni: “Tee niyotakotziri Tajorentsi”.

²¹ Tema riyoteeyawitaririni, omaanta tee ipinkathateeyirini. Ikaminthaapiinteeyawitarini riraga Tajorentsi, omaanta tee ipaasonki-teeyirini riroripaeni. Tee ikenkithashiryaagaeyani: ratsipetashitakawo ikenkithashiryaashitakawo oetarikapaeni ikoyiri rirori; rootaki iroñaaka kaari añaantawo riyotantari.

²² Omaawitya ikanteeyawitani: “Osheki niyotzi naaka”, omaanta tee riyotziri.

²³ Ikameethaperotaki Tajorentsi, ikantani ijeeki jenokinta. Omaanta tee ipinkathateeyirini atziripaeni, inta iitajorentsitashiteeyakarini tsimeri-paeni, oretsi, maanki, maawaeni: eejatzi iitajorentsitashiteeyakawoni ri-wetsikanewopaeni ikimitakaantakari atziri eejatzi paashinipaeni oetarika-paeni.

Rowashironkagaeyirini Tajorentsi kaari aapatziyarini

²⁴ Osheki ikowaeyakini atziri ikenkithashiryaapiinteeyakironi kaari kameethatatsi, iñaathatapiinteeyawoni tsinani; rootaki ikanantari Tajorentsi: “Ari ikantakaata, tee ikoyi ikemi, ranteroota”.

²⁵ Ari paerani riyoperoyawitarini tsika ikanta Tajorentsi, omaanta ramatawiteeyaani apaniroeni. Ipinkathatashiteeyakawoni maawaeni riwetsikaeyirini Tajorentsi, iitajorentsitashitari. Omaantakya riraga wetsikaeyirorini, tee ipinkathateeyirini irira. Omaanta aaka thame añaaperoyeerini rirori, akanteetatyeeyaani. Aritaki okantyaari.

²⁶ Rootaki ishinetantari Tajorentsi riraga kaari jorriyo ranteeyironi oetarika ikowaeyakirini. Tee okoyi tsinani aye oemi, omaanta okowaki antatenkatawakaeyani okaateeyini otsinaninkaeteki.

²⁷ Eejatzi ikimitzitaka riraga shirampari: tee ikoyi raye iina, omaanta ikowaki rantatenkatawakaeyani ishiramparinkaeteki. Oetarikapaeni ranteeyakirini, omaanta tee riyotzi ipashiwentakayaawo. Ari rowashironkaeyakirini Tajorentsi.

28 Ari tee ikowaeyini ipinkatheeyerini Tajorentsi eejatzi ikenkithashiryaaakotyaaari rirori, rootaki ikanantakari Tajorentsi: “Ikantyaata. Ikenkithashireeyaawoota kaari kameethatatsi, eejatzi eero ijeekimaeta kameetha”.

29 Rantapiinteeyakironi kaari kameethatayitatsirini: ashi royiro tee ikameethateeyini, ishirontawo kaari rayi, oshirontari kaari ayi, iñaawenatzitakari atziri rashitayitarini, ikowaki rowashironkaayiterini paashinipaeni, ikowawitaka ikimitakotyaaari paashinipaeni rootaki iki-jawakaanteeyakarini, rowamaawakagaeyakani, ikijathatawakagaeyakani, ramatawitantapiinteeyini, ikatsimatawakagaeyakani, ikantakotantashita makaawaanteri riroripaeni,

30 itheeyakotawakagaeyakani, ikijeeyakirini Tajorentsi, rakawaanteeyakirini paashinipaeni, ikantakaaperoeyani, ikantashiteeyawitani, “Naakapero”, ikowakowayitakini ranteyeroni paashinipaeni kaari kameethatayitatsini, ipiyatheeyakarini ashiteeyaririni,

31 tee añeeyironi riyoteeyantarini, tee imonkaateeyironi oetarika ikan-teeyawitarini, tee inintawakagaeyaani, tee riyotzi ipeyakoteniri paashinipaeni okaatzi rantziri, tema tee ineshironkatawakagaeyaani.

32 Riyoteeyawitawoni ikantziri Tajorentsi: “Maawaeni antapiinteeyirorini kaari kameethatatsi riyateeyeni paamariki kaari tsiwakanitatsini”, omaanta rothataashiteeyani ranteyironi eejatzi inimotakiri paashinipaeni antzirori iroka kaari kameethatatsi.

2

Riraga joriiyo eero rawijakotashiteeyaani omawitya rirotaki joriiyo

1 Naamaaka ijeeki joriiyo kantatsiri: “Ñaa, okantateekirira ikemawaki-roota, tee ikameetheeyeni”. Omaanta nokamantemi: kyaaryoowa, aririka pikantakoteri paashinipaeni atziri: “Eeniro rantani”, eejatzi eerori eeniro pantani, pikimiteeyakarini riraga pikantakotawitakarira.

2 Ayoteeyakini okameethatzi rowashironkagaeyirini Tajorentsi riraga antzirori kaari kameethatatsi. Tema riyotakotziri maawaeni atziri okaatzi rantziri.

3 Omaanta eerori, pikantzi: “Eeniro rantanipaeni irinta”, eejatzi pikimiteeyakarini, pantapiinteeyakironi eerori kaari kameethatatsi. ¿Piitashitama eerori eero rowashironkaeyimini Tajorentsi? Tema riyoperotakiro okaatzi rantziri maawaeni atziri.

4 Pamine, osheki ineshironkateeyakimini, ikaminthaaperoeyakimini, tee intsipaete roonimi: ojamani royaakoeyawitakimini pikenkithashireeyaneeyaanimi pookaeyeronimi kaari kameethatatsi panteeyirini. Omaanta, tee pookaeyironi.

5 Tee pikenkithashiriyo ikantziri Tajorentsi, tee pikoyi pikenkithashireeyaani. Eekiro piyaatzi pantapiinteeyironi kaari kameethatatsi, rootaki rowashironkawenantemiri rirori. Kyaaryo, iinja ikijaperoeyerini maawaeni antzirori kaari kameethatatsi. Omaanta ayoteeyanakini ikameethaperotzi rirori, eero ikijashitari atziri, riyoperotakiri maawaeni, tsikarika ikanteeyani.

6 Rowashironkaeyerini maawaeni kaari kameethatatsi, omaanta ijeekakagaeyerini kameetha janta jenokinta maawaeni kameethateeyatsirini.

7 Aririka akowaperote añagaeyerini Tajorentsi eejatzi akowaperote akameethaperotanaki, eejatzi akowaperote akanteetateeyaaani ajeeki jenokinta, thame akyaaryoowenteeyeroni maawaeni ikowakagaeyakaerini. Roojatzi ijeekakagaeyeni jenokinta, akanteetateeyaaani ajeekimotapaeri.

⁸ Omaanta riraga kaari kameethatatsi, kaari kowatsi riyotero ikowakaawitariri Tajorensi inta ikowashiteeyani rantapiintero kaari kameethatatsi, tema ikijaperoeyerini rirori, rowashironkaaperoeyerini.

⁹ Imonkaatawakagaeyaani joriyo eejatzi kaari joriyotatsi: aririka ikantaanyi rantero kaari kameethatatsi, ari rashironkagaeyaani, rowashironkaeyerini Tajorensi.

¹⁰ Omaanta maawaeni antapiintzirori kameethatatsiri iñaapaeri Tajorensi jenokinta, iñaaperotawaeri rirori, ijeekakagaeyerini kameetha: joriyopaeni, kaari joriyotatsi, maawaeni. Amonkaatawakagaeyakyaani.

¹¹ Riraga Tajorensi tee rinashitakagaeyarini paashinijatzipaeni atziri: riyotzi akimitawakagaeyakani maawaeni.

¹² Riraga paashinijatzitatsiri atziri tee iñiuro rojankinarini Moeseeshi, omaanta eeniro rantayitzirini, eejatzi riyaaate paamariki kaari tsiwakantatsini. Omaanta eero ikantziri Tajorensi: “¿Itaka kaari paapatziyantawo rojankinatzirini Moeseeshi?” Omaanta riraga joriyopaeni iyotawitawori rojankinarini, eeniro rantayitzirini, eejatzi riyaaate rirori paamariki kaari tsiwakanitatsini; ari rowashironkaaperoteri Tajorensi, ikanteri: “Tee paapatziyaperotawoni iroka rojankinatzirini Moeseeshi”.

¹³ Eero iñaaperotashitari Tajorensi ikameethatzi riraga kemashiteeyawita-worini iñaani, intakya iñaaperotaperoeyini ikameethatzi riraga aapatziyaperotawori iñaani: tema rootaki ikowakaakiriri.

¹⁴ Pamineri riraga paashinijatzitatsiri atziri, tsika ikanteeyani. Tee iñaawitawo Iwaperite Tajorensi, omaanta apanipaeni eeniro rantayitakironi okantayitzirini. Naakiro, riyotashitayitani ijeeki kameetha.

¹⁵ Aririka ijeeki kameetha, ayoteeyakini riyotawitawo rirori okantziri Iwaperite Tajorensi. Eeniro ikenkithashiryaakari Tajorensi rajankaneki: riyoteeyakini okameethatzirika ranteeyirini, rooma teerika.

¹⁶ Iinja ikanteri Tajorensi riraga Jesokirishito: “Eeroka yotzirori tsikarika okantari ranteeyakirini atziripaeni, pithotyaakiro maawaeni ikenkithashireeyirini. Iroñaaka eeroka kantakoterini tsikarika riyaaateeyeni. Eeroka kantatsini aririka añaaperoteri ikameethatzi, aririka owashironkayeri”. Rootaki nokamanteeyiririni naari, ikenkithashireeyantyaarini, rowawijaakoeyanteeyaarini.

Riraga joriyo eejatzi kaminagaantsi Tajorensi

¹⁷ Omaanta, eerokarika joriyo, kyaaryoowa. Pikantzikari: “Niyotziro naaka rojankinarini Moeseeshi. Nosheninkataperotakari naaka Tajorensi”. Pikantakaaperotakarira.

¹⁸ Piyoteeyironi ikowakagaeyakaerini Tajorensi. Paerani piyotawitakawoni Iwaperite Tajorensi, rootaki piyoteeyantawitakaworini kameethatayitatsirini.

¹⁹ Iroñaaka piitashiteeyawitani pimatero piyotakagaeyerini maawaeni kaari yoteeyatsini okaatzi ikowakaakimiri Tajorensi. Kimiwitaka poorentakoeyerinimi maawaeni jeekaeyatsirini tsiteniriki,

²⁰ piyotakagaeyerinimi maawaeni kaari yoteeyatsini, okimiwitaka piyotagaeyerinimi eentsipaeni. Kyaaryo piyoteeyawitawoni Iwaperite Tajorensi, tema kameetha riyotaawitakimi, tee amatawitantzi.

²¹ Pamine, piyotagaeyerinimi paashinipaeni, omaanta, ¿itaka kaari pitantawo piyoteeya eerori? Tema okameethatawita piyotaawakagaeyaanimi eerori. Eeniro pikanteeyawitakaririni paashinipaeni: “Eero pikoshitzi”. Roojatzi pantzitanakawo eerori pikoshitzi.

²² Pikanteeyawitarini: “Eero piñaathatzimotawo piina paashini tsinani”. Roojatzi pantzitanakawo eerori, eeniro piñaathatzimotawo piina paashini

tsinani. Pikanteeyawitarini: “Eero piitziro piwetsikani: ‘Rootaki Tajorentsi’. Kaarimachee”. Aririka poonari iitajorentsitashitari, ζitaka pikoshitanta-
wori ashi owaagawo ikemijantapiinteetzinta?

²³ Pikantakaaperoyakani, pikanteeyawitani: “Niyotziro naaka iñaani Tajorentsi”. Omaanta teerika pimonkaatayitzironi okantayitzirini, tema pitheenkakiri Tajorentsi.

²⁴ Eenitatsi iroka rojankinateetziniriri paejatziiteni: “Eeniro rantayi-
takirini ajorriyotzinkarite kaari kameethatatsi, rootaki ikantzimateeyan-
takaririni Tajorentsi riraga kaari jorriyotatsi, ikanteeyini: ‘Tee ikameethatzi
Tajorentsi, eero aapatziyari’ ”.

Tee rinashitayitarini Tajorentsi jorriyopaeni

²⁵ Pamine, aririka pikemijantaperotero iñaani Tajorentsi, tee patsipetashitawo pijorriyotzi, tema piyotakiri rirori. Omaanta teerika pikemijantaperotziro, patsipetashitakawo pijorriyotashitawita.

²⁶ Aririka rantapiintero kameethatatsiri kaari jorriyotatsi, tema iñaaperoteri Tajorentsi rirori ikameethatzi. Ikimitakaanteeyari jorriyo, aapatziyariri Tajorentsi rirori.

²⁷ Eerokarika jorriyo, piyotawitaworika rojankinarini Moeseeshi; omaanta teerika pikemijantaperotziro, ζokameethatzima? Teewee, tee okameethatzi. Pamineri riraga kaari jorriyotatsi: tee iñaaneentziro Iwaperite Tajorentsi, omaanta aririka ijeeki kameetha, rantakiro ikowakaakiriri Tajorentsi. Tema okameethaperotzi iroka. Eejatzi tema roñaagakiri paashinipaeni tee pikameethatzi eerokapaeni.

²⁸ Kaari jorriyopero riraga kaari aapatziyarini Tajorentsi. Eejatzi tee okameethatzi itotonawitakyaarika ishiramparitanti, teerika raapatziyari rirori. Ratsipetashitakawo itotonatziro.

²⁹ Omaanta riraga jorriyoperotatsiri rirotaki riraga kenkithashiryaa-
piintziriri Tajorentsi rajankaneki rootaki okithaatakaantariri Ishire
Tajorentsi. Tee ro iñaaperotantariri itotonatzirowa ishiramparitanti,
omaantakya iñaaperotantariri raapatziyakari. Eerorika iñaaperotziri atziri,
omaantakya riraga Tajorentsi rirotaki iñaaperoterini.

3

¹ Naamaashitaka pikantzi: “ζNatsipetashitama nojorriyotaki?
ζNatsipetashitama nototonatziro noshiramparitanti?”

² Tee patsipetawitawo pijorriyotzi. Tema irira jorriyo riyotaakiri Tajorentsi iñaani.

³ Kyaaryo, tee raapatziyeeyarini maawaeni, eenitatsi amatawiterinimi Tajorentsi. ζArima ramatawitakiri Tajorentsi riraga aapatziyariri?

⁴ Eero ramatawitziri. Omawitya ramatawiteeyeeni maawaeni atziri, omaanta Tajorentsi tekatsi ikantya ramatawiteeyeeni rirori. Tema paerani rojankinatziro Iraviiri, ikantzi: “Kyaaryooperotaki, Tajorentsi, piñaani: tee pitheeyaa. Tekatsi ikantya atziri ipiyatheeyemini”.

⁵ Naamaashita eniro ijeeki kantashitachari: “Aririka nantero kaari kameethatatsi, roojatzi riyoteeyantanakyaani paashinipaeni ikameethaperotaki Tajorentsi, tee ikimitana naari. Roojatzi aririka ipinkatheeyerini, ζiitaka iroñaaka ikijawenantenawori Tajorentsi kaari kameethatatsi nantayitzirini? Tema rootaki ipinkathatantyaariri paashinipaeni”. (Iroñaaka nokenkithatziro kimitariri kaari aapatziyariri Tajorentsi.)

⁶ Tee okameethatzi iroka raamaayiwitakarini. ζArima ramatawitakae Tajorentsi? Eero. Ikantzi rotyaanteri antapiintzirori kaari kameethatatsi

paamariki kaari tsiwakanitatsini. Eeromi rantziromi iroka, eeromi imatziromi ikantakoneentawomi paashinpaeni atziri.

⁷ Ŋaakiro, ¿okameethatzima notheeya niyotakaantyaariri atziri tee itheeya Tajorentsi, roojatzi ipinkathatantyaariri? Teewee. Aririkami okameethatemi notheeya, eeromi ikijawentanawomi Tajorentsi notheeya. Omaanta, tee okameethatzi iroka ikantziri.

⁸ ¿Okameethatzima antapiintero kaari kameethatatsi ikimoshiryaantyaari Tajorentsi? Teewee, eero antziro. Okameethatzi rotyaante aaka Tajorentsi paamariki kaari tsiwakanitatsini kantashitayitaworini iroka, ŋaa, okantateeteri iinja iŋaashitateetyaawoota. Omaanta eeniro kantakotashitakinari: “Riyotaakiri Paaworo paashini atziri rantero kaari kameethatatsi”. Itheeyashita rirori.

Aakapaeni maawaeni anteeyakironi kaari kameethatatsi

⁹ Pamine, aakapaeni joriiyo. ¿Okameethatzima akante: “Tee ikameethateeyeni paashinpaeni atziri, omaantakya aaka kameethateentsiri?” Tee okameethatzi akantero iroka. Tema amonkaatawakagaeyakani, eenitatsi antanipaeni maawaeni: aaripaeni, eejatzi riraga paashinijatzitatsiripaeni atziri.

¹⁰ Tema aritaki okantzi Iwaperite Tajorentsi: “Tee ijeeki kameethaneentsini apaani.

¹¹ Tekatsi kowatsini riyoteri Tajorentsi, eejatzi tekatsi kowatsini riyotero ikowakaawitariri.

¹² Ipiyathateeyakarini Tajorentsi maawaeni, ranteeyironi maawaeni kaari kameethatatsi. Tekatsi antzirori kameethatatsiri, tekatsipero.

¹³ Tee okameethatzi iŋaawaetashitayitarini. Osheki otheeyakaari ineni. Osheki ikijathateeyirini paashinpaeni, ikimiwitariki maanki koweenkatatsiri atsikantaniri.

¹⁴ Osheki ikatsimatakiri paashinpaeni, ikijathatapiinteeyakirini.

¹⁵ Eejatzi rametakawo rowamaayitashitakarini atziri.

¹⁶ Tsikarika riyaatayitakini, rowashironkaayitakirini paashinpaeni.

¹⁷ Tee riyotziro ikaminthaante, ineshironkatante, ijeekantyaari kameetha.

¹⁸ Tee ipinkathateeyirini Tajorentsi”. Rootaki rojankinatakaniriri Tajorentsi maawaeni atziri paeraniperoroŋa.

¹⁹ Ayoteeyakini iroŋaaka rashironkaaperotya maawaeni yoteeyawitaworini rojankinarini Moeseeshi. Riyoteeyawitakawoni oetaka ikowakaakiriri Tajorentsi, tekatsi kanteeyatsini: “Tee niyotzi”. Tema rowashironkagaeyerini maawaeni atziri antzirori kaari kameethatatsi.

²⁰ Tekatsi ikante atziri: “Nanteeyakironi maawaeni okantziri rojankinarini Moeseeshi, iroŋaaka iŋaaperotena Tajorentsi nokameethatzi”. Teewee, tee imatziro. Tema rootaki Rojankinarini Moeseeshi iyotagaeyakaerorini eeniro antani.

Rowawijaakoeyakirini Tajorentsi maawaeni aapatziyariri Jesokirishito

²¹ Iroŋaaka nokamantemi: riyotagaeyakaeni Tajorentsi tsika ikantya iŋaaperotanteeri akameethatzi. Riraga Moeseeshini eejatzi riraga kamanantayitziroonini iŋaani Tajorentsi rojankinatziitakaero ipoke Itomi Tajorentsi ikamawentakae rowawijaakotanteeri. Tee ro ikamanteeri amonkaatero Rojankinarini Moeseeshi,

²² omaanta ikamanteeyakaeni aririka aapatziyakaari Jesokirishito, iŋaaperoyakaeni Tajorentsi akameethatzi. Aritaki amonkaatawakagaeyakani, aakateeyakini joriiyo eejatzi paashinijatzitatsiri atziri:

²³ tema eeniro anteeyakironi kaari kameethatatsi, maawaeni. Tee anteeyironi kameethatayitatsirini ikowakagaeyakaerini Tajorentsi.

²⁴ Ikamawentakae Jesokirishito rootaki aririka aapatziyeyakarini irira, rowawijaakoeyakaeni Tajorentsi, iñaaperoyakaeni akameethatzi. Tema ineshironkateeyakaeni: tee ikenkithashireeyeeyaawoni eejatzi kaari kameethatatsi anteeyakirini.

²⁵⁻²⁶ Rotyaantakiri Itomi, ikamawentakae, apaatawenteeyakaeni riraa. Iroñaaka, aririka aapatziyakaari, monkaataka, ero ikenkithashiryagaawo eejatzi anteeyakirini. Eejatzi paerani, tekiraatani ipokini jaka kipatsiki Jesoshi, tee rowashironkagaeyirini Tajorentsi riraga aapatziyariri. Riyotzitani iinja ikamawenteeyerini riraga Itomi. Rootaki ayoteeyantakarini ikameethaperotaki Tajorentsi eejatzi iñaaperoyakirini maawaeni aapatziyeyaririni Jesoshi ikameethatzi.

Tekatsi akantya aari akantakaaperotya, ero amatziro owawijaakoteeya apaniroeni

²⁷ Iroñaaka tekatsi akantya akantakaaperotya. ¿Iitarikya? Tema tekatsi akantya owawijaakoteeya apaniroeni. ¿Iitaka kaari amatantawo? Tema apatziro Tajorentsi rowameethatee aakapaeni riraga aapatziyariri Jesoshi.

²⁸ Naakiro, aririka aapatziyaari Jesoshi, rowameethatakae Tajorentsi. Tee ikanteeyeeni: “Pimonkaateeyeroni rojankinarini Moeseeshi pawijakoeyanteeyaarini”.

²⁹ ¿Apaniroenima rowawijaakoeyirini Tajorentsi joriiyo? Teewee, tema eejatzi rowawijaakoeyakirini paashinijatzitatsiri atziri.

³⁰ Apintzi Tajorentsi, ikaminthagaeyakaeni maawaeni. Riyotaki amonkaatawakagaeyakani. Aririka raapatziyaari joriiyo, riraga Jesoshi rowawijaakoteri. Aririka raapatziyaari irira paashinijatzitatsiri atziri, rowawijaakoteri eejatzi. Roojatzi iñaakiri riraga Tajorentsi ikameethatzi maawaeni.

³¹ Aririka aapatziyakaari Jesoshi, ¿okameethatzima ookaero Iwaperite Tajorentsi? Teewee, ero ookaero. Aririka aapatziyakaari, rootaki anantyaawori okamanteeyakaerini.

4

Roshiyakaavenantzi Awaraamani

¹ Piyoteeyakini tsika ikantani achariniiteniperoni Awaraama. Iroñaaka nokamantemi:

² tee rowawijaakotaa apaniroeni. Rowawijaakotyaaami apaniroeni, imateromi ikantakaaperotyaaami, ikantemi: “Osheki nokameethataki, naw-ijakotantaari”. Omaanta tema riyotaki Tajorentsi tee ikameethatzi Awaraamani.

³ ¿Oetaka okantziri Iwaperite Tajorentsi? Tema okantzi: “Raapatziyakaerini Awaraama Tajorentsi, rootaki iñaaperotantaririni ikameethatzi”.

⁴ Noshiyakaawentemiri: eenirorika thamaetenirini iwaatorote, tema okameethatzi ipinateri. ¿Okameethatzima ikanter: “Irika, korikika, nopashitzimirira”? Tee okameethatzi: tema ipomeentsitakanari ithamaetziniri.

⁵ Omaanta riraga Tajorentsi, rinashita: eerorika antayitzironi kameethatayitatsirini, omaanta ameentyaaririka Tajorentsi, aritaki rowameethateeyakaeni, iñaakae akameethatzi. Ero apomeentsiwentari apinateri.

6 Ñaakiro, tekatsi antaperote rowameethatanteeri Tajorentsi, omaanta riweshiryaaakagaeyeeni, aririka aapatziyaari ari iñaaperotakae akameethatzi. Tema rootaki ikantakirini Iraviiri:

7 “Ikimoshireeyakini maawaeni atziri riraga ikamintheeri Awinkatharite. Eero ikenkithashiryaaaneero eejatzi kaari kameethatatsi rantayitzirini.

8 Kyaaryo, ikimoshiryaaaperotanaki, riyotaki eero ikijawentziri riraga Awinkatharite rantayitzirini”.

9 ¿Ninka ikenkithatakotziri Iraviirini? ¿Apaniroenima ajorriiyotzinkarite? Tema ikenkithatakotziri eejatzi maawaeni paashinijatzitatsiri atziri. Tema ayoteeyakini raapatziyakari Awaraamani, rootaki iñaaperotantakariri Tajorentsi ikameethatzi.

10 Omaanta ¿sika okaatzika iñaaperotantakariri Tajorentsi ikameethatzi? Tema tekirani ijorriiyotzini, tekirani itotonatzironi ishramparitantari.

11 Ñaakiro, tekirani itotonatzironi rameentarini Tajorentsi, rowameethatantariri. Roojatzikya itotonatzironi, riyoteeyantakarini atziripaeni ritakawo rameentakari Tajorentsi rootaki iñaaperotakiri irira ikameethatzi. Iroñaaka ayoteeyakini aritaki ikimiteeyaarini rirori paashinijatzitatsiri atziri: eero itashita itotonatero iñaaperotantayariri Tajorentsi ikameethatzi, omaantakya rameentzitarini irira. Tema riraga Awaraamani rirotaki itaperotakawori rameentakari rirori.

12 Eejatzi ikimiteeyaarini maawaeni atziritzinkarite aari, aririka rameentyaari Tajorentsi. Eero itashita aririka itotonatero, ari rawijakotee, omaanta okameethatzi rameentyaari rawijakotanteeyari. Ikimityaari achariniiteni Awaraama, tekira itotonatzironi ishramparitantari paerani rirori.

Eenitatsi iroka ikashiyakaakarini Tajorentsi Awaraamani

13 Ari rameentashitakari Awaraamani Tajorentsi, rootaki iñaaperotantakariri rirori ikameethatzi, roojatzi ikantakiri: “Nokowakaakimi iinpa paawakiro okaatzi nokashiyakaakiriri maawaeni jeekatsiri kipsatsiki”. ¿Iitaka ikanantarini iroka? ¿Imonkaatayitakironima rojankinarini Moeseeshi? Teewee, tekirani ojeekini. Ro ikanantakarini, rameentakarini.

14 Apatzirorikami iñaaperoterimi Tajorentsi riraga kowawitachari imonkaateromi rojankinarini Moeseeshi, tema ramatawitakirimi Awaraamani okaatzira ikantakiriri. Eero okameethataneemi rameentawitakarira.

15 Rowashironkagaeyerini Tajorentsi maawaeni kaari monkaaperotzirori rojankinarini Moeseeshi, ikijiri. Omaanta eerorikami otzimimi rojankinarini Moeseeshi, tekatsimi okantya ikijawenterimi Tajorentsi.

16 Aririka ameentyaari Tajorentsi, tema imonkaatkiro ikantakaeri. Kyaaryo, ineshironkaeyakirini maawaeni kimateeyaririni Awaraamani. Tee apaniroeni ineshironkaeyerini jorriyo, omaanta ineshironkaeyakirini maawaeni aapatziyariri. Tema rirotaki Awaraamani itakawori raapatziyari; aririka aapatziyari aari, akimiteeyaarini irira.

17 Tema ikantakirini paerani Tajorentsi: “Eerokataki itaperotakaworini, impaetzikya ikimiteeyemini osheki paashinijatzitatsiri atziri”. Rirotaki Tajorentsi kijokiro rowakiri Awaraamani tema rameentakari. Eejatzi rowaŋagaeri kamayitawiteencharini, tema rirojatzi tziakagaeyirorini maawaeni añeeyakirini.

18-20 Riyotakotaka Awaraamani antyashiparitaki, rootzimateentsi ikame. Aamaashitya okaataki rojarentsite 100. Eejatzi riyotakiro iina antyashipawotaki, eejatzi tee iyotzi otzimeri eentsite. Tekatsi

reentsite omaanta ikashiyakaakari Tajorensi: “Aritaki roshekitaki picharineetaperoyaarini”. Omaanta tee itheenkiri Tajorensi, riraga Awaraama ikenkithashiryaakiro ikantakiriri, riyoperotaki kyaaryo ikantakiriri, imonkaatero maawaeni. Tekirani ijeekini ichariniitenipaeni, raapatziyakari Tajorensi eejatzi riweshiryaawentakari, ikantzi: “Tema ikameethataki Tajorensi”.

²¹ Riyoperotzini eenitatsi itajorenka, tekatsi pomeentsitzimotyaarini; riyoperotzini rantero maawaeni ikantakiriri.

²² Rootaki ikanantakari Tajorensi: “Rameentakina Awaraama, rootaki noñaaperotantariri ikameethatzi”.

²³⁻²⁴ Rootaki ikantakiririni Awaraamani, eejatzi iroñaaka ikanteeyakaerini aari; ayoteeyakini aririka ameentyaari Tajorensi, iñaaperoyakaeni akameethatzi, ikimitakaanteeyakaeni tee antziro kaari kameethatatsi. Tema rirotaiki piriinteeriri Awinkatharite Jesoshi.

²⁵ Eeniro anteeyakirini kaari kameethatatsi, rootaki ikamawenan-teeeyakaerini Jesoshi. Roojatzi ipiriintanaa eejatzi, rootaki ayoteeyantakarini maawaeni iñaaperoyakaeni akameethatzi maawaeni aapatziyariri rirori, okimitaka tee antapiintziro kaari kameethatatsi.

5

Iñaaperoyakaeni Tajorensi akameethatzi, ayoteeyantakarini ajeeke jenok-inta

¹ Ari ikamawenteeyakaeni Awinkatharite Jesokirishito, rowawijaakoyantakaerini. Iroñaaka ameenteeyakawoni maawaeni ikantakaeri Tajorensi, rootaki iñaaperoyantakaerini akameethatzi, okimitaka tee antziro kaari kameethatatsi; rootaki iroñaaka raakameethatanteeyakaerini maawaeni.

² Kyaaryo aapatziyakari Jesoshi, rootaki ineshironkatantakaeri Tajorensi, ikantatyaani. Osheki aweshiryaawentakari, ayoteeyakini añeeyeerini janta ipinkatharitaperotzinta.

³ Eejatzi, aririka akemaatsityaawo oetarikapaeni, kameetha aweshiryaawentyaari Tajorensi. Ayoteeyakini aririka akemaatsityaawo, iyotaakaero eshiwenantyaawori oetarikapaeni.

⁴⁻⁵ Eejatzi aririka eshiwentakiro, ramitakotakae Tajorensi akyaaryoowentakiro antawaetziniri rirori. Aririka akyaaryoowentakiniri oetarikapaeni, ayotanaki ameentakawo ikantakaeri, eejatzi ayotanaki tee ramatawiteeyeeni. Tekatsi ikantee ramatawiteeyeeni, tema rotyaantakaero Ishire okithaataakaakae, rootaki iroñaaka inintaperoyantakaerini kameetha. Aweshiryaawentakari.

⁶ Ñaakiro, paerani ashironkaaperoyakani, tekatsi akantya owawijaakotashitya aaka apaniroeni. Roojatzi omonkaatantakari kitejiri ikowakiri Tajorensi, ipokaki Jesoshi. Tee apinkathatawitarini, omaanta ikamawenteeyakaeni.

⁷ Ari tekatsi añaaipiinte paashini atziri kowatsini ikamawenteri paashinipaeni kameethatatsiri, rowawijaakotantyaariri. Omaanta eenitatsirika kameethaperotatsiri atziri, aamaashitya eenirorika apanipaeni kamawentziriri rirori.

⁸ Omaantakya aaka tee akameethateeyini, omaanta rotyaantakiri Tajorensi Itomi riraga Jesokirishito ikamawenteeyakaeni. Tema rootaki ayoteeyantakarini ineshironkaperoyakaeni, inintaperoyakaeni.

⁹ Apaatawentakae riraa, ikamawenteeyakaeni. Tema ameentakari rootaki iroñaaka iñaaperotantakaeri Tajorentsi akameethatzi, okimitzi-motawitakari tee antziro kaari kameethatatsi. Iinja, ikijeri Tajorentsi maawaeni antapiintzirori kaari kameethatatsi, inta aaka, aritaki rowawijaakoeyakaeni.

¹⁰ Paerani akijawitarini Tajorentsi, omaanta ikamawenteeyakaeni Itomi, iroñaaka apinkathatakiri rirori; eejatzi irira, iñaaperotakae akameethatzi. Iroñaaka eero rapiitero ikamae eejatzi Jesoshi, inta ikantyaani rañaaperotee, imatantawori itajonkawentapiinteeyakaeni iroñaaka.

¹¹ Kaari apatziro iroka, inta eejatzi ayoteeyakini aapatziyakari Awinkatharite Jesokirishito, rootaki iñaaperoeyantakaerini Tajorentsi akameethatzi. Tema rootaki aweshiryaawenantariri iroñaaka.

Rantakiri Araani akamantyaari omaanta rantakiri Jesokirishito añaantyaari

¹² Paerani ritakaantakawo kaari kameethatatsi apaani atziri, riraga Araani; rootaki ikamantakari rimpaetzi. Eejatzi akimiteeyakarini aaka eejatzi riraga maawaeni paashinipaeni atziri: anteeyakironi kaari kameethatatsi, ashi owaeyanakironi. Rootaki iroñaaka akamaniteeyantarini aari maawaeni: ashi oyiro akamaeyini maawaeni.

¹³ Paerani tekirani ojeekini rojankinarini Moeseeshi, rantapiinteeyakironi atziri kaari kameethatatsi. Omaanta tekira riyotaperoeyironi kameetha oetaka ikowakagaeyakiririni Tajorentsi: ñaakiro, tekirani ojeekini rojankinarini Moeseeshi.

¹⁴ Omaanta eekiro riyaaanakitzi ikamaeyanakini maawaeni atziri, ritakaantakawo owakira tzmajaantaneentsiri, riraga Araani, roojatzi ijeekantapaaka Moeseeshini. Omawitya tekiraata otzimi kaminagaantsi rashi Tajorentsi, tema riraga anteeyakirorini kaari kameethatatsi ikamaeyakini, omawitya rantakiro inashitapaeni kaari kameethatatsi. Tema owamagaeyakirini okaatzi ranteeyakirini. Riraga Araani roshiyawitakari riraga pokapaentatsiri rimpaetzi,

¹⁵ omaanta rinashitaka rirori eejatzi. Eeniro rantakiri Araani akamaeyantakarini aakapaeni. Omaanta ikaminthaaperoeeyakaeni Tajorentsi, tee ikoyi ikijawentaperoteero antayitzirini, rootaki rotyaanantakariri pokapaentatsiri: riraga Jesokirishito.

¹⁶⁻¹⁷ Iroka rantakiri Araani owamagaeyakirini osheki atziri, omaanta iroka rantakiri Jesokirishito owañaagaeyakirini osheki atziri. Tema ikamawentakae maawaeni aaka, rootaki iroñaaka ineshironkataperoeyirini Tajorentsi rirori, tee ikenkithashiryaakoteero anteeyakirini, omaanta iñaaperoteeyakaeni maawaeni aapatziyariri Jesokirishito akameethatzi. Rowañaagaeyakaeni maawaeni, akanteetatyeeyaani ajeekae jenokinta.

¹⁸ Rantakiro kaari kameethatatsi apaani shirampari: riraga Araani, rootaki maawaeni aakapaeni aateeyantyaarinimi paamariki kaari tsiwakanitatsini. Omaanta eeniro rantakiri paashini shirampari, riraga Jesokirishito. Rootaki imatantawori Tajorentsi iñaaperotakae akameethatzi, ajeekaeyanteeyarini jenokinta, akanteetatyeeyaani.

¹⁹ Tee ikemijantaperotziri Araani Tajorentsi okaatzi ikantawitakariri, rootaki kaari akameethateeyantani. Ikemijantaperotakiri Jesokirishito Iri, rootaki imatanteeyakaerini iñaaperoeeyakaeni akameethatzi.

²⁰ Rojankinatakaakiri paerani Tajorentsi Moeseeshi ayoteeyantakarini tee okameethatzi iroka anteeyakirini. Tee akameethaneentzi echonkiini, omaanta osheki ineshironkaeyakaeni Tajorentsi.

21 Ari tee akameethateeyini, rootaki akamaeyantakarini, omaanta aapatziyeeyakarini Awinkatharite Jesokirishito, rootaki ineshironkatanteeyakaerini Tajorentsi. Tee ikijawenteero anteeyakirini, omaanta iñaaperoeyakaeni akameethatzi rootaki akanteetatyeeyaani ajeekimotantapaeyaariri iinja janta jenokinta.

6

Aririka akaawoshitakoeyaarini Tajorentsi kimiteeyakani atsi-pateeyakarini Jesoshi akamaeyakini eejatzi apiriinteeyanaani

1 Ayoteeyakini ikamawentakae Jesokirishito rookakowentakae eero omperatantane eejatzi kaari kameethatatsi. ¿Oetaka anteeyerini iroñaaka? ¿Antapiinteeyeronima kaari kameethatatsi ineshironkantapiinteeyeerini Tajorentsi?

2 Eero. Eero antapiinteero eejatzi kaari kameethatatsi. Okimiwitaka akamaki, eero amatantawo antapiinteero kaari kameethatatsi eejatzi. ¿Iitaka, ikanantari apaani kaminkari nantapiinteroota? Eero imatziro.

3 Aapatziyantakariri Jesokirishito eejatzi akaawoshitawenteeyakarini, kimitaka akaateeyakirini akamaeyakini. ¿Tema piyotziro?

4 Eejatzi okimitaka akaateeyakirini akitateeyakani, eejatzi okimitaka akaateeyakirini apiriinteeyanaani. Iroñaaka ajeekayaneeni kameetha, akimiteeyakarini Jesokirishito: ikamaki, ikitateetakiri roojatzi itajonkaperoteeri Ashitariri ipiriinantaariri eejatzi.

5 Iroñaaka akimiteeyakarini Jesoshi. Okimitaka akaateeyakirini akamaeyakini, eejatzi okimitaka akaateeyakirini apiriinteeyanaani: añeeyaneeni, omaanta inashiteeyanaani maawaeni aakapaeni.

6 Paerani osheki akowapiinteeyini antapiinteeyironi kaari kameethatatsi, omaanta okimitaka atsipatakari Jesokirishito akentakoyakani koroshiki, akamaeyakini: ¿iitakama akowanteeyari eejatzi apiiteero kaari kameethatatsi? Paerani okimitaka akaateeyakini ratziritepaeni iwinkatharite kamaaripaeni, rantakaapiintakaero kaari kameethatatsi; omaanta iroñaaka okimiwitaka akamaki, tekatsi ikantya romperatee eejatzi.

7 Ñaakiro, aririka ikame atziri, tekatsi omperateeyaarini. Iroñaaka aaka, eero anteero kaari kameethatatsi.

8 Aririka akaateeyakirini Jesokirishito akamaeyakini, ayoteeyini akaateeyerini eejatzi ajeekimoteri janta ijeekinta rirori.

9 Ayoteeyakini ikamaki, eejatzi ipiriintanaa. Eero rapiiteero ikamae eejatzi: tekatsi ikanteeya ikamae eejatzi.

10 Ikamantakari Jesoshi, ikamawentakiro kaari kameethatatsi anteeyakirini. Monkaataka: eero ikamae eejatzi. Iroñaaka añanee: kijokiro rowaeri iroñaaka Tajorentsi, ikanteetatyeeyaani.

11 Eejatzi eeroripaeni, pikimiteeyakani pikamaperoeyakini, eero panantaawo kaari kameethatatsi; omaanta rañaakagaeyemini eejatzi Awinkatharite Jesokirishito tema ijeekanaki pajankaneki, rootaki, piyoteeyantaaririni pisheshiryaakayaari Tajorentsi.

12 Tema okimiwitaka pikamaki: eero iroñaaka pantapiinteero kaari kameethatatsi, eero pikenkithashiri roojatzi eero pantziro okowashitari piwatha.

13 Ari okimiwitaka pikamaki, eero pathaagakotaawo iroñaaka piwatha antakaapiinteemiro kaari kameethatatsi. Eejatzi okimiwitaka rowañagaemi Tajorentsi, rootaki pishinetantyaariri rantakaayitemironi kameethatayitat-sirini.

14 Eero iroñaaka panteero kaari kameethatatsi. Tekatsi okantya omperatemini pantero oetarikapaeni, tema ikaminthagaeyakimini Tajorentsi, ineshironkateeyakimini.

Noshiyakaawentemiri apaani omperataarewo

15 ¿Iitaka anteri iroñaaka? Ayoteeyakini tekatsi omperateeyeeni eejatzi ayoteeyakini ineshironkatapiinteyakaeni Tajorentsi. ¿Okameethatzima an-tashatapiintyaawo kaari kameethatatsi ineshironkatantapiinteyakaerini? Teewee, tee okameethatzi.

16 ¿Ninkama pipinkathataperoteri? Aririka pipinkathateri iwinkatharite kamaaripaeni, rantakaapiintemiro kaari kameethatatsi, omaanta rootaki piyaatantyaari paamariki kaari tsiwakanitatsini. Omaanta aririka pipinkathateri Tajorentsi, eejatzi pikemijantaperoteri, rantakaapiintemiro kameethatayitsirini, rootaki piyaatanteeyari jenokinta Tajorentsiki.

17-18 Kyaaryo paerani pipinkathatawitarini iwinkatharite kamaari, omaanta iroñaaka pipinkathateeri Tajorentsi. Pikemijantaperoteero maawaeni riyotagaeyeemirini irira, rootaki nopaasonkitantarini. Pantapiintawitawoni kaari kameethatatsi, omaanta oeyowakimi Ishire Tajorentsi, iroñaaka pantapiinteero kameethatayitsirini.

19 Nokamantemiro okimitawo iñaawaetzi atziripaeni, riraga theenkatsiri pikemaeyantyaaworini. Okimitaka paerani pipinkathawitarini iwinkatharite kamaari eejatzi eekiro piyaataty panantaworini kaari kameethatatsi, okameethatzi iroñaaka pipinkathateeyerini Tajorentsi eejatzi eekiro piyaataty panteeyantyaaworini kameethatayitsirini, pikameethaperoyantyaarini.

20 Paerani, pikemijantaperoyawitarini iwinkatharite kamaari pantawitakawo oetarikapaeni, tee pipinkathateeyirini Tajorentsi.

21 Omaanta osheki iroñaaka pipashiwentakagaawo panteeyawitarini: ¿iitaka ipinatemirimi kamaari? Panteeyawitanarini, rootaki piyaatantyaarimi paamariki kaari tsiwakanitatsini.

22 Iroñaaka tekatsi ikantya iwinkatharite kamaari romperateeyeemini eejatzi: tema iroñaaka pipinkathateeyerini Tajorentsi, panteeniri okaatzi ikowakayemiri. Rowameethashireeyemini rirori, ijeekakagaeyemini jenokinta pikanteetapaatyeeyaani.

23 Pantapiinteyawitakawoni kaari kameethatatsi, piyaateeyantyaarinimi paamariki kaari tsiwakanitatsini. Omaanta paapatziyakari Awinkatharite Jesokirishito, rootaki ikaminthaantashitakimiri Tajorentsi, ijeekakagaeyashitemini jenokinta, pikanteetapaatyeeyaani. Tema ikaminthaashiiyeeni ikowashita.

7

Aririka aapatziyaari Jesoshi tee omperateeyeeni rojankinarini Moeseeshi

1 Noyemijantzinkarite, eerokateeyakini nojoriiyotzinkarite, nokenkithatakagaeyemini. Tema piyotzi aririka ikame asheninka, tekatsi ikanteeya raapatziyeeyaawo ikantawitakaririni kaminagaantsi.

2 Noshiyakaawentemiro iroka. Okantzi Iwaperite Tajorentsi: “Aririka aye tsinani oemi, kijokiro owanakiri, roojatzi ikamantakya. Tee okameethatzi ookashityaari”. Omaanta aririka ikamaki, ojeekashitanaa, omatero roori antero oetarika okoyiri.

3 Omaanta eenirorika oemi, tee okameethatzi oñaathatzimotyaaari paashini shirampari. Aririka ikamaki oemi, ari okameethatzi agae paashini oemi, iroñaakakya tee oñaathatzimotari itaworini oemi. Tekatsi thañeeyaawoni ayeeta paashini.

⁴ Eejatzi, noyemijantzinkarite, ikamaki Jesokirishito: eejatzi okimiwitaka pikaateeyakirini, pikamaeyakini. Iroñaaka eero omperateemi rojankinarini Moeseeshi, tema okimiwitaka kamakimi. Omaanta rañaakagaeyeemini eejatzi Tajorentsi panteeyantyaaworini maawaeni ikowakagaeyakimirini. Okimiwitaka aakiri paashini oemi, riraga Jesokirishito.

⁵ Paerani aapatziyawitarini iwinkatharite kamaaripaeni. Akowapiintawitawoni antapiintero kaari kameethatayitatsini, rowaga ithañaapithatawitakaeri Tajorentsi. Aritaki akanteeyarini, antapiinteeyironi okaatzi okowakiri awatha, rootaki aateeyantyaarinimi paamariki kaari tsiwakanitatsini.

⁶ Omaanta iroñaaka okimitaka akamaeyakini. Eero akenkithashiryaa-gaeyaawoni ikanteeyirini joriyopaeni, rameteeyarini rirori. Iroñaaka tee antapiintziro okantzirini rojankinatzirini paerani okaatzi okowaki awatha, intakya antapiinte okowakagaeyakaerini Ishire Tajorentsi.

Akyaryoowentero eero anantaperotawo kaari kameethatatsi

⁷ ¿Iitaka nokanteeyimirini? ¿Nokantzimima tee okameethatzi rojankinarini Moeseeshi? Teewee, tee nokantzimi. Eeromi otzimimi, eero niyotziromi nantayitzirini kaari kameethatatsi. Eeromi okantzimi: “Eero piñaawenatawo rashitayitarini paashinipaeni”, eero niyotziromi kaarira kameethatatsi.

⁸ Iyotaawitakina tee okameethatzi nokowashiryaa-peroeyironi oetarikapaeni, niyotawitawo; omaanta eekiro niyaatayee nokowashiryaa-perotanakiro oetarikapaeni. Eeromi otzimimi kaminagaantsi rashi Tajorentsi, eero niyotziromi tee okameethatzi nokowashiryaa-witakari.

⁹ Paerani, tekirani niyotzironi Kaminagaantsi rashi Tajorentsi, noki-moshiryaa-shitawitakani. Omaanta roojatzi iyotaantakina eeniro nantani, rootaki nowashiretantakari. Niyotanaki niyaatemi paamariki kaari tsiwakanitatsini.

¹⁰ Noetawitaka aririka nanteromi maawaeni okantziri Rojankinarini Moeseeshi nokanteetatyeeyaani nojeekemi jenokinta, omaanta tekatsi nokantya nomonkaatero. Iyotaakina iroñaaka eenitatsi nantani, rootaki niyaatantyaarimi paamariki kaari tsiwakanitatsini.

¹¹ Osheki nokenkithashiryaa-kiro kaari kameethatatsi, amatawithawitakina, rootaki kaari nomonkaatantaworini okantziri Rojankinarini Moeseeshi. Roojatzi niyotantanaka iyaatakaatyeenami paamariki kaari tsiwakanitatsini.

¹² Naakiro, okameethaperotaki Rojankinarini Moeseeshi: rootaki iñaani Tajorentsi, okameethaperotaki.

Ikantziri iitaka antapiinantawori kaari kameethatatsi

¹³ Ari okameethatzi Rojankinarini Moeseeshi, omaanta ¿iitaka niyaatantyaarimi paamariki kaari tsiwakanitatsini? ¿Rooma rojankinarini Moeseeshi jatakayenanimi? Kaari, omaanta jatakayenanimi nantakiro kaari kameethatatsi, rootaki niyaatantyaarimi. Tema iyotagaana rojankinarini Moeseeshi tee okameethatzi iroka nantawitakarini.

¹⁴ Okameethataki roori, tema Tajorentsi rirotaki jankinatakaantzirori; omaanta naaka, kantakaashitakawo tee nokameethatzi naaka.

¹⁵ Tee niyotakota oeta awijimotakinari: nokowawita nojeekemi kameetha, omaanta, tee nomatziro. Nantapiintakiro kaari nokowaperotawita nanteri.

¹⁶ Niyotaki tee okameethatzi iroka nantayitakirini, niyotaki okameethataki iroka iyotaantziri Rojankinarini Moeseeshi.

¹⁷ Tee nokowawita nanteromi oetarikapaeni, omaanta ashi noyiro tee nokameethatzi, rootaki nanantawori.

¹⁸ Niyotaki tee nokameethaperotzi nowathaki. Nokowaperotawitaka nanteromi kameethatayitatsirini, omaanta tee nomatziro.

¹⁹ Tee nantapiintziro kameethatatsiri nokowawitari nanterimi, inta eekiro nantapiintanakitziro kaari kameethatatsi kaari nokowawita nanteri.

²⁰ ¿Litaka nantashitantawori kaari nokowawita nantero? Rooma ashi noyiro tee nokameethatzi, rootaki nantashitantakawori.

²¹ Aritaki nokantatyaani: nokowawitaka nojeekemi kameetha, omaanta omapokakina eejatzifanee nantaneero kaari kameethatatsi.

²² Nokenkithashiryaaperotawitakawo najankaneki iñaani Tajorentsi, nokowaperotawitaka nanteromi kameetha ikowakaakinari.

²³ Osheki nokenkithashiryaakotaka nowathakira enitatsi kaari shinetenani nantero kameethatatsiri. Osheki nokenkithashiryaawitakari Tajorentsi, nokowawitaka nanteromi ikowakaakinari. Omaanta tee nomatziro nantero, omapokashitanaana nantaneero eejatzi kaari kameethatatsi.

²⁴⁻²⁵ Osheki nashironkaawitaka. Nokenkithashiryaawitaka nanteromi ikantakinari Tajorentsi, omaanta ashi noyiro tee nokameethatzi. ¿Ninka amitakotenani eero nantapiinantawo eejatzi kaari kameethatatsi? Tema tee nokoyi niyaate paamariki kaari tsiwakanitatsini. Rirotaki Awinkatharite Jesokirishito amitakotenani. Rootaki iroñaaka osheki nopaasonkitantariri Tajorentsi.

8

Amitakoeyakaeni Ishire Tajorentsi

¹ Rootaki aapatziyeeyantaririni Jesokirishito kameetha, eejatzi kijikiro oyeri, eero rowashironkagaeyeeni. Tema eero iroñaaka antapiinteyironi kaari kameethatatsi akoyiri aari.

² Paerani ashi noyironi nantapiintzironi kaari kameethatatsi, niyaatemi paamariki kaari tsiwakanitatsini. Omaanta naapatziyakari rirori, owawijaakotantaanari Ishire Tajorentsi, owañaashiryaantaanari. Ojeekakagaena iinja janta jenokinta, nokanteetapaatyeeyaani.

³ Ñaakiro, tekatsi okantya owawijaakoeyeeni rojankinarini Moeseeshi: ashi oyiro tee akameethatzi. Tee amonkaateeyironi okantakaeri. Omaanta rowawijaakoeyakaeni Tajorentsi. Rotyaantakiri Itomi jaka kipatsiki, ratziritapaaki, ikimitaperotapaakae aari, omaanta tee rantziro kaari kameethatatsi. Ikamawentakae aaka, ipaashinitakagae eero akimitantaa paerani.

⁴ Iroñaaka, aririka aapatziyawo Ishire Tajorentsi, ari amonkaatakiro okantakaeri Iwaperite Tajorentsi. Paerani ashi oyironi tee akameethatzi, tee amonkaatzironi okantakaeri.

⁵ Riraga kaari kameethateeyatsini ikenkithashiryaakopiintawo rantero kaari kameethatatsi. Omaanta riraga yotzirori Ishire Tajorentsi ikowaki rantero okowakaakiriri.

⁶ Aririka akenkithashireero akowashitayitarini aari, aate paamariki kaari tsiwakanitatsini. Aririka akenkithashireero okowakaakaeri Ishire, ari ajeekaki kameetha eejatzi kameetha akanteetatyeeyaani ajeekimoeyerini Tajorentsi.

⁷ Aririka akenkithashiryaakotero antayiteroni akowakiri aari, atheenkakiri rirori: tee akoyi antayiteroni ikowakagaeyawitakaerini. Rootaki kaari amatantawo antero.

⁸ Tee imatziro ikimoshiryaakayeri rirori maawaeni antapiintayitzirorini oetarikapaeeni ikowashitakari.

Tsika ikanta riraga kameethatayitatsirini

⁹ Omaantakya eerokapaeni, tee pijeekaeyini iroñaaka okimitaaga okoyiri piwatha, inta okithaatakaapaakimiro eerori Ishire Tajorentsi, rootaki pijeekaeyantarin kimitaka okowakaakimiri Ishire. Riraga kaari kithaatakotawori Ishire, tee riyotziri Jesokirishito.

¹⁰ Osheki pantakiro kaari kameethatatsi, rootaki pikamaeyantyaarini piwatha, omaanta pisheninkatakaririka rirori, iñaaperotakimi Tajorentsi pikameethatzi pishireki, pikanteetatyeeyaani pijeekimoteri.

¹¹ Tema rowaga Ishire opiriinteeri Jesoshi. Iroñaaka aririka okithaatakaakimi roori, opiriinteeyemini eejatzi eerori, owañeeyeemini pishireki eejatzi. Ro imatanteemiri pameentakawo.

¹² Iroñaaka, noyemijantzinkarite, atsipetashiwitakawo aapatziyawitakari iwinkatharite kamaari, eejatzi atsipetashitawitakawo antero kaari kameethatatsi.

¹³ Aririka pantapiintero iroka, piyaate paamariki kaari tsiwakanitatsini. Omaanta aririka paapatziyawo Ishire Tajorentsi, eero panteero eejatzi kaari kameethatatsi, roojatzikya pijeekje jenokinta, pikanteetapaatyeyaani.

Itominteeyakarini Tajorentsi aapatziyariri Jesoshi

¹⁴ Maawaeni atziri ikithaatakaakari Ishire Tajorentsi, riroteeyakini reentsitepaeni Tajorentsi.

¹⁵ Pamine, aririka okithaatakaakae roori, aakateeyakini itomipaeni rirori eejatzi rishinto. Tee akimitari romperanawo, eejatzi eero athaawantari. Eero akimitaa paerani athaawanteeyawitarini iitarikapaeni. Tema kyaaryo, akanteeri Tajorentsi iroñaaka: “Pawa nashi”.

¹⁶ Aririka ayotaki okithaatakaakae roori, eejatzi iyotagaeyakaeni, rootaki ayoteeyantakarini reentsiteteeyakaeni Tajorentsi.

¹⁷ Aakateeyakinirika reentsitepaeni, ari ipaeyakaeni Tajorentsi maawaeni ikowakaakaeri ojeekimoeyeni iinja, akimiteeyaarini Jesokirishito. Iroñaaka aririka akimitakoeyakyaarini akemaatsityaawo oetarikapaeni, aritaki iinja akimitakoeyaarini, kameetha ajeekimoeya-paerini Tajorentsi, aweshiryaawenteeyaarini.

Iinja eero akenkithashiriuro oetarika akemaatsitawitakari iroñaaka

¹⁸ Iinja kameetha ijeekakaaperoyeeni janta inampiki, kyaaryo ajeekaperoete roojatzi eero akenkithashiriuro oetarikapaeni akemaatsitawitakari iroñaaka jaka.

¹⁹ Ayoteeyakini maawaeni riwetsikaeyakaeni Tajorentsi ijeekakaaperoyeeyakaeni kameetha, eejatzi ipeyee iinja pinkatharitatsini. Raamagaeyaarini maawaeni ikantzi: “¿Tsika okaateka itajonkawenanteeyeerini maawaeni reentsitepaeni ayoteeyantaririni?”

²⁰⁻²¹ Ratsipetashitakawo ijeekayitakini maawaeni riwetsikaeyakinirini Tajorentsi: ikamapiinteeyakini rirori tsimeripaeni, pankirentsipaeni, maawaeni; eero añagaeri eejatzi iinja. Tekatsi ranteeyawifyaani ikamaeyantakarini, omaanta ikamaeyantakarini rantakirini paerani Araani. Riyotaki Tajorentsi iinja eero okimitaa iroñaaka, inta rowameethaperoyeerini eejatzi maawaeni ikaatzi jeekanteeyaworini kipatsi, tema eejatzi ikimitagae aari iinja rowameethaperoyeeni: tema aakateeyakini reentsitepaeni maawaeni.

²² Ayoteeyakini rowashironkaapiinteeyakini maawaeni riwetsikani Tajorentsi, eejatzi ikamaeyini: ikantani, roojatzi iroñaaka. Tema ikimiteeyakawoni tsinani, rowashironkaapiinteeyironi, tema atsikamoonthatziro tsinani aririka okoñaawaanite eentsite.

²³ Eero apatziro okaatzi riwetsikakiro Tajorentsi oyeero kitejiri rowameethaero, inta eejatzi aaripaeni aapatziyariri Jesoshi, ashironkagaeyawitakani, oyeero. Tema eeniro akemaatsiteeyakarini, omaanta eenitatsi Ishire Tajorentsi, ojeekantakae ajankaneki amitakoeyakaeni. Omaanta akowaeyakini ikimitakaantaperoyeeni Tajorentsi aaka reentsitepaeni ipaashinitakagae aririka apiriinte. Roojatzi eero akemaatsitaawo oetarikapaeni, eero akamae eejatzi.

²⁴ Aririka ayotaki imonkaatero Tajorentsi ikantakaeri, aapatziyakari awi-jakotantaari. Omaanta tekira ithonkiro, tekira imonkaateeyironi maawaeni ikantakaeri aari rootaki oyaakotantyaariri. Omonkaatakyaaerika, ¿arima oyaakoteero okaatzi ikantakaeri? Eero.

²⁵ Aririka ayotaperotaki imonkaateero ikantakaeri, kameetha eekiro aatatye oyaakotero, eero akantashiryaa.

Amitakoeyakaeni Ishire Tajorentsi, okantziri Tajorentsi ramitakoeyeeni

²⁶ Tee ayoperoyeyini aari, omaanta amitakoeyakaeni Ishire Tajorentsi. Tee ayoperoyeyini amaneri Tajorentsi kameetha, omaanta iyotzi roori Ishire, okantakowenteeyakaeni; kameetha okenkithatakaeri, eero amatziro akim-ityaawo.

²⁷ Riyoperotakae Tajorentsi okaatzi akenkithashiryaaeri ajankaneki, eejatzi riyotakiro oetarika okantziriri Ishire. Aririka okantakowentakae, iyotakiro maawaeni ikowakaakaeri Tajorentsi, rootaki amanantyaariri, tema rootaki Ishire kantakoteeni.

²⁸ Ayoteeyakini aririka anintaperotakiri Tajorentsi, eejatzi aririka antapi-intakiro ikowakagaeyakaerini, roojatzi ikantyaani rirori itajonkakowenteeyeeni. Aririka opomeentsitzimotawitakae, omaanta eero ishineteo owashironkaeya.

²⁹ Paeraniperoroña riyotzitakaeni ari aapatziyakyaaeri rootaki ikantzitan-takarini: “Ikameethatanaki aapatziyeeyanarini, ikimiteeyaaeri Notyomi”. Tema irira rirotaki Jesokirishito. Rirotaki itomipero paeraniperoroña, ijeekitani; rimpaeeteeyakaeni aririka aapatziyeeyarini irira ari reentsite-teeyakaeni aari, akimitaari paashini reentsite Tajorentsi.

³⁰ Paerani ikantzitakani: “Neentsiteeteeyaarini”, roojatzi reentsitetap-eroeyakaeni; eejatzi iñaaperoyakaeni akameethatzi ikimitakaantakae tee antziro kaari kameethatatsi. Eejatzi ikantzitakani: “Iinja kameetha ijeeki-moeyenani jaka nonampikika”.

³¹ Tema okameethateeyakini iroka. Ñaakiro, itajonkawentaperoyakaeni Tajorentsi: ¿ninka iroñaaka owashironkagaeyeeni? Tekatsi.

³² Tee ithañeeyari Itomi, omaanta rotyaantakiri jaka kipatsiki ikamawen-teeyakaeni. Tema ayoteeyakini eejatzi iinja ipapiinteyeeni aaka maawaeni koptyeemoeyakaerini.

³³ Tema riyoyagaeyakaeni Tajorentsi, iñaakae akameethatzi ikimitakaan-takae tee antziro kaari kameethatatsi: ¿ninka iroñaaka kantatsini eeniro antani? Tekatsikya.

³⁴ ¿Ninkama kantakoteenika: “Eeniro pantani”? Tekatsi: tema ikamawen-teeyakaeni Jesokirishito rowawijaakoeyakaeni. Eejatzi ipiriintanaa, ijeeki-motapaeri Ashitariri rakoperoki, ikaatziri ipinkathariwenteeyakaeni, eejatzi raminakowentakae.

³⁵ ¿Ninkama ookakaeyerinika Jesokirishito inintaperoyakaeni? Tekat-siroña. Omawitya rowashironkagaeteerika, aririka opomeentsitzimoe-eyeni oetarikapaeni, rajaryagaeteerika rowashironkagaeete, aaperoterika atashe, tekatsirika akithaatyaari, athaawantayitarini oetarikapaeni, rowa-magaetakaerika; omaanta ikantani Jesokirishito, inintaperoyakaeni.

³⁶ Okimita okantzitakarini rojankinateetakirini paeraniperorofña: “Naap-atziyakimi Tajorensi, rootaki rajaryaantapiinteetakinari rowamagaetena. Ikimitakaantena owisha: tema rowamaapiinteetayitzirini maawaeni kite-jiri rowantariri”.

³⁷ Kyaaryo osheki inintaperoyakaeni Jesokirishito, ikantani: itajonkawenteeyakaeni, ranaakotakaakaeri maawaeni kowatsiri rowashironkaakae. Tema rootaki aweshiryaawentaperoyantakaririni.

³⁸⁻³⁹ Kyaaryo, tekatsi ookakagaeyenarini ininteeyakaeni: eero imatziro ronampiri Tajorensi, kamaaripaeni, pinkatharipaeni, jenokijatzi, kipatsi-jatzi, maawaeni riwetsikaeyakirini Tajorensi, eero imatziro. Okantawitya aririka akamaki, eeniroka añi, eero imateeyironi iroñaaka, eejatzi eero imatziro iinja. Rooma aapatziyakari Awinkatharite Jesokirishito, iroñaaka inintaperoyakaeni, eejatzi kijokiro rowaeyakaeni maawaeni.

9

Tajorensi riyoyaakiri ninkarika ikowakaakiri irira

¹⁻³ Osheki nokenkithashiryaaakotakiri maawaeni nojoriyotzinkarite. Kyaaryootaki iroka nokantakiri, riyotaki Jesokirishito tee notheeya. Eejatzi okithaatakaakina Ishire, iyotakaakina kyaaryo nokantaki. Netakoperotakari nojoriyotzinkarite, tee raapatziyari Jesoshi. Aririkami nomateromi nowawijaakoterimi riroripaeni, niyaateetami paamariki kaari tsiwakanitatsini rawijakotanteeyarinimi; niyaaterikami janta, eero noñirimi naaka Jesokirishito. Ñaakiro, osheki nokowaperowitaka rawijakoeyeenimi

⁴ icharineeteeyakarini Ishirayeeri.* Tema irira reentsiteteeyawitakarini Tajorensi. Iñeeyakirini itajonkantaki, eejatzi ikemaeyawitakawoni ikantaw-itariri, riyoteeyawitakawoni Rojankinarini Moeseeshi, riyoteeyawitakani tsika ikantyaami raapatziyarimi, eeniro ikashiyakagaeyakiririni aririka ikemijantaperoteri,

⁵ riroteeyakini ichariniitenipaeni riraga itakaworini paerani, riroteeyakini ichariniiteni paerani Rotyaantanewo Tajorensi. Tema rirotaki Tajorensi, okameethatzi akanteetatyeeyaani añaperoyerini eejatzi apinkathataperoyerini maawaeni. Aritaki okantyaani.

⁶ Riyoteeyawitawoni Iwaperite Tajorensi, omaanta tee raapatziyeeya-woni. ¿Iitaka kaari raapatziyeeyantawoni? ¿Ramatawitakirima Tajorensi? Teewee, tee ramatawitziri. Pamine, maawaeni icharineeteni Ishirayeeri tee ikimitaperoyarini: rooma tee raapatziyeeyarini Tajorensi maawaeni, inta apanipaeni.

⁷ Eejatzi tee ikimitaperoyarini Awaraamani maawaeni icharineeteni. Tema ikantakirini paerani Tajorensi: “Apatziro picharinitaperoyaarini maawaeni icharineeteni riraga Ijaaka”.

⁸ Iroñaaka nokamantemiro iroka roshiyakawentziri. Tee reentsitetari Tajorensi maawaeni icharineeteni Awaraamani. Apatziro isheninkaeyakarini riraga icharineeteni Ijaaka.

⁹ Tema ikantakirini Tajorensi riraga Awaraama: “Awijaneentsirika apaani ojarentsi roojatzi otzimantakya Jaara otomi”.

¹⁰ Paashini ojarentsi ikoñaataki Ijaaka. Ikantaka rantaritaki, raaki iina, owaero Riweeka. Roojatzi omotzitakiri, rirotaki tsipantzi.

* **9:4** Ishirayeeri eejatzi Jakoowo rirotaki apitetachari iwaero apaani atziri.

11-13 Eenirowa rirori omotzitziri riniro, tekira rantziro kameethatsiri eejatzi tekira rantziro kaari kameethatsi, omaanta eeniro ikowakae-takariri Tajorentsi. Irira riyoyaakiri ikantzitakawoni rowaga Riweeka: “Riraga jewatatsini ikoñaatapaaki ipinkatheeteri riraga oyaatapaakyaarini”. Tema rootaki okenkithatakotzitaririni Iwaperite Tajorentsi: “Ikantzi Tajorentsi: ‘Nonintaperoteri Jakoowo osheki, omaanta riraga Isawoori eero nonintaperotziri osheki’”. Naakiro, riyotzitari Tajorentsi ikowakae-takaririni: roojatzi imatakaantakariri.

Tsika ikantziriri Tajorentsi joriyo eejatzi kaari joriyyotatsi

14 ¿Okameethatzima akante: “Tee okameethatzi iroka rantziri Tajorentsi”? Teewee, eero akantzi.

15 Tema paerani ikantakirini Moeseeshi: “Tema naaka kantatsiri ninkarika noneshironkateri, eejatzi ninkarika netakotyaari”.

16 Tee riro atziri kantatsini, inta Tajorentsi. Riyotzi irira ninkarika ineshi-ronkataperoteri.

17 Tema paerani ojankinatakani ikantziririni riraga iwinkatharite eji-ipitojatzi: “Nopeyemi pinkatharitatsini, riyoteeyantaarini atziri osheki notajorentsitaki, eejatzi osheki ipinkathateeyantenarini maawaeni jeekat-siripaeni kipatsiki”.

18 Naakiro, tema rirotaki Tajorentsi kantatsiri ninkarika ikowakaari ineshi-ronkateri. Tema eejatzi rirotaki kantatsiri ninkarika kijoshiretatsiri rajankaneke.

19 Naamaashita iroñaaka pikantena: “¿Arima? Kyaaryorika pikan-takiri, ¿itaka ikijawenantenawori nantayitzirini? Tema nantayitakironi rantakaakinari rirori”.

20 Pamine, eeroka atziri: tee okameethatzi pipiyathatyaari Tajorentsi, osheki ipinkatharitzi irira. Noshiyakaawentemiro kowitzi. Okantzirima wetsikirori: “¿Itaka kaari piwetsikantana naari kameetha?”

21 Rowaga wetsikirori tema rootaki kowakawori tsikarika okanterori kipatsi. Apaani owatha kowitzi. Tema okameethatzi owetsikakiri apaani rooperotatsiri, omaanta paashini tee opantaperotya.

22 Aririka ikowaki Tajorentsi, tema okameethatzi rowashironkaayiterini iinja. Tema okameethatzi riyotakagaeyerini atziri eeniro itajorenka. Omaanta tee rowashironkagaeyerini intsipaete riraga kaari kameetha-teeyatsini, omaanta imaeritakotashitawo rantayitzirini, tema ikowakiri ikenkithashireeyami ikaminthaantakyaaririmi.

23 Omaanta ikaminthaaperotakiri riraga jatatsini jenokinta; ikowakaakiri riyoteeyeni osheki ikaminthaantzi, eejatzi osheki ipinkatharitzi.

24 Riyoyaakiri apaanipaeni joriyo riyoteeyantaaririni eejatzi riyoyaakiri apaanipaeni kaari joriyyotatsi. Aakateeyakini riyoyayitakirini, ayoteeyan-taaririni.

25 Tema paerani rojankinatakotzitaakani riraga Oseeyashi, ikantzi: “Ikantzi Tajorentsi: ‘Kaari naawita nosheninka, omaanta iroñaaka nosheninkataari. Kaari naawita nonintanewo, omaanta iroñaaka nonintaperoteeri’”.

26 Eejatzi janta tsikarika Tajorentsi ikantakiri: “Kaari naawita nosheninka”, iinja ikenkithatakoteeteri riraga peyaachani ikanteri: “Eerokapaeni reentsitepaeni Tajorentsi, riraga añaaperotatsiri”.

27 Eejatzi eenitatsi iroka rojankinatakiri Iseeyashi. Ikenkithatakotakiri joriyopaeni ikantzi: “Ikaateeyakini icharineeteni Ishirayeeri oshekipero-oroña. Ikimitakawo opane impaneki roshekiperotaki. Omaanta eero roshekiperotzi awajakotaatsini.

²⁸ Iinja imonkaatero Tajorentsi maawaeni ikantakiri: romapokaeyerini maawaeni theenkantatsiri, rowashironkagaeyerini. Ithotyaaeroeyerini, maawaeni”.

²⁹ Tema eejatzi rojankinatakini rirori, ikantzitakani: “Eeromi ikamintheeyeenimi Tajorentsi, riraga antzirori oetarikapaeni, eeromi isheninkateeyeenimi, tema ari ithonkaeyeenimi maawaeni, akimiteeyaarini riraga joroomajatzini eejatzi riraga komoorajatzini”.

Ikamantziri iitaka kaari raapatziyantari joriyopaeni

³⁰ ¿Iitaka eejatzi nokamantemiri? Paerani riraga paashinijatzitatsiri atziri tee ikowaeyawitani rowameethateri Tajorentsi, omaanta iroñaaka raapatziyeyarini rootaki iñaaperotantakariri ikameethatzi.

³¹ Omaanta riraga joriyopaeni ikowaeyawitani rirori imonkaatayiteronimi ikantayitziririni Moeseeshi ikameethatyaarimi, omaanta tee imateeyironi.

³²⁻³³ ¿Iitaka kaari iñaaperotantariri riroripaeni ikameethatzi Tajorentsi? Tee rameenteeyarini omaanta ikowaeyawitani rantero oetarikapaeni. Osheki ikompitakawo, tee ikowaeyini raapatziyari Jesoshi. Paerani rojankinateet-zironi iroka: “Ikantakotakiniri Tajorentsi Rotyaantanewo: ‘Notyaantawityaanari joriyopaeni notyomi, omaanta eero riyoteeyawakirini. Okimiwitaka rantziwatyaawo mapi, ipariyantyaawo; tee riyoteeyirini rirotaki Notyaantanewo, rootaki rowashiretanyari. Omaanta eero rowashireta riraga aapatziyariri, inta riweshiryaawentaperoeyaarini’ ”.

10

¹ Noyemijantzinkarite janta Oroomaki, osheki nokowaperotaki rawijakoeyenimi maawaeni nojoriyotzinkarite, osheki namanapiintziri Tajorentsi: “Paapatziyakagaeyaarini nojoriyotzinkaritepaeni rawijakotanteeyaaari”.

² Niyotaki osheki ikowaeyawitani ikyaaryoowentenirimi Tajorentsi oetarikapaeni rantziniriri, ishintsiteniri maawaeni. Omaanta tee riyoteeyini oetarika ikowakaaperoeyakiririni.

³ Tee riyoteeyini tsika ikanteeri Tajorentsi iñaaperotanteeyaarini ikameethatzi. Ikowaeyawitani rowameethatashityaami apaniroeni, omaanta tee ikoyi raapatziyawo okaatzi ikantziro Tajorentsi iñaaperotantakariri ikameethatzi.

⁴ Pamine, ipokaki Jesokirishito, ikamawenteeyakaeni. Iroñaaka, aririka aapatziyakaari rirori, ari iñaaperoyeeni Tajorentsi akameethatzi. Atsipetashitakawo iroñaaka antayiteroni ikantzirini Moeseeshi awijakotanteeyaarimi.

Tsika akantya awijakoeyanteeyaarini

⁵ Paerani riraga Moeseeshi ikenkithatakotakiri riraga kowatsiri rawijakotantyaawomi Rojankinarini Moeseeshi: “Eenitatsirika kowatsini imonkaayiteroni rawijakotantyaari, okameethatemi imonkaateeyeronimi maawaeni, ikanteetateeyeaani. Eeromi ikompitawomi”.

⁶ Omaanta aririka aapatziyeyaarini Jesoshi iñaaperotantariri Tajorentsi akameethatzi eero akantzi ajankaneki: “Pomeentsitaka awijakotanteeyari. Thame aatashiteri Jesokirishito janta jenokinta, aakiteri jaka rowawi-jaakotanteeri”. Eero akantashita;

⁷ eejatzi eero akantashita: “Thame aate tsikarika iyaatzi ishire kamaentsiripaeni inthomaenta kipatsi, apiriinantyaariri Jesokirishito, rowawijaakotanteeri”. Eero akantzi. Tema tzinaanaa paerani.

⁸ Aririka aapatziyakaari, aritaki awijakotee: eero antayizironi pomeentsitayitacharini. Tema eeniro jaka iñaani Tajorentsi: kaari pomeentsitachani pikenkithatakotero eejatzi pameentyaawo. Rootaki iroka nokamanantapiintziri: paapatziyari Jesoshi pawijakotanteeyarini.

⁹ Aririka pikamanteri paashinipaeni atziri pipinkathatakiri rirori, eejatzi aririka pikenkithashiryaakiro pajankaneki ipiriinteeri Tajorentsi, aritaki pawijakotee.

¹⁰ Ñaakiro, aririka ameentyaari riraga Jesoshi ajankaneki iñaaperoeyeeni Ashitariri akameethatzi; eejatzi aririka akamanteri paashinipaeni atziri aapatziyakari rirori, aritaki awijakotee.

¹¹ Tema okantzini Iwaperite Tajorentsi: “Eero ipashiwenta riraga aapatziyariri Jesoshi, tema eero ramatawitziri”.

¹² Amonkaatawakagaeyakani: joriyyo eejatzi paashinijatzitatsiri atziri, apintzi Awinkatharite. Ameenteeyakarini, rootaki ipinkathariwenanteeyakaerini, ineshironkateeyantakaerini maawaeni.

¹³ Tema eejatzi okantzini Iwaperite Tajorentsi: “Rawijakoeyeeni maawaeni ameenteeyaririni Awinkatharite”.

Osheki itheenkaanteeyini joriyyopaeni

¹⁴ Eerorika raapatziyari Tajorentsi atziri, ¿tsikama ikantyaaka rameenantaariri? Eero imatziro. Eerorika ikemakotziri, ¿tsika ikantyaaka raapatziyantaariri? Eero imatziro. Tekatsirika kenkithatakaantatsini, ¿tsika ikantyaaka ikemakotantyaariri? Eero imatziro.

¹⁵ ¿Arima imatakiro atziri riyaate ikenkithatero iñaani Tajorentsi tekatsirika otyaanterini irira? Eero imatziro. Tema okantzini Iwaperite Tajorentsi: “Tema osheki aweshiryaawentakari riraga pokatsiri kenkithatzirorini iñaani Tajorentsi, tema añaaperoeyakirini”.

¹⁶ Omaanta tee raapatziyeyimini maawaeni. Tema rootaki ikantakirini paerani Iseeyashi: “Nowinkatharite, nokamanteeyawitakarini, omaanta eenintsatsi osheki kaari aapatziyeyimirini”.

¹⁷ Eerorika ikamanteetee, eero amatziro aapatziyari Jesoshi. Tema ikamanteetaekae ikamawentakae irira, rowawijaakotantakaeri.

¹⁸ Tema ikemaeyakini maawaeni joriyyopaeni. Kyaaryo, ikemaeyawitakawoni. Tema okantzini Iwaperite Tajorentsi: “Riyaataki kenkithatakaantatsiri maawaeni kipatsiki, ikemaeyakirini maawaeni jeekatsiripaeni”.

¹⁹ ¿Tee riyoteyawaakironi joriyyopaeni? Tema ikamantakirini paerani Moeseeshi: “Ikantzi Tajorentsi: ‘Iinja paamakotyaaari paashinijatzitatsiri atziri pimaninteeyawitakarini. Ro pikijantyaariri nowawijaakoeyeerinira’”.

²⁰ Eejatzi rojankinatakini Iseeyashi: “Ikantzi Tajorentsi: ‘Tee ikowawitena riyotena riraga atziripaeni, omaanta riyoteeyakinani iroñaaka: niyotakaaperoeyakirini’.

²¹ Omaanta riraga joriyyopaeni nokantapiintawitakari, omaanta ipiyathatakina, tee ikoyi raapatziyena’ ”. Rootaki rojankinatakinarini riraga Iseeyashi.

11

Tsika ikantyaaka riraga joriyyopaeni

¹ Naamaashita pojampitena iroñaaka: “¿Arima? ¿Eeroma iroñaaka rookaeri Tajorentsi maawaeni joriyyopaeni, riraga reentsiteteeyawitarini?” Eero. Tema naaka joriyyo. Nocharineeteeyakarini Awaraamani eejatzi Irijamiini.

2-3 Naakateeyakini joriiyo. Tema paerani riyoyagaeyakinani Tajorentsi, roojatzi iroñaaka raakameethateeyantaanarini. Tema piyoteeyakini okantzini Iwaperite Tajorentsi. Okenkithatakotakirini Iriiyashi paerani, ikenkithakaeri Tajorentsi, ikantziri: “Nowinkatharite, teewee ikameethateeyini irika nojoriiyotzinkarite. Rowamaapiintayitakirini riraga kamanantayitzirorini piñaani. Rookakaayiteerini isheninka raapatziyeeyawitzimini. Iroñaaka ikowaeyakini rowamaena naari. Apaniroeni naaka naapatziyimi”.

4 Tema piyoteeyakironi eejatzi rowaga rakanakiriri, ikantzirini: “Eenitatsi ikaatzii jeekatsiri 7.000 shirampari aapatziyaperotanari. Tee rotziwerowashitawo ipinkathatanteeyaworini rirori rowaga Waari iitajorentsi-teeyawitarini paashinipaeni”.

5 Eejatzi okimitaaka iroñaaka. Eenitatsi eejatzi apanipaeni joriiyo riraga riyoyaanewo Tajorentsi, ineshironkaeyakirini.

6 Ñaakiro, ineshironkaeyakirini, tee ikantziri rantero oetarikapaeni. Ikanteririkami rantayiteronimi oetarikapaeni, tee ineshironkatziri.

7 Ari, ¿tsika okantari iroñaaka? Ikowaeyawitakani iñaaperoyerinimi Tajorentsi, omaanta, tee. Iñaaperotayitakirini apanipaeni: riraga riyoyayitakirini. Omaantakya paashinipaeni, tee ikowaeyini raapatziyaperoeaarini Tajorentsi inta romajontyaakiri rajankaneki.

8 Tema eejatzi okantzini Iwaperite Tajorentsi: “Ipeyapithatakiri Tajorentsi ikenkithashiryaantawitari. Iñaayitawitakawoni oetarikapaeni, ikemayitawitakawoni, omaanta tee riyotakotawakiro: tee raapatziyari Tajorentsi. Aritaki ikanteeyani, roojatzi iroñaaka”.

9 Eejatzi ikantzini Iraviiri: “Riweshiryaawentawitakawo oetarikapaeni, omaanta ramatawiteeyaani apaniroeni. Roojatzi ikamaeyeni, ikemaatsi-wenteeyaawoni rantayitzirini.

10 Eero iinja ojeeki riyotantari, eero riyoteeyini. Ikantyaani ashi royiro rashironkaeya”.

Tsika ikantaka joriiyo eejatzi paashinijatzitatsiri atziri

11 Ari ithenkaeyakini joriiyopaeni rootaki nojampitantzimiri: ¿ikijaperoyakirinima iroñaaka Tajorentsi rirori, eero ishinetantari rawijakotya? Teewee. Omaanta ranantakawori kaari kameethatatsi rowawijaakoeyantakaririni paashinijatzitatsiri atziri ikowantyaari joriiyopaeni ikimiteeyaarini riroripaeni, raapatziyaari Jesoshi.

12 Ithenkaeyakini, tee ikowaeyini raapatziyari irira, omaanta rawijakoeyeeni paashinijatzitatsiri atziri. Iinja, aririka raapatziyaperoeaarini joriiyopaeni rirori, tema eekiro riyaatatye raapatziyaperoeaarini eejatzi paashinijatzitatsiri atziri rawijakotanteeyaarini.

13 Tee eerokapaeni joriiyo. Piyoteeyini rotyaantakina Tajorentsi nokenkithatakagaeyakimini. Aririka notsipatyaari nojoriiyotzinkarite nokantani nokenkithatakotero nantawaero eejatzi pawijakotantyaari osheki eerokapaeni.

14 Nokowaki nokenkithashiryaakagaeyerini iñaani Tajorentsi nojoriiyotzinkarite eejatzi raamaawaeta kaari joriiyo, rawijakotagaananteeyarini rirori.

15 Ithenkaeyakini iroñaaka, rootaki kaari iñaaperoeyantarini Tajorentsi ikameethatzi; omaanta eeroka iñaaperoyakimini pikameethatzi. Omaanta iinja iñaaperoeeyerini rirori ikameethatzi, tema okameethaperotanaki. Riyaateeyinimi oshekipero janta paamariki kaari tsiwakanitatsini, omaanta iinja riyaatagaanteeyini osheki janta jenokinta, okimiwitaka piriinteerimi.

16 Pamine, iñaaperotakirini Tajorentsi Awaraamani ikameethatzi, rootaki riyoyaantakariri icharineetenipaeni ratziritantyaariri. Noshiyakaawentemiro eejatzi inchato: aririka okameethataki oparitha, tema eejatzi okameethataki owaempeki roori. Okimitaka ikameethataki Awaraamani, eejatzi ikimityaari iinja icharineeteni ikameethateeyanakini.

17 Iroñaaka noshiyakaawentemiro eerokapaeni kaari joriyyo rowaga in-chato oetachari oriiwo. Okameethataki oparitha, omaanta tee okithok-itzi owaempekiki. Rootaki ichekanteetawori, rookaeteero. Rayi paashini owaempeki, omaanta roori oriiwoniro. Riyontaakiro roori, rootaki tz-imsatsini okithoki. Ro oparitha shoopakayeroni. Rowaga owaempeki ichekaetziro oshiyakaawentziri joriyyo; rowaga owakirari oriiwoniro riyon-taakiro oshiyakaawentakimi eeroripaeni, tema eeroka kaari joriyyo.

18 Iroñaaka eero pikantakaaperota eero: “Nokameethatzi naaka, tee nokimitari riraga joriyyo”. Ñaakiro, tee piyekashita apaniroeni, eero pimatziro apaniroeni, inta omatakaakimiro Ishire Tajorentsi, kimitaka oparitha oriiwo amitakotakiro owaempeki oriiwoniro. Ari okanta riyotaakaero riraga joriyyopaeni ramitakotakae eejatzi riweshiryaakagaeyakaeni.

19 Naamaashita pikantzi: “Rookakiri Tajorentsi joriyyo kimitaka ichekan-teetawori owaempeki oriiwo rooma riyontaakinawo. Tema iroñaaka ki-jokiro royena naaka”.

20 Kyaaryo, omaanta itheenkakiri, rootaki rookantawitakariri. Paapatziy-eyakarini Jesoshi eeroka, rootaki kijokiro rowaeyantakimirini. Kyaary-ooa pikantakaaperotashitakarira, omaanta okameethatzi pipinkathatap-eroteri.

21 Pamine, rookakiri riraga Tajorentsi riraga thenkiriri, omawitya riro-taki riyoyaawitakari. Eejatzi eeroka, kyaaryoowa rookimikari aririka pitheenkiri.

22 Piyoteeyakini ikaminthaantaki Tajorentsi, omaanta eejatzi rowashironkagaeyakirini riraga antzirori kaari kameethatatsi. Aririka pikantyaani paapatziyari, ari ikantyaani ikamintheeyemini. Eerorika pikantyaani paapatziyaperotari, rookaneemi eero.

23 Eejatzi riroripaeni: aririka rookaero itheenkirira roojatzi raap-atziyeeyarini, ari iñaaperoyerini Tajorentsi ikameethatzi, tema rirotaki Pinkatharipero. Okimiwitaka riyontaakiro eejatzi oriiwoki. Tema rirotaki rirori kantakowenteririni tsarikara ikanteeyerini atziri.

24 Paerani tee piyoteeyawitarini, omaanta iroñaaka iñaaperoyakirini pikameethatzi. Aririka raapatziyari riraga iyoyawitaririni, tema eejatzi iñaaperoyeerini rirori ikameethatzi.

25 Noyemijantzinkarite, eenitatsi nokoyiri nokamantemiri kaari piy-oteeyawitani. Ro nokamanantemiri tee nokoyi pikantakaaperotya. Pamine, itheenkayawitani riraga joriyyopaeni iroñaaka, omaanta eero roojatzi ikan-tatyaani. Aririka omonkaatasya raapatziyeeyari Tajorentsi paashinijatzi-tatsiri atziri, roojatzi omonkaatanteeya eejatzi raapatziyanteeyaariri riraga Tajorentsi eejatzi joriyyopaeni.

26 Kyaaryo rawijakoeyeeni iinja, maawaeni irira. Tema paerani okantzini Iwaperite Tajorentsi: “Ikantzi Tajorentsi: ‘Joriyyotaki riraga owawijaakoey-eririni, raapatziyakaagaeyaarini isheninka rookakagaeyerini itheenkirini.”

27 Nomonkaatero iinja maawaeni nokantzitakaririni ichariniiteni paerani: nowawijaakoeyerini, eero napiiteero nokijantari kaari kameethatatsi ranteeyakirini”.

²⁸ Iroñaaka ikijeeyakirini, eejatzi itheenkaeyakirini; rootaki iroñaaka rowawijaakoeyantakimirini Tajorentsi eeroka. Omaanta inintzitarini riraga itakaantakaworini jorriyopaeni, rootaki eejatzi iroñaaka inintaperoyantakaririni maawaeni.

²⁹ Tee ramatawitantzi Tajorentsi: eero raapithateero oetarika ipaeyakaerini, eero rotsiparyaagaari riraga riyoyaakiri.

³⁰ Paerani tee paapatziyarini Tajorentsi, omaanta iroñaaka itheenkaperoyeyakirini jorriyopaeni rirori, rootaki ikaminthagaeyantakimirini eeroka.

³¹ Iroñaaka tee raapatziyari jorriyo, omaanta iinja raapatziyeeyaari eejatzi, ikimiteeyeemini eerori. Roojatzi ikaminthaanteeyariri Tajorentsi, ikimitakaanteeyeemini eerori ikaminthagaeyakimini iroñaaka.

³² Ikantzi Tajorentsi: “Eeniro rantanipaeni maawaeni atziri, omaanta nokowaki noneshironkaeyerini maawaeni, nowawijaakoeyerini”.

Riraga Paaworo iñaaperoteri Tajorentsi

³³ Tema osheki ikameethaperotaki. Eenitatsi riyotantari, osheki riyotzi. Tee amatziro ayotziro ikenkithashiryaari rirori, tee ayotaytizironi rantayitizirini.

³⁴ Tema rootaki okantziri Iwaperite Tajorentsi: “¿Eenitatsima yotzirori ikenkithashiryaari Awinkatharite? ¿Eenitatsima yoteeriri ranantayitaworini oetarikapaeni?”

³⁵ ¿Eenitatsima perini Tajorentsi oetarikapaeni ipantyaariri okaatzi ikoyiri? Tekatsi. Tema irira ipakae aaka maawaeni, oetarika”.

³⁶ Ñaakiro, rirotaki irira wetsikirori maawaeni. Itajonkakiri maawaeni, ijeekeeyantakarini. Tema rirotaki ashiteeyaririni maawaeni jeekaeysiririni. Thame iroñaaka maawaeni apinkathataperoyerini, akanteetatyeyaani. Aritaki okantyaari.

12

Okaate rantayiterini aapatziyariri Jesoshi

¹ Noyemijantzinkarite, tema osheki ikaminthaaperoeyakaeni Tajorentsi. Rootaki nokowakaaperotantakimiri eero pantashitawo eerori oetarikapaeni, inta panteniri irira okaatzi ikowakayimiri. Eenirowa pañi, kameetha pijeeke riweshiryaawenantemiri: rootaki ikowakagaeyakiririni maawaeni aapatziyariri Jesoshi.

² Eero pikimiteeyarini theenkantatsiri, omaanta paashini pikenkithashiryaagaeyapiinteni. Piyotaperotero ikowakaakimiri Tajorentsi: okameethaperotaki. Aririka pantapiintero iroka, monkaataka: iñaaperoeyemini Tajorentsi pikameethatzi.

Eero pikantakaaperota

³ Ikantakina Tajorentsi: “Piyotagaeyerini oroomajatzi”, rootaki nokamananteeyimirrorini iroka. Eero pikantakaaperota, eero piitashita panaakoeyakirini paashinipaeni pipinkatharitzitzi. Pikenkithashireyaani tsika pikantari, piyoteeyeni imatakaaperotakimirika Tajorentsi paapatziyakari Jesoshi.

⁴ Pamine tsika akanteeyarini: eenitatsi oki aminantari, akempita akeman-tari, apaante añaawaetantari, ako oerikantari, aetzi anashitantari, maawaeni.

⁵ Eejatzi akimiteeyakarini maawaeni aapatziyeeyaririni Jesokirishito: akaateeyakini osheki, asheninkatawakagaeyakani. Omaanta inashitayitakani anteeyakirini.

⁶ Tema osheki ineshironkaeyakaeni maawaeni. Imatakagaeyakaeni antayitakironi oetarikapaeni, omaanta inashitayitakani. Eero aperawentawo

antayiteroni. Aririka imatakaakimiro pikenkithatakayeri atziri, paap-
atziyaperotyaari kameetha pikenkithatakaantyaariri irira.

⁷ Aririka imatakaakimi petakotyaari paashinipaeni, ari pantero
petakotyaari kameetha. Aririka imatakaakimi piyotaante, ari piyotaante
kameetha.

⁸ Aririka imatakaakimi piweshiryaakayaari paashinipaeni, ari kameetha
piweshiryaakagaeyaarini. Eejatzi aririka ikantemi pipashitatarini
ashironkaenkari oetarikapaeni, pipaperoteri: eero pishampitsitzi. Aririka
pamitakoteri paashinipaeni, eero piperatari, inta pishintsife pamitakoteri.
Aririka pineshironkateri paashinipaeni, piweshireeyeyani.

⁹ Pinintaperoyerini paashinipaeni kameetha, eero pikantashitari:
“Nonintakimi”, omaanta pinintaperoteri. Eero poejokirota
kaari kameethatayitatsini, omaanta pikowaperote pantayiteroni
kameethaperotatsiri.

¹⁰ Pinintaperotawakagaeyaaani maawaeni: tema pikimitawakagaeyakani,
paapatziyeyarini Jesoshi. Pikowaperoyeni pipinkathatawakagaeyani
paashinipaeni.

¹¹ Eero piperata, omaanta pikowaperoyeni pishintsife panteniri
Awinkatharite maawaeni ikowakagaeyemirini.

¹² Piyoteeyakini imatakimiro Tajorentsi maawaeni ikantakimiri: iroñaaka
piweshiryaawentyaawo. Aririka opomeentsitzimotemi oetarikapaeni, pi-
maeritakotashitawo inta pikanteri Tajorentsi: “Pamitakotena”. Tema
okameethatzi pikantyaani pamaneri Tajorentsi.

¹³ Pipapiinteri piyemijantzinkarite koetyeemotariri. Paakameethatapiin-
teri ninkarika areetemi.

¹⁴ Pikanteri Tajorentsi ikamintheeyerini kijeeyakimirini, eero pipiyatari.

¹⁵ Aririka ikimoshiryaanaki atziri, pitsipatanakyaari pikimoshiryaap-
erotanaki eerori. Aririka rowashiretya atziri, aritaki pitsipatanakyaari
powashiretya piweshiryaantanakya.

¹⁶ Paakameethatawakagaeyaaani maawaeni atziripaeni. Eero pikan-
takaaperota inta paakameethateri owashironkaenkariipaeni pineshironka-
teri. Eero pikantzi: “Naaka yotzinkaripero”.

¹⁷ Aririka rantzimotemiro pisheninka kaari inimotzimi, eero pipiyatari.
Kameetha pijeeke riyoteeyantemirini atziri pikameethataki.

¹⁸ Eero pipiyawaantetari paashinipaeni. Pikowaperoyeni paakameetha-
teeyerini paashinipaeni, maawaeni.

¹⁹ Noyemijantzinkarite, osheki nonintaperoyakimini. Eero pipiyatari
owashironkaawitemini. Rirokya Tajorentsi piyakowentemini. Tema
paerani rojankinatakantakironi Iwaperiteki, ikantakini: “Naaka piyawen-
teemini, naaka owashironkagaeyeririni. Tema naaka Piwinkatharite.

²⁰ Aririka ayeri kijakimiri itashe, piperi rowanawo roya. Aririka imiri-
taki irira, pipakoteri imiri. Pantakirorika irona, roojatzikya ipashiwenan-
tanakya, eerokya rapiiteero ikijeemi eejatzi”.

²¹ Eero pathaagawo kaari kameethatayitatsini antakayemiro oetarika-
paeni, omaantakya pikamintahayeri paashinipaeni, poñaayeri kameethatay-
itatsirini.

13

Okameethatzi apinkathateeyerini pinkathariwenteeyerini

¹ Pathaagakoperoyaarini maawaeni jewatatsiripaeni: tema rirotaki
Tajorentsi kowakaakiriri reewawenante. Eeromi ikowakaerimi, eero-
machee reewawenantzimi.

² Riraga piyathatariri jewatatsiri, eejatzi ikimitakiri Tajorentsi, ipiyathatakari irira. Tema rirotaiki kowakayiriri reewawenantzi. Iinja rowashironkagaeyerini maawaeni piyathateeyakaririni.

³ Riraga jeekatsiri kameetha tee ithaawantari pinkathari, intakya riraga antapiintzirori kaari kameethatatsi. Eerorika pikoyi pithaawantyaari pinkathari, pijeeki kameetha; pijeekirika kameetha, tekatsi ikantemi.

⁴ Kyaaryo, ikowakaakiri Tajorentsi ipinkathariwenante pi-jeekaeyantyaarini kameetha. Omaanta teerika okameethatzi pantayitizirini, ari pithaawantakyaari. Tee ratsipetashita ipinkathariwenantzi. Ikwakaakiri Tajorentsi rowashironkagaeyerini maawaeni antzirori kaari kameethatatsi.

⁵ Tee akoyi rowashironkagaeyeeni Tajorentsi, omaanta akowaki antero inimotziriri, rootaki okameethatantari apinkathateri pinkatharipaeni.

⁶ Rootaki eejatzi pipagaanantariri pinkatharipaeni piyorikite. Pipinatakiri ranantyaawori ikowakayiriri Tajorentsi: ipinkathariwenteeyakimini.

⁷ Pipinateeyeerini maawaeni okaatzira pireewitakiriri: pipaeri koriki, impoeshito oetarikapaeni. Pikemijantaperoeeyerini eejatzi pipinkathateeyerini.

Kameetha anintawakaaperoeyaani, maawaeni

⁸ Eero pireewitayitizirini atziri oetarikapaeni, inta pinintaperotawaka-gaeyaani. Aririka anintawakagaeyaani, amonkaatayiferoni rojankinatayitizirini Moeseeshi, maawaeni.

⁹ Ikaminaakini: “Eero piñaathatizimotawo piina paashini tsinani, eero piñaathatizimotari piimi paashini shirampari, eero powamaantzi, eero pikoshitzi, eero piñaawenatawo rashitayitarini paashini atziri”. Osheki eejatzi ikantakirini. Eejatzi ikantakini: “Pikimitaaga eeroka pikaminthaaga, eejatzi pikimiteeyirini paashinipaeni pikaminthagaeyerini, pinintaperoeeyerini”. Aririka anteeyakironi iroka, tema amonkaatakiro maawaeni ikantakirini Moeseeshi.

¹⁰ Aririka anintashireperoteri paashini atziri, tekatsi akantya akijashireeri tema amonkaatakiro maawaeni ikantzirini Moeseeshi.

Eero ojamanitzi ipiyashitaate Awinkatharite

¹¹ Eero ojamanitzi ipiyashiteeyeeni Awinkatharite ragaeyantaateerini atsipateeyantyaaririni. Paerani aapatziyantakaririni, aetashiteeyawitakarini, ari ojamanitanaki ipiyanteeyari. Iroñaaka aamagaeyakarini, rootaki okameethatantari ajeeki kameetha.

¹² Aririka antapiintero kaari kameethatatsi, kimitaka ajeekaki tsiteniriki, amanantawori antayitizirini. Aririka ajeeki kameetha, kimitaka ajeekaki kitejiriki, tee apashiwentakaawo antayitizirini. Ari iroñaaka oshiyawitakawo rooteentsi okitejitee, tema rootzimateentsirika ipokae Awinkatharite eejatzi. Eero antapiintziro iroñaaka kaari kameethatayitatsini, inta okameethatzi ajeekaeyeni kameetha.

¹³ Thame iroñaaka kameetha ajeekaeyeni. Eero antayiteeroni kaari kameethatayitatsini, eero ashinkiteeyaani, eero añaathatawo kaari ayi, eero oñaathatari kaari ayi, eero akijawakagaa, eero añaawenataperotzitari rowaagawo paashini atziri,

¹⁴ eero antayitizironi kaari kameethatatsi akowayitizirini eejatzi akenkithashiryaayitizirini. Omaantakya thame akanteri Awinkatharite Jesokirishito ramitakoeeyeni kameetha ajeekaeyantyaarini.

14

Okameethatzi raakameethatawakagaeyaani maawaeni atziri

1 Ikowakirika paashinipaeni aapatziyariri Jesoshi ikaateeyemini piñaaperoyeerini Tajorentsi, ari paakameethateeyawakirini. Tekiririka riyotaperotayiteroni maawaeni ikowakagaeyakaerini Awinkatharite, omaanta eero pipiyawaantetakotari okaatzi riyotawitari rirori.

2 Noshiyakaawentemiro. Eenitatsi kantatsiri okameethatzi owaeyaarinii itarikapaeni: iwatha, shinki, chochokipaeni, maawaeni. Omaanta eenitatsi paashini kaari yotaperotatsi: iitawitachari tee okameethatzi oyaari iwatha.

3 Pametari eero ka powapiintari iwatha, eero pimanintaneentziri riraga kaari owari. Eejatzi, teerika powapiintyaari iwatha, eero pikantzi: "Tee ikameethatzi riraga owariri iwatha". Tema riroteeyakini itomipaeni Tajorentsi, iñaaperoyakirini rirori ikameethatzi.

4 Tema rirotaki Tajorentsi Iwinkatharite. ¿Okameethatzima pikante eerori: "Tee ikameethatzi rirori, tee raapatziyaperotari Iwinkatharite"? Tema Tajorentsi kantawenterini rirori okameethatzirika rantayitakirini, eejatzi ramitakoteri rantayitakironi kameethatayitatsirini.

5 Eejatzi eenitatsi paashini kantayitatsirini: "Tee omonkaatawakagaeyani kitejiripaeni, inashitakagaeyawoni apanipaeni kitejiri añaaperotaperotantyaariri Tajorentsi". Iirira paashini ikantzi: "Okameethateeyini maawaeni kitejiripaeni añaaperotantyaariri, tee inashitayitani". Ari okameethatzi piyoteeyeni oetarika pikoyiri eerori, omaanta eero pikantawakaawentawo kitejiripaeni.

6 Riraga kantatsiri: "Ninashitakagaawo apanipaeni kitejiri noñaaperotantaariri", tema ikowaki ipinkathateri Awinkatharite. ¿Iitaka athañaakotantyaariri? Riraga paashini, rowari iwatha, ipaasonkitziri Awinkatharite, eejatzi ipinkathatziri. ¿Iitaka athañaakotantyaariri? Eejatzi riraga kaari owari iwatha, ipaasonkitziri Awinkatharite eejatzi ipinkathatziri rirori. Tema eejatzi okameethatzi.

7 Tee ajeekawaetashita apaniroeni aaka iroñaaka anantyaawori akowayitzirini. Eero akantashita oetarika antayiterini iroñaaka, eejatzi tsikarika okaate akamantyaari.

8 Iroñaaka añeeyatyeeni aari, kameetha apinkathateeyirini Awinkatharite, anteniri rirori maawaeni ikowakagaeyakaerini. Rirotaki kowakagaeroni tsikarika okaate akame, omaanta akantatyeeyaani apinkathateeyirini. Ikantani ipinkathariwenteeyirini añaatsiri eejatzi kamaentsiri, maawaeni.

9 Ikowaki Jesokirishito ipinkathariwenteeyerini añaatsiripaeni eejatzi kamatsiripaeni, rootaki ikamantakari eejatzi ipiriinantaari.

10 ¿Iitaka pikantakotantakariri piyemijantzinkarite: "Tee ikameethatzi"? ¿Iitaka pikiñaanikowenantayitakaririni? Eero pipeyakotziro iroka: iinja añaageririka Tajorentsi, roojatzi ijeekanaki Jesokirishito iwinkatharimentoki ikananteeri okameethatzirika anteeyakirini aari.

11 Iroka ikantzi Awinkatharite Iwaperiteki: "Nokantani nañaaperotzi naaka, kyaaryootaki iroka nokamantemiri. Iinja rotziwerowashiteeyenani maawaeni atziri ipinkathateeyenani. Ikanteeyenani: 'Eero ka Tajorentsihero'".

12 Kyaaryo, añaageeyerini eejatzi, ari akamanteeyerini maawaeni okaatzika antayitakirini jaka kipatsiki, roojatzi ikantakoeyantakarini okameethatzirika antayitakirini.

Kyaaryoowa, pantakaerikari piyemijantzinkarite kaari kameethatzi

¹³ Ari iroñaaka tee okameethatzi akantakotantariri ayemijantzinkarite oetarika, akante: “Tee okameethatzi rantayitzirini rirori”. Kyaaryoowa, pipakaakaerikarira raapatziyari Jesoshi.

¹⁴ Riyotaakina Awinkatharite Jesoshi, rootaki niyotantakari okameethataki maawaeni rowaetayitarini. Okameethatzi oyaari iwatha. Omaanta riraga iitashitachari: “Tee okameethatzi oyaari iwatha”, ari okameethataki eero rowantari rirori; rooma tee okameethatzimotziri aririka rowakyaari rirori.

¹⁵ Eejatzi eerori, aririka poyimotyaari piyemijantzinkarite ipinkakirira rirori, aritaki powashiretakaakyaari: tee okameethatzi. Aritaki pikenkithashiryakaanakyaari, tee pinintaperotziri. Tema ikamawentakiri Jesokirishito rirori, iroñaaka eero piheenkaakeri.

¹⁶ Piiteeyawitani okameethatayitakini pantayitakirini, omaanta kyaaryoowa, ikantzimawentzimirokari paashinipaeni.

¹⁷ Aririka apinkathatakiri Tajorentsi, eero akenkithashiryayitziro ni owayitarini eejatzi irayitzirini; omaanta akemijantaperotero Ishire Tajorentsi akameethatantyaari, ajeekantyaari kameetha, akimoshirewenteyantyaaworini rowaga Ishire.

¹⁸ Aririka kameetha akemijantaperotakiro, ari kameetha antawaeteniri Jesokirishito. Roojatzi iñaaperoyeeni Tajorentsi eejatzi maawaeni atziri-paeni akameethatzi.

¹⁹ Thame iroñaaka aakameethateeyerini ayemijantzinkarite, maawaeni; eejatzi ikimitee rirori, raakameethateeyeeni. Eejatzi ayotaawakagaeyaani kameetha aapatziyaperoyantyaaririni.

²⁰ Piyoterika ari pookakaakiri atziri raapatziyari Jesoshi tema poyimotakari iwatha, okameethatzi eero poyimotari iwatha. Kyaaryo okameethatzi oyaari iitarikapaeni, omaanta tee okameethatzi ookakayeri atziri raapatziyari Jesoshi.

²¹ Tee okameethatzi pantero oetarikapaeni pookakaantyaariri atziri raapatziyakari Jesoshi: eero powashitari iwatha, eero pirashitawo pyaarentsi eejatzi kepishaari, oetarikapaeni, maawaeni.

²² Aririka piyotaki ishinetakimiro Tajorentsi oetarikapaeni, eero pikantakowenanteeyarini riraga kaari ametawo, eero pikantawakaawentawo. Aririka piyotaperotaki okameethataki pantayitakirini, tema ari pikimoshiryaperotanaki.

²³ Omaanta piiterika tee okameethatzi oetarikapaeni rantayitzirini piyemijantzinkarite, eero pantashitawo eerori, otzimikari pantani. Teerika piyotzi ikowakaakimiro Tajorentsi pantero, tee okameethatzi pantashityaawo.

15

Pikenkithashiryaaakotyaari piyemijantzinkarite, eero pikenkithashiryaaakotashita apaniroeni eeroka

¹ Ñaakiro, aririka aapatziyaperotakyaari Jesoshi eejatzi ayoteeyakini okameethatayitakini iroka nokenkithatakotakiri, omaanta okameethatzi akenkithashiryakoeyarini riraga kaari shintsishireperotatsini, tekira riyoperotziro ni kameetha Iwaperite Tajorentsi. Eero antashitawo akowakaayitarini aari,

² omaanta akenkithashiryakoeyerini ayemijantzinkarite, ikimoshireeyantyaarini riroripaeni. Eejatzi amitakoeyerini riyoperotantyaari, raapatziyaperotantyaariri.

³ Tema eejatzi riraga Jesokirishito, tee rantashitawo ikowakari irira. Tema rojankinatakotzitakani paerani: “Riraga Jesokirishito ikantziri Iriri: ‘Iki-jeeyakinani maawaeni kijeeyakimirini eerori’”.

⁴ Rowaga Ishire Tajorentsi ojankinataakaakiri paejatzitiini ayoteeyantyaaworini kameethatayitatsirini antayiterini, eshiwenantyaawori pomeentsitzimoyiterini oetarikapaeni, aweshiryaawenantaayariri Tajorentsi, eejatzi ayotaperotantyaari iinja ajeeke kameetha janta inampiki.

⁵ Nokowaki Tajorentsi ramitakotapiinteeyakaeni eshiwenantakawori akemaatsitayitakarini oetarikapaeni, eejatzi riweshiryaakagaeyakaeni. Nokowaki iroñaaka ramitakoeyemini paakameethatawakagaeyaani. Rootaki ikowakagaeyakimirini Jesokirishito eejatzi.

⁶ Tema amonkaatawakagaeyakyaani akanteeyeni: “Tema ikameethataki Pawa Tajorentsi eejatzi Awinkatharite Jesokirishito”.

⁷ Tema raakameethateeyakaeni irira. Iroñaaka pikimiteeyaarini, paakameethatawakagaeyaani maawaeni, iñaaperoyantyaaririni atziri Tajorentsi ikameethatzi.

⁸ Paerani ipokantakari Jesokirishito jaka kipatsiki, retakoeyakarini ijori-iyotzinkaritepaeni riyoteeyantakarini tee ramatawiteeyirini Tajorentsi. Eejatzi riyotakagaeyakirini imonkaateeyeroni maawaeni ikantakiririni ichariniiteni paerani.

⁹ Eejatzi ikowakaakiri riyoteeyeni paashinijatzitatsiri atziri ineshironkaeyakirini, ikanantyaari rirori: “Tema ikameethataki Tajorentsi”. Rootaki okantzirini Iwaperite Tajorentsi: “Nokamanteeyerini paashinijatzitatsiri atziri: ‘Ikameethataki Tajorentsi, thame omampaawenteeyaarini’”.

¹⁰ Eenitatsi paashini Iwaperite Tajorentsi kantatsiri: “Tee eeroka naawita joriiyo, omaanta pikaateeyerini rirori piweshiryaawenteeyaarini Tajorentsi”.

¹¹ Paashini eejatzi rojankinataki, okantzi: “Maawaeni kaari joriiyotatsi ikanteeyeni: ‘Tema ikameethatzi Tajorentsi’. Piñaaperoeyerini maawaeni”.

¹² Eejatzi riraga Iseeyashi rojankinatzi: “Itzimini icharineeteni Isayii, ipoke ipinkathariwenteeyerini paashinijatzitatsiri atziri, riyoteeyakini rowawijaakoeyerini”.

¹³ Tema ayoteeyakini imonkaateeniro Tajorentsi maawaeni ikantakaeri. Pameenteeyakarini, rootaki nokowantakari roemoshirenkaeyemini, kameetha ijeekakagaeyemini. Roojatzi otajonkawenteeyemini Ishire Tajorentsi piyotaperotantyaari eero ramatawitzimi Tajorentsi, ithotyaaakimiro maawaeni ikantakimiri.

Osheki ikowaki Paaworo ikenkithate

¹⁴ Iroñaaka, noyemijantzinkarite, niyotaki pikameethateeyakini, eejatzi piyoperoeyakironi iñaani Tajorentsi pimanteeyantakaworini piyotaawaka-gaeyakawoni.

¹⁵ Iroñaaka osheki nojankinateeyakimironi, nokenkithashiretakaakimiro maawaeni iroka eero pipeyakotantawo. Kyaaryo, ineshironkatakina Tajorentsi,

¹⁶ rootaki rotyaanantakinari nokenkithatakagaeyerini riraga kaari jori-iyotatsi. Nokamanteeyakirini atziri tsika ikanta Jesokirishito rowawijaakoeyantakaerini. Roojatzi owameethaperoeyakirini Ishire Tajorentsi maawaeni raapatziyari Jesoshi, roojatzi raakameethateeyakirini Tajorentsi.

¹⁷ Rootaki niweshiryaawenantakimiri: riyoyaakina Jesokirishito noka-manteeyakimini tsika ikanta Tajorentsi.

¹⁸ Eero nokenkithatakotashitayitawoni oetarikapaeni, apatzirokya nokenkithatakotero imatakaakinari. Riraga paashinijatizitsiri atziri iñeeyakinani, eejatzi ikemaeyakinani, rootaki raapatziyantayitaaririni Jesokirishito.

¹⁹ Otajonkakaakina Ishire Tajorentsi, nomatayitantaworini oetarikapaeni kaari iñaapiintzi atziripaeni.

Ari nokenkithatakagaeyakirini atziripaeni janta, nitanakawo nokinanaki Jerojareeki, tema nothotyaaakiro maawaeni nampitsikipaeni roojatzi na-reetantaka janta Iriiriyaki. Nokamanteeyakirini tsika ikanta Jesokirishito rowawijaakotantzi.

²⁰ Nokowaperotaki nokenkithatakagaeyerini riraga kaari iyotakoeyiririni irira. Tee nokoyi napiitakotapaeri naari tsikarika paashini atziri ikenkithatakotakiri.

²¹ Tema okantzi Iwaperite Tajorentsi: “Ikemero riraga kaari kemakowita-wori; riyoteeri riraga kaari yotawitariri”.

²² Ari osheki nokenkithatakagaeyakirini kaari yotatsi, rootaki kaari na-reetanta piжекira eerori.

²³ Omaanta nothotyaaagaeyakironi nampitsi jaka, nokenkithatakagaeyakirini jeekayitatsirini, eejatzi osheki ojarentsi nokowawita noñeemimi,

²⁴ rootaki niyaatantyaari iinja pinampiki. Tsikarika okaate nojeeki-moeyanakimini roojatzi nawijantanakya janta Eshipaañaki. Nokowaki eejatzi pamtakotena nowaaganakya janta.

²⁵ Omaanta nitapaentyaawoota niyaatapaente Jerojareeki, nagaeyanakinirini ayemijantzinkarite

²⁶ iyorikite ipakaanziriri riraga masherooniyaatzi eejatzi riraga akaaya-jatzi. Ipiyoteeyiniririni ashironkaenkari koriki.

²⁷ Aritaki ikowakaakawo ineshironkaeyerini joriyyopaeni janta Jerojareeki. Tee isheninkawitari, omaanta tema riroteeyakini itakariri ikamanteeyakirini tsika ikantyaari rawijakotanteeyaarini. Ikanteeyini: “Tema rirotaki aapatziyakagaeyakaerini joriyyopaeni, rootaki okameethatantari iroñaaka akaminthagaeyerini rirori. Apaeyerini koriki ramananantyaawori koetyeemotakariri”.

²⁸ Aririka nopapaakiri koriki ipiyoteeyiniririni, ari niyaate pinampiki. Roojatzi nowaaganeeya, roojatzi Eshipaañaki.

²⁹ Niyotaki aririka nareetapaakimi nokenkithatakaapaakimi piweshiryaawentaperotantyaariri Jesokirishito.

³⁰ Iroñaaka, noyemijantzinkarite, tema akimitawakagaeyakani aapatziyakari Awinkatharite Jesokirishito, eejatzi iyotagaeyakaeni Ishire Tajorentsi anintaperotawakagaeyakani. Nokowaki iroñaaka pamaneri Tajorentsi pikanteyerini ramtakotena,

³¹ eero raantana riraga theenkantatsiri janta Joreeyaki. Eejatzi pikanteri riyotagaeyerini riraga jerojareejatzi ikimoshirewenantyaariri koriki ipakaanziriri iyemijantzinkarite.

³² Roojatzi aririka ikowakayena Tajorentsi, nareeteeyapaakimini, osheki nokimoshiretapaaki. Eejatzi osheki oemoshirenkawakagaeyaani maawaeni.

³³ Tema ijeekakagaeyakaeni kameetha Tajorentsi, maawaeni. Nokowaki kijikiro rowaeyanakimini. Aritaki okantyaari.

¹ Iroñaaka nokamantemi: iinja iyaatashitemi oñeemi ayemijantzinkawote Jeewera. Opoñaaka Shinkereeyaki, osheki etakoeyakarini aapatziyariri Jesoshi janta.

² Nokoyi paakameethateeyawakironi, tema rootaki aapatziyariri Awinkatharite. Petakoeyaawoni, pipayitawakironi maawaeni koetyeemotyaaworini. Tema etakoeyakarini osheki ayemijantzinkarite; eejatzi naari, etakotapiintakina.

³ Niwethatawo Pirishiira eejatzi riraga Akiirishi. Osheki ramitakoeyakini rirori nantawaeteeyinirini Jesokirishito.

⁴ Paerani rooteensi rowamagaetenami, omaanta owawijaakotakina Pirishiira eejatzi riraga Akiirishi. Owawijaakotantakinari, rooteensi rowamagaeteromi roori, eejatzi oemi. Osheki nopaasonkiteeyakironi: naari eejatzi maawaeni ayemijantzinkarite jaga, riraga kaari joriiyoteeyatsini.

⁵ Niwethateeyarini maawaeni aapatziyariri Jesoshi piyotapiintee-acharini jaga opankoki. Niwethatari eejatzi Epeneeto, nonintaperotakiri rirori. Paerani nokenkithatakantakariri riraga aashiyajatz, rirotaki jewateentsiri raapatziyanakari Jesokirishito.

⁶ Niwethatawo Mariiya, tema osheki etakoperoeyakimini roori.

⁷ Niwethateeyarini notsipaminthari Antorooniko eejatzi Jooniyashi. Paerani notsipateeyakarini romonkyaaagaetakina omonkyaaagamentotsiki. Osheki iñaaperoeyakirini riraga rotyaantanewopaeni Jesokirishito. Reewateeyakinani naari, raapatziyaperotakari Jesoshi paerani.

⁸ Niwethatari Ampiiiryashi, raapatziyakari riraga Awinkatharite, osheki nonintaperotakiri rirori.

⁹ Niwethatari Orowaano, osheki ikaateeyakinani nokenkithatakotakiri riraga Jesokirishito. Eejatzi rirori Eshitaakishi, niwethatari; osheki nonintaperotakiri.

¹⁰ Eejatzi niwethatari Apeereeshi; riraga Jesokirishito osheki iñaaperotakiri ikameethatzi, tema osheki ikemaatsitawentziniri. Niwethatari Arishi-tooworo, eejatzi maawaeni jeekatsiri ipankoki.

¹¹ Niwethatari nojoriiyotzinkarite Erooriyo. Niwethateeyarini riraga aapatziyariri Awinkatharite riraga jeekatsiri ipankoki rashi Narishiisho.

¹² Niwethateeyawoni Terijeena, eejatzi Terijoosha, tema roojatzi antawaetziniriri Awinkatharite. Eejatzi okimitaka Peereshira, niwethatawo. Osheki nonintaperotakiro.

¹³ Niwethatari Roojo, riraga aapatziyaririroña Awinkatharite. Eejatzi niwethatawo riniro, osheki etakotakina nokimitakaantakawo ro nana.

¹⁴ Niwethateeyarini Ashiinkirito, Jerekoonte, Reemashi, Patoroowashi, Eeremeshi, eejatzi maawaeni ayemijantzinkarite tsipateeyaririni.

¹⁵ Eejatzi niwethateeyarini Jirooroko, Joorya, Neeryo, eejatzi ritsiro, rowaga Oriimpashi, eejatzi maawaeni aapatziyeyarini Jesoshi tsipateeyaririni, maawaeni.

¹⁶ Piwethatawakaya, paakameethaperotawakagaeyani. Riwethateeyimini maawaeni aapatziyeyaririni Jesokirishito jeekatsiri paashinikipaeni nampitsi.

¹⁷ Iroñaaka nokantemi, noyemijantzinkarite: piyoteeyerini riraga iyotagaeyiririni ayemijantzinkarite ikantawakagaeyani, eejatzi piyoteeyerini antakayiriri kaari kameethatatsi, eejatzi kantzimiri: "Tee okameethatzi paapatziyawo iroka riyotagaeyakimirini". Eero pitsipateeyarini, eero poyateeyirini.

¹⁸ Tee rantziniri rirori ikowakagaeyawitaririni Awinkatharite Jesokirishito, omaanta rantashiteeyawoni ikowayitzirini rirori. Kameetha

iñaawaetawita, omaanta ikowaki ramatawiteeyerini kaari tzimatsini riyotantari.

¹⁹ Riyoteeyakimini atziri pikemijantaperotakiri Awinkatharite, rootaki niweshiryaawenantakimiri. Omaanta nokowaki piyotaperoeyeni pantero maawaeni kameethatayitatsirini; omaanta roori kaari kameethatatsi, eero pantaneentziro eechonkiini.

²⁰ Tema Tajorentsi jeekakagaeyimirini kameetha. Eero ojamanitzi ranaakotaperoteri Jatanaashi eero rantakaanteemiro eejatzi kaari kameethatatsi. Nokowaki iroñaaka ineshironkaeyemini Awinkatharite Jesokirishito.

²¹ Riwehateeyimini Temoteeyo; itsipatakina nantawaeteeyinirini Jesoshi. Eejatzi riwehateeyimini notsipaminthari Rooshiyo, Jasoo, eejatzi Soshiipatere.

²² Naaka Teereshiyo jankinatziniriri Paaworo iroka. Eejatzi naari, aapatziyariri Awinkatharite. Niwehateeyimini naari.

²³ Eejatzi riwehateeyakimini rirori Kaayo. Nojeekimotziri jaka ipankoki. Eejatzi ipokapiintzi aapatziyariripaeni Jesoshi jaka ipankoki, osheki raakameethateeyakinani, ineshironkaeyakinani. Riwehateeyimini Eraashito, riraga kempoyeyiniririni iyorikite jeekatsiri jaka. Eejatzi riwehateeyimini ayemijantzinkarite iitachari Kowaarito.

²⁴ Nokoyiri Awinkatharite Jesokirishito ineshironkateeyemini maawaeni eeroka. Aritaki okantya.

Ikaatakiro rojankinari

²⁵ Thame iroñaaka apinkathateeyerini Tajorentsi. Rirotaki matakaakimiri pikemijantaperotantakariri, aririka ameentaperoeyakyaawoni iroka nokenthatakotakimiri Jesokirishito. Paeraniperoroña tee riyoteeyini riraga itakaantaworini ari ipokaki rirori rowawijaakoeyeeni. Tee ikamantzirini Tajorentsi,

²⁶ omaanta iroñaaka riyotakagaeyakaeni. Rojankinatakaakirini riraga kamanantayitzirorini iñaani paerani, eejatzi iroñaaka rotyaanteeyakinani naari nokamanteeyakirini maawaeni atziripaeni: “Okameethatzi paapatziyeyarini Tajorentsi”. Tema okameethatzi aapatziyaperotyaaari rirori, tee ikamanitzi irira, ikantatyaani rañi.

²⁷ Osheki riyoperotziroña apaniroeni rirori. Thame, maawaeni aapatziyeyarini Jesokirishito, akanteeyeni: “Tema ikameethaperotaki Tajorentsi”. Aritaki okantyaani.

Naaka ojankinatzimirori:

Paaworo

RITAKAWO PAAWORO ROJANKINATEEYAKINIRINI KORINTOJATZI

¹⁻² Nokoyi niwethateeyimini eerokapaeni, noyemijantzinkarite janta Korintoki, tsikarika pikanta piyeeki. Naaka Paaworo jankinateeyimironi iroka. Tema riyoyaakina Tajorentsi, rootaki rotyaanantakinari Jesokirishito, ikowakaakina nokenkithatakoteri. Notsipatari jaka Jooshiteneshi nojankinateeyimironi maawaeni aapatziyeeyaririni Jesoshi jaga. Paapatziyakari rirori, rootaki rowameethateeyantakimirini; iroñaaka pisheninkatakari Tajorentsi. Pikimateeyakarini maawaeni ameenteeyakaririni Awinkatharite, rootaki rowawijaakotantakariri. Tema iroñaaka asheninkateeyakarini maawaeni aapatziyeeyaririni rirori tsikarika ijeekaeyini.

³ Nokowaki ineshironkaeyemini Pawa Tajorentsi, eejatzi nokowaki kameetha ijeekakagaeyemini. Eejatzi ikimateeyemini riraga Awinkatharite Jesokirishito.

Riweshiryaawenteeyarini Paaworo korintojatzi

⁴ Paapatziyakari Jesokirishito, rootaki ineshironkaeyantakimirini Tajorentsi, rootaki iroñaaka nokanantariri: “Ariwee, pimatakagaeyakirini korintojatzi”.

⁵ Osheki itajonkakowenteeyakimini rirori, kameetha ijeekakagaeyakimini, riyotakaaperoeyakimironi oetarikapaeni ikowakagaeyakimirini. Eejatzi imatakaakimiro piyotagaeyakirini paashinipaeni atziri tsika ikantya rirori rawijakotanteeyaari.

⁶ Tema monkaataka nokanteeyakimirini paerani: kyaaryo ranteyakimironi Jesokirishito maawaeni.

⁷ Tema rirotaki Awinkatharite: paamagaeyaari roojatzi ipokanteeya. Tema itajonkakowentakimi pimatantakawori pantziniri oetarika ikowaka-gaeyakimirini, tekatsi koetyeemotemini eejatzi.

⁸ Ikanteetatyeyaani ramitakotemi eekiro piyaatatyee pameentyaari rirori kijokiro poyeri; roojatzi, aririka ipokae, iñaaperoeyapaemini pikameethatzi. Eero ikijawentapaemiro pantayitawitarini.

⁹ Eero ramatawiteeyimini Tajorentsi, aritaki imatakimiro okaatzi ikashiyakaakimiri. Tema eeroka riyoyagaeyakimini pikempiyaminthantyaariri Itomi Awinkatharite Jesokirishito.

Ikantziri: “Pinintaperotawakagaeya”

¹⁰ Noyemijantzinkarite, tema apinkathateeyirini Awinkatharite Jesokirishito. Rootaki iroñaaka nokantakowenanteeyantzimirini kameetha inimoeyakimini maawaeni, eerokya pikenkithashiryaantawo oetarikapaeni. Pikempiyaminthatawakagaeyani, eero pikantawakaawenteeyawoni oetarikapaeni.

¹¹ Rootaki nokanantzimiri iroka, tema ikamantapaakina okaateeyinira Koroe osheki pipiyapiyawaantetawakagaeyanakani.

¹² Eenitatsi kantashitacharipaeni: “Naapatziyari naari Paaworo”. Eenitatsi paashini kantashitacharipaeni: “Riro naapatziyari Apooro”. Paashini kantashitacharipaeni ikantziri: “Riro naapatziyari Sheejashi”.* Paashini kantashitacharipaeni eejatzi ikantziri: “Naaka apatziro naapatziyari Jesokirishito”. Rootaki nokanantzimiri: “Eero pipiyawaantetawakagaeyani”.

* 1:12 Sheejashi rootaki inashita iwaero Peetero.

¹³ ¿Itsiparyakama Jesokirishito? Tee, rirotaki apaani. ¿Nokentakotawentakimima naaka? ¿Pikaawoshitakotakinama naaka? Teewee.

¹⁴ Iroñaaka nopaasonkitziri Tajorentsi tee nokaawoshitakoteeyimirini Tajorentsi. Inta apatziro nokaawoshitakotakiri Tajorentsi Kiriishipo, eejatzi Kaayo.

¹⁵ Tekatsi kantashitachani: “Pikaawoshitakotakari Paaworo”.

¹⁶ Eejatzi nokaawoshitakotakiri Tajorentsi riraga Eshiteejana, eejatzi ikaateeyinira. Tee nokenkithashireeyari paashini nokaawoshitakotakiririka Tajorentsi.

Jesokirishito rirotaki iyothanitatsiri eejatzi itajorenka Tajorentsi

¹⁷ Tee rootaki rotyaanantenari Jesokirishito nokaawoshitakotanteri Tajorentsi, intakya rotyaanantanari nokamantakotziro kameethatatsiri. Nokamanantzirika, tee nokantakaaperothatakayaawomi noñaani. Nokantakaaperothatakayaawomi, eero okameethatzimi. Piitakaashiiyanikari ikowakaakimi Tajorentsi piyoteeyeni osheki pawijakotanteeyaari. Omaanta rirotaki Jesokirishito kamawenteeyakaerini koroshiki, rootaki rowawijaakoeyantakaerini: rootaki iroka nokowakiri niyotakagaeyemini.

¹⁸ Aririka akamantawityaari riraga jatatsini paamariki kaari tsiwakani-tatsini: “Ikamawentakimi Rotyaantanewo Tajorentsi koroshiki, ikowawita rowawijaakoeyeminimi”, tema ishironawenteeyakaeni. Omaanta aaka, awijakoeyakaeni, ayoteeyakironi iroka iñaani rootaki itajorenka Tajorentsi amatantawori owawijaakoeyakaeni.

¹⁹ Aritaki rojankinateetzini: “Ikantzi Tajorentsi: ‘Nothonkiteeri riyotantawitari riraga yotayitawitacharini. Nopeyapithateeri kenkithashiryaawitachari okaatzi ikenkithashiryaawitari’”.

²⁰ ¿Tsika ikantyaaka iroñaaka yotzinkari? ¿Tsika ikantyaaka iroñaaka iyotaantzirori Iwaperite Tajorentsi? ¿Tsika ikantyaaka eejatzi riraga yotaawakaachari? Tema itheenkakiro Tajorentsi maawaeni riyoteeyawitarini atziripaeni.

²¹ Tema irira yotawitachari tee riyoteeyirini Tajorentsi. Omaanta irira riyotanetzi, rootaki ikowantari rowawijaakoeyerini maawaeni aapatziyawori okaatzi nokamanteeyakiririni: riraga ameenteeyakaririni. Omaanta riraga theenkantatsiri ishironawentashitakina okaatzi nokamantawitakariri.

²² Tema ikowaki joriyyopaeni atajonkeniri oetarikapaeni riyotantyaari itsipatakae Tajorentsi. Riraga kireeshiyajatzi ikowaki riyotaashitawakaapi-ityaawo oetarikapaeni.

²³ Omaanta nokamantziri atziri: “Ikamawentakae Jesokirishito koroshiki rowawijaakoeyantakaerini”, rootaki ikijantakinari joriyyo. Omaanta irira kaari joriyyotatsi, ishironawenteeyakawoni okaatzi nokamantziriri.

²⁴ Omaanta ijeeki riyoyagaeyakirini Tajorentsi rowawijaakoteri: joriyyo, eejatzi kaari joriyyotatsi. Riyotakagaeyakirini rirori eenitatsi itajorenka Jesokirishito, rowawijaakotantyaariri. Eejatzi eenitatsi iyothanetaantsi riyotakaakae okaatzi ikowakaakaeri Iriri.

²⁵ ¿Litaka itheenkayantaririni atziri Tajorentsi? Tema irira anaakoperotantatsiri riyotzi. Tema rirojatzi anaakoperotantatsiri ishintsitzi. Tee añiiri atziri kimityaarini.

²⁶ Pikenkithashireeyakya, noyemijantzinkaritepaeni, tsika pikanteeyawitarini ikaemanteeyakimirini Tajorentsi. Osheki itheenkayakimini patziritzinkarite, ikanteeyini: “Tee riyotzi aapatziyariri Jesoshi”. Kyaaryo, tee peewawenteeyirini, eejatzi tee pashaaganta, rootaki itheenkayantzimirini.

²⁷ Ishironawenteeyawitakimini atziri, tee iñaaperoyawitzimini, tema ikenkithashiryaakotawitakimi tee piyotzi, omaanta riyoyaakimi Tajorentsi

rowawijaakoeyemini. Riyotakaaperoyemi, ipeyeeyemini jewawenan-tatsini. Roojatzikya ipashiwenanteeyanakyaani shirontawenteeyawitz-imirini, theenkaeyawitzimirini.

²⁸ Riyoyaaperotakiri Tajorensi riraga kaari jewatatsiri, riraga pinkimay-itawitaririni atziri, riraga theenkapiintawitariri: irira reentsitetaperoyarini rirori. Omaantakya riraga jewawenantawitachari eejatzi yoteeyaw-itacharini rowashironkagaeyirini.

²⁹ Iroñaaka tekatsi ikantya atziri ikantakaaperotzimotyaaari Tajorensi.

³⁰ Paapatziyakari Jesokirishito, rootaki rowañagaeyantakimirini Tajorensi, ijeekakagaeyemini inampiki. Tema rivotaki Jesoshi riyotakagaeyakaeni, owameethateeyakaerini, rinashitakaakae amatantyaari ashiperotyaaari rirori, owawijaakoeyakaerini.

³¹ Tema aritaki rojankinateetzironi: “Eero akantakaaperota aaka, omaantakya añaaaperoteri Awinkatharite ikameethaperotzi”.

2

Tsika ikanta Paaworo ikenkithatakaantapiintzi

¹ Eejatzi naaka, nareetantapaakimiri, noyemijantzinkarite, nokenkithatakotapaakiri Tajorensi. Tee nokantakaaperothatapaakawo noñaani, tee niyotaashitayitapaemironi niyotayitzirini naaka; apatziro niyotaapaemiro ikantziri rirori.

² Eenironi notsipatzimi apatziro nokowaki nokenkithatakotapaakiri Jesokirishito, ikamawenteeyakaeni koroshiki. Tekatsi paashini nokenkithatakote.

³ Nopashiwentashiryaawitapaaka, nothaawashiryaawitapaaka, okim-ityaami nokinakashiryaashityaawomi. Nokenkithashiryaakotakawo, aamashitya eero nomatziro kameetha naapatziyakaakimiri Jesoshi eeroka-paeni.

⁴ Pamine, nokenkithatakaapaakimi eejatzi nokamantapaakimiro iñaani Tajorensi, omaanta tee niyotaashitapaemiro niyotayitzirini naari. Iyotaakaaperotakimi Ishire Tajorensi kyaaryootaki ini, eejatzi itajonkakowenteeyakimini piyotantawori kyaaryo niyotaakimiri.

⁵ Rowaga riyotagaeyawitzimirini atziri, tekatsi okantya owawijaakoteeyemini, omaanta itajonkakowentakimi Tajorensi pawijakoeyantakarini.

⁶ Aririka niyotaapiintziri aapatziyaperotariri Jesoshi riraga yoperotzirori iñaani Tajorensi, kyaaryo nothotyaakiniri irira niyotaaperoyirini, niyotaki ikemawakiro nokantakiriri. Omaanta tee niyotaashitari riyotayitziririni atziripaeni riraga kaari aapatziyariri Jesoshi eejatzi iwinkatharitepaeni. Eero owawijaakoeyirini roori riyotaawakaashitayitarini oetarika riyotashitari riroripaeni.

⁷ Omaantakya nokenkithatakotziro riyotayitzirini Tajorensi. Paerani imanawitakawo, tee ayoteeyawitawoni. Paeraniperoroña, tekirani riwet-sikironi oetarikapaeni, ikantzitani: “Nojeekakagaeyerini kameetha jaka nonampiki maawaeni riraga pinkathaperoyenarini paata”.

⁸ Tee riyoteeyironi paerani riraga jewatatsiri. Aririkami riyoteeyakiron-imi, eeromi ikentakotakaantzirimi Awinkatharite, riraga kameethaperotat-siri.

⁹ Rootaki rojankinatanteetakawori: “Eeniro riwetsikakiri Tajorensi kaari iñaayitzini atziri, tee ikemakotziro, tee ikenkithashiri. Omaanta riwet-sikiniri maawaeni nintaperotziriri ijeekantyaari kameetha”.

¹⁰ Omaantakya riyotakagaeyakaerini Tajorentsi aaka, tema rootaki owaa-gakaerori Ishire. Iyotaaperoeyakaeroni maawaeni, tema othotyakironi maawaeni ikenkithashiryaaakiri rirori.

¹¹ ¿Ninkama yotzirori ikenkithashiryaari atziritzinkari? Tema apatziro riyotziro rirori. Eejatzi okimitaka, tekatsi yoteroni ikenkithashiryaari Tajorentsi: apatziro iyotzi Ishire roori.

¹² Pamine, tee akemijantashitayitawoni riyotayitzirini atziripaeni, inta akemijantakiro Ishire Tajorentsi. Rootaki ayotantakawori ikowaki Tajorentsi ineshironkateeyeeni, ijeekakagaeyeeni kameetha.

¹³ ¿Pikemakirona nokantakimiri? Tee riyotziro atziripaeni, eejatzi tee riyotagaeteeroni, inta iyotagaeyakaerorini Ishire Tajorentsi. Iyotagaeyakaeni aakapaeni rowaga jeekantashiretariri, ikemaeyantaworini irowa.

¹⁴ Riraga kaari ojeekantashireta Ishire Tajorentsi, tee ikemawakiro okantayitzirini, inta ishirontawentakawo. Tekatsi ikantya ikemero. Ro kaari ikemantawo, tee ojeekantashiretari roori. Apatziro ikemaeyironi iñaani Tajorentsi ojeekantashiretaperotari.

¹⁵ Ikemathateeyakironi riraga atziri ojeekashiretantari, omaanta riraga theenkantsisiri tee ojeekantari, rootaki kaari riyotantawo oetarika kameethatsiri.

¹⁶ Pamine, rojankinatakoetziro Ishire Tajorentsi okantzi: ¿Eenitatsima yotzirori ikenkithashiriiri Awinkatharite? ¿Eenitatsima materoni riyoteeri Tajorentsi? Tee añiirika. Omaanta aaka ojeekantakae roori, rootaki omatero iyotakagae oetarika ikowakaakaeri Jesoshi antero eejatzi ayotero. Omaanta nyotziro naaka ikenkithashiriiri rirori, tema riyotaakinawo.

3

Ikijawakagaeyakani korintojatzi

¹ Eejatzi naaka, noyemijantzinkarite, tee nokantzimi kimitakimi kemijantaperotzirori Ishire Tajorentsi, inta nokantakimi kimitakimi kaari kemijantaperotzirori. Tema pikimitaka owakira paapatziyari Jesokirishito, pikimiteeyakarini entsi.

² Rootaki nyotagaeyantzimororini paerani kaari opomeentsitanyia. Noshiyakaawentzimiro: okimitzimotakina nirakaakimiro tenitsi; tee nopaeyimirini iwatha, tekira pimatziro powa. Roojatzi pikanta iroñaaka, tekira pimateeyironi.

³ Tekira pikemijantaperotziro Ishire Tajorentsi. Eeniro paa-makotawakaeyawoni oetarikapaeni eejatzi pikijawakagaeyakani, tee pikemijantaperotziro rowaga Ishire. Pikimitakotakari kaari aapatziyeeyaririni Jesoshi.

⁴ Aririka ikantzi apaani: “Naapatziyari Paaworo”, eejatzi ikantzi paashini: “Naapatziyari Apooro”. Tema pikimiteeyakarini kaari aapatziyariri Jesoshi.

⁵ Pamine, ¿tsika ikantaka Apooro? Eejatzi, ¿tsika nokantari naari pikantawakaawenantanari? Naakateeyakini apatziro atziri, omaanta riyoyaakina Tajorentsi romperatena, rootaki naapatziyakaantakimirori.

⁶ Okimitzimotakina nopankitziro naari okithoki pajankaneki. Rowaga okithoki oshiyakaawentziro iñaani Tajorentsi. Paapatziyimaetakawo. Linja Apooro, kimitawitaka thamaetsiri, eekiroyaataki riyotaakimi iñaani Tajorentsi. Omaanta irira rirootaki aapatziyakaaperotakimiri kimitaka ishokakaayitziroorini okithoki.

⁷ Rootaki riraga pankitatsiri eejatzi riraga thamaetsiri riyotaakiri eechonkiini; omaantakya irira Tajorentsi rirootaki shoookakaayitziroorini. Tema raapatziyakari.

⁸ Eejatzi imonkaatawakaaka riraga pankitzirori eejatzi riraga thamae-tatsiri. Rootaki imonkaatanteeyaanaririni riraga ashitawori pankirentsi ipinatanteeyaariri.

⁹ Eejatzi okimitaka, nomonkaatakari Apooro nantziniri Tajorentsi ikowakagaeyakinirini. Eerokapaeni poshiyeeyakawoni rowani Tajorentsi. Eejatzi poshiyakawo ipanko riwetsikakiri.

¹⁰ Noshiyakaawenteri yotaperotatsiri wetsikirori pankotsi. Ikantakina nokatziyero otzinkamipaeni. Roojatzi paashini atziri wetsikakaakinawori pankotsi. Tema riyoyaakina Tajorentsi eejatzi imatakaakina nityaawo nokenkithataakimiri eerokapaeni eejatzi oshekini paashini atziri iñaani Tajorentsi: naapatziyakaakari Jesokirishito. Iinja eekiro riyaatatyee riyotaakimi Apooro iñaani Tajorentsi; eejatzi eenitatsi paashini owaa-gawakimirori. Omaanta okameethatzi aamayawo akompitakarikari ayotaakiriri paashini atziri iñaani Tajorentsi.

¹¹ Otzinkami pankotsi oshiyakari Jesokirishito, irira oshiyakawori otzinkamipero. Tee añiiri paashini oshiyaawoni otzinkamipanki.

¹² Riraga owaagawakirori, ¿itaka riwetsikantyaawori? Roorika ooro, roorika piraata, roorika mapi shipakiryatsiri, roorika inchato, roorika inchashi, roorika kompiroshi: akenkithashiryaakoperotero oetarika kijoperotatsiri.

¹³ Ari okoñaatanaki iinja aririka ipokae Jesoshi riwetsikayitzirini okameethatziirika. Okimitaka paamari otaaga inchapaniki aawiuro, inchashi, kompiroshi, irira Tajorentsi ikantakowenteri romperanawo oetarika rantakiniriri aririka rantakiro kameethatatsiri rooma rantakirorika kaari kameethatatsi.

¹⁴ Aririka okameethataperote anteeyenirini, oshiyakawo kijoperotatsiri awetsikantayitaworini; aritaki kameetha ipinateeyakaeni.

¹⁵ Teerika okameethatzi antayitakirini, okimityaawo awetsikantakawo kaari kijotatsini; otaanakya irowa oshiyakaawentakae tee antaperotziniri Tajorentsi kameetha. Aririka awijakotawitakya, omaanta tekatsi jeekimotaneeni apatziro aaka owawijaakotyaa. Tekatsi okantya ipinatee.

¹⁶ Tema aakateeyakini oshiyakawori Tajorentsiipanko ijeekantari Tajorentsi. Tema eejatzi okimitaka ojeekanteeyakaeni Ishire.

¹⁷ Eerorika pikamintheeri ijeekantari rirori, eero eejatzi ikaminthayimi eerori. Okameethaperotzi ijeekantarira: tema ijeekantatziimi eerokapaeni pajankaneki.

¹⁸ Eero pamatawitashita eeroka apaniroeni. Aririka pikaateeyirini iitawitachari riyoperotzi oetarikapaeni, aritaki pikantakaaperota tee okameethatzi iroka. Aririka pikantakaaperotyaaawo piyotayitzirini, eero riyotakayimi Tajorentsi. Omaanta pikanteririka: “Tee niyotzi naaka, piyoteena”, aritaki riyotaaperotakimi.

¹⁹ Itheenkakiri Tajorentsi okaatzi riyotayitawitarini atziripaeni jaka kipatsiki. Tema aritaki rojankinatziiteetani: “Riraga iyotayitawitaririni iitawitaka tekatsi ayerini, omaanta omapokapaakiri owashironkagaantsi owamaakiri. Eejatzi ikimiteeyakani maawaeni kantakaaperowenteeyaworini riyotayitzirini: romapokapaakiri Tajorentsi, rowashironkagaeyerini”.

²⁰ Eejatzi rojankinatziiteetani: “Riyotzi Awinkatharite tee okameethatzi ikenkithashireyakirini yoperotawitachari”.

²¹ Eero pikantakaaperotashitari atziri, tee okameethatzi. Riwetsikaeyakimirorini Tajorentsi maawaeni jeekayitatsirini piweshiryaawenantaawori roori. Rootaki nokanantzimiri:

²² “Rotyaantakina Tajorentsi namitakoeyantemirini, eejatzi rotyaantakiri Apooro eejatzi Peetero rirori, maawaeni ramitakoeyantemirini. Riwet-sikaeyakironi maawaeni jeekayitatsirini kipatsiki, aweshiryaawenantyaa-wori. Añaatsimirika piweshireeya, pikamakirika eejatzi piweshiryaanakya. Piweshiryaawentyaawo jeekayitatsirini iroñaaka, eejatzi jeekayitatsirini iinja.

²³ Tema pikempiyamintheeyakarini Jesokirishito, riweshiryaawentakimi. Eejatzi okimitaka, irira ikempiyaminthatakari Pawa Tajorentsi, rootaki eeroka pikempiyamintheeyakarini Pawa. Tema riweshiryaawentakari rirori eejatzi eerokapaeni”.

4

Rantayitakirini Rotyaantanewo Tajorentsi

¹ Iroñaaka piyoteeyakinani naaka romperanari Jesokirishito. Omaanta rotyaanteeyakinani nokamantayitenirini atziripaeni iroka kaari riyotaw-itarini paerani: okaatzi rantakiri Tajorentsi.

² Aritaki okameethaperotaki nokyaaryoowenteniri oetarika ikowakaakinari, eero namatawitziri. Eejatzi okimitaka, maawaeni antziniriri Tajorentsi okameethatzi ikyaaryoowenteniri okaatzi ikowakaakiriri.

³ Tee nokenkithashiryaapiintawo oetarika pikantakotashiteeyanarini, eenitatsirika nantakiri; eejatzi tee nokenkithashiryaapiintawo oetarika kantakotashiteeyanarini paashini atziripaeni. Eero nokantakota naaka, tee nokantzi: “Nokameethatzi”.

⁴ Nokenkithashiryaaka naari tekatsi nantani, omaanta eero nokantashita: “Kameetha nantakiro maawaeni”. Intakya Awinkatharite rirota kankawotentenani rirori, okameethatakirika oetarika nantakiri.

⁵ Rootaki iroñaaka nokamanantemirori: iroñaaka tee okameethatzi akan-takotashityaari paashinipaeni: “Eenitatsi rantani”; iinjakya ari ayotaper-oeyanakini. Aririka ipokae Awinkatharite, ikitejitakotapaakiro maawaeni okaatzi manawitachari iroñaaka tsiteniriki. Roñaagaero oetarika akowap-eroeyirini maawaeni ajankaneki. Akameethatzirika ari ikanteeyeeni Tajorentsi: “Kameethatakimi”.

⁶ Pamine, noyemijantzinkarite, naaka kenkithatakotacha, eejatzi no-kenkithatakotziri Apooro piyotanteeyenarini eero piñaakoweenkatashitanti atziri. Aririka pikante: “Nonintaperotziri irinta”, paamawentyaawo piman-ntzirikari paashini.

⁷ ¿Iitakama pikantakaaperotakari kimitaka panaakotakiri paashini atziri? Tema Tajorentsi pashiteeyimirrorini maawaeni jeekimoteeyemirini. Iroñaaka ¿iitakama pikantakaaperotantari, kimitaka tee ipashitzimiro?

⁸ Pikimitakotawitakari ashaagantachari: piitashiteeyawitakani piyoper-oeyini: tee pikowaeyini riyotagaeyemini. Piitashiteeyawitakani eeroka-paeni jewaperowenantatsiri, pimanintakina naari. Pikimitakaantakina naaka patziriite. Jaa, nokowawitaka peewawenantaperoeyanakinimi, atsi-patawakayaami eewawenanteeyenimi.

⁹ Ari nokaateyakinirini paashinipaeni rotyaantanewo Jesoshi, tema pikimitakaanteeyashitakinani onampirentsipaeni: pimaninteeyakinani. Eejatzi okimitaka rajaryaagaetakina rowamagaetena; ramineeyakinani maawaeni: ronampiri Tajorentsi eejatzi atziripaeni.

¹⁰ Noñaaperotakiri Jesokirishito ikameethatzi, rootaki pikanteeyanta-narini: “Tee piyotzi”. Omaanta pikenkithashiryaashitaka paapatziy-eyeyakarini kameetha rirori, rootaki pikanantari: “Niyoteeyakinimi naari”. Pikanteeyashitani: “Tekatsi imatzimaetya riraga Paaworo,

osheki amateeyakironi aaka”. Osheki piñaaperotashita eeroka apaniroeni pikameethatzi, omaanta naaka pimaninteeyakinani.

¹¹ Osheki aapiintakinani notashe, aapiintakinani nomiri, shipaakowae-takina noethaariki, ipajapajaapiintetanani, nokinakinayitakini; roojatzi iroñaaka. Tekatsi nashi nopanko nojeekantyaari.

¹² Nokantatyaani nopomeentsitapiintakawo nantawaetzi nakoki. Aririka ikijeetakina, nokantziri Tajorentsi: “Pikaminthayeri riraga kijakinari”. Aririka ikijaperopiintetena, eero nopiyatari.

¹³ Aririka itheeyakoteetakina, kameetha nokenkithawaetakaawakiri. Kyaaryo, ipinkaetakina, ikimitakaanteetakina kaagashi, ikanteetzi: “Tee ikameethatzi Paaworo”.

¹⁴ Tee ro nojankinatantzimirori iroka nopashiwentakagaeyemini, omaanta nokimitakaantakimi eeroka neentsitepaeni nonintaperotziri; nokowaki nokaminthayeri, nokaminaantemiri kameetha.

¹⁵ Omawitya eenitatsi oshekiperoroña yotagaeyakimirorini iroka kameethatatsiri okantakotziri Jesokirishito, omaanta tee ijeeiki osheki ashitzimirini. Pamine, nokamanteeyakimironi iroka kameethatatsiri paapatziyantakariri Jesokirishito, rootaki apaniroeni naaka nokimitakaanantakimiri eeroka notyomipaeni, nishintyopaeni.

¹⁶ Rootaki nokanantaperoeyantzimirini: “Poshiyakotaperoeyenawoni”.

¹⁷ Rootaki notyaanantzimiriri Temoteeyo, nokimitakaantakari notyomi nonintaperotziri. Ikyaaroyowentakiniri Awinkatharite oetarika rantziniriri. Ikenkithashiryaaakayemiro tsika okantari nokamantakotapiintziri Jesokirishito, tsikarika janta ipiyotawenteeyarini.

¹⁸ Apanipaeni pikaateeyinira ikantakaaperoeyakani, tema itakaashitawitaka eero niyaatashiteeyimini naari.

¹⁹ Omaanta ikowakaakinari Awinkatharite, nokowaki intsipaete niyaatashiteeyemini. Eero naapatziyashitapaakawo ikantayitzirini riraga kantakaaperotachari, omaanta niyotapaaki naari eenirorika imatakaakiriri Tajorentsi.

²⁰ Aririka reewawentakae Tajorentsi, eero añaawaetashiwaetawo inta anta-peroeyeroni kameetha okaatzi ikowakagaeri. Tema irira rirodaki amitakotakaeri.

²¹ ¿Oetaka pikowaeyakirini? ¿Pikowaeyakinima nareetemi nowashironkaemi? ¿Rooma pikowaeyirini nareetemi noneshironkaperoeypaemini?

5

Itsipatayitakarini aapatziyariri Jesoshi kaari kameethatatsiri. Pookeri

¹ Ikamanteetakina pikaateeyakirini ayirori iyashiyani. Raayiteeroni shirampari rinirothori raawitarini iriri. Tekatsi kimityaarini: riraga kaari yoterini Tajorentsi eero rayiro raawitari iriri.

² Omaantakya eeroka pikantakaaperoeyakani kimitaka kameetha paapatziyari Jesoshi. ¿litaka kaari powashiretakotantari okaatzi rantakiri rirame? Roojatzi aririka pipiyotawenteeyarini Tajorentsi, piyotemi tee okameethatzi pishinetziri ipokajeempiyaashitapaeya rirori.

³ Tee nokaateeyawitzimini, omaanta nokenkithashiryaaakoyakimini. Okimitzimotakina aririka nojeekimoteeyawitakimini, nokanantzimiri tee okameethatzi rayero iyashiyanaeni.

⁴ Itajorentsenantakiri Awinkatharite Jesoshi, riro matakaakinawori nokantakowenantariri riraganki. Aririka pipiyoteeyani piyoteeyeni nokenkithashiryagaeyakimini naari.

⁵ Pishineteri Jatanaashi raanakiriita, rowashironkaeriita. Roojatzi aririka ikenkithashiryagaeya, ari rawijakotee paata ipokaerika Awinkatharite Jesokirishito.

⁶ ¿Iitakama pikantakaaperotantari? Tee okameethatzi. Noshiyakaawentemiro. Tema piyoteeyini ojeekirika tapiyakaawori paa eechonkiini, otichaagantanakawo maawaeni paa, otapiyakagaeyakawoni maawaeni.

⁷ Pookaeri riraga noshiyakaawentakimiri tapiyakaawori paa, pikimiteeyantyaaworini paa owakirari, kaari tapiyacha. Eerorika pookiri, poshiyakotanakarikari rirori. Ŋaakiro, rowamagaetakiri Jesokirishito, roshiyakari owisha rowamaantapiinteetari rowaga kitejitatsiri rawijantakari paerani ronampiri Tajorentsi janta Ejiipitoki.

⁸ Iroŋaaka, aririka aweshiryaawentyaari Tajorentsi, thame akameethatanaki: eero amatawitantzi. Eero akija, eero antapiintziro kaari kameethatatsi.

⁹ Nojankinatantawori paerani, nokanteeyawitakimini eero pitsipitari mayempitzirori tsinani kaari rayi. Eejatzi eero pitsipatawo mayempitziriri shirampari kaari ayi.

¹⁰ Tee nokenkithatakotziri kaari aapatziyariri Jesoshi mayempitzirori kaari rayi, riraga kowaperotzirori tzimimotayitziririni atziripaeni, amatawitantatsiri ikoshite, kenkithatakaawitawori riwetsikashitayitarini atziri. Tee nokantzimi: “Eero pitsipitari kaari aapatziyariri Jesoshi”. Tekatsi pikanteeyani pookawakaya, tema pikantyaani piŋaapiinteri ijeeki jaka kipatsiki.

¹¹ Omaanta nojankinatakotziri riraga kantatsiri: “Naaka piyemijantzinkarite”. Omaanta eniro imayempitziro tsinani kaari rayi, eero kijokiro powaeyirini. Eejatzi pikimiteeyirini riraga kowaperotzirori rashitayitarini paashinipaeni, eejatzi kenkithatakaashitawori riwetsikayitzirini atziri, ikowawita ipeyiromi iitajorentsite, theeyawaetashitachari atziri, eejatzi shinkitzinkari eejatzi amatawiteziriri atziri ikoyi ikoshiteri. Aritaki nokantakimi, eero pitsipitari rirori eejatzi eero poyimotari.

¹² ¿Arima pikantakotakiri tsika ikantyaaka kaari aapatziyarini Jesoshi? Eero. Omaanta pimateri irira pikantakowenantaayariri riraga piyemijantzinkarite.

¹³ Omaantakya Tajorentsi riroriki kantakowenterini kaari aapatziyariri Jesoshi. Iroŋaaka pookaeyerini riraga kaari kameethatatsiri pitsipateeyawitakarini: eero piitakashitari raapatziyakari Jesokirishito.

6

¹ Aririka pikijakiri piyemijantzinkarite, ¿okameethatzimotzimima pawentaapaakyaari kaari aapatziyari Jesoshi ikantakotantemiri tsikarika pikanteeyari? Teewee. ¿Tema okameethatemi pawentaapaakyaarimi irira piyemijantzinkarite?

² Tema piyotzi riraga aapatziyariri Jesoshi rowameethatziri Tajorentsi imatero ikantakowenteeyantaririni maawaeni atziri, tsikarika ikanteeyaarini. Aririka pikantakowenteeyerini iinja maawaeni atziri, ¿iitakakya kaari pimatantawo iroŋaaka pikantakowenteeyerini piyemijantzinkarite? Tema aritaki pimatakiro pikantakowentawakaya.

³ Tema piyotzi akantakowenteeyerini iinja ronampiri Tajorentsi rinawita tsikarika ikanteeyaarini. Akantakowenteeyerinirika rirori, ¿eeroma pimatziro pikantakowenteeyerini iroŋaaka atziritzinkari eerori?

⁴ Eenitatsirika iroŋaaka pikijawakaawentari, okameethatzi piiteri paashini piyemijantzinkarite, ninkarika, ikantakowenteeyemirini tsikarika pikanteeyaarini.

⁵ Nokantero iroka pipashiwenantyaari. ¿Tekatsima aapatziyariri Jesoshi yoteroni ikantakoteri paashinipaeni tsikarika ikantyaari?

⁶ Omaanta tee apatziro pikijakiri piyemijantzinkarite, tema eejatzi pawentaakari kaari aapatziyariri Jesoshi. Pantzimotakiri kaari kameethatatsi.

⁷ Patsipetashiteeyakawoni pawenteeyakarini kankakowenantatsiri riraga kaari aapatziyariri Jesoshi; tema tee ikowakaakimi Tajorentsi pantero iroka. Omaanta kameethatawitachari pimaeritakotero awijashitya: omawitya ikoshiteemiita.

⁸ Omaanta eeroka tee pimaeritakotziro inta pantashiteeyakawoni: pamatawitantzi eejatzi pikoshitawakagaeyakani tema ari paanakiri pawentaanikinta kaarinta aapatziyariri Tajorentsi. Osheki pantapiinteeyakirini piyemijantzinkarite.

⁹⁻¹⁰ Riraga kaari kameethatatsi eero rareeta janta ipinkatharitzinta Tajorentsi. Tema piyotziro, eero pikompitawo. Eero riyaatzi janta ipinkatharitzinta riraga shirontawori tsinani kaari rayi, eejatzi riraga pinkathatziwori iitajorentsitashitari, eejatzi ñaathatziwori iina, eejatzi antatenkatawakaachari ishampirinkaeteki, eejatzi koshintzi, eejatzi kowaperotziwori rashitayitarini rowaagawo paashinipaeni, eejatzi shinkitziwori, eejatzi theyewaetashitachari ratziwori, eejatzi amatawiziriri ratziwori ikoshitantariri. Tekatsikya ikanteeya rirori rareeteeya janta ipinkatharitzinta Tajorentsi.

¹¹ Aritaki pikimitayitawitarini. Omaanta rowameethateeyakimini Awinkatharite Jesokirishito, eejatzi Ishire Tajorentsi; rootaki iñaaperotantakimiri Tajorentsi pikameethatzi, reentsitetakimi.

¹² Ikanteetzi: “Okameethatzi nantero oetarikapaeni kaari ithañakotee Jesoshi”, omaanta aririka antashityaawo oetarikapaeni, tee amitakotee maawaeni: tema atsipetashitakyaawo antero apanipaeni. Tee akoyi ametaperotyaawo kaari inimiziri paashinipaeni aapatziyariri Jesoshi.

¹³ Eeniro owanawo akemari. Eejatzi eeniro asheetomawo ojeekantari owanawo. Omaanta iinja eero añagaero owaeyari eejatzi asheetomawo. Ipeyero Tajorentsi, eero añagaero jenokinta. Tema atsipetashitawo añaaawenaperotawo oetarikapaeni. Tee ro riwetsikantee amayempitero kaari ayi, intakya riwetsikantakaeri Awinkatharite akenkithashiryaaanteeyaaririni rirori. Eejatzi ikimita, ikenkithashiryaaanteeyakaeni aaka.

¹⁴ Eenitatsi itajorenka Tajorentsi, rootaki imatantawori ipiriinteeri Awinkatharite Jesoshi, eejatzi ikimitagee aaripaeni: ipiriintanee iinja.

¹⁵ Awathapaeni aari rootaki rako Jesokirishito, ikempita, roki, iitzi, maawaeni. Tema piyotakiro iroka. Aakateeyakinirika iwatha rirori, ¿okameethatzi amayempitero tsinani ñaayitziwori paashinipaeni shirampari? Tema okimiwitaka amayempitakaakiri Jesoshi tsinani. Teewee, tee ari okantakoty: tee okameethatzi.

¹⁶ Aririka imayempitziro shirampari tsinani, okimitzimotakari Tajorentsi raaperotakiro. Tema piyotziro. Rojankinateetzi, ikanteetzi: “Apite ikaatawitani shirampari eejatzi tsinani, omaanta aririka raawakakya apaani ikantanakya, tee okameethatzi rookawakagaeya”.

¹⁷ Omaanta aririka akempiyaminthatakari Awinkatharite, tema apaani akanta ashireki.

¹⁸ Eerokya pimayempitziro kaari payi, eerokya pimayempitziro kaari payi. Oetarikapaeni paashini kaari kameethatatsi pantayitakirini, powashironkaakiri paashinipaeni pisheninka; omaanta riraga mayempitziwori paashinipaeni tsinani, rowashironkaakiro iwatha rirori apaniroeni.

¹⁹ Tema piyotzi ojeekantakawo piwatha Ishire Tajorentsi. Rotyaantakimiro Tajorentsi kijokiro owantakimiri. Tee eeroka iroñaaka jewawentshatichani, inta riraga Tajorentsi jewawentzimiri.

²⁰ Rowawijaakoetanteemiri osheki opomeentsitzimotawitakari: tema rotyaantakiri Itomi ikamawentakae, rapaatawentakaero riraa ipinawenantaerori kaari kameethatatsi antakiri. Iroñaaka, oetarikapaeni pantayitakirini, pantakiniri Tajorentsi, ifaaperotanteetyaariri irira ikameethatzi.

7

Ikenkithatakotziri aatsini iina

¹ Ari chapinki pojankinatantakinari, eenitatsi pojampitakinari piyaariteki: okameethatzirika payi piina, piimi. Iroñaaka nakemi. Kyaaryootaki okameethataperotzi eero payi piina.

² Omaanta aririka pijeekashitya, kyaaryoowa pimayempitzirokari tsinani kaari payi; eejatzi tsinani, kyaaryoowa omayempitzirikari shirampari kaari ayi. Rootaki okameethatantari paaperoteroota piina, eejatzi aaperoteriita tsinani oemi.

³ Okameethatzi shirampari imatero iina, eejatzi okimitya roori oshine-tayaari oemi.

⁴ Iina eero eewawentziro owatha roori apaniroeni, inta eejatzi reewawentziro owatha oemi. Eejatzi ikimitya rirori oemi, eero reewawentziro iwatha rirori apaniroeni, inta eewawentziro iwatha iina eejatzi.

⁵ Eero pithañapithatawo piina; eejatzi tsinani, eero pithañapithatari piimi. Omaanta aririka pikantawakaya: “Eeroota añaminthatawakaa ajeekashitawakya apanipaeni kitejiri; iyotyaaata amaneri Tajorentsi”, ari kameetha okanta, omaanta aririka omonkaatapaeya roojatzi pimatanteeyaawo eejatzi. Pamine, eerorika papiitziro rantakaemirokari Jatanaashi kaari kameethatatsi.

⁶ Tee nokantaperotawitzimi: “Paye piina”, omaanta pikowakirika paye, okameethatzi.

⁷ Nokowawitaka pikimiteeyenani naari,* omaanta rinashitaka-gaeyakaeni Tajorentsi, tee amonkaatawakagaeyani. Irika apaani, eeniro imatakaakaeri. Irira paashini, inashita imatakagaeyakaerini rirori.

⁸ Riraga kaari aatsi iina, eejatzi kamaentsiri iina, nokamanteeyemini: kameetha pikimiteeyenani naari, pijeekashitya. Eejatzi okimitya tsinani, kameetha ojeekashitya roori.

⁹ Omaanta eerorika pimatziro pijeekashitya, kameetha pagae eejatzi. Kameetha paye, tee okameethatzi pikowawaetashitya paye. Eejatzi okimita tsinani, tee okameethatzi okowawaetashitya ayeeta.

¹⁰ Iroñaaka nokaminaaperotero aatsiri oemi. Tee naaka kaminaaperoteroni inta Awinkatharite: tee okameethatzi pookaeri piimi.

¹¹ Aririka pookaeri, pijeekashitaperoteeya. Eerorika pijeekashita, papiiteeri pagaeri eejatzi piimentawitari. Eejatzi okimitaka, tee okameethatzi rookaero shirampari iina.

¹² Iroñaaka nokamanteri paashinipaeni, tee riro Awinkatharite kamanterini: eenirorika ayemijantzinkarite iina kaari kemijantatsini, aririka okowaki aaperoteri, tee okameethatzi rookaero.

¹³ Eejatzi tsinani, rirorika piimi kaari kemijantzinkari, aririka ikowaki kijokiro rowaperotemi, tee okameethatzi ookaeri.

* 7:7 Tekatsi Paaworo iina.

14 Ojeekirika tsinani aapatziyariri Jesoshi, eejatzi oemi tee raapatziyari Jesoshi, irira tee ikimifari theenkantatsiri; rinashitakari Tajorentsi, ikantzi: “Rirotaki oemi aapatziyanari. Rirotaki iriri eentsitepaeni. Nokowaperoteeyakirini raapatziyeeyenani maawaeni”. Eejatzi okimitaka iina aapatziyanari, teerika aapatziyari Jesoshi roori. Tee okimiteeyawoni theenkinkawo; rinashitakaakawo Tajorentsi, ikantzi: “Rootaki iina aapatziyanari. Rootaki riniro reentsitepaeni. Nokowakaaperotakiro aapatziyena, eejatzi nokowaperotakiri raapatziyeeyenani eentsitepaeni. Aririka rookiro aapatziyariri iina eejatzi rookakotantakiri reentsite, eero riyotakoteeri reentsitepaeni Tajorentsi. Omaanta eerorika ashitariri rookiro iina, eeniro riyotaakotziri Tajorentsi”.

15 Teerika okemijantzi iina ayemijantzinkarite, okowakirika ookaeri, ari okameethatzi ookaeriita. Eejatzi oemi ayemijantzinkawote, teerika raapatziyari rirori: ikowaerika rookaero, ari okameethatzi rookaeroota. Tekatsi iroñaaka kanterini shirampari ayemijantzinkarite kijokiro rowantyaawori rowaga kowatsiri ookaeri. Eejatzi okimityaari tsinani aapatziyariri Jesoshi aririka ikowaki oemi rookaero, tekatsi kanterini kijokiro owantyaawori. Tee ikoyi Tajorentsi akijawakagaeyaani.

16 Tsinani, aririka kijokiro poyiri piimi kaari aapatziyarini Jesoshi, tee piyotzi aririka powawijaakotakaanteeri. Eejatzi pikimita eerori, shirampari: aririka kijokiro poyero piina kaari aapatziyariri Jesoshi, tee piyotzi aririka powawijaakotakaanteero.

17 Aritaki riyoyagaeyakimini Tajorentsi. Kameetha panteeyenirini Awinkatharite oetarika ikowakaemiri eerori. Rootaki nokanteeyakiririni maawaeni aapatziyariri Jesoshi tsikarika ipiyoteeyakani.

18 Paerani riyoyagaeyakimini Tajorentsi. ¿Pitakawoma pitotonatziro pishiramparitantari? Aritapaaki, pipeyakotero. Eeroka paashini, teerika pitotonatziro, eero pikoyi iroñaaka pitotonatero, ataama.

19 Aririka pitothowawityaawo pishiramparitantari, tekatsi okantemi owawijaakotemi. Eejatzi okimita, teerika pitotonatziro, tekatsi okantemi owawijaakotemi. Ro kameethaperotatsiri anteri akemijantaperotero ikan-teeyerini Tajorentsi.

20 Tsikarika pikanteeyawitani paerani riyoyaantakimiri, aritaki pikantyaari.

21 Riyoyaantakimiri Tajorentsi, ¿eerokarika ipimanteetziri? Eero pikenkithashiryaashitapiintawo. Omaanta ishineteemirika pipinateeya amanantawitzimiri, okameethatzi pishitowanee.

22 Riyoyaantakimiri Awinkatharite, eerokarika pimantaarewo paerani pinawita, ari iroñaaka okimitaaka riraga Jesoshi ipakaakowenteemi. Tema rowawijaakotzimi. Eerokarika kaaririka pimantaarewo pinawita riyoyaantakimiri, iroñaaka okimitaka ramananteemi Jesokirishito, iroñaaka ikantemi rirori oetarikapaeni pantayiteniririni.

23 Kimiwitaka ramanantakimi irira, osheki piwinawo. Rooma osheki ipomeentsitawentakimi rowawijaakotantakimiri. Eero pishinetziri atziri ikantzimi oetarika panteri, omaanta panteniri Tajorentsi oetarika ikowakaakimiri.

24 Rootaki, noyemijantzinkarite, nokamanantzimirori iroka: tsikarika pikanteeyawitani paerani riyoyaantakimiri, aritaki pikantyaari; omaanta kijokiro powanakiri Tajorentsi.

25 Iroñaaka nokenkithatakotero kaari shinetaariri shirampari, eejatzi kaari matzrori tsinani. Tekatsi ikantaperotena Awinkatharite, inta nokamantemi nokenkithashiryaari naari. Ineshironkatakina, rootaki kaari namatawitantzimi. Piyoteeyironi iroka.

²⁶Rooteentsi opomeentsitzimoteeyeeni, rootaki nokenkithashiryaantakawori iroka. Tsikarika pikanteeyakani iroñaaka, aritaki pikantyaari.

²⁷Paakirika piina, eero pookaero. Pijeeekashitarika iroñaaka, eero pikoyi paye piina.

²⁸Aririka paye piina, okameethatzi: tee pantziro kaari kameethatatsi. Eejatzi aririka aye oemi rowaga kaari shinetaariri shirampari, kameetha: tee antziro kaari kameethatatsi; omaanta osheki pikemaatsiteeyaani. Aririka payi, osheki opomeentsitzimotaperoyakimini. Tee nokoyi opomeentsitzimotemi, rootaki nokanantzimiri: “Eero payi iroñaaka”.

²⁹Iroñaaka nokamantemi, noyemijantzinkarite: eero ojamanitzi ipiyan-teeyaari Awinkatharite. Kyaaryoowa, rookakaashiteemirokari pantayitawitanaririni Awinkatharite ikowakaemiri. Eenirorika piina, omaanta pikyaaryoowenteniri riraga Tajorentsi ikowakaakimiri.

³⁰Aririka petakowaetya, aririka pikimoshirewaete; omaanta eero pikenkithashiriro inta pikyaaryoowenteniri Awinkatharite panteniri. Aririka pamanantayiteni oetarikapaeni, omaanta eero ojamanitzi piñiuro pamanantayitawitarini.

³¹Eero ojamanitzi piweshiryaawentawityaawo jeekayitatsirini kipatsiki, roojatzi eero pimatziro piweshiryaawentyaawo. Kameetha pi-jeekawita iroñaaka, eeniro pameeteeyakarini, omaanta inashitayitanakyaani maawaeni añaayitzirinika kipatsiki; iinja opomeentsitzimoteeyemini.

³²Nokowaki eero pikenkithashiryaapiintanakawo. Riraga jeekashitachari, ikenkithashiryaapiintziro ikowayitzirini Awinkatharite, ikowaki ikimoshiryaakayeri irira.

³³Omaantakya riraga aatsiri iina, ikenkithashiryaapiintziro maawaeni rantapiinteeyirini atziri eejatzi okaatzi awijimotziriri jaka kipatsiki: ikowaki ikimoshiryaakayero iina,

³⁴osheki ikenkithashiryaayitakawoni oetarikapaeni. Rowaga tsinani jeekashitachari eejatzi kaari shinetaariri shirampari: osheki okenkithashiryaagaayeroni ikowayitzirini Awinkatharite, okamantakiri: “Oetarika pikowakaenari, ari nomatakimiro. Oetarika pikowakayenari nokenkithashireyaari, ari nokenkithashireero”. Omaanta rowaga aatsiri oemi okenkithashiryaatziro maawaeni rantapiinteeyirini atziri, okowaki okimoshiryaakayeri oemi.

³⁵Rootaki nokamanteeyantzimirrorini iroka, nokowaki namitakoeyemini, tee nokoyi nopomeentsitakaemi. Nokowaki kameetha piyeekaeyeni, eejatzi piyoteeyini panteeyenirini Awinkatharite oetarikapaeni ikowakayemiri.

³⁶Pamine, eenitatsirika pishinto kaari shinetaariri shirampari, aririka piñaakiro antawotaki, pikoyi iroñaaka paakayero oemi; ari kameethataki. Ayeeta, eero añiuro pantani.

³⁷Aririka pikowaperote pithañeeyawo ari kameethataperotaki, eero pikemijantashitari riraga ashiryaayitemirini, omaanta pantero pikowaperotzi erori, oetarika pikenkithashiryaari, okameethatzi.

³⁸Ñaakiro, aririka paakayero pishinto, okameethatzi; omaanta aririka pithañeeyawo, okameethaperotzi.

³⁹Aririka aye tsinani oemi, ari kijokiro owanakiri, roojatzi ikamakotaki. Aririka ikamaki, ari oshinetaantsiteya agae paashini oemi okowaperotzirika. Omaanta apatziro agae aapatziyariri Awinkatharite.

⁴⁰Aririka okanteetayeeanyi ojeekashitya, nokenkithashiryaaka okimoshireperotanaki. Ari naamaaka riyotaakinawo Ishire Tajorentsi iroka nokamantakimiri.

8

Iwatha rowamagaetzinirori riwetsikashitayitarini iitajorentsitashitari

¹ Iroñaaka nakemi tsika pikanteri iwatha rowayitzinirorini riwetsikashitayitarini iitajorentsitashitayitarini pojampitakinaga chapinki. Iitakayitawitakani atziripaeni riyotaperotzi tsika ikanteriri iwatha. Omaanta, aririka ayotashitya, akantakaaperotakari. Tee ikowakaaperotee Tajorentsi ayowaetashitya, inta ikowakaaperotakae anintashireperotawakaeyani ayotaperotawakaantyaari ajeekanteeyari kameetha.

² Eenitatsirika iitakaawitachari riyotzi okaatzi kameethatatsiri rantero, apaniroeni ramatawitaa: tee riyotaperoeiyini.

³ Omaanta aririka anintaperoteri Tajorentsi riyotagaeyeeni irira.

⁴ Pojampitakowentakiri iwatha rowaetakinirori iitajorentsitashitari riwetsikayitzirini. Ari ayoteeyini tee otajorentsitzi riwetsikashiteetari. Ap-atziro ijeeki apaani Tajorentsipero, tekatsi paashini.

⁵ Eenitatsi jeekayitatsirini janta jeñokinira eejatzi jaka kipatsiki iitajorentsitashitayitarini atziri. Eenitatsi osheki iitajorentsitashitayitarini, osheki iwinkatharitepaeni.

⁶ Ayoteeyakini aaka apintzi Tajorentsi, riraga Pawa. Tema rajaryaakawo riwetsikero maawaeni añaayitakinika eejatzi aakapaeni. Eenitatsi eejatzi pintzi Awinkatharite: riraga Jesokirishito, wetsikaeyakirorini maawaeni jeekayitatsirini eejatzi aaka.

⁷ Omaanta eeniro ayemijantzinkarite kaari yoteeyirorini iroka nokamantakimiri. Paerani rameteeyawoni apaanipaeni ikenkithatakaawitawoni riwetsikashitayitarini atziripaeni. Aririka rowakarini iwatha rowamagaetzinirori, iitawitakarini ashipero riraga iitajorentsitashitayitarini. Tee riyotawita; aririka rowashityaari iroñaaka iwatha rowamagaetzinirori riwetsikaetziri, osheki ikenkithashiryaanakya, iitakawita tee okameethatzi royaari. Roshiyakaawitakawo rantakiro kaari kameethatatsi.

⁸ Aririka oyaari iwatha, eero ikijawenteeri Tajorentsi. Oyaaririka, tekatsi ikantee. Atziyaaririka, eero rowameethashireete.

⁹ Kameetha poyaari, omaanta kyaaryoowa pantakaerikari kaari kameethatatsi riraga kaari yotatsi. Omaanta pishineteri royaariita iitarikapaeni ikoyiri.

¹⁰ Iñeemirika kaari yotatsi powaka janta opankoki iitajorentsitashitayitarini, ikantzikari: "Riyotzi rirori. Nokimityaariita noyaari naari iwatha rowamagaetzinirori iitajorentsitashiteetari". Rootaki rowantakawori omawitya ikenkithashiryaakatowori: "Tee okameethatzi noyaawo". Rootaki ipakaagaanantakawori royaateri Jesokirishito.

¹¹ Piyotaperotzi okameethatantari poyaari. Omaanta rirori, tee riyotzi. Aririka rowashityaari, osheki ikenkithashiryaanakya: "Teerika okameethatzi nantakirika, eeniro iroñaaka nantani". Aririka rookaero roy-aatzirira Jesoshi rootaki riyaatantyaari paamariki kaari tsiwakanitatsini. Omaanta rirotaki piyemijantzinkarite, ikamawentakiri Jesokirishito.

¹² Tee okameethatzi pantakiri. Tema ikantakae riraga Jesoshi: "Pinin-taperoyerini pisheninka, eero pantakayiri kaari kameethatatsi". Aririka pantakiro iroka, tema pantzimotakiri Jesokirishito.

¹³ Rootaki nokanzimiri: aririka nowakyaari iwatha, nantakaakiri noyemijantzinkarite kaari kameethatatsi, eerowa napiiteeri nowari iwatha eejatzi. Nantakaerikari kaari kameethatatsi.

9

Ikantziri Paaworo: "Pikimiteeyenani naari"

1 Tema ishinetakina Tajorentsi oetarikapaeni. Tema rotyaantakina. Tema noñaaperotakiri Awinkatharite Jesokirishito. Tema rirotaki matakaakina-
wori naapatziyakaantakimiri.

2 Teerika riyoteeyini paashinipaeni rotyaantakina Jesoshi, omaanta eerokapaeni piyoperoeyakinani rotyaantakina. Tema eerokapaeni naap-
atziyakagaeyakimirini Jesoshi rowawijaakotantemiri. Rootaki piyotantari
rotyaantakina Awinkatharite.

3 Eenitatsi theenkakinari, ikantakowenantakinari, ikantzi: "Tee
rotyaantzimi Tajorentsi". Ari eenitatsi iroka nokantawakiriri:

4 "Tema okameethataki pamitakotena: pipena noyaari eejatzi nomiri.

5 Aririka nokinayitanakini nokenkithatakayiterini atziri;
eenitatsirikami noena aapatziyariri Jesoshi, tema okameethatzimi
notsipatanakyaawomi. Aritaki rantapiinteeyakironi paashinipaeni
rotyaantanewo Jesoshi, eejatzi rirentzipaeni, eejatzi Peetero. Eejatzi
okameethatzi ipakironi owanawo eejatzi omiri.

6 ¿Apaniroenima naaka eejatzi Werenawee nopomeentsiwentyaawo
nopinatero nowanawo?

7 Noshiyakaawentemiro: tema ipinakowentapiinteetziri joraaro. Aririka
apomeentsiwentyaawo apankitziro oowa, tema ari athotagaantero. Aririka
ashentapiinteri apirapaeni, tema irapiintziro iteni". Rootaki nokantakiriri
riraga theenkakinari.

8 Nokenkithatakotakiro añaaapiinteeyakirini, omaanta ¿oetaka okantziri ro-
jankinatziirini Moeseeshi?

9 Ajaatya iroka okantziri: "Eero poojopatziro tooro ayiteetziri
iyatharekitho aatzikakizirori teriiko ishaagantyaawori, omaanta
pishinetziri roya". ¿Apaniroenima waaka ikenkithashiryaakotari Tajorentsi?
Tee.

10 Tema eejatzi aakapaeni oshiyakaawentakae rojankinarini. Iyota-
gaeyakaeni oetarika anteyakirini. Aririka atziri ikiyaapanetakiro kipatsi
ipankitanyaaawori, ikowaki irira raagaantayiteeroni okithoki paata. Eejatzi
ikimita riraga shaagakizirori, ikowaki raagaantayiteeroni okithoki rirori.

11 Pamine, oshiyakaawentakata nopankitakimiro pishireki iñaani
Tajorentsi. ¿Opomeentsizimotimima iroñaaka pipagaantena noyaari,
nokithaatyaari, oetarikapaeni?

12 Aririka pipagaantashitayityaarini paashinipaeni, tema okameethatz-
imi pipagaantakinami naari. Omaanta tekatsi pipena. Paapatziyaka-
woni paerani iroka kameethatsiri nokamantakotziriri Jesokirishito. Os-
heki opomeentsizimotakinani, omaanta tee nokoyi nookakayemiro paap-
atziyakarini, rootaki kaari nokowakotantzimini oetarikapaeni.

13 Pamine. Riraga antawaetatsiri Tajorentsi pankoki ari ipoñaakaapiintawo
rowanawo janta, royaari. Eejatzi riraga taakiniriri Tajorentsi piratsipaeni
janta aritaariki, rowagaantakaga rirori iwatha ipashiteetariri Tajorentsi
rootaki ipantakariri rirori koetyeemotariri. Tema piyotziro aritaki okan-
takota.

14 Eejatzi okimita roori, ikantziri Awinkatharite: "Irira kemijantawakiriri
kameethatzi ipashityaari koetyeemotariri riraga kenkithatzirori iroka
kameethatsiri".

15 Okameethawita naagaantemimi oetarikapaeni, omaanta tekatsi
nayitemi.

Eejatzi tee ro nojankinatantzimiro pipantenari oetarikapaeni. Noki-moshioretaki tekatsi nokowakotemini; aririkami aakinani notashe, eero eejatzi nokantzimimi: “Pipena noyaari”. Ayenaata, nokameeta. Eerokya nokowakotantzimi oetarikapaeni.

¹⁶ Aririka nokamantakotero iroka kameethatsiri riyotaantari atziri ikamawentakiri Jesoshi, tekatsi nokantya nokantakaaperotya. Tekatsi nokantya nomaerite, eenitatsi nokenkithashiryaari: “Eerorika nantero, tee nantziniri Nowinkatharite ikowakaawitakinari rootaki rowashironkaanteari”.

¹⁷ Naakami kowashitachanimi niyotaante, tema ari ipinatenami Tajorentsi. Omaanta tee naaka nokowawita, tema rirotaki omperatakinari.

¹⁸ ¿Iroñaaka oetaka ipinatenari? Okameethatawitani nokowakoteeyemini, omaanta tee nokoyi pipinatena. Apatziro niweshiryaawenteeyanakinini naapatziyakagaeyakimirini Jesoshi.

¹⁹ Ipineetenarikami, nopeyakaami ratzirite pinatenanimi, ikantapiintenani oetarikapaeni nantapiintinirimi. Omaanta nopomeentsiwentashiteeyakarini osheki atziri naapatziyakaantariri Jesoshi.

²⁰ Aririka nokaateeyakirini joriiyo, nokimiteeyakarini rirori naapatziyakaantariri Jesoshi. Tema irira rirotaki aapatziyawori rojankinarini Moeseeshi, rootaki nokimitantakariri rirori, naapatziyakaantariri. Omaanta tee noñaaperotziro iroñaaka rojankinarini Moeseeshi, tee nopomeentsitawentawo.

²¹ Omaanta aririka nokaateeyakirini paashinijatzitatsiri atziri riraga kaari aapatziyawori rojankinarini Moeseeshi, nokimiteeyakarini rirori, naapatziyakaantariri Jesokirishito. Tee nokamanteeyirini ikantawitari Tajorentsi paeraniperoroña; inta nokemijantakaaperoteeri ikantziri Jesokirishito.

²² Eejatzi, aririka nokaateeyakirini kaari maperotzirori raapatziyawo kameetha, nokimitakowitakarini rirori, naapatziyakaantaperotakarini. Aritaki nokimiteeyawitakarini maawaeni atziripaeni naapatziyakaanteeyantakarini Jesoshi apaanipaeni.

²³ Rootaki nokimitapiinanteeyaaririni riroripaeni raapatziyeeantyaaworini iroka kameethatsiri niyotagaeyakiririni. Eejatzi naari niweshiryaawentyaawo iroka kameethatsiri kenkitharentsi amatakoterini atziri.

²⁴ Pamine, tema piyoteeyini ishiyeeyanakani osheki shirampari riyotanteeyarini ninkarika anaakotanteentsini. Ranaakotantaki apaani riraga shiyaperoteenchari, ari ipaetziri iiteetziri pereemyo riweshiryaantyaari kameetha. Eejatzi pikimityaari eerori, pishiyaperotanaki paantyaawori pereemyo. Aririka pishintsiiwenteniri ikowakaakimiri Tajorentsi, aritaki paakiro weshiryaakayemini.

²⁵ Rirojatzi aamakowentacha maawaeni kowawitachari ranaakotante aririka ishiye. Rootaki ikaminthaantari rirojatzi imatantyaawori ishiyaperote raantyaawori amantheerentsi. Intsipaeete opathayi irowa, omaanta iroka amantheerentsi ayeri aaka, eero opathaanitzi roori, rootaki okameethatantari ashintsitashiperotero aantyaawori kaari pathanitatsi.

²⁶ Eejatzi naaka tee notzipitzipitayitanakini noshiyanaka, omaantakya noshiyanaka nomatantawori nanaakotante. Paashini noshiyakaawentemiri kapojawakaachari. Ikapojawakaaperotaka riyotantyaari ninkarika anaakotantatsini. Okimiwitaka eejatzi nokapajaperotziri paashini, tee nokapojashitari; tee nantashitawo naaka oetarikapaeni inta nokyaryoowentziniri Tajorentsi ikowakaakinari,

²⁷ noshintsitaperotakiniri; nomperata naaka. Osheki nokenkithataka-gaeyirini paashinipaeni, tee nokoyi ikantena Tajorentsi paata: “Tee panta-perotanawo nokowakaawitzimiri”.

10

Ikenkithakoyitzirini joriyopaeni paerani

¹ Iroñaaka, noyemijantzinkarite, nokamantemi piyotantyaari tsika ikanteeyarini joriyopaeni janta okaankiityeenta paerani. Otsimankapitheeyakirini menkori ijeekantakawowa Tajorentsi: eejatzi otenkaryaanaki inkaare antawo, niyanki ranashitanteeyanakawoni piryaapathatanaki.

² Janta jaawiki menkori, janta inkaareki riyotagaeyakirini Tajorentsi riyoteeyantakarini raapatziyaperoeyakarini paerani Moeseeshi. Tema okimi-witaka ikaawoshitakotakiri Tajorentsi eeniro royaatziri Moeseeshi.

³ Rowapiinteeyakawoni rowanawo ipapiinteeyakiririni Tajorentsi.

⁴ Rirapiinteeyakironi iña ipapiintziriri, rowaga shitowaatatsiri mapiki. Rowakiniri Tajorentsi rowaga mapi, oshiyakaawentakiri Jesokirishito, oyateeyanakiririni.

⁵ Omaanta tee inimotziri Tajorentsi. Tee riweshiryaawenteeyarini osheki riraga atziripaeni, rootaki ikamaeyantakarini janta okaankiityeenta.

⁶ Pikenkithashiryaagaeyeroni iroka piyoteeyantyaarini ikowakaemiri Tajorentsi. Kyaaryoowa, pikimiteeyarinikari joriyopaeni: pikoyirokari kaari kameethatatsi.

⁷ Eero paapatziyawo iitajorentsitashiteetari jaka kipatsikika. Tema imatagaantakiro paerani. Ojankinatakani: “Ijeekaeyanakini atziri, rowaeyakani eejatzi ishinkiteeyakani. Roojatzi ikatziyanteeyanakani, romampagaeyanakani, eejatzi ishironteeyanakawoni tsinanipaeni”.

⁸ Kyaaryoowa, akimitakoeyarinikarira aakapaeni: paerani iñaaminthateeyakironi kaari iina, rootaki ikamanteeyakarini 23.000 atziri aapani kitejiriki.

⁹ Iñaantagaantakari Awinkatharite, riyotantyaari aririka ikijantakyaari rantakiri, rootaki rotyaanantakanariri osheki maanki. Roojatzi ratsikanteeyakaririni, ikamayitakini. Kyaaryoowa, oshiyakotarikarira aakapaeni, añaantarikari Tajorentsi.

¹⁰ Eejatzi apanipaeni ikiñaanikowentakiri irira, rootaki rowamaagaan-teeyantakaririni riraga ronampiri Tajorentsi. Kyaaryoowa, akimiteeyarinikari aaka, akiñaanikowentero.

¹¹ Ro imatantayitakaworini iroka, akenkithashiryaantanakyaari. Rojank-inateetzironi, ayoteeyantakarini iroñaaka. Rootawiteencha omonkaateeya ipokanteeyari Jesokirishito.

¹² Iroñaaka aririka pikante: “Nokantatyeeyani naaka nokyaaryoowentero naapatziyari”, nokantzimi naari: “Paamawentyaaga, pantzirokari kaari kameethatatsi”.

¹³ Eeniro akenkithashireeyironi antero kaari kameethatatsi: ashi owaeyironi maawaeni atziri antziro. Omaanta aririka ameentyaari Tajorentsi, ramitakoeyeeni eero anantawo. Ikyaaryoowentakae ramitakoperoeyeeni eerokya anantawo kaari kameethatatsi akenkithashiryaawitakari.

¹⁴ Rootaki, nonintaperotanewo, nokamanantemirori iroka: “Eerokya pipinkathatziro riwetsikashiteetari iitajorentsitashitari”.

¹⁵ Eeniro piyotantari, iroñaaka pikenkithashireeyeroni iroka nokantzimiri.

16 Aririka akanteri Tajorensi: “Ariwee, Pawa, eeroka panawori iroka niriri”, tema akimitawakaapiinteeyakani, aweshiryaawenteeyawoni riraa Jesokirishito rapaatawentakae. Eejatzi aririka akagaapiintziro paa, tema akimitawakaapiinteeyakani, aweshiryaawenteeyawoni iwatha, akenkithashireeyirini ikamawenteeyakaeni.

17 Ari okaatzi owapiinteeyarini paa apaani. Eejatzi okimitawita, osheki akaateeyawitani omaanta amonkaatawakagaeyakani, asheninkateeyakarini Jesokirishito: tema apaani ikanta.

18 Pikenkithashireeyeroni rameteeyakarini joriyopaeni. Riraga ñaanakowenantatsiri aririka itaakiniri Tajorensi ipira paashini atziri janta aritaariki, tema itsipatakarira irira ipinkathateeyakirini rirori, tema ari rowakaakyaari iwatha.

19 Eenitatsi iroka nojampitemiri: “¿Tajorensima iroka riwetsikaetzirika?” Kaari. Tema ratsipetashitawo rowapiintziniro iwatha.

20 Eenitatsi iroka nokamantaperotemiri. Eeniro rowakiniri kaari aapatziyariri Jesoshi ipira. Omaanta kaari Tajorensi rowakiniri, inta kamaari. Tee nokowakayimi pitsipatyaari riroripaeni ipinkathateeyakirini kamaari.

21 Aririka pirawenteri Awinkatharite, eero pimatziro pirawenteri kamaari eejatzi. Aririka powawentyaari Awinkatharite, eero pimatziro powawentyaari kamaari eejatzi.

22 ¿Arima pikowaki ikijimi Awinkatharite? ¿Panaakoeyirinima pishintsitaperotzi? Teewee. Tee panaakoeyirini eejatzi rowashironkaantyaari Tajorensi ninkarika amementakotyaarini kamaari.

23 Ikanteetzi: “Okameethatzi nantero oetarika kaari ithañakotee Jesoshi”, omaanta aririka antashityaawo oetarikapaeni, eero oshintsitakae maawaeni, tema atsipetagaantashityaawo. Kyaaryo amatakiro akoyiri, omaanta eerorika amitakoyerini paashinipaeni atziri ishintsitakayeri rajankaneki, ari tee okameethatzi antashityawityaarini.

24 Eero pikenkithashiryaakotapiintziro pikowayitawitarini eerori, omaanta pikenkithashiryaakotapiinteri ikowayitziri paashinipaeni, eejatzi ikaatzi amitakoteri.

25 Aririka ipimantayitzini iwatha, poyaari. Eero pojampitakowentziri: “¿Tsika ipoñaaka irika? ¿Rooma rowamagaetzinirori iitajorensiteetziri?” Aririka pamananteri iwatha, eero pojampitakowentziri, piitzikari aririka poyaari eero pikameethashiryaanaki.

26 Okantzini Iwaperite Tajorensi: “Irira Awinkatharite ashitayitaworini kipatsi eejatzi maawaeni jeekanteeyaworini”.

27 Aririka ikaememi kaari aapatziyariri Jesoshi rowakayemi ipankoki. Aririka pikowaki piyaate, powaeyarinikya maawaeni ipaeyawakimirini. Eero pojampitakowentziri iwatha, eero piitziri aririka poyaari, eero pikameethashiryaanaki.

28-29 Omaanta ikanteetemirika: “Eenitatsi irika iwatha, rowaetzinirori iitajorensitashitari”. Aririka eenitatsi jaga eejatzi piyemijantzinkarite kaari shintsiperotatsi rajankaneki, ari pikenkithashireeri irira iiteri tee okameethatzi royaari, eero powari eerori eejatzi. Omawitya eeroka piyotawitaka tekatsi ikantemi iwatha, omaanta pikaminthayeri riraga kaari yotatsi.

Naamaashitaka eenitatsi kantatsini: “Ishinetana Tajorensi noyaari oetarikapaeni, ¿iitarikya ithañakotashitanarini riraga kaari yotatsi?”

30 Aririka owapiinteeyarini, akantapiinteeyirini: ‘Ariwee, Pawa, eeroka panaariri nowayitarini’ ”. Aririka apaasonkiteri, ¿iitarikya ikiñaanikowenanteeriri oyaaririka?

³¹ Ari nokamantemi. Aririka powaeyani, eejatzi aririka pireeyeni; omaanta oetarikapaeni pantayiterini, panteniri Tajorentsi ikowakaemiri, riweshiryaawenantemiri. Roojatzikya ikanteeyeni atziri: “Tema ikameethatzi Tajorentsi. Kameetha ijeekakagaeyirini aapatziyariri Jesoshi”.

³² Eero pantakayiri kaari kameethatatsi riraga joriyyo, riraga kaari joriyyo-atatsi, eejatzi aapatziyeyaririni Tajorentsi.

³³ Oetarikapaeni nantayitzirini, nokoyi namitakoeyerini atziri. Tee naaka etakotachani apaniroeni, inta netakotapiinteeyarini paashinipaeni atziri. Ro nomatapiinteeyantansirini rawijakoeyantakyaarini.

11

Antayitzirini tsinani kemijantayitatsirini

¹ Poshiyakotenawo, nokimitaka naari nomonkaatakaru Jesokirishito.

² Pikenkithashiryaapiintakina, eejatzi pikenkithashireero maawaeni niyotapiintakimiri, rootaki noñaaperotantakimiri.

³ Eenitatsi iroka, piyotero: riraga Jesokirishito kanteeyiririni atziri oetarika ranteeyerini; riraga shirampari kanteeyirorini iina; eejatzi riraga Tajorentsi kantziriri Jesokirishito.

⁴ Pamine riraga shirampari, aririka ramaneri Tajorentsi, eejatzi aririka ikamanante iñaani, tee rametawo ipashikayinatya. Aririka ipashikayinataky, tema itheenkatziiri Jesokirishito.

⁵ Omaanta tsinani, aririka amaneri Tajorentsi, eejatzi aririka okamanante iñaani, opashikapiintaka. Teerika opashikapiinta, otheenkatziiri oemi: okimitzimotakawo ametakiro oeshi, kimitaka tsinani mayempiro.

⁶ Teerika okoyi tsinani opashikayinatya ari okameethatzi ameetero oeshi. Omaanta aririka opashiwentakayaawo ameeta, kameetha opashikayinatya.

⁷ Riroma shirampari, eero ipashikayinata: tema ikimiwitakari Tajorentsi, eejatzi ipinkathatziiri. Rooma tsinani, oñaaperotziiri oemi.

⁸ Paeraniperoroña ritakari Tajorentsi riwetsikakiri shirampari. Rootaki imeriki shirampari riwetsikakiniriri tsinani; omaanta omeriki tsinani, tee riwetsikaetziri shirampari.

⁹ Riraga shirampari tee riwetsikawenteetakiniro tsinani, inta rowaga tsinani riwetsikawenteetakiniri shirampari.

¹⁰ Okameethatzi opashikayinatya tsinani riyotanteeyaarini ronampiri Tajorentsi oñaaperotziiri oemi.

¹¹ Pamine, tee ojeekashita tsinani, tee ijeekashita shirampari. Ikowaki Awinkatharite akoetyaawakagaeyani.

¹² Irowa imeriki shirampari riwetsikakiro tsinani, eejatzi iroñaaka okoñaatapiintziiri tsinani otomi. Omaanta Tajorentsi wetsikaeyiririni maawaeni.

¹³ ¿Oetaka pikenkithashireeyarini eeroripaeni? Aririka amaneri tsinani Tajorentsi, ¿kameethama opashikaryaayinatya?

¹⁴ Aakapaeni shirampari, iroñaaka tee ametawo aeshithanthamaeshiteeyini. Aritaki apashiwentakya.

¹⁵ Omaanta tsinani, tema añaaperoteeyironi oeshithanthamaeshitzi oeshi: rootaki opashikayinatantari.

¹⁶ ¿Eenitatsima kowatsiri ipiyapiyawaantetena? Nokamantemi: nameetakawo iroka nokamantakimiri, eejatzi rameeteeyakawoni maawaeni aapatziyeyakaririni Tajorentsi.

Riyotaantziro rowawentapiinteeyarini Jesoshi

17 Eenitatsi paashini nokamantemiri. Tee noñaaperotziro iroka pan-teeyirini aririka pipiyoteeyani: tee okameethatzi, tee pamitakotawakaa-neenta.

18 Nityaawo nokamantemiro iroka. Ikamanteetana aririka pipiyoteeyani pipinkathatantapiintariri Tajorentsi, pipiyawaantetawakagaeyanakyaani, tema pikenkithashiryaaatziro inashitachari. Naamaashita kyaaryo ikaman-tagaanteetakina.

19 Pipiyawaantetawakagaeyanakyaani piyoteeyantakaririni ninkarika kyaaryoowentaperotzirori raapatziyari Jesoshi.

20 Aririka pipiyoteeyani pikenkithashiryaaoteri Awinkatharite, powaeyawitani, tema tee powakoeyarini Awinkatharite kameetha.

21 Aririka powapiinteeyani, pagaanteeyanakani powanawo eerori, powapithateeyawakaani paashinipaeni. Tee poyaawakagaeyani powantyaari maawaeni. Itasheyaki apaanipaeni, ishinkitaka paashinipaeni.

22 ¿Oetakama jaga panteeyirini? Tema eeniro pipanko powantyaari, pi-rantyaari. ¿Pitheenkakirima riraga pokashitziriri raapatziyari Tajorentsi? ¿Pishirontawentarima riraga kaari ashaagantacha? ¿Tsikama nokantemika? ¿Arima noñaaperotemi? Teewee.

23-25 Iira Awinkatharite iyotaanawori iroka nowaagakimirika. Paerani, tsiteniriki raakaanteeyakirini, raakiro Awinkatharite Jesoshi paa. Ikantziri Iriri: “Ariwee, Pawa, eeroka panawori iroka noyaari”, roojatzi ika-gaakiro. Ikantzi: “Eenitatsi iroka paa oshiyaawori nowatha: aririka powapiintyaawo, pikenkithashiryaaapiinteeyenani. Tema naaka kamawen-teeyakimirini”. Ari rowaeyakawoni. Roojatzi raakiro eejatzi riramento. Ikanteeyirini: “Eenitatsi iroka awishoowaantsi oowa, aririka pirapiin-teeyeroni, pikenkithashireeyenani, piyoperoteeyeni apaatawenteeyem-ini niraa pawijakoeyanteeyarini. Aririka nokamawentemi, piyotanaki eero namatawitzimi, nomatemiro maawaeni nokamantakimiri”. Roojatzi ranashitantanaka tsiteniriki, roojatzi raanteetakari.

26 Aripaete powapiinteeyaawoni, pirapiinteeyeroni, piyotaantapi-intyaariri atziri ikamawenteeyakaeni Awinkatharite. Pimatapiinteeyeroni, roojatzi ipokanteeyari.

27 Aririka powawentyaari, aririka pirawenteri, pikenkithashiryaaoteri: eero pantashitawo. Eeniro rantani riraga antashitawori: itheenkakiro iwatha Awinkatharite, itheenkakiro riraa.

28 Pityaawo piyotakotya eeroka, eenirorika pantani. Piyotakotyaarika tekatsi pantani, ari poyaawo, eejatzi pirero. Eenirorika pantani ari pityaawo pookaero kaari kameethatatsi pantziri eejatzi pamaneri Tajorentsi ipeyakotemiro pantani, eejatzi pijeeki kameetha roojatzi pimatero powawentyaari Jesoshi, pirawenteri.

29 Tee okameethatzi owashiwaetyaawo, eejatzi irashiwaetyaawo. Teerika akenkithashiryaaaperotziri Awinkatharite, tema owashiwaetakawo, irawae-tashitakawo: eeniro ojeeki antani; ari rowashironkaakae Tajorentsi.

30 Rootaki pimantsiyagaanantayitakarini osheki, eejatzi kaari pishintsitantayitani. Rootaki eejatzi ikamagaantayitantakarini piyemijantzinkaritepaeni.

31 Aririka ayotakotakya eenirorika antani, okameethatzi akenkithashireeya, eero akimitagaa paerani, ookaero kaari kameethatatsi antakiri; roojatzi ameentanteeyariri Jesokirishito, eero rowashironkagae Tajorentsi.

32 Tema eejatzi okameethatzi ikantakowentee Awinkatharite, eejatzi rowashironkae, okantyaatakya eero aatanta paamariki kaari tsiwakani-

tatsini. Tee ikowakagaeyeeni atsipateeyaarini maawaeni riraga theenkantatsiri.

³³ Iroñaaka noyemijantzinkarite, aririka pipiyoteeyani powawenteeyarini Awinkatharite, poyaawakaawakyaata.

³⁴ Aririka pitasheyaperotaki, pityaawo poya janta pipankoki. Ero pipiyotashiteeyani pikemantyaawori pitashe: eenirorika pantani. Aririka na-reetemi nothotyaapaemiro, niyotaaayitemironi paashini.

12

Ikenkithatakotziro omatakagaeyakaerini Ishire Tajorentsi

¹ Iroñaaka, noyemijantzinkaritepaeni, niyoteeyemironi maawaeni omatakagaeyakimirini Ishire Tajorentsi. Tee nokoyi pikompiteeyaawoni, inta nokowaki piyoteeyawakironi.

² Piyoteeyini paerani tee paapatziyeeyawitarini Jesoshi inta pikemijantashitawitawoni piwetsikashitayitarini, piitajorentsitashitawitari. Tema omajontziteeyakini roori. Pamatawitashitaka eeroka apaniroeni.

³ Nokowaki piyoteeyawakironi iroka. Aririka oñaawaetakaakiri Ishire Tajorentsi atziri, ero ikantzi: “Tee ikameethatzi Jesoshi”. Eejatzi okimitaka, eeromi piyoteerimi, ero pikantzimi: “Irira Jesoshi rirotaki nowinkatharite”.

⁴ Inashitayitakani omatakagaeyakaerini antawaetziniri Tajorentsi, omaanta apaani Ishire Tajorentsi.

⁵ Inashitayitakani iroka anteeyenirini Awinkatharite, omaanta apaani ikanta irira.

⁶ Inashitayitakani anteeyakinirini Pawa Tajorentsi, omaanta rirotaki irira riyoyaakaero oetarika antayiterini eejatzi ramitakotakae amonkaatero maawaeni.

⁷ Iyotagaeyakaeni Ishire amitakotawakaantyaari kameetha ajeekimotantyaariri Tajorentsi.

⁸ Iyotakaayitakirini apanipaeni kameetha ikaminaantakariri paashinipaeni; riro paashinipaeni iyotaakaeri kameetha riyotaantakaerori paashinipaeni. Okaatzi iyotakaayitziririni apaani: rowaga Ishire Tajorentsi.

⁹ Eejatzi omatakaayitziririni paashinipaeni rameentaperoeyakawoni ikan-tayitziririni Tajorentsi; paashinipaeni omatakaakiri retsiyatakotayitziririni mantsiyaripaeni.

¹⁰ Eejatzi matakayitziririni paashinipaeni itajonkantayitzini. Paashinipaeni omatakaakiri ikenkithatakotziro kameetha Iñaani Tajorentsi. Paashinipaeni iyotakaakiri riyotayiterini kenkithatakaantatsiri: rirotakirika kenkithatakaeriri kamaari, rooma kaaririka. Paashini, omatakaayitakirini iñaawaacheepookitashitawo paashinijatopaeni paantentsi kaari riyotzi rirori. Paashini eejatzi omatakaayitakirini riyotanakiro kameetha okaatzi iñaawaeteri rirori eejatzi rowaagakaeniro.

¹¹ Inashitayitakani iyotagaeyakaerini, omaanta apatziro apaani iyota-gaeyiririni: rootaki Ishire Tajorentsi. Oetarika okowakaayitziririni, rootaki iyotayitziririni, omatakaantakariri.

¹² Pamine: apaani okantawita awatha, omaanta eeniro aetzi, ako, aeki, akempita, maawaeni. Osheki okantawita, omaanta apaani okantawita awatha. Eejatzi ikimita riraga Jesokirishito.

¹³ Apaani okantawita Ishire Tajorentsi. Opokapaaki ojeekanan-tapaakawori ashire, rootaki asheninkatawakaanteeyantakaririni, okimitakagaeyakaeni apaani akanta. Akaateeyirini joriiyo, paashinipaeni kaari joriiyotatsi; omawitya apanipaeni pimantaari rinawita,

paashinipaeni kaari ipimanteetzi. Kijokiro owaeyakaeni Ishire Tajorentsi: apaani okanta.

¹⁴ Noshiyakaawentemiro. Apaani okantawita awatha, omaanta eenitatsi anashitantari, oerikantari, aminantari, akemantari, osheki inashitapaeni.

¹⁵ Tee okantzi aetzi: “Tee naaka rako, tee naaka iwatha rirori”. Kyaaryo aetzi rootaki awatha, tee inashita.

¹⁶ Tee okantzi akempita: “Tee naaka roki, tee naaka iwatha rirori”. Ñaakiro, tema rootaki akempita awatha, tee inashita.

¹⁷ Iyotyaarikami awatha rootaki aminantyaarimi, ¿arima amatakiromi akemantyaawomi? Iyotyaarikami akemantyaarimi, ¿arima amatakiromi akemaenkatantyaarimi?

¹⁸ Omaanta kameetha riwetsikayitakironi Tajorentsi awatha: akemantyaari, aminantyaari, akatziyatziyawaetantyaari, maawaeni. Oetarika ikoyiri, imatakiro.

¹⁹ Iyotakyaarikami oki ojeekakimi, ¿tsika akantyaakami?

²⁰ Kyaaryo, apaani okanta awatha, omaanta eenitatsi aetzi, oki, akempita, ako, maawaeni.

²¹ Tekatsi okantya oki okantero ako: “Tee pikameethatzi”. Eejatzi aeto, tee okantziro aetzi: “Tee nokoyimi”. Teewee, tee okantziro.

²² Eenitatsi jeekantayiteerini awathakipaeni oetarikapaeni, omaanta apaanipaeni tekatsi ishintsini aetakaashiwitawo ojeekashita, omaanta okameethaperotaki ojeekayitzini.

²³ Eejatzi okimita, eenitatsi apaanipaeni apashiwentakaakari, omaanta okameethatzi ojeeki. Akithaatakotyaawo kameetha tee akoyiro iñaagaete.

²⁴ Tee akithaatakotawo kaari apashiwentaka. Omaanta kameetha riwetsikayitakironi maawaeni awatha riraga Tajorentsi. Okameethatzi ojeekaeyeni rowaga kaari añaaperotawita.

²⁵ Imatakiro iroka amitakotawakagaeyantyaarini aetzi, oki, maawaeni. Tekatsi okanteeyani okijawakagaeyani.

²⁶ Aririka okatsitaki eechonkiini apaani, ari akemaatsitanakyaawo maawaeni awathaki. Tekatsirika oyeroni awatha eechonkiini tema kameetha akimoshirewenteyakironi maawaeni awatha.

²⁷ Aakateeyakini oshiyakawori iwatha Awinkatharite Jesokirishito. Aakateeyakini eejatzi oshiyakawori iitzi, rako, roki, ikempita, oetarika.

²⁸ Iroñaaka akaateeyakirini osheki aapatziyeyaririni Jesoshi. Reewawentakae irira rotyaantagantakae apaanipaeni ikenkithate. Paashinipaeni rotyaantakiri ikamanantayitzirorini iñaani. Paashinipaeni rotyaantzi riyotaantzi. Roojatzi paashinipaeni rotyaantayitakirini itajonkantzi, paashini retsiyatakotayitzirini mantsiyatzinkari, paashinipaeni ramitakotziri paashini atziri, paashinipaeni rotyaantakiri ikantayitzirini aapatziyariri Jesoshi oetarika rantayiterini, eejatzi paashini iñaawaetashitayitawoni paashinijatopaeni paantentsi.

²⁹ ¿Rotyaanteeyakaenima akenkithate maawaeni? Teewee. ¿Akamananteeyinima iñaani Tajorentsi maawaeni? ¿Ayotaanteeyinima maawaeni? ¿Atajonkanteeyinima maawaeni? Teewee.

³⁰ ¿Etsiyatakoeyirinima maawaeni aaka mantsiyaripaeni? ¿Amateeyakironima maawaeni ayotayitakironi paashinipaeni paantentsi? ¿Amateeyakironima maawaeni owaagakiniri asheninka iroka ikantziriri rirori? Teewee.

³¹ Omaanta kameetha pikowakotaperoteri Tajorentsi imatakayemiro rooperotatsiri antawaerontsi.

Kameetha anintaperotawakagaeyani

Omaanta iroñaaka niyotaaperotemiro kameethaperotatsiri.

13

¹ Aririka amatero añaaawetashiwityaawo paashinipaeni paantentsi, eejatzi aririka amatero akemero ipaante ronampiri Tajorentsi, omaanta eerorika anintaperoeiyirini paashinipaeni, tema atsipetashiteeyakawoni, ayotashitayitawitakawoni añaaawetzi. Akimitawokari kampana, okantashita, toon, toon, toon. Akimitarikari tampoo ikantashita, teen, teen, teen.

² Aririka ayotzitayityaawoni kaari iñeetzi, aririka ayotzitakityaawo maawaeni imanayitawiteeni Tajorentsi, aririka amatayitakironi maawaeni riyotayitzirini atziri Iwaperite Tajorentsi, eejatzi aririka akyaaryoowentaperotero aapatziyaperotyaari Tajorentsi, rootaki amatantyaawori oshirinkayiteroni ochempipaeni: omaanta eerorika anintaperotziri paashinipaeni, atsipetashiteeyakyaawoni ayotashitawitakawo maawaeni, tee iñaaperotana Tajorentsi nokameethatzi.

³ Aririka apashitayityaarini ashironkaenkari maawaeni jeekimoteeri, aririka akyaaryoowentaperotero kameetha Tajorentsi akenkithatakoteri, rootaki ikijanteeri atziri, itaawenanteerori; omaanta eerorika anintaperotziri paashinipaeni, atsipetashiteeyakyaawoni maawaeni, tee iñaaperotane Tajorentsi akameethatzi.

⁴ Aririka anintaperoeyerini paashinipaeni, tema amaeritakotashityaawo oetarika awijatsini, akaminthayeri paashinipaeni, ero akijashiryaneentashitari riraga ashaagantzinkari eejatzi riraga jewatatsiri tema pikowawitaka poshiyaari, ero ajagaakotawo, ero akantakaaperota.

⁵ Aririka anintaperotero paashinipaeni ero akantakaaperota, ero oñaashirenkiri paashinipaeni, ero antashitawo akowaperotziri aaka, inta anteniri ikowakagaeri rirori; ero akijiri intsipaete, ero akenkithashiryapiintziro kaari kameethatatsi rantayiteetzirini owashironkaakae.

⁶ Aririka anintaperotero paashinipaeni, ero akimoshirewentziro kaari kameethatatsi ranteetziri intakya akimoshiryaaawentero kyaaryooperotatsiri,

⁷ akantani akempoyeeri, akantani kameetha ameentaperotyaari, akantani akenkithashiryaaakotari ari rantakiro kameethatatsiri, omaanta amaeritakotashityaari oetarika paeni ranteri.

⁸ Aririka anintaperotero paashinipaeni, ero apakaero; omaanta ero akantatyaani akenkithatero iñaani Tajorentsi, ero akantatyaani añaaawetashityaawo paashinipaeni paantentsi. Ero akantatyaani ayotashitawityaawo oetarikapaeni, omaantakya akanteetatyeyyaani anintaperotawakagaeyani.

⁹ Tee ayotaperotawitani iroñaaka, akamanantakoteri apatziro okaatzi ayotakotakiriri.

¹⁰ Iinja ipokapaakirika kameethaperotatsiri, ero akowaero iroka kameethatayitawitacharini iroñaaka. Tema ari ayotakiro maawaeni.

¹¹ Paerani eenironi eentsitawitani añaaawetashiwaeta, ayotashitayitarini aari eechonkiini, ayotzi akenkithashiryaaawita eechonkiini. Omaanta iroñaaka antaritapaakika, ookanakiro antzirowa akimiwitakari eentsipaeni.

¹² Iroñaaka kimitaka aminaatakotakiri Tajorentsi ñaarontsiki, tee ikoñaataperotzi. Iinja aminapootaperotapaeri jenokinta. Iroñaaka ayoteeyawitarini eechonkiini, iinja ayotaperoeypaerini, okimitaka riyoperotakae iroñaaka.

¹³ Iroñaaka akantatyaani ameenteeyakarini Tajorentsi, ayoteeyakini eero ramatawitee rootaki ayotantari ari aate iinja jenokinta, anintaperotawaka-gaeyakani. Omaanta kameethaperoteentsiri anintaperotawakagaeyaani.

14

Iñaawaetashitayitaworini paashinipaeni paantentsi

¹ Pikowaperoeyeni pinintaperoeyerini paashinipaeni. Eejatzi pikowaperoero pantero maawaeni omatakaakeri Ishire Tajorentsi, pikamananteeyaaririni paashinipaeni iñaani Tajorentsi.

² Eenitatsi atziri omapokashitakari iñaawaetashitanakawo paashinipaeni paantentsi. Tee ikemawakiri atziri omaantakya Tajorentsi. Tekatsi atziri kemawakironi ikantziriri. Omanawitaka iroka oñaawaetakayiri Ishire.

³ Omaanta riraga iyotaantzirori iñaani Tajorentsi, riyotaakiri atziri ishintsitakaakiri rajankaneki, ikimoshiretakaakiri, riweshiryaakaakari.

⁴ Riraga ñaawaetashitawori paashinipaeni paantentsi kaari riyotzi, ishintsishiretaki apaniroeni, omaanta riraga kenkithatakotziriri Tajorentsi rashiki ipaante rirori riyotagaeyakirini maawaeni iyemijantzinkarite, ishintsishiretaki irira.

⁵ Nokowawita maawaeni eeroka piñaawaetero paashinipaeni paantentsi, omaantakya nokowaperotaki pikamanantero iñaani Tajorentsi pashiki pi-paante. Riraga kenkithatakirori iñaani Tajorentsi ranaakotziri riraga ñaawaetashitawori paashinipaeni paantentsi; tema ramitakotakiri paashinipaeni atziri riyoperotziri Tajorentsi. Omaanta eenirorika owaayiniriri iñaani riraga ñaawaetashitawori paashini paantentsi, okameethatzi eejatzi.

⁶ Pamine, noyemijantzinkarite, noñaanatashitapaemirika paashinijatoki paantentsi tema natsipetashitapaakyaawomi eero piyotawakironi oetarika nokantemiri. Nokowapiintaki namitakoeyemini, tema rootaki noka-manantzimirori okaatzi kaari piyotzi apaanteki ashi, rootaki niyotakaan-takimirori piyotakotantyaariri kameetha Tajorentsi. Tema nokamantzimiro iñaani irira. Tema niyotakimi.

⁷ Noshiyakaawentemiro. Tee aña kiina, tee oshiyari atziri. Omaanta ari omatashitakyaawo opaemate aririka ijonkateetero. Aririka apatziro ijonkatashtyaawo toot, toot, toot, tee ayotakotziro oetarika mampaantsi okanterimi.

⁸ Pamine, itziwooteetziri joraaro riyotantyaari rooteentsi romanatya, tziiii, tziiii, tziiii. Eerorika opoemaenkatziki kameetha, ¿arima riyoteeyakini omanatachani riwetsikanteeyarini romanatantyaari? Eero.

⁹ Eejatzi pikimiteeyakawoni. Aririka iñaawaetashitawityaawo kaari ikemath-eetzi wero, wero, ¿tsika okantyaaka ikemanteetawakyaaworini pikanterimi? Okameethatzi piñaawaetantyaawo ashi apaante akemathatakaantyaariri asheninkapaeni okaatzi pikanteriri. Tema ari patsipetashitakyaawo piñaawaetashitya.

¹⁰ Jaka kipatsikika eenitatsi osheki paantentsipaeni. Inashitayitakani, omaanta tee ikompiteeyawoni riraga ashitawori ipaante.

¹¹ Omaanta teerika akemaperotziro ipaante ñaawaetatsiri, kaari asheninka.

¹² Tema pikowaeyakini omatakagaeyemini Ishire Tajorentsi, ari okameethatzi pikowaperotaki iroñaaka omatakayemi pamitakoteri piyemijantzinkarite riyotantyaariri Tajorentsi kameetha.

¹³ Rootaki nokamanantzimirori iroka: aririka piñaawaetero paantentsi kaari riyotzi, okameethatzi pikanterini Tajorentsi ramitakotemi pimatantyaawori powaayeniri piyemijantzinkarite apaante ashi pikantakiriri.

14 Aririka noñaanatantyaari Tajorensi paantentsi kaari noñaaawaetantari, nokenkithatakaawitakari rirori noshireki, omaanta tee niyotziro noñaaawaetashitaka. Eejatzi tee namitakotziri paashini atziri.

15 ¿litaka nanteri naari? Aririka namaneri Tajorensi okameethatzi noñaaawaetantyaawo paanteentsi noshireki kaari niyotzi; omaanta eejatzi okameethatzi namaneri nopaanteki nomatantyaari nokenkithashiryaakotero okaatzi nokantziri. Aririka nomampaawentyaari Tajorensi, rooma nomampaantyaaworika paanteentsi noshireki kaari niyotzi, omaanta okameethatzi eejatzi nomampaawentyaari nopaanteki okaatzi niyotziri.

16 Pamine, aririka piñaaperoteri Tajorensi, omaanta pinashitakyaaworika pipaante, ¿tsika ikantyaaka ikemathatantyaawori riraga owakirari tsi-pateeyakimirini? Eero riyotawakiro oetarikapaeni pikanterimi.

17 Aririka pipaasonkiteri Tajorensi paashinijatotsiriki paantentsi, eejatzi itsipatzimirika paashinipaeni atziri, teerika riyotziro iroka paashini paantentsi eejatzi teerika ikemimi kameetha, tekatsi pikantya piyotayeri riroripaeni. Tee ikemawaantetzimi.

18 Nanaakoeyakimini noñaaawaetantashitakawo paanteentsi nojeekira apaniroeni, kaari niyotzi, rootaki nopaasonkintantariri Tajorensi.

19 Omaanta aririka apiyotawenteeyarini Tajorensi, nokowaperotaki noñaaawaetantyaawo niyotaperotakiri, niyotaantyaariri paashinipaeni. Aririka noñaaawaetantashityaawomi osheki ñagaantsi paantentsi kaari piyotzi, eero amitakotzimi. Natsipetashitakyaawomi, wero, wero. Okameethatzi noñaaawaetero apanipaeni ñagaantsi pikemaeyakirini.

20 Iroñaaka, noyemijantzinkarite, eero poshiyakotari eentsi: pikenkithashiryaaperotanakya. Eerokya pikenkithashiri-ro kaari kameethatatsi: intakya pikimiteeyarini owakira koñaatatsi, tee ikenkithashiri-ro kaari kameethatatsi. Omaanta aririka pikenkithashiryaaperotanakya, kameetha pikimityaari antaripaeni, eenitatsi riyotantari.

21 Eeniro iroka okantzirini Iwaperite Tajorensi: “Ikantzii Awinkatharite: ‘Nokantawitakari joriiyopaeni, omaanta tee ikemijantana. Iinja notyaanteniri paashinipaeni atziri, inashitayita-worini ipaante, ikamantawityaari, omaanta eejatzi rirori, eero ikemijantawakiri’”.

22 Rootaki nokanantzimirori iroka: iñaawaetashiteetakawo paashinijato paantentsi riyotantyaariri kaari aapatziyari Jesoshi. Tee iñaanatashitanari aapatziyariri Jesoshi riyotaantariri. Omaanta okameethatzi akamanteri aapatziyariri Jesoshi okaatzi riyotaakaeri riraga Tajorensi eerorika oetarika ikowakaakaeri antero. Omaanta eero akamanteri kaari aapatziyariri Jesoshi iroñaaka: rooma eeroota aapatziyawo.

23 Pamine, nokamantemiro: pipiyotawenteeyaririnika Tajorensi, aririka piñaawaetantashiteeyakyaawoni paantentsi kaari piyotzi: wero, wero, wero; eero ikemiro maawaeni. Aririka ikyaapaaki paashini atziri, kaari aapatziyarini Jesoshi; tema ari ikantapaaki: “¡Sh! Pamineritya irika, ithawirentsitaki”.

24 Omaanta aririka piyotaante apaanteki, ari ikemapaakiro kaari aapatziyariri Jesoshi aririka ipoki. Ikemapaakimirika, riyotantyaari tee ikameethatzi, eeniro rantani. Okenkithashiryaakayeri maawaeni ikemaeyapaakirini.

25 Ikenkithashiryaaneero maawaeni imanawitakari rajankaneki. Roojatzi rotziwerowashitanakari Tajorensi, ipinkathatantyaariri. Ikan-temi: “Kyaaryo, itsipataperoyakimini Tajorensi”.

²⁶ Ñaakiro, noyemijantzinkarite. Aririka pipiyoteeyani, kameetha pomampaaya apaanipaeni, riyotaante paashini, ikenkithatakaante paashini, paashini iñaawaetantashitakawo paantentsi kaari riyotzi, paashini rowaagaeyakinirini aapatziyariri Jesoshi ikantakiriri. Omaanta, oetarikapaeni panteeyerini, pantero piyotanteeyaririni piyemijantzinkarite.

²⁷ Eenitatsirika ñaawaetashityaawoni paantentsi kaari riyotzi, kameetha iñaawaete aririka ikaate apite, eerorika 3: eerokya osheki. Eero itsipatawakagaeyani iñaawaetantyaawo. Rityaawo apaani, rimpaetapaaki paashini. Omaanta okameethatzi ijeeki rowaagaeyakinirini pisheninka ikantakiriri.

²⁸ Teerika añiiri owaagaeyakirorini ikantziri, okameethatzi imaerite, eero iñaawaetantashitawo paantentsi kaari riyotzi piyoteeyeencharini, omaanta kameetha iñaawaetashirete rajankaneki, eejatzi iñaanateri Tajorentsi rajankaneki.

²⁹ Okameethatzi riyotaantero Iñaani Tajorentsi, ikaatzi kamanantayitziroirini iñaani Tajorentsi apite, eerorika 3. Omaantakya paashinipaeni, ikenkithashiryaakotaperoeyeroni ikamantayitakiririni okameethatzirika.

³⁰ Aririka riyoteeri Tajorentsi paashini jeekatsiri kaari riyoteeyawitani paashinipaeni, okameethatzi imaerite. Aririka ithonkatapaakiro riraga jewatatsiri ikenkithatzi, roojatzi rirori imatantanakyaawo riyotaante.

³¹ Okameethatzi riyotaantero iñaani Tajorentsi apaani, roojatzi rimpaete paashini, roojatzi riyoteeyantyaarini maawaeni kowatsiri, riweshiryaanteeyaarini maawaeni.

³² Riraga kamanantayitziroirini iñaani Tajorentsi, kameetha imaerite, aririka ritakyaawo iñaanataki paashini. Tema imatziro atziri imaeritawakita roojatzi ithonkatapaakyaawo itakawori roojatzi iñaawaetantankya paashini.

³³ Tee ikoyi Tajorentsi akishiyeenkatya añaawaete eero akemaperotantawakawo iyenkithari, inta ikowaki amaeriteeyanakini kameetha, akeman-teeyawakyaaworini.

Aririka ipiyotawentapiintari Tajorentsi maawaeni rowameethateeyirini, ameteeyakani

³⁴ tsinani omaeriteeyakini. Tee oshinetaantsita. Kameetha okemijante, tema aritaki okantzi Iwaperite Tajorentsi.

³⁵ Okoyirika iyote oetarikapaeni, kameetha ojampiteri oemi janta opankoki. Tee okameethatzi oñaawaete pipiyotawenteeyarinirika Tajorentsi.

³⁶ Pamine, tee eerokapaeni itawori piyotanteeyironi iñaani Tajorentsi. ¿Piitakima apaniironi piyotziro eerokapaeni?

³⁷ ¿Pikaateeyirinima kamanantziroirini iñaani Tajorentsi? ¿Pikaateeyirinima aapatziyaperotawori Ishire Tajorentsi? Okameethatzi riyotawakiro iroka nojankinatzimiri rootaki kaminagaantsi rashi Awinkatharite.

³⁸ Eerorika raapatziyawo pisheninka iroka, eero paapatziyeeyarini rirori.

³⁹ Rootaki, noyemijantzinkarite, pikowaperotanteeyarini pikamanteri paashinipaeni iñaani Tajorentsi. Omaanta eero pithañapithatari iñaawaetantyaawo paantentsi kaari riyotzi.

⁴⁰ Omaanta powameethatero oetarikapaeni pantayitziroirini. Tee okameethatzi pñaawaeteeyini: pimaeriteeyini maawaeni, pikemijanteri apatziro apaani ñaawaetatsini.

¹ Iroñaaka noyemijantzinkarite, nokenkithashiryaaakagaemiro eejatzi nokamantzitakimiri: tema okameethataki paapatziyitawakawoni; roojatzi iroñaaka pikanta piyotaperotzi kyaaryooperotaki, tee otheeyaantsita.

² Rootaki owawijaakoeyemirini, aririka pikantatyeyyaani paapatziyantyaawo, omaanta eerorika eekiro piyaatatyee paapatziyawo eero owawijaakotzimi.

³ Nityaawo nokamantakimiro iroka rooperotatsiri ikamantziteetakinari: eeniro anteeyakirini kaari kameethatatsi, rootaki ikamawenanteeyakaerini Jesokirishito. Imonkaatakiro okamantakotzitaririni Iwaperite Tajorentsi.

⁴ Romonkyaagaetakiri omooki. Okaataki 3 kitejiri ipiriinantanaari eejatzi. Imonkaatakiro eejatzi okamantakotzitaririni Iwaperite Tajorentsi.

⁵ Roñaagakari Peetero, eejatzi roñaayitapaari riraga riyotaanewopaeni.

⁶ Roojatzi roñaagaeyaarini osheki ayemijantzinkarite, ipiyotawakagaeyani. Ranaakotakiri 500 ñagaeyakiririni. Ijeekaeyanakini iroñaaka osheki ñaakiriri rirori, omaanta ikamagaantaki apanipaeni.

⁷ Roojatzi roñaagantari Jantyaako, eejatzi roñaagaeyaarini maawaeni rotyaantaneewopaeni.

⁸ Riweyaantanaana naari roñaagana, omaanta tee nokimitari paashinipaeni rotyaantaneewo, tee nojeekakaakiri Jesoshi eejatzi paashini riyotaneewo jaka kipatsiki.

⁹ Rotyaantakina, omaanta tee nokimitari paashinipaeni rotyaantaneewo, tee nokameethatzi; tema nokijawitarini maawaeni aapatziyariri Jesoshi.

¹⁰ Ineshironkatakina Tajorentsi, rootaki nokimitantariri iroñaaka. Tee ratsipetashitawo ineshironkatakina. Ipomeentsiwentaari Tajorentsi paashinipaeni riraga rotyaantakiri, omaanta nanaakoeyakirini naaka, nopomeentsiwentaperotakiri nantawaeteniri. Tee nantashityaawo naari, omaanta ineshironkatakina, nomatantakawori.

¹¹ Aririka nokenkithatakagaeyemini, rirorika paashini rotyaantaneewo kenkithatakagaeyemirini: tee opaashinitzi. Aritaki omonkaatawakaakya nokamanteeyimiri: aririka paapatziyawo, aritaki pawijakotee.

Ipiriinte kamaentsiripaeni

¹² Pamine, nokamanteeyakimini: “Ikamaki Jesokirishito, ipiriintanaa eejatzi”. Paapatziyeyawakinani. ¿Iitarikya pikantagaanantakari eero ipiriinta kamaayiteentsirini?

¹³ Eeromi ipiriintaami kamaentsiri, eeromi ipiriintaami riraga Jesokirishito.

¹⁴ Eerorikami ipiriintemi, natsipetashitakawomi nokamanantayitzini, patsipetashitakawomi eerori aapatziyeyyarini Jesoshi.

¹⁵ Eejatzi piyotakimi notheeyakotakari Tajorentsi. Ñaakiro, tema nokamantakotakiri: “Ipiriinteeri Jesokirishito”, omaanta eeromi ipiriintaami kamayiteentsirini, eeromi ipiriinteerimi rirori.

¹⁶ Eeromi ipiriintaami kamaentsiri, eeromi ipiriintaami Jesokirishito.

¹⁷ Eeromi ipiriintaami, patsipetashiteyakyawonimi paapatziyeyyarini; eeniromi ojeekimotemimi kaari kameethatatsi,

¹⁸ eejatzi ikantyaami riyatapiintemi paamariki kaari tsiwakanitatsini kamayatsirini, eejatzimi riraga aapatziyeyawitaririni Jesokirishito.

¹⁹ Eejatzi aaka, eeromi apiriintaami, atsipetashitakawomi aapatziyawitakiri iroñaaka Jesokirishito, owashironkaaperotakyaami, anaakoeyakirini maawaeni atziri ashironkagaeyacharinimi.

²⁰ Omaanta ipiriintaperotanaa Jesokirishito, reewaeyakirini maawaeni paashini kamaeyatsirini eero ikamae eejatzi.

²¹ Eeniro rantakiri riraga Araani, rootaki akamaeyantakarini iroñaaka. Eejatzi ikimitakari, eeniro rantakiri riraga paashini shirampari, riraga Jesokirishito, rootaki apiriinteeyantyaarini iroñaaka.

²² Asheninkateeyakarini Araani, rootaki akamaeyantakarini. Eejatzi okimitaka, asheninkateeyakarini Jesokirishito iroñaaka, rootaki rowañaanteeyeerini.

²³ Reewaeyakaeni rirori. Roojatzi aririka ipokae, ipiriinteeyaneeni maawaeni aapatziyeyaririni. Aritaki okantyaari: aririka omonkaatakya, apiriinteeyaneeni maawaeni.

²⁴ Ikantziri Jesoshi ashitariri:

—Ari okaatapaaki. Tema nothonkakiri kamaaripaeni, jewatatsiripaeni irira, nantatsiripaeni, theenkantatsiripaeni eejatzi ponampiripaeni naawita piyathatakimiri paerani, maawaeni. Iroñaaka Pawa, pipinkathariwenteri eeroka maawaeni jeekaeyatsirini.

²⁵ Ipinkathariwenante Jesokirishito jaka kipatsiki roojatzi ithonkaeyantyaaririni maawaeni kijeeyawitakaririni.

²⁶ Roojatzi eero ikamae eejatzi atziri.

²⁷ Okantzini Iwaperite Tajorentsi: “Iitakiri Tajorentsi Jesokirishito jewawentzirori maawaeni jeekaeyatsirini”. Tema okantzi: “Maawaeni jeekaeyatsirini”, omaanta eero ipinkathariwenantzi Iriri: tema rirotaaki iitakiriri pinkathariwenantatsini.

²⁸ Iinja aritaki ranaakoeyerini Jesokirishito maawaeni jeekaeyatsirini, ipinkathariwenteeyerini maawaeni. Apatziro irira Iriri, tekatsi ikantya ipinkathariwenteri. Ikanteri: “Pawa, eeroka noñaaperotzimi, panaakoeyanani maawaeni pipinkathariperotaki eeroka”. Kyaaryo, Tajorentsipero irira, pinkathariwenantaperotatsiri rirori.

²⁹ Pamine, eenitatsi kaawoshitawentariri kamaentsiri. Eeromi ipiriintaami kamaentsiri, tema ratsipetashityaawomi ranteromi.

³⁰ Eejatzi, eeromi apiriintaami, tema natsipetashityaawomi nopomeentsi-wentapiintawo nokenkithatzi.

³¹ Paapatziyeyakarini Awinkatharite Jesokirishito, rootaki niweshiryaawenanteeyakimirini: kyaaryo iroka nokantakimiri. Eejatzi okimitaka, kyaaryo iroka nokamantemiri: tee niyotzi tsika okaateka rowamaawenteetenawo nokenkithatzi. Maawaeni kitejiri eenitatsi kowawitachari rowamaawentenawo.

³² Janta Ejeesoki ikijaperotakina jeekatsiri, osheki opomeentsitaka. Pamine, eeromi apiriintaami, tema natsipetashitakyaawomi. Eero apiriintaami, eero akenkithashirezirimi Tajorentsi: thame owaeyani, thame ashinkiteeyani; roojatzi akamantakya, ari okaatzi.

³³ Eero pishineziri theenkantatsiri ramatawitemi. Tema kyaaryo ikan-teetzi: “Eero kijokiro poyiri theenkantatsiri: rantakaemirokari kaari kameethatzi”.

³⁴ Pikenkithashireeya, eero papiiteero eejatzi kaari kameethatzi. Pikaat- apiinteeyirini kaari yoteeyirini Tajorentsi: ¿itarika kaari pipashiwenanta?

Owakirari iwatha

³⁵ Aririka rojampitee theenkantatsiri: “¿Tsika ikanteeyaka ipiriinanta-neeyaari kamaentsiri? ¿Tsika okantyaaka iwatha, aririka ipiriinte?”

³⁶ Tee ikenkithashiryaa rirori. Eerorika opankita okithoki kipatsiki, roojatzi okamantakya, eero oshooki.

³⁷ Aririka apankitero okithoki, tee apankitakotziro owatha, owaato, oshi, maawaeni: athatyeero apankitziro okithoki. Aririka apankitero teriiko, aririka paashini okithoki,

³⁸ omaanta Tajorentsi ijeekakaakiro owatha, owaato, oshi, maawaeni; imatakiro ikowakaakirori. Teriiko okithokitakaero okithokiperorori. Kaniri ojeeki owathapero roori. Eejatzi okimiteeyakani maawaeni shookay-itatsirini.

³⁹ Tee imonkaatawakagaeyani iwatha maawaeni añayitatsiripaeni. Eeniro atziri rashi rirori iwatha, rinashita rirori tsimeri. Rinashita eejatzi shiwankitziinkari. Rinashita eejatzi shimapaeni.

⁴⁰ Eeniro jeekatsiri kipatsiki, eejatzi jeekatsiri jenokinta. Ikameethateeyakani, omaanta inashitayitakani, tee imonkaatawakagaeyani.

⁴¹ Ishipakiri oorya. Rinashita riraga kashiri, ikitamaashitatzi rirori. Rinashita eejatzi riraga ompokiro, ikitapookitzi. Eejatzi rinashiteeyakani ompokiropaeni: apaani kitejagaakiwitachari, omaanta paashini, tee.

⁴² Eejatzi oshiyakari aari, aririka apiriintanee: eero akimitaa iroñaaka. Ikiteete, ari apathagaeyanakini. Apiriinteerika, eero apathaanee eejatzi.

⁴³ Kitateencharika, tee okameethatzi. Apiriinteerika, eero apiiteero apathagae. Iroñaaka tee ashintsitzi, rooma apiriinteerika, ashintsitaperotanee.

⁴⁴ Iroka awatha ikitateetziri, tema ametakawo kipatsi ajeekaeyantawoni. Aririka apiriintanee inashitanakya awatha, ametantapaakyaawori ajeekaeyapaeni janta jenokinta.

⁴⁵ Okantzi Iwaperite Tajorentsi: “Añaatsiri naawitani riraga jewateentsiri paerani shirampari, riraga Araani”. Omaanta impaetapaentsiri, riraga Rotyaantanewo Tajorentsi, rirotaki owañaantaperotatsiri, eenitatsi itajorenka irira.

⁴⁶ Tema itawo iroñaaka iroka awatha ajeekantakari jaka kipatsiki; iinja jeekae awatha owakirataatsini, jeekatsiri jenokinta roori.

⁴⁷ Riweetsikaetakiri kipatsi riraga jewateentsiri atziri iiteetziri Araani, rootaki kipatsi iwatha. Omaanta riraga apitetapaentsiri rinashita, ipoñaaka jenokinta. Tema rirotaki riraga Rotyaantanewo Tajorentsi.

⁴⁸ Ijeekawitani kipatsiki Araani, eejatzi akimiteeyakarini maawaeni jeekatsiri jaka kipatsiki. Ijeeki jenokinta paashini, eejatzi akimiteeyaarini maawaeni jatatsini jenokinta.

⁴⁹ Eejatzi okimitaka: oshiyaanteeyakawoni aaka iroñaaka iwatha riraga kipatsijatzi, iinja oshiyapaakyaawo iwatha riraga Rotyaantanewo Tajorentsi riraga jenokijatzi.

⁵⁰ Rootaki, noyemijantzinkarite, nokamanantzimirori iroka: tekatsi okantya iroka awathaka iyaate janta ipinkatharitzinta Tajorentsi, tema ari aopathagae. Tekatsi okantya iyaate janta teenta ipathagaeeyininta jeekatsiri.

⁵¹ Pamine, nokamantemiro iroka manawitachari: eero akamaeyini maawaeni, omaanta apaashiniteeyanakini maawaeni.

⁵² Itziwootanteetanakya ayoteeyantyaarini monkaataka. Intsipaeete kimitwita amachookanakitzi apaani aaka añaatsiri apaashinitanaki. Eejatzi intsipaeete ipiriinteeyanakirini Tajorentsi maawaeni aapatziyaririni Jesoshi riraga kamaeyawiteencharini; eero ikamae eejatzi. Ari ipaashinitanaki irirapaeni eejatzi.

⁵³ Ashi oyiroya apathagaeyini, omaanta eero apathagaeyeeni eejatzi. Ashi oyiroya akamaeyini, omaanta eero akamaeyeeni eejatzi.

⁵⁴ Opathagaeyanakini iroka awathaka maawaeni, omaanta eenitatsi awatha kaari pathaanitatsini. Akamaeyanakini maawaeni, rooma iinja, eero akamaeyeeni eejatzi. Roojatzi omonkaatakya iroka rojankinateetziri:

“Ariwee. Eero apiitaa akamaeeyeni eejatzi.

⁵⁵ Eero akenkithashiryaaaga akame. Kameethawee. Iroñaaka eero athaawanteeyaawoni akame”.

⁵⁶ Aririka antayiteroni kaari kameethatatsi, ari athaawantakyaawo akame. Eenitatsi eejatzi rojankinarini Moeseeshi, kamantakaeri: “Eeniro pantani”.

⁵⁷ Rootakikya rowawijaakoeyantakaerini Awinkatharite Jesokirishito. Ariwee. Kameetharini Tajorentsi. Eero athaawanteeyawoni akame.

⁵⁸ Rootaki, noyemijantzinkarite nonintaperotziri, nokamanantemirori iroka: pikyaaryoowenteniri Awinkatharite oetarikapaeni panteniriri, eero piperashiryaa, pikantatyeeyaani pikyaaryoowentero. Rootaki kaari pipakaantyaawo. Piyoteeyakini eero patsipetashitawo pipomeentsiwentyaari.

16

Aapatziyariri Jesoshi ipiyotziniri jerojareejatzi iyorikite

¹ Iroñaaka nokenkithatakoteri koriki pipiyoteniri ayemijantzinkarite ashironkagaeyacharini janta Jerojareeki. Iroka nokamantzimiri, nokamantakiri eejatzi aapatziyariri Jesoshi janta Karaashiyaki.

² Maawaeni tominko okameethatzi pipiyotapiinteniri jerojareejatzi piy-
orikite, pikempoyeniri. Tsika ikaate piyorikite, pikempoyagaanteniri. Pityaawo pipiyotzityaanari iroñaaka, opomeentsitzimotzimikari aririka na-
reetapaakya.

³ Eejatzi nokowaki piyoyiitya aaneenirini. Aririka nareetapaeya, nojank-
inateniri jerojareejatzi, riyotantawakyaariri. Roojatzi otyaanantyaariri
Jerojareeki.

⁴ Pikowaeyenirika niyaate naari, ari notsipateeyanakyaarini.

⁵ Iinja niyaate noñeeyemini, omaanta nityaawo niyaatapaente
Masherooniyaiki.

⁶ Aririka ojamani nojeekimoteeyemini, aririka nokyaawontsitakotaki.
Roojatzi pikaminthagaeyawakinani, tsikarika niyaate eejatzi.

⁷ Aririka noñaapaakimi, tee nokoyi noshintsitanaki nawijanakimi.
Nokowaki ojamani nojeekimotanakimi, ishinetenarika Awinkatharite.

⁸ Omaanta nojeekanakiita jaka Ejeesoki, roojatzi omonkaatantyaari kite-
jitatsiri owaero Pentekoshiteshi.

⁹ Ikowakagaeyakinani osheki nokenkithatakagaeyanagirini. Osheki raa-
patziyeeyarini Jesokirishito. Omawitya ijeeki eejatzi osheki kijeeyakinariini.

Riwethateeyakarini iyemijantzinkaritepaeni

¹⁰ Rareetapaemirika Temoteeyo, pineshironkaeyawakirini. Tema ikimi-
takina naari, osheki rantawaetziniri Awinkatharite.

¹¹ Eero pitheenkawakiri. Aririka omonkaatapaakya ipiyee jaka, eejatzi
kameetha pineshironkatawaeri, kameetha rareetzitanteeyari jaka. Noyay-
itakirini, eejatzi paashinipaeni ayemijantzinkarite.

¹² Eejatzi nokantawitakari ayemijantzinkarite Apooro. Nokantaperotaw-
itakari riyaatemi iñeemimi, itsipatyaarimi paashinipaeni aapatziyariri Je-
soshi. Tee ikoyi riyaaate iroñaaka. Aririka iinja riyaaatanaki.

¹³ Kyaaryoowa, ramatawiteetzimikari. Pikyaaryoowenteeyeroni
paapatziyaperoeyarini Jesoshi. Eero pithaawanteeyani. Pishintsiteniri
Tajorentsi maawaeni.

¹⁴ Thame anintaperoeyerini atziripaeni, oetarikapaeni anteniriri.

¹⁵ Piyoteeyirini, noyemijantzinkarite, riraga Eshiteejana eejatzi ikaateeyinira irira reewateeyirini akaayajatzi raapatziyeeyarini Jesoshi. Ikyaaryoowentakiro ikaminthagaeyirini maawaeni ayemijantzinkarite rowameethaziri Tajorentsi. Tekatsi kanterini, riyotashitaka ikaminthaawakagaeyakani.

¹⁶ Ipomeentsitaka ramitakotaperoteeyimini, oetarikapaeni rantayitzimirini. Nokowaki paapatziyeeyawakyaarini rirori, eejatzi paapatziyeeyawakyaarini maawaeni kimateeyakaririni.

¹⁷ Niweshiryaawentawakari riraga areeteeyacharini riraga Eshiteejana, Jorotonaato, eejatzi Akaeko. Eeniroteeyatsini jaka, okimitzimotakina eerokateeyakinirika tsipateeyakinirini jaka.

¹⁸ Ikimoshiryaakaakimi pajankaneki chapinki, iroñaaka ikimoshiryaakaapaakina naari najankaneki. Rootaki okameethatantari piñaaperoeyawakirini rirori.

¹⁹ Riwehataperoeyakimini maawaeni piyotawentaririni Tajorentsi jaka Aashiyaki. Eejatzi riwethateeyimini Akiirishi eejatzi roori Pirishiira, eejatzi maawaeni piyotapiinteyacharini janta ipankoki. Tema riyoteeyakini aapatziyeeyaririni Awinkatharite.

²⁰ Riwehateeyakimini maawaeni ayemijantzinkarite kameetha.* Aririka piwethatawakaakya, ari kameetha paakameethatawakagaeyaani.

²¹ Naaka Paaworo wethateeyimirini. Naaka jankinateeyimirorini iroka nakoki.

²² Riyaateeta paamariki kaari tsiwakanitatsini maawaeni kaari ninterini Awinkatharite. Pishintsite, Nowinkatharite, pipokae.

²³ Nokowaki kameetha ineshironkaeyemini Awinkatharite Jesoshi.

²⁴ Tema eeroka aapatziyeeyaririni Jesokirishito, rootaki iroñaaka nonintaperoeyantzimirini. Aritaki okantyaari.

Naaka jankinateeyimirorini iroka:

Paaworo

* **16:20** Rametari joriyopaeni paeraniperoroña ithowootawakaeya aririka riwethatawakaeya.

RIRAGA PAAWORO RAPIITEENIRI ROJANKINATEENIRI KORINTOJATZI

¹ Naaka Paaworo nojankinateeyimironi eerokapaeni korintojatz. Nokoyi niwethatemi eerokapaeni tsikarika pikanta piyeeki. Paerani rotyaantakina Pawa Tajorentsi noshiyakaawenteri Jesokirishito, nokenkithatakayeri maawaeni atziri. Nojankinateeyimini maawaeni aapatziyariri Jesoshi jaga Korintoki eejatzi jaga maawaeni kipatsiki owaero Akaaya. Iroñaaka notsipatari jaka ayemijantzinkarite Temoteeyo.

² Maawaeni kitejiriki namaniri Pawa Tajorentsi, nokantziri:

—Pineshironkaeyerini aapatziyariri Jesoshi janta Korintoki eejatzi pamitakoteri ijeeekanteeyarini kameetha. Eejatzi ikimiteeyemini riraga Awinkatharite Jesokirishito.

Ashironkayaarika ari ishintsitakaakae Tajorentsi ajankaneki

³ Thame añaaperoteri Tajorentsi, riraga Ashitariri Awinkatharite Jesokirishito. Rirotaki neshironkateeyakaerini eejatzi weshiryakagaeyerini.

⁴ Aririka ashironkaeyawityaani tema ari riweshiryakagaeyakaeni. Pamine, itakawori riweshiryakagaeyakaeni aari, roojatzi ayoteeyantakarini aweshiryakagaeyaarini riraga paashinipaeni ayemijantzinkarite, aririka rashironkaeya rirori.

⁵ Kyaaryo, aritaki okanta akemaatsitakyaawo ikimitaakaga paerani Jesokirishito, aritaki riweshiryakaanakae Pawa Tajorentsi.

⁶ Ro nokemaatsitantakawori riweshiryawaenantemiri rirori, eejatzi rowawijaakotantemiri. Aririka riweshiryawaentakina naaka eejatzi eeroka ari riweshiryawaenteetakimi, tema piyotakotakina riweshiryawaentakina irira. Ari pikantya eeroka pikemaatsitayityaawonirika, ari riweshiryakaakimi rootaki peshiwenantyaawori oetarikapaeni.

⁷ Rootaki niyotantari eerokapaeni eekiro piyaatatyee pameentyaari Jesokirishito. Tema niyoperotaki aririka pikimiteeyenani pikemaatsityaawo eerori oetarikapaeni, eejatzi pikimiteeyenani piweshiryawaenteeyaarini Tajorentsi.

⁸ Nokowaki piyoteeyeni, noyemijantzinkaritepaeni, osheki nokemaatsitaperotayitakawoni janta Aashiyaki, tema nokenkithatakotantakariri Jesokirishito. Osheki nashironkaaka, tee eechonkiini. Nokenkithashiryawaatika aritaki nokamaki.

⁹ Kyaaryo nokamemi; omaanta ishinetziro Tajorentsi riyotaakina tee okameethatzi ameentyaawo ashintsini aakapaeni inta ameentyaawo ishintsini rirori, riraga piriinteeri kamaentsiripaeni.

¹⁰ Ari rowawijaakotakina riraga Tajorentsi, kaari nokamanta; eejatzi eekiro riyaatatyee rowawijaakotena irira, roojatzi ikowaki nokame. Niyotzi ikantyaani rowawijaakotapiintena,

¹¹ aririka pamaneeyerini Tajorentsi ramitakotena. Roojatzi, aririka riyoteeyeni paashinipaeni ikemijantakimi rirori, rowawijaakotakina, osheki riweshiryawaenteeyaarini irira eejatzi ipaasonkiteri.

Pimatero pameentyaawo nokantzimiri

¹² Niyotaki iroka: tema ramitakotakina riraga Tajorentsi, ineshironkatakina, rootaki nokyaaryoowenantanariri nantziniiri. Tee niyotashita oetarika nantziniiri, omaanta riyotaakina rirori okameethatantari nantayitakinirini. Niyotaki piñaaperotakiro

okameethataki nantayitakinirini, eejatzi ikimitaka paashinipaeni atziri, rootaki nokimoshiryaantakari.

¹³⁻¹⁴ Tee opomeentsita piñaanatero maawaeni nojankinatzimiri, eejatzi tee opomeentsita piyoteeyeroni. Niyotaki iroñaaka eecheonkiini pikemap-erotawakiro nokamantakimiri paerani, eejatzi eecheonkiini paapatziyaw-itakina. Nokowaki eekiro piyaatatyeey piyotero paashini nojankinatzimiri roojatzi piyoperoyawakironi kameetharini. Aririka ipiyeey Awinkatharite Jesoshi, niweshiryaawenteeyemini, omaanta nokowaki pikemaperotero nokamantzitakimiri piweshiryaawenteeyantatarini iroñaaka.

¹⁵⁻¹⁶ Ari niyotaki piweshiryaawentawitakina, piñaaperotawitakina, rootaki nokenkithashiryaantawitakari napiitaatemi nareetaatemi. Niteeyeminimi noñagaeyaneeminimi, roojatzi nowaaganakyaami janta Masherooniyaki. Roojatzi noñaapaemimi eejatzi, roojatzikya nowaaganakyaami Joreeyaki. Apite aweshiryaawentawakagaeyaanimi.

¹⁷ ¿Arima nokowaki namatawitemi? ¿Nokimitakarima amatawitantatsiri kantashitachari: “Ari”, eejatzi kantashitachari: “Eero”? Tee nokimitari. Tee nokoyi naaka namatawitemi.

¹⁸ Tema imonkaatziro Tajorentsi ikantziri, tee ramatawitantzi. Eejatzi naaka, nomonkaatziro ikowakaakinari, rootaki kaari nokanantapiintzimi: “Ari nantero”, roojatzi nokantashitzimi: “Eero nantziro”.

¹⁹ Ari nokaatakiri Shiirashi, eejatzi Temoteeyo nokamanteeyakimini tsika ikantari Jesokirishito, riraga Itomi Tajorentsi. Tee ikantzi rirori: “Ari nantero”, roojatzi ikantashifa: “Eero nantziro”. Apatziro ikantapiintzi: “Ari nomatakiro”, roojatzi rantziro.

²⁰ Kyaaryo ranteeyakaeroni maawaeni ikashiyakaakaeri Tajorentsi aakapaeni atziripaeni. Tema ikamawentakae rowawijaakotanteeri. Rootaki akanteeyantaririni maawaeni atziri ikameethataki, ipinkathateeyantyaririni rirori. Aritaki okantyaari.

²¹ Aapatziyeeyakarini Jesokirishito, rootaki itajonkawenantakaeri Tajorentsi asheninkatawakagaeyantakarini. Eejatzi riyoyeeyanani naaka nokenkithateeyakoterini.

²² Tema rotyaantakiro Ishire ojeekantakae ajankaneki. Iroñaaka ay-teeyakinini itomintakae, rishintontakae, rootaki kaari rookaeyanteni.

Ikamanteeri iitaka kaari riyaatanta iñaagaeri

²³ Rootaki kaari niyaatanta noñeemi paerani, tee nokoyi nokenkithatakaawentemiro pantayitawitakarini; tee nokoyi nowashiretakagaeyemini. Riyotzi Tajorentsi tee notheeya.

²⁴ Tee nokoyi nokantapiinteeyemini pikemijantaperoeyenani naari, tema pikemijantaperoeyakirini Tajorentsi. Omaanta nokowaki namitakoeyemini: niweshiryaakagaeyemini maawaeni.

2

¹ Nokenkithashiryaaka: “Iroñaaka eero niyaatzi noñeeri riraga korinto-jatzi. Napiitakagaarikari nowashiretakagaeyaarini, eejatzi nowashiretakotarikari naari”.

² Aririka nowashiretakayemi, tema eejatzi naari ari nowashiretakoyemini. Roojatzi tekatsi janta weshiryaakagaeyenani naari. Aririka noñeeyemini piweshireeyani, ari niweshiryaaneeya naari. Rooma eerorika piweshireeya, eero niweshiryaa naari.

³ Rootaki paerani nojankinatanzimirori, nokaminaantakimiri: “Pookero iroka kaari kameethatatsi pantayitzirini”. Tema tee nokowaki nopokantyaari nowashiretakoyemini, omaanta okameethatzi

niweshiryaaakagaeyemini. Nokenkithashiryaaakotzimi eerokapaeni pikemijantaperotena okaatzi nojankinatzimiri rootaki atsipatawakaantaari akimoshireeyeni.

⁴ Paerani nojankinateeyantakimirorini, osheki nowashiretakotakimi eerokapaeni, tema osheki niraakoeyakimini. Tee nojankinatakimiro nowashiretakaantemiri, omaanta nokowakini piyoteeyenani osheki nonintaperoyakimini.

Ipeyakotziri Paaworo riraga antawitaworini kaari kameethatatsi

⁵ Kyaaryo nowashiretakotawitakari riraga kantzimatani, omaanta tee apatziro naaka rowashiretakaawitakina inta eejatzi eeroka rowashireperotakayimi. Tee nokoyi nokantakoteri osheki, tema tee nokoyi nokantakowae-tashityaari.

⁶ Ari powashironkaeyakirini rirori, rootaki rookantaawori rantawitakarini, iroñaaka monkaatapaaka.

⁷ Iroñaaka eero pikijiri eejatzi, omaanta pikaminthagaeyerini: pipeyakoteniri okaatzi rantawitakari. Eerorika pipeyakotziniri ari ikantashireperotakya, ikenkithashirya: “Eero ipeyakotantanawo Tajorentsi eejatzi okaatzi nanantawitakawori”.

⁸ Nokowaki iroñaaka piyotakayeri kyaaryo pinintaperoyakirini, pipeyakoteniri okaatzi rantawitakari.

⁹ Paerani nojankinatzimiro nokantzimi: “Powashironkaeri riraga antzirori kaari kameethatatsi”. Nokantashitzimi iroka noñaantashitzimi. Nokowaki niyote kyaaryorika pikemijantaperotakina.

¹⁰ Niyotaki ari pipeyakoteeniri okaatzi rantakiri; eejatzi naari omawitakya oetarika rantawitakari nopeyakotantakawori. Okaatzi nopeyakotakayeniriri tema nopeyakowentemiri eeroka. Riyotzi Jesokirishito kyaaryo nopeyakotakiri pimatanteeyaaworini pikimitaawakaeyani iroñaaka.

¹¹ Tema tee akoyi rantakagaeyeeroni Jatanaashi kaari kameethatatsi. Ayotaki osheki ikowawita ramatawiteeyeenimi.

Ikamantakae Paaworo iitaka ipaasonkitantariri Tajorentsi

¹² Ari chapinki nareetaka Toroowashiki, nokamanteeyakirini jeekatsiripaeni tsika ikanta Jesokirishito rowawijaakotantzi. Osheki ramitakotakina Awinkatharite, osheki raakameethateeyakinani jeekatsiripaeni, eejatzi nokenkithatakotantakariri Jesoshi osheki raapatziyakari rirori.

¹³ Omawitakya osheki atziri janta raapatziyakari Jesoshi, osheki nokowawitapaakari noyemijantzinkarite Teeto, omaanta tee noñiiri. Tema nokowawitaka nokemijantakotemi eerokapaeni. Osheki nokenkithashiryaaakimi, rootaki kaari nojeekaperotanta janta roojatzi nowaagaantanaari Masheroonyaki.

¹⁴ Ari nokantani naari nopaasonkitapiintziri Tajorentsi. Tema itentapiintee tsikarika aateeyini. Naapatziyeyarini Jesokirishito, rootaki itajonkakowenteeyantakinirini, imatakagaeyantakinaworini maawaeni ikowakagaeyakinirini. Iroñaaka niyotakaakirini maawaeni jeekatsiripaeni riyotakotantyaariri rirori.

¹⁵ Akimiwitakawo aaka kajankapaneri itagaetziniriri Jesokirishito inimotantyaariri Tajorentsi. Tema othotyaaakiro okajankaekatanaki maawaeni ikemaeyantyaaworini riraga awijakotatsini eejatzi riraga theenkantatsiri.

¹⁶ Niyotagaeyawitarini iñaani Tajorentsi omaanta apanipaeni itheenkaeyakirini, rootaki okantakowentyaariri riyaatantyaari paamariki kaari tsiwakanitatsini. Rowaga kamantaantsi oshiyakariri riroripaeni kaminkari shitzitatsiri. Riraga paashinipaeni niyotagaeyakirini,

ari raapatziyawo rirori, rootaki riyaaanteeyaarini jenokinta, ikantyaani ijeeke. Rowaga kamantaantsi oshiyakariri riroripaeni kajankatatsiri kameetha. Osheki nokenkithashiryaaperotakirowee: noshinetzirikari riyaaateeyeni paamariki kaari tsiwakanitatsini. Eeromi ramitakotanami Tajorentsi, eero nomatziromi naapatziyakagaeyaarinimi paashinipaeni.

¹⁷ Eeniro osheki iyotaantashiteeyawitaworini iñaani Tajorentsi raantyaari koriki. Tee nokimitari naaka. Rotyaantakina Tajorentsi niyotaantero iñaani, riyotaki nokowaperotaki niyotaantero kameetha. Eejatzi ramitakotakina Jesokirishito.

3

Ikenkithatakotziri riyotakayeriri atziri kameetha riyotaantzi

¹ Nojankinatantawori iroka, ¿piitashitama napiitaatyeemiro eejatzi najaashitaata? Tema eero. Tee nokoyi paashini atziri rojankinatakotena naaka nokameethatzi roojatzi rotyaanami eeroka. Eejatzi tee nokoyi pojankinatakotena nokameethatzi potyaanantyaari paashini atziri.

² Riyaaateeyanakimini riraga amatawitantatsiri ipakimi kaarita rojankinatatzi paashini atziri, okantzi: “Irika atziri kameetha riyotaantzi iñaani Tajorentsi”, omaanta otheeyashita. Omaanta naaka omawitya tekatsi kaarita rojankinatakoteni paashinipaeni atziri nopemiri eeroka, piyotzi kameetha niyotaantzi iñaani Tajorentsi. Tema paapatziyakawo rootaki ipaashinintakimiri Tajorentsi, iroñaaka pijeeke kameetha, rootaki riyotantakawori paashinipaeni atziri kyaaryooperotaki okaatzi niyotaakimiri.

³ Poñaaganteeyarini paashini atziri kyaaryo paapatziyari Jesoshi, tema pijeeke kameetha. Tema pikimitakawo iyaaritate rojankinatzi Jesokirishito, ikantzi: “Riraga Paaworo riyotaantziro noñaani kameetharini”. Tema niyotaakotakimiri Jesokirishito rootaki pijeekantyaari kameetha iroñaaka. Iroka kaarita kaari rojankinatantawo tziintaki paperiki, inta owameethashiretakimi Ishire Tajorentsi omatakaakimi pijeeke kameetha. Paeraniperoroña riraga Tajorentsi rojankinatakiro iñaani mapiki omaanta opeyakotakya roori. Iroka kaarita iroñaaka tee okimita iroka ojankinateenchari paerani mapiki, inta antawaetakayirini Ishire Tajorentsi ojankinatakiro pajankaneki eerokapaeni; tema okanteetatyeyyaani ojeeke. Omawitya rojankinatakiro itakawori iñaani Tajorentsi mapiki.

⁴ Niyotaki kyaaryootaki okaatzi niyotaakimiri. Nameentakari Jesokirishito rootaki ramitakotantanari Tajorentsi nantayitakironi nokantakimirika.

⁵ Kyaaryo, tee nomatziro nantashitanari apaniroeni ikowakaakinari, omaanta rirota rirori matakaakinawori.

⁶ Rirota ki irira riyotakaanari owakirani inimotawakaantsi: okantana tsika ikanta iroñaaka rowawijaakotantzi. Kaari nokenkithatakoeyirini rojankinarini Moeseeshi, inta nokantakoeyirini antzirori Ishire rajankanekipaeni atziri. Tema okantakoeyirini rojankinarini Moeseeshi eeniro rantani atziripaeni, rootaki riyaaantyaari paamariki kaari tsiwakanitatsini, omaanta rowaga Ishire Tajorentsi añaakaakiri atziripaeni ikantyaani ijeeke.

Okameethatzi iroka owakirari ikashiyakaakaeri Tajorentsi

⁷ Paeraniperoroña achariniiteni Moeseeshi rameentaperotakari Tajorentsi. Rootaki ikantakiri irira itonkaashitanakiri itonkiyotawakari ikenkithatakayeri janta Shinayiiki. Ro rojankinatzimotantakariri rirori mapimaanka okaatzi ikowakaakiriri atziri. Eejatzi ikantakiri Tajorentsi: “Maawaeni kaari monkaatziro okantziri rojankinarini, ari riyaaateeyakini paamariki kaari tsiwakanitatsini”. Iñaantakariri Moeseeshi

Tajorentsi ishipakiryapaakiro irira rowaga ipoo, shipakiririri. Roojatzi roerinkantapaa ikenkithatakaantyaariri ijoriyyotzinkarite iñaani Tajorentsi. Roojatzi iñaanteeyawaaririni rirori oshipakiryaa ipoo, omaanta tee imateeyironi eekiro riyaatyee raminapooteeyeerini, tema osheki ishipakiryaaiki: omaanta shipakiryaaanti eentsikiroeni opeyimata.

⁸ Riyotaantakariri riraga Moeseeshi atziripaeni ikantziri Tajorentsi ari oshipakiryaanaki rootaki oñaaganteeyarini atziri eechonkiini itajorenka Tajorentsi. Omaanta iroñaaka ayotaki itajonkawentero irira osheki aririka niyoteeyerini atziri iñaani owakirari, okantakotziro Ishire.

⁹ Riraga Tajorentsi roñaaganteeyeni eechonkiini itajorenka ishipakiryaa-tapaaki ipoo Moeseeshi riyotaantakariri iñaani rowaga kantakowentakiriri maawaeni atziri riyaafe paamariki kaari tsiwakanitatsini. Ari roñaagaperotanteeyawoni itajorenka aririka ayotakagaeyerini atziri tsika ikantari Tajorentsi iñaaperoteri rirori ikameethatzi eejatzi ipeyakoteniri okaatzi rantakiri.

¹⁰ Kyaaryo okameethatzi rowaga iñaani riyotaantzirini Moeseeshi eenironi ishipakiryaaiki ipoo omaanta iroñaaka tee oshintsitzi itawori iñaani Tajorentsi. Tema iroñaaka osheki anaakotakiro owakirari iñaani okantakotziro Ishire Tajorentsi.

¹¹ Okameethatawitaka okaatzi riraga Tajorentsi rojankinatakaakiriri Moeseeshi tema otsipatakari oshintsitzi, omaanta eero okanteetatyani ojeeki. Iroñaaka riyotaakae kameetha Jesoshi owakirari iñaani Tajorentsi, anaakotakiro itakawori ñaagantsi paerani, osheki oshintsitzi roojatzi okanteetyani ojeeki.

¹² Tema ayotaki eero othonka roori ayotagaeyirini atziripaeni eejatzi eero ipoyaataa rootaki kaari apashiwenanta ayotagaeyantakaririni atziri.

¹³ Tee akimiteeyarini Moeseeshini, ipashikapootaka rirori riyotaantakiro iñaani Tajorentsi: tee ikoyi iñeeyerini ijoriyyotzinkarite opeyaneeya ishipakiryapootawitaka.

¹⁴ Omawitya ishipakiryaaiki ipoo Moeseeshi tee ikoyi raapatziyeeyawoni iñaani Tajorentsi riroripaeni, rootaki kaari ishinetantari irira raapatziyaperotyaa. Ikantani iñaanapatiintawitawo rojankinarini Moeseeshi roojatzi iroñaaka, omaanta tee riyotakotziro. Okimiwita ipashikawo ikenkithashiryaantari, ipakaero riyotaantziri rowaga owakirari iñaani Tajorentsi okantakotziri Jesokirishito opoyaatakawo rowaga rojankinarini Moeseeshi. Tekira ipashikaryaakaantziro riyotaantziri. Apatziro Jesokirishito matzirori ipashikaryaakaakaero aapatziyantaariri.

¹⁵ Kyaaryo, roojatzi ikanteeyani iroñaaka. Aririka iñaanatero rojankinarini Moeseeshi, tee riyotakotziro: tekatsi ikantya ikemantyaawori.

¹⁶ Omaanta aririka rameentyaari Awinkatharite, riyotakayeri eero ramatawitantaa rirojatzi; omaanta riyotaperotanaki Jesokirishito rirotaki owawijaakotantatsiri rotyaantakiri Tajorentsi.

¹⁷ Eenitatsi Awinkatharite Ishire, iyotagaeyakaeni eero apomeentsi-wentawo rojankinarini Moeseeshi.

¹⁸ Iroñaaka tekatsi amatawiteeyeerini, inta eenitatsi ayoteeyirini. Ayoteeyakini ikameethaperotaki Awinkatharite. Otajonkawenteeyakaeni Ishire akimiteeyantyaririni. Iroñaaka akimiteeyawitakarini eechonkiini. Akantani apaashinipiintanaki. Iinja akimitaperoeyapaeyaarini, akameethaperoeyapaeni.

4

Kameetha ikenkithatakotziro Paaworo iñaani Tajorentsi

1 Tema ikaminthagaeyakinani Tajorentsi ipeyakotakinawo nantawitakari, rootaki rotyaanantanari nokenkithatakayeri atziripaeni. Rootaki iroñaaka ero nokantashiretashita eejatzi ero nopakagaero niyoteeri paashinipaeni atziri.

2 Omaanta tee nokoyi namatawiteri, ero napiitero nantero oetarika kaari kameethatatsi nopashiwentakotanakawokari aririka riyotanaki rirori: tee ikameethatzi riraga paashini amatawiteeyiririni. Tee nopaashinitziro iñaani Tajorentsi, eejatzi tee nokamantashitari atziri okameethatayitakini ikowayitzirini rirori: namatawitzirikari. Omaanta kyaaryo niyotagaeyakirini. Piyoteeyakini, eejatzi riyotaki Tajorentsi kyaaryo iroka nokantakimiri.

3 Eenitatsirika kaari yotatsini tsika ikantyaari rawijakotanteeyaari, riroteeyakini jatatsini janta paamariki kaari tsiwakanitatsini. Tema tee ikoyi raapatziyawo iñaani Tajorentsi.

4 Ramatawitakiri Jatanaashi kaari aapatziyariri Jesoshi. Tema rirotaki iwinkatharite maawaeni theenkantatsiri. Tee ikowakayiri riyote tsika ikantyaari rawijakotee; tee ikowakayiri riyoteeyeni osheki ipinkatharitzi Jesokirishito, eejatzi rirotaki irira Tajorentsihero.

5 Tee naaka kenkithatakotacha naari, inta riraga Awinkatharite Jesokirishito nokenkithatakotziri. Naapatziyakari rirori, rootaki nokowan-takari netakoeyemini.

6 Paeraniperoroña riwetsikantawori Tajorentsi kipatsi otsitenitawitani, omaanta ikantzi: "Okitejitanaki". Roojatzi okitejitananaka, rootaki iroñaaka amineeyantarini oetarikapaeni. Okimiwitaka iroka iroñaaka riyotakagaeyakinani iñaani Tajorentsi tsika ikantakotari Jesokirishito. Okimiwitaka iroka iroñaaka otamoreka najankaneki iyotaakina nojeekantari kameetha. Tema iroka iñaani iyotaakotakinari Tajorentsi osheki inintapero-takae eejatzi osheki ikameethatzi, tekatsi rantani, eejatzi osheki ipinkathar-itzi kimitaka roñaagakaero Jesokirishito. Okimiwitaka iroka iroñaaka riyotakagaeyakaeroni tsika ikantari Jesokirishito, ayotantakari osheki ipinkathar-itaki irira.

Irira Tajorentsi rirotaki matakaakaeri akenkithatzi

7 Ayotantariri Tajorentsi eejatzi Jesokirishito kimitaka eenitatsi powaagawo pinaperotachari. Omaanta iroka pinaperotachari ojeeki awathaki. Tema roori osheki ashipetawathatzi. Riraga Tajorentsi ikowakaakaero ashipetawathate riyotanteeyaarinu atziripaeni rotyaantakiro Ishire omataakina nokenkithakoteri riraga Jesoshi. Eejatzi ikowaki riyotanteeyaari riroripaeni ero amatakaa aaka apaniroeni.

8 Nokantzimi iroka tema rowashironkaetakina riraga kijakinaripaeni. Omaanta tee ishinetziri Tajorentsi rookakaenawo nokenkithatakotziri Jesoshi. Tee niyotaperoeyini oetarika nanteri omaanta niyotzi ikantani Tajorentsi ramitakoeyanani.

9 Osheki ikijeetakina, omaanta riraga Tajorentsi tee rookana; ipajapajaat-apiinteetakina, omaanta tee ishinetziri rowamaena.

10 Okimitaka paerani ijeeki osheki kowapiintawiteenchari rowamaakaanteri Jesoshi, ari iroñaaka ijeeki osheki kowapiintawitachari rowamaakaanenami naari; tema niyotaakiri atziripaeni iñaani Tajorentsi. Apaniroeni Jesoshi rowawijaakotapiintakina, riyoteeyantakarini paashinipaeni atziri rirotaki Añaatsiri eejatzi ishintsitakaakina nokenkithatakotantyaawori iñaani.

11 Kyaaryo, eeniro nafi omaanta oshekiwitaka nokamapiintakoterimi Jesoshi. Ro nokemaatsitantapiintakawori iñaaperotanteri paashini atziri rirori rirotaki matakagaeyakinaworini eekiro niaatyee niyotaakoteri.

¹² Nokenkithatzi, rootaki nokemaatsitantakawori osheki rooteensi nokamimi, omaanta paapatziyeeyakarini Jesoshi eerokapaeni, rootaki piieekaeyantarini kameetha, tema riro jeekakaakimiri Jesoshi.

¹³ Tema rojankinatzi ni paerani riraga ayemijantzinkariteni: “Naapatziyakari Tajorensi, rootaki nokenkithatakaarari atziri iñaani rirori”. Eejatzi nokimiteeyakarini naari: naapatziyakari Jesoshi, rootaki eekiro niyaatatyee nokenkithatakotakiri irira.

¹⁴ Ayoteeyakini eeniro riraga piriinteeri Awinkatharite Jesoshi. Iinja ipiriintaperoyeeni aari eejatzi, eekiro aatakotatyee atsipateeyaarini Jesoshi.

¹⁵ Osheki nokemaatsitawenteeyakimini, piyoteeyantyaarini ikamintheeyeemini Tajorensi. Rootaki paapatziyantakarini Jesoshi pipaasonkifeeyerini eerokapaeni, pikanteeyeni: “Tema ikameethatzi Tajorensi”. Rootaki raapatziyakaantakarini rirori atziripaeni, roojatzi iñaaperotantyaariri riraga Tajorensi ikameethatzi.

Ero akantashiretashita

¹⁶ Iroñaakakya, osheki nokemaatsiwentakari nokenkithatakiro Iñaani Tajorensi rootaki eenitatsi osheki paashini atziri iñaaperotantariri rirori rootaki kaari nokantashiretanta eejatzi tee nopakaero nokenkithatakotziri Jesoshi. Osheki amakoteeyapaakini, kimitaka antyaashipariteeyanakityeeni, akamaeyanakini; omaanta eero akenkithashireeyironi. Tema ikantani riraga Tajorensi riweshiryaakagaeyakaeni maawaeni kitejiriki.

¹⁷ Iroñaaka rowashironkagaeyakinani theenkantsiri, omaanta tee natsipetashitzimaetawo nashironkaaka. Eechonkiini noñaakiro iroñaaka, omaanta riyotzi Tajorensi, roojatzi iinja kameetha ijeekakagaeyenani janta inampiki. Nokanteetatyeeyaani nojeeke kameetha, eero okimifaa jaka.

¹⁸ Rootaki eero nokenkithashireperoyironi pomeentsitayitacharini eejatzi jeekayitatsirini noñeeyerini jaka kipatsiki. Ari iinja opeyeeyaani maawaeni añeeyakirini jaka. Omaanta nokenkithashiryaaperotero kaari noñaapiintzi iroñaaka: rowaga jeekaeyatsirini jenokinta. Eero opeyaa roori.

5

Ikenkithatakotziro akimoshireeyantaarini

¹ Tema ayotzi awatha jaka kipatsiki oshiyawitawo pankotsi kaari kijotatsi intsipaeete ojoweyanaki. Eero ajeekantawo osheki ojarensi. Omaanta ayoteeyakini aririka akamaeyeni jaka, aapatziyeeyaririka Jesoshi, ari ajeekaeyini jenokinta. Eenitatsi janta awatha kameethari jeekanitatsini riwetsikakaeniri Tajorensi, kaari irira atziri wetsikakaeroni. Akanteeta-paatyeeyaani ajeeke janta.

² Iroñaaka jaka kipatsiki osheki nashironkaapiintaka roojatzi osheki nokowakiri Tajorensi ipenawo nowatha owakirari janta jenokinta.

³ Roojatzi eero apatziro ojeeki ashire, omaanta ojeeki eejatzi awatha owakirari.

⁴ Eeniro ajeeki jaka osheki ratekaperotzi: tee akowaeyawitani ookaero iroka awatha, omaanta akowaperotaki awatha owakirafatani. Akowaki apaashinitanee ojeekantyaari awatha owakirari kaari thonkanitachani.

⁵ Rirotaki Tajorensi reentsitetakae ipantakaerori owakirari awatha. Omaanta eejatzi iroñaaka rotyaantakinawo Ishire niyoperoyantarini kyaaryo iinja itajonkawentena, ipoyaantakinawori nowatha owakirari.

⁶ Rootaki niyoperoyantanakarini riraga Tajorensi imonkaatero iroka. Ayoteeyakini eeniro nojeekaeyini jaka kipatsiki, tekiraata atsipataperotyaari Awinkatharite.

⁷ Tekira noñeeyerini irira, omaanta nameentaperotari rirori, niyoteeyan-takarini noñeeri iinja.

⁸ Omaanta ayotakoeyakirini Tajorentsi iinja ipakaero awatha owaki-rari kimitaka ikantzitakaeri. Tema aweshiryaawentakawo ookero awatha kipatsijato aatantyaari jenokinta ajeekantyaari awatha owakirari atsi-patantapaeyariri Awinkatharite Jesoshi. Aweshiryaawenteeyawitarini irira jaka kipatsiki, omaanta osheki akowawitaka atsipataperotyaaari janta jenokinta, anampitaperotyaaowo.

⁹ Rootaki nantziri naaka eeniroka nojeeki jaka, nokowaperotaki nomonkaateeyeroni okaatzi ikowakaakinari riweshiryaawenanteeyenarini. Eejatzi, aaterika janta jenokinta atsipateeyari, akowaki oemoshirenkanteeyaariri.

¹⁰ Iinja ikantakowenanteeyeeni Jesokirishito. Aririka iroñaaka antayiteroni kameethatatsiri, ipinateeyeeni; aririka antayiteroni iroñaaka kaari kameethatatsi eejatzi oetarika akowashitari aaka, eero ipinateeyeeni aritaki apashiwentakya.

Ikenkithatakotaa rirojatzi Paaworo

¹¹ Kyaaryo niyotzi Jesokirishito iinja ikantakowenanteeyeeni, rootaki osheki nopinkathateeyantakaririni, rootaki naapatziyakaanteeyakaririni atziri. Riyotzi Tajorentsi nopinkathataperotakiri, rootaki eekiro niyaatayee nokenkithatakayemiro kyaaryooperotatsiri; eejatzi nokenkithashireeya piyotakoeyakinani nokenkithatakayimiro kyaaryooperotatsiri.

¹² Tee nokoyi noñaanatakotya naaka nokameethaperotzi. Omaanta tee nokoyi eejatzi pipashiwentakotena. Riraga kantzimatakinari, osheki ikantakaaperotaka rirori, ikantakaaperotawentayitakawoni rantayitzirini, omaanta tee ikameethashiretzi. Ikantzimatakina rirori, omaanta nokowaki piyote nokenkithatziro kyaaryooperotatsiri, rootaki pimatantyaawori pikanteri: “Kaari. Riraga Paaworo riyotaakae rowaga kameethaperotatsiri”.

¹³ Aririka pikenkithashireeya noshinkiwentatya, tema eero nopakaero niyotaantziro iñaani Tajorentsi, tema ikowakaakina nantero pikenkithashireeya: ro nanantawori ikowakaakinari rirori niyotaantakiro iñaani. Aririka pikenkithashireeya ayoperotaty, antero kameethatatsiri okameethatzi, tema antero kameethatatsiri amitakotantemiri.

¹⁴⁻¹⁵ Osheki inintaperotakina Jesokirishito, ikaminthaaperotakina. Niyotaki ikamawenteeyakaeni maawaeni: iroñaaka okimiwitaka akamaeyakini maawaeni, eero antapiinantaawo eejatzi kaari kameethatatsi. Eejatzi ikowakaakae eero antawentaa aaka apaniroeni, omaanta anteniri rirori ikowakaakaeri: tema ikamawenteeyakaeni, ipiriintanaa eejatzi.

¹⁶ Paerani noetawitakari Jesoshi rirotaki atziri, tee niyotawitarini rirotaki Tajorentsi. Omaanta iroñaaka niyoperotakiri, niyotaki tsika ikanta. Eejatzi riraga ayemijantzinkarite, eero atheenkiri: tema iñaaperoyakirini Tajorentsi ikameethatzi.

¹⁷ Ninkarika aapatziyaarini Jesokirishito, ari rinashitakaakyaari rirori; eero ikenkithashiryaapiintawo ikimitaaga paerani eejatzi eero rantapi-intziro rantawitarini, omaanta ipaashinitanee.

¹⁸ Rirotaki itakawori Tajorentsi rotyaantakiri Jesokirishito ikamawenteeyakaeni, rowameethateeyakaeni, rootaki imatantyaawori iñaaperotantakaeri rirori akameethatzi. Iroñaaka ikowaki akamanteri paashinipaeni atziri raapatziyari Jesoshi imatantyaariri Tajorentsi raakameethatantyaariri rirori.

¹⁹ Ñaakiro, rotyaantakiri Jesokirishito rowameethateeyeeni aaka, iñaaperoyanteerini akameethatzi. Eero ikenkithashiriuro eejatzi kaari kameethatatsi anteeyawitarini. Iroñaaka rotyaanteeyakaeni aari akamanteeyerini paashinipaeni atziri, aririka raapatziyaari Jesoshi, ari reentsitetakyaari rirori maawaeni.

²⁰ Kyaaryo, rotyaantakina Tajorentsi nopiyawenantyaariri Jesokirishito: nokamanteemiro iñaani Tajorentsi. Rootaki niyotaantemirori okaatzi rantakiri Jesoshi okimiwitaka riyotaakimi Tajorentsi. Eejatzi riraga Jesokirishito ikowakaakimi paapatziyari iñaaperotantemiri rirori pikameethatzi.

²¹ Tekatsi rante rirori kaari kameethatatsi, omaanta rotyaantakiri Iriri ikamawenteeyakaeni. Tema rowashironkaawentashitakawo okaatzi antayitzirini. Rootaki imatantyaawori roeyowapithateero antani eejatzi iñaaperotee kimitaka tekatsi antani. Okimitzimotawitakari rantakiro rirori kaari kameethatatsi. Rootaki iroñaaka rowameethatanteeyeerini Tajorentsi, iñaakae akameethatzi.

6

Tsika ikantapiinta Paaworo

¹ Iroñaaka nantzirini Tajorentsi ikowakaakinari, rootaki nokanantzimiri: “Ikaminthaaperoeyakimini; tema paapatziyari Jesokirishito eejatzi pintheeri ipeyakotemiro pantani. Rootaki nokanantzimiri: ‘Eero iroñaaka pitheenkiri: eero papiitziro pantapiintero kaari kameethatatsi’ ”.

² Eenitatsi iroka ikantziri riraga Tajorentsi Iwaperiteki: “Pikantakina, rootaki nokemijanantakimiri; monkaataka kitejiri pawijakotantaari, rootaki namitakotantakimiri”. Iroñaaka eejatzi naari nokamantemi; monkaataka iroñaaka kitejiri okameethatzi paapatziyari Jesoshi, pawijakotantyaari.

³ Tekatsi nokantya pikijantenari; omaanta kameetha niyotagaeyakimini piyoteeyantakarini pawijakoeyeeni.

⁴ Nokantani nopankinatanari Tajorentsi iñaani, nokyaaryoowentakiro, piyoteeyantakarini kyaaryo nopinkathataperotakiri. Nokantani nopankinatanari iñaani, omaanta osheki nokemaatsitawentakari, nashironkaapiintaka, maawaeni.

⁵ Ipajapajaatakina joraaro, romonkyaapiintakina. Ikijapiinteeyakinani atziripaeni. Osheki opomeentsitzimotakina nokenkithatakagaeyirini atziripaeni. Nokakitapiintzi tsiteniriki. Nokemapiintakiro notashe.

⁶ Omaanta kameetha nojeeki, niyotantaperotakiro iñaani Tajorentsi, osheki nomaeritakotashitakawo ikijakina kaari kemijantatsi, nokaminthaakiri paashinipaeni. Amitakotapiintakina Ishire Tajorentsi, noneshironkaperotantakariri paashinipaeni,

⁷ Kyaaryootaki iroka niyotaantapiintziri, tee notheeya. Itajonkakowentapiintakina Tajorentsi, rookakowentakina, eejatzi imatakaakina naapatziyakaakariri paashinipaeni atziri ikameethatantaari.

⁸ Eekiro niyaatatyee nopankinatanari Tajorentsi iñaani omawitya eenitatsirika pinkathatakinari, eenitatsirika shirontawentakari, eenitatsirika ñaaperotakinari, eenitatsirika ookathatakinari. Naakapaeni riroperotatsiri omaanta ikantakotana notheeyashita.

⁹ Tee riyoteeyanani atziripaeni, omaanta riyotakina Tajorentsi. Raja-reeyawitakinani atziri rowamaenami, omaanta eeniro ñaani. Osheki ipajapajaateetakina, omaanta tee nokami.

¹⁰ Nowashiretaoeyakarini ajorriiyotzinkaritepaeni, omaanta niweshiryaawentakari Tajorentsi. Nashironkaawitaka naari, omaanta

niyotagaeyakirini atziripaeni kameetha riweshiryaawenantaariri rirori. Tekatsi nowaagawo omaanta ipashitakina maawaeni koetyeemotakinari.

Osheki ikamintheeyakirini Paaworo riraga korintojatz

¹¹ Noyemijantzinkarite, nokamantaperoyakimini maawaeni nokenkithashiryaaka, eejatzi maawaeni nantziro eejatzi nokamantzimi iitarika nanantawori: tekatsi nomanapithatemi.

¹² Rootaki iroñaaka eekiro niyaatatyee nonintaperotakimi erokapaeni, omaanta kimitaka eeroka tee pinintaperoyeinani kimitaka paerani.

¹³ Ari nokimitakaanteeyakimini notyomipaeni, nishintyopaeni: osheki nonintaperoyakimini. Eejatzi nokowaki poshiyakotenawo, pinintaperoyeyenani naakapaeni eejatzi.

Eero kijokiro poyiri riraga kantashitachari raapatziyarimi Jesoshi

¹⁴ Eero kijokiro poyiri riraga kaari aapatziyariri Jesoshi. Pamine, aririka akameethataki, ¿akimitakarima riraga kaari kameethatatsi? ¿Amonkaateeyakarini? Teewee. Okimitaka kitejiri eejatzi tsiteniri: tee omokaatawakaaya, inashita roori. Riraga aapatziyaperotariri Jesoshi tee imatziro ijeeki kameetha aririka itsipatakari aapatziyaperotariri Jatanaashi.

¹⁵ Riraga Jesokirishito eero inimotziro oetarika rantziri Jatanaashi. Rootaki riraga amentariri rirori eero imatziro itsipatapiintari atziri jamashiryaakariri Jesoshi.

¹⁶ ¿Omonkaatawakaakama Tajorentsipankoki eejatzi opanko tsikarika ojeeki roshiyakaawentziriri iitajorentsiti atziri? Teewee. Pamine, kijokiro rowaeyakaeni Tajorentsi, riraga añaperotatsiri, tema paerani rojankinateetzironi iñaani rirori okantzi:

“Ikantzi Tajorentsi: ‘Kijokiro nowaeyanakirini maawaeni aapatziyanari, eero nookaeyirini. Notajonkawenteeyerini, eejatzi ipinkathateeyenani’ ”.

¹⁷ Eejatzi rojankinateetzironi:

“Pitsipareeri riraga antzirori kaari kameethatatsi. Eero kijokiro powaeyirini, eero pantayitzironi kaari kameethatatsi kimitariri rirori. Apatziro pijeekanaki piweshiryaawentena naaka. Roojatzi naakameethaperoyeyimini maawaeni eeroka nashi neentsitepaeni.

¹⁸ Notominteeyemini, nishintoteeyemini, pikanteeyenani: ‘Pawa’. Rootaki ikantakiririni Awinkatharite, riraga Tajorentsipero riraga antzirori oetarika”.

7

¹ Ari, nonintanewopaeni, ayoteeyakironi iroka ikashiyakaakaeri Tajorentsi. Eero iroñaaka antayitzironi kaari kameethatatsi, eejatzi eero akenkithashiryaakotawo antero, apakagaerikari ameentarira Tajorentsi. Thame akyaaryoowenteeyenirini ikowakagaeri. Eejatzi okameethatzi athaawantyaari antero oetarika kaari ikowakaakaeri.

Paaworo ikenkithatakotakiri raapatziyakari korintojatz

² Nokowaki kameetha pameenteeyenani eejatzi pinintaperoyenani. Piyoteeyakini tee nowashironkagaeyimini, tee nantakagaeyimironi kaari kameethatatsi, tee namatawiteeyimini.

³ Tee nokantzimi: “Eeniro pantani”, teewee. Tema nokamantakimi osheki nonintaperoyakimini. Nokantani nokenkithashireeyakimini jaka kipatsiki, eejatzi aririka nokamae, nokantyaani nokenkithashireeyapaemini janta jenokinta.

⁴ Niyotaki pinintaperoeyakinani eejatzi pipinkathateeyakinani rootaki niweshiryaaawenantakimiri, nokimoshirewenantakimiri. Nokantziri osheki atziri: “Riraga korintojatzi osheki raapatziyari Jesoshi”. Omawitakya osheki rowashironkaetakina, niweshiryaaawentaperoeyakimini.

⁵ Paerani, naretantakiri Masherooniyaiki, tee nomatziro nomakoryaa-pae: rowashironkaapiinteetakina. Tsikarika niyaataki osheki ikowaki rookakayenawomi niyotaakiri atziri. Riraga kaari aapatziyariri Jesoshi ikijawakina osheki. Nokenkithashiryaaakopiintaka najankaneki.

⁶ Omaanta riraga Tajorentsi tema riweshiryaaakaapiinteeyarini ninkarika kantashiretakiriri. Eejatzi naari, riweshiryaaakaakina rirori raretantakiriri Teeto. Rotyaantakinari rirori, rootaki nokimoshiryaaantakari.

⁷ Ari niweshiryaaawentakari irira itsipatakina. Eejatzi ikamantapaakina paakameethateeyawakirini chapinki, eejatzi riweshiryaaawentakimi. Ika-mantakina pompeteeyakinani, eejatzi pikenkithashiryaaana: eero papiteero iroka pantawitarini paerani. Eejatzi ikamantakina pinintaperoeyakinani. Nokemantawakiriri ikantapaakina, osheki nokimoshiretanaki.

⁸⁻⁹ Nojankinatantakimirori paerani, nokenkithashiryaaakagaeyakimini. Piñaanatantakawori nowaaritate, ari powashiretaoeyawitakani. Omaanta roojatzi pookakiro pantawitari, eejatzi pikantziri Tajorentsi ipeyakotemiro okaatzi pantakiro. Rootaki tee natsipetawoni nojankinateeyakimironi. Tema ikowakimi Tajorentsi powashiretakotyapaantakirowa. Paerani nokenkithashireeyanakimini, omaanta iroñaaka akimoshireeyakini.

¹⁰ Aririka kameetha rowashiretakotyapaantzi okaatzi rantakiri kimitaka ikowakiri Tajorentsi, ari ikantziri irira ipeyakoteniri okaatzi rantawitakari. Aritaki ipeyakotakiniri rantawitakari eejatzi rowawijaakoteri, eero ikanteetateyeeyaani ikemaatsitanyaaawori janta paamariki kaari tsiwakanitatsini. Roojatzi eero rowashiretantanaa paashini. Omaanta riraga atziripaeni omawitya rowashiretakotyaaawo okaatzi rantayitzirini, tee ikoyi inetheeri Tajorentsi ipeyakoteniri roori. Tema tee ikoyi ijeeki kameetha kimitaka ikowakaakiriri Tajorentsi. Rootaki riyaatantyaari paamariki kaari tsiwakanitatsini. Ikantateyeeyaani itsipareeri Tajorentsi.

¹¹ Omaanta eerokapaeni pinethaakiri irira ipeyakotemiro kaari kameethatatsi pantakiri. Iroñaaka piyotakotaa okaatzi pantakiri. Pikantakiri paashinipaeni ipakaero kaari kameethatatsi. Pikantakina iroñaaka rantakiro rirori. Tema pithaawantari Tajorentsi rowashironkaemikari. Poyaakoperotana napiitantaatemiri nareetaatemi niyotantyaari pikowaperotaki pikemijantaperoteri Tajorentsi. Pikowaki powashironkaeri antzirori kaari kameethatatsi. Rootaki poñaagantakariri eeroka tekatsi pantani.

¹² Nojankinatantakimirori paerani kaari apatziro nokowakaakimi pamitakoteri riraganki antakotziriri iriri kaari kameethatatsi, inta eejatzi iriri, pamitakoteri. Omaanta nokowakaaperotakimi piyoteeyakini pinintaperoeyakinani. Tema rootaki ikowakaakimiri eejatzi Tajorentsi.

¹³ Ari iroñaaka niweshiryaaawenteeyakimini, eejatzi niweshiryaaawentawaari Teeto. Osheki ikimoshiryaaapaaki, ikamantapaana: “Kameetha ijeekakagaeyawakinani korintojatzi”.

¹⁴ Chapinki tekiraatani riyaatashitemi, nokamantawakiri: “Ikameethateeyakini korintojatzi, kameetha raakameethatawakimi”. Ari raretantakimiri riyotaki kyaaryo nokantakiriri, tee notheeya. Eejatzi okimitaka, tee namatawiteeyimini eerokapaeni.

¹⁵ Iroñaaka eenironi ikenkithashiryaaakotemi, osheki inintaperoeyakimini: riyotaki pikemijantaperoeyawakirini eejatzi pipinkathateeyawakirini.

¹⁶ Eejatzi naari, niweshiryaawenteeyakimini: niyotaki pantapiintakiro ikowakaakimiri Tajorentsi.

8

Osheki ikaminthaantzi riraga masherooniyajatzi

¹ Iroñaaka, noyemijantzinkarite, nokowaki nokamantemi osheki ikamintheeyakirini Tajorentsi maawaeni ayemijantzinkarite jaka Masherooniyaki. Rootaki ikowantakari rantero okaatzi ikowakaakiriri Tajorentsi.

² Osheki rowashironkagaeyawitakarini ayemijantzinkaritepaeni jaka omaanta osheki riweshiryaawenteeyakarini Tajorentsi. Eejatzi tee rashaagantaperotawita, omaanta osheki koriki ipiyoteeyinirini aapatziyariri Jesoshi janta Jerojareeki, rotyaantakiri. Riyoteeyakini rashironkagaeyakani ayemijantzinkarite janta.

³ Noñaakiri rootaki nokanantakotakimiri tee eechonkiini rotyaantziri inta osheki. Tee riyoteeyini ithañeeyaari iyorikite. Tekatsi kanterini: “Pikaminthayeri ayemijantzinkarite omaanta naaka tee nomatziro”. Riro-taki yotashitakawo apaniroeni ikamintheeri.

⁴ Inethaaperoeyakinani, ikantzi: “Nokowaki namitakoeyerini noyemijantzinkarite”.

⁵ Ari niyotawitaka iperi koriki, omaanta romapokakina ikanteeyakinani: “Nanteniri Tajorentsi oetarika ikowakaanari, eejatzi nantemiro oetarika pikantakinari. Pikamantena oetarika ikowakaakinari Tajorentsi”.

⁶ Ari chapinki itanakawori Teeto ikantakimi: “Pipiyoteniri jerojareejatzi piyorikite”. Ari kameetha pipiyoteeyakirini. Iroñaaka notyaanteemiri rirori eejatzi ikanteemi pipiyotaperoeyeenirini eejatzi piyorikite, roojatzi potyaanteri ayemijantzinkarite janta Jerojareeki. Pikaminthaaperoeyerini piyemijantzinkarite.

⁷ Osheki panaakoeyakirini paashinipaeni piyemijantzinkarite: panaakotakiri pameentaperoeyarin Tajorentsi, pikenkithataperoeyini, piyoperoeyini, pikyaaryoowentaperotziniri Awinkatharite ikowakaemiri, eejatzi pinintaperoeyakinani. Iroñaaka nokowaki panaakoeyerini pineshironkataroeyerini ashironkaenkari.

⁸ Tee nokoyi nomperatemi pipaeyerini ashironkaenkari, omaanta aririka pipaperoteri, piyotakagaeyerini paashinipaeni kyaaryo pinintaperoeyakirini piyemijantzinkarite.

⁹ Tema eejatzi osheki inintashireeyakaeni Awinkatharite Jesokirishito. Osheki rashaagantaka janta jenokinta, eejatzi oshekipero ipinkatharitzini, omaanta ipokantakari jaka kipatsiki, rookanakiro maawaeni kameethatatsiripaeni jenokinta. Rashironkaawitapaaka: tekatsi jeekimotaneerini, itheenkaeyakirini atziri. Rashironkaawentakae aari, okantyaata kameetha ijeekakagaeyeeni janta jenokinta.

¹⁰ Ari iroka nokaminaakimiri oetaka kameethatatsiri pipantyaariri piperi piyorikite. Paerani tema eeroka itaperotakawori pikowakiro pipagaanteri piyorikite eejatzi itaperotakawori pipiyotapaakiri.

¹¹ Pikowaeyakini petakotyaari jerojareejatzi: iroñaaka, eenitatsirika piyorikite pipagaanteritya, ajaatya, pithonkeritya pipagaantantyaariri kameetha pipiyoteri, potyaanantyaariri. Pipagaantashiyiityaarini kameetha.

¹² Aririka pipashityaari Tajorentsi pikowashitantari pipagaantashitariri kameetha, aritaki riweshiryaawentakyaawo oetarika pipashitariri. Tekat-sirika powaagawo eero ikijantzimiro rirori eerorika pipashitari.

13 Tee nokoyi opomeentsitzimoeyemini pipantyaariri paashinipaeni eejatzi eero opomeentsitzimoeyarini paashinipaeni. Nokowaki pimonkaatawakaeyani.

14 Omaanta eenitatsi iroñaaka osheki pashaaganteeyakani, okameethatzi pikaminthayeri riraga ashironkaenkari. Iinja aririka rashaagantakya rirori, eejatzi aririka pashironkagaeyakyaani eerori, roojatzikya ipiyatemi ikamintheeyemini eerori. Okameethatzi pimonkaatawakaya.

15 Tema okantzini Iwaperite Tajorentsi: “Riraga piyotaperotawitakawori manaa, tee otzimimoteeri eejatzi tzimagaantapaetsiri. Omaantakya riraga aatsiri eechonkiini, tee rashironkaa rirori. Aritaki imonkaatawaka-gaeyakani maawaeni”.

Rootaki thame amitakotantyaariri riraga ashironkaenkari.

Rotyaanteeri Teeto iñaagaeri eejatzi korintojatzi

16 Ari ikimitakina Teeto, osheki inintaperoeyakimini, rootaki nopaasonki-tantakariri Tajorentsi.

17 Nokantakiri: “Piyaatashiteeri eejatzi korintojatzi, piñeeri”. Omaanta tee apaniroeni naari nokowakayeri, rirojatzi kowashitaperotachari iñaagaemi eejatzi.

18 Notyaantemiri paashini ayemijantzinkarite itsipatanakyaari. Osheki ikenkithatapiintziro iñaani Tajorentsi, rootaki iñaaperoeyantakaririni maawaeni aapatziyariri Jesoshi. Eejatzi eerori, pikemakoeyakirini.

19 Eejatzi riyoyeeyakirini ayemijantzinkarite jaka itsipatanakina naari janta Jerojareeki, ramitakotena naaneeniri ashironkaenkari koriki. Osheki ikamintheeyakirini ayemijantzinkarite, rootaki ikanantyaari riraga jerojareejatzi: “Ikameethataki Tajorentsi”. Eejatzi riyoteeyanakini osheki akaminthagaeyakirini.

20 Ari ikaataki osheki koriki potyaanteniriri, osheki pikamintheeyakirini. Rootaki nokowantakari eenitatsi tsipatenani naaneeniri; tekatsi nokantya ikanteetanakari: “Pikoshitakiri”.

21 Tee apaniroeni nokoyi iñaaperotena Tajorentsi nokameethatzi, eejatzi nokoyi iñaaperoeyenani atziripaeni nokameethatzi.

22 Eejatzi piñaawaeri paashini ayemijantzinkarite notyaanteri. Niyotakiri, ikyaaryoowentakiro rantziniri Tajorentsi. Nokamantakiri osheki pameenteeyakarini Jesoshi eejatzi osheki pikaminthaanteeyakini, rootaki ikowap-erotantakari riyaaate iñeemi.

23 Riraga Teeto, kijokiro rowapiintakina, ramitakopiintakina netakoeyaki-mini. Eejatzi riraga itsipateeyaarini iñeemi, rirotaki rotyaantanewopaeni ayemijantzinkaritepaeni jaka. Rirotaki kameethaperotatsiri aapatziyaper-otariri Jesokirishito.

24 Ari osheki nokantapiinteeyakirini aapatziyariri Jesoshi jaka: “Ikameethateeyakini korintojatzi”. Rootaki nokowantari pipagaanteri ayemijantzinkaritepaeni janta Jerojareeki piyorikite riyotantyaawori kyaaryo pinintaperoeyakirini rirori.

9

1-2 Tekatsi okantya nojankinatantemirori: “Pikaminthaantyaariri piyemijantzinkarite”. Tema piyoperotaki pikamintheeyakirini. Niyotaki tee pithañeeyarini piyorikite, rootaki nokamanantariri masherooniyajatzii: “Okaataki iroñaaka apaani ojarentsi ikowantakari korintojatzi eejatzi paashinipaeni atziri janta kipatsi owaero Akaaya rotyaanteniri jerojareejatzi koriki”. Riyotakoeyakimini, rootaki ikowaperoeyantakarini ikimiteeyemini, retakoeyatyaaririni riroripaeni.

3-4 Ari nokanteeyakirini: “Ikowaki korintojatzu rotyaanteniri jerojareejatzu iyorikite”. Iroñaaka notyaanteri riroripaeni reewatanakina, ikan-temi pipiyotaperotantyaariri. Nimpaetane naari noñeeyemini, aririka it-sipatanakina paashinipaeni masherooniyajatzu. Aririka ifñaapaakimi pipiyotakiniri jerojareejatzu piyorikite, riyoteeyapaakini kyaaryo nokantakiriri, eejatzu eero nopashiwenta naari.

5 Ari nokantakiri irika ayemijantzinkaritepaeni reewatanakina, pipiyoteeyantyaaririni piyorikite. Eerokapaeni kantashitachari paerani: “Netakotyaari ashironkaenkari”, tee naaka kantaperotemini. Rootaki okameethatantari piperi kameetha.

Tajorentsi ramitakotemi oetarika aririka pamitakoteri paashini atziri oetarikapaeni

6 Pikenkithashiryaaakotero iroka: aririka pipiyoteri piyorikite, pikimi-witakari pankiwaetatsiri: aririka ipankitero osheki okithoki, rowiitero iinja osheki. Omaanta ipankiterorika eechonkiini, ari eechonkiini raye. Eejatzu eeroka, aririka piperi paashini eechonkiini piyorikite eejatzu Tajorentsi apatziro ramitakotemi eechonkiini; omaanta aririka piperi osheki ari osheki ramitakotemi.

7 Rootaki pikenkithashiryaaakoeyeroni kameetha, piyoteeyakini tsika ikaate koriki pikowakiri pipiriri. Aritaki ikaataki pipiriri. Eero pithañashiretari, eejatzu eero ishintsitzimi paashinipaeni. Tema Tajorentsi inintashireperotakiri riraga pashitariri weshiryaaawentariri. Tema ikoyi pimonkaatero iroka.

8 Aririka kameetha piperi piyorikite, tema riyotzi Tajorentsi eejatzu ikaminthaaperotakimi kameetha. Aritaki ipakimiro maawaeni koetyemotakimiri, ipaperotemiro ojeekantyaari, rootaki pimatantyaawori pikaminthaantyaariri eejatzu paashinipaeni.

9 Tema aritaki okantzini Iwaperite Tajorentsi: “Riraga oyaatziriri Tajorentsi ipashitagaantari rowaagawo owashironkaenkari. Tee ratsipetashita ikamintheeyirini irirapaeni, eerokya ipeyakotziro Tajorentsi ikaminthaantzi. Tema Tajorentsi imatakaakiri eekiro riyaatatye ipashitari paashinipaeni”.

10 Riraga Tajorentsi ipapiintziri pankiwaetatsiri okithoki ipankitanyaa-wori, eejatzu ipapiinteeyakaeni owaeyarini. Tema eejatzu rosheki-tanakimiro tzimimoeyemirini ojeekantyaari pikaminthagaeyantyaaririni ashironkaenkari.

11 Eekiro riyataataatyeemi Tajorentsi petakotaperotantyaariri paashini-paeni. Roojatzu ipaasonkiteeyerini rirori, ifñaaperotapeoyeerini.

12 Aririka etakotantya aari, apaperoteri aapatziyariri Jesoshi riraga ashironkaenkari koetyemotakariri. Omaanta eejatzu ayotagaeyerini ipaasonkiteeyerini Tajorentsi.

13 Aririka pikaminthagaeyerini piyemijantzinkarite, riyoteeyanakini rirori kyaaryo eeroka rirorotaki aapatziyapeoyearirini Jesokirishito kimitaka pikantzi. Eejatzu riyoteeyanakini tee pithañeeyari piyorikite, omaanta osheki petakotantaka, roojatzu ifñaapeoyeerini Tajorentsi.

14 Osheki ikenkithashireeyakimini, eejatzu osheki ramanapiintziri Tajorentsi ramitakoeyemini. Riyoteeyakini oshekipero ineshironkateeyaki-mini Tajorentsi.

15 Thame apaasonkiteeyerini irira okaatzu ipashitakaeri, tema ikaminthaapeoyeeyakaeniwee: rotyaantakaeri Itomi Jesoshi ikamawen-takae rowawijaakotanteeri. Tee amatziro athotyero ayotero tsika okaatzika ipashitakaeri.

10

Ikamantakowentaa rirojatzi Paaworo

¹⁻² Ari itsipateeyemini janta kijakinari paeni, itheeyakotana, ikantzimi: “Tee ikameethatzi Paaworo: tee rantziro ikowakaakiriri Tajorentsi. Aririka itsipateeyakimini ithaawantzimi, tee ishincheenkaperotzimiro ipaante. Omaanta aririka ijeeki inteena ipakaantakimi iyaaritate, ari ishincheenkaperotzimiro”. Omaanta tema ineshironkaeyakaeni Jesokirishito, tee ishincheenkatee; eejatzi naaka, nokoyi nokimityaari rirori. Nokantemi eerokapaeni jewawentziriri maawaeni aapatziyariri janta: “Pookeri irirapaeni kantzimiri: “Tee rantziro Paaworo ikowakaawitariri Tajorentsi, omaanta rantashitakawo ikowayitzi rirori””. Teerika imaeritzi rirori, paminawakinakya niyaatashiteri, eero nothaawantapaakari, inta nokijathatapaakiri. Omaanta tee nokoyi nokijatheeyapaemini eero, inta nokowaki aakameethatawakagaeyaani maawaeni.

³ Jaka kipatsikika eenitatsi kamaari kijeeyakaerini: tekatsi akantya omanateri; tee ikimiteeyarini atziripaeni omanateeyantyaaririni.

⁴ Ikimitaka joraaropaeni romanatziro kijakiriri inashitzinkawokipaeni tonkamentotsi, eejatzi aakapaeni omanatantyaari kijanteerori iñaani Tajorentsi inashitzinkawokipaeni oshiyawoni tonkamentotsi. Tema riraga Tajorentsi rirotaki tajonkakowenteeyakaerini amatantyaariri apiyateeyantyaaririni riroripaeni, eejatzi anaakotakiri.

⁵ Eenitatsi riraga piyathatakariri Tajorentsi, eejatzi kantziriri atziri: “Eero paapatziyariri Jesoshi”. Omaanta itajonkakowenteeyakaeni Tajorentsi amaeritakaantyaariri maawaeni piyatheeyawitakaririni, eejatzi ameenataaperotantyaariri; eejatzi akempoyakiro okaatzi akenkithashiryaaantari amatantyaawori akemijantaperoteri Jesoshi.

⁶ Eejatzi janta pinampiki niyotaki pikemijantaperoeyakinani, omaanta naamaashitaka itzimagaantaki apanipaeni piyathatakinari. Omaantakya riraga piyathatakinari, nokanteri Tajorentsi rowashironkagaeyerini.

Naaka rotyaantanewo Jesokirishito

⁷ Eeniro kaweyakinari, eejatzi theenkakinari. Iitawitakina tee naaka rotyaantanewo Jesokirishito. Ikantakotashitaka rirojatzi: “Naaka rotyaantanewo Jesokirishito”, omaanta nokantemi naaka: “Naakapero rotyaantanewo”.

⁸ Nokantapiintakimi rotyaantakina, omaanta kyaaryootaki iroka nokantzimiri. Ikowakaakina Awinkatharite naapatziyakaaperoeyemirini: tee ikowakaana notheenkakagaeyemini. Nantziniri ikantakinari, rootaki kaari nopashiwenanta.

⁹ Tee nojankinatakotziro paashini, tema tee nokoyi nothaawakagaeyemini nowaaritateki.

¹⁰ Eenitatsi kantayitzi rirori: “Ichereemotakiri Paaworo rojankinatantzimiri: ikijathatashitakimi. Aririka ipoke jaka, piñaawakiri tekatsi pipinkathatantawakyaariri. Tee riyotzi ikenkithatakaaperoeyemini”.

¹¹ Pikamanteri rirori: “Aririka rareeteeyemini Paaworo, ikamantaperotapaemiro iroka rojankinateeyimirini. Eero rinashitapaawo ipaante”.

Tee okameethatzi ajagaaperotya

¹² Ari iñaaperoeyashitaani ikameethatzi rirojatzi riraga theenkaeyanarini. Ititaka nokowantyaari nokimiteeyarini irirapaeni? Ikanteeyakini: “Nomonkaatawakagaeyakani naaka, nokameethaperoeyakini”. Kyaaryo, imonkaatawakagaeyakani, omaanta tee riyoteeyini, tee añiuro riyoteeyantarini.

¹³ Tee nokoyi noñaaperotashitya naaka: apatziro nokowaki nantakiniri Tajorentsi maawaeni ikowakaakinari. Niyotaki ikowakaakina naapatziyakaaperoyemirini eerori.

¹⁴ Tee nantziro kaari ikowakaana, omaanta tema naaka rirotaki itaperotakawori nokenkithatakagaeyakimini paerani. Naakakya itaperotakawori kamanteeyakimirini: “Aririka paapatziyeyearini Jesokirishito, ari rowawi-jaakoeyemini”.

¹⁵ Tee nokoyi nokantashitya nantakiro naaka rantakiri rirori: tema rishitayitakani. Nokowaki eekiro piyaateeyatyeni eerori paapatziyaperoyanakaarini Jesoshi. Roojatzi nokamanteeya naari,

¹⁶ nokenkithatakagaeyerini paashinipaeni atziri eejatzi, riraga kaari riyoteeyirorini. Eero nimpaeztiri paashinipaeni kenkithatakaantatsiri, eero nokantashita naaka aapatziyakaageyaririni riraga raapatziyakaakari rirori.

¹⁷ Tee okameethatzi ajagaaperoty antakiri aari, omaanta okameethatzi aweshiryaawentyaawo imatakagaeyakaerini Awinkatharite.

¹⁸ Tee ikameethatzi ñaaperotashitachari rirojatzi ikameethatzi, omaantakya riraga atziri iñaantakari roojatzi ikanantakari Awinkatharite ikameethatzi.

11

Riraga Paaworo ikenkithatakotaa rirojatzi eejatzi kijakiriri

¹ Nokowaki nokenkithatakoteeya naaka eejatzi. Teerika añiuro niyotantari, omaanta eero pijamaneentana.

² Omaanta niyotzi eeniro pimaeritakotana. Naamaakotapiintzimi kimitaka Tajorentsi ikenkithashiryaakopiintzimi eeroka, tema nokowaki paapatziyaperotyaaari apatziro Jesokirishito. Noshiyakaawentemiro, tema ikowaperotapiintzi shirampari rayero kaari shinetariri shirampari. Aririka oshinetaakyaari paashini shirampari ari imanintanakiro, rookaero. Eejatzi nokimitaka naari, nokowaki naapatziyakaaperotemiri Jesoshi iñaaperotantemiri Tajorentsi pikameethatzi, eero rookantzimi.

³ Paerani riraga Jatanaashi ikyaantapaakari maanki ramatawitantakaworini Eewa. Tema rantakaakiro opiyathatantakariri Tajorentsi.

Iroñaaka nothaawakaakimi poshiyawokari Eewa: ramatawiteeyiminikari. Eero pishinetziri ikompitayemiro okaatzi pikenkithashiryaari, inta eekiro piyaataty pikenkithashiryaakoperotyaaari Jesokirishito.

⁴ Tee pikenkithashiryaaneenta. Pikemijantashiteeyawakarini maawaeni jatashiteeyimirini. Inashita iroka ikenkithatakotakiri Jesoshi. Nokowakaakimi iyotagaeyemini Ishire Tajorentsi, omaanta ikowakaakimi rirori riyotagaeyakotemirini kamaari. Nokamanteeyakimini paapatziyari Jesoshi pawijakoeyanteeyaarini, rinashita riyotagaeyakimirini rirori amatawiteeyimirini. ¿litaka pikemijanteeyantaririni?

⁵ Riraga amatawitantatsiri ikantakaaperotaka ikenkithashireeya ranaakotakina ikenkithakotziri Tajorentsi. Omaanta tee nokenkithashiryaakotziri naaka ranaakotakina. Itheenkaeyawitanani rirori, omaanta ¿itaka nokowantyaari nopinkathateri rirori?

⁶ Raamaawitakina tee nokenkithatzi kameetha, omaanta niyotaytizironi kameetharini iñaani Tajorentsi. Piyoteeyakinani niyotaytizirini kameetha.

⁷ Pamine, paerani owakira naapatziyakaantakimiriri, tekatsi nokowakoneenteeyemini, inta nantawaetzi nojeekantyaari rootaki nomatantyaawori nokenkithatakotakimirini Jesoshi ari pawijakotanteeyari.

⁸ Eejatzi naaki iyorikite ipakinari paashinipaeni aapatziyariri Jesoshi, rootaki kaari nonethaakotantzimiri piyorikite nomatantawori niyotaanteeyakimini eerokapaeni.

⁹ Nojeekimoeyantakimirini, nashironkaawitaka, omaanta tee noka-mantzimi. Roojatzi iroñaaka Masherooniyaki ayemijantzinkaritepaeni, ipapaakinari eejatzi koriki. Rootaki tee nokowakoeyimini koriki eejatzi tekatsipero nokowakoeyemini eerori iinja.

¹⁰ Iroka nokashiyakaakimiri rootaki kyaaryooperotatsiri kimitaka kyaaryooperotatsiri iñaani Jesokirishito rootaki iroñaaka nokamanteey-eririni maawaeni akaayajatzi tekatsi nokowakoeyemiririni.

¹¹ ¿Iitaka nokamanantyaariri? ¿Piitizima tee nonintashireeyimini? Riyotzi Tajorentsi kyaaryo nonintashiryaaeroeyakimini osheki.

¹² Omaanta nokowaki niyotakaaperoyemini tee nokimitari riraga paashinipaeni iyotagaeyawitzimirini, amatawiteeyimirini. Pipinatzi, rootaki riyotagaeyantakimirini rirori. Omaanta naaka, tekatsi nokowakotemi.

¹³ Tee rotyaantziri riraga Tajorentsi. Ramatawiteeyakimini. Roshiyakaantashitaka rirotaaki rotyaantanewo Jesokirishito.

¹⁴ Aritaki ikanta, ramatawitantzi, ikimitakari Jatanaashi, ramatawitantzi rirori. Roshiyakaantashitakari rirori ronampiri Tajorentsi.

¹⁵ Aritaki ikantari aapatziyariri kamaari: ikowaki roshiyakaantashitaka aapatziyariri Tajorentsi. Tema ikenkithatakotashitakari atziri ijeekantyaari kameetha. ¡Ashironkaamatsiterini! Iinja Tajorentsi rowashironkaeri rotyaan-teri paamariki kaari tsiwakanitatsini.

Riraga Paaworo ranaakoeyirini kijakiriri riyotaperotzi

¹⁶ Napiiteemiro: eero piitashitana tee añiuro niyotantari. Omaanta pi-itashitenarika kaari yotatsi, pikemina nokantemi: kimitaka pikemijantakiri riraga amatawitantatsiri.

¹⁷ Tee ikamantana Awinkatharite nokenkithatakotya, tee ikowakaana nokantakaaperotashitya, kimitaka riraga amatawitantatsiri.

¹⁸ Omaanta ikantakaaperoyani riraga kijeeyakinarini: iroñaaka nokim-itawityaari naari, nokantakaaperotya.

¹⁹ Tema piiteeyawitakawoni eenitatsi piyotantari. Rootaki pikemi-jananteeyaririni riraga amatawitantatsiri paapatziyawo theeyaantsi riy-otaakimiri.

²⁰ Omaantakya riraga amatawiteeyimirini, tee pitheenkiriri rirori. Os-heki romperateeyakimini, raapitheeyakimirini piyorikite, ikantakaaper-otzimoeyakimini, eejatzi ipajapooteeyakimini eejatzi ikaweyeeyakimini. ¿Iitakakya?

²¹ Pikowaki eerokapaeni nokimiteri irikapaeni kaari yotzinkari; omaanta kyaaryo tee niyotzi nokimityaari.

Ari riraga amatawitantatsiri eeniro osheki ikantakaaperotawentawoni okaatzi rantakiri: iroñaaka nokimiwityaari, noñaawaetakotero okaatzi awiji-motakinari.

²² Ikantakaaperowentakawo ijoriyotaki. Tema naakakya joriyoo. Isheninkatakari Ishirayeeri, riraga riyoyaanewo Tajorentsi. Eejatzi nokimitakari naari. Ikantzi: “Nosheninkatakari Awaraamani”. Eejatzi naari, nosheninkatakari irira.

²³ Ikantashitawita: “Nantziniri Jesokirishito ikowakaakinari”. Omaanta naaka osheki nanaakotakiri. Osheki nokyaaryoowentakiro nantziniri Je-sokirishito ikowakaakinari, rootaki romonkyaaganteetapiintawitakinari omonkyaagamentotsiki, ipajapajaantapiinteetakinari, omaanta rirori-paeni, kaari. Osheki nokamapiintawitaka.

²⁴ Riraga nojoriiyotzinkarite ipajapajaatapiintakina, tak, tak, tak, okaataki 39 ipajatakina. Paashini kitejiri eejatzi 39 ipajapajaataana, tak, tak, tak. Eejatzi ikimitaana paashini kitejiri, okaataki kitejiri apawakooni ipajapajaatakina.

²⁵ Paashini kitejiri rompojantapiintakinawo inchashithaki, tak, tak, tak. Okaatzi apite rapiiteetakina. Eejatzi paashini kitejiriki rompojantaanawo mapi, pok, pok, pok. Eejatzi nokinakowitaa pitotsiki antawokiroña inkaare. Ari otsitsiyanaki, roowiteencha nopiinkemi. Roojatzi eejatzi nokimitapiintaka napiitaki 2 inashitaka kitejiri, nopiinkemi. Apaani kitejiri nothataaga inchapankikira niyankyaanikira inkaare, opoñaaga pitotsi; roojatzi nokitejikatotaki.

²⁶ Osheki nokinakinayitanakini nokenkithatantakari. Osheki nopiinkemi eniki. Osheki ikoshitapiintakina koshitantsiri, rowashironkaapiintakina. Rowamaenami nojoriiyotzinkarite eejatzi paashinijatzitatsiripaeni atziri. Rowamaenami jeekatsiri nampitsiki. Notzimpinawitaka antamiki ari opomeentsitzimotakina osheki janta. Roowiteencha nopiinkemi antawokiroña inkaare. Rowamaenami atziri itheeyashita ikantzi: “Naaka aap- atziyariri Jesoshi”. Omaanta tee.

²⁷ Osheki opomeentsitzimotakina, osheki nashironkaapiintaka. Osheki tee nomatziro nomaye tsiteniriki. Nokemapiintakiro notashe eejatzi nomiri. Osheki kitejiri tee otzimi noyaari. Nokemakiro nowatsinkari, tekatsi nopewiryaaakotari.

²⁸ Kyaaryo nokemaatsitawo maawaeni iroka, eejatzi nokantani nokenkithashiryaapiintakiri ayemijantzinkarite, nokowakaaperotakiri raap- atziyaari Tajorentsi kameetha.

²⁹ Aririka rowashiretaka ayemijantzinkarite, nowashiretakotakari naari. Eenitatsirika ayemijantzinkarite rantakagaetakiri kaari kameethatsi, ari noshiyari Tajorentsi nokijawentakirori okaatzi rantzi riraga antakaakiriri ayemijantzinkarite kaari kameethatsiri. Eejatzi nopashiwentakotyaaari antakirori.

³⁰ Nokamanteeyakimironi iroka piyoteeyantyaarini eero nokantakaap- erota okaatzi nantakiri, tema tee naaka antashityaawoni oetarikapaeni, omaanta riraga Tajorentsi matakaanawori maawaeni.

³¹ Riyotaki rirori tee notheyya. Rirotaki Iriri Awinkatharite Jesokirishito, thame akanteetatyeeyaani añaaperoteeyerini maawaeni.

³² Paerani ipinkathariwenantzini riraga Areetashi. Rotyaantziri am- itakotantatsiri ipinkathariwenantzi janta Tamaashikoki. Irira rirotaki otyaantziriri joraaropaeni jaga ashitakokira rinkiteeyakironi maawaeni nampitsi ragaetanteenarimi. Ikowakowaeyawitakinani joraaropaeni,

³³ omaanta raanakina ayemijantzinkarite janta shiirikoki inkizirori nampitsi. Rateetakaanakina roojatzi omoo, impaetzi royiitakotaana kipat- siki kantziriki. Rootaki nomatantawori noshiyapithatakari pinkathari aakaantenanimi.

12

Koñaatziro iñaakiri Paaworo kimitaka jataki jenoki

¹ Pamine, tee okameethawita nokenkithatakotapiintya naaka nokameethatzi, omaanta nokowaki nokamantemi noñaakiri naari. Eejatzi nokamantemiro ikamantankiri Jesokirishito.

²⁻³ Okaataki iroñaaka 14 ojarentsi raanakina Awinkatharite janta jenok- inta, janta oshekinta okameetheeyaaperotzi. Iyaatakirika nowatha, tee niyotzi: apatzirorika iyaataki noshire. Riyotzi Tajorentsi rirori.

⁴ Tekatsi nokantya nokamantemiro maawaeni nokemakiri janta. Aririkami nomawitakyaawomi, eero ikowakaanawo Tajorentsi nokamantemiro.

⁵ Osheki niweshiryaawentayitakawoni noñaayitakirini, omaanta tekatsi nokantya nokantakaaperotyaaowo. Omaanta nokamantemi tee nomatziro nokameethatzi naari apaniroeni. Tekatsi nomate nanteniri Tajorentsi ikowakaakinari apaniroeni: riroetaki Tajorentsi matakaanawori oetarika-paeni, rootaki niweshiryaawenantakariri.

⁶ Niweshiryaawentakyaawomi nantakiri naari, eeromi otzimimi niyotantari, eejatzi notheeyami. Ñaakiro, tekatsi nante apaniroeni. Tee nokoyi nokamantemiro nantayitzinirinika naari. Eenitatsi piñaakotakinari eejatzi pikemakotakinari: monkaataka, eero nokantzimiro paashini.

⁷ Eenitatsi osheki riyotakaakinari Tajorentsi, omaanta tee ikowakaana nokantakaaperotyaaowo. Rootaki ishinetantakariri Jatanaashi rowashironkaakina, nokemaatsitantakawori nomantsiyatiki.

⁸ Okaataki 3 nonethaawitakari Awinkatharite nokantziri: “Petsiyatakotena”,

⁹ omaanta ikantakina: “Noneshironkatemi, monkaataka. Eero netsiy-atakotzimi, omaanta eero nookimi: notajonkakowentemi pimatantyaawori pantero oetarika nokowakaakimiri”. Iroñaaka niweshiryaawentakawo iroka nokemaatsitakari: niyotaki iroñaaka itajonkakowentakina Jesokirishito.

¹⁰ Riroetaki niweshiryaawentaperotakari. Tee noshintsitzi, ishirontawenteeyakinani paashinipaeni, nokemaatsitayitakawoni oetarikapaeni, iki-jeetapiintakina, nashironkaapiintaka, omaanta niweshiryaawentakari Jesokirishito. Tema riyotzi tee noshintsitzi, eenitatsi osheki tee nomatziro nantero, omaanta imatakaakina nantero.

Kameetha ijeekaki Paaworo janta Korintoki

¹¹ Ñaakiro, osheki nokenkithatakotaa naaka. Okameethatemi piñaaperotenami nokameethatzi, pikenkithatakotenami kyaaryooperotatsiri, omaanta, tee. Rootaki nokenkithatakotantaari naaka kyaaryooperotatsiri. Tee nokameethatzi naari, tekatsi nantaperote apaniroeni. Omaanta tee ranaakoeyanani riraga iyotagaeyawitzimirini piñaaperoyawitarini ikameethatzi.

¹² Okameethawita pikenkithashiryaakoperotenami naari. Paerani, eeniro notsipateeyimini, ari piñaakoeyakinani omatakaakina Ishire Tajorentsi notajonkantayitakini, nantayitakironi kaari piñaapiintzi. Tema iroka niyotakaaperoyakimini kyaaryo rotyaantaperotakina Jesoshi.

¹³ Nokamintheeyakimini, maawaeni. Nokimitakaanteeyakimini maawaeni aapatziyariri Jesoshi janta paashinikipaeni nampitsi. Apatziro eeroka, tee nokanteeyemini: “Pipena koetyeemotakinari”. Tekatsikya nantziri oetarika pitheenkantarani.

¹⁴ Rooteentsi niyaate noñaantaatemiri eejatzi. Okaate 3 nareetaatemi. Eero opomeentsitzimoeyimini, tekatsi nokowakoeyemini. Apatziro nokowaki pinintaperoyenani eejatzi pipinkathatena. Nokimitakagaeyakimini neentsitepaeni. Eentsitepaeni tee ipapiintee koetyeemoteeri, omaanta aaka apapiintziri koetyeemotariri rirori.

¹⁵ Nokañashitawo maawaeni nantakiri paapatziyaperoyantyaaririni. Oshekiperi nonintaperoyawitakimini eeroka, omaanta eerori, tee pipiyatana pineshironkatena.

¹⁶ Ari ikanteeyimini kijakinari: “Kyaaryo, tekatsi ikowakoeyemini Paa-
woro, omaanta eenitatsi riyotantari rirori. Naamaaka ramatawiteeyaki-
mini, raapithatantzimirori oetarikapaeni”.

¹⁷ ¿Eenitatsima raapithatakimiri riraga notyaantakimiri? Tekatsi.

¹⁸ Chapinko notyaantakimiri Teeto eejatzi notyaantakiri paashini ayemi-
jantzinkarite. ¿Eenitatsima rayitakimiri rirori? Tema ikimitakina naari:
tekatsi ikowakoeyemini.

Osheki ikenkithashiryaaka Paaworo

¹⁹ ¿Piitashiteeyawitakani apatziro nokowaki noñaawaetakotya naaka kyaaryo-
ooperotatsiri? Pikompitakawo iroka pikenkithashireeya. Naapatziyakari
Jesokirishito, rootaki nokowantakari naapatziyakagaeyemirini.

²⁰ Osheki nokenkithashiryaaka iroñaaka. Naamaashitya aririka
noñeeyapaakimini eero noñaaperotaperoeyapaemini. Eejatzi naamaashitya
eero piñaaperotawakina naari. Naamaashitya noñaapaakimi aririka
pipiyapiyawaantetawakaaka, aririka piñaawenashiryaakotawakaya aririka tee
pimonkaatawakaaka, aririka pikijathatawakaaka, aririka pinashiiyaawoni
pikenkithashiryaari, aririka pikantzimatawakagaeyakani, aririka
pithawetakotawakagaeyakani, aririka pikantakaaperoeyakani, aririka
osheki pikantashiwaetayitakani, maawaeni; tee pijeekaeyini kameetha.

²¹ Naamaashitya aririka nareeteemi eejatzi nowashiretakotapaemi.
Ro nowashiretakotantemiri, riyotaakina Tajorentsi tee okameethatzi
panteeyakirini. Nopashiwentakayaari riraga kaari ookironi kaari
kameethatatsi rantapiintayitakirini: riraga mayempiyitzirorini tsinani,
riraga shirontawentawori iina, riraga ayirori iyashiyani, maawaeni.

13

Ikowaki Paaworo ikemijantakaaperoeyerini korintojatzi

¹ Ari okaataki apite noñaantaatzimiri paerani, iroñaaka nareetaatemi ee-
jatzi. Ari okantzini Iwaperite Tajorentsi: “Eenitatsirika apite eerorika
3, ñaakoterini atziri rantakiro kaari kameethatatsi, piyoperotaki kyaaryo
rantaperotakiro, rootaki okameethatantyaari powashironkaeri”.

² Paerani enirini nareetantakimiri apitetapaentsiri nokamineeyaw-
itakarini ipakagaero riraga antzirori kaari kameethatatsi, eejatzi iroñaaka
nojankineeyakinirini ipakaanteeyaworini ninkarika eekiro riyaatatye
rantero kaari kameethatatsi. Tema iroka apitetapaentsiri nokaminaantziri.
Aririka napiitero nareetaatemi tema rootaki tres-tapaentsiri rootaki
nowashironkaantapaakyaariri eerorika ipakaero rantziri.

³ Rootaki piyoteeyantanakyaarini kyaaryo naaka rotyaantanewo Je-
sokirishito eejatzi nokamanteeyimironi iñaani. Tee ithaawakagaeyimini
irira, omaanta osheki ipinkathariwenteeyakimini, itajorentsiperotaki.

⁴ Ikenkithakotantakaririni paerani Jesoshi, tee ishintsitawita, omaanta
itajonkakowentakiri Tajorentsi rañaantaari. Eenitatsi iroñaaka osheki ita-
jorenka. Tee noshintsiteeyini naari, nokimiwitakari Jesokirishito paerani
janta koroshiki. Omaanta itajonkawentakina, rootaki iroñaaka nomatanta-
wori nanteniri oetarikapaeni ikowakaakinari namitakotantemiri.

⁵ Okameethatzi piyotakoeyani eerokapaeni kyaaryorika paapatziyap-
eroeyakarini Jesokirishito, eejatzi kameetha pikemijantaperoeyakirini.
Tema piyotzi okithaataakimi Ishire itajonkawenteeyakimini. Teerika
okithaataakimi, tee kyaaryo paapatziyari Jesokirishito.

⁶ Niyotzi aririka pikenkithashiryaakoperotyawo ookatzi nokantzimiri
eejatzi nantziro, ari piyotero kyaaryo riyoyaakina Tajorentsi
nokenkithatakantemiri eerokapaeni iñaani.

⁷ Namanapiintziri Tajorentsi ramitakoeyemini eero pantziro kaari kameethatatsi. Tee nokoyi nowashironkaemi. Eejatzi tee nokowawita piñaaperotashitena, omaanta nokowaperotaki pijeeki kameetha omawitya paashini atziri ikenkithashiryaakotena natsipetashitakawo nantakiri.

⁸ Aririka pantero kyaaryooperotatsiri, eero nowashironkaemi. Tema eero nomatziro nantziro kaari ikantanari Tajorentsi. Omaanta aritaki apatziro namitakotakiri aapatziyariri Jesoshi.

⁹ Nokimoshirewentzimi aririka pameentaperotakyaari Jesoshi eejatzi pikemijantaperoteri. Aririka pameentaperotyari monkaataka, eero okantzimoneentana pitheenkanarika, tema tekatsi okantya nowashironkaemi, omawitya ikenkithashireeya amatawitantatsiri nothaawaneentatzi. Omaanta aritaki namaniri Tajorentsi ramitakoeyemini paapatziyaperoyarini.

¹⁰ Rootaki noshintsithateeyantzimirini nojankinatakimiro iroñaaka, roojatzi aririka nareeteeyemini tekatsikya noshintsithatawentapaemiri eejatzi. Ikwakaakina Tajorentsi nopinkathariwenante, omaanta tee nokoyi nowashironkaeyantemirini, omaanta namitakoeyemini paapatziyaperotantyaariri.

Riwethateeyanaarini

¹¹ Noweyaantaneemiro, noyemijantzinkarite, niwethateeyaneemini, nokowaki piweshiryaawenteeyaarini Jesokirishito. Pikenkithashireeyani, eero papiiteero eejatzi kaari kameethatatsi. Piweshiryaakaawakagaeyaani, paakameethatawakagaeyaani, roojatzi kijokiro rowaemi Tajorentsi. Tema osheki inintaperoyakaeni, kameetha ijeekakagaeyakaeni.

¹² Piwethatawakaeya, paakameethataperotawakagaeyaani.

¹³ Riwethateeyimini maawaeni ayemijantzinkarite jaka.

¹⁴ Nokowaki iroñaaka ineshironkaeyemini Awinkatharite Jesokirishito, inintashireeyakimini Pawa Tajorentsi, eejatzi ikithaatakaakimiro Ishire pijeekanteeyaarini kameetha.

Ari okaatzi

Naaka nojankinateeyimirini:

Paaworo

RIRAGA PAAWORO ROJANKINATZINIRI KARAASHIYAJATZI

¹⁻² Nokoyi nowethatemi noyemijantzinkarite tsikarika pikanta pijeeki janta Karaashiyaki. Naaka jaka Paaworo jankinatzimirori iroka. Tee naaka rotyaantanewo atziri, tee ikantana atziri: “Pikenkithatakoteri Jesoshi”, inta otyaantakinari rirotaki Jesokirishito, nokenkithatakaapiintziriri atziri. Eejatzi Ashitariri rotyaantakina: riraga piriinteeriri. Nokaateeyakirini jaka aapatziyariripaeni, notyaanteeyakimironi iroka jankinarentsi eeroka-paeni.

³ Nokantapiintziri Pawa Tajorentsi: “Pineshironkaeyerini karaashiyajatzi, pijeekakagaeyerini kameetha”; eejatzi rirori nokantapiintziri Awinkatharite Jesokirishito.

⁴ Tema rirotaki shinetashiteencha paerani ikentakotanteetakariri, rootaki ikowakaakiriri Pawa Tajorentsi. Tee akameethawitani, rootaki ikentakowenantakaeri, rowawijaakoeyanteerini, maawaeni: eero akimitagaa paerani.

⁵ Thame añaaperotaperoeyerini Tajorentsi akanteetatyeyaani. Aritaki okantyaari.

Ijeeki apaani owawijaakotantatsiri: riraga Jesokirishito

⁶⁻⁷ Nokenkithashiryaakotakimi, tsikarika pikanteeyakarini. Riyoyaayitakimini Tajorentsi, rootaki ineshironkatantakimiri Jesokirishito. Apatziro irira rirotaki owawijaakotzimiri. Rooma eeroka paapatziyakari irira. Omaanta iroñaaka netakoperotakimi, intsipaete pipeyakotakiro iroka niyotaawitakimiri. Paapatziyimaetakari paashinipaeni janta, ikompitakagaeyakimironi. Ikwaki rantakagaeyemironimi paashini eejatzi, ikantawitzimi: “Eero imatziro Jesokirishito rowawijaakotemi apaniroeni, inta eejatzi pimonkaatero rametayitarini jorriyopaeni”. Omaanta kyaaryo nokamanteeyawitakimini tsika pikantyaaka pawijakotanteeyari. Eerorika paapatziyana, eero pawijakotee.

⁸ Omaanta aririka naaka nopaashiniteromi iroka nokamantzitakimiri, okameethatemi rowashironkaenami Tajorentsi, rotyaantenami paamariki kaari tsiwakanitatsini. Eejatzi ikimitya riraga ronampiri Tajorentsi, aririka ipaashiniteromi, okameethatemi eejatzi rowashironkagaeyerinimi Tajorentsi.

⁹ Aritaki nokamantzitakimi, iroñaaka napiiteemiro: eenitatsirika paashiniteroni nokamantzitakimiri, aritaki rowashironkaakiri Tajorentsi.

¹⁰ ¿Ninka nokowakiri nokimoshiryaakayeri? ¿Riroma atziripaeni? Kaari, tema rirotaki Tajorentsi. ¿Riroma atziri nokowaki niweshiryaakayaari? Kaari. Nokowakirikami niweshiryaakayaari atziri, tekatsi nokantyaami nantenirimi Jesokirishito.

¹¹ Iroñaaka, noyemijantzinkarite, piyoteeyakini nokamanteeyakimini tsika akanteeyari awijakoeyantyaarini. Tee riro atziri ashityaawoni iñaani kameethatatsiri.

¹² Kaari atziri iyotakaanawori iroka, tee riro iyotaanawori atziri, inta Jesokirishito iyotakaanawori maawaeni. Thame aapatziyawo apatziro iroka.

Tsika ikantaka Paaworo ipeyantaari rotyaantanewo Jesoshi

13-14 Piyoteeyakini tsika nokantawitani paerani: naaka joriiyo, nanaakoeyakirini maawaeni noshiramparinkaki: nomonkaataperotawitawoni maawaeni rametapiinteeyarini nojoriiyotzinkaritepaeni. Kyaaryo, nomataperotawitawoni maawaeni rameteeyarini nochariniiteni paerani, rootaki nokijantawitaririni maawaeni ameenteeyaririni Jesoshi. Najaryaagaeyawitakarini. Nokowawitani nookakagaeyerinimi ameenteeyaririni rirori.

15 Omaanta paerani, tekirani nokoñaatapaakini, riyotzitakanini Tajorentsi. Ineshironkatzitakanini, rootaki riyoyaantaanari rowawijaakotaana.

16 Riyotakaakinari itomi, rootaki niyotantariri tsika ikanta. Eeroka kaari nojoriiyotzinkarite, omaanta ikowakaakina nokamanteeyanteemirini tsika ikanteeyakaerini rowawijaakotanteeyakaerini. Tee nojampitashitari paashinipaeni atziri: “¿Oetaka nokamanteriri atziri?”

17 Tema rotyaantakina Tajorentsi rirota irira nokenkithatakotziri. Tee niyaatzi Jerojareeki nojampiteri paashini rotyaantanewo Jesoshi: ritakari rotyaantakiri riraga Tajorentsi, inta niyaataki Araawyaki. Roojatzi nopiyanaa eejatzi Tamaashikoki.

18 Ari 3 ojarentsi nojeekanaki, roojatzi niyaatanaki Jerojareeki, noñaantapaakariri Peetero. Okaataki kitejiri 15 nojeekimotapaakiri.

19 Eejatzi noñaakiri Jantyaako, riraga rirentzi Awinkatharite. Tee noñiiri paashinipaeni rotyaantanewo Jesoshi.

20 Iñaakina Tajorentsi, riyotaki tee notheeya. Kyaaryootaki iroka nojanki-natakimiri.

21 Roojatzi nokinayitanakini janta iipatsitekinta shiiryajatzipaeni eejatzi shiriishiyajatzipaeni.

22 Tekirani riyoteeyanani riraga aapatziyariri Jesokirishito janta Joreeyaki,

23 omaanta ikemakotashitakina naapatziyari Jesokirishito. Ikanteeyakini: “Ikijeeyawiteeni maawaeni, ikowawitani ipakaakaerimi raapatziyakarira Jesoshi omaanta iroñaaka ikamanteeyeerini atziri: ‘Paapatziyeyarini Jesokirishito’”.

24 Riweshiryaawentakina maawaeni aapatziyariri janta, ikanteeyini: “Tema ikameethatzi Tajorentsi, rowawijaakotakiri Paaworo”.

2

Ipiyanaa eejatzi Paaworo Jerojareeki

1 Ari awijanaki okaataki 14 ojarentsi, roojatzi nopiyantanaa eejatzi Jerojareeki. Notsipatanakari Werenawee eejatzi naaneeri riraga Teeto.

2 Tekatsi kaemakaantenani; omaanta riyotakaakina Tajorentsi okameethatzi niyaatenta. Nitakawo tee niyaatashiiyirini maawaeni aapatziyariripaeni Jesoshi janta, inta niyaatashiiyakirini riraga jewawentziriri ayemijantzinkarite. Nokantziri: “Nokamantaperotakiri paashinijatzitatsiri atziripaeni: ‘Rirotaki Jesoshi apatziro imatakiro rowawijaakotee’”. Nojampiteeyirini: “¿Okameethatzima iroka nokamantapiinteeyiririni riroripaeni? ¿Natsipetashitawoma?” Ikanteeyanani: “Jee, kameetha; tee patsipetashitawo”.

3 Eejatzi Teeto, omawitya kaari joriiyo, tee ikanteeyerini: “Pitotonaty pishiramparitantari”.

4 Omaanta ijeeki paashinipaeni joriiyo kantawitachari: “Naaka piyemijantzinkarite”, omaanta kaari. Tee raapatziyaperotari Jesokirishito. Ikenkithashiryaawita: “Kameetha Jesoshi, omaanta okameethaperotzi eejatzi amonkaateeyeroni rameteeyarini achariniiteni”. Itsipateeyakarini

aapatziyariri Jesoshi tsikarikapaeni iñaaperotzirinta Tajorentsi. Omaanta ro itsipatantakariri, ikowaki riyote nomonkaateeyironirika rameteeyarini ajorriiyotzinkaritepaeni, ikowae yawitani itotonatakagaeyaarini. Tee riyotzi awijakoeyakaeni maawaeni aapatziyariri Jesokirishito, tee romperateeyeni Jesokirishito amateeyeroni rameteeyakarini jorriiyopaeni.

⁵ Omaanta naaka, tee inimotana. Tee naapatziyakoneentari eechonkiini ikantziri. Nokowaperoeyakini piyotaperotero apatziro riraga Jesoshi riro-taki owawijaakotantatsiri.

⁶ Pamine, riraga jewawentziriri aapatziyariri Jesoshi riro-taki paerani riyotaanewo Jesoshi, itsipatapiintari. Rootaki riroripaeni iyoteemiri iroñaaka iñaaperotantakariri. Omaanta riraga jewawentziriri aapatziyariripaeni Jesoshi tee inimotziri okaatzi riyotaantziri riraga jorriiyopaeni, inta inimotakiri niyotantziri naaka. Rooma nokenkithawaetakaantakariri, tekatsi paashini ikantawakinari. Tee ikantana: “Ipeyeeyani paashinijatzitsiri atziri jorriyo rawijakotanteeyari”.

⁷ Tekatsi romperatena, omaanta ikantaki: “Kyaaryo, rotyaantakiri Tajorentsi Paaworo ikenkithatakaeri paashinijatzitsiri atziri, ikamanteeyirini tsika ikantyaaka rawijakotanteeyari. Ikimitaaka rotyaantakiri Peetero ikamanteeyirini ajorriiyotzinkaritepero aari”.

⁸ Kyaaryo, riraga Tajorentsi imatakaakiri Peetero ikenkithatakagaeyirini ajorriiyotzinkaritepaeni. Omaanta naakakya, imatakaakina nokenkithatakagaeyirini paashinijatzitsiri atziri.

⁹ Naakiro, reewatakaantzi Jantyaako, Peetero eejatzi Jowa. Ari riyoteeyakini rirori itajonkakowentaana Tajorentsi. Iñaaperoeyawakinani, eejatzi iñaaperoeyawakirini Werenawee; ikanteeyakinani: “Kyaaryo, akim-itawakagaeyakani. Okimitaka nokenkithatakagaeyirini naari ajorriiyotzinkarite, piyaateeyeni eeroka pikenkithatakagaeyerini paashinijatzitsiri atziri”.

¹⁰ Apatziro eejatzi ikantakina: “Pikaminthagaeyerini owashironkaenkari”. Tema aritaki nametakawo nokaminthaapiintziri.

Rantziri Peetero janta Antyokiiyaki

¹¹ Ikanta ipokantakari Peetero Antyokiiyaki, eeniro ikompitakawo, rootaki nokanantakariri. Iroñaaka nokamantemiro tsika okantari.

¹² Rareetantapaakari rirori, rowakotapiintawitakari kaari jorriiyotatsi, rootaki rowantakariri riraga kaari rowayitani jorriyo. Okameethataki iroka, omaanta roojatzi rareeteeyantapaakani rotyaantawo Jantyaako. Riraga Peetero ithaawantakari riraga kantatsiri okameethatzi amonkaateeyeroni rojankinarini Moeseeshi owawijaakotanteeri, rootaki itsiparyaantanakariri riraga rowakoeyawitakarini. Omaanta iroka rantakiri, tee okameethatzi.

¹³ Roojatzi iñaakoeyakirini riraga paashinipaeni jorriyo rantakiri Peetero eejatzi ikimiteeyanakani: itsiparyaanteeyanakirini iyemijantzinkarite, ipashiwentakagaeyakarini itsipateeyaneeyarini. Riyotakagaeyawitakarini paashinipaeni ayemijantzinkarite tee okameethatzi riraga jorriiyopaeni rakiyoteri paashinijatzitsiri atziri, eejatzi ikimiteeyakarini Werenawee.

¹⁴ Noñaantapaakariri naaka Peetero eejatzi paashini jorriiyopaeni tee itsipateeyarini paashinijatzitsiri atziri, niyotaki tee imonkaatziro iroka kyaaryootatsiri akamanteeyiririni atziri: “Rowawijaakotashiteeyeni apatziro Jesokirishito, tee ikanteeyeni amonkaatero rametayitarini ajorriiyotzinkarite awijakotantyaari”. Roojatzi ipiyoteeyantakarini maawaeni ameenteeyarini Jesoshi, nokantzimotakiri irira riraga Peetero: “Tema eeroka jorriyo, omaanta chapinki tee pikimitaperotari ajorriiyotzinkaritepero, inta pikimitakari paashinijatzitsiri atziri.

Piyotaki apatziro Jesoshi rowawijaakotakimi; omaanta iroñaaka tee powanaawo maawaeni owanawontsi ikimitaga kaari joriiyotatsi rowayitawoni maawaeni; inta powakawo rametayitarini achariniiteni. Kimitaka pikenkithashiryaaakagaeyakarini tee riro Jesoshi apatziro rowawijaakotantzi. Pikenkithashiryaaakagaeyakarini okameethatzi eejatzi imonkaatero maawaeni rametayitarini joriiyopaeni. Tee okameethatzi iroka.

15 Pamine, aakataki joriiyo, ashi oyiro ajoriiyoeyini. Tee akimitari paashinijatzitatsiri atziri: tee riyoteeyirini paerani riraga Tajorentsi.

16 Riraga joriiyotatsiri ikantawita: ‘Aririka amonkaateeyeroni maawaeni rametayitarini ajoriiyotzinkaritepaeni, ari iñaaperotee Tajorentsi akameethatzi’. Omaanta ayotakiro kaari iroka, inta iñaaperotanteeri akameethatzi aririka ameenteeyari Jesokirishito, eero ikenkithashiryaaawo eejatzi kaari kameethatzi anteeyakirini. Tema aaka ameenteeyakarini Jesoshi, aapatziyakari, rootaki iñaaperoeyantakarini Tajorentsi akameethatzi, ikimitakaantakae tee anteeyironi kaari kameethatzi. Tee ikenkithashirirowo amonkaatakirorika rametayitarini ajoriiyotzinkarite. Tee iñaaperotashitari ikameethatzi riraga monkaateeyeroninimi maawaeni rametayitarini achariniiteni”. Rootaki nokantakiriri Peetero eejatzi maawaeni nojoriiyotzinkarite. Kyaaryo, aririka amonkaatawityaawomi rametayitarini ajoriiyotzinkarite, eero omatee owawijaakotee. Apatziro rowawijaakotantzi Jesoshi.

Eero owawijaakotee rojankinarini Moeseeshi

17 Pamine, ζiitaka ameenanteeyakaririni Jesokirishito? Tema akowaki rowameethashireteeyeni, rootaki apakaantawori akowawitari amonkaateromi rametayitarini achariniiteni rootaki awijakotanteeyari. Rootakima ζrantakagaeyakaerini Jesokirishito kaari kameethatzi? Kaari, tee rantakagaero.

18 Kyaaryo apakaantawori amonkaatawityaarimi rametayitarini achariniiteni, tee antziro kaari kameethatzi. Omaanta nokantemirikami iroñaaka: “Thame amonkaatero rametayitarini achariniiteni owawijaakotanteeri”, tema nantakiro kaari kameethatzi nopakaantawitawori nomonkaatawityaarimi rametayitarini achariniiteni.

19 Ŋaakiro, nomonkaatakirorikami rowaga ametayitarini aaka joriiyopaeni achariniiteni niyotanaki tee okameethatzi nameenteeyawo roori iñaaperotanteenari naari Tajorentsi nokameethatzi. Rootaki nopakaantawori, inta iroñaaka nameentaari apatziro Jesokirishito.

20 Ikentakotaka Jesokirishito koroshiki, ikamaki. Iroñaaka kimiwitaka notsipatakari naari koroshiki, nokamaki. Kyaaryo, eenirona nañi, omaanta tee naaka añaashitachani apaniroeni, omaanta kijokiro rowana Jesokirishito. Iroñaaka tee nantziro nokowakaari naari, inta nantziro ikowakaakinari Jesoshi. Rirotaiki Itomi Tajorentsi naapatziyakari. Inintashireperotakina, eejatzi ikamawentakina.

21 Tee ratsipetashitawo Tajorentsi ineshironkaeyakaeni. Omaanta, pikenkithashiryaaakari aririka pimonkaateeyakironimi rametayitarini nojoriiyotzinkarite ari pawijakoeyakini. Pameentakyaaworikami rowaga rametayitarini tekatsi pikantyaami paapatziyari Jesokirishito. Eerorikami paapatziyari, tema ratsipetashitakawo ikamawenteeyakimini.

3

Aririka aapatziyaari Jesoshi, tema akithaatakotakawo Ishire

¹ Iroñaaka, karaashiyajatzi, tee añiuro piyotantari. ¿Ninkama amataw-teeyimirini? Paerani nokamanteeyakimini ikentakotawenteeyakaeni Jesokirishito rowawijaakotantakaeri. Piyotaperoyawitakawoni, iroñaaka pikompitanaawo.

² Apaani nojampiteeyemini: rowaga Ishire Tajorentsi, ¿itaka ikithatakaanakimirori? ¿Rootakima pimonkaateeyantakaworini rametayitarini nojoriyotzinkarite ikithaatakaantakimirori? Kaari. Tema ro ikithaatakaantakimirori paapatziyakawo nokamantzitakimiri. Tema pameentakari Jesokirishito.

³ Paapatziyantakariri paerani, ¿tsika pikantakarri pawijakoeyanteeyarini? Tema ro Ishire Tajorentsi. ¿litateetaka jaga pikowantakarri iroñaaka pimonkaateeyeroni rametayitarini nojoriyotzinkarite? ¿Arima omataka-gaeyakimini ikowakagaeyakimirini Tajorentsi? Eero.

⁴ Osheki pikemaatsitawentakari Jesokirishito. ¿Patsipetashitawoma?

⁵ Pamine: tema rotyaantakimiro Tajorentsi Ishire. Tema itajonkakowen-tapiintakimi. ¿litaka itajonkakowenantakimiri? ¿Rooma pimonkaatapiin-takiro rametayitarini nojoriyotzinkarite? Kaari. Tema pameentakari, rootaki itajonkakowenantakimiri.

Rameentakari Awaraama Tajorentsi, rootaki iñaaperotantakariri ikameethatzi

⁶ Tema eejatzi pikimitakarri Awaraamani. Rameentakawoni paerani-peroroña maawaeni ikantakirini Tajorentsi, rootaki iñaaperotantakariri ikameethatzi, kimiwitaka tee rantziro kaari kameethatatsi.

⁷ Iroñaaka ¿ninka sheninkaperotaariri Awaraamani? Tema riraga kimitap-erotaariri: riraga ameentaperotariri Tajorentsi.

⁸ Paeraniperoroña ikenkithashiryaakotzitakarini aririka paashini-jatzitatsiri atziri rameenteeyari, aritaki iñaaperotakiri Tajorentsi rirori ikameethatzi. Rootaki ikamantzitakarini iroka kameethatatsiri: “Eeroka pamitakatena iinja notajonkakowenanteeyaririni jeekaeyatsirini maawaeni kipatsikipaeni. Iinja rirotaiki pisheninkani owawijaakotantat-siri”.

⁹ Aritaki ikanta, itajonkakowenteeyakirini maawaeni ameen-teeyakaririni Jesokirishito, ikimitakaanteeyakarini Awaraama rameentakari Tajorentsi.

¹⁰ Rootaki ayotantawori iroka: maawaeni kowatsiri imonkaateeyeron-imi maawaeni rojankinatakirini Moeseeshi rawijakotanteeyarini, ari-taki ikantakotzitakarini Tajorentsi paerani. Rooma rootaki ikantakotz-itantakaririni: tekatsi materoni imonkaatero, rootaki rowashironkaan-teeyaririni, rotyaanteeyerini paamariki kaari tsiwakanitatsini. Ñaakiro, okantzi Iwaperite Tajorentsi: “Rowashironkaeyerini Tajorentsi riraga kaari monkaataperotapiinteeyirorini maawaeni rojankinayitirini Moeseeshi”.

¹¹ Ñaakiro, tekatsi akantero amonkaateeyeroni maawaeni rowaga jank-inarentsi. Rootaki kaari iñaaperotanteeyeerini Tajorentsi akameethatzi, omaanta ikantakae irira: “Aririka pameenteena, ari noñaaperoyakimini pikameethatzi, roojatzi pikanteetateyeyaani pañagaeyaneeni”.

¹² Eejatzi rowaga rojankinarini Moeseeshi tee iyotagaeyeeni ameen-teeyari Tajorentsi awijakotanteeyari, apatziro rowaga iyotagaeyakaeni akan-tateyeyaani amonkaataperoteromi maawaeni okantayiteerini, awijakotan-teeyari.

Rantakaeniri Jesokirishito

13 Kyaaryo rowawijaakotakae Jesokirishito rootaki kaari rowashironkaantee Tajorentsi omawitya tee amonkaatawitawo rojankinarini Moeseeshi. Omaanta Tajorentsi rowashironkaantakari antani Jesoshi janta koroshiki ikamawentakae aaka rowawijaakotantakaeri. Tema okantzitani Iwaperite Tajorentsi: “Riraga kentakotachani inchatoki, rowashironkaanteetakari rantani. Ari ikantakaantziro pinkathari”.

14 Ari ikamawenteeyakaeni Jesokirishito riraga icharineeteni Awaraamani. Ikamawenteeyakaeni maawaeni joriiyotatsiri eejatzi kaari joriyiyotatsi, rowawijaakoeyantaaririni maawaeni ameenteeyaririni. Eejatzi Ishire Tajorentsi, tema akithaatzitakari maawaeni ameenteeyaririni Jesokirishito. Rootaki ikashiyakaetakaririni Awaraamani paerani.

Ikashiyakaetakarini Tajorentsi Awaraamani

15 Pikenkithashireero, noyemijantzinkarite, iroka ameteeyakarini. Aririka akowaki akashiyakaeri ajoriiyotzinkarite aperi oetarikapaeni, ojankinateniri akashiyakaakiriri, riyoperotantyaawori. Eejatzi ojankinatero awaero. Tekatsikya paashini ikantya atziri rowashiñeero iwaero, eero imatziro ramatawiteri riraga akashiyakaakiriri oetarikapaeni.

16 Eejatzi riraga Tajorentsi, ikantziri Awaraama: “Aririka paapatziyena ari nowawijaakoteemi”. Eejatzi ikantakiri: “Notyaanteri picharineteeyaari iinja, rowawijaakoeyerini maawaeni ameenteeyaririni”. Pamine, tee ikantzirini: “Notyaanteeyerini osheki owawijaakoeyemini”. ¡Eero! Irira ikenkithatakotakari apaniroeni icharineteeyari paata owawijaakotantatsini: riraga Jesokirishito.

17 Ñaakiro, ikantakirini Tajorentsi Awaraama paeraniperoroña. Ikanantakaririni, tekirani ojeekeni rojankinarini Moeseeshi. Ari okaataki ojarntsi 430, roojatzi rojankinatakaantakari Tajorentsi Moeseeshi. Tee ipaashinitziro iroka ikamantzitakaririni riraga Awaraama, tee ramatawiteziri.

18 Aririkami imonkaateromi Awaraama rojankinarini Moeseeshi, rootaki rowawijaakotantakyaaririmi Tajorentsi, eeromi ikashiyakayirimi rowawijaakoterimi. Omaanta rirotaiki kowashitacha rowawijaakotashitari. Tee ro rowawijaakotantakariri Tajorentsi Awaraama imonkaatakiro rojankinarini Moeseeshi. Rooma tekatsi.

19 ¿Oetaka ojeekantakari rojankinarini Moeseeshi? Iyotakagaeyakaeni eeniro antani, rootaki akowaeyantakarini owawijaakoeyeeni. Ipokaki Rotyaaantanewo Tajorentsi, iroñaaka tee akowaero rojankinarini Moeseeshi. Tema rirotaiki Jesokirishito icharineni Awaraama: riraga ikamantzitarini paerani Tajorentsi: “Notyaantemiri iinja owawijaakotemini”. Eejatzi nokamantemiro iroka: riraga Tajorentsi ikantziri ronampiri: “Pikamanteri Moeseeshi noñaani”. Ari ikantakiri. Roojatzi riraga Moeseeshi ikamanteeyakirini atziripaeni iñaani Tajorentsi.

20 Omaantakya ikenkithatakaaperotakiri Tajorentsi Awaraama, tekatsi kamanterini. Apatziro ikamantakiri apaniroeni.

21 Paerani ikantziri Tajorentsi Awaraama: “Aririka paapatziyena, aritaki nowawijaakotakimi”. Roojatzi rojankinatakaeri Moeseeshi, otzimantakari rojankinari. ¿Inashitama iroka rojankinatakaakiriri Moeseeshi? Teewee. Iroñaaka ayoteeyini tee owawijaakoeyeeni rojankinarini Moeseeshi, tekatsi okante owameethashireperoyeeni rootaki kaari imatantawori Tajorentsi iñaaperotee akameethatzi.

22 Omaanta iyotakagaeyakaeni rowaga rojankinarini Moeseeshi eeniro antanipaeni maawaeni. Tee amateeyironi ikowakaakaeri Tajorentsi.

Omaanta eeniro ikanteeyakaerini maawaeni aaka aapatziyariri: rootaki akowantari ameenteeyaari Jesokirishito, aritaki rowawijaakoeyakaeni.

²³ Paerani, osheki omperateeyawitakaeni rojankinarini Moeseeshi, okimitakari waarirya, aririka romonkyaagakae omonkyaagementotsiki. Okimitakaantakae okempoyeeyakaeni roojatzi ipokanteeyaari riraga aapatziyee-yarini.

²⁴ Eejatzi rojankinarini Moeseeshi oshiyaakari iyotaantatsiri: iyotagaeyakaeni eeniro antani, akowanteeyakarini ameenteeyarini Jesokirishito, rowameethashiryaanteeri, iñaakae akameethatzi, ikimitaakaantee tee antziro kaari kameethatatsi.

²⁵ Iroñaaka ayoteeyakirini Jesokirishito, ameentakari. Aritapaaki. Tee okempoyee iroñaaka rojankinarini Moeseeshi: tema monkaataka.

Aakapaeni aapatziyariri, akimiteeyakarini Awaraamani

²⁶ Ameenteeyakarini Jesokirishito, rootaki itominanteeyakaerini Tajorentsi.

²⁷ Pamine, eejatzi akaawoshitakotawentari Tajorentsi riyoteeyantakaerini atziri ameentakari Jesokirishito, eejatzi asheninkateeyakarini Tajorentsi.

²⁸ Iroñaaka akaateeyakirini joriiyotatsiri, kaari joriiyotatsi, eejatzi akaateeyakirini pimantaari, kaari pimantacha, shirampari, tsinani, maawaeni: amonkaatawakagaeyakani ameenteeyakarini Jesokirishito.

²⁹ Eejatzi okimitaka, aririka asheninkateeyakyaarini Jesokirishito, eejatzi asheninkateeyakyaarini Awaraamani. Tema Jesokirishito rirotakiriharineni. Paerani riraga Tajorentsi ikashiyakaayitakarini itajonkakowenteeyakaeni aaka, ikimitaakirira itajonkakowentakiri Awaraamani.

4

Tsika akantawitani paerani, tekirani ipokini Jesokirishito

¹ Piyotakotziri rametayitakarini ashaagantachari. Eeniro itomi, ikowaki iperi maawaeni rashitayitarini. Eejatzi ikantziri isheninka: “Aririka nokamaki paata, pikempoyaawakiniri notyomyaaniki maawaeni nashitayitarini. Aririka rantarite, ari pipaeri maawaeni”. Ikamantakari iriri, iroñaaka rirotakiriharineni. Paerani riraga Tajorentsi ikashiyakaayitakarini itajonkakowenteeyakaeni aaka, ikimitaakirira itajonkakowentakiri Awaraamani.

² Eenitatsi kempoyiriri, eejatzi kempoyiiniriri rashitayitarini. Aririka omonkaatapaeya ikantakiriri iririni, aritaki ishinetagaeri ragaero rashaa-gawo.

³ Aritaki akimitawitani paerani aari, tekirani ipokini Jesokirishito. Okempoyaawiteeni rojankinarini Moeseeshi, iyotagaeyawiteeni antapiinteyironi pomeentsitayitacharini. Akemijantashitayitawitawoni ikantayitizirini atziri, rootaki omperateeyantakaerini oshiyakari omperanarentsi ikemijantaperotapiintziri omperatariri.

⁴ Roojatzi aretantapaaka kitejiri riyoyaantakawori Tajorentsi omonkaaperotantakari ikantzitakarini rirori, rootaki rotyaanantakaririni itomi, ikoñaantantapaakawo tsinani, joriiyo rinawitapaaka. Oztimatye ikemijantaperotapaakiro rirori rojankinarini Moeseeshi.

⁵ Rootaki rotyaanantakariri Pawa Itomi ikamawentakae rapaatawentakaero riraa eero omperataneer rojankinarini Moeseeshi. Akimiwitarini pimantaari, omaanta rowawijaakoeyakaeni, rootaki iroñaaka itomintaperoyantakaerini Tajorentsi.

⁶ Rootaki ayotantariri aakateeyakini itomipaeni, aritaki ikanta Tajorentsi eejatzi Itomi rotyaanteeyakaeroni Ishire okihaatakaakae. Rootaki iroñaaka akanteeyantaaririni: “Eeroka Pawa”.

⁷ Tee aakapaeni iroñaaka pimantaari, inta iroñaaka aakateeyakini itomipaeni Tajorentsi. Ineshironkaeyakaeni, eeniro ikashiyakagaeyakaerini maawaeni.

Aririka apomeentsiwentyaawo rojankinatziniriri Moeseeshi, akimitakari pimantaari

⁸ Paerani, eerokapaeni tee piyoteeyawitarini Tajorentsipero, piitajorentsiseeyawitarini riwetsikanipaeni atziri, rootaki omperatanteeyawitakimirini. Omaanta tekatsi okanteeya otajorentsise.

⁹ Omaanta iroñaaka piyoteeyakirini Tajorentsipero, eejatzi riyotaperotakimi eerori, reentsiteeyakimini. Eejatzi ifaaperotakimi pikameethatzi. ¿litaka pikowaeyantakarini pikimiteeya paerani? ¿Eeniro pikenkithashiryaakawo okameethatzi pimonkaateromi rametayitarini joriyopaeni aritaki owameethashiretakimi? ¿litaka paapatziyashitanyaariri kaari tajorentsitsi? Eero imatziro rowawijaakotemi. ¿Pikowakima pikimiteeya eejatzi pimantaari?

¹⁰ Eerokapaeni rirotaki paashinijatzitsiri atziri omaanta pikimitaari joriyopaeni: pinashitaakaapiintayitawoni kitejiripaeni, kashiripaeni, ojarentsipaeni, oetarikaeni. Ro pinashitakaapiintayitaworini piitashitawitaka ari rowameethatakimini.

¹¹ Osheki nokantashiryaaka iroñaaka. ¿Natsipetashitakawoma nopomeentsitawentakimi niyotagaeyawitakimini?

¹² Iroñaaka, noyemijantzinkarite, osheki nokowaperotakaakimikya pikimiteeyenani: eero pipomeentsitawentaawo rojankinarini Moeseeshi. Tema nookaero naari, iroñaaka nokimiteeyeemini eerori, tee pipomeentsitawentawoni paerani, tee piyotawitawoni. Niyaatashitankitzimiri paerani, tee pitheenkaeyawakinani inta paakameethateeyawakinani.

¹³ Eejatzi piyoteeyakini nokamanantapaakimirini tsika pikantyaaka pawajakotantyaari, omawitya noshipetawathawitya naaka.

¹⁴ Pipinkimatawakinarikami noshipetawathawaetantarini. Rooma tee pipinkimatawakina, kameethapero paakameethaperotawakina kimitaka riro paakameethaperotawaki ronampiri Tajorentsi, eejatzi kimitaka riro paakameethaperotawaki Jesokirishito.

¹⁵ Omaanta iroñaaka pitheenkimatakina. Pipeyakotakiro paerani pikimoshirewentawakina. Nokamantakoeyakimini paerani pikaminthaaperoyakinani. Nokantemirikami: “Pipenawo poki”, ari pipakinawomi, aririka pimatateromi. Niyotaki osheki pinintaperoyakinani.

¹⁶ Ari piyotaki kyaaryooperotaki iroka nokenkithatakagaeyakimirini. Inta eekirowo nokenkithatakagaeyanakitziimironi iroka kyaaryooperotatsiri, ¿iroñaakama pikijantenawo?

¹⁷ Kyaaryo: ikowaki riweshiryaakayemi riraga amatawizimiri, omaanta eero namitakoperotzimi. Ikowaki pitheenkaeyenani naari, paapatziyantyaariri rirori.

¹⁸ Pamine, nokowaki naaka namitakoperotemi maawaeni kitejiri: aririka notsipatemi, eejatzi aririka notsiparyaneemi, nokowaki niyotaaakotemiri Jesoshi, eejatzi nokowaki namitakotemi.

¹⁹ Nokimiteeyakimini eeroka neentsite. Okimitaganki tsinani aririka okoñaawanite otomi, osheki okemaatsiperotanakawo katsiri. Ari okimitzimowitakina naari, oshekipero nokemaatsitawenteeyakimini

najankanekira, roojatzi pameentaperotantakyaariri apatziro Jesokirishito, maawaeni pajankaneki.

²⁰ Nokowaperotawitakarofa nojeekimotanakimimi, kameetha nokenkithatakaaneemimi. Tee niyotakotzimi oetarika nokantemiri ojeekantanakyaari piyoperotantyaari.

Iroñaaka nokenkithatakotero Akaara eejatzi Jaara

²¹ Aririka piitawitaka pimonkaatakiro rojankinarini Moeseeshi pawijakotanteeyari, pikamantena: ¿piyotaperotziroma okantziri rojankinarini?

²² Okantzi eenitatsi Awaraama itomi apite. Apaani ashi omperanawo iina ramanantziro. Riraga paashini ashi iinapero, tee ramanantziro irowa.

²³ Riraga otomi omperanawo ikimitaperoeyakarini paashinipaeni eentsipaeni. Omaanta inashita rirotaki otomi iinapero. Ikantzitakawoni Tajorentsi: “Aritaki itzimaki pitomi paata”. Ari monkaataka ikantakirori, tzimaki iroñaaka.

²⁴⁻²⁵ Eeniro oshiyakaawentakiri iroka tsinani apite. Owaero omperanawo Akaara. Oshiyakaawentakiri roori pomeentsiwentawori rojankinarini Moeseeshi. Rojankinatakiro irira ikantakiriri Tajorentsi janta tonkaariki jeekatsiri janta Araawyaki, oetachari Shinayii. Otomi rowaga omperanawo, ikimitakawo riniro: rirotaki omperanari rirori, eeniro omperatariri. Eejatzi oshiyakaawentakiri omperanawo joriyopaeni jeekayitatsirini iroñaaka Jerojareeki: ratsipetashitakawo ipomeentsiwenteeyakawoni rojankinarini Moeseeshi, maawaeni.

²⁶ Omaanta eeniro paashini tsinani, rowaga Jaara iinapero Awaraama. Okimitakawo aniro. Oshiyakaawentakiri roori jeekayitatsini iinja paashiniki Jerojaree, jeekatsiri iroñaaka janta jenokinta. Aakateeyakini jeekatsini iinja janta, anampiteeyawoni. Tee aakapaeni omperanawo; tee apomeentsiwentawo rojankinarini Moeseeshi; ero apomeentsiperowentawo.

²⁷ Rootaki rojankinatakotakirini Iseeyashi: “Pijeekashitawitaka omaanta piweshiryaaanakya. Tekira itzimi pitomi, omaanta pikimoshireperotanaki, roshekiperotanaki pijaripaeni, ero roshekiperotzi ojaripaeni omperatzimiri”.

²⁸ Iroñaaka, noyemijantzinkarite, aaka asheninkateeyakarini Jesokirishito riraga icharineni iinja Ijaaka, riraga itomi ikashiyakaakariri Tajorentsi Awaraama. Rootaki acharineteeyantakaririni eejatzi ikashiyakagaeyakaerini rirori.

²⁹ Paerani, otomi omperanawo ikijapiintakiri rirentzi: riraga Ijaaka otomi Jaara iinapero Awaraama. Riraga Ijaaka rirotaki ikashiyakaakiri Tajorentsi. Iroñaaka eejatzi okimitaaka, riraga kowatsiri amonkaateeyeroni rojankinarini Moeseeshi ikijapiinteeyakaeni aari: tema aakateeyakini ameentakariri Jesoshi riraga icharineeteni Awaraama.

³⁰ Eeniro iroka okantziri rojankinatziniri Moeseeshi: “Ikantziri Tajorentsi Awaraama: ‘Potyaanteero rowaga pomperanawo eejatzi otomi. Riraga otomi, ero ikimitaperotari otomi piinapero. Riraga Ijaaka rashitaperoteeyawo maawaeni jeekimoteeyimirini’”.

³¹ Naakiro, noyemijantzinkarite, iñaaperotakae Tajorentsi rootaki tee ajawoteeyawoni rowaga omperanawo. Roori oshiyakaawentakiro rojankinarini Moeseeshi; rootaki kaari apomeentsiwenantawo rojankinarini Moeseeshi. Omaantakya ojaripaeni rowaga Jaara rirotaki ikashiyakagaeyakiririni Tajorentsi Awaraama. Iroñaaka akimiteeyakarini riroripaeni rootaki asheninkateeyantaririni icharineteeyarini Awaraama: riraga Jesokirishito.

5

Piyoyagaantya: teerika inimotzimi pipeyeeya joriyyo, ari paapatziyari Jesokirishito

¹ Tema paerani rowawijaakotakae Jesokirishito, rootaki iroñaaka okameethatantari oyaataperoeyerini. Tee ikoyi akimiteeyari pimantaari. Eero pikoyi romperateetemi pantayiteroni oetarikapaeni pawajakotanteeyari.

² Pikemijantaperotena. Naakatakikya naaka kamantzimirori iroka. Aririka pitotonatakaantya pishiramparitantari, ¿piitizima ari owawijaakotakimi? Eero, patsipetashitakawo pitotonatakaanta. Apatziro pameentaperotyaaari Jesokirishito, pawajakotantyaari.

³ Nokamanteemi eejatzi: aririka pitotonatakaantya pawajakotanteeyari, okameethatzi pimonkaateeyeronimi maawaeni rojankinarini Moeseeshi, pithotyeeero maawaeni. Eerorika pimonkaateeyeroni maawaeni, eero pawajakotzi.

⁴ Aririka pikoyi pimonkaateeyeroni rojankinarini Moeseeshi iñaaperotantemiri Tajorentsi, tee pikoyi ineshironkatemi. Pitheenkakiri Jesokirishito.

⁵ Omaanta naaka naapatziyari irira noyaataperoeyakirinikya. Niyotaki eerokapaeni tee kijokiro powaeyirini rirori. Omaanta aririka ashinetero Ishire Tajorentsi iyotagaeyeeni aapatziyari Jesoshi, ayoteeyakini imonkaatero riraga Tajorentsi maawaeni ikantakaeri. Aritakikya ayoteeyakini rowameethataperoeeyeni.

⁶ Aririka akempiyaaminthatakyaari Jesokirishito, ayoperotaki eero rojampitee Iriri: “¿Pitotonatama?” Eero ikenkithashiryaaakotee. Omaanta ikenkithashiryaaakotakae aririka ameentaperotakyaarikya Itomi aritaki antaperoeyakirini paashinipaeni atziri. Rootaki ikowakaakaeri Tajorentsi.

⁷ Paerani kameetha paapatziyeeyawitarini. Paapatziyaperoteeyawitakawoni kyaaryootayitatsirini. ¿Ninkama ookakaakimirori paapatziyawitakari?

⁸ Tee rookakaemi rojorentsi. Rirootaki kowakaakimirori poyaatero kyaaryooperotatsiri.

⁹ Aririka owetsikya paa ari owaetakya tapiyakaawori apatziro owetakya eechonkiini, othotyaanakiro maawaeni otsichaagantakawo. Eejatzi okimita roori, paapatziyakowitakarira eechonkiini ikantziri amatawitantsiri, ari ikenkithashiryaanakyaaami atziri eeki ro piyaatanakityeemi pameñaaperotanakyaaawomi. Roojatzi pimataperotanteeyaami pipaashiniperoteero oetarika pikenkithashiryaayityaarini.

¹⁰ Omaanta naaka nameentakari Tajorentsi, niyotaki ikenkithashiryaakaaperoeeyemini, eeki ro piyaatatye pikimiteeyantenarini. Omaanta iinja rowashironkaeri Tajorentsi, riraga kowatsiri ikompitakayitemironi, omawitya rirorika atziri jewatatsiri.

¹¹ Noyemijantzinkaritepaeni, eenitatsi theyyakotakinari ikantakotakina nokamantziri atziri imonkaatero rojankinarini Moeseeshi. Nokantemirikami: “Pitotonatya pawajakotanteeyaarini”, eero nokamantzimimi: “Ikamawentakae Rotyaantawo Tajorentsi koroshiki rowawijaakoeyakaeni”. Roojatzi eeromi ikijanami joriyyopaeni. Ikiwaneentakinawo osheki nokenkithatakotakirira Jesoshi ikamawentakae koroshiki omaanta rametayitarini nochariniitani eero apomeentsitawentawo.

¹² Eenitatsi riraga kantawitzimiri pitotonatya, osheki roñaashirenkakina. Nokenkithashiryaawita naari rirootaki oeyoyeroni iyatharekitho, aririka iyoteemi tee okameethatzi ikantzimiri.

Aririka pinintaperotawakagaeyani, ari monkaataka

¹³ Iroñaaka, noyemijantzinkarite, nokamantemi. Ikowayitakimini Tajorentsi rowawijaakoeyemini, tee ikowaperotakayimi pipomeentsi-wentyaawo rojankinarini Moeseeshi. Rowawijaakoeyakimini, omaanta tee ishinetzimi pantero oetarika kaari kameethatayitatsini pikoyiri eeroka. Ikowaki pinintaperotawakagaeyaani maawaeni, eejatzi pikaminthaawakagaeyaani.

¹⁴ Eeniro iroka rojankinatzirini Moeseeshi: “Kimitaka eeroka pikamintha-gaaty apaniroeni, eejatzi pikimiteeyerini paashinipaeni, pikaminthaap-eroeyerini, pinintaperoyerini”. Aririka amateeyakironi iroka; kameetha. Monkaataka.

¹⁵ Noshiyakaawentemiro iroka: aririka pikijawakagaeyaani, pikantzimatakiririka paashini atziri pitheeyakotyaaririka kimitaka patsikawakagaeyatyaani, eejatzi pitzimpithaawakagaeyaani. Kyaaryoowa, pithonkawakagaeyanikarira: pookakaawakagaeyaawoni paapatziyarira Jesoshi.

Akowaeyawitarini aari, eejatzi okowakagaeyakaerini Ishire Tajorentsi

¹⁶ Nokamantaperotemi: pikantero Ishire Tajorentsi iyoteeyemini oetarikapaeni panteri eejatzi pimonkaaperotero maawaeni. Eerokya pantero kaari kameethatatsi pikowaeyawitarini eerori.

¹⁷ Eenitatsi kaari kameethatatsi pikowaeyirini panteeyerini eerori, ee-jatzi eenitatsi okowakaawitakimi Ishire Tajorentsi antakayemi. Tee omonkaataawakagaeyani. Inashitayitakani, rootaki kaari pimanteeyanta-woni pantero kameethatayitatsirini okowakaawitakimi Ishire.

¹⁸ Aririka aapatziyawo Ishire Tajorentsi oetarika antakagaeri, eero ak-enkithashiriuro amonkaatero rojankinarini Moeseeshi.

¹⁹ Ayoteeyakironi kaari kameethatatsi rantapiinteeyirini kaari aapatziyaperotawori Ishire Tajorentsi, shirampari iñaaminthaziro kaari rayi, oñaaminthaziri tsinani kaari ayi, rantaminthatawakagaeyani: ranteeyakironiwee, tee ipashiwentakaaneetawo.

²⁰ Eejatzi iitajorentsitashitayitakawoni oetarikapaeni, imatsitantzi, roon-awakaeyakani, ikijathatawakagaeyakani, raamaakotawakaeyani, intsi-paete ikijeeyani, ininatawakaeyani, riyoshiiteeyani tee ikoyi itsipateeyarini paashinipaeni, apatziro itsipateeyarini oshiyarini.

²¹ Eejatzi iñaawenatzitayitakarini rowaagawo paashinipaeni atziri, ishinki-teeyani, osheki rowaperoteeyani, eejatzi maawaeni paashinipaeni kimitay-itaworini. Paerani nokamanantzimiri: “Kyaaryoowa. Aririka pantapiintero maawaeni irokapaeni, eero pimatziro piyaatee janta reewaperowenantz-inta Tajorentsi”. Iroñaaka napiiteemiro: “Kyaaryoowa. Piyaateekari paa-mariki kaari tsiwakanitatsini”.

²² Omaanta aapatziyaantakawori Ishire Tajorentsi rootaki anteeyantaka-worini inashitacharipaeni: tema iyoteeyakaeni aninashireperotawaka-gaeyakani; akimoshireeyakini; eero akenkithashiryaaapiintaneero oetarika-paeni tema aritaki itsipaperotakae Tajorentsi; eero ajamashiryaaashitari; kaari akijathatantawakaantya; akaminthaawakaeyakani; akameethataki, eero amatawitantzi,

²³ kaari akantakaaperotantya, aamaakowentyaawo awatha aaka apaniroeni eero antayitziro ni kaari kameethatatsi akowawitari anterimi. Tema inimotakiri rojankinarini Moeseeshi maawaeni iroka.

²⁴ Riraga kentakoeyacharini koroshiki ikamaeyakini, tekatsi rantee eejatzi. Aapatziyantakariri Jesokirishito, kimitaka ari akaatakiri akentakotaka, kamakae; tekatsi akanteeya akowaaeyeni antero kaari kameethatatsi.

Eenitatsi iroka paashini riyotaayitziririni Paaworo

²⁵ Omaanta okimitzimotakae owañaagae eejatzi Ishire Tajorentsi, iyotaka-gaeyakaeni. Thame anteeyeroni oetarikapaeni iyotagaeyerini.

²⁶ Eero akantakaaperota, eero akijaneentziri paashinipaeni, eero akowashiriitzi rashitayitarini rashi rirori.

6

¹ Noyemijantzinkaritepaeni, aririka piñeeri piyemijantzinkarite rantziro kaari kameethatatsi, pikantero Ishire Tajorentsi iyoteemi pikaminthaantyaariri. Kyaaryoowa, pikijirikari, eentsikironi pikanteri pikijakaarikari. Kyaaryoowa pantzirokari eerori kaari kameethatatsi.

² Pikaminthaawakagaeyani eejatzi pamitakotawakagaeyani. Aririka pantero iroka, aritaki pimonkaatakiro okaatzi riyotaakiri Jesokirishito.

³ Eenitatsirika asheninka kantakaaperotachari, ramatawitashitaka apanironi. Tee ikameethatzi rirori.

⁴ Pikenkithashiryaakotya: piyotantyaari okameethatzirika pantayitzirini. Aririka okameethatzi pantayitzirini, pikimoshiryaanaki. Eero pikantakaaperota, eero pitheenkiri paashinipaeni,

⁵ tema eenitatsi anteeyirini maawaeni.

⁶ Okameethatzi apagaanteeyerini okaatzi tzimimoteeri riraga yotagaeyerorini iñaani Tajorentsi eero okoetyeemotantariri rirori. Tee akoyi ikoetyaayeroni oetarikapaeni.

⁷ Kyaaryoowa, eero pamatawiteeyaani eeroka, tee ikowakagae Tajorentsi atheenkaeyerini. Noshiyakaawentemiro: oetarikapaeni apankitayitzirini, aayiteeroni okithokipaeni roori. Rooma atheenkakiririka Tajorentsi, eero raanee jenokinta.

⁸ Oshiyakawo iroka aririka antapiintero kaari kameethatatsi akowaeyawitarini, ari aate paamariki kaari tsiwakanitatsini. Aririka antapiintero okowakaakaeri Ishire Tajorentsi, ari akanteetatyeyaani ajeeke jenokinta.

⁹ Eero apakayiro antapiintero oetarika okowakaakaeri Ishire Tajorentsi, rooma ari ipineeyakaeni iinja Tajorentsi.

¹⁰ Ari thame akaminthagaeyerini paashinipaeni atziri, eekiro aataty akaminthaaperoyerini ayemijantzinkaritepaeni.

Ari riweyaakiro rojankinari

¹¹ Piñaakiro, antawo nojankinatakiro naaka iroka.

¹² Riraga kowawitachari itotonatero ishiramparitantari, ikowaki riraga ijoriyotzinkarite iñaaperoeyerini. Tee ikowaperotzi ikijeeyerini. Ikan-temimi: "Ikamawentakimi Jesokirishito koroshiki rowawijaakoeyemini", ari ikijeeyerinimi ijoriyotzinkarite.

¹³ Maawaeni riraga totonatachari tee imonkaatzirini rojankinarini Moe-seeshi, omaanta ikowawitaka pitotonatya eerori ikantakaaperotantyaariri. Ikantakaaperowentemimi, ikanterimi ijoriyotzinkarite: "Ñaakiro, nototona-takaakari. Ikemijanteeyakinani".

¹⁴ Omaanta tee okameethatzi nokantakaaperotya naaka, omaanta nokowaki niweshiryaawentyaari riraga Awinkatharite Jesokirishito, riraga kentakowentakaerori kaari kameethatatsi antziri.

¹⁵ Eero rawijakotashita maawaeni totonatachari, eejatzi eero rawijakotashita kaari totonatacha. Omaanta aririka ipaashinitakaagae Tajorentsi aapatziyanteeyaririni Jesokirishito, ari owawijaakoteeya.

¹⁶ Aririka pikemijantaperotakiro iroka, ari isheninkatakimi Tajorentsi, eejatzi nokowaki kameetha ijeekakayemi, eejatzi nokowaki

ineshironkatemi eerokapaeni eejatzi nojorriyotzinkaritepaeni, riraga aapatziyariri Jesoshi.

¹⁷ Iroñaaka roojatzi paata tee nokoyi nokemakoteemi eejatzi pookaero kyaaryooperotatsiri. Naaka antawaetziniriri Jesoshi, rootaki ikijantakinari theenkantatsiri, rootaki nopirotantayitakarini nowathakipaeni.

¹⁸ Iroñaaka, noyemijantzinkarite, nokowaki ineshironkaeyeemi eejatzi Awinkatharite Jesokirishito. Tema aritaki ikantapiinteyemini.

Ari okaatzi.

Naaka jankinatzimirori iroka:

Paaworo

RIRAGA PAAWORO ROJANKINATEEYINIRINI EJEESOJATZI

¹ Nokoyi niwethatemi eerokapaeni, ejeesoajatzi, tsikarika pikanta piyeeki. Naaka Paaworo jankinat zimirori iroka. Rotyaantakina Jesokirishito nokenkithatakoteri, tema rootaki ikowakaakinari Tajorentsi. Iroñaaka nojankinateeyakimironi maawaeni aapatziyariri Jesoshi jaga Ejeesoki: eerokapaeni reentsiteeyakarini Pawa Tajorentsi.

² Nokowaperotaki iroñaaka ineshironkateeyemini Pawa Tajorentsi, eejatzi kameetha ijeekakagaeyemini. Eejatzi ikimitakari riraga Awinkatharite Jesokirishito.

Ikowakaakae Tajorentsi ayoteeyerini

³ Thame akanteeyerini atziri tema ikameethaperotaki Tajorentsi riraga Ashitariri Awinkatharite Jesokirishito. Aapatziyakari irira, iroñaaka ikantakae Tajorentsi: “Ari piyeekimotena paata janta jenoki”. Tema eejatzi iroñaaka osheki ineshironkatakae, itajonkawentakae aweshiryaawentaperoyekarini, kimitaka ajeekimotakiri jenokinta.

⁴ Paerani tekirani riwetsikironi kipatsi, riyoyagaeyakaeni, riyotzitakani rirori aritaki rowawijaakotakae Jesokirishito. Ikenkithashiryaaka: “Nowameethaaperoyeerini maawaeni aapatziyaarini Notyomi”. Iroñaaka iñaaperoyakaeni akameethateeyeeni ikimitakanteeyakaeni tee antziro kaari kameethatatsi.

⁵ Inintaperotashiteeyakaeni rootaki rotyaanantakariri Jesokirishito ikamawenantakaeri. Rooma aritaki ikantzitakani paeraniperoroña: “Notomintayiteeyarini riraga aapatziyeeyakaririni Jesoshi”. Rootaki ikowakagaeyakarini maawaeni.

⁶ Iroñaaka asheninkateeyakarini Itomi inintashireperotziri, rootaki ineshironkateeyantakarini. Ikaminthaaperoyakaeni osheki. Roojatzi akantani akanteeyerini atziri: “Ikameethaperotaki Tajorentsi”. Eejatzi thame akanteeyerini Tajorentsi: “Eeroka pikameethaperotaki”.

⁷⁻⁸ Ineshironkaperoyakaeni maawaeni, inintashireperoyakaeni osheki. Rotyaantakiri Itomi ikamawenteeyakaeni rapaatawenteeyakaeni riraa. Ikaminthaaperoyakaeni iroñaaka tee ikenkithashiryaakoteero eejatzi kaari kameethatatsi anteyawitakarini. Tema aritaki rowawijaakotakae. Riyotakagaeyakaeni, otzimantakari ayoteeyantarini.

⁹ Eejatzi riyotakaakaero iitarika rotyaanantakariri Jesokirishito: tee ayotawitawoni paerani. Aritaki, paerani riyoyayitakarini rotyaanteri rowawijaakotanteeri.

¹⁰ Eenitatsi iroka ikowakagaeyakarini maawaeni: iinja reewawenataperotanaki Jesokirishito. Aririka omonkaatakya iroka kitejiri, ari ipiyoteeyakaeni maawaeni: jenokijatzi eejatzi maawaeni kipatsijatzi. Roojatzi reewawenanteeyakaeni, maawaeni.

¹¹ Maawaeniroña okaatzika awijayiteentsirini iroñaaka, aritaki ikenkithashiryaakarini Pawa Tajorentsi paerani, tekirani riwetsikironi kipatsi. Imonkaatakiro iroñaaka ikantzitakarini paerani. Tema ikashiyakayitakarini rotyaanteeniri Itomi Jesokirishito jaawikika ijeekashiretanteyapaakaerini. Ari okantzimaetaka iroñaaka imonkaatakiro.

12 Naakapaeni joriiyo jewateeyatsirini naapatziyaperoyakarini Jesokirishito. Rootaki nokowantakari noñaaperoyeerini Tajorentsi, eejatzi nokanteeyerini atziri: “Ikameethaperotaki Tajorentsi”.

13 Eejatzi eeroripaeni pikemakoeyakirini Jesokirishito pikemaki ipokashitakaeni rowawijaakoeyakaeni. Kyaaryooperotaki paapatziyakari. Paerani ikanteeyakaeni Tajorentsi: “Aririka paapatziyakaari Notyomi, okithatakaanakimi noshire”. Kyaaryo iroñaaka kijokiro owakimi rootaki piyotantakari pisheninkatakari Jesokirishito.

14 Aririka kijokiro owanaka, ayotanaki kyaaryoopero ithotyagaero Tajorentsi maawaeni ikantzitakaeri. Eero ramatawitee. Tema kyaaryooperotaki ragaeyaneeni jenokinta atsipateeyantapaeyaaririni rirori. Tema ikameethaperotaki. Thame akanteeyerini maawaeni atziri: “Ikameethaperotaki Tajorentsi”.

Ipaasonkitziri Paaworo Tajorentsi

15 Nokemakoeyakimini eeroka, paapatziyaperoyakarini Awinkatharite Jesoshi, eejatzi pinintashireperoyakirini piyemijantzinkaritepaeni.

16 Nokantatyaani nopaasonkitakowenteeyimini eerokapaeni, eejatzi namaniri Tajorentsi eekiro riyaatatzi ramitakoeyemini.

17 Namanapiintziri riraga Ashitariri Awinkatharite Jesokirishito. Tema ikameethaperotaki. Nokantziri: “Piyotakaaperoyeerini ejeesoajatzi, piyotakaeyerini tsikarika pikanta eerori.

18 Nokowaki eejatzi riyotakaaperoyemini, piyotantyaari tsika ikanteeyani paata: tema okameethaperotakiroña janta jenokinta”. Tema rashiteeyakaeni, rootaki nokowantakari piyoteeyeni okameethaperotaki maawaeni ikashiyakagaeyakaerini.

19 Oshekipero itajorentsiperotaki, tee opeyaneenta itajorenka. Itajonkawenteeyakaeni aakapaeni maawaeni aapatziyariri. Paerani iyotakagaeyakaeni itajorentsiperotaki,

20 tema ipiriinteeri Jesokirishito. Raaneeri janta jenokinta, eejatzi ijeekakagaeri janta rakoperoki ikaatapaeri reewawenantapae.

21 Ikantakiri: “Notyomi, nokowaki peewawentaperoyeerini maawaeni jewaperoyawitacharini: jewawenantatsiri, aataperoteenchari, eewatakaantayiwitacharini, maawaeni jewatatsiri kamaaripaeni, jewataperotatsiri nonampiripaeni, maawaeni. Peewawentaperoyeerini maawaeni jeekaeyatsirini iroñaaka, eejatzi peewawentaperoyeerini maawaeni impaetayitatsini ikonaatee paata”. Ari ranaakoeyakirini maawaeni, reewaperowenantziroña.

22 Eejatzi ikantakiri: “Notyomi, eeroka antakaantayiterorini tsikarika okantayityaarini oetarikapaeni, eejatzi peewaperowenteeyerini maawaeni aapatziyeeyemirini.

23 Iñaaperoyemini rirori. Tema pikimitakina naari, pitajorentsiperotaki kameetha, pikantatyaani pitajonkawenteeyakirini maawaeni aapatziyeeyakimirini”.

2

Itajonkawenteeyakirini Tajorentsi aapatziyeeyakaririni Jesoshi

1 Paerani, eerori, tee piyotawitarini Tajorentsi, pantapiintawitawoni kaari kameethatatsi, rootaki iroñaaka piyaatantyaarimi paamariki kaari tsiwakanitatsini: omaanta rowawijaakoeyakimini Tajorentsi rootaki piyaatanteeyari jenokinta pañaaperotapae janta eero pikamanitee.

² Kyaaryo pikimiteeyawitarini paerani paashinipaeni theenkantatsiri, paapatziyawitarini Jatanaashi, riraga iwinkatharite maawaenipaeni ka-maari. Rirotaki jewawenteeyiriri maawaeni piyathatayitaririni Tajorentsi, rantakaanteeyantaririni kaari kameethatatsi.

³ Tema paerani akimitawitarini riraga theenkantatsiri antapiintawita-woni kaari kameethatatsi akowawitawoni. Ari akantatyaani antapiintaw-itawoni oetarikapaeni akowawitarini, oetarikapaeni akenkithashireeyaw-itarini. Rootaki ikijawenantawitakaerori Tajorentsi okaatzi antakiri, ee-jatzi kimitaka iroñaaka ikijantari riraga kaari aapatziyariri Jesoshi okaatzi rantziri.

⁴⁻⁵ Paerani antapiintawitawoni kaari kameethatatsi ashi owaeyironi: tee ayotawitarini Tajorentsi, eejatzi aateeyenimi paamariki kaari tsiwakani-tatsini. Omaanta ashi royiroyi rirori ineshironkaperoyakaeni osheki in-intoshireperoyakaeni. Paerani rowañaagaeri itomi ikantatyaani iroñaaka rañi. Iroñaaka eejatzi rowawijaakoeyakaeni aari, akanteetateyeyaani ajeekimoteeyerini jenokinta. Tema ineshironkaperotakae, rootaki rowawi-jaakoeyanteerini.

⁶ Ikamawitaka Jesokirishito, rowañaagaeri Tajorentsi eejatzi aari akim-itawitakari, ipaashinitakaakae Tajorentsi, eejatzi ayotaki akaateeyerini paata janta jenokinta.

⁷ Ikanteetateyeyaani riyotakagaeyeni, oshekipero ineshironkat-aperoyakaeni, ikaminthaaperotakae: ashi royiroyi. Rootaki ikamintheyantakaerini asheninkatakari Jesokirishito.

⁸ Aapatziyaperotakari rootaki rowawijaakotantakaeri Tajorentsi. Tema osheki ineshironkataperoyakaeni. Tekatsi akanteeya owawijaako-tashiteya aaka, inta riro apaniroeni owawijaakotashiteeyakaerini.

⁹ Aakarikami owawijaakotashitachanimi, tema ari akantakaapero-takyaami.

¹⁰ Omaanta iroñaaka rowashiñaashiretakae Tajorentsi rooma aapatziyakari Jesokirishito. Ikwakaakae antayitenirini okaatzi kameethayitatsirini. Paerani tekirani atzimini aari, eenitatsi ikowakagaeyakaerini antayiterini ikowakaakae akantateyeyaani anteyironi eero apakayiro.

Amonkaatawakagaeya

¹¹ Tee eerokapaeni joriyo. Ipinkaeyakimini rirori, ikantzi: “Tee riy-oteeyerini paashinijatzitatsiri atziri Tajorentsi, tee itotonatziro rirori ishi-ramparitantari”. Iiteeyawitakani rirotaki totonatachani, tema riyotziri riraga Tajorentsi.

¹² Pikenkithashireeyerini tsika pikanteeyarini paerani: tee paapatziyeyawitarini Jesokirishito, tee pisheninkateeyarini joriyopaeni, tee piyoteeyawitawoni ikantayitirini Tajorentsi, eejatzi tee piyotawitarini ikashiyakagaeyakaerini. Tee piyotawitarini rirori eejatzi tee piyotawitani ikowakini ineshironkateeyemini.

¹³ Kyaaryooperotaki, paerani tee piyoteeyawitarini Tajorentsi, okimitzi-motawitakimi pijeekaki inteenapero. Omaanta ikamawenteeyakimini Je-sokirishito, apaatawenteeyakimini riraa. Iroñaaka paapatziyeyakarini, pisheninkateeyakarini. Rootaki piyotantaariri Tajorentsi, kijokiro powan-teeyakaririni.

¹⁴ Paerani naaka eejatzi maawaeni nojoriyotzinkarite nokijawitaki-mini: naari eejatzi rirori maawaeni pisheninkapaeni eejatzi pikijeyaw-itanani naari. Omaanta rowawijaakoeyakaeni Jesokirishito ipeyakoteero akijawakaeyawitakani, kameetha iroñaaka ijeekakagaeyakaeni. Kijokiro owawakaeyakani: akimitawakagaeyakani maawaeni, tee apaashinitzi.

15 Ikamawentakae, eero apomeentsiwenantawo rojankinarini Moeseeshi, tekatsi okaminagaeyeni. Paerani inashitakaawitakaeni tee asheninkatawakaawitani omaanta iroñaaka asheninkateeyakarini Jesokirishito. Eejatzi asheninkatawakaeyakani maawaeni, kaari kijawakaanta,

16 aakameethatawakaeyanani maawaeni. Rootaki aakameethatawakaanteeyanarini, asheninkataari riraga kentakotawentakaeeri koroshiki. Iroñaaka añaaperoyirini Tajorentsi maawaeni: nosheninkapaeni eejatzi pisheninkapaeni eerori.

17 Naakapaeni joriyo: niyoteeyawitakani tsika ikantari Tajorentsi, niyotawitawo iñaani, omaanta tee naapatziyeeyarini. Omaanta eerokapaeni tee piyoteeyawitariniroña, kimitaka pijeekakini eeroka inteena. Omaanta ipokantakari Jesokirishito, ikamanteeyakaeni maawaeni tsika akanteeyari asheninkatawakaanteeyarini, akimitawakaanteeyarini: tema ajeeki kameetha.

18 Osheki imatakaeniri rirori, rootaki amateeyantakaworini akenkithatakagaeyakirini Tajorentsi. Eejatzi Ishire iyoteeyakaeni akenkithatakaanteeyaririni.

19 Paerani tee piyotawitarini rirori, tee pisheninkatawitarini. Omaanta iroñaaka, osheki pipaashinishiretanaki; ari pikimitakoteeyakarini paashinipaeni aapatziyakariri Jesokirishito, piyoteeyakirini Tajorentsi, pisheninkateeyakarini.

20-22 Iroñaaka noshiyakaawentemiro. Aririka akoye awetsike pankotsi, tema ityaawo amine tsikarika okameethapathatzi kipatsi, roojatzi aminantakya otzinkamipanke kameetharipaeni, kijoperotatsiri eejatzi osheki inashitayitakyaani inchapankipaeni aayiterini owashiterori achempokyaatantyaawori apanko. Aririka athonkakiro pankotsi roojatzi ajeekantakya. Eejatzi akimiwitakawo aari, aririka aapatziyakyaari Jesokirishito. Ritakae riraga Rotyaantanewo Tajorentsi riyotaakaero iñaani Tajorentsi, eejatzi riraga kamanantayitzirorini iñaani Tajorentsi riyotagaeyakaeni tsika ikantari Jesokirishito: ikameethaperotaki, imatakiro rowawijaakoeyakaeni. Tema rirotaki iroñaaka Awinkatharite. Roojatzi roshakitantanaka maawaeni aapatziyariri, eejatzi otajonkawenteeyakaeni Ishire Tajorentsi akimitawakaanteeyantaarini: tema asheninkateeyakarini Jesokirishito, maawaeni. Iroñaaka rashitakae Tajorentsi, kijokiro rowaeyakaeni.

3

Rantayitzirini Paaworo

1 Tee eerokapaeni joriyo, omaanta nonintashireperoyakimini. Nokaminthagaeyakimini, nokantakimi: "Aririka paapatziyeeyarini Jesokirishito, ari rowawijaakoeyakimini", rootaki romonkyaanteetakinari omonkyaagamentotsiki.

2 Tema ineshironkatakina Tajorentsi, rootaki nomatantawori nokenkithatakagaeyakimini.

3 Riyotaakina kaari riyoteeyini paashinipaeni, kameetha riyotaaperotakina. Aritaki nojankinateeyakimironi, nokamanantakimirori ikantakinari.

4 Aririka piñaanatakiro iroka nojankinatakimiri piyoperoyawakironi iroka niyotakotakiri Jesokirishito, kaari riyotawitani paerani.

5 Tee riyotawitawoni riraga itakaantaworini, omaanta Ishire Tajorentsi iyotakaakina naakapaeni rotyaantanewo Jesokirishito riraga kameethashiretzinkari eejatzi riraga kamanantayitzirorini iñaani Tajorentsi.

6 Tee eerokapaeni joriyo, omaanta iyotakaakina aririka paapatziyee-yarini Jesokirishito, ari pawijakoeyeeni. Pimonkaateeyakarini nosheninkapaeni naari: aritaki ikashiyakayitakaerini Tajorentsi rotyaanteri owaw-ijaakoteeni aakapaeni maawaeni. Rootaki iroñaaka asheninkatawakaanteeyantaarini. Rooma aritaki paapatziyeeyaarini Jesokirishito eerokapaeni rootaki amonkaatawakaantakariroña.

7 Rootaki iroka nokenkithatakotapiintakiri. Ineshironkatakina Tajorentsi, eejatzi itajonkawentakina nomatantakawori nokenkithatzi.

8-9 Naakiro, naapatziyawitari Jesoshi; omaanta tee nokimitari paashinipaeni aapatziyariri: tekatsi nomate naari. Omaanta ineshironkatashitakina Tajorentsi, riraga wetsikaeyiririni maawaeni jeekatsiripaeni, rotyaantakina nokamanteeyakirini paashinijatzitatsiri atziri tsika ikantari Jesokirishito ikaminthaaperoyakaeni. Tee ayotakotawitari paerani, omaanta iroñaaka iyotagaeyakaeni Ishire. Eejatzi rotyaantakina nokanteeyakimini ikowaki rowawijaakoeyemini eeroka, eejatzi maawaeni paashinipaeni atziri. Aritaki paeraniperoroña ikowakini rowawijaakoeyemini, omaanta tee riyotziteetani paerani rowawijaakoeyemini, owakira riyotakagaeyakaeni.

10 Iroñaaka ikowaki riyotakagaeyerini maawaeni riraga jenokiweri: riraga kantakaantayitatsirini eejatzi riraga jewawenantayitatsirini kamaaripaeni. Riyoteeyanakini jenokiweri osheki itajonkawenteeyakirini Tajorentsi aapatziyariripaeni Jesokirishito, roojatzi riyoteeyanakirini eeniro riyotantariroña rirori, ashi royiroyoperotziroña.

11 Aritaki ikoyitakani paerani riyoteeyeni maawaeni jenokijatzi roojatzi iroñaaka. Eeniro imatayitakaerini Awinkatharite Jesokirishito, riyotantakari riraga jenokijatzi oshekiniperoroña riyotzi Tajorentsi. Rootaki ikowakaakiriri.

12 Aapatziyakari Jesokirishito, rootaki ayotantakari okameethataki akenkithatakayeri Tajorentsi, ari ikemakae. Eero athaawantari.

13 Piyoteeyakini niyotagaeyakimini, rootaki osheki rowashironkaanteetakinari, omaanta eero powashiretakoyashitanani, inta pikimoshireeyanakini.

Paaworo ramanakoventeri Tajorentsi ejeesojaatzi

14 Osheki riyotzi Tajorentsi, osheki imatakaeniri, rootaki notziwerowan-tanaka noñaaperotantanakariri, eejatzi nokenkithatatakaapiinantanakariri.

15 Rirotaki ashitakaeri aakapaeni, maawaeni aapatziyayitaririni Jesoshi. Ajeekaeyini aaka jaka kipatsikika, eenitatsi ijeeki paashini jenokinta, omaanta asheninkateeyakarini.

16 Ikameethaperotaki Pawa, itajorentsitaperotaki kameetha, rootaki nokanantakariri ikantero Ishire otajonkawentemi, oshintsitakaantemiri eejatzi iyotaaperotemi kameetha pajankaneki.

17 Nokantakiri raapatziyakaantaperoyemirini pikenkithashiryaapi-inantyaariri Jesokirishito riraga kijokiro owakimiri. Eejatzi nokowaki pikenkithashireero tsika ikanta Tajorentsi inintaperoyakimini, paapatziyaperotanteeyaririni.

18 Aririka paapatziyaperotakyaari, pikimityaari paashinipaeni aapatzi-yariri, piyoperotaty e osheki inintaperoyakaeni Jesokirishito, tee eechonki-ni inintee. Ashi royiroyo inintaperoyakaeni ikantatyaani.

19 Nokowaki piyoteeyini inintashireperoyakaeni, omaanta tee ayoteeyini iitarika inintashireeyantakaerini. Aririka piyoteeyakini inintashireperoyakimini, nokowaki eejatzi pikenkithashiryaaperoteeyanakirini Tajorentsi eejatzi nokowaki imatakaaperoyemini maawaeni ikowakagaeyakimirini.

Thame añaaperoyerini Tajorentsi

²⁰ Ari itajonkawentaperoyakaeni Tajorentsi, osheki retakoeyakaeni, rowanakaeniro maawaeni koetyeemoyitakaerini. Tekatsi akantya athoty-eero akenkithashireeyironi maawaeni imatakaayitakaerini.

²¹ Thame maawaeni aapatziyeeyaririni Jesokirishito añaaperoyerini Tajorentsi; akantapiinteyerini atziripaeni ikameethaperotzi, akanteetatyeyyaani. Aritaki okantyaari.

4

Thame akimitawakagaeyani

¹ Naapatziyakari Awinkatharite, rootaki romonkyaaanteetakinari jaka omonkyaaagementotsikika. Iroñaaka nokanteeyemini kameetha piyeekaeeni; riyoyagaeyakimini rirori iroñaaka panteniri maawaeni ikowakagaeyakimirini.

² Eero pikantakaaperoteeyani, pikaminthaanteeyeni, eero pijamashiryaashitari pisheninkapaeni, inta eekirowa peshiwentatyeeri, pamawetawakagaeyaani, pinintashireperotawakagaeyaani, eero pikijiri.

³ Pikanteeyeroni Ishire Tajorentsi iyotagaeyemini pikimitawakaanteeyarini kameetha paakameethatawakaanteeyarini.

⁴ Maawaeni aapatziyariri Jesokirishito asheninkateeyakarini, eejatzi eenitatsi Ishire Tajorentsi apaani, rowaga kijikirowa owayeakarini. Amonkaatawakagaeyakani: riyoyagaeyakaeni Tajorentsi, ayotaki imatakaeniro ikantakaeri, rootaki aweshiryaawenantaperotakariri.

⁵ Apaani ikanta Awinkatharite añaaperoyakirini, amonkaatawakagaeyakani aapatziyeeyakarini aakapaeni, eejatzi amonkaatawakagaeyakani akaawoshitawenteeyakarini Tajorentsi.

⁶ Apaani ikanta Pawa Tajorentsi: riraga ashitaperoteeri maawaeni. Ipinkathariwenteeyakaeni aaka, itajonkawentaperoyakaeni eejatzi ojeekashiretantakae ajankaneki Ishire.

Inashitayitakani imatakaayitakaerini Jesokirishito

⁷ Ineshironkateeyakaeni Jesokirishito, eejatzi imatakagaeyakaerini maawaeni amitakoeyantyaaririni aapatziyariripaeni.

⁸ Kyaaryo Iwaperite Tajorentsi okenkithatakotzitarini, okantzitakani: “Roenoakaeyarika Jesokirishito iinja jenokinta, ranaakoeyerini maawaeni kamaari kijeeyawitakaririni; omaanta atziripaeni imatakagaeyerini oetarikapaeni”.

⁹ ¿Litaka okanantari: “Ari roenoakaeya Jesokirishito”? Aritaki ipoñaaka paerani jenokinta roojatzi ipokantaka jaka kipatsiki eejatzi ipiyane.

¹⁰ Riraga ayiitapaentatsiri jaka kipatsiki jatee eejatzi janta jenokinta. Janta ipinkathariwenteeyapaeni eejatzi itajonkawenteeyakaeni maawaeniroña.

¹¹ Jee, kyaaryooperotaki imatakaaperoyakirini aapatziyeeyakaririni ranteeyakirini oetarikapaeni ikowakagaeyakiririni: apaanipaeni rirotaki rotayantanewo Jesoshi, paashinipaeni rirotaki kamanantayitzirorini iñaani Tajorentsi, paashinipaeni rirotaki kenkithatakantzirori Iwaperite Tajorentsi, paashinipaeni rirotaki jewawentziriri aapatziyariri Jesokirishito, paashinipaeni rirotaki iyotaantatsiripaeni, maawaeni.

¹² Ari imatakagaeyakaeni aari eejatzi rirori maawaeni aapatziyeeyaririni rootaki amateeyantakaworini antziniri. Eejatzi imatakagaeyakaeni aapatziyakaaperoyakarini maawaeni aapatziyeeyawitaririni Jesokirishito.

13 Ari ikantatyeeyaani imatakagaeyeroni roojatzi amonkaatawakaantyaari aapatziyaperotyaaari, eejatzi ayotaperotantee-yaririni rirori.

14 Paerani akimiwitarini eentsi, intsipaete aapatziyashiiyawitakarini amatawiteeyawitakaerini, tee ayoperotawitani. Omaanta tee ikowakagaero Tajorentsi akimityaari eentsi, ikowakaaperotakae otzimaperote ayotantari.

15 Ikwaperotaki iroñaaka akaminthaaperoyerini paashinipaeni kameetha. Akamanteeyerini iñaani: tema kyaaryooperotaki. Ikwakaaperotakae maawaeni aaka eekiro aatatyee akimitaperoeyanakyaaarini Jesokirishito: riraga Awinkatharite.

16 Aapatziyeeyakarini, rootaki asheninkatawakaanteeyaarini. Eejatzi riyotagaeyakaeni amitakotawakaanteeyakarini, eejatzi riyotagaeyakaeni amateeyantakanaririni maawaeni ikowakagaeyakaerini. Eejatzi riyotagaeyakaeni anintaperotawakaanteeyakarini.

Eero pikimitagaa pikimitaaga paerani

17 Iroñaaka nokamanteemiro ikantakiri Awinkatharite, nokantaperotemiro ikowakaaperotakimiri. Tee ikowakagaeyimini pikimityaari kaari aapatziyariri Jesoshi: ratsipetashiteeyakawoni rirori rantayitakironi oetarikapaeni, tee ikenkithashireeya.

18 Tee riyoperotziri Tajorentsi. Tee inintashireperoeyini ikenkithashireeri, tee ikowaeyini riyoteri, rootaki kaari imatantawori irira rowañaaperoyerini ijeekimotanteeyaririni janta jenokinta.

19 Rantapiintashitakawo kaari kameethatatsi, tee ipashiwenteeanyi ishirontawo tsnanipaeni, shirampari rantatenkatziri ikaateeyini ishramparinkaeyini, tsnanipaeni antatenkatawakagaeyani, rotsinampaawakayaeni, maawaeni.

20 Riraga Jesokirishito, tee riyo yotayemironi pikimityaari riraga kaari aapatziyariri.

21 Tema pikemakotakiri Jesoshi: kyaaryo niyotagaeyakimini tsika ikan-tari.

22 Ari iroñaaka eero pikimitagaa paerani. Ashi poyironi tee pikameethaperotzini. Pinintaperotzironi pantayiteroni kaari kameethatatsi, rootaki pamatawitantakarini apaniroeni.

23 Eero papiiteero pikenkithashiryagaero pantawitarini paerani, omaanta pikenkithashiryagaero kameethatatsiri.

24 Pipaashinitaperoeyanakini: eero pantashitawo kaari kameethatatsi, omaanta pikimitaperotyaaari Tajorentsi, tema ikameethaperotaki kameetha.

Ikanteeyirini Paaworo oetarika rantayiterini

25 Iroñaaka eero pitheeya eejatzi, omaanta kameetha piñaawaetantyaawo oetarika pikanteriri paashinipaeni atziri. Tema asheninkatakari Jesokirishito, eejatzi asheninkatawakagaeyakani, maawaeni.

26 Aririka pikijashiryakya eero pantaperotziro kaari kameethatatsi. Eejatzi aririka pikijashiryakya intsipaete pipitsimaryaane eejatzi, eero pojamaninkiro,

27 okantyaatakya eerokya rantakaantzimiro kamaari kaari kameethatatsi.

28 Pikoshiwitarika paerani, iroñaaka eero papiiteero pikoshitee; inta pantawaete paantyaari eerori oetarika koetyeemotakimiri, eejatzi pikaminthayiteerini ashironkaayitacharini.

²⁹ Ero piñaawaetantawo kaari kameethatatsi inta piñaawaetero ñaagantsi rooperotatsiri. Kameetha piyotaawakaya, piweshiryakagaeyarini piyemizinkarite.

³⁰ Teerika pijeeki kameetha, owashiretaka Ishire Tajorentsi. Ero powashiretakawo: tema rootaki kempoyagaeyakimirini. Okantatyaani okempoyagaeyakimini roojatzi pareetanteeyaari janta jenokinta. Pawi-jakotantaperotapaeyaari kameetha.

³¹ Aritapaaki iroñaaka pikija, ero pitsimaenkata, ero pikatsimatantzi, ero pimashireyantziti, ero pikijeeri paashinipaeni. Ero pikijathapi-intantzi, ero pikantzimantantashita. Ero pashiminthatawo pitheeyakotashityaari paashini atziri pikowantyaari powashiretakayaari.

³² Inta pikaminthagaeyerini, pineshironkaeyerini. Tema paapatziyakari Jesokirishito, iroñaaka tee ikijanzimiro eerori Tajorentsi pantayiwitararini omaanta ikaminthaaperoyakimini eejatzi pikimiteyirini rirori pisheninkapaeni, ero pikijantari rantayitakirini, omaanta pikamintheye-erini.

5

¹ Tema eeroka reentsitepaeni Tajorentsi inintashireperotzimi. Ari iroñaaka pikimitakoeyaarini.

² Inintashireperoyakimini Jesokirishito, rirotaki shinetashiteencha apaniroeni ikentakotanteetakariri, ikamawenteeyakimini. Inimoperotakiri Tajorentsi iroka rantakiri Itomi. Kimitaka inintashireperoyakimini Jesokirishito, eejatzi pikimiteri eerori pisheninka, pinintashireperoyerini.

³ Ero pishirontawo tsinani kaari payi, ero pishirontari shirampari kaari payi, ero powashiyathatakotawo, ero powashiyathatakotayitawoni oetarikapaeni kaari kameethatatsi, ero piñaawenatakotari rashitayitarini paashinipaeni atziri oetarika tzimimotayitziririni: tee okameethatzi aap-atziyariri Jesoshi rowashiyakotantya.

⁴ Ero powashiyathatakotawo tsinani, ero powashiyathatakotari shirampari. Okameethatzi pipashiwentakayaawo maawaeni kaari kameethatatsi. Omaanta okameethaperotzi apaasonkiteri Tajorentsi: tema ikaminthaaperoyakaeni.

⁵ Iroka nokantemiri, piyotaperotawakiro: ero riyaatzi jenokinta riraga shirontapiintawori tsinani kaari rayi, eejatzi ero iyaatzi jenokinta tsinani shirontapiintari kaari ayi, eejatzi ero riyaatzi owashiyathatakopi-intaworini kaari kameethatatsi, eejatzi ñaawenatakotzitapiintariri rowaagawo paashinipaeni atziri. Riraga kowaperotzirori rashaagantya ikimitakaan-takiro rootaki itajorentsite inintaperotantawori. Ñaakiro, irikapaeni tee raap-atziyari Jesoshi, rootaki kaari riyaaanteeyani riroripaeni janta ijeekaperotzinta Jesokirishito eejatzi Tajorentsi.

⁶ Eenitatsi kowawitachari ramatawitemi: osheki iñaanatashittemimi wero, wero, wero; ikantashitawiteeyemini okameethatzi pantero iroka kaari kameethatatsi, omaanta ero pikemijantaperotziri. Ari rowashironka-gaeyakirini Tajorentsi maawaeni kaari kemijantaperotziri.

⁷ Eerokapaeni ero poshiyakotari ikimitaaga rirori.

Pijeeakaeyeni kitejiriki

⁸ Paerani kimitaka pijeekini tsiteniriki: tema pantapiintzironi kaari kameethatatsi. Omaanta rowameethateemi Jesokirishito, kimitaka ijeekak-agaemi kitejiriki. Iroñaaka kameetha pijeeake, kimitaka jeekaemi kitejiriki.

⁹ Aririka ajeekaki kitejiriki, akaminthaante, ajeeki kameetha, kameetha añaawaete oetarika kyaaryooperotatsiri.

10 Piyoperoyeroni ikowakaakimiri Awinkatharite, ari panteeyeroni.

11 Eero pantziro rantayitzirini maawaeni jeekatsiripaeni tsiteniriki, piyotakagaeyerini tee okameethatzi iroka ranteeyakirini rirori.

12 Nopashiwentakaakawo nokenkithatakotziro ranteeyirini, rowaga imanakowitakari.

13 Aririka piyotakaakiri tee okameethatzi ranteeyakirini, okoñaatzimotanakiri maawaeni ranteeyakirini. Roojatzi riyotakotantanakya tee okameethaperotzi rantziri. Roojatzi aririka ikowanee ikameethate, kimitanakya ijeekanee rirori kitejiriki.

14 Rootaki ikananteetari:

“Aririka pimaaki, pipiriintanee. Aririka pikamaki, pipiriintee eejatzi. Riyotakaaperotemi Jesokirishito, ijeekakagaemi kitejiriki”.

15 Pikenkithashiryaaperotero oetarikapaeni pantayiterini: eero pikimitari kaari yotatsi, omaantakya okameethaperotzi jeekaperote piyotantari.

16 Oshekiperoroña rantayitakironi atziri kaari kameethaperotatsi. Omawitya opomeentsitzimotemirika, pikyaaryoowentero pantero kameethatayitsirini.

17 Eero pantashitayitawoni oetarikapaeni, inta pityaawo pikenkithashiryaaperotyaa. Piyoteeyeroni oetarikapaeni ikowakaakimiri Awinkatharite: roojatzi ari pimanteeyeroni ikowakaemiri.

18 Eero pishinkita, rooma eero piyotaneero oeta panteri: inta pikemijantaperotero Ishire Tajorentsi maawaeni oetariki iyotaanteeyantemirini.

19 Osheki pikantapiinteri pisheninka: “Tema ikameethataki Awinkatharite”, eejatzi pomampaawentapiinteyarini Tajorentsi, piweshiryaawentyaari maawaeni pajankaneki.

20 Paapatziyakari Awinkatharite Jesokirishito, rootaki itajonkakowenankimiri Pawa Tajorentsi. Iroñaaka pipaasonkitapiinteri.

Okameethatzi ikaminthaaperotero shirampari iina, eejatzi okameethatzi oñaaperoteri tsinani oemi

21 Aririka pipinkathaperoteri Jesokirishito, pipinkathatawakagaeyani eerokapaeni maawaeni shirampari eejatzi tsinani, eejatzi paapatziyawakagaeyani.

22 Tsinani, ¿paapatziyaperotarima Awinkatharite? Ari, eejatzi pikimiteri piimi, paapatziyaperotyaaari rirori.

23 Ikimitaka Jesokirishito reewawenanteeyirini aapatziyariripaeni, eejatzi ikimitya shirampari, reewawentero iina. Tema osheki ikamintheeyakaeni Jesokirishito, rootaki rowawijaakoeyantakaerini.

24 Maawaeni aapatziyeyaririni Jesokirishito ipinkathateyanakirini, ari okimiteeyani eejatzi maawaeni tsinanipaeni tzimayitatsirini oemi, otzimatyee aapatziyaperotyaaari.

25 Ikimitaaka Jesokirishito inintashireperoyakaeni, eeroka shirampari-paeni, kameetha pinintashireperotero piina. Ñaakiro, inintaperoyakaeni Jesokirishito, ikamawenteeyakaeni,

26 rootaki rowameethatanteeyakaerini. Aririka aapatziyeyawoni iñaani Tajorentsi eejatzi akaawoshitawenteeyarini irira, ari rowameethaperoyakaeni Jesokirishito akyaaaryoowenanteeyaworini maawaeni ikowakagaeyakaerini.

27 Ikowaki iñaaperoyeeni aaka akameethatzi, eejatzi riraga maawaeni paashinipaeni aapatziyariri Jesoshi; eero ojeekimoneentee kaari kameethatatsi. Ikowaki akameethataperotanaki, eero ojeekantaneenta eechonkiini kaari kameethatatsi. Ñaakiro, osheki inintashireperoyakaeni.

²⁸ Eejatzi, eeroka shirampari, pinintashireperoeeyeroni piina. Pikimitaaga pineshironkata eeroka, pineshironkatero piina. Riraga neshironkatzirori iina rirojatzii neshironkatacha apaniroeni.

²⁹ Tee iñaagaetzi apaani atziri kijashitachani iwatha, inta ikaminthaa rirori. Eejatzi, ikimitakae Jesokirishito aaka, aririka aapatziyeeyarini,

³⁰ tema ikaminthaakae, isheninkateeyakaeni, kijokiro rowaeyakaeni.

³¹ Ayoteeyakini shirampari eejatzi iina apaani ikantana: rooma okantzi Iwaperite Tajorentsi: “Aririka raaki shirampari iina, rookanakiri iriri, eejatzi riniro, kijokiro rowanakiro iina. Riraga shirampari eejatzi iina tema kimitanaka apaani iwatha rirori: kijokiro rowawakaanaka, tee okameethaperotzi rookawakagaeya”.

³² Opomeentsiwitaka akemirowa iroka, omaanta oshiyakari Jesokirishito eejatzi maawaeni aapatziyeeyakarini, apaani akanteeyakani: asheninkatawakagaeyakani, atsipatawakagaeyakani.

³³ Ari napiiteemirowa: kimitaka ineshironkataaga rirori shirampari, kameethaperotatsiri ineshironkataperotero iina, ikanteetatyeyaani. Eejatzi okameethaperotzi oñaaperoteri tsinani oemi ikameethatzi.

6

Tsika akanterii eentsitepaeni ayotayeri

¹ Eentsipaeni, paapatziyakaririka Awinkatharite, eejatzi ikowakaakimi pikemijantaperoteeyerini piri eejatzi piniro. Rootaki inimoperotziriri Tajorentsi.

²⁻³ Eenitatsi ikaminaakiriri Tajorentsi paeraniperoroña itakaantakaworini, ikantakiri: “Piñaapinkataperoteri piri eejatzi piniro, rootaki kameetha nojeekakaantemiri: ojamani piyeeki eeroka jaka kipsatsiki”.

⁴ Shirampari, eero pijamaneentari peentsitepaeni, pikijakarikari eejatzi pikantashiryaakaanearikari inta piyotagaeyerini kameetha ikan-taytizirini Awinkatharite, eejatzi piyotagaeyerini ipinkathateri rirori.

Ronampiripaeni eejatzi omperatatsiri

⁵ Ninkarika antawaetakayimiri, pikemijantaperoteri eejatzi pipinkathateri. Kimitaka pantakiniri Jesokirishito maawaeni ikowakaakimiri, pan-teniri antawaetakayimiri maawaeni ikowakaakimiri rirori.

⁶ Eero pamatawiziri. Kameetha pantawaete aririka rotyaantemi apaniroeni. Eerorika raminimi pikantatyeyaani pantawaeteniri kameetha: tema eejatzi kimitaka pantawaetatziiniri Jesokirishito. Pikowap-erotanakikya pantawaeteniri Tajorentsi maawaeni ikowakaakimiri.

⁷ Tee riro pantawaetaperotziniri apatziro atziri, inta eejatzi pantawaet-atziiiniri riraga Awinkatharite.

⁸ Tema ayoteeyakini irira Awinkatharite pinateni okaatzira antayitakirini kameethatayitatsirini, omawitakya aakarika omperataarewo teerika romperaeete.

⁹ Eejatzi eerori antawaetakayiriri atziri: pikaminthagaeyerini maawaeni pantawaetakaanewopaeni eejatzi poejeekanewopaeni, tema nokantakiri ikemijantemi. Eero pikijapiintziri. Eero pipeyakoeyironi: eerokateeyakini ipinkathariwenteeyakirini Jesokirishito, eejatzi ipinkathariwenteeyakirini rirori pantawaetakaanewopaeni: pimonkaatawakaeyakani.

Aapatziyariri Jesokirishito roshiyakari joraaro

¹⁰ Noweyaantemi nokantemi: noyemijantzinkarite, pikanteri Awinkatharite reewawenteeyemini eejatzi ramitakoeyemini pishintsishiretantyaari.

11 Ikimitaaganki joraaro rawentaawo iithaari kijotatsiri eero raawyaan-tari ikentziri rowayirite, ari pikimiteeyaani iroñaaka eerori pameentee-yarini Tajorentsi, eero rotsinampaantzimi iwinkatharite kamaari riraga amatawitanteneri.

12 Tee riro owayirita atziri koñaatziro, omaanta owayiritakari kaari iñagaetzi: riraga iwinkatharite kamaaripaeni, jewawentziriri kamaaripaeni, jewawenteeyeririni maawaeni theenkantatsiri, oshekiperofoña kamaari. Ikijeeyaakaeni riroripaeni maawaeni.

13 Ikimitaaga joraaro rameentawo iithaari kijotatsiri, eejatzi eerori ari pikimitya pameentyaari Tajorentsi potsinampaantyaariri kamaari. Rowashironkaemikari inta eero imatantaperotzimi, panaakoteeyirini pithotyayeniri Tajorentsi maawaeni ikowakagaeyakimirini; eero pipakaero paapatziyaperotakarira.

14 Paapatziyaperotyaaari kameetha Jesoshi, pikenkithashireeyironi kyaaryooperotatsiri eero rowashironkaantzimi kamaari: poshiyakow-itakari ikimita joraaro rameentawo ishirikathakiro eero ikenantari riraga rowayirite. Pikameethaperote eerokya imatantzimi kamaari: pikimitakotyaaari joraaro, rameentawo rotzikaayitawoni kijori.

15 Ikimitaaga joraaro ijapatotaka kameetha raatzikantayitarini, tsikarika riyaatayitzini, ari pikimiteeyaani eerori piwetsikashiretya kameetha, pikinakinayitantyaarini piyotayeri atziri tsika ikanteeyaari rawajakotanteeyaarini.

16 Eejatzi eenitatsi joraaro rotzikaari, roepiyantawori chekopi jathowatatsiri kaari ikenanteetari. Eejatzi eerori, pameentaperotyaaari Tajorentsi, eerokya raawyaantzimi iwinkatharite kamaari rantakayemiro kaari kameethatatsi.

17 Eejatzi, joraaro ramatheetakawo iitoki kijotatsiri rootaki aakowentziriri; eejatzi pikimitya eerori, paapatziyeeyaarini Tajorentsi pawijakotanteeyaarini, eerokya imatantzimi kamaari rantakayitemironi kaari kameethatatsi. Eejatzi eenitatsi ithatzinkamento kimiwiyaawoni jawiri. Rootaki ithatzinkantariri rowayiritepaeni kaari imatantari ipiyatyaari: eejatzi okimita Iwaperite Tajorentsi oshiyakawo iroka thatzinkamentotsi, tema rootaki apiyakowenanta yaari eero imatantee kamaari. Rooma Ishire Tajorentsi rootaki amitakoteeri iyotayitakaeni amatantyaawori apiyathatantyaari kamaari oetarika ikowakaawiteeri rantakagaerimi.

18 Eero pipakayiro pikenkithatakaapiinteri Tajorentsi. Pikanteri oetarika-paeni okowakayimiri Ishire. Pikamanteri koetyeemotayitakimirini. Eero piperawentawo pamanakoeyaarini piyemijantzinkaritepaeni.

19 Eejatzi pikanteri ramitakotena naari, eero nopashiwenanta nokenkithatakagaeyerini atziri. Nokamanteeyerini kaari riyoteeyawitani paerani: rowawijaakoeyerini Tajorentsi maawaeni aapatziyayi-teeyaaririni.

20 Niyotaapiintakiri atziri, rootaki romonkyaaganteetakinari jaka omonkyaagamentotsiki. Pikanteri ramitakotenaata kameetha nokantapiinteri atziri, eero nomanantawo. Tema rootaki ikowakaakinari Tajorentsi.

21 Aririka rareetakya Teekiko, ikantapaakimi tsikarika nokantakari, eejatzi ikamantemi oetarika rantayitakirini. Rirotaki ayemijantzinkarite, nonintaperotziri, ikyaaaryoowentaperotziniri Awinkatharite maawaeni ikowakaakiriri.

22 Rootaki notyaanantakariri, nokowaperotaki piyoteeyini tsikarika nokantaka. Eejatzi nokowaki riweshiryaakagaeyemini.

²³ Iroñaaka, noyemijantzinkarite, nokowaki kameetha ijeekakaeyemini Pawa Tajorentsi, nokowaki riyotagaeyemini paapatziyaperotanteeyaririni eejatzi pinintaperoyerini pisheninka. Eejatzi nokowaki ikimitakayemi riraga Awinkatharite Jesokirishito.

²⁴ Aririka pikantyaani pinintaperoteri Awinkatharite Jesokirishito, nokowaki ineshironkateeyemini Tajorentsi, maawaeni.

Naaka jankinateeyimirrorini:

Paaworo

RIRAGA PAAWORO ROJANKINATZINIRI JIRIPOSHIJATZI

¹ Nokoyi nowethateeyemini eerokapaeni jiriposhijatzi tsikarika pikanta piyeeki. Naaka Paaworo jankinateeyakimirorini, notsipatakari jaka Temoteeyo. Naaka antawaetziniriri Jesokirishito ikowakaakinari. Nojankinateeyimironi maawaeni noyemijantzinkarite: jewawentziriripaeni, amitakoeyiririni aapatziyariripaeni eejatzi maawaeni aapatziyariripaeni Jesoshi.

² Nokowaki eeki ro riyaatatye ineshironkateeyemini Pawa Tajorentsi, eejatzi kameetha ijeekakagaeyemini. Eejatzi nokowaki ikimitakagaeyemini Awinkatharite Jesokirishito.

Ipaasonkitziri Paaworo Tajorentsi

³ Aririka nokenkithashireeyemini, nopaasonkitapiintziri Tajorentsi. Nopaasonkitakowentzimi eerokapaeni.

⁴ Aritaki nokantatyaani namanapiintziri Tajorentsi, nokantapiintziri: "Pikaminthagaeyerini jiriposhijatzi, pamitakoeyerini", eejatzi niweshiryaawenteeyakimini.

⁵ Pikantatyaani pamitakotapiinteeyakinani akamanantakiro iñaani Tajorentsi, akamanteeyirini atziri tsika ikanteeyarini rawijakotanteeyari. Rootaki nopaasonkitawenantzimiri.

⁶ Okameethataki iroka pantapiinteeyakirini, tema riro Tajorentsi matakaakimirori. Niyotaki ikantatyeeyaani, imatakaapiintemiro, roojatzi ipokanteeyari riraga Jesokirishito. Aririka ipokapae rirori, ari monkaatapaaka maawaeni panteeyakirini.

⁷ Tema okameethataki noñaaperoyakimini, aritaki osheki nonintashireeyakimini. Eenirona nojeekaki jaka omonkyaagementotsiki, nokenkithatakotziri Jesokirishito, eejatzi aririka roeyowaena, eejatzi nokenkithatakoteri. Nokamantapiintziri riraga pinkathariwenantatsiripaeni oetaka nokenkithatakotantariri Jesokirishito; eejatzi nokamantziri okyaaryooperotaki iñaani Tajorentsi. Omaanta pikantani eerori pikaminthaaperoyakinani, pamanakotapiinteeyakinani ineshironkatantenari Tajorentsi.

⁸ Riyotaki irira osheki nonintaperoyakimini. Osheki inintaperoyakaeni Jesokirishito, eejatzi naari nokimitakari irira osheki nonintaperoyakimini.

⁹ Eejatzi namaniri Tajorentsi ramitakoeyemini, tema nokowaki eekiroyaateyepinintaperoyeerini paashinipaeni. Eejatzi nokantziri riyotagaeyemini rirori piyotaperoyantyaaririni, eejatzi otzimimoyantemirini piyotantyaari: eekiroyaateeyanakityeeni.

¹⁰ Nokowaki piyoteeyeni pantero kameethatatsiri, eerokya pantashitawokaari kameethatatsi. Nokowaki pikameethaperoyanakinani, eero ojeeki pantani; pikanteetateyeyaani, roojatzi ipokanteeyari Jesokirishito.

¹¹ Tema rowameethataperoyakimini, iroñaaka nokowaki kameetha piyeekaeyeni, ramitakoeyemini rirori. Roojatzi maawaeni atziri iñaaperoyeerini Tajorentsi, ikanteeyeni: "Tema ikameethaperotaki Tajorentsi".

Ijeeki Paaworo omonkyaagementotsiki, omaanta oshekyaanaka iñaani Tajorentsi

12-13 Nokamantemi, noyemijantzinkarite: romonkyaagaetakina, omaanta tee natsipetashitawo nojeeki jaka omonkyaagementotsiki. Nokantani nokamanteeyirini atziripaeni tsika ikantyaari rawijakoeyanteeyaarini. Ike-maeyakina maawaeni joraaropaeni: riraga shenteyirorini ipanko jewawenantsirsi oroomajatzi. Eejatzi paashinijatzitsirsi atziri, ikemaeyakinani. Riyoteeyakini tekatsi nante, omaanta romonkyaagashiteetakina; apatziro nokenkithatakowitari Jesokirishito. Eeromi nojeekimi jaka, eeromi riyoteeyeenimi tsika ikantyaari rawijakotanteeyari.

14 Iñaapaakina ayemijantzinkarite tsika nokantari jaka, rootaki riweshiryaawenteeyantakaririni Awinkatharite. Iroñaaka tee ithaawaeyini, omaanta ikowaperoyanakini ikamanteeyerini maawaeni atziri iñaani Tajorentsi.

15 Eeniro osheki kenkithatakotziriri Jesokirishito. Iñaakina apaani-paeni osheki naapatziyakagaeyakarini atziripaeni, rootaki ikowantanakari ranaakoeyenani raapatziyakagaeyaarini atziripaeni. Omaanta eeniro paashinipaeni kaminthaaperotakinari, kameetha ikenkithatakaantakiro iñaani Tajorentsi.

16 Osheki inintashireeyakinani riroripaeni, rootaki riyotakotantakariri Jesokirishito. Riyoteeyakini nojeeki jaka omonkyaagementotsiki nokamanteeyantyaaririni jewatatsiripaeni iitarika nokenkithatakotantariri Jesokirishito, nokamanteeyerini tsika ikantyaari rawijakotanteeyari.

17 Riraga kijakinari, tee ikowakayiri atziri raapatziyeeyenani, omaanta rirotaki kowaentsiri ranaakotena raapatziyakagaeyaarini atziripaeni. Tee rantawaetaperotziniri Jesokirishito, omaanta ikowashita rowashironkayenami jaka omonkyaagementotsiki.

18 Ari, omawitya ikijawitena. Apaani-paeni ikijaneentakina, riraga paashinipaeni ikaminthaakina, omaanta ikenkithatakoeyakirini Jesokirishito, rootaki niweshiryaantakarini naari.

Nokantyaani niweshiryaaperotanakya.

19 Tema pamanakoteeyakinani rootaki ramitakotantakinari, eejatzi amitakotakina Ishire Tajorentsi, rootaki niyotantakarini ijeekakaakina kameetha, nokimitakotantyaariri rirori. Rootaki noemoshiryaantariri.

20 Tee nokoyi nopashiwentya, omaanta nokowaperotaki naari kameetha naapatziyaperotyaari Jesokirishito; nokowaki nokimiteeya paerani, tee nothaayi. Omawitya rowamagaetnarika rooma eerorika rowamagaetana, omaanta oetarikapaeni nanteniriri, nokowaperotaki ikanteeyeni atziri: "Tema ikameethaperotaki Jesokirishito".

21 Eerorika rowamagaetana iroñaaka, roojatzi nokantyaani naapatziyaperotyaari Jesokirishito. Aririka nokame, okameethaperotaki eejatzi: tema ari noñaaperotapaeri janta jenokinta; rootaki nokowaperotakiri.

22 Eerorika nokami, roojatzi nokantyaani nanteniri Awinkatharite oetarikapaeni ikowakaakinari. Tema okameethataki. Eejatzi, aririka nokame okameethataki. Tee niyotzi oetarika nokowaperoteri.

23 Nokowaperotawitakawo apite. Nokowaki nokame, niyaatashitan-teeyaariri Jesokirishito, kijokiro nowantapaeyaariri. Tema okameethaperotaki.

24 Omaanta eejatzi okameethaperotaki roojatzirika nañe, nokantyaani namitakoeyantemirini eerori.

25 Niyotaki iroñaaka eero rowamagaetana, eero niyaatzita jenokinta. Nojeekimoteeyanakiminiita kipatsikika namitakoeyemini paapatziyaperoyaarini Jesoshi, eejatzi piweshiryaawenteeyaarini riraga paapatziyakari.

26 Aririka niyaatashiiyeemini eejatzi, piweshiryaawentawaena, eejatzi piyoteeyanakini ikameethaperotaki Jesokirishito.

Ikantziri: “Kameetha piyeekayeni”

²⁷ Eenitatsi iroka nokowakaakimiri pikenkithashiryaaperoteri: paapatziyakiri Jesokirishito pawijakotantaari, iroñaaka ikowaki kameetha piyeekayeni, pantapiinteeyeroni maawaeni ikowakaakimiri. Aririka niyaatashiteyemini nokowaki noñeeyapaemini eekiroya piyaatatziki piyaaryoowenteeyironi paapatziyeeyakawoni maawaeni. Eerorika niyaatashiyimini, omaanta nokowaki nokemakoeyemini eekiroya piyaatatziki pikempiyaaaminthatawakagaeyani, pipomeentsiwentawo pikamanteeyeroni atziri: “Aririka paapatziyaari Jesokirishito, ari rowawijaakotemi”.

²⁸ Eero pithaawanteeyarini riraga kijeeyawitakimirini: ari ikenkithashireeyanakyani: “¿litaka kaari ithaawanantana?” Ari riyoteeyanagini rirori riyateeyeni paamariki kaari tsiwakanitatsini, riyoteeyeni eejatzi rowawijaakotakimini Tajorentsi.

²⁹ Ikaminthagaeyakimini Tajorentsi, ikowakagaeyakimini paapatziyeeyarini pikantyaani kijokiro poyeri Jesokirishito. Omaanta ikowakagaeyakimini iroka omawitya pikemaatsitawenteeyarini.

³⁰ Aritaki amonkaatawakagaeyakini apomeentsiwenteeyarini Jesokirishito. Paerani piñeeyakinani nopomeentsitawentakarini niyotaakoeyakimirini. Iroñaaka eejatzi pikemakoeyakinani, osheki nopomeentsitawentakarini niyotagaeyakirini paashinipaeni atziri.

2

Eero pikaminthaashita eeroka apaniroeni, omaanta pikaminthagaeyarini paashinipaeni

¹ Tema riweshiryaawenteeyimini Jesokirishito. Inintaperoyakimini, retakoeyakimini, roemoshirenkaeyakaeni. Tema pikithaatakotakawo Ishire Tajorentsi. Tema piyoteeyini ineshironkatakae Jesoshi eejatzi ikaminthaakae.

² Rootaki iroñaaka nokanantzimiri: “Kameetha piyeekayeni, paakameethatawakagaeyani, pinintaperotawakagaeyani. Kameetha omonkaatawakagaeyani oetarikapaeni pikowaeeyarini eejatzi oetarikapaeni pikenkithashireeyarini. Aririka panteeyeroni iroka, ari nokimoshirewenteeyanakimini”.

³ Oetarikapaeni panteeyarini, eero pikijawakaanteeyawoni, eero pikantakaaperoyani. Eero pikenkithashireeyani pikameethaperotzi, eero pikenkithashireeyani panaakoeyakirini paashinipaeni, inta pikenkithashiryaakoeyarini: “Ikameethaperoyini paashinipaeni, ranaakoeyakinani ikameethatzi”.

⁴ Okameethatawita pikaminthaya eeroka apaniroeni, omaanta okameethaperotzi eejatzi pikaminthagaeyarini paashinipaeni.

⁵ Pikimitakoeyarini Jesokirishito: tee ikenkithashiryaakota ikaminthaya rirori, omaanta ikenkithashiryaakoeyakaeni ikaminthagaee aaka.

⁶⁻⁷ Paeraniperoroña rirotaki Tajorentsipero, omaanta ikantakiri Iriri: “Pawa, niyotzi akimitawakagaeyakini, atajorentsiaperoyakini aaka, omaanta nokowaki nopeyapaeya atziri, nantemiro maawaeni pikowakaakinari”. Roojatzi rookantanakawo reewawenantzi, itajorentsitantari. Roojatzi ijeekantapaakari paerani kipatsikika, rartziritaperotapaaki:

⁸ ikimiteeyapaakaeni aaka. Tee reewawenantawitapaaka, omaanta iñaaperotakiri Iriri. Rirotaki kowashiteencha ikentakoteetantakariri koshiki, ikamawenteeyakaeni. Rootaki ikowakaakiriri Iriri.

⁹ Omaanta paata ragaeri jenoki, kameetha ijeekekagaerikya Ashitariri. Rapiitawaeri iitawaeri Tajoretsipero: ranaakoeyapaerini maawaeni jeekaeyatsirini.

¹⁰ Ikwaki Tajorentsi apinkatheeyerini Jesoshi maawaeni: riraga jenokijatzi, aakapaeni kipatsijatzi, riraga jeekatsiri inthomaenta kipatsi, maawaeni. Eekiro aatatye apinkathataperoyeriniroña rirori.

¹¹ Eejatzi akantaperoeyeni: “Rirotaki Jesokirishito Awinkatharite”, rootaki añaaperotaperoeyantyaarini kameetha riraga Pawa Tajorentsi.

¹² Ari, nonintaperotanewopaeni, pikantani paapatziyaperotapi-inteeyakawoni okaatzi niyotaakimiri. Notsipatanawitakimirini paapatziyaperoeyakawoni. Iroñaaka tee notsipateeyemini, omaanta nokowaki paapatziyaperoeyaawoni eejatzi. Tema rowawijaakoeyakimini Tajorentsi: iroñaaka pipinkathataperoyerini, pantaperoteniri kameetha maawaeni ikowakagaeyakimirini.

¹³ Tema rirotaki kowakaashiryaaipiintakimirori pikowantapiintakari panteniri ikowakaakimiri. Rootaki imatakaantakimirori.

¹⁴ Pantaperoeyeroni maawaeni ikowakaakimiri: eero piñaawaepookitzi oetarika pantayiterini, eero pipiyawaantetari oetarika ikantemiri.

¹⁵ Aririka panteniri Tajorentsi maawaeni ikowakaakimiri, eero ojeeki pantani, omaanta pikameethashiryaaanaki. Tema itominteeyakimini, rish-intoeyakimini. Rowameethataperoyakimini. Jaga pinampiki pikaa-teeyakirini osheki theenkantatsiri: tee ikameethatzi irirapaeni, tee riyotziri Tajorentsi. Kimitaka ootamentotsi ootaka aminantari, ari pikimitya eerori, kameetha pijeekaeyeni piyotakagaeyantyaarini riraga theenkantatsiri kyaaryo paapatziyeeyakarini Tajorentsi.

¹⁶ Napiitemiro nokantemi: kimitaka pootakawo ootamentotsi pami-nantari tsiteniriki, eejatzi piyotagaeyerini maawaeni jeekimoyimirinira jaga Iñaani Tajorentsi iñaantapayaaworini rirori jenoki, ikanteetateeyaaani rañaapae janta. Ari pimeteeyeroni iroka; roojatzi ipokanteeyari Jesokirishito, nokimoshirewenteyakimini. Niyotanaki tee natsipetashitawo niyotagaeyakimini.

¹⁷ Iroñaaka paapatziyeeyakarini Jesoshi. Tema naaka aapatziyakaakimiri, rootaki ikowanteetakari rowamagaetena. Aririka rowamagaetena iroñaaka, niyotaki eekiro piyaatatye pipinkathataperotanakiri Tajorentsi. Rootaki nokimoshiretantakari, eejatzi nokowaki pikimoshirewentena eerori.

¹⁸ Kyaaryo, okameethatzi pikimoshireeyanakini, akimitawaka-gaeyantyaarini, akimoshireperoyantyaarini, maawaeni.

Rotyaantziri Paaworo Temoteeyo

¹⁹ Aririka ikowakayena Awinkatharite Jesoshi, nokowaki intsipaete notyaantemiri Temoteeyo. Aririka ipiye eejatzi jaka, ikamantapaena tsika pikanteeyarini, nokimoshiretantyaari.

²⁰ Tekatsi paashini kimityaarini rirori: osheki ikowaperotaki ikamintha-gaeyemini kameetha pijeekaeyantyaarini.

²¹ Eeniro paashinipaeni: ikenkithashireeyakironi oetarikapaeni ikoway-itzirini rirori, tee ikenkithashiryaaoprotero ikoyiri Jesokirishito.

²² Omaanta piyoteeyakini ikameethataki Temoteeyo, ikyaaryoowentziro ramitakotakina nokenkithatakaakiri atziri: nokamanteeyirini tsika ikantyaari rawijakotantyaari. Osheki ramitakotakina, ikimitakaantakina naaka ashitariri.

²³ Rootaki nokowantakari notyaantemiri. Aririka niyotaperotaki rowa-magaetena, rooma eerorika, ari intsipaete notyaanteri Temoteeyo ikaman-tapaemi.

²⁴ Eejatzi nameentakari Awinkatharite ishinetana niyaatashiiyemini. Eero ojamanitzi, ari nareeteeyapaemini.

Ikenkithatakotziri Epajororiito

²⁵ Chapinki potyaantakinari ayemijantzinkarite Epajororiito, osheki petakotakina. Ikaatakina, nantawaeteeyinirini Awinkatharite. Ikimitaaganki joraaropaeni ikyaaryoowentziniri iyapitaanote oetarikapaeni rantziniriri, ari nokimitaaka naaka eejatzi Epajororiito nokyaaryoowentziniri Awinkatharite maawaeni nantziniriri; tee noperatawentawo ikowakaakinari.

²⁶ Osheki ikoetyeeyakimini. Pikemakoeyawitakarini mantsiyataki, osheki powashiretakotawitakari. Iroñaaka ikenkithashiryaakimi, tee ikoyi powashiretakotyaari.

²⁷ Kyaaryo, imantsiyaperowitaka, roowiteencha ikamemi, omaanta ineshironkateeri Tajorentsi, retsiyatakoteeri. Eejatzi naari, ineshironkataana, tee ikowakaana ikamimotena. Riyotzi nashironkaawitaka, tee ikowakaana nowashiretakotyaari.

²⁸ Iroñaaka nokowaperotaki notyaanteemiri. Aririka piñeeyawaerini, pikimoshirewenteeyawaerini, roojatzi eero nowashiretakotantaneemi.

²⁹ Rootaki paakameethatantawaeyaari, pikimoshirewentawaeri; tema rirotaki aapatziyariri Awinkatharite. Piñaaperotawaeri eejatzi piñaaperoyeerini maawaeni kimitariri rirori.

³⁰ Tema rantawaetziniri Jesokirishito, rootaki imantsiyatantakari, roowiteencha ikamemi. Osheki retakotapiintakina: ikimitakimi petakotapiinteeyenanani eeroka, pijeekirikami jaka. Tee ikenkithashiryaakota rirori, rootaki ikamantyaarimi.

3

Paamayarira riraga kowatsiri ipeyakagaeyemini joriyyo

¹ Eejatzi, noyemijantzinkarite, nokanteeyemini: pikimoshirewenteeyerini Awinkatharite. Eero nojamaneentawo napiitemiro rowaga nojankinatakimiri, tema okameethatzi pikemapiintero.

² Paamayarira riraga kowatsiri ipeyakagaeyemini oyaatzirori rametayitarini joriyyopaeni: tee ikameethatzi. Paamayarira, rowashironkaemikari, ikowawita itotonatakaemimi pishiramparitantari pawijakotanteeyari.

³ Atsipetashita atotonatziro, eero owameethatee, eero owawijaakotee. Omaanfa Ishire Tajorentsi iyotagaeyakaeni apinkathaperoeyirini Tajorentsi, rootaki rowameethateeyanteerini, rowawijaakoeyanteerini. Aweshiryaawenteeyakarini Jesokirishito, ayoteeyakini tekatsi akantya owawijaakotashitya aaka.

⁴ Aririkami amateromi owawijaakotyaami aaka, tema naaka owawijaakotashitachanani.

Osheki nomatayitawitakani, nanaakoteeyawitakarini paashinipaeni.

⁵ Owakira nokoñaatapaakini, 7 nomaakotapaaki, ari itotonateetakiro noshiramparitantari. Naaka icharineeeteni Ishirayerini. Eejatzi nocharinetakari Irijamiini. Tema naakapero joriyyo. Nomonkaataperotakiro rojankinarini Moeseeshi, tema naakawitaka warijeeyo.

⁶ Nokowaperotawitanikya osheki naapatziyarimi Tajorentsi, rootaki nokijeeyantakaririni riraga aapatziyeeyaririni Jesoshi nowamaayitakini apaanipaeni. Kameetha nomonkaatakiro rojankinarini Moeseeshi, tekatsi kantenani: "Eenitatsi pantani".

⁷⁻⁸ Niweshiryaawentawitawoni maawaeni nantziniriri paerani, nokantakaaperotawitani, nokantashiretaki, "Okameethatzi iroka nantakiniriri

Tajorensi". Omaanta iroñaaka noyaateeri Jesokirishito, rootaki niyotantari natsipetashitawitakawoni paerani. Iroñaaka tee nokenkithashiryagaero maawaeni nantawitarini paerani. Omaantakya iroñaaka naapatziyaari Jesokirishito rootaki nookantaawori nantawitarini, nokimitakaantaawo ookirowanki kaagashi. Omaanta iroñaaka naapatziyaari Jesokirishito, nopinkathateeri. Nokoyi niyotaperoteri irira eejatzi nokoyi nanteniri oetarika ikowakaakinari.

⁹ Nokowaki nosheninkataperotakyaari. Tee nokameethatashitya naari: nomonkaatayitawitawoni rojankinarini Moeseeshi, omaanta tee owameethatena. Omaantakya naapatziyakari Jesokirishito, rootaki rowameethatantakinari rirori. Aritaki rowameethateeyirini Tajorensi maawaeni aapatziyeeyaririni.

¹⁰ Nokowaki niyotaperoterikyaroña Jesokirishito. Ikimitagaerira Tajorensi ipiriinteeri, nokowaki itajonkakowentapiintena naari. Eejatzi, okimitaka osheki ikemaatsitawenteeyakaeni, nokowaki nokemaatsitawentyaari naari; okimitaka ikamawenteeyakaeni, nokowaki nantawaeteniri naari omawitakya rowamaawenteenenawo.

¹¹ Roojatzi aririka ipiriinteeyaneeni kamakotakirorira raapatziyakarira Jesoshi, nokowaperotaki nopiriintanee naari, notsipataperotanta-paeyaariri Tajorensi.

Ikamantakotaa rirojatzi Paaworo

¹² Tekiraata nomonkaatayitazirori iroka nokenkithatakotakiri, tekiraata nokameethaperotzi okimitaka ikowakaakinari Jesokirishito. Omaanta nokowaperotaki nomonkaataperotayitenirini, tema rowawijaakotaana irira nomonkaatantyaawori.

¹³ Ñaakiro, noyemijantzinkarite: tee nokantzimi nomonkaataperotayitakirori maawaeni nokowakiri nomonkaateri. Iroñaaka tee nokenkithashiryagaero maawaeni nantawitawitarini paerani, omaantakya apatziro nokenkithashiryaperotziro maawaeni nanteniriri Jesokirishito, eejatzi nokowaperotaki osheki kijokiro nowanakiri rirori.

¹⁴ Naapatziyakari, rootaki ikowantakinari Tajorensi niyaate jenokinta, nojeekimotapaeri rirori. Iroñaaka nokyaaryoowentziniri nantawaetaperotziniri, ipinatantenari iinja janta jenokinta.

¹⁵ Nokowaki pikimiteeyanani, maawaeni aapatziyaperoyaririni Jesoshi. Teerika pikimiteeyanani, riyotakagaeyemini Tajorensi tekiraata omonkaatya paapatziyaperoyarini.

¹⁶ Omaanta pikyaaryoowentero pimonkaataperotero maawaeni piyotakiri. Tema aritaki riyotakaakimiro.

Ikowaki Paaworo akimiteeyarini rirori

¹⁷ Noyemijantzinkarite, pikimiteeyanani. Eejatzi pamineeyerini paashinipaeni, ikimiteeyakinarinika. Roojatzi pikimiteeyanani maawaeni: paapatziyaperoyarini Rotyaantanewo Tajorensi.

¹⁸⁻¹⁹ Paerani nokamantakimi eeniro osheki kijakiriri Jesokirishito: riraga kentakotawentakaeri koroshiki. Iroñaaka napiiteemiro: kyaaryo ikaatzi osheki kijakiriri. Tee iñaaperoyerini Tajorensi, omaanta riweshiryaawentashitawoni kaari kameethatatsi eejatzi rowayitarini: ikimitakaantakawo itajorensitashitakawo iwatha okaatzira okowashitari. Okameethatemi ipashiwenteeyanimi, omaanta ikantakaaperotashiteeyakani. Apatziro ikenkithashireeyironi tsika ikanteeyani jaka kipsiksi. Iinja riyateeyanagini paamariki kaari tsiwakanitatsini. Niraakoeyakarini naari. Eero poshiyari rirori.

²⁰ Omaanta aaka akowaki anampitaperotyaaawo jenokinta. Iroñaaka oy-aatziiri owawijaakoeyerini riraga Awinkatharite Jesokirishito. Ikinanta-paakyaawo menkori ragaeyantaneerini aakapaeni jenokinta.

²¹ Ashi royirowo itajonkanti, imatayizironi iitarikapaeni ikowakiri. Itajonkakowentapaakae aari, ipaashinitapaakaeniro awatha, akimitanteeyaariri rirori. Iroñaaka ashii oyirowo apathagaeyini, akamaeyini; omaanta iinja akimiteeyaarini rirori, okameethaperotanakikya awatha: eero apathagaeyeni, eero akamae eejatzi.

4

¹ Rootaki noyemijantzinkarite, nonintaperoyentakimirini, osheki nokoetyaakimi, osheki niweshiryaawenteyakimini. Kijokiro powaeyerini Awinkatharite, poyaataperoyerini. Kyaaryo, osheki nonintaperoyakimini.

² Iroñaaka nokamantero Ewoorya eejatzi Shiinteki eero okijawakaa. Kameetha okanteri Awinkatharite ramitakotero aakameethatawakagaeya.

³ Iroñaaka nokamantemi, nojorriyotzinkarite, tema paerani atspatawakaaka antawaetziniri Awinkatharite: iroñaaka nokowaki pamitakotero rowaga tsinani aakameethatawakagaeya eejatzi. Paerani opomeentsiwentawitawoni okamanteeyawitarini atziri tsika ikantyaari rowawijaakotanteeyaaari: okaateeyawitakinani, eejatzi rirori Kirimiiintzi, eejatzi paashini amitakoeyanarini. Ojankinateeyakani iwaeropaeni riraga amitakoeyanarini janta jenokinta, rojankinatakotaka maawaeni iwaero jeekatsini jenokinta iñaanamentoki Tajorentsi.

Pikimoshirewenteri Tajorentsi

⁴ Pikanteetatyeyyaani pikimoshirewenteeyerini Awinkatharite. Napi-iteemirowo: pikimoshirewentaperoyerini, maawaeni.

⁵ Nokowaki riyoteeyeni atziri pikaminthaantaperoyeni. Eero pipeyakotzirowo: rooteentsi ipokae Awinkatharite.

⁶ Eero pikenkithashiryaakopiintzirowo oetarika awijimotemini. Pikanteetatyeyyaani pamaneri Tajorentsi, pikanteri oetarika pikoyiri. Oetarika-paeni koetyeemotzimiri, ari pikamanteri. Eejatzi pipaasonkitapiintey-erini.

⁷ Roojatzi Tajorentsi ijeekakagaeyemini kameetha ikimoshire-takaaperoyemini osheki. Ranaakotaperoyakaeni aari, tee amatzirowo ajeekakagaeyerini kameetha paashinipaeni, tee ayotzirowo. Aririka paapatziyaari Jesokirishito, ikantyaani Tajorentsi ijeekakagaeyemini kameetha, riweshiryaakagaeyemini.

⁸ Noyemijantzinkarite, eenirowo paashini nokamantemiri. Okameethatzi pikenkithashiryaakoeyeroni okaatzi kyaaryooperotayitatsirini, okaatzi añaaperotayiterini kameethayitatsirini; maawaeni okaatzi kameethatatsiri. Kyaaryo, pikantatyeyyaani eero pikenkithashiryaakopiintawo pantero kaari kameethatatsi, inta pikenkithashiryaaperoyaarini maawaeni okaatzi inimotziriri Tajorentsi; eejatzi okaatzi kameethatatsiri inimoeyiririni maawaeni atziri. Kyaaryo okameethatzi ashii poyirowo pikenkithashiryaakotero oetarika kameethatatsiri eejatzi oetarika añaaperoteeyerini okameethatzi.

⁹ Pantapiinteyeroni maawaeni niyotagaeyakimirini, maawaeni nokamanteeyakimirini, maawaeni pikemaeyawakinarini. Oetarikapaeni piñaakirini nantakiri naari, ari panteeyeroni eerori. Rootaki kijokiro rowantemiri Tajorentsi: ijeekakagaeyemini kameetha.

Riraga jiriposhijatzi osheki ineshironkaeyakirini Paaworo

10 Paerani pikenkithashiryaaawiteeyakinani, roojatzi pipeyakotaw-itaanani; omaanta niyotaki iroñaaka pikenkithashireeyaanani eejatzi, pikaminthagaeyakinani, rootaki nokimoshireperotantakari. Tema lkameethataki Awinkatharite. Tee pipeyakotaperotana, omaanta tee pimatawitawoni pikaminthagaeyenani.

11 Tee nokamantawitzimi eeniro koetyeemotakinari oetarikapaeni: tee. Tee otzimaperotawita tzimimotanari, omaanta iroñaaka nametakawo nokimoshiretashita, omawitya tekatsirika tzimimotenani.

12 Nametakawo nojeekashita tee nashaagantya osheki, eejatzi nametakawo aririka nashitayityaawoni oetarikapaeni. Niyotayitakironi maawaeni: niyotaki nokemakawo nowanawo, eejatzi niyotakiro tsika okanta notasheyi. Niyotakiro nashaagantaka, eejatzi niyotakiro nashironkaaka.

13 Tema kijokiro rowana Rotyaantanewo Tajorentsi, imatakaakina, rootaki nomatantawori oetarikapaeni ikowakaakinari.

14 Omaanta pineshironkaeyakinani. Piyoteeyakini nowashironkaaw-itaka, rootaki pikaminthagaeyantakinari. Tema kameethataki okaatzi pantakiri.

15 Eejatzi piyoteeyini tsika okantani paerani, owakiraani nokenkithatakaantakimirini jaga pinampiki, netakoperoeyakimini. Niyaatantaari eejatzi, nopoñaanaa Masheroonyaki, niyaatayitakini paashinipaeniki nampitsi. Apatziro eerokapaeni petakoeyawakinani, pipashiteeyawakinawoni koetyeemotakinari. Tee ikimiteeyemini riraga aapatziyeeyarini janta paashinikipaeni nampitsi.

16 Eejatzi, nojeekantakarini janta Tejawoonikaki, potyaanteeyakinari okaatzi koetyeemotakinari. Eejatzi paashini pipakaantaana.

17 Tee nokowakaawitzimi pipapiintena oetarikapaeni, omaanta nokowaperotaki pimatayiteroni kameethatatsiri, kameetha ipinataperoeyantemirini Tajorentsi.

18 Ippaakinawo Epajororiito maawaeni pipakaantakinari. Okameethaperotzi iroka pantakiri, okimitaka riro pipakiri Tajorentsi maawaeni. Iñaaperotakiro, riweshiryaaawentakimi. Iroñaaka ojeekimotaperotakina oetarikapaeni, tekatsi paashini koetyeemotenani; monkaataka.

19 Pameentaperotakari Jesokirishito, rootaki retakoeyantemirini Tajorentsi, ipaeyemini maawaeni koetyeemoeyakimirini. Ashaagantzinkari rirori, tee imashihatzi. Tema reewawenantaperotzi, lkameethaperotzi.

20 Thame añaaperoeyerini Pawa Tajorentsi, akanteetatyeeyaani. Aritaki akantaperoeyaani.

Riweyantakawo Paaworo rojankinari

21 Nowethateeyemini, eejatzi nowethateeyarini maawaeni riraga aapatziyariri Jesokirishito. Riwehateeyakimini eejatzi maawaeni ayemi-jantzinkarite jaka.

22 Eejatzi riwethateeyakimini maawaeni aapatziyariri: riraga ratziritepaeni Seesari, maawaeni.

23 Nokowaki ineshironkaperoeyemini Awinkatharite Jesokirishito. Piweshiryaaawenteeyarini, maawaeni.

Naaka jankinatzimirori iroka:

Paaworo

ROJANKINATZINIRI PAAWORO KOROJAASHIJATZI

¹⁻² ¿Eeniromi, noyemijantzinkarite, maawaeni aapatziyariri Jesokirishito janta Korojaashikinta? Naaka Paaworo nojankinatzimiro. Naaka Rotyaantanewo Jesokirishito, rootaki nokenkithatakaantzimiri, rootaki ikowakaakinari Tajorentsi. Notsipatakari jaka ayemijantzinkarite Temoteeyo. Nojankinatzimiro maawaeni aapatziyaperotariri Tajorentsi jaga pinampiki. Nokowaki ineshironkatapiintemi eejatzi riweshiryakayemi Pawa Tajorentsi, eejatzi rirori Awinkatharite Jesokirishito.

Ipaasonkitakowentziri Paaworo korojaashijatzi

³⁻⁵ Paerani pikemakironi iñaani Jesoshi paapatziyakawo, rootaki paw-
ijakotantari. Kyaaryo iroka pikemakiri. Eejatzi piyoteeyawakironi
kameetha ijeekakayemi riraga Tajorentsi janta jenokinta. Rootaki paa-
patziyantaperotakariri Awinkatharite, eejatzi osheki pineshironkaper-
otziri maawaeni ayemijantzinkarite. Nokemakotakimi, rootaki maawaeni
kitejiri namanantapiintariri Tajorentsi, nokantapiintziri imatakaapiin-
temiro kameethatatsiri, eejatzi noñaaperotziri Tajorentsi, riraga ashitariri
Awinkatharite Jesokirishito. Eerokateeyakini nopaasonkitakowentziri.

⁶ Pikemakiro iyaatakotayitanakini iñaani Tajorentsi maawaeni nampit-
sikipaeni. Raapatziyeeyakarini Jesokirishito oshekiniriroripaeni. Pike-
mantakawori eerori, piyotaperotawakiro kyaaryo ineshironkatakae riraga
Tajorentsi. Paapatziyawakawo rootaki kaari pikimitanta paerani, omaanta
eeki, eeki piyotakiro pantero ikowakiri rirori. Eejatzi ikimitakimi
paashinipaeni kemaperoatakirori ipaashiniperoteeyeeni.

⁷ Riroma Epaaagashi rirotaiki kenkithatakaakimirini paerani. Iki-
mitana, ikantani ikyaaryoowentziniri Jesokirishito. Kameetha ikyaaryo-
oowentziniri, rootaki notyaanantariri ikenkithatakaantayitakimirini.

⁸ Ikamantapaakina omatakaakimiro Ishire Tajorentsi, rootaki pineshi-
ronkaperotantakariri paashinipaeni atziri.

⁹ Rootaki namanapiintariri Tajorentsi: “Pimatakayeri pikowakaakiriri
maawaeni noyemijantzinkarite janta Korojaashiki”.

Roojatzi nokantani nokantapiintziri Tajorentsi: “Piyotakayeri korojaashi-
jatzi maawaeni pikowakaakiriri kameetha raapatziyantaperotemiri”. Ee-
jatzi nokantziri: “Nokowaki Pishire iyotaaperoteri maawaeni, iyotakaaper-
oteri, kameetha ikemantaperotyawori pikantziri”.

¹⁰ Eejatzi nokantziri imatakayemiro apatziro pikenkithashiryaaapiintero
pantero kameethatatsiri, piweshiryakaaperotantyaariri, eejatzi
panantyaawori maawaeni kameethatatsiri. Riroma rirotaiki Awinkatharite,
rootaki okameethatantari anteniri iroka, iñaaperotanteeri. Nokantziri
imatakayemiro apatziro pantero kameethatatsiri, rootaki imatakayemiro
piyotantyaariri, eeki, eeki piyoperoteri.

¹¹ Riroma rirotaiki Tajorentsi, ikameethaperotaki, imataperotero
oetarika ikoyiri, rootaki nakanantariri imatakaantemirori pimatantapi-
intyaawori maawaeni kameethatatsiri, eero pijamashiryawo inta piki-
mohirewentanakiri Tajorentsi. Rooma aririka rowashironkaawitemi
atziri, rirotaiki matakayemironi Tajorentsi eero pipiyatantari pikijiri.

¹² Rooma rirotaki owameethatakaeri, riwetsikashiryaaakae aatantyaari janta ikashiyaakaakenta. Rooma ari akaateeyapaakirini maawaeni ayemijantzinkarite janta okitejiperotzinta, kameetha ajeekapae. Rootaki akanantakariri Tajorentsi: “Ariwee, Pawa”.

Ikenkithatakotakiri Jesokirishito

¹³ Paerani reewawenantawitakaerini iwinkatharite kamaaripaeni rootaki akimitantawitakaririni ajeekawitani janta otsiteniperotzinta. Omaanta rowawijaakotakae Tajorentsi, rootaki iroñaaka reewawenantakaeri Itomi, riraga inintaperotanewo rirori.

¹⁴ Ikamawentakae riraga Itomi, rapaatawentakae riraa rowawijaakotantakaeri. Ineshironkaperotakae Iriri, iroñaaka eero ikenkithashiryaaakoteero kaari kameethatatsi antawitakari paerani.

¹⁵ Kaari ikoñaanitzi Pawa Tajorentsi, omaanta ipokapaaki jaawikika Itomi, ikoñaatapaaki kipatsikika, rantaritapaaki jaka. Omaanta ikimitaperotari Ashitariri. Tekirani ojeekini kipatsi eejatzi maawaeni oetarikapaeni añaayitzirini, ari ijeekitani janta jenokinta rirori.

¹⁶ Rirotaki wetsikakiriri maawaeni: jenokijatzi, kipatsijatzi, koñaatatsiri, kaari koñaatatsi, maawaeni. Aritaki riwetsikakiri maawaeni rinashitayitakani ronampiri Tajorentsi. Rirotaki Jesokirishito wetsikakiriri maawaeni. Tee riwetsikashitari, inta riwetsikantayitakaririni maawaeni iñaaperoteri.

¹⁷ Rirotaki Jesokirishito itaperotakaworikya ijeekitani paerani. Ikantakiri maawaeni riwetsikani: “Aritaki pikanteeyaani”.

¹⁸ Rirotaki Jesokirishito iyoperotatsiri reewatawentakae aaka, eejatzi maawaeni paashinipaeni aapatziyariri. Tekatsimi rirori, eeromi ayotzirimi Tajorentsi, eeromi aapatziyarimi, eeromi awijakoteemi. Ipiriinteeri Itomi riraga Tajorentsi paerani, eero ikamae eejatzi. Rirotaki Jesoshi itakawori ipiriinta. Riro impaetatsini kaminkari ipiriintee aririka omonkaatapaakya ipokantaatyaari Jesoshi jaka kipatsiki. Kyaaryo ipinkathariperowenantziroña maawaeni,

¹⁹ itajorentsiiperotakiroña. Rootaki ikowakaakiriri Ashitariri.

²⁰ Paerani eenitatsini kaari kameethatatsi rantawitarini maawaeni atziri, rootaki kaari riweshiryaaantawita riraga Tajorentsi, omaanta rotyaantakiri Itomi ikamawentakae koroshiki, rapaatawentakae riraa. Ikamawenantakaeri kameetha atsipatanteeyaari rirori, rootaki roemoshirenkantakaeri. Rowameethatakae eejatzi ikoyi rowameethateri maawaeni kipatsijatzi eejatzi jenokijatzi. Iroñaaka iñaaperotakae akameethatzi, eejatzi añaaperoteeri rirori.

Ikenkithakoteri korojaashijatzi

²¹ Ari, paerani tee pikenkithashiryaaapiintzirini Tajorentsi, pikijawitarini. Pikenkithashiryaaawitawoni kaari kameethatatsi, eejatzi pantapiintawitawoni.

²² Omaanta ipokapaaki Jesokirishito kipatsikika, ikoñaatapaaki ikimitakotawitapaakae aaka. Roojatzi ikamawentakae koroshiki rowameethatantakaeri, rootaki iroñaaka piñaaperotantariri Tajorentsi ikameethatzi, eejatzi iñaakimi eeroi pikameethaperotaki, ikimitakaanakimi tee pantziro kaari kameethatatsi.

²³ Omaanta ikowaki akantatyeeyaani aapatziyawo iñaani. Eekiro aatatyee aapatziyaperotanakyaawo. Piyotaperote kyaaryoopero atsipataperotyaari Tajorentsi paata jenokinta. Eero pipakayiro paapatziyawo iñaani. Ñaakiro, othotyaaaka okamantakotaka iñaani Tajorentsi maawaeni nampitsiki. Eejatzi naari nokenkithatakotakiro, notsipatakari paashinipaeni kenkithatakaanantatsiri.

Riyoteeri Paaworo kaari riyotawitani paerani

²⁴ Osheki ikemaatsitakawo Jesokirishito rowawijaakotantakariri maawaeni aapatziyariri, iroñaaka ikimitakaantakae aaka inampijatzipero, rooma aapatziyakari. Iroñaaka okimitaka maawaeni aapatziyariri ikemaatsitawentyaari paashinipaeni rawijakotantyaari, eejatzi naaka nokemaatsitawentzimi, niyotaantzimiri paapatziyaari rirori, rootaki nokimoshiryaantari. Monkaataka iroñaaka.

²⁵ Ikantana Tajorensi: “Pineshironkateri maawaeni piyemijantzinkarite, eejatzi piyotaaperoteri nokoyiri”. Ari iroñaaka niyotaakimiro.

²⁶ Niyotaakimiro maawaeni kaari riyotawitani paerani ronampiripaeni Tajorensi, eejatzi kaari riyoteeyawitani atziripaeni. Iroñaaka riyotakaakaero aaka eejatzi maawaeni paashinipaeni aapatziyariri.

²⁷ Iroñaaka ikowaperotaki piyotero imatakaakimiri; okameethaperotziroña. Eeroka kaari joruiyotatsi, omaanta ikamawenteeyakimini eeroka eejatzi rootaki kijokiro rowaperotantzimiri Jesokirishito pishireki, rootaki piyotantari kameetha piyeekimotaperoteri Tajorensi iinja.

²⁸ Rirotaki Jesokirishito nokenkithatakotziri. Nokantziri maawaeni atziri: “Kyaaryoowa, pantzirokari kaari kameethatatsi”. Eejatzi niyotaaperotziri irinta riyotaperotantyaariri riraga Jesokirishito, raapatziyaperotantyaariri kameetha. Eejatzi eeroka, aririka piyoperoteri, paapatziyaperotyaariri, ari pikimitaperotyari Tajorensi pikameethaperotanaki.

²⁹ Rootaki nopomeentsiwenantzimirori, kaari noperawenantzimi. Eejatzi rootaki niyotaantakariri maawaeni. Imatakaakina riraga Jesokirishito, rirotaki shintsitakaakinari, itajonkawentakina nomatantakawori.

2

¹ Nokowaki piyote nokantani nopomeentsitawentzimi nokenkithatakayiri Tajorensi. Nokantapiintziri imatakayemiro kameethatatsiri, eejatzi nokimitakowentziri ayemijantzinkarite janta Raworisheeyaki. Eejatzi nopomeentsitawentziniri maawaeni kaari ñaana, nokantapiintziri Tajorensi imatakayeri rirori kameethatatsiri.

² Nokantapiintziri eejatzi imatakayemiro piweshiryaantyaari, pineshironkatawakaantyaari. Eejatzi nokowaki imatakayemiro pikemaperotero maawaeni rantawentzimiri Jesokirishito. Rootaki nokowakiri piyoperoteri Jesokirishito.

³ Paerani tee riyotawitarini atziri irira, omaanta iroñaaka riyoteeri rirori. Jee, nokowaki piyoperoteri kameetha. Rootaki nokanantakimiri.

⁴ Omaanta eenitatsi paashini atziripaeni rinashita riyotaantzi. Kyaaryoowa, ramatawiteetzimikari, rootaki niyotaantzimirori maawaeni iroka.

⁵ Kyaaryo, tee notsipatawitzimi, omaanta osheki nokenkithashiryaakimi. Niweshiryaawentakimi kameetha piyeeki. Kyaaryo, pineshironkatawakaaka, eejatzi eekiroyaataatzi paapatziyaperotari Jesokirishito, rootaki niweshiryaantari.

Kijokiro poyeri Jesokirishito

⁶ Rooma paerani paapatziyakari Awinkatharite Jesokirishito, rootaki rowawijaakotantakimiri. Rootaki iroñaaka, eekiroyaataatzi paapatziyaantariri apatziro irira: maawaeni kitejiriki panteniri oetarikapaeni ikowakaakimiri.

⁷ Noshiyakaawentemiro: rowaga pankirentsi, aririka oparithaperotaki inthomaeki kipatsi, rootaki oshookantari kameetha, eejatzi oshintsitan-takari. Eejatzi pikimintanaka eerori, kijokiro poyeri Jesokirishito. Ap-atziro pikenkithashireeri, ari imatakayemiro kameethatsiri, eejatzi ish-intsishiretakayemi. Pikantatyeyyaani pikemijantaperoteri, rooma rootaki riyotagaetakimiri. Aritaki pikantya, eekiro piyaatatye pipaasonkiteeyerini Jesokirishito, tema ineshironkaperotakae.

⁸ Omaanta eenitatsi paashini atziripaeni inashita riyotaantzi. Kyaary-oowa, riyotaantziro theeyaantsi, rowaga maawaeni ikenkithashiryaa-ri rirori eejatzi maawaeni riyotashitawitari: rootaki riyotaanteeyawitarini ichariniiteni, itaperotakaworini ijeekini. Ramatawitzimikari. Eero paap-atziyari. Tee riyotagaero ikantaperotziri Jesokirishito: tema tee ikowakay-iro paapatziyari.

⁹ Inta okameethatzi paapatziyari irira. Paerani ikimitakae awatha aaka, omaanta itajorentsiperotakiroña, ashi royiyo.

¹⁰ Eejatzi eerori, aririka kijokiro poyeri, paapatziyari, ikantyaani itajonkawentapiintemi, eero powashironkaantarona, inta ipashitzimiro maawaeni koetyeemotzimiri. Ipinkathariperowenantziroña, ranaakoperotziri maawaeni paashinipaeni jewatawitachari.

¹¹ Paerani ikantzini Tajorentsi itotonateeyani ishiramparitantari joriyopaeni, rootaki riyotantakari atziri raapatziyakari Tajorentsi. Omaanta iroñaaka aririka paapatziyari Jesokirishito, inashita ikowakayimiri. Kaari pitotonantyaawo. Iroñaaka kimiwitaka pitotonatakiro, omaanta rowameethatakimi pishireki pipakaantaawori kaari kameethatatsi pantzirini, iroñaaka eero pikoyiro pantapiintero.

¹² Eeroka ikaawoshitanteetakimiri, kimiwitaka itsipatakimi Jesoshi, pikamaki eejatzi kimiwitaka romonkeetakimi oomookinta. Tema Tajorentsi ipiriinteeri Jesoshi, eejatzi eeroka kimiwitaka ipiriinteemi. Tema paapatziyakari riraga Tajorentsipero, riraga piriinteeri Jesokirishito, rootaki ipaashinitakaanteemiri. Iroñaaka tekatsi pikanteeyaa pantero kaari kameethatatsi, rooma kimiwitaka pikamakitzi.

¹³ Paerani okimizimotakimi tee pañi, tee pikenkithashireerini Tajorentsi; inta pantapiintawitawoni kaari kameethatatsi. Tee piyotawitarini ri-raga Tajorentsi. Iroñaakakya ineshironkatakimi, tee ikenkithashiryagaero kaari kameethatatsi pantawitarini. Rowameethatantakimiri panteero kameethatatsiri, pikimitakari Jesokirishito.

¹⁴ Paerani osheki apomeentsiwentawitakawoni rojankinarini Moeseeshi awijakotantyaarimi, omaanta tee amonkaatzironi. Ayotaki eenitatsini kaari kameethatatsi antzirini, rootaki aatantyaarimi paamarikinta ake-maatsityaawomi. Omaanta ikamawentakae Jesokirishito koroshiki, rowaw-ijaakotakae. Iroñaaka eero apomeentsitawentawo irona jankinarentsi aw-ijakotantyaari.

¹⁵ Paerani, ikamantari Jesokirishito koroshiki, riyotakaakae tekatsi ikantee rowashironkae riraga iwinkatharite maawaeni kamaari eejatzi maawaeni pinkathatziriri riraga paashinipaeni kaari iñagaetzi. Ithañaakowentakae Jesokirishito, eero ishinetziri irintapaeninta ranaakotee.

Eero pikenkithashiryawo riyotaawitzimiri atziripaeni

¹⁶ Tee okameethatzi ikijantemiro atziripaeni oetarika powayitarini eejatzi pimiritayitzirini. Eenitatsi osheki kitejitatsiri rinashitakayitakarini joriy-opaeni imakoryaanteeyarini. Rantzironi: maawaeni ojarentsi, maawaeni kashiri eejatzi maawaeni saawaro. Teerika pimonkaatziro eerori, eero pishinetziri ikijawentemiro.

17 Paerani ikantani rametapiinteyawoni joriyopaeni, ikenkithashiryaaantariri Tajorentsi, omaanta iroñaaka rareetaka Jesokirishito. Riroperotaki apinkatheeyerini. Monkaataka, ari okaatzi: eero iroñaaka ariitapiinteyero rameteyarini joriyopaeni.

18 Kyaaryoowa, eero pishinetziri riroripaeni ramatawitemi. Inashita oetarika riyotaantziri. Ikwakaemikari pikimityaari rirori, ikantzimikari: “Pipinkathateri ronampiri Tajorentsi pawijakotantyaari. Noñaakiro kaari iñaapiintziri paashinipaeni, ¿piñaakiroma eerori?” Ikantakaaperotashita. Eero pikenkithashiryaaawo ikantawitzimiri, itheeyashita.

19 Tee raapatziyaperotari riraga Jesokirishito, omaanta irira rirotaki Jewateeni. Aakakya, aririka akenkithashireeri irira apaniroeni, kameetha aapatziyaari. Riyotakaakae, imatakaakae kijokiro owakiri ayemijantzinkarite antaperotantyaawori ikowakaakaeri Tajorentsi.

20 Ikamaki Jesokirishito, eejatzi okimiwitaka itsipatakimi pikamaki eerori. Iroñaaka eero pikenkithashiryaaawo riyotaawitzimiri atziripaeni, eero owawijaakotzimi. ¿litaka patsipetashitantawori pantashiwitakawo ikantzimiri irintapaeni?

21 Tee okameethatzi ikantawitzimiri: “Aririka pikowaki pawijakote, eero pipampitziro okaatzi ithaawakari Tajorentsi, eero powari kaari ishinetzi Tajorentsi, eero poteeyiro ithaawakagaetari”.

22 Tee rootaki ikantziri Tajorentsi. Rooma riyotashitakawo atziripaeni iroka, riyotaashitzimiro. Pamine, riwetsikakaero Tajorentsi maawaeni owanawontsi owaeyarini. Aririka owaeyawo, ari okaatzi, thonkapaaka. Tekatsi okantziro ashire.

23 Aririka atzityaawo owanawontsi aetakaashitakari ayotzi, aetakaashitakari aapatziyaperotakari Tajorentsi, aetakaashitakari tee akantakaaperota, aetakaashitakari ashironkaawentakari Tajorentsi. Omaanta atsipetashitakawo atzita. Aririka atzitayityaawoni owanawontsi, akantatyaani akoyiro kaari kameethatatsi, tee akoyi amaeantero, eejatzi akantakaaperotaka.

3

Ikanteri: “Kameetha pijeeki”

1 Paerani tee piyoteeyawityaarini Tajorentsi, piyaateeyenimi paamariki kaari tsiwakanitatsini; omaanta ikamawenteeyakimini Jesokirishito, rowawijaakoeyakimini. Roojatzi ipiriinanta; rootaki iroñaaka piyotantariri Tajorentsi, eero piyaateeyeeni paamariki, inta piyaateeyeeni jenokinta: janta ijeekinta Jesokirishito rakoperoki Ashitariri, itsipatapaari ipinkathariperotzi. Iroñaaka eekiro piyaatatye pikowaperotanaki pijeekaeyeni janta, pitsipateeyantapaeyaririni.

2 Rootaki kaari apatziro pikenkithashiryaaantapiintawo tsika pikantyaari janta jaawikika, inta pikenkithashiryaaakotaperotyaawo jenokinta, rowaga tsika ikanta Tajorentsi, eejatzi oetarika ikowakayimiri.

3 Okimitaka pikamaki, eero iroñaaka pikenkithashiryayiteroni jeekatsiri kipatsikipaeni, eero pikimitaa paerani. Omaanta rañaakagaemi Tajorentsi, pijeekantapaeyaari jenokinta. Ikempoyaaperotakimi, ikimitakaantakimi riraga Jesokirishito.

4 Iinja ipiyeepi kipatsikika Jesokirishito, riraga añaakaeyakagaerini. Kameetha ipinkathariperotapaaki, akaateeyapaerini apinkatharitapae aakapaeni.

Eero papiitziro kaari kameethatatsi pantawitarini paerani

5 Iroñaaka kimiwitaka kamakimi omaanta rowañaagaemi Tajorentsi, rootaki kaariroña papiitanteeyaawo kaari kameethatatsi pantawitarini

paerani. Eeroka shirampari, eero pishirontawo tsinani kaari payi. Eeroka tsinani, eero pishirontari kaari piimi. Shirampari, eero pantatenkatawakaa pishiramparinkaki, pikimitakaantyaari riro tsinani. Tsinani, eero pantatenkatawakaa pitsinaninkaki. Eero pikowaperotziro pantero iroka, eejatzi oetarikapaeni kaari kameethatatsi. Eero piñaawenatapiintawo pipiyotaperotero pashaagawo maawaeni kitejiri. Aririka pikenkithashiryaaipiintero pipiyotero, pikimitakaantakawo rootaki pitajorentsiti.

⁶ Osheki rantayizironi atziri irokapaeni, rootaki rowashironkaantyaariri Tajorentsi iinja.

⁷ Paerani pantapiintawitawoni, ashi poyironi.

⁸ Iroñaaka pipakaeroroña iroka: eero pikijawakaa, eero pimanintawakaa, eero powariperotawakaa, eero pikantzimatawakaa, eero powashiyakothatanta,

⁹ eero pamatawitawakagaeyani, kameetha pijeeki; rooma iroñaaka tee pikimitagaeya paerani, eero papiiteero pantawitakari, kameetha pijeeki.

¹⁰ Paashinishiretayiteemini, tema rowameethateemi Tajorentsi. Iroñaaka pikameethashireperotanaki, pikimiteeyaarini riraga Wetsikanakimiri paerani. Eejatzi maawaeni kitejiri tema rirotaaki amikatotzimiri pantero kameethatatsiri, eekiro piyaatatye piyotaperoteri kameetha.

¹¹ Tee ikenkithashiryaaakotero Tajorentsi tsika akantari: omawitya rirorika joriyyotatsiri, kaari joriyyotatsiri, totonatachari ishiramparitantari, kaari totonatziro, poñaachari paashiniki kipatsi, yotzinkari, kaari yotzinkari, pimantaarewo, kaari pimantaarewo, omaanta ikenkithashiryaaakoteeri aapatziyakaririka Jesokirishito riraga Awinkatharite.

Tsika akantyaaka ajeekae aakapaeni aapatziyariri Jesoshi

¹² Pamine, ineshironkaperotakimi Tajorentsi. Rowameethatakimi pishireki, rooma riyoyaakimi reentsitetzimi. Rootaki ikowakaakimiri ashi poyero petakotantya, pikaminthaante, eero pikantakaaperota, pitsinampashirete, eero peshiwentziro.

¹³ Poyaakotawakagaeyani: eero pipiyatakotari kijawitemiri, inta pipeyakoteniri eejatzi pineshironkateri. Rooma ipeyakotzimiro Awinkatharite kaari kameethatatsi pantziri. Eejatzi pikimiteri atziripaeni eerori pipeyakoteniri oetarika rantzimotawitemiri.

¹⁴ Iroka kameethaperotatsiri pantaperoteri: eekiro pinin-tashireperotawakagaeyanakaani maawaeni. Ñaakiro, aririka anintashireperotawakaaya, aritaki aakameethatawakagaeyanakaani maawaeni.

¹⁵ Piweshiryaaawenteeyarini riraga Jesokirishito. Rootaki riyoyaantakimiri Tajorentsi piweshiryaaawentyaari rirori. Roojatzi pikantyaani pipaasonkitapiinteri.

¹⁶ Pikantyaani pikenkithashiryaaaperotantyaawori iñaani Jesokirishito. Pikanteri riyofakayemi kameetha piyotaawakagaeyantyaarini ikowakaakimiri Tajorentsi. Eejatzi pikantawakagaani: "Thame aweshiryaaawentyaari Tajorentsi". Ikamintheeyakimini Tajorentsi, iroñaaka pipaasonkiteeyirini. Pomampaawenteeyarini irira maawaeni pajankaneki, pomampaawaetya okantziri Iwaperite. Pomampaawentyaari Tajorentsi, eejatzi pomampaakotyaawo Ishire Tajorentsi iyotashiretakaakimiri.

¹⁷ Tee akowaeeyeni ipashiwentakagaeyeni Awinkatharite Jesoshi, rootaki nokowakaantakimiri powameethatayiteroni maawaeni oetarika panteri. Okameethatzi akenkithashiryaaipiinteri, apaasonkiteeyantyaaririni Tajorentsi.

Ikantziri tsika akanterika atziripaeni

¹⁸ Eeroka tsinani, pikemijantaperoteri piimi, rootaki ikowakaakimiri Awinkatharite.

¹⁹ Eeroka shirampari, pineshironkaperotero piina, eerokya pikijathatziro.

²⁰ Eejatzi eeroka eentsi, pikemijantaperoteri piri oetarikapaeni ikan-temiri. Eejatzi pikimitero piniro, pikemijantaperotero oetarikapaeni okan-temiri. Tema rootaki inimotziriri Awinkatharite.

²¹ Eenitatsirika pashi peentsitepaeni, kameetha pikemijantakayeri. Omaanta eero pikijathatapiintziri, pikantakaashiryaaakaneentarikari.

²² Pimantaari, pikemijantaperoteri riraga amanantzimiri, oetarikapaeni ikantzimiri. Eero pamatawitziri: omawitya eerorika raminimi, omaanta kameetha pantawaeteniri. Pipinkathatziririka Awinkatharite, ari pikyaaryoowenteniri rirori kameetha piwaatorote.

²³ Oetarikapaeni panteniriri, pikyaaryoowenteniri. Pikimitakaantyaari riro Awinkatharite pikyaaryoowentziniri, tee riro atziri.

²⁴ Piyoperotaki pikyaaryoowenteniri Awinkatharite Jesokirishito, riro-taki pinatemini iinja, rañaaperotakagaemi janta Tajorentsikinta.

²⁵ Omaanta riraga antapiintzirori kaari kameethatatsi, ari rowashironkaakiri Tajorentsi. Oetarikapaeni anteyakirini, eenitatsi ikanteeri aaka iinja, tekatsi akantya amatawiteri.

4

¹ Eeroka antawaetakaanatsiri, pineshironkateri patzirite, kameetha pip-inateri. Eero powashironkaashitari, kameetha pijeeki. Rooma piyotzi ijeeki janta jenokinta Piwinkatharite, riyotaki maawaeni pantziri.

Pikenkithatakaapiinteri Tajorentsi

² Pikantyaani pamanapiinteri Tajorentsi, maawaeni kitejiri. Pikenkithashiryaaakoperotyaari oetarika ikantziri, eejatzi ikoyiri, eejatzi pikantapiinteri: “Ariwee Pawa, paasonki”, rooma ikameethaperotaki.

³ Rooma nokamantapiintziri atziripaeni tsika ikantyaari rawijakotan-teeyaari, rootaki romonkyanteetakinari jaka omonkyaaagementotsiki. Pamaneri Tajorentsi ramitakoeyenani nokamanteeyerini paashinipaeni atziri tsika ikantakaeri Jesokirishito rowawijaakotantakaeri.

⁴ Pikanteri imatakayenawo kameetha nothotyeeniri atziripaeni, ikemap-erotantyaawori.

⁵ Eejatzi aririka pitsipatyaari kaari aapatziyariri Jesoshi, nokowaki kameetha pijeeki, eero pipashiwenta. Eejatzi kameetha piyotagaeyerini, eero piperashiryawo.

⁶ Aririka pikenkithatakayeri, pineshironkateri, kameetha ikemaperotan-temiri. Eero poñaashirenkiri piñañaatziri. Aririka rojampitemi oetarika, piy-ote kameetha tsika pikanteri pakeri ikowantaperotyaari rirori raapatziyari Jesoshi.

Ikenkithatakotziri Teekiko

⁷⁻⁸ Iroñaaka notyaantemiri Teekiko, ayemijantzinkarite nonintashireper-otziri. Ikimitakina, ikyaryoowentziniri Awinkatharite oetarikapaeni rantziri. Ikamantapaakimi tsikarika nokanta nojeekaki. Rootaki notyaanantyaari, piyotantyaari tsikarika nokanteeyarini jaka, eejatzi nokowaki riweshiryaaakayemi.

⁹ Itsipatanakyaari irira Oneeshimo, poñaachari piipatsiteki. Riro-taki ayemijantzinkarite: ikyaryoowentziniri Awinkatharite oetarikapaeni

rantziniriri. Nonintaperotziri. Ari ikaate apite kamantapaakimini maawaeni oetarika awijeentsiri jaka.

Riweyaantari riwethatyaari korojaashijatzi

¹⁰ Eeniro jaka eejatzi Arishitaariko, riwethatzimi. Ikaatakina nokyaaryoowentziniri Awinkatharite, rootaki romonkyaanteetakariri eejatzi naaka. Eejatzi riwethatzimi Marikoshi, riraga rirentzithori Werenawee. (Tema irika Marikoshi rirotaki nokamantakotakiri paerani. Nokantakimi: “Aririka rareetakya pinampiki, paakameethatawakiri”.)

¹¹ Eenitatsi jaka eejatzi Jesoshi, iitachari eejatzi Jooshito, riwethatzimi. Rirotaki jorriyopaeni omaanta ikaateeyakinani nokenkithatakotziri Tajorentsi tsika ikantari reewawenantee. Eejatzi osheki riweshiryaakaakina. Paashinipaeni jorriyotatsiri tee ramitakotana.

¹² Eeniro Epaaagashi riwethatzimi eejatzi. Poñaachari pinampiki. Rirotaki kyaaryoowentziniriri Jesokirishito eejatzi. Ikantani ramanapiintziri Tajorentsi imatakayemi pikimityaari, pikameethatantyaari, eejatzi pimatantyaawori maawaeni ikowakaakimiri.

¹³ Nokantemi: kyaaryo, ikyaaaryoowentziniri rirori. Eejatzi ikyaaaryoowentziniri riraga raworisheeyajatz, eejatzi riraga iyeraapores hijatzi.

¹⁴ Eejatzi riwethatzimi Rookashi, riraga aawinantatsiri noneshironkaperotziri. Eejatzi riwethatzimi irira Teemashi.

¹⁵ Niwethatari maawaeni ayemijantzinkarite janta Raworisheeyaki, eejatzi niwethatawo Niijowa, eejatzi niwethatari maawaeni kemijantapiintzirori iñaani Tajorentsi janta opankoki.

¹⁶ Piñaanatawakiniri nojankinari maawaeni ayemijantzinkarite eerokakinta. Roojatzi pikanteri riraga raworisheeyajatz iñaanatawakiniri maawaeni iyemijantzinkarite rirori. Eejatzi piñaanatawakiro nojankinatziniriri irinta.

¹⁷ Iroka pikanteriri Arikiipo: “Pimonkaateniri maawaeni ikowakaakimiri Awinkatharite, eero piperawentawo”.

¹⁸ Naaka Paaworo nojankinatakimiro nakoki: “Nowethatzimi”. Eenirona nojeeki jaka omonkyaagementotsikika, eero pipeyakotziro. Nokowaki ineshironkatemi Tajorentsi.

Ari okaatzi.

Naaka jankinateeyimironi:

Paaworo

RITAKANARI PAAWORO ROJANKINATZINIRI TEJAWOONIKAJATZI

¹ Nokoyi niwethatemi eerokapaeni, noyemijantzinkarite, maawaeni aapatziyariri Jesokirishito janta Tejawoonikakinta. Naaka jaka Paaworo, notsipatari Shuurashi eejatzi Temoteeyo nojankinatzi miro iroka. Tema eeroka sheninkateeyakaririni Pawa Tajorentsi eejatzi Awinkatharite Jesokirishito. Nokowaki ineshironkatapiinteeyemini eejatzi kameetha ijeekakagaeyemini.

Riraga tejawoonikajatzi osheki rameentari Jesoshi

² Nokantatyeeyaani nopaasonkitziri Tajorentsi: nopaasonkitawenteeyimini eejatzi nokantani namaniri ramitakoeyemini.

³ Nokenkithashiryaapiintzimi osheki paapatziyeyakarini Pawa, rootaki panantanakanariri maawaeni ikowakaakimiri. Eejatzi nokenkithashiryaakimi pineshironkateeyirini, rootaki pamitakotantariri paashinipaeni atziri, pikyaaryoowentziro, eejatzi pinintashiryaawakaaka. Eejatzi nokenkithashiryaakimi pikyaaryoowentziro pameentakari Awinkatharite Jesokirishito, paamaantaperotariri ipiye.

⁴ Noyemijantzinkarite, ikantani ineshironkatakimi Tajorentsi. Niyotaki riyoyeyakimini, rootaki reentsitetanteeyakimirini.

⁵ Piyoteeyakini paerani nokamanteeyakimini tsika pikantyaari pawijakotanteeyarini, tee nokantashitzimi. Iyotaakimi Ishire Tajorentsi kyaaryooperotakikya nokantakimiri. Eejatzi piyotzi okameethataki maawaeni nanteeyakirini, rootaki piyotantakari kyaaryooperotakikya okaatzi nokantakiri.

⁶ Oetarika piñaakotakinari nantakiri naari, aritaki pikimitanteeyakinarini eerori, paapatziyawo ikantziri Awinkatharite Jesoshi. Pikemaperotantari ikantziri irira, pameentakari roojatzi pikimitakari. Osheki rowashironkaakimi kaari aapatziyari, omaanta eekiro piweshiryaanakitya; kaari pikantashiretzi, iweshiryaakaakimi Ishire Tajorentsi.

⁷ Kameetha piyeekaki, rootaki ikowantakari ikimitemi maawaeni ayemijantzinkarite janta kipatsikipaeni owaero Masherooniya eejatzi Akaaya.

⁸ Aritaki powaaganakiro ikantziri Awinkatharite. Tee apaniroeni ikemakotakimi riraga masherooniyaajatzi eejatzi Akaayajatzi, inta ikemakotakimi maawaeni paashinipaeni atziri paapatziyaperotakari Tajorentsi. Iroñaaka tee nokamantziri naari, rooma riyotakotakimi paapatziyari Jesoshi,

⁹ eejatzi ikenkithatakotashiteeyakimini. Riyoteeyakini maawaeni atziri paerani niyaatantashiteeyakimirini, niyotaakotakimiri rirori kameetha. Riyotaki pookaeyakironi maawaeni piwetsikashitawitari piitajorentsiwitari, roojatzi pameentakari Tajorentsipero, riraga Añaaperotatsiri. Iroñaaka paapatziyeeyaarini apatziro irinta: pikyaaryoowentziniri ikowakaakimiri.

¹⁰ Eejatzi ikenkithatakotashitakimi pikantyaani paamayari riraga Itomi Tajorentsi. Arimachee ipokae, ipoñaakya jenokinta. Ikamaki paerani, ijeekaki 3 kitejiri omookinta. Roojatzi ipiriinteeri Tajorentsi, rafaakagaeri, roojatzi roenokantanaa jenokinta, eejatzi ipiye iinja. Ari rowashironka-gaeyerini iinja maawaeni kaari aapatziyari, omaanta eero athaawantari, tema rowawijaakotakae riraga Jesoshi maawaeni aari, riraga aapatziyaperotariri.

2

Oetaka rantziri riraga Paaworo Tejawoonikaki

¹ Piyotaki, noyemijantzinkaritepaeni, aririka nareetanteeyakimirini niyoteemi, tee natsipetashitawo.

² Piyotaki paerani tekirani niyaatzini pinampiki, ikijayitakinani janta Jiriposhiki, osheki nokemaatsitashitakawo eejatzi ishironteetawentakinani inji, inji, inji. Omaanta ramitakotakina Tajorentsi imatakaakinawo rootaki kaari nothaawanta inta niyotagaeyakimini maawaeni ikantziri Jesokirishito. Eejatzi osheki ipiyathatakina janta pinampikinta, omaanta omataakaakina Ishire niyotaakotakimiri riraga Jesokirishito.

³ Eejatzi piyotaki kameetha nokenkithatakaakimiro ikantziri Tajorentsi, tee nokompitawo. Tee namatawitzimi, inta niyotaakimi kameetha: tee notheeya.

⁴ Omaanta iñaantakina rirori nokemijantaperotziririka. Tema iñaakina nantakiro, rootaki rotyaanantakinari nokamanantzimiri. Tee nokowashitawitari iñaaperotena atziri, inta apatziro nokoyiri Tajorentsi iñaaperotena nokameethashiretzi. Rooma riyotzi irintapaeni maawaeni oetarika akenkithashiryaari.

⁵ Eejatzi piyotzi tee nokoyi kameetha niweshiryaashiteeyemini namatawantemiri, tee nokantashitzimi: “Pikameethaperoeyakini”. Tee nokowashita piyorikite. Riyotzi Tajorentsi nokantzimiri kyaaryooperotatsiri.

⁶ Tee nokowashita piñaaperotena eeroka, eejatzi tee nokowaki iñaaperotena paashinipaeni atziri. Omawitya naaka rotyaantaneewo Jesoshi,

⁷ rootaki okameethatantawitari nokantemimi: “Piñaaperotena”. Omaanta tee nokowaki. Tee nokimitari peewatzinkarite. Okimitaka aririka othoteeri tsinani eentsite oteni, oneshironkatantariri, eejatzi nokimitakaapaakimi, noneshironkatakimi eerokapaeni.

⁸ Osheki nonintaperoyepaakimini, rootaki niweshiryaantapaakari nokamanantapaakimrori okaatzi ikantziri Tajorentsi. Eejatzi nokyaaryoowentzimi namitakotakimi paapatziyaperotari Jesoshi. Iroñaaka oetarikapaeni nantayitakirini, nokantani nokenkithashiryaapiintzimi.

⁹ Pikenkithashireeya, noyemijantzinkarite, nojeekantzimotakimiri osheki nantawaetakiroña kitejiriki eejatzi tsiteniriki, oshekinomaakotaperotakiwee. Tee nokoyi nonetheemi koetyeemotanari, rootaki nantawaetanari nopinatantyaawori koetyeemotanari. Tee nokoyi pipomeentsiwentnawo eerori pipashitayitenani oetarika. Nantawaetaki eenironi nokaman-teeyakimironi ikantziri Tajorentsi.

¹⁰ Piñeeyakinani naapatziyaperotakari Jesoshi, nomonkaatakiro ikowakaakinari rirori. Rootaki kameetha nojeekantakari, tekatsi kaari kameethatatsi nantziri, tekatsi nantani. Eejatzi iñaakina irira, kameetha nojeekimotakimi eeroka noyemijantzinkarite.

¹¹⁻¹² Iroka noshiyakaawentemiri: tema kameetha riyoteeri shirampari reentsitepaeni. Piyoteeyakini nokimitakaanteeyakimini neentsitepaeni, nokanteeyakimini paapatziyari Jesoshi, niweshiryaakagaeyakimini, eejatzi niyotaakimi kameetha pijeekaeyeni ikimoshiryaawenanantemiri Tajorentsi. Tema ikowakaakimi pathaagakotyaaari rirori reewawenanantemiri. Eejatzi iinja pijeekimotantyaariri janta ipankokinta, janta ishipakiryaakoeyininta maawaeni.

¹³ Paerani, nokenkithatakaantapaakimirini, paapatziyaperotawakawo ikantziri Tajorentsi. Tee piifashitawakawo ro nashi nokantziri, inta piyotakiro rooperotatsiri ikantziri irira. Tema kyaaryoopero ikantziri eejatzi paapatziyeeyakawoni, rootaki opaashinitakaantakimiri,

owameethashiryaaantakimiri pishireki. Rootaki nokanantakariri Tajorentsi: “Ariwee, raapatziyawo tejawoonikajatzi pikantziri”. Aritaki nokantani nokantapiintziri.

¹⁴ Ari, noyemijantzinkarite, pikimiteeyakarini riraga aapatziyariri Jesokirishito janta Joreeyaki. Ikiyeeyakarini ijoriyyotzinkarite ayemijantzinkarite janta, eejatzi ikimiteeyakimini kaari aapatziyariri rirori jaga pinampiki, ikiyeeyakimini.

¹⁵ Rowamaakaanteeyakirini joriyyo Awinkatharite Jesoshi, eejatzi itakaworini ichariniitani paerani rowamagaeyakirini kamanantay-itzirorini iñaani Tajorentsi. Eejatzi rirotaki riraga joriyyopaeni janta ikimitakina naari, ikijakina. Jee, rookakina romishiyakina, tee ikowakaana nonampijatzityaari. Tee okameethatzi rantziri, tee inimotziri Tajorentsi: tema ikiyeeyakirini rirori maawaeni kaari joriyyotatsi.

¹⁶ Jee, osheki ithañaakotapiintawitakina nokenkithatakayemi eeroripaeni, rooma eeroka kaari joriyyotatsi. Tee ikowakagaeyawitzimini paapatziyawo ikantziri Jesokirishito rowawijaakotantemiri Tajorentsi. Eekiro riyaatatzi rantziro kaari kameethatatsi, omaanta iroñaaka ikijiri irira, kyaaryo rowashironkagaeyerini.

Ikowaki riraga Paaworo rapiitiri iñaakiteri tejawoonikajatzi

¹⁷ Noyemijantzinkaritepaeni, osheki nokowaki añaawakaya. Tee akaatawakaawita, tee añaawakaaga, omaanta osheki nokoetyagaemi, nokenkithashiryaaapiintzimi. Pijeeki inteenanta omaanta iroñaaka osheki nokowakiroña napiitemi nareetaatemi.

¹⁸ Nokowaeyawitakani nareeteeyeminimi, eejatzi nokowapiintawitaka naari niyaatashitemimi apaniroeni, omaanta rotzikaakina iwinkatharite kamaaripaeni.

¹⁹ Inja ipokae Awinkatharite Jesokirishito. Riyotaki irira niyotagaeyakimini paapatziyaari. Aririka ipokae, nokimoshirewenteeeyemini eerori, tsi-pateeyakinariniroña akaateri aririka ikantena: “Kameetha pikenkithatakotakina eeroka piyotakaakiri raapatziyana riraga maawaeni irika tejawoonikajatzi”.

²⁰ Kyaaryo, niweshiryaaawentaperoeyakimini eeroka iroñaaka, nokimoshireperowenteeyakimini.

3

¹ Osheki nokenkithashiryaaawitakimi, omaanta tekatsi nokanta nareetakimi naari. Naamaaka okameethatzi nojeeki apaniroeni jaka nampitsiki oetachari Ateenashi,

² notyaanantakimiriri riraga Temoteeyo. Tema rirotaki ayemijantzinkarite; ikimitakae akenkithatakotziri ikantziri Jesokirishito riraga Owawijaakotantatsiri. Ari raeetapaakimi rirori, ramitakotapaakimi paapatziyaperotyaaari Jesoshi, eejatzi riweshiryaaakagaeyapaakimini.

³ Nokowakaakimiri eeroka eero pikantashiretanaka aririka ikijakimi atziri. Piyotzi aapatziyari Awinkatharite, rootaki akemaatsiwenantariri iroñaaka.

⁴ Paerani nareetantakimirini janta, nokamantakimini: “Aririka paapatziyari Jesoshi, rowashironkayemi theenkantatsiri”. Aritaki piyotaki iroñaaka monkaataka nokamantakimirini paerani.

⁵ Rootaki kaari nojamanitantaka nokemakotakimi, ari notyaantakiri Temoteeyo iñaantakitemiri janta Tejawoonikakinta niyotantyaari eekirorika piyaatatzi paapatziyari Jesoshi. Naamaakowitakimi iñaantawitapaakari iwinkatharite kamaaripaeni rantakaakimiro kaari kameethatatsi.

Aririka pikemijanterimi irinta, natsipetashitakawomi nokantawitakimi niyotakaakimini paerani aapatziyari Jesoshi.

⁶ Ari iroñaaka ipiyapaa jaka riraga Temoteeyo. Iñaapaakimi, ikamantakotapaakimi kameetha paapatziyaperotari Jesoshi, eejatzi kameetha pineshironkaperotawakaapa. Eejatzi ikantapaakina pikowakina piñaaperotana. Eejatzi naari, osheki nokowaki noñeemi eerori.

⁷ Eeniro nowashironkaaka jaka, ikijeetakina. Omaanta niyotaki, noyemijantzinkarite, pikantatyeeyaani paapatziyari Jesoshi, rootaki piweshiryaakaantakinari.

⁸ Iroñaaka nokimoshirewentakimi, kameetha nojeeki tema niyoteeyakini kyaaryo paapatziyari Awinkatharite Jesoshi.

⁹ Oshekipero nokimoshirewentakimiroña, rootaki nopaasonkitantakariri Pawa Tajorensi eejatzi Awinkatharite Jesokirishito. Tema raminakoeyakaeni maawaeni.

¹⁰ Namanapiintziri riraga Tajorensi kitejiriki eejatzi niyankipaeteni tsiteniriki. Nokantani nokantziri: “Nokowaki potyaantena napiiteeri noñeeri tejawoonikajatzi”. Rootaki nokanantari rotyaantakina eekiro niyotanteemiri paapatziyaperotantyaariri, eerokya pitheenkashiryaanta.

¹¹ Nokowaki riraga Pawa Tajorensi eejatzi Awinkatharite Jesokirishito rareetakayena janta pinampiki.

¹² Nokowaki imatakayemi kameetha pineshironkaperotawakaya, eejatzi pineshironkaperoteri paashinipaeni. Nokowaki pimonkaatena, noneshironkaperotakimi eerori.

¹³ Nokantawentakimiri nokowaki rowameethashiryaaperotemi, pikimintantyaariri riraga Pawa Tajorensi. Iinja ipokae Awinkatharite Jesoshi, itsipatyaari maawaeni aapatziyariri, riraga rowameethashireeyakirini. Aririka ipokae, nokowaki iñaaperotemi riraga Tajorensi pikameethatzi: tema irira rirotaiki Pawa Atajorensite.

4

Okaatzi inimotziriri Tajorensi

¹ Iroñaaka, noyemijantzinkaritepaeni, nokowaki panteeyeroni iroka nokantemiri: rootaki ikowakaemiri Awinkatharite Jesoshi. Niyotaakimi paerani tsika pikantya pijeeki kameetha, piweshiryaakaantakyaariri Tajorensi. Tema pantapiintakiro paerani; iroñaaka eekiro piyaataperotatyee pantero kameetha.

² Piyotakiro nokaminaakimiri, rootaki riyotaakinari naari Awinkatharite Jesoshi niyotaantakimiri eeroka.

³ Ikwaperotaki Tajorensi pikameethaperoeyeni. Eejatzi ikwaperotaki eeroka shiramparipaeni eero pishirontawo tsinani kaari piina. Eejatzi tsinanipaeni, eerokya pishirontari shirampari kaari piimi.

⁴ Inta ikowaki kameetha piyote eerori paaperotero pashi piinapero, kijokiro powaperotero, pineshironkaperotero.

⁵ Eero pikimitari kaari aapatziyari Tajorensi. Tema osheki iñaaminthatziro tsinanipaeni.

⁶ Omaanta paapatziyaperotyaaowo ikoyiri Tajorensi, eero pishirontakotari iina paashini atziri. Aririka pantero, aritaki rowashironkaaperotakimi Awinkatharite. Tema nokamantaperotzitakimiro paerani.

⁷ Ñaakiro, ikowakaakae riraga Tajorensi antero kameethatatsiri, tee ikowakaagae antero oetarika kaari kameethatatsi.

⁸ ¿litaka kaari raapatziyaperotantawo iroka nokantakimiri? Tee naaka ipiyathata inta ipiyathatakari riraga Tajorentsi, riroma rirotaki otyaantz-imirori Ishire kameethatsiri.

⁹ Pinintashiryaaawakagaeyakani: tema rirotaki Tajorentsi iyotakimirori pinintashiryaaawakaantari maawaeni. Tekatsi okantya nojankinateemimi eejatzi: “Pinintashireeyerini piyemijantzinkarite”, tema natsipetyaawomi. Tema pikantani pinintashiryaaawakagaeyakani.

¹⁰ Jee, niyotaki pineshironkatziri maawaeni masherooniyajatzi, riraga ayemijantzinkarite, omaanta iroñaaka nokantemi eekiro piyaatayee pineshironkaperotawakayaroña.

¹¹ Pikowakowataki pijeeki kameetha: eero pashiiriiri paashinipaeni. Eero pakita eerori inta pikenkithashiryaaakotya pashi eerori. Pantawaetapiinte eerori paantyaari koetyeemotzimiri. Tema nokaminaakimironi paerani.

¹² Aririka pantero iroka, ari ifaaperotemi maawaeni kaari aapatziyariri Jesoshi, eejatzi eero okoetyeemotzimi oetarikapaeni.

Ipiriintaneerini kamaentsiri rañaagae, aririka ipokae Jesokirishito

¹³ Iroñaaka, noyemijantzinkarite, nokowaki nokantemiro tsikarika ikan-teeya riraga ayemijantzinkarite iinja, riraga kamaentsiripaeni. Nokowaki piyoperotero eero piraakoperotantari osheki. Ari papiiteri piñaagaeri. Eero pikimitari kaari iyotatsini ari ipiriinteeri Tajorentsi aapatziyariri rañaagae.

¹⁴ Ayotaki ikamaki Jesoshi, eejatzi rañaagae. Eejatzi ari ikimitakyaari maawaeni aapatziyariri, riraga kamaeyawiteencharini: aritaki ipiriinta-neeri Tajorentsi, aririka ipokae Jesoshi itsipateeyapaeyaarini.

¹⁵⁻¹⁷ Rootaki nokamantzimiri iroka riyotaakina Awinkatharite. Iinja aririka ipiye, rotyaanteri Tajorentsi apaani jewatakaakiriri ronampirepaeni ikaemeri paashinipaeni: “Iroñaakakya piyaate pipiyoteri maawaeni aapatziyariri Awinkatharite”. Roojatzi itziwootantakyaawo itziwoore riraga jewatakaakiriri ronampirepaeni, eejatzi ikaemapaaki. Roojatzi ishaawinkantapaakyaari rirori Awinkatharite, ipoñaakya jenokinta. Tekirarika akami aaka, eero eewatziri kamayiteentsirini aate jeñokiini. Ipiriintawakyaata rañaagae riraga aapatziyariri Jesokirishito. Roojatzikya aate, atsipatanakyaari kamawiteenchari. Ragaetane janta menkoriki, atonkiyotawakyaari Awinkatharite janta. Impaete akanteetatyeeyaani kijokiro owanakiri.

¹⁸ Pikanteri maawaeni ayemijantzinkarite okaatzika nokamantzimiri rootaki piweshiryaaantanakyaari maawaeni.

5

¹ Ari, noyemijantzinkarite, tee nokoyi nojankinatemiro tsikarika okaate ipokantyaari Jesoshi, tema tee ayotzi.

² Riraga koshitantatsiri: aririka ipokapaaki ikoshite, ramawenatawo tsiteniriki eero añaantari. Eejatzi ikimitapaakya Awinkatharite, romapokashitapaakae tsikarika ikaate ipiyanteeyari: tema piyoteeyakironi iroka, rootaki nokamantakimiri paerani.

³ Aririka ikante atziri: “Iroñaaka kameetha ajeeki, tekatsi antenani”, roojatzi romapokapaakiri rowashironkaapaakiri Tajorentsi, eero imatziro ishiyaapithatari. Ikimityaawo tsinani motzitatsiri, omapokapaakiro at-sikamoonthatapaakiro, tekatsi okantya oshiyaapithatyaawo atsikamoon-thatakirowa.

⁴ Omaanta eeroka noyemijantzinkarite, piyotaki tee okimitzimotzimi pijeeki tsiteniriki romapokantapaakimiri Awinkatharite. Aririka ipokae,

omawitya romapokapaakimi, eero roshiyakaantapaakimi koshitantatsiri romapokapaakimi.

⁵ Aritaki piyotaki, okimitzimotzimi eeniro pijeeki kitejiriki pantziro kameethatatsiri, rooma eeroka reentsite Tajorensi. Tee akimitari kaari yotziriri Tajorensi. Okimitzimotari irirapaeni ijeeeki tsiteniriki rantziro kaari kameethatatsi.

⁶ Okimitaka imaakotapiintziri Awinkatharite riraga kaari aapatziyariri, tee ikenkithashiryaaakotapiintari, okimitzimotakari imaakitzi tsiteniriki.

⁷ Tema imaapiinteezsi tsiteniriki, ishinkitapiinteeta tsiteniriki.

⁸ Omaanta aapatziyari Jesoshi rootaki akinakinapiinte kitejiriki, eero antziro kaari kameethatatsi, eero ashinkita. Aririka romanatapiintya joraaro paerani, ikithaatanakyaawo kijokiperotatsiri, eejatzi iitoki. Rameentakawo, eero rojanaryaakotantari rojataamentoki owamaerinimi. Thame akimiwityaari irintapaeni omaanta thame ameentyaari Tajorensi, rowakowenteeta: aapatziyari, anintashireperoteri, tema ayotaki aritaki rowawijaakotakae, rootaki kaari raawyaantee aaka riraga kamaari.

⁹ Tee ikoyi Tajorensi rowashironkae aari, inta ikowaki rowawijaakotee aririka aapatziyari Awinkatharite Jesokirishito.

¹⁰ Ikamawenteeyakaeni maawaeni, añaatsiri eejatzi kamaentsiri, atsi-pateeyantyaaririni rirori maawaeni.

¹¹ Rootaki nokananteemiri: piyotaawakagaeyani maawaeni piweshiryantaayari, piyoperotantyaari. Rooma aritaki panteeyakironi iroñaaka.

Oetaka ikowakaakiriri Paaworo ranteri aapatziyariri Jesoshi

¹² Noyemijantzinkarite, pipinkathateeyerini maawaeni iyotakaakimiri paapatziyari Jesoshi, rooma ikyaaryoowentzimiro maawaeni. Riroma rirotaiki Awinkatharite otyaantakiriri, rootaki reewawenantakimiri eejatzi riyotaagaantakimi.

¹³ Kameetha rantawaetapiintzi, rootaki okameethatantari piñaaperoteri, pineshironkaperoteri. Eejatzi nokowaki kameetha paakameethateri paashinipaeni, eero pikijawakaa.

¹⁴ Eejatzi nokantaperotemi, noyemijantzinkarite, nokowaki pikanteri perantzi rantawaete, eero iperata. Riraga owashiretzinkari piweshiryaaakayaari. Pikenkithatakayeri kaari aapatziyariri Jesokirishito. Eentsikiroeni piyoteeri maawaeni, eero pikijathatzi.

¹⁵ Aririka rowashironkaemi ikijemi eero pipiyatari, inta maawaeni pikantyaani pineshironkatawakaapiintya eejatzi pineshironkatapiintari maawaeni paashini atziri.

¹⁶ Pikantyaani pikimoshirewentereri Tajorensi.

¹⁷ Eekiro piyatatyee pamanapiintari irira.

¹⁸ Oetarika ikanteetemiri, pikanteri: “Ariwee, Pawa, rowashironkaete-naata inta eeroka nokimoshirewentzimi”. Rootaki ikowakaakimiri riraga Tajorensi, tema eeroka aapatziyariri Jesokirishito.

¹⁹ Eero pithañaawo Ishire Tajorensi yoteemi, eero pipiyathatawo.

²⁰ Eero pitheenkiro iñaani Tajorensi ikamanteetemirika.

²¹ Omaanta piñaantaperotawakyaawo maawaeni riyoteemimi paashinipaeni. Aririka okameethaperote, ari paapatziyawakyaawo.

²² Pithañaapithatyaawo maawaeni kaari kameethatatsi.

Riwethateeyanaarini Paaworo

²³ Ashi royirowi riweshiryaaakaae Tajorensi. Nokowaki rowameethashiryaaaperoeyemini. Nokowaki ramitakotemi

powameethatero maawaeni oetarika pikenkithashiryaaipiinteri, eejatzi imatakayemiro powameethatero maawaeni oetarika pantapiintziri. Kameetha ikempoyeemi roojatzi ipokantyaari Awinkatharite Jesokirishito.

²⁴ Paerani riyoyaakimi riraga Tajorentsi. Iroñaaka eero ramatawiteeyemini, aritaki rantakiro maawaeni ikanteeyakimirini, rowameethatemi.

²⁵ Noyemijantzinkarite, nokowaki pamanapiinteeyerini Tajorentsi imatakayena naari okaatzi ikowakaakinari.

²⁶ Kameetha pikanteri maawaeni ayemijantzinkarite janta niwethatari.

²⁷ Eejatzi nokowakaakimi piñaanateniri maawaeni ayemijantzinkarite iroka nojankinatakimirika; rootaki ikowakaakimiri Jesokirishito.

²⁸ Nokowaki ikanteetatyeeyaani ineshironkateeyemini irira Awinkatharite Jesokirishito.

Ari okaatzi iroka nojankinatakimirika:

Paaworo

RAPIITAKIRO ROJANKINATZINIRI PAAWORO TEJAWOONIKAJATZI

¹ Nokoyi niwethatemi, noyemijantzinkarite, maawaeni aapatziyariri Jesokirishito janta Tejawoonikakinta, tsikarika pikanta pijeeki. Naaka jaka Paaworo, nokaatakiri Shiirashi eejatzi Temoteeyo nojankintazimiro. Rooma eeroka aapatziyariri Pawa Tajorentsi eejatzi paapatziyari Awinkatharite Jesokirishito.

² Nokowaki ineshironkapiinteyemini eejatzi ijeekakagaeyemini kameetha irirapaeni.

Ipaasonkitakotakiri Tajorentsi tejawoonikajatzi

³ Okameethatzi nopaasonkitakowentapiintzimi, noyemijantzinkarite. Nokantapiintziri Tajorentsi: “Ariwee, Pawa, eeki royaatayee raapatziyaperoyanakimini riraga tejawoonikajatzi eejatzi eeki royaatzi roshekyaanaka ineshironkaperotawakaanaka”.

⁴ Kyaaryo, aririka nopiyoteeyirini paashinipaeni aapatziyariri Jesoshi nokantziri: “Pikantyaani paapatziyari Jesoshi. Osheki ikijeetzimi eejatzi osheki rowashironkaetakimi, omaanta tee pipakayiro paapatziyari irira”.

⁵ Naakiro, kameetha reewatawentzimini Tajorentsi. Omaanta ishinetateyakimirini pikemaatsitakawo maawaeni iroka, pikameethashiryantaaryakya pitsipateeyantyaririni janta ipankokinta.

⁶ Ikameethataperotaki Tajorentsi: aritaki ipiyakowentakimi Tajorentsi riraga owashironkagaeyakimirini, aritakikya inaashityaawoota iroñaaka.

⁷⁻⁸ Iroñaaka rowashironkaanteetawitakimiri, omaanta iinja aririka ipokae Awinkatharite Jesoshi, pikaatena naari ijeekakaakae kameetha, roojatzi eerokya akemaatsitakawo. Iinja romapokapae rirori, ipoñaanakya jenokinta, itsipatapaakyaari ronampiripaeni shintsitaperotatsiri. Ishipakiryaa-paaki, ikimitapaakyaawo paamari. Kameetha itsipatee ijeekakaakae omaanta rowashironkaapaakiri riraga maawaeni kaari kowatsiri riyoteri Tajorentsi, eejatzi maawaeni kaari aapatziyawori ikantawitariri.

⁹ Ikanteetateyeyaani ikemaatsitakyaari irirapaeni riraga Tajorentsi janta paamarikinta kaari tsiwakanitatsinikinta. Eeroroña iniiri riraga Awinkatharite. Kyaaryo, eero iniiri reewaperote, eero iniiri itajonkaperotantayiteni.

¹⁰ Aririka ipokae Awinkatharite, maawaeni aapatziyariri ikimoshirewentawakiri inaaperotawakiri rirotaki riroperori. Eejatzi pikaateeyerini eerori, rooma paapatziyeyawakawoni paerani maawaeni nokantakimiri.

¹¹ Ari riyoyaakimi Tajorentsi, rootaki nokantani namanakotapiinteyemirini. Nokantziri imatakayemiro pikameethatantyaari rootaki inaaperotantemiri pikameethatzi. Eejatzi nokantapiintziri imatakayemiro maawaeni kameethatatsiri ikowakaakimiri pikyaaryoowenteniri. Eejatzi nokantapiintziri itajonkawentemi pimataperotantyaawori ikantakimiri, tema paapatziyaperotakari.

¹² Roojatzi aririka inaawaemi atziri pikameethatanaki, inaaperotantyaariri riraga Awinkatharite Jesokirishito. Riyotzi atziri eeroka aapatziyariri, rootaki inaaperotantemiri. Rooma osheki ineshironkatakae Tajorentsi eejatzi Itomi.

2

Ipokapae Jesoshi

¹ Ari piyotaki, noyemijantzinkarite, ipiyapae Awinkatharite Jesokirishito. Ipokaerika arimache ipiyotakaapaakae aakapaeni akaatantyaariri. Iroñaaka nokoyi nokantemi:

² eero powashiretakota, eejatzi eero pithaayi. Aririka ikanteetemi: “Iyotaakina Ishire Tajorentsi, pokaki Awinkatharite”, eero paapatziyawo. Aririka ikanteetemi: “Noñaakiri naari”. Aririka ikanteetemi: “Noñaakiro ro-jankinari Paaworo okantzi areetapaaka Jesokirishito”, eero paapatziyawo. Tema ikantashita.

³ Ramatawiteetzimikari. Eero paapatziyaneentawo ikantemirika. Tekira omonkaata ipokantyaari riraga Jesoshi. Tekirani ipoki, rityaawo oshekini atziri ikijeri riraga Tajorentsi, ipiyathatyaari. Roojatzi ipokantapaakya irinta shirampari riraga jataperotatsini paamariki kaari tsiwakanitatsini, riraga jewatziriri maawaeni piyathatariri Tajorentsi.

⁴ Ari ikoyi rirori ipakaakayeri maawaeni aapatziyariri Jesoshi, eejatzi ipiyathatakari Tajorentsi, ikantzi:

–Naaka jewawentziriri maawaeni aapatziyariri Jesoshi. Naaka osheki notajorentsitaki, kameetha pipinkathatena naaka. Tema naaka Tajorentsihero.

⁵ Tema pikenkithashirihero paerani nareetantakimirini nokantakimironi maawaeni iroka.

⁶ Iroñaaka piyotaki ipokemi riraga piyathaperotariri Tajorentsi, omaanta iroñaaka eenitatsi thañaakariri rirori, rootaki kaari omonkaatanta kitejiri riyowantyaari.

⁷ Eeniro rantawitakari iroñaaka riraga piyathatapiintariri Tajorentsi, omaanta imanakiro rantziri. Tema tee okameethatzi okaatzi rantziri. Omaanta eenitatsi thañaakariri iroñaaka rowaga Ishire Tajorentsi, rootaki kaari riyowanta rirori. Aririka omonkaatya kitejiri ipokantyaari, ari ishinetakiri iroñaaka riraga thañaakariri,

⁸⁻¹¹ roojatzi ipokaperotantapaakya rirori. Ramitakotakiri riraga Jatanaashi rareetantari rirori, roshiyaakotapaakyaari irira. Eenitatsi ishintsinka, osheki ramatawitante aririka itajorentsijeempiyaawitapaakya. Ikwaki atziri rotsikaneeyawakyaarinroña. Rantapiintero kaari kameethatatsi ramatawiperotantyaariri maawaeni jatatsini paamariki kaari tsiwakanitatsini. Kyaaryo, tee ikowaki riyotero rooperotatsiri owawijaakoterinimi. Aritaki ishinetakiri Tajorentsi ramatawiteri raapatziyawo theeyaantsi. Aririka ipiyee riraga Jesokirishito ishipakiryaaakotapaakiri, roojatzi rowamaantapaakyaari itajonkapaakiri itajorenkaki.

¹² Roojatzi rowashironkaeri Tajorentsi maawaeni kaari aapatziyawori kyaaryooperotatsiri riraga weshiryaaawentawori kaari kameethatatsiri.

Eeki ro piyaatatye pameentyaari Jesokirishito

¹³ Omaanta ineshironkatzimi riraga Pawa Tajorentsi. Kyaaryo noyemijantzinkarite, paeraniperoroña riyoyaakimi rowawijaakotantakimiri. Owameethataperoyakimi Ishire, eejatzi paapatziyakawo kyaaryooperotatsiri, rootaki rowawijaakotantakimiri, rootaki nokanantapiintariri: “Ariwee, powawijaakotakiri tejawoonikajatzi rootaki ikameethatantakiri”.

¹⁴ Nokamanantakimironi ikantziri Tajorentsi, pikemaperotakiro ikowan-takimiri rowawijaakotantemiri. Ikwakimi pikimityaari Awinkatharite Jesokirishito, pikaateri peewawenante.

¹⁵ Ari, noyemijantzinkarite, pikantyaani paapatziyaperotyaari Jesoshi. Ero pipeyakotziro maawaeni niyotaaakimiri paerani nareetantakimiri. Eejatzi eero pipeyakotziro maawaeni nojankinatakimiri.

¹⁶ Osheki ineshironkatakae Awinkatharite Jesokirishito eejatzi Pawa Tajorentsi. Ikantyaani riweshiryaakaakae. Aririka owashironkaya omaanta ineshironkatakae rootaki ayotantakari imatakaakaero maawaeni ikantakaeri.

¹⁷ Nokowaki riweshiryaakagaeyemini pajankaneki. Eejatzi nokowaki imatakagaeyemironi eekiro piyaatatzi pantapiinteeyeroni oetarika kameethatatsiri eejatzi pikanteeyeroni oetarika kameethatatsiri.

3

Paashini ikowakaakiriri Paaworo aapatziyariri Jesoshi Tejawoonikaki

¹ Noweyaantemiro, noyemijantzinkarite, nokoyi pamanakoeyenani Awinkathariteki imatakayenawo nokyaaryoowenantyaawori nokamanteri paashinipaeni ikantziri, eejatzi ipinkathatantyaariri maawaeni kemawakirori, ikimitemi eerori.

² Eejatzi pikanteri rirori rowawijaakowentenari irintapaeni kijapiintanari riraga kowatsiri rowashironkaena. Jee, kaari maawaeni atziri kowatsiri rameentyaari Tajorentsi.

³ Omaanta eero ramatawitzimi Awinkatharite, kameetha pameentyaari. Ishintsitakayemi pajankaneki pijeekantyaari kameetha, eejatzi raakowentemi, eero ishinetziri iwinkatharite kamaaripaeni rantakayemiro oetarika-paeni.

⁴ Pameenteeyarini Awinkatharite ramitakoteeyemironi pantapiintero maawaeni nokaminaakimiri paerani. Aritaki pikantyaani pikemijantaperotena.

⁵ Nokowaki Awinkatharite Jesokirishito imatakayemiro piyoperotero inintashireperotzimi Tajorentsi eejatzi piyote ikantyaani ikyaaaryoowentziniri irira maawaeni ikowakaakiriri. Nokowaki imatakayemiro pikimityaari.

⁶ Iroñaaka, noyemijantzinkarite, ikowakaakina riraga Awinkatharite Jesokirishito nokaminaaperotemi iroka ikowakaakimiri: aririka iperatakya piyemijantzinkarite, eero pikimitari. Tee nokimitari naari, piñaakina tee noperata naaka.

⁷ Piyotaki okameethatizimotzimi pikimitena naari. Paerani nareetantakimiri, tee noperata.

⁸ Aririka pipakinawo nowari, nopinatakimiri. Arimache noshintsitzi nantawaetapiintaki kiejirikipaeni eejatzi tsitenirikipaeni. Nokyaaryoowentakiro nantawaetaki eenitatsi koetyeemotakinari: tema tee nokoyi opomeentsitzimotemi eerori.

⁹ Okameethatawitaka nokowakotemimi oetarikapaeni, omaanta nokoyi niyotayemiro okameethatzi pantawaetapiinte, eero piperata.

¹⁰ Nareetantakimiri nokaminaaperotakimi aririka eenitatsi kaari antawaetatsiri, eero pipiri royaari.

¹¹ Nokemakotakiri ari pikaatakiri perantzi. Tee rantawaetzi, inta ikinashita iñaawaetashita, wero, wero, wero. Tee okameethatzi iroka.

¹² Tema iñaakae Awinkatharite Jesokirishito, rootaki nokaminantzimorori iroka. Pikantaperoteri rirori imaerite, kameetha rantawaete rowantyaari.

¹³ Noyemijantzinkarite, eero piperatawo pantapiintero kameethatatsiri.

¹⁴ Piyoteri piyemijantzinkarite riraga kaari kemijantaperoteroni iroka nojankintazimiri. Ero pitsipatari, rootaki ipashiwenantanakyaari.

¹⁵ Omaanta eero pikijiri, inta kameetha piyotaaperoteri, tema rirotaki piyemijantzinkarite.

¹⁶ Tema kameetha ijeeki Awinkatharite, iroñaaka nokowaki ijeekaka-gaeyeni kameetha maawaeni kitejiriki, tsikarika pijeekaeyini. Nokowaki kijokiro rowapiinteeyemini.

¹⁷ Naaka Paaworo wethatzimiri. Nojankinatziimiro iroka nakoki: “Ni-wethatemi”; kaari paashini atziri. Aritaki nametakawo, aririka nojanki-natapiintziniri ayemijantzinkarite, nojankinatziniri naaka nowaero: kaari paashini atziri.

¹⁸ Nokowaki ineshironkatapiintemi Awinkatharite Jesokirishito.

Ari okaatzi iroka nojankinatakimiri:

Paaworo

RITAKANARI PAAWORO ROJANKINATZINIRI TEMOTEEYO

1-2 Nokoyi niwethatemi, Temoteeyo, tsikarika pikanta piyeeki. Naaka Paa-
woro jankinat zimirori iroka; rotyaantakina Awinkatharite Jesokirishito no-
kenkithatzi, eejatzi rotyaantakina Pawa Tajorensi. Rirotaki rirori matzirori
rowawijaakoeyeni, tema ayoperoyeni tekatsi paashini owawijaakotant-
tatsini. Naapatziyakaakimini paerani, rootaki noshiyakaanantakimiri
notyomipero. Nokowaki ineshironkatemi Pawa, ikaminthayemi, eejatzi
kameetha ijeekakayemi. Eejatzi nokowaki ikimitakayemi Jesokirishito.

Kyaaryoowa, ramatawitzimikari yotaawitantachari rojankinarini Moeseeshi

³ Niyaaantakari Masherooniyaiki, nokaminaaperotanakimi:
“Pijeekawakiita jaka Ejeesoki”. Nokowakaakimi pikanteeyerini
amatawitantsiri: “Eero piyotaantziro theeyaansi”.

⁴ Pikanteeyerini ayemijantzinkarite: “Eero pikemijantashitawo
ikenkithatashitayitarini”. Pikanteri eejatzi: “Eero paapatziyari
ikenkithatakotashitayitarini maawaeni paejatotsiri. Patsipetashita-
wokari paamaashitayityaawoni oetarikapaeni. Tekatsi okantemi
irokapaeni iyotagaeyemini. Eeniro ikowakaakaeri Tajorensi: aririka
aapatziyaari, ari riyotagaeyakaeroni”.

⁵ ¿Oetaka nokaminaantzimirori iroka? Rootaki nokamanantzimirori
nokowaki pikameethashiretane, nokowaki piyeeki kameetha, eerokya
poshiyakaawaetashita pantero, inta kameetha paapatziyaperotanakarini
Jesoshi. Aririka panteeyakironi iroka, aritaki pimatakiro eejatzi pinintap-
eroeyaperoterini kameetha paashinipaeni.

⁶ Eenitatsi apanipaeni kompitayitakaworini, ikenkithatakotashitayita-
woni riraga kaari riyotayitzini, ratsipetashitakawo ikantawitakariri.

⁷ Ikowayitawitani riyotaanteromi ikantakaantziniri Moeseeshi, omaanta
tee riyoperotziro ikantawitari. Tee riyoperotziro oetarika iinaawaetashita,
wero, wero: roshiyakari tsirotzi.

Ikenkithatakotziro kaminagaantsi rashi Tajorensi

⁸ Ayoteeyini okameethatzi kaminagaantsi rashi Tajorensi, omaanta
akompitawokari.

⁹ Piyoperotawakiro iroka nokamantemiri: aakateeyakini
rowameethatani Tajorensi, tee aaka rojankinateeteni, inta
rojankinateetziniri kaari kemijantaperotzirori kaminagaantsi, riraga
piyathatariri, kaari aapatziyariri Tajorensi, antapiintzirori kaari
kameethatatsi, kaari kameethatatsiri, kaari pinkathaterini Tajorensi,
owamayiziririni ashtariri, owamaantashitachari,

¹⁰ mayempiriite eejatzi mayempiroete, antatenkatawakaenkari ishi-
ramparinkaeteki, antatenkatawakaenkawo otsinaninkaeteki, noshikantat-
siri, theeri, theyawaetashitachari, maawaeni. Eejatzi rojankinatziniri
maawaeni kijayitziririni riraga iyotaantayizirorini kameethatatsiri. Tema
riro Tajorensi jankinataakiririni Moeseeshini.

¹¹ Kameetha iroka niyotaantziri. Rotyaantakina Tajorensi nokamantako-
teri irira, riyotzi nomatakiniri ikantakinari. Kameetha iroka nokaman-
takotziriri: tema ikameethataperotzi irira.

Ikaminthaakiri Tajorensi riraga Paaworo

¹² Riyoyaakina Awinkatharite Jesokirishito nanteniri oetarikapaeni ikowakaakinari. Riyotaki nomonkaateniri maawaeni: riyotaki eero namatawitziri. Eejatzi imatakaakinawo nantayitziniririni, rootaki nokanantariri: “Ariwee, pimatakaakinawo”.

¹³ Paerani nokantzimawitarini, nokantakaaperotzimowitarini, eejatzi nokijeeyawitarini maawaeni aapatziyariri. Omaanta tekirani niyotawitarini Jesokirishito, tekirani naapatziyawitarini. Tee niyotawitani oetarika nantayitzirini, rootaki ikaminthaantakinari.

¹⁴ Ineshironkaperotakina osheki Awinkatharite: riyotaakina naapatziyari Jesokirishito, eejatzi riyotaakina nonintaperotziri.

¹⁵ Kyaaryootaki iroka nokamantemiri, kameetha paapatziyawakyaawo. Ipokapaaki jaka kipatsikika Jesokirishito rowawijaakoeyakirini kaari kameethateeyatsirini. Nanaakoeyakimini maawaeni, tee nokameethatawitani.

¹⁶ Rootaki ikaminthaantakinari, ritakina naari reshiwentanakina, tee ikijana, omawitya naaka antzirori osheki kaari kameethatatsi. Rootaki ayotantakari eejatzi ikimiteeyerini rirori maawaeni aapatziyaariri iinja: ineshironkaeyerini, ikanteetatyeyani ijeekaperoeoyantyaarini janta jenokinta.

¹⁷ Ikanteetatyeyyaani Atajorentsita reewawenteeyakaeni aari. Tekatsi ikantya ikame. Ashi royiroy imana. Apaniroeni itajorentsiperotzi. Thame akanteetatyeyyaani añaaperotaperoyanakirini, akamantapiinteeyanakirini atziri ikameethataperotzi. Aritaki okantyaari.

Eenitatsi iroka ikantayitziririni Paaworo Temoteeyo

¹⁸ Piyotaki, Temoteeyo, noshiyakaantakimi notyomi. Paapatziyaperotyaawo iroka nonintakayemiri. Tema paerani Tajorentsi ikaminaakirini ayemijantzinkarite: “Osheki rantenawo Temoteeyo nokowakaakiriri. Roojatzi rowaagaeyantakaerorini aari”. Iroñaaka pantero ikamantakotakimiri. Piyotzi riraga joraaropaeni ishintsiwentziniri iyapitaanote oetarika ikantziriri. Iroñaaka, pikimityaari eerori, pishintsiwenteniri Awinkatharite oetarikapaeni panteniriri,

¹⁹ pameentaperotanakyaari. Aririka piyotzi okameethatzi pantero oetarikapaeni, ari pantero. Eenitatsi riraga yotawitachari rantziro kameethatatsiri oetarikapaeni, omaanta rantashitakawo kaari kameethatatsi, rootaki rookantawori raapatziyari Jesoshi.

²⁰ Aritaki rantakiro Imeneeyo eejatzi Arejaantero: rookaero raapatziyari rirori. Tee okameethatzi iroka, rootaki nokanantakariri rirori: “Rowashironkayemiita Jatanaashi; roojatzi piyotantyaari paashini ajoriy-otzinkarite eero pikantzimatziri riraga Tajorentsi”.

2

Riyotaakotziri tsika akantya apinkathatantyaariri Tajorentsi

¹ Nityaawo nokamantemiro iroka: pamaneri Tajorentsi, pikanteri ramitakoeyerini maawaeni atziri, eejatzi pipaasonkitakowenteriri.

² Eejatzi pikanteri ramitakoeyerini jewaperowenantatsiripaeni eejatzi maawaeni paashini iwinkatharitzinkarite, kameetha ajeekaeyantyaarini, eero añaantawo ashiiyagaeni. Eejatzi kameetha antaperotero aapatziyeyyarini Tajorentsi, añaaperoeeyerini eejatzi akimityaari irira.

³ Okameethatzi amanapiinteri Tajorentsi, tema rirotaaki owawijaakoeyakaerini, tema rootaki ikowakaakaeri.

⁴ Ikwaperotaki rirori awijakoeyeni maawaeni, eejatzi ikowaki ayoteeyeroni kyaaryootatsiri, maawaeni.

⁵ Maawaeni ajeekaeyini aari jaka kipatsikika. Omaanta apintzi Pawa Tajorensi, ijeeki janta jenokinta. Tee añaari. Eejatzi eenitatsi apatziro apaani shirampari owaagapiinteerori iñaani: riraga Jesokirishito. Eejatzi apatziro irira rowaagakiniri Tajorensi añaani aari, asheninkatantakariri.

⁶ Riraga Jesokirishito rirotaki kowashiteenchari, ikantzi: “Nokowaki nokamawenteeyerini maawaeni atziri nopinawenteniri kaari kameethatatsiri rantziri nowawijaakoeyantyaaririni”. Ari imatakaeniro ayoteeyantakaririni.

⁷ Iitakina kenkithateroni iñaani, eejatzi rotyaantakina niyotagaeyerini maawaeni paashinijatzitatsiri atziri raapatziyawo iroka kyaaryootatsiri. Tee notheeya, kyaaryootaki iroka nokantzimiri.

Tsika akantyaari akenkithatakayeri Tajorensi

⁸ Ari nokowaki amaneeyerini Tajorensi, maawaeni. Aririka amaneri, kameetha ajeekaeyeni: tee okameethatzi akijeri paashinipaeni, tee okameethatzi atheenkeri Tajorensi.

⁹ Eejatzi nokowaki okithaalya tsinani kameetha, omaanta tee riro okithaashityaari shiramparipaeni iñaawenatantyaawori eejatzi tee okameethatzi okenkithashiryaaakarikari shirampari kaari kameethatatsi. Tee okameethatzi otzipiyakaantero oeshi iñaawenatanteetyaawori, eejatzi tee okameethatzi owaneenkashityaawo ooro, eejatzi peraata. Eejatzi tee okameethatzi okantakaaperotakayaawo oethaari pinaperotachari: iñaawenatawokari.

¹⁰ Omaanta okameethatzi oneshironkatante paashinipaeni: ari okameethatawitari anteeyeronimi maawaeni aapatziyariri Tajorensi.

¹¹⁻¹³ Ritakari Tajorensi riwetsikakiri Araani paerani, roojatzi roori riwetsikakiro Eewa. Okameethatzi okemijantaperoteri tsinani shirampari eejatzi omaerite, eejatzi tee okameethatzi omperatyaari oemi, omaanta okameethatzi omaerite.

¹⁴ Tee ramatawitziri Jatanaashi Araani, omaanta ramatawitakiro tsinani, rootaki anantakawori kaari kameethatatsi: tee okemijantaperotziri Tajorensi.

¹⁵ Omaanta aririka okaminthayeri tsinani otomipaeni, okantatyeeyaani aapatziyari Tajorensi, onintaperoyerini osheninkapaeni, kameetha ojeeke, kameetha okenkithashiryaa, ari owawijaakotakya.

3

Tsika ikantyaari riraga jewawentziri iyemijantzinkarite

¹ Kyaaryo iroka ikanteetziri: “Aririka ikowaki shirampari reewatakagaeyirini iyemijantzinkarite, tema okameethatzi iroka ikowakiri”.

² Aririka iiteetziri amitakoeyeririni iyemijantzinkarite, tee okameethatzi ojeeke rantani. Kameetha raye iina apaani, tee okameethatzi ishinkitya, kameetha ikenkithashiryaaanakya, ikameethashirete, kameetha ineshironkatawakiri areetyaarini, kameetha riyotaperote riyotaante.

³ Tee okameethatzi rirapiintero kepishaaperotatsiri, tee okameethatzi ikijya; omaanta kameetha ikaminthaante, kameetha ijeeki, tee okameethatzi ikowaperoteri koriki.

⁴ Kameetha riyotaapiintero iina, kameetha riyotaapiinteeyerini reentsitepaeni raapatziyanteeyaririni irirapaeni, eerokya ipiyathateeyantaririni, kameetha ijeekanteeyarini.

⁵ Eerorika imatziro raapatziyakayaari reentsitepaeni, eejatzi iina: ¿tsika ikantyaaka riyotaantyaari maawaeni riraga aapatziyeeyaririni Tajorensi?

⁶ Tee okameethatzi reewatakaante owakira aapatziyariri Jesoshi: aririka ikantakaaperotakya. Ikimitarikari iwinkatharite kamaari, ikantakaaperotaka paerani, rootaki roepiyantaariri jaawiki Tajorentsi.

⁷ Kameetha riyoteeyerini riraga kaari aapatziyeeyaririni, ikanteeyeni: “Ikameethatzi riraga jewatakagaeyiririni aapatziyariri Jesoshi”. Rootaki eero imatantari ikantzimateeyerini, eejatzi eero imatantari kamaari rantakayeri kaari kameethatatsi.

Ikenkithatakotziri amitakotziriri iyemijantzinkarite

⁸ Riraga amitakotapiintziriri iyemijantzinkarite: kameetha roshiyari riraga jewawentziriri iyemijantzinkarite, ikameethashiryaanaki. Tee okameethatzi ramatawitante. Eejatzi tee okameethatzi rirero osheki pyaar-entsi. Eejatzi tee okameethatzi ikenkithashireeri koriki raapithatashitakari paashini atziri.

⁹ Kameetha ikyaaryoowentero ikemijantaperotero maawaeni riyotaay-itziririni Tajorentsi, eejatzi okameethatzi riyote tekatsi rantani.

¹⁰ Pityaawo paminaperoteri, piyotaperoteri ikameethataperotzirika. Aririka piyoteeyakini ikameethataperotzi, ari pikanteri ramitakoeyerini maawaeni aapatziyariri Jesoshi.

¹¹ Eejatzi okimityaari iina, okameethashiretanaki: okenkithashiryaa kameetha, tee okameethatzi okantzimatante, tee okameethatzi oshinkitya, tee okameethatzi amatawitante.

¹² Riraga amitakotantatsiri iyemijantzinkarite, kameetha raye iina apaani. Kameetha riyote raapatziyakaaperotyaari itomipaeni: ifñaaperoteri irirapaeni iriri. Eejatzi kameetha riyote raapatziyakagaeyaariini maawaeni jeekimoteeyiririni.

¹³ Aririka kameetha ramitakoeyerini iyemijantzinkarite, ari ifñaaperoteri, eejatzi imatero ikenkithatakoperoteri Jesokirishito, eero ithaayi. Tema riyotzi kameetha raapatziyariri irira.

Ikenkithatakotziri aapatziyeeyaririni Jesoshi

¹⁴⁻¹⁵ Nokowawitaka intsipaete nareetzitapaemimi, omaanta eerorika nomatziro. Rootaki nojankinatantzimirori iroka: nokowaki piyote tsika akan-teeyakani. Riyoyagaeyakaeni Tajorentsi: tema aakateeyakini aapatziyeeyaririni. Añaatsiri. Ayoteeyironi iroka kyaaryootaperotatsiri: kameetha akyaaryoowentero owaagayiteroni.

¹⁶ Kyaaryo, tee ayotashita tsika ikantari Tajorentsi, omaanta riyotakagaeyakaeni Jesokirishito. Irira rirotaki Tajorentsi, omaanta ratzirita-paaki. Riwaga Ishire, rootaki iyotakagaeyeerini itajorentsitaki. Riraga ronampiripaeni Tajorentsi raminakowenteeyakirini Jesokirishito. Akamantakoeyakirini aari mawaeni kipatsikipaeni, raapatziyanteeyakaririni jeekatsiripaeni. Roenokaeri Iriri eejatzi jenokinta, kameetha ijeekapaekya.

4

Kyaaryoowa, riyotagaetzimirokari theeyaantsi

¹ Eenitatsi iroka okamantaperoyeeni Ishire Tajorentsi. Iinja, rootzimateentsi ipokanteeyari Jesokirishito, ijeeki ookaeyerorini iroka kyaaryooperotatsiri aapatziyeeyaririni. Raapatziyarini amatawiteeyeririni, riraga owaagayitzirorini riyotaayitziririni kamaaripaeni.

² Ramatawitante riraga atziri, omaanta ikimitakaantyaami aapatziyariri Jesoshi. Tekatsi ikantya riyote tee okameethatzi iroka ikantayitzirini.

³ Ithañaapiintyaari shirampari raye iina, eejatzi ithañaakyaawo tsinani aye oemi. Eejatzi ithañaapithatakaero owaeyarini owanawontsi riwet-sikakaero Tajorentsi. Aapatziyeeyarini irira, ayoteeyini kyaaryootaki riyotagaeyakaerini rirori. Aritaki ikowaki apaasonkitakoteri oyaari, roojatzi owantyaari.

⁴ Okameethateeyakini maawaeni riwetsikakiri Tajorentsi. Aririka apaa-sonkiteri, kameetha owaeyarini, eero apinkiri.

⁵ Rowameethatantakaeniriri Tajorentsi owaeyarini. Aririka apaasonki-teri, eejatzi akenkithashireero iñaani, okameethatzi owapiinteeayarini maawaeni.

Pikyaaryoowenteniri Tajorentsi maawaeni ikantayitzimirini

⁶ Aririka powaagaeyenirini ayemijantzinkarite iroka nokantzimiri, okameethatzi. Tema paapatziyapiintakawo, iyotaaperotakimi. Aririka piyotagaeyerini paashinipaeni nokamantzimiri, ari ikantemi Jesokirishito: “Kameetha iroka pantakinari”.

⁷ Eero paapatziyawo iroka ikenkithatashitari theeyachari: tee okameethatzi pikenkithashiryaapiintero. Omaantakya pikyaaryoowentero paapatziyaperotyaaari Tajorentsi.

⁸ Okameethatawita pikinawaete eejatzi pithamaete, oshintsitaperotan-teeyarini piwatha; omaanta okameethataperotziroña pikyaaryoowenteniri Tajorentsi oetarikapaeni panteniriri. Eero patsipetawo roori: kameetha pijeeki iroñaaka, eejatzi kameetha pijeeki iinja janta jenokinta.

⁹ Kyaaryooperotaki iroka nokamantakimiri. Okameethataki raapatziy-eyawoni maawaeni atziri.

¹⁰ Apomeentsitawentakari atziri, akemaatsitawentakari raapatziy-eyantyaaririni. Añaatsiri Tajorentsi, ayoteeyini eero ramatawitee: rirootaki owawijaakoeyiririni maawaeni atziri. Kyaaryo, rowawijaakotaperoeयरirini maawaeni aapatziyeeyaririni Jesokirishito.

¹¹ Pikaminaagaeyerini atziri ranteeyeroni iroka nokantzimiri, piyotaap-eroeyerini.

¹² Eeroka ewankaritatsiri, omaanta eero pishinetayitzirini itheenkawen-temiro pewankaritzii. Inta oetarikapaeni pantayitakiniririni Tajorentsi, kameetha panteeyeroni, ikimitantemiri piyemijantzinkarite: piñaawaete kameetha, pijeeki kameetha, pinintaperoeयरirini paashinipaeni, paapatzi-yari Tajorentsi kameetha, powameethatero maawaeni pikenkithashiryaay-itarini.

¹³ Iinja noñagaatemi. Iroñaaka piñaanatapiinteniri ayemijantzinkarite Iwaperite Tajorentsi, pikenkithatapiintero iñaani Tajorentsi, piyotaapiin-teri. Pikanteetatyeyaaani, roojatzi nareetantapaemi.

¹⁴ Paerani ikamantakotantakimiri, eejatzi ikanantariri jewatakaantatsiri Tajorentsi ramitakotemi, eejatzi roerikayinatakimini, rootaki omatakaantakimiri Ishire Tajorentsi. Iroñaaka eero piperawentawo iroka omatakaakimiri.

¹⁵ Pantapiintero iroka imatakaakimiri, riyotaperoeयanteeyarini maawaeni atziri pantaperotakiro.

¹⁶ Pikenkithashiryaaperotero oetarika pantayiterini, eejatzi oetarika piy-otaayiterini: pikyaaryoowenteeyeroni. Aririka panteeyeroni iroka, ari powawijaakotakaanteeyeroni maawaeni kemaeyemirini, eejatzi pawijako-tee eerori.

1 Eero pikijathatziri antyashipari; inta kameetha pikenkithawaetakayeri, pikimitakaantyaari rirotaki piri eerori, kameetha pikaminthayeri. Eejatzi ewankaripaeni, pikimitakaantyaari pirentzi.

2 Rowaga antyashipawo, pikimitakaantero piniro. Eejatzi ewankawopaeni, pikimitakaantero pitsiro: eero pikenkithashiryaaakotawo piñaawenashiryaaowo ewankawopaeni.

3 Aririka ojeekashiteeya kamatsiri oemi, teerika ijeeki paashini neshironkateroni, pineshironkaterokya eeroka.

4 Omaanta ijeekirika otomi, ishinto, rirorika ojari, kameetha ineshironkatero rirori. Rootaki ikoyiri Tajorentsi kameetha ayoteeyeni akaminthayeri asheninkapero aari. Kameetha apaeyerini ashiteeyeerini koetyeemoyakaririni. Tema paerani ipaeyakaeni maawaeni koetyeemoyakaerini aari.

5 Aririka ojeekashitaperotaa kamatsiri oemi, tee ijeeki paashini neshironkateroni, ari okameethatzi apaniroeni okenkithashiryaaaperotziri Tajorentsi rirori. Okantani: tsiteniriki, kitejiriki, amanapiintziri Tajorentsi, okantapiintziri oetarika okowayitzirini.

6 Omaanta eeniro paashini, inashita roori: okowaki okimoshiryaaashitya. Añaawitaka, omaanta eero oñaagaeri Tajorentsi, rootaki iyaatantyaari paamariki kaari tsiwakanitatsini.

7 Pikaminagaeyerini maawaeni aapatziyariri Jesoshi ranteeyeroniita iroka nokantzimiri, okantyaata eero ojeekanta rantani.

8 Okameethatzi aneshironkaeyerini paashinipaeni asheninka, eejatzi asheninkapero aari aneshironkataperoteri. Eerorika aneshironkatziri, eero akantzi: “Naapatziyakiri Tajorentsi naari”. Teewee. Tee ikameethatzi theenkantatsiri, omaanta riyowita ineshironkatziri isheninkapero. Eejatzi aaka teerika aneshironkatziri asheninkapero aari, osheki tee akameethaprotzi, anaakoperoeyakirini aaka riraga theenkawitachari.

9 Aririka omonkaatakiro kamatsiri oemi 60 ojarentsite, ari pikantero etakoeyarini maawaeni ayemijantzinkarite. Okameethatzi eejatzi aawitani apaani oemini, tee aminapithatziri paashini shirampari.

10 Okameethatzi piñaakoteeyakironi antayitakironi kameethatayitatsirini: etakoeyakarini otomipaeni, oneshironkaeyakirini areeteeyacharini, amitakoeyakirini maawaeni aapatziyeeyaririni Tajorentsi, okaminthagaeyakirini ashironkaenkari, okyaaryoowentakiro antayitakironi kameethatayitatsirini. Aririka piñaakoeyakironi antayitakironi iroka kameethatayitatsirini, ari okameethatzi pikantero etakoeyarini aapatziyeeyaririni Jesoshi ashironkagaeyacharini.

11 Omaanta eero pikantzirowaga kamatsiri oemi kaari antyashipawotatsi. Okoyirikari shirampari antashityaari. Okoyikari agae eejatzi, ookaerokari aapatziyari Jesokirishito.

12 Eewawitaka okantawitakari: “Nokemijantaperotemi”, omaanta roojatzi amatawitakiri. Rootaki rowashironkaantyaawori.

13 Eejatzi operatakari, okinakinayitzinikari pankotsikipaeni, okenkithawaetashitakari, wero, wero, otheeyantyaari. Okimitari tsirotzi. Okantakotashitariki paashinipaeni, oñaawaetantawokari kaari kameethatatsi.

14 Rootaki nokowantakari agae eejatzi kamatsiri oemi tekiraatarika antyashipawote. Kameetha ijeeki eentsitepaeni. Kameetha onkotsiteniri oemi royaari, eejatzi eentsite. Kameetha ontyeero iithaari rashi rirori, okiweniri iithaaripaeni, maawaeni. Aririka kameetha ojeeke, tekatsikya ikantya atziri ikantzimaeyeroni.

¹⁵ Eejatzi rantayitakironi Jatanaashi apanipaeni: rookakagaero aapatziyawitakarira Jesokirishito.

¹⁶ Ojeekirika osheninkapero kamatsiri oemi, kameetha iyotashitya okaminthayero roori. Tee okameethatzi okanteri aapatziyariri Jesoshi: “Pikaminthagaeyeronikya eeroka”. Eenitatsi paashini kamatsiri oemi, jeekatsiri apaniroeni: tekatsi osheninkapero kaminthayeroni. Irowakya roori, kameetha ikaminthagaeyeroni riraga aapatziyeeyaririni Jesoshi.

Tsika akanteeyerini riraga jewatakagaeyerini

¹⁷ Kameetharika reewatakaantzi riraga jewatakagaeyiririni aapatziyariri Jesoshi, okameethatzi iñaaperoteri ikameethatzi, eejatzi ipinataperoteri. Kameetha ikemijantaperoteri eejatzi. Aririka ipomeentsiwentakawo riroripaeni ikenkithatzi eejatzi riyotaantzi, okameethatzi riraga aapatziyariri Jesoshi iñaaperoeyerini, eejatzi ipinataperoteri.

¹⁸ Aritaki okantzi Iwaperite Tajorentsi: “Eero oojopatziri riraga waaka aatzikakitzirori teriiko, pishineteri roya. Tema raatzikakitzimiro paantyaawori okithoki”. Eejatzi okantzi: “Okameethatzi ipinateeteri riraga antaweaetsiri”.

¹⁹ Ero pikemijantashitari apaani kantakotashityaarini jewatakagaeyimirini, paapatziyawokari theeyaantsi. Omaanta ikaatakirika iñaaperoterini 2, eerorika 3, ari paapatziyaawo iroka ikamantemiri.

²⁰ Kyaaryoorika ojeeki rantaperotakiri, ari pikantzimoteri janta ipiyotapiinteeyaninta aapatziyeeyaririni Jesoshi: “Eero papiiteero eejatzi iroka pantakiri”. Kameetha riyoteeyeroni maawaeni aapatziyariri Jesoshi iroka pikanteriri, ikenkithashireeyantyaarini, riyoteeyantyaarini eero ranantawo rirori kaari kameethatatsi.

²¹ Ayoteeyakini ikaateeyakaeni Atajorentsite, eejatzi Jesokirishito. Eejatzi ikaateeyakaeni ronampirepaeni rirori. Rootaki nokantzimotantzimiriri eekiro piyaatayee pikanteriri maawaeni antzirori kaari kameethatatsi: “Tee okameethatzi”. Ero pipinkathatashitari jewawentzimiri eerori. Omaanta okameethatzi piyoteeri ikoyiri Tajorentsi kimitaka piyoteeri maawaeni atziri.

²² Ero pishintsiwentziri intsipaete apaani shirampari reewawenterini aapatziyariri Jesoshi, eero patsipetashitawo poyiniri pako iitoki. Peewate piyotaperoteri. Eerorika piyotaperotziri aririka paata rantakiro kaari kameethatatsi: eejatzi eerori eeniro pantani. Kyaaryoowa pantzirokarira kaari kameethatatsi.

²³ Ero apatziro piri iña, omaanta pirero eejatzi awishoowaantsi oowa eechonkiini. (Iroka awishoowaantsi rootaki inashitachari pyaarentsi.) Eechonkiini okaate apaani tajo, kaari osheki. Owameethateemiroota pisheetomawoki pikatsizira. Aapiintakimi pimakoni, omaanta oshintsiwathatakaaneemi aririka pirapiintero eechonkiini awishoowaantsi oowa, ari etsiyatakoteemi.

²⁴ Okoñaataki kaari kameethatatsi rantayitzirini apanipaeni atziri; riyoteeyakini ikantakoteri Tajorentsi: “Eeniro rantani”. Eenitatsi paashini manawitakawori rantayitzirini, omaanta iinja okoñaate eejatzi maawaeni rantayitzirini rirori.

²⁵ Eejatzi, aririka antayitakironi kameethatayitatsirini, okoñaataki apanipaeni, iñaakoteeyakaeroni atziri. Omaanta tekira okoñaate maawaeni kameethatatsiri anteeyakirini: iinja okoñaaperotaki maawaeni. Aritaki okantyaapa.

¹ Maawaeni riraga omperateetari pikemijantaperoteri kameetha riraga omperatzimiri, eejatzi piñaaperotaperoteri rirori kameetha. Okantyaatakya tekatsi ikanteeteri ikantzimateri Tajorentsi, eejatzi tekatsi ikantawenteetero: “Tee okameethatzi iroka riyoteeriri aapatziyariri Jesoshi”.

² Aririka raapatziyari Jesoshi riraga omperatzimiri, tee okameethatzi pikante eeroka: “Iroñaaka eerokataki noyemijantzinkarite, amonkaatawakaaka. Eero iroñaaka noñaaperotzimi”. Omaanta okameethaperotzi pantawaetaperoteniri: tema rirotaiki piyemijantzinkarite pantawaetziniri, rirotaiki inintaperotanewo riraga Tajorentsi. Rootaki, Temoteeyo, piyotagaeyeririni maawaeni aapatziyariri pikanteeyerini maawaeni ranteeyeroni.

Ikenkithatakotziri iyotaantzirori theeyaantsi

³ Eenitatsi paashini atziri kinakaashitakawori riyotaantzi, tee omonkaatawo iroka niyoteeriri. Tee raapatziyawo rowaga kyaaryooperotatsiri riyotaawitariri Awinkatharite Jesokirishito. Eejatzi tee raapatziyawo iroka iyotagaeyakaerini ajeekantyaari kameetha, eero anantaneentaawo kaari kameethatatsi.

⁴ Osheki ikantakaaperota, omaanta tee añiuro riyotantari. Tee riyoperotziro. Rojampitakowentashitakawo oetarikapaeni. Iñaawaetashywaetaka, wero, wero. Rootaki ikijashiryaantakariri paashinipaeni, ikijathatawakaaka, ikantzimatawakaaka, raamaakotawakaaka rantakiro kaari kameethatatsi.

⁵ Ikijawakagaeyakani riraga kenkithashiriirori kaari kameethatatsi, tee ikenkithashiriuro kyaaryootatsiri. Ikemijantashijeempiyaaka, ikenkithashiryaawitaka ari rayemi oetarikapaeni.

⁶ Omaanta aririka akemijantaperoteri Tajorentsi, eejatzi aweshiryaawentyaari, ari ajeekaperoeyanakini kameetha.

⁷ Akoñaatantapaakari paerani, tekatsi akoñaatakaapaaki. Eejatzi okimiteeya, aririka akamae, tekatsi aanee eejatzi.

⁸ Omaanta aweshiryaawentyaaririka Tajorentsi eejatzi eenitatsirika owaeyarini eejatzi akithaateeyarini aritapaaki, eero eekiro akowanakitye paashini.

⁹ Omaantakya riraga kowatsiri rashaagantya rantashitayitakawoni oetarikapaeni roshekyaaantyaawori rowaagawo. Omapokashitapaakari rantakiro oetarikapaeni. Tee ikenkithashireeya kameetha, ikowashitakawo kaari kameethatayitatsirini, roojatzi ikamakirika, riyaaate paamariki kaari tsiwakaniitatsini.

¹⁰ Aririka akowaperotaki ashitayityaawoni oetarikapaeni, aritaki antakiro kaari kameethatatsi. Osheki aapatziyawitacharini rookaero raapatziyari. ¿Oetaka rookantawori? Tema ikowaki rashitayityaawoni oetarikapaeni, omaanta roojatzi osheki rowashireperotanakyaarõña.

Pikyaaryoowenteniri Tajorentsi pantawaeteniri

¹¹ Omaanta eeroka, pikyaaryowentziniri Tajorentsi oetarika ikantzimiri. Kyaaryoowa, piñaawenatawokari eerori oetarikapaeni. Pikowaperote pikameethataperotanaki eeroka. Pikowaperote pameentaperotyari Tajorentsi, omawitakya pomeentsitzimotayitemirini eekiro piyaataye pikyaaryowenteniri maawaeni ikowakaakimiri panteniriri; pinintaperoeyeriniroña paashinipaeni, eekiro piyaatatyee panteniri oetarikapaeni, eejatzi eentsikiroeni pantero oetarikapaeni, eero pithaakyaawentziro.

¹² Aririka opomeentsitzimotawitemi paapatziyaperotyari Tajorentsi iroñaaka, omaanta okameethataperotzi pantakiro. Pikyaaryoowenteniri

ikowakagaeyimirini. Eero pipeyakotziro iroka: pikanteetatyeyyaani pañee jenokinta. Riyoyaakimi Tajorentsi rowañaanteemiri janta. Tema rootaki pikantakiri eerori, ikaateeyakini osheki kemaeyawakimirini. Kyaaryootaki pikantakiriri.

¹³ Tema riro Tajorentsi owañagaeyerini jenokinta, maawaeni. Eejatzi paerani Jesokirishito, tee ithaawakari Poonshiyo Peraato, riro taki owa maakaantakiriri. Ikantziri: “Kyaaryo, naaka jewawenantatsiri”. Iroñaaka ikaateeyakaeni Tajorentsi eejatzi Jesokirishito, raminakowenteyakaeni.

¹⁴ Rootaki nokanantemirori iroka: pithotyaa ki ro maawaeni nokami-naakimiri, eero pikompitawo. Pikantatyeyyaani, pantaperotero roojatzi ipokanteeyari Awinkatharite Jesokirishito.

¹⁵ Riyotzi Pawa Tajorentsi tsika okaate ipokanteeyari, riro taki kantatsini. Irira apintzi ikanta, tajorentsi perotatsiri, reewatawenteeyirini maawaeni jewatawenta witariri atziri, reewatakagaeyirini maawaeni jewatakagaeyawitaririni atziripaeni. Thame añaaperoteri.

¹⁶ Apaniroeni irira eero ithonka, eero ikami. Janta ijeekinta ojeeki kitejiriroña, tekatsi akantya aatashiteri ontsirokyaari. Tekatsi ñeerini Tajorentsi. Tekatsi akantya añaagaeyerini. Okameethatzi apinkathataperoyanakinirini maawaeni. Ikantatyaani reewatawenta nntzi irira, ashi royiro. Aritaki ikanta.

Eejatzi iroka ikantziriri ashaagantzinkari

¹⁷ Pikanteri ashaagantzinkari eero ikantakaaperota. Eejatzi pikanteri eero riweshiryaawentawo rashitayitarini, tema ari opeyeeya iinja. Inta riweshiryaawentyaari Tajorentsi. Ipapiinteeyakaeni maawaeni koetyeemoteeyakaerini akimoshireeyantarini.

¹⁸ Riraga ashaagantzinkari eenitatsi osheki rowaagawo. Pikanteri iroñaaka ineshironkaeyerini ikaateeyini ijeekaeyini, osheki ineshironkateri. Tee okameethatzi ishampitsite. Omaanta kameetha ikaminthaante.

¹⁹ Aririka imatayitakironi iroka, kameetha. Ipinateri Tajorentsi iinja janta jenokinta, janta ikanteetatyeyyaani rañaaperotapae kameetha.

Riweyaantakawo rojankinari

²⁰ Iroñaaka, Temoteeyo, eeniro ikantakimiri Tajorentsi panteniriri. Ari pimonkaateniri, eero pamatawitziri. Eero paapatziyashitawo oetarika-paeni ikantashitari, wero, wero, wero. Ikenkithashiryaashitawo iyotaantsi; omaanta kaari iroka.

²¹ Eenitatsi iyotaantayitawitaworini oetarikapaeni, iitakaawita riyotzi, omaanta tee riyotzi. Rootaki kaari raapatziyantaperotari Jesoshi iroñaaka.

Ari, nokowaki ineshironkateeyemini Tajorentsi.

Naaka jankinatzimirori iroka:

Paaworo

RAPIITEENIRI PAAWORO ROJANKINATEENIRI TEMOTEEYO

¹⁻² Nokoyi niwethatemi, Temoteeyo, tsikarika pikanta pijeeki. Naaka Paa-
woro jankinateemirori iroka. Rotyaantakina Jesokirishito nokamanteey-
erini maawaeni atziri aririka raapatziyeeyarini rirori, ari rowaŋaagaeyerini
jaka kipatsikika eejatzi janta jenokinta. Rootaki ikowakaakinari Tajorensi.
Notyomi, nonintaperotzimi. Nokowaki ineshironkatemi Pawa Tajorensi,
eejatzi Awinkatharite Jesokirishito. Eejatzi nokowaki ikaminthaaperotemi,
ijeekakayemi kameetha.

Ipaaasonkitakowenziri Paaworo Temoteeyo

³ Tema paerani rantawaetzinirini riraga nochariniitenipaeni. Iroŋaaka
eejatzi naari nantawaetziniri. Tema namanakotapiintzimiri Tajorensi
maawaeni kitejiriki, eejatzi tsiteniriki. Oetarikapaeni nanteniriri irinta,
nokowaperotaki niweshiryaaakayaari.

⁴ Paerani, nookantanakimiriranki, powashiretanaka, piraaka. Osheki
iroŋaaka nokoetyaakimi. Nokowawita noŋeemimi eejatzi, niweshiryaaawen-
taperoteemimi.

⁵ Nokenkithashireteemi, kameetharini paapatziyaperotakari Jesoshi,
pikantatyaani. Pikimitakawo pijawo Roera, eejatzi piniro Eyonishe:
aapatziyaperoyerini roori. Niyotzi eeniro paapatziyari Jesoshi, rootaki
nopaasonkitakowenantzimiri.

Eero pipashiwentakaawo paapatziyakayaari atziri

⁶ Paapatziyakari Tajorensi, rootaki nokanantemiri: paerani, nowan-
takimirori nako, eejatzi nokanantakariri rirori ramitakotemi, eenitatsi
imatakaakimiri. Iroŋaaka pantaperotero maawaeni imatakaakimiri.

⁷ Irinta Pawa Tajorensi ipakaero Ishire. Roori tee okowakagae athaaye.
Tee ari opoŋeeya thaawaantsi Ishireki Tajorensi, inta omatakaakaero
oetarikapaeni ikowakaakaeri. Eejatzi omatakaakae anintaperoyerini
Tajorensi eejatzi maawaeni atziri; eejatzi omatakaakae aamakowentya
apaniroeni.

⁸ Rootaki kaari pipashiwentakaantyaawo pikenkithatakoteri
Awinkatharite. Eejatzi, eero pipashiwentakaana; nojeekakika
omonkyaagamentotsiki: nokenkithatakotakirira rirori, rootaki
romonkyaaganteetakinari iroŋaaka. Osheki nokemaatsitawentakari
Jesokirishito, kameetha pikimitena eerori. Aritaki imatakayemiro
Tajorensi maawaeni ikowakaakimiri.

⁹ Paerani, tekirani riwetsikironi iroka kipatsika, riyotzitakaeni aapatzi-
yari Jesokirishito. Riyoyagaeyitakaeni kameetha ajeekaeyantyaarini. Tee
akameethatawitani paerani, omaanta eenitatsi ikowakaakaeri. Ineshi-
ronkatashiteeyakaeni, rowawijaakoeyakaeni.

¹⁰ Ipokapaaki kipatsikika rirori, riraga owawijaakoeyakaerini.
Iroŋaaka ayotaperoyakironi maawaeni rantakaeniri Tajorensi. Eero
iroŋaaka athaayi akame. Iŋaani iyotakaakaero aririka akame, eero aatzi
paamariki kaari tsiwakanitatsini. Kameetha iroka ikamanteeyeerini:
rowaŋaaperoyakaeni, akanteetatyeeyaani ajeekimoeyerini inampiki.

¹¹ Rotyaantakina rirori nokamanteeyerini atziri iroka kameethatatsiri,
eejatzi niyotagaeyerini.

¹² Rootaki nokemaatsitantakawori maawaeni jaka omonkyaagamentot-
sikika. Omaanta tee nopashiwenta. Niyotaperotziri riraga naapatziyari:

niyotaki eero ramatawitana, rootaki nokanantakariri: “Pikempoyeena”. Niyotaperotzi ikempoyeena roojatzi ipokanteeyari.

¹³ Kyaaryooperotaki maawaeni niyotaakimirini, tee namatawitizimi. Pimonkaatero maawaeni nokantakimiri. Paapatziyari Jesokirishito, pinintashireperoteri. Pikaaryoowentero pikenkithatakotero iñaani.

¹⁴ Okithaataakaakimi Ishire Tajorentsi. Omatakaakimiri pikempoyero iñaani kameetha eejatzi pikenkithatero.

Tsika ikanteeyiriririka Paaworo

¹⁵ Piyotzi rookaeyakinani aashiyajatzi: Jijeero, Eromoojeneshi, maawaeni.

¹⁶ Nokowaki ineshironkateri Awinkatharite Oneshijoro, eejatzi isheninka rirori. Retakotapiintakina rirori, tee ipashiwenta rareetaatana jaka omonkyaagamentotsikika.

¹⁷ Inta rareetantakari jaka Oroomaki, ikowakowayitakinani, roojatzi iñaantapaakinari jaka.

¹⁸ Piyoperotzi eejatzi osheki ramitakotakina janta Ejeesoki. Iinja, ipokaerika Awinkatharite, aritaki ineshironkatapaeri.

2

Ikantziri: “Pikanteetatyeyyaani pantawaeteniri Tajorentsi”

¹ Iroñaaka, notyomi, tema ineshironkatakimi Jesokirishito, rootaki nokamantzimiri pitontashirete maawaeni pantayitenirini.

² Eenitatsi pikemakinari, tema pikaateeyakirini osheki paashini ke-maeyakinarini. Ari piyoyeeri apaanipaeni atziri ikyaaryoowenteroniri riyoteeri paashinipaeni atziri, rowaagaeniri eejatzi paashinipaeni iroka niyotaaakimiri. Rowaagaeniri eejatzi paashinipaeni iroka niyotaaakimiri.

³ Riraga joraaropaeni kameethari ikemaatsitawentapiintari iwinkatharite. Pikimityaari eerori, eero pithaayi pikemaatsitawentyaari Awinkatharite Jesokirishito.

⁴ Eejatzi tee riyomparitapiinta joraaro, tee ipankiwaetzi, inta apatziro ikyaaryoowentziniri iyapitaanote ikowantakariri.

⁵ Eejatzi riraga perootatatsiri peroota ikemijantaperotziri riraga showirinkakotantatsiri. Eerorika ikemijantaperotziri, eero ipashiteetari irika ipapiintziriri anaakotantatsiri.

⁶ Eejatzi riraga pankiwaetatsiri, aririka ithamaetakotaperotero iwankiri, ari rowiitero osheki okithoki iinja. Tee ratsipetashitawo ithamaetakotziro.

⁷ Pikenkithashiryaaperotero iroka noshiyakaawentzimiri, ari riyotakaap-erotemiro Awinkatharite.

Pikenkithashireeri Jesokirishito

⁸ Pikenkithashireeri eejatzi Jesokirishito, riraga icharineeteni iinja Iraviri; rowamaetawitakari, omaanta ipiriintanaa eejatzi. Rootaki iroka nokamantapiinteeyiririni atziri, rowawijaakoeyanteeyaaririni.

⁹ Nokantani nokenkithatakagaeyirini atziripaeni iroka, rootaki noñaashitantakawori iroñaaka. Roojotanteetakinawo kareenatha, ikimitakaanteetakina naaka owamaantanari. Omaanta tekatsi ikanteetero roojotero iñaani Tajorentsi: tema owaaganaka roori.

¹⁰ لیتا nokemaatsiwentakari maawaeni iroka? Riro nokemaatsiwentari maawaeni atziri riyoyaakiri Tajorentsi, ikanteetatyeyyaani ijeekantyaari kameetha janta jenokinta. Rirootaki Jesokirishito owawijaakoterini.

¹¹ Kyaaryootaki iroka ikantziteetarini:

“Eerorika akimitaga paerani aritaki akimitakotawitakari atsipatakari Rotyaantanewo Tajorentsi, janta koroshiki akamaeyakini. Rootaki atsipatantapaeyariri janta jenokinta, ajeekimotapaeri.

¹² Aritaki iroñaaka apomeentsiwentakanari antayitakinirini oetarikapaeni, rootaki eejatzi akaateeyerini eewawenanteeyini. Aririka akanterit atziri: “Tee niyotziri Jesokirishito”, eejatzi ikantakotee paata rirori: ‘Pawa, tee niyotziri tsikarika itzimi irira’.

¹³ Aririka akenkithashireeya amatawiteri, akantashityaarika: ‘Naapatzi-yari’, omaanta roojatzirika akimita paerani, eero amatawitziri Jesokirishito eejatzi eero ramatawitee rirori. Imonkaataperotero maawaeni ikantziri”. Rootaki iinja rotyaanantyaariri kaari aapatziyarini janta paamariki kaari tsiwakanitatsini.

¹⁴ Tema ikaateeyakaeni Awinkatharite. Pikantapiinteri riraga aapatziyariri Jesoshi janta eero ipiyapiyawaantetari oetarikapaeni riyotaayitawitaririni. Ratsipetashitakawo ipiyawaantetakari iroka, ikompitakaarikari riraga kemaeyeririni.

¹⁵ Pantaperotayitenirini Tajorentsi, ikanantemiri: “Kameetha maawaeni pantakinari”, roojatzi eero añiuro pipashiwenantyaari. Piyotaperotziri iñaani Tajorentsi, iroñaaka piyotaantero kameetha; tema kameethari iyotaantzi roori.

¹⁶ Eero paapatziyawo okaatzi ikantashityaari kaari aapatziyaariri Tajorentsi ikinakaashitanakawo, tema kaari rooperotatsini eejatzi kaari amitakoteeni, eero piñaawaetziro: pookakaaperotzirikari atziri aapatziyaririmi Tajorentsi.

¹⁷ Iroka kantashitaantsi oshiyakawo pathaawontsi. Aririka aakae, othonkanakae maawaeni awathakipaeni, apathaayitanakini. Ratsipetakawo ikantawakaantawo riraga Imeneeyo eejatzi Jireeto.

¹⁸ Ikompiteeyakawoni kyaaryootayitatsirini. Ikantatzi: “Monkaataka. Ipiriinteeyawitaani paashinipaeni, omaanta eero apiriinteeyaani aaka”. Rootaki ipakaagaanantanakawori raapatziyari Jesoshi kemaeyakiririni. Omaanta ipiriinteero awatha Jesoshi aririka ipiyee.

¹⁹ Piyotero iroka okantziri iñaani Tajorentsi: “Riyotaperotziri Tajorentsi maawaeni aapatziyeeyaririni”. Eejatzi okantzi “Eenitatsirika aapatziyaariri Jesoshi tema rookero kaari kameethatatsi rantayitzirini”. Aritaki okantakiri. Iñaani Tajorentsi oshiyakawo antawo mapi: tee opaashinitapiintee.

²⁰ Janta ipankoki ashaagantzinkari eenitatsi osheki iwiratote. Eenitatsi pinaperotachari, riwetsikaetziro ooro eejatzi piraata. Eenitatsi kaari pinat-acha, riwetsikaetziro inchatto eejatzi tsirepathari. Rowaga pinatachari, riweshiryaawentakawo: ikowaki raminiteri maawaeni atziri. Rowaga kaari pinatacha aririka owantakyaawo ookanteeyawo roojatzi kaagashiki.

²¹ Aririka powameethateeya eero, pookakirorika kaari kameethatatsi pantapiinteeyirini, ari pikimityaawo pirato pinaperotachari; riweshiryaawentemi Awinkatharite, ikowaki iñaagaemi maawaeni. Tema iroñaaka pimatakiniri oetarika ikowakaakimiri.

²² Eerowa pikenkithashiriuro kaari kameethatayitatsirini rantayitzirini ewankaripaeni. Intakya pikowaperotanaki pikameethatane, pameenta-perotaneeyaari, pinintaperoteri paashinipaeni, pijeke kameetha, pitsipateeyarini paashinipaeni kameethatayitatsirini: maawaeni riraga aapatziyaperotakariri Awinkatharite ijeekaperotzi kameetha.

²³ Omaanta eero pikantawakaawentashitawo kaari ayotaperoeeyini: piki-jawakaantawokari.

²⁴ Aaka aapatziyari Awinkatharite rootaki kaari okameethatantya akjeeyerini paashini atziri; inta kameetha akaminthayeri paashinipaeni, kameetha ayoteeri, eero ajamaneentari,

²⁵ kameetha ayoteeri riraga kaari aapatziyeeyawoni kyaaryooperotatsiri. Kameetharika ayoteeri, roojatzi apanipaeni ikenkithashiryaaakya, rookaero kaari kameethatayitsirini ikemijanantyaawori kyaaryootatsiri. Ramitakoteri Tajorentsi.

²⁶ Ramatawitawitakari kamaari: ojeekawita ikowakaawitakariri, rootaki ranantawitakanariri rirori: omaanta ayotagaeri eentsikiroeni aritaki rowawijaakoteri Tajorentsi, aririka raapatziyeeyarini.

3

Tsika ikantyaaka amatawitantatsiri, iinja

¹ Piyotero iroka: iinja, rootentsirika omonkaatasya kitejitsatsiri ipokanteeyari Jesoshi, osheki opomeentsitzimotyaari aapatziyariri Jesoshi.

² Rirojatzi riraga atziri rirotaki nintaperotaachani apaniroeni, ikowaperoteri koriki, ikantakaaperoty, ishironawentyaari paashinipaeni, ikantzi-materi Tajorentsi, ipiyathatyaari ashitariri, eero ipaasonkitziri neshironkarineri, eero ikenkithashiriiri Tajorentsi.

³ Eero riyotziro ikaminthayeri paashinipaeni, eero riyotzi ipeyakotziniri atziri rantziri, ikantzimatante, eero ipashiwentakaawo rantayiteroni tsinanipaeni, ikijanakya, itheenkayiterini kameethatayitsirini,

⁴ ramatawitayiterini isheninkaperopaeni, rantashitayityaawoni oetarika-paeni, eero ikenkithashirya, ikantakaaperotanakya, ikowanaki ikimoshirewaentyaari, eero ikoyi riyoteri Tajorentsi.

⁵ Raapatziyajeempiyaashityaari Tajorentsi, omaanta tee ipinkathatziri. Eero pikimitakotari eerori eejatzi eero pitsipateeyarini.

⁶ Ikyaaankoteri paashinipaeni atziri, ramatawitapaero tsinanipaeni. Tee okenkithashireperota, rootaki imatantyaawori ramatawitapaero. Osheki antayitanakironi kaari kameethatatsi, okowaperotanaki antayiteroni.

⁷ Osheki okemijantashitayitakarini paashini iyotaawitawori omaanta tee riyotaaperotziro kyaaryootatsiri ikantziri Tajorentsi.

⁸ Paerani riraga Jaaneshi eejatzi Jaampireshi ipiyathatakarini Moeseeshi, tee ikowakayiri joriiyopaeni raapatziyakagaeyaarini. Eejatzi ikimitakari iroñaaka riraga amatawitantatsiri: tee ikowakagaerini atziri raapatziyaperotawo kyaaryootaperotatsiri. Tee okameethatzi iroka ikenkithashiryaayitakirini, ikemijantajeempiyaashitaka.

⁹ Eero ikantatyaani imatero iroka. Tema paerani riyotakoeyirini riraga piyathatakaririni Moeseeshi. Eejatzi iinja riyoteeyanakini atziri kyaaryo ramatawitantaki riraga amatawitantatsiri.

Pikemijantaperotero kyaaryooperotatsiri

¹⁰ Omaanta piyotakotaperotakina. Piyotakiro niyotaaayitimirini. Piyotakiro nantayitirini. Piyotakiro nokowakiri nomatayiterini naari nantayiterini. Piyotaki eejatzi nameentaperotakari Tajorentsi, nokyaaryoowentziniri maawaeni, nonintaperotakiri, tee nojamaneentawo nopomeentsitawentakari.

¹¹ Eejatzi piyotzi ikijantapiinteetakinawo naapatziyari Jesoshi. Piyotaki eejatzi nokemaatsitapiintakawo janta Antyokiiyaki, Ikoofoki, eejatzi Riishitaraki. Osheki ikijeeyakinani jeekaeyatsirini janta. Omaanta rowawijaakotapiintakina Awinkatharite.

¹² Kyaaryo, ikijeetziri maawaeni aaka aapatziyariri Jesokirishito, aririka akowaperotaki raapatziyaperotyari.

¹³ Eekiro riyaatatye ramatawitaperotante riraga kaari kameethatatsi, eejatzi iyotaantzirori theeyaantsi. Eejatzi riraga kamaari ramatawiteri rirori.

¹⁴ Omaanta eerokakya, paapatziyanakyaawo iñaani Tajorentsi eeniro pikaatzini. Roojatzi paapatziyantariri Jesokirishito ari rowawijaakotakimi. Tema piyotaki tee namatawitzimi.

¹⁵ Paerani, eeniro pikaatzini, riyotagaetakimiro iñaani Tajorentsi. Tema okameethaperotaki. Rootaki iyotaakimirori paapatziyakari Jesokirishito, pawijakotantaari.

¹⁶ Rirotaiki Tajorentsi jankinatakantakirori Iwaperite, maawaeni. Iyotagaeyakaeroni kyaaryootaperotatsiri, teerika okameethatzi antakiri, okamantakae. Iyotagaeyakaeni tsika akantyaari akameethatanteeyari, eejatzi iyotagaeyakaeni akameethaperoeయాeni kameetha.

¹⁷ Rootaki ojeekantakari Iwaperite Tajorentsi, akameethaperotanteeyari. Tekatsi akantya akompitantyaawori, omaanta ayotaperotero antaperoyeroni maawaeni ikowakaakaeri Tajorentsi.

4

Riweshiryaakaakari Paaworo Temoteeyo

¹ Iinja ipokae Jesokirishito ipinkatharitapaaki. Aririka ipokae, ari roñaagayitapaakaeroni rantayitzirini maawaeni añeeyatsirini eejatzi maawaeni kamaeyeentsirini. Ikamanteeyeeni tsika ikanteeyeeni. Ayoteeyini ikaateeyakaeni iroñaaka, eejatzi ikaateeyakaeni Pawa Tajorentsi, rootaki iroñaaka, nokamanantzimirori pantero iroka.

² Pikenkithatapiintero iñaani Tajorentsi maawaeni kitejiriki. Tsikarika ikaateri oorya, tsikarika pijeeki, eerokya pimaeritzi, omaanta pikenkithatakayeri maawaeni atziri. Teerika okameethatzi iroka rantakiri, ari pikanteri, eejatzi pikanteri eero rantziro. Pikanteeyerini kameetha ijeekaeyeni. Eentsikironi piyotaperoyerini paashinipaeni, eerokya pikijathatziri.

³ Iinja, aririka kameetha ayotagaeyawityaarini atziri iñaani Tajorentsi, omaanta eerorika ikemijanteeyironi.

⁴ Eero ikoyiro iñaani Tajorentsi rowaga kyaaryooperotatsiri, omaanta ikowaperote ikemashityaawo riyotagaeteri theeyaantsi ikenkithatashitayitarini atziri.

⁵ Omaanta eerokakya, paamawentya: pikimitarikari. Aririka pipomeentsitawentyaari Awinkatharite, eero petakoshiryaashita. Paapatziyakayaari paashinipaeni. Pimataperotakiniri Tajorentsi maawaeni ikowakaakimiri.

Ikenkithashireeri Paaworo

⁶ Ro nokamanantzimirori iroka, rooteentsi rowamagaetena, rooteentsi niyaate naari jenokinta.

⁷ Nopomeentsiwentaperotakanari Awinkatharite, nomatakiniri maawaeni ikowakaakinari, tee namatawitziri.

⁸ Iinja, ipokaerika Awinkatharite, ipashitayitenawoni kameethatayitatsirini. Eero ipanawo apaniroeni naari, omaanta eejatzi ipaeyerini maawaeni aamagaeyakaririni. Tema kameetha ikantakowenteeyakaeni maawaeni. Riraga antapiintzirori kaari kameethatatsi riraga kaari aapatziyari Jesoshi ari rowashironkaeri. Omaanta naaka eejatzi maawaeni paashini aapatziyaperotariri eejatzi maawaeni paashini nintashireperotziriri riraga kantziriri: “Nokoyi ipiyee intsipaete”, kyaaryo ipinateeyenani kameetha.

Paashini ikamanteeriri eejatzi

⁹ Pishintsite pipoke piñeena.

¹⁰ Riraga Teemashi, ikowaki riweshiryaawentyaawo jeekayitatsirini kipatsikika. Rookanakina, riyaaatanaki Tejawoonikaki. Riraga Keresheente, riyaaatanaki Karaashiyaki, riraga Teeto riyaaatanaki Taramaashiyaki.

¹¹ Apaniroeni Rookashi itsipatakina. Aririka pipoke, pamakinari Marikoshi, osheki nokowaki ramitakotena.

¹² Eejatzi riyaaatanaki riraga Teekiko. Notyaantakiri rirori Ejeesoki.

¹³ Eejatzi pamakinawo noethaari nowanakirowa Toroowareki, ojeeki janta ipankoki Kaaripo. Eejatzi pamakinawo maawaeni Iwaperite Tajorentsi, eejatzi nowaperitepaeni.

¹⁴ Rowashironkaaperotakina Arejaantero, riraga wetsikapiintzirori asheero. Tema itheeyakotana eejatzi okaatzi niyotaakiri atziri. Iinja rowashironkaeri Awinkatharite.

¹⁵ Paamayarira eerori, rowashironkaemikari. Osheki ikijawentakinawo nokanteeyakiririni.

¹⁶ Ritantakari reewawenantzi rojampitakowentana, tee ijeeki kantakowenteni, ishiyapithateeyanakinani. Tee nokoyi rowashironkaeri Awinkatharite.

¹⁷ Omaantakya irira, kijokiro rowana. Itajonkawentakina, nomatantawori nokenkithatakagaeyirini paashinijatzitatsiri atziri, maawaeni. Tema Jatanaashi rantakaakiri rowashironkaetenamira, omaanta rowawijaakotakina Awinkatharite.

¹⁸ Aririka rowashironkaetakina eejatzi, niyotaki ari rowawijaakoteena eejatzi; ijeekakayena jenokinta, janta reewawenantaperotzinta rirori. Thame añaaperotaperoeyerini, aritaki akanteetatyeeyaani.

¹⁹ Niwethatawo Pirishiira, eejatzi rirori Akiirishi. Eejatzi niwethatari maawaeni isheninka Oneshiijoro.

²⁰ Eeniro Eraashito, ijeeki janta Koriintoki. Nawijantakawori Mireetoki, noñaaneeri Toroojimo: imantsiyataki.

²¹ Pishintsite pipoke, tekiraata okyaawontsitani. Riwehateeyemini Eyoworo, Poreente, Riino, Kiraaworya, eejatzi maawaeni ayemijantzinkarite.

²² Nokowaki ikaminthayemi Awinkatharite, ineshironkataperotemi.

Naaka jankinatzimirori iroka:

Paaworo

RIRAGA PAAWORO ROJANKINATZINIRI TEETO

¹ Nokoyi niwethatemi eeroka Teeto tsikarika pikanta pijeeki. Naaka Paaworo nojankinatziro iroka. Riyoyakina Tajorentsi nanteniri oetarika ikowakaakinari. Rootaki rotyaanantakinari Jesokirishito niyotakaaperoteri maawaeni atziri kyaaryooperotatsiri, ikyaryoowenanyaaawori rameentaperotyaari Jesoshi eejatzi rantero oetarika ikowakaakiriri Tajorentsi.

² Paerani, tekirani riwetsikironi kipatsi, ikantzitakani Tajorentsi: “Nafaaakaaperoteri maawaeni nokoyiri, nojeekakayeri jaka jenokinta”. Tee riyotziro ramatawitantzi, rootaki ayotantari akanteetatyeyyaani añaagae janta Tajorentsikinta.

³ Iroñaaka monkaataka kitejiri riyoteeyanyaaaworini maawaeni atziri ikantziri Tajorentsi, riraga Owawijaakotakaeri. Rootaki rotyaanantakinari nokamanteeyerini atziripaeni.

⁴ Paerani niyotakaapiintzimi paapatziyari Jesoshi, rootaki, Teeto, iroñaaka nokimitakaantakimiri notyomipero eejatzi nojankinatziro iroka. Nokowaki ineshironkatapiintemi riraga Tajorentsi, riweshiryaaakayemi, eejatzi ikimitakayemi Jesokirishito, riraga Owawijaakotakaeri.

Tsika ikantyaari jewatatsiri reewawenanyaariri aapatziyariri Jesoshi

⁵ Paerani nookanakimi janta Kereetaki pithonkanyaaawori oetarikapaeni okaatzira tekiraga antakagaeyerini. Eejatzi nokantakimi: “Aririka pikinakinayitakini janta maawaeni nampitsikipaeni, piyoyayiteeni aataperoteenchari aapatziyeyaririni Jesoshi raapatziyakaantaperotyaariri iyemijantzinkarite”.

⁶ Iroñaaka nokamantemi. Okameethatzi riraga aataperoteenchari iyemijantzinkarite eero reewatakaantashita, rooma teerika ijeeki kameetha. Inta okameethatzi ijeeki kameetha, eejatzi apatziro rayi apaani iina, eejatzi okameethatzi maawaeni reentsite raapatziyari Jesoshi: ijeeki kameetha, eero ipiyathatari iriri, rootaki tekatsikya ikantakotashiteetyaari oetarikapaeni.

⁷ Naakiro, aririka ikowaki rantawaeteniri Tajorentsi amitakoeyerini iyemijantzinkarite, tema okameethatzi rameentaperotari rirori. Tee okameethatzi ipiyawaantetantya, ikijya intsipaete, ishinkitya, rantawakaapiintya paashinipaeni. Tee okameethatzi ramatawiteri paashinipaeni raapithatantyaariri iyorikite eejatzi rowaagawo.

⁸ Omaantakya okameethatzi raakameethatante roemaante ipankoki areeteetyaaririka; inintaperoteri maawaeni okaatzi kameethatatsiri; ikenkithashiryaanakya kameetha oetarika ranteri eejatzi iñaawaete; kameetha ikantya; ikameethashiryaaperote; eejatzi riyote raamawentya apapiroeni eero ranantawo kaari kameethatatsi.

⁹ Kameetha ikyaryoowentero raapatziyaperotyaawo ikantziri Tajorentsi, tema kyaaryooperotaki rootaki amatantyaawori ameentyaawo. Rootaki rowaga ayotaakiriri aaka, imatantyaawori riyotaantaperotero paashinipaeni kyaaryootatsiri. Eejatzi imatantyaawori riyotayeri riraga theenkantatsiripaeni.

Pomaereeri kereetajatziri riraga kowawitachari owameethaterinimi aapatziyariri Jesoshi

¹⁰ Eenitatsi janta oshekini theenkakirori iñaani Jesoshi. Ipiyathatakari kenkithatakaantatsiri, rirotaki ñaawaetashiwaetachari, eejatzi rirotaki amatawitantatsiri maawaeni. Tema ikanteeyani riraga kantashiteeyawitaririni aapatziyariri Jesoshi: “Pikimitakoperoeyaarini kameetha joriyo”.

¹¹ Nokowaki pomaereeri maawaeni irinta. Rooma tee okameethatzi iroka riyotaantzirika, eejatzi tee okameethatzi rantakirika; osheki rookakaajeem-piyaakari aapatziyawitakariri Jesoshi. Tee ikowanee raapatziyaneeyari. Ramatawitakiri. Apatziro ikowashitakawo rayitashityaari riraga aapatziyariri Jesoshi iyorikite.

¹² Paerani eenironi apaani kamanantatsiri riraga kereetajatzi kenkithatakaakiriri isheninka, ikantakiri paashinipaeni atziri: “Riraga kereetajatzi ash rowaeyironi ramatawitantzi, kijaperotzinkari perantzi eejatzi owaagatzinkari”.

¹³ Kyaaryootaki ikantakiri. Rootaki pikaminaantaperotyaaari riraganki theenkantatsiripaeni eero ranantawo inta raapatziyaperotantyaa-wori kyaaryooperotatsiri.

¹⁴ Tee okameethatzi raapatziyawa kenkitharentsi ikenkithashiryaaashitayitarini jorriyotatsiri, eejatzi tee okameethatzi raapatziyawa ikantashitari riraga theenkirori kyaaryooperotatsiri.

¹⁵ Aririka akameethashirete, tema ari antakiro kameethatatsiri. Omaanta irintapaeni teerika ikameethashiretzi, riraga theenkantatsiri aritaki rantakiro kaari kameethatatsiri. Kyaaryo eero imatziro ikenkithashiryaaawo kameethatatsiri.

¹⁶ Ikantawita iriranki: “Niyotziri Tajorentsi”, omaanta tee ijeeki kameetha. Rootaki ayotantakari itheeyashita, tee riyotziri. Tee ikameethatziwee rirori, ipiyathatanta, tee riyotzi rantero kameethatatsiri.

2

Ikaminagaeyakirini riraga Teeto tsika ikanteeyarini aapatziyariri Jesoshi

¹ Eerokakya, kameetha piyotaantaperote kyaaryooperotatsiri.

² Piyoteeri maawaeni shirampari aatzimateencharira ikenkithashiryaaakotero okaatzi kameethatatsiri ranteri roojatzi rantero imatantyaawori paashinipaeni iñaapinkathatantyaariri, raamawentya apaniroeni, eero ishinkita, kameetha ijeeki, ikenkithashireeya kameetha, rameentaperotyaaari Jesoshi, ineshironkaperoteri maawaeni atziri eejatzi eekiro riyaatatyeey ikyaaaryoowenteniri Tajorentsi maawaeni ikowakagaeyakirini, omawitya opomeentsitzimotyaaari.

³ Eejatzi pikimitzityaawo maawaeni tsinani aatzimateencharira piyotayero kameetha ojeeki, kameetha aapatziyariri Jesoshi. Tee okameethatzi okantzimatante, eejatzi tee okameethatzi omiritaapiintero shinjaari, oetarikapaeni. Kameetha ojeeki iyotaantawakyaariri paashinipaeni aapatziyariri Jesoshi okaatzi kameethaperotatsiri.

⁴ Anterorika iroka omatero iyotero maawaeni ewankawo oneshironkaperoteri oemi eejatzi eentsitepaeni.

⁵ Eejatzi iyotero maawaeni ewankawo tsinani aamawentya apaniroeni eejatzi okameethashireperote. Eejatzi iyotero kameetha onkotsiwaete, os-hirikawaete, okiwawaete, maawaeni; oneshironkatante, okemijantaperoteri oemi. Roojatzi tekatsikya ikanteetero itheenkaetero iñaani Tajorentsi.

⁶ Eejatzi piyoteeri maawaeni ewankari raamawentya apaniroeni, ijeekantyaari kameetha.

⁷ Eejatzi eeroka kameetha pantaperotzityaari maawaeni iroka imatantyaawori maawaeni paashini atziri riyotero tsika ikantya

ijeekantyaari kameetha. Kameetha piyotaantaperote eerori, tema piyoperotzi raminakotzimi Tajorentsi.

⁸ Kameetha pikenkithawaetakayeri atziri eero itheenkanteetzimi. Roojatzi ipashiwenantanakya kowawitachari ithawetakotemimi, tekatsi okantya ithawetakotemimi.

⁹ Piyotaaperoteri pimantaarewo ikemijantaperoteri amanantziriri, rantaperoteniri maawaeni ikanteriri. Tee okameethatzi ipiyawaantetyaari,

¹⁰ tee okameethatzi ikoshite. Inta kameetha ijeekae riyotantanakyaari riraga amanantziririra eero ramatawitaneeri. Iñaakiririka kameetha ijeekae roojatzi ikanantanakya atziri: “Tema osheki okameethaperotaki iñaani Tajorentsi ikenkithatakoteetakiri”.

Tsika ayotantakari ineshironkatakae Tajorentsi

¹¹ Okameethatzi piyoteeri maawaeni ayemijantzinkarite ijeeki kameetha kimitawori iroka nokamantzimiri. Tema ayoteeyakini ineshironkatakae Tajorentsi, rooma rotyaantakiri Itomi jaka kipatsikika rowawijaakotee aakapaeni maawaeni atziri.

¹² Kyaaryo ineshironkatakae. Iroka iyotakae ookaero kaari kameethatatsi akowashitaka aaka antero, eejatzi ookaero maawaeni rametayitarini theenkantatsiri. Ayotaki okameethataki maawaeni kitejiri aamawentya apaniroeni, akameethate, ameentaperotyaari Tajorentsi.

¹³ Eejatzi iyotakae maawaeni aamagaeyarini iroñaaka Tajorentsi: riraga Awinkatharite Jesokirishito. Tema rirotaki Owawijaakotakaeri aaka maawaeni. Ayoteeyakini eero ramatawitee, aritaki ipokae, rootaki akimoshiryaantari. Ari añeeyawaerini ipinkatharitapaaki.

¹⁴ Antapiinteeyawitakawoni kaari kameethatatsi, omaanta ikamawentakae, rowawijaakoeyantakaerini rowameethatantakaeri, asheninkataperoyeantaaririni. Rootaki akowaperotantakari antapiinteero kameethatatsiripaeni.

¹⁵ Pikamantaperoteeyerini maawaeni atziri iroka nokantakimirika. Rooma ikowakaakimirokya Tajorentsi. Ikwakaantakimirori pithaamentakaashireeyari maawaeni atziri raapatziyaperotantyaariri Tajorentsi. Teerika okameethatzi rantziri, kameetha pikamineeri. Eero pishinetayiri itheenkemi.

3

Eejatzi paashini ikanteri kameetha ikemijanantyaari aapatziyariri Jesoshi

¹ Pikenkithashiryaakayaari maawaeni aapatziyariri Jesoshi ipinkathateeyerini maawaeni ikaatzi jewatakanantatsiripaeni, pinkatharipaeni, ikemijantaperoteeyerini. Ikwaperoyeironi riroripaeni rantero maawaeni okaatzi kameethatatsiri.

² Pikanteeyerini eero ikantzimatziri paashinipaeni atziri, inta kameetha raakameethateri maawaeni. Eero ikijantzi inta kameetha ikaminthaante, iñaaperoteri maawaeni atziri ikameethatzi.

³ Paerani aari tee akenkithashiryaawitawoni eejatzi apiyathatawitakarini Tajorentsi, aateeyenimi paamariki kaari tsiwakanitatsini. Amatawitantawitani, antapiintashitawitawoni maawaeni akowashitawitawoni. Akantani akowawita akemaatsitakaawityaari paashini atziri, antapiintawitawoni kaari kameethatatsi, akowapiinteeyawitakani akimitakoeyarini paashinipaeni; tema oonawakaapiinteeyawitani.

⁴ Omaanta riyotakaakae Tajorentsi, riraga Owawijaakotakaeri. Riyotakaakae, ineshironkatakae, eejatzi inintaperotakae.

⁵ Rowawijaakotashitakae. Tee anteeyawitawoni kameethatatsiri-paeni, omaanta ineshironkatashitakae. Rowawijaakotantakaeri, rowameethatakae, ipaashinitakaakae owameethashiretakae Ishire, rootaki kaari akimitanta paerani, ajeekantari kameetha ironaaka.

⁶ Aapatziyakari Jesokirishito, riraga Owawijaakotakaeri, rootaki rotyaan-taperotantakaerori Tajorentsi Ishire, tee ithaŋeeyaawo.

⁷ Tema ashi royiroyi ineshironkatantzi rootaki rowameethatantakaeri. Tema paerani kashiyakaakari atziripaeni aapatziyariri aritaki ijeekae janta jenokinta. Ayotaki eero ramatawitee. Tema aapatziyari, rootaki iŋaatantakaeri Tajorentsi akameethatzi, rootaki ayotantakari akanteetaty-eeyaani ajeeki kameetha janta jenokinta.

⁸ Kyaaryooperotaki iroka nokantakimiri. Nokowaki pikanteri maawaeni ameentari Tajorentsi rantero maawaeni iroka pikamantaperoteri. Rootaki ikenkithashiryaakotantyaawori rantapiintero kameethatatsiri. Okameethaperotaki maawaeni iroka, eero ratsipetashitawo rantero.

⁹ Omaanta eero pojampitakowentziro kaari riyotaperoetzi, eejatzi eero paapatziyashitawo ikenkithatakotashitari riraga itakaantaworini. Eero piŋaanatawakaanteeyawoni rojankinarini Moeseeshi, eero pikijathatawakaantawo. Patsipetashitawokari, eero amitakotzimi.

¹⁰ Eenitatsirika amatawiterini aapatziyariri Jesoshi ikijawakaan-teeyarini, pikamineeri eero ramatawitantzi. Eerorika raapatziyimi, apawo papiitaperoteri. Rooma eerorika raapatziyimi, pookeri, eero pishinetziri riyoteeri riraga aapatziyariri Jesoshi.

¹¹ Raapatziyawo theeyaantsi irinta. Tee okameethatzi rantziri. Rirojatzi yotakotaacha eeniro rantani.

Riweyaantakawo ikantakiriri Paaworo Teeto

¹² Notyaantemiri Areteemashi, rooma eerorika irira, notyaantemiri Teekiko. Aririka piŋaawakiri, pishintsitanaki piyaatanaki Nikooporishiki, aritaki piŋaawakina janta. Aritaki noshiretakawo nokyaawontsitakote paata janta.

¹³ Pamitakoteri irira Sheenashi, eejatzi Apooro. Riraga Sheenashi riy-otziro ikantziri pinkatharipaeni. Pipawakiri maawaeni koetyeemotziriri aririka itharyaanakya. Tee okameethatzi ikoetyaawaete.

¹⁴ Kameetha riyoteeyeni maawaeni ayemijantzinkarite ineshironkatante. Okameethatzi ramitakoteri riraga ashironkaenkari. Okameethatzi rantero maawaeni kameethatatsiri.

¹⁵ Riwehateeyimini maawaeni aapatziyariri Jesoshi jaka. Niwethatari maawaeni aapatziyariri Jesoshi jaga, riraga nintaperoeyanarini. Nokowaki Tajorentsi ineshironkatemi maawaeni.

Ari okaatzi

Naaka jankinatzimirori:

Paaworo

ROJANKINATZINIRIRI PAAWORO JIRIMOONI

¹ Nokoyi niwethatemi eeroka Jirimooni, tsikarika pikanta piyeeki. Naaka Paaworo nojankinatzimiro. Nojeeki iroñaaka jaka omonkyaagamentotsikika, omaanta nanteniri Jesokirishito oetarika ikowakaanari. Notsipatakari ayemijantzinkarite Temoteeyo nojankinatzimiro iroka. Nonintaperotakimi. Pikimitakina, antziniriri Tajorentsi oetarikapaeni.

² Iroñaaka niwethatyaawo Aapiya, ayemijantzinkawote. Eejatzi niwethatari Arikiipo, nokimitakaantakiri nojoraarotzinkarite. Riroma joraaropaeni ikyaarwoowentapiintziniri iyapitaanote maawaeni ikowakaakiriri. Okimitaka, eejatzi riraga Arikiipo, imonkaatakina, nokyaarwoowentziniri Tajorentsi maawaeni ikowakaakinari. Eejatzi niwethatyaari maawaeni ayemijantzinkarite piyotapiintachari pipankoki.

³ Nokowaki ineshironkatapiinteeyemini Pawa Tajorentsi, kameetha jeekekagaeyemini. Eejatzi ikimitakagaeyemini Awinkatharite Jesokirishito.

Riweshiryaawentari riraga Paaworo Jirimooni

⁴⁻⁵ Ikamanteetapiintakina pikantani paapatziyari Awinkatharite Jesoshi, eejatzi pinintashireeyirini maawaeni aapatziyariri rowameethatanewo Tajorentsi. Rootaki namanapiinantariri Atajorentsite: “Ariwee Pawa, pimatakaakiri Jirimooni, eekiro piyaatatye pamitakoperoteriroña”.

⁶ Eejatzi namanari ramitakotemi eekiro piyaatatye paapatziyari Jesoshi eejatzi ramitakotemi piyotero maawaeni kameethaperotatsiri ipakaeri riraga aapatziyantariri. Rootaki pimatantari pamitakoteri maawaeni aapatziyariri inaaperotantariri Tajorentsi.

⁷ Iroñaaka niyotaki, nonintaperotanewo, pineshironkatziri paashinipaeni aapatziyariri Jesoshi rowameethatziri Tajorentsi, eejatzi piweshiryaakaakari, rootaki nokimoshiryaawenantakimiri, eejatzi niweshiryaawenantakimiri.

Ikantakowentziri Oneeshimo

⁸ Niyotzi naaka rotyaantanewo Jesokirishito; ishinetakina nomperatemiro oetarika okameethatzi panteri,

⁹ omaanta anintaperotawakaaka eejatzi niyotzi pinintaperotakiri ayemijantzinkarite, rootaki kaari nokowanta nokantemi: “Ajaa, iroka pantayiterini”. Rooma nantashiparitaki iroñaaka, eejatzi apatziro nantziro ikowakaakinari Jesokirishito. Naakiro, nokenkithatakotziri Jesokirishito, rootaki romonkyaagaetantakinari omonkyaagamentotsikika. Rootaki nokowantari eeroka pikemijantana.

¹⁰ Eenitatsi jaka atziri niyotakaakiriri Jesoshi, nokimitakaantakiri notyomi iroñaaka. Iwaero Oneeshimo: rirotaki irika nokantakowenteri.

¹¹ Paerani pitawitanakari omaanta tee ikemijantaperotzimi inta ishiyaapithatakimi. Omaanta iroñaaka kameetha ikemijantaperotemi eerori ramitakotemi, eejatzi ineshironkatena naari.

¹² Notyaanteri iroñaaka ipiyashitaneemi, irika nonintaperotakiriroña.

¹³ Nokowaperowitaka kijokiro rowanakinami jaka, ramitakoperotenami omonkyaagamentotsikika, okimityaami arimi piyeekemi jaka, pineshironkatenamini eerori, rooma nokenkithatziro ikantziri Tajorentsi, rootaki nojeekantakari jaka iroñaaka.

¹⁴ Omaanta tee niyotzi oetarika pikoyiri eerori. Tee nokoyi nokantaperotemi potyaanteri patzirite ramitakotena; eeroka kantatsini.

¹⁵ Aririka riraga Tajorentsi ishinetakiri Oneeshimo ishiyapithatawitakimi eeroka eechonkiini aritaki raapatziyari rirori roojatzi ipiyashitantemiri ikantani ijeekakaakimi.

¹⁶ Paerani pamanantanewo rinawitani. Omaanta iroñaaka kaari apatziro pamanantanewo inta irira rirotaki eejatzi piyemijantzinkarite, riraga anintashiretanewo. Osheki nonintaperotakiri naari, iroñaaka pinintaperotawaeri eerori. Okameethatzi pineshironkateri, tema atziri, omaanta okameethaperotaki pineshironkaperoteriroña, rirotaki piyemijantzinkarite.

¹⁷ Pamine, pikenkithashiryaaka aaka atsipataminthatawakaaka antawaetziniri Awinkatharite. Ari, iroñaaka nokowaki pineshironkatawaeri riraga Oneeshimo, pikimitakaantenami pineshironkatawaenami naakami areetapaenchanimi.

¹⁸ Aririka ikoshitakimi, eejatzi aririka rireewitakimi, ari pikowakotenawo naari maawaeni.

¹⁹ Naakakya nojankinatzimiro iroka nashi nako, kaari paashini atziri. Nopinatemiri oetarikapaeni rireewitakimiri. Omaanta pikenkithashireero osheki noneshironkatakimi paerani; piyotzi eeromi nojeekimi, eero pawijakotzimi.

²⁰ Rooma, noneshironkatanewo, paapatziyari Jesoshi Awinkatharite, iroñaaka nokowaki pineshironkatena naari. Rooma pikimitakina naaka paapatziyari Jesokirishito, iroñaaka nokowaki piweshiryaakayena. Pimonkaaterorika iroka nokantzimiri, ari niweshiryaanakya.

²¹ Niyotaki aritaki pikemijantaperotakina rootaki nojankinatantakimiro. Niyotaki ari pantakinawo maawaeni nokantakimiri, aritaki pantawaetakiro eejatzi paashini osheki kaari nokantzimiri.

²² Eejatzi nokowaki piwetsikenawo tsikarika nojeekantapaakyaari. Niyotaki pikantani pamaniri Tajorentsi roemishitowanteenari, rootaki niyantakari ari noñaapaemi.

²³ Eeniro ikaatakina Epaajagashi jaka omonkyaagementotsikika. Ikim-itakina ikenkithatakotziri Jesokirishito, rootaki romonkyagaetantakinari eejatzi; riwethatzimi rirori.

²⁴ Eejatzi riwethatzimi Marikoshi, Arishitaariko, Teemashi, Rookashi, maawaeni. Ikaatakina nokyaaryoowentziniri Tajorentsi oetarikapaeni.

²⁵ Nokowaki eekiro riyaatatye ineshironkatemi Awinkatharite Jesokirishito.

Ari okaatzi.

Naaka jankinatzimiro:

Paaworo

ROJANKINEETZINIRI IJORIIYOTZINKARITE

Tajorentsi rotyaantakiri Itomi ikenkithatkoteri

¹ Paeraniperoroña riraga Tajorentsi riyotagaeyapiintakirini riraga kamanantayitzirorini iñaani rirori. Apanipaeni iñaaperotziri Tajorentsi, irira paashinipaeni ikemashitakari iñaanatziri, irira paashinipaeni iñiiri ronampiri, irira paashinipaeni eejatzi imishitakaakiri. Eekiro, eekiro riyotagaeyakirini oetarika ikowakaakaeri aakapaeni. Roojatzi riroripaeni, eekiro, eekiro ikamanantakiziri riraga achariniitenipaeni paerani.

² Omaanta iroñaakakya, riyotaaperoeyakaeni itomipero riraga Tajorentsi. Tema iitziri irira jewawentziriri maawaeni atziri eejatzi maawaeni oetarika añaayitzirinika. Ari ikantakiri paeraniperoroña: “Notyomi, eeroka wet-sikeroni kipatsi, jenokinta, maawaeni okaatzi akowakaakari; pikanteey-eririni maawaeni”. Roojatzi imonkaantakawo ikantakiriri.

³ Roshiyaperotakari Iriri, ishikipakiryaaperotaki, rootaki roñaagakinari Tajorentsi riroperori. Tema ranaakoeyirini atziri ipinkatharitz. Aririka ikowanaki imatayitakironi oetarikapaeni, tema ari itajonkayitanakironi. Ari imateeyakironi maawaeni ikanteeyirini: apatziro ikantaki, matanaka oetarikapaeni. Paerani aaka atziri antayitakironi kaari kameethatatsi, rootaki kaari akameethatantawitani. Omaanta ipokapaaki rirori ikamawenteeyakaeni rowameethatanteeyakaerini. Ipiyantanaa eejatzi janta jenokinta, ijeekapae rakoperoki Tajorentsi, itsipatapaari Iriri ipinkathari-teeyini.

Ranaakotakiri Itomi ronampiripaeni Tajorentsi, ipinkatharitaperotzi

⁴ Rirojatzi Itomi Tajorentsi anaakoeyiririni ronampiripaeni irira, ipinkatharitaperotzi; tema ikantziri Tajorentsi: “Notyomi”. Isheninkataperotakari.

⁵ ¡Pikenkithashiryakya! ¿Ikantzirima Tajorentsi ronampiri: “Eeroka notyomi, iroñaaka notomintakimi”? Tee itomintari ronampiri, intakya riraga Jesoshi. ¿Ikantzirima ronampiripaeni: “Naaka piritaperotyaa, Naaka notomintakimi”? Tee ikantziri.

⁶ Eejatzi ayotzi ranaakotakiri Itomi riragapaeni ronampiri, tema eejatzi paerani, ipokantakari Itomi rapintsite kipatsikika, ikantzi: “Nokowakagaeyakirini maawaeni nonampiripaeni ipinkatheeyerini Notyomi”.

⁷ Eejatzi ayotzi ranaakotakiri Itomi irirapaeni, tema ikantakotziri Iwaperiteki: “Notyaantapiintziri nonampiripaeni ikamanantyaariri atziri noñaani omaanta eero ijeekimoeyirini tema roshiyakawo tampyaa eejatzi paamari”.

⁸ Omaanta ikantakotakiri Itomi: “Osheki pipinkatharitz, osheki pitajorentsitz: pikanteetatyeyaani. Okameethaperotaki piñaani, okyaaryooperotaki.

⁹ Osheki pikowakagaeyakirini atziri ijeeki kameetha; tee pikowakaanentziri rantero kaari kameethatatsi. Rootaki niweshiryaakaaperotantakimiri naaka, panaakoeyakirini maawaeni paashinipaeni piweshiryaaperotanaka eeroka”.

¹⁰ Eejatzi ikantzi: “Eeroka Nowinkatharite, aririka owakira piwetsikimatziro oetarika, tema pitakawo piwetsikakiro kipatsi roojatzi piwetsikitakawo roori jenoki eejatzi oetarikapaeni.

¹¹⁻¹² Iinja ari roori othonkaeeyani omaanta eeroka pikanteetatyeyaani pijeeki. Oshiyakaawentero maathaansi antyashipawote eejatzi okaatzi

añayitakirinika ari antyashipawoperotanaki, roojatzi opeyimotantanakimi. Okimitaaganki maathaantsi aririka antyashipawote rookaetziro raantee-yarini owakirari. Omaanta eeroka, eero pipaashinitzi, eero pipeya”.

¹³ ¿Ikantzirima Tajorensi apaani ronampiri: “Pijeeke nakoperoki roojatzi ipinkathariteeyantemirini kijeeyawitzimirini”? Tee ikantziri, omaanta ikantziri itomi.

¹⁴ Tema riraga ronampiripaeni antayitziniririni ikowakagaeyakiririni: tema raminakowenteeyakaeni maawaeni aakapaeni owawijaakotaachanipa.

2

Okameethatzi akemijantaperoyerini Itomi Tajorensi

¹ Ikowakaaperoyakaeni Tajorensi akenkithashiryaaperotero maawaeni ikanteeyakaerini Itomi: tema okyaaryooperotaki, tee okameethatzi apeyakotyaawo ikantakaeri, rootakikya anantyaawori kaarira ikowakagaeri.

² Paeraniperoroña ronampiripaeni Tajorensi ramitakotakiri irira ikamantagaantakiniri Moeseeshi ikaminaakiriri riraga Tajorensi ewereeyopaeni: rowaga ojankinatakaakirori riraga Moeseeshi. Tema okyaaryooperotaki maawaeni ikamanteeyakiririni ronampiripaeni. Ayotziro tema rowashironkagaeyakirini Tajorensi maawaeni ronampiripaeni kaari kemijantaperoyawakirorini: ari iñaashitakawoewe.

³ Omaanta iroñaaka osheki ipomeentsiwenteeyakaeni Itomi rirori rowawijaakoeyantakaerini. Aririka atheenkaeyerini, ¿piitzima eero rowashironkagaeyeeni Iriri? Ritakawo Awinkatharite riyotagaeyakirini riyotaanewopaeni tsika ikanteeyaani rawijakotanteeyaarini; roojatzikya rowagaeyakaeroni aaka riraga kemaeyakiririni.

⁴ Eejatzi riraga Tajorensi riyotakaakiri atziripaeni kyaaryooperotatsiri okaatzi riyotaakiriri Jesoshi: tema imatakaakiri itajonkantayitakini; eejatzi roori Ishire omatakagaeyirini aapatziyariri oetarikapaeni, kaari amatziri aari. Ari añaeyakirini rirori okaatzi rantayitakirini, rootaki ayoteeyantakarini kyaaryootaki ikantziri Itomi Tajorensi.

Iinja ipinkathateeyerini maawaeni atziri Jesoshi

⁵ Ari iroñaaka nokenkithatakotero paashini kipatsi irona jenokijato: rowaga ojeekaeyantapaeyaari iinja. Eero janta ipinkathariwenteeyeeni ronampiripaeni Tajorensi, inta Itomi.

⁶ Ayotzi kyaaryootaki iroka, tema paerani ikantzimini irira Iraviiri: “Tee nokimitzimi eeroka, tee notajorensitzi naari. ¿litaka pikenkithashiryaantanari? Tekatsi okantya pikenkithashiryaakotaantenari. Tekatsi okantya paminakowiritaantenari.

⁷ Tema piwetsikakiri ponampiripaeni eejatzi atziripaeni. Omawitya ponampiripaeni ranaakotakae aaka atziripaeni eechonkiini, piitakina naakapaeni atziri jewawentziriri maawaeni piratsipaeni eejatzi tema piwetsikakina oshiyakimiri eeroka.

⁸ Tema pikantziri: ‘Eerokapaeni atziri pinkathariwenteeyeririni maawaeni jeekayitatsirini: maawaeni añaaayitakirini’ ”.

Aritaki ikantaki Iraviiri paeraniperoroña. Omaanta tekira omonkaata maawaeni.

⁹ Omaanta ayoteeyakini paerani ipoñaanaka Jesoshi jenokinta, ratziri-tapaaki kipatsikika. Tee ipinkatharitaperotapae, tee imonkaatapaeyaari

ronampiri Tajorentsi ipinkatharitzi. Osheki rowashironkaetawitakari, ikamawenteeyakaeni, rootaki kaari aateeyantyaani paamariki kaari tsiwakanitatsini. Irira rirotaki otyaantakiriri Tajorentsi ayoteeyantakarini osheki ineshironkaeyakaeni. Iroñaaka kameetha ijeeekapae jenokinta, ipinkathar-itaperotapae eejatzi. Tema rirotaki pinkathariwenteeyeririni maawaeni: iitarikapaeni.

Ikamantakae iitaka ikamantakari Jesoshi

¹⁰ Ari riraga Tajorentsi riwetsikaeyakaeni maawaeni, eejatzi riwetsikakironi maawaeni okaatzi añeeyakirini. Tema ikowaki itajonkawenteeyeeni rootaki ajeekaeyantakarini iroñaaka. Eejatzi okameethatzi rowameethatakiri Itomi kameetha, tema osheki ikemaatsitawentakae ikamawenantakaeri. Rootaki okameethatantari apinkathateeyerini, tema rirotaki awijakoeyanteeyaarini; tema aritaki ikowaki itominteeeyakaeni Tajorentsi, ikowaki ragaeyeeni jenokinta.

¹¹ Ari rowameethateeyakaeni Jesoshi, iroñaaka atsipateeyarini akan-teeyirini Iriri: “Pawa”. Rootaki kaari ipashiwentakaantee Jesoshi ikanteeyeeni: “Yeeyi”, eejatzi: “Choeni”.

¹² Tema okantzi Iwaperite Tajorentsi:

“Ikantziri Jesokirishito Iriri: ‘Nokamanteeyerini yeeyipaeni eejatzi choeni-paeni tsika pikanta; notsipateeyaarini nomampaawenteeyemini’”.

¹³ Okantzi paashini Iwaperite Tajorentsi:

“Kameetha eekiro niyaatatyee nameentyaari Pawa”.

Iroka paashini okantzi:

“Pawa, piñaakina jaka, nokaateeyirini pitomipaeni, eejatzi pishintopaeni. Rootaki potyaanantakinari nosheninkatanteeyakaririni”.

¹⁴ Aakateeyakini atziri itomipaeni Tajorentsi, rishintopaeni; kamaniri aneeyakini. Ari ikimiteeyapaakaeni Jesoshi ratziritapaaki, ikamawenanteeypaakaerini. Kyaaryo ikamawenteeyakaeni ithonkanteeyaririni iwinkatharite kamaari, riraga kowawitachari rowamagaeyeenimi eejatzi ragaeyanakaenimi paamariki kaari tsiwakanitatsini.

¹⁵ Paerani athaawaanteeyawitawoni akamaeyenimi, akantatyaani; omaanta iroñaaka ameentaperoyakarini riraga Jesoshi rootaki kaari athaawanteeyanaani, omaanta eekiro aatatyee aweshiryaaawenteeyanaarini. Tema ari aate jenoki atsipatantapaeyaarini Tajorentsi.

¹⁶ Tee irira ipokashiteri Jesoshi ronampiripaeni Tajorentsi, intakya aaka maawaeni icharineeteni Awaraama ipokashiteeyakaeni.

¹⁷ Rootaki ratziritantapaakari, rirentziteeyantapaakaerini; ikimiteeyantapaakaerini aari, rootaki riyotantakari ineshironkaeyakaeni eejatzi ikantakiriri Tajorentsi ineshironkaeyeeni rirori. Tema roshiyakari iwinkatharite ñaanakowenantatsiripaeni. Eejatzi imateeyakironi maawaeni ikowakagaeyakiririni rirori, ikamaki rowameethateeyantakaerini maawaeni aaka antzirori kaari kameethatatsi. Rootaki iroñaaka kimiwitaka iwinkatharite ñaanakowenantatsiri imateri ikanteri Pawa ineshironkaeyeeni. Roojatzi iroñaaka iñaaperotanteeyakarini rirori akameethatzi. Eejatzi raakameethatee aaka janta jenokinta.

¹⁸ Osheki ikemaatsitakawo rirori; eejatzi iñaantawitakari riraga iwinkatharite kamaaripaeni, rantakayerimi kaari kameethatatsi. Iroñaaka aaripaeni, aririka akemaatsitayityaawoni oetarikapaeni, eejatzi aririka iñaantawitakae kamaari, riyotzi riraga Jesoshi tsika okantari. Rootaki riyotantakari ramitakotanteeri aakapaeni. Ari imatero ishintsitakagae ajankaneki amatantyaawori eero akantawo kaari kameethatatsi.

3

Jesokirishito ranaakotakiri Moeseeshini ipinkatharitzi

¹ Rootaki iroñaaka, noyemijantzinkarite, nokamanantemiri tee pikimiteeyaarini riraga kaari aapatziyaariri Jesoshi: riyoyagaeyakimini eeroka Tajorentsi pitsipatantaneeyaarini janta jenokinta. Pikenkithashireeyanakirini Jesoshi, tsika ikanta: rirotaki rotyaantanewo Tajorentsi, ikamanteeyeeroni maawaeni ikowakaakaeri irira. Eejatzi rirotaki kimitariri riraga iwinkatharite ñaanakowenantatsiripaeni paerani: rowagaeniri rirori akowakotziriri aari.

² Paerani riraga Tajorentsi ikantakiri Moeseeshi: “Kameetha piyotagaeyerini pisheninkapaeni, piyotakagaeyerini maawaeni nokowakagaeyakiririni”. Ari ikyaaroyoowentakirini Moeseeshi riyotagaeyakirini isheninkapaeni. Eejatzi riraga Jesoshi ikyaaroyoowentaperotakiniriroña Tajorentsi maawaeni ikantakiriri.

³ Tema añaaperotaperotziri riraga wetsikirori ipanko: tee añaaperotaperotziro pankotsi. Tema irira riyotatziiro riwetsikiro: tee iyota pankotsi apaniroeni owetsikya. Eejatzi okameethatzi añaaperotaperoteri Jesoshi, osheki ipinkatharitzi; eero añaaperotaperotziri Moeseeshi, tee ipinkatharitaperotzi.

⁴ Eenitatsi wetsikirori pankotsipaeni maawaeni, omaanta omaperotatya riwetsikaeyakirini Tajorentsi maawaeni añeeyakirini.

⁵ Ñaakiro, riraga Moeseeshi kameetha ikyaaroyoowentziniri rirori maawaeni ikowakaayitakiririni, omaanta ikimitakari ronampiri janta ipankoki. Ritawitakawo riyotagaeyakaeroni eechonkiini, rimpaetzi Jesoshi riyotaaperotapaakaero maawaeni.

Ikjakiri Tajorentsi theenkiriri eejatzi piyaathatariri

⁶ Omaanta Jesokirishito ikyaaroyoowentaperotziniri Tajorentsi maawaeni ikowakaakiriri. Tema raminakowiritantakae aaka maawaeni aapatziyariri ikimitaaganki apaani atziri raminakowiritaanteri isheninkaperopaeni. Aririka akantyaani aapatziyeeyarini rirori, tema ayoteeyakini asheninkateeyakarini; rootaki ayotakoeyantakaririni raanteeyaneerini janta jenokinta iinja.

⁷ Eekiro piyaataty pikenkithashiryakotero iroka ojankinatakaakiririni Ishire Tajorentsi riraga Iraviiri:
“Iroñaaka pikemaeyawakironi ikantziri Tajorentsi.

⁸ Eero pipiyathatapiintari pikimitaarikari riraga icharineetenipaeni Ishirayeerini janta okaankiitziinta rapiitapiintakiri ipiyathatakari riraga Tajorentsi. Aritaki iñaantapiintakari osheki rantapiintakiro kaari kameethatatsi riyotantakariri irira rowashironkaeririka.

⁹ Ikantzini riraga Tajorentsi: ‘Kyaaryo ipiyathateeyawitakinani naari pichariniitenipaeni paerani. Okaataki 40 ojarentsi natsipetashitakawo notajonkakowentapiintziri’.

¹⁰ Tema ipiyathateeyakinani, iñaanteeyakinani, rootaki nokijeeyantakaririni naari, nokantakotakirini: ‘Osheki itheenkakina, tee ikenkithashiryaana rajankaneki. Tee ikowaeeyini riyoteeyeni oetarika nokowakagaeyakiririni’.

¹¹ Tema nokijeeyakirini, rootaki nokantaperotakotantakariri: ‘Eero rareeteeyani janta Kanaanaki, eejatzi eero rareeteeyani jaka okameetheetziika’.

Rootaki rojankinatziniriri paerani Iraviiri.

¹² Kyaaryoowa, noyemijantzinkarite, eero pikimitari riroripaeni pitheenkirikari Tajorentsi: tee okameethatzi. Rañaatzi rirori, ashi royironi. Omaanta aririka pitheenkeri, ari pipeyakoteeri: eero pikenkithashiryaaneeri eejatzi.

¹³ Okameethatzi iroñaaka eerokya pitheenkiri rirori inta pamitakotawaka-gaeyani eejatzi poemoshirenkawakaanteeyawoni eejatzi maawaeni kitejiri paapatziyakaaperotyaari Jesokirishito: iinja eerorika pimatziro. Eerorika paapatziyeyarini iroñaaka, roojatzi pikantyaani papiitapiintero kaari kameethatzi, pametyaawo: osheki pamatawitakya apaniroeni, eerokya pikoyi paapatziyari.

¹⁴ Aririka eekiro aatatyee ameentyaari Jesokirishito roojatzi akaman-takya, aritaki ayoteeyanakini akaateeyerini aateeyanakini jenokinta: eero ramatawittee.

¹⁵ Omaanta pikenkithashireteero rojankinatziniri Iraviiri: “Iroñaaka pike-maeyawakironi ikantziri Tajorentsi. Eero pimajontzishiretzi pajankaneki, eero poshiyari achariniitenipaeni paerani ipiyathateeyakarini rirori”.

¹⁶ ¡Pikenkithashireero! Paerani riraga ejiipitojatzi osheki rowashironk-agaeyakironi maawaeni achariniitenipaeni paerani. Ari ikanteeyirini Moeseeshi: “Thame, nagaeyaneemini paashiniki kipatsi, kameethakya ajeekaeyanteeyarini”. Ikanteeyini: “Kameetha, thame aateeyeni maawaeni”. Omaanta tema riroteeyakini piyathateeyakarini Moeseeshi eejatzi Tajorentsi.

¹⁷ Rootaki ijamakotantakariri Tajorentsi. Okaataki 40 ojarentsi ijamako-takari. Osheki ranteeyakironi rirori kaari kameethatzi, rootaki ishinetan-takariri ikamaeyakini janta okaankiteronkiitziinta.

¹⁸ Okameethatzi pikenkithashiryaakoteri ninkarika ikantakotziri Tajorentsi: “Eero pareeteeyani janta okameetheeeyenta”. Tema riro-taki achariniitenipaeni paerani riraga piyathatakariri Tajorentsi.

¹⁹ Ñaakiro, itheenkaeyakironi, tee raapatziyari rootaki kaari rareeteeyan-tani rirori janta okameetheeeyenta.

4

Ikowaki Tajorentsi areeteeyaani janta okameetheeeyenta

¹ Pamine, ikanteeyakaeni Tajorentsi: “Aririka paapatziyeyenani piyeeki-moeyenani jaka nonampiki, jaka okameetheetziika”. Omaanta kyaary-oowa, pikimitarikari riraga paejatziiteni kaari areetachani.

² Okameethaperotzini rowaga ikashiyakaawitakaririni Tajorentsi, eejatzi okameethatzi iroka ikashiyakagaeyakaerini aari. Omaanta tee raapatziy-eyarini riroripaeni, rootaki ratsipetashitantakawori okaatzi ikamantaw-itakariri.

³ Aririka aapatziyaperotakyaari Tajorentsi, ari areetaperotakya janta okameetheetziinta, omaanta eero rareeta riraga kaari aapatziyari. Tema ikantakirini Tajorentsi: “Nokijakiri, rootaki nokantaperotantariri: ‘Tee paapatziyana, rootaki kaari pareetanta janta okameetheetziinta’ ”. Paerani, tekirani riwetsikironi kipatsi, riwetsikitawitanari ijeekantyaarimi, omaanta tee rareeteeyani.

⁴ Ayoteeyakini riwetsikaeyawitakawoni maawaeni, monkaataka. Tema okantzi Iwaperite Tajorentsi: “Okaataki 6 kitejiri riwetsikaeyantakaworini Tajorentsi maawaeni; monkaataka. Roojatzi, kitejiri 7 ipakaakiro riwet-sikantakawori, ari okaatzi: makoryaapaaki”.

⁵ Ari riwetsikawitanari, omaanta tee raapatziyeyarini riroripaeni, rootaki ikanantari eejatzi Tajorentsi: “Eerokya rareeteeyani jaka okameetheeyaaperotzika”.

⁶ Ari okameethataki iroka ikantakiririni Tajorentsi, omaanta eero ra-reeteeyani riraga paejatziiteni ikantakirini: ñaakiro, tee raapatziyeyarini. Omaanta ijeekagaantee areetagaantaachani.

⁷ Rootaki riyoyaantakawori Tajorentsi paashini kitejiri, ikantzi: “Iroñaakakya nokowakagaeyakirini atziri raapatziyeeyenani raree-teeyanteyarini jenokinta”. Rootaki rojankinatakaantakaririni Iraviiri: “Iroñaaka, aririka pikemawakiri Tajorentsi ikenkithatakayemi, eero pimajontzishiretzi, eero pitheenkiri”.

⁸ Arimi rareetakaayaarimi Joshoe isheninkapaeni janta okameetheetzi-inta, ¿Arima roojatzi rojankinatakaakirimi Tajorentsi Iraviiri: “Iinja raree-teeyanaani aapatziyeeyanarini janta okameetheetziinta”?

⁹ Rootaki ayoteeyantakarini iinja aateeyeni maawaeni aapatziyariri Jesoshi janta okameetheetziinta amakoryaapae, eero janta apomeentsitapaa antawaetapae.

¹⁰ Paerani ithonkantakawori Tajorentsi riwetsikayitakironi, ipakaakiro, tekatsi rantee eejatzi. Eejatzi aaripaeni, aririka aateeyeni rirorikinta, akimiteeyapaeyarini, amakoreyapaeni, tekatsi anteyapaeni.

¹¹ Thame akowaperoyeeroni areeteeyaani janta: eero apiyathatari, eero atheenkiri akimitarikari paejatziitani. Eerorika aapatziyaperotari, eero areetaari.

¹² Kyaaryoowa, eero pikantashita paapatziyari Tajorentsi. Añaatsiri irira, osheki itajorentsitzi; imataperotakiro maawaeni ikanteeyirini. Tekatsi pomeentsitzimotyaarini irira, eejatzi Iwaperite oshiyakawo aña: tema okyaantakae ajankaneki inashitanyaaawori okaatzi akenkithashiryaaari kimitaka jawiri apitetachari othoyempitzi aririka okyaantakae inthomaenta awatha. Tema okyaantakae Iñaani ajankaneki eejatzi ashireki kimitaka jawiri okyaantakae aepatha eejatzi atonkiki. Tema riroatiki oshiyakaawentacha Tajorentsi: riyotzi tsika okantari akenkithashiryaaantari, riyotziro eejatzi ashire; riyotziroña tsika akantari.

¹³ Tekatsi materini omanapithaterini: iñaaperoyakaeni maawaeni; tsikarika ajeekaeyini, iñeeyakaeni. Ithotyaayitziro ni kipatsi; riroatiki aminakowenteeyeerorini antakirorika kameethatatsiri, rooma teerika.

Jesokirishito ikimitawitakari iwinkatharite ñaanakowenantatsiri

¹⁴ Ari riyaaatee Jesoshi janta jenokinta, itsipatapaari Iriri, riraga Tajorentsi. Iroñaaka ikantziri irira: “Pikaminthagaeyerini aapatziyeeyanarini”, ikimitawitakari riraga iwinkatharite ñaanakowenantatsiripaeni, rootaki okameethatantari akanteetatyeeyaani aapatziyeeyarini.

¹⁵ Ratziritapaakini paerani, ikemaatsitayitakawoni oetarikapaeni, eejatzi riraga iwinkathariteni kamaaripaeni ikoyi rantakayerimi kaari kameethatatsi, omaanta tekatsi rantzi. Riyotzitantakaerori omaanta rirori maawaeni akemaatsitayitarini eejatzi tsika ikantakaeri kamaari. Riyotzi opomeentsitzimoeyakaeni, omaanta imatziro ramitakoperoyakaeni.

¹⁶ Eero iroñaaka athaawantari amaneri Tajorentsi: ayoteeyakini ineshironkaeyakaeni, ikaminthaaperoyakaeni. Eero ishinete owashironka-gaeyaani.

5

Ikwakaakiriri Tajorentsi riraga iwinkatharite ñaanakowenantatsiri

¹ Ari riyoyaakiri atziri Tajorentsi iitakiri iwinkatharite ñaanakowenantatsiri, ikowakaapiintziri ramanakoeyaarini atziri. Irira taakiniriri Tajorentsi oetarika ipaeyeririni. Ranteeyironi kaari kameethatatsi, rootaki maawaeni ojarantsi rowantanariri ñaanakowenantatsiri Tajorentsi apaani piratsi kameethari, itaakiniri. Roojatzi raakameethatanteeyariri maawaeni aapatziyariri rirori, ikimitakaanteeyakarini tee ranteeyironi kaari kameethatatsi.

² Ari ikimiteeyakaeni aari, rirotaki atziri; tee imatziro ijeeki kameetha, omaanta rantziro rirori kaari kameethatatsi. Rootaki riyotantakariki kaminthagaeyakirini paashinipaeni aririka rantero kaari kameethatatsi.

³ Omaanta otzimatyee rirori rowamayeniri Tajorentsi rowishate, ipeyakoteniri okaatzi rantziri, ari ikimitari paashinipaeni atziri antzirori kaari kameethatatsi riraga amakiriri rowishate rowamayeniri Tajorentsi ipeyakoteniri rantani.

⁴ Tee rirojatzi iitashitachani iwinkatharite ñaanakowenantatsiri, omaanta iitziri Tajorentsi; okimitaka paerani iitakiri Aawooni ñaanakowenantayitatsirini.

⁵ Eejatzi ikimitaka Jesokirishito: tee rirojatzi peyashitachani kimityaarinii iwinkatharite ñaanakowenantatsiri, omaanta iitakiri Pawa Tajorentsi. Tema ikantziri paerani: “Eeroka notyomi, iroñaaka kitejiri notomintakimi”.

⁶ Paashini eejatzi ikantziri Iwaperiteki: “Pikanteetatyeyyaani piñaanakowenantanaki, pikimityaari rirori Merekishereeki”.

⁷ Paerani, ratziritantapaentarini Jesoshi, osheki ramanapiintziri Iriri, iraaperotaka, eejatzi itacheronkawaantetanaki ikantziri: “Pawa, aririka nokame niyotaki pimataena pipiriinteena”. Ari osheki ipinkathatakiri Tajorentsi, rootaki imatakaantakariri irira ikowakaeriri.

⁸ Kyaaryo, itomi Tajorentsi rini, omaanta paerani ikemijantaperotakiri ashitariri, rootaki ikemaatsitantakawori oetarikapaeni. Iroñaaka aririka aapatziyaari aaka eejatzi akemaatsiwentyaari oetarika, riyotziro rirori tsika okantari.

⁹ Ari imataperotakiro maawaeni ikowakaeriri Iriri, ikemijantaperotakiri: rootaki imatantawori eejatzi rowawijaakoeyirini maawaeni aapatziyaperoyaririni rirori. Iroñaaka eero aateeyini paamariki kaari tsiwakanitatsini, inta aateeyeni jenokinta, akanteetatyeyyaani ajeekaeyapaeni.

¹⁰ Rirotaki roshiyakaawentakiri Tajorentsi iwinkatharite ñaanakowenantatsiri, ikantzi: “Irira notyomi kimitaka Merekishereeki rirori”.

Tekira pikemijantaperotziro rowaga rojankinatziri

¹¹ Nokowawitaka nothotyemiro miromi tsika ikantaka Jesoshi roshiyantakariri Merekishereeki, niyotaaperoeyemironimi. Eenitatsi piyotantawitari, omaanta tee pikemijantawakina kameetha, tema eentsikiroeni pinoshikawentyaawo.

¹² Okameethatemi piyotagaeyerinimi iroñaaka paashinipaeni, omaanta eenitatsi pikowaeyini iyotagaeyemirini. Pikowaeyini napiiteemiro kaari pomeentsitatsi. Pikimitakari eentsi: kowatsimi pithote, tee paawiuro pat-sikero poyaari.

¹³ Kyaaryo, pikimiteeyakarini eentsi, kowatsimi pithote: tekira piyotaperoeyironi ñaani Tajorentsi iyotagaeyerini tsika akantyaari akameethateeyanteeyarini.

¹⁴ Piyotaperoerimi Tajorentsi, pikowaeyenimi poyaari patsikaperoterimi. Piyotakimi iitaka kameethatatsiri anteeyakirini, eejatzi piyotakiro mi kaari kameethatatsi eero pantziromi.

6

Ikamantziri jankinatzirori iitaka rojankinatantanariri

¹ Eero napiitapiinteemiro iroka niyotaakotapiintziriri Jesokirishito: tee opomeentsita. Eero iroñaaka pikantaana: “Papiitapiinteenaawo”. Okameethatzi eekiro piyaateeyatyee niyotaperotanakiro maawaeni ikowakagaeyakimirini Tajorentsi. Nokantzimini paerani: “Eero pantashiyitawoni oetarikapaeni, eero owawijaakotzimi: tekatsi pikantya

powawijaakoteeya apaniroeni eeroka. Okameethatzi paapatziyari Jesokirishito pawajakotanteeyarini.

² Pikaawoshitawenteeyarini riyoteeyantyaarini atziri paapatziyaari Jesoshi. Aririka pikanteri Tajorentsi ramitakoteri piyemijantzinkarite, pi-pampiteeyerini. Aririka akamaeyeni apiriinteeyaneeni eejatzi, roojatzi ikantakowenteeyeeni rirori". Ari eero napiiteemiro iroka piyotzitarini,

³ omaanta roori aririka ikowakayena Tajorentsi, niyoteemiro owakirari, kaari pikemapiintzi.

⁴⁻⁶ Pamine. Eeniro asheninka kemawitaworini iñaani Tajorentsi, riweshiyaawentawitakari Tajorentsi, amitakotawitakari Ishire roori. Riyotawitaka okameethatzi iñaani Tajorentsi; riyotawitaka iinja ipinkathariwenteeyeeni Jesokirishito. Omaanta rookaero raapatziyawitarira. Aririka rookaero raapatziyarira Itomi Tajorentsi, okimitaka ikowaki rapiiteerimi eejatzi ikentakotakaanteeri koroshiki. Itheenkakiri, ikowaki itheenkakagaeyerini paashinipaeni atziri, ishirontawenteeyantyaaririni Jesokirishito. Ari tekatsi ikanteeya raapatziyaperotanteeyaariri riraga kemijantawitacharini. Kyaaryoowa, poshiyarikarira eerori.

⁷ Aririka kameetha opariyi inkani kipatsikira kaankipatharentsiki ari onintziro pankirentsi oshooki kameetha, rootaki rowaeyarini riraga pankitziroori. Tema rirotaki Tajorentsi owameethatziroori kipatsi. Kimitawori iroka pankirentsi rirotaki oshiyakaawentachari aapatziyariri Jesoshi.

⁸ Omaanta aririka añaakiro owantsiki tsirompimashi eejatzi paashinipaeni kitochee, tema pikantzi: "Tee okameethatzi, thame akiyakoeyeroni, atagaeyeroni maawaeni". Kyaaryoowa, pikimitawokari eerori, omaanta okameethatzi pikimityaawo kameethari kipatsi.

Iweshiryakaakari riraga rojankinatziniri

⁹ Ari nokantawitakimi: "Pitheenkikari", eejatzi nokantzimi: "Pikim-itawokari kipatsi oshookantari tsirompimashi". Omaanta, nosheninka, noninteeyakimini. Niyotakimi kameetha pijeekaeyakini, eejatzi rowawi-jaakoeyemini Tajorentsi.

¹⁰ Tema ikameethataki, eero ipeyakotawo maawaeni pantziniriri: riyotzi pikyaaryoowentakiro ikowakaemiri, riyotzi pikaminthagaeyirini piyemijantzinkarite, pikantani.

¹¹ Nokowakaaperoeyakimini pikyaaryoowenteeyeroni pinintashireey-erini paashinipaeni, pikantyaani, roojatzi omonkaatantyaari ipinatantemiri Tajorentsi.

¹² Eero piperashiryawo ikowakaemiri Tajorentsi, inta pikimiteeyarimi riraga paashinipaeni aapatziyaperotariri Jesoshi, kyaaryoowentziniriri maawaeni ikowakagaeyiririni rirori. Kyaaryo ifeeyeroni maawaeni ikashiyakagaeyakiririni.

¹³ Pamine, aririka akowaki ayotakaaperoteri paashinipaeni asheninka kyaaryo ani akantakiriri, akantziri: "Riyotzi Tajorentsi kyaaryo ini iroka nokantzimiri. Ranaakoeyakani rirori, ipinkatharitaperotzi. Aririka namatawitemi, rowashironkaenaata". Eenitatsi iroñaaka ikantakaeri Tajorentsi, omaanta tekatsi anaakoterini rirori, tekatsi owashironkaerini rirori. Apatziro ikantziri Awarama: "Kyaaryo iroka nokamantemiri, tema naaka Tajorentsi: eero nopaashinitayitzirooni noñaani".

¹⁴ Roojatzi ikantziri: "Kyaaryo, notajonkakowentemi, osheki netakotzimi; eejatzi noshekyakiri picharineeteni".

¹⁵ Riraga Awaraama eekiroya riyaatatzi royaakotziri Tajorentsi imonkaatero okaatzi ikashiyakaakariri roojatzi ifaantakawo maawaeni.

¹⁶ Tema aririka akowaki ayotakaaperoteri paashinipaeni asheninka kyaaryo rini akantakiriri, akantziri: “Riyotzi Tajorentsi kyaaryootaki iroka nokantzimiri. Ranaakoeyakaeni rirori ipinkatharitaperotzi. Aririka namatawitemi, rowashironkaenaata rirori”. Aririka ayotaki ipinkathataperotaki Tajorentsi, ari ameentaperoteeyawo ikantakaeri.

¹⁷ Eenitatsi ikashiyakagaeyitakaririni Tajorentsi riraga paejatziiteni. Ikwakini riyoteeyeni eero ramatawiteeyirini, rootaki ikantaperotantariri: “Kyaaryo iroka nokamantemiri, tema naaka Tajorentsi: eero nopaashini-tayitziironi noñaani”.

¹⁸ Ari okyaaryooperotaki ifaani Tajorentsi: tee riyotzi itheeya. Omaanta eejatzi ikantzini: “Kyaaryo iroka nokamantemiri”, ayotapeoyantakarini eerokya ramatawitantzi. Iroñaaka, aririka ameentyaari rowawijaakoeyakaeni, ayotaperotaki imatakaero iroka ikantakaeri: rowawijaakoproeyeeni.

¹⁹ Aririka ayoteeyakini awijakotakae, tema aweshiryaaperotaka. Noshiyakaawentemiro: okimitaganki antawo pitotsi eenitatsi otenakirori jatatsiri inthomaenta ifaana areetakawo jaawikinta kipatsi, tema rameenteetawo eero omatantawo tampyaa onoshikero pitotsi mapimashiki ochereeteki. Eejatzi aaka oshiyakawo, tema ameentapiintari Jesoshi riraga areetakariri ijeekinta Tajorentsi. Ikimitaga iwinkatharite ifaanakowenantatsiri ikyaaapaaki jantakironta Tajorentsinakiki, tema ayotaki aaka aritaki aate jenokinta atsipatapaeayaari Tajorentsi.

²⁰ Reewateeyanakaeni Jesoshi, ikamantakowentakae: ikimitakari riraga Merekishereeki, riraga iwinkathariteni ifaanakowenantatsiri paerani. Tema ikantani ifaanakowenantzi.

7

Merekishereeki rirotaaki ifaanakowenantatsiri ranaakoeyakirini maawaeni isheninkani Rewii

¹ Ari iroñaaka nokenkithatakoteri riraga Merekishereeki: paerani ipinkathariwenteeyakirini riraga jareemijatzi. Eejatzi Tajorentsi, riraga jeekatsiri jenokinta, iitakiri ifaanakowenantatsiri. Ari ijeeki paashiniki nampitsi Awaraama. Ragaeyanakirini isheninkapaeni, ryaateeyanakini romanateeyirini riraga rowayirite riraga noshikiriri itominthori: osheki rineeyawitani, omaanta ithonkaeyakirini maawaeni iijanipaeni, iwinkatharitepaeni, maawaeni. Ari ipiyanaa rirori, roepiyeeri itominthori, eejatzi ramayiteeroni rowaagawoni riraga rowayirite. Ipiyantaari, itonkiyotawakari Merekishereeki, ikantziri Tajorentsi: “Pitajonkakowentero Awaraamaka kameetha ijeekantyaari”.

² Roojatzi raagaantee Awaraama owaagawontsi, ipagaantakiri rirori, ikantziri: “Iroka rashi Tajorentsi”. Otzimirika 10, ari ipakiri apani. Akantziri Merekishereeki ifaaneki: “Kameethatsiri”. Ipinkathariwenteeyirini jareemijatzi. Akantziri Jareemi ifaaneki: “Kameetha ajeekaeyini”.

³ Rowaga Iwaperite Tajorentsi tee okenkithatakotziri iriri Merekishereeki. Tee okenkithatakotziro riniro, icharini, eejatzi icharineeteni-paeni. Tee okenkithatakotziro itzimantakari eejatzi ikamantakari. Okimi-witaka ikantani ijeekini, rootaki roshiyantakariri Itomi Tajorentsi; ikantani rirori ifaanakowenantaperotanaki, ikantapiintziri Tajorentsi: “Pitajonkawentero maawaeni aapatziyanari”.

⁴ Ñaakiro, osheki ipinkatharitzini Merekishereeki. Itakaanteeyakaririni paerani Awaraama, omaanta ipinkathatziri, eejatzi ipagaantakiri rowaagawoni rowayiritepaeni.

⁵ Pamine, roojatzikyaa ijeeki isheninkani Awaraamani: riraga Rewii. Rojankinataakaakiri Tajorentsi Moeseeshi, rowaga kaminagaantsi: “Ikowaki Tajorentsi iiterikyaa isheninkani Rewii ñanakowenantatsini. Nokowaki maawaeni ijoriyyotzinkarite ipagaanteri rirori rowaagawo, ipira, maawaeni: ikaaterika 10, ari iperi apaani”. Ñaakiro, isheninkani Awaraama rineeyini: isheninkani Rewii eejatzi maawaeni ijoriyyotzinkarite. Isheninkatawakagaeyakani.

⁶ Omaanta paerani riraga Merekishereeki tee isheninkatyaarini Rewii, rinashita rirori; omaanta raawakiro Awaraamani rowaagawo ipagaantakiriri rirori, roojatzi ikantawaeri riraga ikashiyakaakiri Tajorentsi: “Nokoyi itajonkawentemi Tajorentsi”.

⁷ Ñaakiro, riraga Merekishereeki anaakotantatsiri ipinkatharitzini, rootaki ikanantariri Tajorentsi: “Pawa, pitajonkawenterini Awaraamaka kameetha ijeekantyaari”.

⁸ Jaka asheninka iñeeyini riraga isheninkani Rewii, imonkaateeyakaeni aaripaeni, akamaeyini, omaanta raapiintakiri maawaeni apaeyakiririni. Omaanta paerani riraga Merekishereeki, rinashita: okimiwitaka tee ikami omaanta rirori, tee okantzi Iwaperite Tajorentsi: “Kamaki”.

⁹⁻¹⁰ Paerani, ipagaanantakariri Awaraama owaagawontsi, tekirani ijeekeni Rewii: rimpaete ijeeki rirori. Omaanta arimi ijeekityaami, ipagaanterimi eejatzi rirori: tema ikimityaarimi riraga jewatatsiri ijeeki. Eejatzi ikimiteeyerinimi maawaeni isheninkapaenini Rewii: maawaeni ñanakowenantatsiri. Aritakimi ipinkathateeyerinimi Merekishereeki maawaeni. Ñaakiro, ajoriyyotzinkarite ipinkathateeyakirini ñanakowenantatsiripaeni, rootaki ipagaanteeyantakaririni oetarikapaeni, omaanta riraga ñanakowenantatsiripaeni ipinkathataperoyakirini Merekishereeki: tema ranaakotantakiri rirori iñanakowenantaperotaki, ipinkatharitaperotaki.

Jesoshi rirotaki ñanakowenantatsiri kimitaariri Merekishereeki

¹¹ Ari ijeekaeyawitani riraga isheninkani Rewii: riraga Aawooni eejatzi maawaeni isheninkani rirori, iñanakowenantateeyakini; eejatzi eeniwitacha rojankinateeyinirini Moeseeshi, iyotagaeyirini oetarikapaeni anteeyirini. Omaanta tekatsi ikantee riroripaeni rowameethateeyeeni, rowawijaakoeyeeni; rootaki rotyaanantakariri Tajorentsi paashini ñanakowenantatsiri, kimitaariri riraga Merekishereeki.

¹² Ari rinashita riraga ñanakowenantatsiri, eejatzi iroñaaka rinashita ikowakagaeyakaerini Tajorentsi.

¹³⁻¹⁴ Eeniwitacha ñanakowenantatsiripaeni sheninkaeyakaririni Rewii, eejatzi rojankinateeyakinirini Moeseeshi, riyotagaeyirini oetarika ranteeyakirini. Omaanta riraga owakirari ñanakowenantatsiri tee isheninkatari Rewii, omaanta rirori isheninkatakariri Joraa: tee iñanakowenantayitzi paashinipaeni isheninkani Joraa: tee rojankinateeyinirini Moeseeshi, tee ikantziri omaanta rirori iitakya ñanakowenantatsiri.

¹⁵ Iroñaaka ijeeki riraga kimitariri Merekishereeki, rinashita rirori, ayotantakiri rinashita ikowakaeriri Tajorentsi.

¹⁶ Tee isheninkatari Aawooni iitantakariri ñanakowenantatsiri; omaanta itajorentsitaki eejatzi ikanteetatyaaeni rañi, rootaki iitantakari ñanakowenantatsiri.

17 Tema ikantzirini Tajorentsi paerani: “Pikanteetatyeyyaani piñanakowenantanaki, pikimityaari riraga Merekishereeki”.

18 Eeniwitachani iroka rojankinatziniriri isheninkani Aawooni kaminaagaantsi, omaanta tee ikoyi Tajorentsi apomeentsiwentyaawo iroñaaka. Atsipetyaawomi, tekatsi okanteeyeeni owawijaakoeyeeni.

19 Amonkaateeyeronimi maawaeni, eero owameethateeyeenimi. Omaanta riraga Jesokirishito aritaki imatakae ragaeyanakaeni janta Tajorentsi. Tee atsipetashitawo aapatziyeyakirini rirori.

Ikantzi Tajorentsi: “Kyaaryo, ikanteetatyeyyaani Jesokirishito iñanakowenantaperotanaki”

20 Tee ikantashita Tajorentsi, ikantaperotzi: “Kyaaryo iroka nokamantemiri, tema naaka Tajorentsi. Ikanteetatyeyyaani Jesokirishito iñanakowenantaperotanaki”.

21 Tee ikimitari riraga isheninkapaeni Aawooni. Omaanta ikantziri Jesokirishito: “Kyaaryo iroka nokamantemiri, tema naaka Tajorentsi. Tee nokantashita, eero namatawitzimi. Eerokataki ñanakowenantatsiri, pikanteetatyeyyaani”.

22 Rootaki ayoteeyantakarini ranaakotantaki Jesoshi iñanakowenantaperotaki, imateeyakaeni rowawijaakoeyakaeni.

23 Ari ikaateeyawitani osheki ñanakowenantawitachari, omaanta kamapiinteyakini, rookapiinteyakirini iñanakowenantawitani.

24 Omaanta riraga Jesokirishito, ikantani ijeeki: rootaki imatantawori iñanakowenantzi, ikantani.

25 Imateeyakirini aapatziyeyaririni: rowawijaakoperoeyakirini maawaeni kowaperotatsiri raaneeri Tajorentsi. Ikantani rañi, rootaki imatantawori ikamantakowenteeyakaeni.

26 Kyaaryo, okameethaperotzi iñanakowentaperowente; tema Tajorentsi rini, tee añiuro rantani, tee rantziro kaari kameethatatsi; tee ikimiteeyarini riraga kaari kameethateeyatsini ijeekimoeyawitapaentarini. Iroñaaka ijeeki kameetha janta jenokinta.

27 Riraga iwinkatharitepaeni ñanakowenantatsiri, maawaeni kitejiri rowamaapiintziniri Tajorentsi ipirapaeni, itaapiintziniriri. Ro rowamaapiintanaririri, osheki ikenkithashiryakiro kaari kameethatatsi ranteyirini eejatzi ranteyirini rirori ijoriyotzinkarite. Tekatsi rowamaapiinte riraga Jesokirishito, omaanta apatziro ikamawenteeyakaeni: monkaataka, eero rapiiteero eejatzi.

28 Ari paerani rojankinatzi Moeseeshi, ikantzi: “Iiteyanakyaani isheninkani Aawooni ñanakowenantatsiri”. Atziri rineeyini rirori, ranteyironi kaari kameethatatsi. Omaanta roojatzi ikantzi Tajorentsi: “Kyaaryo iroka nokamantemiri, tema naaka Tajorentsi: ikanteetatyeyyaani Jesokirishito iñanakowenantanaki”. Rirotaiki Jesokirishito Itomi rirori, tee rantziro kaari kameethatatsi, omaanta ikantatyaani ikameethaperotaki.

8

Iñanakowenantaperotanaki Jesokirishito janta jenokinta

1 Piyotawakiro iroka nokamantemiri: rirotaiki Jesokirishito ñanakowenteeyakaerini. Ijeekimotziri Tajorentsi janta jenokinta, janta rakoperoki; ikaatziri ipinkathariteeyini.

2 Riraga isheninkani Aawooni ikenkithatakaapiintziri Tajorentsi janta pankotsiki riwetsikiri atziri, iitakiro Tajorentsipanko. Omaanta riraga Jesokirishito ijeekaperotzi janta Tajorentsi: tee riro wetsikeroni atziri, omaanta Awinkatharite wetsikakirori ipanko janta.

³ Riraga iwinkatharite ñaanakowenantatsiri ipapiintziri Tajorensi oetarika-paeni; rowamaakirini piratsi, shemi; itaakiniri. Omaanta Jesokirishito, tee rowamaeniri piratsi; rirojatzi kowaentsi rowamagaetantakariri. Roojatzi riyaaatashakiri Tajorensi, ikantapaakiri: “Naaka kamawenteeyakiririni asheninka, owawijaakoeyakiririni”.

⁴ Ijeekemi iroñaaka jaka kipatsikika, eeromi iñaanakowenantzimi; ñaakiro, tee isheninkatari Aawooni: riroteeyakini isheninkani Aawooni thotyaaakirori rojankinatziniri Moeseeshi.

⁵ Rantawaetapiintzi janta ikanteetzirinta: “Ipankomawo Tajorensi”, omaanta tee janta ijeekaperote Tajorensi. Apatziro oshiyakawentziro inampipero janta jenokinta. Paerani, riwetsikantawori Moeseeshi, ikantziri Tajorensi: “Janta tonkaariki iitachari Shinayii niyotaaperotakimiro tsika pikanterori pankotsi: pimonkaataperotero nokantakimiri”.

⁶ Okameethatawitaka rowaga rojankinatziniri paerani Moeseeshi, iñaanatakowenantaperoeyakaririni Aawooni eejatzi isheninkani, eejatzi ramitakoeyawitakarini ajoriyotzinkarite. Omaanta iroka owakirari inimotaakiri iroñaaka Tajorensi okameethaperotaki, osheki anaakotakiro rojankinatziniri Moeseeshi. Eejatzi ikimitaka, osheki imataperotakaeniro Jesokirishito, osheki ranaakotakiri Aawooni.

⁷ Okameethaperotakimi rojankinatziniri paerani Moeseeshi, eeromi ikantzirimi paashini Tajorensi.

⁸ Omaanta ikantzini Tajorensi paerani: “Tekira omonkaata, tee okameethaperotzi iroka rojankinatziniriri Moeseeshi Aawooni”. Rootaki rojankinatakaantakariri paashinipaeni aapatziyaririni paerani: “Ikantzi Awinkatharite: Iinja ojeeki paashini nokamanteeyeririni maawaeni joriyyopaeni, inashitanakya.

⁹ Eero okimitaawo rowaga nokantakiriri riraga itakaantakaworini. Paerani ijeekawitani maawaeni joriyyopaeni Ejiipitoki, omaanta nagaeyanakirini paashiniki kipatsi. Rojankinatawitakawo Moeseeshi nokowakagaeyawitakaririni, omaanta tee raapatziyeeyanani. Rootaki kaari namitakoeyantaarini.

¹⁰ Iroñaaka eenitatsi nokamanteeyeririni maawaeni joriyyopaeni. Iinja niyotakaaperoeyakirini maawaeni nokanteeyeririni, ikenkithashireper-oeyeroni, eero ipeyakoeyawoni. Ipinkathataperoyakinani, eejatzi notakankowenteeyerini naari.

¹¹ Eero ratsipetashiteyawoni riyotaawakagaeyeeyaaani, eero ikantawakagaeyani: “Nosheninka, piyoteri Nowinkatharite”. Aritaki riyotashiteeyenani maawaeni: pinkatharitatsiri, kaari pinkatharitatsi, maawaeni riyoteeyenani.

¹² Noneshironkaaperoeyerini maawaeni antzirori kaari kameethatatsi ari nopeyakoteeniri, eero nokenkithashiryaakoteero eejatzi rantayitzirini’”. Rootaki ikantzitakari paerani Tajorensi.

¹³ Ñaakiro, ikantzini: “Eenitatsi paashini nokamanteeyeririni atziri, eero okimitaawo nokantzirini paerani”. Ari iroka ikantziri iroñaaka, rootaki poyaataawori ikantzirini paerani.

9

Ikenkithatakotziro ipankomawo Tajorensi rantawaetantari ñaanakowenantatsiripaeni

¹ Paerani ikanteeyirini Tajorensi itakaantaworini tsika ikanteeyani ipinkathatanteeyaaririni, eejatzi ikantziri tsika okantyaari ipankomawo Tajorensi rantawaetantyaari ñaanakowenantatsiripaeni.

² Ari riwetsikaeyakironi ipankomawo, imonkaatakironi ikantziririni Tajorentsi. Janta rityaawo Tajorentsinaki rantawaetapiintzinta ñanakowenantatsiripaeni. Iiteetziro Tajorentsinaki Kameethari. Eenitatsi janta rowantari ootamentotsi, eejatzi eenitatsi meeya. Janta meejaki rowapiintziro paa, okaataki 12, akenkithashireeyantaworini ipapiinteyakaeni Tajorentsi owaeyarini.

³ Jantakironta otzikaawo ari ojeeki Tajorentsinaki inampiperotari. Tekatsi kyaapiintatsini. Iiteetziro Tajorentsinaki Kameethaperotatsiri.

⁴ Ontsiryaaatakawo otzikaawo rowaga itaapiinantawori kajankapaneri, riwetsikaetziri ooro. Eenitatsi jaga Tajorentsinakiki rowaga kimitawori tsiwoonaki, ro ipashikantawori ooro. Jaga inthomaenta, eenitatsi kowitzi riwetsikaetziri ooro, inthomaenta iroka roteteetziro manaa. Eejatzi eenitatsi inthomaenta ikotzi Aawooni, rowaga shookashitachari paerani oshi. Eejatzi eenitatsi inthomaenta rowaga mapi rojankinatakaeririni Tajorentsi Moeseeshi.

⁵ Janta otatawoki kimitawori tsiwoonaki roshiyakaawentakiri apite jewatatsiri ronampiripaeni Tajorentsi iiteetziro keroowe. Roshiyakaantaka eeniro ijeekaki Tajorentsi. Ramineeyakironi otatawo kimitawori tsiwoonaki janta rowapiintziro maawaeni ojarentsi iwinkatharite ñanakowenantatsiri riraa piratsi. Okimitaka ikenkithashireeyirini kamawenteyeerini, neshironkaeyeerini. Eero iroñaaka nothoyaaperotziro nokamantemiro tsika okantayitarini.

⁶ Ari riwetsikaeyakironi paerani, imonkaatakiro ikantziriri Tajorentsi Moeseeshi. Roojatzi ikyaapiinteyini ñanakowenantatsiripaeni, rantawaetapiinteyinirini Tajorentsi.

⁷ Omaanta tee riyaatapiinteyini otzikaawoki jantakironta. Apaani riyaatzi maawaeni ojarentsi riraga iwinkatharite ñanakowenantatsiri. Reewataki rowamaeniri Tajorentsi piratsi, roojatzikya ikyaanaki apaniroeni, raaneero riraa, ipitenkakiro janta otatawoki kimitawori tsiwoonaki; ikantziri Tajorentsi: “Pawa, pikaminthagaeyenani, eero pikijawenteyanawoni nanteeyakirini eejatzi ranteyakirini nosheninkapaeni; eero pikenkithashiryaaokoeyaanawoni eejatzi”.

⁸ Ñaakiro, eenitatsi otzikaawo, otzikagaeyakiririni paashinipaeni ñanakowenantatsiri eejatzi maawaeni joruiyopaeni. Tekatsi ikanteeyaani riyateeyeni janta ijeekantaperotariki Tajorentsi. Rootaki oshiyakaawenanteyakaerini Ishire irira, ayoteeyantakarini riraga isheninkani Rewii eejatzi paashinipaeni tekatsi ikanteeyeeni rareetakagaeyeeni janta Tajorentsikinta.

⁹ Okameethatzi akenkithashireeyeroni iroñaaka ayoteeyantayarini: maawaeni ipapiinteyakirini Tajorentsi, eejatzi maawaeni rowapiintziniri eejatzi itaapiintziniri, tee owameethateeyirini riraga papiintawitariri eejatzi taapiintawitanariri. Apatziro roshiyakaawentziro.

¹⁰ Paerani riyotaashiteeyakarini oetarika rantashiteeyarini; oetarika rowagaeyarini, eejatzi oetarika imiriteeyirini; riyotaashiteeyakarini tsika ikantyaari ikiwapiintya, ikitetantyaari. Rootaki ikowakagaeyawitakaririni Tajorentsi atziri paerani. Omaanta ari okaatzini, monkaataka. Ipoka-paaki iroñaaka Jesokirishito aamagaeyarini. Iroñaaka inashita ikowaka-gaeyakaerini Tajorentsi aari, owakirari, kameethaperotatsiri.

Riraa Jesokirishito

¹¹ Ipokapaaki Jesokirishito roshiyawitapaari iwinkatharite ñanakowenantatsiri, omaanta okameethaperotaki iroka rantapaakiri rirori. Rantawaetzini paashinipaeni ñanakowenantatsiri janta pankotsiki

riwetsikiri atziri; omaanta rirori, riyataperotaki janta ipankoperoki Tajorensi: kameethaperotaki roori janta jenokinta.

¹² Jaka kipatsiki riraga iwinkatharite ñaanakowenantatsiri riyatapiintzi maawaeni ojarensi, raapiintzi riraa chiiwo eejatzi waakaaniki janta ipankomawoki Tajorensi inthomaenta, rowaga ikanteetawitari inampitaperotari Tajorensi. Omaanta Jesokirishito ikamawenteeyakaeni, roojatzi riyateee janta jenokinta ijeekaperotzinta Tajorensi. Roshiyakaawentakiro raaneero riraa: kaari riraa piratsi, omaanta riraapero rirori. Ikantziri Tajorensi: “Ñaakiro, nokamawenteeyakirini maawaeni atziri nowaw-ijaakotantaariri, ikanteetatyeyaani ijeekanteeyarini jaka anampikika”. Eero ratsipetashitawo rirori ipiyapiinte, apaani ikanta, ari okaatzi.

¹³ Ari paerani aririka rantzironi asheninka kaari kameethatatsi, rowa-maakiri ñaanakowenantatsiri waaka, rirorika chiiwo, rirorika waakaaniki janta ipankomawoki Tajorensi. Roojatzi riraga ñaanakowenantatsiri raakiro riraa, itsikirijantawakari riraga antzirori kaari kameethatatsi. Eejatzi itaakiri iwatha, roojatzi itsikirijantawakari shirampari itsimenkitote piratsi. Roojatzi ikanteeyirini isheninka: “Ikameethatee eejatzi irika. Okameethatzi ikaateeyeerini eejatzi aapatziyariri Tajorensi”.

¹⁴ Omaantakya riraga Jesokirishito ikameethaperotaki rirori, okantani ojeeki Ishire amitakotziriri. Rootaki ikanantariri Tajorensi: “Pawa, nokowaperotaki nokamawenteeyerini atziripaeni, nowawijaakoeyantyaaririni”. Ari apaatawenteeyakaeni riraapero rirori, tee ro riraa piratsi: ikamawenteeyakaeni, iroñaaka eero atsipetaawo akenkithashiriro kaari kameethatatsi, rowaga jatakagaenimi paamariki kaari tsiwakanitatsini, omaanta anteniri Tajorensi maawaeni ikowakagaeyakaerini. Roojatzi akanteetatyeyaani ajeekimoeyerini janta jenokinta.

¹⁵ Ari paerani apatziro ayoteeyakironi rojankinarini Moeseeshi, eejatzi antapiinteeyakironi kaari kameethatatsi, aateeyantyaarinimi paamariki kaari tsiwakanitatsini; omaanta ikamawenteeyakaeni Jesokirishito, rowawijaakoeyantakaerini. Tema irira rirotki ñaanatakowentakaeri owakirari inimitawakaantsi Tajorensi. Iroñaaka inashita ikanteeyakaerini rirori: “Okameethatzi maawaeni nokashiyakagaeyakiririni aapatziyeyanarini niyoyagaeyakirini. Ikanteetatyeyaani riweshiryaawenteeyaawoni”.

Riyotagaeyakaeni iitaka ikamawenteeyantakaerini Jesoshi

¹⁶⁻¹⁷ Ari pikenkithashireero rameteeyakarini asheninkapaeni. Eenitatsirika rowaagawopaeni, rojankinatzi paperiki: “Aririka nokame nokowaki rashitayiteeyawoni nosheninkapaeni”. Ari rojankinatakiro iwaeropaeni ashitayiteeyawoni rowaagawopaeni. Roojatzi, aririka ikamaki, riyoteyanakini irira ninkarika ashiteeyawoni. Eerotzitarika ikamaki riraga jankinatzirori, eerotzita ragaeyirini owaagawontsi. Omaanta ikamakirika, monkaataka: roojatzikya ragaeyeroni.

¹⁸ Eejatzi okimitakani paerani: eenitatsi ikantziririni Tajorensi asheninkani paerani. Tekatsi ikantya Tajorensi ikame, omaanta ikamapiinteeyakini tsimeri omonkaatantakari ikantziririni.

¹⁹ Paerani ikamantziri Moeseeshi irira maawaeni ikaminagaeyakiririni ajorriyotzinkariteni, roojatzi rojankinatantawori. Roojatzi ikamanteeyirini isheninka ikantziriri Tajorensi; eejatzi rowamagaeyakirini waakaaniki eejatzi chiiwo, raawakiro riraa, itsipataawakiro iña. Roojatzi raakiro iwitzi owisha kityonkawitzi eejatzi piyonkashinkanari, rowiinkakiro iñaaki, ijeetantariri isheninkapaeni. Eejatzi itsikirijakiro roori iroka rojankinataakiriri Tajorensi.

²⁰ Aririka itsikirijeeyakirini, ikanteeyirini isheninka: “Ari nokaman-teeyakimironi maawaeni owakirari ikamantakinari Tajorentsi. Ikantzi: ‘Aririka pikemijantaperoteeyenani, notajonkakowenteeyemini’. Eejatzi eerori pikanteeyini: ‘Kameetha’. Rootaki notsikirijanantakimirori iroñaaka riraa”.

²¹ Roojatzi itsikirijakiro eejatzi ipankomawo ipinkathateeyantaririni, eejatzi itsikirijeeyakironi maawaeni jeekayitatsirini inthomaenta.

²² Ari rojankinatzi Moeseeshi: “Rootaki riraa piratsi owameethateeyirorini oetarikapaeni; eejatzi eerorika ijeeki kamawenteririni atziri, apaatawenziriri riraa, eero rawijakotee”.

Ikenkithatakotziro iitaka ikamawenantakaeri Jesokirishito

²³ Ari eenitatsi oshiyakaawenziri iroka pankotsi eejatzi maawaeni jeekaeyatsirini inthomaenta. Okameethatzi itsikirijeeyakironi rowameethatantakawori. Omaanta ojeeki jenokinta iroka roshiyakaawenteeyakirini, ijeeki eejatzi anaakotzirori riraa piratsi, owameethaperotzirori maawaeni jeekaeyatsirini jenokinta:

²⁴ rirotaki Jesokirishito. Riraga ñaanakowenantatsiripaeni riyaaatapiintzi janta ipankomawoki riwetsikaeyirini atziri, roshiyakaawenteetziro: “In-ampitari Tajorentsi”. Omaanta riraga Jesokirishito jataperotee jenokinta ijeekimotapaeri Tajorentsi, ikantakowenteeyakaeni.

²⁵ Riraga iwinkatharite ñaanakowenantatsiri riyaaatapiintzi janta ipankomawoki Tajorentsi, raapiintziro maawaeni ojarentsi riraa piratsi: tee rayiro riraa rashi rirori. Omaanta riraga Jesokirishito eero rapiiteero ikamawentee.

²⁶ Aririkami raapiinteromi riraa Tajorentsi, okameethatemi ikamapiintemi, paerani: riwetsikantawori kipatsi, rityaawomi ikamapiintemi, roojatzi iroñaakami. Omaanta monkaataka paerani ikamantakari: apaani ikamaki, rowawijaakoeyakaeni.

²⁷ Ayoteeyakini apaani akamaeyakini, ari okaatzi; tee apiitapiintziro akame. Aririka akamae, roojatzi ikantakowenanteeyakaeni Tajorentsi, akameethatakirika.

²⁸ Ari osheki aneeyawitani, omaanta apaani ikamawenteeyakaeni Jesokirishito; imonkaatakiro, eero ikamae eejatzi. Ari ipokae eejatzi iinja ipiyoteeyapaakaeni, raantaneeri jenokinta maawaeni aamagaeyaririni.

10

Tekatsi okanteeyeeni rojankinarini Moeseeshi owameethateeyeni

¹ Pamine, maawaeni rojankinatakotakirini paerani Moeseeshi oshiyakaawentakiri riraga pokapaentatsirini, kameethaperotatsiri. Rareetapaenta, osheki itajonkawenteeyakaeni. Ikantziri Moeseeshi Aawooni: “Powamaapiinteni Tajorentsi piratsi maawaeni ojarentsi”. Ari ikantani isheninkani rowamaapiinteeyawitarini, omaanta tekatsi okanteri owawijaakoeyerini riraga aapatziyaworini rojankinatzirini Moeseeshi.

² Arimi owawijaakoeyerinimi irika rowapiintziri, tema ari ipakaakiromi rowamaapiintziniri. Eejatzi arimi rowawijaakoteeyaami rirojatzi, eero ikenkithashireeyeronimi eejatzi rantayitirini.

³ Omaanta rowamaapiinteeyawitarini ipira maawaeni ojarentsi, roojatzi ikanta okenkithashiryakaapiintari rantayitirini.

⁴ Tekatsi okanteri riraa waaka eejatzi chiiwo owameethateeyerini antzirori kaari kameethatatsi.

⁵ Ipokantakari kipatsiki paerani Jesokirishito, tema ikantziri Tajorentsi: “Pawa, tee pifaaaperotziro riraa piratsi, tee owameethateeyirini anteyirorini kaari kameethatatsi. Rootaki piwetsikantawori

nowatha nokamawenteeyantyaaririni maawaeni atziri,
nowameethateeyantyaaririni.

6 Tee piñaaperotziri ikameethatzi maawaeni itaapiinteyawitzimirini atziri, eejatzi maawaeni rowamaapiinteyawitzimirini powameethateeyantyaaririnimi.

7 Rootaki nokanantzimiri: ‘Pamine, Pawa, nopokaki jaka nanantemirori maawaeni pikowakaakinari. Nomonkaatero maawaeni rojankinatakotziteetakinarini paerani’ ”.

8 Pikenkithashiryaaperotero iroka ikantzirini Jesoshi: “Tee pikoyi, Pawa, rowamaemiri atziri piratsi, itaapiinteyemirini. Tee piñaaperotawentari riraga pawitzimirini maawaeni rojankinatakotzirini Moeseeshi”.

9 Roojatzi ikantziri: “Pamine, Pawa, pokakina nanantemirori maawaeni pikowakaakinari”. Ikanantawori iroka, ikantzi: “Eeniwitacha maawaeni rantayitawitarini isheninkani Rewii. Eenitatsi owakirataatsini”.

10 Apaani ikamawenteeyakaeni Jesokirishito, eero rapiitaa ikamae eejatzi, imonkaatakiro. Rowameethaperoyakaeni, eejatzi maawaeni riraga aapatziyeeyaririni, ikimitakagaeyakaeni tee antziro kaari kameethatatsi.

Tee rowawijaakotantzi piratsi inta Jesoshi owawijaakotantatsiri

11 Maawaeni kitejiri rantawaetapiintaki maawaeni ñaanakowenantatsiripaeni, rowamaapiintziniri Tajorentsi piratsi, itaapiintziniri, omaanta tee owameethateeyirini maawaeni antzirori kaari kameethatatsi.

12 Omaanta apaani ikamawenteeyakaeni Jesokirishito, rowameethateeyantakaerini, monkaataka. Roojatzi ijeekapae janta rakoperoki Iriri,

13 royaakiri imatantyaawori ikantakiririni: “Iinja nothonkaeyerini maawaeni kijeeyakimirini”.

14 Apaani ikamawenteeyakaeni maawaeni: tema riyoyagaeyakaeni Tajorentsi, rowameethaperoyakaeni.

15 Eejatzi iyotaaperoeyakaeni Ishire Tajorentsi imonkaatakiro Jesokirishito maawaeni ikowakagaeyakiririni Iriri rowawijaakotantakaeri. Tema rowaga Ishire ojankinatakayiriri paejatziiteni okaatzi ikantakiriri Pawa Tajorentsi.

16 “Tema ritakari ikantzi: ‘Tema Naaka Iwinkatharite joriiyopaeni, rootaki inimotaakina pimonkaateninami nojankinatakaakiririni Moeseeshi pawijakotantanakya. Omaanta tee pimateeyironi nokantakiriri Moeseeshi. Roojatzi inimotaantanari owakiriri. Tema inja nokenkithashiryaakagaeyemironi maawaeni nokowakagaeyakimirini pajankaneki, nohotyaakagaeyemironi, piyoperoyantyaaworini maawaeni’ ”.

17 Roojatzi eejatzi ojankinatakaakiri: “Ikantzi Tajorentsi: ‘Eero nokenkithashiryaakotziteeri eejatzi kaari kameethatayitatsini ranteeyakirini’ ”.

18 Pamine, aririka ikaminthagaeyirini Tajorentsi antzirori kaari kameethatatsi, eejatzi teerika ikenkithashiryaakoteeri eejatzi rantakiri, eero ikowae eejatzi kamawenterini rowameethatantyaariri. Ñaakiro, iñaaperoyakaeni iroñaaka akameethatzi.

Ikamanteeyakaeni iitaka ikowakagaeyakaerini aari

19 Noyemijantzinkarite, ikamawenteeyakaeni Jesokirishito, rapaatawenteeyakaerini riraa rowawijaakotantakaeri. Iroñaaka ayoteeyakini iñaaperoyakaeni Tajorentsi akameethatzi rootaki kaari athaawanantari, inta akenkithatakaapiinteyerini Pawa.

²⁰ Paerani eenironi ojeekini ipankomawoki otzikaawo, rowaga kaari riyaatapiinteeyantani atziri janta Tajorentsinkiki: tema otzikagaeyakirini. Omaanta ikamawenteeyakaeni Jesokirishito, kaari otzimantaa iroñaaka otzikagaeni. Añaanee eejatzi, rootaki okameethatantari iroñaaka akenkithatakaapiinteri Tajorentsi.

²¹ Iñaanakowenantaperotakae riraga Jesoshi, ipinkathariwentaperoeyakaeni aari, eejatzi maawaeni paashinipaeni aapatziyeyaririni rirori.

²² Rapaatawenteeyakaeroni riraa, eejatzi akaawoshitawenteeyakarini. Rootaki iroñaaka kaari athaawanantari Tajorentsi, ayoteeyakini eero roepiye, omaanta raakameethaperoeyeni.

²³ Thame eekiro aatatyee aapatziyawo rowaga kyaaryooperotatsiri. Tema ayoteeyakini imatakaeniro maawaeni ikanteeyakaerini, eero ramatawiteeyeeni: rootaki okameethatantari akamanteeyerini paashinipaeni atziri iroka aapatziyakarika.

²⁴ Thame iroñaaka oemoshirenkaeyerini paashinipaeni: anintawaka-gaeyani eejatzi akaminthayerini.

²⁵ Eenitatsi ayemijantzinkarite kaari pokapiintatsi ikemijante: eero pikimiteeyarini eerori, omaanta pipiyotapiinteeyaani poemoshirenkawakagaeyantyaarini maawaeni. Tema ayoteeyini eero ojamanitzi ipokanteeyari Jesokirishito, rootaki okameethatantari aweshiryawenteeyaarini eejatzi aweshiryakagaeyaarini paashinipaeni.

²⁶ Pamine, aririka ayoteeyakini ikamawenteeyakaeni Jesokirishito, rootaki rowawijaakotantakaeri, okameethataki ameentyaawo, akemijantaperoeyerini: tema rootaki ikantziriri Tajorentsi, okyaaryooperotaki. Tee okameethatziroña atheenkiri, tee añiiri paashini owawijaakoteeni.

²⁷ Aritaki iinja ikijeyanakirini Tajorentsi maawaeni theenkiriri, rowashironkaaperoeyerini. Tema rotyaanteeyeerini maawaeni paamariki kaari tsiwakanitatsini.

²⁸ Riraga ajoriiyotzinkariteni rowamaapiinteeyakirini kaari pinkathatzirori rojankinarini Moeseeshi. Eenitatsirika apite kantatsiri, aririka ikaatzi 3: “Eeniro rantani, noñeeyakirini”, ari rowamagaeyakirini isheninka. Tee ineshironkatzimaetari.

²⁹ Aririka itheenkere atziri Itomi Tajorentsi, eejatzi ikanterika: “Ratsipetashita ikamaki Jesokirishito, ratsipetashita rapaatakoro riraa, eero rowawijaakotee”; eejatzi ikantzimaterorika Ishire Tajorentsi, rowaga kaminthagaeyerini: ¿Piitizima eero rowashironkaeri Tajorentsi? Aritaki rowashironkaaperotakiri kameetha: ikemawakiroota, kaari raapatziyantari.

³⁰ Tema ayoteeyini ikantzi: “Naaka aritaki nopiyakowenteeyaari, nowashironkagaeyerini naaka”. Eejatzi ikantzi: “Kyaaryo nokantakowenteeyerini maawaeni atziri ikameethatakirika, tema naaka pinkathariwenteeyiririni”.

³¹ Aririka itheenkante atziripaeni, ikijakiri Tajorentsi, riraga añaaperotatsiri: okameethatzi ithaawantaperoeyaarini kameetha, rowashironkaerikari.

Piyaaryoowentero paapatziyari Jesokirishito, eero pithaayi poyaatantyaariri

³² Pikenkithashireeyaani tsika okantari paerani, owakira pikemakotakirini Jesokirishito. Ikiyawenteeyakimironi pisheninka pikemijantzi, omaanta eekiro piyaatatzi paapatziyari rirori.

³³ Apanipaeni ishirontawenteeyakimini, rowashironkagaeyakimini. Tema ifeeyakimini osheki atziri. Omaanta paashinipaeni pitsipateeya-paakarini piyemijantzinkaritepaeni riraga owashironkaenkari.

³⁴ Petakotapiintakiri riraga omonkyaagaarewopaeni. Eejatzi aririka ikoshitakimini powaagawo, pikimoshireeyakini, pikantzini: “Rayeroota. Iinja ojeekaperotayiteeni kameethatayitatsirini janta jenokinta, eero añaapae koshiteeni janta. Akanteetatyeyyaani ajeekaeyeni janta okameetheyaaperotzinta”.

³⁵ Eero pipeyakotziro pikimoshirewentziri, eekiro piyaatatyee pikimoshireeyanakini. Kyaaryo, ipinatemi Tajorentsi.

³⁶ Okameethatzi pikantyaani pikyaaryoowentero maawaeni ikowakaemiri Tajorentsi, roojatzi imatantakimirori ikantakimiri.

³⁷ Tema okantzini Iwaperite Tajorentsi: “Rooteentsi ipokae Awinkatharite, eero ojamanitzi, tema ikantzi: ‘Ari nopokae.

³⁸ Okameethatzi ikemijantaperoeyenani riraga nowameethatziri. Omaanta rookaerorika ikemijantzi, eero niweshiryaaawentaari’ ”.

³⁹ Tee atsipateeyarini aari riraga ookaeyirorini ikemijantzi: riyateeyeni rirori paamariki kaari tsiwakanutatsini. Akemijanteeyini aaka, aateeyeni jenokinta.

11

Ranteeyinirini aapatziyariri Tajorentsi paerani

¹ Paapatziyari Jesoshi piyotaperotantakari imataperotemiro maawaeni ikantakimiri. Eenitatsi osheki kaarira añaeyini, omaanta aapatziyari Jesoshi, rootaki ayotantakariri añaeyeerini iinja maawaeni ikashiyakagaeyakaerini.

² Raapatziyari Tajorentsi riraga paejatziitani rootaki ifaaperotantariri Tajorentsi ikameethatzi.

³ Aapatziyari aaka, rootaki ayoteeyantakarini ifaawaetakira Tajorentsi rootaki ojeekantakari kipatsi, jenokinta, eejatzi maawaeni jeekantawori. Ifaawaetaki, jeekanaki: tekatsi raashitero riwetsikantawori.

⁴ Raapatziyarini Tajorentsi Aweerini, rootaki ifaaperotzitantakariri Tajorentsi okameethatzi ipashitakariri; omaantakya riraga Kayeeni, tee raapatziyari, rootaki kaari ifaaperotantawo okameethatzi ipashiwitakaririni rirori. Ifaaperotakiri Tajorentsi Aweerini ikameethatzi, rootaki ifaaperotzitantakariri ipakiriri. Ikamakini rirori paerani, omaanta okameethatzi akimiteyyaarini: aapatziyeyaarini ifaaperoyanteerini Tajorentsi akameethatzi.

⁵ Raapatziyari Tajorentsi Enoko, kaari ikamanta. Añaatsi rini, raaneeri Tajorentsi jenokinta. Tekatsi ñeerini eejatzi: kyaaryo, raaperotaneeri jenokinta. Tekirani raayirini, ikantzini: “Kyaaryo, noñaaperotakiri Enoko ikameethatzi”.

⁶ Eerorika aapatziyari, eero ifaaperoyeeni akameethatzi. Eenitatsirika kowatsiri rareetyaari Tajorentsi, okameethatzi raapatziyaperotyaaari, eejatzi riyotaperotanaki ipinateri kowaperotatsiri riyoteri.

⁷ Eejatzi raapatziyari Tajorentsi Noeni. Ikantzirini rirori: “Iinja opoke osheki inkani, inkaaretanaki maawaeni. Piwetsirino antawo pitotsi paw-ijakotanteeyarini”. Ari ikemijantaperotakiri. Ojarentsitaperotawitani, omaanta rantaki pitotsi, rawijakotantaari, eejatzi rawijakoeyantaarini maawaeni jeekimoeyiririni ipankoki. Tee raapatziyeyarini paashinipaeni isheninka, rootaki ikantakotantakari, rowashironkaeyantakaririni Tajorentsi. Omaantakya riraga Noeni nowameethatziri: tema raapatziyari rirori.

⁸ Eejatzi rirori Awaraamani, raapatziyarini Tajorentsi. Ikantzirini rirori: “Nokowaki piyaate paashiniki kipatsi, janta inteena: aritaki pijeekapae. Nopemiro pashitaperotyaari eerori; eejatzi noperi pitomi, picharini, maawaeni. Thame piyaate, nokoyi noñaayemiro”. Ari riyataanaki, omaanta tee riyotzi tsikarika riyaaate.

⁹ Raretantakari, iñaapaakiri paashini atziri jeekatsiripaeni. Okimiwitaka kaari iipatsite, tee ijeekaperotzi, omaanta ikinayitakini; omaanta ikantani raapatziyari Tajorentsi. Eejatzi ikimiteeyakani itomi Ijaaka eejatzi icharini Jakoowo: tee ijeekaperotzi, tee riwetsikaeyini kameethari ipanko,

¹⁰ omaanta ikenkithashireeyironi paashini inampi, kaari riwetsiki atziri. Riyoteeyakini iinja ragaeyaneerini Tajorentsi janta inampiki, riwetsikakiri rirori.

¹¹ Aapatziyari Tajorentsi Jaarani: antyashipawo ini, tee itzimi otomi. Roojatzi antyaashipawoperotantanaka. Ikantakiro Tajorentsi: “Iinja itzime pitomi”, roojatzi aapatziyantanakari. Okantzi: “Eero ramatawitana Tajorentsi”. Roojatzi itzimantaka.

¹² Eejatzi antyaashipariperowitakani Awaraama, oshekiperotaki rojarentsite. Tee itzimawita apaani itomi, omaanta roojatzi iroñaaka itzimakaanakawo iina otomi. Iroñaaka ikaateeyini isheninkapaeni oshekipero, eero amatziri ayoteeyerini tsikarika ikaateeyini: ikimiteeyakarini ompokiropaeni, eero amatziri ayoteeyerini tsikarika ikaateeyini. Eejatzi ikimiteeyakawoni opane impaneki janta othapyaaiki inkaare, oshekipero.

¹³ Ari ikamaeyakini riroripaeni aapatziyariri Tajorentsi: ijeekaeyawitani Kanaanaki, omaanta tee iñaaperoeyironi maawaeni ikantakiririni Tajorentsi. Inta riyoteeyakini iñaagaero iinja. Ikanteeyini: “Tee nonampitaperotawo kipatsika, tee nojeekaperotzi jaka”.

¹⁴ Rootaki ayoteeyatarakini ikowaeyakini rareteeyaani paashiniki nampitsi inampiperotantapaeyaawori.

¹⁵ Ikowaeyeenimi ipiyeeyaneenimi janta Ejiipitoki ipoñaakanta, ari riyaa-teeyeenimi.

¹⁶ Omaanta ikowaeyakini riyaa-teeyeni okameetheeeteenta nampitsi: rowaga jeekatsiri jenokinta. Rootaki riweshiryaaawenantakariri Tajorentsi rirori: tee ipashiwentakaematari, itomintaperoeyakarini. Eejatzi riwetsikaeyenirini ijeekaeyantyarini.

¹⁷ Ari ewankaritapaaki Ijaaka, roojatzi iñaantakari Tajorentsi Awaraama, riyotantyaari kyaaryorika ikemijantaperotziri. Ikantziri: “Powamayenari pitomi papintzite, pitayenari”. Ikemantakariri, ikantziri: “Ari, niyaate nowamaeri”.

¹⁸ Paerani ikantzirini Tajorentsi Awaraamani: “Iroñaaka eenitatsi pitomi papintzite, piitakiri Ijaaka. Rirotaki ashitayiteeyaaririni picharineetayiteeyaarini, maawaeni. Tekatsi paashini ashityaarini”.

¹⁹ Ikenkithashiryaaaka: “Ikantana Tajorentsi: ‘Rirotaki ashiteeyaaririni picharineetayiteeyaarini, maawaeni’, tekira itzime rirori. Omaanta iroñaaka ikantakina: ‘Powamaeri’. Niyotaki aririka nowamaeri, ari ipiriinteeri”. Riyataanaki, rooteentsi rowamaerimi, omaanta ikantziri Tajorentsi: “Eero powamaeri, omaanta noñaantatziimi. Iroñaaka niyotaki pipinkathataperotakina”. Ari okimitzimotawitakariri Awaraama ipiriinteeneri itomi, añaanee eejatzi.

²⁰ Eejatzi rameentakari Tajorentsi Ijaakani, rootaki ikantakowenantariri Jakoowoni eejatzi Isawoorini. Ikantziri Tajorentsi: “Pitajonkakowenterini notyomi apite”. Rootaki itajonkakowenantariri osheki.

21 Eejatzi ikimitani Jakoowo, rameentakari Tajorentsi. Rooteentsi ikame, omaanta ipiriinantanakawo ikotzi amitakoterini; roeyotashitakari Tajorentsi, ikantziri: “Pitajonkakoewenteeyerini itomipaeni Josee”.

22 Eejatzi rirorini Josee, rameentakari Tajorentsi. Paerani ijeekini Ejiipitoki, eejatzi maawaeni isheninka, omaanta riyotaki ragaeyaneerini riraga Tajorentsi joriiyopaeni janta iipatsiteki. Rootaki ikanantariri isheninka: “Rooteentsi nokame. Iinja, aririka piyaateeyaneeni aepatsiteki aari, pagaeyaneeronikya notonki, pikitatero janta”.

23 Paerani ikanteeyawitarini riraga iwinkatharite ejiipitojatzi: “Nosheninka, piñaakiri roshekiyanakini joriiyopaeni: tee okameethatzi. Piyaateeyini powiinkaeyerini maawaeni itomipaeni, owakira tzimayitatsirini”. Ari riraga iriri Moeseeshi rameentakari Tajorentsi, eejatzi riniro: ipinkathateeyirini Tajorentsi, rootaki ikanantari: “Eero apinkathatziri riraga iwinkatharite ejiipitojatzi. Ikameethataki atomi, eero ashinetziri rowiinkiteeri”. Ari imanapithatakiri, kaari rowamaantyaari.

24 Ari roojatzi oñaakiri Moeseeshi rishinto pinkathari. Okenkithashiryaaka: “Eero nowamaeri, inta nokimitakaantyaari notyomi, ijeeki nopankoki”. Roojatzi rantaritanaki. Rameentakari Tajorentsi, rootaki ikanantari: “Tee nokoyi nosheninkatyaari ejiipitojatzi, naaka joriiyo”.

25 Riyotaki raapatziyeyarini Tajorentsi joriiyopaeni, rootaki rowashironkagaeyantakaririni rirori ejiipitojatzi. Ikimoshireyewitakani irirapaeni, omaanta tee okameethatzi rantakiri, rootaki kaari ikowanta Moeseeshi isheninkateeyaarini.

26 Tee ikoyiri iyorikite ejiipitojatzi ijeekimowitakari, omaanta ikowaperotaki raapatziyari Jesokirishito, ikemaatsitawentakari rirori. Riyotakini iinja ipinateri Tajorentsi.

27 Rameentakari Tajorentsi, riyotaki tee ikoñaatzi irira, omaanta riyotaki kijjokiro royiri; rootaki kaari ithaawanantari pinkathari, eejatzi ishiyapitheeyakarini ejiipitojatzi, ragaeyanakirini maawaeni ijoriiyotzinkarite.

28 Eejatzi rameentakari Tajorentsi, riraga kantziriri: “Iroñaaka tsiteniriki notyaanteri nonampiri rowamaeri itomipaeni theenkaeyanarini, riraga jewatatsiri ikoñaatzi. Omaanta aririka powamaeri owisha, pitziritero pipanko riraa pikyaapiintzira, rawijantyaari riraga owamaantatsiri, eerokya rowamaeri pitomipaeni”. Ari raapatziyakari Moeseeshi, eejatzi raapatziyaka-gaeyakarini ijoriiyotzinkarite, kaari ikamaeyantyaani itomipaeni. Ro aentawori kitejiri: “Rawijantaririni ronampiri Tajorentsi”.

29 Eejatzi raapatziyeyini maawaeni joriiyopaeni. Ishiyapitheeyakarini riraga ijoraarotepaeni ejiipitojatzi. Royaateeyawitanakarini irirapaeni, raawaerimi. Eenitatsi otzikaeyakiririni joriiyopaeni antaworoña inkaare, tekatsi ikineeyaneeni. Riyotaki Tajorentsi raapatziyeyarini, rootaki iteenkaryaatantakawori inkaare, okipatsitanaki niyanki. Intsipaeete rawijeeyanakini intatsikeronta maawaeni joriiyopaeni. Royaateeyawitapaakarini ejiipitojatzi, omaanta roepiyaagaero Tajorentsi inkaare, agaeyakirini joraaropaeni.

30 Eejatzi rameentakari Tajorentsi joriiyopaeni janta Jerikooki. Rotantonakitanteeyakawoni mapipaeni inkinaagaakitakirori pankotsipaeni, rotzikagaeyakirini joriiyopaeni. Omaanta ikantziri Tajorentsi: “Pishonkaeyanakyawoni nampitsi. Apaani kitejiri, apaani pitapoteeyaawo; paashini eejatzi, paashini eejatzi, roojatzi 7 kitejiri”. Ari monkaatapaaka kitejiri 7, roojatzi opariyantanaoka antantonagaakitachari. Rowamagaeyakitzirini theenkiriri Tajorentsi.

31 Ojeeki janta tsinani, oetachari Raawa. Paerani osheki oshinetaayitarini shiramparipaeni kaari ayi. Aapatziyari Tajorentsi roori, rootaki ami-

takotantariri rotyaantaneuropaeni Joshoe raminero nampitsi. Tee okami roori janta Jerikooki, tee okimitari paashinipaeni theenkaeyantatsirini.

³² ¿litaka paashini nokenkithatakoteri? Oshekitanaki iroñaaka nojankinari, omaanta ijeeki oshekipero paashinipaeni ameentariri Tajorentsi: Jeryoo, Waraaka, Shaansho, Jete, Iraviiri, Samoeri, eejatzi paashinipaeni kamanantayitzirorini iñaani Tajorentsi. Eero iroñaaka nothonkimiro nokamantzimiro maawaeni rantayitzirini.

³³ Rameenteeyarini Tajorentsi paashinipaeni, rootaki ranaakoeyantawakaririni rowayiritepaeni. Rameenteeyarini paashinipaeni rootaki imatantawori kameetha ipinkathariwenteeyirini isheninka, eejatzi imatantakanariri Tajorentsi ikantakiriri. Rookawitakari manitzimashiki, omaanta rameentakari Tajorentsi, rootaki kaari rowantari.

³⁴ Paashini rookawiitari paamariki, omaanta tee itaga. Ithatyagaeterimi paashinipaeni, omaanta rowawijaakotagaantakiri Tajorentsi. Imantsiyatagaantaki, omaanta retsiyatakotagaantakiri, ishintsitakaagaantakiri. Imatakaagaantakiri omanatachari. Romishiyagaantakiri omanaterinimi aapatziyariri Tajorentsi.

³⁵ Ameentariri tsinanipaeni, rootaki ipiriinantaari oemini, eejatzi otomi-paenini.

Omaanta omawitya ameentariri rowashironkaagaanteetakiri paashinipaeni aapatziyariri Tajorentsi, rowatsinagaanteetakiri; ikantziri: “Aririka pookaero paapatziyariri rirori, ari kameetha nopakagaemi”. Omaanta ikantziri: “Eero nookiro naapatziyari. Iinja kameetha ijeekakayena Tajorentsi”.

³⁶ Ari ishirontawentagaantakari, ipajapajaatagaantakiri, tak, tak, tak; roojotagaantakiri kareenathaki, romonkyagaantakiri,

³⁷ itsitokagaantaki mapiki, pog, pog, pog. Itotakiri ithakiryaaakiri, thatzik. Ithatyagaantakiri ithatyaamentoki, petzik. Paashinipaeni tee ikithaata kameetha, omaanta roori ikithaatashitakari imashi owisha eejatzi imashi chiiwo; okoetyeemotakari oetarikapaeni, ikijeetakiri, rowashironkaetakiri.

³⁸ Ikinayitanakini teenta ijeeki atziri eejatzi tonkaariki. Imanapithayitakarini kijakiriri janta omooki impeeta. Ikameethaperoyakini, omaanta tee raakameethatziri riraga theenkantatsiri.

³⁹ Ari rameenteeyarini Tajorentsi rootaki iñaaperotantakariri Tajorentsi ikameethatzi; omaanta tee iñaaperoyeroni maawaeni ikashiyakaakaririni.

⁴⁰ Okameethaperotaki ikowakagaeyakaerini Tajorentsi: tee ikowakagaeyirini riraga paejatziiteni reewateeyeeni iñeeyeroni, omaanta ikowaki amonkaatawakagaeyeeyaani añeeyeroni maawaeni.

12

Ikantziri: “Pikyaaryoowenteniri Tajorentsi ikowakaemiri, eero piperashiryaawo”

¹ Ari osheki raapatziyeeyakarini maawaeni irikapaeni nokenkithatakoeyakirini. Iroñaaka okimitaka ipiyotashiiyakaeni, raminakoeyakaeni riyoteeyantyaarini oetarika anteeyerini aari. Noshiyakaawentemiro: tema rameteeyawoni ewankaripaeni ishiyeeyani riyotantyaari ninkarika anaakotantatsini. Aririka ishiyeeyanakini, rookagaantanakiro iithaaripaeni ishiyaperotantyaari. Aaka oshiyakaawentecha kaari anantyaawo kaari kameethatatsi amatantyaawori anteeyeroni maawaeni ikowakagaeyeerini Tajorentsi, akaaryoowentero.

² Akantyaani akenkithashireeyerini Jesoshi, riraga owawi-jaakoeyakaerini paerani, eejatzi rirotaki agaeyaneerini iinja jenokinta. Osheki ikemaatsitawenteeyakaeni koroshiki paerani, osheki rowashironkagaeyakirini rirori. Omaanta riyotaki ijeekagaeyeeni kameetha janta jenokinta, rootaki ikemaatsitawenantakaeri. Iroñaaka ijeeki rirori janta rakoperoki Tajorentsi, ikaateeyakirini ipinkathariwenteeyakaeni.

³ Osheki paerani ikijeeyakirini theenkantatsiri, osheki rowashironkagaeyakirini. Iroñaaka okameethatzi pikenkithashiryaaeroeyerini, eejatzi eero powashireta, eero pijamashiryaaowo.

Rowashironkaakiri Tajorentsi aapatziyariri Jesoshi antzirori kaari kameethatatsi

⁴ Aririka ikanteeyawiteeni antzirori kaari kameethateeyatsirini: “Thame ashinkitya. Thame antero oetarika akowakiri”. Kyaaryo niyotakimi pikanterika: “Eero nantziro. Eejatzi eero, pookaero pantayitzirini”. Omaanta tekira ikijantaperoetzimiro. Tekira rowamaanteetzimiro, tekira rowashironkaawentzimiro roojatzi pikamantakya.

⁵ ¿Pipeyakotakiroma itomintakimi Tajorentsi? Pikenkithashiryagaero eejatzi iroka kaminaakiriri paejatziiteni: “Notyomi, aririka nowashironkagaemi, eero pikijana, tema naaka Piwinkatharite. Eejatzi aririka nowashironkayemi, eero pikantashiryaaashita.

⁶ Aririka rantero nonintanewo kaari kameethatatsi, ari nowashironkaakiriri. Nokowaki niyotakaantyaariri tee okameethatzi rapitapiintero. Aririka nowashironkayemi piyotantyaari notomintaperotakimi”.

⁷ Aririka rowashironkaeyemini Tajorentsi, eero pikantashiryaaashita. Inintashireteeyakimini, itominteeyakimini, rootaki rowashironkaantakimiri. Tema ameteeyawoni aari owashironkaapiinteeyirini atomipaeni.

⁸ Maawaeni shirampari rowashironkagaeyakirini itomipaeni. Eerorika rowashironkaemi Tajorentsi, tee eeroka itomi, rishinto: tee pisheninkatari.

⁹ Rowashironkagaeyakaeni ashiteeyerini, omaanta tema apinkathateeyakirini. Tema eejatzi okameethatzi apinkathateeyerini Tajorentsi ashiteeyerini, akanteetatyeeyaani ajeekantyaari janta jenokinta.

¹⁰ Riraga ashiteeyerini rowashironkagaeyakaeni eejatzi riyotagaeyakaeni ayoteeyantakarini ajeekaeyini kameetha jaka kipatsiki: eero ojamanitzi, ari akamaki. Omaanta tee riyoteeyini maawaeni, raamaashitawitani rirori; ikijashitee. Omaantakya riraga Tajorentsi, tee raamaashitayitani rirori, riyoperoyeakaeni kameetha: kameetha rowashironkagaeyakaeni, kameetha riyotaaperoyeakaeni. Rootaki atsipatanteeyaririni rirori akanteetatyeeyaani akameethaperoyepaeni.

¹¹ Aririka rowashironkagae, tema owashirewitanaka, tee akimoshiryaaawitanaa. Omaanta roojatzi akenkithashiryaa, ayotaki riyotagaeyakaeni akimoshireeyanakini eejatzi akameethatanaki.

Piweshiryaaawenteeyaarini Tajorentsi

¹² Pikimiteeyawitakani pimakoteeyatziini. Pipiriintanee, pishintsitane: piweshireyanakyaani.

¹³ Pikyaaryoowentero ikowakaemiri Tajorentsi. Piweshiryaaaka-gaeyaarini piyemijantzinkarite owashireeyawitacharini ikemijantaperoyantyaarini rirori.

¹⁴ Pikowaperoyeni paakameethateeyerini maawaeni paashinipaeni atziri, eero pikijiri. Eejatzi pikowaperotaki pijeeki kameetha: eerorika pijeeki kameetha, eero pimatziro pikemijantakagaeyerini paashinipaeni, eero riyoteeyirini Awinkatharite.

¹⁵ Pamitakotawakagaeyaani, piyotaawakagaeyaani, riyoteeyantyaarini maawaeni asheninkapaeni ineshironkaeyakirini Tajorensi. Kyaaryoowa pikijashireeyiririkari pisheninka, tee okameethatzi. Aririka pikijawakagaeyaani, eero piyeekaeyini kameetha, eejatzi pookaeyeeronikari paapatzi-yari.

¹⁶⁻¹⁷ Piyoteeyakini iitaka rantakirini Isawoori. Rirotaki itomi Ijaaka; Isawoori rirotaki jewatatsiri ikoñaatzi; riraga Jakoowo, impaetatsiri. Ari rameteeyawoni ashiteeyaririni ikantakowentaperotziri jewatatsiri ikoñaatzi itomi, itajonkakowentyaariri Tajorensi. Eejatzi ikantziri: “Eeroka poyaateenani, ashitayiteeyawoni tzmimotayitanarini”. Eejatzi ikimiterimi rirori Ijaaka, ikaminthaaperoterimi Isawoori. Omaanta paashini kitejiri osheki ikemakiro riraga Isawoori itashe, roojatzi iñaakiri rirentzi eenitatsi osheki rowari. Ikantziri: “Yeeyi, pipena noyari: aaperotakina notashe”. Ikantziri: “Aririka ikantakowentakina naaka Pawa, eejatzi ikantena nopoyaateeyari, ari nopakimiro poyari”. Ikantziri: “Ari, eerokaritya. ¿litaka nokowantyaari naaka ikantakowentena iinja? Rooteentsi nokame”. Ari ipakiri rowari.

Tema piyotzi eerokapaeni, roojatzi ikenkithashiryaaawitanaa Isawoori, raawitanakanari rowanawo iriri, ikantawitapaakari: “Pawa, nokowaperotaki pikanteri Tajorensi nopoyaateemi eejatzi itajonkawentena”. Rakawakiri: “Eero. Nokantakowentakiri iroñaaka pirentzi. Eero iroñaaka napiitziro nokantakowentzimi”. Tee ikoyi Isawoori itajonkawentero Tajorensi paerani, tema itheenkakiri. Eero pikimitaari iroñaaka eerori.

Kameetha ikaminthagaeyakaeni Tajorensi iroñaaka: eero akimitari paejatziiteni, riraga thaawanteeyakaririni

¹⁸ Tee piñeeyironi iñeeyakirini paejatziiteni janta tonkaariki Shinayiiki, ithaawaeyantakarini. Ikamanantakariri Tajorensi Moeseeshi maawaeni ikowakagaeyakiririni, iñaakiro omapokanaka ootashitaka paamari, otsiteniyitaanaki eejatzi, iñaakiro antawo tampyaa.

¹⁹ Ikemaeyakironi isheninka eejatzi ishintsitzi itziwootzi eejatzi ike-maeyantakaririni Tajorensi, ithaawanteeyakarini osheki, ikanteeyini: “Eero piñaaneeyanani eejatzi, osheki nothaawanteeyakimini. Nokamikari”.

²⁰ Ikantzi Tajorensi: “Tee nokoyi ipoke jaka tonkaariki atziri eejatzi ipira. Ipokerika jaka ipira, pompojeri, powamaeri”. Ari ithaawaeyanakini osheki maawaeni atziri.

²¹ Eejatzi riraga Moeseeshi, ithaawaeyanakini maawaeni iñeeyakirini; ikantzi: “Osheki nothaawanaki, rootaki nometatantanakari”.

²² Omaanta eerokapaeni, tee piyaateeyini Shinayiiki, rootaki kaari pithaawaeyantani. Omaanta okimitakawo piyaateeyakini janta paashiniki tonkaari, iitachari Shiyoo, rowaga jeekatsiri janta Jerojareeki: oshiyakawori inampi Tajorensi. Ñaakiro, kimitaka piyaataperotaki paashiniki Jerojaree, rowaga jenokijato: pareeteeyakarini Tajorensi, ikaminthaaperoeyakimini, rootaki kaari pithaawaeyantani. Eenitatsi janta oshekipero ronampiripani, ipiyotawenteeyakarini, romampaawenteeyakarini, maawaeni.

²³ Janta ijeeki maawaeni aapatziyariri Jesoshi itominteeyakarini Tajorensi, maawaeni jeekaperotatsini janta: eeniro ojankinataka iroñaaka iwaero, maawaeni. Rirotaki rirori, riraga kantakowenteeyakaerini aakapaeni maawaeni, antakirorika kameetha rooma teerika antziro. Eenifatsi eejatzi maawaeni riraga aapatziyeeyaririni paerani; rowameethateeyakirini Tajorensi, kameetha ijeekaeyini iroñaaka jenokinta.

²⁴ Eejatzi okimitaka pareetaka Jesoshiki, riraga iyotagaeyerini maawaeni ikanteeyakirini Tajorentsi. Paerani rowamaakiri Kayeeni rirentzi Aweeri, rootaki rowashironkaantakariri rirori. Rowamagaetakiri eejatzi Jesoshi, rapaatawenteeyakaeni riraa. Anaakoperotantanki rashi Jesoshi tema rootaki ayotantakari ari imatero rowawijaakotee ikaminthagaeyantakaerini Tajorentsi.

²⁵ Paapatziyeyaarinira riraga kenkithatakagaeyimirini, kyaaryoowa pipiyathatarikarira. Paerani ipiyatheeyakarini asheninkani Moeseeshi. Isheninka rinawita, omaanta tee raapatziyari, rootaki rowashironkaanteeyakaririni Tajorentsi. Kaari atziri kowatsini ikenkithatakayemi iroñaaka, omaanta riraga Tajorentsi. Osheki ranaakotantaki ipinkatharitzu. Eerorika paapatziyari Jesoshi tema ari rowashironkaaperoyemini osheki.

²⁶ Paerani janta Shinayiiki ikenkithatakaantakariri Tajorentsi Moeseeshi, omoyeka kipatsi. Omaanta ikantzirini rirori: “Iinja noweyaantawakyaawo nomoyekero eejatzi kipatsi, omaanta eejatzi nomoyekakoteri jenokijatzi maawaeni”.

²⁷ Ikantzini: “Ari noweyaantawakyaawo nomoyekero eejatzi”. Aritaki ithonkiro maawaeni onikaeyacharini, maawaeni kaari kijotaperotatsi. Oztimagaantanaki kaari onikachani.

²⁸ Ari iinja ajeekaeyanteeyawoni janta paashiniki kipatsi, rowaga kaari thonkanitachani: janta ipinkathariwentaperoyeeni. Rootaki okameethatantari apaasonkitaperoyeerini, akyaaryoowenteneni maawaeni ikowakaakaeri; thame apinkathataperoyeerini maawaeni.

²⁹ Tema roshiyakawo Tajorentsi paamari taantanero. Okameethatzi ithaawantaperoyaarini maawaeni kaari pinkathatziriri rirori: tema ari ithonkaperoyakirini maawaeni theenkaeyiririni.

13

Riweyaantakari ikaminaakiri

¹ Ari, pinintashiryaawakaaperoyeaani: pikimitakaanteri paashinipaeni ririra piyemijantzinkarite, eekiro piyaatatyee pinintashireperoteri.

² Aririka rareetemi kaari piñaapiintzi, paakameethatawakiri. Eeniro aakameethatawakiriri kaari iñaapiintzi, iitawitari isheninka riraga raakameethatzi: jaa, ronampiripaenimache Tajorentsi rineeyini.

³ Pikaminthagaeyerini maawaeni ayemijantzinkarite, riraga romonkyaa-gaetziripaeni: kimitakimi pijeekakitzi janta omonkyaaagementosiki, tema ari pikowakimi ikaminthagaeyeminimi eerori. Pikaminthagaeyerini maawaeni rowashironkagaetzirini: tema pisheninkaeyakarini.

⁴ Okameethatzi aye aena; okameethatzi rowaga tsinani aye oemi. Okameethatzi imatero shirampari iina; okameethatzi oshinetayaari tsinani oemi. Omaanta rowashironkagaeyerini Tajorentsi maawaeni kaari kinataworini iina eejatzi roori tsinani kaari kinatarini oemi. Eejatzi rirori ewankari aritaki rowashironkaeyakirini Tajorentsi ñaathatayitaworini tsinani kaari rayi. Eejatzi okimitya roori tsinani eero oñaathatari shirampari kaari ayi.

⁵ Eero pikoyi poshekeeri piyorikite, omaanta piweshiryaawentyaawo tzimimoeyimirini. Tema ikantzi Tajorentsi: “Eero noshinetzimi pashironkaya, kijokiro nowaeyemini”.

⁶ Rootaki okameethatantari akantapiinteeyeni: “Niyotaki ramitakotapi-intakina Awinkatharite, eero nokenkithashiryaapiinta. Tekatsi ikantena atziri rowashironkayena”.

⁷ Pikenkithashiryaaperoteri tsika ikantari riraga aapatziyakagaeyimirini: riraga iyotagaeyimirorini iñaani Tajorentsi. Pikenkithashiryaaperotero

maawaeni imatakagaeyakimirini, roojatzi pikimiteeyaarini rirori, paapatziyaperoeyaarini Tajorentsi.

⁸ Tee ipaashinitapiintzi Jesokirishito, roojatzi ikanta: paerani, iroñaaka, roojatzi linja.

⁹ Eero paapatziyawo riyotaantashitayarini atziripaeni. Tema okameethatzi akemijantero riyotagaeyeerini Tajorentsi, riraga neshironkaeyeerini. Eenitatsi kantawenteeyeerorini oetarika owaeyaarinimi, omaanta ratsipetashitakawo: tee owameethateeyirini riroripaeni, eejatzi eero owameethateeyeni aari.

¹⁰ Ikamawenteeyakaeni Jesokirishito, awijakoeyaantarini; omaantakya rirori riraga kantziriri ñaanakowenantatsiripaeni: “Pitayeniri nopira nawijakotanteeyarini”, ratsipetashiteeyakawoni, eero rawijakotee.

¹¹ Riraga iwinkatharitepaeni ñaanakowenantatsiri rowamaapiintziniri piratsi eejatzi raapiintziro riraa janta ipankoki Tajorentsi. Ikantziri: “Eeniro rantani nosheninka, rootaki nowamaantariri piratsi piyotantyaari ikowaki pikamintahayeri. Eenitatsi iroka riraa”. Roojatzi ragaeyanakironi iwatha piratsi janta inteena, itaakiri.

¹² Eejatzi ikimitakaantakiri Jesoshi, ragaeyanakirini inteena rowamaantakariri: tee ari rowamaeri nampitsiki. Omaanta ikamaki rowameethateeyantakaerini.

¹³ Aririka ishirontawentee theenkantatsiri, aririka rowashironkagaeyeeni, omaanta okameethatzi akantyaani aapatziyari Jesoshi. Tema ishirontawenteeyakarini rirori, rowashironkagaeyakirini.

¹⁴ Kaari anampipero iroka kipsati, omaantakya akowaeyakini anampita-peroteeyawo janta jenokinta.

¹⁵ Aririka aapatziyari Jesokirishito, okameethatzi akamantapiintteeyerini paashinipaeni: “Osheki ikameethataki Tajorentsi, osheki nopinkathatzi”.

¹⁶ Pikantyaani pantayiteroni kameethatayitatsirini eejatzi pikamintagaeyerini paashinipaeni: rootaki ikowakagaeyakimirini Tajorentsi.

¹⁷ Pikemijantaperoyerini riraga kenkithatakagaeyimrorini iñaani Tajorentsi, pipinkathateeyerini. Okameethatzi riyotagaeyemini rirori kameetha, pikameethashireeyanteeyarini. Linja rojampitawakiri Tajorentsi: “¿Litaka piyotaaakiriri riraga kemijanteeyakimirini? ¿Kameethama raapatziyakimi?” Ari ikamanteri. Tema kameetha rakeri: “Jee. Kameetha raapatziyakina”. Omaanta eerorika paapatziyari ikanteri: “Tee raapatziyana”, roojatzi rowashironkaantakimi Tajorentsi.

¹⁸ Tee niyotzi enirorika nantani, nokenkithashiryaa tee añiuro; omaanta nokowaki pamanakotena eero otzimanta nantani.

¹⁹ Eejatzi pamanakotena intsipaete nareetzitanteemiri eejatzi, añaawakaanteeyaarini.

²⁰ Eejatzi nokanteri ramitakoeyemini eerori. Niyotaki ikemijantena Tajorentsi, tema itajonkawenteeyakaeni: ikowaki ijeekakagaeyeeni kameetha. Paerani eejatzi ipiriintaneeri Awinkatharite Jesokirishito: riraga kantakowenteeyakaerini, aminakowenteeyakaerini. Raminakowenteeyakaeni, ikimitakari ashtariri rowishate, raminakowiritaantziri riroripaeni. Ikamawenteeyakaeni, apaatawenteeyakaeni riraa, ayoteeyantakarini kyaaryo ikantakaeri Tajorentsi: “Nowawijaakoeyemini, nojeekakayemi jaka nonampikika, pikanteetatyeeyaani”.

²¹ Iroñaaka nokantakiri: “Powameethataperoyerini nosheninka, pimatakayeri kameethatayitatsirini ranteeyantemirorini maawaeni pikowakagaeyakiririni: tema raapatziyeeyakarini Jesokirishito”. Eejatzi nokanteeyimini eerokapaeni: “Pipinkathataperoyerini Jesokirishito, pikanteetatyeeyaani. Aritaki okantyaari”.

Ithonkapaakiniri rojankinatziniriri

²² Noyemijantzinkarite, tee oshekitzi iroka nojankinateeyimirini: pikenkithashiryaaaperoyeroni.

²³ Piyoteeyakini romonkyaagaetakiri ayemijantzinkarite Temoteeyo omonkyaagementotsiki, omaanta shitowanee iroñaaka. Aririka intsipaete rareetya jaka, notsipataneeyaari jaga pinampiki, noñeeyapaemini.

²⁴ Niwethateeyakarini maawaeni kenkithatakaantatsiri eejatzi maawaeni ayemijantzinkarite. Riwethateeyimini maawaeni itaaryajatzi, riraga aapatziyariri Jesoshi.

²⁵ Nokowaki ineshironkaeyemini Tajorentsi, maawaeni. Aritaki okantyaari.

Ari okaatzi.

JANTYAAGO ROJANKINATZINIRI IJORIIYOTZINKARITEPAENI JATAYITANEENTSIRINI

¹ Nokoyi niwethatemi eerokapaeni nojoriiyotzinkarite tsikarika pikanta piyeeki. Naaka Jantyaako, roojatzi nokanta nokemijantaperotakiro ikowakaakinari Tajorentsi eejatzi nokemijantaperotakiro ikowakaakinari Jewaperowentakaeri, riraga Jesokirishito. Nojankinateeyemini eerokapaeni noyemijantzinkarite jatayitaneentsirini inteenaperoki paashinikipaeni kipsatsi.

Opomeentsitzimotakimirika oetarika, pameentaperotyaaari Tajorentsi

² Iroñaaka noyemijantzinkarite, nokamantemi: omawitya opomeentsitzimotakimi oetarikapaeni, eero pikijashitari Tajorentsi, inta okameethatzi pikimoshireperotanaki.

³ Tema piyotaki aririka eero pathaagakotawo kaari kameethatatsi oñaantawitakimirika, ari piyotaperotanaki eekiro piyaataty pameentanakyaari rirori roojatzi ari pikyaaryoowentaperotanakiro maawaeni ikowakaakimiri, omawitya pikemaatsitawentyaawo. Roojatzi pishintsishireperotantanakya.

⁴ Eekiro piyaataty kameetha pishintsishireperoeyanakinikya pikyaaryoowenantaanariri irira ikowakaakimiri, rootaki pikameethashireperotantanakyaari piwetsikashireperoteeyaani, pimateeyantyaaworini pantero maawaeni ikowakagaeyakimirini.

⁵ Tekirarika piyotaperotziro ikowakaemiri Tajorentsi, pamaneri riyoteemi. Aritaki ikemaperotakimi, tema ipapiinteeyakimini okaatzi pamanakotziriri, aritaki ipakimi kameetha yotanitaantsi, eero ithañaapithatzi. Rootaki pimatantyaawori okaatzi ikowakaakimiri.

⁶ Omaanta aririka pamaneri, kameetha pikenkithashiryaaperotyaaari, pikante: “Kyaaryooperotaki niyotaki ikemakina Tajorentsi, aritaki imatakinawo okaatzi nokowakotziriri”. Eero pitheenkashiretzikya pajankanekira. Eerorika pikenkithashiryaaperota pajankanekiki kyaaryoopero ipakimi Tajorentsi, pikimiwitakawo rowaga otamakaari janta antawokinta inkaare. Aririka otampyaate tampyaa ookaagakiro otamakaari janta eejatzi opiyaaganaa. Eejatzi okimita, aririka pikoyi ikemijantemi Tajorentsi pikantakiriri, omaanta pikenkithashiryaarika: “Teerika ikemana aamashitya eerorika ipana”. Kyaaryo eero ipimi, tema pitheenkatziri.

⁷⁻⁸ Riraga kantashitachari: “Naaka nokemijantaperotakiri Tajorentsi”, omaanta tee imonkaatziro ikowakaakiriri, zpiitashitama ari ikemaperotakimi Tajorentsi pikantashiwaetyaaririka, teerika pikantaperotziro irira kyaaryoopero pajankanekiki? Eero ikemaperotzimaetzimi, tema tee paapatziyaperotari. Rootaki kaari iñaantzimi rirori pikameethatzi, rootaki kaari ramifakotantzimi, eero ipashitzimi oetarikapaeni pikowakowitariri. Pikenkithashiryaawaetashitakawo oetarikapaeni. Tee kameetha pikenkithashiryaaperota paapatziyari rirori.

⁹ Okameethatzi pikimoshireperotanaki, noyemijantzinkaritepaeni, kaari ashaagantacharipaeni, rooma reentsitetakimi Tajorentsi iñaaperotakimi pikameethatzi.

¹⁰ Eejatzi eeroka, noyemijantzinkarite ashaagantzinkaripaeni, okameethatzi piweshiryaawentaperotanakyaawo riyotakimiri

Jesokirishito; eero piweshiryaaawentashitawo pashaagawopaeni, tema pikimiwitakawo oteyaki inchashi, tee okijotzi; eechonkiini owaneenkata, intsipaete okami.

¹¹ Paminero inchashinta. Oteyakitanaki owaneenkaperowitaka. Aririka ijenokitapaaki oorya ijaawaperotanakirika, intsipaete ojampiteyatanaki roojatzi opariteyatantanakya oteyaki, eero añaawaero othatanaa. Ari ikanta rirori ashaagantzinkari, eero ojamani ijeeki, intsipaete ikamae, rookawentakyaawo maawaeni tzimimowitariri.

¹² Aririka ipokimotemirika kowatsiri rantakayemiro kaari kameethatatsi omaanta tee pathaagakotawakari okaatzi rantakayemirimi, inta eekiro piyaatatyee pijeeki kameetha, pikyaaryoowentaperotakiniririka Tajorentsi ikowakaakimiri, ari kameetha ikimoshiryaaakaakimi rirori eejatzi ijeeekaaantemiri iinja janta jenokinta. Ashi poyiro pikanteetaapyeeyaani pijeekaperotapae janta. Omawitya opomeentsitzimotakae oetarikapaeni, aririka eshiwentanakiro tema iñaaperotakae Tajorentsi akameethatzi.

Eero athaagakotawo ñaantaantsi

¹³ Aririka pikenkithashireeyaawo pantero kaari kameethatatsi, eero pikantashita: "Ikwakaakinawo Tajorentsi". Tee ikowakaeri Tajorentsi atziri rantero kaari kameethatatsi.

¹⁴ Aririka akenkithashireero antero kaari kameethatatsi, rootaki akowantyaari antero.

¹⁵ Eekirorika aatatyee akowashireero antero aritaki antakiro. Eekirorika aatatyee antero kaari kameethatatsi rootaki apeyakotanteeyaari Tajorentsi rootaki akamantari janta paamariki kaari tsiwakanatitsini.

¹⁶ Ramatawiteemikari kamaari, noyemijantzinkaritepaeni nonintashiretanewopaeni, omaanta eero pishinetaari ramatawitemi.

¹⁷ Riraga jeekatsiri jenokinta riroperori, ikaminthaaperotakae. Opoña maawaeni kameethatatsiri janta Tajorentsi. Tema irira Pawapero rirootaki wetsikiriri kashiri eejatzi ompokiropaeni eejatzi oorya kitejitakotantatsiri. Tee ipaashinitzi rirori, tee roepithokiro oetarika ikantiziri, ashi royiro iñaawaetzi ikenkithashiryaa kameetha.

¹⁸ Ipaekae iñaani rowaga kyaaryooperotatsiri. Aapatziyawori rootaki ikowantakari Tajorentsi asheninkatyaari tema rootaki reentsitetantakaeri. Tema rowawijaakotakae, iroñaaka ashi oyiro akameethatantakari. Eejatzi eekiro riyatatyee reentsitetyaari oshekiniroña paashinipaeni atziri, ashi royiro ikameethatantanakyaari.

Paapatziyaperotyawo okantziri Iwaperite Tajorentsi

¹⁹ Noyemijantzinkaritepaeni, tema eeroka nonintashiretanewopaeni, rootaki nokanantakimiri iroka eero pipeyakotziro: eero intsipaete piñaawaetashita oetarikapaeni pikenkithashiryaaeri eeroka; inta okameethatzi pikowanaki pikemaperotero Iñaani Tajorentsi. Eejatzi eero pikijita intsipaete.

²⁰ Pikijyaarika, ¿piitashitama inimotakiri Tajorentsi? Tee inimotziri, eejatzi eero amitakotzimi pikameethashiryaaantyaari.

²¹ Rootaki nokanantakimiri: eero pompetawo kaari kameethatatsi pantawitakari, eero papiiteero panteero. Eejatzi eero pikenkithashiryaaanaawo kaari kameethatatsi. Pookaperotero maawaeni pikameethashiryaaantaperotaneeyari. Paapatziyawo kameetha okantziri Iwaperite Tajorentsi, rootaki omatanteemiri owawijaakoteemi.

²² Pikemijantaperotero Iwaperite Tajorentsi okantzimiri: eerokya apatziro pikemashitawo, panterorika iroka pamatawitashita apaniroeni eeroka. Tee okameethatzi pikemashityawo, inta pantaperotero.

23-24 Ninkarika kemashitakawori Iwaperite Tajorensi ikimiwitakari aminapoowitachari ñaarontsikira, raminapoowitakawo ipoo riyotantyaari tsikarika ikantaka, omaanta aririka riyaatanee tee ikenkithashiryaaneero, ipeyakotanakiro tsikarika okanta ipoo. Ari ikimita riraga kemashitawakawori Iwaperite Tajorensi, ikemawitakawo tsikarika ikantari, omaanta aririka riyaatanee tee ikenkithashiryaaneero, ipeyakotanakiro, ratsipetashitakawo ikemawitakawo, rooma tee ikemijantaperotziro.

25 Rowaga Iwaperite Tajorensi okameethaperotaki. Rootaki okameethatantari eekiro aataye añaanatapiintero oetarika okantziri. Aririka añaanatapiintero maawaeni kitejiriki, eero apeyakotantawo okaatzi okantziri inta eekiro aatayee antero rootaki ramitakotanteeri Tajorensi maawaeni okaatzi antziri. Itajonkawentee, rootaki akimoshiretantari.

26 Eenitatsirika atziri iitakaawitachari raapatziyakari rirori ikante: “Naaka kemijantzinkaripero”, omaanta eeniro ikijathatapiintziri paashinipaeni atziri, tema ramatawitashitaka apaniroeni. Tee ikyaaryoowentaperotziro ikantziriri Tajorensi, inta ratsipetashitakawo, raapatziyajeempiyakawo. Tema ikowakaakae riraga Tajorensi eero ashintsithatziri ashenkapaeni.

27 Aapatziyaaperotakyaaririka aritaki aneshironkatakiri ookaarewo, riraga ookawentayitanakaririni rinironi eejatzirika iririni, eejatzi okamapithatantakaririni riniro eejatzi ashitariri. Eejatzi aapatziyaperotakyaaririka aritaki aneshironkatakiro roori kamaentsirini oemi. Eejatzi eero apiyakotawo akenkithashiryaagaero kaari kameethatatsi. Tema rootaki ikowakagaeyakaerini Tajorensi.

2

Kameetha pinintaperotawakagaeyaani maawaeni

1 Rooma iroñaaka, noyemijantzinkaritepaeni, paapatziyakari Awinkatharite Jesokirishito, riraga anaakoperotakaeri maperori ikameethaperotaki. Rootaki nokanantakimiri kameetha pinintaperotawakagaeya maawaeni. Tee apatziro ikowakaemiro pikaminthapiintashiyari ashaagantachari, omaanta eejatzi ikowakaakimi pikaminthayityaari riraga kaari ashaagantachari. Eero pimanintashiriiri paashinipaeni atziri.

2 Noshiyakaawentemiro. Aririka pipiyoteeyani ipokapaakirika apite atziri, apaani kithaatawori iithaari rooperori pinaperotachari eejatzi ikyaantakari raniiyote rakoki pinaperotachari, omaanta paashini owashironkaenkari, antyashipawopookitaki imaatha;

3-4 aririka eeroka pipashiwentakaawakyaaririka owashironkaenkari eerorika poejeekawakiri kameetha, pimanintawakiririka pikantashitakyaaririka: “Ari pikatziyapae jaga”. Teerika paakameethatawakiri kameetha, omaanta pikantakotashitakari pipinkathatawakiri riraga ashaagantachari kameetha poejeekantyaari jeekamentotsi kameethari, ¿kyaaryooperotakima paapatziyaperotakari Tajorensi? Tee. Tee okameethatzi iroka, rooma tee paakameethaperotawakiri owashironkaenkari kameetha. Pantakiro kaari kameethatatsi, rooma pimanintawakiri owashironkaenkari pajankanekira.

5 Pikemaperotawakina, noyemijantzinkaritepaeni. Tema riyoyaaperotakiri Tajorensi riraga kaari ashaagantachari raapatziyaperotantyaariri rirori, kameetha ijeekanteeyaari iinja janta okameethaperotzinta. Tema rootaki ikantzitakarini: “Nojeekakagaeyerini jaka nonampiki maawaeni nintaperotanari”.

⁶ Omaanta eeroripaeni pimaninteeyakirini riraga kaari ashaagantachari-paeni, apatziro pipinkathatashitakari ashaagantacharipaeni. Riroma rirowitaka irintapaeni amatawitapiinteeyakimirini kaari pinaperotzimiri pantawaeroki kameetha. Tema eejatzi rirotaki aapiinteeyimirini romonkyaakaantemi omonkyaagementotsikinta.

⁷ ¿Kaarima irintapaeni kantzimatapiintziriri Jesokirishito? Jee, kyaaryo, omaanta tema irira ikameethaperotaki, rirotaki kaminthagaeyakimirini. Tema tee okameethatzi pimaninteeyerini paashinipaeni atziri.

⁸ Eenitatsi rojankinatakotziteetakaririni ikantakirini Jesoshi. Ikantakini: “Pikaminthaaperoteri maawaeni atziri. Pikimitaaga pikaminthaaperotaaga eerokakya, eejatzi pikimiteri riraga paashinipaeni atziri pikaminthaaperoteri”. Pimonkaaperotakirorika iroka, kameethaperotaki.

⁹ Omaanta teerika pikaminthaaperotziri maawaeni atziri inta apaani-paeni pimanintakiri, ari pantakiro kaari kameethatatsi, tee pimonkaatziro ikantakiri Tajorentsi.

¹⁰ Pimonkaatakirorikami maawaeni okantziri rojankinarini Moeseeshi omaanta eenitatsirika apaani kaari pimonkaatzi, tema eejatzi pantakiro kaari kameethatatsi, kimitaka iroñaaka tee pimonkaataneentziro eechonkini apaani.

¹¹ Rirojatziita Tajorentsi kantatsiri: “Eero piñaaminthatziro tsinani kaari payi, eero piñaaminthatziri shirampari kaari payi”. Eejatzi ikantzi: “Eero powamaantzi”. Teerika piñaathatawo tsinani, teerika piñaathatari shirampari, omaanta powamaakiririka atziri, teekya pimonkaatziro ikantakiri Tajorentsi, eeniro pantakiro kaari kameethatatsi, tema pipiyathatakari rirori.

¹² Kyaaryo ikantakowentemini iinja Jesokirishito, pimonkaaterorika okaatzi ikowakaakimiri. Rootaki kameetha pipinkathatantyaariri Tajorentsi, apatziro pikenkithashireeyawo kameethatatsiri, eejatzi powameethapiintero maawaeni pantziri.

¹³ Teerika pineshironkapiintziri paashinipaeni atziri eero ineshironkatzi-imi eeroka Tajorentsi. Omaanta pineshironkaperotakiririka paashinipaeni, tekatsi pikantya pithaawantyaari Tajorentsi aririka iinja areetapaakya kitejitsiri ikantakowenanteeyaaririni maawaeni atziri ninkarika kameethateentsiri.

Kyaaryooperotakirika aapatziyaperotakyaari Tajorentsi aritaki amatakiro ikowakaakaeri

¹⁴ Pamine, noyemijantzinkaritepaeni, eenitatsirika kantashiwaetachari: “Naaka aapatziyaperotariri Tajorentsi”, omaanta teerika rantziro ikantziri Tajorentsi, ¿kyaaryooperotakima raapatziyaperotakari? Tee raapatziyaperotari. ¿Aritakima rowawijaakotakiri Tajorentsi kantashiwaetachari: “Naaka aapatziyariri Jesoshi?” Eero.

¹⁵ Oshiyakaawentero aririka piyotawitakya iroñaaka okoetyemotakari piyemijantzinkarite, tee otzimimotziri iithaari eejatzi rowanawo.

¹⁶ Eerorika pineshironkatziri, piñaawitakarira pikantashitawakyaaririka: “Piyaatera kameetha, ari itajonkawentakimi Tajorentsi paata paanteeyari piithaari pikithaantyaari eejatzi aritaki ipakimi powanawo paata poyaari”. ¿Piitakaawitakama kameetha paapatziyaperotakiri Tajorentsi? Tee paapatziyaperotari. Omaanta pantakiro kaari kameethatatsi: rooma tee pineshironkatawakiri thonkatakotachari.

17 Ñaakiro, riraga maawaeni kantawaetashitachari: “Nameentakari Jesokirishito”, teorika rantziro ikantziri Tajorentsi, tee kyaaryo rameentaperotari, ratsipetashitakawo ikantzi: “Nameentakari Jesokirishito”, tema tee ineshironkaperotziri owashironkaenkari.

18 Eejatzi eenitatsirika kantemini: “Paapatziyashiwaetakari Tajorentsi eerori, omaanta naari nantakiro ikowakaakinari”. Kyaaryootaki ikantzi. Eerorika pimonkaatziro ikowakaakimiri riraga Tajorentsi, çtsika okantyaaka poñaagayitantenarini tsikarika pikantaka paapatziyaperotantakariri Tajorentsi? Omaanta naari nomonkaatakiro ikantziri rootaki piyotantakariri kyaaryo naapatziyaperotakari.

19 Pikenkithashireeyari eenitatsi apintzi Tajorentsi. Ari okameethataki, omaanta eejatzi riraga kamaaripaeni riyotzi eenitatsi apintzi Tajorentsi, rootaki ithaawantaperotakariri rompetataka kamaari, tonki, tonki, tonki.

20 Omaanta eerori kemijantashiwitachari, çtekirama piyoperotziro iroka? Riraga kaari monkaatzirori ikowakaawitariri Tajorentsi raapatziyajeempiyaashitakariri ratsipetashitakawo, tema tee rantziro okaatzi ikantawitari. Teerika imonkaaperotziro ratsipetashiperotakawo raapatziyawitari.

21 Pikenkithashireeri Awaraamani, achariniiteperoni paeraniperoroña. Ikantzi Tajorentsi: “Kameethaperotaki rirori tema raapatziyaperotakina, imonkaataperotakiro nokowakaakiriri”. Rootaki ikowantawitakyaarimi rowamayerimi itomi iitachari Ijaaka. Tema ikantawitakariri: “Piwetsikero aritaari janta eejatzi powamayenari pitomi Ijaaka”. Ikemijantaperotakariri rirori: rooteentsimi rowamayerimi itomipero roejawenantaayaririmi, omaanta roojatzi ikanantanaari riraga Tajorentsi: “Eero powamaeri. Iroñaaka niyoperotakini pikemijantaperotakina, rooma pimonkaatakiro maawaeni nokantakimiri”. Rootaki iñaaperotantakariri ikameethatzi, okimitaaka tee rantziro kaari kameethatatsi, tema ikemijantaperotakiri rirori.

22 Ñaakiro, Awaraamani tee apatziro ikemashitari Tajorentsi ikantakiriri, inta ikenkithashireperotantakawori, masherori imonkaaperotakiniri ikowakaakiriri. Rootaki ayotantakariri kyaaryo raapatziyaperotakariri, tema imonkaaperotakiniri kameetha Tajorentsi.

23 Rootaki omonkaatantakariri jankinarentsi paerani Iwaperiteki Tajorentsi okantzi: “Awaraama raapatziyaperotakariri Tajorentsi rootaki ikanantakariri: ‘Iroñaaka rirotaiki Awaraama notsipaminthatanewopero. Noñaaperotakiri ikameethatzi, rooma okimitaaka tee rantziro kaari kameethatatsi’ ”.

24 Ñaakiro, apatzirorika kemashitaworika ikantziri Tajorentsi akemijantashitaririka eero iñaaperotee akameethatzi. Ari ikantakowentee eenitatsi kaari kameethatatsi antakiri. Omaanta eejatzi amonkaaperoterorika ikowakaakaeri, ari kameetha aapatziyantaperotariri, aritaki kameetha iñaaperotee akameethatzi, eejatzi ikantakowentee kimitaaka tekatsi antakiri kaari kameethatatsi.

25 Eejatzi okimitaaka paeraniperoroña roorini Raawa. Ametakawo oñaaminthatapiintawitakarini shiramparipaeni, ipinatanteeyakaworini janta Jerikooki. Omaanta okemakotakirini Tajorentsi, iroñaaka okowanaki aapatziyaperotyari, rootaki okaminthanteeyawakaririni rotyaantanewopaeni Joshoe tee aakaantziri inta omanawakiri. Roojatzi oñaagantawakari paashini awotsi ikinantanakyaari riroripaeni ishinyapithatantakariri kijakiriri. Tema amitakoeyawakirini rootaki oñaagantakariri Tajorentsi okemijantaperotakiri kameetha iroñaaka. Rootaki iñaaperotantakawori Tajorentsi okameethatzi, kimitaka tee antziro kaari kameethatatsi.

26 Piyoperotakiri eerorika aña tema kamaperotakae, eejatzi okimiwitaaka

iroka, eerorika amonkaatziro ikowakaawitakaeri Tajorentsi, tee aap-
atziyaperotari.

3

*Eerorika pimonkaatziro oetarika piyotaantakiri paashinipaeni, ari iki-
jawentawakimiro Tajorentsi*

¹ Pamine, noyemijantzinkaritepaeni, tee okameethatzi osheki eerokapaeni pikowaki piyoteeri paashini atziri poshiyantenari naaka. Tema ayotaki eerorika amonkaatziro ayotaapiintakiriri paashinipaeni, eejatzi eerorika ayotagaeyirini kameetha, roojatzi omonkaatantapaakya kitejiri ikantakowenanteeri Tajorentsi antakirorika kameetha rooma teerika antziro. Tema aritaki ikantakae: “Pamine, osheki piyotaapiintawitakari paashinipaeni. ¿Itaka kaari pimonkaatantawo eerori piyotaawitakariri? Okameethatemi pityaawomi eerori pimonkaatero pikantakiriri”. Okameethatawita pimonkaatero piyotaawitakariri.

² Maawaeni aaka antapiintziro kaari kameethatatsi. Omaanta eenit-
sirika kaari ñaawaeteroni kaari kameethatatsi, tema rirotaki kameethaper-
otzinkari, riyoperotakiro rantapiintakiro kameethatatsiri, oetarika rantay-
itakirini.

³ Pamine, pikenkithashiryakotyaaari antari kawayo: osheki ishintsini, omaanta amatakiri atzimpatakotziri jookathaki ipaanteki, kameetha ikemi-
janantyaawori inoshikakomento omawitya okantaka owaanini ijookathate.

⁴ Eejatzi okimitaka rowaga antawo pitotsi. Antawo inawita, omaanta aawyaakiro oshintsinka tampyaa otyaantakiro. Omaanta ontsirizirorira raawyaantakawo owaanini komarontsi rontsiritantakawo raanakiro tsikarika ikowakawo riyaaete.

⁵ Eejatzi okimita roori aneni: owaanini okantawita; omaanta osheki antakagaeri oetarikapaeni: rootaki ayotaantyaariri atziri. Tema rootaki apaante akijantariri paashini atziri. Okimitakawo paamari aririka atayiro owantsi. Othonkaperotakiro maawaeni otaanakiro okaatzira owantsi. Omaanta okaatzini paamari itantakawori.

⁶ Iroka apaanteka okimitakawo paamari. Otzinkamitakawo kaari kameethatatsi. Tema rirotaki riraga Jatanaashi iyotaakaerori añaawaetantawori kaari kameethatatsi. Eechonkiini akantawakaaneentakya oetarikapaeni amatakiro owaariperotawakaeyakani.

⁷ Amatakiro aakapaeni ametakaari piratsipaeni: riraga tsimeripaeni, maankipaeni, shimapaeni, maawaeni. Eejatzi amatakiro apiratakari ram-
tantakaraeri kameetha.

⁸ Omaanta tekatsi materoni ojantzikaeroni ipaante. Rooma kaari imateetziro rojantzikagaetziro. Rootaki kaari amatantawitawo apaniroeni añaawaetapiintero kameethatatsiri. Eejatzi okimitakawo koñaapi, aririka irakiro aritaki owamaakae. Ari okimitaka roori apaante antakaerorika kaari kameethatatsi owashironkaakae, eejatzi owashironkaantakari paashinipaeni atziri.

⁹ Añaaperotantapiintakari Pawa Tajorentsi iroka apaanteka akimoshirewen-
takiri, omaanta eejatzi rootaki akantzimatantapiintariri atziripaeni omaw-
itya riwetsikakae Tajorentsi maawaeni aaka akimiwitakari rirori.

¹⁰ Apinto apaante añaawaetantawori kameethatatsiri eejatzi añaawaetantzi-
tawori roori kaari kameethatatsi. Eejatzi rootaki akimoshirewentariri Tajorentsi, eejatzi akijathatantariri atziripaeni. Noyemijantzinkaritepaeni, tee ari okantakotyaaari; okaanteekaata.

¹¹⁻¹² Noshiyakaawentemiro. ¿Arima omatakiro iyowaatee iñaapaani omookira otsipatyawo kameethatatsiri eejatzi kachotatsiri? Eero

omatziro. Eejatzi ¿arima ochochokitanaki ashetoona iyeerakira eejatzi ochochokitanaki iyeera oowakira? Eero. Eejatzi akimitya aaka akyaaryootanarikira akameethashiretanaki, apatziro añaawaetapiintanakiro apaanteki kameethatsiri; eero atsipatayiro añaawaetzitawo kaari kameethatsi.

Ikenkithakotakiro iyotaantsi

¹³ Eenitatsirika apanipaeni eerokapaeni yotzinkari, pikemapero-takirorika tsikarika pikantya pikameethate, ari kameetha pijeeki; eero pikantakaaperota eerokakya inta pinintashireperoteri kameetha paashinipaeni. Rootaki riyotantyaari paashinipaeni kyaaryo eeroka yoperotzinkari.

¹⁴ Omaanta pikijashireperotakiririka paashinipaeni, pikowashitarika panaakoteri piyotzi, eero pikantakaaperotakya tema piyotaki tee okameethatzi pitheeya pikanantyaari: “Naaka yotzinkari”.

¹⁵ Kaari Tajorentsi iyotaayimirori panantyaawori kaari kameethatsi, rooma oponaaka oetarikapaeni pikenkithashiryaari pajankanekira: aririka pikenkithashirepiintakiro oetarikapaeni kaari kameethatsi, rootaki panantyaawori. Rirotaki iwinkatharite kamaaripaeni kengkithashiryaakaakimirori pikenkithashiryaantawori pantero kaari kameethatsi.

¹⁶ Naakiro, aririka piñaawenatakotakiro eejatzi aririka pikijashiryaawakaya pikantzimashiryaawakaaka, rootaki pikijantapiintawakaakari eejatzi panantapiintakawori kaari kameethatsi rootaki eero pijeekanta kameetha.

¹⁷ Omaanta rirotaki Tajorentsi ipantakimirori iyothanitaantsi, ikowakaakimi pikameethashireperotanaki, eejatzi ikowakaakimi aritapaaki pikija, eejatzi petakoperotyaari paashinipaeni, pathaagakotyari. Oetarika ikantemiri, eejatzi ikowakaakimi ashi poyiro pineshironkapiinteri maawaeni, eejatzi kameetha pamitakoperoyerini paashinipaeni, eero pimaninteyirini apanipaeni inta pinintaperoteeyerini maawaeni, eejatzi eero pamatawitantzi.

¹⁸ Noshiyakaawentemiro: apankiterika oetarikapaeni aritaki owiiteero apankitakiri. Eejatzi okimita iroka aririka kameetha aneshironkateri paashinipaeni atziri aritaki ajeekanaki kameetha maawaeni.

4

¿litaka kaari pikowanta pikaminthaapiinante?

¹ ¿Tsika oponaaka pikijawakaapiinteeyantarini? Tema oponaaka inthomaeki pajankaneki pikowashiryaantaworini oetarikapaeni, rootaki pikijawakagaeyantakarini roojatzi pikowantyaarikya powamaawakaeyantyaarini.

² Pikowaeyawitakawoni rashaagawopaeni paashinipaeni teera pimatziro payi pikowaeyawitakarini, rootaki pikijawakaanteeyakarini eejatzi powamaawakaanteeyakarini. Pikowaeyawitakawoni pikimitakotyairimi paashinipaeni tzimimotayitziririni. Omaanta tee pagaeyironi rootaki pikijawakaantapiintakari. Rootaki kaari paantaatawo pikowawitakari, tema tee pikantaperotziri Pawa Tajorentsi ramitakotemi piñeero tzimimowitemiri pikowawitari.

³ Pikantaperowitakari, omaanta rootaki kaari piñaantawo pashitari paaperotantawo, tee okameethatzi pikantaperowitarini. Apatziro pikowashi-witaka pikamintheeya eerokakya.

⁴ Pikimiwitakawo tsinani kaari kinatari oemi, inta osheki oñaathatzimotari oemi paashinipaeni shirampari. ¿Tema piyotzi pikimoshirewentakirorika

rantziri kaari kemijantatsi kimitaka poonakari Tajorentsi? Rootaki nokanantakimiri iitarika kowatsiri ikimoshirewentero okaatzi rantziri kaari kemijantatsi, rirotaki onakariri Tajorentsi tee raapatziyaperotari.

⁵ Tee okantashita rojankinatakoetakiriri Tajorentsi okantaki: “Riraga Tajorentsi rotyaantakaeniro Ishire jeekantakaerika iroñaaka ajankaneki, osheki oneshironkaperotakae kameetha. Okowakaaperotakae apatziro akimitakotyaari rirori”.

⁶ Omaanta Tajorentsi ikaminthaaperotakae, ramitakotakae ashintsishirentanankari. Rootaki okanantakari Iwaperite Tajorentsi: “Roonari Tajorentsi riraga kantakaaperotachari, omaanta ineshironkaperotziri riraga athaagakotariri oetarika ikowakaakari”.

⁷ Rootaki pathagakotantyaariri Tajorentsi maawaeni ikowakaemiri panteri, omaanta iwinkatharite kamaaripaeni pipiyathatyaari oetarika ikowakaawitemiri rantakayemiri. Aririka pipiyathatyaari aritaki rooka-neemi.

⁸ Pikenkithashiryaapiinterikyaa Tajorentsi pameentyaari. Irira kijokiro rowantemiri. Pantawitakawoni kaari kameethatatsi; iroñaaka pookaero maawaeni iroka eejatzi piжекanteeyari kameetha. Osheki pitheenkakiriri Tajorentsi; pikanteri iroñaaka: “Pawa, nantakiro kaari kameethatatsi, niyotzi tee okameethatzi, tee nokoyi napiitero, pipeyakotenawo. Powameethashiretena, pikenkithashiryaakagaenawo kameethatatsiri”.

⁹ Pikenkithashiryaakoperoteeya oetarika pantakiri, powashiretakotya, rooma tee okameethaperotzi maawaeni pantapiintakiri. Pishirontawenteeyakawoni kaari kameethatatsi, omaanta okameethatzi powashiretakotya; pikimoshirewentashitawo kaari kameethatatsi, omaanta okameethatzi powashiretakoperotanakya.

¹⁰ Eero pikantakaaperota inta pikanteri Awinkatharite: “Pineshironkatena, tee nomatziro naari nowameethatya, inta eeroka materoni pamitakotena”. Pikantaperoteririka iroka ari ineshironkatemi ifaaperotemi pikameethatzi.

Eero pikantakowentziniri paashini atziri

¹¹ Eero pikantzimatawakagaeyani, noyemijantzinkaritepaeni. Pikantzimateririka atziri pikanterika: “Eeniro pantani”, tee paapatziyawo ikantakiri Jesoshi: “Pinintaperotawakagaeyani”, omaanta pikimitashitakari pinkathariwenantatsiri pikantakowentashiteeyakarini piyemijantzinkaritepaeni. Omaanta tee ikowakayimiro Tajorentsi pantero iroka. Tema pitheenkakiro okaatzi ikantakiri Jesoshi; tee pimonkaatziro.

¹² Omaanta apaniroeni riraga Tajorentsipero rirotaki kantatsini oetarika kameethatatsiri anteri; eejatzi apaniroeni irira rirotaki kantakowenterini paashinipaeni rantzirorika kaari kameethatatsi rowashironkaantyaariri. Tekatsi paashini kantatsini. Irira apaniroeni matakirori rowawijaakotakayeri aapatziyakariri Jesoshi, eejatzi apatziro rirori kantakotanteentsiri kaari aapatziyariri Jesoshi rotyaanteri paamariki kaari tsiwakanitatsini. Rootaki iitaka pikantakotantakariri eerori paashinipaeni powashironkaantakariri? Tema tee ikowakayimi eeroka pantero.

Kyaaryoowa, tee piyotzi oeta awijimotemini inkaamani

¹³ Pikemaeyawakinani, eerokapaeni kantashiteeyawitacharini: “Iroñaaka eerorika inkaamani aate janta nampitsikinta, ajeekakite janta apaani ojarntsi ayompariwaetakityaata, ayeeta oshekini koriki”.

¹⁴ Omaanta tee okameethatzi pikantashitya iroka: tema tee piyotzimaetawo oetarika awijaneentsini inkaamani. Tema pikimiwitakawo

menkoreenkaki, eechonkiini omenkoritzi omaanta tee ojamanitzi othaty-eetyaanaki. Eejatzi aaka maawaeni ari akimitaka, eechonkiini añaawitakya, omaanta eero ojamanitzi tsikarika okaate akamantyaari.

¹⁵ Ñaakiro, tee okameethatzi pikimitakaantashitya eeroka añaashitacha apaniroeni, tee pikenkithashiryaakotari Tajorentsi, omaantakya kameethatatsiri pikante: “Ikowakaakaerika Tajorentsi eeniro ajeeki jaka kipatsikika, aritaki antayitakironi oetarikapaeni akowayitzirini”.

¹⁶ Omaanta eekiro pikantakaaperothatashitanaka eejatzi piñaaperotashitaka eeroka apaniroeni. Iroka pantakirika tee okameethatzi.

¹⁷ Ninkarika yotawitakyaawoni kameethatatsiri ikowakaakiriri Tajorentsi omaanta tee imatzimaetawo, eeniro rantzimaetawo kaari kameethatatsi.

5

Ikantakiri ashaagantachari

¹ Iroñaaka pikemero okaatzi nokantakotakiri riraga ashaagantacharipaeni, riraga kaari aapatziyariri Jesoshi. Tema okameethatzi ikenkithashiryaagaeaya, eejatzi riraakotya, tema rantakiro kaari kamethatatsi. Aririka omonkaatapaakya kitejiri ikantakowenantyaariri Tajorentsi. Eerorika ipakaero rantziri, aritaki ikemaatsitakyaawo paamari.

² Maawaeni okaatzi tzimimotziriri opathaawaetashitya, eejatzi ari ithonkiyeerini jankori iithaaripaeni.

³ Osheki ipinaperowitaka tzimimotayitakiririni, ikimita roorote eejatzi ipiraatate ipitsimentakitakaawaetashitakari. Aririka ipitsimentakiyitanakini roojatzi riyotantanakya ratsipetashitakari ikempoyaawitakari. Rootaki okantakotziri iroka: tee ramitakotanteeyarini ashironkaenkari-paeni tzimimoeyawitaririni; rootaki riyaatanteeyaari paamariki kaari tsi-wakanitatsini.

⁴ Pamine, ramatawiteeyakirini ratziritepaeni, tee ipinatziiri rootaki ikiñaanikowenanteeyakaworini rantawaero, raantzitashiteeyakarini. Rootaki ipiyotantakawori osheki rowaagawo eejatzi iyorikite. Riraga Tajorentsi riyotakiro maawaeni iroka okaatzika rantakagaeyakiririni: tee ineshironka-teeyirini; rootaki paata rowashironkaantyaariri. Rirotaki Iwinkatharite maawaeni ronampiripaeni jenokinta.

⁵ Ikenkithashiryaakotashitaka irira apaniroeni, tee ikenkithashiryaakotari paashinipaeni atziri, iweshiryaawentashitawitakawo rashaagawopaeni ikowakiri jaka kipatsiki. Noshiyakaawentawakimiro: eenitatsirika atziri iwaakate ikoyiri rowamaeri intspaete, tekirarika rowamaeri, eekiro rowakaatyaari osheki paashito kameetha. Ikantaka iwathatapaaki. Riraga waaka kameetha rowa, tee ikenkithashiryaakota tsika okaatzi ikamantyaari. Roojatzi romapokashitakari rowamaakiri. Ari ikimitaka riraga Tajorentsi rantziri rirori: tee ikenkithashiryaakotari irira ashaagantzinkari eejatzi paashini atziri. Roojatzi romapokantapaakyaari rirori rowashironkayeri, rotyaanteri paamariki kaari tsiwakanitatsini.

⁶ Rowashironkaaperotantakariri kameethatzinkari: tee ipashitzimae-tari koetyeemoeyakiririni, rootaki ikamantakari; omaanta tee ikijawitari. Rootaki imaperotantyaariri rowashironkaantyaariri rirori Tajorentsi.

Peshiwentero paamayaari Jesoshi pikenkithatakaapiinteri

⁷ Omaanta eeroka noyemijantzinkarite maawaeni, omawitya rowashironkaetemi eekiro piyaatatye paamawentyaari Awinkatharite roojatzi ipokanteeya. Pikimitakotyaari irira pankiwaetatsiri. Piñaakiri, ojamani royaakotziro aririka opariyaantsitapaaki inkaani

ipankiwaetantyaari pankirentsi. Eejatzi rapiitero royaakotawaeroota inkani okithokitantanakyaari kameetha. Roojatzi okithokitantanakya osheki, tema ari riweshiryaawentanakyaawo ashitawori iwankiri.

⁸ Eejatzi pikimitya eeroripaeni, eero pipakaero poyaakotziri Awinkatharite inta pishintsishiretanaki paapatziyaperotyaaari eero rojamanitzi ipokanteeyaari.

⁹ Kaakite Tajorentsi riraga Kantakowenteeni, rooteentsi iñaapaakae. Rootaki nokanantakimiri kyaaryoowa rowashironkaetzimikarira. Eero pikiñaanikowentawakaawo ikantakowentzimirokari eerori. Ikantzimikari: “Eenitatsi kaari kameethatatsi pantziri, tee okameethatzi”.

¹⁰ Pikenkithashireeri riraga kamanantayitzirorini iñaani Tajorentsi paerapiperorofa. Ikijeetakirini rowashironkaetakirini opomeentsitzimotakarini ikenkithatakotzirini Tajorentsi omaanta ikyaaryoowentakiniri tee rookiro raapatziyaperotari. Eejatzi pikimitya eeroripaeni pikimitakotyaaari, aririka rowashironkagaetemi omaanta pikyaaryoowentaperoteniri rirori, eero pookiro paapatziyari.

¹¹ Ayotaki iroñaaka maawaeni kyaaryoowentaperotakinirini Tajorentsi kameethatatsiri omawitakya ikijeetakimirika, aritaki ikimoshirewentakiri irira. Tema iñaakiri ikameethaperotaki. Tema pikemakotakiri Jooponi paejatziitieni ikyaaryoowentaperotakiniri Tajorentsi oetarika, tee ipakaero raapatziyari omawitya rowashironkaetakiri. Eekiro raapatziyaperotanakityaaari. Roojatzi riraga Tajorentsi, iñaaperotakiri ikameethatzi: imaperotanakiri ikaminthaaperotanakiriroña. Rootaki roshekyaanteriri iroñaaka rashitayitaarini, anaakotakiro ritawitakari rashitawitakarini paerani. Piyotanaki ashi royiro Tajorentsi ikowaperotakikya retakoperotanta eejatzi ineshironkaperotantzi. Rootaki okameethatantari pikyaaryoowentero oetarika pomeentsitzimotemini: pikimityaari Joopo.

¹² Pamine, noyemijantzinkaritepaeni, pikemaperotena. Oetarika pikenkithatakoteri eero pitheeya, piñaawaetero kyaaryooperotatsiri. Aririka pitheeya, eerowa pikantashita: “Riyotzi Tajorentsi tee namatawitzimi”. Eejatzi eero piñaawaetakotashitawo jenokinta, pikantashitantakari: “Namatawitakimirika okameethatzi rowashironkaena Jeekatsiri jenokinta”. Eejatzi okimitaaka kipatsi, eero piñaawaetakotashitawo pikantashitantakari: “Namatawitakimirika kameetha rowashironkayenaata ashitawori kipatsi”. Piñaawaete kameetha, eero piñaawaetashita. Pikanterika: “Jee, aritaki”, pantaperotero pikantakiri. Eejatzi pikanterika: “Eero”, eero pantziro. Eerowa pamatawitantzi: aririka pamatawitantaki, rootaki rowashironkaantemiri Tajorentsi.

Oetarika pomeentsitzimoteeyimirini, pikenkithatakaapiinteri Tajorentsi

¹³ Eenirorika opomeentsitzimotakimi kameetha pamanapiinteri Tajorentsi ramitakotantemiri. Riraga kimoshiretatsiri okameethatzi romampaakowentyaari Tajorentsi pipaasonkitantyaari.

¹⁴ Eenitatsirika mantsiyatzinkari, kameetha ikaemakaanterini aataperoteencharipaeni aapatziyariri Jesoshi ramanakotyaaari Tajorentsi retsiyatakatantyaariri eejatzi itziritaapakiri eechonkiini iyeenka ikante: “Ari nokowaki retsiyatakatokagaemi Awinkatharite”.

¹⁵ Ramaneririka rirori Tajorentsi riyoperotakirika kyaaryoopero irira ikemaperotakiri, aritaki retsiyatokatokiri mantsiyari, eejatzi aritaki ineshironkatakiri ipeyakoteeniri kaari kameethatatsi rantawitakari.

¹⁶ Rootaki nokananteeyimirini: aririka antakiro kaari kameethatatsi, akamantawakagaeya oetarika antzimotawakagaeyakarini, eejatzi pama-neeyerini Tajorentsi: “Petakoeyenani, netsiyatakotanteeyaari. Riraga atziri

rowameethatanewo Tajorentsi, oetarika ikanteriri, aritaki kameetha raapatziyakaari ramitakoteri tema ari imonkaateero maawaeni ikantakiriri”.

¹⁷ Paeraniperoroña Iriiyashi ikimitakae aaka. Ramanap-erotakari Tajorentsi: “Eero powariyeero iroñaaka inkaani. Pikenkithashiryaakaantyaariri atziripaeni”. Okaatzi 3 ojarentsi eejatzi 6 kashiri tee opariyanee inkaani jaka kipatsikika.

¹⁸ Ñaakiro, roojatzi eejatzi ramaneeri: “Iroñaaka papiiteero powariyeero inkaani”, roojatzi opariyantanaa inkani, shookaeyaneeni eejatzi iwankiripaeni maawaeni atziri jaka kipatsikika. Tema apiitanaa okithokitane. Rootaki thame amanaperoteri Tajorentsi.

¹⁹⁻²⁰ Piyoperotero, noyemijantzinkarite maawaeni, eenitatsirika aapatziyawori kyaaryooperotatsiri rookawitaworika, raapatziyawitakari Tajorentsi, aririka ramitakoteeri paashini atziri ikameethataneerika raapatziyeeyawonirika, aritaki rawijakotee. Eero riyaatzi paamariki kaari tsiwakanitatsini, eejatzi Tajorentsi ineshironkateeri ipeyakoteeniri rantawitakari kaari kameethatatsi.

Ari okaatzi.

Naaka jankinatzimirori:

Jantyaako

RITAKAWO PEETERO ROJANKINATZINIRIRI IYEMIJANTZINKARITE

¹ Naaka Peetero jankinateeyimironi iroka. Naaka rotyaantanewo Jesokirishito nokenkithatakotziri. Nojankinateeyimironi maawaeni nojori-iyotzinkarite, riraga aapatziyeeyaririni Jesoshi, tsiparyaayitaneentsirini janta paashinikipaeni kipatsi owaero Ponto, Karaashiya, Kaparooshiya, Aashiya, Witiiniya, maawaeni.

² Paerani riyoyagaeyakimini Pawa Tajorentsi, tema riyotzitakotakimini paapatziyeeyarini Itomi. Rootaki ikowantakarini itominteeyemini. Eejatzi owameethashireperotakimi Ishire paapatziyaperoyantakaririni rirori: ikamawenteeyakimini, rapaatawenteeyakimini riraa rowawijaakotantakimiri. Nokowaki ineshironkaperoyemini, eejatzi kameetha ijeekakaaperoyemini.

Thame apaasonkiteeyerini Tajorentsi, tema ineshironkaperoyakaeni

³ Thame akamanteeyerini atziripaeni: “Ikameethaperotaki Tajorentsi: riraga Iriiri Awinkatharite Jesokirishito”. Ineshironkaperoyakaeni, rashiteeyakaeni: okimiwitaka owakira añagae eejatzi, rootaki asheninkatantakariri. Ipiriinteeri Itomi, rootaki ayoteeyantakarini apiriinteeyaneeni aaka, akanteetatyeyaani añagayapaeni janta jenokinta.

⁴ Eeniro riwetsikaeyakimironi piyeekayantapaeyarini janta jenokinta. Okanteetatyeyaani ashi oyiro ojeeki, okameethaperotaki, eero othonkanita, eero opathagae, eero opaashinitzi, eeniro ikempoyaakimiro janta.

⁵ Paapatziyeeyakarini Tajorentsi, rootaki itajonkakowenantakimiri; ikempoyeeyakimini itajorenkaki roojatzi ipokanteeya Jesoshi. Roojatzi piñeeyeroni maawaeni riwetsikaeyakimirinini.

⁶ Kyaaryo, aririka opomeentsitimoeyemini oetarikapaeni iroñaaka, omaanta eero ojamanitzi roojatzi piñeeyeroni pinampi janta jenokinta. Aririka pikenkithashiryaakotyaaowo iroka, tema pikimoshirewentaperotziro osheki.

⁷ Pamine, riraga wetsikirori ooro iwiyaaganaka paamariki, roojatzi rookantakyaawori iipachaarite. Roojatzi ijeekanaki apaniroeni ooro kameethaperotaki. Eejatzi ikimitaka irika, riraga Tajorentsi iñaantapiinteeyakaeni riyotantyaari aapatziyaperotakaririka. Rootaki opomeentsitizimotanteeri oetarikapaeni eejatzi eekiropo aatatyemeentaperotakiri Jesokirishito eejatzi eekiropo aatatyemeeki kameetha aritaki iñaaperotakae akameethatzi, tema aapatziyaperotakiri. Roojatzi, aririka ipokae, ikanteeyapaakaeni: “Noñaaperoyakimini pikameethatzi: pikaateeyenani janta jenokinta, pitsipateeyenani apinkathariperoyeyini”. Ñaakiro, riraga ooro, osheki ipinawitaka, omaanta ari ipeyeeya; rooma aaka aapatziyakari, eero apeya.

⁸ Iroñaaka tekira piñeeyirini, omaanta pinintaperoyakirini, paapatziyeeyakarini, pikimoshirewentaperoyakirini osheki. Tee pimateeyeroni pikanteri paashini atziri tsika okaatzika pikimoshirewentaperotziri rirori.

⁹ Pameenteeyakarini, rootaki rowawijaakotantakimiri, pisheninkatan-teeyakaririni.

¹⁰ Paerani riraga kamanantayitzirorini iñaani Tajorentsi ikowaeyawitakani riyotemi tsika akantyaari awijakotanteeyaari. Rojankinatokatowitakarini Tajorentsi rowawijaakotantzi, riyoteeyawitakani ineshironkatantzi, omaanta tekira riyoperotzini kameetha.

¹¹ Eenitatsi iyotagaeyakiririni Ishire Jesokirishito, omaanta tee riyotakoperoeyawakironi. Iyotaakirini, okantzi: “Osheki ikemaatsityaawo Rotyaantanewo Tajorentsi, eejatzi ikame; roojatzi ipinkatharitanteeyaari”. Ikenkithashireeyakani: “¿Ninkama okantakotziri? ¿Tsika okaateka ipinkatharitanteeyaari?”

¹² Omaanta ikamantakirini Tajorentsi: “Eero piñiiri eerori, omaantakya riraga ñiiriri rirotaki impaetatsini ijeeki iinja”. Tema aaka iroñaaka ikenkithatakotzitakae. Iroñaaka otyaantakina Ishire nokenkithatakagaeyakimini, nokamanteeyakimini rowawijaakotantzi Jesoshi, riraga Rotyaantanewo. Tema ikowaperoeyawitakani ronampiripaeni rirori riyotaperotero tsika akantyaari awijakotantyaari.

Pikameethataperoeyanakini

¹³ Rootaki iroñaaka pikenkithashiryanteeyarini, kameetha pijeekaeyeni. Piyoteeyeni aririka ipokae Jesokirishito añeeyawaerini, eejatzi osheki ineshironkateeyapaakaeni; ari pikimoshirewenteeyawakirini.

¹⁴ Tema irira Tajorentsi ashiteeyimirini. Iroñaaka paapatziyaperoyarini. Paerani tee piyoteeyawitarini, rootaki panantawitaworini kaari kameethatatsi. Iroñaakakya piyoteeri: eero papiiteero pikimitaa paerani.

¹⁵ Ikameethaperotaki riraga iyoyagaeyakimirini rowawijaakoteemi: iroñaaka pikimitakoeyarini rirori pikameethate, powameethatayitaperoteroni maawaeni pantayiterini.

¹⁶ Tema paerani rojankinateetakironi iroka ikantzitarakini Tajorentsi: “Nokameethaperotaki naari, rootaki nokowakaantakimiri eerori, pikameethaperotanaki”.

¹⁷ Ari iroñaaka piriteeyakarini: okameethatzi piyoteeyeni riyoteeyakimini maawaeni pantziri, ithotyeyakimini. Rirotaki kantakowentemini, ikenkithashireeyeroni tsikarika okantari maawaeni panteeyakirini. Okameethatzirika, ari imatero iñaaperotemi pikameethatzi. Rooma teerika okameethatzi pantayitzirini, rowashironkaemi. Rootaki okameethatantari iroñaaka pipinkathateeyerini, kameetha pijeekaeyeni roojatzi paretanteeyarini jenokinta.

¹⁸ Tema paerani patsipetashitawitakawoni pantashitayitawitakawoni rameteeyarini ajoriiyotzinkariteni, omaanta rowawijaakoeyakimini Tajorentsi. Tee ipinakowenantzimiro thonkanitachari ikimita koriki eejatzi ooro rowawijaakotantakimiri.

¹⁹ Intakya rotyaantakiri Itomi, riraga inintaperotanewokya. Ikamawentakimi rirori, apaatawentakimi riraa pawijakoteeyantarini. Rameteeyawoni ajoriiyotzinkarite rantakirorika kaari kameethatatsi, rowamayiniri Tajorentsi owisha kameethaperotatsiri, itaakiniri eero ikenkithashiryantanawo rantakiri. Apatziro rowamaakiniri kameethaperotatsiri owisha. Eejatzi ikimitaka riraga Jesokirishito, osheki ikameethaperotaki: tekatsi rantani.

²⁰ Paeraniperoroña, tekirani ojeekini kipatsi, ikantzitarakini Tajorentsi: “Notyomi, iinja notyaantemi eeroka kipatsiki, powawijaakoeyerini atziripani”. Ari iroñaaka ipokantapaakari rowawijaakotapaakae.

²¹ Kyaaryo ipokaki, ikamawenteeyaakaeni, roojatzi ipiriintheeri Tajorentsi, raaneeri eejatzi janta okameetheeentea. Omaanta eeniro ijeeki jaka osheki riyotaakotakaeri Iriri. Rootaki iroñaaka piyoteeyantakarini kyaaryo

ineshironkaperoyakimini, eejatzi pameenteeyakarini, piyoteeyakini riro-taki jeekakagaemini janta jenokinta.

²² Ari pikemijantaperotakiro maawaeni kyaaryootatsiri riyota-gaeyakimirini Tajorentsi, tema okameethaperotaki maawaeni ikantaki. Iroñaaka rowameethashireeyakimini, eejatzi ikowakagaeyakimini pinintaperoyerini maawaeni piyemijantzinkarite. Pikyaaryoowentero, pinintawakaaperoyaaani kameetha.

²³ Rooma paerani otzimimi piniro, ari iroñaaka pikimateeyakarini ashitzimiri, pikamaeyeni eerori. Omaanta paapatziyaperotakawo iñaani Tajorentsi, kaari thonkanitachani. Rootaki rashiteeyantakimirini, rootaki pikimateeyantaaririni rirori: pikanteetatyeeyaani pijeeki jenokinta.

²⁴ Tema okantzi Iwaperite:

“Eero akanteetatyaaani aña jaka kipatsiki, akimitawo inchashi intsipaete ojampiye. Eejatzi maawaeni okaatzi akenkithashiryaaawitari rooperotayitatsirini, eejatzi okaatzi antayitzirini, ari othonkaeya.

Okimitakawo oteyaki inchashi, intsipaete ojampiyashitzi, opariyanaki, opathaanaki.

²⁵ Omaanta okantyaani ojeeke iñaani Awinkatharite: eero opeya roori”. Rootaki iñaani niyotagaeyakimirini: ineshironkateeyakaeni Tajorentsi, rowawijaakoeyakaeni. Tema okameethataki.

2

¹ Rootaki iroñaaka pookanteeyawori maawaeni kaari kameethatatsi: eero pikijantzi, eero pamatawitantzi, eero pikenkithashireeya pikameethatzi teorika pimonkaatziro okaatzi pikantziri, eero pikijakoneentari paashini atziri teorika pimonkaatari, eero pitheeyawentashitari paashini powakaanantyaariri ñagaantsipaeni.

² Riraga owakira koñaatapaentsi eentsi apatziro ithotapiintziro oteni riniro, rootaki ikimotatantari intsipaete. Eejatzi iroñaaka eerori, pikowaperotero Iwaperite Awinkatharite: piñaanatapiintero, pikenkithashiryaaapiintyaawo, piyaperotantyaariri kameetha rirori, oshintsiperotantyaari pishire, eekiro piyaatatyee pameentyaari Pawa Tajorentsi roojatzi raanteemi jenokinta.

³ Tema piyoteeyakini ineshironkaperoyakimini Awinkatharite.

⁴ Aririka awetsike pankotsi mapipanko, eenitatsi apaani mapi rooperori anaakotakiro maawaeni paashinipaeni, tema okijotakayero mapipaeni pankotsiki. Eerorika otzimi iroka mapi rooperori, eero okijotzi pankotsi. Riraga Rotyaantanewo Tajorentsi riro-taki oshiyakawori mapi rooperori, rooma ashi royiro rirori rañaaperotzi. Imanintaperowitakari atziripaeni, omaanta Tajorentsi iñaaperotaperotakiri ikameethatzi. Eeromi itzimimi, eero awijakoteemi.

⁵ Eejatzi eerokapaeni pikimitawo mapipaeni riwetsikantawori mapipanko omaanta rowañaakimi Jesokirishito pipiyotawenantyaawori, tema pikimitakawo pankotsi tsikarika ojeeki Ishire, tema ojeekashiretzimi pajankaneki. Eejatzi pikimitakotakari kantakaanantatsiripaeni paeraniperoroña ranantawori okaatzi ikowakaakiri janta ipankomawoki Tajorentsi, tsikarika ipinkathateetakiri irira. Eerokapaeni pikimityaari riroripaeni, pantapiinteniri Tajorentsi maawaeni okaatzi ikowakaakimiri. Roojatzi kameetha riweshiryaaawentemi okaatzi pantziniriri. Tema paapatziyari riraga Jesokirishito.

⁶ Rootaki ikantzitakarini Tajorentsi Iwaperiteki, ikantzi:

“Pamine, notyaanteniri joriiiyo-paeni Notyaantanewo, riraga osheki noñaaperotakiri ikameethatzi. Niyoyaakiri rowawijaakoeyerini

maawaeni aapatziyeyaririni, eero ratsipetashiteeyawoni irirapaeni”.

⁷ Eerokapaeni aapatziyeyakaririni Rotyaantanewo Tajorentsi, tema piñaaperoyakirini ikameethatzi. Omaantakya maawaeni kaari aapatziyari, tee iñaaperotzirini ikameethatzi. Okenkithatakotzitarakirini Iwaperite Tajorentsi, okantzi:

“Riraga wetsikawitawori pankotsi imanintakiro mapi, ikantzi: ‘Tee okameethatzi’. Omaanta riraga Tajorentsi iñaaperotakiro. Ñaakiro, imaninteeyawakirini joriyo Rotyaantanewo rirori, omaanta riraga Tajorentsi iñaaperotakiri ikameethaperotzi”.

⁸ Eejatzi okantzi Iwaperite:

“Riraga Rotyaantanewo Tajorentsi roshiyakawo mapi rantziwatakaakari atzirini ipariyantakari. Kyaaryo, tee riyoteeyawakirini, ikompi-teeyawakirini”.

Ñaakiro, iroka oshiyakaawentakiri: ro kaari riyoteeyantarini, tee ikemijantaperotziro ikantawitakarini rirori, rootaki ranantyaawori ikantakiri paerani: rowashironkaeyantyaaririni.

⁹ Omaanta riyoyaaperoyakimini rowawijaakoeyantakimirini. Pantawae-teeyinirini riraga pinkatharipero. Rowameethateeyakimini, pisheninkateeyaperotakarini Tajorentsi. Paerani tee piyoteeyawitani, okimitaka pi-jeekawitani tsiteniriki; omaanta riyoyagaeyakimini, riyotakaaperoyakimini, kimitaka pijeekae kitejiriki iroñaaka. Ikowakaakimiro pikamanteey-erini atziri: “Okameethaperotaki ranteeyakaenirini Tajorentsi”.

¹⁰ Paerani tee pikameethawityaani, omaanta iroñaaka pisheninkateeyakarini. Paerani tee piyoteeyawityaani ineshironkatawitakimi, iroñaaka piyoteeyeni, piweshiryaawenteeyakarini.

Kameetha pijeekimoteri paashinipaeni atzirini

¹¹ Nonintaperotanewopaeni, tee pisheninkaperoyawitarini riraga pi-jeekimoeyakirini jaga, tema pinampitaperotyaaawo jenokinta. Eero pantashitayitawoni kaari kameethatatsi rantayizirini paashinipaeni atziri. Aririka pantayiteroni, eero pikameethashiretzi.

¹² Ikantashiteeyawitziminirika paashinipaeni atziri: “Tee ikameethateeyeni joriyopaeni”, omaanta kameethapero pijeekimoeyerini, riyoteeyantyaarini kyaaryo paapatziyeyakarini Tajorentsi. Aririka iñaakimi pijeeki kameetha, roojatzi raapatziyeyantyaaririni rirori, eejatzi aririka ipokapae Jesokirishito, ikanteeyeni: “Tema ikameethaperotaki Tajorentsi”.

Pikemijantaperoyerini pinkathariwenteeyiririni atziripaeni

¹³ Aririka pikemijantaperotakiri Awinkatharite, okameethatzi pikemijantaperoteeyerini eejatzi riraga pinkathariwenteeyimirini jaka kipatsiki. Pikemijantaperoteeyerini riragapaeni pinkathariwenteeyiririni maawaeni jeekatsiripaeni,

¹⁴ eejatzi pikemijantaperoyerini maawaeni rotyaantanewopaeni rirori. Rotyaantakiri rowashironkaeyerini kaari kameethatatsi ijeekaeeyeni. Omaantakya riraga kameethatatsiri ijeeki, eero ikoshekari inta kameetha iñaaperoteri.

¹⁵ Eenitatsi kaari yotziri Tajorentsi, ikantzimatzi aapatziyariri Jesoshi. Rootaki ikowantakiri Tajorentsi kameetha pijeekimoteeyerini ikenkithashireyantyaarini rirori, imaeriyantyaarini.

¹⁶ Iroñaaka tekatsi omperatemini, rootaki nokanantzimiri: “Pantero oetarikapaeni kameethatatsiri. Eero pikantzi: ‘Nantero oetarika nokowakiri naari iroñaaka; tekatsi omperatenani’. Tee okameethatzi

pikante iroka. Okameethatzi pikemijantaperoteri ashitaperotzimiri, riraga Tajorentsi”.

¹⁷ Paakameethateeyerini maawaeni paashinipaeni atziri, pinintaperoeyerini ayemijantzinkarite, pipinkathateeyerini Tajorentsi, eejatzi pipinkathateeyerini riraga pinkathariwenteeyiririni atziripaeni.

Riyotagaeyirini onampirentsi paeni

¹⁸ Onampirentsi, pikemijantaperoteeyerini riraga omperatzi-imiri, pipinkathateeyerini. Ero apaniroeni pipinkathatashitari kamintaakimiri, eejatzi neshironkatzimiri; omaanta pipinkathatziyaari eejatzi omperatziimiri, eejatzi kijimiri.

¹⁹ Pamine, aririka ikijashitakimi omperatziimiri, tema riyotakiro Tajorentsi; eejatzi rowashironkaashitakimirika, riyotakiro eejatzi. Ero pipiyawaantetari rirori. Rowashironkaashiteetakimirika eejatzi tee pipiyawaantetari tema pikenkithashiryaaatyaawo ikowakayemiri rirori pantero, aritaki iinja ikantemi: “Pantakiro kameetha”.

²⁰ Pamine, aririka pamatawiteri omperatziimiri, aririka ipajatawentemiro, eerorika pipiyawaantetari kameethatakima pamatawitakirira? Tee. Tema ero iñaaperotzimi Tajorentsi pikameethatzi. Omaanta aririka ipajatashitemi riraga omperatziimiri, eejatzi teerika pipiyawaantetari, ari iñaaperotakimi rirori pikameethatzi.

²¹ Rootaki ikowakaakimiri: ero pipiyawaantetari riraga kijashitzimiri. Pikenkithashireeri riraga Jesokirishifo: osheki ikemaatsiwentakimi, ikowaki pikimitakotyaari.

²² Tema okantakotziri Iwaperite Tajorentsi:

“Tekatsi rante rirori kaari kameethatatsi, eejatzi tee ramatawitantzi”.

²³ Tee ipiyawaantetari riraga kijathatziiriri, eejatzi tee ikijathatziiriri riraga owashironkagaeyiririni. Intakya ikenkithashiryaaakiri Iriri Tajorentsi, riraga kantakowentziiriri kameetha. Rootaki rameenantariri.

²⁴ Riroriki irira janta koroshiki ikamawenteeyakaeroni okaatzi kaari kameethatatsiri anteeyirini, eerokya ikenkithashiryaaantaawo eejatzi Tajorentsi. Iroñaakakya, ero antapiinteero eejatzi kaari kameethatatsi, inta antapiinte kameethatatsiri. Osheki ikemaatsitawenteeyakaeni, ero ashironkanta aaka.

²⁵ Piyoteeyakini riraga owisha tee añiuro riyotantari: osheki ikinashitayityaani tsikarikapaeni. Eerorika ijeeki shenterini ari ipeyaagaantakya. Aritaki pikimiteeyawitarini owisha, tee piyoteeyawitani. Omaanta iroñaaka enitatsi Shenteeyimirini, ikempoyaaperoeyakimini.

3

Riraga shirampari eejatzi iina, okameethatzi raakameethatawakaya

¹⁻² Tsinani, paapatziyari piimi. Tekirarika raapatziyari riraga Jesoshi, omaanta okameethatzi iñaakimi paapatziyaperotakiri irira eejatzi kameetha pijeeki. Roojatzikya iñaaperotemi, eejatzi aririka pimateri paapatziyakayaari.

³ Ero apatziro pikowashitaperotya powameethatero piishi, powaenenkatya, pikithaata kameethaperotatsiri, oetarikapaeni.

⁴ Omaantakya pikowaperote pikameethashiryaaanaki pajankaneki, pineshironkathateri piimi. Rootaki ikowakaaperotakimiri Tajorentsi.

⁵ Aritaki okimiteeyani paejatoeteni aapatziyariri Tajorentsi: kameetha ojeekini, aapatziyari oemi.

⁶ Rowaga Jaarani okemijantaperotzirini Awaraamani,* oetziri nowinkatharite. Aririka pijeke kameetha, pikimitakotakawo roori, tekatsikya pikantya pithaawantyaari piimi: tema tekatsi ikijawentemi.

⁷ Eejatzi eerori, shiramparipaeni: tee omonkaatzimi piina, tee oshintsi-taperotzi, rootaki nokanantzimiri pineshironkatero, piñaapinkathaperotero. Tema pimonkaatawakagaeyakani, ineshironkateeyakimini Tajorentsi pi-jeekaeயantyaarini iinja janta jenokinta. Eerorika pikamintheero piina, eero rakimiro Tajorentsi aririka pamanawityaari.

Inja rowashironkagaeteri antzirori kameethatatsiri

⁸ Eejatzi nokanteeyemini maawaeni: pikimitawakagaeyaani, petakotawakagaeyaani, pinintaperoyerini piyemijantzinkarite, pineshironkatawakagaeyaani, eero pikantakaaperoeயaani.

⁹ Teerika okameethatzi rantzimotakimiri paashini atziri, eero pipiyatari; aririka ikijathatemi, eero pipiyatari, inta pikanteri Tajorentsi ikaminthay-eeri. Tema riyoyagaeyakimini irira: ikowaki ikamintheeyemini.

¹⁰ Pikenkithashireeya, okantzirini Iwaperite Tajorentsi:

“Pikowakirika pikimoshiryaanaki eejatzi pijeeki kameetha, eero piki-jathatziri paashini atziri, eero pamatawitantzi.

¹¹ Eero pantayitzirini kaari kameethatayitatsirini, inta pantayiterini kameethatayitatsirini. Pikowaperotanaki pijeeki kameetha.

¹² Tema raminapiinteyirini Awinkatharite maawaeni aapatziyeeyaririni ishenteeyirini. Ikemapiintziri aririka ramaneri. Omaanta eero ineshironkateeri antapiintzirori kaari kameethatatsi, inta ipinkima-teri”.

Pantapiintero kameethatatsiri omawitya pikemaatsitawentyaawo

¹³ Pikowaperoterika pantapiintero kameethatatsiri, ¿eenitatsima kowatsiri rowashironkayemi? ¡Tekatsi!

¹⁴ Omawitya eenitatsirika kijashitemini, omaanta itajonkakowentemi Tajorentsi. Eero pithaawantari, eero pikantashirya, inta pikimoshirete,

¹⁵ tema pipinkathataperoteri Jesokirishito pajankaneki. Aririka rojampiteetemi: “¿Iitaka paapatziyantakariri Jesokirishito?” Kameetha pakanakiri, eero pikijathatziri. Pikamanteri iitaka piyoperotantakari raaneemi jenok-inta.

¹⁶ Eerokya pantziro kaari kameethatatsi inta pantero maawaeni ikowakaakimiri rirori. Roojatzi riraga kijakimiri riyotanaki rirotaki irira owameethatzimiri. Roojatzi ipashiwenantanakya, tema riyotanaki tee okameethatzi ikantzimatakimiri.

¹⁷ Aririka ishinetziri Tajorentsi rowashironkagaetemi, iñaaperotzimi pikameethatzi aririka pikemaatsitawentyaawo kameethatayitatsirini pantayitzirini. Omaantakya tekatsi ikantya iñaaperotemi pikameethatzi aririka pashironkaawentyaawo kaari kameethatayitatsini pantayitzirini.

Rantayitakirini Jesokirishito

¹⁸ Ñaakiro, paerani tee akameethateeyini aari, osheki antayitakironi kaari kameethatatsi, omaantakya ikameethaperotaki riraga Jesokirishito, tekatsi rantani. Ikamawenteeyakaeni rowawijaakoeyakaeni; ikowaki añeeyanteeyaririni Tajorentsi. Ikamaperowitaka; omaanta ipiriinteeri Ashitariri.

* 3:6 Paminero OWAKIRANI ITAJAANTANEENCHA OETARIKAPAENI kapiitoropaeni 12 roojatzi 22.

¹⁹ Ikamantakari, riyaatashiretapaentzi janta paamariki kaari tsiwakanatsini janta rowakirinta Tajorentsi kamaaripaeni eejatzi ishipeaeni theenkantatsirini. Ari ikenkithatakaapaentziri.

²⁰ Paerani, tee raapatziyeeyarini Tajorentsi riraga atziripaeni eenironi ijeekini Noeni. Riwetsikantakaworini irira ipito, ikantapiinteeyawitakarini atziri paerani: “Paapatziyeeyarini Tajorentsi”, omaanta tee ikowaeeyini raapatziyeeyarini. Riraga Tajorentsi reshiwentawitakari royaakoeyawitakarini ikenkithashiryaaawakyaata ipakaawakiroota okaatzi kaari kameethatatsi rantakiro. Omaanta tee ikowaeeyini ikenkithashireeya. Roojatzi rotyaanantakanari rirori antawo inkani, oonkanaka maawaeni, othonkaeyakirini, kamanaki. Omaanta ikaatzi 8 awijakotaatsiri pitotsiki.

²¹ Ari roshiyeyakarini riraga kaawoshitawenteeyaririni Tajorentsi. Aririka akaawoshitawentyaari, teera akaawoshiwaetashita, omaanta oshiyakaawentziro ikamawenteeyakaeni Jesokirishito, eejatzi ipiriintanaa, rowawijaakoeyakaeni. Eejatzi oshiyakaawentziro ameentakari Tajorentsi rowameethashireeyantakaerini.

²² Ari iroñaaka jatee Jesokirishito janta jenokinta, ijeekimotapaeri Tajorentsi rakoperoki: ikaatapaeri ipinkathariwenteeyapaeni. Eejatzi osheki ipinkathateeyirini ronampiripaeni, paashinipaeni pinkatharitawitachari, maawaeni. Eejatzi imatziro romperatari kamaaripaeni riraga owashironkaachani iinja.

4

¹ Ari piyoteeyakini osheki ikemaatsitakawo Jesokirishito, tee ikantzi: “Tee nokoyi nokemaatsityaawo”. Eejatzi eerokapaeni, pikimitakotyaari irira. Eero pikantzi: “Tee nokoyi nokemaatsityaawo”. Pamine, aririka pikemaatsityaawo oetarikapaeni, eero pikowanee pantapiinteero kaari kameethatatsi

² okaatzi ikowaeeyirini atziripaeni. Omaantakya pikowaperotanaki panterini Tajorentsi okaatzi ikowakayemiri roojatzi pikamantakya.

³ Paerani pantawitawoni rantapiintayitzirini riraga theenkantatsiri: monkaataka, eero papiiteero eejatzi. Rantapiintayitzirini riroripaeni osheki inashitapaeni kaari kameethatatsi, ikenkithashiryaaakotapiintawo ishirontayitawoni kaari rayi, ishinkitapiinta, imayempitawakaapiinteeyani, ikijawakagaeyakani, ipinkathatashitakawo iitajorentsishitawo, rantakiro osheki kaari kameethatatsi.

⁴ Tee riyoteeyini rirori, ikantzi: “¿litaka kaari ikimitantana aapatziyariri Jesoshi?” Rotsikanateeyakimini, tee riyotakoeyironi iñaakimira pipaashini-teeyakini, rootaki ikantzimanteeyantakimirini teera pikimitakotari.

⁵ Omaanta iinja ipokae Jesokirishito ikantakowenteeyerini maawaeni atziri: añaagaeyatsirini eejatzi kamatsiripaeni. Rojampiteeyerini theenkantatsiri: “¿litaka pikijantakariri aapatziyanari? Tee okameethatzi”. Eero rakiri: osheki ipashiwentanakya.

⁶ Paerani ikenkithatakayiteetakarini jeekawitacharini, ikamanteeyakirini: “Aririka paapatziyari Jesoshi pikanteetateeyeaani pijeeki janta jenokinta”. Roojatzi ikamaeyantakani: tema ranteeyakironi kaari kameethatatsi, rootaki ikamaeyantakarini, ikimiteeyakarini maawaeni atziri. Omaanta iinja ipiriinteeri Tajorentsi maawaeni aapatziyariri, ijeekakagaeyerini janta inampiki. Ikantya ikimiteeyarini Tajorentsi: eero ikamaeeyeni eejatzi.

⁷ Pamine, rooteentsi omonkaatakya ikantakowenanteeyeerini Tajorentsi. Kameethapero pijeekaeyeni, pikyaaryoowentero pamanapiinteyeerini riraga Tajorentsi.

⁸ Pikantani pikowaperoeyeni pinintaperotawakagaeyaani. Aririka pinintawakagaeyaani, tema eero pikenkithashiriuro kaari kameethatatsi rantayitzirini paashinipaeni, inta pineshironkatawakagaeyaani, pipeyakoteniri rantziri.

⁹ Pikantyaani pineshironkaeyawakirini kameetha maawaeni areetemini. Eero pikantaakitzi riroripaeni.

¹⁰ Tema eenitatsi omatakaakimiri Ishire Tajorentsi, rootaki iroñaaka pimatantyaawori petakotantyaariri atziripaeni. ¡Pantaperoterol! Piyotakagaeyerini rirori ikamintheeyerini Tajorentsi.

¹¹ Aririka piyoteeri atziri, pikyaaryoowentero pikamanteeniri iñaani Tajorentsi. Aririka petakotyaari atziri, pikanteri Tajorentsi ramitakotemi, aritaki imatakaakimiro. Rootaki riraga paashinipaeni atziri riyotakotantzimiri paapatziyaperotari Jesokirishito, roojatzi ikanteeyeni: “Tema ikameethaperotaki Tajorentsi”. Okameethatzi iroñaaka añaaperoeyerini maawaeni, apinkathateeyerini: akanteetatyeyaani. Aritaki okantyaari.

Aririka pikemaatsitawentyaari Jesokirishito, pikimoshiryaanaki

¹² Nonintaperotanewopaeni, niyotaki osheki rowashironkaetakimi. Eero potsikanatawentawo, pikenkithashiryaashita: “¿Iitarika awijantanakari iroka?” Aritaki okantyaari. Rooma rowashironkaetakiri eejatzi paashinipaeni aapatziyeeyaririni Jesoshi.

¹³ Tema eejatzi rowashironkaetakiri riraga Jesokirishito, iroñaaka pikimiteeyakarini: pikimoshireeyanakini. Iinja ipinkatharitapaaki rirori, roojatzi pikimoshirewentaperotantyaariri.

¹⁴ Aririka itheenkanteetemiro paapatziyarira rirori, pikimoshiryaanaki: tema aritaki itajonkakowentakimi Tajorentsi. Okithaatakayemi Ishire, rowaga kameethaperotatsiri.

¹⁵ Omaanta eero powamaantzi, eero pikoshitzi, eero pantayitzironi paashini kaari kameethatatsi, eero pimatzitawo eerori piñaawaetzi iñaanatawakaeyaarika paashinipaeni atziri rashityaawo rirori. Aririka ikijawenteetemi irokapaeni, ari pikemaatsitaperotakyaawo osheki.

¹⁶ Omaanta aririka paapatziyaperotyaari Jesokirishito, rootakirika ikijan-teetemiri, eero pipashiwenta; inta pikante: “Tema ikameethataki Tajorentsi, ishinetakina nokemaatsitawentyaari Jesokirishito”.

¹⁷ Pamine, rooteentsi ikantakowenteeyeeni Tajorentsi: riteeyeeni maawaeni aari itominteyeerini, roojatzikya rirori theenkayiririni. Aririka iroñaaka rowashironkaakae anantawori kaari kameethatatsi, tema ikowanaki ajeke kameetha. Aririka ikenkithashiryaajankanetakaaero antakiri eejatzi owashiyaanteero, tema inja aate jenokinta. Omaanta riraga kaari aapatziyeeyaririni Jesoshi, tema osheki rowashironkaaperoeyerini inja.

¹⁸ Tema okantzi Iwaperite Tajorentsi:

“Ari rowawijaakoeyakirini Tajorentsi riraga aapatziyeeyaririni, omaantakya irira jateeyawitakani paamariki kaari tsiwakanitatsini. Omaantakya riraga theenkiriri Tajorentsi, rantapiintziro kaari kameethatatsi, ¿oetaka awijimoterini irirapaeni? Tema ari rashironkaaperoeyakyaani rirori paamariki kaari tsiwakanitatsini”.

¹⁹ Aririka panteniri Tajorensi ikowakaakimiri, rootaki pikemaatsitawenan-takariri, okameethataki. Pikyaaryoowentero pantayiferoni kameethatay-itatsirini. Pikanteri Tajorensi: “Pikempoyeena”. Tema rirotaki wet-sikakimiri, ikempoyaaferotemi, eero ramatawitzimi.

5

Peetero riyotaatziiri aataperoteenchari iyemijantzinkarite eejatzi ewankaripaeni

¹ Rootaki iroñaaka nojankinatantanariri aataperoteenchari aapatziyariri Jesoshi. Tema eejatzi naaka aataperoteenchari. Paerani noñaaperotakiri Jesokirishito ikemaatsitaka osheki. Eejatzi iinja, aririka ipokae Awinkatharite ipinkathariwenantapae, notsipatyaari nopinkathariwenante. Ari iroñaaka eenitatsi nokoyiri nokamanteeyemirini:

² riraga shentziriri rowishate raminakowentziri riroripaeni. Eejatzi eerori, pikimityaari rirori, paminakowiritaantapiinteri piyemijantzinkarite, irirapaeni ikimitakari rowishatepaeni Tajorensi. Paapatziyakaaperoeyaarini Jesoshi. Omaanta pantero pikowashitari, tekatsi omperatemini. Tema ari okanta ikowakaakimiri Tajorensi. Tee ro pikenkithatakaantapiinteeyaaririni payitanyaariri iyorikite, omaanta pikowaperotantyaari kameetha paminakowiritaanteri.

³ Eero pishintsitheeyirini kimitakami pinkatharipero, omaanta kameetha pijeeki, ikimiteeyantemirini rirori.

⁴ Iinja ipokaerika Jesoshi, riraga iwinkatharite shentziriri rowishate, ragaeyaneeni, ijekakagaeyapaeni janta jenokinta. Akanteetatyeeyaani ajekaeveni janta okameethaperotzinta.

⁵ Eejatzi ewankaripaeni, nokamantemi: pipinkathateeyerini maawaeni aataperoteencharipaeni. Eero pikantakaaperoeyani, omaanta kameetha pineshironkatawakagaeyaani. Tema okantzi Iwaperite Tajorensi: “Riraga Tajorensi ikijiri riraga kantakaaperotzinkari, omaanta ineshironka-teeyakirini kaari kantakaaperoeyachani”.

⁶ Pipinkatheeyerini rirori: tema itajorensitaperotaki, ipinkatharipero-taki; roojatzi ipokaerika Jesokirishito ipinkathariwentakae.

⁷ Pikanteri Tajorensi oetarikapaeni pikenkithashiryaakopiintari, eejatzi eero pikenkithashiryaakotawo paashini oetarikapaeni, inta pameentyaari Tajorensi. Tema raminakowentakimi.

⁸ Paamawentya apaniroeni, paamayarira iwinkatharite kamaaripaeni. Osheki ikinakinayitanakini, ikowaki ithonkaeyerinimi aapatziyeeyaririni Jesoshi, maawaeni. Tema ithawetakotantariri aakapaeni: ikowanaki rookakagero aapatziyariri, apyakoteri. Ikimitakari antari manitzi aririka itasheyaperotaki: raminiri iwathatsite royaari.

⁹ Pameentaperotyaari Awinkatharite potsinampaantyaariri iwinkatharite kamaaripaeni eero rantakaantzimiro kaari kameethatatsi. Kyaaryo eeniro pikemaatsitayityaarini, omaanta tee apatziro pikemaatsitya eeroa apaniroeni, eejatzi ikimiteeyakimini rirori ayemijantzinkarite janta paashinikipaeni kipatsi.

¹⁰ Eero ojamanitaperotzi pikemaatsitya: riyotzi Tajorensi pipinkathatakiri riraga Jesokirishito, roojatzi ragaeyanakimini janta jenok-inta. Pikanteetatyeeyaani pijeekapae janta okameetheetyaaperotzinta ashi royo ineshironkatantzi: eekiro riyaatate rowameethataperoyemini, riweshiryaakagaeyemini, ishintsishireeyemini pajankaneki, eero pikantashiryaapaa eejatzi.

¹¹ Thame maawaeni apinkathataperoyerini, akanteetatyeyyaani. Tema osheki ikameethaperotaki. Aritaki okantyaari.

¹² Ari nojankinatakimi eecheonkiini nokamanantakimiri osheki ineshironkaperoyakimini Tajorentsi, kyaaryo nokantakimiri. Iroñaaka paapatziyaperotyaari irira, piweshiryaawentyaari. Eeniro irika Shiriwaano,* rirotaki aaneemironi iroka nojankinari. Osheki noñaaperotziri: rirotaki ayemijantzinkarite, ikyaaryoowentziro raapatziyaperotakari Jesoshi.

¹³ Riwehateeyakimini maawaeni ayemijantzinkarite jaka Wawirooniyaki,† tema rirojatzi riyoyaanewopaeni Awinkatharite raapatziyeyarini. Eejatzi riwehateeyimini niyotaanewo Marikoshi. Tema kimitaka rirotaki notyomi.

¹⁴ Paakameethatawakagaeyaani maawaeni, pineshironkatawaka-gaeyaani. Nokantziri Tajorentsi: “Pineshironkateeyerini maawaeni aapatziyariri Pitomi, kameetha pijeekakagaeyerini”.

Naaka jankinatzimirori:

Peetero

* **5:12** Shiriwaano apite okanta iwaero, paashini okantzi Shiirashi. † **5:13** Riraga aapatziyariri Jesoshi iitziro nampitsi owaero Orooma paashini owaero Wawirooniya.

RAPIITEENIRI PEETERO ROJANKINATZINIRIRI IYEMIJANTZINKARITE

¹ Naaka Shimo Peetero jankinatzimirori eerokapaeni noyemijantzinkaritepaeni. Naaka rotyaantanewo Jesokirishito, nantziniri rirori oetarika ikowakaakinari. Tema amonkaatawakagaeyakani ameenteeyakarini Jesokirishito, riraga Owawijaakoeyakaerini. Tema rirotaki Tajorentsi. Rirotaki kameethaperotatsiri.

² Ari piyoteeyakirini, rootaki nokanantariri osheki ineshironkateeyemini eejatzi kameetha ijeekakagaeyemini.

Pikañaaperotya ashi poyiro pikameethatzi

³ Ari roñaagakaero Tajorentsi rirotaki kameethaperotatsiri eejatzi eenitatsi itajorenka, ikaemashiryaanteeyakaerini aapatziyaari. Aririka aapatziyaari aritaki itajonkawenteeyakaeni akanteeatyeeyaani ajeeki eejatzi oshiyaakotyaari rirori akameethashiryaantaysiri.

⁴ Osheki itajonkawenteeyakaeni akimoshirewenteeyantyaaririni, rantakaeniro maawaeni ikantakaeri. Ikashiyakae ramitakoeyeeni eero akowantawo antero kaari kameethatatsi jaka kipatsiki. Eejatzi ramitakoeyeeni akimiteeyantyaaririni rirori. Tee akimitari iroñaaka riraga theenkantatsiri.

⁵ Tema rantakaeniro Tajorentsi maawaeni iroka, rootaki okameethatantari akañaaperotya kameetha ameentyaari Jesoshi. Aririka ameentyaari, roojatzi ari okameethatzi akameethatanaki. Aririka akameethataki, okameethatzi eejatzi ayoperotanaki oetarika ikowakaakaeri.

⁶ Aririka ayotaki oetarika ikowakaakaeri, okameethatzi eejatzi aamakowentya apaniroeni anantyaawori. Aririka aamakowentanakya, okameethatzi akyaaryoowentero ikowakaakaeri. Aririka akyaaryoowentero ikowakaakaeri, okameethatzi eejatzi oshiyakotyaari Tajorentsi, antapiintziro okaatzi kameethatatsiri.

⁷ Aririka oshiyakotyaari Tajorentsi, antapiintziro okaatzi kameethatatsiri, okameethatzi eejatzi anintaperoeyanakirini maawaeni ayemijantzinkarite, eejatzi okameethatzi aneshironkateeyanakirini maawaeni atziri.

⁸ Aririka pantaperoeyanakironi maawaeni iroka, ari osheki pantakiniri Awinkatharite Jesokirishito, eejatzi piyotaperotanakiri.

⁹ Riraga kaari anteroni irokapaeni ikimiwita kamampowaakitatsiri. Tema ipeyakotari osheki ranteeyawitakawoni kaari kameethatatsi paerani, omaanta Awinkatharite ineshironkaperotakiri, rowameethashiryaakiri, ari tee ikenkithashiriuro eejatzi kaari kameethatatsi rantzimotawitakariri.

¹⁰ Iroñaaka, noyemijantzinkarite, eero pikimitari riroripaeni inta pikyaaryoowentaperotero panteniri Tajorentsi maawaeni ikowakagaeyakimirini. Tema pikowaki piyote ikaemakimi Tajorentsi eejatzi riyoyaakimi. Aririka pantapiintakiro maawaeni iroka, eero pipakagaero paapatziyari Jesoshi.

¹¹ Okantyaatakya raantaneemiri janta jenokinta, janta ikantani ipinkathariwenantzi Awinkatharite Jesokirishito: riraga owawi-jaakoeyakaerini.

Eero pipeyakotziro iroka nokantakimiri

¹² Tee owakira pikemaeyakironi iroka nokantakimiri: piyotziteeyawoni, eejatzi pimatayitakironi kameetha. Omaanta okameethatzi eekiro niyaataye napiiteemiro eejatzi nokenkithashiryaakagaemiro.

13-14 Riyotakaakina Awinkatharite Jesokirishito eero ojamanitzi nokamantyaari. Omaanta okameethatzi nokenkithashiryaaakagaeyemironi roojatzi nokamantakya.

15 Roojatzi nokamantaka, eero pipeyakotantawo, inta pikantyaani pikenkithashiryaaapiintyaawo.

Kameetha iyotagaeyakaeni iñaani Tajorentsi

16 Tema nokamanteeyakimini iinja ipokae eejatzi Awinkatharite Jesokirishito, osheki ipinkatharentsitapaaki. Kyaaryo iroka nokantakimiri, tee nokamantashiteeyemironi naamaashiteeyakarini. Tema naakapaeni ñaaperoyakiririni Jesoshi paerani ishipakiryaaiki eejatzi itajonkantayitakini.

17-18 Paerani riyaatantakari Jesoshi tonkaariki, noyaatanakiri naaka eejatzi paashini apite riyotaanewo; noñaaperoyakirini ishipakiryaaaniki, eejatzi nokemaeyawakirini Pawa Tajorentsi, riraga kameethaperotatsiri. Ikantzi: “Rirotaki irika notyomi nonintaperotziri, osheki noñaaperotakiri ikameethatzi”.

19 Eejatzi eenitatsi iroñaaka rojankinatziiteeyanarini riraga kamanantayitziroirini iñaani Tajorentsi paerani: okyaaryooperotatzi. Okameethatzi pikenkithashiryaaaperoyeroni okaatzi rojankinatzi; tema iyotaatziimi piyote okyaaryooperotzirika okaatzi riyotaantziro paashinipaeni atziri. Okimitakawo oorentya tsiteniriki: eerorika oorenta, eero aminashita. Ari okameethatzi pikantyaani pikenkithashieeyeroni Jankinarentsipero, roojatzi kitejiriki ipokantyaari Jesoshi; roojatzi riyotakaaperoyemini Tajorentsi, okimitzimoeyemini okitejitaperotzi.

20-21 Nokowaki piyoperoyeroni iroka: rowaga rojankinarini riraga kamanantayitziroirini iñaani Tajorentsi okameethaperotaki. Tee riyotawitani irirapaeni, riraga paejatziiteni, kaari ashitawori rojankinari rirori; omaanta iyotagaeyakirini Ishire Tajorentsi, rootaki rojankinatantakawori iroka.

2

Ikenkithatakotziri amatawitantatsiri

1 Eeniwitacha paerani kamanantawitachari ikaateeyinira ijorriiyotzinkaritepaeni, omaanta ramatawitagaanteeyirini; roojatzi ijeeki iroñaaka amatawiteeyemirini eerori. Riyotagaeyemironi theeyaantsi, itheeyakotyaari Tajorentsi. Tema ayoteeyakini ikamawenteeyakaeni Jesoshi aateeyantyaarini jenokinta, omaanta ikante riraga amatawitantatsiri: “Eero apinkathatziri Jesoshi”. Rootaki kaari ojamanitanta rowashironkaaperoteri Tajorentsi.

2 Eenitatsi osheki eerokapaeni rirotaki oyaaterini: pikimityaari, tema pantayitziroirini kaari kameethatatsi; rootaki itheenkanteetyaawori Ñaagantsipero kenkithatakotziriri Jesokirishito.

3 Osheki ramatawiteeyemini riroripaeni, riyotaashitayitemironi oetarika-paeni rayitantemiriri piyorikite. Paerani ikantzi Tajorentsi: “Aritaki rowashironkaaperoyakirini riraga amatawiteeyeririni aapatziyanari”. Kyaaryo, eero ojamanitzi riyaaateeyeni paamariki kaari tsiwakanitatsini.

4 Paerani riraga ronampiripaeni Tajorentsi ipiyathateeyakarini, rantayitakironi kaari kameethatatsi. Rootaki rowashironkagaeyantakaririni, rookayakirini janta jaawiki janta otsitenitaperotzinta. Aritaki ijeekanaki riroripaeni janta, roojatzi ikantakowenantyaariri Jesokirishito iinja.

5 Pamine, rowamagaeyakirini Tajorentsi riraga atziripaeni paeranipero-rona. Tee ipinkathateeyirini rirori, rootaki rotyaanantakanarini oonkawo agayakirini. Tekatsi paashini rowawijaakote, apatziro Noe, itomi 3

eejatzii iinapaeni, ikaateeyini 8. Tema rirootaki kenkithatakagaeyaw-
itakaririni atziripaeni, ikanteeyawitakarini okameethatzi pookero kaari
kameethatatsi, pantero kameethatatsini.

6 Eejatzi paeraniperoroña itagaeyakirini Tajorentsi maawaeni
joroomajatzi, eejatzi maawaeni komoorajatzi; itagaeyakironi ipankopaeni,
rowaagawo, maawaeni. Ootaka maawaeni. Okameethatzi iroñaaka
akenkithashiryaakoperotyawo rantakiri Tajorentsi, ayoteeyantyaarini
ari rowashironkagaeyakirini iinja maawaeni kaari pinkathatziriri.

7-8 Ari ikameethashiryaakini Rooteni; ijeekawitani janta Joroomaki,
omaanta osheki rowashiretakotakari ijeekimoteeyakirini, iñaakiri,
ikemiri ranteeyakironi oshekipero kaari kameethatatsi. Osheki
ikenkithashiryaakotakari maawaeni kitejiri ikantzi: “¿litaka kaari
raapatziyeeyantarini Tajorentsi? Raapatziyaarimi ari ijeekimi kameetha”.
Omaanta iñaakiri Tajorentsi ikameethaperotaki riraga Roote rootaki kaari
itaantari inta rowawijaakotakiri.

9 Ñaakiro, riyotaperotzi Tajorentsi rowawijaakoeyirini pinkatha-
teeyiririni, omaanta kaari ikimitantari theenkantatsiri. Kyaaryo,
rowashironkaeeyerini irirapaeni iroñaaka eejatzi ipokaerika
ikantakowenanteeyaaririni, aritaki rotyaantakiri paamariki kaari
tsiwakanitatsini.

10 Aritaki rowashironkagaeyakirini maawaeni kowatsiri rantero
kaari kameethatatsi antashitayitaworini ikowayitzirini rirori, omaanta
rowashironkaaperoeeyakirini riraga ñaaminthatashitawori kaari rayi
eejatzi riraga atziri rantatenkatawakaeyaani ishiringamparinkaki eejatzi
rowashironkaaperoeeyakironi rowaga ñaaminthatashitariiri kaari ayi
eejatzi rowaga tsinani antatenkatawakaeyaani otsinaninkaki. Eejatzi
rowashironkaaperoeeyakirini riraga theenkiriri Awinkatharite eejatzi
theenkiriri maawaeni jewatatsiri.

Tema osheki ikantakaaperotatya riraga amatawitantatsiri,
ikantzimatatziiri jewatatsiripaeni eejatzi ronampiripaeni Tajorentsi.

11 Omaanta ijeekaeyini ronampiripaeni janta Awinkathariteki, omawitya
oshekipero ishintsitzi, tee ipiyatakotari riraga kantzimateeyiririni.

12 Riraga amatawitantatsiripaeni ikimiteeyakarini tsimeripaeni, tekatsi
riyote. Riraga tsimeri ijeekashiteeyaani inimoteeyakirini, roojatzi ikenteri
atziri, chek, rowamayeri. Ikimiwitakari riraga theenkantatsiri ikantzima-
tashitayitawoni kaari riyotzi, rootaki ithonkantaayariri Tajorentsi.

13 Kyaaryo iinja rashironkagaeyakyaani rirori, tema ikantzimatakiri
paashinipaeni eejatzi ramatawitakiri. Riweshiryaawentashitayitawoni
rantero kaari kameethatatsi kitejiriki, omawitya iñaakiri paashinipaeni
atziri. Kyaaryo rantzimoteemiro kaari kameethatatsi itsipantakimiri
rootaki itheenkantakimiri atziripaeni. Tee okameethatzi ranteeyirini
rirori, omaanta rantakagaeyakimironi kaari kameethatatsi pikimi-
teeyantyaaririni eerori.

14 Tema iñaawenaperoteeyawoni ishirontawo tsinanipaeni, ikantani rantapi-
intziro kaari kameethatatsi: tekatsi ikantero rookaero, ashi royiro. Rantaka-
gaeyakirini kaari kenkithashireeroni kameetha kaari kameethatatsi. Ashi
royiro iñaawenaperoteeyawoni ashaagawontsi. Kyaaryo riraga Tajorentsi
rotyaanantyaariri rirori paamariki kaari tsiwakanitatsini.

15 Paerani ikemijantaperotaki kyaaryooperotatsiri omaanta iroñaaka
rookakiro, rantashitayitawoni oetarikapaeni ikowakiri. Ikimiteeyakawoni
rantakiri Waraamini, itomini Weyori. Ikenkithatawitawoni paerani iñaani
Tajorentsi, omaanta iñaawenaperotakawo ashaagawontsi. Ikowawitakani

ipeyiri ashaagantzinkari. Rootaki ikimoshiretantakari ipinatanteetariri ranantyaawori kaari kameethatatsi.

¹⁶ Tee raapatziyaperotari Tajorentsi omaanta royaatakiri kowaentsiri ipinateri ashaagawontsi. Ari romapokashitakari iwoorote iñaanatakiri, kim-itaka rirotakimi atziri. Tee riyotzi Waraami riro ñaawaetakaakiriri Tajorentsi. Ikiyaperotakiri rompojantakariri, ipiyawaantetantakariri, roojatzi iñaakiri ronampiri Tajorentsi rootaki osheki rotsikanatantanakariri, eejatzi osheki ikenkithashiryaanaka: tee ikenkithashiryaawitanaawo eejatzi ashaagawontsi.

¹⁷ Aririka pikeekakotero iñaawo iyowaatantyaari tema pikowaperotaki ojeeki iñaawo. Omaanta aririka opiryaataki, tema tee okameethatzi, tekatsi paye iñaawo. Ari riraga amatawitantatsiri roshiyakawo piyanarite piryaateentsiri iñaawo: tee ikameethatzi. Osheki iñaawaetashita, wero, wero, wero, omaanta tekatsi ramitakotemi. Eejatzi ikimitawitakawo menkori, aririka piñaakiro amakiro tampyaa, pikenkithashireeya: “Oparyatyeen inkani”. Omaanta kimitawitaka amatawiwitakimi, teemaeta opariye. Eeniroye ijeekaperotantyaari rirori janta otsitenaperotzinta riwetsikakiniriri Tajorentsi. Tema rootaki paamariki kaari tsiwakananitansi.

¹⁸ Osheki ikantakaaperota eejatzi ikantapiintzi: “Ñaakiro, nantashitay-itakawoni oetarikapaeni nokowayitzirini”. Ari ramatawiyayitzirini osheki owakira aapatziyawitakariri Jesoshi: owakira rookawitakawo kaari kameethatatsi rantayitzirini, omaanta rantakagaeri eejatzi.

¹⁹ Ikanteeyirini: “Tema irira Tajorentsi owawijaakotzimiri, tee pimatziro powawijaakoty apaniroeni. ¿Litaka kaari panantawo oetarika pikowayitzirini? Tema ineshironkatakimikya, eero ikijawentzimiro. Thame pikimitena naari”. Rootaki ikantayitawitarini, omaanta osheki ramataw-itantzi. Tee imatziro rirori rantero oetarika ikowaki inta rantapiintziro kaari kameethatatsi. Tema piyotzi aririka ranaakoteetakae oetarika eero amatziro apaniroeni ookaero iroka.

²⁰ Pamine, paerani riraga amatawitantatsiripaeni rantapiinteyawita-woni kaari kameethatatsi ranteyirini maawaeni theenkantatsiri. Roojatzi riyotaakoteetakiri Awinkatharite Jesokirishito riraga Owawijaakotakaeri, ari ipakaawitakawo rantziro kaari kameethatatsiri. Roojatzi ipiyashitan-taawo rantziri paerani. Iroñaaka tekatsi ikantya ipakantyaawori eejatzi rantayitzirini, rootaki osheki rowashironkaaperotantyaari.

²¹ Ñaakiro, okameethawita eero riyotzimi riroripaeni ijeeki kameetha. Tema iroñaaka tee ikoyi rantero okaatzi ikaminaakiriri Tajorentsi, omawitya okameethaperotaki; rootaki tekatsi okantya rawijakotantyaari.

²² Ikanteetzini: “Riraga otsitzi roepiyeero iyamaankani, rowaawo”. Eejatzi ikanteetzini: “Atsipetashitakari akiwero chaancho, tema eejatzi ipiya-nee rantaatapaero jampowatha”. Kyaaryootaki ikanteetziri. Aritaki ikimi-teeyarini rirori riraga iyotakowitariri Jesoshi omaanta kaari aapatziyariri, ipiyakoteeyaawo kaari kameethatatsi.

3

Ikenkithatakotziri Jesoshi ipokanteeyaari ikantawenter i atziri

¹⁻² Ari, noyemijantzinkarite, piyoteeyini nonintaperoeyakimini. Paerani-nente nitantakimiro nojankinatakimiro, nokenkithashiryaakaakimiro rojankinatziniriri riraga kamanantayitzirorini iñaani Tajorentsi kameethashiretatsiri paerani. Eejatzi nokenkithashiryaakaakimiro maawaeni ikaminaakaeri Awinkatharite, riraga owawijaakotakaeri. Roojatzi rotyaanteeyakinarini aapatziyakagaeyemirini. Iroñaaka

napiiteemiro nojankinateemiro pikenkithashiryaaakoperotantyaawori maawaeni okaatzi kameethatatsiri.

³ Okameethatzi piyoteeyeni eerotzitarika ipokira Awinkatharite, ijeekera osheki theenkantatsiri, rantashitayijeempiyaawoni oetarikapaeni ikoway-itzirini rirori. Ishirontawenteeyarini Awinkatharite,

⁴ ikanteeyeni: “¿Ikantzima Jesokirishito ari ipokae? Injii, injii, injii. ¿Iitarika iroñaaka? Tema kamaki paerani. Eero ipokae. Paerani raamaawitakarini riraga itakaantaworini aapatziyariri roojatzi ikamaki, omaanta tee iñiiri, roojatzi iroñaaka. Paejatotaki paerani. ¿Piitzima eeroka ari piñaagaeri? Injii, injii, injii. Roojatzi okantani kipatsi, tee opaashinitzi”. Rootaki ikanteeyirini theenkantatsiri.

⁵ Riyotaki itheeyashita, omaanta tee ikoyi ikenkithashireero rantayitakirini Tajorentsi. Paerani ikantaki rirori: “Otzimeeta jenoki, eejatzi otzimeeta kipatsi”, roojatzi otzimantakari. Ari riwetsikakiro kipatsi, shi-towanaki niyanki inkaareki, iroñaaka otapotakawo inkaare.

⁶ Aritaki okantakari paerani, omaanta roojatzi rowashironkagaeyakirini riraga atziri eejatzi piratsipaeni ikaateeyinira ijeekantakarira Noe paerani. Rootaki rowashironkaanteeyakaririni, tee ijeekaeyini kameetha. Ari opariyaki antawo inkani, oonkanaka maawaeni kipatsi, eejatzi ithonkaeyanakani theenkantatsiri.

⁷ Eejatzi ikantzi Tajorentsi: “Iinja notayero jenoki eejatzi kipatsi, eejatzi notaakoeyerini maawaeni jeekantawori”. Tema paerani ikantzini: “Niwetsikero kipatsi”, roojatzi otzimantakari. Iroñaaka ikantzi: “Iinja notagaero kipatsi”, tema eejatzi rantero. Kyaaryo tekiraata omonkaatya itaanteeyaa-wori, omaanta iinja itagaero, eejatzi itaakoeyerini maawaeni theenkantat-siri, rowashironkagaeyerini.

⁸ Iroñaaka, nonintanewopaeni, pikenkithashiryaaakoeyeroni iroka: aetakaawitawo 1000 ojarentsi paeraniperoroña. Omaanta tee iitziro riraga Tajorentsi. Iñaakiro tee ojamanitzi, okimitzimotakari apaani kitejiri. Aeteeyironi tee ojamanitzi apaani kitejiri, omaantakya irira iñaakiro ojamani, okimitzimotakari 1000 ojarentsi.

⁹ Ñaakiro, aetakaawiteeyakawoni opaeranitaki, tekira imonkaatziro ikan-takaeri: tekira ipokae Awinkatharite. Omaanta tee iitziro rirori opaeranitzi. Eero ramatawitee, omaanta ojamani royeeyirini theenkantatsiri, ikowaki ikenkithashiryaaaperoteeya, retakotantanakya okaatzi kaari kameethatatsi rantakiro eejatzi rookero. Ikwakiri maawaeni atziri eero riyaatanta paamariki kaari tsiwakanitatsini.

¹⁰ Omaanta kyaaryo iinja romapokaperotapae Awinkatharite, ipokaerika. Okimitaaganki tee ayotzi tsika ikaatzika ipoki koshintzi eejatzi tee ayotzi tsika ikaatzika ipokae Jesoshi. Antawo otonkanaki jenoki, toon: oth-onkaperotanakya, thopereee. Itaaperotanakya ompokiro, oorya, kashiri, maawaeni. Eejatzi kipatsi, otaanakya; eejatzi otaakotaperoeyanakyaani maawaeni riwetsikakiri Tajorentsi jaka kipatsiki eejatzi itaakoeyanakyaani maawaeni atziri: jeeii.

¹¹ Ari iroñaaka ayoteeyanakini othonkaeya maawaeni añeeyirini, rootaki okameethatantari akenkithashiryaaanakya, aapatziyaperotyaaari Tajorentsi, kameetha ajeekaperote.

¹² Kameetha aamagaeyarini Jesokirishito ipokae, kameetha eejatzi anteeyenirini maawaeni ikowakaakaeri ishintsitanteeyaari ipokae. Aririka omonkaatya, otaanakya jenoki eejatzi jenokijatopaeni othonkaeyanakyaani, maawaeni, thopereee.

¹³ Omaanta eenitatsi paashini ikantakaeri, ayotaki eero ramatawitee. Tema ikantzi: “Niwetsikae paashini jenoki owakirari, eejatzi kipatsi

owakirari. Okameethaperotee roori, eero ijeekae antayiteeroni kaari kameethatatsi”.

Riweyaantapaakari rojankinari

¹⁴ Rootaki nonintaperotanewopaeni, paamagaeyantaworini ikantakaeri. Pikañaaperoty pijeeki kameetha pikimitya Tajorentsi, eejatzi paakameethatawakagaeyaani; roojatzi aririka ipokae, iñaaperotapaakimi pikameethaperotaki, tekatsi pantani.

¹⁵⁻¹⁶ Eejatzi pikenkithatakotero iroka: kyaaryo, tekira ipokae Awinkatharite, omaanta royagaeyakirini paashinipaeni atziri raapatziyeeyarini rirori rawijakoeyanteeyaarini. Rootaki rojankinateeyakimirini Paaworo rirori, riraga anintaperoeyirini. Osheki riyotaakiri Tajorentsi irira. Roojatzi rirori ikamantakotakaero iroka maawaeni rojankinari. Eenitatsi pomeentsitagaanteenchari rojankinayitzirini. Iroñaaka riraga kaari iyotatsi, riraga kaari aapatziyaperotariri Jesoshi, ikinakaashitakawo iñaani Paaworo, tee rothatayiro ikamantakotero. Eejatzi ikinakaashitayitakawoni paashini iñaani Tajorentsi, rootaki rowashironkaeyantaaririni iinja.

¹⁷ Ari, nonintaperotanewopaeni, nokamantakimi tsika okantyaari iinja. Nokamanteeyakimini ijeeki riraga kaari kameethatayitatsini, piyathateeyaaririni Tajorentsi, riyotaantero theeyaantsi. Kyaaryoowa, paapatziyarikari, ikompitakaemikari.

¹⁸ Eekiro piyaataye paapatziyaperotyaaari Awinkatharite Jesokirishito, riraga owawijaakoeyakaerini, piyoperotantakariri. Thame iroñaaka eejatzi apinkathataperoeyerini, akanteetatyeeyaani. Aritaki okantyaari.

Naaka jankinatzimirori:

Peetero

RITAKANARI ROJANKINATZINIRI JOWA RIYOTAANEWOPAENI

Riraga iyotakoperotakagaeyakaeririni Tajorentsi riyoteeyakaeni tsika akantyaari ajeekantyaari jenokinta

¹⁻² Nokoyi niwethatemi eerokapaeni tsikarika pikanta pijeeki. Naaka Jowa jankinatzimirori iroka. Iroñaaka nojankinatakotakiri itaperotakawori ijeeki. Paeraniperoroña, tekirani otzimini kipatsi, roojatzi ijeekitani riraga Jesoshi. Itsipatakarini ashitariri, riraga Pawa Tajorentsi, roojatzi ipokantapaaka jaka kipatsikika. Rirotaki iyotakoperotakagaeyakaeririni Ashitariri. Ikanta riyotagaeyakinani tsika akanteeyarini ajeekashiryaanteeyari jenokinta. Naaka maawaeni riyotaanewo nokemapiinteeyakirini, noñaapiinteeyirini, naminapiinteeyakirini, nopampitapiinteeyakirini: iroñaaka nokamanteeyemini tsika ikantari, eejatzi nokamanteeyemini tsika akantya añaaperotanteeyaririni janta jenokinta.

³ Irira noñaaperotakiri, nokemaperotakiri, rirotaki nokenkithatakotziri. Iroñaaka nokamantaperotemi tsika pikantya pikempiyaaminthatantenari kijokiro powanakina naaripaeni. Eejatzi akempiyaaminthatantyaariri Ashiteeri, eejatzi Itomi, riraga Jesokirishito.

⁴ Nojankinatzimiro iroka akimoshireperotanteeyarini kameetha.

Roshiyaperotakawo Tajorentsi kitejiri

⁵ Iroñaaka nokamantemiro ikamantakinari rirori. Maawaeni okaatzi rantziri Tajorentsi okameethatatsi, rootaki roshiyaperotantakawori kitejiri koñeetyaaki kameetha: tee ikemakaaneentawo rantziro kaari kameethatatsi, rootaki kaari itsitenitaneenantari rirori.

⁶ Akanterika: “Nokimitakari: tema kijokiro nowakiri”, omaanta eenirorika antapiintziro kaari kameethatatsi, okimitaka eeniro akinaki tsiteniriki: atheeyashitaka amatawitashitakari paashinipaeni.

⁷ Omaanta Tajorentsi ikameethaperotaki, ikimitakawo ikinanaki rirori kitejiriki. Eejatzi aari, aririka kameetha ajeeki, okimitaka ajeekaki kitejiriki, akimitakotakari ikimitaaga rirori: akameethatawakagaeyakani. Ika-mawentakae Jesoshi, riraga itomi Tajorentsi rowawijaakotantakaeri: okimitaka rapaatawentakae riraa okitetanteeri kaari kameethatatsi antziri. Rootaki iñaaperotanteeri Tajorentsi aaka kimitaka tekatsi antani.

⁸ Akanterika: “Tee nantziro kaari kameethatatsi”, aaka amatawitaacha apaniroeni, tekiraata ayotaperotziroota kyaaryooperotatsiri.

⁹ Tee ramatawitee Tajorentsi, ikameethaperotaki eejatzi ikyaaryoowentziro okaatzi ikantakaeri. Aririka athawetakotya akanteri: “Nantakiro iroka kaari kameethatatsi, eero napiiteero, eero pikijawentanawo inta pipeyakotenawo”, aritaki imatakiro: kyaaryo ikaminthaakae, rowameethatakae, tema apaatawentakae riraa Jesoshi paerani okitetakaakae.

¹⁰ Akanteririkami Tajorentsi: “Tee nantziro kaari kameethatatsiri”, kimi-taka akimitakantakari rirotaki theeri Tajorentsi. Tema ikantzi Iwaperiteki: “Maawaeni atziri rantziro kaari kameethatatsi”. Akanteririkami Tajorentsi: “Tee añauro nantani”, rooma tekiraata ayoperotziro kameetha kyaaryooperotatsiri okantziri iñaani. Tema athañaakawo okaatzi ikantakaeri.

2

1 Iroñaaka, niyotaanewopaeni, nojankinateeyemironi eero panantawo kaari kameethatatsi. Eenitatsi Pawakinta ñaanatakowenteeyakaerini, riraga Jesokirishito, ikameethaperotaki. Aririka antero kaari kameethatatsi, ari iñaanatakowentakae. Ikanteri Ashitariri: “Pikaminthayeri riraga aapatziyanari; tema nokamawentakiri”.

2 Eenitatsi anteeyakirini maawaeni, rootaki ikamawenantakaeri rirori koroshiki ikowashitaka. Tee apatziro ikamawenteeyirini anampijatzipaeni aaka, inta eejatzi ikamawenteeyakirini rirori maawaeni atziri, rowameethatanteeyakaerini Tajorentsi, eejatzi riroripaeni maawaeni aapatziyariri Jesoshi. Roojatzi aapatziyaririka irira, eero ikijawenteero Tajorentsi kaari kameethatatsi anteeyakirini, eero rowashironkagae.

Aapatziyaperotariri Tajorentsi, rirotaki iyotziriri

3 Aririka akemijantaperotapiintero ikaminaakaeri Tajorentsi, ayoperoyakini asheninkatakari.

4 Eenitatsi kantashitachari ikantzi: “Nosheninkatakari Tajorentsi”, omaanta tee imonkaatziro rantziniri ikaminaawitariri, rirotaki theyinkari, riro amatawitaacha apaniroeni.

5 Omaanta aririka antaperotakiniri ikaminaakaeri Tajorentsi, aakaperotaki nintaperotakiriri. Rootaki ayotawakaantakari akimitakari.

6 Akanterika: “Kijokiro nowakiri Tajorentsi”, kameetha akanteetatyeyyaani akimitakotyaaari, ajeeki kameetha ikimitaaga Jesokirishito ijeekawintari paerani.

7 Nonintaperotanewopaeni, kaari owakiriri iroka nokaminaakimi, inta paerani pikemakiro. Paerani pitakawoni paapatziyakarini Jesoshi riraga Tajorentsi ikaminagaeyakaeroni.

8 Tee ayotawitani, okimitzimotawitakaeni ajeekaki tsiteniriki, omaanta ipokashiteeyakaeni riraga Jesokirishito riyotakaakae, iroñaaka okimitzimotanakae ajeekae kitejiriki. Rootaki napiitantzimirori. Ikyaaaryoowentakiro Jesokirishito inintaperoyakaeni. Eejatzi eerori ari pikimitya pikyaaryoowentero pinintaperoyerini paashinipaeni.

9 Aririka akantashitya: “Nokinaki kitejiriki, niyoperotziri Tajorentsi”, omaanta eenirorika oonari ayemijantzinkarite, tekiraata ajeeki kitejiriki, inta eeniro akimita paerani akinaki tsiteniriki.

10 Omaanta aririka anintaperoteri ayemijantzinkaritepaeni, tema eekiro aatatyee ajeeki kitejiriki, akimitakari Tajorentsi, eejatzi eero antapiintziro kaari kameethatatsi.

11 Omaanta ooñaririka rirori, kimitaka akinaki tsiteniriki, eeniro antapiintziro kaari kameethatatsi. Tee ayotzi tsikarika akinanaki, kimitaka ot-sitenitzimotakae, rootaki kaari añaantawo oetarika.

Eero pikowaperotziro rantapiintziri theenkantatsiri

12 Nonintanewopaeni, eeniro panteeyawitakarini, omaanta rowawi-jaakoeyakimini Jesoshi. Tema ipeyakotakimiro Tajorentsi okaatzi pantawitakari. Rootaki iroñaaka nojankinatantzimirori iroka.

13 Eeroripaeni yotziriri kameetha Tajorentsi oshiyariri shirampari pishintsishiretaka tema piyoteeyakirini Jesokirishito riraga itaperotawori ijeeki, rootaki nojankinatantzimirori iroka. Eeroripaeni antziniriri Tajorentsi oetarikapaeni, poshiyakari ewankaripaeni, tema panaakotakiri Jatanaashi tee pantziniri ikowakaawitakimiri, rootaki nojankinatantzimirori iroka.

14 Kyaarimo nojankinatziro eeroripaeni kimitakimi neentsitepaeni, niyotaakimiro paapatziyari Jesoshi rootaki piyoteeyakirini ashitakaeri. Eeroripaeni antaripaeni, piyotakiri riraga itaperotawori ijeekaperotzi,

rootaki nojankinatantzimirori iroka. Eeroripaeni ewankari, pishintsi-teeyanakini, pikyaaryoowentaperotakiro ikantziri Tajorentsi, eejatzi tee paapatziyanaari Jatanaashi, rootaki nojankinatantzimirori iroka.

¹⁵ Eero pikowaperotziri pantero rantapiintziri theenkantatsiri. Eero pikowaperotziro oetarikapaeni tee okameethatzi ikowaperotziri jeekayitatsirini kipatsiki. Aririka pikowaperotero, eero pimatziro pinintaperoteri Tajorentsi.

¹⁶ Riraga kowaperotachari ijeeki kimitariri theenkantatsiri eejatzi kowashitachari rashitari oetarikapaeni tema ari ikanteeyani jaka: ikenkithashiryagaeyakironi oetarika ikowaperotakiri ranteri. Ikowaperotakiro oetarika ifaakiri, ikantakaaperotawo rashitawitaripaeni. Tee riro yoteeroni Pawa Tajorentsi, inta yotagaerori theenkantatsiri tsika ikanta ikenkithashiryaaantari.

¹⁷ Opeyaneeya jeekayitatsirini kipatsiki, eejatzi opeyaneeya maawaeni ikowaeyawitarini theenkantatsirini. Omaanta aririka anteniri Tajorentsi ikowakaakaeri, akanteetatyeeyaani ajeeke janta jenokinta Pawaki.

Kijaneentakiriri Rotyaantanewo Tajorentsi

¹⁸ Niyotaanewo, rooteentsi ipokae Jesokirishito riraga Rotyaantanewo Tajorentsi, eero ojamanitzi. Pikemakotakiri riraga paashini pokatsini, riraga amatawitantashitachari, kantatsini: “Tee ratziritapaaki Rotyaantanewo Tajorentsi. Tee ipoñeeya jenokinta Jesoshi. Kaari irira Rotyaantanewo Tajorentsi”. Irika iiteetziri Kijaneentakiriri Rotyaantanewo Tajorentsi:* omaanta nokantemi, areeteeyakani osheki riroripaeni. Eenitatsi iroñaaka osheki amatawitantatsiri itheenkiri Jesoshi, rootaki ayoteeyantakarini eero ojamanitzi ipiyaperotanteeyarini Rotyaantanewo Tajorentsi jaka kipatsikika.

¹⁹ Paerani ikaateeyawiteeni riraga amatawitantatsiri, ikemijantawitani rirori, omaanta iroñaaka rotsiparyanee. Tee ikimitaperotee. Ikimitaperotakaerikami, kijokiro rowanakaemi, omaanta rotsiparyagaeyakaeni. Iroñaaka riyotaperotanakiri maawaeni atziri tee ikimitee aaka, tee raapatziyaperotari Jesoshi.

²⁰ Omaantakya eeroka, rotyaanteeyakimironi Tajorentsi Ishire, okithaatakaapaakimi. Iyotaaperotakimiro, rootaki pinashitanteeyakaworini eeroka kyaaryooperotatsiri eejatzi kaari kyaaryooperotatsi. Tee pikimitari riraga kaari yoteroni kyaaryootatsiri: tee riyotzi irinta.

²¹ Piyoteeyakironi kyaaryootatsiri, rootaki nojankinatantzimirori iroka. Piyotaki amatawitantatsiri: eero ipoña Tajorentsi, tema rowaga ifaani Tajorentsi rootaki kyaaryooperotatsiri.

²² Theeyaperotachari riraga Kijaneentakiriri Rotyaantanewo Tajorentsi riraga kantashitachari: “Riraga Jesoshi, kaari Rotyaantanewo Tajorentsi”. Tema itheenkakiri Ashitakaeri eejatzi itheenkakiri Itomi.

²³ Riraga theenkakiriri Itomi Tajorentsi, tee riyotziri Ashitariri eejatzi. Omaanta riraga kantaperotatsiri: “Jesoshi rirotaki Itomi Tajorentsi”, tema rirotaki yoperotziriri ashitariri.

²⁴ Pikanteetatyeeyaani pikenkithashireero pajankaneki iroka kyaaryooperotatsiri pikemakiri paerani. Aririka pikenkithashiryaaaperotakiro, aritaki kijokiro powanakiri Itomi Tajorentsi, eejatzi Ashitariri.

²⁵ Aja, iroka ikashiyakaakaeri: “Okanteetatyeeyaani ojeeki pishire”.

²⁶ Ari nojankinatatakotakiri riraga amatawiteminimi, nokantemi: “Kyaaryoowa, ramatawizimikarira”.

* **2:18** Ipaante paashini **Peru**-jatzi okantzi “Kijaneentakiriri Rotyaantanewo Tajorentsi”: “Anti-cristo” eejatzi “enemigo de Cristo”.

²⁷ Omaanta rotyaantakimiro Tajorensi Ishire, okithaatakaapaakimi. Rootaki kaari pikowanta paashini yoteemini. Okithaantakaakimiri, omatakayemiro othotyemiro maawaeni iyotaaperotemiro. Kameetha iyotayemi, tee otheeyaniita. Rooma iyotaakae kijokiro oyeri Jesokirishito: ari kijokiro poyeri, pikantyaani.

Reentsitetakae Tajorensi

²⁸ Iroñaaka, niyotaanewo, pikempiyaminthatakari Jesokirishito. Iinja ipokapae. Aririka pikantyaani pikempiyaminthatakari, ari piweshiryaaawentawakyaari, eero pipashiwentakaawakari aririka ipokae.

²⁹ Aritaki ayotaki ikameethataki Tajorensi. Aririka eekiyo riyaatatyee rantero kameethaperotatsiri riraga atziri, aritaki ayotanakiri rirori reentsitetakari Tajorensi.

3

¹ Tee amatziro athotyero tsika okaatzika inintaperotakae Pawa Tajorensi. Tema ikantakae rirori: “Eerokateeyakini notyomipaeni, nishintyopaeni”. Kyaaryo ikantzi. Ñaakiro, osheki inintaperotakae. Omaanta tee riyotziri theenkantatsiri tsikarika ikanta, rootaki kaari riyotantee aaka rashi reentsite.

² Iroñaaka, nonintaperotanewopaeni, eeroka itomipaeni Tajorensi, rishintopaeni. Tekira ayotzi tsikarika akantaperotyaaari iinja. Aririka ipiyapae jaka kipatsikika Jesoshi, añaawaeri tsikarika ikantaperota. Roojatzikya akim- itaperotanakyaari aaka.

³ Ayoteeyirini rirorika piyaacha, rootaki akowantakari iroñaaka akameethatanaki: akimityaari rirori, ikameethataki.

⁴ Omaanta aririka eekiyo aatatyee antero kaari kameethatatsi, tee aapatziyaperotawo ikaminaawitakaeri Tajorensi. Tee okameethatzi apiy- athatyaawo ikaminaawitakaeri.

⁵ Rooma piyotaki ipokapaaki riraga Jesoshi paerani jaka kipatsikika imatakaakae eero anantawo kaari kameethatatsi. Piyotaki eejatzi tee ike- makaaneentawo rantziro rirori kaari kameethatatsi.

⁶ Rootaki aririka kijokiro owanakiri, eero antapiintziro aari kaari kameethatatsi. Omaanta riraga antapiintzirori kaari kameethatatsi tekira raapatziyari rirori eejatzi tee riyotziri tsikarika ikanta.

⁷ Rootaki nokantemiri niyotaanewopaeni, eero pishinetziri paashini rantakayemiro kaari kameethatatsi. Aririka eekiyo aatatyee antapiin- tero kameethatatsiri, tema akameethataki: amonkaatakari Jesokirishito, ikameethataki.

⁸ Omaanta riraga antapiintzirori kaari kameethatatsi, reentsitetakari iwinkatharite kamaaripaeni: rooma rirotaaki itaperotakawori antzirori kaari kameethatatsi. Rootaki ipokantapaakari Itomi Tajorensi. Ro ipokashitaperotziri rookakayeri maawaeni rantayitzirini iwinkatharite ka- maari.

⁹ Aririka reentsitetakae Tajorensi, eero antapiintziro kaari kameethatatsi. Reentsitetakae, rootaki okithaatakaantakaeri Ishire, akimitakari riraga Tajorensi. Rootaki kaari antapiinantawo kaari kameethatatsi.

¹⁰ Rootaki ayotantakari asheninkatakari Tajorensi. Riraga kaari antzirori kameethatatsiri, tee isheninkatari Tajorensi. Eejatzi ikimita riraga kaari nintaperotziri iyemijantzinkarite eejatzi paashinipaeni atziri, tee isheninkatari Tajorensi, rootaki ayotantariri reentsitetakari iwinkatharite kamaari.

¹¹ Ajaa, iroka ritakimiri Tajorensi ikantakimiri paerani owakira paapziyantakariri: “Okameethatzi anintashireperotawakagaeyaani”.

¹² Eero oshiyakotari Kayeeni, riraga jeekatsiri paeraniperorofa: reentsite-takari iwinkatharite kamaari. Tema roonakari rirentzi rootaki rowamaantakariri irira. ¿Iitaka rowamaantakariri? Ashi royiroyi tee ikameethatzi, omaanta iñaakotakirira rirentzi kameethataki okaatzi rantakiri, rootaki rowamaantakariri.

Pinintaperoteri piyemijantzinkaritepaeni

¹³ Noyemijantzinkarite, ikijemirika theenkantatsiri, eero pikenkithashiryaashita, “¿Iitaka ikijantakinari?” Rooma ashii royiroyi theenkantatsiri ikijantzi.

¹⁴ Anintaperotakiri ayemijantzinkarite, rootaki omawitya paerani tee ayotawitarini Tajorensi akamashirewitaka, iroñaaka aapatziyari rootaki owañaashiretantakaeri Ishire. Ayoperotziro iroka tema rootaki anintaperotantakariri ayemijantzinkarite. Riraga kaari nintashireperotziri aapatziyari Jesoshi, eekiro riyaatatye ikamashireperotzi.

¹⁵ Riraga oonakariri atziri, aritaki ikenkithashiryaakotziri Tajorensi, riro-taki owamaantatsiri. Piyotaki eero ishinetziri Tajorensi owamaantatsiri ikanteetatyeyyaani itsipatyaari inta rotyaanteri paamaariki.

¹⁶ Riraga Jesokirishito riro kowashiteencha ikamawentakae, rootaki ayotantakariri inintaperotakae. Eejatzi akimitya aari. Okameethatzi apashityaari ayemijantzinkarite oetarika koetyeemotariri omawitya roo-jatzi akamantakya.

¹⁷ Añaawitaririka rashironkaaka osheki ayemijantzinkarite, teerika akoyi akaminthayeri, ¿anintaperotzirima Tajorensi akimita akantzi? Teewee.

¹⁸ Nonintanewopaeni, tee okameethatzi akantashitya: “Nonintaperotziri maawaeni”. Inta okameethatzi aneshironkaperoteri, eejatzi anintaperoteri amitakoperoteri maawaeni.

¹⁹ Rootaki ayoperotantakariri oyaataperotakiri Tajorensi, tee añiuro antani. Rootaki iñaaperotanteeri rirori akameethaperotee.

²⁰ Omawitya ajankaneki okantakotakae: “Eenitatsi pantani”, tema Tajorensi ranaakotakiro ajankane: riyotzitakaero maawaeni, oetarika-paeni.

²¹ Eejatzi, nonintaperotanewo, aririka athawetakotya eejatzi ipeyakotewo Tajorensi kaari kameethatatsi antakiri, ayotziro eejatzi okameethatzi akenkithatakaapiinteri Tajorensi.

²² Aririka akemijantaperoteri ikaminaakaeri, eejatzi amateniri ikowakaakaeri, ayotaki aririka akowakoteririka, aritaki ikemakae; tema ari ipashitakaero.

²³ Ajaa, iroka ikaminaakaeri: “Paapatziyaari notyomi Jesokirishito. Pimonkaateniri ikantakimiri rirori: ‘Pinintaperotawakayaeni’”.

²⁴ Aririka aapatziyaperotyaawo ikantakaeri, akempiyaminthataari. Rotyaantakaeniro Ishire okithaatakaakae, rootaki ayotantakariri akempiyaminthatakariri.

4

Piyotaperoteri maawaeni iyotaantzirori kameethatatsiri eejatzi kaari kameethatatsi

¹ Nonintaperotanewopaeni, eero paapatziyayitarini intsipaete maawaeni iyotaawitemini: ramatawitzimikari. Aririka ikantemi: “Rotyaantakina

Tajorentsi”, omaanta pityaawo pojampiteri oetarika riyotagaemiri, piyotantyaariri kyaaryorika rotyaantakiri Tajorentsi. Jaka kipatsikika eenitatsi osheki kowatsiri ramatawitante.

² Ajaa, iroka piyotantyaariri otyaantaneuropaeni Ishire Tajorentsi: ikan-teeyemini rirori: “Ipoñaaka Jesoshi riraga Itomi Tajorentsi jenokinta ipoka-paaki jaka kipatsikika ratziriperotapaaki”.

³ Omaanta tee otyaantziri Ishire Tajorentsi kowatsiri ramatawitemi riraga kaari kantatsini: “Jesoshi rirotaki Itomi Tajorentsi, ratziriperotapaaki”. Omaanta rirotaki theenkiriri irira, tema ikimitakari riraga Kijaneentakiriri Rotyaantanewo Tajorentsi. Tema pikemakiri irira ikanteetzi: “Ipoke iinja”. Omaanta nokantemi: “Pokaki kijakiriripaeni iroñaaka”.

⁴ Niyotaanewopaeni, reentsitetakimi Tajorentsi, kijokiro rowakimi. Tema ipinkathariwenantzi irira ranaakotakiri maawaeni kowawitachari ramatawitemini. Imatakaakimi, rootaki kaari paapatziyantaperotaari Jatanaashi, riraga theyechari jeekatsirika jaka.

⁵ Rooma reentsitetakari irira riraga amatawitantatsiri, rootaki ikenkithashiryaaentakawori ikoyiri atziri. Ikemijantawakiri atziri rirori.

⁶ Omaantakya naakapaeni nosheninkatakari Tajorentsi, rotyaanteeyakinani niyotaantyaariri atziripaeni kyaaryooperotatsiri. Raapatziyaka maawaeni iyotziriri rirori, rootaki ayotantariri okithaatakaakari Ishire Tajorentsi: rowaga yoteeriri kyaaryooperotatsiri. Riraga kaari iyoterini Tajorentsi, tee ikemijantana, rootaki ayotantakariri rirotaki amatawitantani.

Thame anintaperotawakaya

⁷ Nonintaperotanewopaeni, thame anintaperotawakaya. Rirotaki Tajorentsi itaperotakawori riyotaakae anintaperotawakaantyaari. Aririka anintaperoteri paashinpaeni, aakaperotaki reentsitepero Tajorentsi,

⁸ riraga kaari nintashireperotziri aapatziyariri Jesoshi, tee reentsitetari Tajorentsi: reentsitetyaaririkami, aritaki ikimitakyaarimi rirori, tema ashi royiroyi inintaperotantzi.

⁹ Rootaki ayotantakari inintaperotakae, rotyaantakiri Itomi rapintzite kipatsikika ikamawentakae rowawijaakotantakaeri, akanteetatyeyeaani ajeekimotantyaariri.

¹⁰ ¿Ninka nintaperotantatsiri? Tee aaka anintaperotziri Tajorentsi, inta inintaperoeyakaeni rirori. Rotyaantakaeri Itomi, ikamawentakae, rowawijaakotantakaeri ikowashitaka. Iroñaaka tee ikenkithashiryagaero Tajorentsi antawitari, inta ipeyakoteero eero rowashironkagae: tema riraga Itomi ipinawentakaeo okaatzi antani janta koroshiki.

¹¹ Ñaakiro, nonintaperotanewo, inintaperotakaeroña Tajorentsi. Rootaki okameethatantari anintaperotawakaya aakapaeni.

¹² Tekatsi ñeerini Tajorentsi, omaanta aririka anintaperotawakaeya, kijokiro rowanakae irira, imatakaakae akimitakari, rootaki eekiro aatatyee anintaperotantanakariri.

¹³ Rotyaantakaero Ishire, ikithaatakaero, omatakaakae akimityaari rirori. Rootaki ayotantakari akempiyaminthatari.

¹⁴ Rotyaantakiri ashitakaeri Itomi jaka kipatsikika rowawijaakotantakaerori maawaeni atziri kaari kameethatatsi antakiri. Noñeeyakirini, rootaki iroñaaka nokamantakotantakariri.

¹⁵ Akanterika: “Rirotaki Jesoshi Itomi Tajorentsi”, kijokiro rowanakae Tajorentsi. Eejatzi akimitya aari, kijokiro owanakiri: rootaki akimitawakagaeyantyaarini maawaeni.

¹⁶ Ari ayoperotaki inintaperotakae, tema aapatziyakawo. Ashi royiroyi inintaperotantzi. Aririka ashii oyiro anintaperotawakaya aari, akempiyaminthatari Tajorentsi, eejatzi ijeekakaakae kameetha akimitakari rirori.

¹⁷ Paata aririka akamae, eero athaawantawaari Tajorentsi. Aririka aweshiryaawentyaari, ayotanaki anintaperotakiri aari, aritaki amonkaatakari riraga Jesokirishito.

¹⁸ Aririka ayoperotaki anintaperotakiriroña kameetha eejatzi akemijantaperoteri rirori, ¿itakakya athaawanantyaariri? Ayoteririkami ari rowashironkakae, tema aritaki athaawantakyaarimi. Riraga thaawantariri Tajorentsi, tekiraata inintaperotziri eejatzi tekiraata ikemijantaperotziri: rootaki ithaawanantakariri.

¹⁹ Ritakae Tajorentsi inintaperotakae, thame anintaperoteri aari iroñaaka.

²⁰ Ikanterika atziri: “Nonintashireperotziri Tajorentsi”, omaanta ikijiririka atziri roonaririka, rirotoke theeri. Teerika inintaperotziri atziri, tekatsi ikanteriki inintaperoteri Tajorentsi. Ñaakiro, eerorika imatziro inintaperoteri atziri iñaapiintziri, ¿tsika ikantyaaka inintaperotantyaariri Tajorentsi? Kaari iñeetzi rirori.

²¹ Ajaa, iroka ikaminaakaeri irira: “Aririka anintaperoteri Tajorentsi, eejatzi akimiteri atziripaeni, anintaperoteri rirori”.

5

Okaataki 3 riyotakaakaeri Jesoshi rirotoke Rotyaantanewo Tajorentsi

¹ Aririka ayotakiri Jesoshi rirotoke Rotyaantanewo Tajorentsi aaka reentsite Tajorentsi. Tema owañaakaero ashire rowaga Ishire rirori. Aririka anintaperoteri ashitariri, anintaperotziyaari eejatzi maawaeni reentsitepaeni, riraga owañaakiri ishirepaeni.

² Aririka, akemijantaperotero ikantakaeri Tajorentsi, amonkaatakari anintaperoteri, rootaki ayotantyaari anintaperotziri maawaeni reentsitetayitarini.

³ Anintaperotziririka riraga Tajorentsi, akemijantaperotero ikaminaakaeri. Tee opomeentsitaperota anteniri ikantakaeri.

⁴ Aririka rashitakae riraga Tajorentsi, eero oyaatziri theenkantatsiri. Amentaperotakari Jesoshi, rootaki anaakotantakariri riraga theenkantatsiri: kaari oyaatantari.

⁵ ¿Ninka kaari oyaatziriri theenkantatsiri? Tema rirotoke iyoperotakiriri Jesoshi, kantatsiri: “Jesoshi rirotoke Itomipero Tajorentsi”.

⁶ Paerani, ipokantapaakari Jesokirishito kipatsikika, ikaawoshitawentakari Tajorentsi iñaaki, eejatzi ikamawentakae, ayotantakariri irira rirotoke Rotyaantanewo Tajorentsi. Tee apatziro ikaawoshitawentakari Tajorentsi eejatzi ikamawentakae: rapaatawentakae riraa. Eejatzi iyotaakae Ishire Tajorentsi tsika ikantari. Kyaaryoopero iyotaakae.

⁷ Janta jenokinta okaatzi 3 kantakotziriri irira Jesoshi rirotoke Rotyaantanewo Tajorentsi: riraga Iriri, rowaga Iwaperite Tajorentsi, eejatzi rowaga Ishire.

⁸ Eejatzi jaka kipatsiki eenitatsi 3 kantakotziriri: rowaga Ishire, ikaawoshitawentakari Tajorentsi, eejatzi riraa rapaatawentakae ikamawenantakaeri. Omonkaatawakaaka, iyotakaakae tsika ikantari riraga Jesoshi.

⁹ Rooma aapatziyakawo ikantakaeri atziri, omaanta ranaakotakiri Tajorentsi atziri, kyaaryo ikanantaki rirori. Ikantakoperotakiri Itomi.

¹⁰ Aririka aapatziyaperotakyaari Itomi, akenkithashireperotakiri, eejatzi anteniri ikowakaakaeri. Riraga kaari aapatziyari Tajorentsi, tee

ikenkithashiriro ikantakotziriri Tajorensi Itomi: itheenkakiri rirori, tee rantziniri ikowakaakiriri, inta iitziri rirori theeyinkari.

¹¹ Aapatziyakari aaka Itomi, rootaki ijeekakaanteeri Tajorensi aaka jaka iroñaaka eejatzi iinja janta jenokinta, akanteetatyeyaani.

¹² Aritaki akanteetatyeyaani añaagae maawaeni ayoperotziri Itomi eejatzi akempiyaminthari. Riraga kaari iyoperotziri, kaari owañi ishire rootaki tekatsi ikantya rareetya janta jenokinta.

Pamanapiinteri Tajorensi

¹³ Paapatziyakari Itomi Tajorensi, iroñaaka nojankinatziro piyotantyaari pikanteetatyeyaani añaagae pishire iroñaaka eejatzi iinja janta jenokinta.

¹⁴ Eero apashiwenta akenkithatakayeri: eenitatsi ikowakaakaeri antapiinteniriri. Aririka anethayeri oetarika ikowakaakaeri tema ayotaki aritaki ikemijantakae.

¹⁵ Ayotaki oetarika akantereri, ikemijantakae. Eejatzi ayotaki aritaki imatakaakaero iroka akantakiriri.

¹⁶ Aririka piñeeri piyemijantzinkarite rantziro kaari kameethatatsi, omaanta teerika itheenkiri Tajorensi, pamanakowentyaari ramitakotan-teeri rookantyaawori kaari kameethatatsi rantziri ijeekantyaari kameetha. Eenitatsi rantakiri paashini theenkantaperotatsiri: aririka piñaakotakiri, piyotanaki riyaate rirori paamariki kaari tsiwakanitatsini. Tee nokantzimi pamanakowentyaari irinta.

¹⁷ Tee okameethaperotzi antero kaari kameethatatsi, omaanta eero aetakaashita maawaeni antzirori kaari kameethatatsi riyaate paamariki kaari tsiwakanitatsini.

¹⁸ Ayotaki aririka rashitakae Tajorensi, tee antapiintziro kaari kameethatatsi. Rookakowentakae Itomi, tekatsi ikantee Jatanaashi rowashironkaeri.

¹⁹ Ayotaki asheninkatakari Tajorensi. Omaanta maawaeni theenkantatsiri, ipinkathariwentakiri iwinkatharite kamaaripaeni.

²⁰ Ayotaki ipokaki paerani Itomi Tajorensi, rirotaki iyotakaakaeri, ayoperotantariri riraga Tajorensipero. Tema eejatzi Jesoshi rirotaki Tajorensipero. Rowañaagaeyakaeni, akanteetapaatyeyaani añaagaeyapaeni janta jenokinta. Tema akempiyaminthari Tajorensi eejatzi Itomi.

²¹ Kyaaryo Jesoshi rirotaki Tajorensipero. Rootaki niyotaanewo, kyaaryoowa pikemijantaperotzirokari iitajorensitashitayitarini.

Ari okaatzi.

Naaka jankinatziro:

Jowa

RAPIITAKIRO JOWA ROJANKINATZINIRI RIYOTAANEWO

¹⁻² Nokoyi niwethatemi, choeni, tsikarika pikanta piyeeki. Eejatzi niwethatyaari peentsitepaeni. Naaka jewawentziriri ayemijantzinkarite jaka. Niyotaki, choeni, riyoyaakimi Tajorentsi eeroka eejatzi peentsitepaeni piyotantakariri. Kyaaryo, nonintaperoyakimini. Tee apatziro naari nonintaperoyakimini, eejatzi ikimiteeyakani maawaeni ayemijantzinkarite: inintaperotakimi. Osheki aapatziyakawo ikantziri Tajorentsi, aritaki akan-teetatyeyyaani, tema kyaaryooperotaki okamanteeyakaerini.

³ Osheki inintaperoyakaeni Pawa Tajorentsi, eejatzi Itomi, riraga Awinkatharite Jesokirishito, kyaaryo rootaki iroka riyotagaeyakaerini. Eejatzi ikanteetatyeyyaani ineshironkatee, rowawijaakotakae, ijeekakagae kameetha.

Eenitatsi iinja oshekini theeyakowentyaarini Jesokirishito

⁴ Noñaayitakirini apanipaeni peentsite osheki niweshiryaawentakari. Tema kameetha ijeekayitzini, ikemijantaperotakiro kyaaryootatsiri riyotagaeyakaerini Ashiteeri Tajorentsi, eejatzi rantziniri rirori maawaeni ikowakagaeyakaerini.

⁵ Iroñaaka, choeni, nokowaki nokenkithashiryaakagaemiro ritakaeri Tajorentsi riyotaakaeri paerani: okameethatzi anintaperotawakaeya, maawaeni. Tee naaka ityaawoni niyoteemiro iroka.

⁶ Aririka anintaperoteri Tajorentsi, amonkaateniri maawaeni ikowakaakaeri. Rootaki ikowakagaeyakaerini ashi oyiro anintaperotawakaeyaani, maawaeni, akyaaryoowentero. Tema rootaki ikanteeyakaerini paerani.

⁷ Eenitatsi iroñaaka oshekini amatawitantatsiri, riyotaantziro theeyaantsi, ikanteeyini tee ipoñeeya Jesokirishito jenokinta, tee ratziritaperotapaaki jaka kipatsiki. Kaari irira Rotyaantanewo Tajorentsi inta irira atziripero. Riraga kanteentsiri iroka rirotaaki theeyakowentariri Jesokirishito, ikijaneentakiri; tee ikoyi raapatziyaari.

⁸ Paamayaarira: ramatawitzimikari. Kameetha pikyaaryoowentero pantapiinteniri Tajorentsi ikowakaakimiri; aririka pikantyaani, eero patsipetashitawo, ari ijeekakagaeyemini janta jenokinta. Omaanta paamayaarira riraga kowatsiri ramatawitemi: aririka poyaataawitaneeyaari, patsipetashityaawo maawaeni pantawitakanariri Tajorentsi, eero ijeekakayimi janta jenokinta.

⁹ Kyaaryoowa, pookirikarira Jesokirishito: eerorika eekiro piyaatatyepaatziyeeyawoni riyotaakaeri rirori, tekira piyoperotziri Tajorentsi. Rooma aririka pikantyaani pikenkithashireero riyotaakaeri, piyotziri irira eejatzi Ashitariri: kijokiro rowakimi Ashitakaeri eejatzi Itomi.

¹⁰ Riyaatashitemirika atziri riyoteemi, okameethatzi piyotawakiri kameetharika riyotaakopiintziri riraga Jesokirishito. Teerika okameethatzi iroka ikowawitari riyoteemirimi, eero paakameethatawakiri: eero pijeekakayiri pipankoki, eerokya pikemijantziri.

¹¹ Aririka paakameethatawakiri, aritaki pikaatakiri eerori piyotaantziro theeyaantsi. Tee okameethatziroña.

Riweyaantakawo rojankinari

¹² Eenitatsi paashini osheki nokowaki nokantemirimi, omaanta tee nokoyi nothotyaayemiro nojankinatemi. Nokowaki nopoki nareetemi. Aririka

añaawakagaeyaani, nothotyemiro nokamantemi maawaeni. Eejatzi aki-moshireeyantanakyaarini maawaeni.

¹³ Eeniro jaka eentsitepaeni pirento. Tema riyoyaakiri Tajorentsi. Ri-wethateeyakimini rirori. Ari okaatzi.

Naaka jankinatzimirori:

Jowa

RAPIITZINIRI EEJATZI ROJANKINATZINIRIRI JOWA RIYOTAANEWO

¹ Nokoyi niwethatemi, Kaayo, tsikarika pikanta piyeeki. Naaka Jowa, jewawentziriri ayemijantzinkarite jaka. Kyaaryo, osheki nonintaperotakimi.

Kameetha pineshironkateri ayemijantzinkarite

² Nokamantemi, nonintaperotanewo, namanapiintakiri Tajorentsi, nokantakowentapiintakimi: nokantziri itajonkakowentemi kameetha piyeekantyaari, eero agaemi mantsiyarentsi. Niyotaki paapatziyaperotakari, eejatzi nokantakowentzimi pishintsiwathataperotantyaari eejatzi pishintsishireperotantyaari.

³ Eenitatsi areetapaenchari ayemijantzinkarite, ikamantapaakina pikyaaryoowentziro piyeeki kameetha pantapiintziro kyaaryooperotatsiri, eejatzi paapatziyaperotakari Tajorentsi, rootaki nokimoshirewenantakimiri.

⁴ Nokimoshireperotaki nokemakotantakariri niyotaanewo ikempoyaaperotakiro kameetha okaatzi niyotaakiriri paerani. Tema rootaki kyaaryooperotatsiri. Kijokiro rowakiro okantziri iñaani Tajorentsi.

⁵ Nonintaperotanewo, pikyaaryoowentaperotakiro pikamintha-gaeyakirini ayemijantzinkarite, pithotyaakiri: riraga poñaacharipaeni paashinikipaeni nampitsi, omawitya kaari piyotzi. Okameethataki.

⁶ Ikamantakina naaka eejatzi maawaeni ayemijantzinkarite jaka, osheki pinintaperoeyawakirini. Aririka rareetanti eejatzi pipankoki, okameethataki pamitakoteri; aririka riyaatanee, pipaeyawakirini koetyeemotariri: rootaki ikowakaakimiri Tajorentsi.

⁷ Ikinakinayitanakini ikenkithatakopiintziri Jesokirishito, tekatsi raawakinirini riraga kaari aapatziyariri,

⁸ rootaki okameethatantari etakoeyarini aaka, amitakoeyerini imatantyaawori ikenkithatero rowaga kyaaryooperotatsiri ikantziri Tajorentsi: rootaki akimitantawakaantyaari antakiniri Tajorentsi.

⁹ Eenitatsi nojankinatawitakanariri maawaeni ayemijantzinkarite janta, omaanta riraga Riyooteriijeshi tee ikoyi raapatziyawakyaawo eejatzi tee ikoyi ipinkathatena. Ikwaperotaki rirotakiita jewawenterini kemijantzinkaripaeni janta.

¹⁰ Nareetanteeyemirini nokenkithatakagaeyapaakimini tsikarika ikan-tari: itheeyakotakina, ikantzimatakina. Eejatzi, rareetantawitakariri ayemijantzinkarite janta, tee raakameethatawakiri. Eejatzi ikijakiri riraga aakameethatawakiriri areetachari, eejatzi tee ikowakagaeyirini itsipatyaari janta ipiyotapiintaga aapatziyariri Jesoshi.

¹¹ Nonintaperotanewo, tee okameethatziroña iroka rantayitakirini riraganki: eero poshiyakotari. Inta poshiyakotyaari antzirori kameethaperotayitatsirini. Riraga antapiintayitzirorini kameethatatsiri, riyotziri Tajorentsi; riraga antapiintayitzirorini kaari kameethatatsi, tee riyotziri.

¹² Kyaaryo, ikameethaperotaki Rimiiteyo. Rooma iñaaperoeyakirini maawaeni aapatziyariri Jesoshi jaka ikameethatzi, eejatzi naari noñaaperotakiri ikameethatzi. Piyoperotzi okaatzi noñaawaetapiintziri rootaki kyaaryooperotatsiri.

Riveyaantakawo rojankinari

¹³ Eenitatsi osheki nokowawitakari nokamantemirimi, omaanta tee nokoyi nojankinatemiro maawaeni.

¹⁴ Niyotaki rooteentsi noñeemi: añaawakagaeyaarika paata janta, ari notho-tyeemiro, nokamantemiro maawaeni.

¹⁵ Nokowaki Tajorentsi ijeekakayemi kameetha. Riwehateeyakimini maawaeni ayemijantzinkaritepaeni jaka. Eejatzi ayemijantzinkaritepaeni janta, niwethateeyarini, maawaeni.

Naaka jankinatzimirori:

Jowa

RIRAGA JOORASHI ROJANKINATZINIRIRI IYEMIJANTZINKARITE

¹ Nokoyi niwethatemi, noyemijantzinkarite, tsikarika pikanta pijeeki. Naaka Joorashi jankinatzimorori iroka, naaka pankinatanariri Jesokirishito; naaka rirentzi Jantyaako. Kyaaryo niyotakimi riyoyeeyakimini Pawa Tajorentsi, rootaki paapatziyeeyantaririni, eejatzi osheki inintaperoeyakimini rirori. Ikempoyaawenteeyakimini, piñaanteeyaaririni iinja Jesokirishito.

² Nokowaki osheki ineshironkateyemini, kameetha ijeekakagaeyemini. Eejatzi nokowaki paakameethatawakagaeyaani maawaeni, osheki pintawakagaeyani.

Paamayaarira kowatsiri ramatawitemi

³ Piyoteeyakini osheki nonintaperoeyakimini. Tema rowawijaakoeyakaeni Tajorentsi. Inkaaganki nokenkithashiryaaawitakawo nokamantemiromi tsika ikantakaeka rirori rowawijaakotantakaeri: itajonkawenteeyakaeni, ikaminthaakae, maawaeni; omaanta iroñaaka eero nokamantzimiro iroka. Tema eenitatsi paashini nokoyi nokamantemiri. Iroñaaka nokantzimi: nokowakaakimi pikyaaryoowentero paapatziyaperotyaaawo riyotagaeyakaerini Tajorentsi paerani, rooma tee opaashinitzi. Iroñaaka eero paapatziyari riraga paashinipaeni kowaeyawitacharini ramatawiteyemini.

⁴ Eenitatsi riraga kantatsiri: “Naapatziyari Jesoshi”, omaanta ramatawitantzi. Riyotzi ineshironkaeyakaeni Tajorentsi, rowawijaakoeyakaeni. Omaanta eejatzi ikantashiteeyakimini riraganki: “Okameethatzi anteeyeroni oetarika akowaeyirini, eero ikijee rirori”, omaanta ramatawitatshitzimi. Tee ipinkathatziiri Awinkatharite Jesokirishito, rootaki riyaatantyaari iinja paamariki kaari tsiwakanitatsini. Tema aritaki okantzi Iwaperite Tajorentsi.

⁵ Eeniro piyoperoeyakirini, omaanta nokoyi nokenkithashiryaaakagaemiro eejatzi. Paerani osheki rashironkaeyakani maawaeni joriyopaeni janta Ejiipitoki, omaanta rowawijaakoeyakirini Tajorentsi, ragaeyaneerini paashiniki kipatsi. Omaanta joriyopaeni rirotaiki theenkiriri Tajorentsi, rootaki rowamaantakaririni maawaeni riroripaeni.

⁶ Eejatzi paerani peroroña ijeekawitani jenokinta ronampiripaeni Tajorentsi, ikameethaperowitani, omaanta ipiyathatantakariri irira. Iroñaaka tee ijeekanee janta okameetheetyaaperotzinta, inta rookaeri janta jaawiki, otsiteniperotakinta. Rotsiparyaaperotanakari rirori. Aritaki ijeekaki janta roojotakitya kareenathaki, roojatzi iinja aririka omonkaatapaakya kitejitatsiri ikantakowenantaayariri, rotyaanantaayariri paamariki kaari tsiwakanitatsini.

⁷ Eejatzi ikimiwiteeyakani riraga joroomajatzini eejatzi komoorajatzini, eejatzi maawaeni isheninkapaeni, osheki ranteeyakironi kaari kameethatatsi. Ithawinateeyakawoni iyashiyani paeni, ipiyaankashitawakagaeyakani; shirampari rantatenkatawakagaeyani ishiramparinakaeteki eejatzi omatzitanakawo tsinani roori. Rootaki rowashironkaanteeyakaririni Tajorentsi, maawaeni; rootaki ayotantakari ari ikemaatsitakyaawo paamari kaari tsiwakanitatsini, tema ro rowashironkagaeyantaayaririni maawaeni antapiintzirori kaari kameethatatsi: ikanteetatyeeyaani ikemaatsityaawo paamari.

⁸ Omaanta tee ikenkithashireeyani riraga amatawitantatsiri. Ikantatyaani ithawinatawo iyashiyani, rantatenkatawakaaka ishiramparinkaeteki eejatz; itheenakiri Iwinkatharite riraga Tajorentsi, ishirontawenteeyakarini; ikantzimateeyakirini riraga kameethari ronampiripaeni Tajorentsi. Tema maawaeni iroka owaariperotakiri ishireki.

⁹ Paeraniperoroña ikanteetzini: ikamantakarini Moeseeshi, ikowawita Jatanaashi raanakirimi janta iwatha paamarikinta kaari tsiwakanitatsini. Eejatz ikimitaka Miyiiri, apaani jewatatsiri ronampiripaeni Tajorentsi: ikowakirimi raanakirimi rirori jenokinta. Iñaanatawakaanteeyakarini. Riraga Miyiiri riyotaki tee okameethatzi ikantakowenantaariri Jatanaashi, eejatz tee okameethatzi itheeyakowentyaari, rootaki kaari rakakotantariri. Ap-atziro ikantziri: “Irira Tajorentsi piyatemini”. Rootaki ikantakiriri.

¹⁰ Noyemijantzinkarite, riraga kowatsiripaeni ramatawiteeyemini tee riyotziro ijeeki kameetha, rootaki ikantzimatanteeri aaka aririka ajeeki kameetha. Tee añauro riyotantari, ikimiteeyakarini tsimeri: rantashiteeyawoni oetarika ikoyiri. Rootaki rowashironkaeyantyaaririni Tajorentsi, rashironkaeyakyaani.

¹¹ ¡Ashironkaamatsiterini! Ikimiteeyakarini riraga Kayeeni, riraga owa-maakiririni rirentzini. Ikimiteeyakarini riraga Waraamini: ipinateetakiri koriki, rootaki ranantakawori kaari kameethatatsi. Ikimiteeyakarini eejatz riraga Kooee eejatz isheninkapaeni: ipiyathatakari paerani Moeseeshi. Tema rootaki rowashironkaantzitakaririni Tajorentsi. Maawaeni amatawitantatsiri eejatz ikimiteeri iinja rowashironkaeteri.

¹² Pamine, aririka pipiyotapiinteeyaani powaeyaani, pikowaeyawitani pinintashireperoyawakagaayaanimi, pikaminthaawakagaayaanimi. Omaanta ikaateeyapaakimini riragankapaeni, rootaki kaari pantaperotantawo kameethari. Tee riyotzi rirori ipashiwentya, osheki rowaagatashita, tee ikenkithashiriuro paashinipaeni. Irirapaeni roshiyari shentziriri rowishate kaari owakaari kameetha rowishatepaeni inta apapiroeni rowaagata rirori. Osheki iñaawaetashiwaeta wero, wero, wero, omaanta tee ramitakoeyemini. Ikimitashitakawo menkori amatawiteeyemini: amirorika antawo tampyaa, piitakaashitawitakawo opariyatyeemi inkani, omaanta eero opariyi. Ikimitakawo inchato kaari tzimatsi okithoki, tee okameethatzi akapatero; inta okameethatzi atoyero, apiyoteero, atayero.

¹³ Tema piñaapiinteeyironi othapyaakiini opitsishimoretzi, tee kameetha okantya: ari ikimiteeyani riroripaeni, tee okameethatzi rantayitzirini, okameethatemi ipashiwentakagaeyawonimi. Roshiyakaantawitakariri ompokiro iyotakaemirimi tsika pikine, omaanta ramatawiteeyakimini. Tema itzimpinatashitaka, riyaatzi otsitenitizinta. Kimitaka irika ompokiro, riraga amatawitantatsiripaeni riyateeyanakini rirori janta otsitenitaperotzinta rowaga paamariki kaari tsiwakanitatsini, ikanteetatyeyaani ashi royironi ijeeki janta.

¹⁴ Paeraniperoroña ikenkithatakotakirini Enoko, riraga icharineeteni Araani, ikantzini: “Ñaakiro, iinja ipokae Awinkatharite, ikaateeyerini oshekiperoroña ronampiri, riraga kameethaperotatsiripaeni.

¹⁵ Ikantakotakaanteeyapaakirini maawaeni kaari kameethatatsini. Riyoteeyerini maawaeni theenkaeyiririni: ipiyatheeyawitakarini, kantzi-maeyawitakaririni maawaeni, rootaki rowashironkaeyantyaaririni”.

¹⁶ Ari ikijashireeyanakini, iñaawaepookiteeyanakini, ikantzimaeyanakirini atziri, ikowaperotakiro rantapiintero kaari kameethatatsi, osheki rajagaatya, tema ikowaki iñaaperotantyaariri ikameethatzi atziripaeni

imatantyaariri ramatawitantyaariri.

Ikaminaakiri Joorashi aapatziyariri Jesoshi

¹⁷ Omaanta, noyemijantzinkarite, osheki nonintaperoeyakimini, rootaki nokowakaantzimirori pikenkithashiryaaperotero ikantayitzimirini rotyaantanewopaeni Awinkatharite Jesokirishito.

¹⁸ Tema ikamanteeyakimini: “Iinja piñaaperoeyawakirini theenkantaperotatsiri rantashiteeyawoni oetarikapaeni ikoyiri rirori”.

¹⁹ Rroteeyakini amatawiteeyiririni paashinipaeni, rootaki ikijawakaan-teeyarini; eejatzi rinashiteeyantaririni osheki itheenkanteeyini, tee okithaataakaari Ishire Tajorentsi.

²⁰ Omaanta eeroka, nonintaperotanewopaeni, paapatziyaperoeyaarini Tajorentsi tema kameethaperotaki, rootaki pimataperoeyantyaaworini pi-jeeki kameetha. Pikowaperotero Ishire iyotaaperoeyemini pamaneri rirori.

²¹ Pikowaperoeyeni pikenkithashiryaakopiinteri Tajorentsi. Piyoteeyakini ineshironkateeyimini Awinkatharite Jesokirishito, ragaeyemini janta jenokinta, pikanteetatyeeyaani pijeekimoteeyapaerini.

²² Pikaminthaaperoeyerini riraga kaari yoteeyiririni Tajorentsi: piy-otaaperoeyerini.

²³ Pawijakotakayeri paashini atziri, taachanimi janta paamariki kaari tsiwakanitatsini. Kyaaryoowa, pikimitarikari riraga paapatziyaka-gaeyakaririnira. Eero pantzimaetawo okaatzira rantziri rirori.

Thaamentaantsi

²⁴ Athaamentawentyaari irika matzirori ikempoyaawentee eero otzima-noonanta kaari kameethatatsi. Athaamentawentyaari irika ikimoshire-takaanee atsipatyaari.

²⁵ Athaamentawentyaari apintzi Tajorentsi, owawijaakoteeri. Irida een-itatsi rowaneenkawo, pinkathari iiteetziri, omaperotatya eenitatsi ita-jorenka, pinkatharipero rini, rirootaki itawori ijeeki, tekirani otzimini kipatsi, roojatzi ikanta iroñaaka ijeeki, ashi rowatyeroni ikanteetatyeyani ijeekanakya. Aritaki okantyaari.

Naaka jankinatzimirori:

Joorashi

ROÑAAGAYITAKIRINI JESOSHI JOWA OETARIKAPAENI AWIJATSINI IINJA OTHONKANTAPAAKYAARI KIPATSI

Itanakawo Jowa rojankinari

¹ Ritaperotakawo Tajorensi ikamantakiri Jesokirishito oetaka awijatsini iinja, roojatzi rowaagantakanariri irira ronampiri, roojatzi roñaagantakinawo naari. Naaka Jowa riraga antziniriri Jesoshi okaatzi ikowakaakinari. Tema koñaatziro noñaakiri oetaka rootzimateensi awijanaki. Iroñaaka nowaagaeyemironi eerori.

² Naaka Jowa, jankinatziimirori maawaeni noñaakiri eejatzi maawaeni nokemakiri. Tema ikantana ronampiri okaatzi ikantakiri riraga Jesokirishito eejatzi okaatzi ikantakiri Pawa Tajorensi.

³ Okameethatzi ifñaanateeyeroni maawaeni atziri iroka ñaanamentotsi eejatzi okameethatzi ikemero maawaeni atziri okaatzi okantziri. Omaanta eero ikemashitawo, inta ikenkithashiryaakotyawo ikimoshirewentero. Pamine, eero ojamanitzi awijanaki maawaeni iroka nokenkithatakotzimiri.

Rojankinateeyakinirini aapatziyariri Jesoshi janta 7 nampitsiki

⁴ Naaka Jowa jankinatziirori iroka. Nojankinateeyakinirini jeekatsiri-paeni jaka piipatsitekika owaero Aashiya,* riraga aapatziyeeyaririni Jesoshi jaga 7 nampitsiki. Nokoyi niwethatemi eerokapaeni tsikarika pikanta pi-jeeki. Eenitatsi rirori, roojatzi ikanta: paerani ijeekita, roojatzi iroñaaka, roojatzi ikantyaani ijeekini iinja. Nokamantakiri: “Pineshironkateeyerini noyemijantzinkarite janta Aashiyaki, kameetha pijeekakagaeyerini”. Eejatzi ikaatakira 7 ronampiri Tajorensi rowaga amatakotapiinteeyeerini, inewootakiri iwinkatharimentoki tema ikowaki eejatzi ineshironkatzimi Tajorensi eejatzi ijeekakaakimi kameetha.

⁵ Eejatzi nokamantakiri Jesokirishito: tema kameetha ikamanteeyakaeroni aari ikantakiriri Tajorensi. Rirotaki itawori ipiriintanaa, eero ikamae eejatzi, tema eejatzi ipinkathariwenteeyakinirini pinkatharitawitachari jaka kipatsikika.

¡O! ¡Thame añaaperoteri Jesoshi!

¡Osheki inintashireperotanteeri; tema ikamawentakae raapithatantakaerori kaari kameethatatsi antakiro!

⁶ ¡Tema iiteeyakaeni amatakotantaniri aririka reewawenteeyeeni!

Eejatzi iiteeyakaeni amanakotariri paashinipaeni atziri riyotanteriri Tajorensi.

¡O! ¡Thame añaaperoteri! ¡Tema akowaki intsipaete reewawentero irira maawaeni atziri! ¡Tema akowaki ikanteetatyeeyaani reewawenante! Eejatzi akowaki rantero intsipaete. Aritaki okantyaari.

⁷ ¡Pamine! Kyaaryo ikinapae menkoriki riraga Jesoshi. Aritaki añeeyawaerini aaka maawaeni jaka kipatsiki. Eejatzi ifeeyawaerini kentakoe yawitakaririni paerani. Rootaki ithaawanteeyawakyaarini maawaeni theenkaeyiririni, riragaeyanakyaani, jmm, jmm. Kyaaryo, aritaki okantyaari intsipaete.

⁸ Tee ipaashinitapiintzi Awinkatharite, ikanteetatyaaeni itajorensitaki, roojatzi ikantani: paerani, eejatzi iroñaaka, eejatzi ikantyaani iinja.

* 1:4 Paerani ijeekanaki Jowa Aashiya ari iroñaaka iiteetziro Toorokiya.

Ikantzi: “Naaka itzitaworini nojeekini, roojatzi nokantani nojeekini, nota-jorentsiperotzi”.

Ritakari iñaakiri Jowa

⁹ Ari, noyemijantzinkarite, akimitawakagaeyakani: aapatziyeeyakarini Jesoshi, rootaki rowashironkaapiinteeyantakaeri theenkantatsiri. Ipinkathariwenteeyakaeni Jesoshi, rootaki amateeyantakaworini eshiwentakiro akemaatsitawentyaari irira. Nokenkithatziro iñaani Tajorentsi, tema nokenkithatakotakiri Jesoshi, rootaki rookanteetakinari jaka othampishiki iiteetziri Paatzimoshi.

¹⁰ Apaani tominokoki omatakaakina Ishire Tajorentsi nokenkithashiryaa-erotanakiri Tajorentsi, roojatzi nokemantakariri ikenkithatakaakina. Iñaanatakina, ikimitakari iwaemanka tziwoorentsi: koñeenkataki iñaani,

¹¹ ikantakina:

—Pojanatero maawaeni noñaagayitemirini, roojatzi pipakaanteri aapatziyeeyanarini janta Ejeesoki, Eshimiirinaki, Peerikamoki, Tziyateeraki, Jaarishiki, Jirareerejyaki, eejatzi Raworisheeyaki. Okaatzinta nampitsi 7.

¹²⁻¹³ Nopithokashitanakari riraga kenkithatakaakinari; ari noñaakotakiri jeekantari itamorekatheeta, ikaataki 7, riwetsikaetziro ooro. Niyanki noñaakiri rojatekaka kimitariri atziri. Rirotaki Jesoshi, riraga poñagaenchari jenokinta paerani, ikoñaatapaaki jaka kipatsikika. Ikithaatakawo eepirothatzi iithaari rooperori, kimitawori ikithayitarini pinkathari; ojeekaki ichopineeki kimiwitawori ishirikathakiro, riwetsikaetziro ooro.

¹⁴ Okitamaeshitaperotaki iishi, okimitakawo ampeeranki eejatzi kita-maari menkori: kitamaariroña. Okimitaka roki amoreki kiraamenkyaanikita-ki. Tema riyotziro maawaeni, oetarikapani akenkithashiryaaaytzirini.

¹⁵ Oshipakiryaaaki iitzi kareenatha. Ishincheenkatzi iñaawaetzi, ikimitakawo antawo opareenkaayi osheki ojootzi, joo.

¹⁶ Kimitaka roerikakiri rakoperoki 7 ompokiro; okontetapaaki ipaan-tekira ithatyaamento, othoyempitzi apite omitzikaaki; oshipakiryaaaperotaki ipoo, ikimitakari oorya, ishipakiryaaaperotaki, shipakiririri.

¹⁷ Noñaantakariri, okimiwitaka nokamanaki notyeemotanakiri iutziki, tereei. Tema nothaawantanakityaari. Roojatzi ipampitantakina rakoperoki, ikantakina:

—Eero pithaawantana. Naaka Jesoshi riraga itaperotanakawori maawaeni, tema najaryaakawo maawaeni paerani tekirani niwetsikiro kipatsi. Eejatzi naaka oweyaantawori maawaeni, tema aritaki nononkaatakiro okaatzi najaryaakari.

¹⁸ Ashi noyiro nañaaperotzi. Nokamaperowitapaenta, omaanta añagaana eejatzi; iroñaaka nokanteetatyeeyaani nañe. Eero nokamae eejatzi. Naaka kantatsini tsika okaate ikame atziri; naaka kantatsini ninkarika jatatsini jenokinta eejatzi ninkarika jatatsini paamariki kaari tsiwakanitatsini.

¹⁹ Iroñaaka pojanatero iroka piñaakiri, rowaga awijatsini iinja.

²⁰ Iroñaaka nokamantemiro kantakotachari kaari piyotzi inkaaganki. Piñaakiri 7 ompokiro noerikakiri nakoperoki: roshiyakari riraga jew-awentziriri aapatziyeeyanarini janta 7 nampitsiki. Iroñaaka piyotaki nopinkathariwenteeyakirini. Eejatzi rowaga ojeekantari itamorekatheeta: oshiyakaawentakiri maawaeni aapatziyeeyanarini janta nampitsikinta. Iroñaaka piyotaki kijokiro nowaeyakirini.

2

Rojankinateeyakinirini aapatziyariri Jesoshi janta Ejeesoki

¹ Eenitatsi eejatzi ikantakinari Jesoshi:

–Noyempyaaminthari, nokowakimi pojankinateniriri riraga jewawentziriri aapatziyeyanarini janta Ejeesoki iroka noñaani pikantziri: “Iroñaaka nokamantemiro naaka riraga oerikakiriri 7 ompokiro rakoperokira: riraga anashitachari janta ojeekantari itamorekatheeta, kaatatsiri 7.

² Nokantzimi: ‘Niyotakiro pantayitakirini, niyotakiro pipomeentsi-wentakinawo nokowakaakimiri, tee pijamaneentawo. Niyotakimi tee pishinetziri piyemijantzinkarite rantapiintero kaari kameethatatsi. Eeniro jatashitawitzimiri kantashitawitachari: “Naaka Rotyaantanewo Jesokirishito”, omaanta piyotawakiri ikowawita ramatawiterimi aapatziyanari: niyotaki tee pishinetziri ikenkithatakayemi.

³ Niyotaki osheki pikemaatsitawentakina, omaanta tee pijamaneentawo, pantayitakinari.

⁴ Omaanta eeniro pookakiri apaani: paerani pinintaperotawitakina; omaanta iroñaakaroña tee pinintaperotanaana.

⁵ Pikenkithashiryagaeyaani tsika pikantari paerani owakirani paapatziyantakinari; tee pikimiteeyaani iroñaaka. Pikenkithashireeyeyaani, petakotya, eejatzi pikiminteeyaari pikimitaaga paerani, owakira paapatziyeyakinani. Pikenkithashiryaperoteeya, pinintaperotanteenari eejatzi. Eerorika pinintaperotaana, eero añaawaeri aapatziyeyanarini jaga pinampiki.

⁶ Omaanta eenitatsi noñaaperotantakimiri: poonawo rantayitakirini oyaaeeyiririni Nikoraashi, rantashitayitakawoni kaari rayi. Eejatzi naari, noonaperotawo ranteeyirini.

⁷ Aririka pikoyi piyoperotero aritaki pikemaperotawakiro iroka nokamantzimiri. Paerani ojeekaki Ereeki inchoato owañaantatsiri: aririkami royaawomi paeranijatzi, ikanteetateyeeaanimi rañeemi. Iroñaaka eeniro kimitawitawori janta okameetheeyaaperotzinta, janta Tajorentsiki. Aririka kameetha pijeekaeyeni eejatzi eekiro piyaatayee pantapiintakinawo nokowakaemiri, okimitakya powakyaawo iroka chochoki jenokinta owañaaperoyemirini: kyaaryo pikanteetateyeeyani pijeekaeyeni janta jenokinta’ ”.

Rootaki rojankinatakaakinari Jesoshi.

Rojaninateeyinirini aapatziyariri Jesoshi janta Eshimiirinaki

⁸ Eejatzi ikantakina Jesoshi:

–Eenitatsi iroka pojankinateeyeniririni riraga jewawentziriri aapatziyeyanarini janta Eshimiirinaki: “Iroñaaka nokamantemiro naaka riraga Itaperotakawori maawaeni, tema najaryaakawo maawaeni paerani tekirani niwetsikironi kipatsi. Eejatzi naaka riraga Oweyaantawori maawaeni, tema ari nomonkaatero okaatzi najaryaakari. Nokamaki paerani, roojatzi nopiriintanaa.

⁹ Nokantzimi: ‘Niyotakiro pantayitakirini, niyotakiro osheki pikemaatsitawentakina, niyotakiro pashironkaawentakina tekatsi tzimimotemini; omaanta eero pipeyakotawo nopinataperotemi janta jenokinta. Niyotaki osheki ikantzimateyakimiri riraga kimityaarinimi aapatziyeyanarini. Ikanteeyawitani: “Naapatziyari Jesoshi”. Omaantakya, tee raapatziyeyanani, inta raapatziyari rirori Jatanaashi.

¹⁰ Kyaaryo, rooteentsi osheki pikemaatsityaawo, omaanta eero pithaayi. Riraga iwinkatharite kamaari romonkyaagakaantemi paanipaeni eeroka omonkyaagementotsiki, ikowaki rookakayemiro paapatziyawitakinaga. Ojamanineentapaente osheki pikemaatsityaawoni oetarikapaeni. Ojamanineentapaente pikyaaryoowentawo maawaeni nokamantakimiri,

roojatzi pikamantyaari; roojatzi nopinataperotemi, eejatzi pikanteetaty-
eeyaani pañe janta nonampiki.

¹¹ Aririka pikoyi piyoperotero, iroñaaka powakempitaperotawakyaawo
okaatzi nokamantemiro roojatzi panantakyaawo. Aririka kameetha pijeke
eejatzi pantapiintenawo nokowakaemiri, eero piyaatzi eeroi paamariki
kaari tsiwakanitatsini. Tema iroka oshiyawori pikame apite’ ”.

Rootaki rojankinatatakaakinari Jesoshi.

Rojankinateeyakinirini aapatziyariri Jesoshi janta Peerikamoki

¹² Eejatzi ikantakina Jesoshi:

—Pojaninkenirini iroka riraga jewawentziriri aapatziyeeyanarini janta
Peerikamoki eekiro iñaanenirini aapatziyeeyanarini janta ikantzi: “Iroñaaka
nokamantemiro naaka riraga ashitawori nothatyaamento, thoyempitatsiri
omeniki eejatzi omitzikaaki.

¹³ Nokantzimi: ‘Niyotakiro maawaeni pantayitakirini, niyotaki jaga pi-
jeekira ijeeki eejatzi osheki pinkathatziriri Jatanaashi: kyaaryo ijeekimoeyi-
mini rirori. Niyotaki paapatziyaperotakina, tee pookana. Paerani ijeekakini
pinampiki Antzipashi: riraga kenkithatakotanari, tema ikyaaryoowenan-
takinawo maawaeni nokowakaakiriri. Piñaakoeyakirini rowamagaetakiri,
omaanta tee pookaeyironi paapatziyeeyanani.

¹⁴ Omaanta eenitatsi pantayitakirini kaari inimotana. Noshiyakaawen-
temiro: paeraniperoroña riraga Waraami eeniro riyotaakiririni Waraaka
riraga iwinkathariteni mowawajatzi riraga kijaniri icharineetenipaeni Ishi-
rayeeri tsika ikantyaaka rantakaantyaariri irirapaeni kaari kameethatatsi.
Roojatzi irirapaeni rantakagaeyakirini rowakari iwatha ashi riwetsikay-
itzirini atziri itajorentsitashtariri; eejatzi ishironapiinteeyakawoni kaari
iina. Eeniro iroñaaka pikaateeyakirini jaga oshiyakaririni riraga Waraami:
irirapaeni rantakaagaantakimi rowakari iwatha ashi riwetsikani atziri ita-
jorentsitashtariri; eejatzi pishirontashitayitakawoni kaari payi.

¹⁵ Eejatzi eeniro itsipateeyimini oyaateeyiririni Nikoraashi. Tee
okameethatzi ranteeyakirini irirapaeni: rantakagaeyimironikari
rantayitzirini rirori.

¹⁶ Rootaki pikenkithashiryaanteeyaneeyanarini, eero pikimitaa chapinki.
Eerorika pookaeyironi pantayitzirini, niyaatashiteeyiminikari nompoye-
yapaakiminikari. Nothatzinkaeyakitziiminikari nothatyaamentoki
rowaga thoyempitatsiri apite: nothonkaeyeminikari thatzik, thatzik.

¹⁷ Powakempitaperotawakya kameetha iroka nokamantzimiri. Aririka
kameetha pijeeki eejatzi pantapiintakinawo nokowakaemiri, ari nopakimi
poyaari kaari iñagaetzi, kimitawori nopashiteeyakarini paejatziiteni manaa.
Eejatzi nopemi kitamaari mapi, jankinateenchari mapiki piwaero owaki-
rari: piyotero eeroi piwaero, omaanta eero riyotziro paashinipaeni’ ”.

Rootaki rojankinatatakaakinari riraga Jesoshi.

Rojankinateeyinirini aapatziyariri janta Tziyateeraki

¹⁸ Eejatzi ikantakina Jesoshi:

—Pojaninkenirini iroka jewawentziriri maawaeni aapatziyanari janta
Tziyateeraki: “Iroñaaka nokamantemiro naaka Itomi Tajorentsi: okimi-
takawo noki paamari amorekaanikitzi, eejatzi oshipakiryaaiki noetzi, okim-
itakawo kijokitatsiri poreryaanikitatsiri.

¹⁹ Nokantzimi: ‘Niyotakiro pantayitakirini. Niyotaki pinintaperotawak-
agaeyakani, paapatziyeeyakinani, petakoeyakarini atziripaeni, pikyaaryo-
oowentakinawo maawaeni nokowakagaeyakimirini. Eekiro piyaateeyatzi-
ni pantaperoeyanakironi.

²⁰ Omaanta eeniro apaani pantziro kaari inimotana: peshiwentakiro rowaga Jesaweera iyotagaeyakimironi aapatziyanari ishironteyawoni kaari iina eejatzi iyotagaeyakimironi aapatziyanari oshironteyarini kaari oemi, eejatzi raapatziyeeyakawoni riwetsikashitayitarini atziri. Okantawita: “Nokenkithatakotapiintziri Tajorentsi”, omaanta amatawitapiinteyakirini aapatziyeeyanarini.

²¹ Noyaakotawitakawo okenkithashiryaaagaeayaami; omaanta tee okoyi okenkithashireeya, tee okoyi opakayiteeroni oshirontayitarini kaari oemi.

²² Iroñaaka nokamantemi: aritaki nomantsiyatakaakiro; eejatzi eerorika ikenkithashiryaa riraga aapatziyeyaworini, nowashironkaaperoyerini rirori kameetha eejatzi.

²³ Kyaaryo nowamagaeyerini maawaeni oyaateeyirorini Jesaweera, nothonkaeyerini maawaeni. Roojatzi riyoteeyantanakyaani maawaeni aapatziyeeyanarini niyotzitakiri ikenkithashireeyirini atziri eejatzi niyotakiro maawaeni ikowaeyakirini rajankaneki. Okameethatzirika panteeyakirini, aritaki nokaminthaaperoyemini; omaanta teerika okameethatzi, aritaki nowashironkagaeyakimini.

²⁴ Omaantakya paashinipaeni eeroka kaari aapatziyaawoni Jesaweera, eejatzi kaari antziniri Jatanaashi ikantawitariri, tekatsi nokanteeyemini;

²⁵ omaanta pikantyaani paapatziyena roojatzi nopokanteeya.

²⁶ Aririka pikyaaryoowentakinawo maawaeni nokowakaakimiri roojatzi nareetanteeya, ari noetakimini pinkathariwenteeyiririni osheki atziri.

²⁷ Nokimitaka naari, ikowakaakina Pawa nopinkatharitantakari, eejatzi nokantemi eerori pipinkatharitaperotantanakyaari. Aririka opariye chomo, thonkapaaka otzimpookapaaki maawaeni, eejatzi pikimitya eerori: pithonkaeyerini maawaeni kaari aapatziyeeyanarini, thoperee.

²⁸ Pipinkatharitaperotanaki, osheki nowaneenkantemi, pikimityaari kamori.

²⁹ Powakempitaperotawakyaawo iroka nokamantzimiri’ ”.

Rootaki rojankinatakaakinari Jesoshi.

3

Rojankinateeyinirini aapatziyariri Jesoshi janta Jaarreshiki

¹ Roojatzi eejatzi ikantakina Jesoshi:

—Pojankinateniriri jewawentziriri aapatziyeeyanarini janta Jaarreshiki: paerani ikantakiri atziripaeni: “Riraga jaarreshijatzi ikemijantaperotziri kameetha Jesoshi”. Omaanta iroñaaka noñeemi naari, rooteentsi pipakayimateromi paapatziyana. ¡Pikemena, naaka piwinkatharite! Eenitatsi irika 7 jewawenterini ronampiri Tajorentsi ikemijantaperotana. Eejatzi eenitatsi nakokira noerikakiri ompokiro ikaatzi 7. Tema irira oshiyawori 7 kenkithatakaantaniri noñaani janta 7 nampitsiki. Nokantzimi: ikenkithashiryaa atziri poyaataperotana, omaanta niyotakimi pajankaneki, tee paapatziyaperotana.

² Kyaaryoowa, pitheenkaaperotanakarira, piyaateekari paamariki kaari tsiwakantatsini. Tee inimotziri Tajorentsi pantayitakirini. ¡Pikakishirete! Paapatziyena kameetha, pantenawo nokowakaakimiri.

³ Pikenkithashiryaaaperotaneero noñaani pikemakiri paerani: pikemijantaperotero, pikenkithashiryaneeya, pookaero pantziri. Eerorika paapatziyaperotana, niyaatashitemi, nowashironkaemi. Tee piyoteeyini tsika okaate niyaatashitantemiri: nokimityaari koshintziranki, eero piyotzi tsika okaate ipokashitantemiri ikoshitantemiri.

⁴ Osheki pitheenkanteeyini, omaanta eeniro apanipaeni aapatziyanari janta kameetha ijeekaeyini rirori. Panteeyakironi kaari kameethatatsi noshiyakaantakimiro poepatsitzirowanki piithaari; omaantakya riraga aapatziyanari kameetha, tee roepatsitziro iithaari; noñaakiro okitetaki, okitamaamawoperotaki. Kyaaryo ikameethataki noñaaperotantakariri ikameethatzi. Ijeekimotena rirori, ikithaatawo kitamaamawoperotatsiri.

⁵ Maawaeni eekiro riyaatatye ranteeyakironi nokowakagaeyakiririni ikithaatawo rowaga kitamaaperotatsiroña. Eeniro ojankinataka iwaeropaeni maawaeni riroripaeni noñaanametoki tsikarika rojankinatakotapiintzirira nonampiri iwaeropaeni atziri ikanteetatyeyyaani ijeeki jenokinta. Ero noshepowakotziri iwaeropaeni. Eejatzi nokamanteri Pawa: “Rirotaki irika aapatziyanari”. Roojatzi nokamanteeyeririni maawaeni ronampiripaeni.

⁶ Powakempitaperotawakyaawo iroñaaka nokanteeyimirini, iroñaakakya pantero.

Rootaki rojankinatakaakinari Jesoshi.

Rojankinateeyakinirini aapatziyariri Jesoshi janta Jirareerejyaki

⁷ Eejatzi ikantakina Jesoshi:

—Pojankinateniriri jewawentziriri aapatziyeyanarini janta Jirareerejyaki: “Iroñaaka nokamantemiro naaka Jesoshi nokyaaryoowentziniri okaatzi nokantziri, eejatzi riraga kyaaryooperotatsiri. Naaka icharineeteni Iraviiri, naaka riraga Rotyaantanewo Tajorentsi, nopinkathariwentaperotee. Naaka rirotaki yoyaanakirini ninkarika jatatsini jenokinta eejatzi ninkarika jatatsini paamariki kaari tsiwakanitatsini. Nokanterika: ‘Itsi-patena irika’, tekatsi ookakayerini. Nokanterika: ‘Eero itsipatana rirori’, tekatsi amimotendarini janta nonampikinta.

⁸ Nokantzimi: ‘Niyotakiro pantayitakirini. Paerani nokowakaayitakimini: “Pikenithatero noñaani, namitakotemi”. Ari pantzitakinawo, roojatzi iroñaaka pantakinawo: tekatsi ikanteetemi romaeryagaetemi. Tee poshekteeyini, eejatzi tee pipinkathariteeyawityaani, omaanta pikyaaryoowenteeyakinawoni nokanteeyakimirini. Pikanteeyakirini atziri: “Naapatziyari Jesokirishito”, tee pipashiwentakayina.

⁹ Eenitatsi atziri aapatziyariri Jatanaashi, rootaki ikijantakimiri, omaanta ikantawaetashita: “Naaka joriiiyo, tema naapatziyari Tajorentsi”. Omaanta tee raapatziyana, itheeyashita. Iinja nareetakagaeyaarini eeroriki rotziwerowashitantapaemiri, ipinkathatantapaemiri: riyoteeyanakini osheki nonintaperoeyakimini.

¹⁰ Rowashironkagaeyawitakimini, omaanta pikyaaryoowentakiro nokantakimiri, tee pijamashiryawo. Rootaki notzikakowenantakimiri iinja pipomeentsitakotanakya maawaeni kipatsiki. Opomeentsitzi-moeyakyaarini maawaeni atziri; omaanta, kyaaryo naakowenteeyemini.

¹¹ ¡Pamine, sha! Ero ojamanitzi naretantemiri. Pikantyaani paapatziyeyenani, roojatzi tekatsi thañaawakimini piyaatanaki jenokinta; pijeekapae janta, pikanteetatyeyyaani.

¹² Aririka eekiro piyaatatye pantakinawo maawaeni nokowakagaeyakimirini, ari nojeekakaaperotemi janta ijeekinta Tajorentsi: eero pipiyaa eejatzi. Nojataakotemi pipankaki iwaero Tajorentsi riyotanteetyaari pisheninkatakari. Eejatzi nojataakotemi owaero inampi Tajorentsi: rowaga Jerojaree owakirari poñaachani jenokinta. Okantyaani riyotanteetyaari pinampitawo eerori. Eejatzi nojataakotemi nowaero naari, owakirari, riyotanteetyaari asheninkatawakagaeyakani.

¹³ Powakempitaperotawakya iroñaaka nokamantzimiri eejatzi pantero”. Rootaki rojankinatakaakinari Jesoshi.

Rojankinateeyinirini aapatziyariri Jesoshi janta Raworisheeyaki

¹⁴ Eejatzi ikantakina Jesoshi:

—Pojankinateeyeniririni jewawentziriri aapatziyeeyanarini janta Raworisheeyaki: “Iroñaaoka nokamantemiro naaka riraga Kyaaryooperotatsiri, owaagakimirori okaatzi ikantakinari Tajorentsi. ¡Pikemina! Nokantapi-intzimi kyaaryooperotatsiri. Naaka itaperotakawori niwetsikantakawori maawaeni oetarikapaeni: nantakiro maawaeni ikantakinari Tajorentsi.

¹⁵ Nokantzimi: ‘Niyotakiro maawaeni pantayitakinari. Pikaaryoowen-tenawomi nokowakaemiri, noshiyakaantemimi iñaa jaawari; pitheenka-perotenami, noshiyakaantemimi iñaa katsinkaari. Noshiya tee pitheenka-perotana omaanta eero poyaataperotana kameetha aanantakimirori jaawaneentatsiri. Tema niyotaki tee pikyaaryoowentanawo nokowakaemiri, omaanta tee pitheenka-perotana; rootaki noshiyakaanantakimirori jaawaneentatsiri. Naaka nokoyi eeroka eerorika pikoyi pijaawaperote, ari pikatsinkaate; eejatzi okimitaka, eerorika pikoyi paapatziyaperotena, ari pitheenka-peroteeta: eero pitsipateero. Noepiyaatzirokari jaawaneentatsiri.

¹⁶ Tee nokoyi nirero jaawaneentatsiri: neewatakiro, ojeekiita okaan-teekaata. Eejatzi eerori, tee noñaaperotzimi. Otzimatyee pantapiintero kameethatatsiri eejatzi poñaayenawo kameetha poyaataperotena. ¡Noepiy-imikari!

¹⁷ Pikanteeyawitani: “Naakapaeni ashaagantzinkaripaeni osheki nantayitakini, tekatsi koetyeemoteenani naaka”. Pikompitakawo: tee piyotzi ashironkaakimi; pashironkaaperotaka, tekatsi tzimimotemini, pikimitaka pikaankimerikitaki. Tee piyoperotziri Tajorentsi: okimiwitaka tee piñi.

¹⁸ Iroñaaoka nokantemi: pamanantenari ooro kameethaperotatsiri, otzimimotantemiri pashaagananteeyaari kyaaryoopero. Eejatzi pamanantenawo kithaarentsi kitamaari pikithaatanteeyaari riyotanteetemiri kyaaryo nowameethateemi. Pamanantenawo eejatzi aawintawontsi pikaakiteeyaari pokiki, paminanteeyaari. Ñaakiro, kimitaririka irika, pamanantenari naaka aritaki nowameethatemi pajankaneki pikimitanteeyaari ooroero ari niyotakaaperoyakimirini Tajorentsi.

¹⁹ Maawaeni ikaatzi nonintaperotziri atziri, nokaminayeri eejatzi nowashironkaeri, riyotantyaari tee okameethatzi ranteero kaari kameethatatsi. Iroñaaoka eero pitheenkaante, omaanta pikenkithashiryaa-gaeya, eero pikimita paerani: pikowaperotee piyoperotena naaka.

²⁰ Pamine, okimitaka nokatziyapaaka omookira ashitakontsi nokaemimi, nokoyi notsipatemi. Aririka pikemawakina roojatzi piwethatantawakina, roojatzi nokyaantapaakyaari, nojeekimotantapaakimi eejatzi nakiyota-paakimi. Nokowaperotaki atsipatawakagaeyaani.

²¹ Tema nantakiniri Pawa maawaeni ikowakaakinari, rootaki nojeeki-motantakariri, notsipatari nopinkathariwenantzi. Iroñaaoka ari pikim-itakya eerori: aririka pikyaaryoowentakinawo maawaeni nokowaka-gaeyakimirini, ari atsipatawakagaeyaani apinkathariwenanteeyeni.

²² Powakempitaperotawakyaawo okaatzi nokamanteeyimirini roojatzi pantero’”.

Rootaki rojankinatakaakinari Jesoshi.

4

Jeekimoyiririni jenokinta iñaa-peroyakirini Tajorentsi

¹ Roojatzi koñaatziro noñaakiri eejatzi, noñaaperotakiro jenokinta, inthomaenta; okimitaka ashitaryaaka ashitakontsi. Roojatzi nokemantaari

eejatzi riraga nokemakiri inkaaganki, aririka iñaawaete roshiyawitakari tziwoorentsi. Ikantakina:

Pipokanaki jaka jenokika. Noñaayemiro oetarika awijatsini iinja.

²⁻³ Rootaki omatakaakinawo Ishire niyaatantakari jenokinta. Janta noñaapaakiri ishipakiryaaiki ikimitakawo mapi iporeriyaataki kityonkari eejatzi natsiryaaithari. Niyotantakariri riro Tajorentsi. Iyotaakina Ishire. Eejatzi noñaakiri ijeekaki iwinkatharimentoki. Ari rinkingaakitakiro kim-itaka oye inta apaani ikanta natsiryathari. Ari ikanta ishipakiri. Omaanta Tajorentsi osheki ishipakiri, morek, morek, tharek, tharek, morek, morek, tharek.

⁴ Eejatzi inkitakiro ijeekantari osheki paashini jeekamentotsi, okaatzi 24. Janta ijeekaeyakini 24 aataperoteenchari, pinkathariteeyatsirini. Ikithaa-teeyawoni iithaari kitamaamawori, ramantheeteeyakani. Ro riwetsikaet-ziri ramantheeri ooro.

⁵ Opoñaaka iwinkatharimentoki Tajorentsi kimitawori oñaawaepookitziranki, eejatzi tariito. Eejatzi inewootakawo ootamentotsi amorekaki, okaataki 7: oshiyakaawentaka 7 ronampiri kameethari.

⁶ Eejatzi inewootakawo iwinkatharimentoki owinteniityeera omaanta shipakiryaaiki okimitakawo jiriniki koñaarini.

Eejatzi rinkitheetakiro iwinkatharimentoki Tajorentsi 4 ronampiri kameethari omampaawaetapiintzinkari. Janta ichopineetakiri apaani ronampiri kameethari, eeniro paashini itapiitaki, eeniro paashini rakoperoki, eeniro paashini rampateki. Eenitatsi rokipaeni rirori maawaeni iwathakipaeni.

⁷ Roshiyakari apaani manitzi; irira paashini roshiyakari waaka; irira paashini roshiyakari ipoo shirampari; irira paashini roshiyakari pakitha raanaki.

⁸ Eenitatsi irira ishiwankipaeni okaatzi 6; osheki rokipaeni ojeekayitakini maawaeni iwathaki. Ikantatyaani romampaawenteeyarini Tajorentsi: kite-jiriki, tsiteniriki; tee roshitayiro. Iroka ikantziroka romampagaeyani:

“Osheki pikameethataki, osheki pikameethataki, osheki pikameethataki eeroka Nowinkatharite Tajorentsi:

osheki pitajorentsitaki, tekatsi pomeentsitzimotemini.

Pikantani piyeeki: paeraniperoroña, roojatzi iroñaaka, eejatzi iinja”.

⁹ Roojatzi rapiitapiintziri iñaaperotantariri riraga Tajorentsi riraga ikantani iyeeki:

“Ikameethaperotzi Tajorentsi, osheki nopinkathatziri.

Osheki nopaasonkitziri riraga pinkathariwentakinari.

Ikantani rañi, eero ikamanitzi”.

¹⁰ Aririka ikemapiinteeyawakirini riraga 24 aataperoteenchari, rotziwerowashitapiinteeyakarini Tajorentsi riraga añaaperotatsiri ikanteetateyeyaaani, ipinkathateeyakirini. Ragaeyakironi ramatheerepaeni royiteeyakinirini iitzi, romampaawenteeyakarini:

¹¹ “Pikameethaperotaki, Nowinkatharite, osheki pitajorentsitaki.

Okameethatzi noñaaperoeyemini, nopinkathateeyemini.

Niyotaki tekatsi pomeentsitzimotemini: tema piwetsikakiro maawaeni jeekaeyatsirini.

Pikowakini paerani ojeekini oetarikapaeni, rootaki ojeekantakari iroñaaka”.

5

Jesoshi oshiyariri rowishate Tajorentsi

¹ Ari koñaatziro noñaakiro eejatzi, noñaakiro rakoperoki Tajorentsi rapi-neeteetakiro Iwaperite, ojankinataka inthomaenta eejatzi jakakiroka. Ari apiinekaka eejatzi ontsirekaka kameetha, okaataki 7.

² Eejatzi noñakiri ronampiri Tajorentsi, shintsitaperotatsiri, itacheronkawaantetapaaki ikantawita:

—¿Ninka kameethaperotatsiri imatantyaawori riyontareero iroka jankinarentsika, rapineereero?

³ Ari namineeyawitanakani, tekatsi akirini. Tekatsi materoni rapineereero. Tee imatziro jenokijatzi, kipatsijatzi, jeekatsiri tsikarikapaeni. Tekatsikya.

⁴ Tekatsi apaani kameethaperotatsini, mataperoterorini rapineereero, rootaki netakoperotantanakari: kyaaryo niraakoperotanakari, tekatsi kamantenawoni oeta okantakotayitzirini jankinarentsi.

⁵ Roojatzi ikantakina apaani aataperoteenchari:

—Eero piraaga. Eenitatsi apineeryagaeroni: riraga icharineeteni Joraani; ikimiwitakari chaanari, osheki ishintsitzi. Eejatzi rirotaki icharinetakarini Irawiiri, tema osheki ipinkatharitzi. Imatakiniri Tajorentsi maawaeni ikowakagaeyakiririni, rootaki imatanteeyaworini riyontaryagaero eejatzi rapineereero Iwaperite.

⁶ Roojatzi naminakotziri Tajorentsi janta iwinkatharimentoki, eejatzi ikaatzi ronampiri kameethari 4, eejatzi riraga 24 aataperoteenchari. Eejatzi noñakiri rojatekaka niyanki inewootziri Tajorentsi riraga Jesoshi iiteetziri Rowishate. Noñakiri rakoki imoontawaetaka eejatzi iitziki rowamaanteetakariri paerani. Eenitatsi ichée 7, eejatzi roki 7: oshiyakaawentziro riraga 7 ronampiri Tajorentsi jewawenantatsiri rotyaantakiri ithotyaaiki raminiri maawaeni atziri jaka kipatsikika.

⁷ Ari riyaatashitakiri Tajorentsi roerikakiro rakoperoki Iwaperite, api-neekachari.

⁸ Roojatzi roerikantapaakawo, riraga 4 ronampiri omampaawaetapiintachari eejatzi riraga aataperoteencharipaeni rotziwerowashiteeyakarini riraga Rowishate Tajorentsi. Roerikaeyakironi kimitawitawori aaripa; roerikaeyakironi eejatzi kimitawitawori pajo, riwetsikaetziri ooro: ojeekaki inthomaenta kajankapaneri. Iroka kajankapanerika oshiyakawo amanaantsipaeni aapatziyeeyaririni Tajorentsi.

⁹ Roojatzi romampaawenteeyantakarini Rowishate Tajorentsi mampaantsi owakirari. Romampaawentakari iroka:

“Pikameethaperotaki poerikero Iwaperite apineekachari piyontareero; Tema paerani rowamagaetakimi, papaatawenteeyakinawoni piraanaakapaeni maawaeni atziripaeni, pipinawentakinawo okaatzi nanteeyirini.

Powawijaakoeyantakarini nojeekimoeyantayaririni Tajorentsi, maawaeni.

Powawijaakoeyakirini jeekayitatsirini maawaeni inashitzinkaripaeni atziri, inashitayitaworini maawaeni ipaantepaeni.

Kyaaryo, powawijaakoeyakinani poñayitacharini maawaeni nampit-sikipaeni, tsikarika nojeekayitzini.

¹⁰ Pipeyeeyakinani pinkathariteeyatsirini, eejatzi pipeyeeyakinani ñanakowenantapiinteeyiririni atziripaeni iroñaka: rootaki iinja nopinkathariwenanteeyaarini maawaeni paashinipaeni jeekatsiripaeni kipatsiki, tema namanakowenanteeayaririni ramitakoeyerini Piri.

Rootaki pimatantawori pagaero eeroka Iwaperite Tajorentsi, eejatzi pimatantawori piyontaryaaiki rowaga ontsirekakaga”.

¹¹ Roojatzi naminantanaa eejatzi; noñeeyakirini riraga osheki ronampiripaeni Tajorentsi: tee apanipaeni ikanta, oshekiperorofña kameetha. Eejatzi

noñeeyakirini eejatzi riraga 4 ronampiri kameethari eejatzi riraga 24 aatap-eroteenchari.

¹² Ishincheenkataki romampaawenteeyakarini:

“Osheki ikameethaperotaki Jesoshi iiteetziri Rowishate Tajorentsi rowama-gaetawitakari, riyoteeyakini maawaeni jeekaeyatsirini osheki itajorentsitaki rirori, rashiteeyakawoni maawaeni oetarikapaeni, osheki riyotziro oetarikapaeni, maawaeni imatayitakironi oetarikapaeni. Thame maawaeni apinkathateeyerini, añaaperoeyerini, aweshiryaawenteeyaarini”.

¹³ Eejatzi nokemaeyakirini maawaeni jeekatsiripaeni jenokinta, eejatzi kipatsiki, eejatzi maawaeni kamaeyawiteencharini: riraga kitatawiteenchari kipatsiki, eejatzi piinkawitachari; romampaawenteeyakarini maawaeni kameetha:

“Thame maawaeni aweshiryaawenteeyaarini Tajorentsi jeekatsiri iwinkatharimentoki eejatzi Rowishate, apinkathateeyerini, añaaperoeyerini, akanteetatyeeyaani. Tema itajorentsitaperotaki, ikanteetatyeeyaani”.

¹⁴ Roojatzi ikanantaka riraga 4 ronampiri omampaawaetapiintachari:

“Aritaki okantyaari”.

Eejatzi rotziwerowashiteeyakarini riraga aataperoteencharipaeni ipinkathateeyakirini maawaeni.

6

Riyontaryagaero Iwaperite Tajorentsi

¹ Ari okaataki 7 ontsirekaenchari Iwaperite Tajorentsi. Noñaakotakiri Jesoshi iiteetziri eejatzi Rowishate Tajorentsi riyontaryaakiro itanakawori apineetachari, roojatzi nokemantakari apaani ronampiri omampaawaetapiintachari, tacheronkawaanteri iñaawaetzi, ikimiwitawo oñaawaepookitziranki, toog, toog. Ikantzi:

—iPipoke jaka!

² Roojatzi noñaantawakariri jewatapaentsiri: ikyaa kotapaakari kawayo kitamaari, roerikapaakiro iwyaaeni. Ramantheeteetakiri; jataki raminiri rowayirite romanateri, ikowaki ranaakoeyerini, romanateri ithonkeri rowamayeri.

³ Roojatzi riyontaryaantakawo rowaga apitetapaentsiri, roojatzi ikanantaka paashini ronampiri:

—iPipoke jaka!

⁴ Eejatzi ikinapaaki paashini kawayo, kityonkaperotatsiri. Ikanteetakiri: —Iroñaaka ishineteetakimi piyoteeri atziri romanatawakagaeyaani, rowamaawakagaeyaani.

Ari ipaetakiri antawo ithatyaamento.

⁵ Roojatzi riraga Rowishate Tajorentsi riyontaryagaero rowaga tres-tapaentsiri roojatzi nokemantakari paashini tacheronkawaanteri ikantzi:

—iPipoke jaka!

Roojatzi noñaantawakarini ikinapaaki chenkeri kawayo, roerikapaakiro kiyaa kotariri rotenakamento, rotenakantyaawori oetarikapaeni.

⁶ Roojatzi nokemantakari ronampiri omampaawaetapiintachari ojatakaenchari niyanki, ikantzi:

—Tee añaaperotziro osheki teriiko eejatzi shinki, rootaki pinaperotachari. Omaanta oyeenka oriwo eejatzi awishoowaantsi oowa, eero peewanatawo inta pikempoyeero kameetha.

⁷ Roojatzi riyontaryagaero paashini, okaatapaaki iroñaaka 4, roojatzi nokemantakari paashini ronampiri omampaawaetapiintachari ikantziri:

–Pipokanaki jaka.

⁸ Eejatzi noñaawakiri paashini kawayo, kiteriwitziri; iita iwaero riraga kyaakotapaariri: Owamaantatsiri. Royaatapaeri itapiiki oshiyakaawentziriri kamaentsiripaeni. Tema ishineteetakiri rowamaeyakirini oshekiperotaki atziri jaka kipatsiki: apanipaeni kamaentsiri itonkakiri rowayirite; paashinipaeni kamaentsiri aakiri itashe; paashinipaeni aakiri mantsiyarentsi; paashinipaeni rowamaeri kooenkatsiriri piratsi.

⁹ Roojatzi riraga Rowishate Tajorentsi riyontaryaantakawo paashini, okaatapaaki iroñaaka apawakooni; roojatzi noñaantakawo aritaari itaapi-inantawori kajankapaneri. Okimitaka noñaakiri janta eenitatsi osheki aapatziyeeyaririni rirori, kamaeyawiteencharini. Paerani ikenkitheeyawitani iñaani Tajorentsi, riyotaapiunteeyawitarini atziri tsika ikantari rirori, rootaki rowamaanteetakiriri.

¹⁰ Itacheronkawaantetakiri ipaante ikanteeyini:

–Nowinkatharite, eeroka pinkathariwenteeyiririni maawaeni jeekat-siripaeni. Osheki pikameethaperotaki, pitajorentsitaperotaki. Niyotaki otampatsikataperotzi piñaani, kaari pamatawitantzi. ¿Tsika okaate pikijakowenanteenari? ¿Tsika okaate powashironkaanteeyantyaaririni riraga jeekatsiripaeni kipatsikinta, owamagaeyakinirini? Tee nokoyi nojamanite.

¹¹ Raapatziyeeyakarini riroripaeni Jesoshi rootaki ipaeyantakaririni kithaarentsi kitamaaperotatsiri. Ikantziri:

–Pimakoryaawakiita. Tekira omonkaata nowashironkaaper-oyantyaaririni owamagaeyakimirini. Eenitatsi ijeeki paashinipaeni piyemijantzinkarite rowamagaeteri. Paapatziyeeyakinani, rootaki rowamaanteetakimiri; raapatziyeeyakinani paashinipaeni, rootaki rowamaanteetyaariri rirori. Aririka omonkaatapaakya nokoyiri, aritaki nowashironkagaeyakirini maawaeni owamaantatsiri.

¹² Roojatzi riyontaryaantakawo paashini, okaataki iroñaaka 6. Noñaanakiro omoyekaperotanaka kipatsi, antawo omoyekaka, moye, moye, moye. It-siteniperotanaki oorya, ikimitanakawo tsimenkito; omaanta riraga kashiri, ikityonkataperotanaki, ikimitanakawo iraantsi, kityonkatanaki kameetha.

¹³ Eejatzi ipariyeeyanakini osheki ompokiropaeni kipatsiki: ikimitakawo okithoki atsimiriki rowaga irakatsiri, aririka opoki antawo tampyaa, roojatzi omoyekakotantapaakyaawori.

¹⁴ Opeyanaka jenoki, okimitakawo apineetzirowanki paperi. Opeyaka maawaeni kipatsi: tonkaaripaeni, othampishipaeni, owinteniityaanakiripaeni maawaeni; ari okaatapaaki.

¹⁵ Eejatzi noñaakiri iwinkatharitepaeni atziri, eejatzi iwinkatharitepaeni joraaropaeni, ashaagantzinkaripaeni, shintsitayitatsirinipaeni, iwaatorotepaeni atziri, eejatzi ratziritapaeni, maawaeni atziri: ishiyeeyanakani omooki impeeta. Romaneeyapaakani mapinaki janta tonkaariki.

¹⁶ Ikantziri:

–Thame amaña omooki mapinaki, eero iñaantee Tajorentsi rootaki ashiyaapithatantyaawori rowashironkaaperotakae riraga rowishate Tajorentsi. Tema ikijaperotakae osheki iroñaaka. ¡Oeeii! ¡Kijaka Tajorentsi! ¡Rooteentsi rowamagae!

¹⁷ Iroñaaka ikijaperoyakinani maawaeni; iroñaaka ithonkayenani naaka-paeni.

¹ Roojatzi noñaantakari ronampiripaeni Tajorentsi ikaataki 4, ikatziy-
eeyakani rinkitakiro kipatsi, janta othapikitapaakinta. Raatzinkakaaper-
otakiro shintsitatsiri tampyaa eero otampyaaperotanta osheki kipatsiki,
inkaareki, inchatomashiki, tsikarikapaeni.

² Roojatzi noñaantakari paashini ronampiri Tajorentsi, ipoñaaka janta
ikinapaenta oorya, ramakiro riwithaamento riwithaakotantyaariri
atziripaeni. Ikaemakoeyapaakirini paashini 4 ronampiri, ishineteetzi
thonkaeyerorini kipatsi eejatzi inkaare iinja.

³ Ikantakiri:

–Eeroota pithonkitawo kipatsi, inkaare, inchato, maawaeni iroñaaka.
Itawakyaariita ojataakotawakiriita ipankakira joriiyopaeni antziniriri
Tajorentsi ikowakaakiriri.

⁴ Ari nokemakowentakiri tsika ikaateeyini ojataakoeyencharini:
ikaateeyini 144.000 joriiyopaeni antziniriri Tajorentsi ikowakaakiriri.
Maawaeni ikaateeyakirini icharineetenipaeni inashitayitacharini
itomipaeni Ishirayeeri.

⁵ Ari rojataakoeyakirini ipankaki:

ikaateeyakini icharineeteni Joraa 12.000,
ikaateeyakini icharineeteni Roweeni 12.000,
ikaateeyakini icharineeteni Kaara 12.000,

⁶ ikaateeyakini icharineeteni Asheeri 12.000,
ikaateeyakini icharineeteni Nejatarii 12.000,
ikaateeyakini icharineeteni Manaseeshi 12.000,

⁷ ikaateeyakini icharineeteni Shimiyo 12.000,
ikaateeyakini icharineeteni Rewii 12.000,
ikaateeyakini icharineeteni Ijakaari 12.000,

⁸ ikaateeyakini icharineeteni Shapooroni 12.000,
ikaateeyakini icharineeteni Josee 12.000,
ikaateeyakini icharineeteni Irijamiini 12.000.
Ari rojataakoeyakirini ipankaki, maawaeni.

Osheki kithaatakawori kitamaari

⁹ Roojatzi naminantanaka eejatzi, noñeeyakirini osheki kameethari
atziri, ipiyoteeyakani: tekatsi akantya ayoteeyerini tsikarika ikaateeyini.
Rinashiteeyakani atziripaeni, inashiteeyakani iñaanipaeni, maawaeni.
Ikatziyashiteeyapaakarini inewooteeyakirini Tajorentsi, eejatzi
inewooteeyakirini janta ijeekinta Rowishate Tajorentsi. Ikamawentakiri
irira, rootaki ikithaateeyantakaworini kitamaari iithaari. Roerikaeyakironi
kampirosi rakoki,

¹⁰ Itacheronkawaantetaki maawaeni ikanteeyakini:

–Rirotaki owawijaakoeyakaerini riraga Pawa Tajorentsi jeekatsiri
iwinkatharimentoki, eejatzi riraga Rowishate rirori.

¹¹ Ari ijeeki okaakini Tajorentsi riraga 24 aataperoteenchari eejatzi ri-
raga 4 ronampiri omampaawaetapiintachari. Rinkiteeyakirini irirapaeni
oshekinipaeni kameetha ronampiripaeni Tajorentsi, ari iroñaaka rotzi-
werowashiteeyakarini ipinkathateeyakirini,

¹² ikanteeyini:

“Aritaki okantyaari.

Jee, eejatzi naakapaeni noñaaperotzimi. Tema osheki piyotzi, notajorentsiti,
osheki pitajorentsiti.

Thame maawaeni aweshiryaawentapiinteeyaarini, noñaaperotapiinteeyerini,
nopaasonkitapiinteeyerini, nopinkathatapiinteeyerini;
aritari nokanteetateyeeanyi naakapaeni.

Aritaki okantyaari”.

¹³ Roojatzi rojampitantakina apaani aataperoteenchari:

—¿Tee piyotziri ninka riraga kithaateeyakaworini kitamaari? ¿Tee piyotziri tsika ipoñeeyakani?

¹⁴ Nokantakiri:

—Taanitya, tee niyotzi. Pikamantena: naamashita piyotzirika eeroka.

Ikantawakina:

—Riroteeyakini aapatziyeeyakaririni Jesoshi ashirokaawenteeyakaririni osheki ikemaatsitawenteeyakarini rirori, omaanta tee ipakaero raapatziyari Jesoshi riraga apaatawentakari riraa rowawijaakotantakariri. Ñaakiro, raapatziyaperotakari irira rootaki rowameethatantakariri rajankaneki.

¹⁵ Rootaki,

ipiyotawenantakariri Tajorentsi, iñaaperoeyantakaririni jaka inampitari.

Ikantani iñaaperoeyaakirini: kitejiriki eejatzi tsiteniriki.

Ari kijokiro rowaeyakirini Tajorentsi rirori, rookakowenteeyerini, maawaeni.

¹⁶ Rootaki kaari agaeyantyaaririni eejatzi itashe,

eejatzi kaari agaeyantyaaririni imiri.

Kaari itagaeyantyaaririni eejatzi oorya,

eejatzi kaari oñaashirenkantyaari eejatzi majawiri.

¹⁷ Riraga Rowishate ikatziya inewootziri okaakini itsipatari Tajorentsi:

rirotaki shenteeyeririni maawaeni kithateeyakaworini kitamaari,

papiinteeyiririni maawaeni koetyeemoeyakaririni.

Roemoshirenkaeyakirini, eero riraaga eejatzi.

8

¹ Roojatzi riyontaryaantakawo weyantapaakawori ontsirekaenchari, rowaga siete-tapaentsiri. Ari imaeriteeyanakini maawaeni jeekatsiripaeni janta jenokinta. Ojamani imaeritaperotapaentzi kameetha.

Itziwooteeyini itayitakawori ronampiri Tajorentsi, kaatatsiri paashini-jatzi

² Roojatzi koñaatziro noñaakiri eejatzi: tema noñaakiri 7 ronampiri Tajorentsi, ikatziyeeyanakani Tajorentsikira newootziriri. Ipaetakiri 7 tziwoorentsi.

³ Eejatzi paashini ronampiri, ikatziyimotapaakawo aritaari riwetsikaetziri ooro, itaapiintzirona kajankapaneri. Roerikakotakiro iyajankarimentoteki riwetsikaetziri eejatzi ooro. Ari itaakiniri Tajorentsi kajankapaneri. Iroka oshiyakaawentakiro amanaantsipaeni aapatziyeeyaririni Tajorentsi.

⁴ Ari areetakari owacharite Tajorentsiki, okajankaenkatapaaki, otsipatakawo amanaantsipaeni aapatziyariripaeni. Tema osheki iñaaperotakiro okameethatzi.

⁵ Okaankinakitantanakari riraga onampirentsi raakiro iyajankarimentonaki royaankamenkitakiro ojeekantari kajankapaneri, roojatzi rookantakawori kipatsikira. Roojatzi omapokantanaka oñaanaki tziriririri; aamorenkanaki, morek, morek; eejatzi rookathanaka tariito, toog, toog; eejatzi antawo omoyekanaka kipatsi, moye, moye, moye.

Rowaga tziwoorentsipaeni

⁶ Roojatzi riwetsikanteeyanakani ronampiri Tajorentsi ikaatzi 7 itziwootantyaari.

⁷ Itziwootaki jewateentsiri, tziini, tziini, tziini; roojatzi opariyantanaaka kipatsiki jiriniki, eejatzi otsipatanakawo paamari. Eejatzi noñaakiro osheki iraantsi. Otaagaantaka jeekayitatsirini kipatsiki, otaagaantaka inchatopaeni; taaperotaka roori inchashi, thonkanaka maawaeni.

⁸ Roojatzi itziwootaki apitetapaentsiri onampirentsi, tziini, tziini, tziini; roojatzi noñaantakawori oshiyawori antawo tonkaari, tagaenchari: rookaetakiro inkaareki, thapok. Opeyagaantaka inkaare iraantsi.

⁹ Ikamagaantanaki jeekatsiri inkaareki, eejatzi othonkagaantanaka antawo pitotsipaeni.

¹⁰ Roojatzi itziwootantanaka *tres*-tapaentsiri, tziini, tziini, tziini; roojatzi noñaantawakari oshiyariri antari ompokiro ipariyanaki, amorekanaki, moreriririri. Ipariyapaaki iñaaki eejatzi iña.

¹¹ Opeyagaantaka okepishaatanaki rootaki iitanteetariri kimitawitariri ompokiro: owaero Kepishiri. Ikamaeyanakini osheki atziri ireeyawitakaworini iña.

¹² Roojatzi itziwootantanaka *cuatro*-tapaentsiri, tziini, tziini, tziini; roojatzi itsiwakagaantayitanakini itsimankantanaka oorya eejatzi kashiri. Eejatzi itsiwakagaantayitanakini riraga ompokiropaeni. Tema tee ikofeetyaaperotanee kitejiriki eejatzi tsiteniriki.

¹³ Ari naminanee eejatzi, noñaakiri antari pakitha rewotaka jenoki. Eejatzi nokemakiri, itacheronkawaantetaki iñaawaetzi, ikantzi:

—¡Ashironkaamatsitemiini! Osheki rashironkaaperoeyanakyaaani kameetha jeekatsiripaeni kipatsiki. Rooteentsi itziwooteeyeni riraga paashinipaeni ronampiri Tajorentsi, kaatatsiri 3, roojatzi rashironkaantaperoeyanakyaaani maawaeni atziripaeni.

9

Itziwootzi impaetapaentsiri 3

¹ Ari itziwootaki paashini ronampiri Tajorentsi, riraga apawakoonitapaentsiri, tziini, tziini, tziini. Roojatzi noñaantakariri ronampiri Tajorentsi ipoñaanaka jenoki, ipokapaaki kipatsiki. Ipaetakiri iyaawiryaaantyaawori omoo jatatsiri inthomaenta kameetha, tee añiuro tsika okaatapaaki,

² roojatzi jantoo. Roojatzi riyawiryaaantapaakawo, itaaparyapaakiro, iyowoenkatapaaki osheki owachaarite. Iyaataki jenoki roojatzi otzikaantapaakari oorya janta jenoki roojatzi otsinentantanaka.

³ Eejatzi noñaakiri kimitariri tsitsiri, ikinantapaakawo kachaari, ithotyapaakiro kipatsi, imatakaakiri Tajorentsi ikentantzi, kimitaka kitoniro.

⁴ Ikantziri ronampiri Tajorentsi:

—Eero powaaneentawo inchashipaeni, eejatzi inchatopaeni. Omaanta riraga kaari ojataakoeyacharini ipankakira ari pimateri pikenteri.

⁵ Nokowaki pikemaatsitakagaeyaarini maawaeni kaari aapatziyeyaririni Tajorentsi, ikaate 5 kashiri, omaanta eero powamagaeyirini.

Ikenanteeyakaririni, osheki ikatsitaki, ikimitakari kitoniro ikentakiri.

⁶ Ikaatakika irika 5 kashiri ikemaatsitakari atziri ikentakiri oshiyawitariri kitoniro ari ikowaeyawitanakyaani atziripaeni ikamaeyenimi; omaanta eero imatziri ikami. Ikowaeyawitanakyaani rowamaashiteeyaanimi apaniroeni, omaanta eero añawaero ikamanitane.

⁷ Ari naminaperotakiri oshiyariri tsitsiri: roshiyakari kawayo, ikyaakotarira joraero raantawakaantari paashinipaeni ipashikayitakawoni kijokitatsiri, eero aawyaantari okyaantyaari ojataamentotsi eejatzi chekopi. Ramantheetakawo iitoki oshiyawori ooro. Rowaga ipoopaeni oshiyakawo apoo aari.

⁸ Iwitzi okimitakawo oeshi tsinani, eepeteesha. Raeki okimitakawo raeki manitzi, antawoparaeki.

⁹ Ichopineeki oshiyakawo kijokitatsiri, aririka raanaki, shintsiraanaki, roshiyakari tariito ipoemaenkatziranki, tog tziriririri.

¹⁰ Ishitha oshiyakawo ishitha kitoniro, eenitatsi ichee. Aririka ikentakiri atziri, osheki ikemaatsitaperotyaari, tema iroñaaka ikaate apawakooni kashiri ishineteetziri ikentakiri atziripaeni.

¹¹ Eenitatsi iwinkatharite tsitsiripaeni: rirotaki ronampiri Tajorentsi amnakaantzirori antawo omoona. Iita iñaaniki joriyo Awaatoni; omaanta iñaaniki kireeshiyajatzii iita Aporyooni. Akantziri añaaneeki aari: Thonkan-taneri.

¹² Aritaki ikantakari riraga jewateentsiri owashironkagaeyakiririni kipat-sijatzipaeni. Omaanta tekiraata eenitatsi apite yotapaenchari.

¹³ Roojatzii itziwootantaka riraga kaatapaentsiri seis-tapaentsiri tziini, tziini, tziini; roojatzii nokemantakari paashini ñaawaetatsiri. Ari opoñaaka iñaani jaga itaapiinantaworiki kajankapaneri, riwetsikaetziri ooro. Ojeekimotakiri ichopineekira Tajorentsi.

¹⁴ Ikantziri tziwooteentsiri:

–Piyaaete janta antawokiroña eni: rowaga iitachari Eyojaraate roeyowateri riraga 4 ronampiri Tajorentsi oyaakiriri janta. Aritaki monkaatapaaka kitejiri rowamaantyaariri atziripaeni.

¹⁵ Ari riyaaetaki, roeyowatziri ronampiripaeni, ikantziri: “Tema ikantzi Tajorentsi paerani: Niyotakiro tsika okaate pithonkatagaanantyaariri atziripaeni. Niyotakiro tsika okaate omonkaatantyaari ojarentsi, kashiri, kitejiri, eejatzii tsika ikaate oorya’ ”. Iroñaakarofña omonkaataka; rootaki powamaantyaariri.

¹⁶ Riraga ronampiri reewateeyakirini oshekiperofoña joraaropaeni, ikaateeyini 200.000.000. Niyotakiro, ikantakinari.

¹⁷ Eejatzii noñeeyakirini iyawayote. Ipashikachopineetawo kijotatsiri kiraatatsiri, oshiyakawo paamari, rowaga amorekaperotatsiri. Iito kawayopaeni oshiyakawo iitopaeni manitzi. Opoñaaka ipaanteki osheki paamari, eenitatsi kachaareenkatatsiri osheki, eenitatsi amorekaperotatsiri.

¹⁸ Rooteeyakini rowamagaananteeyakaririni oshekipero atziripaeni: rowaga paamari, kachaareenkatatsiri, eejatzii jankaenkatatsiri poñaachari ipaantekipaeni kawayo.

¹⁹ Rootaki rowamaantariri kawayo atziri: ipaante eejatzii ishitha. Ro ishitha oshiyakariri maanki, eenitatsi iito, ratsikantakariri atziri.

²⁰ Ari ijeekagaantaki atziri, omaanta tee ikenkithashireeyani: tee ikoyi raapatziyari Tajorentsi. Ikantani rantapiintziro kaari kameethatatsi, ipinkathatapiinteeyirini kamaari, eejatzii ipinkathatashiteeyawoni riwetsikayitziirini: oorotayitatsirini, peraatatayitatsirini, paashini ashirotayitatsirini, mapitatsiri, inchatotayitatsirini, maawaani. Iitajorentsiashitayitawoni, omaanta tekatsi okantya amini, okemi, eejatzii tee anashita.

²¹ Ikantani rowamaantzi, imatsitanti, ishirontawo kaari rayi, ikoshitzi. Tee ikenkithashiriimaeta.

10

Ronampiri Tajorentsi eejatzii Iwaperite Tajorentsi owaanini

¹ Roojatzii eekiro niyaatatzi koñaatziro noñaakiri, tema noñaakiri paashini ronampiri Tajorentsi, shintsitaperotatsiri. Ipoñaaka jenokinta, oshonkakiri menkori, eenitatsi oye iitoki jeñokiini. Ipooni oshiyakari oorya, ipori oshiyakawo paamari.

² Roerikiro Iwaperite Tajorentsi, apineeryaachari. Iitzipero raatzikaatero inkaare, omaanta roori rampate raatzikero kipatsi.

³ Ishintsitzi ikaemapaaki, ikimitakari manitzi rajootziranki, joon, joon. Roojatzi itacheronkawaantetawaki ikaataki 7, kimitaka tariito.

⁴ Nokemantakariri ikimitaka itariitotanaki; rooteentsi nojankinatemi okaatzi ikantziri, omaanta nokemakiri ikantakina jenokijatzi:

—Eero pikantziri paashinipaeni okaatzi ikantzirira tariitoteentsirira, pimanakotawakiro iroñaaka.

⁵ Ari noñaageri eejatzi ronampiri Tajorentsi, riraga aatzikirori inkaare eejatzi kipatsi: rowaankiro rakopero jenokinta,

⁶ ikantzi:

—Eenitatsi Tajorentsi añaaperotatsiri, ikantani rañi, eero ikami. Ri-wetsikakiro jenoki eejatzi maawaeni jeekanteeyaworini; riwetsikakiro kipatsi eejatzi maawaeni jeekanteeyaworini; riwetsikakiro inkaare eejatzi maawaeni jeekanteeyaworini. Riyotzi rirori tee notheeya. Rooteentsi imonkaatero maawaeni okaatzi rantayitzirini.

⁷ Roojatzi itziwootee riraga ronampiri Tajorentsi, riraga *siete*-tapaentsiri. Ari okoñaatapaaki manawitachari paerani: iroka riyoteeriri Tajorentsi aapatziyaririni paerani, kimitaka ikantzitakari riraga kamanantayitzirorini iñaani Tajorentsi paeraniperoroña.

⁸ Roojatzi nokemakiri eejatzi jenokijatzi kenkithatakaakinari inkaaganki. Ikantana:

—Piyaate, paawakiro Iwaperite Tajorentsi roerikiri nonampiri aatzikirori inkaare eejatzi kipatsi.

⁹ Roojatzi niyaatashitantakariri, nokantapaakiri:

—Pipenawo Iwaperite Tajorentsi.

Ikantawakina:

—Ajaatya, payero, poyaawo; aririka powakyaawo, ari pikemakiro opochaatzi, kimitaka iyaa pitsi. Omaanta ari opiyashiryaamoonthatakimi.

¹⁰ Ari naawakiro nakoki, nowakawo. Nokemawakiro opochatawita-paaka. Opochaawitaka nopaanteki kimitaka iyaa pitsi, omaanta roojatzi opiyamoonthatantapaakina.

¹¹ Roojatzi ikantakina:

—Iroñaaka eekiro piyaatatye pikenkithatakoyiterini rowashironkaeri Tajorentsi maawaeni antapiintzirori kaari kameethatatsi. Pikamanteri maawaeni paashinipaeni atziri: inashiyitacharini ipaantepaeni, inashitachari pinkatharipaeni, kipatsipaeni, maawaeni.

11

Ikenkithatakotziri apite kenkithatakaantatsiri

¹ Roojatzi ipantakinawo Tajorentsi inchaki, oshiyawori kotzikiirontsi, roojatzi ikanantakina:

—Ajaa, iroka monkaatementotsika. Piyaate iroñaaka pimonkaatakitero Tajorentsiipanko; eejatzi pimonkaatakitero itaapiinanteetawori kajankapaneri, eejatzi piyotakiteri tsikarika ikaateeyini maawaeni pinkathateeyanarini janta.

² Omaanta eerowa pimonkaatziro janta inkokironta: ikinapiintzinta kaari yotatsiri Tajorentsi. Ikaataki 42 kashiri* ikinayitanakini paashinijatzitatsiri atziri janta nonampiki: rowaga Jerojaree. Osheki rowashironkagaeyerini jeekatsiripaeni janta tema ari ikemaatsitakaakyaari.

* 11:2 Iroka 42 kashiri omonkaataka 1.260 kitejiri.

³ Notyaanteri apite kenkithatakotenani, nomatakaakiri ikenkithatapi-inte ikaate 42 kashiri. Ikihaatakawo ontuyaachari iwitzi kaawira, tema retakoshiryaaakari anteeyirorini kaari kameethatatsiri. Ikantapiinteey-erini atziri: “Pikenkithashireeyanakyaaani. Pookaero kaari kameethatatsi pantziri, roojatzi paapatziyeyarini Jesoshi, piyeekaeyeni kameetha”.

⁴ Ikenkithatakotzitarini paerani Jakariiyashini riraga apitetatsiri oshiyakaworika oriwo. Eejatzi oshiyakaworika ijeekantari itamorkatheeta jeekatsiri janta Awinkathariteki. Tema rirotaki pinkathariwenteeyiririni maawaeni atziri.

⁵ Eenitatsirika kowawitachari rowashironkaerimi riraga apitetatsirira, apatziro ipoñaanakya roeyowanakiro paamari ipaanteki othonkaperoye-erini, otagaeyanakirini maawaeni, pokirireei.

⁶ Osheki imatakagaeyerini Tajorentsi. Ikenkithatapiinte, omaanta ikowakirika eero opariyi inkani, eero ipariyakayiro, roojatzi ikaatantyaawori ikenkithate. Eejatzi, ikowakirika, ipeyeero iña iraantsi. Eejatzi ikowakirika, rowashironkaapiinteeyerini maawaeni jeekaeyatsirini, inashitayitacharini mantsiyarentsi paeni.

⁷ Aririka imonkaatakiro ikenkithate, eejatzi ipoñaakya omooki inthomaenta piratsitatsiri koweenkatatsiri rirori. Ikiyapaeri kenkithatatsirini, ranaakotapaeri, rowamaapaeri, shemi.

⁸ Romaryagaeyashitarini kamaeyatsirini janta Jerojareeki niyanki. Roshiyakaanakiro Tajorentsi Jerojareera, Jorooma eejatzi Ejiipito; ro roshiyakanantawori, osheki rantapiinteeyirini jerojareejatzi kaari kameethatatsi. Tema aritaki ikentakoetakariri Jesoshi jaga.

⁹ Okaate 3 kitejiri romaryagaeyaani nampitsiki niyanki, roojatzi itampatsikatanteeyarini oorya eejatzi. Maawaeni atziripaeni kipatsiki ramineey-erini kamayiteentsirini, inashitayitakyaani amineeyiririni: ipoñaayitakyaani paashinikipaeni nampitsi, inashitayitakyaani iñaanipaeni. Eero ishinetakaantziri ikitateeteri.

¹⁰ Ikimoshirewenteeyanakirini maawaeni jeekaeyatsirini kipatsiki ikamakira riraga apite kamanantayitawitaworini iñaani Tajorentsi: ipashitawakagaeyakawoni oetarikapaeni. Ikanteeyeni:

—Thame akimoshireeyeni. Kamaki riraga kenkithatakowitaririni Tajorentsi: eero imateero roñaashirenkae eejatzi.

¹¹ Omaanta ikaatapaaki tampatsika oorya itajonkaeri Tajorentsi, rowañaagaeyerini apite, ikatziyeyanaani. Roojatzi ithaawanteeyantanakarini maawaeni ñeeyawakiririni.

¹² Roojatzi ikemantakari Tajorentsi, ishintsitakiro ipaante ikantzi:

—Pipokae jaka jenokika.

Ari riyaaateeyaneeni jenokinta, rojatekantaneeyawo menkori shipakiryaaaperotatsiri; iñeeyawaerini maawaeni kijeeyawitakaririni.

¹³ Roojatzi omoyekantanaka kipatsika, otyaagaantanaki pankotsipaeni. Ikamaeyakini atziri 7.000. Osheki ithaawaeyanakini paashinipaeni jeeka-gaantaneentsiri roojatzi iñaaperoyantanakarini Tajorentsi, ikanteeyanakini:

—Tema osheki ipinkatharitzii Tajorentsi, itajorentsitaaperotzi.

¹⁴ Omonkaatapaaka apitetaapaentsiri rowashironkagaeyakirini Tajorentsi atziripaeni. Omaanta iyotapaaka apaani, rowaga tres-tapaentsiri.

Itziwootaki weyantapaakawori

¹⁵ Roojatzi itziwootantaka riraga paashini ronampiri Tajorentsi, riraga si-ete-tapaentsiri: tziiii, tziiii, tziiii. Nokemaeyakirini jeekatsiripaeni jenokinta, ishintsiswaantetakiro ipaante, ikanteeyini:

—Pikemaprote iroñaaka.

Tema iroŃaakarofŃa ipinkathariwenteeyerini Awinkatharite maawaeni kipatsijatzi,

ikaateri Rotyaantanewo ipinkathariwenanteeyeni, ikanteetatyeeyaani.

¹⁶ Roojatzi riraga 24 aataperoteenchari apatziro ipoŃaaka iwinkatharimentoki, roojatzi rotziwerowashiteeyantakaririni Tajorentsi: osheki ipinkathateeyakirini.

¹⁷ Romampaawenteeyakarini, ikantzi:

—Nopaasonkitemi Nowinkatharite, eerokapero Tajorentsi perotatsiri:

osheki pishintsitaki, osheki pipinkatharitaki.

Tee pipaashinitzi, pikantani pitajorentsitaki.

Eejatzi pipinkatharitaperotaki, iroŃaaka pipinkathariwenteeyerini maawaeni atziri;

eero pookaero, roojatzi pikantyaani.

Rootaki nopaasonkitanteeyimirini.

¹⁸ Ikijeeyawitakimini atziripaeni maawaeni kipatsi, omaanta iroŃaakarofŃa monkaataka pipiyateeyantyaarini.

Pipiriinteeyeerini kamaeyawiteencharini, maawaeni pikan-takotantyaarini:

pipineeyerini maawaeni antzimirori pikowakagaeyakiririni, maawaeni kamanantayitzirorini piŃaani, aapatziyeeyimirini, maawaeni.

Pipinkathateeyerini, pinkatharitawitacharini kipatsiki, kaari pinkathar-itawitachani, maawaeni.

Kameetha pijeekakagaeyerini pinampiki.

Omaantakya riraga kijeeyawitakimirini, kaari kameethateeyatsini, powashironkagaeyerini, pookaeyerini rirori paamariki kaari tsiwakanitatsini.

¹⁹ Roojatzi ashitaryaantanaka ipanko ijeekantari Tajorentsi janta jenokinta, noŃaakiro inthomaenta oshiyawitawori tsiwoo, rowaga ojeekantari rojankinari Tajorentsi inthomaenta paerani. Tema ikashiyakaakariri irira ikenkithatakagaeyerini joriyopaeni jaga. Eejatzi noŃaakiro aamorenki, morek, morek; eejatzi ishintsitzi tariito, tyaag, tyaag, eejatzi omoyekanaka kipatsi, moye, moye; eejatzi opariyaperotaki osheki jiriniki, chekiriririri.

12

Tsinani eejatzi maankitatsiri

¹ Roojatzi koŃaatziro noŃaaperotakiro paashini. NoŃaakiro apaani tsinani, kimitaka okithaatakawo oethaari oshipakiryaaiki kimitaka oorya, aatzikakiri kashiri oetziki eejatzi amantheetakotakari 12 ompokiro oetoki. Tema notsikanatakawo noŃiuro.

² Omotzitaki, rooteentsi otzimakote, atsikamoonthatakiro, okaemawae-taki:

—¡Akayawee! ¡Akayawee, nokamaatyeeewee!

³ Romapokashitapaaka jenoki, ipokapaaki iwinkatharite kamaaripaeni roshiyapaakari antari maanki, kityonkamanthari. Okaatzi iito 7, eejatzi ichee 10. Ramantheetayitakani iitokipaeni.

⁴ Inoshikagaanantakarini ishitha osheki ompokiro paeni; ari rookapirothatziitakotakiri kipatsiki. Ikatziyapaaka janta ojeekakira tsinani, royaawentapaakawo otzimeri otomi, rowantawakyaariri.

⁵ Roojatzi okoŃaantantakari otomi, riraga pinkathariwentaperoeyeririni maawaeni atziri; tekatsi piyathatyaarini iinja. Omaanta eentsitera raapi-thatanakiro Tajorentsi raanakiri jenokinta, ijeekakapaakiri iwinkatharimentoki.

⁶ Oshiyana tsinani janta okaankiityeenta tekatsinta atziri ipanko riwet-sikakinironta Tajorensi ojeekantyaari. Ari roejeekawakiro kameetha janta, okaatzi 42 kashiri.

Ikoshekawakaeyakani jenokijatzi janta jenokinta

⁷ Eekiro niyaatzi koñaatziro noñaaperotakiro. Noñaakiri ikoshekawaka-gaeyani janta jenokinta. Riraga Miyiiri, ikaateeyakirini paashinipaeni ronampiri Tajorensi, ikoshekaeyakarini riraga Jatanaashi oshiyawentariri maanki eejatzi iyamaaritepaeni rirori; ikoshekawakagaeyakani.

⁸ Omaanta riraga maanki tee rotsinampaeri ronampiripaeni Tajorensi. Rootaki iroñaaka roemishitowantaariri jenokinta maanki eejatzi ikaateeyinira, iroñaaka Tajorensi tee ikowaeyirini ipiyimoteeyaarini jenokinta riraga Jatanaashi eejatzi iyamaaritepaeni ijeekantyaari.

⁹ Kyaaryo, rookaperoeyakirini riraga maanki iiteetziri Jatanaashi jaka kipatsiki, eejatzi maawaeni iyamaaritepaeni ikaatzi akakotayitawitaririni. Riraga maanki rirotaki amatawitakirori Eewa paerani. Rirotaki iwinkatharite kamaaripaeni. Osheki ramatawitapiinteeyakirini atziripaeni roojatzi iroñaaka.

¹⁰ Roojatzi nokemantakari jenokijatzi, tacheronkawaanteri ipaante, ikantzi:

“Iroñaaka rowawijaakotaperoyakirini Tajorensi neentsiteeyakarini, itajonkakowenteeyakirini, ipinkathariwenteeyakirini; eejatzi Itomi riraga Rotyaantanewo ipinkathariwenteeyakirini. Kameethataki.

Ikantani paerani ithawetakoeyakirini Jatanaashi, riraga maawaeni kemi-jantzinkaripaeni, ikowapiintawitaka rowashironkagaeyerinimi, rootaki ikantani ithawetakotantariri kitejiriki, tsiteniriki janta Tajorensiki. Iroñaakakya eero imateero Jatanaashi eejatzi.

¹¹ Irirapaeni raapatziyeeyarini Jesoshi ikamawenteeyakironi kaari kameethatatsi rantakiri, rootaki imatantakawori raakowentawakiri tema ipinawentakiro Jesoshi riraa okaatzi rantakiri rowawijaakotan-teeri. Tema roñaagakiri royaaperotziri Rowishate Tajorensi. Tee ishiyapithatari atziri kowatsiri rowamayerimi: tema royaaperotakiri rirori.

¹² Iroñaaka akimoshireeyakini aakapaeni maawaeni jeekatsiripaeni jaka jenokinta; akantyaani akimoshireperoyanakini. Omaanta ashironkaamatsiteemiini kipatsi eejatzi inkaare. Tema ijeekanaki Jatanaashi eejatzi iyamaarite jaga jaawikira iroñaaka. Rashironkaaperoyanakyaaani maawaeni kipatsijatzi. Osheki ikijaperota Jatanaashi, riyotzi eero ojamanitzi ijeeki kipatsiki, osheki rowashironkagaeyanakyaaani jeekatsiripaeni jaga”.

Riraga maanki ikijakiro tsinani

¹³ Ari rowariyeetakiri riraga maanki Jatanaashitatsiri kipatsiki jaka, osheki ikijapaakiro tsinani koñaatakiriri otomi.

¹⁴ Omaanta itajonkakiro Tajorensi otzimantakari oshiwanki apite, okim-itakawo ishiwanki antari pakitha. Roojatzi aapithatanakiri iwinkatharite kamaaripaeni, iyaataki inteena tekatsinta atziri ipanko, riwetsikakaan-takironta Tajorensi. Ari janta retakoetawakawo ipaetakiro owanawo, ikaataki 42 kashiri ojeekaki janta. Tee imateero riraga Jatanaashi riyaatashiteero janta.

¹⁵ Roojatzi riraga maanki Jatanaashitatsiri osheki roemishitowaatakiro iña ipaantekira. Ikwawita roonkakayaawomi kipatsi opiinkantyaarimi tsinani. Ikwawita ithonkaeyeronimi.

16 Omaanta ramitakotakiro ronampiri Tajorentsi, tema rirotaki ashitaryaakinirori kipatsi okyaagantaneeyaari maawaeni iñaa kipatsiki.

17 Eekiro riyaatatzi ikijanakiro tsinani. Tee imatziro roori, rootaki riyaatashitantariri paashinipaeni eentsitepaeni: maawaeni riraga antziniriri Tajorentsi ikaminaakiriri, rowaga riyotaakiriri Jesoshi; tema ikowawita riraga Jatanaashi ithonkaeyerinimi riroripaeni.

18 Roojatzi noñaakiri riraga Jatanaashi ikatziyapaaka ocheraaki inkaare antawo royeeri pokatsini.

13

Koweenkatatsiri riyoyi antawoki inkaare

1 Roojatzi nokatziyaka naaka Jowa impanekiki, janta othapyaaki antawo inkaare. Eekiro niyaatatzi koñaatziro noñaakiri. Tema noñaakiri piratsitat-siri koweenkatatsiri riyowapaakira inkaarekira. Eenitatsi ichee okaatzi 10, eejatzi eenitatsi iitopaeni okaatzi 7. Jaga icheekipaenira raman-theetakawo amantheerentsi, kimitawori rashi eewawenantatsiri. Eejatzi rojankinatakotaka iwaero iitokipaeni; omaanta tee okameethatzi, tema itheenkakiri Tajorentsi: iitawaetashitaka kimitaka rirotaki inashitzinkari tajorentsi.

2 Ari roshiyapaakari manitzi. Omaanta iitzi oshiyakawo iitzi maeni; eejatzi ipaante oshiyakariri ipaante chaanari. Ikantawakiri maanki:

—Iroñaaka nokowaki nomatakayemi, pikimitantenari: osheki pimatayitakironi, osheki pipinkatharitanaki, osheki pikantakaantayiterini paashinipaeni.

3 Amashitaperowitaka kameetha iitoki apaani, naamaashitaka roowiteencha owamayerimi amashitakiriri. Rotsikanateeyanakarini maawaeni kipatsijatzi, ikanteeyini:

—¿litakakya kaari ikamanta? Ooo, paminerotya iito, ¿iitakakya kaari owa-maantari?

Kyaaryo, etsiyatakotee, rootaki rotsikanateeyantaperotanakaririni riroripaeni eejatzi ipinkathathanakiri, royaatanakiri.

4 Roojatzi ipinkathateeyakirini maanki, ikanteeyini:

—Piñaakiri, osheki imatakaakiri koweenkatatsiri.

Eejatzi ipinkathateeyakirini koweenkatatsiri, ikanteeyini:

—Piñaakiri, osheki ishintsinka, tekatsi materini ipiyatyaari.

5 Roojatzi riraga maanki ikantziri koweenkatatsiri:

—Iroñaaka pikijanakiri Tajorentsi pipinkatharitaperotanaki.

Ari osheki rajagaaperotaka, osheki ikantzimatakiri Tajorentsi. Omaanta ero iñaashintsitziri irira inta ishinetakiri ikantzimatakiri 42 kashiri.

6 Ari ikantzimatakiri rirori, ikantzimatakiro inampi, eejatzi ikantzimateeyakirini jeekatsiripaeni janta.

7 Eejatzi ikantakiri maanki:

—Pikijeeyerini maawaeni aapatziyeeyaririni Tajorentsi, powashironka-gaeyerini. Eejatzi pipinkathariwenteyerini jeekatsiripaeni kipatsikipaeni, paashinitayitzirorini ipaantepaeni.

8 Aritaki ipinkathateeyerini maawaeni atziripaeni. Apatzirokya riraga aapatziyariri Jesoshi, ero ipinkathatziri. Arifaki, tekirani riwetsikironi kipatsi, riyotzitaririni Tajorentsi maawaeni aapatziyeeyaririni. Aritaki rojankinatakironi iwaeropaeni iñaanamentoki rashi Jesoshi iiteetziri eejatzi Rowishate Tajorentsi tema riyotzityitakarini irira kamawenteeyeririni atziripaeni.

9 Powakempitaperotawakyaawo iroñaaka iroka nokanteeyakimirini.

10 Ikantzi Jesoshi:

–Aapatziyanaripaeni, omawitya rooteentsi pikemaatsiperotatya osheki, pishintsishiretaki apaniroeni, eekiro piyaatantatyaari poyaataperotena naaka. Aririka ragaetemi eejatzi romonkyaagaetemi: omonkyaagamentot-siki, eekiro piyaatatyee pishintsishiretaki eeroka apaniroeni. Ikowakirika rowamaemi, eekiro piyaatatyee pishintsishiretaki. ¡Naminakowentemi!

Paashini koweenkatatsiri riyowapaaki kipatsiki

11 Roojatzi noñaakiri paashini piratsitatsiri koweenkatatsiri, ipoñaaka rirori kipatsiki inthomaenta. Ikimitawitakari owisha, eenitatsi ichee owaanini apite; ikoweenkatzi iñaawaetzi kimitaka riraga maanki Jatanaashitatsiri.

12 Osheki ipinkatharitaki, ikimitakari paashini koweenkatatsiri, riraga amashiwitachari iitoki. Iitziri irira riraga apitetapaentsiri amitakotanta-niri. Eejatzi ikanteeyirini maawaeni jeekatsiripaeni:

–Pipinkatheeyerinira riraga amashiwitachari iitoki.

Ari ipinkathateeyawakirini.

13 Osheki itajonkantayitakini riraga apitetapaentsiri. Imatayitakironi kaari iñaapiinteeyini asheninkapaeni. Iñeeyakirini atziri rowariyakiro paa-mari: opoñaaka jenokinta, roojatzi kipatsiki.

14 Osheki imatayitakironi, rootaki ramatawiteeyantakaririni osheki atziri, ikimitakaantakiri rirotaki itajorentsiti. Aririka itsipatakari riraga jewatziriri, osheki imatayitakironi. Eejatzi ikanteeyakirini atziri:

–Ajaatya, poshiyakaawenteeyenarini irika jewatakinari, irika ithatyaa-gaetawitakari apaani iitoki. Thatzik. ¡Paminateteeri! Tee ikamateetzi. Ichekawitakarira pirotee.

15 Ari ikemijantaperoyakirini, riwetsikaeyakironi oshiyakaantsi. Okimitaka imatakaakiri Jatanaashi itajonkakiro, añaantakari, eejatzi oñaawaetantakari. Roojatzi ikanteeyakirini atziripaeni:

–Pipinkatheeyeroni iroka awetsikaeyakirini: rootaki atajorentsiti.

Ari ipinkatheeyawitakawoni. Omaantakya maawaeni kaari pinkathatzirori, rowamaakaanteeyakirini.

16 Eejatzi rojataakotakaantakiri atziripaeni, maawaeni. Ro-jataakoeyakani rakoperoki, rooma aririka ipankaki, maawaeni: pinkathariteeyatsirini, kaari pinkatharitatsiripaeni, ashaaganteeyacharini, kaari ashaaganteeyachani; riraga ramananteetziri eejatzi riraga kaari ramananteetzi: rojataakoeyakani maawaeni.

17 Ro rojataakoeyakiririni iwaero koweenkatatsiri, aamaashitya paashini-paeni rojataakoeyakirini inoomerote. Ikanteeyirini:

–Eerorika rojataakoeyani atziripaeni, eero noshinetziri ramanantayitani oetarikapaeni eejatzi eero noshinetziri ipimantayitani oetarikapaeni.

18 Noyemijantzinkaritepaeni, okameethatzi iroñaaka pikenkithashiryaakotero inoomerote koweenkatatsiri. Rootaki inoomerote atziri, tema okaataki 666. Eerokarika yotzinkari, ari piyotakiro oetarika oshiyakaawentachari.

14

Jowa iñaakiri Rowishate Tajorentsi eejatzi omampaawaetawenteeyaririni

1 Eekiro niyaatatzi koñaatziro noñaakiri, tema noñaakiri riraga Jesoshi iiteetziri Rowishate Tajorentsi, ikatziyaka owinteniityeera ichopineekira Tajorentsi iitachari Shiyoo: ojeekaki Shiyoo Jerojareeki. Ikaateeyakirini maawaeni aapatziyeeyaririni, ojataakotacharipaeni ipankaki iwaerokira Rowishate eejatzi Iriri. Ikaateeyakini 144.000.

² Roojatzi nokemaeyirini eejatzi jenokijatzi, ishintsitzi ipaante; ikimitakawo antaworoña opareenkaari, eejatzi antawo ookathata. Riroteeyakini piyompiteeyirorini omampaakayaawori oshiyawori piyompirentsi.

³ Eenitatsi janta Tajorentsi, janta ijeekinta aataperoteencharipaeni eejatzi riraga 4 ronampiri omampaawaetaapiintachari. Roojatzi romampaawaeteeyantanakawoni mampaantsi owakirari; okameetheenkataki, omaanta tekatsi paashini materoni riyotero mampaantsi: apaniroeni riraga kaateentsiri 144.000 atziri owawijaakoeyencharini.

⁴ Irikapaeni tee ranteeyirini kaari kameethatatsi. Tema ikempoyaaka ikiteshiretzi, tema tee ishirontawo tsinani kaari rayi; inta ikantani royaateeyakirini Rowishate, tsikarika riyaatayitakini. Apatziro ipinkathateeyakirini Tajorentsi eejatzi Rowishate.

⁵ Tee itheeyeyani, eejatzi ikameethateeyakini, tee ranteeyeeroni kaari kameethatatsi.

Rooteentsi rowashironkaeyerini Tajorentsi kaari aapatziyari

⁶ Roojatzi noñaakiri paashini ronampiri Tajorentsi, raayitanakini jeñokiinira. Ikenkithatakagaeyakirini maawaeni jeekatsiripaeni kipatsiki, tsikarika ojeekayitzi inampipaeni, eejatzi tsikarika okantayitarini ipaantepaeni. Ikamanteeyakirini tsika ikantyaari Tajorentsi rowawijaakoeyanteeyaaririni. Rootaki ikantapiinteeyiririni Tajorentsi maawaeni atziri paerani, tee ipaashinitziro.

⁷ Itacheronkawaantetzi ikantzi:

—Pipinkatheeyirini Tajorentsi, pikanteeyirini pisheninka: “Ikameethataki Tajorentsi”. Pamine, rootzimateentsi omonkaatakya rowashironkaeyerini maawaeni kaari aapatziyeeyaririni Tajorentsi. Pipinkathataperoyerini: tema rirotaki wetsikirori jenoki eejatzi kipatsi, inkaarepaeni eejatzi ñaatenipaeni, maawaeni.

⁸ Royaatanakiri paashini ronampiri Tajorentsi, ikantzi rirori:

—Paerani riraga jeekawitacharini Wawirooniyaki rantakaapiinteeyakirini paashinipaeni atziri kaari kameethatatsi, omaanta rootzimateentsi ithonkimaeyerini Tajorentsi wawirooniyajatzi. Eero imatakagaeyerini eejatzi oetarikapaeni.

⁹ Roojatzi royaateeri paashini ronampiri Tajorentsi eejatzi: riraga *tres-tapaentsiri*. Itacheronkawaantetapaakiri, ikantapaakiri rirori:

—Kyaaryoowa, pipinkathatzirikari riraga koweenkatatsiri, eejatzi rowaga oshiyakaantsi. Eejatzi pishinetarikari rojataakotemi pipankaki, eerorika pakoki.

¹⁰ Aririka pipinkatheri koweenkatatsiri eejatzi pishinetyaaririka rojataakotemi, ari ikijakimi Tajorentsi; ikijaperotemi, eero ikamintheemaetzimi. Pikemaatsitaperotakyaawo paamari otsipatakyaawo opane shimashiretatsiri tema rootaki tacheronkaetyaaperotatsiri. Tema iñeeyemini maawaeni ronampiri Tajorentsi, riraga kameethaperotatsiri, eejatzi riraga Rowishate rirori.

¹¹ Pikanteetatyeyaani pikemaatsityaawo paamari; eero otsiwakanitzi, okantatyeyaani eekiro okachaareenkatanakitye: kitejiriki, tsiteniriki, eero othonkanita. Aritaki ikemaatsiteeyawoni maawaeni pinkathatziriri koweenkatatsiri eejatzi oshiyakaantsi, eejatzi maawaeni ojataakoeyaworini iwaero.

¹² Rootaki riraga reentsitepaeni Tajorentsi okameethatzi eentsikiroeni royaawentya imatantawori ikemijantaperotziri okaatzi ikaminaakiriri Tajorentsi eejatzi ikyaaryoowenantaawori royaatantyaariri Jesoshi.

¹³ Roojatzi nokemakiro eejatzi Ishire Tajorentsi janta jenokinta, okantakina:

—Eenitatsi iroka pojankinateri: “Ikimoshiretakayeri Tajorentsi maawaeni kamatsiripaeni, raapatziyakaririka Iwinkatharite, roojatzi ikamantakya. Kyaaryo, ikimoshiryaakaaperotyaaari Tajorentsi, tema riyotziro maawaeni kameetha, imakoryaakaaperoyeerini. Eejatzi ijeekakagaeyakirini kameetha, imakoryaakaaperoyeerini. Eejatzi ipinateri Tajorentsi tema ikyaaryoowentziniri rantziniri irira ikowakaakiriri roojatzi ikamantakya”.

Noñaakiri ronampiri Tajorentsi rowamaatziiri atziri

¹⁴ Roojatzi eekiro niyaatatzi koñaatziro noñaakiri, tema noñaakiro menkori, okitamaamawotaperotaki. Eejatzi noñaakiri kimitakariri atziri, ijeekaki menkoriki. Ramantheetakawo wetsikachari ooro. Eejatzi roerikakiro oshiyawitawori jawiri tzipiro, othoyempitaperotaki, ithatzinkakotantyaawori raroosote jampateentsirira.

¹⁵ Roojatzi noñaakiri paashini ronampiri Tajorentsi, ipoñaaka Tajorentsi-pankoki. Itacheronkawaantetzi ikaemakotakiri riraga jeekatsiri menkoriki: —Ikantzi Tajorentsi: “Monkaataka iroñaaka: poshiyakaantakiro pithatzinkakotero pankirentsi, ari pikantakiri iroñaaka powamaeri maawaeni kaari kameethatatsi jeekatsirika kipatsiki”.

¹⁶ Riraga jeekawiteencharira menkoriki, ari ithatzinkakotakiro, thatzik, tema rowamagaeri maawaeni kaari kameethatatsiri.

¹⁷ Roojatzi ipoñaantanaka paashini ronampiri Tajorentsi-pankoki janta jenokinta. Eejatzi ramaki rirori oshiyawitawori jawiri tzipiro.

¹⁸ Eejatzi ipoñaaka paashini ronampiri Tajorentsi-pankoki, tema rirotaaki aminawentzirori paamari janta itaapiintzironta kajankapaneri. Itacheronkawaantetzi ikaemakotakiri isheninka oerikirori ijawirite:

—Pimonkaatakayaawo jaawiki eejatzi eeroka, powamayeri atziripaeni kaari kameethatatsi kimitaka pipejirowanki otha oowa irakaanto.

¹⁹ Roojatzi kimitaka ipejantawori maawaeni oowapaeni janta kipatsiki, riraga ronampiri imonkaatakayaawo maawaeni kipsati rowamaantyaariri atziripaeni kaari kameethatatsi. Intsipaeete ipejeeyerini. Roojatzi ipiyoteeyantakyaarini raatzikatzikaatantyaariri. Kimitaka iroka ari okanta rowamaantyaariri Tajorentsi riraga kaari kameethatatsiri. Tema iroñaaka yomaatapaaka rowashironkaantyaariri Tajorentsi riroripaeni.

²⁰ Ari raatzikatzikaateri janta owantsiki, tee ojeeki nampitsikira. Ari opoñaanakya osheki iraantsi raatzikatzikaatakirira, oonkanakya kipatsiki; jenokyaatanaki, areetakawo ipaanteki kawayo. Othotyaaanakiro iraantsi 300 kiroometero ojanthatzi.

15

Tajorentsi rotyaantakiri 7 ronampiri rowashironkagaeyerini atziri

¹ Roojatzi koñaatziro noñaaperotakiro paashini: tema noñaakiro janta jenokinta paashini awijatsini iinja, kaari añaapiintzi. Roñaagakinawo Tajorentsi maawaeni iroka ayotantyaari tsika okantyaari iinja. Osheki nokenkithashiryaakiro, osheki notsikanatawakawo. Noñaakiri 7 ronampiri Tajorentsi, owashironkagaeyeroteririni atziri. Riroteeyakini weyeeroni maawaeni owashironkayeririni atziri; omonkaatapaakya ikijanakya Tajorentsi.

² Noñaakiro eejatzi inkaare koñaaganto, oshipakiryaaki oshiyakawo otsipatawo paamari. Noñeeyakirini janta ikatziyeeyakani kaari pinkatheeyirini riraga kowenkatatsiri, eenitatsi eejatzi roshiyakaantawo rirori; riroteeyakini maawaeni kaari ojataakotacha iwaero eejatzi inoomerote. Ari roerikaeyakironi kimitawitawori iwiyompiriki ipashitakariri Tajorentsi.

3 Romampaawaeteeyakawoni kimitawitawori romampaani Moeseeshi, riraga antawaetziniririni Tajorentsi paerani. Tema romampaawenteeyakarini riraga Rowishate Tajorentsi. Iroka okantzi mampaantsi:

“Nowinkatharite, tema eeroka Tajorentsi, osheki pimatayitakironi.

Osheki pitajonkantayitakini, notsikanatakawo pantayitakirini.

Okameethaperotayitakini pantayitakirini, tee pamatawitantzi.

Kyaaryo, pipinkathariwenteeyakirini jeekatsiripaeni maawaeni nampitsikipaeni, pikantani. Eejatzi maawaeni pantzi okameethatzi.

4 Tema, Nowinkatharite, okameethatzi nopinkathateeyemini naakapaeni maawaeni jeekatsiripaeni tsikarika.

Okameethatzi nokamanteeyerini atziri: ‘Kameethari Tajorentsi’; tema kyaaryo, pikameethataki.

Ipoñeeyanakaani atziri maawaeni nampitsikipaeni ipinkathateeyan-temirini.

Tema riyoteeyanakini okameethataki panteeyakirini”.

5 Roojatzi naminanee eejatzi, noñaakiro ashitaryaana ipankomawo Tajorentsi, irona jeekatsirinta jenokinta. Noñaaperotakiro janta inthomaeperokinta ijeekinta rirori.

6 Riyowanee Tajorentsiipankoki riraga 7 ronampiri, riraga owashironkagaeyeroteririni atziri. Ikithaateeyakawoni kithaarentsi okitamaamawotaperotaki. Ichopineeki eenitatsi oshiyawori ishirikathakitari, riwetsikaetziro ooro. Tema riyoyaakiri riraga Tajorentsi riroripaeni rowashironkaeri atziripaeni.

7 Eejatzi eenitatsi apaani ronampiri omampaawaetapiintachari ipakoeyawakirini paashini ronampiripaeni apaanipaeni pajo. Iyeekitaki pajokipaeni owaa, owashironkaantyaariri atziri. Oshiyakaawentakiri ikijeri Tajorentsi iinja theenkaeyiririni. Tema ikantatyaani rañi rirori, ero ikamanitee.

8 Kachaarenkatanaki Tajorentsiipanko inthomaenta, ikantakaakawo ipinkatharitzira eejatzi itajorenka. Tekatsi ikanteetero ikyagaeyeroni, roojatzi imonkaatantyaawori ronampiri ikantakiriri Tajorentsi.

16

Tsika okantari tzimatsiri pajoki

1 Roojatzi nokemakiro Ishire Tajorentsi iñaawaetaki janta ipankoki Tajorentsi. Itacheronkawaantetzi ikantziri riraga 7 ronampiri:

—Iroñaakaroña piyaateeyeni pijakotero kipatsiki rowaga 7 pajokitzirira, rootaki oshiyakawori ikijaka Tajorentsi.

2 Roojatzi riyaaantaka riraga jewatatsiri ronampiri. Ijakotakiro kipatsiki owaa, roojatzi ijoeteeyantanakani maawaeni ojataakoeyaworini iwaero koweenkatatsiri, eejatzi maawaeni pinkathatziro oshiyakaantsi. O, osheki ijoetayitanakini; opathayitanakini, ishitziyitanakini.

3 Roojatzi riyataki apitetapaentsiri ronampiri, ijakotziro owaa janta antawokiroña inkaarepaeni. Opeyanaka, okimitakawo riraani kamaentsirini. Ikamaeyakini jeekae yawitacharini inkaareki: shimapaeni, omanipaeni, koshoshikopaeni, maawaeni.

4 Roojatzi riyataki tres-tapaentsiri ronampiri Tajorentsi, ijakotziro pajokira janta enikipaeni eejatzi ñaatenikipaeni. Opeyeeyanakani irantsi.

5 Roojatzi ikantziri ronampiri Tajorentsi riraga jewawentzirori iña:

—Tajorentsi, osheki pikameethataki; pikantani piyeeki: paerani, roojatzi iroñaaka. Okameethataki powashironkagaeyerini maawaeni irintapaeni, iñaashiteeyaawoota;

6 tema riroteeyakini owamagaeyiririni aapatziyeeyimirini eejatzi kamanantayitzirorini piñaani. Iroñaaka pipiyatakowentaari, powamagaeyakirini. Iñaashitawo rirori, tema riyoteeyakini rirotaki owamaantatsiri.

7 Eejatzi ijeeki paashini janta itaapiintzirona kajankapaneri. Ikantzi rirori:

—Kyaaryo, Nowinkatharite, eeroka Tajorentsi matayitzirorini maawaeni. Tema okameethataki powashironkagaeyerini, ikemawakiroota: piyotakiro powashironkaawentziriri.

8 Roojatzi riyataaki paashini ronampiri eejatzi, riraga *cuatro*-tapaentsiri. Ijakotziro pajokitzirira janta ooryaaki, imatantakariri itagaeyakirini atziripaeni.

9 Ari itagaeyakirini, roojatzi ikijatheeyantakaririni Tajorentsi: riraga otyaantziriri owashironkagaeyiririni. Tee ikenkithashireeyani. Tee ikowaeyini rookaero kaari kameethatatsi rantayitzirini, eejatzi tee ikowaeyini ipinkatheeyerini Tajorentsi.

10 Roojatzi riraga apawakoonitapaentsiri ronampiri, ijakotziro pajokitzirira janta iwinkatharimentoki koweenkatatsiri. Roojatzi otsitenitananaka janta ipinkatharizinta. Osheki oshinkotakiri atziri, tema osheki ikenkithashiryaapiinteeyanakirini, roojatzi ratsikanenetantanaka.

11 Eekiro riyaatatye ikijatheeyakirini Tajorentsi, ikijawentawo ijoepaeni eejatzi maawaeni ikemaatsitayitakarini. Osheki ikantzimatakiri. Omaanta tee ikenkithashiryaani, tee ikowaeyini rookaero kaari kameethatatsi ranteyakirini.

12 Roojatzi riraga paashini ronampiri riraga *seis*-tapaentsiri ijakotziro iwajonekira janta antawokiroña eni oetachari Eyojaraate, roojatzi opiryaataperotantanaka. Iroñaaka tekatsi otzikaawakirini riraga pinkatharipaeni jewateeyiririni maawaeni ijoraarotepaeni. Ipoñeeyanakyaani janta ikina-paenta oorya. Tema riyotzi Tajorentsi ikowaki riraga jewawenantatsiripaeni nampitsikipaeni janta ikowaki ipoke ranantawakaantyaari joraaro rirori rootaki rowiryaatantakawori enini rawijantanakyaari kameetha.

13 Roojatzi noñaakiri eejatzi riraga maanki, riraga koweenkatatsiri, eejatzi riraga amatawitantatsiri; tema irira ipoñeeyakani ipaantekipaeni 3 kamaari, roshiyapaakari pirinto.

14 Kyaaryo, ikamaaritaperotaki; itajonkantajeempiyaawitaka, imatayitakirini kaari añaapiinteeyini. Riyaaashiteeyirini maawaeni pinkatharipaeni maawaeni kipatsi, rajaryagaeyakarini:

—Thame atsipatawakagaeyani, amitaakotawakagaeyeeyani omanateeyirini maawaeni oyaateeyiririni Tajorentsi, athonkaeyerini maawaeni.

Aririka ipokapae irira, riraga matzirori maawaeni, romanatawakagaeyeeyani riroripaeni. Ikemakoeyeroni maawaeni atziripaeni rantayitapaakirini Tajorentsi.

15 Ikantapaaki:

—Pamine, nokimitaka koshitantatsiri romapokiri rirori, eejatzi naari, nomapokaeyapaakimini. Tee piyoteeyini tsikarika okaate nopokanteeyari. Nokimoshiretakagaeyerini maawaeni aamagaeyanarini, kimitaka ijaakitakitzi iriripaeni. Nokowaki ikameethateeyanakini, eero rantapiintziro kaari kameethatatsi. Ikimitakaantya ikithaata kameetha, tekatsi ñaamerikiterini eero ipashiwenanta.

16 Omaanta riraga kamaaripaeni piyoteeyakirini riraga maawaeni jewawenantatsiri eejatzi ijoraarotepaeni janta owinteniityeenta ikantziro ipaanteki joriyo Arimakeroni.

¹⁷ Roojatzi riraga ronampiri seis-tapaentsiri: riraga kaatapaentsiri ijakotziro iwajonekira janta tampyaaki, roojatzi nokemantakari jeekatsiri janta Tajorentsipankoki, jeekatsiri iwinkatharimentoki. Itacheronkawaantetaki, ikantaki:

—Monkaatapaaka, aritapaaki.

¹⁸ Roojatzi osheki aamorenki, morek, morek; roojatzi itonkantanaka tariito, toog, toog, tereei, tziiririri. Eejatzi antawo omoyekaka kipatsi. Tee añaıtapiıntawo kimityaawoni iroka, paeraninki roojatzi iroñaaka. Antawo omoyekaka: moye, moye, moye.

¹⁹ Roojatzi okotaantanaka nampitsikipaeni eejatzi maawaeni pankotsipaeni oparyaantanaka janta Wawirooniyaki, eejatzi maawaeni paashinipaeniki nampitsi, othonkaeyakani maawaeni, kaatapaaki. Ikenkithashiryaaikiro Tajorentsi maawaeni ranteeyakinirini wawirooniya-jatzi, rootaki ikijaperoeyantakaririni, rowashironkaaperoeyakiririni.

²⁰ Opeyeeyanakani maawaeni othampishaapaeni; eejatzi otzishipaeni, opeyeeyanakani, peyaka.

²¹ Ajaatya eejatzi opariyaki jiriniki, omaanta antawopero ini. Okaatzi otenataki 45 kiıro: tenaperotaki. Opoñaaka jenokinta, opariyaki atziriki, osheki othonkaeyakiririni. Osheki ithaawanteeyakawoni rirori, roojatzi ikjathateeyantakaririni Tajorentsi.

17

Jowa iñaakiro antawo nampitsi Wawirooniya

¹ Roojatzi koñaatziro noñaaperotakiri ronampiri Tajorentsi oteyirori pajo inkaaganki, tema ipokashitakina ikantakina:

—Pipokanaki jaka: noñaayemiro tsika ikantakowenantaariri Tajorentsi rowaga anteeyiririni shiramparipaeni, jeekatsiri enikipaeni, eejatzi ñaatenikipaeni. Rowashironkayero. Tema oshiyakawo rowaga antawo nampitsi owaero Wawirooniya.

² Ranteeyakironi iwinkatharitepaeni paashinipaeni atziri. Iyotagaeyakiririni maawaeni atziri rantapiıntziro kaari rayi. Okimitakaakari oshinkitakaakari rootaki antakaantakariri oetarika okowakaari roori.

³ Roojatzi raanakina janta okaankiıteenta tekatsinta atziri ipanko, eeniro janta oñaagakinawo Ishire Tajorentsi. Koñaatziro noñaapaakiro tsinani, okyaakotakari koweenkatatsiri, kityonkatatsiri: eenitatsi 7 iito, eenitatsi ıchee 10. Rojataakoetakirira maawaeni iwathaki: okantzimatziro Tajorentsi ojataakorentsira.

⁴ Okithaatakawo tsinani kamoshinetatsiri eejatzi kityonkari. Rowaneenkatakakawo ooro, eenitatsi mapipaeni shipakirinkawo eejatzi inashita mapipaeni kitamaakiri. Oerikanakitziro omirimento, riwetsikaetziri ooro; yeekitapaaki kaari kameethatayitatsini, oshiyakaawentziro antakagaeyiririni atziri raapatziyashitawo riwetsikani atziri eejatzi iyotagaeyiririni imayempitantzi.

⁵ Ojataakotaka opankaki: eenitatsi okantakotziri, omaanta tekira okoñaaperotzi. Okantzi ojankinatakaga: “Antawopero Wawirooniya, tema iyotagaeyironi tsinanipaeni omatakayitarini kaari ayi. Eejatzi iyotagaeyiririni osheki atziri raapatziyashitawo riwetsikashitayitarini eejatzi rantero oetarika kaari kameethatayitatsirini”.

⁶ Roojatzi niyotakiro kimitaka oshinkitaka tsinani. Ro oshinkitakari riraani aapatziyawitaririni Jesoshi owamagaeyakiririni.

Osheki notsikanatanakawo, naminaperotakiro, joreririri.

⁷ Omaanta rojampitana riraga ronampiri Tajorentsi:

—¿Itakakya potsikanatantanakawori? Nokamantemiro kaari piyotzitziro, eejatzi nokamantemi kaari piyotzitziri riraga koweenkatatsiri okyaakotakari.

⁸ Ijeekawitani riraganki, tee añiiri iroñaaka, tema ijeeki omooki inthomaenta, jatatsiri jantoo. Iinja ragaeri eejatzi Tajorentsi, rotyaanantyaariri paamariki kaari tsiwakanitatsini: janta ikanteetaty-eyyaani rashironkaya. Ijeekawitani, ipeyaka, ijeekae eejatzi; aririka iñeeyawakirini theenkaeyatsirini, rotsikanatawakawoni. Paerani, owakira riwetsikakiro Tajorentsi kipatsi, rojankinatakiro iwaeropaeni maawaeni jatatsininta jenokinta, omaanta tee rojankinatziro iwaeropaeni riraga theenkantatsiri.

⁹ Pamine, pikenkithashiryaaperotero iroka noshiyakaantemiri piyotantyaawori: rowaga iitopaeni okaatzi 7 oshiyakaawentziro 7 tonkariipaeni ojeekinta tsinani.

¹⁰ Eejatzi oshiyakaawentziri 7 jewawenantatsiripaeni. Ikamanaki apawakooni, ijeeki iroñaaka apaani, iinja ijeeki riraga kaatapaentsiri. Ero ojamanitzi ipinkathariwenante riraga kaatapaentsirira.

¹¹ Riraga koweenkatatsiri kityonkari, rirotaki apaani pinkathar-itawitachari nokantakimiri: “Ikamaki”. Omaanta ipiriintanee eejatzi, ipinkathariwenantee eejatzi riraga *ocho*-tapaentsiri, roojatzi rotyaanantakyaari Tajorentsi paamariki kaari tsiwakanitatsini.

¹² Eejatzi rowaga 10 ichee piñeeyakirini, oshiyakaantziri 10 paashinipaeni jewawenantatsiri iinja. Ikaateeyerini koweenkatatsiri, ipinkathariteeyawitanakyaani, ero ojamanitzi ipinkathariwenante.

¹³ Ikimitawakagaeyeyyaani jewawenantatsiripaeni, ikanteeyerini koweenkatatsiri: “Nokenkithatakaaperoyemini eerori, nanteeyemironi oetarika pikowakagaeyenarini”.

¹⁴ Roojatzi ikijeeyerini irirapaeni Jesokirishito riraga Rowishate Tajorentsi, eejatzi oyaateeyiririni: romanateeyawityaarini, ikowaeawityaani ithonkaeyerinimi. Omaanta ipiyeeyaarini Jesoshi, ithonkaeyerini rirori. Irira apintzi ikanta, tajorentsi perotatsiri, reewatawenteeyerini maawaeni jewatawentaawitariri atziri, reewatakagaeyirini maawaeni jewatakagaeyawitaririni atziripaeni. Riyoyagaeyakirini maawaeni aapatziyeeyaririni, ipaashinitakagaeyerini, ari kijokiro rowaeyaneerini rirori, maawaeni.

¹⁵ Eejatzi ikantakina ronampiri Tajorentsi:

—Eejatzi piñaakiro enipaeni eejatzi ñaatenipaeni ojeekantari tsinani. Oshiyakaantakiri irowapaeni maawaeni atziripaeni, riraga jeekatsiripaeni tsikarika, tsikarika okantayitarini ipaantepaeni, maawaeni.

¹⁶ Riraga koweenkatatsiri eejatzi riraga 10 jewawenantatsiripaeni ikijeeyakironi tsinani: rowaga matakaapuntariri kaari ayi. Rotziroero maawaeni nampitsi, ikoshitero oetarika jeekatsirira, itayero maawaeni pankotsi. Ero ojeekaneentzi oetarika kameethatatsiri.

¹⁷ Riraga Tajorentsi ikenkithashiryaakayaari ikijeeyeroni roori, imonkaantantyaawori okaatzi ikoyiri Tajorentsi. Rootaki ikananteeyerini riraga jewawenantatsiripaeni: “Thame apinkathateeyerini riraga koweenkatatsiri kityonkatatsiri, anteniri oetarikapaeni ikowakagaeyeerini”. Aritaki ikanteeyerorini iroka omonkaantantyaari ikoyiri Tajorentsi.

¹⁸ Iroka tsinani piñaakiri oshiyakaanteeyakirini maawaeni jeekatsiripaeni nampitsikinta: riraga anaakoeyiririni paashinipaeni atziri ipinkatharitzi.

Aritaki ikantayitanani ronampiri Tajorentsi okaatzi okantakotyia ñaayitzirini.

18

Itagaetakiro Wawirooniya

¹ Roojatzi koñaatziro noñaakiri. Tema noñaawakiri ipokapaaki paashini ronampiri Tajorensi, ipoñaanaka jenokinta. Osheki ipinkatharitapaaki, ishipakiryapaaki, ikitejitaperotapaakiro kipatsi, rochookyaapaakina eejatzi nothaawantanakari.

² Itacheronkawaantetapaaki ikaemapaaki:

“Rooteensi ithonkaeyani maawaeni jeekaeyawitacharini Wawirooniyaki; osheki inashiwitani, osheki ipinkatharitawitani, rooteensi ithonkaeyani.

Irira jeekapaentsiri kamaaripaeni inampityaawo, eejatzi mamawoniro, thoowoniro, peyaripaeni, maawaeni. Roshiyeeyakawoni rowaga tsinani, matakapaantiriri kaari ayi.

³ Tee okameethatawitani ojeke, eejatzi iyotagaeyakirini maawaeni paashinipaeni atziri ikimiteeyantakaworini rirori.

Ranteeyakironi pinkatharipaeni; osheki raagaantaki riraga pimantzirori owetsikani, kyaaryo maawaeni rantayitakironi osheki kaari kameethatayitatsini. Tema amanantaperotaka osheki”.

⁴ Roojatzi nokemakiro Ishire Tajorensi janta jenokinta, okantzi:

“Aapatziyeeyaririni Jesoshi pishitowaeyaneeni, rowaga nampitsiki: pikimitawokari, pantzirokari eerori kaari kameethatayitatsini antziri roori. Pikaateeyironikari, nowashironkagaeyiminikari.

⁵ Riyotzi Tajorensi osheki rantapiintziro kaari kameethatatsi. Eekiro riyaatatye ikenkithashiryaaakotero okaatzi rantziri, eejatzi royaakotziro kitejiri rowashironkaeri. Rooteensi monkaatapaaka. Intsipaete rowashironkagaeri”.

⁶ Roojatzi ikantziri apaani ronampiri Tajorensi inashiyitacharinipaeni:

“Paerani osheki owashironkagaeyakirini paashinipaeni roori, iroñaaka pipiyeeyaawoni, eekiro piyaateeyatyeeeni powashironkaaperoeyerini. Tee okameethatzi anteyakirini.

⁷⁻⁸ Iroka tsinani okenkithashiryaaaka osheki okameethaperotaki roori. Tekatsi kimityaawoni. Osheki amanantakiro oethaari rooperori eejatzi othatanepaeni owaneenkayitanyaarini”.

Ajagaakawo ajankaneki okantzi: “Tema naaka kimitawori jewawenantsiri. Osheki nokimoshiretaka. Eero netakotzimaetawo. Eekiro niyaatatye niweshiryaaawentyaawo”.

“Rootaki iroñaaka powashironkaantyaawori kameetha. Ari aashitakyawopa otashe; pimantsiyatatakaakiro; pikemaantsitakaakyaawo katsiri; ari picheraajagaakitanaki eejatzi ari pomiraakiro.

¡Omapokapaakya pitaya! Tema ishintsiperotaki Tajorensi riraga kankotantsiri. Rootaki ikankotziri ronampiri Tajorensi”.

⁹ Riraga pinkatharipaeni antayitzirorini kaari kameethatatsi eejatzi ithonkashitakawo tsinani iyorikite, iñeeyeroni otaaya, eejatzi iñeeyeroni owachaarite; roojatzi riraakoeyaantyaawoni, rowashiretakotyaawo.

¹⁰ Intsipaete ikatziyeeyanakani; ithaawaeyanakini, raamaashitya rowashironkagaeyironi Tajorensi rirori. Ikanteeyeni:

“O, wawirooniyajatzi, pashironkagaeyakaniwee. O, antawo pinampi, osheki pikaateeyawitani jeekaeyawitacharini.

Romapokapaakimi Tajorensi, intsipaete ithonkaeyakimini, maawaeni”.

¹¹ Ari riraakoeyakimini pimanteeyatsirini maawaeni kipatsi, rowashiretakoyakimini. Paerani osheki piñaawenashiryagaeyawitawoni oetarikapaeni ipayitawitzimirini, omaanta eero iroñaaka pamanantee eejatzi.

¹² Tekatsi ikantya ipimantemiro ooro, piraata, shipakiryaaatsiri mapi, kitamaakiri mapi, riino kitamaari, kityonkamawori, jentamawori, kiraamawori. Tekatsi ikantya ipimantemiro taawirakota inchato kajankakotari, ajawaka raeki kitamaacheekiri riwetsikaetziro oetarika kameetha, pinatachari inchato riwetsikaetziri oetarika, kijotayitatsirini, pinatachari mapi.

¹³ Eejatzi tekatsi ikantya ipimantemiro majankapaneri eejatzi pochapaneri, tsipataapanetachari rowari, kajankapaneri, kajankaayitatsirini, awishoowaantsi oowa, oyeenka oriwo, opane teriiko, teriikopaeni, waaka-paeni, owishapaeni, kawayopaeni, shiyakomentotsipaeni, eejatzi atziripaeni; kyaaryo, ipimantayitzirini atziri.

¹⁴ Ikanteete:

“Eero powawo eejatzi chochoki pinintawitari; tee okowanee pipaante owaneeya; paerani eeniro powaneenkatawitani. ¿Tsika pimaathaaganki kityonkamaworiranki iroñaaka? Tekatsi, taaka. ¿Arima pamanante paashini? Eero. Thonkakimi eeroka”.

¹⁵ Riraga pimantapiintawitaworini maawaeni iroka owaagawontsi raantapiintawitaririni osheki koriki; omaanta iroñaaka ikatziyeeyanakini inteena, ithaawaeyanakini, raamaashitya eejatzi rowashironkagaeyerini Tajorentsi rirori. Riraanakya eejatzi ishenkatanakya.

¹⁶ Ikante:

“¡Ashironkaamatsitemiini, wawirooniyajatzi! Pashironkaakawee. Antawo naawita pinampi, osheki pikaatawitani jeekaeyawitacharini. Pikithaateeyawitakawoni riino jentamawori, kityonkanimawori, eejatzi kiraamawori, powaneenkaeyawitawoni ooro, mapi shipakiryaaatsiri, eejatzi kitamaakiri mapi.

¹⁷ Romapokakimi Tajorentsi, ithonkitakimiro maawaeni, thonkapaaka”.

Eejatzi maawaeni marineero eejatzi ashiteeyaworini pitotsi aapiintzirori owaagawontsi ikatziyakoeyakyaani ipitoki inteena.

¹⁸ Inteena raminakoeyeroni owachaarite, teyariririri, roojatzi riraageyantanakyaani. Ikanteeyeni:

“O, okameethatawitani nampitsinta, tekatsi kimityaawoni”.

¹⁹ Osheki rowashireteeyanakyaani, rootaki imaeritantanakyaari eejatzi roeyotantanakyaari iitoki. Osheki riraakoeyakyaawoni eejatzi rowashiretakotakyaawo, ikaemaeyanakini:

“¡Ashironkaamatsitemiini! Pashironkagaeyatyeeyaaniwee wawirooniyajatzi, antawo naawita pinampi, osheki pikaateeyawitani. Osheki iyaatapiintzini antawo pitotsi janta, ipimantziro ashitawori osheki owaagawontsi, raantari osheki koriki.

Omaanta omapokanakya othonkanakya pinampi, maawaeni”.

Ikimoshireeyanakini aapatziyeeyaririni Jesoshi

²⁰ Roojatzi nokemakiri ronampiri Tajorentsi, ikanteetzi:

“Pikimoshireeyanakini, maawaeni jenokijatzi: aapatziyeeyaririni Tajorentsi, rotyaantanewopaeni Jesokirishito, kamanantawitacharini, maawaeni.

Paerani osheki owashironkagaeyakimini, rootaki ipiyatakowenantakimiri Tajorentsi”.

²¹ Roojatzi noñaakiri ronampiri Tajorentsi, shintsiperotatsiri. Raakiro antawo mapi, rookakiro antawokiroña inkaare, poog. Ikantzi:

“Nowiinkakiro mapi, peyaperotaka; tekatsi ñeeroni eejatzi. Eejatzi ikimiiteero Wawirooniyaa, ithonkaeteero roori, thonkapaaka; tekatsi ñeeroni eejatzi.

22 Eeniro akemapiintawitari chapinki piyompiwaetawitacharini, omampaawaeteeyawitacharini, showitawaetawitacharini, tziwootawaetawitacharini; omaanta iinja tekatsi kemaerini.

Eeniro naawita chapinki wetsikayitawitaworini oetarikapaeni, omaanta iroñaaka tekatsi.

Tee akemaeri iroñaaka toonkirori rowaetari, tok, tok, tok.

23 Ero otziwootaa eejatzi itziwoomento;

eero ijeekae eejatzi aatsini iina.

Paerani riyotakoeyakirini riraga pimantayitatsirini janta Wawirooniyaki, osheki ipiyotakiri iyorikite. Riraga jeekatsiripaeni ramatawiteeyakirini jeekatsiri paashinipaeniki kipatsi,

24 eejatzi rowamaakaanteeyakirini maawaeni kamanantayitzirorini iñaani Tajorentsi, eejatzi maawaeni aapatziyaririni Tajorentsi, eejatzi paashinipaeni owamagaetsiri jaka kipatsiki; rootaki ithonkanteeyemirini Tajorentsi maawaeni eerokapaeni wawirooniyajatzi”.

19

1 Roojatzi eekiro niyaatatzi koñaatziro noñaaperotakiro. Tema noke-maeyakirini oshekiniroña jenokijatzi, ishintsitzi romampaawaeteeyani:

“Ariwee, ikameethaperotaki Tajorentsi:

rirotaki owawijaakoeyerini.

Thame apinkathataperoyerini, tema itajorentsiperotaki.

2 Okameethataki rowashironkaero matakaapiintariri kaari ayi, riyotakiro rantayitzirini, tekatsi ikompityaawo.

Osheki iyotagaeyakirini paashinipaeni atziri imatayitzirini kaari rayi, rootaki rowashironkaantakawori; tema oñaashitakawoee roori.

Eejatzi osheki owashironkagaeyakirini aapatziyeeyaririni Jesoshi, rootaki ipiyatakowenantakariri”.

3 Roojatzi rapiiteeyeroni riroripaeni:

“¡Ikameethataki Tajorentsi!

Tema taaperotaka, okanteetateyeeanyi okatziyeenkatanaki kachaari, eero opeya”.

4 Ari ijeekaki Tajorentsi janta iwinkatharimentoki. Rotziwerowashiteeyakarini riraga 24 aataperoteenchari eejatzi riraga 4 ronampiri omampaawaetapiintachari osheki ipinkathateeyakirini. Ikanteeyini:

“¡Aritaki okantyaari! ¡Apinkathateeyirini Tajorentsi, tema ikameethaperotaki!”

5 Roojatzi nokemakiro Ishire Tajorentsi, opoñaaka okaakini Tajorentsiki, okantzi roori:

“Maawaeni antawaeteeyiniririni Tajorentsi piñaaperoyerini iroñaaka, eejatzi pipinkathateeyerini.

Pinkatharipaeni, piñaaperoyerini;

eejatzi eeroka, maawaeni kaari pinkatharitawitachari, piñaaperoyerini eerori eejatzi”.

6 Roojatzi nokemaeyakirini osheki jenokijatzi, itacheronkawaantetzi iñaawaeteeyini, ikimiteeyakawoni osheki opareenkaayi antawaatatsiri eejatzi ikimiteeyakarini antari tariito. Ikanteeyini:

“¡Maawaeni atziri, thame añaaperoteri Jeyowaa!

Tema ikameethaperotaki irira: tema ipinkathariwenteeyakaeni Awinkatharite, osheki itajorenka.

7 Thame aweshiryaawenteeyarini, akimoshirewenteeyerini maawaeni.

Thame apinkathateeyirini maawaeni.

Iroñaaka omonkaataka kitejiri raantyaawori Rowishate Tajorensi iina. jPamine sha! Tema wetsikaka roori kameethanikitaki tema iñaakiro rirori ayeroni okameethataki.

⁸ Okithaatakawo riinomawo kameethari, jentamawori, kitamaaperotatsiri; tee okipatsineentzi, kiteri. Tema ipashitakawo Tajorensi.

Rowaga riinomawo kameethari roshiyakaawentakae Tajorensi iñaakae akameethatzi tema akapaeni reentsite rirori anteeyakironi kameethatayitatsirini ikowakaakaeri”.

⁹ Roojatzi ikantakina ronampiri Tajorensi:

—Pojankinatera iroka: “Rooteentzi raye Rowishate Tajorensi iina. Tema ikaemaeyerini osheki atziri rakiyoteeyerini. Okameethatzirikami maawaeni atziri ikowakimi rakiyoteeyerinimi rootaki raapatziy-eeyantyaarinimi riroripaeni. Omaanta apatziro ikaemeri riraga aapatziyariri riraga ayirorira. Ikimoshirewenter riroripaeni”.

Roojatzi ikantakina:

—Iroka nokamantakimiri, rootaki ikantaperotakinari Tajorensi. Kyaaryooperotatsiri ini.

¹⁰ Ari notziwerowashitawitakari ronampiri, nopinkathaterimi, omaanta ikantakina:

—Eero pipinkathatana. Tema akimitawakagaeyakani: naari, eejatzi eerori, eejatzi maawaeni piyemijantzinkarite kenkithatakotapiintziriri Jesoshi. Aritaki akimitawakagaeyakani anteyinirini ikowakagaeyakaerini. Eero pipinkathatana, omaantakya riraga Tajorensi pipinkathate.

Riraga kenkithatakotziriri Tajorensi, riroteeyakini kenkithatakotziriri eejatzi Jesoshi.

Riraga kyaakotariri kawayo kitamaari. Romanatawakagaeyakani janta Arimakirooni

¹¹ Roojatzi koñaatziro noñaakiri eejatzi: tema noñaakiro jenokinta inthomaenta, eejatzi noñaakiri kawayo kitamaaperotatsiri. Noñaakiri Jesoshi ikyaakotakari, iiteetziri: Monkaatziroori Okaatzi Ikantziri; eejatzi iiteetziri: Kyaaryooperotatsiri. Ikameethataki: tee rowashironkashitari atziri, tee rowamaashitari. Riyotzi oetarika rantziri, tee ikijashitari.

¹² Roki okimitakawo paamari amoreki, ramantheetakawo osheki amantheerentsi. Rojataakotaka ipankaki iwaero, omaanta tekatsi yoteroni; apaniroeni riyotziro rirori.

¹³ Otsikirijakoteetakiri imaathakira iraantsiki; eejatzi iiteetziri: Iyoperotakotakaaneeriri Tajorensi.

¹⁴ Rimpaeteeyapaakirini osheki joraaro jenokijatzi, ikyaakoeyakarini kawayo, rirotaki kitamaari eejatzi; ikitheeyawoni riinomawo kameethari, okitamaamawotaperotaki, tee opitsitzi.

¹⁵ Ojeeki ipaanteki jewateeyiririni ithatyaamento, thoyempitaperotatsiri ipejeeyantyaarinini kaari pinkatheeyiririni. Ipinkathariwentaperoyerini, eerowa ikaminthayiri eechonkiini. Riraga wetsikirori awishoowaantsi oowa rawishoowantakawori owaa. Aritaki ikimitakiriri riraga kyaakotakariri kitamaaperotatsiri raatzikaperoyakirini atziri, riyoteeyantyaarinini rirori ikijaperoyakirini Tajorensi, riraga Shintsitaperotatsiri.

¹⁶ Ojankinataka iithaariki jewateeyiririni, eejatzi iporiki, okantzi: “Irira pinkathariwenteeeyiririni maawaeni jewawenantatsiripaeni, anaakoeyiririni maawaeni jeekakaanteeyantatsirini”.

¹⁷ Roojatzi noñaakiri apaani ronampiri Tajorensi katziyeenchari ooryaaki. Itacheronkawaantetaki ikaemaeyakirini maawaeni tziyopaeni:

—Pipoke, powaeyani. Powaeyaarini iwatha ipaeyemirini Tajorensi; eenitatsi osheki powaeyaarini.

¹⁸ Poyaari iwatha pinkathari, iwatha kapitaanotatsiri, iwatha shiramparperotatsiri, iwatha kawayo eejatzi riraga kyaakowitariri. Poyaari iwatha maawaeni atziri: pimantaarewo eejatzi amanantawitariri, pinkatharitat-siri eejatzi kaari pinkatharitatsi.

¹⁹⁻²⁰ Roojatzi noñeyakirini riraga koweenkatatsiri eejatzi maawaeni riraga pinkatharipaeni kipatsiki, ipiyoteeyakirini ijoraarotepaeni, maawaeni. Eejatzi royaatakiri koweenkatatsiri riraga atziri, kantawitachari: “Nokamantemi tsika ikantari Tajorentsi”. Osheki itajorentsijeempiyawitakani, ramatawiteeyantakaririni kaari aapatziyeyaririni Tajorentsi ipinkathathaneeri riraga koweenkatatsiri eejatzi roshiyakaawero. Rojataakoeyakani ipankaki riraga kaari aapatziyariri Jesoshi. Ari riyaatashiteeyawitakarini romanateeyerinimi riraga kyaakotakariri iyawayote eejatzi joraaropaeni rirori. Omaanta raawakiri apite: riraga koweenkatatsiri eejatzi riraga amatawitantsiri. Rookakiri janta antawoki inkaare, eeniro rañi. Tema rootaki paamariki kaari tsiwakanitatsini.

²¹ Omaanta paashinipaeni, ipejeeyakirini riraga kyaakotachari, ipejeeyakirini maawaeni, thatzik, thatzik. Ro ipejantakariri ithatyaamento ipaantekira. Ari rowaeyakawoni tzijopaeni iwatha, ikemaperotakawo.

20

Ikenkithatakotziro 1000 ojarentsi

¹ Roojatzi eekiro niyaatatzi koñaatziro noñaaperotakiro. Tema noñaawakiri rayiitapaaki paashini ronampiri Tajorentsi, ipoñaanaka jenokinta. Roerikiro iyaawiryaaantawori omoo kipatsi, jatatsiri jantoo. Eejatzi ramapaakiro antawo kareenatha.

² Raapaakiri riraga maanki, jeekitachari paerani. Rivotaki kamaari riraga iwinkatharite maawaeni paashinipaeni kamaari. Tema iiteetziri Jatanaashi. Ari roojotaperotapaakiri kareenathaki, shirik, shirik; okaataki 1000 ojarentsi roojoryaakotanteeyaririni eejatzi iinja. Tema ojamaniperotaki ramatawitakiri irira atziripaeni.

³ Roojatzi rookakiri omooki, rashitakotakiri, riyawitakotakiri. Tekatsi ikanteeya eejatzi ramatawiteeyerini atziripaeni, okaataki 1000 ojarentsi. Omaanta roojatzi riyowanee, eero ojamaniperotzi ramatawitante eejatzi.

⁴ Roojatzi noñeyakirini osheki jeekatsiripaeni iwinkatharimentokipaeni: riyoteeyakini ikantziri Tajorentsi: “Pikantakowenteeyerini maawaeni atziri”. Paerani tee ipinkathateeyirini riraga koweenkatatsiri eejatzi roshiyakaawero. Eejatzi tee rojataakota ipankaki eejatzi rakoki iwaero koweenkatatsiri. Ikenkithatakoeyakirini Jesoshi eejatzi riyotaanteeyirini iñaani Tajorentsi, rootaki ipejanteetakariri ikentsiki. Iroñaaka ipiriinteeyaneerini Tajorentsi, ikaateeyerini Jesokirishito okaataki 1000 ojarentsi ipinkathariwenanteeyeni.

⁵ Irika itanaawori ipiriintanaa; omaanta tekira ipiriinteeyaneeni paashinipaeni. Aririka awijanaki 1000 ojarentsi, ari ipiriinteeyaneeni riroripaeni.

⁶ Osheki ikimoshireeyanakini riraga jewataperoyatsirini ipiriinteeyaneeni: rowameethaperoteri Tajorentsi. Riyotanaki eero riyaatzi paamariki kaari tsiwakanitatsini, omaanta ipinkatheeyerini Tajorentsi eejatzi Jesokirishito eejatzi rantawaeteniri kimitaka ñaanakowenantatsiri. Tema okaataki 1000 ojarentsi ikaateeyerini ipinkathariteeyanakini.

Ikaatantyaawori romanatawakaya

⁷ Aririka omonkaatapaakya 1000 ojarentsi, ari rashitaryaakoteetakiri Jatanaashi, roemishitowaeteeri eejatzi.

⁸ Roojatzi riyaaanaki rirori maawaeni nampitsikipaeni, ithotyaanakiro kipatsi, ramatawiteeyerini maawaeni atziri ipiyoteeyantyaaririni jeekat-siripaeni romanatanteeyaaririni aapatziyeeyaririni Jesoshi. Ikanteetziri riraga oyaateeyiririni jatanaashi: Kogo, eejatzi Makogo. Ikaateeyanakini osheki kameetha. Okimitaka tee amatziro ayotero tsika okaatzi opane impaneki, eejatzi eero amatziro ayotero tsikarika ikaateeyini riroripaeni.

⁹ Ikiineeyanakini janta opankaeteetziinta, rinkiteeyanakirini maawaeni aapatziyeeyaririni Jesoshi, aritaki itapoteeyapaakawoni Jerojaree: rowaga nampitsi aninteeyakironi. Romanateeyapaakirinimi aapatziyeeyaririni, omaanta omapokanakya opoñaanakya jenokinta antawo paamari, othonkaeyapaerini; otagaeyapaakirini, pomeeii.

¹⁰ Roojatzi ragaeteri iwinkatharite kamaaripaeni, riraga amatawiteeyiririni atziri, rookanteetyaariri janta antawoki inkaare. Tema paamariki kaari tsiwakanitatsini. Janta ikaateeyerini riraga koweenkatatsiri eejatzi riraga amatawitantatsiri, kantawitachari: "Nokenkithatakotziri Tajorentsi". Ari osheki ikemaatsiteeyawoni: kitejiriki, tsiteniriki; ikanteetateyeyaani.

Iñaakiro janta kitamaawoki jeekamentotsiki

¹¹ Roojatzi noñaakiro antawo iwinkatharimento, okitamaamawotaki; eejatzi noñaakiri riraga Tajorentsi riraga jeekantawori. Opeyaperotanaka kipatsi eejatzi jenoki, peyanaka.

¹²⁻¹⁵ Eejatzi noñaakiri maawaeni piinkaeyawitacharini inkaareki. Ipiri-inteeyanaani tsitsiyawiteenchari eejatzi maawaeni jateeyatsirini jaawiki. Kyaayo, noñeeyakirini: pinkatharitawitacharini eejatzi kaari pinkathar-itawitachani, ikatziyimoteeyakawoni iwinkatharimento Tajorentsi. Roojatzi roepithokakiro paajinapaeni osheki Iwaperite rirori. Ojankineeyakani jankinarentsipaeni maawaeni ranteeyinirini atziripaeni. Aririka ranta-neentero eechonkiini kaari kameethatatsi ari omawitya rotyaanteri rirori irira janta paamariki kaari tsiwakanitatsiri eero ikemaatsitaperotawo katsiri. Omaanta riraga antzirori osheki kaari kameethatatsi osheki ikemaatsitaperotyaaawo katsiri. Eenitatsi paashini iñaanamonto rashi rirori eejatzi, roepithokakiro paajinapaeni ojankinataka iwaeropaeni maawaeni aapatziyariri Jesoshi. Riraga kaari jankinatakotacha rookaeteri janta antawoki paamari: janta rookaeri Tajorentsi maawaeni theenkantatsiri eejatzi maawaeni kamaari. Iiteetziro paamari Inampi Ashironkaaperotachari: riraga kaari ñaayiterini Tajorentsi. Oshekipero ikemaatsitaperotakawo katsiri janta ikowaki ikamae omaanta tee imatziro, eekiro riyaatatzi ikemaatsitaperotyaaawo.

21

Ikenkithatakotakiro Jerojaree owakirari

¹ Roojatzi koñaatziro noñaakiri: tema noñaakiro paashini jenoki eejatzi paashini kipatsi, owakirari. Aritaki opeyaperotanaka rowaga itakawori, eejatzi opeyaka inkaare, tekatsikya iroñaaka.

² Eejatzi noñaakiro rowaga Jerojaree owakirari, rowaga kameethaperotatsiri inampi Tajorentsi; opoñaanaka jenokinta, ayiitapaaki kipatsiki. Osheki owaneenkayitakani, okimitakawo tsinani, rootentsirika aye oemi, owaneenkataka.

³ Nokemakiri jenokijatzi, jeekatsiri okaakini iwinkatharimentoki Tajorentsi. Itacheronkawaantetzi, ikantzi:

—Pamineeyeni: riyataki Tajorensi jaawiki ijeekimoeyerini atziri. Ki-jokiro rowaeyerini, isheninkaeyantyaaririni. Eero rookaeyirini. Rirori-paeni ipinkathateri apatziro rirori.

⁴ Riweshiryaakagaeyarini, eero ishinetziri atziri riragaeyeeyani eejatzi; eero ikamaeeyeni. Eero riraakotaari eejatzi kamaentsirini, eero ishenkataa, eero ikemaatsitaawo oetarikapaeni. Aritaki othonkyaari maawaeni iroka-paeni. Tekatsi.

⁵ Roojatzi ikantzi Tajorensi:

—Pamine, nowakiratakagaero maawaeni.

Eejatzi ikantakina:

—Pojankinatero iroka: kyaaryootaki okaatzi nokantakimiri, tee namatawitzimi. Pimatero pameentyaawo.

⁶ Eejatzi ikantakina:

—Monkaataka, nomatakiro. Naaka itakaantawori maawaeni, eejatzi naaka weyeeroni maawaeni. Iroñaaka eenitatsirika miritatsini, nopashityaari rirori iñaawo owañaantatsiri; eero nokowakotziri: aritaki nopashiteeyaarini maawaeni koetyeemoeyakaririni.

⁷ Eekirorika riyaatatyeeranteeyenawoni maawaeni nokowakagaeyiririni, nopaperoeyerini maawaeni koetyeemoeyakaririni. Notajonkakowentapiinteeyerini, rootaki riyotantanari naaka rashi Pawa Tajorensi eejatzi neentsitetaperoeyaarini.

⁸ Omaantakya riraga thaantzi, tema ari intsipaete ipakaanakiro raapatziyari Tajorensi aririka opomeentsizimotakyaari. Riroripaeni eejatzi riraga theenkantatsiri, antayitzirorini kaari kameethatayitatsini, owamaantatsiri atziri, mayempitzirori kaari rayi, matsitantatsiri, pinkathatashitayitaworini riwetsikayitzirini atziri iitajorensitashitari, eejatzi maawaeni amatawitantatsiri, nookaeyerini antawoki paamari kaari tsiwakanitatsini. Rootaki noshiyakaanantakariri rapiiteeya ikamaeeyeni.

⁹ Roojatzi ipokashitakina apaani ronampiri, riraga ikaateeyirini inkaaganki 7 oerikakirori iwajoni yeekitawitachari owaa owashironkagaeyakiririni atziri. Ikantakina:

—Pipeke, noñaayemiro owakira aatsiri oemi: rootaki iina Rowishate Tajorensi.

¹⁰ Itentashiretanakina janta antawoperoki otzishi, roñaagapaakinawo Jeroree: rowaga kameethaperotatsiri nampitsi. Opoñaanaka Tajorensiki janta jenokinta, ayiitapaaki.

¹¹ Ishipakiryaaakaakiro nampitsi, okimitaka shipakiryaaaperotatsiri mapi kimitaka ishiwanki shiyentzi chamaero.

¹² Eenitatsi nampitsiki otantotsi inkitzirori, jatatsiri jenoki. Eenitatsi otantotsi 12 omoopaeni okaatzi, ikyaantapiintawo nampitsi; eenitatsi janta 12 ronampiri Tajorensi shenteeyirorini. Ojankinataka omookipaeni apaani iwaero riraga 12 itomini Ishirayeeri.

¹³ Okaatzi 3 omoopaeni janta ikinapaenta oorya, okaatzi eejatzi 3 omoopaeni janta itziroryaaneenta oorya, eejatzi ojeeki omerikikipaeni omoopaeni: eenitatsi 3 jakakiroka, eenitatsi 3 jantakironta.

¹⁴ Ojeeki jaawiki antawo mapipaeni kaatatsiri 12, rowankitantawori osheninkapaeni mapi. Ojankinataka antawoki mapipaeni apaani iwaero riraga 12 rotyaantanewopaeni Rowishate Tajorensi.

¹⁵ Ari roerikakiro ronampiri Tajorensi imonkaatantawori nampitsi, riwetsikaetziro ooro. Ari imonkaatakiro nampitsi eejatzi otantotsi, eejatzi omoo roori, ikyaanteeyapiintarini.

¹⁶ Eenitatsi 4 otantotsi omonkaatawakagaeyakani maawaeni. Eejatzi okimitaka jenoki omonkaatawakaaka. Okaataki 2.200 kiroometero maawaeni.

¹⁷ Imonkaatakiro tsika okaatzi otontaperotaki. Tema okaataki 65 meetero. Ari nojankinatakimiro ikantakinari riraga ronampiri Tajorentsi.

¹⁸ Ro riwetsikantawori otantotsi mapi shipakiryaayperotatsirini, kimitawori ishiwanki shiyentzi chamaero. Omaanta roori nampitsi, ro riwetsikaytizirini ooro, omaanta okitetakiperotanee maawaeni.

¹⁹ Jaga otantotsiki eeniro shipakiryaaitsiri rootaki kamaapookitatsiri antawo mapi shawitziinirira nokamantakotakiri inkaaganki. Owaneenkayitakawoni shipakiryaaitsirini mapi, pinataperotayitacharini: itanaka-wori eenitatsi kamaapookitatsiri kimitaka ishiwanki shiyentzi chamaero; apitetapaentsiri mapi shipakiryaaitsiri rootaki kamaapookitatsiri kimitaka cheetzi; rowaga *tres*-tapaentsiri mapi shipakiryaaitsiri kimitaka oteyaki tenteritoki; rowaga *cuatro*-tapaentsiri mapi shipakiryaaitsiri kamaapookitatsiri kimitaka chokiyo;

²⁰ rowaga *cinco*-tapaentsiri mapi shipakiryaaitsiri rootaki thapatonkeerikitachari kitamaari eejatzi kimitaka maankicheetzi; rowaga *seis*-tapaentsiri mapi shipakiryaaitsiri rootaki kimitaka maankicheetzi; rowaga *siete*-tapaentsiri mapi shipakiryaaitsiri rootaki kamaapookitatsiri kimitaka shimashiri; rowaga *ocho*-tapaentsiri mapi shipakiryaaitsiri kimitaka iithoki kenthori; rowaga *nueve*-tapaentsiri kimitaka paryaantzi irakaanto; rowaga *diez*-tapaentsiri mapi shipakiryaaitsiri kimitaka paryaantzi eeriki; rowaga *once*-tapaentsiri mapi shipakiryaaitsiri rootaki kamaapookitatsiri kimitaka kenthoryaaniki; rowaga *doce*-tapaentsiri mapi shipakiryaaitsiri rootaki kamaapookitatsiri kimitaka tsirapateya. Okaataki rinashitayitarini mapi-paeni 12.

²¹ Rowaga ashitakontsi janta ikyaapiinantaworikinta otantotsi riwetsikaetayizironi mapi kitamaakiri. Ro riwetsikaetziri ashitakontsi apaani mapi. Eejatzi maawaeni awotsi janta nampitsiki riwetsikaetziro ooro, riyoshiitashitaka ooro, tekatsi itsipateerori; eejatzi okitamaataperotaki.

²² Tee noñiuro nampitsiki ipanko Tajorentsi ipinkathateeyantaayarini jeekatsiripaeni. Aritaki ithotyaaikiro Tajorentsi eejatzi Rowishate nampitsi, aapatziyeeyakarini jeekatsiripaeni tsikarikapaeni. Tema rirotaki Awinkatharite matayizirorini maawaeni.

²³ Tee ijeeki oorya roorenantyaawori nampitsi, eejatzi tekatsi kashiri kitamashiteroni: tekatsi ikowaeyantaayarini. Tema ijeeki Tajorentsi, osheki ishipakiri okitejitantari nampitsi. Eejatzi ikimita Rowishate, roorentakoeయాeni.

²⁴ Roojatzi maawaeni atziri ikemijantaperotero okaatzi rametari atziri jaga owakirari Jerojaree, rowaga ikoyiri Tajorentsi. Maawaeni jewawenantsiri kipatsiki ipokapae jaga ipinkathateri Tajorentsi eejatzi ipashiyitakyaarini oetarikapaeni kameethatatsiri.

²⁵ Aakapaeni joriyopaeni ametapiinteyakani ashitapiintziro anampi tsiteniriki, omaanta janta tee rashitapiintziro: tema okantani okitejizti, tee otsitenizimaeta.

²⁶ Kyaaryo, ipokaeyakini maawaeni atziripaeni ipinkathateeyakirini Tajorentsi, ikanteeyini: “Tema ikameethataki Tajorentsi”. Eejatzi ramayitakironi ipashityaariri pinaperotachari, rowaga owaneenkataka.

²⁷ Eero okyaapae janta kaari kiteshiretayitatsirini oetarikapaeni. Eejatzi eero rareetanta antayizirorini kaari kameethatayitatsini, tsikarika okantayitarini; eejatzi eero rareetanta amatawitantsiri. Omaantakya riraga areeteeyachani rirotaki jankinatakoeyacharini iwaeropaeni

janta iñaanamentoki rashi Rowishate Tajorentsi. Riroteeyakini jeekatsini Tajorentsi, ikanteetatyeyyaani.

22

¹ Roojatzi roñaagakinawo ronampiri Tajorentsi antaworoña eni, jaankanaanikitatsiri, ikanteetziro: iña owañaantatsiri. Oshiyakaawentzirori tsika jeekakaantee akanteetatyeyyaani. Opoñaaka iwinkatharimentoki Tajorentsi eejatzi Rowishate, yowaatapaaki, shaaag.

² Okinaatanaki nampitsiki niyanki. Ojeeki othapikipaeni inchatopaeni, owañaantatsiri. Oshiyakaawentzirori tsika jeekakaantee akanteetatyeyyaani. Tema okithokitapiintzi maawaeni kashiri. Rowaga chochoki owañaaperotakaeri. Eejatzi oshi oshiyakawo aawintawontsi etsiyatakoeyiririni maawaeni atziri katsitatsiri rajankaneki.

³ Ero añiuro janta nampitsiki kaari iñaaperotziri Tajorentsi kameethatay-itatsini; tema janta ijeeki rirori eejatzi Rowishate. Ipinkatheeyerini maawaeni atziri janta, tema riroteeyakini aapatziyeyyaririni Jesoshi.

⁴ Iñaapooteeyerini maawaeni, eejatzi rojataakoeyakyaawoni ipankaki iwaero, maawaeni.

⁵ Ero otsinentee eejatzi, ero akowaeyirini ootamentatsi eejatzi oorya. Rirotaki kitejitakayeroni riraga Awinkatharite Tajorentsi. Akaateeyerini rirori maawaeni, kimiteeyakaeni pinkatharipaeni. Tema akanteetatyeyyaani ajeeki kameetha.

Ari ithonkapaakiro Jowa rojankinari

⁶ Roojatzi ikantakina riraga ronampiri Tajorentsi:

—Kyaaryootaki iroka noñaagaeyakimirinika, tema pimatziro pameenantyaaworini. Iroñaaka nothonkakiro noñaayemiri okaatzi awijanaki iinja, tema awijanaki intsipaete. Rirotaki riraga Tajorentsi ikanteetatyeyyaani riyotakaakiri riraga kamanantayitzirorini iñaani otyaantakinari niyotaantakimiri eerokapaeni okaatzi awijaneentsini paata.

⁷ Ikantzi Jesoshi:

—¡Paminetya sha! Kaakitakina. Okimoshiryakayeri maawaeni atziri eeki royaatatye raapatziyawo okaatzi nojankinatakaakiriri Jowa iroka ñaanamentotsikika.

⁸ Nowaero naari Jowa. Naaka kemakirori eejatzi ñaakirori maawaeni iroka nojankinatakotakirika. Irira oñaagakinawori ronampiri Tajorentsi. Roñaagantakinawori, notziwerowashitawitakari, nopinkathatantakariri,

⁹ omaanta ikantakina:

—Eero pipinkathatana, akimitawakagaeyakani: tema aakateeyakini antawaateeyiniririni Tajorentsi. Naari, eero, eejatzi piyemijantzinkaritepaeni, riraga kamanantayitzirorini iñaani Tajorentsi, eejatzi maawaeni aapatziyeyaworini iroka pojankinatzi: akimitawakagaeyakani. Ero pipinkathatana naari, omaantakya riraga Tajorentsi pipinkathaperoteri.

¹⁰ Roojatzi eejatzi ikantakina:

—Eero pimaniri iroka pojankinatakiri, rooteensi omonkaatakya.

¹¹ Eerotzitarika omonkaata nokantakimirika, ikantyaani rapiitapiintero kaari kameethatatsi ranteeyirini, eeki royaatatye. Eejatzi ikimityaari riraga kameethatatsiri: eeki rowaagatyero rantayitzirini rirori. Riraga aapatziyaperotariri Jesoshi ikanteetatyeyyaani imataperoteniri Tajorentsi maawaeni ikowakaeriri.

¹² Ikantzi Jesoshi:

—Eero ojamanitaperotzi roojatzi nopokanteeyari. ¡Kaakitakina! Aririka nareeteeyapaakimini, tema nopinateeyapaerini maawaeni anteeyakinarorini nokowakaeriri.

¹³ Naaka itakaantawori maawaeni, eejatzi naaka weyeeroni maawaeni. Nitaperotakawoni nojeekini, eejatzi iroñaaka nokanteetatyeeyaani nojeeki.

¹⁴ Noemoshirenkaeyerini maawaeni aapatziyariri Jesoshi. Noshiyakaawentemiri eerokapaeni. Tema kimitawitaka pikiwaeyironi piithaaripaeni pikameethatantari. Tema iroñaaka noshinetemi powaeyaawoni okithoki inchato owañaantatsiri, eejatzi noshineteeyemini pijeekaeyeni nonampiki: pikyagaeyapaeroni omoo ikyaapiinteeyantarini.

¹⁵ Omaanta janta nampitsiki tee ishineteetziri ijeeki theenkantatsiri, mat-sitantatsiri, mayempitzirorini kaari rayi, owamaeriri atziri, pinkathatzirori riwetsikashitayitarini atziri, kowatsiri ramatawitya rirojatzi, amataw-iteeyiririni paashinipaeni, maawaeni. Eero rareeteeyawoni riroripaeni nonampiki. ¡Eerowa!

¹⁶ Naaka Jesoshi. Notyaantakimiri nonampiri, ikamantakimiro noñaani powagaeyantyaanaririni maawaeni aapatziyeeyanarini. Naaka wetsikiriri Iraviirini, eejatzi naaka icharineeteni. Noshiyakari kamori okitejitzimata-neerika.

¹⁷ Ishire Tajorentsi eejatzi roori iinathori Rowishate Tajorentsi, okanteeyirini: “Thame paapatziyari Nowinkatharite”. Thame maawaeni kemaeyirorini, pikimiteeyaawoni, pikanteeyeni: “Thame paapatziyari Nowinkatharite”. Eejatzi eerori, tsikarika pijeekaeyini: noshiyakaawentemiro. Aririka pikemakiro pimiri, pameentyaari Nowinkatharite. Ninkarika kowaentsini rire, pameenteyarini: tema ipakimi iña owañaantatsiri, tekatsi ikowakoeyemini.

¹⁸ Eeniroka nokamanteeyeririni maawaeni ñaanateroni iroka jankinarentsika. Monkaataka: ari okaatzi. Tekatsikya pojankinatee eejatzi iroka ñaanamentotsika. Aririka pojankinawaetashitakyaawo oetarikapaeni, piyotaashityaaririmi inashitachari, aritaki rowashironkaaperotemi Tajorentsi: rowashironkaaperotemi okimita rowashironkaaperoyakirini maawaeni atziri Iwaperitekika.

¹⁹ Eejatzi okimitaka, kyaaryoowa pipeyeerokari jankinarentsika. Aririka pipeyeero oetarikapaeni, eero ishineteemi Tajorentsi poyaawo okithoki inchato owañaantatsiri; eejatzi eero piñiuro inampi Tajorentsi, iroka okenkithatakotzirika.

²⁰ Jesoshi riraga iyotaakinawori iroka, ikantzi:

—Kyaaryo, eero ojamanitzi nopiyanteeyaari.

Nokantzi naaka:

—Aritaki okantyaari. Pipokae Nowinkatharite Jesoshi.

²¹ Nokowaki Awinkatharite Jesoshi ineshironkaperoyemini maawaeni aapatziyariri. Aritaki ikantapiintyaani.

Naaka jankinatzirori:

Jowa